Vänersborgs kommun
Kommunfullmäktige

KALLELSE
2026-11-25

Kallelse/Ärendelista

Sammanträde med Kommunfullmäktige, onsdag 25 november 2026

Tid: Kl 18:00

Plats: Bojorten, kommunhuset, Vänersborgs kommun

Ordförande Annalena Levin Sekreterare Johan Högmark

Förhinder för ledamot eller ersättare att delta vid sammanträdet anmäls i sammanträdesapplikationen. Förhinder för övriga kallade anmäls till Johan Högmark, 0521 - 72 26 05, johan.hogmark@vanersborg.se.

Ledamöter

Benny Augustsson (S)
Madelaine Karlsson (S)
Dan Nyberg (S)
Anneli Guilotte (S)
Joakim Sjöling (S)
Ann-Marie Jonasson (S)
Benny Jonasson (S)
Ann-Sofie Olsson (S)
Anders Gunn (S)
Ida Bunæs (S)
Magnus Tengberg (S)
Sara Johansson (S)
Niklas Claesson (M)
Tor Wendel (M)
Piotr Gabrys (M)
Lena Eckerbom Wendel (M)
Robin Danielsson (M)
Robin Skenhede (M)
Ann-Helen Selander (M)
Peter Jakobsson (M)
Margareta Olsson (M)
Izabel Flood (M)
Tommy Christensson (M)
Mathias Olsson (SD)
Torbjörn Moqvist (SD)
Juhani Lämsä (SD)
Kalle Lundgren (SD)
Magnus Emanuelsson (SD)
Göran Nilsson (SD)
Jimmy Engström (SD)
Ida Hildingsson (V)
Stefan Kärvling (V)
Gunilla Cederbom (V)
Julia Sikström (V)
Peter Lenberg (V)
Göran Svensson (MBP)
Jenny Andersson (MBP)
Thomas Larsson (MBP)
Birgitta Lindahl (MBP)
Mats Andersson (C)
Annalena Levin (C)
Bo Carlsson (C)
Elisabeth Johansson (KD)
Magnus Ekström (KD)
Helge Kneese (KD)
Lars Nordquist (PSF)
Stefan Lindqvist (PSF)
Jonas Sjöblom (MP)

Anna-Karin Sandberg (MP)
Cecilia Prins (L)
Daniel Peltola (L)

Ersättare

Reidar Eriksson (S)
Anette Taimory (KD)
James Bucci (V)
Sofia Jakobsson Blixt (M)
Kristina Edvinsson (M)
Marie Robertsson (C)
Henrik Josten (M)
Maria Abrahamsson (S)
Malin Tell (S)
Daniel Tesfay (C)
Eva Boden-Johansson (MBP)
Jörgen Zander (S)
Erica Johansson (MP)
Elin Gill (PSF)
Mikael Karström (M)
Maria Nilsson (KD)
John Hellström (V)
Gunvor Salning (SD)
Benny Pettersson (S)
Tindra Peltola (L)
Elina Prins (L)
Johan Abrahamsson (M)
Johan Lindqvist (PSF)
Lena Bruzell (S)
Annelie Häberle (SD)
Pontus Gläntegård (V)
Patrik Thorenius (SD)
Stellan Gedell (M)
Felix Sandberg (MP)
Cristoffer Emanuelsson (SD)
Aleksander Runge (MBP)

Övriga närvarande

-

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare
- Godkännande av dagordning

Ärendelista		Dnr	Sida
1	Val av ombud till SKR:s kongress		5 - 6
2	Fastställande av dagordning	2026/47	
3	Val av 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige för mandatperioden 2026-2030	2026/349	7 - 13
4	Kommunfullmäktiges val av nämnder och styrelsen m.m. för mandatperioden 2026-2030	2026/350	14 - 80
5	Rapport över demokrati- och jämställdhetsberedningens verksamhet för mandatperioden 2023-2026	2026/407	81 - 96
6	Redovisning av partistöd 2025	2026/36	97 - 134
7	Förnyat förslag till mål- och resursplan 2027-2029 (omedelbar justering)	2026/11	135 - 268
8	Översyn av förskole- och grundskoleorganisationen utifrån förändrade behov	2026/275	269 - 702
9	Samverkansavtal Vänersborg och Trollhättan gällande överförmyndarverksamhet	2025/379	703 - 827
10	Samverkansavtal mellan Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning	2025/511	828 - 858
11	Strategi för kommunens bad- och simanläggningar	2025/127	859 - 1118
12	Antagande av reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund	2025/530	1119 - 1138
13	Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av budget mellan investeringsprojekt i budget 2026	2026/384	1139 - 1146
14	Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av investeringsbudget för inlösen av Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5	2026/434	1147 - 1154
15	Antagande av detaljplan för Södra Sanden	2022/182	1155 - 1254

1	Val av ombud till SKR:s kongress		5 - 6
16	Hyresavtal för socialförvaltningens verksamhet i kv. Poppeln	2026/310	1255 - 1412
17	Medfinansiering av bygghandling för Brålanda station	2024/130	1413 - 1437
18	Uppföljning av givna uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	2026/58	1438 - 1455
19	Motion om införande av Dynamiskt Inköpssystem (DIS) för bygg-, renoverings- och underhållstjänster	2026/474	1456 - 1457
20	Meddelandelista	2026/26	1458 - 1459

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, till exempel parfym eller rakvatten.

Gällande övriga ärenden såsom meddelanden, motioner, interpellationer, frågor, avsägelser m.m.: Handlingar i dessa ärenden som inkommit efter att kallelsen publicerats, publiceras i sammanträdesapplikationen. Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Handlingar i de ärenden som ska behandlas finns tillgängliga på kommunkansliet, Sundsgatan 29, Vänersborg, samt på kommunens hemsida www.vanersborg.se. Kommunfullmäktige sänds via webb-tv, länk till sändningen finns via Vänersborgs kommuns hemsida, under fliken ”Kommunfullmäktiges sammanträden”. https://vanersborg.kommun.tv/ Kommunfullmäktiges sammanträde sänds även via Trollhättans Närradio på 90,6 Mhz.

From: "SKR Ombudsval" <ombudsval@skr.se>
Sent: 2026-04-27 10:35:28
To: "Kommunstyrelseförvaltningen, Vänersborgs kommun" <kommun@vanersborg.se>
Subject: Val av ombud till SKR:s kongress – information och anvisningar

Du får inte ofta e-post från ombudsval@skr.se. Läs om varför det här är viktigt

Sveriges Kommuner och Regioner

Information från SKR

För vidarebefordran till kommunfullmäktige, regionfullmäktige, kommundirektör, regiondirektör

Val av ombud till SKR:s kongress – information och anvisningar

Sveriges Kommuner och Regioners valkongress äger rum 17 mars 2027 och ordinarie kongress 24-25 november 2027. Inför kongresserna ska varje kommun och region förrätta val av de 451 ombud som ska delta vid kongresserna. Detta sker hösten 2026.

Nedan finner ni två dokument:

- Följebrev från valnämndens ordförande Åsa Karlsson (S)https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fassets-eur.mkt.dynamics.com%2Fa4e2f11b-58c3-ee11-9073-000d3ab73d52%2Fdigitalassets%2Fdocs%2F8b76ec67-0842-f111-88b5-000d3adf5c30%3Fts%3D639128707360000000&data=05%7C02%7Ckommun%40vanersborg.se%7C9867c457aa6c40190ef408dea437f008%7C19d4339696764e1b8f4bd732e4b1428a%7C0%7C0%7C639128757367862060%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMiIsIkFOIjoiTWFpbCIsIldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C%7C&sdata=s9WteqlzfBBiFqgfwuAb%2BItTwwYih79IxKdIYmMH3Q8%3D&reserved=0
- Anvisningar inför ombudsvalet

Informationen finns även på SKR:s webbplats: Kongress | SKR

För att informationen från SKR:s valnämnd ska nå ut till alla berörda önskar vi att en kontaktperson utses i varje kommun och region.

Anmäl kontaktperson och datum för ombudsval till SKR senast 31 maj 2026: Länk till anmälan av kontaktperson och datum för ombudsval

Vid frågor kontakta: ombudsval@skr.se

Sveriges Kommuner och Regioner
SKR:s kontaktcenter:
info@skr.se 08-452 70 00
Läs mer om hur vi behandlar personuppgifter

§ 4

Val av 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige för mandatperioden 2026-2030

KS 2026/349

Beslut

Kommunfullmäktige utser Anneli Guilotte (S) till 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige för mandatperioden 2026-2030.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har att välja presidium för mandatperioden 2026-2030. Kommunfullmäktige har valt Annalena Levin (C) till ordförande och Magnus Ekström (KD) till vice ordförande. Valet av 2:e vice ordförande kvarstår.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2026-10-21, § 152
- Nominering från Socialdemokraterna

Valberedningens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Joakim Sjöling (S) nominerade Anneli Guilotte (S) till 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden ställde nomineringen under proposition och fann att beredningen bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunfullmäktige

§ 152

Val av kommunfullmäktiges presidium för mandatperioden 2026-2030

KS 2026/349

Beslut

Kommunfullmäktige utser följande till fullmäktiges presidium för mandatperioden 2026-2030:

- Annalena Levin (C) till ordförande i kommunfullmäktige
- Magnus Ekström (KD) till 1:e vice ordförande i kommunfullmäktige och
- att beslutar att bordlägga frågan om valet av 2:e vice ordförande.

Kommunfullmäktige beslutar att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har att välja presidium för mandatperioden.

Beslutsunderlag

- Nomineringar från M, C, KD och L
- Nominering från Socialdemokraterna
- Nominering från Sverigedemokraterna

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Robin Skenhede (M) nominerade Annalena Levin (C) till ordförande i fullmäktiges presidium och Magnus Ekström (KD) till 1:e vice ordförande i kommunfullmäktige.

Mathias Olsson (SD) återtog sin nominering av Juhani Lämsä (SD).

Joakim Sjöling (S) yrkade bordläggning av valet av 2:e vice ordförande.

Ålderspresident Bo Carlsson (C) föreslog att beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ålderspresidenten ställde nomineringen av Annalena Levin (C) till ordförande under proposition och fann genom acklamation att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Ålderspresidenten ställde därefter nomineringen av Magnus Ekström (KD) under proposition och fann genom acklamation att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

I fråga om val av andre vice ordförande frågade ålderspresidenten om fullmäktige skulle bordlägga valet och fann genom acklamation att fullmäktige bifallit förslaget.

Ålderspresidenten föreslog att justera beslutet omedelbart och fann genom acklamation att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

De valda

From: "Socialdemokraterna i Vänersborg" <vanersborg@socialdemokraterna.se>
Sent: 2026-09-02 11:58:39
To: "Johan H gmark" <johan.hogmark@vanersborg.se>; "Joakim Sj ling" <joakim.sjoling@vanersborg.se>
Subject: Sv: Val av valberedning och kommunfullmäktiges presidium

Du får inte ofta e-post från vanersborg@socialdemokraterna.se. Läs om varför det här är viktigt

Hej Johan!
Vi avvaktar valutgången och ber att få återkomma 😊
Hälsningar Charlotte

Från: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
Skickat: den 1 september 2026 15:12
Till: Socialdemokraterna i Vänersborg <vanersborg@socialdemokraterna.se>; joakim.sjoling@vanersborg.se
Ämne: Sv: Val av valberedning och kommunfullmäktiges presidium

Hej, vill ni ange vilken ordförandepost det gäller. Det vill säga om ni nominerar henne till ordförande, 1:e vice eller 2:e vice.

Med vänlig hälsning

Johan Högmark
Kanslichef
Kanslienheten
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29

Telefon: 0521-72 26 05
E-post: Johan.Hogmark@vanersborg.se
Hemsida: www.vanersborg.se

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter enligt GDPR: www.vanersborg.se/personuppgifter

---

Från: Socialdemokraterna i Vänersborg <vanersborg@socialdemokraterna.se>
Skickat: den 28 augusti 2026 12:19
Till: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
Ämne: VB: Val av valberedning och kommunfullmäktiges presidium

Du får inte ofta e-post från vanersborg@socialdemokraterna.se. Läs om varför det här är viktigt

Hej Johan!
Se nedan ☺
Hälsningar Charlotte

Från: Joakim Sjöling <j.sjoling@gmail.com>
Skickat: den 28 augusti 2026 12:04
Till: Socialdemokraterna i Vänersborg <vanersborg@socialdemokraterna.se>
Ämne: Re: Val av valberedning och kommunfullmäktiges presidium

Hej

Till kommunfullmäktige presidium nominerar vi Anneli Guilotte.

Till valberedningen nominerar vi Joakim Sjöling

Vänligen
Joakim Sjöling
Socialdemokraterna Vänersborg

ons 19 aug. 2026 kl. 13:59 skrev Socialdemokraterna i Vänersborg <vanersborg@socialdemokraterna.se>:

> FYI
>
> ---
>
> **Från:** Joakim Sjöling <joakim.sjoling@vanersborg.se>
> **Skickat:** den 18 augusti 2026 18:41
> **Till:** Vbgs Arbetarekommun <vbg.arbetarekommun@gmail.com>; Joakim Sjöling <j.sjoling@gmail.com>
> **Ämne:** Fw: Val av valberedning och kommunfullmäktiges presidium
>
> Hej
> Ytterligare info till styrelsen.
> Mvh
> Joakim
>
> Skickat från Outlook för iOS
>
> ---
>
> **Från:** Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
> **Skickat:** Thursday, 13 August 2026 14:32:56
> **Till:** Anna-Karin Sandberg <anna-karin.sandberg@vanersborg.se>; Cecilia Prins <Cecilia.Prins@vanersborg.se>; Dan Åberg <dan.aberg@vanersborg.se>; Elisabeth Johansson <elisabeth.johansson@vanersborg.se>; Göran Nilsson <goran.nilsson01@vanersborg.se>; Göran Svensson <goran.svensson@vanersborg.se>; Joakim Sjöling <joakim.sjoling@vanersborg.se>; Jonas Sjöblom <Jonas.Sjoblom@vanersborg.se>; Magnus Ekström <magnus.ekstrom@vanersborg.se>; Mathias Olsson <mathias.olsson@vanersborg.se>; Niklas Claesson <niklas.claesson@vanersborg.se>; Stefan Kärvling <stefan.karvling@vanersborg.se>
> **Kopia:** Annalena Levin <annalena.levin@vanersborg.se>; Lena Wendel <lena.wendel@vanersborg.se>;

Anneli Guilotte <anneli.guilotte@vanersborg.se>; Benny Augustsson <benny.augustsson@vanersborg.se>; Henrik Harlitz <henrik.harlitz@vanersborg.se>; Mats Andersson <mats.andersson@vanersborg.se>; Johanna Gustafsson <Johanna.Gustafsson@vanersborg.se>
Ämne: Val av valberedning och kommunfullmäktiges presidium

Hej, här kommer en tidig påminnelse om att det nya fullmäktige har att välja sitt presidium och en valberedning som kan bereda fullmäktiges val till nämnder, styrelsen, revisorer m.m.

Nomineringarna för valberedningen behöver vara kommunen tillhanda vid det nya fullmäktiges första sammanträde den 21 oktober men gärna innan. Det är även önskvärt att partiernas nomineringar för fullmäktiges presidium har inkommit till det sammanträdet för att undvika bordläggningar av ärendet.

Glöm inte att be de förtroendevalda ni nominerar att gå in och registrera sina kontaktuppgifter i kommunens e-tjänst så snart som möjligt så att vi har aktuella kontaktuppgifter och kan få in dem i de uppdrag de valts till. Förtroendevalda – registrering och hantering av personuppgifter Bifogat finns utdrag på den nuvarande valberedningens sammansättning.

Information om fullmäktiges och kommunstyrelsens val till nämnder, utskott, beredningar, bolag m.m. kommer i separata utskick framöver.
Det kommer även komma utskick kring val av vigselförrättare inom kort. Val av nämndemän sker under hösten 2027.

Återkom om ni har några frågor.

Utdrag från fullmäktiges arbetsordning

Presidium

2 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande, som tillsammans utgör fullmäktiges presidium. Presidievalen ska förrättas på ett sammanträde som hålls före december månads utgång. Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

Valberedning

38 §

På det första sammanträdet med nyvalda kommunfullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot och en ersättare från varje parti som är representerat i kommunfullmäktige.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag för valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning. Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Med vänlig hälsning

Johan Högmark
Kanslichef
Kanslienheten
Vänersborgs kommun
462 84 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29

Telefon: 0521-72 26 05
E-post: Johan.Hogmark@vanersborg.se
Hemsida: www.vanersborg.se

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter enligt GDPR: www.vanersborg.se/personuppgifter

§ 5

Kommunfullmäktiges val av nämnder och styrelsen för mandatperioden 2026-2030

KS 2026/350

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer valen enligt bilaga.

Bilaga/bilagor

- Bilaga 1: Valberedningens valförslag 2026-11-16

Sammanfattning av ärendet

Fullmäktige ska genomföra val till nämnder, styrelsen m. fl. för mandatperioden 2026–2030. Partierna har inkommit med nomineringar eller förtydliganden vilka mandat man gör anspråk på.

Beslutsunderlag

- Anmälan om valteknisk samverkan mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet 2027-2030
- Inför val till nämnder och styrelser
- Anmälan om valteknisk samverkan mellan Alliansen (M, C, KD och L) och Medborgarpartiet
- Kommunfullmäktiges val till styrelser nämnder m.m. mandatperioden 2027-uppdaterad 2026-11-16 med mandatfördelning och nomineringar från SD, M, C, L, KD och MBP
- Dialog kring nomineringar och valgenomförande

Valberedningens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden föreslog att hänskjuta valet av demokrati- och jämställdhetsberedning tills den pågående utredningen av instansens funktionssätt var färdigbehandlad.

John Hellström (V) yrkade att valberedningen skulle lämna nomineringar till demokrati- och jämställdhetsberedningen. I yrkandet instämde Anna-Karin Sandberg (MP) och Joakim Sjöling (S), Göran Svensson (MBP) och Mathias Olsson (SD).

John Hellström (V) yrkade att valberedningen skulle vänta med att lämna valförslag tills kommunfullmäktiges sammanträde den 16 december. I yrkandet instämde Anna-Karin Sandberg (MP) och Joakim Sjöling (S).

Ordföranden föreslog att lämna valförslagen till fullmäktiges sammanträde den 25 november. I yrkandet instämde Cecilia Prins (L), Magnus Ekström (KD) och Mathias Olsson (SD).

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen om valet av demokrati- och jämställdhetsberedningen mot varandra och fann att valberedningen skulle lämna nomineringar.

Ordföranden ställde därefter John Hellströms (V) yrkande om att nominera till kommunfullmäktiges decembersammanträde gällande nämnder och styrelsen mot det egna förslaget att lämna valförslag fullmäktiges novembersammanträde och fann att valberedningen bifallit ordförandens förslag.

Ordföranden rättade och ställde de inkomna nomineringarna för respektive instans i beslutsbilagan under proposition var för sig och fann efter att beredningen bifallit valförslagen.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges val

Varje parti redovisar på rätt plats de personer man önskar ska inneha respektive uppdrag.

Nomineringar avser mandatperioden 2027-01-01 – 2030-12-31.

Om inget annat angetts rörande val till organisationer där utnämnandet ska bekräftas gäller nomineringen till och med den stämma eller det sammanträde som infaller efter mandatperiodens slut och där sådant val genomförts. Nomineringen har ingen inverkan på mandatet för tidigare valda förrän nytt val förrättats av den berörda organisationen.

Kommunstyrelsen

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Niklas Claesson	M	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	2:e vice ordförande
3	Mats Andersson	C	(M/L/KD/C/MBP)	1:e vice ordförande
Ledamöter				
4			(S/V/MP)	
5	Göran Svensson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Mathias Olsson	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Elisabeth Johansson	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Elina Prins	L	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Robin Skenhede	M	(M/L/KD/C/MBP)	
12			(S/V/MP)	
13	Torbjörn Moqvist	SD		
14	Ann-Helen Selander	M	(M/L/KD/C/MBP)	
15			(S/V/MP)	
Ersättare				
1	Robin Danielsson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Bo Carlsson	C	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Jenny Andersson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Juhani Lämsä	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Magnus Ekström	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Aleksander Runge	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Piotr Gabrys	M	(M/L/KD/C/MBP)	
12			(S/V/MP)	
13	Magnus Emanuelsson	SD		
14	Tor Wendel	M	(M/L/KD/C/MBP)	
15			(S/V/MP)	

Barn- och utbildningsnämnden

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Bo Carlsson	C	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	2:e vice ordförande
3	Daniel Peltola	L	(M/L/KD/C/MBP)	1:e vice ordförande
Ledamöter				
4			(S/V/MP)	
5	Peter Götbladh	M	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Juhani Lämsä	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Aleksander Runge	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Anette Taimory	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Johan Aghem	M	(M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare				
1	Dima Juuma	C	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Martina Wyszynska Johansson	L	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Mikael Karström	M	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Jimmy Engström	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Andreas Johansson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Ann-Marie Veiderpass	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Izabel Flood	M	(M/L/KD/C/MBP)	

Kultur- och fritidsnämnd

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Magnus Ekström	KD	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamöter				
3	Tünde Pettersson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Anders Holmkvist	L	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Magnus Emanuelsson	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Eva Bodén-Johansson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
Ersättare				
1	Elisabeth Wessel	C	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Ville Törner	M	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Anna-Lena Eklund	M	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Felix Johansen	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Bengt Rydholm	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	

Socialnämnden

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Robin Skenhede	M	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	2:e vice ordförande
3	Elisabeth Johansson	KD	(M/L/KD/C/MBP)	1:e vice ordförande
Ledamöter				
4			(S/V/MP)	
5	Sofia Jacobsson Blixt	M	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Annelie Häberle	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Daniel Tesfay	C	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Tindra Peltola	L	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Gunilla Grandin	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
12			(S/V/MP)	
13	Juhani Lämsä	SD		
Ersättare				
1	Christina Mattelin	M	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Kristine Crondahl	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Elina Prins	L	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Patrik Thorenius	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Marie Robertsson	C	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Marie Sandberg	M	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Göran Svensson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
12			(S/V/MP)	
13	Cristoffer Emanuelsson	SD		

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Piotr Gabrys	M	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamöter				
3	Tommy Christensson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Helge Kneese	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Annelie Häberle	SD		
7			(S/V/MP)	
Ersättare				
1	Elin Andersson	C	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Pär Jansson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Andreas Johansson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
6	VAKANT		SD	
7			(S/V/MP)	

Teknik- och servicenämnden (tidigare Samhällsbyggnadsnämnden)

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Tor Wendel	M	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamöter				
3	Tomas Öberg	C	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Hans Peter Nielsen	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Torbjörn Moqvist	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Mattias Sjöström	L	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Johan Abrahamsson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Thomas Larsson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare				
1	Marcus Livh	M	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Marianne Karlsson	C	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Kenneth Crondahl	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Andreas Colliander	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Fernando Ferreira da Silva	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
10	Peter Jacobsson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
11	Ulf Eklund	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	

Byggnadsnämnd

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Piotr Gabrys	M	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamöter				
3	Tommy Christensson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Helge Kneese	KD	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Magnus Emanuelsson	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Rosemary Solvarm	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	
Ersättare				
1	Elin Andersson	C	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Pär Jansson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Andreas Johansson	MBP	(M/L/KD/C/MBP)	
6	Torbjörn Moqvist	SD		
7			(S/V/MP)	
8	Elina Prins	L	(M/L/KD/C/MBP)	
9			(S/V/MP)	

Överförmyndarnämnden

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
1	Ann-Helen Selander	M	(M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2			(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamöter				
3	Elina Prins	L	(M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare				
1	Margareta Olsson	M	(M/L/KD/C/MBP)	
2			(S/V/MP)	
3	Margareth Zimmergren	KD	(M/L/KD/C/MBP)	

Valnämnden

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
1	Stellan Gedell	M (M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2		(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamöter			
3	Marita Högberg	C (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1	Daniel Peltola	L (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3		(M/L/KD/C/MBP)	

Demokrati- och jämställdhetsberedning

Plats	Namn	Parti	Funktion
1		(M)	Ordförande
2		(S)	Vice ordförande
Ledamöter			
3	Mathias Olsson	(SD)	
4		(V)	
5		(MBP)	
6		(C)	
7		(KD)	
8		(MP)	
9		(L)	
10	Stefan Lindqvist	(PSF)	
Ersättare			
1		(M)	
2		(S)	
3	Patrik Thorenius	(SD)	
4		(V)	
5		(MBP)	
6		(C)	
7		(KD)	
8		(MP)	
9		(L)	
10	Lars Nordquist	(PSF)	

Fyrbodals Kommunalförbund

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
Ledamöter			
1	Niklas Claesson	M (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
Ersättare			
1	Mats Andersson	C (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
Lekmannarevisor			
1			Revisorsordförande
2			
3			
4			
5			

Samordningsförbundet Södra Vänern

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
Ledamöter			
1	Robin Skenhede	M (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1		(S/V/MP)	
Lekmannarevisor			
1			

Kunskapsförbundet Väst

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
1	Robin Danielsson	M (M/L/KD/C/MBP)	1 vice ordförande
2		(S/V/MP)	2:e vice ordförande
Ledamöter			
3	Maria Nilsson	KD (M/L/KD/C/MBP)	
4		(S/V/MP)	
5	Daniel Peltola	L (M/L/KD/C/MBP)	
6	Juhani Lämsä	SD	
7		(S/V/MP)	
Ersättare			
1	Kristina Edvinsson	M (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Marie Robertsson	C (M/L/KD/C/MBP)	
4		(S/V/MP)	
5	Eva Bodén-Johansson	MBP (M/L/KD/C/MBP)	
6	Torbjörn Moqvist	SD	
7		(S/V/MP)	
Lekmannarevisorer			
1			
Lekmannarevisorersättare			
1			

Räddningstjänstförbundet Fyrbodal

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
1	Piotr Gabrys	M (M/L/KD/C/MBP)	2:e vice ordförande
Ledamöter			
2		(S/V/MP)	
Ersättare			
1	Helge Kneese	KD (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
Lekmannarevisor			
1			

Samarbetskommittén för Trollhättan och Vänersborg

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
Ledamöter			
1	Niklas Claesson	M (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Mats Andersson	C (M/L/KD/C/MBP)	

Halle och Hunneberg AB

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
Ledamöter			
1	Helge Kneese	KD (M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2		(S/V/MP)	Vice ordförande
3	Johan Aghem	M (M/L/KD/C/MBP)	
4		(S/V/MP)	
5	Monica Öst	MBP (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1	Filip Milén	M (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Annalena Levin	C (M/L/KD/C/MBP)	
Lekmannarevisor			
1			
Lekmannarevisorsersättare			
1			

Styrelsen för Vänersborgs Föreningsarkiv

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
Ledamöter			
1	Bengt Fridh	KD (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1		(S/V/MP)	
Lekmannarevisor			
1			
Lekmannarevisorsersättare			
1			

Fastighets AB Vänersborg

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
1	Stellan Gedell	M (M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2		(S/V/MP)	Vice ordförande
3	Cecilia Prins	L (M/L/KD/C/MBP)	Ledamot
Ersättare			
1	Pär Jansson	M (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Tommy Christensson	M (M/L/KD/C/MBP)	
Lekmannarevisor			
Lekmannarevisorsersättare			

AB Vänersborgsbostäder

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
1	Dan Åberg	M (M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2		(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamöter			
3	Bengt Wallin	C (M/L/KD/C/MBP)	
4		(S/V/MP)	
5	Jenny Andersson	MBP (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1	Ann-Helen Selander	M (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Öllegård Runge	MBP (M/L/KD/C/MBP)	
4		(S/V/MP)	
5	Elisabeth Johansson	KD (M/L/KD/C/MBP)	
Lekmannarevisorer			
1			
Lekmannarevisorersättare			
1			

Vattenpalatset Vänerparken AB

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
1	Åsa Edvardsson	C (M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2		(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamot			
3	Filip Milén	M (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1	Tindra Peltola	L (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Johan Abrahamsson	M (M/L/KD/C/MBP)	
Lekmannarevisor			
1			
Lekmannarevisorsersättare			
1			

Fyrstads Flygplats AB

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
Ledamot			
1	Niklas Claesson	M (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1		(S/V/MP)	
Lekmannarevisorsersättare			

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
1	Bo Carlsson	C (M/L/KD/C/MBP)	Ordförande
2		(S/V/MP)	Vice ordförande
Ledamot			
3	Helge Kneese	KD (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1	Peter Jacobsson	M (M/L/KD/C/MBP)	
Lekmannarevisor			
Lekmannarevisorsersättare			

Tolkförmedlingen Väst

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
Ledamöter			
1	Christina Mattelin	M (M/L/KD/C/MBP)	
Ersättare			
1		(S/V/MP)	

Gode Män vid fastighetsbildningsförrättning

Plats	Namn	Parti/valsamverkan	Funktion
För tätortsfrågor Ledamot			
1	Bengt Fridh	KD (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Lennart Olsson	C (M/L/KD/C/MBP)	
För jordbruks- och skogsbruksfrågor Ledamot			
1	Bengt Fridh	KD (M/L/KD/C/MBP)	
2		(S/V/MP)	
3	Lennart Olsson	C (M/L/KD/C/MBP)	

Revisionen

Plats	Namn	Parti/valsamverkan		Funktion
Ledamöter				
1	Marie-Louise Bäckman	KD	(M/L/KD/C/MBP)	Vice ordförande
2			(S/V/MP)	Ordförande
3	Lars-Göran Salevik	M	(M/L/KD/C/MBP)	
4			(S/V/MP)	
5	Doris Rudén	C	(M/L/KD/C/MBP)	
6			SD	
7			(S/V/MP)	

Kommunfullmäktiges val

Varje parti redovisar på rätt plats de personer man önskar ska inneha respektive uppdrag.

Nomineringar avser mandatperioden 2027-01-01 – 2030-12-31.

Om inget annat angetts rörande val till organisationer där utnämnandet ska bekräftas gäller nomineringen till och med den stämma eller det sammanträde som infaller efter mandatperiodens slut och där sådant val genomförts. Nomineringen har ingen inverkan på mandatet för tidigare valda förrän nytt val förrättats av den berörda organisationen.

Observera att instanserna anges utifrån kommunstyrelsens beslutsförslag om ny sammansättning i nämnder, beredningar, utskott och fullmäktige för mandatperioden 2026–2030 (KS 2026/64), (med reservation för eventuella ändringar efter kommunfullmäktiges beslut den 16 oktober 2026).

Kommunstyrelsen

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			2 vice ordförande
3			1 vice ordförande
Ledamöter			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15	Anna Gustafsson	PSF	
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15	Lars Nordquist	PSF	

Barn- och utbildningsnämnden

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			2 vice ordförande
3			1 vice ordförande
Ledamöter			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11	Anna Gustafsson	PSF	
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11	Elin Gill	PSF	

Kultur- och fritidsnämnd

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Reidar Gustafsson	PSF	
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Fatima Zander	PSF	

Socialnämnden

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			2 vice ordförande
3			1 vice ordförande
Ledamöter			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13	Anna Gustafsson	PSF	
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13	Fatima Zander	PSF	

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
4			
5			
6			
7			
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

Teknik- och servicenämnden (tidigare Samhällsbyggnadsnämnden)

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11	Stefan Lindqvist	PSF	
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11	Lars Nordquist	PSF	

Byggnadsnämnd

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Roger Carlsson	PSF	
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Christer Zimmergren	PSF	

Överförmyndarnämnden

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
Ersättare			
1			
2			
3			

Valnämnden

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
Ersättare			
1			
2			
3			

Krisledningsnämnden

Ledamöter			
Plats	**Namn**	**Parti**	**Funktion**
1			Ordförande
2			Vice ordförande
3			
4			
5			
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			

Kommentar: Personunion med KSAU

Demokrati- och jämställdhetsberedning

Beredningen består av en ledamot och en ersättare från varje parti som är representerat i fullmäktige.

Plats	Namn	**Parti**	**Funktion**
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10	Stefan Lindqvist	PSF	
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10	Lars nordquist	PSF	

Fyrbodals Kommunalförbund

Plats	Namn	Parti	Funktion
Ledamöter			
1			
2			
Ersättare			
1			
2			
Lekmannarevisor			
1			Revisorsordförande
2			
3			
4			
5			

Kommentar: Fyrbodals förbundsordningen - Reviderad förbundsordning mars 2017

5 § Organisation och beslutsförhet
Direktionen ska bestå av sjutton ledamöter med sjutton personliga ersättare. Kommunerna Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg utser vardera två ordinarie ledamöter och två ersättare.

8 § Revision
Förbundet ska revideras av fem revisorer. Vänersborgs kommun utser revisorer och medlemskommunerna får nominera in förslag. Vänersborgs kommun ska vara sammankallande tillika ordförande.

Samordningsförbundet Södra Vänern

Plats	Namn	Parti	Funktion
Ledamöter			
1			
Ersättare			
1			
Lekmannarevisor			
1			

Kommentar: Samordningsförbundet Södra Vänerns förbundsordning (beslutad av medlemmarna och gäller från den 1 april 2024)

6 § Styrelsen
Styrelsen ska bestå av sju ledamöter och sju ersättare. Varje förbundsmedlem utser ledamot och ersättare för fyra år räknat från och med den 1 april året efter det att val till fullmäktige har ägt rum i hela landet.
Styrelsen utser bland sina ledamöter en ordförande och en vice ordförande för den tid som styrelsen bestämmer. Ersättare har närvaro- och yttranderätt.

14 § Revisorer och revision
Förbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning ska granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska Försäkringskassan utse en gemensam revisor. En revisor ska utses av kommunerna tillsammans och en revisor utses av Västra Götalandsregionen. Mandattiden för revisorer är densamma som för styrelseledamöter enligt 6 § i denna förbundsordning. Mandattid för statens revisor hanteras i särskild ordning.

Kunskapsförbundet Väst

Inför mandatperiod 2026-2030 är det Vänersborgs kommuns tur att utse 2:e vice ordförande.

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			1 vice ordförande
2			2:e vice ordförande
Ledamöter			
3			
4			
5			
6			
7			
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
Lekmannarevisor			
1			
Lekmannarevisorsersättare			
1			

Kommentar: Förbundsordning för Kunskapsförbundet Väst,
antagen av kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun 2012-05-23, § 61

§ 6 Förbundsdirektionen

Direktionen ska bestå av fjorton (14) ledamöter och fjorton (14) ersättare, varav Trollhättans stad ska utse sju (7) ledamöter och sju (7) ersättare och Vänersborgs kommun ska utse sju (7) ledamöter och sju (7) ersättare.

Endast den som är ledamot eller ersättare i kommunfullmäktige i den förbundsmedlem som utser ledamoten eller ersättaren, får väljas. Mandattiden är fyra år från och med 1 januari året efter det år då val ägt rum till kommunfullmäktige i förbundsmedlemmarna.

Respektive kommunfullmäktige utser ordförande, vice ordförande samt andre vice ordförande. Ordföranden ska utses bland de ledamöter som representerar Trollhättans kommun, vice ordförande ska utses bland de ledamöter som representerar Vänersborgs kommun och 2:e vice ordförande utses varannan mandatperiod av Vänersborgs respektive Trollhättans kommuner med start att Vänersborgs kommun utser 2:e vice ordförande.

§ 7

Revisorer, revisorsersättare och ansvarsfrihet

Förbundet ska ha två (2) ordinarie revisorer och två (2) ersättare, av vilka förbundsmedlemmarna ska utse en (1) revisor och en (1) ersättare vardera. Revisorer utses av respektive kommunfullmäktige bland revisorerna i respektive förbundsmedlem. Förbundet ska bära kostnaderna för revisorerna och för dess eventuella biträden.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som direktionen.

Revisorerna ska efter granskning lämna en revisionsberättelse till var och en av medlemskommunerna, varefter respektive kommunfullmäktige beslutar i frågan om ansvarsfrihet.

Räddningstjänstförbundet Fyrbodal

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			2:e vice ordförande
Ledamöter			
2			
Ersättare			
1			
2			
Lekmannarevisor			
1			

Kommentar: Förbundsordning Räddningstjänsten Fyrbodal 2025-01-01

§ 6 Förbundsdirektionen

Förbundsdirektionen ska bestå av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare. Respektive medlemskommun utser vardera två ledamöter och två ersättare.

Förbundsdirektionens presidium ska bestå av ordförande, 1:e, 2:e och 3:e vice ordförande som förbundsdirektionen utser inom sig.

Förbundsdirektionens ordförande och 1:e vice ordförande ska växla mellan Trollhättan och Uddevalla.

Vänersborg innehar alltid posten som 2:e vice ordförande.

§ 8 Revisorer

Varje kommun ska ha var sin revisor som utses av medlemskommunens kommunfullmäktige.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna förbundsdirektionen.

Samarbetskommittén för Trollhättan och Vänersborg

Har utgjorts av kommunstyrelsens presidium under mandatperioden 2022-2026.

Plats	Namn	Parti	Funktion
Ledamöter			
1			
2			
3			

Halle och Hunneberg AB

Under mandatperiod 2022-2026 har kommunen utsett fem ledamöter och tre suppleanter.

Plats	Namn	Parti	Funktion
Ledamöter			
1			
2			
3			
4			
5			
Ersättare			
1			
2			
3			
Lekmannarevisor			
1			
Lekmannarevisorsersättare			
1			

Kommentar: Bolagsordning Halle- och Hunneberg AB

Antagen av Kommunfullmäktige 2023-05-17, § 75

§ 10 Styrelse

Styrelsen består av lägst tre ledamöter och högst fem ledamöter med högst tre suppleanter. Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun, för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den bolagsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige utser även ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

§ 12 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun utse en lekmannarevisor med suppleant som enligt 9 kap. 1 § Kommunallagen (2017:725 KL) valts för granskning av styrelsen och övriga nämnder verksamhet.

Styrelsen för Vänersborgs Föreningsarkiv

Plats	Namn	Parti	Funktion
Ledamöter			
1			
Ersättare			
1			
Lekmannarevisor			
1			
Lekmannarevisorsersättare			
1			

Kommentar: Stadgar För Föreningsarkivet - Vänersborg Antagna vid årsmötet 21 april 2021 per capsulam.

§ 6 Möten

Vänersborgs kommun utser 1 ledamot samt 1 ersättare samt även 1 revisor och 1 ersättare att ingå i styrelsen.

Fastighets AB Vänersborg

Under mandatperiod 2022-2026 har kommunen utsett tre ledamöter och tre suppleanter.

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
3			Ledamot
Ersättare			
1			
3			
2			
Lekmannarevisor			
Lekmannarevisorsersättare			

Kommentar: Bolagsordning Fastighets AB Vänersborg Antagen av Kommunfullmäktige 2022-09-21 § 122

§ 10 Styrelse

Styrelsen består av lägst två och högst fem ledamöter med lägst två och högst fem suppleanter. Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun, för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den bolagsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser även ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse. Styrelsen sammanträder i regel minst en gång i kvartalet och dessutom på kallelse av ordföranden, när denne så finner nödvändigt eller då någon ledamot eller verkställande direktören begär det. Suppleant ska alltid kallas till styrelsesammanträde.

§ 12 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun utse en lekmannarevisor med ersättare som enligt 9 kap. 1 § Kommunallagen (2017:725 KL) valts för granskning av styrelsen och övriga nämnder verk samhet.

AB Vänersborgsbostäder

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamöter			
3			
4			
5			
Ersättare			
1			
2			
3			
4			
5			
Lekmannarevisorer			
1			
Lekmannarevisorersättare			
1			

Kommentar: Bolagsordning AB Vänersborgsbostäder Antagen av kommunfullmäktige 2013-12-11, § 164

Styrelse

8 §

Styrelsen ska bestå av fem (5) ledamöter och lika många suppleanter.

Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige som förrättats intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

Lekmannarevisor

10 §

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun utse en lekmannarevisor med suppleant.

Vattenpalatset Vänerparken AB

Under mandatperiod 2022-2026 har kommunen utsett tre ledamöter och tre suppleanter.

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamot			
3			
Ersättare			
1			
3			
2			
Lekmannarevisor			
1			
Lekmannarevisorsersättare			
1			

Kommentar: Bolagsordning för Vattenpalatset Vänerparken AB Styrelse Antagen av Kommunfullmäktige 2024-10-23§ 164

§ 9

Styrelsen består av lägst tre och högst sju ledamöter med minst två och högst fem ersättare. Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun, för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den bolagsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser även ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

Lekmannarevisorer

§ 11

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun utse en lekmannarevisor med ersättare som valts för granskning av styrelsen och övriga nämnders verksamhet (10 kap. 5 § och 12 kap. 4 § KL).

Fyrstads Flygplats AB

Vänersborgs kommun har historiskt utsett en lekmannarevisorsersättare. Kommunen ska även utse en ledamot och en ersättare till styrelsen.

Plats	Namn	Parti	Funktion
Ledamot			
1			
Ersättare			
1			
Lekmannarevisorsersättare			

Kommentar: Bolagsordning Fyrstads Flygplats AB

§ 9 STYRELSE

Styrelsen skall bestå av lägst 4 och högst 6 ledamöter med samma antal suppleanter. Styrelsen utses av ägarkommunernas respektive kommunfullmäktige. Av Trollhättans stads kommunfullmäktige utses två ledamöter och en suppleant, av Vänersborgs kommuns och Uddevalla kommuns kommunfullmäktige utses var sin ledamot och var sin suppleant medan av Lysekils kommuns kommunfullmäktige utses en suppleant. Styrelsens mandatperiod utgör tiden från den årsstämma som följer närmast efter val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Bolagsstämman utser ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse. Bolagets verksamhetsansvarige skall vara adjungerad vid styrelsens sammanträden.

§ 11 LEKMANNAREVISORER För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor skall ägarkommunerna utse två lekmannarevisorer med två suppleanter.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda

Plats	Namn	Parti	Funktion
1			Ordförande
2			Vice ordförande
Ledamot			
3			
Ersättare			
1			
Lekmannarevisor			
Lekmannarevisorsersättare			

Kommentar: Bolagsordning Nätaktiebolaget Biogas Brålanda antagen av kommunfullmäktige 2016-04-27 § 78

§ 8 Styrelse

Styrelse består av lägst tre ledamöter och högst fem ledamöter med minst en och högst tre ersättare.

Kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun utser tre ordinarie ledamöter och en ersättare medan kommunfullmäktige i Melleruds kommun och Biogas Brålanda AB utser var sin ordinarie ledamot med ersätter, för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den bolagsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

§ 9 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en auktoriserad revisor med en ersättare.

Revisorns och ersättarens uppdrag gäller till slutet av den ordinarie bolagsstämman, enligt 9 kap § 1 stycket Aktiebolagslagen (2005:551, ABL), som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 10 Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun utse en lekmannarevisor med ersättare som enligt 9 kap. 1 § Kommunallagen (1991:900, KL) valts för granskning av styrelsen och övriga nämnders verksamhet.

Gode Män vid fastighetsbildningsförrättning

Länsstyrelsen beslutar om hur många gode män kommunfullmäktige ska utse för mandatperioden, länsstyrelsen har ännu inte inkommit med sitt beslut. Föregående var det sex ledamöter som skulle utses enligt nedan.

Plats	Namn	Parti	Funktion
För tätortsfrågor Ledamot			
1			
2			
3			
För jordbruks- och skogsbruksfrågor Ledamot			
1			
2			
3			

Revisionen

Plats	Namn	Parti	Funktion
Ledamöter			
1			Vice ordförande
2			Ordförande
3			
4			
5			
6			
7			

From: "Joakim Sjöling" <j.sjoling@gmail.com>
Sent: 2026-11-01 19:47:51
To: kommun@vanersborg.se
Subject: Valteknisk samverka

Hej

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet är överens om att ingå valteknisk samverkan 2027-2030.

Med vänlig hälsning
Joakim Sjöling

From: "Niklas Claesson" <niklas.claesson@vanersborg.se>
Sent: 2026-10-28 11:15:10
To: "Mathias Olsson" <mathias.olsson@vanersborg.se>; "Torbjörn Moqvist" <torbjorn.moqvist@vanersborg.se>; "John Hellström" <john.hellstrom@vanersborg.se>; "Ida Hildingsson" <ida.hildingsson@vanersborg.se>; "Joakim Sjöling" <joakim.sjoling@vanersborg.se>; "Malin Tell" <malin.tell@vanersborg.se>; "Magnus Ekström" <magnus.ekstrom@vanersborg.se>; "Elisabeth Johansson" <elisabeth.johansson@vanersborg.se>; "Ann-Helen Selander" <ann-helen.selander@vanersborg.se>; "Kristina Edvinsson" <kristina.edvinsson@vanersborg.se>; "Göran Svensson" <goran.svensson@vanersborg.se>; "Birgitta Lindahl" <birgitta.lindahl@vanersborg.se>; "Anna-Karin Sandberg" <anna-karin.sandberg@vanersborg.se>; "Felix Sandberg" <felix.sandberg@vanersborg.se>; "Annalena Levin" <annalena.levin@vanersborg.se>; "Bo Carlsson" <bo.carlsson@vanersborg.se>; "Stefan Lindqvist" <stefan.lindqvist@vanersborg.se>; "Lars Nordquist" <lars.nordquist@vanersborg.se>; "Daniel Peltola" <daniel.peltola@vanersborg.se>; "Cecilia Prins" <Cecilia.Prins@vanersborg.se>
Cc: "Johan Högmark" <johan.hogmark@vanersborg.se>
Subject: Inför val till nämnder och styrelser

Till: kommunfullmäktiges valberedning

Hej!

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna kommer i förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027-29 föreslå att Miljö- och hälsoskyddsnämnden avvecklas från 1 juli 2027. Första halvåret 2027 används till att bereda förändringen genom förändrade reglementen mm, där tanken är att Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppgifter tas över av Byggnadsnämnden (som absolut kan komma att byta namn). De flesta kommuner hanterar redan dessa ärenden i gemensam nämnd (med undantag för större kommuner, i Västra Götaland exempelvis Göteborg, Borås och Mölndal). Sedan flera år har Vänersborg en gemensam förvaltning för de två nämnderna, och ärendemängden som behöver gå upp till i Miljö- och hälsoskyddsnämnden är mycket liten.

Vi föreslår därför att den Miljö- och hälsoskyddsnämnd som väljs av Kommunfullmäktige 25 november består av personer som också väljs till Byggnadsnämnden och att presidierna i de två nämnderna är identiska. Då kan de två nämnderna redan under första halvåret förlägga sina möten till samma tidpunkter på ett smidigt sätt, vilket också förenklar för den redan gemensamma förvaltningen med gemensamma presidiemöten.

Notera också att tidigare Demokrati- och jämställdhetsberedningens uppdrag löpte ut när det nya kommunfullmäktige tillträdde. Vi har inte för avsikt att föreslå att det tillsätts en ny Demokrati- och jämställdhetsberedning likt den tidigare. Istället får kommunfullmäktiges presidium i uppdrag att föreslå hur vi ska arbeta med dessa frågor. Eventuellt genom att ha tillfälliga fullmäktigeberedningar med mer specifika och tidsbegränsade (inte en hel mandatperiod) uppdrag.

Valberedningen kommer alltså inte behöva föreslå någon Demokrati- och jämställdhetsberedning till fullmäktige 25 november.

Ta gärna kontakt om det finns frågor om detta!

För Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna,

/Niklas Claesson, 0700-825814

From: "Robin Skenhede" <Robin.Skenhede@vanersborg.se>
Sent: 2026-10-20 14:13:41
To: "Johan Högmark" <johan.hogmark@vanersborg.se>; "Kommunstyrelseförvaltningen, Vänersborgs kommun" <kommun@vanersborg.se>
Cc: "Mats Andersson" <mats.andersson@vanersborg.se>; "Elisabeth Johansson" <elisabeth.johansson@vanersborg.se>; "Cecilia Prins" <Cecilia.Prins@vanersborg.se>; "Göran Svensson" <goran.svensson@vanersborg.se>
Subject: Anmälan valteknisk samverkan

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Medborgarpartiet anmäler på detta sätt att vi fem partier bildar valteknisk samverkan i de valärenden som ska genomföras i kommunfullmäktige inför kommande mandatperiod.

Med vänlig hälsning,

Robin Skenhede, gruppledare (M)

From: "Mathias Olsson" <mathias.olsson@sd.se>
Sent: 2026-11-11 20:56:08
To: "Johan Högmark" <johan.hogmark@vanersborg.se>
Cc: "Torbjörn Moqvist" <torbjorn.moqvist@sd.se>
Subject: SD Vänersborgs nomineringar till kommande Kommunfullmäktige och valberedningsmöte
Attachments: Proportionella_val_Vanersborg_2026_2030_korrigerad.docx

Hej Johan
Skickar SD Vänersborgs nomineringar till nämnder, beredning och revision..

Stort tack för snabb respons under dagens "trixande" med proportionella problem...

Kommunstyrelsen ordinarie 1 BESLUT Mathias Olsson
Kommunstyrelsen ordinarie 2 BESLUT Torbjörn Moqvist
Kommunstyrelsen ersättare 1 BESLUT Juhani Lämsä
Kommunstyrelsen ersättare 2 BESLUT Magnus Emanuelsson

Socialnämnden ledamot 1 BESLUT Annelie Häberle
Socialnämnden ledamot 2 BESLUT Juhani Lämsä
Socialnämnden ersättare 1 BESLUT Patrik Thorenius
Socialnämnden ersättare 2 BESLUT Christoffer Emanuelson

Barn- och utbildningsnämnden ledamot 1 BESLUT Juhani Lämsä
Barn- och utbildningsnämnden ersättare 1 BESLUT Jimmy Engström

Samhällsbyggnadsnämnden ledamot 1 BESLUT Torbjörn Moqvist
Samhällsbyggnadsnämnden ersättare 1 BESLUT Andreas Colliander

Byggnadsnämnden ledamot 1 BESLUT Magnus Emanuelsson
Byggnadsnämnden ersättare 1 BESLUT Torbjörn Moqvist

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ledamot 1 BESLUT Annelie Häberle
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ersättare 1 BESLUT VAKANT

Kultur- och fritidsnämnden ledamot 1 BESLUT Magnus Emanuelsson
Kultur- och fritidsnämnden ersättare 1 BESLUT Felix Johansen

Demokrati- och jämställhetsberedningen ledamot 1 BESLUT Mathias Olsson
Demokrati- och jämställhetsberedningen ersättare 1 BESLUT Patrik Thorenius

Samordningsgrupp för miljö och klimat ledamot 1 BESLUT Mathias Olsson

Kunskapsförbundet Väst ledamot 1 BESLUT Juhani Lämsä
Kunskapsförbundet Väst ersättare 1 BESLUT Torbjörn Moqvist

Kommunrevisor BESLUT VAKANT

Inkallelselista för ersättare BESLUT 1) Moderaterna 2) Liberalerna 3) Medborgarpartiet 4) Kristdemokraterna 5) Centern 6) Socialdemokraterna 7) Vänsterpartiet 8) Miljöpartiet 9) Partiet Sunt Förnuft

--
Mathias Olsson, Sverigedemokraterna

Från: Mathias Olsson <mathias.olsson@vanersborg.se>
Skickat: den 11 november 2026 20:49
Till: Mathias Olsson <mathias.olsson@sd.se>
Ämne: Fw: Proportionellt val Partiet sunt förnuft

mvh
Mathias Olsson
Ledamot Kommunfullmäktige, Sverigedemokraterna
telephone: +46 (0)70 379 1873
e-mail: mathias.olsson@vanersborg.se

Från: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
Skickat: Wednesday, 11 November 2026 14:34:13
Till: Mathias Olsson <mathias.olsson@vanersborg.se>; Stefan Lindqvist <stefan.lindqvist@vanersborg.se>
Kopia: Anna-Karin Sandberg <anna-karin.sandberg@vanersborg.se>; Annalena Levin <annalena.levin@vanersborg.se>; Ann-Helen Selander <ann-helen.selander@vanersborg.se>; Birgitta Lindahl <birgitta.lindahl@vanersborg.se>; Bo Carlsson <bo.carlsson@vanersborg.se>; Cecilia Prins <Cecilia.Prins@vanersborg.se>; Daniel Peltola <daniel.peltola@vanersborg.se>; Elisabeth Johansson <elisabeth.johansson@vanersborg.se>; Felix Sandberg <felix.sandberg@vanersborg.se>; Göran Svensson <goran.svensson@vanersborg.se>; Ida Hildingsson <ida.hildingsson@vanersborg.se>; Joakim Sjöling <joakim.sjoling@vanersborg.se>; John Hellström <john.hellstrom@vanersborg.se>; Kristina Edvinsson <kristina.edvinsson@vanersborg.se>; Lars Nordquist <lars.nordquist@vanersborg.se>; Magnus Ekström <magnus.ekstrom@vanersborg.se>; Malin Tell <malin.tell@vanersborg.se>; Torbjörn Moqvist <torbjorn.moqvist@vanersborg.se>
Ämne: Sv: Proportionellt val Partiet sunt förnuft

Om det inte finns någon ny samverkan eller önskan från ledamöter från andra partier att genomföra proportionella val kommer det inte att genomföras för de instanserna, se

bifogad fil. Det är alltså önskvärt om det deklareras från ytterligare personer/partier att detta stödjs för att veta om förvaltning och övriga partier ska lägga tid på förberedelser av detta.
Återkom gärna om ni ser att det är någon aspekt kring detta jag missar.

Med vänlig hälsning

Johan Högmark
Kanslichef
Kanslienheten
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29

Telefon: 0521-72 26 05
E-post: Johan.Hogmark@vanersborg.se
Hemsida: www.vanersborg.se

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter enligt GDPR: www.vanersborg.se/personuppgifter

---

Från: Mathias Olsson <mathias.olsson@vanersborg.se>
Skickat: den 11 november 2026 10:18
Till: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>; Stefan Lindqvist <stefan.lindqvist@vanersborg.se>
Kopia: Anna-Karin Sandberg <anna-karin.sandberg@vanersborg.se>; Annalena Levin <annalena.levin@vanersborg.se>; Ann-Helen Selander <ann-helen.selander@vanersborg.se>; Birgitta Lindahl <birgitta.lindahl@vanersborg.se>; Bo Carlsson <bo.carlsson@vanersborg.se>; Cecilia Prins <Cecilia.Prins@vanersborg.se>; Daniel Peltola <daniel.peltola@vanersborg.se>; Elisabeth Johansson <elisabeth.johansson@vanersborg.se>; Felix Sandberg <felix.sandberg@vanersborg.se>; Göran Svensson <goran.svensson@vanersborg.se>; Ida Hildingsson <ida.hildingsson@vanersborg.se>; Joakim Sjöling <joakim.sjoling@vanersborg.se>; John Hellström <john.hellstrom@vanersborg.se>; Kristina Edvinsson <kristina.edvinsson@vanersborg.se>; Lars Nordquist <lars.nordquist@vanersborg.se>; Magnus Ekström <magnus.ekstrom@vanersborg.se>; Malin Tell <malin.tell@vanersborg.se>; Torbjörn Moqvist <torbjorn.moqvist@vanersborg.se>
Ämne: Re: Proportionellt val Partiet sunt förnuft

NEJ!, SD har inget valtekniskt samarbete med PSF.

mvh
Mathias Olsson
Ledamot Kommunfullmäktige, Sverigedemokraterna

telephone: +46 (0)70 379 1873

e-mail: mathias.olsson@vanersborg.se

Från: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
Skickat: Wednesday, 11 November 2026 10:10:53
Till: Stefan Lindqvist <stefan.lindqvist@vanersborg.se>; Mathias Olsson <mathias.olsson@vanersborg.se>
Kopia: Anna-Karin Sandberg <anna-karin.sandberg@vanersborg.se>; Annalena Levin <annalena.levin@vanersborg.se>; Ann-Helen Selander <ann-helen.selander@vanersborg.se>; Birgitta Lindahl <birgitta.lindahl@vanersborg.se>; Bo Carlsson <bo.carlsson@vanersborg.se>; Cecilia Prins <Cecilia.Prins@vanersborg.se>; Daniel Peltola <daniel.peltola@vanersborg.se>; Elisabeth Johansson <elisabeth.johansson@vanersborg.se>; Felix Sandberg <felix.sandberg@vanersborg.se>; Göran Svensson <goran.svensson@vanersborg.se>; Ida Hildingsson <ida.hildingsson@vanersborg.se>; Joakim Sjöling <joakim.sjoling@vanersborg.se>; John Hellström <john.hellstrom@vanersborg.se>; Kristina Edvinsson <kristina.edvinsson@vanersborg.se>; Lars Nordquist <lars.nordquist@vanersborg.se>; Magnus Ekström <magnus.ekstrom@vanersborg.se>; Malin Tell <malin.tell@vanersborg.se>; Torbjörn Moqvist <torbjorn.moqvist@vanersborg.se>
Ämne: Sv: Proportionellt val Partiet sunt förnuft

Är tanken att SD och PSF ingår i valteknisk samverkan?

Med vänlig hälsning

Johan Högmark
Kanslichef
Kanslienheten
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29

Telefon: 0521-72 26 05
E-post: Johan.Hogmark@vanersborg.se
Hemsida: www.vanersborg.se

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter enligt GDPR: www.vanersborg.se/personuppgifter

---

Från: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
Skickat: den 11 november 2026 09:13
Till: Daniel Peltola <daniel.peltola@vanersborg.se>; Göran Svensson <goran.svensson@vanersborg.se>; Ida Hildingsson <ida.hildingsson@vanersborg.se>; Joakim Sjöling <joakim.sjoling@vanersborg.se>; Ann-Helen Selander <ann-helen.selander@vanersborg.se>; Kristina Edvinsson

<kristina.edvinsson@vanersborg.se>; Lars Nordquist <lars.nordquist@vanersborg.se>; Magnus Ekström <magnus.ekstrom@vanersborg.se>; John Hellström <john.hellstrom@vanersborg.se>; Mathias Olsson <mathias.olsson@vanersborg.se>; Stefan Lindqvist <stefan.lindqvist@vanersborg.se>; Torbjörn Moqvist <torbjorn.moqvist@vanersborg.se>; Malin Tell <malin.tell@vanersborg.se>; Cecilia Prins <cecilia.prins@vanersborg.se>; Birgitta Lindahl <birgitta.lindahl@vanersborg.se>; Annalena Levin <annalena.levin@vanersborg.se>; Felix Sandberg <felix.sandberg@vanersborg.se>; Bo Carlsson <bo.carlsson@vanersborg.se>; Anna-Karin Sandberg <anna-karin.sandberg@vanersborg.se>; Elisabeth Johansson <elisabeth.johansson@vanersborg.se>
Ämne: Fw: Proportionellt val Partiet sunt förnuft

Hej, se yrkande nedan från PSF. Stefan Lindqvist har uppdaterat nedanstående yrkande med att man inte begär proportionella val till demokrati- och jämställdhetsberedningen. Jag skickar inom kort ut en enklare sammanställning av processen kring proportionella val med en fil som kan användas för beräkning. Jag återkommer med mallar för valsedlar och mer information, är på utbildningstillfälle hela dagen idag.

Skickat från Outlook för Android

From: anna gustafsson <annagustafsson71@live.se>
Sent: Tuesday, 10 November 2026 21:48:20
To: Johan Högmark <johan.hogmark@vanersborg.se>
Subject: Proportionellt val Partiet sunt förnuft

> Du får inte ofta e-post från annagustafsson71@live.se. Läs om varför det här är viktigt

Hej Johan!

Här kommer Sunt förnufts yrkande om proportionella val till kommunens nämnder och beredningar.

Det här är nytt för mig när det gäller att driva frågan formellt för vårt parti, så jag har försökt sammanställa det så tydligt jag kan. Du får gärna kontrollera att allt är korrekt inför kommunfullmäktige.

Yrkande om proportionella val

Sunt förnuft yrkar att kommunfullmäktige, med stöd av 5 kap. 58 § kommunallagen (2017:725) och lagen (2022:629) om proportionella val i kommuner och regioner, genomför proportionella val av ledamöter till kommunens nämnder och beredningar.

Vi begär att respektive val prövas separat och att proportionella val genomförs för följande:

- Kommunstyrelsen
- Socialnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden
- Byggnadsnämnden

- Kultur- och fritidsnämnden
- Teknik- och servicenämnden
- Demokrati- och jämställdhetsberedningen

Vi begär att respektive val genomförs enligt lagens bestämmelser och med slutna valsedlar.

Vi begär även proportionella val av ersättare till respektive organ, under förutsättning att valet av ledamöter har genomförts proportionellt, i enlighet med 3 § lagen om proportionella val.

Vi anser att kommunens förtroendevalda ska ges möjlighet till representation utifrån valresultatet och att den lagstadgade möjligheten till proportionella val ska tillämpas när förutsättningarna är uppfyllda.

Sunt förnufts nomineringar

Kommunstyrelsen
- Anna – ledamot
- Lars – ersättare

Barn- och utbildningsnämnden
- Anna – ledamot
- Elin – ersättare

Kultur- och fritidsnämnden
- Reidar – ledamot
- Fatima – ersättare

Socialnämnden
- Anna – ledamot
- Fatima – ersättare

Teknik- och servicenämnden
- Stefan – ledamot
- Lars – ersättare

Byggnadsnämnden
- Roger – ledamot
- Christer – ersättare

Demokrati- och jämställdhetsberedningen
- Stefan – ledamot
- Lars – ersättare

Vänligen,

Anna Gustafsson

Vice ordförande
Partiet Sunt Förnuft (PSF)

Skickat från Outlook för iOS

Proportionella val i Vänersborgs kommun

Begärandetrösklar och beräknad mandatfördelning 2026–2030

Utgångspunkt: 51 närvarande fullmäktigeledamöter. Valgrupper: S+V+MP 19 mandat, M+L+KD+C+MBP 23 mandat, SD 7 mandat och PSF 2 mandat.

Sammanställning

Instans	Antal platser	Minst antal som måste begära proportionellt val*	S + V + MP 19 mandat	M + L + KD + C + MBP 23 mandat	SD 7 mandat	PSF 2 mandat
Kommunstyrelsen	15	**4**	**6**	**7**	**2**	**0**
Socialnämnden	13	**4**	**5**	**6**	**2**	**0**
Barn- och utbildningsnämnden	11	**5**	**4**	**6**	**1**	**0**
Byggnadsnämnden	9	**6**	**4**	**4**	**1**	**0**
Kultur- och fritidsnämnden	9	**6**	**4**	**4**	**1**	**0**
Teknik- och servicenämnden	11	**5**	**4**	**6**	**1**	**0**
Demokrati- och jämställdhetsberedningen**	9	**6**	**4**	**4**	**1**	**0**

* Tröskeln gäller vid 51 närvarande ledamöter och ska räknas om om närvaron är lägre.

** Beredningens arbetsordning anger en ledamot och en ersättare från varje parti. Förhållandet mellan denna konstruktion och ett eventuellt proportionellt val bör bedömas särskilt.

Beräkningsförutsättningar

- Begärandetröskeln beräknas enligt 2 § lagen (2022:629) om proportionella val i kommuner och regioner: antalet närvarande ledamöter divideras med antalet personer som valet avser ökat med 1. Brutet tal avrundas uppåt.
- Mandaten i nämnderna fördelas enligt heltalsmetoden i lagen om proportionella val. Beräkningen utgår från att varje angiven valsamverkan lämnar en gemensam valsedel och att samtliga 51 ledamöter röstar enligt respektive valgrupp.
- Val av ersättare är ett separat val. Ett proportionellt val av ersättare får genomföras endast om valet av ledamöter har varit proportionellt.

Praktiska slutsatser

- **S+V+MP:** får 4–6 platser och representation i samtliga redovisade organ.
- **M+L+KD+C+MBP:** blir största valgrupp och får 4–7 platser.
- **SD:** får två platser i kommunstyrelsen och socialnämnden samt en plats i övriga redovisade organ.
- **PSF:** får inget mandat med den angivna gruppindelningen och kan med två fullmäktigeledamöter inte ensamt begära proportionellt val i något av organen.

Källor

- Valmyndigheten, slutligt valresultat för kommunfullmäktigevalet 2026 i Vänersborg.
- Lag (2022:629) om proportionella val i kommuner och regioner.
- Vänersborgs kommun, beslutad politisk organisation och antal ledamöter för mandatperioden 2026–2030.
- SKR:s beräkningsprinciper för proportionella val i kommunala styrelser och nämnder.

§ 10

Rapport över demokrati- och jämställdhetsberedningens verksamhet för mandatperioden 2023-2026

KS 2026/407

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har tagit fram en rapport över demokrati- och jämställdhetsberedningens arbete under mandatperioden. Rapporten har tagits fram med stöd av AI genom analys av beredningens protokoll för mandatperioden. Beredningens presidie har även tagit fram ett förslag till medskick till för fortsatt demokrati- och jämställdhetsarbete 2027–2030.

Beslutsunderlag

- Rapport över demokrati- och jämställdhetsberedningens verksamhet för mandatperioden 2023-2026
- Beredningens medskick för fortsatt demokrati- och jämställdhetsarbete 2027–2030

Sändlista

Kommunfullmäktige

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-10-13

Dnr: KS 2026/407

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se
0521 72 26 05

Mottagare
Kommunfullmäktige

Rapport över demokrati- och jämställdhetsberedningens verksamhet för mandatperioden 2023-2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har tagit fram en rapport över demokrati- och jämställdhetsberedningens arbete under mandatperioden. Rapporten har tagits fram med stöd av AI genom analys av beredningens protokoll för mandatperioden. Beredningens presidie har även tagit fram ett förslag till medskick till för fortsatt demokrati- och jämställdhetsarbete 2027–2030.

Underlag

- Rapport över demokrati- och jämställdhetsberedningens verksamhet för mandatperioden 2023-2026
- Beredningens medskick för fortsatt demokrati- och jämställdhetsarbete 2027–2030

Johan Högmark

Kanslichef

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

YTTRANDE

2026-10-07

Dnr: KS 2026/407

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se
0521-72 26 05

Mottagare
Kommunfullmäktige

Beredningens medskick för fortsatt demokrati- och jämställdhetsarbete 2027–2030

Bakgrund

Demokrati- och jämställdhetsberedningen har under mandatperioden arbetat med flera frågor som rör demokratisk delaktighet, jämställdhet och förtroendevaldas förutsättningar. Beredningen ser ett värde i att följande områden tas med i det fortsatta arbetet.

1. Samtalston och politiskt arbetsklimat
Fortsatt uppmärksamma samtalsklimatet i de politiska organen, möjligheten för förtroendevalda att komma till tals och om arbetsklimatet påverkar viljan och möjligheten att delta i det politiska arbetet.

2. Jämställda villkor för förtroendevalda
Fördjupa arbetet kring kvinnors och mäns faktiska förutsättningar att delta och påverka. Det kan exempelvis handla om arbetsformer, mötestider, inflytande och möjligheten att kombinera politiska uppdrag med arbets- och familjeliv.

3. Fortsatt uppföljning genom fullmäktigeenkäten
Använd fullmäktigeenkäten återkommande för att följa utvecklingen av bland annat arbetsklimat, trygghet, inflytande, representation och förutsättningarna för det politiska uppdraget. Genom att behålla vissa kärnfrågor över tid blir det möjligt att följa utvecklingen under mandatperioden.

4. Introduktion och förutsättningar för nya förtroendevalda
Säkerställ en god introduktion inför den nya mandatperioden, bland annat kring roller och ansvar, arbetsformer, offentlighet och sekretess, relationen mellan politik och förvaltning samt etiska frågor.

5. Ungdomsinflytande
Bygg vidare på det arbete som genomförts med skolor och ungdomsverksamheter och undersök hur ungas möjligheter till inflytande kan utvecklas långsiktigt. Arbetet bör ta tillvara ungas egna erfarenheter och synpunkter när formerna för framtida inflytande utvecklas.

6. Uppföljning av demokrati- och jämställdhetskartläggningen
Ta tillvara resultaten från kartläggningen till nämnder och kommunala bolag och överväg vilka utvecklingsområden och åtgärder som bör prioriteras. Fokus bör ligga på att omsätta det underlag som redan finns i fortsatt utvecklingsarbete.

Avslutande medskick

Beredningen ser ett värde i att det fortsatta arbetet koncentreras till ett begränsat antal prioriterade områden och att frågor följs från kunskapsinhämtning och dialog till konkreta förslag och uppföljning. Ansvar bör samtidigt tydliggöras mellan nästa Demokrati- och jämställdhetsberedning, kommunfullmäktiges presidium och kommunens övriga organ.

Syftet med medskicket är att ta tillvara erfarenheterna från mandatperioden 2023–2026 och ge stöd för fortsatt prioritering, utan att föregripa nästa beredningens egna vägval.

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29 Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: kommun@vanersborg.se

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

RAPPORT

2026-09-01

Dnr: KS 2026/364

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se
0521-72 26 05

Mottagare
Kommunfullmäktige

Demokrati- och jämställdhetsberedningens verksamhet 2023-2026

Sammanfattning

Rapporten redovisar demokrati- och jämställdhetsberedningen aktiviteter under mandatperioden 2023-2026. Beredningen har arbetat med invånardialog, ungdomsinflytande, demokrati i skolan, medborgarförslag och e-förslag, valdeltagande, fullmäktigeenkäter, jämställdhetskartläggning samt förtroendevaldas villkor och säkerhet. Arbetet har bedrivits genom sammanträden, dialoger, workshops, studiebesök, enkäter, remissyttranden och egna initiativ. Rapportens bilagor innehåller index för aktiviteter samt stödfrågor för politisk utvärdering och överlämning till nästa mandatperiod. Rapporten har sammanställts med stöd av artificiell intelligens.

Johan Högmark
Kanslichef

Innehållsförteckning

1 1 UPPDRAG....4
1.1 1.1 UPPDRAGSBESKRIVNING....4
1.2 1.2 MÅL OCH SYFTE....4
1.3 1.3 BERÖRDA PARTER OCH AKTÖRER....4
1.4 1.4 AVGRÄNSNING....4
1.5 1.5 UNDERLAG....5
1.6 1.6 METOD....5
2 2 RESULTAT OCH DOKUMENTERADE LEVERANSER....5
3 3 UTREDNING....6
3.1 3.1 INVÅNARDIALOG OCH DELAKTIGHET....6
3.2 3.2 UNGDOMSINFLYTANDE....6
3.3 3.3 DEMOKRATI I SKOLAN....7
3.4 3.4 VALDELTAGANDE OCH VALINFORMATION....7
3.5 3.5 MEDBORGARFÖRSLAG OCH E-FÖRSLAG....7
3.6 3.6 ENKÄTER OCH KARTLÄGGNINGAR....7
3.7 3.7 FÖRTROENDEVALDAS VILLKOR, ARBETSKLIMAT OCH SÄKERHET....8
3.8 3.8 JÄMSTÄLLDHET, REPRESENTATION OCH INKLUDERING....8
3.9 3.9 REMISSYTTRANDEN OCH INITIATIVÄRENDEN....8
3.10 VERKSAMHETEN ÅR FÖR ÅR....9
2023....9
2024....9
2025....9
2026....9
3.11 FRÅGOR UTAN DOKUMENTERAD AVSLUTNING....10
4 4 BILAGOR....10
5 BILAGA 1 - SAMMANTRÄDES- OCH AKTIVITETSÖVERSIKT....10
6 BILAGA 2 - REMISSYTTRANDEN OCH INITIATIV....11
7 BILAGA 3 - ENKÄTER OCH KARTLÄGGNINGAR....11
8 BILAGA 4 - DIALOGER, STUDIEBESÖK OCH KUNSKAPSINHÄMTNING....12

1 1 Uppdrag

1.1 1.1 Uppdragsbeskrivning

Demokrati- och jämställdhetsberedningen är en ordinarie fullmäktigeberedning. Enligt arbetsordningen har beredningen endast beredande uppgifter. Kommunfullmäktige kan inte delegera beslutanderätt till beredningen. Beredningen får däremot väcka ärenden, göra framställningar och lämna förslag till beslut inom sitt verksamhetsområde.

Arbetsordningen anger följande verksamhetsområden:

- ytterligare stärka förtroendet för det demokratiska systemet
- bidra till ett större samhälleligt engagemang bland invånarna
- utveckla formerna för invånarnas delaktighet

När beredningen avser att väcka ett ärende eller göra en framställan i kommunfullmäktige ska avstämning ske med fullmäktiges presidium innan ärendet tas upp för remittering till berörda nämnder eller kommunstyrelsen.

1.2 1.2 Mål och syfte

Målet med rapporten är att ge en samlad och spårbar redovisning av beredningens verksamhet under mandatperioden. Rapporten ska kunna användas som underlag för kommunfullmäktiges och beredningens egen utvärdering samt för överlämning till nästa mandatperiod.

Syftet är att synliggöra vilka frågor beredningen har behandlat, hur arbetet har genomförts, vilka underlag som har tagits fram och vilka frågor som vid mandatperiodens slut fortfarande var under beredning eller saknade dokumenterad avslutning.

1.3 1.3 Berörda parter och aktörer

Arbetet har berört eller involverat följande aktörer:

- kommunfullmäktige och fullmäktiges presidium
- kommunstyrelsen, nämnder och helägda kommunala bolag
- kommunstyrelsens förvaltning och andra kommunala förvaltningar
- säkerhets-, kommunikations-, val- och juridikfunktioner
- grundskolor, gymnasieskolor, elever, elevråd och skolpersonal
- ungdomsverksamheter, bland annat Ung i VBG och Timjan ungkultur
- föreningsliv och civilsamhälle, Funktionsrätt Vänersborg, Frändefors IF
- invånare som deltagit i dialoger, lämnat medborgarförslag eller svarat på enkäter
- externa kunskapsaktörer och nätverk, bland annat SKR och SCB

1.4 1.4 Avgränsning

Rapporten omfattar verksamhet som dokumenterats i beredningens protokoll och tillhörande sammanställningar för perioden 2023-2026. Rapporten återger inte samtliga diskussionsinlägg eller enskilda ledamöters ställningstaganden. Den gör inte heller någon effektutvärdering av kommunens samlade demokrati- och jämställdhetsarbete.

När ett diskuterat utvecklingsspår inte kan följas till ett avslutande beslut eller en leverans redovisas detta som att någon dokumenterad avslutning inte har identifierats. Det innebär inte i sig att frågan saknat betydelse eller att arbete inte kan ha skett i annan del av organisationen.

1.5 1.5 Underlag

Rapporten bygger huvudsakligen på följande underlag:

- beredningens protokoll under mandatperioden 2023-2026
- arbetsordning för Demokrati- och jämställdhetsberedningen, antagen av kommunfullmäktige den 23 oktober 2024, § 165
- remissyttranden och initiativärenden som behandlats av beredningen
- årliga enkäter till kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare
- demokrati- och jämställdhetskartläggning till nämnder och helägda bolag
- dialog-, workshop- och studiebesöksunderlag
- information och presentationer från kommunala verksamheter och externa aktörer

1.6 1.6 Metod

Protokollen har gåtts igenom kronologiskt och tematiskt. Ärenden och aktiviteter har sorterats efter ämne, arbetsform och dokumenterad leverans. Återkommande teman har sammanförts i huvudrapporten. Aktiviteter, remissyttranden, enkäter och dialoger redovisas även i bilagor för att underlätta fortsatt granskning och komplettering.

Bedömningar om måluppfyllelse, ändamålsenlighet och framtida prioritering har avsiktligt hållits utanför huvudrapporten. Sådana frågor har samlats i bilaga 5 för presidiets och politikens egen analys.

2 2 Resultat och dokumenterade leveranser

Beredningens dokumenterade arbete kan sammanfattas i fem typer av resultat: beredningsoch remissyttranden, initiativärenden, kartläggningar och enkäter, dialoger och kunskapsinhämtning samt underlag för fortsatt utvecklingsarbete.

Resultattyp	Dokumenterade exempel	Status vid mandatperiodens slut
Remissyttranden	Styrning och ledning, etiska regler, e-förslag, scenen vid gågatukrysset, lunchmöten mellan elever och politiker	Yttranden lämnade eller behandlade enligt protokoll
Initiativärenden	Muntlig presentation av medborgarförslag, översyn av arbetsordning och uppdrag, offentlighet och sekretess, ungdomsinflytande	Flera initiativ väckta; vissa utvecklingsspår fortsatt pågående
Enkäter och kartläggningar	Årlig enkät till fullmäktige, demokrati- och jämställdhetskartläggning till nämnder och bolag, enkäter vid publika arrangemang	Genomförda och redovisade i olika skeden
Dialoger och studiebesök	Skolor, ungdomsverksamheter, Torpaområdet, Frändefors IF, kommunala funktioner	Genomförda
Kunskapsinhämtning	Demokratidagar, valdeltagande, invånardialog, ungdomsinflytande, säkerhet för förtroendevalda	Genomförd löpande

Rapporten redovisar inte att beredningen har uppnått vissa effekter i samhället, eftersom protokollmaterialet främst beskriver aktiviteter, underlag och ställningstaganden. Rapporten redovisar därför dokumenterade prestationer och frågor som behandlats, inte kausala effekter på exempelvis förtroende, valdeltagande eller samhällsengagemang.

3 3 Utredning

3.1 3.1 Invånardialog och delaktighet

Invånardialog har varit ett återkommande tema under hela mandatperioden. Under 2023 behandlade beredningen kommunens medborgarundersökning och arbetade i workshopform med underlag till kommunstyrelsens situationsanalys och mål- och resursplan. I yttrandet över riktlinjer för styrning och ledning betonades transparens, inflytande, delaktighet, minoriteters deltagande och invånarnas möjlighet att medverka även i uppföljning och analys.

Beredningen följde dialoger kopplade till fysisk planering och utvecklingsprojekt, bland annat Sportcentrum, Torpagärdet och B-paviljongen. Frågor som behandlades var hur målgrupper identifieras, hur barn och unga involveras, hur synpunkter dokumenteras och hur återkoppling sker efter genomförd dialog.

Under 2024 och 2025 fortsatte kunskapsinhämtningen kring dialogprocesser, ansvarsfördelning och metoder. Beredningen tog del av nationellt erfarenhetsutbyte och exempel från andra kommuner. Digitala arbetssätt, AI-stöd och så kallade pratomater nämndes som möjliga verktyg för att samla in invånarsynpunkter. Metodstöd från Jämställdhetsmyndigheten och erfarenheter via SKR:s nätverk behandlades också.

Beredningen diskuterade även mindre och öppna dialogmöten, dialoger utanför kommunhuset, medborgarpaneler och riktade insatser till grupper som deltar i mindre utsträckning. Protokollen visar att flera av dessa former diskuterades som utvecklingsmöjligheter.

3.2 3.2 Ungdomsinflytande

Ungdomsinflytande behandlades återkommande från 2023 och fick ett tydligt utrymme under mandatperiodens senare del. Beredningen tog del av projektet Youth Vision, rapporterna ”Det jag säger har betydelse” och ”Att fördriva tid eller lära sig nya saker”, samt arbetet inom Ung i VBG, Timjan ungkultur och kommunens övriga ungdomsverksamheter.

Beredningen följde hur ungdomar involverades i dialoger om fysisk planering och fritidsmiljöer. Enkäter, skolbesök, fritidsgårdar och ungdomsredaktion användes som kontaktytor. Vid studiebesök och möten i Torpaområdet behandlades även lokala frågor om fritid, integration, konflikthantering och socialt samspel.

Under 2025-2026 genomfördes dialoger med elever, lärare och skolledningar vid bland annat Dalboskolan, Vänerparkens skola och andra skolverksamheter. Frågorna gällde elevråd, politiska partiers närvaro i skolan, skolval, demokratidagar, ungdomars kunskap om kommunen och möjligheten att möta lokala politiker.

Olika organisatoriska modeller diskuterades, bland annat ungdomsråd, ungdomsfullmäktige, ungdomsombud, samordnare och demokraticoacher. Beredningen tog del av projektet Demokratiambassadörer under 2026 som innebar att tre ungdomar engagerades för aktiviteter inför valet, med planerade inslag som debatter, valkompass, valvaka och kulturaktiviteter. Motionen om lunchmöten mellan gymnasieelever och lokala politiker behandlades positivt, med synpunkter om bredare målgrupp och utvärdering.

Beredningen har haft flera konkreta ungdomsdialoger och projekt men också återkommande diskussioner om behovet av en långsiktig struktur. Arbetet har inte utmynnat i förslag till någon enhetlig permanent modell för ungdomsinflytande.

3.3 3.3 Demokrati i skolan

Beredningen behandlade skolornas demokratiuppdrag, elevinflytande och skolval. Information inhämtades från grundskolor, gymnasieverksamhet och Kunskapsförbundet Väst. Samtalen omfattade hur skolor bjuder in politiska partier, hur elever förbereds inför val, hur skolval organiseras och hur kontakten mellan elever och lokala beslutsfattare kan utvecklas.

Inför Europaparlamentsvalet 2024 och de allmänna valen 2026 behandlades skolval, valinformation och demokratifrämjande aktiviteter. Dialogerna visade på önskemål om fler möten mellan elever och politiker, tydliga former för likabehandling av partier och möjlighet för elever att använda kommunens demokratiska kanaler, exempelvis medborgarförslag och e-förslag.

3.4 3.4 Valdeltagande och valinformation

Beredningen tog del av statistik och information om valdeltagande i olika geografiska områden och grupper. Diskussioner fördes om lågt valdeltagande, tillgänglighet i valprocessen, ambulerande röstmottagare, budröstning och informationsspridning genom kommunala och externa kontaktytor.

Inför Europaparlamentsvalet 2024 behandlades informationsinsatser och skolornas aktiviteter. Inför valet 2026 behandlades därutöver skolval, opinionsbildning på offentlig plats, valaffischering, valstugor och säkerhetsfrågor. Beredningen tog också del av frågor om hat, hot och våld i samband med valrörelsen.

3.5 3.5 Medborgarförslag och e-förslag

Medborgarförslag var ett återkommande demokratiinstrument i beredningens arbete. År 2023 väcktes ett initiativ om att möjliggöra för invånare att muntligen presentera sina medborgarförslag. Beredningen diskuterade även återkoppling till förslagsställare, utbildning i hur förslag utformas och möjligheten för allmänheten att följa eller stödja förslag.

Under 2024 remitterades en motion om att utreda e-förslag som alternativ till medborgarförslag. Beredningen ställde sig positiv till en utredning och lyfte behovet av jämlikt och enkelt deltagande. I diskussionerna noterades både möjligheter och risker. Möjligheterna gällde bland annat kortare processer, lägre administrativ belastning, större synlighet och ökat engagemang, särskilt bland yngre. Riskerna gällde digitalt utanförskap, landsbygdens förutsättningar, minoritetsfrågor och risken att ett krav på stödjande röster påverkar vilka frågor som når politisk behandling.

Vid workshops behandlades frågor om BankID, åldersgränser, folkbokföring, kommentarsfält, publiceringstid och rösttrösklar. Flera deltagare betonade värdet av att behålla möjligheten för förslagsställare att presentera sitt förslag. Under 2025 lämnade beredningen yttrande över e-förslagsutredningen. Under 2026 informerades beredningen om den planerade e-tjänsten och dess regelverk.

3.6 3.6 Enkäter och kartläggningar

Beredningen genomförde återkommande enkäter till kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare. Enkäterna behandlade bland annat demokratiskt deltagande, arbetsklimat, trygghet, representation, inflytande och förutsättningarna för det politiska uppdraget. Resultat

redovisades och diskuterades i beredningen och presenterades i olika former för kommunfullmäktige.

Under 2024 togs en demokrati- och jämställdhetskartläggning fram för nämnder och helägda bolag. Efter beredning och bordläggning fick presidiet i uppdrag att färdigställa och skicka ut enkäten. Inkomna svar redovisades under 2025. Kartläggningen gav en samlad bild av hur nämnder och bolag beskrev sitt arbete inom demokrati, delaktighet och jämställdhet.

Enkäter och dialogfrågor användes även vid publika arrangemang, bland annat kommunens födelsedag. Protokollen visar att resultaten användes för samtal och kunskapsinhämtning. Någon dokumenterad samlad åtgärdsplan med utgångspunkt i kartläggningen har dock inte tagits fram.

3.7 3.7 Förtroendevaldas villkor, arbetsklimat och säkerhet

Förtroendevaldas villkor behandlades både genom enkäter och särskilda informationspunkter. Frågor om hat, hot och våld, säkerhetsrutiner, stöd, introduktion, samtalsklimat och relationen mellan politik och förvaltning återkom under perioden.

Beredningen tog del av kommunens riktlinjer och information från säkerhetsfunktioner. Inför valet 2026 uppmärksammades särskilt säkerhetsfrågor kopplade till valrörelse och offentliga aktiviteter. I senare dialoger behandlades även objektivitet i tjänsteskrivelser, kvalitet i beslutsunderlag och utbildningsbehov för nya förtroendevalda.

3.8 3.8 Jämställdhet, representation och inkludering

Jämställdhet och representation behandlades genom fullmäktigeenkäter, kartläggningen till nämnder och bolag samt diskussioner om underrepresenterade grupper. Beredningen uppmärksammade kön, ålder, minoritetsperspektiv, geografiska förutsättningar och digital delaktighet i flera sakfrågor.

Kartläggningen gav ett kommunövergripande underlag för fortsatt dialog. Jämställdhetsfrågorna förekom också i diskussioner om ungdomsinflytande, valdeltagande och utformning av demokratiska kanaler. I protokollmaterialet redovisas inte någon separat jämställdhetsstrategi eller ett samlat förslag från beredningen för hela kommunen.

3.9 3.9 Remissyttranden och initiativärenden

Beredningen fungerade återkommande som remissinstans i demokratirelaterade ärenden. Yttrandena behandlade principer om transparens, delaktighet, yttrandefrihet, en jämlik tillgång till demokratiska kanaler och förtroendevaldas förutsättningar.

År/datum	Ärende	Beredningens hantering
2023-01-17	Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, KS 2021/432	Yttrande med synpunkter om beredningens roll, transparens, invånardialog och delaktighet.
2023-02-28	Förhållnings- och etiska regler för förtroendevalda, KS 2022/261	Yttrande om fortsatt giltighet tills reglerna ersätts av politikerhandbok eller motsvarande.
2023-04-25	Muntlig presentation av medborgarförslag, KS 2023/668	Initiativärende väcktes och fördes vidare för fortsatt beredning.
2024-10-10	Motion om e-förslag/e-petition, KS 2024/161	Positivt yttrande till att utreda e-förslag; jämlikhet och enkelhet betonades.

År/datum	Ärende	Beredningens hantering
2025	Utredning om införande av e-förslag, KS 2024/719	Workshop och yttrande med synpunkter på utformning, möjligheter och risker.
2025-2026	Översyn av arbetsordning och uppdrag, KS 2025/531	Initiativ om beredningens uppdrag och arbetsformer.
2026	Allmänna handlingar och sekretess, KS 2026/107	Initiativ och dialog om likvärdig hantering, utbildning och offentlighetsprincipen.
2026	Scenen vid gågatukrysset, KS 2025/361	Yttrande med utgångspunkt i yttrandefrihet, civilsamhälle och tillgång till offentlig arena.
2026	Lunchmöten mellan gymnasieelever och politiker, KS 2026/130	Positivt yttrande med synpunkter om bredare målgrupp och utvärdering.

3.10 Verksamheten år för år

2023

- yttrande över riktlinjer för styrning och ledning
- yttrande över etiska regler för förtroendevalda
- workshop om medborgarundersökningen
- information om Youth Vision och ungdomsdialoger
- initiativ om muntlig presentation av medborgarförslag
- diskussioner om valdeltagande, representation och fullmäktigeenkät

2024

- studiebesök och dialog i Torpaområdet
- arbete med arbetsordningen för beredningen
- information inför Europaparlamentsvalet
- remiss om e-förslag
- framtagande av demokrati- och jämställdhetskartläggning
- information om ungdomsinflytande genom Ung i VBG och Timjan ungkultur

2025

- redovisning och diskussion av demokrati- och jämställdhetskartläggningen
- dialoger med skolor, elever och skolpersonal
- dialog med Frändefors IF och civilsamhället
- workshop och yttrande om e-förslag
- fortsatta enkäter till fullmäktige
- diskussioner om initiativ för ungdomsinflytande och invånardialog

2026

- skolvalsdialoger och demokrati i skolan

- Följt projektet Demokratiambassadörer
- information om lansering av e-förslag
- initiativ om allmänna handlingar och sekretess
- yttranden om offentliga arenor och möten mellan elever och politiker
- frågor om säkerhet, beslutsunderlag och introduktion för förtroendevalda

3.11 Frågor utan dokumenterad avslutning

Följande utvecklingsspår har behandlats av beredningen men utan att leda till en samlad avslutande leverans:

- en permanent kommunövergripande struktur för ungdomsinflytande
- Beredning genomförde en demokrati- och jämställdhetskartläggning bland nämnder och bolag
- diskuterade initiativ om underrepresenterade grupper, äldre och medborgarpaneler

Redovisningen ska läsas som en uppgift om dokumentationsläget i protokollen, inte som en värdering av frågornas betydelse eller av det arbete som kan ha bedrivits av andra organ och verksamheter.

4 4 Bilagor

Bilagorna sammanställer de aktiviteter som identifierats i protokollmaterialet.

5 Bilaga 1 - Sammanträdes- och aktivitetsöversikt

Tidpunkt	Huvudsakligt innehåll	Arbetsform
2023-01-17	Yttrande: styrning och ledning; workshop om medborgarundersökningen	Remiss/workshop
2023-02-28	Yttrande: etiska regler; workshop om tillgängliga handlingar; fullmäktigeenkät	Remiss/workshop/enkät
2023-03-28	Information om Youth Vision och ungdomsdialoger	Information/dialog
2023-04-25	Initiativ om muntlig presentation av medborgarförslag	Initiativ
2023-05-25	Fokusområdesdialog om deltagande, kommunikation, arbetsmiljö och representation	Dialog
2023-10-03	SCB:s Demokratidag och valdeltagande	Kunskapsinhämtning
2023-11-22	Ungdomsinflytande, invånardialog och utveckling av medborgarförslag	Uppföljning/dialog
2024-01-17	Ungdomsinflytande och digitala dialogformer	Information/dialog
2024-02-21	Medborgarförslag och beredningens frågor	Dialog
2024-03-20	Studiebesök i Torpaområdet; arbetsordning	Studiebesök/beredning
2024-04-24	Arbetsordning, ungdomsinflytande och fokusområden	Beredning/dialog

Tidpunkt	Huvudsakligt innehåll	Arbetsform
2024-10-10	Yttrande om e-förslag; gymnasieungdomars framtidstro	Remiss/information
2024-11-28	Beslut om kartläggning; information om Ung i VBG och Timjan ungkultur	Kartläggning/information
2025	Skoldialoger, föreningsdialoger, kartläggningsresultat och e-förslag	Dialog/remiss
2026	Skolval, demokratiambassadörer, e-förslag, offentlighet och säkerhet	Dialog/initiativ/information

6 Bilaga 2 - Remissyttranden och initiativ

Ärende	Typ	Dokumenterat innehåll/resultat
Riktlinjer för styrning och ledning	Remissyttrande	Synpunkter på beredningens roll, invånardialog, transparens, minoriteters deltagande och uppföljning.
Etiska regler för förtroendevalda	Remissyttrande	Reglerna föreslogs kvarstå i avvaktan på politikerhandbok eller motsvarande.
Muntlig presentation av medborgarförslag	Initiativ	Förslag att ge förslagsställare möjlighet att presentera förslag i fullmäktige.
E-förslag/e-petition	Remissyttrande	Stöd för utredning samt synpunkter på jämlikhet, rösttrösklar, digitalt utanförskap och process.
Scenen vid gågatukrysset	Remissyttrande	Synpunkter om yttrandefrihet, civilsamhälle och tillgång till offentlig arena.
Lunchmöten mellan elever och politiker	Remissyttrande	Positivt yttrande med synpunkter om fler skolor och utvärdering.
Översyn av arbetsordning och uppdrag	Initiativ	Fråga om beredningens mandat, arbetsformer och stöd.
Allmänna handlingar och sekretess	Initiativ	Frågor om likvärdig hantering, utbildning och offentlighetsprincipen.
Informationsfolder	Initiativ	Folder till allmänheten om möjligheter till inflytande och beredningens verksamhet.

7 Bilaga 3 - Enkäter och kartläggningar

Underlag	Målgrupp	Innehåll och användning
Årlig fullmäktigeenkät	Ledamöter och ersättare	Arbetsklimat, trygghet, inflytande, representation och uppdragets förutsättningar. Resultaten redovisades och diskuterades.
Demokrati- och jämställdhetskartläggning	Nämnder och helägda bolag	Organisationernas arbete med demokrati, delaktighet och jämställdhet. Svar redovisades 2025.
Enkät vid kommunens födelsedag	Deltagande invånare	Frågor om demokratisk delaktighet och möjligheter att påverka.

8 Bilaga 4 - Dialoger, studiebesök och kunskapsinhämtning

Aktivitet/miljö	Deltagare/aktör	Frågor som behandlades
Torpaområdet	Fritidsklubb, träffpunkt och kommunala funktioner	Integration, konflikthantering, socialt samspel och lokalt utvecklingsarbete.
Dalboskolan och Vänerparkens skola	Elever, lärare och skolledning	Skolval, elevinflytande, politisk närvaro, demokratiundervisning och kontakt med politiker.
Gymnasieverksamhet och Kunskapsförbundet Väst	Elever och utbildningsverksamhet	Framtidstro, skolval, demokratiambassadörskap och möten med politiker.
Ung i VBG och Timjan ungkultur	Ungdomsverksamheter	Ungdomsredaktion, kultur, enkäter, referensgrupper och former för inflytande.
Frändefors IF	Föreningsliv och lokalt samhälle	Samhällsengagemang, medborgarförslag, landsbygd och samarbete med kommunen.
Demokratidagar och nätverk	SKR, SCB och andra aktörer	Valdeltagande, invånardialog, metoder och erfarenhetsutbyte.
Kommunens säkerhetsfunktion	Säkerhetssamordnare och förtroendevalda	Hat, hot och våld, säkerhetsrutiner och valrelaterade risker.

§ 239

Redovisning av partistöd 2025

KS 2026/36

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunalt partistöd betalas ut enligt de partistödsregler som fastställts av kommunfullmäktige 2014-06-18 § 87. Enligt dessa regler ska partierna lämna in en skriftlig redovisning av partistödet som avser år 2025 senast 30 juni 2026.

Vad redovisningen ska innehålla framgår av 5 § i partistödsreglerna.

” Mottagare av partistöd ska årligen lämna skriftlig redovisning enligt 2 kap. 11 § första och andra stycket KL, som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket samma lag. Redovisningen ska omfatta allt det partistöd som har används, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år. Angiven redovisningsplikt gäller för medel som har mottagits efter dessa reglers antagande.

Av redovisningen bör bland annat framgå vad partistödet har används till och i vilken mån överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför den utbetalande kommunen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskarens rapport ska bifogas redovisningen.

Redovisningen ska avse perioden den 1 januari till den 31 december och ges in till Kommunstyrelsen senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. ”

Rapporterna som inkommit redovisas i bilaga. Datum för inkommande framgår av bifogat ärendekort.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-10-26 § 169
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-07
- Ärendekort
- Redovisning av partistöd 2025 från Miljöpartiet
- Redovisning av partistöd 2025 från Moderaterna

- Redovisning av partistöd 2025 från Vänsterpartiet
- Redovisning av partistöd 2025 från Socialdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2025 från Medborgarpartiet
- Redovisning av partistöd 2025 från Liberalerna
- Redovisning av partistöd 2025 från Centerpartiet
- Redovisning av partistöd 2025 från Kristdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2025 från Sverigedemokraterna

§ 169

Redovisning av partistöd 2025

KS 2026/36

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunalt partistöd betalas ut enligt de partistödsregler som fastställts av kommunfullmäktige 2014-06-18 § 87. Enligt dessa regler ska partierna lämna in en skriftlig redovisning av partistödet som avser år 2025 senast 30 juni 2026.

Vad redovisningen ska innehålla framgår av 5 § i partistödsreglerna.

” Mottagare av partistöd ska årligen lämna skriftlig redovisning enligt 2 kap. 11 § första och andra stycket KL, som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket samma lag. Redovisningen ska omfatta allt det partistöd som har används, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år. Angiven redovisningsplikt gäller för medel som har mottagits efter dessa reglers antagande.

Av redovisningen bör bland annat framgå vad partistödet har används till och i vilken mån överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför den utbetalande kommunen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskarens rapport ska bifogas redovisningen.

Redovisningen ska avse perioden den 1 januari till den 31 december och ges in till Kommunstyrelsen senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. ”

Rapporterna som inkommit redovisas i bilaga. Datum för inkommande framgår av bifogat ärendekort.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-07
- Ärendekort
- Redovisning av partistöd 2025 från Miljöpartiet
- Redovisning av partistöd 2025 från Moderaterna
- Redovisning av partistöd 2025 från Vänsterpartiet

- Redovisning av partistöd 2025 från Socialdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2025 från Medborgarpartiet
- Redovisning av partistöd 2025 från Liberalerna
- Redovisning av partistöd 2025 från Centerpartiet
- Redovisning av partistöd 2025 från Kristdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2025 från Sverigedemokraterna

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-10-07

Dnr: KS 2026/36

Handläggare
Kerstin Rosendahl
kerstin.rosendahl@vanersborg.se
0521-72 24 46

Mottagare
Kommunstyrelsen

Redovisning av partistöd 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Kommunalt partistöd betalas ut enligt de partistödsregler som fastställts av kommunfullmäktige 2014-06-18 § 87. Enligt dessa regler ska partierna lämna in en skriftlig redovisning av partistödet som avser år 2025 senast 30 juni 2026.

Vad redovisningen ska innehålla framgår av 5 § i partistödsreglerna.

” Mottagare av partistöd ska årligen lämna skriftlig redovisning enligt 2 kap. 11 § första och andra stycket KL, som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket samma lag. Redovisningen ska omfatta allt det partistöd som har används, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år. Angiven redovisningsplikt gäller för medel som har mottagits efter dessa reglers antagande.

Av redovisningen bör bland annat framgå vad partistödet har används till och i vilken mån överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför den utbetalande kommunen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskarens rapport ska bifogas redovisningen.

Redovisningen ska avse perioden den 1 januari till den 31 december och ges in till Kommunstyrelsen senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. ”

Rapporterna som inkommit redovisas i bilaga. Datum för inkommande framgår av bifogat ärendekort.

TJÄNSTESKRIVELSE

Kommunstyrelsen 2026-10-07 Dnr: KS 2026/36

Anna Holmqvist

Ekonomichef

Bilagor

Ärendekort

Sändlista

Ekonomiavdelningen, Politiska gruppledarna

Ärendekort

Utskriftsdatum: 2026-10-08 **Utskriven av:** Johanna Gustafsson

Diarieenhet: Kommunstyrelsen
Riktning: Alla
Sekretess: Visas ej

Ärende: 2026/36

Datum:	Ärendemening:	Avdelning:
2026-01-07	Samlingsnummer - Redovisning av partistöd 2025	Ekonomiavdelningen
Status:	**Avsändare/Mottagare:**	**Ansvarig:**
Aktuellt	Kommunstyrelsen	Kerstin Rosendahl
Notering:		

Handlingar

Id	I/U/A	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Status		Paragraf	Dokumenttyp
486283	A	Redovisning av partistöd 2025	Kerstin Rosendahl
2026-09-28		Kommunstyrelsen	Ekonomiavdelningen
Aktuell			TJÄNSTESKRIVELSE
2026.2180	I	Förklaring avseende sen inlämning av redovisning av partistöd	Kerstin Rosendahl
2026-07-09		Miljöpartiet	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.2179	I	Redovisning av partistöd 2025 från Miljöpartiet	Kerstin Rosendahl
2026-07-09		Miljöpartiet	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.2059	I	Redovisning av partistöd 2025 från Moderaterna	Kerstin Rosendahl
2026-06-30		Moderaterna	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.2037	U	Påminnelse - redovisning av partistöd	Kerstin Rosendahl
2026-06-24			Ekonomiavdelningen
Aktuell			MEDDELANDE
2026.1915	I	Redovisning av partistöd 2025 från Vänsterpartiet	Kerstin Rosendahl
2026-06-22		Vänsterpartiet	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.1864	I	Redovisning av partistöd 2025 från Socialdemokraterna	Kerstin Rosendahl
2026-06-12		Socialdemokraterna	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.1836	U	Påminnelse att lämna in redovisning av partistöd	Lisa Fredriksson
2026-06-09			Ekonomiavdelningen

Aktuell			MEDDELANDE
2026.1312	I	Redovisning av partistöd 2025 från Medborgarpartiet	Kerstin Rosendahl
2026-04-29		Medborgarpartiet	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.1223	I	Redovisning av partistöd 2025 från Liberalerna	Kerstin Rosendahl
2026-04-20		Liberalerna	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.1222	I	Redovisning av partistöd 2025 från Centerpartiet	Kerstin Rosendahl
2026-04-20		Centerpartiet	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE
2026.828	I	Redovisning av partistöd 2025 från Kristdemokraterna	Kerstin Rosendahl
2026-03-16		Kristdemokraterna	Ekonomiavdelningen
Aktuell			SKRIVELSE

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti	Organisationsnummer	Kontonummer
Miljöpartiet de Gröna	862500-9041	

Utdelningsadress	E-postadress
Östra Vägen 1	simon.wallman@mp.se

Postnummer	Postort	Telefonnummer
46232	Vänersborg	073-6402474

Kontaktperson
Anna Norrström

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	85260 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	61708 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	23552 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	kr
Marknadsföring	kr
Utställningsmaterial mm	5381 kr
Informationsmaterial	kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	33541 kr
Lokalkostnader/hyror	8736 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	4698 kr
Personalkostnader	kr
Köpta tjänster	kr
Övriga kostnader	1026 kr
Summa	kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
Miljöpartiet de gröna Riks	Avgift till riksorganisation	4263 kr
Miljöpartiet de gröna Västra Götaland	Utbildningar, kongress mm	4263 kr
		kr
		kr
Summa överföringar		8526 kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Anna Norrström (8 juli 2026 17:44:20 GMT+2)

.....

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
Anna Norrström	260708

Granskningsrapport bifogas (X) ☑

Granskning av partistöd år 2025

Miljöpartiet i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Miljöpartiet Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Vänersborgs kommun till Miljöpartiet i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Miljöpartiet i Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Vänersborg, 2026-07-08

Ort, datum

Thony Andreasson Aderum

Underskrift
Namnförtydligande

Blankett Redovisning Partistöd med granskningsrapport

Slutgiltig revideringsrapport 2026-07-08

Skapad:	2026-07-08
Av:	Thony Andreasson Aderum (thony.aderum@mp.se)
Status:	Signerat
Transaktions-ID:	CBJCHBCAABAArxTuhMdFB6USBZYveApoL4Cjfbr4wLPx

”Blankett Redovisning Partistöd med granskningsrapport” – historik

Dokumentet skapades av Thony Andreasson Aderum (thony.aderum@mp.se)
2026-07-08 - 15:38:46 GMT– IP-adress: 90.227.45.12

Dokumentet skickades med e-post till annanorrstrom6@gmail.com för signering
2026-07-08 - 15:40:06 GMT

E-postmeddelandet har visats av annanorrstrom6@gmail.com
2026-07-08 - 15:40:19 GMT– IP-adress: 66.102.9.34

Signerare annanorrstrom6@gmail.com angav namnet Anna Norrström vid signering
2026-07-08 - 15:44:18 GMT– IP-adress: 83.190.74.168

Dokumentet har e-signerats av Anna Norrström (annanorrstrom6@gmail.com)
Signaturdatum: 2026-07-08 - 15:44:20 GMT – Tidskälla: server– IP-adress: 83.190.74.168 - Valt utseende på signaturen: MOBIL_RITA

Dokumentet skickades med e-post till Thony Andreasson Aderum (thony.aderum@mp.se) för signering
2026-07-08 - 15:44:23 GMT

E-postmeddelandet har visats av Thony Andreasson Aderum (thony.aderum@mp.se)
2026-07-08 - 15:46:23 GMT– IP-adress: 104.28.45.52

Dokumentet har e-signerats av Thony Andreasson Aderum (thony.aderum@mp.se)
Signaturdatum: 2026-07-08 - 15:47:32 GMT – Tidskälla: server– IP-adress: 77.218.229.248 - Valt utseende på signaturen: MOBIL_BILD

Avtal har slutförts.
2026-07-08 - 15:47:32 GMT

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:			
2025			
Parti Moderaterna Vänersborg		Organisationsnummer 802506-5841	Kontonummer 6821 - 282 812 068
Utdelningsadress Flanaden 114		E-postadress robin.skenhede@vanersborg.se	
Postnummer 462 50	Postort Vänersborg	Telefonnummer 0709983365	
Kontaktperson Robin Skenhede			

A. Sammanställning	
Beviljat partistöd för perioden	296 940 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	338 442 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	-41 502 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte	
Arrangemang för att stärka demokratin	78424 kr
Marknadsföring	53886 kr
Utställningsmaterial mm	0 kr
Informationsmaterial	4000 kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin	
Deltagande i kurser/konferenser	0 kr
Lokalkostnader/hyror	123 657 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	1770 kr
Personalkostnader	0 kr
Köpta tjänster	9355 kr
Övriga kostnader	14326 kr
Summa	285418 kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
Moderaterna Västra Götaland	Administrativt stöd	53 024 kr
		kr
		kr
		kr
		kr
Summa överföringar		53024 kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
Robin Skenhede	2026-06-29

Granskningsrapport bifogas (X) ☑

Granskning av partistöd år 2025

Moderata partiet i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Moderaterna Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Vänersborgs kommun till Moderaterna i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Moderaterna i Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Vänersborg, 2026-06-29

FILIP MILÉN

Underskrift
Namnförtydligande

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti	Organisationsnummer	Kontonummer
Vänsterpartiet	807426-7082	8911711-1

Utdelningsadress	E-postadress
Kronogatan 2	vanersborg@vansterpartiet.se

Postnummer	Postort	Telefonnummer
46230	Vänersborg	072-5010908

Kontaktperson
Ida Hildingsson

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	164 640 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	116 410 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	48 230 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	15 979 kr
Marknadsföring	0 kr
Utställningsmaterial mm	0 kr
Informationsmaterial	338 kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	24 048 kr
Lokalkostnader/hyror	44 652 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	5 602 kr
Personalkostnader	0 kr
Köpta tjänster	0 kr
Övriga kostnader	4 845 kr
Summa	95 464 kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
Partidistrikt	Föreningsstöd	20 946 kr
		kr
		kr
		kr
Summa överföringar		20 946 kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Ida Hildingsson

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
Ida Hildingsson	11/6 -2026

Granskningsrapport bifogas (X) ☑

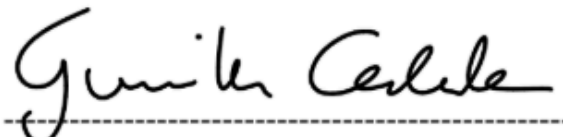
Granskning av partistöd år 2025

Vänsterpartiet i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Vänsterpartiet Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Västra Götalandsregionen till Vänsterpartiet i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Vänsterpartiet i Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Vänersborg 2026-06-12

Gunilla Cederbom

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti	Organisationsnummer	Kontonummer
Socialdemokraterna	862500-4919	

Utdelningsadress	E-postadress
Edsgatan 22	vbg.arbetarekommun@gmail.com

Postnummer	Postort	Telefonnummer
462 30	Vänersborg	0707181287

Kontaktperson
Gabriela König

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	455700 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	509719,79 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	0 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	68989 kr
Marknadsföring	11305,59 kr
Utställningsmaterial mm	kr
Informationsmaterial	1939 kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	kr
Lokalkostnader/hyror	116508 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	66812,20 kr
Personalkostnader	219747 kr
Köpta tjänster	23125 kr
Övriga kostnader	1294 kr
Summa	509719,79 kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
		kr
		kr
		kr
		kr
Summa överföringar		kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
Gabriela König	2026-06-11

Granskningsrapport bifogas (X) ☑

Granskning av partistöd år 2025

Arbetarepartiet Socialdemokraterna i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Vänersborgs Socialdemokratiska arbetarekommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Vänersborgs kommun till Arbetarepartiet Socialdemokraterna i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av Arbetarepartiet Socialdemokraterna i Vänersborg utsedd
Revisor/granskningsansvarig

2026-06-13

Ort, datum

Underskrift

Namnförtydligande

Kenneth Brgmalm

Vänersborgs kommun
2026 -04- 29
Kommunkansliet

Vänersborgs Kommun
Ankom
2026 -04- 28

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti	Organisationsnummer	Kontonummer
Medborgarpartiet	802430-1353	441942-0

Utdelningsadress	E-postadress
c/o Lindahl, Edsgatan 24 B	birgitta63186@telia.com

Postnummer	Postort	Telefonnummer
462 30	Vänersborg	070 696 17 00

Kontaktperson
Birgitta Lindahl

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	138 180 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	84 684 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	53 496 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	11 914 kr
Marknadsföring	15 599 kr
Utställningsmaterial mm	9 039 kr
Informationsmaterial	0 kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	0 kr
Lokalkostnader/hyror	28 153 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	13 253 kr
Personalkostnader	0 kr
Köpta tjänster	5 614 kr
Övriga kostnader	1 112 kr
Summa	84 684 kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
		kr
		kr
		kr
		kr
Summa överföringar		0 kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Birgitta Lindahl

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
BirgittaLindahl	2025-02-23

Granskningsrapport bifogas (X) ☑

Granskning av partistöd år 2025

Medborgarpartiet i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Medborgarpartiet i Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Medborgarpartiet i Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Vänersborg 2026-03-30

Inga-Lill Andersson

Inga-Lill Andersson

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti		Organisationsnummer	Kontonummer
Liberalerna		8625004539	255988-0
Utdelningsadress		E-postadress	
Slåttergatan 71		daniel.peltola@vanersborg.se	
Postnummer	Postort	Telefonnummer	
46240	Vänersborg	070-7124163	
Kontaktperson			
Daniel Peltola			

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	111720kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	72709kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	39011kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	9322 kr
Marknadsföring	10767 kr
Utställningsmaterial mm	2481 kr
Informationsmaterial	0 kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	15839 kr
Lokalkostnader/hyror	4934 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	7022 kr
Personalkostnader	0 kr
Köpta tjänster	0kr
Övriga kostnader	0kr
Summa	50365 kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
Serviceavgift Liberalerna	Webbtjänster, föreningsstöd mm	22344 kr
		kr
		kr
		kr
Summa överföringar		22344 kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
Daniel Pettola	260217

Granskningsrapport bifogas (X) ☒

Granskning av partistöd år 2025

Liberalerna i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Liberalerna i Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Vänersborgs kommun till Liberalerna i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera att partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Liberalerna i Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Vänersborg 2026-02- 13

Kurt Liljekvist

Underskrift

Kurt Liljekvist

Vänersborgs kommun
2026 -04- 17
Kommunkansliet

Vänersborgs Kommun
Ankom
2026 -04- 17

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti	Organisationsnummer	Kontonummer
Centerpartiet	862500-8027	7526-28-08387

Utdelningsadress	E-postadress
c/o K. Knutsson, Augustas gata 14B	gestadkarin@hotmail.com

Postnummer	Postort	Telefonnummer
462 61	Vänersborg	070-273 37 49

Kontaktperson
Karin Knutsson

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	164.640 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	80.566 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	84.074 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	11.715 kr
Marknadsföring	40.146 kr
Utställningsmaterial mm	0 kr
Informationsmaterial	7.370 kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	4.083 kr
Lokalkostnader/hyror	5.431 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	2.300 kr
Personalkostnader	3.996 kr
Köpta tjänster	1.200 kr
Övriga kostnader	4.325 kr
Summa	80.566 kr

Granskning av partistöd år 2025

Centerpartiet i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Centerpartiet Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Vänersborgs kommun till Centerpartiet i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera att partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Centerpartiet i Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Ort, datum
Vänersborg 2026-04-16

Göran Hallsten

Underskrift
Namnförtydligande

Vänersborgs kommun
2026 -03- 16
Kommunkansliet

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti	Organisationsnummer	Kontonummer
Kristdemokraterna	862501-0320	PG 864821-4

Utdelningsadress	E-postadress
Näckrosvägen 20	magnus.ekstrom@kristdemokraterna.se

Postnummer	Postort	Telefonnummer
468 33	Vargön	0708-464346

Kontaktperson
Magnus Ekström

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	138180 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	111660 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	26520 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	kr
Marknadsföring	11074 kr
Utställningsmaterial mm	kr
Informationsmaterial	kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	37380 kr
Lokalkostnader/hyror	kr
Administration och stadgebunden verksamhet	13895 kr
Personalkostnader	kr
Köpta tjänster	kr
Övriga kostnader	948 kr
Summa	63297 kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
Kristdemokraterna Västra Götaland	ombudsmannatjänster, medlemsregister, utbildning, grafisk produktion etc	48363 kr
		kr
		kr
		kr
Summa överföringar		48363 kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

.....

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
Magnus Ekström	12 jan 2026

Granskningsrapport bifogas (X) ☑

Granskning av partistöd år 2025

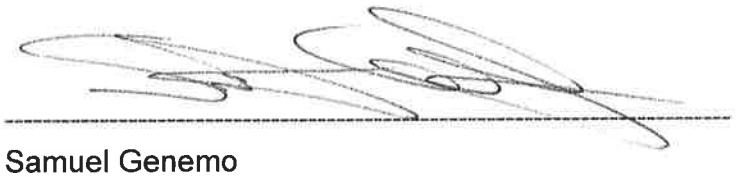
Kristdemokraterna i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Kristdemokraterna i Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Vänersborgs kommun till Kristdemokraterna i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera att partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Kristdemokraterna Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Bräcke 20/1 2026

Ort, datum

Samuel Genemo

Vänersborgs kommun

Redovisning av Partistöd

Redovisningen avser år:
2025

Parti	Organisationsnummer	Kontonummer
Sverigedemokraterna	8024575691	BG 5260-1879

Utdelningsadress	E-postadress
Sverigedemokraterna Vänersborg C/O Mathias Olsson Kronogatan 56A	mathias.olsson@sd.se

Postnummer	Postort	Telefonnummer
46231	Vänersborg	0703791873

Kontaktperson
Mathias Olsson

A. Sammanställning

Beviljat partistöd för perioden	244020 kr
Utgifter under perioden (summar B+C)	181435 kr
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	62585 kr

B. Redovisning av hur partistödet använts (aktiviteter)

Verksamhet med utåtriktat syfte

Arrangemang för att stärka demokratin	12808 kr
Marknadsföring	25139 kr
Utställningsmaterial mm	0 kr
Informationsmaterial	0 kr

Stärka partiets ställning i den lokala demokratin

Deltagande i kurser/konferenser	0 kr
Lokalkostnader/hyror	43995 kr
Administration och stadgebunden verksamhet	0 kr
Personalkostnader	44696 kr
Köpta tjänster	6292 kr
Övriga kostnader	0 kr
Summa	132930 kr

C. Överföring till delar av partiorganisationen utanför Vänersborgs kommun

Överföring till	Motprestation	Kronor
SD Riksorganisation		48505 kr
		kr
		kr
		kr
Summa överföringar		48505 kr

Underskrift av behörig partiföreträdare:

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Mathias Olsson

.....

Underskrift

Namnförtydligande	Datum
Mathias Olsson	20261010

Granskningsrapport bifogas (X) ☑

Granskning av partistöd år 2025

Sverigedemokraterna i Vänersborgs kommun

Jag har som, av Sverigedemokraterna Vänersborgs kommun, utsedd granskare, granskat hur partistödet från Vänersborgs kommun till Sverigedemokraterna i Vänersborgs kommun har använts under år 2025. Styrelsen som är ledningen har det yttersta ansvaret för hur partistödet används. Jag kan efter min granskning konstatera partistödet använts enligt de grunder som lagen föreskriver.

Av styrelsen för Sverigedemokraterna i Vänersborg utsedd granskningsansvarig

Åmål, 20261010

Ove Kaye

Ove Kaye

§ 233

Förnyat förslag till mål- och resursplan 2027-2029

KS 2026/11

Beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och finansiella mål enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115, med tillägg av sida 2-18 i 4.7 ”Förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027–2029 från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna”.
2. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-09-17 § 95, med tillägg av sida 19 i 4.7 ”Förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027–2029 från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna”.
3. Kommunfullmäktige godkänner redovisningen av samhällsbyggnadsnämndens uppdrag att anpassa investeringsbudgeten för 2028–2029 till det finansiella investeringsmålet.
4. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
5. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
8. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
9. Kommunfullmäktiges beslut (KF §184, 2025-12-17) att avveckla samhällsbyggnadsnämnden ändras till att Samhällsbyggnadsnämnden byter namn per 1 januari 2027 till Teknik- och servicenämnden.

Nämndens uppdrag och ansvar är likalydande med tidigare beslut och framgår i reglemente.

Bilaga/bilagor

Bilaga 1: Förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027-2029 från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna

Deltog inte i beslutet

Stefan Kärvling (V), Mathias Olsson (SD), Torbjörn Moqvist (SD) Göran Nilsson (SD) och Göran Svensson (MBP) avstod från att delta i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2026 § 115 om mål- och resursplanen för 2027–2029 (MRP). Eftersom 2026 är ett valår ska det nyvalda kommunfullmäktige, i enlighet med kommunallagen, fastställa planen på nytt. Beslutet fattas den 25 november.

Under hösten har kommunstyrelseförvaltningen analyserat hur Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) nya intäkts- och kostnadsprognoserna påverkar kommunens finansbudget. Prognoserna för till exempel skatter och statsbidrag innebär endast mindre förändringar och därmed lämnas finansens budget oförändrad.

Vidare innebär den beslutade omorganisationen, angående ansvar för strategiska samhällsbyggnadsfrågor, att budget behöver omfördelas mellan nämnder. Ärendet planeras att lyftas till kommunfullmäktiges decembermöte.

Samhällsbyggnadsnämnden har enligt uppdrag lämnat förslag till nedreviderad investeringsbudgeten 2028 och 2029. Budgeten är anpassad till det finansiella målet om att årets investeringar (exklusive VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. Mot bakgrund av att investeringsplanen innehåller betydande politiska prioriteringar och att arbetet med MRP 2028-2030 inleds inom kort bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktiges beslut om investeringsbudget från juni 2026 bör kvarstå. Kommunstyrelseförvaltningen lämnar inget eget förslag till justeringar av den reviderade investeringsbudgeten.

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 11 november 2026 beslutade man i enlighet med Förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027-2029 från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-10-26 § 164
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-20
- Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115
- Mål- och resursplan 2027-2029 beslutad kommunfullmäktige 2026-06-17
- Kommunfullmäktiges beslut 2025-12-17 § 184
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-09-17 § 95 med bilagor

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Förslag till beslut inför kommunstyrelsens sammanträde var:

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och finansiella mål enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115.
4. Kommunfullmäktige godkänner redovisningen av samhällsbyggnadsnämndens uppdrag att anpassa investeringsbudgeten för 2028–2029 till det finansiella investeringsmålet.
5. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
6. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
7. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
8. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
9. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av

kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.

10. Kommunfullmäktiges beslut (KF §184, 2025-12-17) att avveckla samhällsbyggnadsnämnden ändras till att Samhällsbyggnadsnämnden byter namn per 1 januari 2027 till Teknik- och servicenämnden. Nämndens uppdrag och ansvar är likalydande med tidigare beslut och framgår i reglemente.

Ordföranden informerar om att följande punkt 1 i förslag till beslut kommer utgå då kommunfullmäktige fattade beslut om detta vid sammanträdet 2026-10-21, § 155:

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.

Ordföranden yrkade bifall till dennes förnyade förslag till mål- och resursplan 2027–2029. I yrkandet instämde Anna-Karin Sandberg (MP) och Ann-Marie Jonasson (S).

Ann-Helen Selander yrkade på följande ändringar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna med hänvisning bilaga 1: Förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027–2029 från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna:

Ändra punkterna 2 och 3 till:

2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och finansiella mål enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115, med tillägg av sida 2-18 i 4.7 ”Förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027-2029 från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna”.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-09-17 § 95, med tillägg av sida 19 i 4.7 ”Förnyat förslag till Mål- och resursplan 2027-2029 från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna”.

(Punkt 2-3 i ändringsförslaget noteras i beslutet som 1-2 i och med att den första punkten om utdebitering utgick.)

I yrkandet instämde Magnus Ekström (KD), Mats Andersson (C) och Elina Prins (L).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen Socialdemokraterna och Miljöpartiets förslag och Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna förslag.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och fann via acklamation att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna förslag.

§ 164

Förnyat förslag till mål- och resursplan 2027-2029

KS 2026/11

Beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och finansiella mål enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115.
4. Kommunfullmäktige godkänner redovisningen av samhällsbyggnadsnämndens uppdrag att anpassa investeringsbudgeten för 2028-2029 till det finansiella investeringsmålet.
5. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
6. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
7. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
8. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
9. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
10. Kommunfullmäktiges beslut (KF §184, 2025-12-17) att avveckla samhällsbyggnadsnämnden ändras till att Samhällsbyggnadsnämnden byter namn per 1 januari 2027 till Teknik- och servicenämnden. Nämndens uppdrag och ansvar är likalydande med tidigare beslut och framgår i reglemente.

Deltog inte i beslutet

Henrik Harlitz (M), Niklas Claesson (M) och Mats Andersson (C) deltog inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2026 § 115 om mål- och resursplanen för 2027–2029 (MRP). Eftersom 2026 är ett valår ska det nyvalda kommunfullmäktige, i enlighet med kommunallagen, fastställa planen på nytt. Beslutet fattas den 25 november.

Under hösten har kommunstyrelseförvaltningen analyserat hur Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) nya intäkts- och kostnadsprognoserna påverkar kommunens finansbudget. Prognoserna för till exempel skatter och statsbidrag innebär endast mindre förändringar och därmed lämnas finansens budget oförändrad.

Vidare innebär den beslutade omorganisationen, angående ansvar för strategiska samhällsbyggnadsfrågor, att budget behöver omfördelas mellan nämnder. Ärendet planeras att lyftas till kommunfullmäktiges decembermöte.

Samhällsbyggnadsnämnden har enligt uppdrag lämnat förslag till nedreviderad investeringsbudgeten 2028 och 2029. Budgeten är anpassad till det finansiella målet om att årets investeringar (exklusive VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. Mot bakgrund av att investeringsplanen innehåller betydande politiska prioriteringar och att arbetet med MRP 2028-2030 inleds inom kort bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktiges beslut om investeringsbudget från juni 2026 bör kvarstå. Kommunstyrelseförvaltningen lämnar inget eget förslag till justeringar av den reviderade investeringsbudgeten.

Det förnyade förslaget till MRP 2027–2029 innebär därmed att kommunfullmäktiges beslut från i juni kvarstår.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-20
- Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115
- Mål- och resursplan 2027-2029 beslutad kommunfullmäktige 2026-06-17
- Kommunfullmäktiges beslut 2025-12-17 § 184
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-09-17 § 95 med bilagor

2026-10-20

Dnr: KS 2026/11

Handläggare
Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare
Ärendets kontakt

Förnyat förslag till mål- och resursplan 2027-2029

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och finansiella mål enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115.
4. Kommunfullmäktige godkänner redovisningen av samhällsbyggnadsnämndens uppdrag att anpassa investeringsbudgeten för 2028-2029 till det finansiella investeringsmålet.
5. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
6. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
7. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
8. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
9. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
10. Kommunfullmäktiges beslut (KF §184, 2025-12-17) att avveckla samhällsbyggnadsnämnden ändras till att Samhällsbyggnadsnämnden byter namn per 1 januari 2027 till Teknik- och servicenämnden. Nämndens uppdrag och ansvar är likalydande med tidigare beslut och framgår i reglemente.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2026 § 115 om mål- och resursplanen för 2027–2029 (MRP). Eftersom 2026 är ett valår ska det nyvalda kommunfullmäktige, i enlighet med kommunallagen, fastställa planen på nytt. Beslutet fattas den 25 november.

Under hösten har kommunstyrelseförvaltningen analyserat hur Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) nya intäkts- och kostnadsprognoserna påverkar kommunens finansbudget. Prognoserna för till exempel skatter och statsbidrag innebär endast mindre förändringar och därmed lämnas finansens budget oförändrad.

Vidare innebär den beslutade omorganisationen, angående ansvar för strategiska samhällsbyggnadsfrågor, att budget behöver omfördelas mellan nämnder. Ärendet planeras att lyftas till kommunfullmäktiges decembermöte.

Samhällsbyggnadsnämnden har enligt uppdrag lämnat förslag till nedreviderad investeringsbudgeten 2028 och 2029. Budgeten är anpassad till det finansiella målet om att årets investeringar (exklusive VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. Mot bakgrund av att investeringsplanen innehåller betydande politiska prioriteringar och att arbetet med MRP 2028-2030 inleds inom kort bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktiges beslut om investeringsbudget från juni 2026 bör kvarstå. Kommunstyrelseförvaltningen lämnar inget eget förslag till justeringar av den reviderade investeringsbudgeten.

Det förnyade förslaget till MRP 2027–2029 innebär därmed att kommunfullmäktiges beslut från i juni kvarstår.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2026 § 115 om MRP för 2027–2029. Eftersom 2026 är ett valår ska det nyvalda kommunfullmäktige, i enlighet med kommunallagen, fastställa planen på nytt. Beslutet fattas den 25 november.

MRP 2027–2029 enligt kommunfullmäktiges beslut i juni:

I kommunfullmäktiges beslut i juni om MRP 2027–2029 utökades nämndernas budgetramar med 1,9 procent i inflationskompensation. Till löneutvecklingen 2027 avsattes 75 mnkr. Personalomkostnadspålägget (40,51 procent) och internräntan (2,75 procent) var oförändrade jämfört med budget 2026. I övrigt justerades nämnderna i mindre omfattning. Kommunstyrelsen fick 10 mnkr för kommande driftkostnader och 0,8 mnkr för faktiska kostnader för seniorkort kollektivtrafik. Samhällsbyggnadsnämnden fick ett tillfälligt anslag om 5 mnkr för rivning av fastigheten Krickan samt 0,5 mnkr för ökade driftkostnader för samma fastighet.

Trots återhållsamhet med nya anslag till nämnderna uppgår det budgeterade resultatet till endast 1 mnkr 2027 och till 4 mnkr respektive 0 mnkr de följande åren. Resultatmålet på 2 procent motsvarar cirka 70 mnkr.

Avstämningen av de finansiella målen visar att två av fyra mål uppnås i budgeten för 2027: målet om 50 procent kassalikviditet och målet om ett tak för investeringar. För

2028 och 2029 uppnås endast målet om 50 procent kassalikviditet. De budgeterade resultaten ligger långt under resultatmålet på 2 procent av skatter och generella statsbidrag.

Förändringar efter kommunfullmäktiges beslut i juni
Sedan beslutet i juni har SKR lämnat nya prognoser för utvecklingen av kommunernas intäkter och kostnader. Kommunen har beslutat om en förändrad organisation som träder i kraft vid årsskiftet. I samband med MRP-beslutet i juni fick samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera investeringsbudgeten för 2028 och 2029 så att den uppfyller det finansiella investeringsmålet.

- Översyn av finansens budget i MRP 2027–2029

Kommunstyrelseförvaltningen har analyserat hur de nya intäkts- och kostnadsprognoserna påverkar kommunens finansbudget. Finansens budget omfattar kommunövergripande intäkter och kostnader. Här ingår bland annat skatteintäkter och generella statsbidrag samt kostnader för arbetsgivaravgifter, pensioner, räntor och lönerevision.

I Aktuell Ekonomi från den 6 oktober 2026 redovisas inga större förändringar jämfört med prognosen från i april vilken låg till grund för MRP-beslutet i juni. SKR bedömer att Sverige går mot en tydligare konjunkturåterhämtning, även om utvecklingen fortfarande är osäker. BNP väntas öka tydligt under både 2026 och 2027 jämfört med de fyra föregående åren. Under 2027 förväntas även arbetsmarknaden stärkas genom fler arbetade timmar och lägre arbetslöshet. Den högre sysselsättningen ökar den samlade lönesumman, vilket bidrar till att kommunernas skatteunderlag väntas öka med 5 procent under 2027. Nivån är inräknad i Vänersborgs budget för skatteintäkter 2027 redan i juni-beslutet.

Osäkerheten i omvärlden är fortsatt stor, både geopolitiskt och makroekonomiskt, vilket gör prognoserna osäkra. Om sysselsättningen inte ökar enligt prognosen kan skatteintäkterna utvecklas svagare och den ekonomiska återhämtningen fördröjas. SKR beskriver läget som att det finns fortsatt stora risker och att kommunerna behöver ha ekonomisk beredskap, ”Fortsatt stora risker – bra att ta med en livboj för ekonomin”.

SKR betonar också behovet av fortsatt anpassning till låga födelsetal, fler äldre och en minskande eller stillastående befolkning i många kommuner. När invånarantalet minskar påverkas intäkterna snabbt, medan kostnaderna tar längre tid att anpassa. Kommunerna behöver därför planera försiktigt, eftersom skatteunderlaget har reviderats ned på kort sikt samtidigt som de demografiska utmaningarna kvarstår. Befolkningsprognosen för Vänersborg visar dock en liten men ändå fortsatt ökning av befolkningen. Men vi blir fler äldre och färre yngre precis som i de flesta andra kommunerna.

Skillnaderna mellan skatteprognosen från oktober och prognosen från april är sammantaget mycket små. Även prognoserna för de budgeterade kostnaderna inom finansen visar endast mindre förändringar. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer därför att finansens budget i MRP för 2027–2029 inte behöver justeras.

- Beslut om förändrad politisk organisation

Den 17 december 2025 § 184 beslutade kommunfullmäktige om den politiska organisationen för den kommande mandatperioden. Beslutet innebär att ansvaret för samtliga

strategiska samhällsbyggnadsfrågor samlas hos kommunstyrelsen, att en ny teknik- och servicenämnd inrättas och att samhällsbyggnadsnämnden avvecklas.

Till följd av förändrad nämndsstruktur beslutade kommunfullmäktige den 16 september 2026 att revidera reglementena för byggnadsnämnden och kommunstyrelsen samt att anta ett reglemente för den nya teknik- och servicenämnden.

Budget 2027 behöver anpassas till den nya nämndorganisationen och de reviderade reglementena. Som ett första steg har samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram ett underlag för omfördelning av budget från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen. På grund av den korta beredningstiden har flera väsentliga frågor om den nya organisationen ännu inte kunnat utredas, och underlaget behöver därför kvalitetssäkras ytterligare. Kommunstyrelseförvaltningen avser att återkomma med ett kvalitetssäkrat förslag till omfördelning inför kommunfullmäktiges möte i december.

När den nya organisationen har trätt i kraft vid årsskiftet fortsätter arbetet med att anpassa verksamheten till den nya strukturen. Det kan leda till ytterligare förändringar i nämnders reglementen och delegationsordningar liksom fler ombudgeteringar mellan nämnder. Kommunstyrelseförvaltningen avser att tillsammans med teknik- och serviceförvaltningen fortsätta arbetet under 2027 för att uppnå målet om ett samlat ansvar för de strategiska samhällsbyggnadsfrågorna.

- Förslag till justerad investeringsbudget för anpassning till de finansiella målen

I samband med beslutet om MRP 2027–2029 i juni gav kommunfullmäktige samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att anpassa investeringsplanen för 2028 och 2029 till det finansiella investeringsmålet. Det reviderade förslaget skulle lämnas inför kommunfullmäktiges sammanträde i november 2026.

Det finansiella investeringsmålet innebär att årets skattefinansierade investeringar får uppgå till högst 7 procent av skatter och generella statsbidrag. Det motsvarar ett investeringstak på 238 mnkr 2027, 246 mnkr 2028 och 254 mnkr 2029. Taxefinansierade investeringar inom VA och renhållning omfattas inte av målet.

Investeringsbudget i kommunfullmäktiges beslut i juni 2026

I beslutet om MRP i juni 2026 avsatte kommunfullmäktige sammanlagt 1 234 mnkr i investerings- och exploateringsbudget 2027–2029: 369 mnkr 2027, 473 mnkr 2028 och 392 mnkr 2029. Beloppen omfattar även taxefinansierade investeringar, som inte ingår i 7-procentsmålet. När dessa räknas bort uppgår den skattefinansierade investeringsbudgeten till 253 mnkr 2027, 409 mnkr 2028 och 336 mnkr 2029.

Sammanfattning investeringsbudget beslutad i juni 2026

Sammanfattning, mnkr	2027	2028	2029	Summa
Totalt	368,9	472,6	392,6	1 234,1
varav VA och Renhållning	116,0	63,5	56,5	236,0
Summa exkl VA och Renhållning	**253**	**409**	**336**	**998**
Målavstämning	**7%**	**12%**	**9%**	

En avstämning av det finansiella investeringsmålet visar att investeringsnivån klarar 7-procentsmålet endast 2027. Under 2028 och 2029 motsvarar de skattefinansierade investeringarna 12 respektive 9 procent av skatter och generella statsbidrag. För att nå målet behöver investeringsbudgeten minskas med 163 mnkr 2028 och 81 mnkr 2029.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till nedrevidering
Samhällsbyggnadsnämnden föreslår en minskning av investeringsbudgeten med 198 mnkr 2028 och 177 mnkr 2029. Förslaget redovisas i den bifogade handlingen daterad den 17 september 2026.

Sammanfattning justerad investeringsbudget enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag

Mnkr	2027	2028	2029	Summa
Enl junibeslutet exkl VA/Renhållning	253	409	336	998
SBN:s nedrevidering		-198	-177	-375
S:a Justerad investeringsbudget	**253**	**211**	**159**	**623**
Målavstämning	**7%**	**6%**	**4%**	

En avstämning av det reviderade förslaget visar att taket om maximalt 7-procent nås samtliga år. De skattefinansierade investeringarna motsvarar 7 procent av skatter och generella statsbidrag 2027, 6 procent 2028 och 4 procent 2029. Investeringsnivån ligger därmed på målets tak 2027 och under taket 2028 och 2029.

Samhällsbyggnadsnämnden framhåller att den korta tidsplanen inte har medgett någon fördjupad analys eller några nya konsekvensbeskrivningar. En mer omfattande genomgång behöver därför göras under hösten inför arbetet med MRP 2028–2030.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att samhällsbyggnadsnämndens förslag visar att det är möjligt att anpassa investeringsnivån till det finansiella målet. Förslaget bygger dock huvudsakligen på att ännu ej påbörjade investeringar har utgått och har tagits fram inom en begränsad tidsram. Någon samlad analys av investeringsbehov, prioriteringar och konsekvenser har inte kunnat genomföras. Mot bakgrund av att investeringsplanen innehåller betydande politiska prioriteringar och att arbetet med MRP 2028-2030 inleds inom kort bedömer kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktiges beslut om investeringsbudget från juni 2026 bör kvarstå.

.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att om investeringsbudgeten ändras enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag uppnås det finansiella investeringsmålet under samtliga år i MRP 2027–2029. Den fördjupade analys som nämnden aviserar inför arbetet med MRP 2028–2030 behöver även fortsättningsvis utgå från det finansiella investeringsmålet. Kommunstyrelseförvaltningen har inte justerat investerings- och exploateringsbudget 2027–2029 enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag. Kommunfullmäktiges beslut från i juni kvarstår.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning.

Anna Holmqvist
Ekonomichef

Bilagor

Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17

Mål- och resursplan 2027-2029, investeringsbudget 2027-2029

Kommunfullmäktiges beslut 2025-12-17 § 184

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till reviderad investeringsbudget 2027-2029

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samtliga nämnder

§ 115

Förslag till mål- och resursplan 2027–2029

KS 2026/11

Beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, uppdrag och finansiella mål enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan 2027–2029.
4. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
5. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlas i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
8. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
9. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, att inför kommunfullmäktiges möte i november 2026 (då det nyvalda kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplan 2027–2029) också anpassa planen för investeringar 2028 samt 2029 efter det finansiella investeringsmålet.

Bilaga

Bilaga 7: Mål- och resursplan 2027-2029

Ajournering

Kommunfullmäktige ajournerade sammanträdet kl. 14:03-14:11, 16:13-16:40 och 18:30-18:40.

Reservationer

Filip Milén (M), Lena Eckerbom Wendel (M), Robin Danielsson (M), Ann-Helen Selander (M), Henrik Josten (M), Dan Åberg (M), Tor Wendel (M), Piotr Gabrys (M), Robin Skenhede (M), Cecilia Prins (L) och Gunnar Henriksson (L) reserverade sig till förmån för Moderaternas och Liberalernas förslag.

Mathias Olsson (SD), Anders Strand (SD), Göran Nilsson (SD), Torbjörn Moqvist (SD) och Kalle Lundgren (SD) reserverade sig till förmån för Sverigedemokraternas förslag.

Stefan Kärvling (V), Gunilla Cederbom (V), Ida Hildingsson (V) och Lutz Rininsland (V) reserverade sig till förmån för Vänsterpartiets förslag.

Göran Svensson (MBP), Thomas Larsson (MBP) och Bengt Rydholm (MBP) reserverade sig till förmån för Medborgarpartiets förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har på uppdrag av kommunstyrelsens ordförande arbetat fram ett förslag till mål- och resursplan 2027–2029.

Budgetberedningen inledde sitt arbete i januari 2026. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas förslag. Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) över skatte- och statsbidragsintäkter, samt uppdaterade bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader. Budgetberedningen har haft presidieöverläggningar med nämnderna om deras budgetförslag 2027–2029.

I budget 2027-2029 uppgår det budgeterade resultatet till +1 mnkr. Investeringsbudgeten omfattar 1 234 mnkr för perioden 2027–2029.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Förslag till mål- och resursplan 2027–2029
- Förslag till mål- och resursplan 2027–2029
- Fackförbundens yttrande gällande mål- och resursplan 2027-2029
- Protokoll centrala samverkansgruppen 25 maj
- Sverigedemokraternas förslag till mål- och resursplan 2027-2029 (Budget 2027 Plan 2028-29)
- Nämndernas protokoll och handlingar MRP 2027-2029
- Moderaternas och Liberalernas förslag till mål- och resursplan 2027-2029
- Vänsterpartiet MRP 2027-2029
- Mål och resursplan 2027 från Medborgarpartiet

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Benny Augustsson (S) yrkade bifall till Socialdemokraternas, Centerpartiets, Kristdemokraternas och Miljöpartiets förslag till Mål- och resursplan 2027-2029. I detta instämde Mats Andersson (C), Elisabeth Johansson (KD), Anette Taimory (KD), Jonas Sjöblom (MP), Magnus Ekström (KD), Kenneth Borgmalm (S), Christin Slättmyr (S), Dan Nyberg (S), Bo Carlsson (C), Joakim Sjöling (S), Ann-Sofie Dolk Olsson (S), Ann-Marie Jonasson (S), Madelaine Karlsson (S), Benny Jonasson (S) och Anneli Guilotte (S).

Henrik Harlitz (M) yrkade bifall till Moderaternas och Liberalernas förslag till Mål- och resursplan 2027-2029. I detta instämde Cecilia Prins (L), Dan Åberg (M), Robin Skenhede (M), Robin Danielsson (M), Piotr Gabrys (M) och Tor Wendel (M).

Mathias Olsson (SD) yrkade bifall till Sverigedemokraternas förslag till Mål- och resursplan 2027-2029.

Göran Svensson (MBP) yrkade bifall till Medborgarpartiets förslag till Mål- och resursplan 2027-2029.

Stefan Kärvling (V) yrkade bifall till Vänsterpartiets förslag till Mål- och resursplan 2027-2029. I detta instämde Gunilla Cederbom (V) och Ida Hildingsson (v).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns fem förslag till beslut, Socialdemokraternas, Centerpartiets, Kristdemokraternas och Miljöpartiets förslag (kommunstyrelsens förslag), Moderaternas och Liberalernas förslag, Sverigedemokraternas förslag, Vänsterpartiets förslag samt Medborgarpartiets förslag.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med Socialdemokraternas, Centerpartiets, Kristdemokraternas och Miljöpartiets förslag.

Sändlista

Samtliga nämnder
Budgetekonom, kommunstyrelseförvaltningen

MÅL- OCH RESURSPLAN 2027–2029

Vänersborgs kommun

Fastställd av kommunfullmäktige 2026-06-17

Politisk kommentar

Trygghet och Beredskap med tidiga insatser som grund

I en orolig omvärld där förutsättningar dagligen ställs på ända, behöver vi nu mer än någonsin våga hålla i en långsiktighet för att skapa trygghet i Vänersborgs kommun med fortsatt arbete för tidiga insatser.

Vi i de styrande partierna är enade i en fortsatt politisk inriktning, som handlar om fokus på att barn och unga ska ges så goda förutsättningar som möjligt, att få en bra start i livet och möjligheter till ett bra liv i vuxenålder.

Trygghet börjar inte med högre murar eller fler lås. Trygghet börjar långt tidigare – i människors vardag, i våra hem, i skolan, på fritidsgården och i mötet mellan vuxna och barn. Ett samhälle som vill vara starkt i framtiden måste bygga sin beredskap redan idag. Och den viktigaste beredskapen vi kan skapa är att ge våra barn och unga en trygg uppväxt.

När vi talar om trygghet tänker många på polis, ordningsvakter och akuta insatser. Det är viktiga delar. Men den verkliga styrkan i ett samhälle mäts inte bara i hur vi hanterar problem när de redan uppstått – utan i hur vi förhindrar att människor hamnar där från början.

Tidiga insatser handlar om att se barn innan de tappar tron på sig själva. Att upptäcka psykisk ohälsa innan den blir en livskris. Att fånga upp oro i skolan innan den leder till utanförskap. Att stötta familjer innan vardagen går sönder.

Ingen ung människa föds till kriminalitet, missbruk eller hopplöshet. Bakom varje barn som hamnar fel finns ofta en historia av vuxna som inte hann se, inte orkade eller inte hade verktygen att hjälpa till i tid.

Därför måste vi bygga ett samhälle där ingen lämnas ensam.

Men trygghet handlar också om tillit. Tillit mellan människor och tillit till Vänersborgs kommun och civilsamhället. När unga känner att vuxna tror på dem, då ökar också viljan att ta ansvar för sig själva och andra.

Det är så vi bygger en stark kommun – med trygghet, ansvar och hållbarhet som grund.

I den oroliga omvärld vi lever i ser de styrande partierna att vi även behöver skapa en större motståndskraft och lägga resurser på att bygga vidare på det civila försvaret. Alla invånare i Vänersborgs kommun behöver ha en tanke på att klara sitt uppehälle även när vattnet inte kommer ur kranen eller när internet slutar att fungera.

Till sist, vi ska klara ekonomin och välfärden i en orolig tid. Därför måste vi både prioritera mellan utgifterna och föra en politik som tar ansvar för kommunens ekonomi och en välfärd av god kvalitet. Kvaliteten är helt beroende av medarbetare som trivs, har en bra arbetsmiljö och ges möjligheter att utvecklas i sitt arbete.

Socialdemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Miljöpartiet

Innehållsförteckning

Sidnr

Del I Vision och mål - Förutsättningar och beslut

Inledning ..... Del I - 1
Vision Vänersborg 2
Vision och inriktningsmål 2
Ambitionsnivå för kommunfullmäktiges inriktningsmål 4
Riktade uppdrag under planperioden 9
Ambitionsnivå för globala målen 12
God ekonomisk hushållning och finansiella mål 13
Riskområden till internkontrollplan 15
Förutsättningar 16
Omvärld 16
Befolkning 18
Budgetförutsättningar 19
Övergripande ekonomisk inriktning 20
Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar 21
Driftbudget per nämnd (anslagsbindningsnivå) 27
Finansiell analys 28
Resultat- kassaflödes- och balansbudget 34
Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 36
Bilaga 1 Styrande dokument 37
Bilaga 2 Globala mål 38

Del II Mål- och resursplan - Nämnderna

Barn- och utbildningsnämnden ..... Del II - 1
Byggnadsnämnden 3
Kommunfullmäktige 4
Kommunstyrelsen 5
Kultur- och fritidsnämnden 7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden 9
Revisionen 10
Valnämnden 10
Samhällsbyggnadsnämnden 11
Socialnämnden 15
Överförmyndarnämnden 17

Del III Investerings- och exploateringsplan

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029 ..... Del III - 1

Del IV Bolag och kommunalförbund

Del IV - 1

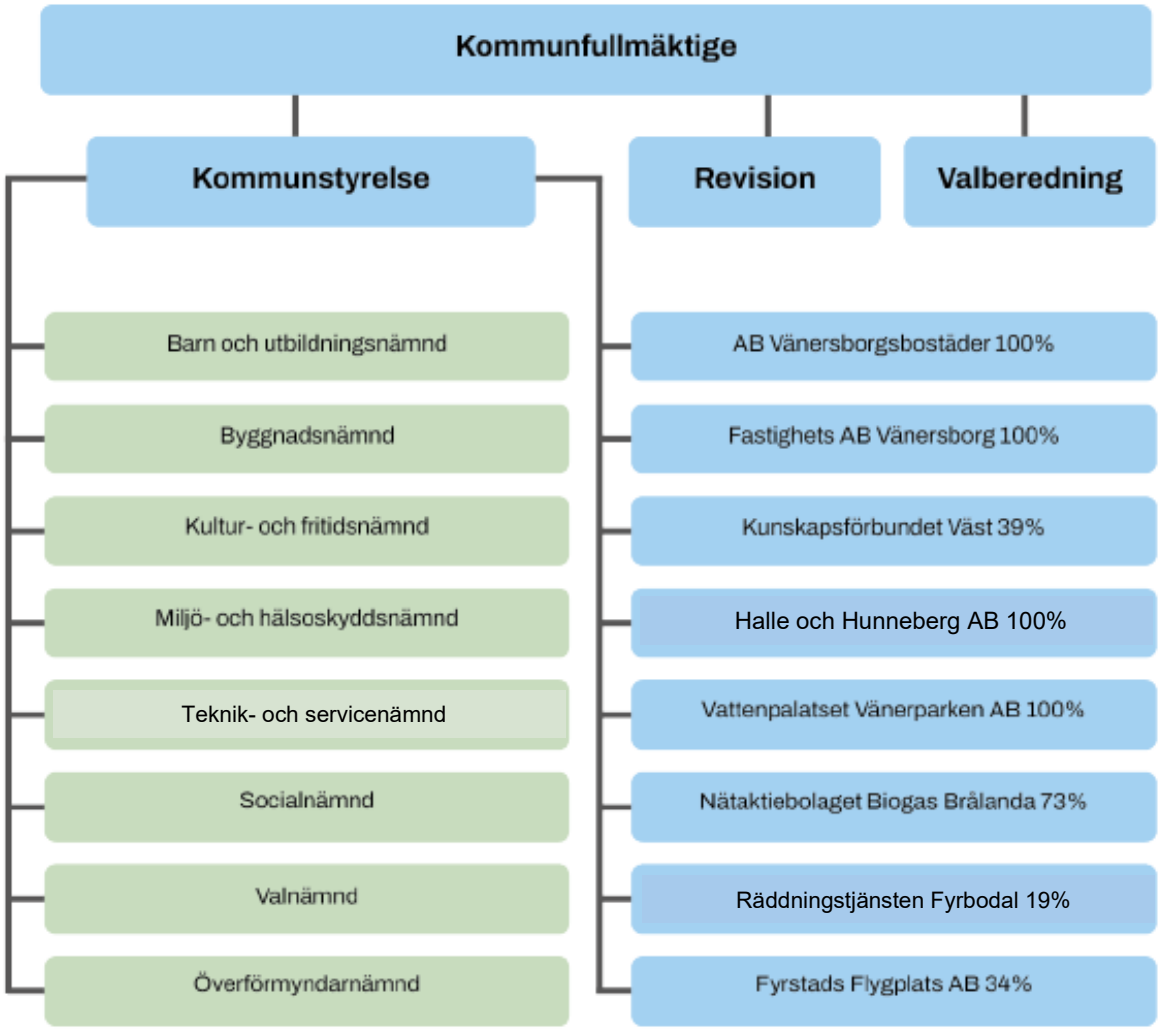
Inledning

Mål- och resursplan innehåller både mål för verksamheten samt finansiella mål som är viktiga för en god ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun. Mål- och resursplanen är därmed kommunens viktigaste styrdokument. Här anges skattesats, hur skattemedlen ska användas och fördelas mellan nämnderna och vilka prioriteringar kommunen väljer att göra framöver.

Mål- och resursplanen är även det yttersta styrdokumentet för kommunfullmäktige för att ge nämnder och styrelser en övergripande politisk inriktning. Här beskrivs kommunens principer om mål- och resultatstyrning där fördelade resurser, utifrån beslutade mål, ska leda till resultat vilka ligger till grund för uppföljning, analys samt planering inför kommande år.

Styrdokumentet fastslår resursfördelning mellan nämnderna och anger inriktning för verksamheten.

Den kommunala koncernen

Från och med 2027 inrättas en ny Teknik- och servicenämnd och Samhällsbyggnadsnämnden avvecklas. Mål- och resursplan 2027–2029 utgår fortfarande från tidigare organisation där Samhällsbyggnadsnämnden ingår. I samband med att det nyvalda kommunfullmäktige beslutar om mål- och resursplan 2027–2029 i november, anpassas mål- och resursplanen efter den nya organisationen.

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun
- Attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Vision

Kommunfullmäktiges beslutade vision ”Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet ” är en ledstjärna och en gemensam färdriktning för all kommunal verksamhet. Kommunfullmäktige har fastställt fem strategiska och övergripande inriktningsmål för mandatperioden. Nämnderna ansvarar gemensamt för att styra verksamheten mot inriktningsmålen med tillhörande målvärden och riktade uppdrag.

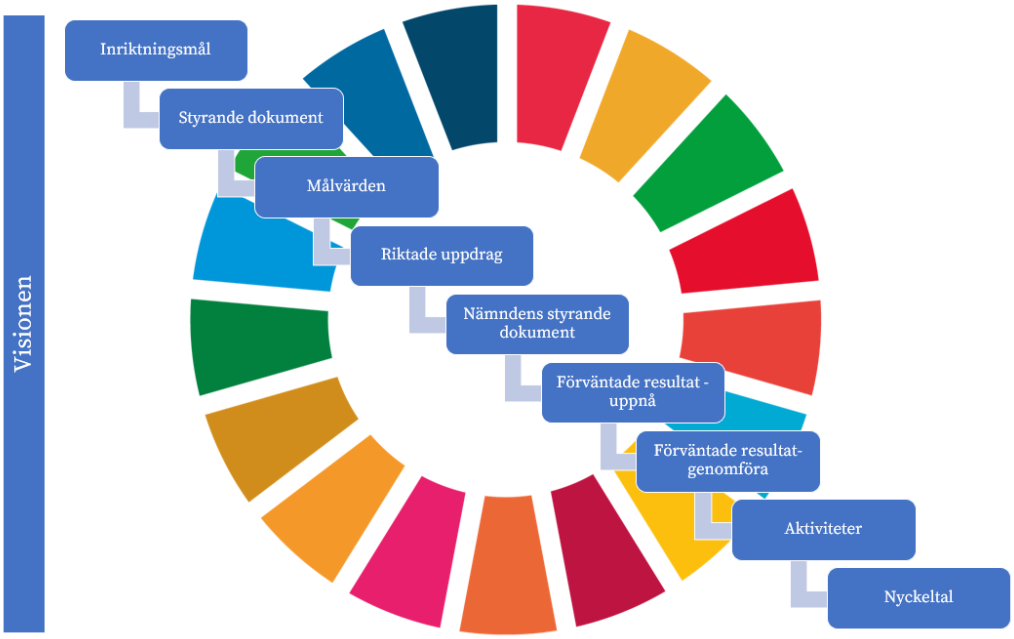
Grunden för inriktningsmålen är:

- Fullföljda studier med gymnasieexamen är grunden för att få ett arbete.
- Människor i arbete är grunden för vår gemensamma välfärd.
- Den gemensamt finansierade välfärden ska omfatta alla och öka tryggheten och livskvalitén.
- Vi lämnar över vår natur och miljö till nästa generation i ett hållbart skick.

Inriktningsmål 2027–2029

- Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv
- Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier
- Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
- Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag
- Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Illustration av Vänersborgs kommuns styrkedja

Förväntade resultat

Nämnderna preciserar fullmäktiges inriktningsmål genom sina förväntade resultat. De identifierar vilka förflyttningar inom sina respektive verksamheter som vore önskvärda under planperioden baserat på grunduppdragets nuläge och behov samt tilldelad ekonomisk ram. Dessa uttrycks i form av förväntade resultat Uppnå (mått med ambitionsnivåer) och förväntade resultat Genomföra (uppdrag). De förväntade resultaten beslutas i nämndens egen verksamhetsplan med nämndbudget och är inte en del av Mål- och resursplanen.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är strategiska och gäller för kommunen som helhet. Nämnderna ska ta hänsyn till samtliga inriktningsmål i sin planering. Det innebär inte att varje nämnd ska formulera förväntade resultat för samtliga inriktningsmål. Om nämndens uppdrag saknar direkt koppling till ett visst inriktningsmål ska detta framgå.

Utfallet av nämndens förväntade resultaten utgör tillsammans med kommunfullmäktiges fastställda målvärden/uppdrag grunden för nämndens bedömning av sin uppfyllelse av inriktningsmålen.

Riktade uppdrag under planperioden

Vi står inför ett antal samhällsekonomiska utmaningar som kräver omställning i resursplanering och resursanvändning. Kopplat till dessa och våra inriktningsmål finns det behov av att under planperioden fördjupa vissa utredningar och uppdrag. Dessa är riktade till en ansvarig nämnd eller kan inkludera flera nämnder, bolag och externa samhällsaktörer. Uppdragen specificeras vad gäller innehåll, tidplan och eventuell finansiering.

Koppling mellan FN:s globala mål och det lokala perspektivet

De globala målens genomförande på lokal nivå omfattas till stor del, direkt och indirekt, av det kommunala välfärdsuppdraget. Det innebär bland annat att Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling är integrerade i Vänersborgs kommuns styrning och ledning.

De globala målen har koppling till kommunfullmäktiges inriktningsmål och en önskvärd förflyttning av globala målen anges för planperioden. Till hjälp finns nyckeltalen som Sveriges kommuner och regioner har utformat inom vart och ett av de globala målen. En övergripande redovisning av kommunens förflyttning och måluppfyllelse av de globala målen görs i anslutning till årsredovisningen.

Styrande dokument

Ett antal politiska styrdokument styr kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen. I Bilaga 1 finns en lista på styrande dokument med bäring på inriktningsmålen.

Ambitionsnivå för kommunfullmäktiges inriktningsmål

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Våra invånare ges lika möjligheter att forma sin framtid, där lokala skillnader utifrån livssituation, boendeplats och ekonomi utjämnas. Den sociala inkluderingen medför att invånarna kan påverka och delta i samhället oavsett bakgrund, där olika insatser riktas beroende på skillnader i olika boendedelar. Kommunens verksamheter arbetar i samverkan med fler organisationer, för att minska effekterna av socioekonomiska faktorer, där ett rättighetsbaserat perspektiv ger möjlighet till utbildning, bostad och arbete.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	32,6 (2024)	32,2 (gul 2024)	29,6 (riket 2024)	Samtliga
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	69,8 (2024)	71,0 (riket 2024)	71,5 (grön 2024)	KS, BUN, SOC, KFN
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,32 (2024)	1,2	1,09 (gul 2024)	SOC, KS
Sveriges friluftskommun, Naturvårdsverkets ranking, andel (%) av totalpoäng	76 (Plats 76 2024)	90 (topp 40 2024)	95 (topp 20 2024)	KFN
Utfall på årligen uppföljda indikatorer inom handlingsprogram för barn och unga.	Ambitionsnivåer beslutas i handlingsprogram för barn och unga	Minst hälften av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	KS

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Barn och unga ges goda framtidsmöjligheter där skolan erbjuder individuellt stöd och förebyggande insatser med början i förskolan.

Kommunens olika verksamheter arbetar för att främja faktorer som påverkar skolresultat såsom arbetsmiljö, fysiska miljöer, hemförhållanden, fritidsmöjligheter och stöd i unga år.
Fullföljda studier ökar möjligheterna att välja en sysselsättning som upplevs stimulerande och att nå egenförsörjning.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Ungdomar etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, andel (%)	88,1 (2023)	Bibehålla grön nivå	Bibehålla grön nivå	SOC, KS
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	74,2 (2025)	75,7	77,7 (grön 2025)	KS
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	83,6 (2025)	85,0	86,2 (grön 2025)	BUN
Förskolans undervisningstid för barn med allmän förskoleplacering ger förutsättningar för kunskapsprogression inom läs- och skrivutveckling motsvarande nivå 2 eller högre. Anges som andel (%) av barn med allmän förskoleplacering.	80 % (2025)	83 %	86 %	BUN

Vision Vänersborg

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
Den ekologiskt hållbara kommunen bidrar till att vårda våra resurser för nuvarande och framtida invånare. Kommunens Miljöprogram 2030 och Strategin för ett fossilfritt Vänersborg 2030 värnar om hela den geografiska kommunen, och ökad kunskap hos invånarna underlättar för klimatvänliga val. Nya klimatsmarta lösningar och teknisk innovation leder till minskad miljöpåverkan såsom fossiloberoende, hållbar konsumtion, upphandling och inköp. Miljöperspektivet beaktas vid kommunens beslutsfattande och olika former av samverkan.

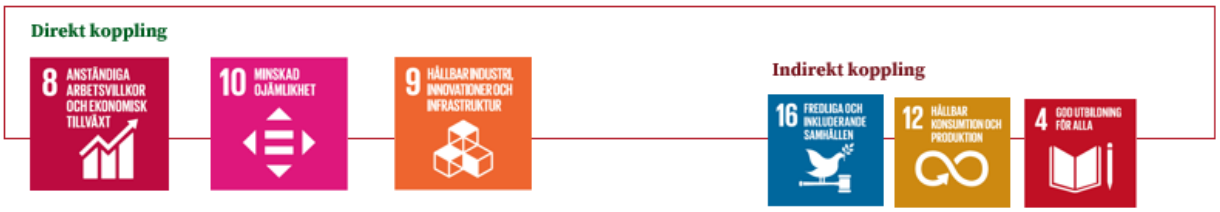

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Utfall på mätbara indikatorer vad gäller årliga mål för transport, el och uppvärmning i Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	10 av 18 indikatorer uppnådda enligt årets ambitionsnivå (2024)	Mer än hälften av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	KS, SBN, BN, SOC

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Företag i Vänersborgs kommun möts av ett gott bemötande och en hög tillgänglighet där kommunens verksamheter håller en god kvalitét. Det är enkelt att få kontakt med kommunen, och den digitala servicen leder till mer effektiva flöden inom och mellan olika förvaltningar. Företag i kommunen ges möjligheter att expandera, där kommunen kan bistå med tillgänglig mark och lokaler när nya och befintliga företag vill verka och etablera sig i kommunen. Våra invånare är nöjda med den välfärd vi levererar. Kvalificerad personal leder till en god kvalitét i våra verksamheter, där innovation och teknik bidrar till att effektiviteten är hög.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	73 (2024)	79 (grön 2024)	79 (grön 2024)	MHN, BN, KS, SOC, SBN
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn	88 (2025)	89	90	SOC
Nöjdhet med skola (åk 8), %	67 (2025)	Bibehålla grön nivå	Bibehålla grön nivå	BUN

Vision Vänersborg

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv
Vi ska ha en arbetsmiljö som ger förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv. I Vänersborgs kommun ska medarbetarna vara delaktiga och ha förståelse för sina uppdrag och sina roller. För att få en engagerad personal krävs ett tryggt och stabilt ledarskap som når ut till samtliga medarbetare i vår kommun. Personalpolicyn och samverkansavtalet med de fackliga organisationerna ska vara grunden i arbetet.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	80 (2025)	81 (grön 2024)	81 (grön 2024)	Samtliga
Sjukfrånvaro, totalt i kommunen	8,8 % (2025)	8,5 %	8,1 % (gul 2024)	Samtliga

Riktade uppdrag under planperioden

Nedan följer riktade uppdrag, där de fem första fortsätter från föregående år och de två sista är nya. Tidsplan för genomförande av uppdraget anges med x. Status av uppdrag rapporteras i årsredovisningen och återrapportering av genomfört riktat uppdrag görs av ansvarig nämnd till kommunstyrelsen.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Genomföra Handlingsprogrammet för förebyggande arbete för barn och unga, och leda implementeringen av nya socialtjänstlagen, avseende samma målgrupp.	Kommunstyrelsen (samordning) Alla nämnder	9 800	x	x	x

I Mål- och resursplanen 2025–2027 tilldelades kommunstyrelsen ett samordningsuppdrag att ta fram ett handlingsprogram för målgruppen barn och unga. Programmet har arbetats fram nämndövergripande samt i samarbete med civilsamhället. Syftet med programmet är att utveckla och stärka sociala insatser för barn och unga och deras vårdnadshavare med både främjande och förebyggande arbete.

Den nya socialtjänstlagen har ett genomgående fokus på tidiga insatser i förebyggande och främjande syfte. Lagstiftarna önskar mer proaktiva insatser i stället för reaktiva insatser och ett bredare grepp som omfattar individ, grupp och även hela samhället. Intentionen i lagstiftningen sammanfaller i mångt och mycket med intentionen i pågående uppdrag om Handlingsprogrammet för barn och unga. Av den anledningen har ett tillägg gjorts om att också leda och samordna implementeringen av nya socialtjänstlagen i de delar den riktar sig mot målgruppen barn och unga. För arbetet avsätts 9 800 tkr till olika insatser.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Genomföra Kompetensutvecklingsprogram	Kommunstyrelsen	Inom ram	x	x	x

I Mål- och resursplan 2025–2027 gavs uppdraget att ta fram ett kompetensutvecklingsprogram för ledare och medarbetare. Demografiska utmaningar, den digitala utvecklingen och nya arbetssätt kräver ett utvecklat och tydligt ledar- och medarbetarskap i hela organisationen. Programmet, som lägger fokus på kulturbärande delar ur kommunens riktlinjer för styrning och ledning, startade upp hösten 2025. Fortsatt arbete med friskfaktorer och möjliggörande med ökad flexibilitet i arbetslivet ska tas tillvara så att fler klarar av ett helt arbetsliv. Uppdraget finansieras inom kommunstyrelsens ram.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Digitalisering först	Alla nämnder	Inom ram	x	x	x

I 2025 års budget omprioriterades medel inom kommunstyrelsens ram för digitalisering. Uppdraget växlades upp från och med 2026 och avser nu samtliga nämnder. För att möta krav och förväntningar behöver kommunen öka omställningstakten för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar. Digitaliseringen ska erbjuda en enklare vardag för invånare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Behovet av nya digitala verktyg så som e-tjänster, artificiell intelligens och digitala lärplattformar är stort och med stöd av datadrivet beslutsfattande ska kommunen få ännu bättre beslutsunderlag. Kommunens verksamheter behöver synliggöra de digitala tjänsterna och säkerställa digital inkludering. Digitala lösningar behöver alltid prövas mot ökade risker för dataintrång, cyberangrepp och informationsläckage. Uppdraget finansieras inom ram av respektive nämnd där nytta uppstår i verksamheten.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Landsbygdsprogram	Kommunstyrelsen (samordning) Alla nämnder	Inom ram	x		

I Mål- och resursplan 2025–2027 gavs uppdraget att ta fram ett Landsbygdsprogram. Arbetet går vidare i genomförandefas och ska vara infört under 2027. Våra landsbygdsområden ska vara livskraftiga med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd. Behovet av att tillgodose trygga och bra boendemöjligheter är en självklar del i allmännyttans uppdrag även i kommunens tätorter. Infrastrukturen är avgörande för att binda ihop alla kommundelar för att få en livskraftig kommun där möjligheten till fiber, mobiltäckning och kommunalt vatten och avlopp ses som en del i att utveckla Vänersborgs kommun.

Landsbygden bidrar till att stärka Sveriges konkurrenskraft i en utveckling mot en cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi och till ett hållbart nyttjande av naturresurserna samt till att relevanta miljökvalitetsmål uppfylls. Medel avsattes som ett tillfälligt anslag 2025 för framtagande av landsbygdsprogrammet.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Sysselsättningsåtgärd med fokus på målgruppen personer med funktionsnedsättning	Kommunstyrelsen (samordning) Socialnämnden	500	x	x	

Initiativet syftar till att öka möjligheterna för denna målgrupp att komma in eller tillbaka till arbetsmarknaden och vi behöver bli bättre på att identifiera potentialen i vad vi som arbetsgivare kan erbjuda. I kommunens ”Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning” är en prioritering att kommunen som arbetsgivare ska spegla den variation som finns i samhället i stort.

Uppdraget innebär att genomföra en kartläggning av vilka kommunala verksamheter som kan bli potentiella arbetsgivare samt att utveckla och erbjuda utbildnings- och stödprogram för att underlätta anställning av personer med en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell förmåga som är så omfattande att det behövs specifik handledning/anpassning.

Målet är att öka målgruppens anställningsbarhet och inkludering på arbetsmarknaden med förhoppning att en anställning eller praktik hos oss kan bana väg. Medel för handledning kan sökas ur anslaget till ”socialt inkluderande och trygghetsskapande åtgärder”.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Översyn av kommunens ekonomistyrningsprocesser inför 2028	Kommunstyrelsen	Inom ram	x		

Initiativet syftar till att utveckla kommunens ekonomiska styrning genom att skapa bättre förutsättningar för helhetssyn, långsiktig planering och tydligare politiska prioriteringar. En samsyn kring ansvar, arbetssätt och ekonomiska förutsättningar är en viktig grund för god ekonomisk hushållning.

Uppdraget innebär att kommunstyrelsen ska genomföra en samlad översyn av budgetprocessen, resursfördelningsmodellen samt investerings- och uppföljningsprocesserna samt översyn av de finansiella målen och ekonomistyrningsprinciperna. Arbetet ska bidra till att dessa hänger samman och att uppföljning och analys baseras på tillförlitliga och jämförbara underlag.

Målet är att ta fram ett samlat underlag som kan ligga till grund för politiska beslut och tillämpas från och med budgetår 2028.

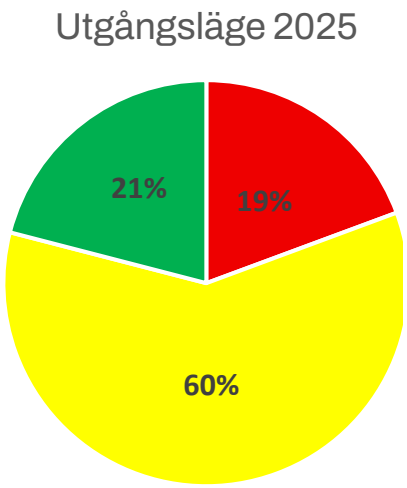
UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Stärka befolkningens kunskap, förståelse och beredskapsvilja	Kommunstyrelsen	150	x	x	x

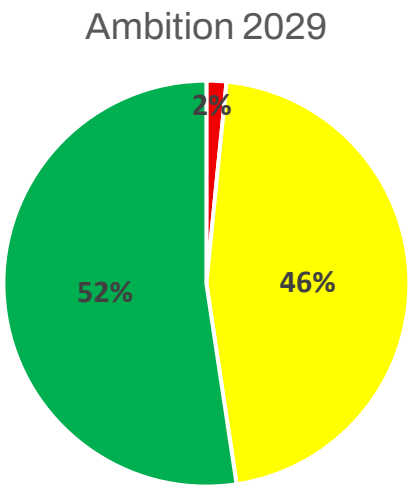
Ett robust samhälle börjar med invånarnas förmåga – tillsammans med kommunorganisationen. Inom ramen för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar behövs insatser för att stärka invånarnas kunskap, delaktighet och beredskapsvilja. Våra invånare är medaktörer i den civila beredskapen, med en egen roll i att förebygga, förbereda och hantera samhällsstörningar rörande områden som vatten, mat, värme, information och gemenskap.

Uppdraget innebär att inom ramen för redan återkommande och kontinuerliga arrangemang/forum som kommunen anordnar möjliggöra dialog och tillhandahålla information om krisberedskap för olika målgrupper såsom barn- och unga, äldre och yrkesverksamma. Medel finansieras ur anslaget till ”socialt inkluderande och trygghetsskapande åtgärder”.

Ambitionsnivå för globala målen

Kommuners uppföljning av de globala målen sker genom ett antal indikatorer där Sveriges kommuner indelas i de 25% främsta, de 50% mittersta och de 25% sämsta genom färgkategorisering i grönt, gult och rött. Kommunens ambitionsnivå anges för år 2029.
I Bilaga 2 återfinns samtliga ingående indikatorer.

God ekonomisk hushållning och finansiella mål

Här följer en redovisning om god ekonomisk hushållning. Dels vad lagen säger, dels kommunens tolkning och fastställda mål och riktlinjer.

Lagen/balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange mål och riktlinjer för verksamheten. För ekonomin ska det finnas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Balanskravet i kommunallagen innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna och är den lägsta tillåtna nivån för resultatet. Ett nollresultat räcker dock inte för att säkerställa långsiktig hållbar ekonomi. Kommunen behöver ha ett överskott för att kunna finansiera investeringar och möta framtida behov.

Med detta menas

En kommun bör inte förbruka sitt eget kapital eller lånefinansiera löpande driftskostnader. De löpande intäkterna bör överstiga de löpande kostnaderna. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

God ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun har fastställt finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Verksamhetsmålen är också kommunens inriktningsmål för ekonomin.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga mål uppnås, samt att riktlinjerna följs.

I kommunens Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper för Vänersborgs kommun framgår kommunens tolkning av god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 procent.
- Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.
- Årets investeringar (exkl. VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Resultatet

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska, som tumregel, årets resultat uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska stå för sina kostnader. Det krävs avsättningar för framtida pensioner. Tillgångar bör värdesäkras. Det innebär att de ska underhållas i tillräcklig stor utsträckning så att de inte tappar i värde. Investeringar bör i så stor utsträckning som möjligt finansieras med egna medel. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Vänersborgs kommuns resultatmål överstiger balanskravet. Målet om 2 procent kan sägas vara tillräckligt stort för att konsolidera kommunens ekonomi och på så sätt säkra att servicenivån ska garanteras för nästkommande generation, utan att kommunen ska behöva uttaxera en högre skatt. Den budgeterade nivån krävs för att klara av nya förutsättningar under året, samt för att klara av att självfinansiera underhållsinvesteringar i en skattefinansierad verksamhet. Exempel på nya förutsättningar är avräkning av skatteintäkter,

upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna och oförutsedda händelser inom verksamheterna.

Kassalikviditet
Med målet om en kassalikviditet på minst 50 procent menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande 200 mnkr) bör vara minst 50 procent av kortfristiga skulder (exklusive långfristig upplåning som förfaller till betalning inom ett år). Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Soliditet
Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. En högre soliditet ger en långsiktig finansiell handlingsberedskap.

I ett tioårigt perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur (fler barn och äldre) att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Investeringar
I investeringsmålet anges den investeringsnivå som bedöms vara den högsta nivån för en hållbar ekonomisk utveckling, med hänsyn till de övriga finansiella målen, som ligger till grund för god ekonomisk hushållning.

Riskområden till internkontrollplanen

Internkontroll är en del av kommunens arbete med att styra, följa upp och säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt. Genom internkontrollen identifieras och hanteras risker som kan påverka verksamhetens mål, kvalitet, ekonomi och förtroende.

Av kommunallagen framgår att varje nämnd ansvarar för sin verksamhet och ska säkerställa att den bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. I detta ansvar ingår att den interna kontrollen är tillräcklig.

Internkontrollen bedrivs inom ramen för nämndernas ordinarie arbete och utgör ett stöd i arbetet med styrning och uppföljning av verksamheten.

Som en gemensam utgångspunkt i nämndernas arbete med riskanalys används kommunövergripande riskområden. Riskområdena tydliggör vilka områden som, ur ett kommunövergripande perspektiv, bedöms vara särskilt väsentliga att beakta.

Utifrån dessa riskområden ska nämnderna identifiera och bedöma relevanta risker med hänsyn till respektive nämnds uppdrag, ansvar och verksamhetens förutsättningar.

Följande riskområden gäller för kommunens arbete med internkontroll:

- Styrning, ledning och ansvarsfördelning
- Ekonomi
- Rättssäkerhet och regelefterlevnad
- Kompetensförsörjning och bemanning
- Digitalisering och informationssäkerhet
- Säkerhet och beredskap
- Välfärdsbrottslighet

Omvärld

Globala bakslag sinkar svensk konjunkturuppgång

Sveriges kommuner och regioner (SKR) skriver i sin rapport från april 2026 att globala bakslag sinkar svensk konjunkturuppgång. Den förutsedda konjunkturuppgången har skjutits fram något i tid. Skatteunderlaget ökar mer i år än i fjol och ökar än mer 2027.

Även Konjunkturinstitutet (KI) skriver i sin rapport från mars 2026 att tillväxten i den svenska ekonomi bromsar in det första kvartalet i år när konsumtionen växer långsammare. Men i takt med att inhemsk efterfrågan växer snabbare ebbar lågkonjunkturen ut mot slutet av 2026. Kriget i Mellanöstern har en viss bromsande inverkan på ekonomin genom framför allt högre inflation.

Internationell konjunktur

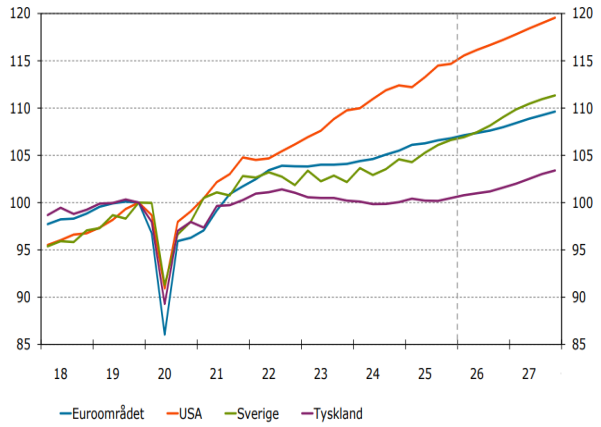
Den globala tillväxten har hittills varit motståndskraftig trots USA:s tullhöjningar. Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på den ekonomiska utvecklingen i år men den globala tillväxten blir 2026 och 2027 ungefär normal ur ett historiskt perspektiv.

Osäkerheten kring krigets utveckling och dess ekonomiska effekter är dock mycket stor.

Även osäkerheten kring den amerikanska handelspolitiken är fortsatt stor, men USA:s genomsnittliga tullnivå bedöms ligga kvar kring nuvarande nivåer på såväl kort som medellång sikt.

Den globala handeln fortsätter att växa, men tullhöjningarna håller tillbaka USA:s importefterfrågan 2026, vilket tynger den svenska exportmarknadstillväxten.

Diagram: BNP i valda länder (Källor: Nationella källor och konjunkturinstitutet)

Svensk ekonomi

Sverige befinner sig fortsatt i en lågkonjunktur, men den ekonomiska återhämtningen har påbörjats och fortsätter 2026. Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på BNP-tillväxten 2026 genom framför allt högre energipriser.

Hushållens konsumtion har kommit i gång under hösten 2025 och bidrar framöver starkt till konjunkturåterhämtningen.

Sysselsättningen ökar både i år och nästa år, samtidigt som arbetslösheten sjunker till 7,8 procent 2027.

Lönerna i Sverige ökade med 3,7 procent 2025, vilket innebar en inbromsning jämfört med föregående år. Framöver väntas en något lägre löneökningstakt, samtidigt som reallönerna fortsätter att återhämta sig och kostnadstrycket i företagen ökar i takt med stigande enhetsarbetskostnader.

KPIF inflationen blir trots de höga energipriserna lägre än Riksbankens inflationsmål 2026 på grund av den sänkta matmomsen.

Omvärld

Tabell: Nyckeltal för svensk ekonomi Källa SKR 2026-04-29

Nyckeltal %	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	1,8	2,5	2,6	1,8	1,8
Arbetade timmar	-0,4	0,9	1,4	0,9	0,4
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,8	8,6	7,8	7,5	7,4
Befolkning 15-74 år	0,4	0,1	0,1	0,3	0,3
Inflation, KPIF	2,6	1,8	1,9	2,5	2,0

Kommunsektorns ekonomi

Omvärld och osäkerhet dämpar konjunkturen och gör prognoserna mer osäkra.

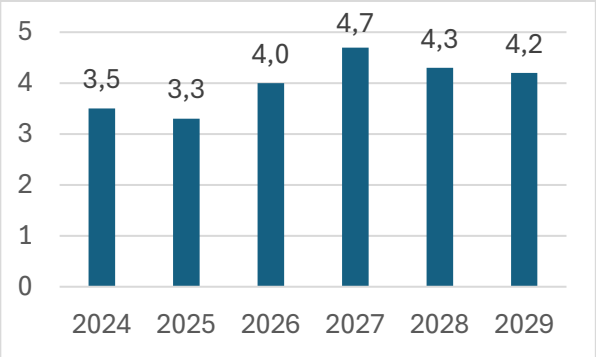
Skatteunderlaget väntas öka mer kommande år (2026–2027) än tidigare år, vilket förbättrar intäktssidan något.

Kommunsektorn står ändå inför stora utmaningar, där demografin är central: befolkningsförändringar påverkar både kostnader och intäkter och kräver anpassning av verksamheter.

Ökningen av arbetade timmar driver upp skatteunderlagstillväxten till 4,0 procent 2026. Det kommunala skatteunderlaget ökar därmed betydligt snabbare än föregående två år då antalet arbetade timmar minskade och gav negativ effekt på skatteunderlaget. Under 2027 fortsätter timmarna att ytterligare stärka skatteunderlaget. Kalkylåren 2028–2029 ökar skatteunderlaget med drygt 4,2 procent per år, i linje med det historiska genomsnittet (perioden 2015–2024). Sysselsättningstillväxten avtar dessa år när ekonomin återgår till konjunkturell balans, men skatteunderlaget gynnas av starkare bidrag från bland annat pensioner.

Diagram: Utveckling av kommunsektorns skatteunderlag i procent 2024–2029,

Källa SKR 2026-04-29

Osäkerheten i de ekonomiska prognoserna är stora och kommunsektorn står fortsatt inför stora utmaningar inför kommande planperiod. Här följer ett antal exempel:

- Demografin
- Finansiering av stora planerade investeringar och exploateringsprojekt
- Säkerhetsläget både internationellt och i Sverige
- Beredskap och civilt försvar
- Energiomställning
- Kompetensförsörjning – rekryteringsbehov
- Integration – inkludering
- Digitalisering

Befolkning

Under våren 2026 har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram en ny befolkningsprognos. Den grundar sig bland annat på planerat bostadsbyggandet i kommunen, vilket förväntas leda till omflyttningar och inflyttningar, vilket i sin tur förväntas leda till ett växande invånarantal. Prognosen är nedräknad sen tidigare prognos då även SCB:s Sverige-prognos räknats ned. Prognosen sträcker sig över tio år.

Tabell: Befolkningsförändringar i olika åldersintervall

Ålder	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Förändring
0-5	2 525	2 446	2 381	2 314	2 291	2 294	2 315	2 327	2 343	2 361	2 376	-6%
6-12	3 222	3 185	3 148	3 133	3 123	3 070	3 000	2 952	2 897	2 854	2 810	-13%
13-15	1 450	1 427	1 408	1 436	1 378	1 350	1 339	1 360	1 368	1 364	1 367	-6%
16-18	1 455	1 463	1 487	1 449	1 429	1 415	1 439	1 387	1 363	1 356	1 374	-6%
19-29	4 372	4 431	4 430	4 442	4 465	4 496	4 467	4 493	4 508	4 516	4 491	3%
30-39	5 308	5 234	5 232	5 171	5 113	5 044	5 010	4 966	4 916	4 895	4 891	-8%
40-49	4 396	4 487	4 525	4 654	4 810	4 933	5 025	5 141	5 253	5 316	5 356	22%
50-59	5 090	4 967	4 877	4 789	4 730	4 690	4 678	4 616	4 590	4 601	4 635	-9%
60-69	4 916	5 057	5 114	5 210	5 259	5 281	5 310	5 372	5 346	5 305	5 232	6%
70-79	4 198	4 158	4 190	4 133	4 153	4 189	4 215	4 250	4 348	4 427	4 539	8%
80-89	2 637	2 748	2 830	2 938	2 951	2 990	3 005	2 992	2 985	2 987	2 952	20%
90-w	509	511	532	542	585	611	634	674	712	747	805	58%
Summa	**40 078**	**40 114**	**40 154**	**40 210**	**40 288**	**40 362**	**40 437**	**40 533**	**40 629**	**40 729**	**40 830**	2%

År 2025 visar det faktiska invånarantalet. 2026–2035 visar prognostiserat antal invånare utifrån befolkningsprognosen från våren 2026.

Sammanfattning befolkning

Det totala antalet invånare ökar årligen. Under perioden 2025–2035 ökar befolkningen med 752 invånare vilket motsvarar +2 %. Det ligger i linje med de senaste årens prognoser.

Antalet barn och unga i åldrarna 0 - 15 år minskar med 644 personer.

Stora ökningar sker i de äldre åldersgrupperna. De äldsta, grupperna över 80 år, ökar kraftigt med 612 personer fram till år 2035.

Budgetförutsättningar 2027–2029

I 2025 års preliminära bokslut redovisas en förbättring av eget kapital med 72 mnkr, vilket är 41 mnkr bättre än budget.

I 2026 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till +10 mnkr. För att uppnå 2-% målet ska resultatet vara minst 66 mnkr.

Kommunstyrelsens budgetanvisningar

Kommunstyrelsen beslutade den 25 februari 2026 om ramar och anvisningar för budgetarbetet 2027. Ramarna byggde på SKR:s skatteprognos (2025-12-11), 1,9 % inflationskompensation, beräknad löneutveckling (166 mnkr för 2026–2027), oförändrat personalomkostnadspålägg (40,51 %), pensionskostnader enligt blandmodellen och oförändrad internränta (2,75 %).

En mer detaljerad beskrivning av nämndernas tillskott i ramsättningen finns på sidan 13 och framåt.

Anslagsbindningsnivåer respektive redovisningsnivåer

För 2027 är anslagsbindningsnivån knuten till respektive nämnd. Men inom vissa nämnder ska budget, uppföljningar och bokslut redovisas i anslagsredovisningsnivåer. Respektive nämnd beslutar om fördelning av budget per anslagsredovisningsnivå.

Anvisningar inför budgetarbetet

Kommunstyrelsen gav också följande direktiv:

- Budgetförslag ska hålla sig inom ram och beskriva åtgärder och konsekvenser.
- Nämnderna ska budgetera både intäkter och kostnader.
- Nämnderna ansvarar för driftkostnader som nya investeringar ger och ska ompröva och om möjligt minska investeringsnivåerna samt vara återhållsamma med nya projekt.
- Driftkonsekvenser av investeringar ska beskrivas tydligt i en särskild mall och rymmas inom befintlig budgetram.
- Hyrande nämnder lämnar förslag om fastighetsinvesteringar till samhällsbyggnadsnämnden. Investeringar över 1 mnkr ska tidsättas (start- och slutmånad), men detta gäller inte inventarier.
- Nämnderna ska bevaka specialdestinerade statsbidrag.
- Prisjusteringar för interna tjänster ska följa budgetförutsättningarna, om inget annat avtalats, och i övrigt gäller riktlinjerna för intern försäljning.

Vänersborgs kommuns budgetprocess

Vänersborgs kommun har en tidig budgetprocess, vilket innebär att diskussioner om mål och resurser förs under januari till maj och kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplanen i juni inför kommande år. En tidig process gör det möjligt för nämnderna att anpassa sin verksamhet efter beslutade mål och resurser.

Arbetet med MRP 2027

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessutom har gruppledarna i partierna KD, L, Mbp, MP och V varsin insynsplats. Budgetberedningen inledde sitt arbete i april 2026. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomiavdelningen har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) över skatte- och statsbidragsintäkter, samt uppdaterat bedömningar över löneutveckling, räntekostnader och pensionskostnader.

Budgetberedningen hade presidieöverläggningar med nämnderna under våren 2026 om deras budgetförslag för 2027–2029. Även nämndernas arbete med mål, verksamhets- och ramanpassning under 2026 följdes upp. Kommunfullmäktige fastställde mål- och resursplan 2027–2029 i juni 2026.

Övergripande ekonomisk inriktning

Nämnderna har i budgetarbetet beskrivit stora ekonomiska utmaningar. Dessa beror bland annat på ökade kostnader för insatser för barn och unga samt på högre driftkostnader till följd av genomförda investeringar.

Budgetberedningen konstaterar att nämnderna, i enlighet med anvisningarna, har tagit fram åtgärder för att nå budget i balans. Samtidigt bedöms det nödvändigt att konsekvenserna av föreslagna åtgärder analyseras och hanteras samlat tillsammans med berörda nämnder innan genomförande.

Kommunens ekonomi är ansträngd och de finansiella målen nås inte fullt ut under planperioden. Mot denna bakgrund behöver nämnderna även fortsättningsvis arbeta med effektiviseringar och anpassa verksamheten till beslutad budget. Det finns inte utrymme för generella tillskott utifrån behov.

Kommunen behöver prioritera god ekonomisk hushållning för att klara ekonomin på lång sikt. Förändringar i befolkningens åldersstruktur, med fler äldre och färre barn och unga, innebär att resurser behöver omprioriteras mellan verksamheter. Samtidigt behöver utrymme skapas för framtida större investeringar.

Årets budget bygger på att skatten inte höjs.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

Kommunfullmäktiges beslut om nämndernas driftbudgetramar för år 2027:

KOMMUNÖVERGRIPANDE

I anvisningarna fastställdes **internräntan** till 2,75 procent och **personalomkostnadspålägget (PO)** till 40,51 %.

Nämndernas budgetramar för 2027 är baserade på 2026 års **lönekostnadsnivå**.

Nedan beskrivs justeringar av nämndernas budgetramar i samband med **anvisningarna** enligt kommunstyrelsens beslut i februari 2027. Vidare redogörs för **nämndernas förslag** till mål- och resursplan. Slutligen redovisas **kommunfullmäktiges beslut** till mål- och resursplan 2027.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 till 1 066 120 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 5 019 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 845 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 1 999 tkr. Ramen utökades med 4 640 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden beskriver ett läge där minskande barn- och elevantal sker parallellt med ökade kostnader kopplade till lokaler, IT, säkerhet och ett växande behov av stödinsatser.

Volymminskningar frigör cirka 5,7 mnkr utifrån oförändrad barn- och elevpeng. Delar omfördelas till anpassad grundskola där elevantalet ökar, samt till ökade lokal- och IT-kostnader och riktade insatser för ökad måluppfyllelse. Nämnden presenterar därmed en budget i balans.

För att anpassa verksamheten till givna ramar redovisar nämnden åtgärder såsom översyn av förskole- och grundskoleorganisationen, personalanpassningar i takt med minskade volymer samt effektivare lokalutnyttjande genom uppsägning av moduler och externa lokaler. Nämnden bedömer att dessa åtgärder i huvudsak kan genomföras utan väsentlig negativ påverkan på mål och kvalitet.

Samtidigt pekar konsekvensbeskrivningen på utmaningar. Till exempel ett omfattande eftersläpande lokalunderhåll, ökade driftkostnader kopplade till planerade investeringar samt osäkerhet kring statliga reformer, beredskap och säkerhet.

Kommunfullmäktiges beslut

Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 utökas med 24 328 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 till 1 090 448 tkr.

BYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram till 2027 till 20 776 tkr. Inflationsuppräkningen minskade ramen med 123 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 29 tkr. Budget om 27 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden pekar på en fortsatt osäker intäktsutveckling. Verksamheten är till stor del avgiftsfinansierad. Ett svagt konjunkturläge och omfattande förändringar i plan- och bygglagen från december 2025 bedöms leda till färre lovärenden och därmed minskade intäkter.

För att anpassa verksamheten till givna ramar redovisar nämnden åtgärder såsom tidigare genomförda personalanpassningar, automatisering av enklare ärenden, löpande effektiviseringar samt breddad kompetens hos befintlig personal.

I konsekvensbeskrivningen lyfter nämnden flera strukturella utmaningar, däribland osäkerheten kring den kommunala lantmäterimyndighetens framtid, ökade krav på kulturmiljöredovisning i översiktsplanen samt begränsade möjligheter att fullt ut nyttja GIS- och drönarteknik. Byggnadsnämnden framhåller att utvecklingen av lagstiftning, ärendevolymer och statliga beslut behöver följas noggrant under perioden då dessa snabbt kan påverka både ekonomi och service.

Nämnden återkommer med förslag till ny reviderad taxa som är anpassad till ny lagstiftning. Den ska gälla från 2027.

Kommunfullmäktiges beslut
Byggnadsnämnden budgetram 2027 utökas med 1 237 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2027 till 22 013 tkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 692 tkr. Inflationsuppräkningen tillförde ramen 13 tkr. Budget om 51 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelades till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges beslut
Kommunfullmäktiges budgetram 2027 utökas med 65 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 757 tkr.

KOMMUNSTYRELSEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgetram 2027 till 536 638 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 8 081 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 101 tkr. Ramen tillfördes 2 501 tkr till följd av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Budget om 664 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelade från nämnderna till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens förslag:
Kommunstyrelsens budgetförslag ligger inom ram. Kommunstyrelsens budget omfattar både den egna förvaltningens verksamhet, som utgör cirka 20 procent av totalramen, samt kommunövergripande åtaganden såsom bidrag till förbund, bolag och gemensamma funktioner.

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar åtgärder för att anpassa den egna verksamheten till givna ekonomiska förutsättningar. För att hålla budgeten 2027 krävs effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 0,5 mnkr, bland annat genom vakanshållning och fortsatt arbete med digitalisering och automatisering. Samtidigt identifieras utvecklingsbehov om cirka 0,9 mnkr, främst inom områden som digitalisering, informationssäkerhet och verksamhetsstöd, vilka bedöms vara nödvändiga för att möta både lagkrav och ökade krav på kvalitet och effektivitet.

Konsekvensbeskrivningen pekar på att kommunstyrelsen och dess förvaltning verkar i ett alltmer komplext sammanhang, där ökade krav inom civilt försvar, säkerhet, digital infrastruktur och informationssäkerhet utgör centrala utmaningar. Flera av dessa behov är kommungemensamma och föreslås därför belasta samtliga nämnder. Kommunstyrelsen har en samordnande och stödjande roll i detta arbete, samtidigt som den ansvarar för uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen framhåller att utrymmet för ytterligare effektiviseringar inom den egna

förvaltningen är begränsat. Fortsatt utveckling inom digitalisering, beredskap och säkerhet bedöms vara avgörande för kommunens långsiktiga funktionsförmåga, vilket innebär att dessa frågor behöver följas noggrant under planperioden, då förändrade förutsättningar snabbt kan få konsekvenser för både ekonomi, styrning och service.

Kommunfullmäktiges beslut
Kommunstyrelsens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 18 816 tkr. Det avser 8 016 tkr för lönerevision 2026, anslag för kommande driftskostnader 10 000 tkr och 800 tkr för anpassning av kostnader för seniorkort.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2027 till 555 455 tkr.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 157 052 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 1 730 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 73 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 314 tkr. Ramen utökades med 50 tkr för kapitalkostnader som följer av investering i konstnärlig gestaltning. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:
Kultur- och fritidsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar samtidigt ett ansträngd ekonomiskt läge till följd av ökade hyror kopplade till fastighetsinvesteringar, ökade kostnader för internt köp och sälj samt ökade verksamhetskostnader.

För att nå budget i balans föreslår nämnden åtgärder motsvarande 3,2 mnkr. Dessa omfattar att inte genomföra vissa planerade fastighetsinvesteringar, höjda avgifter i idrottsanläggningar samt avveckling av verksamheterna Vänersborg Jazz Academy och Barnens Kastanj. Åtgärderna innebär minskat utbud och försämrade förutsättningar inom delar av kultur- och fritidsverksamheten, men bedöms nödvändiga för att klara budgetramen.

Samtidigt tillkommer en ny mötesplats för unga som planeras stå klar 2027. Investeringen medför en hyreskostnad om 3,9 mnkr. Genom omfördelningar inom nämndens budget kan delar av hyresökningen hanteras, men ett kvarstående behov om 2,9 mnkr återstår. Förvaltningen föreslår i nuläget inga ytterligare åtgärder för att täcka detta, då det skulle innebära ytterligare nedläggning av verksamheter. Nämnden bedömer att mer tid krävs för att analysera möjliga lösningar.

Nämnden har under flera år genomfört omfattande effektiviseringar och personalminskningar, vilket lett till en mer sårbar organisation. Samtidigt ökar förväntningarna på kultur- och fritidsverksamheten att bidra till förebyggande och hälsofrämjande insatser, särskilt för barn och unga. Nämnden betonar att det ekonomiska utrymmet är begränsat och att ytterligare prioriteringar kan komma att krävas under planperioden.

Kommunfullmäktiges beslut
Kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 utökas med 2 374 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 159 427 tkr.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 279 tkr. Jämfört med budget 2026 minskades ramen med 49 tkr för inflationsuppräkning. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:
Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämndens verksamhet präglas av ökade krav till följd av ny och för-

ändrad lagstiftning samt förstärkt statlig styrning inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Tillsynsansvaret är i huvudsak lagstyrt och omfattningen påverkas både av nationella krav och av utvecklingen inom verksamheterna i kommunen. Samtidigt är stora delar av verksamheten intäktsfinansierad genom avgifter, vilket innebär ett begränsat handlingsutrymme vid förändringar i volymer och ärendeflöden.

För att hantera verksamheten inom tilldelad ram prioriterar nämnden lagstadgad tillsyn och effektiv handläggning. Utrymmet för utvecklings- och förbättringsinsatser bedöms vara begränsat inom ramen för befintliga resurser. Nämnden bedömer dock att föreslagna prioriteringar möjliggör att uppdraget fullföljs utan väsentlig påverkan på måluppfyllelsen, förutsatt att budgetramen bibehålls.

Kommunfullmäktiges beslut
Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 utökas med 483 tkr för lönerevision 2027.

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 762 tkr.

REVISIONEN
Anvisad budgetram
I anvisningarna fastställdes revisionens budgetram 2027 till 1 981 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 25 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut
Revisionens budgetram 2027 utökas med 23 tkr för lönerevision 2026. Förslaget har beretts av kommunfullmäktiges presidium.

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2027 till 2 004 tkr.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN
Anvisad budgetram
I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 113 270 tkr. Jämfört med budget 2026 har gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 512 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 102 tkr. Gatuenheten tillfördes 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. Ettårsanslagen i budget 2026 om dels 1 000 tkr till projektorganisation för exploatering av södra Sanden dels 5 000 tkr till saneringskostnader södra Sanden togs bort. Ettårsanslaget om 1 900 tkr i budget 2026 för tomhyra av Norra skolan kvarstår även under 2027. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:
Samhällsbyggnadsnämndens förslag ligger inte inom ram. Sammanlagt begär nämnden 16 350 tkr i utökad budgetram 2027 varav 11 350 tkr avser en ramökning och 5 000 tkr är ett tillfälligt anslag under 2027.

Nämndens har kraftigt ökade kostnader för energi, material och entreprenader samt en växande underhållsskuld inom fastigheter, gator, VA-anläggningar och annan teknisk infrastruktur. Ett ökat behov av akuta åtgärder tränger successivt undan planerat och förebyggande underhåll, vilket bedöms leda till ökade kostnader och försämrad funktion på sikt. Samtidigt tillkommer nya krav från lagstiftning och EU-regler, bland annat avseende beredskap, säkerhet, energiprestanda och bibehållen krontäckning i urbana miljöer, vilka medför ytterligare kostnader som inte ryms inom nuvarande ram.

Inom fastighetsverksamheten är behovet av underhåll särskilt stort. Flera prioriterade åtgärder är redan eftersatta och den samlade underhållsskulden bedöms uppgå till mycket höga nivåer över den kommande tioårsperioden. Nämnden föreslår därför ett årligt tillskott om 4,8 mnkr för driftunderhåll för att hantera de mest akuta åtgärderna.

Även investeringsnivån är ansträngd. Kommunens finansiella mål innebär att investeringar exklusive VA och renhållning ska begränsas, men det samlade investeringsbehovet för 2027

bedöms ändå överstiga fastställd ram. Flera större projekt bedöms samtidigt vara nödvändiga och svåra att senarelägga utan betydande konsekvenser. Det gäller bland annat åtgärder kopplade till VA-försörjning, bro- och kajstabilitet, gång- och cykeltunneln i Skaven/Öxnered samt exploateringsprojekt som är avgörande för kommunens näringslivs- och samhällsutveckling. Nämnden föreslår därför ramökningar för bland annat kapitalkostnader avseende broar, GC-tunnel, stängselåtgärder enligt Trafikverkets krav, ökade IT-kostnader samt kapital- och driftskostnader kopplade till fastigheten Krickan 1.

För att hålla nära tilldelad ram redovisar nämnden samtidigt effektiviseringsåtgärder och besparingar, främst genom återhållsamhet inom gatuverksamheten och minskat planerat underhåll. Dessa åtgärder bedöms dock få tydliga konsekvenser i form av ökad underhållsskuld, senarelagda investeringar, minskad servicegrad och ökade långsiktiga risker.

Samhällsbyggnadsnämndens samlade bedömning är att MRP för 2027–2029 hanterar de mest akuta behoven men att nuvarande ekonomiska ramar inte är tillräckliga för att långsiktigt säkerställa robust infrastruktur, god fastighetsförvaltning och efterlevnad av ökade lag- och säkerhetskrav. Utan föreslagna ramökningar riskerar kommunen ökade driftstörningar, försämrad kvalitet i samhällsservicen och väsentligt högre kostnader på längre sikt.

Taxejusteringar:
Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att va-taxan höjs med 12 % vad avser brukningsavgiften och 5 % för anläggningsavgiften inför 2027. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att revidera avfallstaxan.

Kommunfullmäktiges beslut
Samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 7 836 tkr. Det avser 2 336 tkr för lönerevision 2026. Nämnden får ett tillfälligt anslag under 2027 om 5 000 tkr för rivning av fastighet på Krickan. Ramen utökas med 500 tkr för ökade drift- och kapitalkostnader kopplat till fastigheten Krickan.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 121 106 tkr

SOCIALNÄMNDEN
Anvisad budgetram
I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2027 till 1 283 646 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 5 053 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 1 096 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 12 tkr. Ramen utökades med 12 432 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Socialnämndens förslag:
Socialnämnden budgetförslag ligger inom ram. Samtidigt redovisar socialnämnden att verksamhetens samlade behov inför 2027 överstiger den anvisade budgetramen med totalt 40 980 tkr. Det grundläggande behovet avser i huvudsak volymökningar och kostnadsutveckling inom individ- och familjeomsorgen, särskilt för placeringar av barn och unga i familjehem, HVB och SiS samt kostnader för särskilt förordnade vårdnadshavare. Därutöver redovisas ett behov kopplat till ekonomiskt bistånd till följd av ett ackumulerat gap mellan statligt styrd riksnorm och erhållen inflationskompensation samt ökade kostnader för IT-säkerhet.

Socialnämnden redovisar ett omfattande åtgärds- och omställningspaket. Dessa åtgärder innebär effektiviseringar, förändrade arbetssätt och långsiktiga omställningar inom flera verksamhetsområden, och beräknas sammantaget frigöra cirka 41 000 tkr.

Åtgärderna omfattar bland annat förändrad och mer central bemanningsplanering, fortsatt implementering av välfärdsteknik och digitalisering, arbete för minskad sjukfrånvaro,

en tydlig omställning mot mer förebyggande arbete – särskilt för barn och unga – samt åtgärder för att minska kostnader för institutionsplaceringar, försörjningsstöd och extern bemanning. Nämnden anger även att processen för en ny boendeenhet på Lindås avbryts då andra lösningar identifierats för målgruppen.

Åtgärderna löper i huvudsak över hela planperioden 2027–2029 och syftar till att långsiktigt bromsa kostnadsutvecklingen inom lagstyrd verksamhet. Socialnämnden betonar samtidigt att åtgärderna innebär omfattande organisatoriska omställningar och att det finns en tydlig gräns för hur mycket kostnader som kan reduceras inom befintlig ram utan risk för påverkan på kvalitet, arbetsmiljö och tillgänglighet. Nämnden tydliggör därför att det redovisade resursbehovet kvarstår, trots att MRP-förslaget formellt läggs inom anvisad budgetram.

Kommunfullmäktiges beslut
Socialnämndens budgetram 2027 utökas med 35 800 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer socialnämndens budgetram 2027 till 1 319 446 tkr.

VALNÄMNDEN
Anvisad budgetram
I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2027 till 777 tkr. Det tillfälliga anslaget om 2 800 tkr för valåret 2026 togs bort. Inflationskompensationen ökade ramen med 13 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 3 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut
Valnämndens budgetram 2027 utökas med 3 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2027 till 780 tkr.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN
Anvisad budgetram
I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 200 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 11 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 6 tkr.

Överförmyndarnämndens förslag:
Överförmyndarnämndens budgetförslag ligger inom ram. Från den 1 juli 2026 träder ny lagstiftning i kraft som innebär nya uppgifter, bland annat övertagande av icke-tvistiga godmanskap från tingsrätterna, ökad granskning, mer dokumentation samt nya krav kopplade till utbildning och register för ställföreträdare. Sammantaget bedöms lagändringarna medföra ökad ärendehantering och högre krav på verksamheten.

Mot denna bakgrund redovisar nämnden ett behov av ytterligare en årsarbetskraft för att nå uppsatta mål, klara lagstadgade handläggningstider och säkerställa en långsiktigt hållbar arbetsbelastning. Inom nuvarande ram finns dock inget utrymme för besparingar, vilket innebär en ökad sårbarhet om verksamhetens omfattning fortsätter att öka utan resursförstärkning.

Kommunfullmäktiges beslut
Överförmyndarnämndens budgetram 2027 utökas med 122 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 321 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

Driftbudget per nämnd (anslagsbindningsnivå)

Budget per nämnd, netto tkr	Budget 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Barn- och utbildningsnämnden	1 090 448	1 027 109	1 033 093
Byggnadsnämnden	22 013	19 873	19 334
Kommunfullmäktige	2 757	2 669	2 190
Kommunstyrelsen	555 455	515 531	461 430
Kultur- och fritidsnämnden	159 427	152 990	147 749
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	12 762	11 828	11 804
Revisionen	2 004	1 934	1 778
Samhällsbyggnadsnämnden	121 106	115 661	108 945
Socialnämnden	1 319 446	1 226 050	1 285 348
Valnämnden	780	3 563	398
Överförmyndarnämnden	6 321	6 028	5 376
Totalt, nämnderna	**3 292 519**	3 083 236	3 077 446

Finansiell analys 2027–2029

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta ur ett finansiellt perspektiv:

Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Kapacitet: Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt?

Risk: Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer? En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

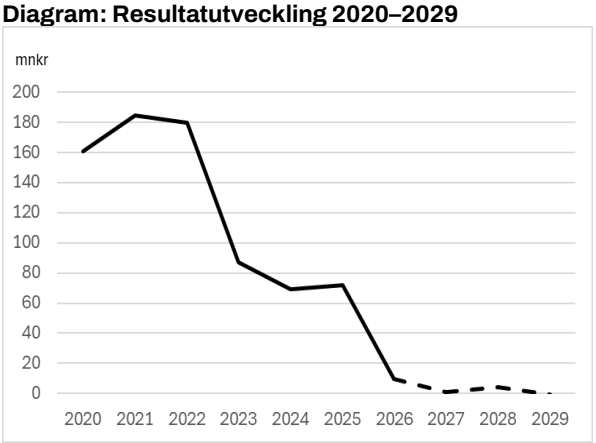
Syftet med analysen är att försöka identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

1. Resultat och kapacitet

1.1 Årets resultat

Budgeterat resultat, med tidigare redovisade justeringar av nämndernas budgetramar, uppgår till 1,2 mnkr år 2027. Åren 2028 och 2029 är resultaten budgeterade till 4,0 mnkr respektive 0,1 mnkr.

Diagram: Resultatutveckling 2020–2029

Åren 2020–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

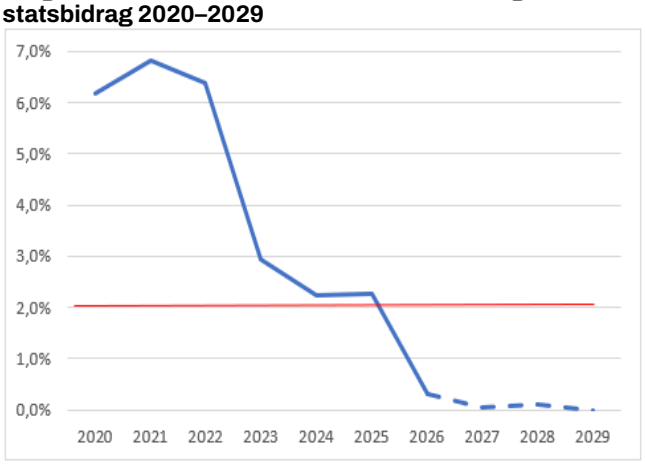
Resultatutvecklingen var positiv åren 2020–2025 med rekordstora resultat åren 2020–2022 (mellan 161 mnkr och 185 mnkr). Åren 2026–2029 budgeteras positiva resultat.

Finansiellt mål:
Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.

Målavstämning:
Resultatmålet uppnås inte. Det budgeterade resultatet år 2027 motsvarar 0,03 procent

2 procent av skatter och generella statsbidrag motsvarar ca 68 mnkr. I bokslut 2025 motsvarade resultatet om 72 mnkr drygt 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Det budgeterade resultatet 2025 var betydligt lägre, 31 mnkr.

Diagram: Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 2020–2029

Åren 2020–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

1.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär bland annat att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravet uppnås samtliga åren.

1.3 Skatte- och nettokostnadsutveckling

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbbare än intäkterna kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Utveckling av:	2027	2028	2029
-skatter och statsbidrag	3,6%	3,6%	3,3%
-nettokostnader	3,9%	3,1%	3,3%

Prognosen för utvecklingen av skatteintäkterna följer SKR:s prognos.

Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader är högre än skatter och statsbidrag år 2027. Utvecklingen under 2027 är i första hand kopplat till ett lågt budgeterat resultat 2027. Utvecklingen under 2028 och 2029 ger förutsättningar för en mer hållbar utveckling av kommunens ekonomi. Även under åren 2023–2025 var utvecklingstakten högre på nettokostnaderna än på intäkterna

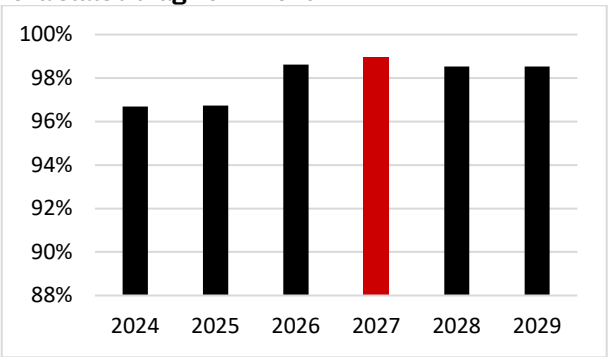
Med hänsyn till det låga resultatet kräver den höga investeringsnivån en stor lånefinansiering som i sin tur leder till högre finansiella kostnader.

1.4 Verksamhetens nettodriftkostnader

Verksamhetens driftbudgetramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under 2026. Personalkostnaderna är budgeterade i 2026 års lönenivå. Inför 2027 har 75 mnkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2027 års löneavtal.

Nettokostnader, som andel av skatter och generella statsbidrag, är ett mått som visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande driftverksamhet.

Diagram: Nettokostnader i procent av skatt och generella statsbidrag 2024–2029

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

2027 uppgår nettokostnaderna till 99 procent skatter och generella statsbidrag. Åren 2028 och 2029 sjunker andelen till 98 procent. Skillnaden upp till 100 procent är det utrymme som kan användas till att finansiera räntor (en post som ökar kraftigt under planperioden), amorteringar och för att direktfinansiera investeringar. Det utrymmet är alltså lågt under planperioden.

1.5 Skatteintäkter och utdebiteringar

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verksamhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalning av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, dvs. för 2024, och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2027 års nivå. Kommunalskattemedel som fås är därmed preliminära.

Utbetalning, alternativt återbetalning, av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag sker i januari, till exempel 2026 för inkomståret 2024.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på prognos från SKR, 2026-04-29. Utdebiteringen är oförändrad, 22:21 kronor, per skattekrona.

Tabell: Budget skatter och generella statsbidrag

Budget skatter & gen statsbidrag	2027	2028	2029
Skatteintäkter			
Skatteunderlag 2024 mnkr	**9 605**		
Prognos uppräkning 2025	**3,32%**		
Prognos uppräkning 2026-2028	**3,97%**		
Prognos uppräkning 2027-2029	**4,72%**	4,34%	4,18%
S:a uppräknat skatteunderlag, mnkr	**10 805**	11 274	11 745
Utdebitering	**22,21%**	22,21%	22,21%
S:a skatteinkomst			
före utjämning, mnkr	**2 400**	2 504	2 609
Kommunalekonomisk utjämning			
Inkomstutjämning, mnkr	**622**	649	676
Kostnadsutjämning, mnkr	**97**	97	97
Regleringsbidrag/avgift, mnkr	**103**	95	79
Strukturbidrag	**0**	0	0
S:a generella statsbidrag, mnkr	**822**	840	852
LSS-utjämning	**64**	64	64
Fastighetsavgiften	**110**	110	110
S:a skatter & bidrag, mnkr	**3 397**	3 519	3 635

1.6 Investeringar

Investeringsbudgeten omfattar 3 år, 2027–2029, och innehåller sammanlagt 1 234 mnkr. Det första året planeras investeringar för 369 mnkr. I den reviderade investeringsbudgeten för 2026 finns 730 mnkr avsatt till investeringar. Under 2025 investerades 387 mnkr.

Då resultatnivån 2027 är budgeterad till 1 mnkr kan skattefinansieringsnivån (summan av avskrivningar och årets resultat) beräknas till 158 mnkr.

Under planperiodens första år 2027 uppgår investeringsvolymen till 369 mnkr, vilket överstiger skattefinansieringsnivån med 211 mnkr. Det kan jämföras med de senaste årens bokslut, 2025 och 2024, då kommunen investerade för 436 mnkr respektive 312 mnkr. År 2028 planerar kommunen att investera för 473 mnkr och 2029 för 393 mnkr, vilket också är mycket höga nivåer.

Vänersborgs kommun måste ta nya lån för att finansiera investeringsvolymen. I 2027 års kassaflödesbudget planerar kommunen att låna 250 mnkr. Resten finansieras av resultatet och av avskrivningar samt genom en minskning av rörelsekapitalet. Planerade investeringar 2028 och 2029 beräknas inte heller kunna hanteras inom ramen för skattefinansieringsnivån. I planen för 2029 uppgår kommunens långfristiga lån till 2 119 mnkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år i planen. Investeringsnivåerna i planen utgör totalram för kommande års investeringsbudgetar.

Tabell: Sammanfattning av investeringsbudgeten

Sammanfattning, mnkr	2027	2028	2029	Summa
KS ordförandes förslag	**369**	**473**	**393**	**1 234**
Fördelning per nämnd				
-Skattefinansierade investeringar				
Barn- och utbildningsnämnden	12	12	10	33
Byggnadsnämnden	1	1	1	2
Kommunstyrelsen	14	11	21	45
Kultur- och fritidsnämnden	4	4	4	13
Samhällsbyggnadsnämnden	221	380	295	897
Socialnämnden	1	1	5	8
S:a skattefinansierad verksamhet	253	409	336	998
Investeringstak	238	246	254	739
Egenfinansiering	158	165	164	164
Lånebehov	137	346	280	762
-Avgiftsfinansierade investeringar				
Samhällsbyggnadsnämnden				
VA/Renhållning	116	64	57	236

Samhällsbyggnadsnämnden har anpassat sitt föreslag till investeringsbudget så att det finansiella investeringsmålet uppnås 2027. Nämnden ges i uppdrag, att inför kommunfullmäktiges möte i november (då det nyvalda kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplan 2027–2029) också anpassa planen för investeringar 2028 samt 2029 efter det finansiella investeringsmålet.

Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2027–2029 innehåller fastighetsinvesteringar för 488 mnkr, varav 84 mnkr till förskolor och skolor, 60 mnkr till daglig verksamhet, 25 mnkr i LSS-boenden, 90 mnkr till idrottsanläggningar, 22 mnkr till mötesplats unga och 143 mnkr till fastighetsunderhåll. Det blir ett snitt på 163 mnkr per år. Det kan jämföras med boksluten 2024 och 2025 då kommunen investerade 97 mnkr respektive 117 mnkr i fastigheter.

VA-investeringar
VA-investeringar uppgår till totalt 218 mnkr under planperioden. Skräcklans vattenverk färdigställs liksom reservoarer vid Skräcklans vattenverk. Till ny reservoar i Brålanda budgeteras 24 mnkr. För sanering enligt Blåplan (utbyte av gamla rör) budgeteras 120 mnkr.

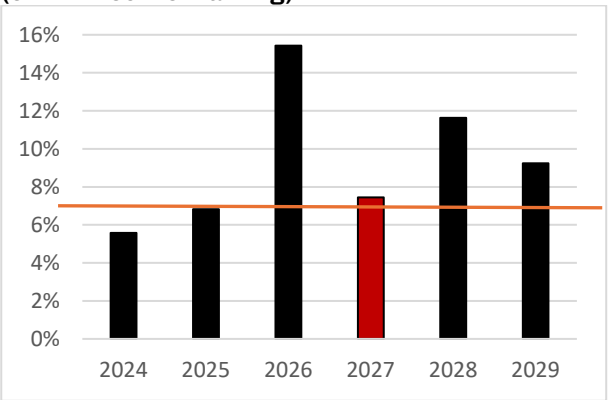
Exploateringsbudget
Exploateringsbudgeten omfattar 278 mnkr där Brättevägen beräknas till 41 mnkr. På Skavenområdet planeras en personbilstunnel där kommunen medfinansierar Trafikverket under 2026. För exploatering av Sanden Södra avsätts 75 mnkr och till Sanden Norra 84 mnkr under perioden. Till nytt industriområde vid Grunnebo budgeteras 15 mnkr. En samhällsmast planeras på platåbergen för 15 mnkr. Till strategiska markinköp budgeteras 20 mnkr.

Finansiellt mål:
Årets investeringar (exkl VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Målavstämning:
Målet om max 7 procent uppnås.

I bokslut 2025 motsvarade investeringarna 7 procent av skatter och generella statsbidrag. I budget 2026 är motsvarande siffra 15 procent. 2027 minskar värdet åter till 7 procent. I planen för 2028 och 2029 motsvarar investeringarna 12 respektive 9 procent.

Diagram: Investeringsbudgetens andel av skatter och generella statsbidrag 2024-2029 (exkl. VA och renhållning)

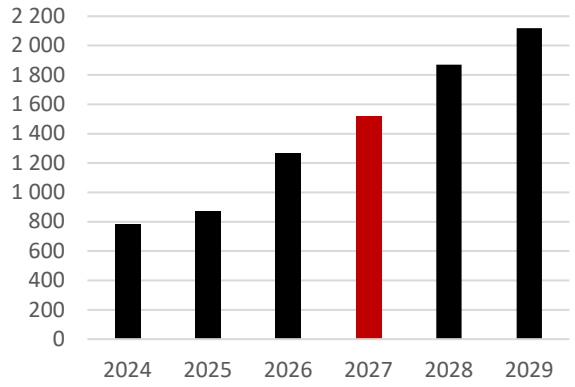

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

I investeringsmålet anges den investeringsnivå som bedöms vara den högsta nivån för en hållbar ekonomisk utveckling, med hänsyn till de övriga finansiella målen, som ligger till grund för god ekonomisk hushållning. I kommunens mål exkluderas VA och renhållning. Om nyckeltalet är lägre än 7 procent har målet uppnåtts.

Den höga investeringsnivån, i kombination med för låga resultat, gör att nya lån behöver tas för att kunna finansiera de planerade investeringarna för åren 2027–2029.

Diagram: Låneutveckling 2024–2029

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

1.7 Soliditet

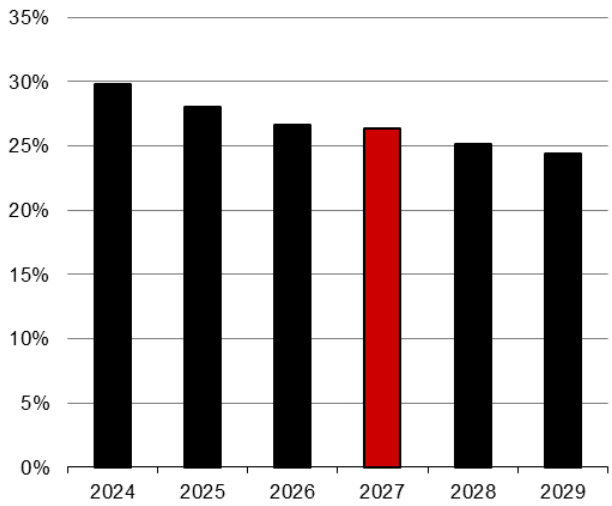
Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel.

Finansiellt mål:
Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.

Målavstämning:
Målet om förbättrad soliditet med i genomsnitt 1 procent årligen uppnås inte.

I bokslut 2025 var soliditeten 28 procent. I budget 2026 sjunker soliditeten till 27 procent. År 2027–2029 sjunker soliditeten med 1 procent årligen. Höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet.

Diagram: Soliditet 2024–2029

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

2. Risk och kontroll

2.1 Likviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 procent menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande 200 mnkr) bör vara minst 50 procent av kortfristiga skulder, exklusive den del av kortfristig skuld som avser upplåning mot Kommuninvest. Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Finansiellt mål:
Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 procent.

Målavstämning:
Målet uppnås under planperioden genom ökad upplåning.

Den höga investeringsnivån 2027–2029 kommer att sätta press på kommunens likviditet och förutsätter en omfattande nyupplåning för att en godtagbar betalningsberedskap ska kunna upprättas.

2.2 Skulder och förpliktelser

Kommunens låneskuld ökar under planperioden. I budgeten finns upptaget sammanlagt 850 mnkr i nya lån under 2027–2029. Det innebär att år 2029 kommer kommunen ha sammanlagt långfristiga lån om 2 119 mnkr.

2.3 Pensionskostnader

Pensionskostnaderna redovisas efter den s.k. blandmodellen och innefattar förutom pensionsskuldens ökning, även utbetalda pensioner. Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på prognos från kommunens pensionsförvaltare och inkluderar löneskatt om 24,26 procent.

På kort sikt bedöms pensionskostnaderna vara fortsatt relativt höga men kan variera mellan åren, bland annat till följd av inflation, förändringar i basbelopp samt utbetalningar av tidigare intjänade pensionsåtaganden. På längre sikt förväntas kostnadsutvecklingen bli mer stabil, i takt med att de förmånsbestämda pensionerna successivt fasas ut, och en större andel av pensionssystemet utgörs av avgiftsbestämda pensioner.

Av kommunens totala pensionsåtagande på 1 048 mnkr i 2027 års budget är endast 408 mnkr avsatta som en skuld i balansräkningen.

Pensionsprognos 2027–2029, mnkr

	2027	2028	2029
Skuldförändring under året	-12	-10	-6
Avgiftsbestämd ålderspension	130	139	146
Pensionsutbetalningar	83	83	84
S:a verksamhetskostnad	202	212	224
Finansiell skuldökning	6	15	18
S:a totalt	208	227	242

2.4 Känslighetsanalys

Budgeten för 2027–2029 bygger på några antaganden om utveckling av löner, priser och räntor. De största riskerna ligger i att konjunkturen sjunker och att utvecklingen på arbetsmarknaden blir sämre. Nedan görs en känslighetsanalys som visar hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi 2027.

Förändring mnkr	2027
Priser/löner 1 procent	43 mnkr
Räntor 1 procent	15 mnkr
Skatteintäkter 1 procent	24 mnkr
Utdebitering 10 öre	11 mnkr

Finansiell analys 2027–2029

3. Sammanfattning målavstämning

Avstämning finansiella mål	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Årets resultat bör uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	■	■	■
Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.	●	●	●	●	●
Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 % årligen under mandatperioden	■	■	■	■	■
Årets investeringar exkl. VA och renhållning ska maximalt uppgå till 7 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	●	■	■

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska tre av fyra finansiella mål vara uppfyllda samt att minst hälften av inriktningsmålen uppnås. I budget 2027 uppnås två av fyra finansiella mål, kassalikviditeten och investeringsmålet. I planåren 2028 och 2029 uppnås endast ett mål, kassalikviditeten.

Med denna målanalys görs bedömningen att verksamheten, ur ett finansiellt perspektiv, inte kommer bedrivas med god ekonomisk hushållning under perioden 2027–2029.

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2027–2029

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Verksamhetens nettodriftkostnader	-2 883	-3 079	-3 205	-3 306	-3 417
Avskrivningar	-179	-155	-157	-161	-165
Verksamhetens nettokostnader	**-3 062**	**-3 235**	**-3 362**	**-3 467**	**-3 582**
Skatteintäkter	2 216	2 327	2 400	2 504	2 609
Generella statsbidrag och utjämning	949	953	997	1 015	1 026
Verksamhetens resultat	**103**	**45**	**35**	**52**	**53**
Finansiella intäkter	15	10	11	11	11
Fin. Uppräkning av pensionsskuld	-12	-6	-5	-12	-15
Övriga finansiella kostnader	-35	-39	-40	-47	-50
Finansiella kostnader	-47	-45	-45	-59	-65
Resultat före extraordinära poster	**72**	**10**	**1**	**4**	**0**
Extraordinära poster					
Årets resultat	**72**	**10**	**1**	**4**	**0**

Kassaflödesbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	72	10	1	4	0
Justering för av- och nedskrivningar	179	155	157	161	165
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	22	0	-5	5	14
Medel från verk. före förändring av rörelsekap	**273**	**165**	**153**	**170**	**178**
FÖRÄNDRING RÖRELSEKAPITAL	25				
Medel från den löpande verksamheten	**298**	**165**	**153**	**170**	**178**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i anläggningstillgångar	-436	-527	-369	-473	-393
Försäljning av anläggningstillgångar	2				
Anläggnings- och investeringsbidrag	5				
Medel från investeringsverksamhet	**-429**	**-527**	**-369**	**-473**	**-393**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	**90**	**400**	**250**	**350**	**250**
Amortering av skulder för finansiell leasing	**-29**				
Medel från finansieringsverksamheten	**61**	**400**	**250**	**350**	**250**
Årets kassaflöde	**-70**	**38**	**34**	**48**	**36**

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2027–2029

Balansbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Anläggninstillgångar	3 905	4 277	4 489	4 800	5 028
Bidrag till statlig infrastruktur	9	8	8	7	7
Omsättningstillgångar	625	656	690	738	775
S:a tillgångar	**4 539**	**4 941**	**5 187**	**5 546**	**5 809**
Ingående eget kapital	1 922	1 994	2 004	2 005	2 009
Årets resultat	72	10	1	4	0
S:a eget kapital	**1 994**	2004	**2 005**	**2 009**	**2 008**
Avsättningar, pensioner	421	413	408	413	427
Övriga avsättningar	10	10	10	10	10
S:a avsättningar	**431**	**423**	**418**	**423**	**437**
Långfristiga lån	869	1 269	1 519	1 869	2 119
Övriga långfristiga skulder	481	481	481	481	481
Kortfristiga skulder	764	764	764	764	764
S:a skulder	**2 114**	**2 514**	**2 764**	**3 114**	**3 364**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	**4 539**	**4 941**	**5 187**	**5 546**	**5 809**
Ansvarsförbindelse pensionsskuld	**720**	**686**	**640**	**613**	**590**

Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.

2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, uppdrag och finansiella mål enligt upprättat förslag.

3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan 2027–2029.

4. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.

5. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.

6. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.

7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlas i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.

8. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.

9. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, att inför kommunfullmäktiges möte i november 2026 (då det nyvalda kommun-fullmäktige fastställer mål- och resursplan 2027–2029) också anpassa planen för investeringar 2028 samt 2029 efter det finansiella investeringsmålet.

Styrande dokument

Bilaga 1

Med bäring på inriktningsmålen

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Policy för invånardialog	Policy för IT-utveckling och digitalisering
Strategi för full delaktighet	Strategi – Det goda livet i Dalsland
Program för arbete med kultur för barn och unga	Riktlinje för Vänersborgs kommuns arbete gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk
Vägledning för att stärka barnets rättigheter	
Handlingsprogram för barn och unga samt deras vårdnadshavare	Riktlinje för idéburet offentligt partnerskap

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Policy för invånardialog	Program för arbete med kultur för barn och unga
Biblioteksplan	Program för fortsatt utveckling av sportcentrum
Måltidspolicy	Personalpolicy
Vägledning för att stärka barnets rättigheter	Riktlinjer arbetsmiljö
Strategisk integrationssamverkan	Vägledning för att stärka barnets rättigheter i Vänersborgs kommun
Cykelstrategi	
Friluftsstrategi	Regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Miljöstrategi 2030	Näringslivsstrategi Vänersborgs kommun 2025–2030
Strategi för laddinfrastruktur	Riktlinje för kommunala markanvisningar och exploateringsavtal
Naturvårdsstrategi	
Grönplan	Policy för invånardialog
Blåplan	Skogspolicy
Friluftsstrategi	Riktlinjer för kommunal skogshantering
Cykelstrategi	Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning
Måltidspolicy	
Parkeringspolicy	Riktlinje för hållbar hushållning av jordbruksmark
Kommunikationspolicy	Fastighetspolicy
Översiktsplan	Riktlinjer för upphandling
Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön	Vattentjänstplan 2025–2036
Fördjupad översiktsplan Brålanda	Avfallsplan
Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland	Planeringsstrategi 2024–2028
Klimat- och energistrategi - Ett fossiloberoende Västra Götaland 2030	Dagvattenplan
	Föreskrifter om avfallshantering
Hållbar byggnadsstrategi	Vattentjänstplan 2025–2036

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Strategi för full delaktighet	Program rörande privata utförare
Näringslivsstrategi	Policy för socialt företagande
Policy för IT-utveckling och digitalisering	Parkeringspolicy
Kommunikationspolicy	Personalpolicy
Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland	Policy mot korruption, mutor och jäv
Riktlinjer för kommunala markanvisningar och exploateringsavtal	Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning
	Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper
Policy för uthyrning av kommunala lokaler som uppbär kommunalt stöd	Fiberstrategi
Fastighetspolicy	Finanspolicy
Friluftsstrategi	Lokalförsörjningspolicy
Planeringsstrategi 2024–2028	Riktlinjer för lokalförsörjning
Cykelplan	Lekplatsplan

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Riktlinje - visselblåsarfunktion	Kommunikationspolicy
Personalpolicy	Policy för IT-utveckling och digitalisering
Strategi för full delaktighet	Friluftsstrategi
Riktlinje för arbetsmiljö	Pensionspolicy
Kompetensförsörjningsstrategi	

Globala mål

Agenda 2030 - 17 mål

Nyckeltal	Utfall	Ambition (färg)	Ambition (färg)
Mål 1	**2025**	**2027**	**2029**
Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	22*		
Invånare, 20-64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	14*		
Invånare, 65+ år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	10*		
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv	0,0		
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,32*		
Mål 2	**2025**	**2027**	**2029**
Invånare med övervikt eller fetma, andel (%)	58,1*		
Mål 3	**2025**	**2027**	**2029**
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	69,8*		
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	84,9*		
Medellivslängd kvinnor, år	84,5		
Medellivslängd män, år	80,4		
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	69,2*		
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%)	47,2*		
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%)	64,5		
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7–20 år	29,0*		
Sjukpenningtalet, 16–64 år, dagar/registrerad försäkrad	15,7		
Antibiotikaförsäljning, recept/1000 inv	236,0		
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal slutenvårdstillfällen /100 000 inv	2 548*		
Mål 4			
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	88,7		
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	68		
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	85,6		
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	83,6		
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	74,2		
Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv 16-19 år	14,6		
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	42,2		
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%)	**		
Mål 5	**2025**	**2027**	**2029**
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)	72		
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	30,4		
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	38,2		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	81,6*		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, 65+ år, andel (%)	85,3*		
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, bekant med offret, antal/100 000 inv	242,1		
Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%)	38,5		

Globala mål

Mål 6	**2025**	**2027**	**2029**
Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	0*		
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	5,6*		
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	100*		
Mål 7	**2025**	**2027**	**2029**
Nettoproduktion av el inom det geografiska området, MWh/inv	-11,8*		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	49*		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh	1940239 *		
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	100*		
Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund (SAIDI), minuter/kund	75*		
Mål 8	**2025**	**2027**	**2029**
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare	342,1*		
Sysselsättningsgrad 20-64 år, andel (%)	81,0*		
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	6,6*		
Långtidsarbetslösa i befolkningen, 25-65 år, andel (%)	3,9		
Arbetsolyckor, antal/1000 sysselsatta	10*		
Mål 9	**2025**	**2027**	**2029**
Tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	96,3*		
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index, gammal definition (-2024)	73*		
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	80,5*		
Elbilsladdpunkter, totalt antal	241		
Mål 10	**2025**	**2027**	**2029**
Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	64,2*		
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, lä-geskommun, andel (%)	77		
Valdeltagande i det valdistrikt som hade lägst andel röstande i senaste kommunvalet, andel (%)	50,8		
Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%)	8,1		
Mål 11	**2025**	**2027**	**2029**
Befolkningsförändring under senaste femårsperioden, procent	1,1		
Demografisk försörjningskvot	0,88		
Nytillkomna bostäder i kollektivtrafiknära läge, andel (%)			
Cykelväg i kommunen, total, meter/inv	4,1		
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg			
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom), kg			
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	32*		
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	14,4		
Mål 12			
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	403*		
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	44*		
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	19*		
Måltidssvinn, grundskola, gram/ätande	**		

Mål 13			
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv	6,46*		
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	258 364*		
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	23,3		
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	69,9		
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	678,3*		
Mål 14			
Skyddad natur hav, andel (%)	**		
Havsstrandlinje påverkad av bebyggelse, andel (%)	**		
Mål 15			
Skyddad natur land, andel (%)	9,0*		
Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)	5,8*		
Ekologiskt brukad åkermark, andel (%)	14,8*		
Betesmark, andel (%)	1,6*		
Slåtteräng, andel (%)	0,08*		
Mål 16			
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)	82,0		
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	1 001		
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	32,6*		

Förtydligande:
* Värde för innevarande år saknas vid statistikuttaget den 2026-05-04. Senaste tillgängliga värdet har angetts.
** Data saknas i Kolada (kommun- och landstingsdatabas)
I de fall nyckeltalet inte värderas i färger i Kolada lämnas fältet vitt.
De indikatorer som redovisas följer urvalet som görs av rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Dessa är under ständig utveckling och kan därför variera från år till år.

Barn- och utbildningsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och utgår från skollagen. Verksamheten omfattar förskola, öppen förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola.

Nyckeltalen visar antalet placerade barn och elever. Inom förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem beräknas dessa utifrån nyttjandegraden/andelen barn och elever som bor i Vänersborg och nyttjar verksamheten.

Nyckeltal

Antal barn och elever	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Förskola och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar 1-5 år	1 928	2 021	2 073
varav andel i enskild regi %	11	11	12
Nyttjandegrad %	93	94	91
Fritidshem och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 795	1 658	1 748
varav andel i enskild regi %	14	14	14
Nyttjandegrad %	56	52	53
Grundskola F-9			
Totalt antal elever	4 545	4 605	4 646
varav andel i enskild regi %	13	13	13
Anpassad grundskola			
Totalt antal elever	116	101	99

Antal placerade barn och elever är ett genomsnitt för året utifrån befolkningsprognosen, kompletterat med de barn och elever som vistas i kommunen med tillfälligt uppehållstillstånd.

Då befolkningsprognosen visar volymminskningar i både förskolan och grundskolans verksamheter föreslås en omfördelning av budget för att täcka ökade kostnader för fler elever i anpassad grundskola, ökade lokal och IT-kostnader samt resursinsatser för ökad måluppfyllelse.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar

nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 fastställdes till 1 066 120 tkr. Jämfört med budget 2026 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 5 019 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 845 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 1 999 tkr. Ramen utökas med 4 640 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämndens förslag

Barn- och utbildningsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden beskriver ett läge där minskande barn- och elevantal sker parallellt med ökade kostnader kopplade till lokaler, IT, säkerhet och ett växande behov av stödinsatser.

Volymminskningar frigör cirka 5,7 mnkr utifrån oförändrad barn- och elevpeng. Delar omfördelas till anpassad grundskola där elevantalet ökar, samt till ökade lokal- och IT-kost-

nader och riktade insatser för ökad måluppfyllelse. Nämnden presenterar därmed en budget i balans.

För att anpassa verksamheten till givna ramar redovisar nämnden åtgärder såsom översyn av förskole- och grundskoleorganisationen, personalanpassningar i takt med minskade volymer samt effektivare lokalutnyttjande genom uppsägning av moduler och externa lokaler. Nämnden bedömer att dessa åtgärder i huvudsak kan genomföras utan väsentlig negativ påverkan på mål och kvalitet.

Samtidigt pekar konsekvensbeskrivningen på utmaningar. Till exempel ett omfattande eftersläpande lokalunderhåll, ökade driftkostnader kopplade till planerade investeringar samt osäkerhet kring statliga reformer, beredskap och säkerhet.

Kommunfullmäktiges beslut
Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 utökas med 24 328 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 till 1 090 448 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	94,8	88,9	94,7
Övriga intäkter	40,2	45,2	49,2
Summa intäkter	**135,0**	**134,1**	**143,9**
Personalkostnader	739,9	692,3	715,3
Omkostnader	475,5	459,1	454,5
Ränta och avskrivningar	10,0	9,8	7,2
Summa kostnader	**1 225,4**	**1 161,2**	**1 177,0**
Nettokostnader	**1 090,4**	**1 027,1**	**1 033,1**

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisningsnivå mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd/nämndsadm.	12,0	0,0	12,0
Förskola	325,4	44,0	369,4
Grundskola	690,8	89,5	780,3
Anpassad grundskola	62,2	1,5	63,7
Summa	**1 090,4**	**135,0**	**1 225,4**

3.2 Investeringsbudget

Inventarier
Investeringsbudget för inventarier avser till största delen inköp av möbler och utrustning för att ersätta utslitna inventarier samt inköp av elevdatorer.

Byggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Byggnadsnämnden är kommunens myndighet med ansvar för plan och bygglovslagstiftningen. Nämnden tar bland annat beslut om bygglov, detaljplaner och adresser samt utför tillsyn. Dispenser och tillsyn utifrån strandskyddslagstiftningen i miljöbalken ingår också i uppdraget. Byggnadsnämnden ansvarar för mätning och kartframställning samt har ett övergripande ansvar för den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämndens myndighetsfunktioner styrs av ett antal lagar, främst Plan- och bygglagen, med syfte att kommunen ska ha en god stads- och landskapsmiljö. Nämnden följer den allmänna utvecklingen inom kommunen och tar initiativ i frågor om planläggning och fastighetsbildning. Nämndens ärenden bereds i huvudsak av Plan och bygglov.

Nyckeltal

Bygglov	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Handläggningstid	25 dagar	28 dagar	21 dagar

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram till 2027 till 20 776 tkr. Inflationsuppräkningen minskade ramen med 123 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 29 tkr. Budget om 27 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden pekar på en fortsatt osäker intäktsutveckling. Verksamheten är till stor del avgiftsfinansierad. Ett svagt konjunkturläge och omfattande förändringar i plan- och bygglagen från december 2025 bedöms leda till färre lovärenden och därmed minskade intäkter.

Nämnden redovisar åtgärder såsom personalanpassningar, automatisering av ärenden, löpande effektiviseringar samt breddad kompetens hos befintlig personal.

I konsekvensbeskrivningen lyfter nämnden strukturella utmaningar, däribland osäkerheten kring den kommunala lantmäterimyndighetens framtid, ökade krav på kulturmiljöredovisning i översiktsplanen samt begränsade möjligheter att fullt ut nyttja GIS- och drönarteknik.

Nämnden återkommer med förslag till ny reviderad taxa som är anpassad till ny lagstiftning. Den ska gälla från 2027.

Kommunfullmäktiges beslut

Byggnadsnämnden budgetram 2027 utökas med 1 237 tkr för lönerevision 2026.
Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2027 till 22 013 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	0,0	0,0	0,1
Övriga intäkter	12,9	13,0	13,4
Summa intäkter	**12,9**	**13,0**	**13,5**
Personalkostnader	28,6	26,7	26,6
Omkostnader	5,8	5,7	5,7
Avskrivningar/internränta	0,5	0,5	0,5
Summa kostnader	**34,9**	**32,9**	**32,8**
Nettokostnader	**22,0**	**19,9**	**19,3**

3.2 Investeringsbudget

Byggnadsnämndens investeringar avser inventarier och finansieras inom ram.

Kommunfullmäktige

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ. Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen som förbereder fullmäktiges val. Där finns också demokratiberedningen som arbetar med former för medborgarnas delaktighet, utvecklar det politiska ledarskapet och förnyelse av den kommunala demokratin.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 692 tkr. Inflationsuppräkningen tillförde ramen 13 tkr. Budget om 51 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelades till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktiges budgetram 2027 utökas med 65 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 757 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Personalkostnader	2,1	2,0	1,4
Omkostnader	0,6	0,7	0,8
Summa kostnader	**2,8**	**2,7**	**2,2**
Nettokostnader	**2,8**	**2,7**	**2,2**

Mandatfördelning under perioderna:	2011/2014	2015/2018	2019/2022	2023/2026
Socialdemokraterna	12	14	14	15
Sverigedemokraterna	2	6	9	10
Moderaterna	13	10	9	9
Vänsterpartiet	8	6	5	4
Centerpartiet	3	4	4	4
Kristdemokraterna	2	2	3	3
Medborgarpartiet	2	2	2	3
Liberalerna	5	3	3	2
Miljöpartiet de gröna	4	4	2	1
TOTALT	**51**	**51**	**51**	**51**

Kommunstyrelsen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder, planerar och samordnar kommunens ekonomi och verksamheter.

Kommunstyrelsen har tillsyn över nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund. Budgeten innefattar förutom kommunstyrelsens egen verksamhet, bland annat förbundsbidrag till Kunskapsförbundet Väst och Räddningstjänsten Fyrbodal samt verksamhetsbidrag till Vattenpalatset Vänerparken AB och Fyrstad Flygplats AB.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgetram 2027 till 536 638 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 8 081 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 101 tkr. Ramen tillfördes 2 501 tkr till följd av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Budget om 664 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelade från nämnderna till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsens budgetförslag ligger inom ram. Kommunstyrelsens budget omfattar både den egna förvaltningens verksamhet, som utgör cirka 20 procent av totalramen, samt kommunövergripande åtaganden såsom bidrag till förbund, bolag och gemensamma funktioner.

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar åtgärder för att anpassa den egna verksamheten till givna ekonomiska förutsättningar. För att hålla budgeten 2027 krävs effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 0,5 mnkr, bland annat genom vakanshållning och fortsatt arbete med digitalisering och automatisering. Samtidigt identifieras utvecklingsbehov om cirka 0,9 mnkr, främst inom områden som digitalisering, informationssäkerhet och verksamhetsstöd, vilka bedöms vara nödvändiga för att möta både lagkrav och ökade krav på kvalitet och effektivitet.

Konsekvensbeskrivningen pekar på att kommunstyrelsen och dess förvaltning verkar i ett alltmer komplext sammanhang, där ökade krav inom civilt försvar, säkerhet, digital infrastruktur och informationssäkerhet utgör centrala utmaningar. Flera av dessa behov är kommungemensamma och föreslås därför belasta samtliga nämnder. Kommunstyrelsen har en samordnande och stödjande roll i detta

arbete, samtidigt som den ansvarar för uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen framhåller att utrymmet för ytterligare effektiviseringar inom den egna förvaltningen är begränsat. Fortsatt utveckling inom digitalisering, beredskap och säkerhet bedöms vara avgörande för kommunens långsiktiga funktionsförmåga, vilket innebär att dessa frågor behöver följas noggrant under planperioden, då förändrade förutsättningar snabbt kan få konsekvenser för både ekonomi, styrning och service.

Kommunfullmäktiges beslut
Kommunstyrelsens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 18 816 tkr. Det avser 8 016 tkr för lönerevision 2026, anslag för kommande driftskostnader 10 000 tkr och 800 tkr för anpassning av kostnader för seniorkort.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2027 till 555 455 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	9,1	6,6	8,7
Övriga intäkter	70,8	70,1	70,2
Summa intäkter	**79,9**	**76,7**	**78,9**
Personalkostnader	108,1	92,9	91,5
Omkostnader	520,9	496,2	442,9
Avskrivning/internränta	6,4	3,2	5,9
Summa kostnader	**635,4**	**592,3**	**540,3**
Nettokostnader	**555,5**	**515,6**	**461,4**

Anslagsredovisning, mnkr

Anslagsredovisning mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Styrelse	56,7	0,0	56,7
Kommunstyrelsens förvaltning	125,8	62,3	188,1
Räddningstjänst/Säkerhet	48,8	0,0	48,8
Gymnasieverksamhet	241,7	0,3	242,0
Vuxenutbildning	42,9	0,4	43,3
Övrig extern verksamhet	39,6	16,9	56,5
Summa	**555,5**	**79,9**	**635,5**

3.2 Investeringsbudget

Investeringar
Investeringar inom IT verksamheten avser stärkt infrastruktur samt löpande investeringar i datorer. Genom detta stärks IT-säkerheten i kommunen. Driftskostnader som uppstår här debiteras förvaltningarna inom tjänstekatalogen.

Fastighetsinvesteringar
År 2027 planerar kommunstyrelsen att investera i en ny brandstation i Brålanda. Den planerade hyreskostnaden för 2027 uppgår till 0,95 mnkr. Detta finansieras inom befintlig budgetram för Räddningstjänsten.

Kultur- och fritidsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden omfattar barn- och ungdomskultur, konst, folkbibliotek, musik- och kulturskola, huvudmannaskap för Vänersborgs museum samt öppna offentliga arrangemang. Vidare ingår ungas öppna mötesplatser, idrotts- och fritidsanläggningar, fornvård samt friluftsliv. Nämnden ansvarar också för bidrag, stöd och stimulans till föreningar och studieförbund. Nämndens primära målgrupp är barn och unga i åldern 0-18 år. Samtlig verksamhet ska ha särskilt fokus på att nå underrepresenterade grupper och aktiviteter och utbud ska ha geografisk spridning i kommunen.

Nyckeltal

Bibliotek	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
- antal utlånade media	145 000	140 000	153 622
- antal besök bibliotek	135 000	132 000	128 017

Musik- och kulturskola	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Andel deltagare 6-19 år i %*	14	13	14**
- varav flickor i %	65	69	69
- varav pojkar i %	35	31	31

Öppen ungdomsverksamhet	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Antal besök	20 000	28 100	20 117
- varav flickor i %	40	40	38
- varav pojkar i %	60	60	62

** avser andel deltagare av total åldersgrupp 6-19 år i kommunen.*
*** avser 2024, eftersläpning pga. Publicering*

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram
I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 157 052 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 1 730 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 73 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 314 tkr. Ramen utökades med 50 tkr för kapitalkostnader som följer av investering i konstnärlig gestaltning. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:
Kultur- och fritidsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar samtidigt ett ansträngd ekonomiskt läge till följd av ökade hyror kopplade till fastighetsinvesteringar, ökade kostnader för internt köp och sälj samt ökade verksamhetskostnader.

För att nå budget i balans föreslår nämnden åtgärder motsvarande 3,2 mnkr. Dessa omfattar att inte genomföra vissa planerade fastighetsinvesteringar, höjda avgifter i idrottsanläggningar samt avveckling av verksamheterna Vänersborg Jazz Academy och Barnens Kastanj. Åtgärderna innebär minskat utbud och försämrade förutsättningar inom delar av

kultur- och fritidsverksamheten, men bedöms nödvändiga för att klara budgetramen.

Samtidigt tillkommer en ny mötesplats för unga som planeras stå klar 2027. Investeringen medför en hyreskostnad om 3,9 mnkr. Genom omfördelningar inom nämndens budget kan delar av hyresökningen hanteras, men ett kvarstående behov om 2,9 mnkr återstår. Förvaltningen föreslår i nuläget inga ytterligare åtgärder för att täcka detta, då det skulle innebära ytterligare nedläggning av verksamheter. Nämnden bedömer att mer tid krävs för att analysera möjliga lösningar.

Nämnden har under flera år genomfört omfattande effektiviseringar och personalminskningar, vilket lett till en mer sårbar organisation. Samtidigt ökar förväntningarna på kultur- och fritidsverksamheten att bidra till förebyggande och hälsofrämjande insatser, särskilt för barn och unga. Nämnden betonar att det ekonomiska utrymmet är begränsat och att ytterligare prioriteringar kan komma att krävas under planperioden.

Kommunfullmäktiges beslut
Kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 utökas med 2 374 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 159 427 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	1,4	1,4	4,2
Övriga intäkter	15,9	15,6	17,3
Summa intäkter	**17,3**	**17,0**	**21,5**
Personalkostnader	66,5	64,2	61,2
Omkostnader	107,8	105,6	105,5
Avskrivning/Internränta	2,4	2,4	2,5
Summa kostnader	**176,8**	**172,2**	**169,2**
Nettokostnader	**159,4**	**155,2**	**147,7**

Anslagsredovisning, mnkr

Anslagsredovisningsnivå mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd och administration	14,8	0,5	15,3
Kultur	64,8	3,9	68,7
Fritid	79,8	12,9	92,7
Summa	**159,4**	**17,3**	**176,7**

3.2 Investeringsbudget

Inventarier
Investeringar avser inventarier, maskiner och verksamhetsanpassningar samt konstnärlig gestaltning. Investeringsbudget för konstnärlig gestaltning ska enligt fastställda riktlinjer uppgå till 1% av budget för fastighetsinvesteringar exkl. underhåll.

Fastighetsinvesteringar
Det kvarstår flera idrottsanläggningar som har ett underhållsbehov samt där det behöver anpassas till nya verksamhetsbehov och underhållsmetoder.

Utöver det kommer den nya mötesplatsen för unga att vara färdigställd 2027.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnad av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd, animaliska biprodukter och naturvård.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens insatser styrs till stor del av inkommande ärenden såsom ansökningar, remisser, anmälningar och klagomål. I nämndens verksamhet ingår också deltagande i utvecklingsarbete och framtagande av översikt- och detaljplaner, program och andra övergripande dokument. Nämnden driver och deltar i olika projekt som ofta är nämndsöverskridande.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 279 tkr. Jämfört med budget 2026 minskades ramen med 49 tkr för inflationsuppräkning. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämndens verksamhet präglas av ökade krav till följd av ny och förändrad lagstiftning samt förstärkt statlig styrning inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Tillsynsansvaret är i huvudsak lagstyrt och omfattningen påverkas både av nationella krav och av utvecklingen inom verksamheterna i kommunen. Samtidigt är stora delar av verksamheten intäktsfinansierad genom avgifter, vilket innebär ett begränsat handlingsutrymme vid förändringar i volymer och ärendeflöden.

För att hantera verksamheten inom tilldelad ram prioriterar nämnden lagstadgad tillsyn och effektiv handläggning. Utrymmet för utvecklings- och förbättringsinsatser bedöms vara begränsat inom ramen för befintliga resurser. Nämnden bedömer dock att föreslagna prioriteringar möjliggör att uppdraget fullföljs utan väsentlig påverkan på måluppfyllelsen, förutsatt att budgetramen bibehålls.

Kommunfullmäktiges beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 utökas med 483 tkr för lönerevision 2027.

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 762 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	0,0	0,0	0,4
Övriga intäkter	6,2	5,4	5,3
Summa intäkter	**6,2**	**5,4**	**5,7**
Personalkostnader	16,3	14,7	14,2
Omkostnader	2,7	2,4	3,2
Avskrivningar/internränta	0,0	0,1	0,1
Summa kostnader	**19,0**	**17,2**	**17,5**
Nettokostnader	**12,8**	**11,8**	**11,8**

Revision och Valnämnd

Revisionen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Revisorerna ska pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De ska granska om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll är tillräcklig. Revisorerna har i uppgift att följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes revisionens budgetram 2027 till 1 981 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 25 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

Revisionens budgetram 2027 utökas med 23 tkr för lönerevision 2026. Förslaget har beretts av kommunfullmäktiges presidium.

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2027 till 2 004 tkr.

Resultaträkning revisionen, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Personalkostnader	0,6	0,6	0,4
Omkostnader	1,3	1,3	1,4
Summa kostnader	**2,0**	**1,9**	**1,8**
Nettokostnader	**2,0**	**1,9**	**1,8**

Valnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden har tre ledamöter och tre ersättare. Nämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2027 till 777 tkr. Det tillfälliga anslaget om 2 800 tkr för valåret 2026 togs bort. Inflationskompensationen ökade ramen med 13 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 3 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

Valnämndens budgetram 2027 utökas med 3 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer Valnämndens budgetram 2027 till 780 tkr.

Resultaträkning valnämnden, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Personalkostnader	0,0	2,8	0,2
Omkostnader	0,8	0,8	0,2
Summa kostnader	**0,8**	**3,6**	**0,4**
Nettokostnader	**0,8**	**3,6**	**0,4**

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för gator, parker, skog, bostadsanpassning, renhållning, VA och mark och exploatering. Förutom detta finns intern service, måltidsproduktion till skolor, förskolor och socialförvaltningens boenden. Vidare handhas lokalvård, vaktmästeri, reception, konferensservice och bilpool.

Nyckeltal

Nyckeltal	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Fastigheter och lokaler*			
Totalt fastighetsbestånd, yta kvm	246 500	243 996	248 212
Outhyrda kvm, andel (%)	7,7	6,1	8,4
Totalt fastighetsunderhåll, kr/kvm	166	142	149
Gator och utemiljö			
Driftkostnad kommunala bil- och cykelvägar, kr/m**	80,6	80,6	84,6
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	2 268	1 845	1 832
Städyta 1000-tal kvm per dag	171	184	187
Vattten och avfall			
Odebiterat renvatten, andel (%)	15	19	14,3
Insamlat kommunalt matavfall, kg/in	58	50	58,28
Insamlat kommunalt restavfall, kg/in	100	90	100,1

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 113 270 tkr. Jämfört med budget 2026 har gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 512 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 102 tkr. Gatuenheten tillfördes 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. Ettårsanslagen i budget 2026 om dels 1 000 tkr till projektorganisation för exploatering av södra Sanden dels 5 000 tkr till saneringskostnader södra Sanden togs bort. Ettårsanslaget om 1 900 tkr i budget 2026 för tomhyra av Norra skolan kvarstår även under 2027. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämndens förslag ligger inte inom ram. Sammanlagt begär nämnden 16 350 tkr i utökad budgetram 2027 varav 11 350 tkr avser en ramökning och 5 000 tkr är ett tillfälligt anslag under 2027.

Nämnden har kraftigt ökade kostnader för energi, material och entreprenader samt en växande underhållsskuld inom fastigheter, gator, VA-anläggningar och annan teknisk infrastruktur. Ett ökat behov av akuta åtgärder tränger successivt undan planerat och förebyggande underhåll, vilket bedöms leda till ökade kostnader och försämrad funktion på sikt. Samtidigt tillkommer nya krav från lagstiftning och EU-regler, bland annat avseende beredskap, säkerhet, energiprestanda och bibehållen krontäckning i urbana miljöer, vilka medför ytterligare kostnader som inte ryms inom nuvarande ram.

Inom fastighetsverksamheten är behovet av underhåll särskilt stort. Flera prioriterade åtgärder är redan eftersatta och den samlade underhållsskulden bedöms uppgå till mycket höga nivåer över den kommande tioårsperioden. Nämnden föreslår därför ett årligt tillskott om 4,8 mnkr för driftunderhåll för att hantera de mest akuta åtgärderna.

Även investeringsnivån är ansträngd. Kommunens finansiella mål innebär att investeringar exklusive VA och renhållning ska begränsas, men det samlade investeringsbehovet för 2027 bedöms ändå överstiga fastställd ram. Flera större projekt bedöms samtidigt vara nödvändiga och svåra att senarelägga utan betydande konsekvenser. Det gäller bland annat åtgärder

kopplade till VA-försörjning, bro- och kajstabilitet, gång- och cykeltunneln i Skaven/Öxnered samt exploateringsprojekt som är avgörande för kommunens näringslivs- och samhällsutveckling. Nämnden föreslår därför ramökningar för bland annat kapitalkostnader avseende broar, GC-tunnel, stängselåtgärder enligt Trafikverkets krav, ökade IT-kostnader samt kapital- och driftskostnader kopplade till fastigheten Krickan 1.

För att hålla nära tilldelad ram redovisar nämnden samtidigt effektiviseringsåtgärder och besparingar, främst genom återhållsamhet inom gatuverksamheten och minskat planerat underhåll. Dessa åtgärder bedöms dock få tydliga konsekvenser i form av ökad underhållsskuld, senarelagda investeringar, minskad servicegrad och ökade långsiktiga risker.

Samhällsbyggnadsnämndens samlade bedömning är att MRP för 2027–2029 hanterar de mest akuta behoven men att nuvarande ekonomiska ramar inte är tillräckliga för att långsiktigt säkerställa robust infrastruktur, god fastighetsförvaltning och efterlevnad av ökade lag- och säkerhetskrav. Utan föreslagna ramökningar riskerar kommunen ökade driftstörningar, försämrad kvalitet i samhällsservicen och väsentligt högre kostnader på längre sikt.

Taxejusteringar:
Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att va-taxan höjs med 12 procent vad avser brukningsavgiften och 5 procent för anläggningsavgiften inför 2027. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att revidera avfallstaxan.

Kommunfullmäktiges beslut

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 7 836 tkr. Det avser 2 336 tkr för lönerevision 2026. Nämnden får ett tillfälligt anslag under 2027 om 5 000 tkr för rivning av fastighet på Krickan. Ramen utökas med 500 tkr för ökade drift- och kapitalkostnader kopplat till fastigheten Krickan.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 121 106 tkr

Resultaträkning, mnkr
Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	6,3	6,5	6,6
Övriga intäkter	507,6	493,8	524,0
Summa intäkter	**513,9**	**505,8**	**530,5**
Personalkostnader	197,9	187,0	181,3
Omkostnader	270,2	256,2	311,0
Ränta	59,0	76,7	52,2
Avskrivningar	107,9	107,1	102,5
Summa kostnader	**635,1**	**631,5**	**797,9**
Nettokostnader	**121,1**	**115,7**	**108,9**

Resultaträkning, mnkr
Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Summa intäkter	**53,0**	**51,4**	**48,9**
Personalkostnader	16,8	16,0	14,2
Omkostnader	20,1	22,9	24,4
Ränta	4	3,5	1,7
Avskrivningar	12,1	9,0	5,4
Summa kostnader	**53,0**	**51,4**	**45,7**
Nettokostnader	**0,0**	**0,0**	**3,2**

Resultaträkning, mnkr
Taxefinansierad verksamhet Va-verk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Summa intäkter	**122,0**	**118,0**	**109,9**
Personalkostnader	16,1	16,1	14,9
Omkostnader	41,6	48,3	42,7
Ränta	30,3	25,5	23,0
Avskrivningar	34,0	28,1	25,1
Summa kostnader	**122,0**	**118,0**	**105,6**
Nettokostnader	**0,0**	**0,0**	**4,2**

Samhällsbyggnadsnämnden

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisning Mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd och administration	15,7	2,3	18,0
Gator och vägar/park/tekniska	85,7	69,5	155,2
Fastighetsenhet	19,4	318,5	337,8
Kost-/serviceenheter	0,3	123,6	124,0
S:a skattefinansierad verks	**121,1**	**513,9**	**635,0**
Renhållningsverk	0,0	52,7	52,7
VA-verksamhet	0,0	116,5	116,5
S:a taxefinansierad verks	**0,0**	**169,2**	**169,2**
Summa	**121,1**	**683,1**	**804,2**

3.2 Investeringsbudget

Nämndernas investeringsramar motsvaras av mål- och resursplan 2027-2029. Ambitionen har varit att anpassa investeringsvolymen till det rådande finansiella målet på 7 procent. På grund av fördröjningar och fördyringar i flera större projekt har dock förslaget till investeringsplan ökat jämfört med den nuvarande beslutade planen för 2026–2028. Flera av de större investeringarna är initierade av näringspolitiska skäl, såsom Sanden Södra och Norra, bron över Hamnkanalen och Samhällsmasten på platåbergen.

Kommunens finansiella mål innebär att årets investeringar, exklusive VA och renhållning, inte får överskrida 7 procent av skatter och generella statsbidrag. Detta innebär en investeringsram om 152 mnkr för fastighetsinvesteringar 2027, medan lokalförsörjningsunderlaget visar ett faktiskt behov om 158,8 mnkr. Samhällsbyggnads-nämnden lämnar ett förslag om 154 mnkr på fastighetsinvesteringar. Totala investeringar uppgår till 327,3 mnkr i förslaget inklusive VA och Renhållning om 116 mnkr.

I investerings och exploateringsplanen finns en rad stora och nödvändiga projekt som inte kan skjutas fram utan betydande konsekvenser. Till dessa hör bland annat vattenverket i Skräcklan, lågreservoaren i Brålanda, stabilitetsåtgärder längs Hamngatan, GC-tunneln i Skaven/Öxnered samt VA-utbyggnad i Grunnebo industriområde. Flera av dessa projekt är avgörande för att upprätthålla leveranssäkerhet, följa lagstiftning eller möjliggöra fortsatt näringslivs och samhällsutveckling.

Otillräckliga resurser inom fastighetsunderhåll leder till allt fler akuta åtgärder, högre kostnader och successivt försämrad standard i kommunens byggnader. Utan förstärkta ramar riskerar kommunen fortsatt fördröjda investeringar, ökande kostnader över tid och minskad kvalitet i både samhällsservice och infrastruktur.

Sanden Södra, är ett exploateringsprojekt för en helt ny stadsdel i Vänersborgs kommun och där pågår planeringsarbetet. Projektet innebär stora kommunala kostnader både under och efter genomförandet. Investeringen innebär också stora driftkostnader.

Projektet Sanden Norra, avser anläggande av ställplatser samt ny marina och gästhamn med tillhörande service. Här har projektstart planerats till 2028.

Samhällsmasten på Platåbergen är en näringspolitisk investering som beslutades av kommunfullmäktige den 19 februari 2025 (§16). Syftet med satsningen är att förbättra mobiltäckningen i området, särskilt på Halle- och Hunneberg. Det finns osäkerheter i förutsättningarna för framdrift i projektet och som behöver utredas då finansieringsmodellen innebär svårigheter att få operatörer intresserade. Projektet förväntas kosta totalt 14,8 mnkr när det kan sättas igång, vilket just nu kan ske tidigast 2028.

Bland de mest kritiska investeringarna finns vattenverket i Skräcklan som förväntas slutföras under 2027. På grund av fördröjningar i projektet väntas 11,5 mnkr nu att belasta 2027, men ingen förändring i totalt anslag uppskattas. Även den planerade lågreservoaren i Brålanda är avgörande, då den nuva-

rande reservoaren inte klarar framtida kapacitetsbehov. Dagvattenanläggningen i Nordkroken kräver investeringar för att uppfylla lag- och myndighetskrav och här har kostnaderna gått upp något under 2027, men ingen förändring i totalt anslag.

Hamngatans kajstabilitet kräver 25,5 mnkr i totalt anslag eftersom delar av gatan redan tvingats stängas, och ytterligare avstängningar är att vänta utan åtgärder. En uteblivven investering riskerar att hela sträckan stängs, vilket kraftigt påverkar framkomlighet och stadskärnans funktion. Där förväntas 4 mnkr belasta 2027.

GC- och personbilstunneln i Skaven/Öxnered är ett medfinansieringsprojekt som samordnas med Trafikverket och främjar områdets tillgänglighet. Om kommunens del,41,1 mnkr, inte finansieras kommer ingen tunnel att byggas, den befintliga plankorsningen rivs och området förlorar sin koppling, vilket i sin tur hindrar exploatering och minskar intäkter från tomtförsäljning.

Utbyggnaden av VA-infrastruktur i Grunnebo industriområde är också avgörande för näringslivets utveckling; utan investeringen om 25 mnkr totalt, varav 7,5 mnkr 2027, uteblir nya etableringar helt.

Även avfallshanteringen håller på att moderniseras med nya kärl, sopbilar och personalutrymmen till följd av ändrad lagstiftning. Uteblivna investeringar innebär risk för vattenbrist, ökade kostnader, miljöpåverkan, bristande laguppfyllelse och försämrad arbetsmiljö. En fördröjning har gjort att man uppskattar 3,5 mnkr 2027.

Vid sidan av dessa stora projekt finns ett antal mindre investeringar, bland annat badbrygga i Fredriksberg, pendelparkering i Vargön, VA till Lindås röda stugor, parkeringslösningar i Skaven/Öxnered, brygga vid Fisktorget, toppbeläggning Skaven/Öxnered, Gymixhallens utbyggnad, cirkulationsplats Gropbrovägen/Tegelbruks-vägen samt konstgräs på Lilla Vallen. Många har fått skjutas på framtiden på grund av de ekonomiska förutsättningarna. Även om de är mindre i omfattning bidrar de sammantaget till ökad trygghet, tillgänglighet, attraktivitet och bättre samhällsservice.

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i sju verksamhetsinriktningar och leds av en förvaltningschef samt sju verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och ska förhållas sig till flertalet lagrum, bl.a. Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso och sjukvårdslagen (HSL).

Nyckeltal

Äldreomsorg	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Äldreboende platser	362	362	362
Korttidsplatser	26	26	26
Antal vårdtagare hemtjänst	770	776	723
Hemtjänst timmar	273 000	275 000	254 807
Antal inskrivna i hemsjukvård	1 200	1 100	1 003
Vårddagar med betalansvar	20	50	18

Individ- och familjeomsorg	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Vårddagar, HVB 0-21 år	8 700	7 220	8 508
Vårddagar, familjehem 0-21 år	30 000	27 700	28 202
Antal vårddagar, HVB vuxna	550	660	459
Bidragshushåll, försörjningsstöd	740	700	739
Försörjningsstöd, mnkr netto	57	54	55
Ensamkommande flyktingbarn	3	3	3

Personligt stöd och omsorg	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Boendeplatser LSS/SoL	185	188	185
Antal boendebeslut enl LSS/SoL	188	193	192
Antal boendestödsbeslut enl SOL	110	115	108
Köpta externa platser LSS/SoL	10	13	13
Personer med personlig assistans, SFB och LSS	63	62	63

Arbete, sysselsättning och integration	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Antal mottagna flyktingar	34	25	34
Antal beslut dagl.verks. LSS	225	220	215
Antal anvisade personer	670	620	669

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2027 till 1 283 646 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 5 053 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 1 096 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 12 tkr. Ramen utökades med 12 432 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden budgetförslag ligger inom ram. Samtidigt redovisar socialnämnden att verksamhetens samlade behov inför 2027 överstiger den anvisade budgetramen med totalt 40 980 tkr. Det grundläggande behovet avser i huvudsak volymökningar och kostnadsutveckling inom individ- och familjeomsorgen, särskilt för placeringar av barn och unga i familjehem, HVB och SiS samt kostnader för särskilt förordnade vårdnadshavare. Därutöver redovisas ett behov kopplat till ekonomiskt bistånd till följd av ett ackumulerat gap mellan statligt styrd riksnorm och erhållen inflationskompensation samt ökade kostnader för IT-säkerhet.

Socialnämnden redovisar ett omfattande åtgärds- och omställningspaket. Dessa åtgärder

innebär effektiviseringar, förändrade arbetssätt och långsiktiga omställningar inom flera verk-samhetsområden, och beräknas sammanta-get frigöra cirka 41 000 tkr.

Åtgärderna omfattar bland annat förändrad och mer central bemanningsplanering, fortsatt implementering av välfärdsteknik och digitalisering, arbete för minskad sjukfrånvaro, en tydlig omställning mot mer förebyggande arbete – särskilt för barn och unga – samt åtgärder för att minska kostnader för institutionsplaceringar, försörjningsstöd och extern bemanning. Nämnden anger även att processen för en ny boendeenhet på Lindås avbryts då andra lösningar identifierats för målgruppen.

Åtgärderna löper i huvudsak över hela planperioden 2027–2029 och syftar till att långsiktigt bromsa kostnadsutvecklingen inom lagstyrd verksamhet. Socialnämnden betonar samtidigt att åtgärderna innebär omfattande organisatoriska omställningar och att det finns en tydlig gräns för hur mycket kostnader som kan reduceras inom befintlig ram utan risk för påverkan på kvalitet, arbetsmiljö och tillgänglighet. Nämnden tydliggör därför att det redovisade resursbehovet kvarstår, trots att MRP-förslaget formellt läggs inom anvisad budgetram.

Kommunfullmäktiges beslut
Socialnämndens budgetram 2027 utökas med 35 800 tkr för lönerevision 2026.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	50,2	50,3	106,4
Övriga intäkter	259,8	262,9	273,9
Summa intäkter	**310,0**	**313,2**	**380,3**
Personalkostnader	1036,1	968,3	1006,2
Omkostnader	590,2	567,4	656,1
Avskrivningar/internränta	3,1	3,5	3,3
Summa kostnader	**1 629,4**	**1 539,2**	**1 665,6**
Nettokostnader	**1 319,4**	**1 226,0**	**1 285,3**

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisning mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd och administration	90,0	2,4	93,4
Äldreomsorg	623,8	247,2	890,5
Individ- och familjeomsorg	214,1	6,9	225,7
Personligt stöd och omsorg	272,8	39,8	321,1
Arbete, sysselsättning och integration	82,9	13,7	98,8
Summa	**1 319,4**	**310,0**	**1 629,4**

3.2 Investeringsbudget

Inventarier
Socialnämnden har behov av återinvesteringar i möbler, hjälpmedel och andra inventarier. Driftskostnader för detta täcks inom ram.

Fastighetsinvesteringar
År 2028 har nämnden behov av nytt psykiatriboende med 8 platser, total kostnad 24 mnkr. Driftsbudget för detta boende finns inom verksamheten då detta boende ersätter ett befintligt boende.

År 2030 har nämnden behov av nytt serviceboende LSS med 8 platser, total kostnad 25 mnkr. Driftsbudget till detta boende saknas idag då det är pga. förväntad volymökning.

Ytterligare behov år 2030 gäller nya lokaler för daglig verksamhet LSS och Teknikgruppen i Lindgården, kostnad 124 mnkr. Driftsbudget till detta finns till viss del då det är samlokalisering av befintliga verksamheter men för den förväntade ökade hyran saknas idag driftsbudget.

Utöver dessa behov pågår processen med nytt särskilt boende för äldre med 48 platser på fastigheten Kalkonen som beräknas stå klart 2029. Detta sker i samarbete med AB Vänersborgsbostäder. Beräknad driftskostnad är 35,1 mnkr och saknas inom nämnden idag då det handlar om volymökning.

Överförmyndarnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden ska motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av en mängd lagar och bestämmelser. De viktigaste bestämmelserna om hur tillsynen ska utövas finns i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen, äktenskapsbalken, ärvdabalken, lag om verkan av avtal som slutits under påverkan av psykisk störning och lag om god man för ensamkommande barn. Staten har genom Länsstyrelsen till uppgift att utöva tillsyn över överförmyndarnämndens verksamhet.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 200 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 11 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 6 tkr.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämndens budgetförslag ligger inom ram. Från den 1 juli 2026 träder ny lagstiftning i kraft som innebär nya uppgifter, bland annat övertagande av icke-tvistiga godmanskap från tingsrätterna, ökad granskning, mer dokumentation samt nya krav kopplade till utbildning och register för ställföreträdare. Sammantaget bedöms lagändringarna medföra ökad ärendehantering och högre krav på verksamheten.

Mot denna bakgrund redovisar nämnden ett behov av ytterligare en årsarbetskraft för att nå uppsatta mål, klara lagstadgade handläggningstider och säkerställa en långsiktigt hållbar arbetsbelastning. Inom nuvarande ram finns dock inget utrymme för besparingar, vilket innebär en ökad sårbarhet om verksamhetens omfattning fortsätter att öka utan resursförstärkning.

Kommunfullmäktiges beslut

Överförmyndarnämndens budgetram 2027 utökas med 122 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 321 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	0,0	0,0	0,2
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,1
Summa intäkter	**0,0**	**0,0**	**0,3**
Personalkostnader	5,8	5,4	4,9
Omkostnader	0,6	0,6	0,7
Summa kostnader	**6,3**	**6,0**	**5,6**
Nettokostnader	**6,3**	**6,0**	**5,4**

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

1. Investerings- och exploateringsbudget 2027–2029

I Del III redovisas kommunfullmäktiges beslut om investerings- och exploateringsbudget 2027–2029. Sammanlagt planerar kommunen att investera för 1 234 mnkr under perioden. Det innebär en fortsatt hög investeringsnivå.

Investeringarna är fördelade per nämnd, per år och per projekt. Budgeten sträcker sig över tre år. Exploateringsbudgeten sträcker sig också över tre år och redovisas per projekt på sidan 8.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för huvuddelen av kommunens investeringar så som fastigheter, gator och parker, VA och renhållning samt exploatering.

Investeringar för tågstopp i Brålanda ska prioriteras, då statliga och regionala beslut är på plats.

2. Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2027–2029 innehåller fastighetsinvesteringar för 488 mnkr, varav 84 mnkr till förskolor och skolor, 60 mnkr till daglig verksamhet, 25 mnkr i LSS-boenden, 90 mnkr till idrottsanläggningar, 22 mnkr till mötesplats unga och 143 mnkr till fastighetsunderhåll. Det blir ett snitt på 163 mnkr per år. Det kan jämföras med bokslut en 2024 och 2025 då kommunen investerade 97 mnkr respektive 117 mnkr i fastigheter.

Budgeten för fastighetsinvesteringar redovisas under samhällsbyggnadsnämnden (se sida 7–8). Det är samhällsbyggnadsnämnden som äger och hyr ut kommunens fastigheter till övriga nämnder. Fastighetsprojekten är uppdelade per förhyrande nämnd och omfattar både ny- och ombyggnation samt planerat och akut investeringsunderhåll.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

Sammanfattning, mnkr	2027	2028	2029	S:a
Totalt kommunen	**368,9**	**472,6**	**392,5**	**1 234,1**

Total snittutgift, netto under perioden 2027 - 2029: 411,4 mnkr

Fördelning per nämnd, mnkr	2027	2028	2029	S:a
Barn- och utbildningsnämnden	**11,9**	**11,6**	**9,9**	**33,4**
Byggnadsnämnden	**0,5**	**0,5**	**0,5**	**1,5**
Kommunstyrelsen	**13,9**	**11,0**	**20,5**	**45,4**
Kultur- och fritidsnämnden	**4,4**	**4,3**	**4,3**	**13,0**
Socialnämnden	**1,4**	**1,4**	**5,4**	**8,2**
Samhällsbyggnadsnämnden	**336,8**	**443,8**	**352,0**	**1 132,6**
- Gata/park	34,0	43,0	36,0	113,0
- Fastigheter	153,5	175,1	159,6	488,2
- VA	107,5	58,5	51,5	217,5
- Renhållning	8,5	5,0	5,0	18,5
- Övrigt	5,5	5,9	5,5	16,9
- Exploateringsbudget	27,8	156,3	94,4	278,5

Diagram: Investeringsbudget per år 2027-2029, mnkr

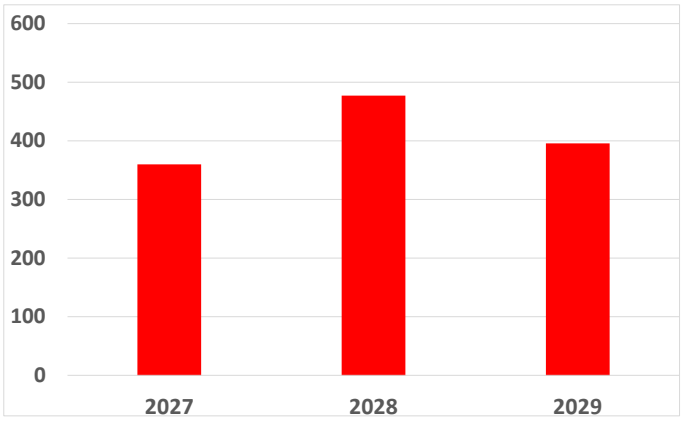
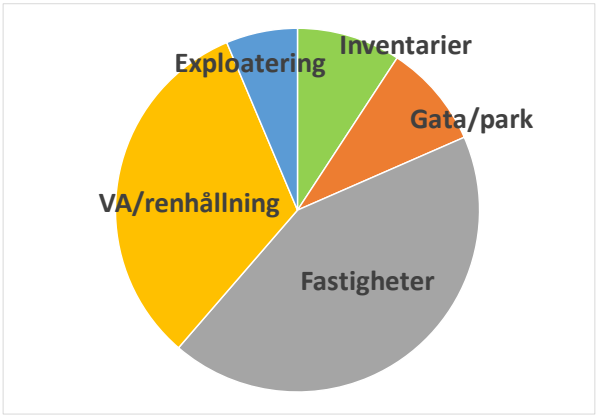

Diagram: Budget 2027 fördelad per verksamhet

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

Nämnd/Projekt, mnkr	2027	2028	2029	S:a
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN				
Inventarier förskola och grundskola	11,9	11,6	9,9	33,4
S:a Utgifter inventarier	11,9	11,6	9,9	33,4
BYGGNADSNÄMNDEN				
Inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
S:a Utgifter inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
KOMMUNSTYRELSEN				
Inventarier	1,0	1,0	1,0	3,0
IT investering	4,0	8,0	4,0	16,0
IT investering datainköp	8,9	2,0	15,5	26,4
S:a Utgifter inventarier	13,9	11,0	20,5	45,4
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN				
Inventarier	3,0	3,0	3,0	9,0
Konstnärlig gestaltning	1,4	1,3	1,3	4,0
S:a Utgifter inventarier	4,4	4,3	4,3	13,0
SOCIALNÄMNDEN				
Administration	0,2	0,2	0,2	0,6
Ädreomsorg	0,5	0,5	4,5	5,5
Individ- och familjeomsorg	0,2	0,2	0,2	0,6
Personligt stöd och omsorg	0,3	0,3	0,3	0,9
Arbete, sysselsättning och integration	0,2	0,2	0,2	0,6
S:a Utgifter inventarier	1,4	1,4	5,4	8,2

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gator och vägar						
1	Belysningsprojekt	25/01-27/12		5,8	5,0	2,0	12,8
2	Gatuarbete i samband med va-sanering	25/01-27/12		4,0	4,0	4,0	12,0
3	Diverse trafikåtgärder	25/01-27/12		1,0	1,0	0,7	2,7
4	Utredning/förprojektering	25/01-27/12		0,3	0,3	0,3	0,9
5	Beläggn.underhåll f.d. drift	25/01-29/12		11,0	11,0	11,0	33,0
6	Platsutveckling	25/01-27/12		0,5	0,5	0,5	1,5
7	Bro hamnkanalen	25/01-27/12	15,0	5,5			5,5
8	Statsbidrag Bro hamnkanalen	25/01-27/12	-5,5	-5,5			-5,5
9	Kajstabilitet Hamngatan	27/01-29/12	25,5	4,0	13,0	8,5	25,5
10	Cirkulationsplats Gropbrov. Tegelbruksv.	29/01-30/12	8,1			0,6	0,6
	S:a Utgifter			**26,6**	**34,8**	**27,6**	**89,0**

Not **Kommentarer till investeringar i gator och vägar**

1 Belysningsprojekt, utbyte av äldre energikrävande armaturer mot LED. Lägre driftskostnad samt ett måste pga produktionsstopp av Natriumlampor.

2 Gatuarbete i samband med VA-sanering.

3 Akuta mindre projekt som uppkommer under året, för att öka trafiksäkerheten, tex. åtgärder GC-vägar, trafiksignaler,

4 Tidig projektering för nästkommande års investeringsprojekt, se not 11-18.

5 Beläggningsunderhåll, för att kunna underhålla kommunens gatukapital.

6 Investering i tätorter som utvecklar stadsmiljön och möjliggör medfinansiering av statligt projekt.

7 Nybyggnation av gång- och cykelbro. Binder ihop Sanden och Sundsgatan.

8 Statsbidrag bro hamnkanalen, med förutsättning att motprestationer beviljas av Trafikverket

9 Stabiliseringsåtgärder av Hamngatan efter genomförd geoteknisk utredning.

10 Cirkulationsplats Gropbrovägen till Tegelbruksvägen.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kollektivtrafikåtgärder						
11	Bhpl Fabriksgatan vid Änggatan	27/01-27/12		0,6			0,6
12	Bhpl Marierovägen vid Hedmanstorget	27/01-27/12		0,3			0,3
13	Bhpl Granåsvägen vid Helenebergsvägen	28/01-28/12			0,5		0,5
14	Bhpl Granåsvägen vid Kyrkan	28/01-28/12			0,5		0,5
	S:a Utgifter			**0,9**	**1,0**	**0,0**	**1,9**

Kommentarer till investeringar i kollektivtrafikåtgärder

11-14 Kollektivtrafikåtgärder. Tillgänglighetsanpassning, Det innebär att vi bygger om hållplatsen så det går att komma ombord på bussen med tex. en rullstol. Säkerheten för de som står på busshållplatsen förbättras också avsevärt.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Cykelbefrämjande åtgärder						
15	GC Karlsbergsvägen	28/01-28/12	2,5	0,0	2,5		2,5
16	GC Granåsvägen, Stationsvägen till Kyrkan	28/01-28/12	3,2		3,2		3,2
17	GC Tegelbruksvägen, Vinchg. till Ankarg.	29/01-29/12	1,9			1,9	1,9
18	GC anslutning järnvägsbron	29/01-29/12	5,0			5,0	5,0
19	GC - väg Stenhammarsvägen	27/01-27/12		5,0			5,0
	S:a Utgifter			**5,0**	**5,7**	**6,9**	**17,6**

Kommentarer till investeringar i cykelbefrämjande

15-19 Åtgärder för att främja cykelåkning. Stenhammarsvägen avser medfinansiering till Trafikverket.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2029	S:a
	Parkverksamhet						
20	Grönytor, lekplatser, parker m.m.	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
	S:a Utgifter			**1,5**	**1,5**	**1,5**	**4,5**

Not **Kommentarer till investeringar i parkverksamhet**

20 Investering i lekplatser, parker och aktivitetsytor. 2027 är planen att rusta upp en eller två lekplatser på Onsjö. Det mesta är leverantör/entreprenad kostnader

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	VA-verksamhet						
21	Säkerhetsarbete enligt EU-direktiv	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
22	Skräcklans vattenverk	22/01-27/12	272,0	11,5			11,5
23	Ombyggn. på vatten- och avloppsverken	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
24	Lågreservoar Brålanda	23/01-27/12	37,5	21,5	2,0		23,5
25	Säkerhetsarbete avloppsrening	27/01-29/12		1,0	1,0	0,5	2,5
26	Digitala vattenmätare	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
27	Nya serviser	27/01-29/12		2,0	2,0	2,0	6,0
28	Dagvattenanläggningar	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
29	Saneringar enligt Blåplan	27/01-29/12		40,0	40,0	40,0	120,0
30	Dagvattenanläggning Nordkroken	23/01-28/12	11,8	4,5	4,5		9,0
31	Resevoarer Skräcklan	26/01-27/12	32,0	16,0			16,0
32	Utbyggnadsplan VA, projektering 3 områden	27/01-27/12	2,0	2,0			2,0
	S:a Utgifter			**107,5**	**58,5**	**51,5**	**217,5**

Not **Kommentarer till investeringar i VA-verksamhet**

21 Åtgärder för att uppfylla krav enligt säkerhetsskyddslagen och cybersäkerhetslägen.

22 Byggnation startat i juni 2023. Arbetet beräknas pågå till och med 2027 enligt beslutad totalbudget.

23 Byte av pumpstation, renovering av byggnader, ny processutrustning

24 Ny reservoar i Brålanda. Fördyring enligt ny kalkyl och tillkommande reservkraftverk och nya pumpar. 2026 beräknas 9 mnkr förbrukas, 2027 21,5 mnkr och 2028 2,0 mnkr. Totalt beräknas då projektet landa på 37,7 inkl egna

25 5 pumpstationer behöver uppgraderas pga gammalt styrsystem där det saknas reservdelar.

26 Fjärravlästa läcksökande, larmande vattenmätare, antenner för avläsning behöver kopletteras för bättre radiotäckning.

27 Avser ledningsförläggning till nya större fastigheter.

28 Kostnader sammanhängande med ny dagvattenplan

29 Förnyelse av ledningsnätet enligt saneringsplan. Krav i miljötillstånd samt från tillsynsmyndighet.

30 Dagvattenanläggning Nordkroken. Lagkrav och föreläggande från länsstyrelsen. Utfallet 2026 beräknas bli endast 1,2 mnkr. Byggnationskostnad beräknad till totalt 9 mnkr fördelat på 2027 och 2028

31 Nya reservoarer vid Skräcklans vattenverk, för att säkertställa kapacitet som krävs för en stabil vattenförsörjning. Arbetet med reservoarerna har inletts och alla indikationer visar att medlen kommer att arbetas upp både 2026 och 2027. Samma entreprenör som för projekt Skräcklans vattenverk. Tight projektuppföljning stärker antagandet om förbrukad budget för åren. Särskilt under perioder av hög efterfrågan eller nödsituationer som torka och

32 Projektering. Ny plan för utbygnad av kommunalt va är antagen. Områdena som pekas ut är Önafors, Floget, Kristinelund. Kostanden för respektive område ska utredas innan tidsplan och prioriteringsordning för utbyggnad föreslås och äskande kan göras.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Renhållningsverksamhet						
33	Utrustning och inventarier	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
34	Fordon/maskiner	27/01-29/12		3,5	3,5	3,5	10,5
35	Förändrad avfallshantering	24/01-27/12	65,0	3,5			3,5
	S:a Utgifter			**8,5**	**5,0**	**5,0**	**18,5**

Not	**Kommentarer till investeringar i Renhållningsverksamhet**
33	Avfallsbehållare, maskinredskap
34	Renhållningsfordon
35	Förändrad avfallshantering enligt lag innebär inköp av ett fordon för att hantera fastighetsnära insamling. Insamling av förpackningar. För 2027 planeras det för ytterliggare 1 fordon kopplat till FNI. Ingår i totalt ursprungligt anslag.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gatuenheten/Tekniska						
36	Fordon och maskiner	27/01-29/12		4,1	4,1	4,1	12,3
37	Inventarier	27/01-29/12			0,4		0,4
	S:a Utgifter			**4,1**	**4,5**	**4,1**	**12,7**

	Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska
36	Utbyte och uppdatering av maskinpark. För 2027 planeras bland annat inköp av lastmaskin, lätt lastbil.
37	Leasingåtertag av mätutrustning. Återinvestering var tredje år.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kostenheten						
38	Köksutrustning/kontorsmöbler	27/01-29/12		1,0	1,0	1,0	3,0
	S:a Utgifter			**1,0**	**1,0**	**1,0**	**3,0**

	Kommentarer till investeringar för Kostenheten
38	Utbyte av utrustning som löpande slits ut.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Serviceenheten						
39	Maskiner, inventarier	27/01-29/12		0,4	0,4	0,4	1,2
	S:a Utgifter			**0,4**	**0,4**	**0,4**	**1,2**

	Kommentarer till investeringar för Serviceenheten
39	Kontinuerligt utbyte och förnyande av lokalvårdsutrustning.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Fastighetsinvesteringar

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Barnomsorg och grundskola:						
1	Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	25/01-28/12	47,6	7,6	41,0		48,6
2	Förskola/skola, verksamhetsanpassning	27/01-29/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
3	Förskole- och skolgårdar	26/01-27/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
4	Öxnereds förskola, nybyggnad	26/01-27/12	60,7	17,0			17,0
	S:a Utgifter			**30,6**	**47,0**	**6,0**	**83,6**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar barnomsorg och grundskola
1	Nybyggnation av idrottshall Mariedalskolan
2	Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pågående verksamheter
3	Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pedagogisk utemiljö
4	Nybyggnation av Öxnereds förskola

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Kultur- och fritidsfastigheter:						
5	Hallevi IP	28/01-29/12	6,5	0,0	2,0	4,5	6,5
6	B-hus Sportcentrum	24/01-28/05	81,0	25,0	3,0		28,0
7	Mötesplats unga, Torpa	25/01-27-12	54,0	22,2			22,2
8	Brätte ishall	25/01-28/12	17,5	0,0	17,0		17,0
9	Gymmixhallen	29/01-29-12	10,0			10,0	10,0
10	Frendevi	27/01-27/12	3,0	3,0			3,0
11	Vänersvallen Lilla Vallen, konstgräs	28/01-28/12	8,0		8,0		8,0
12	Sörbyvallen	28/01-28/12	4,5		4,5		4,5
13	Brätte ridskola	28/01-28/12	8,0		8,0		8,0
14	Boteredsvallen	29/01-29/12	1,0			1,0	1,0
15	Idrottshuset, läktare	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
16	Kulturhuset, teatern	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
17	Brålandabadet	26/01-27/12	3,0	1,5	0,0		1,5
	S:a Utgifter			**54,7**	**42,5**	**15,5**	**112,7**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar kultur och fritid
5	Hallevi IP, utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
6	Underhållsåtgärder omklädningsrum WC mm. Renovering och viss ombyggnation
7	Mötesplats unga, Torpa inklusive skyddsrum, fritidsbank, solceller samt utemiljö
8	Verksamhetsanpassning med betongpist och energioptimering.
9	Verksamhetsanpassning - utbyggnad. Saknar tillräckligt stora ytor.
10	Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
11	Verksamhetsanpassning konstgräs samt kringliggande logistik
12	Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
13	Omklädningsrum, samlingslokal/cafeteria
14	Dränering
15	Verksamhetsanpassning
16	Renvoering av stolar i teater
17	Renoveringsåtgärder utomhusbassäng

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:						
18	Boende socialpsykiatri, 8 platser	27/01-28/12	24,0	10,0	14,0		24,0
20	Serviceboende LSS, 8 platser	28/01-30/12	25,0		1,0	10,0	11,0
21	Lindgården	28/01-30/12	124,0		4,0	60,0	64,0
	S:a Utgifter			**10,0**	**19,0**	**70,0**	**99,0**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar omsorg om funktionshindrade
18	Boende socialpsykiatri, 8 platser
20	Serviceboende LSS, 8 platser
21	Lindgården, dagligverksamhet LSS

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
22	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	27/01 - 29/12		39,2	51,6	52,1	142,9
23	Myndighetskrav	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
24	Brålandabadet	28/01 - 28/12		0,0	1,0		1,0
25	Hållbarhet och energioptimering	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
26	Verksamhetsanpassningar	27/01 - 29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
27	Dyrehög	27/01 - 27/12	8,0	8,0			8,0
28	Dyrehög	28/01 - 29/12	6,0		3,0	3,0	6,0
29	Torget Vänersborg	29/01 - 29/12	2,0			2,0	2,0
	S:a Utgifter			**58,2**	**66,6**	**68,1**	**192,9**

Not	**Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen**
22	Investeringsunderhåll som utförs efter framtagen plan.
23	Avsatta medel för tvingande åtgärder
24	Underhållsbehov av hus, omklädningsrum och säkerhet enligt lokalförsörjningsunderlaget
25	Energisparåtgärder samt övergång till mer hållbara lösningar
26	Avsatta medel för verksamhetsanpassningar inom samhällsbyggnad
27	Anpassning till räddningstjänst enligt KS 2025/89
28	Shb anpassningar av verksamhet, byte värmekälla samt redundanslösningar
29	Ny och robustare offentlig toalett.

S:a fastighetsinvesteringar, mnkr	**153,5**	**175,1**	**159,6**	**488,2**

Exploateringsbudget

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
30	Brättelänken, Skaven mot Edsvägen	20/09-29/12	41,0	5,0	21,0	15,0	41,0
31	Toppbeläggning Trestad center Västra	29/01-29/12	3,5			3,5	3,5
32	GC/personbilstunnel Skaven/Öxnered*	22/01-27/12	41,1				0,0
33	Anslutning- o genomfartsvägar till Tunnel Skaven/Öxnered	27/06-28/12	6,0	3,5	2,5		6,0
34	Sanden, Södra	24/01-40/12	utreds	10,0	50,0	15,4	75,4
35	Markinköp	27/01-29/12	30,0	0,0	10,0	10,0	20,0
36	Grunnebo industriområde	22/01-28/12	25,0	7,5	7,5		15,0
37	Sikhall	28/01-28/12	2,0		2,0		2,0
38	Norra Sanden	25/01-30/12	100,0	0,0	38,5	45,0	83,5
39	Hamngatan Kvartersmark	28/01-28/12	4,0		4,0		4,0
40	Samhällsmast på platåbergen**	28/01-	14,8	0,0	14,8		14,8
41	Badbrygga Fredriksberg	29/01-	2,0	0,0		2,0	2,0
42	Vargön pendelparkering	27/01-27/12	1,8	1,8			1,8
43	VA till Lindås röda stugor	28/01-28/12	2,0	0,0	2,0		2,0
44	Skaven/Öxnered parkering	26/01-28/12	5,0		4,0		4,0
45	Toppbeläggning Skaven/Öxnered	29/01-29/12	3,5			3,5	3,5
	S:a Utgifter			**27,8**	**156,3**	**94,4**	**278,5**

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Exploateringsbudget

Not	Kommentarer till exploateringsbudgeten:
30	Vägen är en förutsättning för pågående och framtida exploateringar. Budget har räknats upp till följd av fördröjning och prisökningar, Indexerat 2025.
31	Toppbeläggning av nytt industriområde, Trestad Center
32	Medfinansieringsprojekt med Trafikverket. Tunnel krävs med tanke på utbyggnad av bostäder på Skaven/Öxnered Trafikverket har aviserat om kostnadsökning på 5 mnkr år 2027 till följd av transportering av överskottsmassor *Beslut medfinansierings- och samverkansavtal enligt KF 2026-02-18. Beslut KF 2026-04-22 om tilläggsbudget 2026 om 32,4 mnkr. Trafikverket genomför produktion av tunneln under 2027. Kommunen har gjort en avsättning för att medfinansiera projektet, därav inget investeringsbelopp 2027.
33	Avser byggnation av anslutningsvägar efter trafikverkets arbete. Projektering för dessa är redan utförda i tidigare projekt.
34	Exploatering av området Sanden, Södra. Preliminär prognos med uppdaterade förutsättningar och tidsram. Anpassning till Trafikverkets stationsprojekt.
35	Förvärv av fastigheter för kommunens fortsatta exploatering och utveckling.
36	Exploatering av nytt industriområde, avser utbyggnad av VA. Besked från extern aktör är avgörande för projektets framfart.
37	Uppstart utveckling Sikhall efter detaljplan vunnit laga kraft.
38	Exploatering av Norra Sanden. Kostnader avser anläggande av ställplatser, ny marina och gästhamn med tillhörande service. Totalanslag ökats med 15,0 mnkr efter ny kalkyl.
39	Ombyggnation av kvartersmark i ny detaljplan för Hamngatan.
40	Beslut om ny samhällsmast enligt KF 2025-02-19 §16. **Projektägarskap och framdrift behöver utredas.
41	Bifall av medborgarförslag SBN 2024/319
42	Anläggning av pendelparkering vid stationsläge
43	Anslutning till kommunalt VA inför försäljning av fastigheter
44	Parkering vid stationläge enligt detaljplan Öxnered/Skaven
45	Toppbeläggning av nytt område, Skaven/Önxnered

SAMMANFATTNING

Verksamhet/Projekt	2027	2028	2029	S:a
Summa utgifter gata och park	**34,0**	**43,0**	**36,0**	**113,0**
Summa utgifter VA	**107,5**	**58,5**	**51,5**	**217,5**
Summa utgifter renhållning	**8,5**	**5,0**	**5,0**	**18,5**
Summa utgifter övrigt	**5,5**	**5,9**	**5,5**	**16,9**
Summa fastighetsinvesteringar	**153,5**	**175,1**	**159,6**	**488,2**
Summa exploateringsbudget	**27,8**	**156,3**	**94,4**	**278,5**
SUMMA	**336,8**	**443,8**	**352,0**	**1 132,6**

Bolag och kommunalförbund 2027

AB Vänersborgsbostäder

Ordförande: Håkan Falk (S)
Vice ordförande: Dan Åberg (M)
VD: Gunnar Johansson

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	369	378	387
Kostnader	-366	-369	-375
Resultat	3	9	12
Investeringar	64	75	150
Tillgångar	2 318	2 318	2 393
Skulder	2 015	2 006	2 069
Eget kapital	303	312	324
Soliditet	13,1%	13,5%	13,6%

Verksamhetsbeskrivning

AB Vänersborgsbostäder är ett kommunalt bostadsaktiebolag som ska främja bostadsförsörjningen i Vänersborgs kommun och skapa ett attraktivt boende i kommunens tätorter. Bolaget har 3 573 lägenheter varav 495 lägenheter i särskilda boendeformer som blockförhyrs av Vänersborgs kommun. Förvaltningen bedrivs till största del i egen regi. Antalet anställda var per den 31 december 2025 71 personer.

Resultat och resultatutveckling

Räntekostnaden har sedan 2022 stigit kraftigt i bolaget och ökningen kommer fortsätta de närmaste åren. Styrelsen antog i december 2025 en budget för 2026 som understiger den eftersträvade avkastningen om 4% av eget kapital. Detta gjordes för att möjliggöra fortsatt gott underhåll av bolagets fastigheter även vid ökade räntekostnader. Under 2027 prognostiseras bolaget åter nå den eftersträvade avkastningen.

Investeringar

Inga nyproduktionsprojekt under 2025 och inte heller några planerade under 2026. Först 2027 räknar bolaget med att det investeras i nyproduktionsprojektet för fastigheten Kalkonen. Utöver nyproduktion kommer bolagets investeringar bestå av upprustning av befintligt fastighetsbestånd. Främst genom stambyten och takbyten enligt tidigare fastlagd underhållsplan men även genom fortsatt satsning på energibesparande investeringar.

Soliditet och soliditetsutveckling

Kommande upprustningsinvesteringar bedöms kunna göras med bolagets kassaflöde. Nybyggnadsprojektet 2027 däremot kommer kräva viss upplåning. Soliditeten beräknas öka marginellt under prognosperioden.

Bolag och kommunalförbund 2027

Fastighets AB Vänersborg

Ordförande: Mats Andersson (C)
Vice ordförande: Tommy Christensson (M)
VD: Gunnar Johansson

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	12	11	12
Kostnader	-26	-11	-10
Resultat	-14	0	2
Investeringar	24	2	70
Tillgångar	95	93	158
Skulder	70	68	118
Eget kapital	25	25	40
Soliditet	26,3	26,9	25,3

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget är ett kommunalt fastighetsbolag med inriktning mot att köpa, sälja, bygga, förvalta och hyra ut näringslivsfastigheter inom Vänersborgs kommun. Målsättningen är att skapa förutsättningar för etablering av nya företag och därmed bidra till ökad sysselsättning. Bolaget äger för närvarande åtta fastigheter. Verksamheten sköts från och med den 1 september 2023 av personal från AB Vänersborgsbostäder.

Resultat och resultatutveckling

Under 2025 bytte bolaget redovisningsprincip till K3 vilket har en resultatutjämnade effekt för investeringar. Bolaget gjorde också nedskrivningar på 15 mkr relaterat till investeringarna på Hunneberg då dessa kortsiktigt inte kan motiveras av intäkterna. Resultatutvecklingen bedöms vara stabil under prognosperioden.

Investeringar

Investeringsbehoven styrs av underhållsplanen samt hyresgästernas önskemål om utveckling. Under 2026 kommer investeringar göras i fastigheten Kordan om 2 mkr samt underhåll om knappt 2 mkr spritt över fastighetsbeståndet. Bolaget räknar med att under 2027 göra investeringar i en ny anläggning för Kustbevakningen på Sanden.

Soliditet och soliditetsutveckling

Under 2025 skrevs värdet upp på fastigheten Kordan 3 motsvarande nedskrivningen på fastigheten Hunneberg 1:7 vilket gjorde att soliditeten hölls intakt. Avseende 2026 så antas soliditeten öka med årets vinst. Bolaget räknar med att under 2027 få ett kapitaltillskott motsvarande 20% av investeringen för kustbevakningens anläggning för att inte urholka soliditeten.

Bolag och kommunalförbund 2027

Kunskapsförbundet Väst

Ordförande: Mikael Arvemark (C)
Vice ordförande: Madelaine Carlsson (S)
2:e vice ordförande: Maud Bengtsson (S)
Förbundsdirektör: Maria Hildefors

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	799	811	833
Kostnader	791	811	844
Resultat	8	0	-11
Investeringar	4	11	11
Tillgångar	354	355	350
Skulder	315	316	322
Eget kapital	39	39	28
Soliditet	11 %	11 %	8 %

Verksamhetsbeskrivning

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala gymnasie- och vuxenutbildningen som bedrivs i Trollhättan och Vänersborg.

Resultat och resultatutveckling

Förbundet har inte haft råd att bedriva samma verksamhet som tidigare och under 2025 och 2026 har neddragningar gjorts för att ha en budget i balans. Det positiva resultatet 2025 består till största delen av poster som är av engångskaraktär som inte kommer påverka kommande års resultat. Under 2027 förväntas resultatet försämras och förbundets prognos visar ett underskott.

Politiska förändringar, nya reformer och andra krav och förväntningar kommer påverka gymnasiet och vuxenutbildningen under 2027 men även kommande år. Enligt regeringen genomförs de största reformerna för skolan på 30 år där en del redan har genomförts och andra förväntas beslutas inom kort. Flera reformer kommer få stor påverkan på Kunskapsförbundets verksamhet. Det är ofta osäkert hur förändringarna ska finansieras och svårt att beräkna hur kostnaderna förändras. Siffrorna i tabellen för 2026 och 2027 innehåller inte några kostnader för nya reformer.

Det finns också flera andra förändringar som påverkar Kunskapsförbundets ekonomi. Under hösten 2026 och 2027 kommer fler elever till den anpassade gymnasieskolan där den genomsnittliga kostnaden är högre än för elever i gymnasieskolan. Fler elever väljer yrkesprogram som är dyrare och som har en högre lärartäthet än ett högskoleförberedande program. De här förändringarna beräknas öka förbundets kostnader med 9 mnkr, vilket leder till ett underskott.

Utöver detta förväntas behovet av Sfi-undervisning vara fortsatt stort då Högskolan Väst under 2027 och 2028 planerar för att ta emot fler internationella studenter som har rätt till Sfi-utbildning. Det är idag svårt att beräkna denna kostnad.

Kunskapsförbundet har under flera år gjort anpassningar och har idag en låg lärartäthet jämfört med andra liknande verksamheter. Bedömningen är att verksamheterna kommit till en nivå där det är svårt att fortsätta neddragningar utan att kvaliteten försämras.

Investeringar

Kunskapsförbundets investeringar består främst av läromedel inklusive elevdatorer, möbler, och utrustning till gymnasieskolorna och vuxenutbildningen.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten kommer minska under 2027 på grund av det förväntade underskottet.

Bolag och kommunalförbund 2027

Halle och Hunneberg

Ordförande: Annalena Levin (C)
Vice ordförande: Ann-Helen Selander (M)
VD/chef: Robert Stenberg

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	8,6	8,2	9,7
Kostnader	-8,6	-9,1	-9,7
Resultat	0	-0,9	0
Investeringar	1,1	0	0
Tillgångar	3,8	2,9	2,9
Skulder	1,4	1,4	1,4
Eget kapital	2,4	1,5	1,5
Soliditet	63 %	52 %	52 %

Verksamhetsbeskrivning

Halle och Hunneberg AB ska verka för en gemensam organisation mot en exportmogen destination och en hållbar reseanledning inom det rörliga friluftslivet.

Resultat och resultatutveckling

Trots ett budgeterat underskott på cirka 850 tkr nådde bolaget nollresultat 2025. Omsättningen ökade med 1,2 mnkr och bolaget fick ett extra bidrag på 400 tkr från Stiftelsen Bergagården. Resultatet är särskilt positivt eftersom bolaget samtidigt haft ökade kostnader för hyra, el och drift.

Vid uppstarten 2024 fastställdes grundbidraget till samma nivå som tidigare bolag och stiftelse erhöll 2018. Samtliga avtal behövde tecknas om, vilket ökade kostnaderna. Grundbidraget räknades upp något 2025, men ekonomin är fortsatt ansträngd.

Orsakerna är främst ökade priser samt att bolaget tagit över drift och underhåll av vandringsleder utan att särskilda medel avsatts vid uppstarten.
Det ekonomiska trycket ökar 2026 när bolaget påbörjar aktivt underhåll av grillplatser, leder och vindskydd, vilket kräver resurser och långsiktig finansiering.

Under 2025 och 2026 har dialog förts med avtalspartnerna i Vänersborgs, Grästorps och Trollhättans kommuner. Kommunerna har föreslagit att grundbidraget höjs med 850 tkr från 2027, vilket skulle stärka bolagets förutsättningar att bedriva verksamheten enligt ägar- och bolagsdirektiv samt avtal. Höjningen ingår i prognosen för 2027.

Bolaget väntas fortsatt öka omsättning och intäkter under 2026 och 2027. Styrelsen bedömer dock att en justering av grundbidraget är nödvändig för långsiktig ekonomisk stabilitet.

Investeringar

Trollskogen planeras vara färdigställd 2026 med finansiering från Leader och Jordbruksverket. En utredning pågår om ombyggnation av butik och infocenter för att skapa ett modernare besöksmål. Ställplatser byggs och beräknas bli klara 2026. Projektering har genomförts och bygglov beviljats för fem stugor enligt samma modell som ställplatserna.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten väntas minska till följd av underskottet 2026 men stabiliseras därefter över 50 procent. En hållbar kapitalstruktur förutsätter att grundbidraget justeras; annars kvarstår risken för fortsatta underskott och urholkad soliditet.

Bolag och kommunalförbund 2027

Vattenpalatset Vänerparken AB

Ordförande: Håkan Falk (S)
Vice ordförande: Filip Milén (M)
VD/chef: Carolina Svanström

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	20,5	21,0	21,5
Kostnader	-20,5	-22,0	-22,5
Resultat	0,0	-1,0	-1,0
Investeringar	0,1	0,0	0,0
Tillgångar	13,5	12,5	11,5
Skulder	5,2	5,2	5,2
Eget kapital	8,3	7,3	6,3
Soliditet	62 %	58 %	55%

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget har till uppgift att driva bad och simhallsrörelse. Bolaget erbjuder äventyrsbad och motionsim samt simkolor. Därtill erbjuds bad i varmbad. I badet bedrivs även caféverksamhet.

Resultat och resultatutveckling

Bolagets nettoomsättning har ökat jämfört med föregående räkenskapsår, där man har fått ökade intäkter via simskolor samt äventyrsbad, trots en vädermässigt ogynnsam sommar.

Försäljning via cafeteria och reception når inte upp till budget.

På kostnadssidan överskreds budgeten för el, fjärrvärme och vatten. Trots månadsvis uppföljning där förbrukning har minskat så har kostnaden ökat.

Driftskostnader tillsammans med personalkostnader och hyra är bolagets största utgifter.

Investeringar

Under året har ett pooltäcke införskaffats för att förhindra värmeförluster.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten är oförändrad i jämförelse med föregående räkenskapsår. Om inte mer medel skjuts till verksamheten så kommer bolaget i framtiden behöva använda sig av det fria egna kapitalet för att klara av sin verksamhet, därav minskar soliditeten framåt.

Nätaktiebolaget Biogas i Brålanda AB.

Ordförande: Bo Carlsson (C)
Vice ordförande: Tommy Christensson (M)
VD: Ingemar Johansson

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	0,004	0,004	0,004
Kostnader	-0,004	-0,004	-0,004
Resultat	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Tillgångar	5,0	5,0	5,0
Skulder	2,3	2,2	2,1
Eget kapital	2,6	2,6	2,6
Soliditet	52,0	53,0	54,0

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

Bolaget bildades 2009-03-04 och ägs av Vänersborgs kommun 73 procent, Melleruds kommun 18 procent och Biogas Brålanda AB 9 procent.

Bolagets verksamhet består av att bygga, äga och förvalta gasledningsnät för biogas inom Vänersborgs och Melleruds kommuner med syfte att säkerställa tillgången på biogas för Vänersborgs och Melleruds kommuners egna fordon och kommunernas invånare.

Resultat och resultatutveckling

Resultatet de senaste åren har varit några tusen kronor per år. 2024 var vinst 20 tkr och 2025 var vinsten cirka 3000 kr. Vår nettoomsättning 2025 var 375 tkr. Vi har endast en kund och det är AB Biogas Brålanda

Investeringar

Under senaste tio åren har vi inte haft några investeringskostnader.

Det planeras att byggas en stor biogasanläggning. Blir byggnationen av kommer Nätaktiebolagets Biogas Brålandas ledningar inte att användas. Byggnationen planeras tidigas under 2029.

Soliditet och soliditetsutveckling

2025	2026	2027
52%	53%	54%

Eftersom vi inte gör några investeringar ökar soliditet något.

Bolag och kommunalförbund 2027

Räddningstjänsten Fyrbodal

Ordförande: Jerker Lundin (KD)
1:e vice ordförande: Pia Fogelberg (M)
2:e vice ordförande: Dan Nyberg (S)
3:e vice ordförande: Terje Skaarnes (SD)
Förbundsdirektör: Markus Green

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	252	255	327
Kostnader	-251	-255	-327
Resultat	0	0	0
Investeringar	23	26	65
Tillgångar	176	182	197
Skulder	109	115	130
Eget kapital	67	67	67
Soliditet	37,8%	≥30%	≥30%

Verksamhetsbeskrivning
Räddningstjänsten Fyrbodal bildades vid årsskiftet 2024/2025 genom sammanslagning av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Genom sammanslagningen skapas bättre möjligheter att säkerställa en fungerande och robust räddningstjänst.

Det finns behov av en stark utveckling i många delar av förbundet. Det behövs utbildningsinsatser, det pågår olika tillsynsprocesser på verksamheten och lagstiftningen ställer nya krav.

Resultat och resultatutveckling
Prognosen för 2026 motsvarar budgeten för 2026, eftersom förbundet ännu inte har tagit fram någon prognos. Den första prognosen redovisas i delårsrapporten per april. År 2026 är förbundets första ”normalår”. Medlemsavgiften har räknats upp med PKV för 2027, med 2026 som basår. Budgeten för 2027 inkluderar Orust inträde i förbundet samt en tilläggsbudget om 4,5 mnkr, som avser införande av räddningsledningssystem.

Investeringar
Förbundet har arbetat fram en investeringsplan över åren 2027–2029 och arbetet med att ta fram en mer långsiktig plan pågår. Investeringsvolymen från 2029 och framåt är därför inte säkerställt ännu.

Soliditet och soliditetsutveckling
Soliditeten beräknas hålla en nivå strax över 30%.

Bolag och kommunalförbund 2027

Fyrstads Flygplats AB

Ordförande: Peter Eriksson (M)
Vice ordförande: Benny Augustsson (S)
VD: Josef Khan

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	44,0	51,4	53,7
Kostnader	-45,5	-51,4	-53,7
Resultat	-1,5	0	0
Investeringar	2,6	8,8	25,0
Tillgångar	31,4	35,4	57,1
Skulder	31,4	35,4	57,1
Eget kapital	23,9	23,9	23,9
Soliditet	76%	67%	42%

Verksamhetsbeskrivning

Fyrstads Flygplats AB driver Göteborg Stallbacka Airport och ägs av kommunerna Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla och Lysekil. Flygplatsen är en säkerhetsgodkänd instrumentflygplats med ansvar för såväl samhällsviktig som kommersiell flygtrafik. Verksamheten omfattar reguljär linjetrafik, fraktflyg, allmänflyg samt utbildningsverksamhet. Flygplatsen är av staten utpekad som beredskapsflygplats och utgör en viktig del av regionens infrastruktur samt totalförsvar.

Resultat och resultatutveckling

Bolagets ekonomi påverkas främst av trafikintäkter, offentliga ersättningar samt kostnadsutvecklingen inom drift och personal. Bokslutet för 2025 visar ett negativt resultat, medan prognosen för 2026 och budgeten för 2027 bedöms uppvisa resultat i balans.

Samtidigt är resultatet känsligt för förändringar i intäktsutvecklingen och kostnadsnivåerna, vilket ställer krav på fortsatt god kostnadskontroll och stabil finansiering. Verksamhetsanslag, statligt driftbidrag och beredskapsersättning bedöms även fortsättningsvis vara av avgörande betydelse för att säkerställa flygplatsens samhällsviktiga uppdrag och ekonomiska stabilitet.

Investeringar

Investeringarna följer bolagets fastställda verksamhets- och investeringsplan och avser både underhåll och utveckling av flygplatsens tekniska och operativa infrastruktur.
Under 2026 uppgår investeringarna till cirka 8,8 mkr och under 2027 till cirka 25,0 mkr. Tidpunkterna ska ses som preliminära och kan komma att justeras vid behov. Genomförandet sker successivt i takt med tillgängliga ekonomiska ramar och erhållen finansiering.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten påverkas av investeringsnivå, resultat och behov av upplåning. Efter en soliditet om 76 procent 2025 bedöms soliditeten minska väsentligt under planperioden till följd av ökade investeringar. För 2027 beräknas soliditeten uppgå till cirka 42 procent, vilket innebär en tydlig försvagning jämfört med tidigare år och speglar en kraftigt ökad investeringsnivå, som i huvudsak finansieras genom upplåning inom ramen för beslutad borgensram, samtidigt som det egna kapitalet i huvudsak är oförändrat.

Vänersborgs kommun

§ 184

Beslut om politisk organisation kommande mandatperiod 2026-2030

KS 2024/654

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att följande nämndstruktur ska gälla från och med den 1 januari 2027:

1. Att behålla facknämnderna Barn och utbildningsnämnden, Socialnämnden, Kultur och fritidsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och Överförmyndarnämnden. Vad gäller Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Byggnadsnämnden görs en förnyad översyn av nämndsorganisationen inför år 2029.
2. Att i kommunstyrelsen samlas alla strategiska samhällsbyggnadsfrågor.
3. Att en ny Teknik- och servicenämnd inrättas
4. Att avveckla Samhällsbyggnadsnämnden, vars uppgifter överförs till Kommunstyrelsen och till Teknik och servicenämnden.
5. Att uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram reglementen för samtliga nämnder i enlighet med den nya strukturen.
6. Att uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram förslag på nämndernas sammansättning och presidier inför kommunfullmäktiges val till nämnderna för mandatperioden 2026-2030.

Reservationer, protokollsanteckningar, jäv

Cecilia Prins (L), Gunnar Henriksson (L), Henrik Harlitz (M), Lena Eckerbom Wendel (M), Robin Danielsson (M), Henrik Josten (M), Dan Åberg (M), Tor Wendel (M), Kristina Edvinsson (M) och Robin Skenhede reserverade sig till förmån för Henrik Harlitz (M) yrkande.

Mathias Olsson (SD), Anders Strand (SD), Göran Nilsson (SD), Torbjörn Moqvist (SD) och Kalle Lundgren (SD) reserverade sig till förmån för Anders Strands (SD) yrkande.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunstyrelsens reglemente §2, beslutad av kommunfullmäktige 2023-09-13 § 142, har kommunstyrelsen ansvar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Inför ny mandatperiod beslutade kommunstyrelsen 24-11-27 §224 att ge personal- och förhandlingsutskottet i uppdrag att göra en översyn samt att ta fram ett förslag för politisk organisation inför kommande mandatperiod 2026-

2030. I beslutet framgår att förslaget ska arbetas fram på så sätt att samtliga partier ges insyn, inflytande och delaktighet samt att förslaget ska samverkas med kommundirektören för att verksamheten ska hinna planera framåt.

Under våren med start 25-02-28 har Personal- och förhandlingsutskottet på varje möte processat den politiska organisationen. Kommundirektören samt partiföreträdare för de partier som inte är representerade i utskottet har varit inbjudna. Kommundirektören har bistått med exempel från hur andra kommuner valt att organisera sig samt redovisat några möjliga alternativa organisationsstrukturer. Personal- och förhandlingsutskottet har också fått tagit del av en delrapport från förvaltningen som belyser möjliga alternativa sätt att organisera kommunförvaltningen.

Vid Personal- och förhandlingsutskottets möte 25-09-24 hade utskottets ledamöter dialog om de olika förslag och synpunkter som de politiska partierna inkommit med. Ordföranden har utifrån dialogen formulerat ett ordförandeförslag om ny politisk nämndsorganisation inför mandatperioden 2026-2030.

Kommundirektören och kommunledningsgruppen (KLG) har tagit del av ordförandeförslaget och har diskuterat det utifrån ett förvaltningsperspektiv. Kommunledningsgruppen vill understryka att det ur ett resurs- och effektivitetsperspektiv med god ekonomisk hushållning finns vinster att göra om miljö- och byggnadsförvaltningen endast hade en nämnd att arbeta för. Dessa två nämnder skulle, vid en sammanslagning, få en lagom bra avvägd mängd ärenden att hantera och förvaltningens processer med registrering, ärendeberedning, nämndsmöten och tjänstepersonstöd hade därav kunnat effektiviserats. Mellan de två nämnderna föreligger normalt inga jävsituationer, varför inga formella hinder finns för en sammanslagning.

Kommunledningsgruppen ser vidare en stor fördel med att nämnder och förvaltningar följer samma struktur, dvs en nämnd/en förvaltning. Detta underlättar i de interna processerna/framtagande av statistik/kostnadsfördelningar etc.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2025-12-03, § 220
- Personal- och förhandlingsutskottets beslut 2025-11-13 § 31
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10
- Ordförandens förslag till politisk organisation, 2025-10-21
- Partiernas skriftliga synpunkter, 2025-10-21

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Anders Strand (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med ändringen att Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Byggnadsnämnden slås ihop till en nämnd.

Kenneth Borgmalm (S) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. I yrkandet instämde Gunilla Cederbom (V).

Henrik Harlitz (M) yrkade i första hand på återremiss för att förtydliga vad som menas med strategiska samhällsbyggnadsfrågor och i andra hand instämde han i Anders Strands (SD) ändringsyrkande. I yrkandet instämde Tor Wendel (M), Lena Eckerbom Wendel (M) och Cecilia Prins (L).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns tre förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag, Anders Strands (SD) ändringsyrkande och Henrik Harlitzs (M) yrkande om återremiss.

Ordföranden frågade först om ärendet skulle avgöras idag eller återremitteras och fann att kommunfullmäktige beslutat att avgöra ärendet idag.

Omröstning begärdes.

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunfullmäktige. Den som stödjer att ärendet avgörs idag röstar ja, och den som stödjer att ärendet återremitteras röstar nej.

Med 32 ja röster och 13 nej-röster och en som avstod hade fullmäktige beslutat att avgöra ärendet idag. Omröstningen redovisas i bilaga 12.

Ordföranden ställde kommunstyrelsens förslag mot Anders Strands (SD) ändringsyrkande och fann att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärdes.

Ordföranden föreslog därefter följande omröstningsordning, som godkändes av kommunfullmäktige. Den som stödjer kommunstyrelsens förslag röstar ja, och den som stödjer Anders Strands (SD) ändringsyrkande röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 27 ja-röster, 18 nej-röster och en som avstod hade kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Omröstningen redovisas i bilaga 13.

Sändlista

Alla nämnder
Kommunstyrelsen
Personal- och förhandlingsutskottet

§ 95

Förslag på reviderad investerings- och exploateringsplan för åren 2027–2029

SBN 2026/7

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta upprättat förslag till investerings- och exploateringsbudget för år 2027 samt ekonomisk plan för åren 2028–2029 i enlighet med förvaltningens reviderade förslag. Nämnden har därmed fullgjort kommunfullmäktiges uppdrag från 2026-06-17.

Bilagor

Bilaga 9: Reviderad investerings- och exploateringsplan 2027–2029 gata, VA, RH mm

Bilaga 10: Reviderad investerings- och exploateringsplan 2027–2029 fastighet, exploatering

Bilaga 11: Redogörelse för justeringar i reviderat förslag MRP 2027–2029 Gata, VA, RH mm

Bilaga 12: Redogörelse för justeringar i reviderat förslag MRP 2027–2029 Fastighet, exploatering

Bilaga 13: Lista investeringsmedel som plockats bort i förslaget

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har enligt KF 2026-06-17 fått i uppdrag att anpassa investeringsplanen för 2028–2029 till kommunens finansiella investeringsmål. Anpassningen innebär att tidigare beslutade investeringsnivåer behöver minskas med 162,3 mnkr år 2028 och 71,5 mnkr år 2029. Förvaltningen har därför gått igenom planerade projekt, prövat om ej påbörjade investeringar kan utgå och prioriterat ned planåren till de anpassade ramarna. Pågående och verksamhetskritiska återkommande investeringar kvarstår, medan investeringar som ännu inte har påbörjats i huvudsak har prioriterats bort. Det slutliga förslaget av skattefinansierade investeringar landar på 211,7 mnkr 2027, 182,3 mnkr 2028 och 118,1 mnkr 2029. Det innebär att differensen mellan nuvarande förslag och ram uträknat från det finansiella målet uppgår till +9,1 mnkr 2027, +35,7 mnkr 2028 och +105,9 mnkr 2029.

Den korta tidsplanen har inte medgett någon fördjupad analys eller nya konsekvensbeskrivningar. En mer omfattande genomgång behöver därför göras under hösten inför arbetet med Mål- och resursplan 2028. Bortprioritering av större investeringar kan medföra ökade framtida kostnader, ökad underhållsskuld, försämrad arbetsmiljö och servicekvalitet samt sämre förutsättningar för tillväxt och utveckling.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-09-11

Sändlista

Kommunstyrelseförvaltningen

Förvaltningsekonom SBF

Ledningsteam SBF

Budgetekonom

Fastighetsinvesteringar

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Barnomsorg och grundskola:						
1	Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	25/01-28/12	47,6	0,0	0,0		0,0
2	Förskola/skola, verksamhetsanpassning	27/01-29/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
3	Förskole- och skolgårdar	26/01-27/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
4	Öxnereds förskola, nybyggnad	26/01-27/12	60,7	17,0			17,0
	S:a Utgifter			**23,0**	**6,0**	**6,0**	**35,0**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar barnomsorg och grundskola
1	Nybyggnation av idrottshall Mariedalskolan
2	Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pågående verksamheter
3	Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pedagogisk utemiljö
4	Nybyggnation av Öxnereds förskola

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Kultur- och fritidsfastigheter:						
5	Hallevi IP	28/01-29/12	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0
6	B-hus Sportcentrum	24/01-28/05	81,0	25,0	3,0		28,0
7	Mötesplats unga, Torpa	25/01-27-12	54,0	22,2			22,2
8	Brätte ishall	25/01-28/12	17,5	0,0	0,0		0,0
9	Gymmixhallen	29/01-29-12	10,0			0,0	0,0
10	Frendevi	27/01-27/12	3,0	3,0			3,0
11	Vänersvallen Lilla Vallen, konstgräs	28/01-28/12	8,0		0,0		0,0
12	Sörbyvallen	28/01-28/12	4,5		0,0		0,0
13	Brätte ridskola	28/01-28/12	8,0		0,0		0,0
14	Boteredsvallen	29/01-29/12	1,0			0,0	0,0
15	Idrottshuset, läktare	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
16	Kulturhuset, teatern	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
17	Brålandabadet	26/01-27/12	3,0	1,5	0,0		1,5
	S:a Utgifter			**54,7**	**3,0**	**0,0**	**57,7**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar kultur och fritid
5	Hallevi IP, utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
6	Underhållsåtgärder omklädningsrum WC mm. Renovering och viss ombyggnation
7	Mötesplats unga, Torpa inklusive skyddsrum, fritidsbank, solceller samt utemiljö
8	Verksamhetsanpassning med betongpist och energioptimering.
9	Verksamhetsanpassning - utbyggnad. Saknar tillräckligt stora ytor.
10	Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
11	Verksamhetsanpassning konstgräs samt kringliggande logistik
12	Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
13	Verksamhetsanpassning ponnystall. Felbenämndes i beslutad MRP 260617 som Omklädningsrum, samlingslokal/cafeteria
14	Dränering
15	Verksamhetsanpassning
16	Renvoering av stolar i teater
17	Renoveringsåtgärder utomhusbassäng

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:						
18	Boende socialpsykiatri, 8 platser	27/01-28/12	24,0	10,0	14,0		24,0
20	Serviceboende LSS, 8 platser	28/01-30/12	25,0		0,0	0,0	0,0
21	Lindgården	28/01-30/12	124,0		0,0	0,0	0,0
	S:a Utgifter			**10,0**	**14,0**	**0,0**	**24,0**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar omsorg om funktionshindrade
18	Boende socialpsykiatri, 8 platser
20	Serviceboende LSS, 8 platser
21	Lindgården, dagligverksamhet LSS

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
22	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	27/01 - 29/12		39,2	51,6	52,1	142,9
23	Myndighetskrav	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
24	Brålandabadet	28/01 - 28/12		0,0	0,0		0,0

25	Hållbarhet och energioptimering	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
26	Verksamhetsanpassningar	27/01 - 29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
27	Dyrehög	27/01 - 27/12	8,0	8,0			8,0
28	Dyrehög	28/01 - 29/12	6,0		0,0	0,0	0,0
29	Torget Vänersborg	29/01 - 29/12	2,0			0,0	0,0
	S:a Utgifter			**58,2**	**62,6**	**63,1**	**183,9**

Not **Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen**

22 Investeringsunderhåll som utförs efter framtagen plan.

23 Avsatta medel för tvingande åtgärder

24 Underhållsbehov av hus, omklädningsrum och säkerhet enligt lokalförsörjningsunderlaget

25 Energisparåtgärder samt övergång till mer hållbara lösningar

26 Avsatta medel för verksamhetsanpassningar inom samhällsbyggnad

27 Anpassning till räddningstjänst enligt KS 2025/89

28 Shb anpassningar av verksamhet, byte värmekälla samt redundanslösningar

29 Ny och robustare offentlig toalett.

S:a fastighetsinvesteringar, mnkr	**145,9**	**85,6**	**69,1**	**300,6**

Exploateringsbudget

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
30	Brättelänken, Skaven mot Edsvägen	20/09-29/12	41,0	5,0	21,0	15,0	41,0
31	Toppbeläggning Trestad center Västra	29/01-29/12	3,5			0,0	0,0
32	GC/personbilstunnel Skaven/Öxnered*	22/01-27/12	41,1				0,0
33	Anslutning- o genomfartsvägar till Tunnel Skaven/Öxnered	27/06-28/12	6,0	3,5	2,5		6,0
34	Sanden, Södra	24/01-40/12	utreds	15,0	20,0	0,0	35,0
35	Markinköp	27/01-29/12	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
36	Grunnebo industriområde	22/01-28/12	25,0	7,5	7,5		15,0
37	Sikhall	28/01-28/12	2,0		0,0		0,0
38	Norra Sanden	25/01-30/12	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
39	Hamngatan Kvartersmark	28/01-28/12	4,0				0,0
40	Samhällsmast på platåbergen**	28/01-	14,8	0,0	0,0		0,0
41	Badbrygga Fredriksberg	29/01-	2,0	0,0		0,0	0,0
42	Vargön pendelparkering	27/01-27/12	1,8	1,8			1,8
43	VA till Lindås röda stugor	28/01-28/12	2,0	0,0	0,0		0,0
44	Skaven/Öxnered parkering	26/01-28/12	5,0		5,0		5,0
45	Toppbeläggning Skaven/Öxnered	29/01-29/12	3,5			0,0	0,0
	S:a Utgifter			**32,8**	**56,0**	**15,0**	**103,8**

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Exploateringsbudget

Not **Kommentarer till exploateringsbudgeten:**

30 Vägen är en förutsättning för pågående och framtida exploateringar. Budget har räknats upp till följd av fördröjning och prisökningar, Indexerat 2025.

31 Toppbeläggning av nytt industriområde, Trestad Center

32 Medfinansieringsprojekt med Trafikverket. Tunnel krävs med tanke på utbyggnad av bostäder på Skaven/Öxnered
Trafikverket har aviserat om kostnadsökning på 5 mnkr år 2027 till följd av transportering av överskottsmassor
*Beslut medfinansierings- och samverkansavtal enligt KF 2026-02-18. Beslut KF 2026-04-22 om tilläggsbudget 2026 om 32,4 mnkr. Trafikverket genomför produktion av tunneln under 2027. Kommunen har gjort en avsättning för att medfinansiera projektet, därav inget investeringsbelopp 2027.

33 Avser byggnation av anslutningsvägar efter trafikverkets arbete. Projektering för dessa är redan utförda i tidigare projekt.

34 Exploatering av området Sanden, Södra. Preliminär prognos med uppdaterade förutsättningar och tidsram.
Anpassning till Trafikverkets stationsprojekt.

35 Förvärv av fastigheter för kommunens fortsatta exploatering och utveckling.

36 Exploatering av nytt industriområde, avser utbyggnad av VA. Besked från extern aktör är avgörande för projektets framfart.

37 Uppstart utveckling Sikhall efter detaljplan vunnit laga kraft.

38 Exploatering av Norra Sanden. Kostnader avser anläggande av ställplatser, ny marina och gästhamn med tillhörande service.
Totalanslag ökats med 15,0 mnkr efter ny kalkyl.

39 Ombyggnation av kvartersmark i ny detaljplan för Hamngatan.

40 Beslut om ny samhällsmast enligt KF 2025-02-19 §16. **Projektägarskap och framdrift behöver utredas.

41 Bifall av medborgarförslag SBN 2024/319

42 Anläggning av pendelparkering vid stationsläge

43 Anslutning till kommunalt VA inför försäljning av fastigheter

44 Parkering vid stationläge enligt detaljplan Öxnered/Skaven

45 Toppbeläggning av nytt område, Skaven/Önxnered

SAMMANFATTNING

Verksamhet/Projekt	2027	2028	2029	S:a
Summa utgifter gata och park	**27,5**	**34,8**	**28,5**	**90,8**
Summa utgifter VA	**107,5**	**58,5**	**51,5**	**217,5**
Summa utgifter renhållning	**8,5**	**5,0**	**5,0**	**18,5**
Summa utgifter övrigt	**5,5**	**5,9**	**5,5**	**16,9**
Summa fastighetsinvesteringar	**145,9**	**85,6**	**69,1**	**300,6**
Summa exploateringsbudget	**32,8**	**56,0**	**15,0**	**103,8**
SUMMA	**327,7**	**245,8**	**174,6**	**748,1**

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gator och vägar						
1	Belysningsprojekt	25/01-27/12		5,8	5,0	2,0	12,8
2	Gatuarbete i samband med va-sanering	25/01-27/12		4,0	4,0	4,0	12,0
3	Diverse trafikåtgärder	25/01-27/12		1,0	1,0	0,7	2,7
4	Utredning/förprojektering	25/01-27/12		0,3	0,3	0,3	0,9
5	Beläggn.underhåll f.d. drift	25/01-29/12		11,0	11,0	11,0	33,0
6	Platsutveckling	25/01-27/12		0,5	0,5	0,5	1,5
7	Bro hamnkanalen	25/01-27/12	15,0	5,5			5,5
8	Statsbidrag Bro hamnkanalen	25/01-27/12	-5,5	-5,5			-5,5
9	Kajstabilitet Hamngatan	27/01-29/12	25,5	4,0	13,0	8,5	25,5
10	Cirkulationsplats Gropbrov. Tegelbruksv.	29/01-30/12	8,1			0,0	0,0
	S:a Utgifter			**26,6**	**34,8**	**27,0**	**88,4**

Not **Kommentarer till investeringar i gator och vägar**

1 Belysningsprojekt, utbyte av äldre energikrävande armaturer mot LED. Lägre driftskostnad samt ett måste pga produktionsstopp av Natriumlampor.

2 Gatuarbete i samband med VA-sanering.

3 Akuta mindre projekt som uppkommer under året, för att öka trafiksäkerheten, tex. åtgärder GC-vägar, trafiksignaler,

4 Tidig projektering för nästkommande års investeringsprojekt, se not 11-18.

5 Beläggningsunderhåll, för att kunna underhålla kommunens gatukapital.

6 Investering i tätorter som utvecklar stadsmiljön och möjliggör medfinansiering av statligt projekt.

7 Nybyggnation av gång- och cykelbro. Binder ihop Sanden och Sundsgatan.

8 Statsbidrag bro hamnkanalen, med förutsättning att motprestationer beviljas av Trafikverket

9 Stabiliseringsåtgärder av Hamngatan efter genomförd geoteknisk utredning.

10 Cirkulationsplats Gropbrovägen till Tegelbruksvägen.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kollektivtrafikåtgärder						
11	Bhpl Fabriksgatan vid Änggatan	27/01-27/12		0,6			0,6
12	Bhpl Marierovägen vid Hedmanstorget	27/01-27/12		0,3			0,3
13	Bhpl Granåsvägen vid Helenebergsvägen	28/01-28/12			0,0		0,0
14	Bhpl Granåsvägen vid Kyrkan	28/01-28/12			0,0		0,0
	S:a Utgifter			**0,9**	**0,0**	**0,0**	**0,9**

Kommentarer till investeringar i kollektivtrafikåtgärder

11-14 Kollektivtrafikåtgärder. Tillgänglighetsanpassning, Det innebär att vi bygger om hållplatsen så det går att komma ombord på bussen med tex. en rullstol. Säkerheten för de som står på busshållplatsen förbättras också avsevärt.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Cykelbefrämjande åtgärder						
15	GC Karlsbergsvägen	28/01-28/12	2,5	0,0	0,0		0,0
16	GC Granåsvägen, Stationsvägen till Kyrkan	28/01-28/12	3,2		0,0		0,0
17	GC Tegelbruksvägen, Vinchg. till Ankarg.	29/01-29/12	1,9			0,0	0,0
18	GC anslutning järnvägsbron	29/01-29/12	5,0			0,0	0,0
19	GC - väg Stenhammarsvägen	27/01-27/12		0,0			0,0
	S:a Utgifter			**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Kommentarer till investeringar i cykelbefrämjande

15-18 Åtgärder för att främja cykelåkning.

19 Avser medfinansiering till Trafikverket. Nuvarande bedömning är att uppstart av projektet inte kommer att ske 2027. Ny bedömning görs i arbetet med MRP 2028 då även nuvarande kalkyl skulle behöva uppdateras till 7,5 mnkr om projektet blir aktuellt.

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2029	S:a
	Parkverksamhet						
20	Grönytor, lekplatser, parker m.m.	27/01-29/12		0,0	0,0	1,5	1,5
	S:a Utgifter			**0,0**	**0,0**	**1,5**	**1,5**

Not **Kommentarer till investeringar i parkverksamhet**

20 Investering i lekplatser, parker och aktivitetsytor. 2027 är planen att rusta upp en eller två lekplatser på Onsjö.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	VA-verksamhet						
21	Säkerhetsarbete enligt EU-direktiv	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
22	Skräcklans vattenverk	22/01-27/12	272,0	11,5			11,5
23	Ombyggn. på vatten- och avloppsverken	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
24	Lågreservoar Brålanda	23/01-27/12	37,5	21,5	2,0		23,5
25	Säkerhetsarbete avloppsrening	27/01-29/12		1,0	1,0	0,5	2,5
26	Digitala vattenmätare	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
27	Nya serviser	27/01-29/12		2,0	2,0	2,0	6,0
28	Dagvattenanläggningar	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
29	Saneringar enligt Blåplan	27/01-29/12		40,0	40,0	40,0	120,0
30	Dagvattenanläggning Nordkroken	23/01-28/12	11,8	4,5	4,5		9,0
31	Resevoarer Skräcklan	26/01-27/12	32,0	16,0			16,0
32	Utbyggnadsplan VA, projektering 3 områden	27/01-27/12	2,0	2,0			2,0
	S:a Utgifter			**107,5**	**58,5**	**51,5**	**217,5**

Not **Kommentarer till investeringar i VA-verksamhet**

21 Åtgärder för att uppfylla krav enligt säkerhetsskyddslagen och cybersäkerhetslägen.

22 Byggnation startat i juni 2023. Arbetet beräknas pågå till och med 2027 enligt beslutad totalbudget.

23 Byte av pumpstation, renovering av byggnader, ny processutrustning

24 Ny reservoar i Brålanda. Fördyring enligt ny kalkyl och tillkommande reservkraftverk och nya pumpar. 2026 beräknas 9 mnkr förbrukas, 2027 21,5 mnkr och 2028 2,0 mnkr. Totalt beräknas då projektet landa på 37,7 inkl egna byggherrekostnader

25 5 pumpstationer behöver uppgraderas pga gammalt styrsystem där det saknas reservdelar.

26 Fjärravlästa läcksökande, larmande vattenmätare, antenner för avläsning behöver kopletteras för bättre radiotäckning.

27 Avser ledningsförläggning till nya större fastigheter.

28 Kostnader sammanhängande med ny dagvattenplan

29 Förnyelse av ledningsnätet enligt saneringsplan. Krav i miljötillstånd samt från tillsynsmyndighet.

30 Dagvattenanläggning Nordkroken. Lagkrav och föreläggande från länsstyrelsen. Utfallet 2026 beräknas bli endast 1,2 mnkr. Byggnationskostnad beräknad till totalt 9 mnkr fördelat på 2027 och 2028

31 Nya reservoarer vid Skräcklans vattenverk, för att säkertställa kapacitet som krävs för en stabil vattenförsörjning. Arbetet med reservoarerna har inletts och alla indikationer visar att medlen kommer att arbetas upp både 2026 och 2027. Samma entreprenör som för projekt Skräcklans vattenverk. Tight projektuppföljning stärker antagandet om förbrukad budget för åren. Särskilt under perioder av hög efterfrågan eller nödsituationer som torka och översvämningar.

32 Projektering. Ny plan för utbygnad av kommunalt va är antagen. Områdena som pekas ut är Önafors, Floget, Kristinelund. Kostanden för respektive område ska utredas innan tidsplan och prioriteringsordning för utbyggnad föreslås och äskande kan göras.

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Renhållningsverksamhet						
33	Utrustning och inventarier	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
34	Fordon/maskiner	27/01-29/12		3,5	3,5	3,5	10,5
35	Förändrad avfallshantering	24/01-27/12	65,0	3,5			3,5
	S:a Utgifter			**8,5**	**5,0**	**5,0**	**18,5**

Not **Kommentarer till investeringar i Renhållningsverksamhet**

33 Avfallsbehållare, maskinredskap

34 Renhållningsfordon

35 Förändrad avfallshantering enligt lag innebär inköp av ett fordon för att hantera fastighetsnära insamling. Insamling av förpackningar. För 2027 planeras det för ytterliggare 1 fordon kopplat till FNI. Ingår i totalt ursprungligt anslag.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gatuenheten/Tekniska						
36	Fordon och maskiner	27/01-29/12		4,1	4,1	4,1	12,3
37	Inventarier	27/01-29/12			0,4		0,4
	S:a Utgifter			**4,1**	**4,5**	**4,1**	**12,7**

Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska

36 Utbyte och uppdatering av maskinpark. För 2027 planeras bland annat inköp av lastmaskin, lätt lastbil.

37 Leasingåtertag av mätutrustning. Återinvestering var tredje år.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kostenheten						
38	Köksutrustning/kontorsmöbler	27/01-29/12		1,0	1,0	1,0	3,0
	S:a Utgifter			**1,0**	**1,0**	**1,0**	**3,0**

Kommentarer till investeringar för Kostenheten

38 Utbyte av utrustning som löpande slits ut.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Serviceenheten						
39	Maskiner, inventarier	27/01-29/12		0,4	0,4	0,4	1,2
	S:a Utgifter			**0,4**	**0,4**	**0,4**	**1,2**

Kommentarer till investeringar för Serviceenheten

39 Kontinuerligt utbyte och förnyande av lokalvårdsutrustning.

Investeringsmedel som plockats bort i förslaget			
Verksamhet/Projekt, mnkr	**2027**	**2028**	**2029**
Cirkulationsplats Gropbrov. Tegelbruksv.			0,6
Bhpl Granåsvägen vid Helenebergsvägen		0,5	
Bhpl Granåsvägen vid Kyrkan		0,5	
GC Karlsbergsvägen		2,5	
GC Granåsvägen, Stationsvägen till Kyrkan		3,2	
GC Tegelbruksvägen, Vinchg. till Ankarg.			1,9
GC anslutning järnvägsbron			5,0
GC - väg Stenhammarsvägen	5,0		
Grönytor, lekplatser, parker m.m.	1,5	1,5	
Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	7,6	41,0	
Hallevi IP		2,0	4,5
Brätte ishall		17,0	
Gymmixhallen			10,0
Vänersvallen Lilla Vallen, konstgräs		8,0	
Sörbyvallen		4,5	
Brätte ridskola		8,0	
Boteredsvallen			1,0
Serviceboende LSS, 8 platser		1,0	10,0
Lindgården		4,0	60,0
Brålandabadet (SBF - underhåll av hus, omklädningsrum oh säkerhet enl lokalförsörjningsunderl)		1,0	
Dyrehög (SHB anpassningar verks, byte av väremkälla samt redundanslösningar)		3,0	3,0
Torget Vänersborg			2,0
Toppbeläggning Trestad center Västra			3,5
Markinköp		10,0	10,0
Sikhall		2,0	
Norra Sanden		38,5	45,0
Hamngatan Kvartersmark		4,0	
Samhällsmast på platåbergen**		14,8	
Badbrygga Fredriksberg			2,0
VA till Lindås röda stugor		2,0	
Toppbeläggning Skaven/Öxnered			3,5
Totalt	**14,1**	**169,0**	**162,0**
Totalt avdrag	**-14,1**	**-169,0**	**-162,0**

Investeringsmedel som justerats i förslaget			
Verksamhet/Projekt, mnkr	**2027**	**2028**	**2029**
Sanden, Södra	**5**	**-30**	**-15,4**
Skaven/Öxnered parkering		**1**	
Totalt	**5**	**-29**	**-15,4**

Nuvarande beslutad investeringsnivå	**336,8**	**443,8**	**352**
Nytt förslag investeringsnivå	**327,7**	**245,8**	**174,6**

Redogörelse för justeringar i reviderat förslag MRP 2027-2029

Fastighetsinvesteringar

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Barnomsorg och grundskola:						
1	Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	25/01-28/12	47,6	~~7,6~~	~~41,0~~		~~48,6~~
2	Förskola/skola, verksamhetsanpassning	27/01-29/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
3	Förskole- och skolgårdar	26/01-27/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
4	Öxnereds förskola, nybyggnad	26/01-27/12	60,7	17,0			17,0
	S:a Utgifter			**30,6**	**47,0**	**6,0**	**83,6**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar barnomsorg och grundskola
1	Nybyggnation av idrottshall Mariedalskolan
2	Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pågående verksamheter
3	Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pedagogisk utemiljö
4	Nybyggnation av Öxnereds förskola

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Kultur- och fritidsfastigheter:						
5	Hallevi IP	28/01-29/12	6,5	0,0	~~2,0~~	~~4,5~~	~~6,5~~
6	B-hus Sportcentrum	24/01-28/05	81,0	25,0	3,0		28,0
7	Mötesplats unga, Torpa	25/01-27-12	54,0	22,2			22,2
8	Brätte ishall	25/01-28/12	17,5	0,0	~~17,0~~		~~17,0~~
9	Gymmixhallen	29/01-29-12	10,0			~~10,0~~	~~10,0~~
10	Frendevi	27/01-27/12	3,0	3,0			3,0
11	Vänersvallen Lilla Vallen, konstgräs	28/01-28/12	8,0		~~8,0~~		~~8,0~~
12	Sörbyvallen	28/01-28/12	4,5		~~4,5~~		~~4,5~~
13	Brätte ridskola	28/01-28/12	8,0		~~8,0~~		~~8,0~~
14	Boteredsvallen	29/01-29/12	1,0			~~1,0~~	~~1,0~~
15	Idrottshuset, läktare	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
16	Kulturhuset, teatern	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
17	Brålandabadet	26/01-27/12	3,0	1,5	0,0		1,5
	S:a Utgifter			**54,7**	**42,5**	**15,5**	**112,7**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar kultur och fritid
5	Hallevi IP, utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
6	Underhållsåtgärder omklädningsrum WC mm. Renovering och viss ombyggnation
7	Mötesplats unga, Torpa inklusive skyddsrum, fritidsbank, solceller samt utemiljö
8	Verksamhetsanpassning med betongpist och energioptimering.
9	Verksamhetsanpassning - utbyggnad. Saknar tillräckligt stora ytor.
10	Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
11	Verksamhetsanpassning konstgräs samt kringliggande logistik
12	Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
13	Verksamhetsanpassning ponnystall. Felbenämndes i beslutad MRP 260617 som Omklädningsrum, samlingslokal/cafeteria
14	Dränering
15	Verksamhetsanpassning
16	Renvoering av stolar i teater
17	Renoveringsåtgärder utomhusbassäng

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:						
18	Boende socialpsykiatri, 8 platser	27/01-28/12	24,0	10,0	14,0		24,0
20	Serviceboende LSS, 8 platser	28/01-30/12	25,0		~~1,0~~	~~10,0~~	~~11,0~~
21	Lindgården	28/01-30/12	124,0		~~4,0~~	~~60,0~~	~~64,0~~
	S:a Utgifter			**10,0**	**19,0**	**70,0**	**99,0**

Not	Kommentarer till fastighetsinvesteringar omsorg om funktionshindrade
18	Boende socialpsykiatri, 8 platser
20	Serviceboende LSS, 8 platser
21	Lindgården, dagligverksamhet LSS

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
22	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	27/01 - 29/12		39,2	51,6	52,1	142,9
23	Myndighetskrav	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
24	Brålandabadet	28/01 - 28/12		0,0	~~1,0~~		~~1,0~~
25	Hållbarhet och energioptimering	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
26	Verksamhetsanpassningar	27/01 - 29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
27	Dyrehög	27/01 - 27/12	8,0	8,0			8,0
28	Dyrehög	28/01 - 29/12	6,0		~~3,0~~	~~3,0~~	~~6,0~~
29	Torget Vänersborg	29/01 - 29/12	2,0			~~2,0~~	~~2,0~~
	S:a Utgifter			**58,2**	**66,6**	**68,1**	**192,9**

Not	Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen
22	Investeringsunderhåll som utförs efter framtagen plan.
23	Avsatta medel för tvingande åtgärder
24	Underhållsbehov av hus, omklädningsrum och säkerhet enligt lokalförsörjningsunderlaget
25	Energisparåtgärder samt övergång till mer hållbara lösningar
26	Avsatta medel för verksamhetsanpassningar inom samhällsbyggnad
27	Anpassning till räddningstjänst enligt KS 2025/89
28	Shb anpassningar av verksamhet, byte värmekälla samt redundanslösningar
29	Ny och robustare offentlig toalett.

	S:a fastighetsinvesteringar, mnkr			**153,5**	**175,1**	**159,6**	**488,2**

Exploateringsbudget

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a	kommentar
30	Brättelänken, Skaven mot Edsvägen	20/09-29/12	41,0	5,0	21,0	15,0	41,0	
31	Toppbeläggning Trestad center Västra	29/01-29/12	3,5			~~3,5~~	~~3,5~~	
32	GC/personbilstunnel Skaven/Öxnered*	22/01-27/12	41,1				0,0	
33	Anslutning- o genomfartsvägar till Tunnel Skaven/Öxnered	27/06-28/12	6,0	3,5	2,5		6,0	
34	Sanden, Södra	24/01-40/12	utreds	15,0	20,0	0,0	35,0	nedreviderad utifrån scenariot att enbart ta med Hantverkargatan
35	Markinköp	27/01-29/12	30,0	0,0	~~10,0~~	~~10,0~~	~~20,0~~	
36	Grunnebo industriområde	22/01-28/12	25,0	7,5	7,5		15,0	
37	Sikhall	28/01-28/12	2,0		~~2,0~~		~~2,0~~	
38	Norra Sanden	25/01-30/12	100,0	0,0	~~38,5~~	~~45,0~~	~~83,5~~	
39	Hamngatan Kvartersmark	28/01-28/12	4,0		~~4,0~~		~~4,0~~	
40	Samhällsmast på platåbergen**	28/01-	14,8	0,0	~~14,8~~		~~14,8~~	
41	Badbrygga Fredriksberg	29/01-	2,0	0,0		~~2,0~~	~~2,0~~	

42	Vargön pendelparkering	27/01-27/12	1,8	1,8			1,8	
43	VA till Lindås röda stugor	28/01-28/12	2,0	0,0	~~2,0~~		2,0	
44	Skaven/Öxnered parkering	26/01-28/12	5,0		5,0		5,0	Ökad från 4 till 5 mnkr
45	Toppbeläggning Skaven/Öxnered	29/01-29/12	3,5			~~3,5~~	~~3,5~~	
	S:a Utgifter			**32,8**	**127,3**	**79,0**	**239,1**	

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Exploateringsbudget

Not	**Kommentarer till exploateringsbudgeten:**
30	Vägen är en förutsättning för pågående och framtida exploateringar. Budget har räknats upp till följd av fördröjning och prisökningar, Indexerat 2025.
31	Toppbeläggning av nytt industriområde, Trestad Center
32	Medfinansieringsprojekt med Trafikverket. Tunnel krävs med tanke på utbyggnad av bostäder på Skaven/Öxnered Trafikverket har aviserat om kostnadsökning på 5 mnkr år 2027 till följd av transportering av överskottsmassor *Beslut medfinansierings- och samverkansavtal enligt KF 2026-02-18. Beslut KF 2026-04-22 om tilläggsbudget 2026 om 32,4 mnkr. Trafikverket genomför produktion av tunneln under 2027. Kommunen har gjort en avsättning för att medfinansiera projektet, därav inget investeringsbelopp 2027.
33	Avser byggnation av anslutningsvägar efter trafikverkets arbete. Projektering för dessa är redan utförda i tidigare projekt.
34	Exploatering av området Sanden, Södra. Preliminär prognos med uppdaterade förutsättningar och tidsram. Anpassning till Trafikverkets stationsprojekt.
35	Förvärv av fastigheter för kommunens fortsatta exploatering och utveckling.
36	Exploatering av nytt industriområde, avser utbyggnad av VA. Besked från extern aktör är avgörande för projektets framfart.
37	Uppstart utveckling Sikhall efter detaljplan vunnit laga kraft.
38	Exploatering av Norra Sanden. Kostnader avser anläggande av ställplatser, ny marina och gästhamn med tillhörande service. Totalanslag ökats med 15,0 mnkr efter ny kalkyl.
39	Ombyggnation av kvartersmark i ny detaljplan för Hamngatan.
40	Beslut om ny samhällsmast enligt KF 2025-02-19 §16. **Projektägarskap och framdrift behöver utredas.
41	Bifall av medborgarförslag SBN 2024/319
42	Anläggning av pendelparkering vid stationsläge
43	Anslutning till kommunalt VA inför försäljning av fastigheter
44	Parkering vid stationläge enligt detaljplan Öxnered/Skaven
45	Toppbeläggning av nytt område, Skaven/Önxnered

Redogörelse för justeringar i reviderat förslag MRP 2027-2029

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gator och vägar						
1	Belysningsprojekt	25/01-27/12		5,8	5,0	2,0	12,8
2	Gatuarbete i samband med va-sanering	25/01-27/12		4,0	4,0	4,0	12,0
3	Diverse trafikåtgärder	25/01-27/12		1,0	1,0	0,7	2,7
4	Utredning/förprojektering	25/01-27/12		0,3	0,3	0,3	0,9
5	Beläggn.underhåll f.d. drift	25/01-29/12		11,0	11,0	11,0	33,0
6	Platsutveckling	25/01-27/12		0,5	0,5	0,5	1,5
7	Bro hamnkanalen	25/01-27/12	15,0	5,5			5,5
8	Statsbidrag Bro hamnkanalen	25/01-27/12	-5,5	-5,5			-5,5
9	Kajstabilitet Hamngatan	27/01-29/12	25,5	4,0	13,0	8,5	25,5
10	Cirkulationsplats Gropbrov. Tegelbruksv.	29/01-30/12	8,1			~~0,6~~	~~0,6~~
	S:a Utgifter			**26,6**	**34,8**	**27,6**	**89,0**

Not **Kommentarer till investeringar i gator och vägar**

1 Belysningsprojekt, utbyte av äldre energikrävande armaturer mot LED. Lägre driftskostnad samt ett måste pga produktionsstopp av Natriumlampor.

2 Gatuarbete i samband med VA-sanering.

3 Akuta mindre projekt som uppkommer under året, för att öka trafiksäkerheten, tex. åtgärder GC-vägar, trafiksignaler,

4 Tidig projektering för nästkommande års investeringsprojekt, se not 11-18.

5 Beläggningsunderhåll, för att kunna underhålla kommunens gatukapital.

6 Investering i tätorter som utvecklar stadsmiljön och möjliggör medfinansiering av statligt projekt.

7 Nybyggnation av gång- och cykelbro. Binder ihop Sanden och Sundsgatan.

8 Statsbidrag bro hamnkanalen, med förutsättning att motprestationer beviljas av Trafikverket

9 Stabiliseringsåtgärder av Hamngatan efter genomförd geoteknisk utredning.

10 Cirkulationsplats Gropbrovägen till Tegelbruksvägen.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kollektivtrafikåtgärder						
11	Bhpl Fabriksgatan vid Änggatan	27/01-27/12		0,6			0,6
12	Bhpl Marierovägen vid Hedmanstorget	27/01-27/12		0,3			0,3
13	Bhpl Granåsvägen vid Helenebergsvägen	28/01-28/12			~~0,5~~		~~0,5~~
14	Bhpl Granåsvägen vid Kyrkan	28/01-28/12			~~0,5~~		~~0,5~~
	S:a Utgifter			**0,9**	**1,0**	**0,0**	**1,9**

Kommentarer till investeringar i kollektivtrafikåtgärder

11-14 Kollektivtrafikåtgärder. Tillgänglighetsanpassning, Det innebär att vi bygger om hållplatsen så det går att komma ombord på bussen med tex. en rullstol. Säkerheten för de som står på busshållplatsen förbättras också avsevärt.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Cykelbefrämjande åtgärder						
15	GC Karlsbergsvägen	28/01-28/12	2,5	0,0	~~2,5~~		~~2,5~~
16	GC Granåsvägen, Stationsvägen till Kyrkan	28/01-28/12	3,2		~~3,2~~		~~3,2~~
17	GC Tegelbruksvägen, Vinchg. till Ankarg.	29/01-29/12	1,9			~~1,9~~	~~1,9~~
18	GC anslutning järnvägsbron	29/01-29/12	5,0			~~5,0~~	~~5,0~~
19	GC - väg Stenhammarsvägen	27/01-27/12		~~5,0~~			~~5,0~~
	S:a Utgifter			**5,0**	**5,7**	**6,9**	**17,6**

Kommentarer till investeringar i cykelbefrämjande

15-18 Åtgärder för att främja cykelåkning.

19 Avser medfinansiering till Trafikverket. Nuvarande bedömning är att uppstart av projektet inte kommer att ske 2027.
Ny bedömning görs i arbetet med MRP 2028 då även nuvarande kalkyl skulle behöva uppdateras till 7,5 mnkr om projektet blir aktuellt.

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Parkverksamhet						
20	Grönytor, lekplatser, parker m.m.	27/01-29/12		~~1,5~~	~~1,5~~	1,5	4,5
	S:a Utgifter			**1,5**	**1,5**	**1,5**	**4,5**

Not **Kommentarer till investeringar i parkverksamhet**

20 Investering i lekplatser, parker och aktivitetsytor. 2027 är planen att rusta upp en eller två lekplatser på Onsjö.
Det mesta är leverantör/entreprenad kostnader

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	VA-verksamhet						
21	Säkerhetsarbete enligt EU-direktiv	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
22	Skräcklans vattenverk	22/01-27/12	272,0	11,5			11,5
23	Ombyggn. på vatten- och avloppsverken	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
24	Lågreservoar Brålanda	23/01-27/12	37,5	21,5	2,0		23,5
25	Säkerhetsarbete avloppsrening	27/01-29/12		1,0	1,0	0,5	2,5
26	Digitala vattenmätare	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
27	Nya serviser	27/01-29/12		2,0	2,0	2,0	6,0
28	Dagvattenanläggningar	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
29	Saneringar enligt Blåplan	27/01-29/12		40,0	40,0	40,0	120,0
30	Dagvattenanläggning Nordkroken	23/01-28/12	11,8	4,5	4,5		9,0
31	Resevoarer Skräcklan	26/01-27/12	39,5	16,0			16,0
32	Utbyggnadsplan VA, projektering 3 områden	27/01-27/12	2,0	2,0			2,0
	S:a Utgifter			**107,5**	**58,5**	**51,5**	**217,5**

Not **Kommentarer till investeringar i VA-verksamhet**

21 Åtgärder för att uppfylla krav enligt säkerhetsskyddslagen och cybersäkerhetslägen.

22 Byggnation startat i juni 2023. Arbetet beräknas pågå till och med 2027 enligt beslutad totalbudget.

23 Byte av pumpstation, renovering av byggnader, ny processutrustning

24 Ny reservoar i Brålanda. Fördyring enligt ny kalkyl och tillkommande reservkraftverk och nya pumpar. 2026 beräknas 9 mnkr förbrukas, 2027 21,5 mnkr och 2028 2,0 mnkr. Totalt beräknas då projektet landa på 37,7 inkl egna byggherrekostnader

25 5 pumpstationer behöver uppgraderas pga gammalt styrsystem där det saknas reservdelar.

26 Fjärravlästa läcksökande, larmande vattenmätare, antenner för avläsning behöver kopletteras för bättre radiotäckning.

27 Avser ledningsförläggning till nya större fastigheter.

28 Kostnader sammanhängande med ny dagvattenplan

29 Förnyelse av ledningsnätet enligt saneringsplan. Krav i miljötillstånd samt från tillsynsmyndighet.

30 Dagvattenanläggning Nordkroken. Lagkrav och föreläggande från länsstyrelsen. Utfallet 2026 beräknas bli endast 1,2 mnkr. Byggnationskostnad beräknad till totalt 9 mnkr fördelat på 2027 och 2028

31 Nya reservoarer vid Skräcklans vattenverk, för att säkertställa kapacitet som krävs för en stabil vattenförsörjning. Arbetet med reservoarerna har inletts och alla indikationer visar att medlen kommer att arbetas upp både 2026 och 2027. Samma entreprenör som för projekt Skräcklans vattenverk. Tight projektuppföljning stärker antagandet om förbrukad budget för åren. Särskilt under perioder av hög efterfrågan eller nödsituationer som torka och översvämningar.

32 Projektering. Ny plan för utbygnad av kommunalt va är antagen. Områdena som pekas ut är Önafors, Floget, Kristinelund. Kostanden för respektive område ska utredas innan tidsplan och prioriteringsordning för utbyggnad föreslås och äskande kan göras.

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Renhållningsverksamhet						
33	Utrustning och inventarier	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
34	Fordon/maskiner	27/01-29/12		3,5	3,5	3,5	10,5
35	Förändrad avfallshantering	24/01-27/12	65,0	3,5			3,5
	S:a Utgifter			**8,5**	**5,0**	**5,0**	**18,5**

Not **Kommentarer till investeringar i Renhållningsverksamhet**

33 Avfallsbehållare, maskinredskap

34 Renhållningsfordon

35 Förändrad avfallshantering enligt lag innebär inköp av ett fordon för att hantera fastighetsnära insamling. Insamling av förpackningar. För 2027 planeras det för ytterliggare 1 fordon kopplat till FNI. Ingår i totalt ursprungligt anslag.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gatuenheten/Tekniska						
36	Fordon och maskiner	27/01-29/12		4,1	4,1	4,1	12,3
37	Inventarier	27/01-29/12			0,4		0,4
	S:a Utgifter			**4,1**	**4,5**	**4,1**	**12,7**

Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska

36 Utbyte och uppdatering av maskinpark. För 2027 planeras bland annat inköp av lastmaskin, lätt lastbil.

37 Leasingåtertag av mätutrustning. Återinvestering var tredje år.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kostenheten						
38	Köksutrustning/kontorsmöbler	27/01-29/12		1,0	1,0	1,0	3,0
	S:a Utgifter			**1,0**	**1,0**	**1,0**	**3,0**

Kommentarer till investeringar för Kostenheten

38 Utbyte av utrustning som löpande slits ut.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Serviceenheten						
39	Maskiner, inventarier	27/01-29/12		0,4	0,4	0,4	1,2
	S:a Utgifter			**0,4**	**0,4**	**0,4**	**1,2**

Kommentarer till investeringar för Serviceenheten

39 Kontinuerligt utbyte och förnyande av lokalvårdsutrustning.

Förslag till förnyad
Mål- och resursplan 2027-2029

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna

Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, riktade uppdrag samt finansiella mål enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115, med följande tillägg och ändringar:

A) Tillägg efter Politisk kommentar (sida 2)

Efter valet 2026 formas det en ny konstellation i kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun som består av Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna och som har som avsikt att utgöra den politiska ledningen för kommunen under mandatperioden 2027 - 2030.

Vi fyra partier har bland annat samlats om sex viktiga områden som från vår sida kommer prioriteras under mandatperioden. De är:

- Ett Vänersborg som växer
- Insatser för barn och unga
- Satsningar för ett mer levande centrum
- Trygghet för våra äldre
- Ekonomiskt ansvarstagande
- Säkerhet, hot och beredskap

För Mål- och resursplan 2027-2029 väljer vi att utgå från den plan som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2026. Vi föreslår inte någon förändring av de anslag till nämnder som följer av det beslutet vad gäller 2027. Sena besked om ändrade ekonomiska förutsättningar riskerar att leda till beslut som inte är de bästa på längre sikt.

Vi avser återkomma med flera satsningar, som exempelvis fokus på kvalitet och resultat i skola och förskola med möjlighet till anpassade storlekar i elev- och barngrupper, anpassning av grund- och förskolakola till minskande elevunderlag samt utbyggnad av äldreomsorgen i takt med att vi blir fler äldre. Vi har alltså för avsikt att komma tillbaka med mål, uppdrag och satsningar inom samtliga dessa områden i kommande arbeten med mandatperiodens Mål- och resursplaner.

Därmed kan 2027 ses som en uppvärmning för en mandatperiod då mycket ska hända i Vänersborgs kommun. Det är under 2027 som många av våra prioriterade initiativ ska beredas för att genomföras senare under mandatperioden.

Arbetet med kommande Mål- och resursplan 2028-2030 kommer därför att präglas av ett större arbete med delvis helt nya inriktningsmål, med tillhörande mått och ambitionsnivåer. I det arbetet kommer samtliga partier i kommunfullmäktige inkluderas, inom ramen för budgetberedningens arbete under första halvåret 2027.

Visionen för Vänersborgs kommun fastställdes 2013. Vi väljer att för närvarande hålla fast vid denna vision, men ser att det finns anledningar till att under kommande år genomföra ett arbete där den utvecklas och förtydligas. Ambitionen är att genomföra ett visionsarbete som kan leda fram till en reviderad vision i samband med beslut om Mål- och resursplan i juni 2028.

Under mandatperioden är vår ambition att få startbeslut om ny tågstation i Brålanda. Det en stor investering som kommer minska det tillgängliga utrymmet i kommunens investeringsbudget. Till detta kommer eventuellt beslut om ny brandstation i Vänersborg. Därför krävs återhållsamhet, ekonomiskt ansvarstagande och positiva ekonomiska resultat som kan trygga övriga nödvändiga investeringar under perioden. Inte minst behöver investeringar i nödvändigt underhåll prioriteras, då kommunens underhållsskuld har vuxit till oroande nivåer.

Vi ser fram emot en konstruktiv mandatperiod där alla partier i kommunfullmäktige är villiga att bidra i kommande budgetarbeten.

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna

B) Tillägg under Vision Vänersborg – Inriktningsmål (sida 6)

Vänersborg ska vara en växande kommun, med fler invånare, fler arbetstillfällen och med fler Vänersborgare som går till jobbet.

Vänersborgs kommun har under senare år haft en svagt växande och positiv befolkningsutveckling. Vänersborgs kommun har en geografisk placering mellan den starkt växande Göteborgsregionen och Dalsland samt norra Bohuslän med kommuner med sjunkande invånarantal särskilt vad gäller invånare i arbetsför ålder.

För att säkra den fortsatta kvaliteten i välfärden i Vänersborgs kommun, är det fördelaktigt om invånarantalet växer, särskilt vad gäller invånare i arbetsför ålder. Företag och verksamheter som växer eller väljer att etablera sig i Vänersborg bidrar till arbetstillfällen som i sin tur lockar till sig invånare. Fler arbetstillfällen bidrar också till att fler Vänersborgare kan klara sin egen och sin familjs försörjning utan insatser från kommunen.

Under första halvåret 2027 ska det utformas mått och ambitionsnivåer som stödjer inriktningsmålet om att Vänersborg ska vara en växande kommun. Samtidigt ska övriga inriktningsmål ses över för att harmoniera med detta mål. Förutsättningar för ett växande Vänersborg är bland annat hög kvalitet i skola och förskola, möjligheter till aktiv fritid och friluftsliv, kulturutbud, kommunikationsmöjligheter, gott lokalt företagsklimat och tillgång till bostäder i attraktiva lägen.

C) Under Riktade uppdrag under planperioden, uppdraget ”Genomföra Handlingsprogrammet för barn och unga, och leda implementeringen av nya socialtjänstlagen, avseende samma målgrupp” (sida 12), ändras beskrivningen till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Genomföra Handlingsprogrammet för barn och unga, och leda implementeringen av nya socialtjänstlagen, avseende samma målgrupp.	Kommun-styrelsen (samordning) Alla nämnder	~~9 800~~ 11 000	x	x	x

I Mål- och resursplanen 2025–2027 tilldelades kommunstyrelsen ett samordningsuppdrag att ta fram ett handlingsprogram för målgruppen barn och unga. Programmet har arbetats fram nämndövergripande samt i samarbete med civilsamhället. Syftet med programmet är att utveckla och stärka sociala insatser för barn och unga och deras vårdnadshavare med både främjande och förebyggande arbete.

I det fortsatta arbetet ska föreningsliv och civilsamhälle involveras ytterligare, för att stödja barn och ungas engagemang på fritiden. Kommunstyrelsen ska också bidra till att fler ungdomar kan ta sina första steg ut på arbetsmarknaden och att sig till fritidsaktiviteter som erbjuds av föreningslivet, exempelvis genom att erbjuda fria kollektivtrafikresor i närområdet för ungdomar.

Den nya socialtjänstlagen har ett genomgående fokus på tidiga insatser i förebyggande och främjande syfte. Lagstiftarna önskar mer proaktiva insatser i stället för reaktiva insatser och ett bredare grepp som omfattar individ, grupp och även hela samhället. Intentionen i lagstiftningen sammanfaller i mångt och mycket med intentionen i pågående uppdrag om Handlingsprogrammet för barn och unga. Av den anledningen har ett tillägg gjorts om att också leda och samordna implementeringen av nya socialtjänstlagen i de delar den riktar sig mot målgruppen barn och unga.

För arbetet avsätts ~~9 800~~ 11 000 tkr till olika insatser.

D) Under Riktade uppdrag under planperioden, uppdraget ”Översyn av kommunens ekonomistyrningsprocesser inför 2028” (sida 14), ändras beskrivningen till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Översyn av kommunens ekonomistyrningsprocesser inför 2028	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Initiativet syftar till att utveckla kommunens ekonomiska styrning genom att skapa bättre förutsättningar för helhetssyn, långsiktig planering och tydligare politiska prioriteringar. En samsyn kring ansvar, arbetssätt och ekonomiska förutsättningar är en viktig grund för god ekonomisk hushållning.

Uppdraget innebär att kommunstyrelsen ska genomföra en samlad översyn av budgetprocessen, resursfördelningsmodellen samt investerings- och uppföljningsprocesserna samt översyn av de finansiella målen och ekonomistyrningsprinciperna. Arbetet ska bidra till att dessa hänger samman och att uppföljning och analys baseras på tillförlitliga och jämförbara underlag.

Uppdraget inkluderar också utveckling och implementering av en ny modell för internhyror, som bättre än idag ska omhänderta långsiktig finansiering av fastighetsunderhåll.

Målet är att ta fram ett samlat underlag som kan ligga till grund för politiska beslut och tillämpas från och med budgetår 2028.

E) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Utveckling av en mer levande stadskärna	Kommun-styrelsen (samordning) Alla nämnder	Inom ram	x	x	x

Under 2027 ska kommunen samla fastighetsägare, handlare, krögare, föreningsliv och invånare i syfte att slå fast en samlad målbild för hur Vänersborgs stadskärna ska utvecklas under de kommande åren.

Särskilt fokus ska ligga på Kulturaxeln med Torget, Plantaget och Huvudnässkolans gamla tomt inklusive Aulan, samt Fisketorget och delen av Hamngatan mellan Sundsgatan och Fisketorget.

En viktig del i arbetet är att locka fler människor – både Vänersborgare och besökare utifrån – till stadskärnan. Kommunen kan bidra till det, exempelvis genom evenemangsstöd eller genom att flytta gästhamnen från Vänerparken till Fisketorget/Norra Sanden.

Samordna kommunens ekonomiska medel så att kommunen kan agera som en samlad part gentemot fastighetsägare och andra intressenter vid behov av mindre projekt och åtgärder inom ramen för arbetet med en mer levande stadskärna. Idag är medel och ansvar utspridda på många delar av organisationen.

Nödvändiga detaljplanearbeten ska påbörjas så att de kan avslutas under 2028.

Genomförande av utvecklingsprojekt som stödjer den samlade målbilden ska prioriteras i MRP 2028-2030.

F) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Central lokalförsörjning och försäljning av fastigheter	Kommun-styrelsen	Inom ram	x	x	x

Ansvaret för kommunens samlade fastighetsbestånd (direkt ägda, hyrda genom egna bolag samt externt hyrda fastigheter) ska höra till kommunstyrelsen. Under 2027 behöver styrdokument och arbetssätt uppdateras så att detta ägarskap och ansvar tydliggörs. Genom tidigare beslutade förändringar övergår tidigare Samhällsbyggnadsnämnden (från 2027 Teknik- och servicenämnden) till att bli en mer renodlad utförarnämnd, varför ägarfrågor ska höra till kommunstyrelsen.

Under första halvåret 2027 ska kommunen med intern och om nödvändigt extern kompetens, identifiera kommunala fastigheter som är lämpliga att sälja. Detta för att kunna matcha dessa mot efterfrågan på marknaden i lämplig ordning och takt.

En aktiv och central lokalförsörjning ska matcha verksamheternas behov mot tillgång i befintligt fastighetsbestånd. För att få till stånd försäljningar av fastigheter kan flyttar vara nödvändiga, om de är verksamhetsmässigt och ekonomiskt försvarbara. Outnyttjad lokalyta ska minimeras.

Detta uppdrag inkluderar också en översyn av ägardirektiven till AB Vänersborgsbostäder och Fastighets AB Vänersborg för att tydliggöra bolagens roll i kommunens lokalförsörjning och för att bidra till en aktiv fastighetsmarknad i Vänersborgs kommun.

G) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Ökad tillgång till olika former av seniorboenden	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Äldreomsorgen i Vänersborg behöver byggas ut under kommande år, i takt med att vi blir fler äldre. För att bidra till en tryggare tillvaro för fler äldre behöver olika typer av seniorboenden byggas. Seniorboenden är en del av den ordinarie bostadsmarknaden, men de kan ge positiva effekter för den äldreomsorg och de insatser för äldre som kommunen utför.

Vänersborgs kommun ska därför bjuda in företag som önskar etablera och erbjuda seniorboenden av olika former och i olika delar av Vänersborgs kommun.

Sådana etableringar kan underlättas exempelvis genom att kommunen identifierar och erbjuder attraktiva tomter genom markanvisningsavtal eller på andra sätt. Det kan också handla om ombyggnation av kommunala lokaler som idag inte används eller används till annat. Kommunen ska också identifiera behov av gemensamhetslokaler och lokaler för egen verksamhet (exempelvis hemtjänst) som lämpar sig att finnas i anslutning till seniorboenden.

På sikt ska Vänersborg kunna erbjuda en seniorboendegaranti, där det alltid ska finnas tillgång till trygga bostadsalternativ för äldre.

Genom att fler äldre väljer att flytta från småhus till seniorboenden frigörs bostäder som är attraktiva för familjer i etableringsfasen, vilket i sin tur stödjer inriktningsmålet om att Vänersborg ska vara en kommun som växer.

Uppdraget skrivs inledningsvis att gälla för 2027, men i uppdraget ingår också att på lämpligt sätt vidareföra arbetet med stöd i MRP 2028-30, genom riktat uppdrag eller på annat sätt.

H) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Valfrihet inom hemtjänsten	Social-nämnden	Inom ram	x		

Äldre ska ha möjlighet att välja och välja bort omsorgsgivare.

Under första halvåret 2027 ska förslag på regelverk tas fram av socialnämnden för införande av Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom biståndsbedömd hemtjänst.

Regelverket ska på lämpliga sätt harmonieras med grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla, där valfrihet inom hemtjänsten redan finns. Detta för att förenkla för aktörer som vill erbjuda tjänster i alla tre kommuner samt att göra Trestad till en mer intressant plats för företag inom vård- och omsorgssektorn att etablera sig i.

Beslut om införande av LOV i Vänersborgs kommun ska tas under 2027.

I) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Förtur till platser på trygghetsboenden	Social-nämnden	Inom ram	x		

Ny formulering: Socialnämnden ska i samråd med AB Vänersborgsbostäder ta fram ett arbetssätt som möjliggör att enskilda omsorgstagare med särskilda behov kan ges förtur till platser på ABVB:s trygghetsboenden när vakanser uppstår. Arbetssättet ska införas senast vid halvårsskiftet 2027.

J) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Stärkt lokalt företagsklimat i kommunen	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Kommunstyrelsen får i uppdrag att initiera ett kommunövergripande arbete för att stärka det lokala företagsklimatet i kommunen. Det är ett arbete som behöver spänna över stora delar av den kommunala organisationen.

Särskild vikt ska i det arbetet läggas vid:

- Bemötande och tillgänglighet till kommunal service och rådgivning.
- Utvecklad förståelse för företagandets villkor bland kommunens medarbetare och politisk förtroendevalda.
- Tydliga servicenivåer i kontakt med kommunen, som fastställda svars- och behandlingstider.
- Översyn av taxor och avgifter som påverkar villkoren för företagande.
- Genomlysning som identifierar uppgifter som idag utförs i egen regi inom Samhällsbyggnadsnämndens utförarverksamhet (blivande Teknik- och servicenämnden) som i stället bör handlas upp på marknaden.
- Kommunal upphandling där strategier utvecklas för att kunna handla upp mer av varor och tjänster till kommunen från lokala leverantörer.

Näringslivsfrågorna kommer återkomma med ett särskilt fokus i Mål och resursplan 2028-2030. Därför gäller detta inledande uppdrag endast för 2027.

K) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Badplatslyft	Kommun-styrelsen	Inom ram	x	x	x

Vänersborg har fantastiska förutsättningar för att bli en av Sveriges ledande badplatskommuner. Badplatser som Gaddesanna, Nordkroken, Sikhall, Ursand och Skräcklan ska under perioden utvecklas tillsammans med privata markägare och entreprenörer.

Under 2027 ska samverkan och arbetssätt med berörda aktörer utvecklas redan till sommarsäsongen 2027. I det arbetet ska skötsel- och driftsavtal för kommunala badplatser ses över, gärna så att de blir avtal med lokala entreprenörer som står för hela eller delar av drift och skötsel.

Under 2027 ska det också initieras ett arbete för att undersöka möjligheterna att återigen ha ett kallbadhus vid Skräcklan. Kommunen tar initiativ för att samla möjliga intressenter. Kommunen ska möjliggöra projektet genom att bidra med samordning, kompetens och stöd i frågor om lämplig placering, planering, tillstånd och finansieringslösningar. Projektet ska i första hand utvecklas, drivas och finansieras av föreningsliv, näringsliv och/eller andra intressenter.

L) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Belysning och kameror för ökad trygghet	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Otrygga och/eller brottsutsatta platser ska identifieras inom ramen för BRÅ-arbetet, i samråd med Polisen.

Medel för kommunala trygghetskameror som kan tas i bruk redan under 2027 ska prioriteras, på platser med identifierat behov. Placeringarna kan vara tillfälliga.

Arbetet med förbättrad belysning ska prioriteras i arbetet med MRP 2028-2030. Det arbetet inkluderar belysning på platser som parker, lekplatser samt gång- och cykelstråk för att bidra till ökad trygghet.

M) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Slå samman Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Kommun-styrelsen Byggnads-nämnden Miljö- och hälskydds-nämnden	Inom ram	x		

Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden slås ihop till en samlad 9-mannanämnd.

Under första halvåret 2027 ska reglementen och andra nödvändiga beslut beredas och fattas för genomförande från den 1 juli 2027.

I rapportering och bokslut kan de två nämnderna fortsatt redovisas separat (för räkenskapsåret 2027), om det är det mest ändamålsenliga.

N) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Beredning av demokratifrågor	Kommun-fullmäktige	Inom ram	x		

Vänersborgs kommun har under flera mandatperioder arbetat med en Demokrati- och jämställdhetsberedning som valts för hela mandatperioder, men med otydliga uppdrag.

Kommunfullmäktige får i uppdrag att under första kvartalet 2027 bereda förslag för hur kommunen ska arbeta med demokratifrågor. Tillfälliga fullmäktigeberedningar med tydliga uppdrag och tidsfrister är en möjlighet. I beredningar av demokratifrågor ska det eftersträvas att samtliga partier i kommunfullmäktige har möjlighet att vara delaktiga i arbetet.

O) Under God ekonomisk hushållning och finansiella mål, avsnittet ”Finansiella mål” (sida 16), ändras texten till:

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Resultatet ska årligen uppgå till minst 1 procent av skatter och generella statsbidrag. För varje rullande treårsperiod ska det genomsnittliga årsresultatet uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.
- ~~Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.~~
- ~~Kassalikviditeten bör vara minst 50 procent.~~
- Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska bibehållas under mandatperioden.
- ~~Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.~~
- Årets investeringar (exkl. VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Resultatmålet är en förutsättning för att på sikt kunna finansiera nödvändiga ny- och underhållsinvesteringar. Om det inte uppfylls leder det till ökad låneskuld och räntekostnader som får en negativ påverkan på kommunens kärnverksamheter.

Likviditetsutvecklingen ska även fortsättningsvis att följas löpande inom ramen för kommunens ekonomiska uppföljning och finansförvaltning. Ett fast målvärde för kassalikviditeten bedöms däremot inte vara ett ändamålsenligt finansiellt mål, eftersom nivån kan påverkas genom exempelvis ökad upplåning utan att kommunens underliggande ekonomiska ställning stärks.

Kommunens soliditet är idag på en nivå som är jämförbar med genomsnittet för kommunerna i Västra Götaland. Samtidigt står kommunen inför stora investeringsbehov och ett ekonomiskt läge som innebär begränsade möjligheter att successivt stärka soliditeten. En fortsatt ökning av soliditeten skulle kräva väsentligt högre resultat och/eller lägre investeringsnivåer. Mot denna bakgrund bedöms målet om en årlig förbättring med 1 procent inte vara realistiskt under mandatperioden. Ambitionen är i stället att bibehålla nuvarande soliditetsnivå trots kommande investeringsbehov och ekonomiska utmaningar.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att till kommande Mål- och resursplan se över det finansiella målet för investeringar och lämna förslag på ett ändamålsenligt mål och lämplig målnivå. Innan ställning tas till mål och målnivå behöver en fördjupad analys göras ur ett helhetsperspektiv av kommunens långsiktiga investeringsbehov och

ekonomiska förutsättningar. I analysen behöver bland annat ny brandstation, tågstation i Brålanda samt investeringar som kan följa av översynen av förskole- och grundskoleorganisationen beaktas. Som en del i översynen bör självfinansieringsgraden av investeringar övervägas som ett möjligt alternativ till nuvarande mål. Det nuvarande investeringsmålet kvarstår till dess att översynen är genomförd.

P) Reviderad investerings- och exploateringsplan för åren 2027-2029

Med utgångspunkt i Samhällsbyggnadsnämndens förslag till Reviderad investerings- och exploateringsplan för åren 2027-2029 från 17 september 2026, föreslås följande förändringar:

Fastighetsinvesteringar

Not	Projekt	2027	2028	2029	S:a
16	Kulturhuset, Teatern	~~1,5~~ 0	0	0	0
17	Brålandabadet	~~1,5~~ 0,5			
22	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	~~39,2~~ 41,7	51,6	52,1	~~142,9~~ 145,4

Cykelbefrämjande åtgärder

Not	Projekt	2027	2028	2029	S:a
19	GC-väg Stenhammarsvägen	~~0~~ 7,2	0	0	~~0~~ 7,2

Kulturhuset, Teatern. Pausas i väntan på samlad målbild för stadskärneutveckling och behovet ska ses i samband med utveckling av Huvudnässkolans gamla aula.

Brålandabadet. Bedömning från verksamheten är att behovet är 0,5mkr, bland annat för nytt pooltäcke.

Investeringsunderhåll. En bärande princip bör vara att först ta hand om det man har, innan man bygger nytt. Kommunen har en ökande underhållsskuld. Därför läggs frigjorda medel från pausade investeringar på ökat underhåll.

GC-väg Stenhammarsvägen. Uppskattad totalkostnad 19,8 mnkr. Förutsätter beslut i Västra Götalandsregionen (enligt plan i december 2026) om delfinansiering via Regional infrastrukturplan med 12,6 mnkr. Pengar behöver avsättas när avtal skrivs 2027.

./.

KS ordförandes förslag till mål- och resursplan 2027–2029

Sammanfattning

Förslaget innebär att driftbudgeten för 2027 följer kommunfullmäktiges beslut den 17 juni 2026, § 115. Investerings- och exploateringsbudgeten för 2027–2029 justeras enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag och med ytterligare medel till gång- och cykelväg längs Stenhammarsvägen samt ospecificerade investeringsbehov. Därutöver föreslås att målet för kassalikviditet tas bort och att målet för soliditet ändras från årlig förbättring till bibehållen nivå under mandatperioden.

- ## Driftbudget 2027

Förslag enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115.

- ## Investerings- och exploateringsbudget 2027–2029

Utgångspunkten är kommunfullmäktiges beslut den 17 juni 2026, § 115, med de justeringar som samhällsbyggnadsnämnden föreslog den 17 september 2026, § 95. Utöver dessa justeringar föreslås följande tillägg:

År 2027: Cykelbefrämjande åtgärder, GC-väg Stenhammarsvägen +7,2 mnkr
År 2028: Ospecificerat för kommande stora utmaningar +35,2 mnkr
År 2029: Ospecificerat för kommande stora utmaningar +95,9 mnkr

Kommentarer till de tre sistnämnda justeringarna:

- Västra Götalandsregionen har prioriterat Stenhammarsvägen (väg 2134) för utbyggnad av det regionala gång- och cykelvägnätet. Kommunens medfinansiering uppgår enligt kalkylen till 7,2 mnkr och avser 50 procent av kostnaden för projektering och byggnation. Den regionala infrastrukturplanen finansierar resterande 50 procent av dessa kostnader samt kostnaden för vägplan och eventuella fördyringar. Projektets totalkostnad beräknas till 19,8 mnkr. Kalkylen ligger till grund för framtida medfinansieringsavtal.

- För att möta kommande stora investeringsbehov föreslås att budgeten för 2028 och 2029 utökas med ospecificerade belopp. Utökningen ryms inom det finansiella målet: *Årets investeringar (exklusive VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.* Mot bakgrund av de stora investeringsbehov som kommunen står inför bedöms det inte ändamålsenligt att redan nu begränsa investeringsbudgeten till de projekt som är specificerade. Samhällsbyggnadsnämnden framhåller dessutom i sitt förslag till neddragningar att det finns bortprioriterade projekt som bör genomföras under åren 2027–2029.

Sammanfattning:
Nytt förslag till investerings- och exploateringsbudget 2027–2029

Sammanfattning, mnkr	2027	2028	2029	Totalt
Skattefinansierade investeringar	251,0	246,3	254,5	751,8
Taxefinansierade investeringar	116,0	63,5	56,5	236,0
Totalt kommunen	**367,0**	**309,8**	**311,0**	**987,8**
Målavstämning	**7%**	**7%**	**7%**	

Fördelning per nämnd, mnkr	2027	2028	2029	Totalt
Barn- och utbildningsnämnden	11,9	11,6	9,9	33,4
Byggnadsnämnden	0,5	0,5	0,5	1,5
Kommunstyrelsen	13,9	11,0	20,5	45,4
Kultur- och fritidsnämnden	4,4	4,3	4,3	13,0
Socialnämnden	1,4	1,4	5,4	8,2
Samhällsbyggnadsnämnden	334,9	281,0	270,5	886,4
-Gata/park	34,7	34,8	28,5	98,0
-Fastigheter	145,9	85,6	69,1	300,6
-VA	107,5	58,5	51,5	217,5
-Renhållning	8,5	5,0	5,0	18,5
-Övrigt	5,5	5,9	5,5	16,9
-Exploateringsbudget	32,8	56,0	15,0	103,8
-Ospecificerade större utmaningar	0,0	35,2	95,9	131,1

- **Justering av de finansiella målen**

Finansiellt mål: Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 procent
Målet utgår.

Likviditetsutvecklingen kommer även fortsättningsvis att följas löpande inom ramen för kommunens ekonomiska uppföljning och finansförvaltning. Ett fast målvärde för kassalikviditeten bedöms däremot inte vara ett ändamålsenligt finansiellt mål, eftersom nivån kan påverkas genom exempelvis ökad upplåning utan att kommunens underliggande ekonomiska ställning stärks.

Finansiellt mål: Soliditeten inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.
Målet justeras till: Soliditeten inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska bibehållas under mandatperioden.

Kommunens soliditet är idag på en nivå som är jämförbar med genomsnittet för kommunerna i Västra Götaland. Samtidigt står kommunen inför stora investeringsbehov och ett ekonomiskt läge som innebär begränsade möjligheter att successivt stärka soliditeten. En fortsatt ökning av soliditeten skulle kräva väsentligt

högre resultat och/eller lägre investeringsnivåer. Mot denna bakgrund bedöms målet om en årlig förbättring med 1 procent inte vara realistiskt under mandatperioden. Ambitionen är i stället att bibehålla nuvarande soliditetsnivå trots kommande investeringsbehov och ekonomiska utmaningar.

Uppdrag:
Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att se över det finansiella målet för investeringar och lämna förslag på ett ändamålsenligt mål och lämplig målnivå. Innan ställning tas till mål och målnivå behöver en fördjupad analys göras ur ett helhetsperspektiv av kommunens långsiktiga investeringsbehov och ekonomiska förutsättningar. I analysen behöver bland annat ny räddningsstation, tågstation i Brålanda samt investeringar som kan följa av översynen av förskole- och grundskoleorganisationen beaktas. Som en del i översynen bör självfinansieringsgraden av investeringar övervägas som ett möjligt alternativ till nuvarande mål. Det nuvarande investeringsmålet kvarstår till dess att översynen är genomförd.

§ 257

Översyn av förskole- och grundskoleorganisationen utifrån förändrade behov

KS 2026/275

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar stänga Björkvägens förskola från och med 1 augusti 2027.
2. Kommunfullmäktige beslutar stänga Åkaregatans förskola från och med 1 augusti 2027.
3. Kommunfullmäktige beslutar avvakta stängning av Rösebo skola t.o.m. 1 augusti 2028.
4. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Brunbo, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
5. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0101 02 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Mars, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
6. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att utreda eventuella andra användningsområden än kommunal verksamhet vid Rösebo skola samt förutsättningarna för försäljning av fastigheten inklusive ekonomiska konsekvenser under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar stänga skolan.
7. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med socialnämnden utreda förutsättningarna för att använda Åkaregatans och Björkvägens förskolor för daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga en av eller båda förskolorna. Utredningen ska jämföra alternativen med möjligheten att använda tomställda lokaler i Lindgården för daglig verksamhet.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-10-12 § 67 föreslå kommunfullmäktige stänga Björkvägens förskola, Åkaregatans förskola samt

Rösebo skola från och med 1 augusti 2027. Nämnden föreslår även att kommunfullmäktige säger upp hyreskontrakten för lokalerna kallade Brunbo och Mars i syfte att göra villkorsändringar avseende kontraktstid och förlängningstid.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de kompletterande utredningarna visar att barn- och utbildningsnämndens förslag är förenliga med en långsiktigt hållbar förskole- och skolorganisation.

Stängningarna medför negativa konsekvenser för direkt berörda barn- och elever. För att motverka detta kommer barn- och utbildningsförvaltningen genomföra kompensatoriska åtgärder om beslut angående stängning av enheterna fattas. Stängningarna medför även längre avstånd till kommunal service i delar av kommunen. Sammantaget bedöms dock förslagen ge bättre förutsättningar för en likvärdig utbildning och ett effektivare resursutnyttjande då behovet av förskole- och skolplatser fortsatt kan tillgodoses samtidigt som resurser kan frigöras till samtliga barn- och elever.

Den framtida användningen av lokalerna vid Björkvägens och Åkaregatans förskolor samt Rösebo skola behöver utredas vidare. För att lokalförsörjningen även ska bli ekonomiskt hållbar för kommunen som helhet krävs att de lämnade lokalerna får annan användning eller avyttras. Även genomförandet av en ny lokallösning för anpassad grundskola behöver utredas vidare. För att undvika kvarstående kostnader för befintlig lokallösning behöver hyresavtalen med Hemsö Vårdfastigheter avseende lokalerna kallade Brunbo och Mars ändras avseende kontraktstid och förlängningstid.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-10-26 § 187
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-22
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-10-12 § 67
- Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov - Kompletterande utredningar
- Yttranden angående rapporten Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Bilagor nr 8-21 till Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-06-08 § 51
- Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Förslag till beslut inför X sammanträde var:

1. Kommunfullmäktige beslutar stänga Björkvägens förskola från och med 1 augusti 2027.
2. Kommunfullmäktige beslutar stänga Åkaregatans förskola från och med 1 augusti 2027.
3. Kommunfullmäktige beslutar stänga Rösebo skola från och med 1 augusti 2027.
4. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Brunbo, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
5. Mot bakgrund av omfattande renoveringsbehov och verksamhetsanpassningar i Frändefors grundskolor föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige att avvakta beslut om stängning av Rösebo skola till dess att renovering och verksamhetsanpassning är genomförda av Frändefors grundskolor.
6. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med socialnämnden utreda förutsättningarna för att använda Åkaregatans och Björkvägens förskolor för daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga en av eller båda förskolorna. Utredningen ska jämföra alternativen med möjligheten att använda tomställda lokaler i Lindgården för daglig verksamhet.

Mats Andersson (C) yrkade på kommunstyrelseförvaltningens förslag som lades till kommunstyrelsens arbetsutskott med ändringen av punkt 3 till följande:

3. Kommunfullmäktige beslutar avvakta stängning av Rösebo skola t.o.m. 1 augusti 2028.

I yrkandet instämde Mathias Olsson (SD) och Elina Prins (L).

Ordföranden yrkade på kommunstyrelseförvaltningens förslag inför kommunstyrelsens arbetsutskott. I yrkandet instämde Stefan Kärvling (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns tre förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut, Mats Anderssons (C) förslag och ordförandens förslag.

Först utsåg ordföranden sitt förslag till huvudförslag. Sedan ställde ordföranden sedan kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag emot Mats Anderssons (C) förslag och fann genom acklamation att kommunstyrelsen bifalla Mats Anderssons (C) förslag.

Vidare ställde ordföranden dennes huvudförslag emot Mats Anderssons förslag och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med ordförandens förslag.

Omröstning begärdes

Omröstningsresultat

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunstyrelsen. Den som väljer ordförandens förslag röstar ja, och den som väljer Mats Anderssons (C) ändringsförslag röstar nej.

Ledamot	**Ja**	**Nej**	**Avstår**
Henrik Harlitz (M)		X	
Mats Andersson (C)		X	
Mathias Olsson (SD)		X	
Ann-Helen Selander (M)		X	
Madelaine Karlsson (S)	X		
Stefan Kärvling (V)	X		
Ann-Marie Jonasson (S)	X		
Göran Nilsson (SD)		X	
Bo Carlsson (C)		X	
Göran Svensson (MBP)		X	

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Magnus Ekström (KD)		X	
Elina Prins (L)		X	
Torbjörn Moqvist (SD)		X	
Anna-Karin Sandberg (MP)	X		
Benny Augustsson (S)	X		
Antal röster	5	10	0

Med 5 ja-röst mot 10 nej-röster, samt 0 ledamöter som avstod i omröstningen hade kommunstyrelsen beslutat i enlighet med Mats Anderssons (C) förslag till beslut.

§ 187

Översyn av förskole- och grundskoleorganisationen utifrån förändrade behov

KS 2026/275

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar stänga Björkvägens förskola från och med 1 augusti 2027.
2. Kommunfullmäktige beslutar stänga Åkaregatans förskola från och med 1 augusti 2027.
3. Kommunfullmäktige beslutar stänga Rösebo skola från och med 1 augusti 2027.
4. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Brunbo, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
5. Mot bakgrund av omfattande renoveringsbehov och verksamhetsanpassningar i Frändefors grundskolor föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige att avvakta beslut om stängning av Rösebo skola till dess att renovering och verksamhetsanpassning är genomförda av Frändefors grundskolor.
6. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med socialnämnden utreda förutsättningarna för att använda Åkaregatans och Björkvägens förskolor för daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga en av eller båda förskolorna. Utredningen ska jämföra alternativen med möjligheten att använda tomställda lokaler i Lindgården för daglig verksamhet.

Deltog inte i beslutet

Henrik Harlitz (M) och Niklas Claesson (M) deltog inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-10-12 § 67 föreslå kommunfullmäktige stänga Björkvägens förskola, Åkaregatans förskola samt Rösebo skola från och med 1 augusti 2027. Nämnden föreslår även att kommunfullmäktige säger upp hyreskontrakten för lokalerna kallade Brunbo och Mars i syfte att göra villkorsändringar avseende kontraktstid och förlängningstid.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de kompletterande utredningarna visar att barn- och utbildningsnämndens förslag är förenliga med en långsiktigt hållbar förskole- och skolorganisation.

Stängningarna medför negativa konsekvenser för direkt berörda barn- och elever. För att motverka detta kommer barn- och utbildningsförvaltningen genomföra kompensatoriska åtgärder om beslut angående stängning av enheterna fattas. Stängningarna medför även längre avstånd till kommunal service i delar av kommunen. Sammantaget bedöms dock förslagen ge bättre förutsättningar för en likvärdig utbildning och ett effektivare resursutnyttjande då behovet av förskole- och skolplatser fortsatt kan tillgodoses samtidigt som resurser kan frigöras till samtliga barn- och elever.

Den framtida användningen av lokalerna vid Björkvägens och Åkaregatans förskolor samt Rösebo skola behöver utredas vidare. För att lokalförsörjningen även ska bli ekonomiskt hållbar för kommunen som helhet krävs att de lämnade lokalerna får annan användning eller avyttras. Även genomförandet av en ny lokallösning för anpassad grundskola behöver utredas vidare. För att undvika kvarstående kostnader för befintlig lokallösning behöver hyresavtalen med Hemsö Vårdfastigheter avseende lokalerna kallade Brunbo och Mars ändras avseende kontraktstid och förlängningstid.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-22
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-10-12 § 67
- Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov - Kompletterande utredningar
- Yttranden angående rapporten Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Bilagor nr 8-21 till Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-06-08 § 51

- Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut inför sammanträdet var följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar stänga Björkvägens förskola från och med 1 augusti 2027.
2. Kommunfullmäktige beslutar stänga Åkaregatans förskola från och med 1 augusti 2027.
3. Kommunfullmäktige beslutar stänga Rösebo skola från och med 1 augusti 2027.
4. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Brunbo, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
5. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0101 02 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Mars, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
6. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att utreda eventuella andra användningsområden än kommunal verksamhet vid Rösebo skola samt förutsättningarna för försäljning av fastigheten inklusive ekonomiska konsekvenser under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar stänga skolan.
7. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med socialnämnden utreda förutsättningarna för att använda Åkaregatans och Björkvägens förskolor för daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga en av eller båda förskolorna. Utredningen ska jämföra alternativen med möjligheten att använda tomställda lokaler i Lindgården för daglig verksamhet.

Mats Andersson (C) yrkade att punkt 5 och 6 skulle ändras till följande formulering:

Mot bakgrund av omfattande renoveringsbehov och verksamhetsanpassningar i Frändefors grundskolor föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige att avvakta beslut om stängning av Rösebo skola till dess att renovering och verksamhetsanpassning är genomförda av Frändefors grundskolor.

I detta instämde Mathias Olsson (SD).

Ordföranden yrkade bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag och Mats Anderssons (C) ändringsyrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat i enlighet med Mats Anderssons (C) ändringsyrkande.

2026-10-22

Dnr: KS 2026/275

Handläggare
Anna Holmqvist
anna.holmqvist@vanersborg.se
0521-72 24 49

Mottagare
Kommunfullmäktige

Förskolor och grundskolor i Vänersborgs kommun, organisationsöversyn utifrån förändrade behov

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar stänga Björkvägens förskola från och med 1 augusti 2027.
2. Kommunfullmäktige beslutar stänga Åkaregatans förskola från och med 1 augusti 2027.
3. Kommunfullmäktige beslutar stänga Rösebo skola från och med 1 augusti 2027.
4. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Brunbo, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
5. Kommunfullmäktige beslutar säga upp hyreskontrakt nr 25468 0101 02 med Hemsö Vårdfastigheter AB, avseende lokalen Mars, för villkorsändring i fråga om kontrakts- och förlängningstid.
6. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att utreda eventuella andra användningsområden än kommunal verksamhet vid Rösebo skola samt förutsättningarna för försäljning av fastigheten inklusive ekonomiska konsekvenser under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar stänga skolan.
7. Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i samverkan med socialnämnden utreda förutsättningarna för att använda Åkaregatans och Björkvägens förskolor för daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga en av eller båda förskolorna. Utredningen ska jämföra alternativen med möjligheten att använda tomställda lokaler i Lindgården för daglig verksamhet.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-10-12 § 67 föreslå kommunfullmäktige stänga Björkvägens förskola, Åkaregatans förskola samt Rösebo skola från och med 1 augusti 2027. Nämnden föreslår även att kommunfullmäktige säger upp hyreskontrakten för lokalerna kallade Brunbo och Mars i syfte att göra villkorsändringar avseende kontraktstid och förlängningstid.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de kompletterande utredningarna visar att barn- och utbildningsnämndens förslag är förenliga med en långsiktigt hållbar förskole- och skolorganisation.

Stängningarna medför negativa konsekvenser för direkt berörda barn- och elever. För att motverka detta kommer barn- och utbildningsförvaltningen genomföra kompensatoriska åtgärder om beslut angående stängning av enheterna fattas. Stängningarna medför även längre avstånd till kommunal service i delar av kommunen. Sammantaget bedöms dock förslagen ge bättre förutsättningar för en likvärdig utbildning och ett effektivare resursutnyttjande då behovet av förskole- och skolplatser fortsatt kan tillgodoses samtidigt som resurser kan frigöras till samtliga barn- och elever.

Den framtida användningen av lokalerna vid Björkvägens och Åkaregatans förskolor samt Rösebo skola behöver utredas vidare. För att lokalförsörjningen även ska bli ekonomiskt hållbar för kommunen som helhet krävs att de lämnade lokalerna får annan användning eller avyttras. Även genomförandet av en ny lokallösning för anpassad grundskola behöver utredas vidare. För att undvika kvarstående kostnader för befintlig lokallösning behöver hyresavtalen med Hemsö Vårdfastigheter avseende lokalerna kallade Brunbo och Mars ändras avseende kontraktstid och förlängningstid.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-10-12 § 67 föreslå kommunfullmäktige stänga Björkvägens förskola, Åkaregatans förskola samt Rösebo skola från och med 1 augusti 2027 samt att säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 och nr 25468 0101 02 med Hemsö Vårdfastigheter AB avseende lokalen kallad Brunbo och Mars för omförhandling i syfte att göra en villkorsändring avseende kontraktstid och förlängningstid.

För egen del beslutade barn- och utbildningsnämnden säga upp förhyrningen av lokalerna Björkvägens förskola, Åkaregatans förskola samt Rösebo skola från och med 2027-07-31 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga respektive enhet samt att uppdra till barn- och utbildningsförvaltningen att arbeta vidare med inriktningen att genomföra en flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan och från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan från och med höstterminen 2028.

Som underlag för barn- och utbildningsnämndens förslag ligger rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov.* Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51 att remittera rapporten till kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden för yttrande. Nämnderna ombads belysa hur de strukturförslag som avser förslag för genomförande under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation.

Förslagen för 2027 var att stänga Björkvägens förskola, Åkaregatans förskola och Rösebo skola samt att flytta anpassad grundskola för årskurs 1–6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan och för årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan. Samtliga remitterade nämnder har yttrat sig.

På uppdrag av barn- och utbildningsnämnden har förslagen avseende 2027 kompletterats med fördjupade analyser av befolknings- och behovsutveckling, ekonomi, personal och arbetsmiljö samt remissyttranden. Prövningar av barnets bästa och dialoger med vårdnadshavare har genomförts. För varje strukturförslag har en samlad bedömning gjorts. Utredningarna visar att förutsättningarna skiljer sig mellan förslagen.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att de kompletterande utredningarna svarar mot synpunkter som tidigare lämnats i kommunstyrelsens yttrande.

Nedan följer en kortare beskrivning av respektive förslag.

Anpassad grundskola

Utredningarna angående flytt av anpassad grundskola visar att verksamheten är trångbodd och har behov av mer ändamålsenliga lokaler för verksamheten i årskurs 1-6. Det finns även utvecklingsmöjligheter kopplade till verksamhetens lokalisering och organisation för årskurs 7-9. En flytt av verksamheterna till Vingen, Tärnan och Silvertärnan bedöms av barn- och utbildningsförvaltningen ge bättre förutsättningar för verksamheten. Ett eventuellt genomförande av förslaget kräver en större investering och behöver hanteras inom kommunens lokalförsörjningsprocess. Barn- och utbildningsnämnden planerar nu för flytt av verksamheten från och med höstterminen 2028.

För att kommunen inte ska behöva stå med dubbla hyror vid ett beslut om genomförande och färdigställande av Vingen och Tärnan och en flytt av anpassad grundskola behöver externa hyresavtal vid Mariedalskolan omförhandlas avseende kontrakts- och förlängningstid.

Björkvägens förskola

Förslaget innebär att Björkvägens förskola stängs och de berörda barnen omplaceras till Hallebergs förskola tillsammans med ordinarie personal vid Björkvägens förskola. Antalet förskoleplatser i området bedöms av barn- och utbildningsförvaltningen vara tillräckligt även efter en stängning. Befolknings- och behovsprognoserna visar ett minskat behov av förskoleplatser i Vargön. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att tillgången till kommunal service i området inte påverkas negativt av en stängning.

Prövningen av barnets bästa visar på negativa konsekvenser för den grupp av barn som är direkt berörd. De negativa konsekvenserna bedöms kunna begränsas genom en väl planerad övergång och kompenserande åtgärder.

Ett fortsatt nyttjande av Björkvägens förskola kräver underhållsinvesteringar motsvarande 2,8 mnkr under de närmsta tio åren. Socialnämnden är positiv till att utreda lokalernas lämplighet för daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS.

Åkaregatans förskola

Barn och personal flyttade från Åkaregatans förskola till Skördegatans förskola redan i augusti 2026. Underhållsbehovet för Åkaregatans förskola uppgår till 3,5 mnkr under de närmsta tio åren. Socialnämnden är positiv till att utreda lokalernas lämplighet för daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS.

Befolkningsprognosen visar att Onsjöområdet från 2028 riskerar viss underkapacitet på förskoleplatser. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att kapacitet finns att ta emot barn på förskolorna i närliggande områden. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer därmed att en stängning av Åkaregatans förskola riskerar att påverka tillgången till kommunal service i närområdet negativt. Påverkan är beroende av vårdnadshavarnas önskemål om placering samt faktisk befolkningsutveckling.

Rösebo skola

Rösebo skola föreslås avvecklas inför höstterminen 2027, varvid eleverna omplaceras till Frändeskolan. Elevantalet är mycket lågt idag i förhållande till andra enheter i kommunen och prognostiseras minska ytterligare på lång sikt. Organisationen är förenad med arbetsmiljörisker på grund av ensamarbete och begränsade kollegiala sammanhang.

Ett fortsatt nyttjande av Rösebo skola för skolverksamhet förutsätter nya investeringar eftersom bygglovet för modulbyggnaden med kök har löpt ut. En eventuell tillbyggnad behöver anpassas till den kulturhistoriskt värdefulla miljön. Möjliga lösningar och kostnader för dessa är ännu inte utredda. Om Rösebo skola inte avvecklas behöver det skyndsamt utredas hur eleverna ska få skollunch och övriga mål tillgodosedda framöver. Underhållsbehovet uppgår till 3,3 mnkr under de närmsta tio åren.

Den samlade bedömningen i prövningen av barnets bästa visar att en övergång till Frändeskolan kan genomföras på ett sätt som är förenligt med barnets bästa under förutsättning att identifierade kompensatoriska åtgärderna genomförs och följs upp.

En stängning av Rösebo skola innebär att det inte finns någon kommunal service i området och skolans betydelse för bygdens attraktivitet har återkommande lyfts av berörda vårdnadshavare.

Kommunstyrelseförvaltningens samlade bedömning

Utredningarna visar att förutsättningarna skiljer sig mellan förslagen och att de medför både positiva och negativa konsekvenser. För Björkvägens förskola och Rösebo skola visar barnkonsekvensanalyserna på vissa negativa effekter för direkt berörda barn och elever. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer dock att övergångarna kan genomföras om kompensatoriska åtgärder vidtas för att begränsa de negativa effekterna. En stängning av Åkaregatans förskola riskerar att medföra negativa konsekvenser för närheten till kommunal förskola i närområdet och en stängning av Rösebo skola innebär att det inte längre finns någon kommunal service kvar i bygden.

Vid bedömningen av förslagen behöver samtidigt hänsyn tas till kommunens utveckling och samlade behov. Kommunens senaste befolkningsprognoser, däribland prognosen från september 2026, visar på ett minskande barn- och elevantal samtidigt som antalet äldre ökar. Kommunstyrelsen beslutade 2025-12-03 att uppdra till kommunstyrelsens budgetberedning att använda en resursfördelningsmodell baserad på befolkningsprognos som underlag inför ramsättningen från och med mål- och resursplan 2028–2030.

När behoven förändras mellan olika målgrupper behöver kommunens resursfördelning över tid kunna anpassas till den demografiska utvecklingen. En demografiskt baserad resursfördelning skapar ett neutralt underlag för ramsättningen utifrån förändrade behov. Politiska prioriteringar kan därefter innebära att resurser tillförs eller behålls utöver den nivå som följer av resursfördelningsmodellen. Ett minskat resursbehov inom barn- och utbildningsområdet kan därmed bidra till att möta ökade behov inom andra kommunala verksamheter, exempelvis äldreomsorgen.

En sådan resursanpassning förutsätter även att kommunens verksamhetsstruktur, lokaler och kapacitet successivt anpassas till förändrade behov. De föreslagna strukturförändringarna innebär att behovet av förskole- och skolplatser fortsatt kan tillgodoses i angränsande områden samtidigt som organisationen anpassas till ett minskande barn- och elevantal. Förslagen skapar därmed förutsättningar för ett effektivare resursutnyttjande inom barn- och utbildningsverksamheten och bidrar

samtidigt till kommunens möjlighet att på sikt anpassa verksamhet och resursfördelning till förändrade behov.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer även att kostnaderna för att upprätthålla de aktuella verksamheterna kommer att öka eftersom såväl verksamhetsanpassningar som underhållsinvesteringar behöver genomföras. I kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 om mål- och resursplan 2027–2029 budgeteras en investeringsnivå som väsentligt överstiger det finansiella målet om att årets investeringar, exklusive VA och renhållning, maximalt ska motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. För 2028 och 2029 överstiger den budgeterade investeringsnivån målet med 163 mnkr respektive 81 mnkr, vilket visar på en redan ansträngd investeringsbudget.

Sammantaget bedömer kommunstyrelseförvaltningen att barn- och utbildningsnämndens förslag att stänga Björkvägens och Åkaregatans förskolor samt Rösebo skola bör bifallas. De negativa konsekvenserna av att stänga verksamheterna behöver vägas mot den förväntade utvecklingen om inga åtgärder vidtas. En anpassning av organisationen skapar förutsättningar för att använda resurserna mer effektivt inom barn- och utbildningsverksamheten samtidigt som kommunen får bättre förutsättningar att successivt anpassa den samlade resursfördelningen till förändrade demografiska behov. Att resurser kan omfördelas från lokaler och kringkostnader till personal ökar samtidigt möjligheterna att upprätthålla en god och likvärdig kvalitet inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter.

De ekonomiska fördelarna på kommunövergripande nivå är samtidigt beroende av hur fastigheterna hanteras framöver. Som samhällsbyggnadsnämnden framhåller innebär ekonomiska vinster för barn- och utbildningsnämnden inte automatiskt motsvarande ekonomisk vinst för kommunen som helhet, eftersom driftskostnader kan kvarstå beroende på hur lokalerna hanteras.

För att undvika onödiga kostnader för tomställda lokaler vid en eventuell stängning av Rösebo skola bör därför alternativa användningsområden för kommunal verksamhet samt förutsättningarna för försäljning av fastigheten, inklusive ekonomiska konsekvenser, utredas vidare. För Rösebo skola finns i dagsläget ingen identifierad användning för kommunal verksamhet.

Vid en eventuell stängning av förskolorna bör lokalernas förutsättningar att inrymma daglig verksamhet eller servicebostad enligt LSS utredas i enlighet med socialnämndens yttrande. Utredningen bör jämföra dessa alternativ med möjligheten att använda tomställda lokaler i Lindgården för daglig verksamhet för att identifiera den lösning som är mest fördelaktig för kommunen som helhet.

Vidare bedömer kommunstyrelseförvaltningen att barn- och utbildningsnämndens förslag att säga upp hyresavtalen för lokalerna Brunbo och Mars för omförhandling av kontrakts- och förlängningstid bör bifallas. Syftet är att undvika onödiga lokalkostnader mot bakgrund av att barn- och utbildningsnämnden arbetar med inriktningen att flytta anpassad grundskola från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan från och med höstterminen 2028.

Beredning

Underlag

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-10-12 § 67

Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov - Kompletterande utredningar

Yttranden angående rapporten Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Bilagor nr 8-21 till Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun, Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Lena Tegenfeldt

Kommundirektör

Sändlista

Handläggare av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden

§ 67

Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

BUTN 2025/61

Beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta stänga Björkvägens förskola från och med 1 augusti 2027.
2. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att säga upp förhyrningen av lokalen Björkvägens förskola från och med 2027-07-31 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga Björkvägens förskola.
3. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta stänga Åkaregatans förskola från och med 1 augusti 2027.
4. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att säga upp förhyrningen av lokalen Åkaregatans förskola från och med 2027-07-31 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga Åkaregatans förskola.
5. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta stänga Rösebo skola från och med 1 augusti 2027.
6. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att säga upp förhyrningen av lokalen Rösebo skola från och med 2027-07-31 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga Rösebo skola.
7. Barn- och utbildningsnämnden uppdrar till barn- och utbildningsförvaltningen att arbeta vidare med inriktningen att genomföra en flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan och från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan från och med höstterminen 2028.
8. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 med Hemsö Vårdfastigheter AB avseende lokalen kallad Brunbo för omförhandling i syfte att göra en villkorsändring avseende kontraktstid och förlängningstid.
9. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att säga upp hyreskontrakt nr 25468 0101 02 med Hemsö Vårdfastigheter AB avseende lokalen kallad Mars för omförhandling i syfte att göra en villkorsändring avseende kontraktstid och förlängningstid.

Reservation

Bo Carlsson (SD) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Juhani Lämsä (SD) och Göran Nilsson (SD) reserverar sig till förmån för Bo Carlssons (SD) yrkande.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 8 juni 2026 att ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att genomföra kompletterande utredningar av de strukturförslag som presenterades i rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov*. Uppdraget omfattade i detta skede främst fördjupade analyser av fem strukturförslag: stängning av Björkvägens förskola, stängning av Åkaregatans förskola, stängning av Rösebo skola, flytt av anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan samt flytt av anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen, Tärnan och Silvertärnan. Barn- och utbildningsnämnden beslutade samtidigt att remittera ärendet till övriga nämnder avseende förslagen som avser genomförande under 2027 och efterfrågade svar om hur förslagen påverkar nämndernas verksamheter utifrån kostnadseffektivitet och organisation.

Inom ramen för uppdraget har barn- och utbildningsförvaltningen genomfört befolknings- och behovsanalyser, ekonomiska analyser, personal- och arbetsmiljöanalyser, prövningar av barnets bästa, dialoger med vårdnadshavare samt analyser av inkomna remissyttranden. Syftet har varit att ge barn- och utbildningsnämnden ett fördjupat beslutsunderlag inför fortsatt politisk beredning.

För varje strukturförslag har en samlad bedömning gjorts utifrån de kompletterande utredningarna. Utredningarna visar att förutsättningarna skiljer sig mellan de olika strukturförslagen och att både positiva och negativa konsekvenser behöver vägas mot barn- och utbildningsnämndens ansvar för verksamheten som helhet.

Barn- och utbildningsförvaltningens samlade bedömningar redovisas i rapporten tillsammans med de underlag som bedömningarna bygger på.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-05.
- Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov Kompletterande utredningar.
- Bilaga nr 1 till Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov Kompletterande utredningar. BUTN 2025.1772

- Bilagor nr 2-7 till Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov Kompletterande utredningar. BUTN 2025.1773
- Bilagor nr 8-21 till Rapport 2026-09-29 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov Kompletterande utredningar. BUTN 2025.1774
- Beslut BUN 2026-06-08 §51 med tjänsteskrivelse och bilaga Rapport 2026-05-18. BUTN 2025.1769

Barn- och utbildningsnämnden s behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Förvaltningens förslag till beslut:

1. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta stänga Björkvägens förskola från och med 1 augusti 2027.
2. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att säga upp förhyrningen av lokalen Björkvägens förskola från och med 2027-07-31 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga Björkvägens förskola.
3. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta stänga Åkaregatans förskola från och med 1 augusti 2027.
4. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att säga upp förhyrningen av lokalen Åkaregatans förskola från och med 2027-07-31 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga Åkaregatans förskola.
5. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta stänga Rösebo skola från och med 1 augusti 2027.
6. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att säga upp förhyrningen av lokalen Rösebo skola från och med 2027-07-31 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att stänga Rösebo skola.
7. Barn- och utbildningsnämnden uppdrar till barn- och utbildningsförvaltningen att arbeta vidare med inriktningen att genomföra en flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan och från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan från och med höstterminen 2028.
8. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att säga upp hyreskontrakt nr 25468 0104 01 med Hemsö Vårdfastigheter AB avseende

lokalen kallad Brunbo för omförhandling i syfte att göra en villkorsändring avseende kontraktstid och förlängningstid.

9. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att säga upp hyreskontrakt nr 25468 0101 02 med Hemsö Vårdfastigheter AB avseende lokalen kallad Mars för omförhandling i syfte att göra en villkorsändring avseende kontraktstid och förlängningstid.

Joakim Sjöling (S), Ida Bunæs (S), Eva Andersén (S), Sara Johansson (S), Stefan Kärvling (V) och Gunnar Henriksson (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Ordförande Bo Carlsson (C)lämnar följande ändringsyrkande avseende punkt 5 och 6:

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att beslut om stängning av Rösebo skola skjuts upp ett år.

-Bifall till Bo Carlssons (C) yrkande lämnas av Juhani Lämsä (SD) och Göran Nilsson (SD)

Robin Danielsson (M) och Johan Aghem (M) yrkar:

Vi yrkar att ärendet återremitteras för ytterligare beredning.

Vi anser att förslaget behöver utredas ytterligare innan beslut fattas, särskilt avseende de långsiktiga konsekvenserna för kommunens skolorganisation och lokalförsörjning.

Vi önskar även en tydligare redovisning av hur kommunstyrelsen har involverats i arbetet, med hänsyn till dess övergripande ansvar för kommunens strategiska frågor, ekonomi och lokalförsörjning.

Vi anser att dessa frågor behöver klarläggas innan nämnden tar slutlig ställning.

Beslutsgång

Propositionsordning

Ordförande ställer yrkandet om återremiss av ärendet från Robin Danielsson (M) och Johan Aghem (M) under proposition, och finner att nämnden beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Därefter ställer ordförande Bo Carlsson (C) proposition på sitt ändringsyrkande, och finner att nämnden antar hans förslag.

Omröstning

Omröstning begärs.

Nämnden godkänner följande propositionsordning: De som stödjer Bo Carlssons (C) ändringsyrkande röster Ja, de som vill bifalla yrkandet från Joakim Sjöling (S), Ida Bunæs (S), Eva Andersén (S), Sara Johansson (S), Stefan Kärvling (V) och Gunnar Henriksson (L) angående punkt 5 och 6, röstar Nej.

Omröstningsresultat:

3 Ja	**6 Nej**	**2 Avstår**
Bo Carlsson (C)	Gunnar Henriksson (L)	Robin Danielsson (M)
Göran Nilsson (SD)	Joakim Sjöling (S)	Johan Aghem (M)
Juhani Lämsä (SD)	Stefan Kärvling (V)	
	Sara Johansson (S)	
	Eva Andersén (S)	
	Ida Bunæs (S)	

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt yrkandet från Joakim Sjöling (S), Ida Bunæs (S), Eva Andersén (S), Sara Johansson (S), Stefan Kärvling (V) och Gunnar Henriksson (L) angående punkt 5 och 6.

Härefter ställer ordförande samlad proposition på övriga delar av förvaltningens förslag, punkt 1-4 samt 7-9, och finner att nämnden beslutar enligt förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Övriga nämnder
Ledningsgrupp BUF
HR-partners, barn- och utbildningsförvaltningen
Ekonomer, barn- och utbildningsförvaltningen
Skolskjutssamordnare, barn- och utbildningsförvaltningen
Utvecklingsledare, barn- och utbildningsförvaltningen

Vänersborgs kommun
Barn- och utbildningsnämnden

RAPPORT

2026-09-29

Dnr: BUTN 2025/61

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Kompletterande utredningar avseende

Björkvägens förskola

Åkaregatans förskola

Rösebo skola

Anpassad grundskola Mariedalskolan

Anpassad grundskola Torpaskolan

Sammanfattning av rapporten

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 8 juni 2026 att ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att genomföra kompletterande utredningar av de strukturförslag som presenterades i rapporten Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov. Uppdraget omfattade fördjupade analyser av fem strukturförslag: stängning av Björkvägens förskola, stängning av Åkaregatans förskola, stängning av Rösebo skola, flytt av anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan samt flytt av anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan.

Inom ramen för uppdraget har barn- och utbildningsförvaltningen genomfört befolknings- och behovsanalyser, ekonomiska analyser, personal- och arbetsmiljöanalyser, prövningar av barnets bästa, dialoger med vårdnadshavare samt analyser av inkomna remissyttranden. Syftet har varit att ge barn- och utbildningsnämnden ett fördjupat beslutsunderlag inför fortsatt politisk beredning.

För varje strukturförslag har en samlad bedömning gjorts utifrån de kompletterande utredningarna. Utredningarna visar att förutsättningarna skiljer sig mellan de olika strukturförslagen och att både positiva och negativa konsekvenser framkommer och behöver vägas mot barn- och utbildningsnämndens ansvar för verksamheten som helhet.

Barn- och utbildningsförvaltningens samlade bedömningar redovisas i rapporten tillsammans med de underlag som bedömningarna bygger på.

Sofia Bråberg
Förvaltningschef/Skolchef

Innehållsförteckning

Innehåll

Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov 1

Sammanfattning av rapporten 2

Innehållsförteckning 3

Innehåll 3

1 Uppdrag 6

1.1 Uppdragsbeskrivning 6
1.2 Mål och syfte 6
1.3 Berörda parter/aktörer 6
1.4 Underlag 7

2 Fördjupad utredning 8

2.1 Befolknings- och behovsprognoser 8
2.2 Lokalförutsättningar och identifierade lokalbehov 8
2.3 Ekonomiska analyser 8
2.4 Personal 8
2.5 Prövning av barnets bästa 8
2.5.1 Barns rättigheter 9
2.5.2 Barnrättsperspektivets grundprinciper 10
2.6 Dialog med vårdnadshavare 11
2.7 Yttranden från övriga nämnder 11

3 Sammanfattning av samlade bedömningar för respektive strukturförslag 12

4 Björkvägens förskola 14

4.1 Samlad bedömning 14
4.2 Befolknings- och behovsprognoser 17
4.3 Ekonomiska analyser 18
4.4 Personal 19
4.4.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv 19
4.4.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring 20
4.5 Prövning av barnets bästa 20
4.5.1 Metod 21
4.5.2 Barnrättsperspektiv 22
4.5.3 Barnets perspektiv 23
4.5.4 Barnperspektiv 24
4.5.5 Konsekvenser för barnen 25
4.5.6 Bedömning av barnets bästa 26
4.5.7 Kompenserande åtgärder vid eventuell stängning 27
4.6 Dialog med vårdnadshavare 28

4.7 Yttranden från övriga nämnder....29

5 Åkaregatans förskola....30

5.1 Samlad bedömning....30
5.2 Befolknings- och behovsprognoser....31
5.3 Ekonomiska analyser....33
5.4 Personal....34
5.4.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv 34
5.4.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring 35
5.5 Prövning av barnets bästa....35
5.6 Dialog med vårdnadshavare....36
5.7 Yttranden från övriga nämnder....36

6 Rösebo skola....37

6.1 Samlad bedömning....37
6.2 Befolknings- och behovsprognoser....40
6.3 Ekonomiska analyser....43
6.4 Personal....44
6.4.1 Fördelar med verksamhetsförändringen ur ett arbetsmiljöperspektiv 44
6.4.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring 45
6.5 Prövning av barnets bästa....45
6.5.1 Metod 46
6.5.2 Barnrättsperspektivet 47
6.5.3 Barnets perspektiv 48
6.5.4 Barnperspektiv 50
6.5.5 Konsekvenser för barnen 51
6.5.6 Bedömning av barnets bästa 52
6.5.7 Kompenserande åtgärder vid eventuell stängning 54
6.6 Dialog med vårdnadshavare....54
6.7 Yttranden från övriga nämnder....56

7 Anpassad grundskola Mariedalskolan....57

7.1 Samlad bedömning....57
7.2 Elevutveckling och prognoser i anpassad grundskola....59
7.3 Lokalförutsättningar och identifierade lokalbehov....60
7.4 Ekonomiska analyser....61
7.5 Personal....64
7.5.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv 64
7.5.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring 65
7.6 Prövning av barnets bästa....66
7.6.1 Metod 66
7.6.2 Barnrättsperspektiv 67
7.6.3 Barnets perspektiv 68
7.6.4 Barnperspektiv 70

7.6.5 Konsekvenser för barnen 71
7.6.6 Bedömning av barnets bästa 74
7.6.7 Kompenserande åtgärder vid en eventuell flytt 77
7.7 Dialog med vårdnadshavare 78
7.8 Yttranden från övriga nämnder....79

8 Anpassad grundskola Torpaskolan....81

8.1 Samlad bedömning 81
8.2 Elevutveckling och prognoser i anpassad grundskola 83
8.3 Lokalförutsättningar och identifierade lokalbehov....84
8.4 Ekonomiska analyser....86
8.5 Personal....87
8.5.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv 88
8.5.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring 88
8.6 Prövning av barnets bästa....89
8.6.1 Metod 90
8.6.2 Barnrättsperspektiv 91
8.6.3 Barnets perspektiv 91
8.6.4 Barnperspektiv 92
8.6.5 Konsekvenser för barnen 93
8.6.6 Bedömning av barnets bästa 93
8.6.7 Kompensatoriska åtgärder vid en eventuell flytt 94
8.7 Dialog med vårdnadshavare 95
8.8 Yttranden från övriga nämnder....95

9 Källförteckning 97

10 Bilagor....98

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

I september 2024 beslutade förvaltningschef för barn- och utbildningsförvaltningen om uppdraget att genomföra en översyn av förskole- och grundskoleorganisationen i Vänersborgs kommun utifrån minskande barn- och elevantal. Inom ramen för uppdraget har barn- och utbildningsförvaltningen tagit fram rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (bilaga 1), vilken presenterades för barn- och utbildningsnämnden i maj 2026.

Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 8 juni 2026 beslutade nämnden att ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att genomföra kompletterande utredningar och ta fram fördjupade underlag för de strukturförslag som gällde år 2027. Barn- och utbildningsnämnden beslutade samtidigt att remittera delar av ärendet till övriga nämnder för yttrande.

Denna rapport utgör redovisning av den fortsatta beredningen och de kompletterande analyser som barn- och utbildningsförvaltningen genomfört utifrån nämndens uppdrag.

1.2 Mål och syfte

Syftet med den kompletterande utredningen är att komplettera det underlag som redovisades i rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* och ge barn- och utbildningsnämnden ett fördjupat beslutsunderlag inför fortsatt politisk beredning.

Målet med arbetet är att belysa konsekvenser, möjligheter och utmaningar kopplade till de aktuella strukturförslagen ur flera perspektiv samt att säkerställa att kommande ställningstaganden grundas på ett brett och väl underbyggt faktaunderlag. Utredningen ska bidra till att tydliggöra vilka konsekvenser förslagen kan få för barn, elever, vårdnadshavare, medarbetare och kommunen som helhet.

1.3 Berörda parter/aktörer

Den fortsatta beredningen berör barn och elever i de aktuella verksamheterna, deras vårdnadshavare samt berörda medarbetare inom barn- och utbildningsförvaltningen. Arbetet berör även andra kommunala verksamheter och nämnder som påverkas av de aktuella strukturförslagen.

Barn- och utbildningsnämnden hanterar de yttranden som mottagits från övriga nämnder i den utsträckning de påverkar barn- och utbildningsnämndens verksamheter.

Barn- och utbildningsnämnden är mottagare av rapporten och ansvarar för den fortsatta politiska beredningen av ärendet.

1.4 Underlag

Den fortsatta beredningen bygger på tidigare utredningar, tjänsteskrivelser och beslut som tagits fram inom ramen för översynen av förskole- och grundskoleorganisationen. Följande underlag har legat till grund för arbetet:

Rapport *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (BUTN 2025/61, 2026-05-08). Rapporten innehåller barn- och utbildningsförvaltningens nulägesanalys samt strukturförslag för förskole- och grundskoleorganisationen.

Tjänsteskrivelse *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (BUTN 2025/61, 2026-05-08). Tjänsteskrivelsen utgjorde underlag för barn- och utbildningsnämndens behandling av rapporten i maj 2026.

Beslut Barn- och utbildningsnämnden § 43, *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (BUTN 2025/61, 2026-05-18). Barn- och utbildningsnämnden noterade informationen och rapporten blev underlag för fortsatt politisk beredning.

Tjänsteskrivelse *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (BUTN 2025/61, 2026-06-05). Tjänsteskrivelsen innehöll förslag om fortsatt utredning och remittering av delar av ärendet till berörda nämnder.

Beslut Barn- och utbildningsnämnden § 51, *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (BUTN 2025/61, 2026-06-08). Barn- och utbildningsnämnden gav barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att genomföra vidare utredningar samt att inhämta yttranden från berörda nämnder.

Därutöver bygger rapporten på de kompletterande analyser, utredningar, dialoger och övriga underlag som tagits fram inom ramen för den fortsatta beredningen av ärendet.

2 Fördjupad utredning

Inom ramen för uppdraget har följande delar utretts vidare för respektive strukturförslag. Varje strukturförslag innehåller inte samtliga delar. De delar som bedömts relevanta ingår.

2.1 Befolknings- och behovsprognoser

Här beskrivs de befolknings- och behovsprognoser som har tagits fram för att bedöma det framtida behovet av platser inom förskola, grundskola och anpassad grundskola. Prognoserna används som underlag för att belysa hur barn- och elevantal samt behovet av lokalkapacitet kan utvecklas inom de områden och verksamheter som berörs av strukturförslagen.

2.2 Lokalförutsättningar och identifierade lokalbehov

För strukturförslagen som avser flytt av anpassad grundskola har kompletterande underlag tagits fram avseende lokalisering. Underlagen syftar till att belysa förutsättningar för att genomföra de föreslagna flyttarna, bland annat avseende behov av verksamhetsanpassningar, investeringsbehov samt tidsplan för genomförande. Underlagen utgör en del av bedömningen av strukturförslagens genomförbarhet och konsekvenser.

2.3 Ekonomiska analyser

Ekonomiska analyser har genomförts för respektive strukturförslag. Analyserna belyser hur förslagen kan påverka barn- och utbildningsnämndens kostnader, bland annat avseende personal, lokaler och övriga verksamhetsrelaterade kostnader. Beräkningarna redovisas utan indexering eller justering för årliga kostnadsökningar för att möjliggöra jämförelser mellan åren.

2.4 Personal

För respektive strukturförslag har möjliga personalförändringar och arbetsmiljömässiga konsekvenser utretts. Underlagen beskriver berörda medarbetare, möjliga förändringar i bemanning samt fördelar och risker ur ett arbetsmiljöperspektiv. Riskbedömningar har genomförts för att identifiera risker och behov av åtgärder vid en eventuell förändring.

2.5 Prövning av barnets bästa

De enskilda prövningarna av barnets bästa omfattar de barn som direkt berörs av respektive strukturförslag. Syftet är att identifiera och beskriva de positiva och negativa konsekvenser som en förändring kan innebära för dessa barn.

Barn- och utbildningsförvaltningen beaktar i den samlade bedömningen konsekvenser både för de barn som direkt berörs av ett strukturförslag och för barn och elever i Vänersborgs kommun som helhet. Bedömningen görs även utifrån barn- och utbildningsnämndens ansvar för förskole- och grundskoleorganisationen som helhet samt kravet på en långsiktigt hållbar och likvärdig utbildning.

2.5.1 Barns rättigheter

Barnrätt är det övergripande ramverk som utgår från lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen. Barnombudsmannen beskriver tre perspektiv som är centrala i arbetet med barns rättigheter: barnets perspektiv, barnperspektiv och barnrättsperspektiv.

Barnrättsperspektiv innebär att barnkonventionen ska vara utgångspunkt i arbete och beslutsfattande som rör barn. För att säkerställa ett barnrättsperspektiv ska barnkonventionens fyra grundprinciper, artiklarna 2, 3, 6 och 12, beaktas.

Barnets perspektiv är barnets egen syn på sitt liv och sin omvärld, baserad på barnets ålder, mognad, erfarenheter, tradition, kultur och nuvarande livssituation. Vuxna kan endast ta del av barnets perspektiv när barnet själv berättar. Det är den vuxnes ansvar att säkerställa att barnets perspektiv beaktas i frågor som rör barnet.

Barnperspektiv är den enskilda vuxnes syn på barnet, barndomen och barndomens villkor. Barnperspektivet påverkas av egna erfarenheter, värderingar, professionell kunskap samt samhällets normer och lagstiftning.

En prövning av barnets bästa är kopplad till artikel 3 i barnkonventionen som anger att barnets bästa ska beaktas i första hand vid beslut som rör barn. Syftet med en prövning av barnets bästa är att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) beskriver att bedömningen behöver anpassas till rådande förutsättningar och göras utifrån de barn som berörs av det aktuella beslutet.

Behöver en prövning av barnets bästa genomföras krävs ett tillräckligt underlag för att beskriva vilka positiva och negativa konsekvenser ett beslut kan få för barnet eller barnen. Barn som berörs ska också få komma till tals, direkt eller genom företrädare. Inför ett beslut är det därför viktigt att dokumentera hur barnrättsperspektivet har beaktats.

2.5.2 Barnrättsperspektivets grundprinciper

Prövningarna av barnets bästa tar sin utgångspunkt i barnkonventionens fyra grundprinciper.

Artikel 3 – barnets bästa
Vid alla beslut som rör barn ska barnets bästa vara en primär övervägning. Strukturförslagen prövas därför utifrån hur förändringar i verksamheternas organisering, lokalisering och innehåll påverkar barns trygghet, kontinuitet, relationer samt möjligheter till utveckling och lärande.

Artikel 12 – barnets rätt att komma till tals
Barn som berörs av strukturförslagen har rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem. Inom ramen för arbetet har barns och elevers synpunkter inhämtats genom barnsamtal, intervjuer och enkäter anpassade efter ålder och mognad. När ett barn inte själv har kunnat uttrycka sina åsikter eller beskriva sina erfarenheter har barnets perspektiv, så långt det varit möjligt, inhämtats genom vårdnadshavare och personal som känner barnet väl. Barnens perspektiv utgör ett viktigt underlag i bedömningen av barnets bästa.

Artikel 6 – rätt till liv, överlevnad och utveckling
Barn har rätt till utveckling i bred mening, vilket innefattar såväl lärande som social och emotionell utveckling.

Artikel 2 – icke-diskriminering
Alla barn har samma rättigheter och ska ges likvärdiga förutsättningar. I prövningarna beaktas därför om strukturförslagen riskerar att påverka vissa grupper av barn mer än andra och om åtgärder krävs för att säkerställa likvärdighet.

Artikel 28 – Rätt till utbildning
Alla barn har rätt till utbildning. En flytt eller stängning av förskolan eller skolan får inte försämra barnens möjligheter att få en likvärdig utbildning. Förändringen kan innebära ökad tillgång till resurser och stöd, men också utmaningar genom längre resvägar och behov av anpassning till en ny skolmiljö. Särskild hänsyn ska tas till elever som behöver extra anpassningar eller särskilt stöd för att säkerställa att deras utbildning inte påverkas negativt.

Dessa fyra grundprinciper samt artikel 28 utgör gemensamma utgångspunkter för prövningarna av barnets bästa. De konkreta konsekvenserna och avvägningarna redovisas därefter i respektive prövning utifrån de särskilda förutsättningarna för de barn som berörs av varje enskilt strukturförslag.

2.6 Dialog med vårdnadshavare

Dialogmöten har genomförts med vårdnadshavare i berörda verksamheter. Syftet har varit att informera om de aktuella strukturförslagen samt att ge vårdnadshavarna möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter. Frågor och synpunkter från dialogerna redovisas som en del av underlaget för respektive strukturförslag.

2.7 Yttranden från övriga nämnder

De strukturförslag som omfattas av den vidare utredningen har remitterats till övriga nämnder. Yttrandena kommer att redovisas utifrån hur de berör de strukturförslag som behandlas i detta ärende. Yttrandena kommer i sin helhet att biläggas rapporten för vidare kommunövergripande hantering (se bilaga 2–7).

Delar av yttrandena omfattar barn- och utbildningsförvaltningens rapport *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* i helhet eller i delar som inte rör de specifika förslag som behandlas i föreliggande ärende. De delar av yttrandena redogörs för nedan.

Kommunstyrelsen konstaterar att den ekonomiska utvecklingen är svag de närmsta åren samtidigt som behovet av välfärd ökar. Kommunstyrelsen yttrar att det är av största vikt att barn- och utbildningsnämnden beaktar kommunens befolkningsprognos och anpassar organisation och verksamhet efter förändrade behov, då resurser behöver frigöras till verksamheter där befolkningsprognosen visar på ökade behov.

Kommunstyrelsen har efterfrågat mer detaljerade ekonomiska analyser samt ytterligare information om investeringsbehov och alternativa lösningar vid presenterade lokalbehov. Barn- och utbildningsförvaltningen delar bedömningen och av översynsrapporten framgår att fördjupade ekonomiska analyser och kompletterande utredningar behöver genomföras innan ställning tas till strukturförslag. Sådana analyser har därför tagits fram för de förslag som bedömts aktuella för fortsatt beredning i detta läge. Investeringsbehov och alternativa lösningar behöver hanteras i enlighet med kommunens lokalförsörjningsprocess. Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har lyft vikten av att lokaler som eventuellt lämnas får en framtida användning för att begränsa kommunens kostnader för vakanta lokaler. Frågor om framtida användning, avveckling eller omställning av lokaler behöver hanteras inom

kommunens lokalförsörjningsprocess och i samverkan mellan berörda nämnder och förvaltningar.

Kommunstyrelsen har även lyft betydelsen av förskolor och skolors utemiljöer. Barn- och utbildningsförvaltningen delar bedömningen att välfungerande utemiljöer är en viktig del av verksamheternas förutsättningar. Frågan bedöms dock inte påverka vilka strukturförslag som presenteras i översynsrapporten, men är viktig att beakta i kommunens och barn- och utbildningsnämndens fortsatta arbete avseende lokalförsörjning och utveckling av verksamheternas utemiljöer.

Kultur- och fritidsnämnden har uppmärksammat att framtida förändringar av skolorganisationen i Frändefors kan påverka den kommunala biblioteksverksamhetens lokalisering. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att frågan behöver hanteras vidare i samverkan mellan berörda nämnder om aktuella strukturförändringar utreds vidare.

Sammantaget delar barn- och utbildningsförvaltningen remissinstansernas uppfattning om behovet av fortsatt samverkan mellan nämnder och förvaltningar i frågor som rör lokalförsörjning, investeringar, framtida användning av lokaler och kommunens långsiktiga strategiska planering.

3 Sammanfattning av samlade bedömningar för respektive strukturförslag

Nedan följer en sammanfattning av de samlade bedömningar som redovisas för respektive strukturförslag i föreliggande rapport. De fullständiga samlade bedömningarna och de kompletterande utredningarna redovisas i avsnitt 4–8.

Björkvägens förskola Förslaget innebär att Björkvägens förskola stängs och att barnen omplaceras till Hallebergs förskola. De kompletterande utredningarna visar att det minskande behovet av förskoleplatser i området kan hanteras inom befintlig kapacitet samtidigt som förslaget medför ekonomiska och organisatoriska fördelar. Prövningen av barnets bästa visar dock att förslaget medför negativa konsekvenser för de barn som direkt berörs, främst kopplat till trygghet, relationer och kontinuitet. Barn- och utbildningsförvaltningens samlade bedömning är att dessa konsekvenser kan begränsas genom en väl planerad övergång och att de skäl som talar för en stängning väger tyngre än de negativa konsekvenser som identifierats.

Åkaregatans förskola Förslaget innebär att Åkaregatans förskola stängs. Det finns inga barn inskrivna på förskolan idag. Utredningarna visar att behovet av förskoleplatser i området kan komma att överstiga kapaciteten vid en stängning av Åkaregatans förskola, enligt den senaste befolkningsprognosen. Det kan innebära att barn behöver erbjudas plats i andra områden i kommunen. Barn- och utbildningsförvaltningens samlade bedömning är att de ekonomiska, organisatoriska och verksamhetsmässiga förutsättningarna talar för en stängning av förskolan.

Rösebo skola Förslaget innebär att Rösebo skola stängs och att eleverna omplaceras till Frändeskolan. Utredningarna visar att elevantalet är lågt och att skolan är organisatoriskt sårbar. Barn, vårdnadshavare och personal lyfter samtidigt värdet av små elevgrupper, nära relationer och skolans betydelse för orten. Prövningen av barnets bästa visar både positiva och negativa konsekvenser, men bedömer att förslaget kan genomföras om kompensatoriska åtgärder genomförs. Förvaltningens samlade bedömning är att de långsiktiga organisatoriska och ekonomiska skälen för en stängning väger tyngre än de negativa konsekvenser som identifierats.

Anpassad grundskola Mariedalskolan Förslaget innebär att verksamheten flyttas från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan. Utredningarna visar att verksamheten idag är trångbodd och att det finns behov av mer ändamålsenliga och sammanhållna lokaler. Den identifierade lokallösningen bedöms skapa bättre förutsättningar för verksamheten. Flytten innebär ökade kostnader på kort sikt men bedöms minska beroendet av externa lokaler och innebära en kostnadsbesparing på längre sikt. Förvaltningen bedömer att fördelarna överväger de identifierade riskerna men att genomförandet bör ske med inriktning mot höstterminen 2028 och att lokalbehovet bör hanteras inom kommunens lokalförsörjningsprocess.

Anpassad grundskola Torpaskolan Förslaget innebär att verksamheten successivt flyttas från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan. De elever som idag går på Torpaskolan ska fullfölja sin skolgång där, vilket innebär att nuvarande elevgrupp endast påverkas indirekt. Utredningarna visar att flytten kan bidra till en mer sammanhållen organisation för anpassad grundskola årskurs 1–9 och bättre möjligheter att samordna lokaler, lärmiljöer och stödfunktioner. Förvaltningen bedömer att förslaget bör hanteras tillsammans med flytten från Mariedalskolan, eftersom förslagen är beroende av varandra, och planeras för genomförande inom kommunens lokalförsörjningsprocess med inriktning mot höstterminen 2028.

4 Björkvägens förskola

Förslaget innebär att Björkvägens förskola stängs och att barnen omplaceras till Hallebergs förskola.

4.1 Samlad bedömning

Den senaste befolknings- och behovsprognosen visar ett minskande behov av förskoleplatser i Vargön och Vänersnäs. Behovet beräknas minska från cirka 364 platser år 2025 till cirka 311 platser år 2036. Minskningen är större än i den prognos som låg till grund för den ursprungliga översynsrapporten. I området finns totalt 386 förskoleplatser, varav 330 i kommunal verksamhet och resterande platser i fristående verksamheter. Björkvägens förskola omfattar 35 platser. Utifrån det prognostiserade behovet och den samlade kapaciteten bedöms det vara möjligt att stänga Björkvägens förskola och samtidigt tillgodose behovet av förskoleplatser i området.

En stängning beräknas medföra en besparing för barn- och utbildningsnämnden om 846 tkr under 2027. Från och med 2028 beräknas helårseffekten uppgå till 2 030 tkr per år. Besparingen består av minskade lokal- och personalkostnader. Den beräknade minskningen av personalkostnader utgår framför allt från att en samlokalisering bedöms ge bättre förutsättningar för personalplanering och minska behovet av visstidsanställningar och timvikarier. Kostnaderna för inköp och måltider påverkas inte direkt av flytten eftersom de är kopplade till antalet barn.

Barn och ordinarie personal bedöms kunna omplaceras till Hallebergs förskola. Någon övertalighet bland den ordinarie personalen beräknas därför inte uppstå. Björkvägens och Hallebergs förskolor har samma rektor och ett redan etablerat samarbete, vilket ger förutsättningar för kontinuitet och kan underlätta en övergång. En samlokalisering kan även innebära minskad sårbarhet vid frånvaro och ökad tillgänglighet till rektor. Samtidigt har risker identifierats avseende längre kommunikationsvägar, stress vid byte av arbetsplats och nya rutiner samt oro för ljudnivån i ett större sammanhang. Dialog, samarbete och kommunikation har lyfts fram som viktiga åtgärder för att hantera riskerna.

Prövningen av barnets bästa visar att Björkvägens förskola är en trygg och välfungerande verksamhet där barnen upplever trivsel och tillhörighet. Relationerna till kamrater och vuxna har stor betydelse för barnen. En stängning kan på kort sikt medföra oro, osäkerhet och minskad trygghet när

barnen behöver förhålla sig till en ny miljö, nya rutiner och delvis nya relationer.

Barn som har behov av särskilt stöd eller är särskilt känsliga för förändringar kan påverkas i större utsträckning än andra barn. Prövningen bedömer därför att en stängning inte överensstämmer med vad som framstår som bäst för den grupp barn som direkt berörs.

Samtidigt framgår det av prövningen att barnens rätt till utbildning och omsorg kan tillgodoses vid Hallebergs förskola. En större verksamhet kan på längre sikt innebära tillgång till fler kamratrelationer, lär- och lekmiljöer samt pedagogiska resurser. Samma rektor och de etablerade samverkansformerna mellan förskolorna kan bidra till kontinuitet i ledning, arbetssätt och kvalitetsarbete. Om en stängning genomförs behöver övergången planeras med god framförhållning. Särskild hänsyn behöver tas till befintliga relationer och barngrupper, barnens möjlighet att förberedas och komma till tals samt överföring av kunskap om individuella behov, stödinsatser och fungerande anpassningar. Barnens reaktioner och behov behöver även följas upp efter förändringen.

De synpunkter som framförts av vårdnadshavare överensstämmer i stor utsträckning med de konsekvenser som identifierats i prövningen av barnets bästa. Vårdnadshavarna har särskilt lyft värdet av den mindre förskolan, barnens etablerade relationer och den trygghet som finns på Björkvägens förskola. Oro har uttryckts för större barngrupper, ett större sammanhang och högre ljudnivåer. Vårdnadshavarna har även efterfrågat information om hur verksamheten vid Hallebergs förskola skulle organiseras och hur barnens mottagande skulle genomföras. Om beslut fattas om att stänga Björkvägens förskola kommer vårdnadshavare att informeras om hur en övergång till Hallebergs förskola planeras och genomförs samt vilka åtgärder som vidtas för att skapa trygghet och kontinuitet för barnen.

Yttrandena från övriga nämnder visar inte på något direkt hinder mot att stänga förskolan, men den framtida användningen av fastigheten behöver hanteras. Om lokalerna tomställs uppstår hyresbortfall och fortsatta kostnader för kommunen till dess att fastigheten får en annan användning eller avyttras. Samtidigt finns ett möjligt intresse från socialnämnden för att utreda om lokalen kan användas för annan kommunal verksamhet. Gällande detaljplan medger även bostadsändamål. Det är därför viktigt att möjliga handlingsalternativ för fastigheten utreds skyndsamt och ur ett kommunövergripande perspektiv.

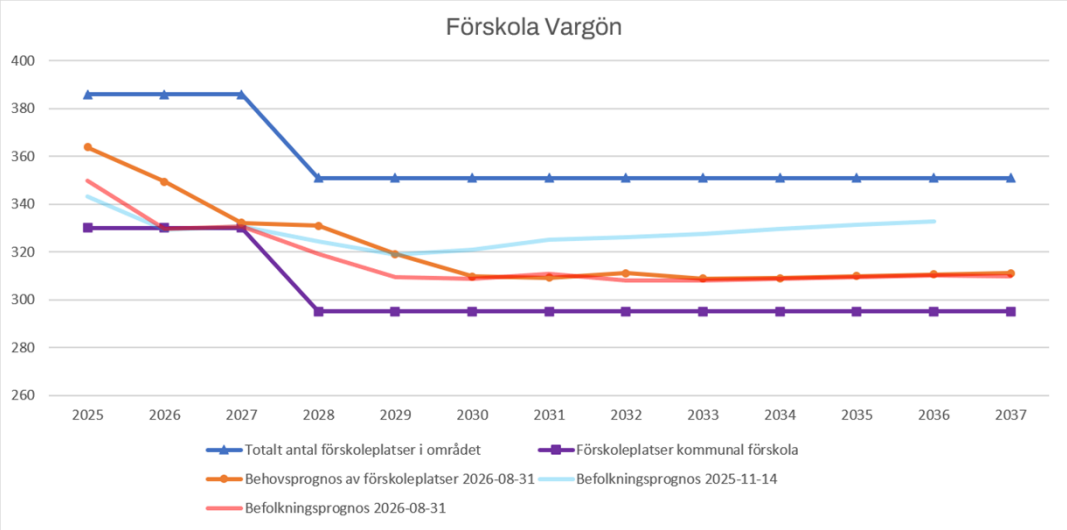
Sammantaget ser barn- och utbildningsförvaltningen att prövningen av barnets bästa visar att förslaget kan medföra både negativa och positiva konsekvenser för de barn som direkt berörs av en stängning. De negativa konsekvenserna handlar framför allt om påverkan på barnens trygghet, kontinuitet i relationer samt behov av att anpassa sig till en ny miljö och nya rutiner. För den direkt berörda gruppen barn bedöms förslaget därför inte överensstämma med vad som framstår som barnets bästa. Samtidigt visar prövningen att barnens rätt till utbildning och omsorg kan tillgodoses vid Hallebergs förskola och att de negativa konsekvenserna kan begränsas genom en väl planerad övergång och de kompenserande åtgärder som anges i prövningen.

Barn- och utbildningsförvaltningens samlade bedömning behöver även beakta konsekvenserna för andra barn i kommunens förskolor och skolor samt barn- och utbildningsnämndens ansvar för organisationen som helhet. Om Björkvägens förskola behålls bedöms en större andel av tillgängliga resurser även fortsättningsvis behöva användas för lokaler och organisation, trots att behovet av förskoleplatser i området minskar. Det innebär att utrymmet för att använda resurser till utbildning, personal, stödinsatser och andra verksamhetsnära insatser kan begränsas. En stängning skulle samtidigt innebära att behovet av förskoleplatser fortsatt kan tillgodoses och att resurser kan frigöras för barn- och utbildningsnämndens samlade verksamhet. Detta ligger i linje med översynens inriktning att anpassa organisationen efter förändrade behov och att använda en så stor del som möjligt av nämndens resurser till verksamhetsnära och undervisningsnära insatser.

Efter en samlad avvägning bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att det minskande behovet av förskoleplatser, den tillgängliga kapaciteten i området samt de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna talar för förslaget att stänga Björkvägens förskola. Förslaget bedöms kunna bidra till en mer långsiktigt hållbar förskoleorganisation och skapa bättre förutsättningar för att tillgängliga resurser används till utbildning och andra verksamhetsnära insatser för kommunens samlade barn- och elevgrupp. Förvaltningen bedömer därför att de skäl som talar för en stängning väger tyngre än de negativa konsekvenser som identifierats för den direkt berörda gruppen barn, under förutsättning att övergången till Hallebergs förskola planeras med god framförhållning och att de kompenserande åtgärder som anges i prövningen genomförs och följs upp.

4.2 Befolknings- och behovsprognoser

Det geografiska område som berörs av förslaget omfattar Vargön och Vänersnäs. Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1–5 år förväntas minska under prognosperioden. Enligt den senaste prognosen minskar antalet barn från 350 år 2025 till cirka 310 år 2036. Den största minskningen förväntas ske under den första delen av perioden.

Notera att linjerna Totalt antal förskoleplatser i området och Förskoleplatser kommunal förskola från år 2028 inte inkluderar Björkvägens förskolas platser för att synliggöra hur behovet står sig mot kapaciteten vid genomförande av förslaget.

Behovsprognosen för förskoleplatser bygger på befolkningsprognosen samt nyttjandegraden inom olika åldersgrupper. Prognosen visar att behovet av förskoleplatser minskar från cirka 364 platser år 2025 till cirka 311 platser år 2036. Redan år 2027 har behovet minskat till cirka 332 platser. Därefter fortsätter behovet att minska och stabiliseras kring cirka 309–311 platser under den senare delen av prognosperioden. Den senaste prognosen visar ett lägre framtida platsbehov än den prognos som användes i översynsrapporten. I översynsrapporten bedömdes behovet av förskoleplatser minska med cirka 30 platser mellan år 2025 och 2036. Enligt den senaste prognosen bedöms behovet i stället minska med cirka 53 platser under motsvarande period.

I Vargön och Vänersnäs finns totalt 386 förskoleplatser, varav 330 platser i kommunal verksamhet. Resterande platser finns i fristående förskoleverksamhet. Björkvägens förskola omfattar 35 platser. Utifrån den prognostiserade utvecklingen bedöms det finnas kapacitet i området för att hantera en stängning av Björkvägens förskola. Det är inte känt att de fristående verksamheterna planerar några förändringar av sin kapacitet.

4.3 Ekonomiska analyser

För att möjliggöra en jämförbar analys mellan åren har de redovisade kostnaderna inte indexerats eller justerats för årliga kostnadsökningar. Kostnaden för inköp år 2026 utgår från utfall till och med juni 2026 och har därefter beräknats till helårsnivå.

Kostnader	2026	2027	2028
Personalkostnader	3 078 428	2 541 127	1 788 905
Lokalhyra	540 254	315 148	-
Fastighetsskötsel och vaktmästeri	27 224	15 881	-
Städning, lokalvård	173 145	101 001	-
Inköp (läromedel, städmaterial, förbrukningsmaterial)	82 639	82 639	82 639
Måltider	387 728	387 728	387 728
Totalt	**4 289 418**	**3 443 524**	**2 259 272**

Personalkostnaderna för 2026 har beräknats utifrån de 5,3 tjänster som rektor bedömer behövs för verksamheten. Enligt rektor ska personalen vid Björkvägens förskola flyttas till Hallebergs förskola. Flytten bedöms inte medföra någon minskning av verksamhetens grundläggande bemanningsbehov, vilket innebär att någon övertalighet inte beräknas uppstå.

Samtidigt bedöms en samlokalisering kunna ge förutsättningar för en effektivare personalplanering. När fler medarbetare är samlade på samma enhet bedöms det vara lättare att organisera verksamheten vid korttidsfrånvaro, vilket kan minska behovet av att anlita vikarier. Rektor bedömer att behovet av visstidsanställningar och timvikarier vid de båda förskolorna sammantaget kan minska motsvarande 2,5 tjänster. Denna minskning utgör den beräknade besparingen vid en eventuell flytt.

Utifrån förslaget att lämna lokalerna på Björkvägen per den 31 juli 2027 kommer lokalkostnaderna inte längre att belasta barn- och utbildningsnämnden från och med den 1 augusti 2027.

När det gäller kostnader för inköp och måltider bedöms flytten till Hallebergs förskola inte medföra några förändringar, eftersom dessa kostnader är direkt kopplade till antalet barn i verksamheten. Kostnaderna kan komma att minska

om barnantalet minskar, men någon sådan förändring har inte beaktats i denna beräkning.

Om Björkvägens lokaler inte avvecklas kommer samtliga lokalkostnader även fortsättningsvis att belasta barn- och utbildningsnämnden. Vid en avveckling den 31 juli 2027 beräknas besparingen uppgå till 846 tkr under 2027. Helårseffekten uppnås först 2028 och beräknas då uppgå till 2 030 tkr per år. Besparingen har inte räknats upp med hänsyn till framtida kostnadsökningar.

4.4 Personal

På Björkvägens förskola finns i nuläget två avdelningar med cirka 30 barn samt tre tillsvidareanställda förskollärare och tre tillsvidareanställda barnskötare. Det finns inga tidsbegränsade anställningar.

Vid ett eventuellt beslut om stängning av Björkvägens förskola är rektors bedömning att barn och personal på Björkvägens förskola kan rymmas på Hallebergs förskola som är rektors andra förskola. Det skulle innebära liten geografisk skillnad för barn och personal. Barn och personal behåller samma rektor.

4.4.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv

Skyddsombudet beskriver att personalen har svårt att se en eventuell stängning av Björkvägens förskola som något positivt. De har under de senaste åren arbetat mycket med kommunikation, gemensamt förhållningssätt och att skapa en professionell kultur. De har gjort en mycket positiv resa gällande arbetsmiljön på förskolan som de är stolta över.

Fördelar som de ändå kan se är att det blir mindre sårbart vid oväntade frånvarotillfällen som sjukdom eller vård av barn. På en större förskola finns möjlighet till användning av till exempel pooltjänster på ett annat sätt än på en mindre förskola vilket kan bidra till en stabilare arbetsmiljö för personalen.

Skyddsombudet beskriver att det redan finns ett upparbetat samarbete mellan Björkvägens förskola och Hallebergs förskola vilket är en fördel och underlättar förändringen om beslut fattas om att stänga Björkvägens förskola.

I nuläget har rektor ansvar för tre enheter, Björkvägens förskola, Hallebergs förskola och Lanternan som alla finns på olika geografiska platser. Om beslut fattas att stänga Björkvägens förskola får rektor i stället två ansvar att fysiskt röra

sig mellan vilket betyder en ökad möjlighet för rektors tillgänglighet för sin personal.

4.4.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring

I riskbedömningen framkommer riskerna ”Längre kommunikationsvägar, större sammanhang”, ”Ökad stress vid ny arbetsplats och nya rutiner” och ”Risk kring fysiska arbetsmiljön” (ljudnivå).

Utifrån att personalen på Björkvägens förskola arbetat mycket med sin arbetsmiljö med fokus på kommunikation beskriver skyddsombudet att de känner en oro och ser en risk kring att bryta upp en god arbetsmiljö om flytten till Hallebergs förskola blir verklighet. Det beskrivs en risk med längre kommunikationsvägar och fler personer involverade som behöver samarbeta. Rektor lyfter in att om samarbete och kommunikation fungerar väl är det positivt på en mindre förskola, om samarbete och kommunikation inte fungerar är det mer utmanande på en mindre förskola än på en större då rörelsemöjligheten för personalen blir mer begränsad på en mindre förskola.

Den andra risken som framkommer är ökad stress utifrån att komma till en ny arbetsplats med nya rutiner.

Som möjliga åtgärder på ovan nämnda risker är dialog, samarbete och kommunikation.

Den tredje risken som framkommer handlar om oro kring den fysiska arbetsmiljön kopplad till ljudnivå. Om barn och personal på Björkvägens förskola flyttar till Hallebergs förskola blir det ett större sammanhang och risk för högre ljudnivå.

Som möjlig åtgärd för risken kring ljudnivå beskriver rektor att Hallebergs förskola är en nyare förskola och byggd med ljuddämpande material samt att det finns gott om rum att dela upp verksamheten mellan. Även vid den här risken är åtgärden dialog, samarbete och kommunikation.

4.5 Prövning av barnets bästa

Prövningen av barnets bästa avser de barn som omfattas av den föreslagna organisationsförändringen. Barn födda 2022–2025, i dagsläget 23 barn, kan komma att påverkas direkt av förslaget genom byte av förskolemiljö. Barn födda

2021 berörs ej direkt eftersom de vid eventuell stängning har börjat förskoleklass.

Prövningen har utgått från två möjliga handlingsalternativ:

- Björkvägens förskola finns kvar
- Verksamheten vid Björkvägens förskola upphör och barnen omplaceras till Hallebergs förskola.

Syftet med prövningen är att bedöma hur den föreslagna förändringen kan påverka de berörda barnen samt att identifiera och värdera positiva och negativa konsekvenser för barnen inför barn- och utbildningsnämndens ställningstagande i ärendet. Prövningen syftar även till att identifiera behov av eventuella kompensatoriska åtgärder för att förebygga, begränsa eller kompensera negativa konsekvenser för barnen vid en eventuell stängning av verksamheten.

I den samlade bedömningen som görs inom ramen för ärendet kommer konsekvenserna för de barn som direkt berörs av detta förslag att vägas samman med konsekvenser för andra grupper av barn samt övriga relevanta intressen och förutsättningar som ingår i den samlade bedömningen av ärendet. Den slutliga avvägningen mellan olika barns intressen och övriga relevanta hänsyn görs därför inom ramen för den samlade bedömningen av ärendet.

4.5.1 Metod

Prövningen har genomförts i dialog med berörd rektor. Information om prövning av barns bästa har delgetts berörda vårdnadshavare och personal vid förskolan.

Barnets perspektiv har inhämtats genom barnsamtal samt enkäter till vårdnadshavare och personal om vilka positiva och negativa konsekvenser en förändrad organisation kan få för barnen (se bilaga 8 och 9). Samtliga vårdnadshavare med barn på förskolan gavs möjlighet att svara på enkäten. Personalenkäten riktades till rektor, specialpedagog, skolpsykolog och personal vid Björkvägens förskola.

Dialog med personal har använts för att anpassa formerna för barnsamtal efter barnens olika förutsättningar och behov. Barnsamtal har genomförts med barn i åldrarna 3–4 år av pedagoger som känner barnen. Frågemall (se bilaga 10) för barnsamtalen togs fram i dialog med pedagoger på Björkvägens förskola. Frågorna och formerna för samtalen har anpassats till barnen som intervjuats.

Syftet har varit att ge barnen möjlighet att uttrycka sina upplevelser och synpunkter på ett sätt som fungerar för dem.

För barn under tre år har barnets perspektiv inhämtats indirekt genom vårdnadshavar- och personalenkäter. Detta har bedömts vara den mest ändamålsenliga metoden utifrån barnens ålder och mognad, då vårdnadshavare och personal har god kännedom om barnens vardag, relationer och uttryckssätt. Barnets perspektiv gällande samtliga barn har därmed beaktats genom en kombination av barnsamtal, vårdnadshavarenkät och personalenkät.

I vårdnadshavar- och personalenkäten framkom barnperspektivet genom vuxnas beskrivningar av barnens situation och hur barnen kan påverkas av en eventuell förändring.

Underlaget har sammanställts och analyserats utifrån möjliga positiva och negativa konsekvenser samt eventuellt behov av kompensatoriska åtgärder. Analysen bygger på enkätsvar från 22 vårdnadshavare och 6 personal samt barnsamtal med 5 barn på Björkvägens förskola.

Underlaget syftar inte till att ge en statistiskt representativ bild av de berördas uppfattningar. Syftet har i stället varit att identifiera konsekvenser, risker, möjligheter och behov som behöver beaktas i den fortsatta beslutsprocessen.

4.5.2 Barnrättsperspektiv

Barnrättsperspektivet innebär att de rättigheter som följer av FN:s konvention om barnets rättigheter har beaktats vid prövningen. Bedömningen har särskilt utgått från principen om barnets bästa enligt artikel 3, som anger att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. Hänsyn har även tagits till artikel 2 om alla barns lika värde och rättigheter, artikel 6 om barnets rätt till utveckling samt artikel 12 om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade utifrån ålder och mognad.

Som en del i att säkerställa ett barnrättsperspektiv har barnens synpunkter inhämtats avseende deras upplevelser av den nuvarande förskolan och vad de anser vara betydelsefullt vid en eventuell övergång till en annan förskola. Även vårdnadshavares och verksamhetens bedömningar har inhämtats för att ge en så heltäckande bild som möjligt av vilka konsekvenser förslaget kan få för de berörda barnen. Synpunkterna har beaktats som en del av beslutsunderlaget.

I bedömningen har särskild hänsyn tagits till barnens rätt till trygghet, delaktighet, social tillhörighet, kontinuitet i utbildningen, stöd utifrån behov samt en likvärdig utbildning.

Barnrättsperspektivet innebär också att särskild uppmärksamhet riktas mot barn som kan vara mer sårbara vid förändringar. Det gäller exempelvis barn som har behov av särskilt stöd, behov av struktur och förutsägbarhet eller som kan ha svårigheter att etablera nya relationer och känna trygghet i nya sammanhang. För dessa barn kan särskilda stödinsatser och uppföljning behöva planeras för att säkerställa att deras rättigheter tillgodoses vid eventuell stängning av förskolan.

Respondenternas synpunkter visar en önskan om att verksamheten ska fortsätta på Björkvägens förskola. Flera av de konsekvenser som beskrivs rör trygghet, tillhörighet, relationer och kontinuitet. Dessa aspekter har tillmätts stor betydelse i prövningen och utgör en viktig del av underlaget för bedömningen av barnets bästa för den direkt berörda gruppen barn.

4.5.3 Barnets perspektiv

Barnets perspektiv beskriver barnens egna uppfattningar om hur de kan påverkas av den föreslagna förändringen. Då förslaget påverkar unga barn har barnets perspektiv även inhämtats genom företrädare för barnet, i det här fallet vårdnadshavare samt personal.

I de barnsamtal som genomförts beskriver barnen genomgående positiva upplevelser av sin förskola. Barnen uttrycker att de tycker om att vara på förskolan, att de mår bra där och att de uppskattar både aktiviteter, miljöer och relationer i verksamheten. Barnen nämner bland annat att de tycker om att måla, cykla, gunga, använda klätterväggen, leka med bilar och magneter samt att vara både inne och ute på förskolan. Ett barn ger tummen upp när frågan ställs om vad barnet tycker om förskolan. Barn beskriver även sådant som bidrar till trivsel och trygghet, exempelvis att de kan vända sig till personalen om de blir ledsna.

När barnen får frågan om det är något de vill förändra på förskolan svarar ett barn nej och ett annat barn skakar på huvudet, övriga svarar inte på frågan.

I barnens svar om en eventuell flytt till en annan förskola framkommer både nyfikenhet och motstånd inför en förändring: ”Lite kul med att känna nya kompisar”, ”Jag vill inte det - jag vill vara på Björkvägen”, ett barn visar tummen ner och andra avstår från att svara. Svaren pekar på att en eventuell förändring

kan väcka olika reaktioner och att anknytningen till den nuvarande verksamheten är betydelsefull för barnen.

På frågan om vad de skulle vilja ha med sig vid ett eventuellt byte av förskola lyfte barnen relationer till vuxna och andra barn samt vissa fysiska föremål: ”Jag vill ha er”, ”Jag vill ha med mig mina barn” (kompisar), ”Att ta med vattenflaskorna”, ”Att ta med pennorna”.

Sammantaget visar barnsamtalen att barnen upplever trygghet, trivsel och tillhörighet i den nuvarande verksamheten. Intervjuerna tyder på att relationerna till både kamrater och vuxna har stor betydelse för barnens vardag. Svaren visar att en eventuell förändring kan påverka barnens känsla av kontinuitet och trygghet eftersom flera av de faktorer som barnen lyfter fram är nära knutna till den nuvarande verksamheten.

I vårdnadshavarenkäten framträder en samstämmig bild av att barnen trivs i verksamheten och har utvecklat trygghet i relation till både miljön och pedagogerna. Vårdnadshavarnas beskrivningar stärker därmed den bild som framkommer i barnsamtalen. Vidare beskriver vårdnadshavare att barn pratar om förskolan och pedagogerna hemma, längtar till förskolan, betraktar förskolan som en favoritplats och berättar om händelser från dagen. Det finns även beskrivningar av att vissa barn reagerar negativt när de möter okända vuxna eller vikarier samt att vissa barn tidigare haft svårt i samband med lämning på förskolan, men efter en tid utvecklat trygghet och trivsel i verksamheten.

I personalenkäten beskriver personalen barnets perspektiv utifrån sina iakttagelser av barnen i den dagliga verksamheten, där det framkommer att barnen i nuläget trivs, mår bra och känner trygghet i verksamheten. I svaren framkommer även att barnen visar omtanke om varandra, hjälper varandra och att det finns en etablerad gemenskap mellan barnen. Personal beskriver också att barnen känner pedagogerna på båda avdelningarna och kan röra sig mellan dessa inom ramen för den nuvarande verksamheten. Dessa beskrivningar pekar på att relationerna inom barngruppen utgör en viktig del av barnens sociala trygghet och känsla av tillhörighet i verksamheten.

4.5.4 Barnperspektiv

Barnperspektivet beskriver i detta sammanhang de vuxnas bedömningar av hur barn kan påverkas av en eventuell stängning av Björkvägens förskola.

Ett återkommande tema i både personalens och vårdnadshavarnas enkätsvar är betydelsen av trygghet, kontinuitet och etablerade relationer. Personal och vårdnadshavare uppger att ett byte av förskola kan innebära att barn behöver lämna kända pedagoger, kamrater, rutiner och miljöer samt anpassa sig till nya sociala sammanhang. Underlaget pekar på att dessa faktorer är centrala för barnens välbefinnande och förmåga att hantera en eventuell förändring.

Vårdnadshavarna lyfter särskilt risken att strukturförslaget kan medföra att barn upplever oro, stress, ledsenhet eller osäkerhet i samband med förändringen. De beskriver också att barn kan behöva bygga upp nya relationer och nytt förtroende till vuxna och kamrater. Flera vårdnadshavare menar att barn som är känsliga för förändringar eller har behov av stöd kan påverkas särskilt. Svaren pekar på att konsekvenserna av en eventuell förändring inte förväntas bli likartade för alla barn utan kan variera utifrån individuella behov och förutsättningar.

Samtliga personalsvar beskriver att barnens trygghet kan påverkas genom förändringar i relationer, miljö och rutiner. Personalen menar att barn kan behöva förhålla sig till nya lokaler, nya pedagoger, nya kamrater och större grupper. Flera svar lyfter också att barn med behov av stöd, barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, språkstörning eller hög känslighet för förändringar kan vara särskilt beroende av kontinuitet, förutsägbarhet och fungerande anpassningar. Underlaget tyder därmed på att vissa grupper av barn kan vara mer sårbara vid en omfattande förändring av verksamheten än andra.

Samtidigt identifierar några bland personalen och några få vårdnadshavare möjliga positiva konsekvenser av en stängning av Björkvägens förskola. Dessa handlar främst om större lokaler och uteytor, fler lär- och lekmiljöer, fler möjliga kamratrelationer samt tillgång till fler pedagogiska resurser, vilket kan skapa nya möjligheter för barns utveckling och lärande. Personalen beskriver även att barn på längre sikt kan utveckla nya relationer, finna trygghet i en ny miljö och få erfarenheter som kan underlätta framtida övergångar.

4.5.5 Konsekvenser för barnen

En eventuell stängning av Björkvägens förskola innebär att de berörda barnen omplaceras till Hallebergs förskola och förändringen innebär att barnens lärmiljö påverkas.

På kort sikt bedöms en eventuell stängning innebära att barnen behöver anpassa sig till nya miljöer, rutiner, pedagoger och kamratgrupper. Utifrån både barnsamtal och enkätsvar framstår trygghet, tillhörighet och kontinuitet som särskilt betydelsefulla faktorer, vilket innebär att förändringen kan väcka oro och osäkerhet hos barn. Barn med behov av stöd eller som är särskilt känsliga för förändringar bedöms kunna påverkas i större utsträckning än andra barn.

Långsiktiga konsekvenser kan, enligt några i personalen och några få vårdnadshavare, vara att barnen etablerar nya relationer och utvecklar trygghet i en ny verksamhet. Man lyfter positiva konsekvenser som att en större verksamhet kan innebära tillgång till fler kamratrelationer, fler aktiviteter, fler olika lärmiljöer samt en mindre sårbar organisation.

Underlaget visar också att konsekvenserna av ett eventuellt byte av förskola förväntas variera mellan olika barn beroende på ålder, individuella behov och tidigare erfarenheter av förändringar. För vissa barn kan en större förskolemiljö innebära ökade möjligheter till social utveckling, nya relationer och tillgång till fler resurser. För andra barn kan förändringen innebära att välkända rutiner och upplevd trygghet påverkas negativt.

4.5.6 Bedömning av barnets bästa

En eventuell stängning av Björkvägens förskola kan medföra både positiva och negativa konsekvenser för de barn som berörs av förslaget. Bedömningen har gjorts utifrån ett barnrättsperspektiv, barnets perspektiv och barnperspektivet med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnens egna synpunkter har beaktats tillsammans med uppgifter från vårdnadshavare och personal. Särskild hänsyn har tagits till barnens rätt till trygghet, utveckling, delaktighet och utbildning. I bedömningen har även beaktats att de berörda barnen är i förskoleålder och att en förändring av verksamhet kan påverka barn olika beroende på ålder, mognad och individuella förutsättningar.

Bedömningen grundas på att barnen beskriver trygghet, trivsel och tillhörighet i den nuvarande verksamheten. Barnens svar visar även att relationerna till kamrater och vuxna är betydelsefulla för dem. I svaren om en eventuell flytt framkommer både nyfikenhet och motstånd, men också en tydlig anknytning till den nuvarande förskolan.

Bedömningen stöds av vårdnadshavarnas och personalens beskrivningar av barnets perspektiv och barnperspektivet. I underlaget framkommer att barnens trygghet är nära förknippad med kontinuitet, etablerade relationer, kända

rutiner och en välbekant miljö. En stängning skulle innebära att barnen behöver lämna den nuvarande verksamheten och anpassa sig till nya lokaler, pedagoger, kamrater och rutiner. Det kan på kort sikt medföra oro, osäkerhet och minskad trygghet. Konsekvenserna kan bli särskilt påtagliga för barn som har behov av stöd eller är känsliga för förändringar.

Det beskrivs i underlaget även möjliga positiva konsekvenser av en större verksamhet, såsom fler kamratrelationer, fler lär- och lekmiljöer samt tillgång till fler pedagogiska resurser. Det framkommer också att barn på längre sikt kan etablera nya relationer och utveckla trygghet i en ny verksamhet.

I underlaget framkommer inga negativa synpunkter på den nuvarande verksamheten från barn, vårdnadshavare eller personal. Tvärtom beskriver samtliga respondenter verksamheten i mycket positiva ordalag.

Barnets rätt till utbildning åsidosätts inte vid en övergång till Hallebergs förskola, som är en större enhet med goda förutsättningar att tillgodose barnens behov av utbildning och omsorg. Björkvägens förskola och Hallebergs förskola har samma rektor, vilket kan bidra till kontinuitet i ledning, arbetssätt och kvalitetsarbete. Förskolorna har även etablerade samverkansformer, vilket kan underlätta övergången för både barn, vårdnadshavare och personal. Samtidigt framkommer i underlaget att många vårdnadshavare lyfter fram värdet av det mindre sammanhanget och de relationer, den trygghet och den närhet som den nuvarande verksamheten erbjuder.

Utifrån den information som framkommit i prövningen bedöms förslaget att stänga Björkvägens förskola inte överensstämma med vad som framstår som bäst för den grupp barn som direkt berörs. Bedömningen grundas främst på de konsekvenser som identifierats avseende trygghet, relationer, kontinuitet och tillhörighet samt på de synpunkter respondenterna uttryckt.

4.5.7 Kompenserande åtgärder vid eventuell stängning

Om beslut om stängning fattas, bör övergången planeras i god tid och särskild hänsyn tas till följande:

- att barnen får information och möjlighet att successivt förberedas utifrån ålder och mognad,
- att barnen får möjlighet att uttrycka sina åsikter, tankar och känslor i samband med förändringen,
- att befintliga barngrupper och relationer beaktas,
- att barnen ges möjlighet att besöka och successivt lära känna den nya miljön,
- att vårdnadshavare ges tydlig information med god framförhållning,
- att kunskap om barnens styrkor, behov, stödinsatser och fungerande anpassningar överförs till mottagande verksamhet,
- att barn med behov av särskilt stöd eller som är känsliga för förändringar uppmärksammas särskilt under övergången,
- att barnens reaktioner och behov följs upp efter genomförd förändring så att ytterligare stöd kan sättas in vid behov.

4.6 Dialog med vårdnadshavare

Dialogmöte med vårdnadshavare till barn på Björkvägens förskola genomfördes den 2 september 2026 på Björkvägens förskola. Vid mötet deltog representanter från barn- och utbildningsförvaltningen, barn- och utbildningsnämndens ordförande samt vårdnadshavare till barn vid förskolan. Syftet med mötet var att informera om förslaget att stänga Björkvägens förskola, beskriva den fortsatta beslutsprocessen samt ge vårdnadshavare möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter som underlag för den fortsatta beredningen av ärendet.

Under dialogmötet ställdes frågor om bakgrunden till förslaget, framtida barnantal, personalbemanning, barngruppernas storlek, lokalerna vid Hallebergs förskola samt hur en eventuell övergång skulle kunna genomföras för att skapa trygghet för barnen.

I vårdnadshavarnas synpunkter framkom flera återkommande teman. Många beskrev Björkvägens förskola som en trygg och välfungerande verksamhet där barnen blir sedda och där den mindre skalan upplevs som en styrka. Det uttrycktes oro för att barnen vid en flytt skulle möta större barngrupper och ett större sammanhang med högre ljudnivåer än i dagens verksamhet. Det framfördes även synpunkter om att mindre barngrupper och den familjära miljön på Björkvägens förskola har stor betydelse för barnens trygghet och trivsel.

Flera vårdnadshavare uttryckte också oro för att förslaget främst grundar sig på ekonomiska överväganden samt att möjligheterna att påverka beslutet upplevs som små. Det framfördes även synpunkter om kommunens prioriteringar och vikten av att värna barnfamiljer. Samtidigt efterfrågades mer information om hur verksamheten vid Hallebergs förskola skulle organiseras vid en eventuell flytt, bland annat avseende barngrupper, lokaler och mottagandet av barnen.

En fullständig redovisning av frågor och synpunkter som framkom vid dialogmötet återfinns i bilaga 11.

4.7 Yttranden från övriga nämnder

Byggnadsnämnden bedömer att förslaget inte påverkar nämndens verksamhet. Nämnden lyfter samtidigt att gällande detaljplan för Björkvägens förskola medger såväl förskoleverksamhet som bostadsändamål, vilket kan ha betydelse för den framtida användningen av fastigheten. Se bilaga 2.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att förslaget inte har någon direkt påverkan på nämndens verksamhet. Se bilaga 3.

Socialnämnden bedömer att Björkvägens förskola kan vara av intresse för verksamhetsutveckling inom bland annat daglig verksamhet enligt LSS, även om ytterligare utredning och eventuella anpassningar av lokalerna bedöms krävas. Socialnämnden lyfter även möjligheten att på sikt utreda om någon av de aktuella förskolorna kan användas för servicebostad enligt LSS. Se bilaga 4.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att en stängning av Björkvägens förskola innebär ett minskat resursbehov inom vaktmästeri, lokalvård och kostverksamhet. Samtidigt lyfter nämnden att fastigheten blir tomställd, vilket innebär hyresbortfall och risk för fortsatta kostnader till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras. Se bilaga 5.

Kommunstyrelsen framhåller vikten av att möjliga handlingsalternativ för lokaler som lämnas utreds skyndsamt för att undvika onödiga kostnader för kommunen. Kommunstyrelsen betonar även vikten av ett kommunövergripande perspektiv på lokalförsörjning och planering av kommunens lokaler. Se bilaga 6.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att förslaget inte påverkar nämndens verksamhet. Se bilaga 7.

5 Åkaregatans förskola

Förslaget innebär att Åkaregatans förskola stängs. Verksamheten har idag inga inskrivna barn.

5.1 Samlad bedömning

Den senaste befolknings- och behovsprognosen visar att behovet av förskoleplatser i Onsjö bedöms minska fram till omkring år 2031 för att därefter öka igen. Prognosen visar samtidigt ett högre framtida platsbehov än den prognos som användes i översynsrapporten. Om Åkaregatans förskola stängs återstår totalt 183 förskoleplatser i området, varav 159 platser i kommunal verksamhet. Prognosen visar att behovet av förskoleplatser från och med 2028 överstiger den återstående kapaciteten i området. Om behovet av förskoleplatser överstiger kapaciteten i området kan barn behöva erbjudas plats i andra områden i kommunen. Det är inte känt att de fristående verksamheterna planerar några förändringar av sin kapacitet.

En stängning av Åkaregatans förskola beräknas medföra en besparing för barn- och utbildningsnämnden om cirka 258 tkr under 2027. Från och med 2028 beräknas helårseffekten uppgå till cirka 620 tkr per år. Personalen vid Åkaregatans förskola har redan övergått till Skördegatans förskola och någon övertalighet har inte uppstått. Samlokaliseringen bedöms samtidigt kunna bidra till minskade vikariekostnader genom att verksamheten blir mindre sårbar vid frånvaro.

Personalen vid Åkaregatans förskola flyttade tillsammans med barnen till Skördegatans förskola den 3 augusti 2026. Riskbedömningen visar att förändringen bedöms ge tillgång till mer ändamålsenliga lokaler, ökat kollegialt stöd och bättre möjligheter till samarbete och avlastning. Arbetsmiljön bedöms bli mer hållbar och mindre sårbar vid frånvaro. Samtidigt har risker identifierats kopplade till själva förändringsprocessen, nya rutiner och inflyttningen i de nya lokalerna. Samtliga identifierade risker bedöms som låga och åtgärder har planerats för att hantera dessa.

Den prövning av barnets bästa som genomfördes under våren 2026 låg till grund för erbjudandet om placering på Skördegatans förskola. Vårdnadshavarna informerades genom skriftlig information, dialogmöten, öppet hus och individuella samtal med rektor. Samtliga vårdnadshavare valde att flytta sina barn till Skördegatans förskola och inga barn har varit placerade på Åkaregatans

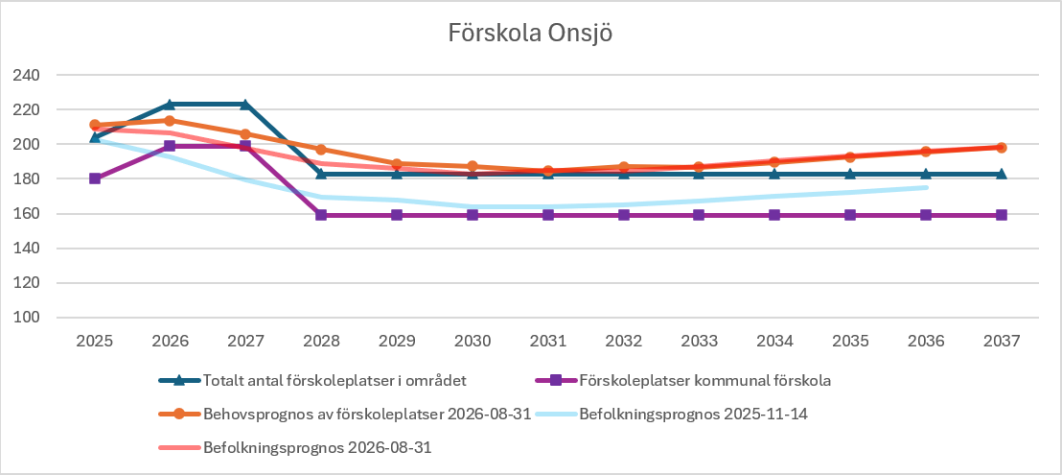
förskola sedan den 3 augusti 2026. Någon ytterligare prövning av barnets bästa har därför inte genomförts.

Yttrandena från övriga nämnder visar inte på några direkta hinder för att stänga Åkaregatans förskola. Socialnämnden ser möjligheter att utreda framtida användning av lokalerna inom bland annat daglig verksamhet enligt LSS och lyfter även möjligheten att på sikt använda någon av de aktuella förskolorna för servicebostad enligt LSS. Byggnadsnämnden pekar på att gällande detaljplan medger både förskoleverksamhet och bostadsändamål. Samhällsbyggnadsnämnden bedömer samtidigt att en stängning innebär hyresbortfall och fortsatta kostnader till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras. Kommunstyrelsen framhåller vikten av att möjliga handlingsalternativ för lokalerna utreds skyndsamt ur ett kommunövergripande perspektiv.

Efter en samlad avvägning bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att de ekonomiska, organisatoriska och verksamhetsmässiga förutsättningarna talar för förslaget att stänga Åkaregatans förskola. Barn och personal har redan flyttat till Skördegatans förskola och verksamheten har inte haft några inskrivna barn sedan augusti 2026. Samtidigt visar prognosen att Onsjö under delar av planeringsperioden har en prognostiserad underkapacitet av förskoleplatser. Förvaltningen bedömer dock att kommunens samlade kapacitet, tillsammans med överkapacitet i angränsande områden, ger förutsättningar att tillgodose behovet av förskoleplatser även om Åkaregatans förskola stängs.

5.2 Befolknings- och behovsprognoser

Det geografiska område som berörs av förslaget omfattar Onsjö. Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1–5 år förväntas minska under de kommande åren för att därefter öka något igen. Enligt den senaste prognosen minskar antalet barn från 209 år 2025 till cirka 183 år 2030. Därefter prognostiseras antalet barn öka successivt och uppgå till cirka 196 år 2036.

Notera att linjerna Totalt antal förskoleplatser i området och Förskoleplatser kommunal förskola från år 2028 inte inkluderar Åkaregatans förskolas platser för att synliggöra hur behovet står sig mot kapaciteten vid genomförande av förslaget.

Behovsprognosen för förskoleplatser bygger på befolkningsprognosen samt nyttjandegraden inom olika åldersgrupper. Prognosen visar att behovet av förskoleplatser minskar från cirka 211 platser år 2025 till cirka 184 platser år 2031. Därefter ökar behovet åter och bedöms uppgå till cirka 196 platser år 2036.

Den senaste prognosen visar även ett högre framtida platsbehov än den prognos som användes i översynsrapporten. I översynsrapporten bedömdes behovet uppgå till cirka 162 platser år 2031 och cirka 172 platser år 2036. Den senaste prognosen bedömer i stället behovet till cirka 184 platser år 2031 och cirka 196 platser år 2036.

I Onsjö finns totalt 223 förskoleplatser, varav 199 platser i kommunal verksamhet. Resterande platser finns i fristående förskoleverksamhet. Åkaregatans förskola omfattar 40 platser. Om Åkaregatans förskola stängs återstår totalt 183 förskoleplatser i området, varav 159 platser i kommunal verksamhet. Prognosen visar att behovet av förskoleplatser från och med 2028 överstiger den återstående kapaciteten i området. Skillnaden mellan behov och kapacitet uppgår enligt prognosen till cirka 14 platser år 2028, cirka 1 plats år 2031 och cirka 13 platser år 2036. Om behovet av förskoleplatser överstiger kapaciteten i området kan barn behöva erbjudas plats i andra områden i kommunen. Det är inte känt att de fristående verksamheterna planerar några förändringar av sin kapacitet.

5.3 Ekonomiska analyser

För att möjliggöra en jämförbar analys mellan åren har de redovisade kostnaderna inte indexerats eller justerats för årliga kostnadsökningar. Kostnaden för inköp år 2026 utgår från utfall till och med juni 2026 och har därefter beräknats till helårsnivå.

Kostnader	2026	2027	2028
Personalkostnader	3 368 846	3 368 846	3 368 846
Lokalhyra	437 752	255 355	-
Fastighetsskötsel och vaktmästeri	27 224	15 881	-
Städning, lokalvård	154 623	90 197	-
Inköp (läromedel, städmaterial, förbrukningsmaterial	68 589	68 589	68 589
Måltider	537 128	537 128	537 128
Totalt	**4 594 162**	**4 335 996**	**3 974 563**

Personalkostnaderna för 2026 har beräknats utifrån de 5,8 tjänster som rektor bedömer behövs för verksamheten. Personalen vid Åkaregatans förskola har flyttats till Skördegatans förskola inför höstterminen 2026 då Åkaregatans förskola inte har några barn inskrivna efter att de flyttat till Skördegatans förskola. Flytten bedöms inte ha medfört någon minskning av verksamhetens bemanningsbehov, vilket innebär att någon övertalighet inte har uppstått. En samlokalisering kan samtidigt innebära minskade vikariekostnader. När fler medarbetare är samlade på samma enhet bedöms det vara lättare att organisera verksamheten vid korttidsfrånvaro, vilket kan minska behovet av att anlita vikarier.

Utifrån förslaget att avveckla lokalerna på Åkaregatan per den 31 juli 2027 kommer kostnaderna kopplade till lokalen inte längre att belasta barn- och utbildningsnämnden från och med den 1 augusti 2027. När det gäller kostnader för inköp och måltider bedöms flytten till Skördegatans förskola inte medföra några förändringar, eftersom dessa kostnader är direkt kopplade till antalet barn i verksamheten. Kostnaderna kan komma att minska om barnantalet minskar, men någon sådan förändring har inte beaktats i denna beräkning. Om Åkaregatans lokaler inte avvecklas kommer samtliga lokalkostnader även fortsättningsvis att belasta barn- och utbildningsnämnden.

Vid en avveckling av lokalerna den 31 juli 2027 beräknas besparingen uppgå till cirka 258 tkr under 2027. Helårseffekten uppnås först 2028 och beräknas då uppgå till cirka 620 tkr per år. Besparingen avser främst lokalhyra, fastighetsskötsel, vaktmästeri och lokalvård. Beräkningen har inte räknats upp med hänsyn till framtida kostnadsökningar.

5.4 Personal

På Åkaregatans förskola arbetade under våren 2026 tre tillsvidareanställda förskollärare och tre tillsvidareanställda barnskötare. Det fanns inga tidsbegränsade anställningar. På Åkaregatans förskola fanns en avdelning med barn i åldrarna 1–5 år, där de under dagarna fördelades i tre team.

På Åkaregatan finns ett stort renoveringsbehov. När nyrenoverade och utbyggda Skördegatans förskola stod klar lyfte rektor möjligheten att flytta barn och personal från Åkaregatans förskola till Skördegatans förskola. Pedagogerna ställde sig positiva till den möjligheten. Verksamhetschef fick godkännande från barn- och utbildningsnämndens presidium att göra en intresseförfrågan hos vårdnadshavare om en eventuell flytt till Skördegatans förskola. Efter det gick en intresseförfrågan ut till vårdnadshavare om att flytta barn och personal från Åkaregatans förskola till Skördegatans förskola.

Riskbedömning har genomförts utifrån personalens arbetsmiljö. Efter beslut flyttade barn och personal från Åkaregatans förskola till Skördegatans förskola den 3 augusti 2026.

5.4.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv

I riskbedömningen beskrivs ”Förbättrad arbetsmiljö genom bättre lokaler för både pedagoger och barn” som en övergripande rubrik. Som underrubriker beskrivs att en flytt till Skördegatans förskola innebär att pedagogerna får tillgång till mer ändamålsenliga och moderna lokaler. Miljöerna är mer funktionella och mindre belastande i vardagen. Det beskrivs att det kommer att bidra till ett ökat kollegialt stöd. Det kommer att finnas större möjligheter till samarbete och avlastning. Arbetsmiljön kommer att bli mer hållbar och upplevelsen av ensamansvar kommer att minska. Det kommer att finnas en bättre bemanningstäckning och minskad stress vid frånvaro. En större enhet kommer att ge bättre förutsättningar att täcka upp vid sjukfrånvaro, vilket kommer att minska stress och press i arbetslaget. Barnen kommer dessutom att möta kända pedagoger även vid vikariesituationer. Det beskrivs att förändringen

kommer att upplevas som positiv eftersom den kommer att skapa kontinuitet, bättre struktur och en tryggare vardag för både barn och pedagoger. Sammanfattningsvis innebär förändringen en tryggare och mer stabil organisation.

5.4.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring

De risker som uppkommer i riskbedömningen är oro och stress kopplade till själva förändringsprocessen, nya rutiner samt den fysiska arbetsmiljön vid själva inflytten till Skördegatans förskola. Alla identifierade risker beskrivs som ”låg risk”. Åtgärderna är tydlig och kontinuerlig information under hela processen, möjlighet till dialog och frågor på arbetslagsmöten, uppföljning av välmående efter flytten, att säkerställa gemensamma rutiner och arbetsbeskrivningar samt gå igenom dessa på APM, uppföljningar, och att genomföra en gemensam genomgång av lokalerna före start.

Riskbedömningen genomfördes den 18 februari 2026. I riskbedömningen deltog ansvarig rektor, skyddsombud för Kommunal, skyddsombud för Sveriges Lärare samt samtliga pedagoger på Åkaregatans förskola.

5.5 Prövning av barnets bästa

Mot bakgrund av ett minskat barnantal inom aktuellt rektorsområde och ett behov av en långsiktigt hållbar organisation genomförde rektor under våren 2026 en prövning av barnets bästa avseende Åkaregatans förskola. En informations- och dialogprocess genomfördes med vårdnadshavare på Åkaregatans förskola med anledning av ett erbjudande om placering på Skördegatans förskola. Skördegatans förskola kunde efter om- och tillbyggnad erbjuda moderna och ändamålsenliga lärmiljöer.

Vårdnadshavarna informerades skriftligt och via dialogmöten, öppet hus samt möjlighet till individuella samtal med rektor. Särskild information gavs om hur en eventuell övergång skulle genomföras för att skapa trygghet och kontinuitet för barnen, bland annat genom att barnen skulle följa med kända pedagoger och ges möjlighet att besöka den mottagande förskolan före flytten.

Samtliga vårdnadshavare valde att flytta sina barn till Skördegatans förskola. Inga barn har varit placerade på Åkaregatans förskola sedan 3 augusti 2026. Ytterligare prövning av barnets bästa har därför inte genomförts.

5.6 Dialog med vårdnadshavare

I samband med erbjudandet om placering på Skördegatans förskola genomfördes en informations- och dialogprocess med vårdnadshavarna. Informationen omfattade skriftlig information, dialogmöten, öppet hus samt möjlighet till individuella samtal med rektor.

Då det inte finns några barn inskrivna på Åkaregatans förskola har ingen dialog förts med vårdnadshavare i ärendet gällande att stänga Åkaregatans förskola.

5.7 Yttranden från övriga nämnder

Byggnadsnämnden bedömer att förslaget inte påverkar nämndens verksamhet. Nämnden lyfter samtidigt att gällande detaljplan för Åkaregatans förskola medger såväl förskoleverksamhet som bostadsändamål, vilket kan ha betydelse för den framtida användningen av fastigheten. Se bilaga 2.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att förslaget inte har någon direkt påverkan på nämndens verksamhet. Se bilaga 3.

Socialnämnden bedömer att Åkaregatans förskola kan vara av intresse för verksamhetsutveckling inom bland annat daglig verksamhet enligt LSS, även om ytterligare utredning och eventuella anpassningar av lokalerna bedöms krävas. Socialnämnden lyfter även möjligheten att på sikt utreda om någon av de aktuella förskolorna kan användas för servicebostad enligt LSS. Se bilaga 4.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att en stängning av Åkaregatans förskola innebär ett minskat resursbehov inom vaktmästeri och lokalvård. Nämnden ställer sig även bakom barn- och utbildningsnämndens bedömning att både arbetsmiljön för lokalvårdsverksamheten och tillagningsköket vid Åkaregatans förskola är mindre ändamålsenliga ur ett arbetsmiljöperspektiv. Samtidigt lyfter nämnden att fastigheten blir tomställd, vilket innebär hyresbortfall och risk för fortsatta kostnader till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras. Se bilaga 5.

Kommunstyrelsen framhåller vikten av att möjliga handlingsalternativ för lokaler som lämnas utreds skyndsamt för att undvika onödiga kostnader för kommunen. Kommunstyrelsen betonar även vikten av ett kommunövergripande perspektiv på lokalförsörjning och planering av kommunens lokaler. Se bilaga 6.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att förslaget inte påverkar nämndens verksamhet. Se bilaga 7.

6 Rösebo skola

Förslaget innebär att Rösebo skola stängs och att eleverna omplaceras till Frändeskolan.

6.1 Samlad bedömning

Den senaste befolknings- och behovsprognosen visar att antalet barn i åldern 6–9 år i Röseboområdet förväntas variera under prognosperioden men sammantaget minska. Antalet barn bedöms minska från 31 år 2025 till cirka 24 år 2037. Elevantalet vid Rösebo skola prognostiseras vara stabilt mellan 14 och 16 elever fram till 2030, för att sedan sjunka. Den senaste prognosen visar ett lägre framtida barnantal i området än den prognos som användes i översynsrapporten.

Behovsprognosen bygger på befolkningsprognosen och de skolvalsmönster som funnits i området under de senaste åren. Det bor fler barn i åldern 6–9 år i Röseboområdet än vad som har sin skolplats vid Rösebo skola. Området är geografiskt stort och för vissa vårdnadshavare är andra skolor geografiskt närmare. Prognosen utgår därför från antagandet att dagens skolvalsmönster i huvudsak kvarstår. Det innebär samtidigt att elevprognosen är beroende av hur skolvalsmönstret utvecklas under prognosperioden.

En stängning av Rösebo skola beräknas medföra en besparing för barn- och utbildningsnämnden om 1 108 tkr under 2027. Från och med 2028 beräknas helårseffekten uppgå till 2 659 tkr per år. Beräkningen utgår från att eleverna kan tas emot vid Frändeskolan och att elevökningen där medför behov av ytterligare en lärartjänst. Vid en avveckling upphör barn- och utbildningsnämndens kostnader för lokalerna från och med den 1 augusti 2027. Kostnaderna för inköp bedöms inte förändras eftersom de är direkt kopplade till antalet elever, medan kostnaden för mattransporter mellan Dalboskolan och Rösebo skola förväntas upphöra.

Vid Rösebo skola finns tre anställda, varav en tillsvidareanställd legitimerad lärare och två visstidsanställda. Vid ett beslut om stängning behöver den tillsvidareanställda medarbetaren en ny placering. Arbetsgivarens bedömning är att en ny placering kan erbjudas vid Frändeskolan, som har samma rektor

som Rösebo skola. Den tid som medarbetare inom barn- och elevhälsan har vid skolan bedöms kunna omfördelas till andra skolor.

Personalanalysen visar att den nuvarande organisationen vid Rösebo skola är förenad med arbetsmiljörisker kopplade till ensamarbete med ansvar för elever samt begränsat kollegialt stöd och samvaro. Dessa risker bedöms försvinna vid en övergång till Frändeskolan. Även rektors arbetsmiljö bedöms förbättras genom att rektor får en skolenhet i stället för två att ansvara för och fysiskt röra sig mellan. Samtidigt kan större elevgrupper vid Frändeskolan innebära förändrade förutsättningar och stress för läraren. Eleverna kommer också att ingå i ett större sammanhang, vilket kan skapa otrygghet. Stöd från kollegor, personal och rektor har därför identifierats som viktigt utifrån individuella behov. Både den berörda medarbetaren och eleverna har redan viss kännedom om Frändeskolan genom undervisning och fritidsverksamhet där.

Prövningen av barnets bästa visar att en stängning kan medföra både positiva och negativa konsekvenser för de barn som direkt berörs. Samtliga intervjuade elever uttrycker en önskan om att Rösebo skola ska finnas kvar. Eleverna beskriver trygghet, gemenskap, tillhörighet, nära relationer till kamrater och vuxna samt den lugna skolmiljön som betydelsefulla delar av deras skolvardag. En övergång kan påverka etablerade relationer, välkända rutiner och upplevd trygghet negativt. Barn med behov av struktur, förutsägbarhet eller individuellt stöd kan vara särskilt sårbara vid förändringen.

Samtidigt visar prövningen att en övergång till Frändeskolan kan innebära fler jämnåriga kamrater, större sociala sammanhang, fler vuxna samt tillgång till pedagogiska och organisatoriska resurser. Frändeskolan är redan en välkänd miljö för flera av eleverna genom återkommande undervisning och aktiviteter. Den samlade bedömningen i prövningen är att förslaget kan genomföras på ett sätt som är förenligt med barnets bästa, under förutsättning att de identifierade kompensatoriska åtgärderna genomförs och följs upp. Övergången behöver planeras med särskild hänsyn till elevernas trygghet, relationer, delaktighet, kontinuitet och individuella behov. Konsekvenserna för trygghet, trivsel, närvaro och skolgång behöver också följas upp efter en eventuell övergång.

De synpunkter som framförts av vårdnadshavare överensstämmer i flera delar med de konsekvenser som identifierats i prövningen av barnets bästa. Vårdnadshavarna har särskilt lyft värdet av små elevgrupper, nära relationer och den trygga och lugna skolmiljön vid Rösebo skola. De har även ifrågasatt delar av bedömningen av lokalernas ändamålsenlighet och underhållsbehov

samt hur bortval av skolan har beskrivits. Vårdnadshavarna framhåller att skolområdet är geografiskt stort och att andra skolor för vissa barn ligger närmare, vilket påverkar hur skolvalsmönstret bör förstås. Det har också framförts att bättre skolskjutslösningar och en förskola i området skulle kunna bidra till att fler barnfamiljer väljer Rösebo skola.

Vårdnadshavarna har vidare uttryckt oro för att eleverna först ska flytta till Frändeskolan och senare beröras av en föreslagen samlokalisering av Frändeskolan och Dalboskolan. De menar att detta kan innebära flera skolbyten inom en relativt kort tidsperiod och har därför framfört att en stängning av Rösebo skola bör avvakta tills det finns en långsiktig och färdig lösning för skolorganisationen i Frändefors. Vårdnadshavarna har även lyft skolans betydelse för Rösebo som ort och risken för att en stängning påverkar inflyttning, framtida etableringar och ortens attraktivitet negativt.

Yttranden från övriga nämnder visar inte på något direkt hinder mot att stänga Rösebo skola. Byggnadsnämnden uppmärksammar dock att det krävs investeringar om verksamheten ska bedrivas vidare, då den modul som sitter samman med skolan och fyller funktioner för måltidsservicen är bygglovspliktig. Permanent bygglov kan inte ges då byggnationen inte är anpassad till den kulturhistoriska miljön. Om funktionen som finns i modulen idag fortfarande behövs krävs investeringar för att tillskapa en permanent tillbyggnad som är förenlig med kulturmiljön. Om Rösebo skola ska finnas kvar behöver det skyndsamt utredas hur eleverna ska få skollunch och övriga mål tillgodosedda samt vilka investeringsmedel som kan krävas för en permanent tillbyggnad av skolbyggnaden alternativt andra möjliga lösningar.

Av yttranden från övriga nämnder framkommer att den framtida användningen av fastigheten behöver hanteras vid ett beslut om att stänga Rösebo skola. Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att en stängning innebär ett minskat resursbehov inom vaktmästeri, lokalvård och kostverksamhet, samtidigt som en tomställd lokal medför hyresbortfall och risk för fortsatta kostnader till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras. Kommunstyrelsen framhåller betydelsen av att möjliga handlingsalternativ för lokaler som lämnas utreds skyndsamt och ur ett kommunövergripande perspektiv. Socialnämnden har inte identifierat något behov av lokalen för sin verksamhet.

Sammantaget ser barn- och utbildningsförvaltningen att prövningen av barnets bästa visar att förslaget kan medföra både negativa och positiva konsekvenser för de elever som direkt berörs. De negativa konsekvenserna handlar framför

allt om elevernas trygghet, etablerade relationer, kontinuitet och känsla av tillhörighet. Barnens uttryckta önskemål är att skolan ska finnas kvar. Samtidigt visar prövningen att elevernas rätt till utbildning kan tillgodoses vid Frändeskolan och att flera negativa konsekvenser kan begränsas genom en väl planerad övergång, individuellt stöd och de kompenserande åtgärder som anges i prövningen.

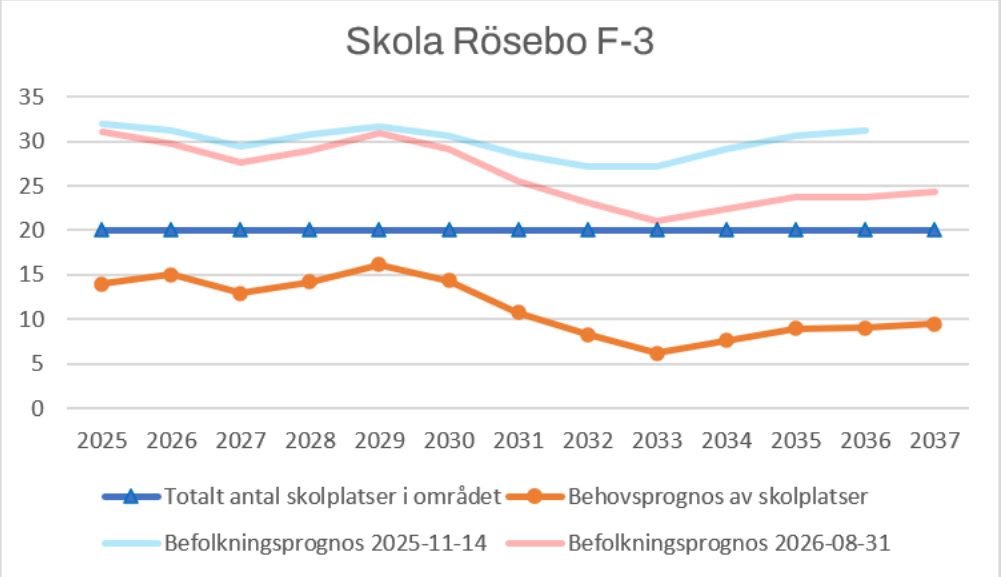
Barn- och utbildningsförvaltningens samlade bedömning behöver även beakta konsekvenserna för andra elever i kommunens skolor samt barn- och utbildningsnämndens ansvar för skolorganisationen som helhet. Om Rösebo skola behålls kommer resurser även fortsättningsvis att behöva användas för lokaler och en liten och arbetsmiljömässigt sårbar organisation. Befolknings- och behovsprognosen visar att elevantalet väntas vara stabilt under de närmaste åren, för att sedan sjunka. Elevantalet är dock litet redan idag. En stängning skulle frigöra resurser och minska identifierade risker kopplade till ensamarbete och begränsade kollegiala sammanhang. Detta behöver vägas mot de negativa konsekvenser som förändringen kan få för de direkt berörda eleverna och mot de synpunkter som framförts om skolans betydelse för Rösebo som ort.

Efter en samlad avvägning bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att det långsiktigt minskande elevunderlaget, det låga elevantalet vid skolan samt de ekonomiska, organisatoriska och arbetsmiljömässiga förutsättningarna talar för förslaget att stänga Rösebo skola. Förslaget bedöms kunna bidra till en mer långsiktigt hållbar skolorganisation och skapa bättre förutsättningar för att tillgängliga resurser används till undervisning, stödinsatser och andra verksamhetsnära insatser för kommunens samlade elevgrupp. Förvaltningen bedömer därför att de skäl som talar för en stängning väger tyngre än de negativa konsekvenser som identifierats för den direkt berörda gruppen elever, under förutsättning att övergången till Frändeskolan planeras med god framförhållning och att de kompenserande åtgärder som anges i prövningen genomförs och följs upp.

6.2 Befolknings- och behovsprognoser

Det geografiska område som berörs av förslaget omfattar Rösebo. Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 6–9 år förväntas variera under prognosperioden men sammantaget minska. Enligt den senaste prognosen minskar antalet barn från 31 år 2025 till cirka 28 år 2027. Därefter ökar antalet till cirka 31 barn år 2029 för att sedan minska till cirka 21 barn år

2033. Under den senare delen av prognosperioden ökar antalet något och bedöms uppgå till cirka 24 barn år 2037.

Behovsprognosen för skolplatser bygger på befolkningsprognosen samt de skolvalsmönster som funnits i området under de senaste åren. Det bor fler barn i åldern 6–9 år i Röseboområdet än vad som har sin skolplats vid Rösebo skola. Området omfattar ett stort geografiskt område och för vissa vårdnadshavare är andra skolor geografiskt närmare än Rösebo skola. Historiskt har därför en betydande andel av barnen i området valt andra kommunala skolor eller fristående alternativ. Prognosen för elevantalet utgår från dagens skolvalsmönster och bygger på antagandet att dessa i huvudsak kvarstår under prognosperioden.

Vid läsårsstarten 2025 hade Rösebo skola 14 elever. Vid läsårsstarten 2026 hade elevantalet ökat till 15 elever. Prognosen visar att elevantalet minskar till cirka 13 elever år 2027 för att därefter öka till cirka 16 elever år 2029. Efter år 2029 prognostiseras elevantalet minska och bedöms uppgå till cirka 11 elever år 2031 och cirka 9 elever år 2036. Under prognosperiodens sista år bedöms elevantalet öka något.

Den senaste prognosen visar ett lägre framtida elevunderlag än den prognos som användes i översynsrapporten. I översynsrapporten prognostiserades antalet barn i åldern 6–9 år uppgå till cirka 31 barn år 2036. Enligt den senaste prognosen bedöms antalet i stället uppgå till cirka 24 barn samma år. Prognosen visar därmed en större minskning av barnunderlaget än vad som tidigare antogs.

Rösebo skola har en kapacitet om 20 elevplatser. Behovsprognosen understiger skolans kapacitet under hela prognosperioden, vilket innebär att det finns lediga elevplatser vid skolan under hela perioden.

6.3 Ekonomiska analyser

För att möjliggöra en jämförbar analys mellan åren har de redovisade kostnaderna ovan inte indexerats eller justerats för årliga kostnadsökningar. Kostnaden för inköp år 2026 utgår från utfall till och med juni 2026 och har därefter beräknats till helårsnivå.

Kostnader	2026	2027	2028
Personalkostnader	2 629 795	1 815 008	674 306
Lokalhyra	414 040	241 523	-
Fastighetsskötsel och vaktmästeri	107 557	62 741	-
Städning, lokalvård, skolvärdinna	81 794	47 713	-
Inköp (läromedel, städmaterial, förbrukningsmaterial)	64 820	64 820	64 820
Måltider	305 311	305 311	305 311
Transport av måltider	100 000	58 333	-
Totalt	**3 703 317**	**2 595 450**	**1 044 438**

Personalkostnaderna för 2026 har beräknats utifrån de 3,9 tjänster som rektor bedömer behövs för att verksamheten ska kunna uppfylla sina krav. Enligt rektor finns det möjlighet att ta emot eleverna från Rösebo skola vid Frändeskolan. En flytt av eleverna bedöms medföra behov av ytterligare en lärartjänst vid Frändeskolan. Beräkningen ovan utgår från 3,9 tjänster fram till den 31 juli 2027. Från och med den 1 augusti 2027 omfattar personalkostnadsberäkningen endast den lärartjänst som bedöms behövas med anledning av elevökningen vid Frändeskolan.

Utifrån förslaget att avveckla lokalerna på Rösebo skola per den 31 juli 2027 kommer lokalkostnaderna inte längre att belasta barn- och utbildningsnämnden från och med den 1 augusti 2027.

När det gäller kostnader för inköp bedöms flytten till Frändeskolan inte medföra några förändringar, eftersom dessa kostnader är direkt kopplade till antalet elever i verksamheten. Däremot förväntas transportkostnaden för maten att sjunka eftersom kostnaden för mattransporten mellan Dalboskolan och Rösebo skola inte behövs.

Om Rösebo skola inte avvecklas kommer samtliga lokalkostnader även fortsättningsvis att belasta barn- och utbildningsnämnden. Vid en avveckling den 31 juli 2027 beräknas besparingen uppgå till 1 108 tkr under 2027. Helårseffekten uppnås först 2028 och beräknas då uppgå till 2 659 tkr per år.

Avseende skolskjuts bedöms det nuvarande upptagningsområdet för Rösebo skola kunna ingå i Frändeskolans upptagningsområde utan tillkommande skolskjutskostnader. Skolbussar trafikerar redan området. I dagsläget används en skolbuss dagligen för transport av måltider tur och retur mellan Frändeskolan och Rösebo skola. Vid en stängning av Rösebo skola kan denna transport upphöra.

6.4 Personal

På Rösebo skola finns i dagsläget tre anställda, varav en tillsvidareanställd legitimerad lärare samt två visstidsanställda: en obehörig lärare samt en legitimerad förskollärare. De visstidsanställda medarbetarna har i dagsläget anställning till och med den 31 december 2026, men uppdragen kommer sannolikt att tillsättas även under vårterminen 2027.

Vid ett eventuellt beslut om stängning av Rösebo skola finns en tillsvidareanställd medarbetare som behöver en ny placering. Arbetsgivarens bedömning är att en ny placering kommer att kunna erbjudas vid Frändeskolan, som är den närmast belägna skolan och har samma rektor som Rösebo skola. Det är även till Frändeskolan som Rösebo skolas elever kommer att hänvisas i första hand.

Gällande medarbetare inom barn- och elevhälsan som i dagsläget är placerade på Rösebo skola bedömer barn- och elevhälsochef att denna tid kan omfördelas till andra skolor.

6.4.1 Fördelar med verksamhetsförändringen ur ett arbetsmiljöperspektiv

Den nuvarande organisationen på Rösebo skola är förenad med ett par risker i arbetsmiljön som arbetsgivaren inte har haft förutsättningar att fullt ut eliminera. Dessa risker avser ensamarbete med ansvar för elever, men även bristande kollegialt stöd och samvaro i det dagliga arbetet. Vid en eventuell stängning av Rösebo skola försvinner dessa risker i medarbetarens arbetsmiljö utifrån att förutsättningarna på Frändeskolan ser annorlunda ut. Gällande rektors arbetsmiljö kommer även den att förbättras, då det blir en skolenhet i stället för två att ansvara för och fysiskt röra sig emellan.

6.4.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring

Läraren kommer till viss del att få förändrade förutsättningar i sitt undervisningsuppdrag kopplat till att elevgrupperna på Frändeskolan är större än vad de är på Rösebo skola. Detta skulle kunna innebära stress för läraren kopplat till sitt uppdrag. För att undvika detta kommer arbetsgivaren att säkerställa att stöd ges från såväl kollegor som rektor utifrån behov.

Kopplat till elevernas arbetsmiljö kommer de utifrån verksamhetsförändringen att hamna i ett betydligt större sammanhang med fler elever och personal som de träffar under skoldagen. För att detta inte ska skapa otrygghet kommer personal och rektor att tillse att stöd ges utifrån behov.

Utöver ovanstående identifieras inga särskilda arbetsmiljörisker kopplade till verksamhetsförändringen. Under läsåret 2026/2027 kommer den berörda medarbetaren att undervisa på Frändeskolan en dag per vecka, vilket innebär att medarbetaren blir bekant med såväl lokaler som kollegor och elever på Frändeskolan.

Detsamma gäller elevernas arbetsmiljö, då även de under innevarande läsår har vissa lektioner på Frändeskolan samt har fritidsplats på Frändeskolan under lov. Detta gör att även eleverna är bekanta med såväl lokaler som personal och elever på Frändeskolan.

6.5 Prövning av barnets bästa

Prövningen av barnets bästa avser de elever som direkt berörs av den föreslagna organisationsförändringen. Totalt omfattas fem elever i förskoleklass och två elever i årskurs 2. Dessa elever berörs direkt eftersom de, till följd av förslaget, kommer att omplaceras till Frändeskolan. De åtta elever som idag går i årskurs 3 omfattas inte av den direkta prövningen eftersom de enligt nuvarande organisation redan kommer att placeras i Frändeskolan från och med årskurs 4 höstterminen 2027.

Prövningen har utgått från två möjliga handlingsalternativ:

- Rösebo skola finns kvar
- Verksamheten vid Rösebo skola upphör och eleverna omplaceras till Frändeskolan.

De konsekvenser som beskrivs i prövningen har analyserats i relation till dessa alternativ.

Syftet med prövningen är att beskriva och analysera hur den föreslagna förändringen kan påverka de barn som berörs samt att identifiera möjliga positiva och negativa konsekvenser ur barnrättsperspektiv, barnets perspektiv och barnperspektiv. Prövningen utgör en del av det samlade beslutsunderlaget i den pågående översynen av skolstrukturen och ska bidra till nämndens fortsatta bedömning och avvägning mellan barnets bästa och andra relevanta intressen.

I den samlade bedömningen som görs inom ramen för ärendet kommer konsekvenserna för de barn som direkt berörs av detta förslag att vägas samman med konsekvenser för andra grupper av barn samt övriga relevanta intressen och förutsättningar som ingår i den samlade bedömningen av ärendet. Den slutliga avvägningen mellan olika barns intressen och övriga relevanta hänsyn görs därför inom ramen för den samlade bedömningen av ärendet.

6.5.1 Metod

Prövningen har genomförts genom informationsinsamling från elever, vårdnadshavare, medarbetare och rektor. Synpunkter från vårdnadshavare och medarbetare har samlats in genom enkäter (bilaga 12 och 13) och elevernas perspektiv har inhämtats genom gruppintervjuer (bilaga 14).

Information om prövningen av barnets bästa har lämnats till berörda vårdnadshavare och medarbetare. Rektor har fortlöpande informerats om prövningens genomförande och de olika stegen i processen.

För att säkerställa barnens delaktighet och möjlighet att uttrycka sina åsikter har gruppintervjuer genomförts med elever i årskurs 2 och 3. Former och frågor har anpassats utifrån elevernas ålder, mognad och förutsättningar. Syftet har varit att ge eleverna information om den föreslagna förändringen samt möjlighet att beskriva sina upplevelser, erfarenheter och tankar kring de faktorer som är betydelsefulla i deras skolvardag.

Gruppintervjuer har inte genomförts med elever i förskoleklass. Mot bakgrund av elevernas ålder och mognad samt att de vid intervjutillfället endast hade gått en kort tid på Rösebo skola bedömdes förutsättningarna vara begränsade för att de skulle kunna reflektera över och beskriva konsekvenserna av den föreslagna organisationsförändringen. Dessa elevers situation har i stället belysts genom vårdnadshavarnas enkätsvar.

Medarbetarnas barnperspektiv har inhämtats genom en enkät där de fått beskriva vilka positiva och negativa konsekvenser en förändrad skolorganisation kan få för eleverna. Vårdnadshavarnas synpunkter har samlats in genom en enkät med fokus på hur deras barn kan påverkas av den föreslagna förändringen.

Underlaget bygger på enkätsvar från fyra vårdnadshavare och sju medarbetare samt gruppintervjuer med åtta elever i årskurs 2 och 3. Underlaget har sammanställts och analyserats utifrån möjliga positiva och negativa konsekvenser för barnen, skillnader mellan olika barns förutsättningar och behov samt behovet av eventuella kompensatoriska åtgärder.

Eftersom antalet svar är begränsat gör underlaget inte anspråk på att ge en fullständig eller statistiskt representativ bild av samtliga berörda barns, vårdnadshavares eller medarbetares uppfattningar. Syftet har i stället varit att identifiera återkommande synpunkter, möjliga konsekvenser, individuella behov och risker som behöver beaktas i den fortsatta bedömningen av förslaget.

6.5.2 Barnrättsperspektivet

Barnrättsperspektivet innebär att de rättigheter som följer av FN:s konvention om barnets rättigheter har beaktats vid prövningen. Bedömningen har särskilt utgått från principen om barnets bästa enligt artikel 3, som anger att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. Hänsyn har även tagits till artikel 2 om alla barns lika värde och rättigheter, artikel 6 om barnets rätt till utveckling samt artikel 12 om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade utifrån ålder och mognad.

För att säkerställa ett barnrättsperspektiv har eleverna informerats om den föreslagna organisationsförändringen och getts möjlighet att uttrycka sina åsikter genom gruppintervjuer. Deras synpunkter har dokumenterats och beaktats som en del av beslutsunderlaget. Även vårdnadshavares och verksamhetens bedömningar har inhämtats för att ge en så heltäckande bild som möjligt av vilka konsekvenser förslaget kan få för de berörda barnen.

I bedömningen har särskild hänsyn tagits till elevernas rätt till trygghet, delaktighet, social tillhörighet, kontinuitet i utbildningen, stöd utifrån behov samt en likvärdig utbildning. Prövningen har omfattat en analys av både positiva och negativa konsekvenser av en eventuell övergång till Frändeskolan samt behovet av åtgärder för att begränsa identifierade negativa konsekvenser.

Utifrån barnrättsperspektivet bör särskild uppmärksamhet riktas mot barn som kan vara mer sårbara vid förändringar. Det gäller exempelvis elever som har behov av särskilt stöd, behov av struktur och förutsägbarhet eller som kan ha svårigheter att etablera nya relationer och känna trygghet i nya sammanhang. För dessa elever kan särskilda stödinsatser och uppföljning behöva planeras för att säkerställa att deras rättigheter tillgodoses.

Barnens synpunkter visar att de intervjuade eleverna önskar att Rösebo skola ska finnas kvar och att flera av de konsekvenser som de beskriver rör trygghet, tillhörighet, relationer och kontinuitet. Dessa aspekter har tillmätts stor betydelse i prövningen och utgör en viktig del av underlaget för bedömningen av barnets bästa för den direkt berörda gruppen barn. Samtidigt behöver barnens synpunkter vägas samman med övriga konsekvenser och omständigheter som framkommer i prövningen.

6.5.3 Barnets perspektiv

Barnets perspektiv beskriver elevernas egna uppfattningar om hur de kan påverkas av den föreslagna förändringen.

I intervjuerna beskriver eleverna flera faktorer som de uppfattar som viktiga för trivsel, trygghet och gemenskap i skolan. I elevernas berättelser framträder nära relationer till kamrater och vuxna, känslan av tillhörighet samt den lugna skolmiljön som betydelsefulla delar av deras skolvardag. Eleverna beskriver Rösebo skola som en plats där alla känner varandra, där alla får vara med och leka och där lärarna upplevs som snälla, tillgängliga och närvarande. Flera elever lyfter fram att den lilla skolans storlek bidrar till att det inte blir rörigt och att vuxna har god kännedom om vad som händer under skoldagen och på rasterna.

Samtliga intervjuade elever uttrycker en önskan om att Rösebo skola ska finnas kvar. Flera elever beskriver att de blev ledsna när de fick höra att skolan kan komma att stänga och att de inte vill lämna den miljö där de känner sig trygga. Några elever beskriver också att skolan har en särskild betydelse eftersom även föräldrar, mor- och farföräldrar eller syskon har gått där. För flera elever handlar tillhörigheten därför inte enbart om den nuvarande skolvardagen utan även om familjens och bygdens historia.

Kamratrelationer framträder som en särskilt viktig faktor för eleverna. Flera beskriver att det viktigaste vid en eventuell övergång är att få behålla kontakten med sina nuvarande kamrater och att deras kompisar följer med. Samtidigt uttrycker flera elever att de gärna vill få möjlighet att lära känna fler elever på Frändeskolan innan en eventuell övergång genomförs. De beskriver att gemensamma aktiviteter, undervisningstillfällen och lekar tillsammans med elever från Frändeskolan kan bidra till att skapa nya relationer och öka tryggheten.

Eleverna beskriver också att Frändeskolan redan är en bekant miljö genom återkommande undervisning och aktiviteter där. Flera elever uttrycker positiva erfarenheter av dessa tillfällen och beskriver att de har lärt känna både elever och vuxna på den mottagande skolan. Flera upplever att de fått nya bekantskaper och ser positivt på möjligheten att träffa fler elever och delta i fler aktiviteter. Samtidigt uppfattas Frändeskolan som större och mer livlig än den nuvarande skolmiljön. Några elever beskriver att det kändes ovant de första gångerna de var där, men att det blivit mer naturligt efter att ha vistats där regelbundet.

Eleverna beskriver också att trygghet handlar om mer än den fysiska skolmiljön. De lyfter betydelsen av att vuxna är närvarande, uppmärksammar konflikter och hjälper elever att reda ut situationer som uppstår. Några elever uttrycker att trygghet också handlar om att det är lugnt omkring dem och att de får stöd i att hitta sin plats i nya grupper och sociala sammanhang.

När det gäller skolskjuts beskriver eleverna situationen på olika sätt. Några elever upplever bussresorna som positiva eller som en naturlig del av skoldagen, medan andra beskriver att bussresan ibland kan vara ansträngande. Eleverna är medvetna om att en övergång till Frändeskolan kan innebära förändrade resvägar och restider. Några elever lyfter detta som något de funderat över i samband med samtalen om skolans framtid.

Sammantaget visar intervjuerna att eleverna har en stark känsla av tillhörighet till Rösebo skola och att de inte önskar att skolan ska stängas. De värdesätter särskilt den lugna miljön, de nära relationerna till både kamrater och vuxna samt den gemenskap som finns på skolan. Samtidigt visar elevernas erfarenheter att Frändeskolan redan är en välkänd miljö för dem och att flera ser möjligheter att skapa nya relationer och utveckla nya sociala sammanhang vid en eventuell övergång.

6.5.4 Barnperspektiv

Barnperspektivet beskriver de vuxnas bedömningar av hur barn kan påverkas av en eventuell förändring av skolorganisationen. Underlaget bygger på enkätsvar från vårdnadshavare och medarbetare. De synpunkter som framkommer utgör inte barnens egna uttalanden utan de vuxnas bedömningar av vilka konsekvenser organisationsförändringen kan få för elevernas trygghet, sociala situation, lärande och tillgång till stöd.

I underlaget framträder trygghet, relationer, social tillhörighet, kontinuitet och tillgång till stöd som faktorer av särskild betydelse för elevernas situation. Vårdnadshavare och medarbetare beskriver att den mindre skolmiljön bidrar till att eleverna blir sedda. Det begränsade antalet elever och vuxna innebär att färre relationer behöver byggas upp och upprätthållas, vilket skapar goda förutsättningar för nära och tillitsfulla relationer mellan elever och vuxna över tid.

Flera beskriver att den nära kontakten mellan elever och personal skapar goda förutsättningar att uppmärksamma elevernas behov och ge stöd utifrån individuella förutsättningar.

Underlaget innehåller samtidigt beskrivningar av möjliga positiva konsekvenser av en större skolmiljö. Dessa handlar bland annat om fler jämnåriga kamrater, ett större socialt sammanhang, fler vuxna i verksamheten samt tillgång till resurser och kompetenser som finns samlade på den mottagande skolan. Flera respondenter lyfter att eleverna kan få ökade möjligheter att utveckla nya relationer och ta del av fler aktiviteter och sammanhang. Det beskrivs också att en tidigare övergång till Frändeskolan kan ge eleverna mer tid att etablera sig i den skolmiljö där de senare kommer att fortsätta sin utbildning.

För eleverna i årskurs 2 och 3 är Frändeskolan redan en välkänd miljö genom återkommande undervisning i bland annat idrott och hälsa samt slöjd. Eleverna deltar också i verksamhet där under lov. Medarbetare beskriver att eleverna därigenom redan har viss kännedom om skolans lokaler, rutiner och delar av personalgruppen, vilket bedöms kunna bidra till trygghet och kontinuitet vid en eventuell övergång.

Underlaget visar att vårdnadshavare och medarbetare delvis betonar olika aspekter av förslaget. I vårdnadshavarnas svar framträder främst resonemang om trygghet, relationer och möjliga konsekvenser för de enskilda barnen. Flera uttrycker oro för att etablerade relationer till både kamrater och vuxna kan

försvagas och att vissa barn kan få svårare att känna sig trygga i en större skolmiljö. Några vårdnadshavare lyfter särskilt att barn som har behov av extra trygghet, struktur eller stöd kan påverkas mer än andra av en förändring.

Medarbetarnas svar innehåller både beskrivningar av möjliga risker och resonemang om organisatoriska, pedagogiska och sociala konsekvenser av en förändrad skolorganisation. Det framkommer bland annat bedömningar om att vissa elever kan få svårigheter att etablera sig i nya grupper eller att lämna en välkänd miljö med invanda rutiner och vuxna som känner elevernas behov. Samtidigt lyfts möjliga fördelar i form av större sociala sammanhang, fler relationer och tillgång till resurser som finns samlade i den mottagande verksamheten.

Sammantaget visar underlaget att vuxna identifierar både möjligheter och risker med en eventuell förändring. De konsekvenser som återkommer mest handlar om trygghet, relationer, social tillhörighet, kontinuitet och möjligheten att få stöd utifrån individuella behov. Samtidigt framhålls att eleverna redan har viss kännedom om den mottagande skolan och att det finns faktorer som kan bidra till kontinuitet och underlätta en eventuell övergång.

6.5.5 Konsekvenser för barnen

En eventuell stängning av Rösebo skola innebär att de direkt berörda eleverna behöver övergå till Frändeskolan tidigare än vad som annars skulle ha varit fallet enligt nuvarande skolorganisation. Förändringen innebär att elevernas fysiska, sociala och pedagogiska skolmiljö förändras och att de behöver anpassa sig till nya grupper, miljöer och rutiner.

I barnintervjuerna beskriver eleverna att de känner trygghet, gemenskap och tillhörighet vid Rösebo skola. Flera elever lyfter fram de nära relationerna till både kamrater och vuxna samt den lugna skolmiljön som betydelsefulla faktorer för trivsel och trygghet. Samtliga intervjuade elever uttrycker en önskan om att skolan ska finnas kvar och flera beskriver oro inför en eventuell förändring.

Samtidigt visar intervjuerna att Frändeskolan redan är en välkänd miljö för eleverna genom återkommande undervisning och aktiviteter där. Eleverna beskriver överlag positiva erfarenheter av dessa tillfällen och flera uppger att de har lärt känna både elever och vuxna på den mottagande skolan. Några elever beskriver även möjligheten att få fler kamrater och större sociala sammanhang som positiva aspekter av en eventuell övergång.

Underlaget från vårdnadshavare och medarbetare beskriver både positiva och negativa konsekvenser som kan uppstå till följd av en förändrad skolorganisation. Flera av de identifierade konsekvenserna handlar om trygghet, relationer, social tillhörighet och möjligheten att få stöd utifrån individuella behov. Samtidigt lyfts möjliga positiva konsekvenser såsom större sociala sammanhang, fler jämnåriga kamrater, fler vuxna i verksamheten samt tillgång till vissa pedagogiska och organisatoriska resurser.

Konsekvenserna bedöms kunna skilja sig mellan olika barn beroende på deras individuella förutsättningar och behov. För vissa barn kan en större skolmiljö innebära ökade möjligheter till social utveckling, nya relationer och tillgång till fler resurser. För andra barn kan förändringen innebära att etablerade relationer, välkända rutiner och upplevd trygghet påverkas negativt. Särskilt barn som har behov av struktur, kontinuitet eller individuellt stöd bedöms kunna vara mer sårbara vid större förändringar i skolmiljön.

För vissa elever kan även skolskjutssituationen förändras. Beroende på bostadsort kan restiden till och från skolan bli längre, kortare eller i huvudsak oförändrad. Förändrade restider kan påverka elevernas vardag och behöver därför beaktas i ett eventuellt genomförande.

Sammantaget visar underlaget att en eventuell stängning av Rösebo skola kan medföra både positiva och negativa konsekvenser för de barn som berörs. De konsekvenser som framträder tydligast i underlaget för den direkt berörda gruppen är kopplade till trygghet, relationer, kontinuitet och känslan av tillhörighet. Hur konsekvenserna kommer att påverka den enskilda eleven bedöms samtidigt vara beroende av elevens individuella förutsättningar samt hur en eventuell övergång planeras, genomförs och följs upp.

6.5.6 Bedömning av barnets bästa

Den samlade bedömningen är att förslaget kan genomföras på ett sätt som är förenligt med barnets bästa under förutsättning att de kompensatoriska åtgärder som identifierats i prövningen genomförs och följs upp. Bedömningen grundas på att flera av de negativa konsekvenser som identifierats bedöms kunna begränsas genom planering, stödinsatser, delaktighet och ett genomförande som utgår från elevernas individuella behov.

Prövningen visar att en eventuell stängning av Rösebo skola kan medföra både positiva och negativa konsekvenser för de barn som direkt berörs av förslaget. Konsekvenserna handlar framför allt om trygghet, relationer, kontinuitet i skolgången, tillgång till stöd samt möjligheter till social och pedagogisk utveckling.

Bedömningen har gjorts utifrån ett barnrättsperspektiv. Särskild vikt har lagts vid elevernas rätt till utbildning, utveckling, trygghet, delaktighet och stöd utifrån individuella behov. Barnens egna synpunkter har beaktats tillsammans med övrigt underlag. Barnens egna synpunkter visar att de intervjuade eleverna önskar att Rösebo skola ska finnas kvar. Eleverna beskriver att de känner trygghet, gemenskap och tillhörighet i den nuvarande skolmiljön och flera uttrycker oro inför en förändring. För den grupp av barn som direkt berörs av förslaget framträder konsekvenser kopplade till trygghet, etablerade relationer, kontinuitet och känslan av tillhörighet särskilt tydligt i underlaget.

Underlaget från vårdnadshavare och medarbetare beskriver samtidigt både positiva och negativa konsekvenser av en förändrad skolorganisation. De positiva konsekvenser som lyfts handlar bland annat om större sociala sammanhang, fler jämnåriga kamrater, fler vuxna i verksamheten samt tillgång till vissa pedagogiska och organisatoriska resurser. Flera elever beskriver också att Frändeskolan redan är en välkänd miljö genom återkommande undervisning och aktiviteter där.

Samtidigt identifieras negativa konsekvenser kopplade till trygghet, relationer, kontinuitet och möjligheten att få stöd utifrån individuella behov. Barnens egna synpunkter visar också att förslaget inte överensstämmer med deras uttryckta önskemål. Konsekvensernas betydelse bedöms kunna variera mellan olika barn beroende på individuella förutsättningar, behov och tidigare erfarenheter. Särskilt barn som har behov av struktur, förutsägbarhet eller individuellt stöd bedöms kunna vara mer sårbara vid förändringar i skolmiljön.

Den samlade bedömningen är att de negativa konsekvenser som identifierats kan begränsas genom ett väl planerat genomförande där elevernas behov av trygghet, delaktighet, kontinuitet och stöd särskilt beaktas. De kompensatoriska åtgärder som identifierats i prövningen bedöms därför vara viktiga för att skapa goda förutsättningar för att berörda barns rättigheter tillgodoses vid en eventuell förändring.

6.5.7 Kompenserande åtgärder vid eventuell stängning

Utifrån de konsekvenser som identifierats i prövningen bedöms följande områden vara särskilt viktiga att beakta vid ett eventuellt genomförande av förslaget:

- Övergången behöver planeras så att elevernas trygghet, relationer och känsla av tillhörighet särskilt uppmärksammas före, under och efter en eventuell övergång till Frändeskolan. Barnens egna synpunkter visar att dessa faktorer har stor betydelse för deras upplevelse av skolvardagen.
- Särskild hänsyn behöver tas till elever som har behov av stöd, struktur, förutsägbarhet eller andra individuella anpassningar. För dessa elever kan ytterligare planering, stöd och uppföljning behöva genomföras för att begränsa negativa konsekvenser av förändringen.
- Elever och vårdnadshavare behöver ges fortlöpande information om processen samt möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter under hela genomförandet. Informationen behöver anpassas till barnens ålder och mognad.
- Konsekvenserna för elevernas trygghet, trivsel, närvaro och skolgång behöver följas upp efter en eventuell övergång. Uppföljningen bör särskilt uppmärksamma de risker som identifierats i prövningen och skapa möjlighet att vid behov vidta ytterligare stödinsatser.

6.6 Dialog med vårdnadshavare

Den 26 augusti 2026 genomfördes ett dialogmöte med vårdnadshavare vid Rösebo skola. Syftet med mötet var att informera om det fortsatta arbetet med skolstrukturöversynen samt att ge vårdnadshavarna möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter som en del av det fortsatta beslutsunderlaget.

Vid mötet framfördes synpunkter på de bedömningar som redovisats i översynsrapporten. Flera vårdnadshavare ifrågasatte delar av bedömningen av lokalernas ändamålsenlighet och det redovisade underhållsbehovet. Det framfördes att vissa delar av lokalbedömningen upplevdes som mindre relevanta för verksamheten i årskurs F–3 samt att underhållsbehovet bedömdes vara högre än vad lokalernas faktiska skick motiverar. Förvaltningen informerade om att underhållsberäkningarna bygger på schabloniserade underhållsplaner som tillämpas för hela kommunens fastighetsbestånd.

Flera vårdnadshavare lyfte frågor kring elevunderlag och skolvalsmönster. Det framfördes att skolområdet omfattar ett stort geografiskt område och att vissa elever har kortare avstånd till andra skolor än Rösebo skola, vilket enligt vårdnadshavarna påverkar hur begreppet bortval bör tolkas. Det framfördes att ett bortval av Rösebo skola därför inte nödvändigtvis speglar ett aktivt val bort från den närmaste skolan, utan i vissa fall kan förklaras av geografiska förutsättningar. Det framfördes även synpunkter om att elevunderlaget bedöms öka under de kommande åren och att detta bör beaktas i den fortsatta beredningen.

Trygghet, små elevgrupper och nära relationer mellan elever och vuxna var återkommande teman under mötet. Vårdnadshavarna beskrev den mindre skolmiljön som en viktig styrka och framhöll att Rösebo skola erbjuder en trygg och lugn skolmiljö. Samtidigt uttrycktes oro för att en flytt till Frändeskolan skulle innebära större elevgrupper och flera förändringar för eleverna inom en relativt kort tidsperiod. Det framfördes synpunkter om att en övergång till Frändeskolan, som enligt andra delar av översynen på sikt föreslås samlokaliseras med Dalboskolan, riskerar att innebära flera skolbyten för eleverna. Flera vårdnadshavare framförde därför att ett eventuellt beslut om att stänga Rösebo skola bör avvakta tills en långsiktig och färdig lösning för skolorganisationen i Frändefors finns på plats. Det framfördes även synpunkter om att arbetsmiljön vid Frändeskolan upplevs som mindre gynnsam än vid Rösebo skola.

Flera vårdnadshavare lyfte också skolans betydelse för Rösebo som ort. Det framfördes att tillgång till skola är en viktig samhällsservice och att en stängning riskerar att påverka både inflyttning, framtida etableringar och ortens attraktivitet negativt. Även frågor om skolskjuts, avsaknaden av förskola i Rösebo samt betydelsen av en sammanhållen utbildningskedja för områdets framtida elevunderlag lyftes under dialogen. Vårdnadshavarna framförde att både förbättrade skolskjutslösningar och etablering av en förskola i området skulle kunna bidra till att fler barnfamiljer väljer Rösebo skola.

En fullständig redovisning av frågor och synpunkter som framkom vid dialogmötet återfinns i bilaga 15.

6.7 Yttranden från övriga nämnder

Byggnadsnämnden bedömer att förslaget inte påverkar nämndens verksamhet. Nämnden lyfter samtidigt att den tillfälliga bygglovspliktiga modul som finns vid Rösebo skola inte är anpassad till den kulturhistoriska miljön. Om verksamheten skulle fortsätta bedrivas vid skolan behöver nya investeringar genomföras för att åstadkomma en tillbyggnad som passar i miljön. Se bilaga 2.
Samhällsbyggnadsnämnden är ansvarig för hyresavtalet gällande modul vid Rösebo skola då den främst fyller ett behov för kostenheten. Om Rösebo skola fortsatt ska finnas kvar, och modulen inte längre kan vara kvar, behöver det utredas hur eleverna ska få skollunch och övriga mål tillgodosedda. En sådan utredning behöver ske skyndsamt och kan kräva investeringsmedel för en utbyggnation av skolbyggnaden om inte någon annan lösning går att finna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att förslaget inte har någon direkt påverkan på nämndens verksamhet. Se bilaga 3.

Socialnämnden bedömer att den inte har något behov av Rösebo skolas lokaler för sin verksamhet. Se bilaga 4.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att en stängning av Rösebo skola innebär ett minskat resursbehov inom vaktmästeri, lokalvård och kostverksamhet. Nämnden ställer sig även bakom barn- och utbildningsnämndens bedömning att arbetsmiljön för lokalvårdsverksamheten vid Rösebo skola är mindre ändamålsenlig. Samtidigt lyfter nämnden att en stängning innebär att lokalen tomställs, vilket medför hyresbortfall och risk för fortsatta kostnader till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras. Se bilaga 5.

Kommunstyrelsen framhåller vikten av att möjliga handlingsalternativ för lokaler som lämnas utreds skyndsamt för att undvika onödiga kostnader för kommunen. Kommunstyrelsen betonar även vikten av ett kommunövergripande perspektiv på lokalförsörjning och planering av kommunens lokaler. Se bilaga 6.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att förslaget inte utgör något hinder för nämndens verksamhet. Se bilaga 7.

7 Anpassad grundskola Mariedalskolan

Förslaget innebär att anpassad grundskola årskurs 1–6 flyttas från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan.

7.1 Samlad bedömning

Elevutvecklingen inom den anpassade grundskolan skiljer sig från utvecklingen inom övriga skolformer. Antalet elever har ökat kraftigt under de senaste åren, från 49 elever år 2018 till 117 elever vid läsårsstarten 2026/2027. Vid läsårsstart augusti 2026 gick fem elever i förskoleklass, 72 elever i årskurs 1–6 och 40 elever i årskurs 7–9. Barn- och elevhälsans prognoser visar att elevantalet bedöms vara stabilt och ökande på kort sikt. Samtidigt är utvecklingen svår att prognostisera på längre sikt eftersom rätten till skolformen grundar sig på individuella bedömningar och inte enbart på den allmänna befolkningsutvecklingen.

De genomförda analyserna visar att den anpassade grundskolan årskurs 1–6 vid Mariedalskolan är trångbodd och att verksamheten är fördelad på flera lokaler och byggnader. Detta påverkar möjligheterna att skapa sammanhållna lärmiljöer för elever och personal samt begränsar verksamhetens flexibilitet. Utifrån de analyser som genomförts konstaterar förvaltningen att det finns behov av mer ändamålsenliga och sammanhållna lokaler för verksamheten.

De utredningar och den förstudie som genomförts visar att lokalerna vid Vingen och Tärnan har förutsättningar att möta de behov som identifierats. Lokallösningen bedöms ge bättre möjligheter att samla verksamheten, minska trångboddheten och skapa mer ändamålsenliga lärmiljöer. Den skapar också förutsättningar för fortsatt samverkan och inkludering tillsammans med grundskolan samt en ökad flexibilitet att möta framtida förändringar i elevantal och elevgruppens behov.

De ekonomiska analyserna visar att flytten innebär ökade kostnader på kort sikt till följd av lokalanpassningar och hyreshöjningar. Samtidigt möjliggör förslaget att externa lokaler successivt kan avvecklas. När de externa lokalerna inte längre behövs bedöms förslaget bidra till ett effektivare lokalutnyttjande och minskade kostnader på längre sikt. Utifrån ett långsiktigt perspektiv bedöms förslaget även minska beroendet av externa lokaler.

Personalanalysen visar att någon övertalighet inte bedöms uppstå till följd av flytten. Analysen lyfter samtidigt fram fördelar i form av ökade möjligheter till samarbete, erfarenhetsutbyte, gemensamt utvecklingsarbete och effektiv

användning av specialutrustning och anpassade lärmiljöer. Samtidigt har risker identifierats kopplade till genomförandet, bland annat avseende arbetsbelastning, verksamhetsanpassning av lokaler, utemiljöer och samverkan mellan olika skolformer. Dessa frågor behöver hanteras i den fortsatta planeringen.

Prövningen av barnets bästa visar att flytten kan medföra både positiva och negativa konsekvenser för de elever som berörs. De negativa konsekvenser som identifierats handlar främst om förändringar av miljö, relationer, rutiner och trygghet. Samtidigt bedöms mer ändamålsenliga lokaler, större undervisningsytor, fler anpassade lärmiljöer och ökade möjligheter till individanpassning kunna ge positiva effekter för elevernas utbildning och utveckling. Den samlade bedömningen i prövningen är att flytten kan genomföras på ett sätt som är förenligt med barnets bästa under förutsättning att identifierade kompensatoriska åtgärder genomförs och följs upp.

De synpunkter som framförts av vårdnadshavare ligger i flera delar nära de konsekvenser som identifierats i prövningen av barnets bästa. Frågor om trygghet, inkludering, utemiljö, trafik, skolskjuts och personalens delaktighet har lyfts återkommande under dialogerna. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att dessa frågor behöver beaktas i den fortsatta planeringen av verksamheten och de nya lokalerna.

Yttrandena från övriga nämnder visar inte på några direkta hinder mot att genomföra flytten. Samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen lyfter samtidigt behovet av fortsatt planering, projektering och utredning innan genomförande kan ske. Barn- och utbildningsförvaltningen delar denna bedömning. Flytten av anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan behöver därför hanteras gemensamt med förslaget att flytta anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan, eftersom förslagen är beroende av samma lokallösning och samma fortsatta planering inom kommunens lokalförsörjningsprocess.

Sammantaget bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att det finns ett långsiktigt behov av mer ändamålsenliga lokaler för den anpassade grundskolan. Utifrån genomförda analyser bedöms lokallösningen vid Vingen och Tärnan ge bättre förutsättningar att möta verksamhetens behov, minska trångboddheten och skapa en mer sammanhållen organisation. Förvaltningen bedömer att de skäl som talar för en flytt väger tyngre än de negativa konsekvenser som identifierats, under förutsättning att identifierade risker

hanteras och att kompensatoriska åtgärder genomförs. Förvaltningen bedömer samtidigt att ett genomförande till höstterminen 2027 inte är realistiskt utifrån de vidare analyser av lokalbehovet som genomförts. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår därför att inriktningen för fortsatt arbete bör vara att förslaget, tillsammans med flytten av anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan, hanteras inom kommunens lokalförsörjningsprocess och planeras för ett genomförande till höstterminen 2028 samt att de identifierade lokalbehoven bör föras in i processen för fastighetsinvesteringar 2028.

7.2 Elevutveckling och prognoser i anpassad grundskola

Till skillnad från övriga skolformer påverkas behovet av platser i anpassad grundskola inte enbart av den allmänna befolkningsutvecklingen. Rätten till skolformen grundar sig på individuella utredningar och bedömningar, vilket innebär att utvecklingen är svårare att prognostisera än för grundskolan i övrigt.

Antalet elever i den anpassade grundskolan i Vänersborgs kommun har ökat kraftigt under de senaste åren, från 49 elever år 2018 till 117 elever i årskurs F–9 vid läsårsstarten 2026/2027. På enheten Mariedalskolans anpassade grundskola går fem elever i förskoleklass och 66 elever i årskurs 1–6. Sex elever är integrerade i annan grundskola. Utvecklingen följer en nationell trend där andelen elever som skrivs in i anpassad grundskola successivt ökar. Vänersborgs kommun har samtidigt en något högre andel elever i anpassad grundskola än riksgenomsnittet.

Barn- och elevhälsans prognoser visar att elevantalet bedöms fortsätta öka på kort sikt. Samtidigt visar kommunens befolkningsprognoser att det totala antalet barn och elever i kommunen förväntas minska under de kommande åren. Förvaltningens tidigare utredningar visar därför att utvecklingen i anpassad grundskola inte nödvändigtvis följer utvecklingen i grundskolan som helhet. Även om det totala elevunderlaget minskar kan behovet av platser i anpassad grundskola kvarstå eller öka.

Den långsiktiga utvecklingen är svår att prognostisera. Flera nationella studier visar att andelen elever i anpassad grundskola har ökat över tid, men orsakerna bakom utvecklingen är inte fullt klarlagda. Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är att elevantalet i anpassad grundskola på kort sikt kommer att vara stabilt eller ökande och att behovet av verksamheten även fortsättningsvis behöver följas genom återkommande prognoser och analyser.

Sammantaget visar genomförda utredningar att den anpassade grundskolan behöver planeras utifrån andra förutsättningar än övriga skolformer. Utvecklingen av elevantalet styrs i hög grad av individuella bedömningar och förändringar i andelen elever som skrivs in i skolformen, vilket gör att behovet av platser och resurser behöver följas kontinuerligt över tid.

7.3 Lokalförutsättningar och identifierade lokalbehov

Den anpassade grundskolan årskurs 1–6 är idag lokaliserad vid Mariedalskolan. Verksamheten bedrivs i både kommunala och externt förhyrda lokaler. Under senare år har elevantalet ökat samtidigt som elevgruppens behov har förändrats. Detta har medfört att verksamheten successivt blivit mer trångbodd och att de befintliga lokalerna i flera avseenden inte fullt ut motsvarar verksamhetens behov.

Verksamheten är idag fördelad på flera lokaler och byggnader, vilket påverkar möjligheterna att skapa sammanhållna lärmiljöer för elever och personal. Den nuvarande lokallösningen innebär organisatoriska utmaningar och begränsar möjligheterna att samordna verksamheten på ett effektivt sätt. Trångboddheten påverkar även förutsättningarna att skapa den flexibilitet som krävs för att möta elevernas varierande behov under skoldagen.

I verksamheten har identifierats behov av fler mindre undervisningsrum, grupprum för individuellt stöd samt utrymmen för återhämtning och reglering av sinnesintryck. Det finns även behov av lokaler som i högre grad möjliggör flexibel organisering av undervisning, stödinsatser och elevnära verksamhet. Trångboddheten innebär att verksamheten har begränsade möjligheter att möta dessa behov inom befintliga lokaler. Vidare har behov identifierats av mer ändamålsenliga rörelseytor och lokaler som bättre stödjer elevernas självständighet, trygghet och delaktighet. Även utemiljön utgör en viktig del av lärmiljön. För elever i anpassad grundskola har tillgång till trygga, tillgängliga och pedagogiskt anpassade utemiljöer stor betydelse för undervisning, återhämtning, rörelse och social träning.

Sammantaget visar genomförda analyser att den anpassade grundskolan årskurs 1–6 har behov av mer sammanhållna och ändamålsenliga lokaler som bättre svarar mot verksamhetens nuvarande omfattning och elevgruppens behov. De identifierade lokalbehoven avser främst minskad trångboddhet, förbättrade möjligheter att samla verksamheten, större flexibilitet i lokalutnyttjandet, fler undervisningsmiljöer och grupprum samt mer ändamålsenliga inne- och utemiljöer.

För att möta de identifierade lokalbehoven har barn- och utbildningsförvaltningen sedan översynsrapporten färdigställdes fortsatt arbetet med att utreda möjliga lokallösningar för den anpassade grundskolan. Arbetet har genomförts i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen och omfattat den nuvarande lokaliseringen och lokalerna vid Vingen, Tärnan och Silvertärnan. Barn- och utbildningsförvaltningen har även genomfört en förstudie med fokus på verksamhetens långsiktiga lokalbehov.

Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är vidare att den föreslagna lokallösningen ger bättre förutsättningar att utveckla verksamheten utifrån elevgruppens behov och den elevutveckling som skett under senare år. Genom mer ändamålsenliga lokaler skapas bättre förutsättningar för undervisning, stödinsatser, återhämtning och social träning. Lokallösningen bedöms även skapa goda möjligheter till fortsatt inkludering och samverkan med grundskolan samtidigt som förutsättningarna förbättras för att möta de särskilda behov som finns inom den anpassade grundskolan.

Sedan översynsrapporten färdigställdes har de fortsatta utredningarna också visat att den tidplan som ursprungligen redovisades, med inflyttning under 2027, är svår att genomföra. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att ett genomförande kan behöva senareläggas till 2028 för att ge tillräcklig tid för fortsatt planering, projektering och erforderliga lokalanpassningar. Denna bedömning ligger i linje med samhällsbyggnadsnämndens yttrande, där det framhålls att en inflyttning sommaren 2027 är svår att genomföra inom ramen för ordinarie kommunala processer och att den redovisade tidplanen är mycket utmanande.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att lokallösningen vid Vingen och Tärnan bör utgöra inriktningen för det fortsatta arbetet. Frågan behöver dock hanteras vidare inom ramen för kommunens lokalförsörjningsprocess, där investeringsbehov, genomförandetidplan och övriga förutsättningar kan prövas och beredas inför kommande ställningstaganden.

7.4 Ekonomiska analyser

För att möjliggöra en jämförbar analys mellan åren har de redovisade kostnaderna ovan inte indexerats eller justerats för årliga kostnadsökningar. Kostnaden för inköp år 2026 utgår från utfall till och med juni 2026 och har därefter beräknats till helårsnivå.

Kostnader	2026	2027	2028
Personalkostnader	28 006 309	28 006 309	28 006 309
Lokalhyra externa lokaler	5 014 540	4 716 508	3 637 716
Lokalhyra Vingen	-	1 054 229	2 530 150
Fastighetsskötsel och vaktmästeri	60 219	60 219	60 219
Städning, lokalvård	325 399	325 399	236 055
Inköp (läromedel, städmaterial, förbrukningsmaterial)	533 563	533 563	533 563
Måltider	1 228 584	1 228 584	1 228 584
Skolskjuts, elevresor	408 045	408 045	408 045
Transport måltider	350 000	204 167	-
Totalt	**35 926 658**	**36 537 022**	**36 640 640**

Personalkostnaderna för 2026 har beräknats utifrån det antal tjänster som rektorerna bedömer krävs för att verksamheten ska kunna bedrivas i enlighet med gällande krav och behov. Rektorernas bedömning är att samma personalstyrka kommer att behövas oavsett verksamhetens lokalisering. Därför har personalkostnaderna beräknats på samma nivå även för kommande år. Om den anpassade grundskolan samlas på en plats kan behovet av korttidsvikarier minska genom bättre möjligheter att omfördela personal.

Med anledning av förslaget att avveckla de externa lokalerna vid Mariedalskolans anpassade grundskola från och med den 30 juni 2027 kommer delar av de lokalrelaterade kostnaderna inte längre att belasta barn- och utbildningsnämnden från och med den 1 juli 2027. De externa lokalerna är uppdelade i fyra delar som avvecklas successivt. Den första delen lämnas i juli 2027, medan den sista och största delen beräknas kunna avvecklas först i november 2030. Detta beror på att grundskolan fortsatt har behov av lokalerna för sin verksamhet och kommer att använda dem under övergångsperioden. Samtidigt behöver lokalerna i Vingen anpassas för verksamheten, vilket kräver omfattande investeringar. Dessa investeringar bedöms medföra framtida hyreshöjningar för barn- och utbildningsnämnden. Lokalerna i Vingen föreslås användas till elever i anpassad grundskola, både F–6 och 7–9, men då kostnaden för lokalen ska ställas mot kostnaden för de externa lokalerna på Mariedalskolan så finns den med i detta avsnitt.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer i sitt yttrande att nuvarande omfattning av lokalvård i Vingen är tillräcklig även om den anpassade grundskolan flyttar dit.

Några ökade kostnader för lokalvård bedöms därför inte uppstå. Däremot minskar ytan på Mariedalskolan som ska städas vilket borde innebära att kostnaden för lokalvård minskar något under 2027 men framför allt under 2028 då flera av blocken är lämnade då. I tabellen ovan beräknas kostnaden för lokalvård kvarstå till samma andel som lokalkostnaden för det stora blocket. När det gäller fastighetsskötsel och vaktmästeri har det ingått i lokalhyran för de externa lokalerna så den kostnad som finns gäller främst lokalerna som hyrs från samhällsbyggnadsnämnden och kommer då att kvarstå.

När det gäller kostnader för inköp bedöms flytten inte medföra några förändringar, eftersom dessa kostnader i huvudsak är kopplade till antalet elever i verksamheten. Däremot förväntas kostnaden för mattransporter minska eftersom maten inte behöver transporteras på samma sätt.

Om avvecklingen av de externa lokalerna inte genomförs kommer samtliga lokalrelaterade kostnader för de externa lokalerna även fortsättningsvis att belasta barn- och utbildningsnämnden. Vid en avveckling under 2027 beräknas denna flytt att leda till en fördyring på 610 tkr för 2027. Helårseffekten uppnås först 2028 och beräknas innebära en fördyring på 714 tkr. Denna fördyring bör ses tillsammans med flytten av anpassad grundskola från Torpaskolan då Vingen även kommer att nyttjas av de eleverna.

Ovan ekonomisk analys är gjord utifrån förslaget att genomföra en flytt av anpassad grundskola år 2027. Om en flytt genomförs 2028 skjuts de ekonomiska effekterna ett år framåt.

Den ekonomiska analysen visar att flytten på kort sikt innebär ökade kostnader till följd av lokalanpassningar och hyreshöjningar i Vingen. Samtidigt bygger förslaget på att de externa lokaler som idag används av den anpassade grundskolan och grundskolan vid Mariedalskolan successivt kan avvecklas. När de externa lokalerna inte längre behövs för verksamheten och kan lämnas fullt ut bedöms förslaget bidra till ett effektivare lokalutnyttjande och minskade kostnader. Kostnadsbesparingen beräknas till 2 931 tkr och få helårseffekt senast år 2031.

Avseende skolskjuts bedöms en flytt av anpassad grundskola vid Mariedalskolan och Torpaskolan till Vingen, Tärnan och Silvertärnan inte innebära några förändringar i hanteringen av de elever som har beviljats skolskjuts i form av taxi. Förändringen innebär att eleverna får en annan adress att resa till och från.

Avståndet mellan Mariedalskolan och Vingen är 2,3 kilometer. Det innebär att vissa elever får något längre resväg och andra något kortare. Kostnadsskillnaden bedöms vara marginell.

Kostnaden för taxiresor påverkas av flera faktorer, däribland möjligheten till samåkning. En samlad lokalisering vid Vingen, Tärnan och Silvertärnan bedöms öka möjligheterna till samåkning för elever i anpassad grundskola som har skolskjuts i form av taxi.

7.5 Personal

Inom anpassad grundskola årskurs 1–6 finns i dagsläget 55 medarbetare, varav 52 tillsvidareanställda och 3 visstidsanställda utifrån ordinarie medarbetares frånvaro eller i väntan på rekrytering.

För att kunna uttala sig om förändringar i bemanning vid en flytt av verksamhet i linje med förslaget behöver de lokalmässiga förutsättningarna klarläggas ytterligare. Beroende på lokalernas utformning och kapacitet kan bemanningen behöva utökas med fler medarbetare för att säkerställa undervisning och tillsyn på samma nivå som i nuvarande lokaler. Om en mycket god verksamhetsanpassning kan uppnås i Vingens lokaler kan det även finnas möjlighet att frigöra personella resurser som krävs i nuvarande organisation utifrån rådande lokalförutsättningar.

Gällande barn- och elevhälsan är bedömningen att behovet kommer att kvarstå på samma nivå och flytten medför därmed inga förändringar i bemanningen kopplat till anpassad grundskola årskurs 1–6.

Utifrån den begränsade information som i dagsläget finns gällande de lokalmässiga förutsättningarna är bedömningen att samtliga medarbetare som idag arbetar på anpassad grundskola årskurs 1–6 följer med vid flytt av verksamhet till Vingen och Tärnan.

7.5.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv

Efter renovering och verksamhetsanpassning av Vingen och delar av Tärnan får anpassad grundskola förutsättningar att skapa en ny mer ändamålsenlig organisation. En gemensam organisation för anpassad grundskola årskurs 1–9 skapar förutsättningar för social interaktion, samarbete, erfarenhetsutbyten och gemensamt utvecklingsarbete för samtliga medarbetare i verksamheten. Att samla anpassad grundskola på ett ställe skapar även förutsättningar för mer

effektiv användning av specialutrustning och anpassade miljöer. Vingen är strategiskt placerad geografiskt, vilket underlättar förflyttningar till externa lokaler som nyttjas av verksamheten, exempelvis sinnesrummet på Gyllenheimsgatan och Vattenpalatset.

För elevernas arbetsmiljö innebär en samlad anpassad grundskola större möjligheter till sociala interaktioner och gemensamma aktiviteter, men även en känsla av tillhörighet till en större skolgemenskap.

7.5.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring

Gällande risker i arbetsmiljön kopplat till en flytt av anpassad grundskola har flertalet risker identifierats. Merparten är kopplad till organisationsförändring rent generellt gällande bland annat oro och otrygghet kopplat till bristfällig information och delaktighet. Dessa risker omhändertas i det löpande arbete som bedrivs kopplat till en organisationsförändring.

Det som lyfts fram som mer specifika risker kopplat till förändringen är en ökad belastning på medarbetarna utifrån ett ökat antal elever och ej verksamhetsanpassade utemiljöer i anslutning till Vingen och Tärnan. Det identifieras även risker kopplade till trafiksituationen utifrån ökad trafik gällande hämtningar, lämningar och skolskjuts. Även begränsade utrymningsmöjligheter för rullstolsburna lyfts fram som en allvarlig risk. Vidare finns en oro för att lokalerna inte går att verksamhetsanpassa på så sätt att alla behov tillgodoses kopplat till exempelvis utrymmen för barn- och elevhälsans professioner. Dessa risker behöver omhändertas i projekteringen för att säkerställa en säker arbetsmiljö för samtliga.

Det är inte fullt ut klarlagt hur organisationen ska se ut gällande samverkan mellan de olika skolformerna och stadierna som kommer att vistas i samma lokaler. Vid samorganisering finns risk för upplevd stress och oro samt en ökad arbetsbelastning om personal ska arbeta inom stadier och/eller skolformer de tidigare inte varit verksamma inom men har behörighet för. Om så blir fallet kommer arbetsgivaren att säkerställa att stöd ges från såväl kollegor som rektor utifrån behov.

Kopplat till elevernas arbetsmiljö kommer de utifrån verksamhetsförändringen att hamna i ett betydligt större sammanhang med fler elever och personal som de träffar under skoldagen. För att detta inte ska skapa otrygghet kommer personal och rektor att tillse att stöd ges utifrån behov.

Utifrån att anpassad grundskola kommer att lokaliseras i anslutning till Tärnan där det i dagsläget inte finns anpassad grundskola finns risk för ökat antal kränkningar mellan elever i grundskola och anpassad grundskola. För att minimera och hantera risken krävs ett omfattande, aktivt och enat arbete från alla medarbetare som är verksamma i lokalerna inom både anpassad grundskola och grundskola.

7.6 Prövning av barnets bästa

Prövningen av barnets bästa avser de elever som omfattas av den föreslagna organisationsförändringen. Totalt berörs 41 elever. Elever i årskurs 1–6 inom anpassad grundskola påverkas direkt genom byte av skolmiljö. Barn i förskoleklass vid den skolenhet där anpassad grundskola bedrivs berörs också av förändringen. Trots att förskoleklassen är en egen skolform kommer dessa barn att påverkas av den nya organisationen eftersom de utgör den elevgrupp som från höstterminen 2027 kommer att erbjudas plats i verksamheten. Förändringen kan därför få betydelse för deras trygghet, kontinuitet och övergång till anpassad grundskola.

Syftet med prövningen är att beskriva och analysera hur den föreslagna förändringen kan påverka de barn som berörs samt att identifiera möjliga positiva och negativa konsekvenser ur barnrättsperspektiv, barnets perspektiv och barnperspektiv. Prövningen utgör en del av det samlade beslutsunderlaget i den pågående översynen av skolstrukturen och ska bidra till nämndens fortsatta bedömning och avvägning mellan barnets bästa och andra relevanta intressen.

I den samlade bedömningen som görs inom ramen för ärendet kommer konsekvenserna för de barn som direkt berörs av detta förslag att vägas samman med konsekvenser för andra grupper av barn samt övriga relevanta intressen och förutsättningar som ingår i den samlade bedömningen av ärendet. Den slutliga avvägningen mellan olika barns intressen och övriga relevanta hänsyn görs därför inom ramen för den samlade bedömningen av ärendet.

7.6.1 Metod

Prövningen har genomförts genom dialog med berörda rektorer. Informationsinsamling av synpunkter från personal och vårdnadshavare har genomförts genom enkäter (bilaga 16 och 17). Information om prövning av barnets bästa har delgetts berörd personal och vårdnadshavare till skolans elever.

Dialogen med rektorerna har använts för att anpassa formerna för elevernas delaktighet efter elevernas olika förutsättningar och behov. Elevernas perspektiv har inhämtats genom gruppintervjuer som genomförts av lärare som känner eleverna. Som stöd har lärarna fått frågor med bildstöd (bilaga 18). Frågorna och formerna för samtalen har anpassats till den elevgrupp som intervjuats. Syftet har varit att ge eleverna anpassad information och möjlighet att uttrycka sina upplevelser och synpunkter på ett sätt som fungerar för dem.

Personalens barnperspektiv har inhämtats genom en enkät om vilka positiva och negativa konsekvenser en flytt kan få för eleverna. Enkäten har riktats till berörd personal, rektorer och, efter rektors bedömning, personal inom elevhälsan. Vårdnadshavares synpunkter har samlats in genom en enkät om hur deras barn kan påverkas av en förändrad skolorganisation.

Underlaget har sammanställts och analyserats utifrån möjliga positiva och negativa konsekvenser, skillnader mellan elevgrupper och individer samt behovet av kompensatoriska åtgärder. Eftersom antalet svar är begränsat gör underlaget inte anspråk på att ge en fullständig bild av samtliga elevers och vårdnadshavares uppfattningar. Det har i stället använts för att identifiera återkommande synpunkter, individuella behov och risker som behöver beaktas i bedömningen.

Underlaget bygger på 3 enkätsvar från vårdnadshavare och 6 enkätsvar från personal samt gruppintervjuer med elever på anpassad grundskola i Mariedalskolan.

Analysen har genomförts med utgångspunkt i barnkonventionens grundprinciper, särskilt principen om barnets bästa (artikel 3), barnets rätt att komma till tals (artikel 12), barnets rätt till utveckling (artikel 6) samt principen om alla barns lika värde och rättigheter (artikel 2). Barnens egna synpunkter, vårdnadshavares och personals bedömningar samt konsekvenser som framkommit i prövningen av barnets bästa har vägts samman och legat till grund för bedömningen om hur flytten av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan kan påverka barnens rättigheter, utveckling, trygghet, delaktighet och möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen.

7.6.2 Barnrättsperspektiv

Barnrättsperspektivet innebär att de rättigheter som följer av FN:s konvention om barnets rättigheter har beaktats vid prövningen. Bedömningen utgår särskilt från barnets rätt att få sitt bästa bedömt och beaktat i alla beslut som rör barnet,

barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem tillmätta betydelse utifrån ålder och mognad, barnets rätt till utbildning samt barnets rätt till trygghet, utveckling och välbefinnande.

För att säkerställa ett barnrättsperspektiv har eleverna informerats om den föreslagna organisationsförändringen och getts möjlighet att uttrycka sina åsikter genom anpassade gruppintervjuer. Information, frågor och formerna för dialog har anpassats utifrån elevernas varierande förutsättningar och behov. Elevernas synpunkter har dokumenterats och beaktats som en del av beslutsunderlaget. Även vårdnadshavares och personals bedömningar har inhämtats för att ge en så heltäckande bild som möjligt av vilka konsekvenser förslaget kan få för de berörda barnen.

I bedömningen har särskild hänsyn tagits till elevernas rätt till trygghet, delaktighet, social tillhörighet, kontinuitet i utbildningen, stöd utifrån individuella behov samt en tillgänglig och likvärdig utbildning. Prövningen har omfattat en analys av både positiva och negativa konsekvenser av en eventuell flytt till Vingen och Tärnan samt vilka kompensatoriska åtgärder som kan behöva vidtas för att begränsa negativa konsekvenser för eleverna.

Barnrättsperspektivet innebär också att särskild uppmärksamhet riktas mot barn som kan vara särskilt sårbara vid förändringar. För elever inom anpassad grundskola kan förändringar av miljö, relationer, rutiner och stödinsatser få större konsekvenser än för många andra barn. Flera elever har behov av struktur, förutsägbarhet, individuella anpassningar, hjälpmedel och trygga relationer till både personal och kamrater. Det har därför varit särskilt viktigt att bedöma hur en flytt kan påverka dessa förutsättningar och vilka konsekvenser det kan få för elevernas möjlighet att tillgodogöra sig sina rättigheter.

Samtidigt innebär en prövning av barnets bästa inte enbart att barnens önskemål redovisas, utan att dessa vägs samman med övriga relevanta omständigheter och konsekvenser som förslaget kan få för de barn som omfattas av prövningen. Barnens synpunkter har därför vägts mot bedömningar av hur förslaget kan påverka elevernas rätt till utbildning, stöd, trygghet, utveckling, delaktighet och likvärdiga förutsättningar i skolgången.

7.6.3 Barnets perspektiv

Barnets perspektiv beskriver elevernas egna bedömningar av hur de själva, eller som grupp, kan påverkas av en eventuell flytt till Vingen och Tärnan. Elevernas svar beskriver flera olika delar av skoldagen som viktiga för att de ska känna sig

glada och trygga. Lärare, personal, kompisar, klassrum och raster återkommer i svaren. Eleverna nämner även skolämnen, matsal, skolgård, skolskog och olika aktiviteter, exempelvis simskola, slöjd, musik och idrott.

På frågan om vad som kan göra dem oroliga, ledsna eller otrygga nämner eleverna framför allt höga ljud, bråk och stress. Även ensamhet och svårigheter att hitta återkommer i svaren. Enskilda elever tar upp rädsla för nya klasskompisar, att andra barn är elaka, att bli störd av kompisar eller att kompisar inte vill leka. Några elever svarar att inget i skolan gör dem otrygga eller att allt känns bra.

Elevernas tankar inför en eventuell flytt varierar. Flera uttrycker att de känner sig glada, nyfikna, lugna eller trygga. Andra beskriver att de känner sig ledsna, oroliga eller rädda för att något ska bli sämre. En elev uppger att eleven kommer att sakna sin plats i klassrummet och en annan uttrycker rädsla för de nya lokalerna. Några elever svarar att de inte vet eller har svårt att förstå frågan.

På frågan om vad eleverna tänker om att barn i förskoleklass och elever i årskurs 1–9 skulle gå i samma skola svarar flera att det skulle vara bra. Några svarar att det inte skulle vara bra, medan andra uppger att de inte vet eller har svårt att förstå frågan. En elev uttrycker oro för att äldre elever ska busa och kalla eleven för småunge. En annan elev uppger att det finns kompisar i årskurs 7–9.

När eleverna beskriver vad som är viktigast om skolan flyttar nämner de bland annat kompisar, personal, klassrum, skolgård, lekmaterial, matsal samt buss och taxi. I svaren förekommer också önskemål om skolskog, lekplats, gungor, studsmattor, bibliotek, en stor matsal, en fungerande taxizon och en bra bussförbindelse till skolan. En elev uttrycker att allt behöver vara anpassat efter behov och trygghet.

På frågan om vad de vuxna behöver tänka på för att eleverna ska känna sig trygga vid en flytt nämns återkommande samma kompisar, samma personal och samma hjälpmedel som i dag. Flera elever vill få besöka den nya skolan eller se bilder av den före flytten. Eleverna nämner också lugna och trivsamma lokaler, eget klassrum, grupprum samt en bra rastmiljö med lekredskap.

På frågan om vad eleverna själva skulle vilja bestämma vid en eventuell flytt lämnas flera individuella och konkreta önskemål. Eleverna nämner bland annat att få ta med en favoritleksak, att klasskompisar ska följa med, att det ska finnas snälla klasskompisar, tydliga scheman, brandlarm, spel, gungor och en bra skolgård.

Barnets perspektiv kommer också till uttryck genom vårdnadshavares och personals återgivning av hur eleverna bedöms uppleva eller reagera på en eventuell flytt av anpassad grundskola. Flera vårdnadshavare beskriver att eleverna kan uppleva oro, ångest och sorg i samband med en flytt. Det framförs även att elever kan känna sig annorlunda eller uppleva att de skiljs från sin nuvarande gemenskap om verksamheten flyttas till en annan plats.

En vårdnadshavare beskriver att deras barn skulle kunna gynnas av att få gå i en grupp med elever som befinner sig på en liknande utvecklingsnivå. En annan vårdnadshavare återger att barnet upplever dagens fritidslokaler som mindre trivsamma och att förbättrade lokaler därför skulle kunna upplevas positivt.

Både vårdnadshavare och personal återger att elever kan påverkas av förändringar i sociala relationer. Det beskrivs att elever kan förlora dagliga kontakter med kamrater och att vissa elever kan uppleva minskad tillhörighet om kontakten med elever i grundskolan begränsas.

7.6.4 Barnperspektiv

Barnperspektivet beskriver de vuxnas bedömningar av hur barn kan påverkas av en eventuell flytt till Vingen och Tärnan.

Vårdnadshavare och personal beskriver flera faktorer som de bedömer har betydelse för elevernas lärande, utveckling och välbefinnande.

En återkommande synpunkt är att nya lokaler kan ge bättre förutsättningar genom större utrymmen, fler grupprum, bättre möjligheter till individuella anpassningar samt fler lugna miljöer för elever som behöver avskildhet. Personal lyfter också möjligheten till ökad tillgång till speciallokaler för exempelvis idrott, slöjd och hem- och konsumentkunskap.

I underlaget förekommer både vårdnadshavare och personal som bedömer att möjligheterna till inkludering och naturliga möten med elever i grundskolan riskerar att minska om alla elever i den anpassade skolformen samlas på en plats. Personal beskriver att elever i den anpassade skolformen idag är en naturlig del av skolmiljön på den befintliga skolan och att detta kan få betydelse för elevernas delaktighet och tillhörighet. I underlaget framkommer även uppfattningen att barn värdesätter möjligheten att möta och umgås med elever utan funktionsnedsättning och att sådana relationer kan ha betydelse för deras sociala och språkliga utveckling.

Personal lyfter fram att tillgången till naturmiljöer, skogsområden och varierade lärmiljöer kan förändras vid en flytt. Utomhuspedagogik och undervisning i naturmiljö används idag regelbundet och bedöms vara en viktig del av verksamheten för många elever.

Vissa vårdnadshavare och personal framhåller också vikten av att lokaler och utemiljöer är anpassade till elevernas behov, bland annat avseende trygghet, säkerhet, tillgänglighet och möjligheter till återhämtning. Personal beskriver vidare att vissa barn kan uppleva otrygghet inför nya lokaler, nya rutiner och nya sociala sammanhang. Det framförs även att yngre barn kan påverkas av att vistas tillsammans med betydligt äldre elever i större utsträckning än idag, vilket bedöms vara en faktor att beakta ur ett trygghets- och utvecklingsperspektiv.

7.6.5 Konsekvenser för barnen

En flytt av den anpassade grundskolan innebär att berörda elever får en ny fysisk, pedagogisk och social skolmiljö. Förändringen omfattar bland annat nya lokaler, delvis nya rutiner och organisatoriska sammanhang samt, för vissa elever, förändrade resvägar. Konsekvenserna kan variera mellan elever och över tid beroende på deras individuella behov, relationer och förutsättningar att hantera förändringar.

På kort sikt kan en flytt medföra oro, osäkerhet, ledsamhet eller otrygghet. Elever som har ett stort behov av struktur, kontinuitet, igenkänning och förutsägbarhet kan påverkas särskilt av att lämna en invand miljö. Nya lokaler och rutiner kan innebära att elever behöver lära sig att hitta, orientera sig mellan olika delar av skolan och anpassa sig till förändrade former för undervisning, måltider, raster, skolskjuts och andra delar av skoldagen. Det kan under en övergångsperiod leda till ökad stress och påverka barnens trygghet, mående, koncentration och möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen.

Förändringen kan också väcka glädje, nyfikenhet och positiva förväntningar. Nya och större lokaler kan ge elever bättre rörelseutrymme och tillgång till fler miljöer för undervisning, aktiviteter, återhämtning och social samvaro. Elever som i dag påverkas negativt av begränsade eller mindre ändamålsenliga lokaler kan därför uppleva en förbättring redan i samband med att de nya miljöerna tas i bruk.

En flytt kan påverka elevernas sociala relationer. Om etablerade kompisrelationer, undervisningsgrupper eller kontakter med känd personal förändras kan det medföra känslor av ensamhet, saknad eller otrygghet. För

elever vars trygghet i hög grad är knuten till vissa kompisar eller vuxna kan förändrade relationer få stor betydelse under övergången. Om relationer och grupper i stället kan behållas kan det skapa kontinuitet och underlätta anpassningen till den nya skolmiljön.

Om yngre och äldre elever vistas inom samma skolområde kan det skapa fler möjligheter till kontakter och gemenskap mellan åldersgrupperna. Det kan samtidigt medföra otrygghet för elever som upplever äldre eller obekanta elever som svåra att förutse eller förhålla sig till. Större elevgrupper och fler gemensamma miljöer kan också öka risken för höga ljud, bråk, störningar och stress, särskilt i matsal, på skolgård och i andra gemensamma utrymmen.

De nya lokalernas utformning kan få direkta konsekvenser för elevernas möjligheter att reglera sinnesintryck, koncentrera sig och återhämta sig. Tillgång till lugna klassrum, grupprum, mindre undervisningssammanhang, eget rum eller andra avskilda platser kan minska påverkan från höga ljud, rörelse och sociala intryck. Om sådana miljöer inte finns i tillräcklig omfattning kan elever som är känsliga för ljud, trängsel eller många samtidiga intryck påverkas negativt.

En flytt kan även påverka elevernas tillgång till hjälpmedel, anpassade möbler, visuellt stöd och tydliga scheman. Om fungerande stöd och hjälpmedel finns på plats från början kan kontinuiteten i undervisningen och vardagen upprätthållas. Om stödet förändras, försenas eller inte är anpassat till den nya miljön kan det skapa stress, minska elevernas självständighet och försvåra deras möjligheter att kommunicera, orientera sig och delta i undervisningen.

Även utemiljön kan påverka elevernas vardag. En väl utformad skolgård med varierade lekredskap, ytor för rörelse och möjlighet till både gemenskap och avskildhet kan främja lek, fysisk aktivitet, socialt samspel och återhämtning. Minskad tillgång till skolskog, naturmiljö eller varierade utomhusmiljöer kan begränsa undervisningsformer och aktiviteter som eleverna är vana vid. En utemiljö som erbjuder färre naturinslag eller färre möjligheter till varierad lek och rörelse kan även påverka elevernas möjligheter till återhämtning, utforskande lärande och meningsfulla raster. Denna konsekvens blir särskilt relevant för elever som använder natur- och utomhusmiljöer som en viktig del av sitt lärande, sin sociala samvaro eller sin återhämtning.

Förändrade resvägar och en ny organisation för buss och taxi kan påverka skoldagens längd, förutsägbarhet och trygghet. En tydlig och tillgänglig miljö för

lämning och hämtning kan underlätta övergången mellan skolskjuts och skoldag. Längre restider, väntan, otydliga rutiner eller en svåröverskådlig taxizon kan i stället medföra trötthet, stress och oro.

På längre sikt kan mer ändamålsenliga lokaler, större undervisningsytor och fler rum skapa bättre förutsättningar för att anpassa utbildningen efter elevernas individuella behov. Det kan ge större möjligheter till undervisning i mindre grupper eller enskilt, tillgång till lugna miljöer och en mer flexibel användning av lokalerna. Elever kan därmed få bättre förutsättningar för lärande, koncentration, återhämtning och utveckling.

En samlad organisering för anpassad grundskola kan skapa bättre möjligheter att organisera undervisningsgrupper utifrån elevernas behov och förutsättningar. För vissa elever kan tillgång till fler möjliga grupper och sammanhang innebära bättre förutsättningar att undervisas och samarbeta tillsammans med elever på liknande kunskaps- eller utvecklingsnivå. Det kan också öka möjligheterna till gemenskap och samhörighet inom den anpassade grundskolan.

En samlad organisering för anpassad grundskola kan samtidigt förändra elevernas kontakter med elever i grundskolan. Om kontakterna mellan skolformerna minskar kan elevers möjligheter till vardagliga möten, gemensamma aktiviteter, social delaktighet och tillgång till olika förebilder påverkas. På längre sikt kan en tydligare fysisk eller organisatorisk åtskillnad mellan skolformerna öka risken för exkludering och segregation. Om lokaliseringen och verksamheten i stället organiseras så att kontakter och deltagande i gemensamma sammanhang möjliggörs, kan flytten bidra till fortsatt eller ökad inkludering.

Elevernas sociala utveckling kan påverkas av hur stabila grupper och relationer blir efter flytten. Kontinuitet i fråga om kompisar och personal kan bidra till trygghet och tillhörighet. En större samlad verksamhet kan också ge tillgång till fler sociala kontakter och ökade möjligheter att hitta kompisar med gemensamma intressen eller liknande sätt att kommunicera. Samtidigt kan större grupper och fler relationer innebära ökade sociala krav för elever som behöver små och förutsägbara sammanhang.

Tillgången till speciallokaler och olika undervisningsmiljöer kan på längre sikt bredda elevernas möjligheter att delta i undervisning och aktiviteter inom exempelvis idrott, slöjd, hem- och konsumentkunskap, musik och bibliotek.

Konsekvenserna är beroende av att lokalerna är tillgängliga och anpassade samt att elever kan använda dem utan att utsättas för en alltför hög nivå av ljud, trängsel eller andra intryck.

Den nya placeringen i anslutning till Sportcentrum kan ge elever närmare tillgång till flera typer av idrottsanläggningar. På området finns bland annat idrottshallar, Arena Vänersborg, gymnastikhall och fotbollsplaner. Närheten kan skapa bättre förutsättningar för undervisning i idrott och hälsa samt för rörelse, fysisk aktivitet och varierade aktiviteter under skoldagen. Den kan också minska behovet av längre transporter till vissa idrottsanläggningar och därmed begränsa den tid och de omställningar som resor mellan skolan och undervisningslokaler annars innebär. Konsekvenserna för eleverna påverkas också av anläggningarnas fysiska och kommunikativa tillgänglighet, möjligheten att boka lämpliga tider, avstånd och förflyttningsvägar samt tillgången till omklädningsrum och andra nödvändiga funktioner. Idrottsmiljöer kan innebära höga ljudnivåer, många människor och andra sinnesintryck. För vissa elever kan detta begränsa möjligheten att använda anläggningarna eller medföra behov av mindre grupper, anpassade tider, tydliga förberedelser och stöd av personal. Närheten innebär därför en möjlighet till ett bredare utbud av undervisning och aktiviteter, men de positiva konsekvenserna förutsätter att miljöerna och undervisningen kan göras tillgängliga utifrån elevernas individuella behov.

Den långsiktiga påverkan är även beroende av hur väl verksamheten kan upprätthålla individuella anpassningar, hjälpmedel, visuellt stöd, tydliga scheman, möjlighet till pauser och tillgång till trygga vuxna. Om dessa förutsättningar tillgodoses kan den nya miljön stödja elevernas självständighet, delaktighet, lärande och välbefinnande. Om de inte tillgodoses finns risk för återkommande stress, minskad trygghet och försämrade möjligheter att delta i undervisningen.

Elever som har svårt att föreställa sig en framtida förändring kan påverkas först när flytten blir mer konkret eller har genomförts. Konsekvenser som inte framträder före flytten kan därför bli synliga under övergången eller efter att verksamheten har etablerats i de nya lokalerna.

7.6.6 Bedömning av barnets bästa

Det har vid prövningen av barnets bästa inte framkommit något annat än att en flytt av den anpassade grundskolan från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan kan genomföras på ett sätt som är förenligt med barnets bästa, förutsatt att

nödvändiga anpassningar och kompensatoriska åtgärder vidtas samt att genomförandet sker med utgångspunkt i varje elevs individuella behov.

Bedömningen har gjorts utifrån ett barnrättsperspektiv. Särskild vikt har lagts vid elevernas rätt till utbildning, utveckling, trygghet, delaktighet och stöd utifrån individuella behov. Barnens egna synpunkter har beaktats tillsammans med övrigt underlag. I bedömningen har även särskild hänsyn tagits till att elever inom anpassad grundskola kan vara särskilt sårbara för förändringar i miljö, relationer och rutiner.

Bedömningen grundas på en samlad avvägning mellan de negativa konsekvenser som flytten kan medföra för enskilda elever och de förväntade fördelarna för verksamheten och elevernas utbildningssituation.

Det kan konstateras att flytten innebär en betydande förändring av elevernas fysiska, sociala och pedagogiska miljö. För elever inom anpassad grundskola kan förändringar av etablerade rutiner, miljöer och relationer få särskilt stor betydelse eftersom många elever har ett uttalat behov av struktur, kontinuitet, förutsägbarhet och igenkänning. Av utredningen framgår att flytten därför kan medföra oro, otrygghet och stress, särskilt under övergångsperioden. Dessa konsekvenser bedöms dock i huvudsak vara övergående och möjliga att begränsa genom ett väl planerat genomförande, individuella övergångsplaner, tydlig information, förberedande insatser samt kontinuitet i fråga om personal, stödinsatser och elevgrupper.

Vid bedömningen har särskild vikt lagts vid elevernas rätt till utbildning och möjligheten att få stöd och anpassningar utifrån sina individuella behov. De tilltänkta lokalerna bedöms ge bättre förutsättningar att organisera undervisningen flexibelt och att tillhandahålla olika typer av lärmiljöer, exempelvis mindre undervisningssammanhang, grupprum, återhämtningsytor och andra miljöer som kan anpassas efter elevernas behov. En samlad verksamhet bedöms även kunna ge ökade organisatoriska möjligheter att utforma undervisning, gruppindelningar och stödinsatser utifrån elevernas varierande förutsättningar.

Bedömningen förutsätter samtidigt att lokalerna utformas och används på ett sätt som säkerställer tillgänglighet för samtliga elever. För elever med behov av särskild struktur, hjälpmedel, visuellt stöd, avskildhet eller omfattande vuxenstöd är det avgörande att sådana förutsättningar finns tillgängliga från verksamhetens första dag i de nya lokalerna. Om detta inte säkerställs finns en

påtaglig risk för negativa konsekvenser för elevernas möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen.

Elevernas rätt till trygghet och social delaktighet har också tillmätts stor betydelse. Av utredningen framgår att flytten kan påverka etablerade relationer till både jämnåriga och vuxna. För vissa elever kan detta innebära en risk för minskad trygghet och delaktighet. För andra elever bedöms en samlad verksamhet kunna skapa ökade möjligheter till social gemenskap. Bedömningen är att konsekvenserna i stor utsträckning är beroende av hur verksamheten organiserar grupper, relationer och övergångar.

När det gäller inkludering har det särskilt beaktats att en samlad organisering av den anpassade grundskolan inte får leda till minskade möjligheter till gemenskap, samverkan eller kontaktytor med elever i grundskolan. Om verksamheten organiseras på ett sätt som möjliggör gemensamma aktiviteter och möten mellan olika elevgrupper bedöms någon sådan negativ konsekvens inte behöva uppstå. Omvänt kan en alltför tydlig organisatorisk eller fysisk åtskillnad innebära en risk för minskad delaktighet och ökad segregation. Då förslaget innebär att anpassad grundskola flyttar från Mariedalskolans grundskola till Tärnans grundskola finns förutsättningar för elever i anpassad grundskola att även fortsatt möta och umgås med elever i grundskolan. Flytten innebär en risk för ett avbrott i den upparbetade integrationen mellan anpassad grundskola och grundskola. Detta är därför en fråga som behöver beaktas vid ett eventuellt beslut om flytt.

Vid bedömningen har även elevernas behov av rörelse, återhämtning och varierade lärmiljöer vägts in. Närheten till Sportcentrum bedöms innebära förbättrade möjligheter att använda idrottsanläggningar och genomföra undervisning och aktiviteter i fler miljöer än i dag. De positiva konsekvenserna är dock beroende av att miljöerna är tillgängliga och kan användas med de anpassningar som elevernas behov kräver.

Utredningen visar samtidigt att flytten medför minskad direkt tillgång till skolskog och närliggande naturmiljö. Denna miljö har lyfts fram som betydelsefull för undervisning, återhämtning, fysisk aktivitet och social samvaro. Bedömningen är att denna konsekvens inte fullt ut kan kompenseras genom alternativa aktiviteter eller planerade besök i naturmiljöer. Till skillnad från flera andra identifierade konsekvenser bedöms detta därför vara en kvarstående negativ effekt av flytten som ska tillmätas betydelse i den samlade bedömningen.

När det gäller skolskjutsar och resvägar bedöms konsekvenserna vara individuella och beroende av hur den framtida transportorganisationen utformas. Risker kopplade till restid, väntan, förflyttningar och otydliga rutiner bedöms dock kunna begränsas genom planering och individuella anpassningar.

Vid en samlad bedömning väger fördelarna i form av förbättrade förutsättningar att organisera utbildningen, större möjlighet till individanpassning, bättre tillgång till olika undervisningsmiljöer och ökade möjligheter till fysisk aktivitet tyngre än de negativa konsekvenser som identifierats. De negativa konsekvenser som kvarstår bedöms inte vara av sådan omfattning att de sammantaget talar mot en flytt. Bedömningen är därför att flytten är förenlig med barnets bästa, under förutsättning att de åtgärder som identifierats i utredningen genomförs och att effekterna för eleverna följs upp efter genomförd flytt.

7.6.7 Kompenserande åtgärder vid en eventuell flytt

En flytt är förenlig med barnets bästa om de identifierade riskerna hanteras som en del av beslutets genomförande. Det innebär att följande förutsättningar säkerställs genom kompenserande åtgärder:

- Eleverna förbereds individuellt och i god tid genom exempelvis besök, bilder, visuellt stöd, tydlig information och möjlighet att successivt bekanta sig med den nya miljön.
- Kontinuitet i fråga om kompisar, undervisningsgrupper och känd personal upprätthålls så långt det är möjligt.
- Eleverna i möjligaste mån ges regelbundna möjligheter till naturupplevelser, utevistelse och pedagogiska aktiviteter i naturmiljö genom planerad användning av närliggande natur- och utomhusmiljöer samt genom en utemiljö som främjar lek, rörelse och återhämtning.
- Befintliga och fungerande hjälpmedel, anpassningar, möbler, scheman och kommunikationsstöd finns tillgängliga från första dagen.
- Lokalerna erbjuder lugna klassrum, mindre sammanhang, grupprum samt möjlighet till avskildhet, pauser och återhämtning.
- Matsal, skolgård, skolskjuts, taxizon och förflyttningsvägar organiseras så att de är trygga, tydliga och tillgängliga.
- Möten mellan yngre och äldre elever samt mellan olika skolformer sker under former som främjar delaktighet och trygghet.
- Varje elevs trygghet, trivsel, närvaro, mående och deltagande i undervisningen följs upp före, under och efter flytten.

- Uppföljning leder till skyndsamma förändringar om en elev påverkas negativt eller om planerade anpassningar inte fungerar.

Under dessa förutsättningar bedöms möjligheterna till en ändamålsenlig, tillgänglig och individuellt anpassad utbildning väga tyngre än de risker som har identifierats kopplat till en flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnan och Vingen.

7.7 Dialog med vårdnadshavare

Den 14 september 2026 genomfördes ett dialogmöte med vårdnadshavare vid Mariedalskolans anpassade grundskola. Syftet med mötet var att informera om det fortsatta arbetet med skolstrukturöversynen samt att ge vårdnadshavarna möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter som en del av det fortsatta beslutsunderlaget.

Vid mötet ställdes frågor om bakgrunden till förslaget och vilka ekonomiska överväganden som ligger bakom en flytt av verksamheten. Flera vårdnadshavare efterfrågade förklaringar till varför den anpassade grundskolan föreslås flytta samtidigt som elevantalet inom skolformen ökar. Det framfördes även synpunkter om att möjligheterna att omförhandla hyran eller undersöka andra lösningar för de nuvarande lokalerna borde analyseras innan beslut fattas.

Många frågor handlade om de föreslagna lokalerna vid Vingen, Tärnan och Silvertärnan. Vårdnadshavarna efterfrågade information om lokalernas utformning, kapacitet och möjligheterna att möta framtida ökningar av elevantalet. Det framfördes även frågor om hur undervisningsmiljöer, fritidshem och den framtida organisationen ska utformas för att möta elevernas behov.

Trygghet, inkludering och elevernas individuella behov var återkommande teman under mötet. Vårdnadshavarna uttryckte oro för att eleverna skulle påverkas negativt av att lämna en välfungerande och trygg skolmiljö. Det framfördes synpunkter om att den anpassade grundskolan riskerar att bli mer isolerad och att möjligheterna till inkludering kan försämras. Samtidigt efterfrågades tydligare beskrivningar av hur samverkan mellan grundskola och anpassad grundskola ska fungera i de nya lokalerna. Det lyftes också att verksamheten behöver organiseras med hänsyn till elevernas varierande behov och förutsättningar.

Flera frågor rörde utemiljö, trafik och säkerhet. Vårdnadshavarna beskrev den nuvarande miljön vid Mariedalskolan som trygg och lyfte särskilt fram närheten till natur, lekplatser och säkra utemiljöer som viktiga kvaliteter. Det framfördes frågor om hur utemiljön vid de nya lokalerna ska anpassas efter elevernas behov samt hur hämtning, lämning och skolskjuts ska fungera i en mer centralt placerad miljö med mer trafik.

Vårdnadshavarna lyfte även frågor om personalens delaktighet och möjligheten att behålla de relationer som eleverna har till personalen idag. Det framfördes att personalen behöver vara delaktig i planeringen av nya lokaler och att kontinuitet i personalgruppen är viktig för elevernas trygghet. Flera vårdnadshavare lyfte också att en flytt påverkar hela familjens vardag, inklusive syskon och logistik kring lämning och hämtning.

En fullständig redovisning av frågor och synpunkter som framkom vid dialogmötet återfinns i bilaga 19.

7.8 Yttranden från övriga nämnder

Byggnadsnämnden bedömer att de anpassningar som beskrivs för Vingen, Tärnan och Silvertärnan är möjliga att genomföra inom ramen för gällande detaljplaner. Se bilaga 2.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att förslaget inte har någon direkt påverkan på nämndens verksamhet. Se bilaga 3.

Socialnämnden har lämnat synpunkter kopplade till den förlängda skolbarnomsorgen och samlokalisering med anpassad grundskola. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att dessa frågor i första hand berör förslaget att flytta anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan och behandlas därför i det avsnittet. Se bilaga 4.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att flytten av den anpassade grundskolan årskurs 1–6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan medför begränsade organisatoriska konsekvenser för nämnden. Samtidigt framhålls att den föreslagna tidplanen är mycket utmanande och att inflyttning sommaren 2027 bedöms vara svår att genomföra inom ramen för ordinarie kommunala processer. Nämnden bedömer att ytterligare planering, projektering och utredning krävs innan genomförande kan ske. Se bilaga 5. Barn- och utbildningsförvaltningen delar denna bedömning. Sedan översynsrapporten presenterades har en förstudie och ytterligare analyser genomförts.

Förvaltningens bedömning är att förslagets genomförande behöver senareläggas till 2028 för att ge tillräcklig tid för lokalplanering, projektering och fortsatt beredning inom kommunens lokalförsörjningsprocess.

Kommunstyrelsen bedömer att förslaget ligger i linje med kommunens lokalförsörjningspolicy men framhåller samtidigt att investeringsbehov, alternativa lösningar och tidplaner behöver analyseras vidare. Kommunstyrelsen lyfter särskilt vikten av att genomföra förstudier innan beslut om större investeringar fattas. Se bilaga 6. Mot bakgrund av detta har barn- och utbildningsnämnden tagit fram en förstudie gällande den anpassade grundskolans lokalbehov.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer att den uteblivna nybyggnationen av idrottshallen vid Mariedalskolan inte utgör något hinder för nämndens verksamhet. Nämnden bedömer att behovet av inomhushallar för föreningslivet kan tillgodoses genom befintliga anläggningar. Se bilaga 7. Detta hänger samman med barn- och utbildningsförvaltningens förslag att inte genomföra en nybyggnation av idrottshall vid Mariedalskolan under förutsättning att Vingen, Tärnan och Silvertärnan verksamhetsanpassas för flytt av anpassad grundskola. Om en ny idrottshall vid Mariedalskolan inte byggs behöver befintlig idrottshall vid Mariedalskolan renoveras och för att fortsatt nyttjas för grundskolans verksamhet. Ärendet hanteras separat i förhållande till kommunens lokalförsörjningsprocess.

8 Anpassad grundskola Torpaskolan

Förslaget innebär att anpassad grundskola årskurs 7–9 successivt flyttas från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan.

8.1 Samlad bedömning

Elevutvecklingen inom den anpassade grundskolan skiljer sig från utvecklingen inom övriga skolformer. Antalet elever har ökat kraftigt under de senaste åren, från 49 elever år 2018 till 117 elever vid läsårsstarten 2026/2027. Vid läsårsstart augusti 2026 gick fem elever i förskoleklass, 72 elever i årskurs 1–6 och 40 elever i årskurs 7–9. Barn- och elevhälsans prognoser visar att elevantalet bedöms vara stabilt och ökande på kort sikt. Samtidigt är utvecklingen svår att prognostisera på längre sikt eftersom rätten till skolformen grundar sig på individuella bedömningar och inte enbart på den allmänna befolkningsutvecklingen.

De genomförda analyserna visar att den anpassade grundskolan årskurs 7–9 vid Torpaskolan i huvudsak bedrivs i lokaler som är anpassade för verksamhetens nuvarande behov. Samtidigt har behov av vissa verksamhetsanpassningar identifierats och verksamheten har begränsade möjligheter att växa inom befintliga lokaler. Utredningarna visar även att det finns utvecklingsmöjligheter kopplade till hur den anpassade grundskolan organiseras och lokaliseras på längre sikt.

De genomförda utredningarna och förstudien visar att lokalerna vid Vingen och Silvertärnan har identifierats som en möjlig framtida lokallösning för den anpassade grundskolan årskurs 7–9. En utgångspunkt i arbetet har varit att skapa förutsättningar för en mer sammanhållen organisation för anpassad grundskola årskurs 1–9 samt att möjliggöra samordning av lokaler, lärmiljöer och stödfunktioner.

De ekonomiska analyserna visar att flytten från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan inte bedöms medföra någon direkt kostnadsbesparing för barn- och utbildningsnämnden. Samtidigt är förslaget en del av den samlade lokallösningen för den anpassade grundskolan och de ekonomiska konsekvenserna behöver därför bedömas tillsammans med flytten av anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan.

Personalanalysen visar att bemanningsbehovet behöver bedömas vidare när de lokalmässiga förutsättningarna har klarlagts. Utifrån nuvarande underlag är bedömningen att samtliga medarbetare successivt följer med verksamheten vid

en flytt. Analysen lyfter möjligheter till ökat samarbete, erfarenhetsutbyte och gemensamt utvecklingsarbete inom den anpassade grundskolan. Samtidigt har risker identifierats kopplade till bland annat trångboddhet, samverkan mellan olika skolformer, verksamhetens organisering under övergångsperioden samt elevernas och personalens trygghet. Dessa frågor behöver hanteras i det fortsatta arbetet.

Prövningen av barnets bästa skiljer sig från motsvarande analyser för övriga strukturförslag eftersom de elever som idag är inskrivna i den anpassade grundskolan vid Torpaskolan enligt förslaget ska fullfölja sin utbildning på skolan. Prövningen visar att detta innebär positiva konsekvenser i form av trygghet, kontinuitet, etablerade relationer och fortsatt tillgång till befintliga anpassningar. Samtidigt identifieras negativa konsekvenser kopplade till att elevgruppen successivt minskar när inga nya elever tas emot till verksamheten. Bedömningen i prövningen är att de positiva konsekvenserna av trygghet, kontinuitet och förutsägbarhet väger tyngre än de negativa konsekvenser som följer av det minskande elevunderlaget, under förutsättning att de kompensatoriska åtgärderna genomförs och följs upp.

Något särskilt dialogmöte med vårdnadshavare har inte genomförts inom ramen för detta strukturförslag. Anledningen är att de elever som idag är inskrivna i den anpassade grundskolan vid Torpaskolan enligt förslaget ska fullfölja sin utbildning vid skolan. Förändringen påverkar därmed dagens elevgrupp indirekt genom att inga nya elever tas emot och elevgruppen successivt minskar.

Yttrandena från övriga nämnder visar inte på några direkta hinder mot att genomföra förslaget. Socialnämnden lyfter behovet av att utreda förutsättningarna för den förlängda skolbarnomsorgen och samlokalisering av verksamheterna. Samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen lyfter behovet av fortsatt planering, projektering, förstudier och analys innan ett genomförande kan ske. Barn- och utbildningsförvaltningen delar bedömningen att dessa frågor behöver hanteras vidare.

Sammantaget bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att det finns fördelar med en mer sammanhållen lokallösning för den anpassade grundskolan årskurs 1–9. Utifrån genomförda analyser bedöms lokalerna vid Vingen och Silvertärnan kunna skapa förutsättningar för en mer sammanhållen organisation och en långsiktigt hållbar lokalisering av verksamheten. Ett genomförande av förslaget för årskurs 7–9 förutsätter att även förslaget att flytta anpassad grundskola

årskurs 1–6 från Mariedalskolan genomförs och att förslagen hanteras samordnat inom kommunens lokalförsörjningsprocess.

Förvaltningen bedömer att ett genomförande till höstterminen 2027 inte är realistiskt utifrån de vidare analyser som genomförts. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår därför att inriktningen för fortsatt arbete bör vara att förslaget, tillsammans med flytten av anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan, hanteras inom kommunens lokalförsörjningsprocess och planeras för ett genomförande till höstterminen 2028 samt att de identifierade lokalbehoven bör föras in i processen för fastighetsinvesteringar 2028.

8.2 Elevutveckling och prognoser i anpassad grundskola

Elevutvecklingen för anpassad grundskola årskurs 7–9 behöver ses i ett sammanhang med utvecklingen för skolformen som helhet eftersom elevunderlaget inte är knutet till ett geografiskt område eller en enskild skola.

Till skillnad från övriga skolformer påverkas behovet av platser i anpassad grundskola inte enbart av den allmänna befolkningsutvecklingen. Rätten till skolformen grundar sig på individuella utredningar och bedömningar, vilket innebär att utvecklingen är svårare att prognostisera än för grundskolan i övrigt.

Antalet elever i den anpassade grundskolan i Vänersborgs kommun har ökat kraftigt under de senaste åren, från 49 elever år 2018 till 117 elever i årskurs F–9 vid läsårsstarten 2026/2027. På enheten Torpaskolans anpassade grundskola går 39 elever i årskurs 7–9. En elev är integrerad i en annan grundskola. Utvecklingen följer en nationell trend där andelen elever som skrivs in i anpassad grundskola successivt ökar. Vänersborgs kommun har samtidigt en något högre andel elever i anpassad grundskola än riksgenomsnittet.

Barn- och elevhälsans prognoser visar att elevantalet bedöms fortsätta öka på kort sikt. Samtidigt visar kommunens befolkningsprognoser att det totala antalet barn och elever i kommunen förväntas minska under de kommande åren. Förvaltningens tidigare utredningar visar därför att utvecklingen i anpassad grundskola inte nödvändigtvis följer utvecklingen i grundskolan som helhet. Även om det totala elevunderlaget minskar kan behovet av platser i anpassad grundskola kvarstå eller öka.

Den långsiktiga utvecklingen är svår att prognostisera. Flera nationella studier visar att andelen elever i anpassad grundskola har ökat över tid, men orsakerna bakom utvecklingen är inte fullt klarlagda. Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är att elevantalet i anpassad grundskola på kort sikt kommer att vara stabilt eller ökande och att behovet av verksamheten även fortsättningsvis behöver följas genom återkommande prognoser och analyser.

Sammantaget visar genomförda utredningar att den anpassade grundskolan behöver planeras utifrån andra förutsättningar än övriga skolformer. Utvecklingen av elevantalet styrs i hög grad av individuella bedömningar och förändringar i andelen elever som skrivs in i skolformen, vilket gör att behovet av platser och resurser behöver följas kontinuerligt över tid.

8.3 Lokalförutsättningar och identifierade lokalbehov

Den anpassade grundskolan årskurs 7–9 är idag lokaliserad vid Torpaskolan. Verksamheten bedrivs i lokaler som i huvudsak är anpassade för verksamhetens nuvarande behov. Samtidigt visar genomförda utredningar att det finns behov av vissa verksamhetsanpassningar och att verksamheten i delar har begränsade möjligheter att växa inom befintliga lokaler. Utredningarna visar även att det finns utvecklingsmöjligheter kopplade till hur den anpassade grundskolan organiseras och lokaliseras på längre sikt.

Den anpassade grundskolan är idag uppdelad mellan två skolenheter, där årskurs 1–6 är lokaliserad vid Mariedalskolan och årskurs 7–9 vid Torpaskolan. I genomförda analyser beskrivs att en mer sammanhållen organisation för anpassad grundskola årskurs 1–9 kan skapa bättre förutsättningar för samarbete, erfarenhetsutbyte och gemensamt utvecklingsarbete mellan medarbetare och verksamheter.

Utredningarna lyfter också möjligheterna att samordna användningen av specialutrustning, anpassade lärmiljöer och olika stödfunktioner. En mer samlad organisation bedöms kunna ge ökad flexibilitet i användningen av resurser och bättre förutsättningar att möta förändringar i elevantal och elevgruppers behov över tid. Vidare framhålls betydelsen av att framtida lokaler och utemiljöer utformas utifrån verksamhetens behov. För elever inom anpassad grundskola är tillgängliga och verksamhetsanpassade lärmiljöer viktiga förutsättningar för undervisning, trygghet, social samvaro och självständighet.

Sammantaget visar genomförda analyser att de identifierade behoven för årskurs 7–9 i första hand handlar om att skapa långsiktiga förutsättningar för en mer sammanhållen organisation för anpassad grundskola årskurs 1–9 samt att säkerställa ändamålsenliga och verksamhetsanpassade lärmiljöer för elever och personal.

För att möta de identifierade behoven har barn- och utbildningsförvaltningen sedan översynsrapporten färdigställdes fortsatt arbetet med att utreda möjliga lokallösningar för den anpassade grundskolan. Arbetet har genomförts i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen och omfattat den nuvarande lokaliseringen och lokalerna vid Vingen, Tärnan och Silvertärnan. Barn- och utbildningsförvaltningen har även genomfört en förstudie med fokus på verksamhetens långsiktiga lokalbehov. Lokalbehovet för årskurs 7–9 har utretts tillsammans med förslaget att flytta anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan. En utgångspunkt i arbetet har varit att skapa förutsättningar för en mer sammanhållen organisation för anpassad grundskola årskurs 1–9 samt att möjliggöra samordning av lokaler, lärmiljöer och stödfunktioner.

Sedan översynsrapporten färdigställdes har de fortsatta utredningarna också visat att den tidplan som ursprungligen redovisades, med inflyttning under 2027, är svår att genomföra. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att ett genomförande kan behöva senareläggas till 2028 för att ge tillräcklig tid för fortsatt planering, projektering och erforderliga lokalanpassningar. Denna bedömning ligger i linje med samhällsbyggnadsnämndens yttrande.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att lokallösningen vid Vingen och Silvertärnan bör utgöra inriktningen för det fortsatta arbetet. Frågan behöver dock hanteras vidare inom ramen för kommunens lokalförsörjningsprocess, där investeringsbehov, genomförandetidplan och övriga förutsättningar kan prövas och beredas inför kommande ställningstaganden.

Socialnämnden har i sitt yttrande betonat vikten av att även utreda om den förlängda skolbarnomsorgen kan organiseras och inrymmas i de aktuella lokalerna samt samlokaliseras med den anpassade grundskolans verksamhet. Barn- och utbildningsförvaltningen har därför tagit fram ett utlåtande och särskilt belyst förutsättningarna för den förlängda skolbarnomsorgen. Förvaltningens bedömning är att det finns goda förutsättningar att organisera verksamheten i lokaler vid Vingen, Tärnan och Silvertärnan. Frågan behöver utredas vidare i samverkan med socialförvaltningen för att belysa verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser. Se bilaga 20.

8.4 Ekonomiska analyser

För att möjliggöra en jämförbar analys mellan åren har de redovisade kostnaderna ovan inte indexerats eller justerats för årliga kostnadsökningar. Kostnaden för inköp år 2026 utgår från utfall till och med juni 2026 och har därefter beräknats till helårsnivå.

Kostnader	2026	2027	2028
Personalkostnader	16 537 328	16 537 328	16 537 328
Lokalhyra	563 458	563 458	563 458
Fastighetsskötsel och vaktmästeri	102 765	102 765	102 765
Städning, lokalvård	65 765	65 765	65 765
Inköp (läromedel, städmaterial, förbrukningsmaterial)	206 036	206 036	206 036
Måltider	687 605	687 605	687 605
Totalt	**18 278 548**	**18 278 548**	**18 278 548**

Personalkostnaderna för 2026 har beräknats utifrån det antal tjänster som rektorerna bedömer krävs för verksamheten. Bedömningen är att samma personalstyrka behövs oavsett lokalisering och kostnaden kvarstår därför på samma nivå även kommande år. En samlad verksamhet kan dock minska behovet av korttidsvikarier genom effektivare användning av personalresurser.

En flytt av den anpassade grundskolan årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan innebär ingen förändring av barn- och utbildningsnämndens lokalkostnader för Torpaskolan, eftersom lokalerna fortsatt ska användas för annan skolverksamhet. Lokalerna i Vingen behöver däremot anpassas för verksamheten, vilket medför investeringar och därmed framtida hyreshöjningar. Kostnaden för hyreshöjningen redovisas i avsnittet om Mariedalskolans anpassade grundskola. Samhällsbyggnadsnämnden bedömer i sitt yttrande att nuvarande lokalvård i Vingen är tillräcklig även efter en flytt, vilket innebär att inga ökade kostnader för lokalvård förväntas uppstå.

Kostnader för inköp och måltider bedöms inte påverkas av flytten eftersom de är direkt kopplade till antalet elever i verksamheten.

Flytten från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan bedöms inte medföra någon direkt kostnadsbesparing för barn- och utbildningsnämnden.

Ett eventuellt genomförande av flytt år 2028 i stället för 2027 bedöms inte påverka den ekonomiska analysen.

8.5 Personal

Inom anpassad grundskola årskurs 7–9 finns i dagsläget 22 tillsvidareanställda medarbetare bestående av förstelärare, legitimerade lärare, resurspedagog, resurspersoner, speciallärare och specialpedagoger. Utöver dessa finns ytterligare två tillsvidareanställda medarbetare som arbetar både inom grundskola och anpassad grundskola och som till viss del berörs av den föreslagna förändringen.

För att kunna uttala sig om förändringar i bemanning vid en flytt av verksamheten i linje med förslaget behöver de lokalmässiga förutsättningarna klarläggas ytterligare. Beroende på lokalernas utformning och kapacitet kan bemanningen behöva utökas med fler medarbetare för att säkerställa undervisning och tillsyn på samma nivå som i nuvarande lokaler. Då flytten föreslås ske etappvis kan ytterligare personella resurser krävas för att säkerställa en god bemanning på båda skolenheterna.

Utifrån den begränsade information som i dagsläget finns gällande de lokalmässiga förutsättningarna är bedömningen att samtliga medarbetare som idag arbetar inom anpassad grundskola årskurs 7–9 etappvis följer med vid flytten av verksamheten till Vingen och Silvertärnan.

Gällande barn- och elevhälsan berörs samtliga medarbetare som idag arbetar på Torpaskolan, då de arbetar med elever inom både grundskola och anpassad grundskola. Barn- och elevhälsan ser över sin bemanning inför varje nytt läsår för att tillse att resurser fördelas på ett bra sätt utifrån behov. Den föreslagna förändringen kan medföra större justeringar för att möta det förändrade behovet på Vingen och Silvertärnan respektive Torpaskolan.

8.5.1 Fördelar med verksamhetsförändringen utifrån arbetsmiljöperspektiv

Vid en flytt av anpassad grundskola årskurs 7–9 till nya lokaler på Vingen och Silvertärnan finns möjlighet till mer verksamhetsanpassade lokaler än vad verksamheten har att tillgå i dagsläget. Att samla anpassad grundskola årskurs 1–9 i samma lokaler skapar möjlighet till fadderskap inom skolformen och underlättar överlämningar mellan årskurs 6 och årskurs 7, när elever och lärare inom samtliga stadier träffas på ett naturligt sätt.

En geografiskt samlad anpassad grundskola med en gemensam ledning skapar förutsättningar för en bättre överblick över verksamheten som helhet. Det möjliggör även riktad kompetensutveckling för personalen och mer samarbete mellan personalen i de olika stadierna.

8.5.2 Identifierade risker i arbetsmiljön utifrån föreslagen verksamhetsförändring

Gällande risker i arbetsmiljön kopplat till en flytt av anpassad grundskola har flertalet risker identifierats. Flera är kopplade till organisationsförändringen rent generellt och gäller bland annat oro för hur den nya organisationen kan komma att se ut, hur samarbetet ska fungera mellan skolformerna samt ansvar och roller. Dessa risker omhändertas i det löpande arbete som bedrivs kopplat till en organisationsförändring.

Det som lyfts fram som mer specifika risker kopplat till förändringen är trångboddhet, där tillgången till specialsalar, matsal och idrottshall är begränsad. När fler elever från olika skolformer ska samsas i befintliga rastutrymmen finns även en ökad risk för konflikter och kränkningar. Det finns en risk att anpassad grundskola blir mer isolerad och att det naturliga samarbetet med grundskolan försvinner när skolformen lokaliseras på ett ställe. Gällande lokalernas utformning finns en risk för ökad arbetsbelastning om personalrum inte placeras i anslutning till lektionssalar. Detta eftersom det behöver finnas möjlighet att snabbt tillkalla mer personal vid incidenter av olika slag.

För personalen finns även risk för ökad arbetsbelastning och en ohållbar arbetssituation utifrån att anpassad grundskola under en övergångsperiod ska bedrivas både på Vingen och Torpaskolan. Detta kan medföra att personalen behöver röra sig mellan skolenheterna för att lösa bemanningen. Möjligheten att ge eleverna trygghet genom en fast bemanning riskerar att minska.

Det är inte fullt ut klarlagt hur organisationen ska se ut gällande samverkan mellan de olika skolformerna och stadierna som kommer att vistas i samma lokaler. Vid samorganisering finns risk för upplevd stress och oro samt en ökad arbetsbelastning om personal ska arbeta inom flera stadier och/eller skolformer som de tidigare inte har varit verksamma inom men har behörighet för. Det har även identifierats att alltför stora arbetslag kan upplevas som röriga och bidra till ett onödigt stort informationsflöde som personalen behöver ta del av.

Kopplat till elevernas arbetsmiljö kommer de utifrån verksamhetsförändringen att hamna i ett betydligt större sammanhang med fler elever och personal som de träffar under skoldagen. Eleverna riskerar även att tappa befintliga kompisrelationer när anpassad grundskola årskurs 7–9 delas upp på två olika skolenheter. Om fritidsverksamhet ska bedrivas i skolans lokaler finns risk för att det skapar oro hos eleverna utifrån att det inte blir tydliga övergångar mellan olika aktiviteter.

Utifrån att anpassad grundskola kommer att lokaliseras i anslutning till Silvertärnan, där det i dagsläget inte finns anpassad grundskola, finns risk för ett ökat antal kränkningar mellan elever i grundskola och anpassad grundskola. För att minimera och hantera risken krävs ett omfattande, aktivt och enat arbete från alla medarbetare som är verksamma i lokalerna inom både anpassad grundskola och grundskola.

8.6 Prövning av barnets bästa

De elever som fullföljer sin skolgång på Torpaskolan påverkas indirekt av förslaget att flytta anpassad grundskola från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan.

Idag går sammanlagt 39 elever på anpassad grundskola Torpaskolan. Vid ett eventuellt beslut om flytt kommer de elever som vid beslutstillfället är inskrivna i anpassad grundskola på Torpaskolan att fullfölja sin utbildning på skolan. Inga nya elever kommer därefter att tas emot till verksamheten på Torpaskolan. Elevgruppen kommer därmed att successivt minska över tid fram till dess att den sista elevgruppen avslutar årskurs 9. Denna utredning avser att belysa vilka konsekvenser ett sådant beslut kan få för de elever som blir kvar på Torpaskolan och fullföljer sin skolgång där.

Syftet med prövningen är att beskriva och analysera hur den föreslagna förändringen kan påverka de barn som berörs samt att identifiera möjliga positiva och negativa konsekvenser ur barnrättsperspektiv, barnets perspektiv

och barnperspektiv. Prövningen utgör en del av det samlade beslutsunderlaget i den pågående översynen av skolstrukturen och ska bidra till nämndens fortsatta bedömning och avvägning mellan barnets bästa och andra relevanta intressen.

I den samlade bedömningen som görs inom ramen för ärendet kommer konsekvenserna för de barn som direkt berörs av detta förslag att vägas samman med konsekvenser för andra grupper av barn samt övriga relevanta intressen och förutsättningar som ingår i den samlade bedömningen av ärendet. Den slutliga avvägningen mellan olika barns intressen och övriga relevanta hänsyn görs därför inom ramen för den samlade bedömningen av ärendet.

8.6.1 Metod

Informationsinsamling av synpunkter från personal har skett genom enkät (bilaga 21). Information om prövning av barnets bästa har delgetts berörd personal.

Utredningen bygger på skriftliga enkätsvar från personal inom anpassad grundskola på Torpaskolan. Personalen har ombetts beskriva vilka positiva och negativa konsekvenser de bedömer att en fortsatt skolgång på Torpaskolan kan få för eleverna samt övriga omständigheter som är viktiga ur barnens perspektiv. Underlaget har analyserats utifrån barnkonventionens grundprinciper och de aspekter som bedömts vara relevanta för barnets bästa i detta ärende. Särskild vikt har lagts vid konsekvenser för elevernas trygghet, utveckling, delaktighet, sociala sammanhang och tillgång till en likvärdig utbildning.

Eftersom de elever som omfattas av denna utredning inte föreslås byta skola utan ska fullfölja sin utbildning på Torpaskolan har barnets perspektiv inhämtats indirekt genom personalens kunskap om elevernas behov, förutsättningar och skolvardag. Bedömningen har gjorts att detta tillvägagångssätt är proportionerligt i förhållande till ärendets begränsade direkta påverkan på elevgruppen samt minskar risken för att väcka oro hos eleverna inför en förändring som endast påverkar dem indirekt.

Underlaget har sammanställts och analyserats utifrån möjliga positiva och negativa konsekvenser, skillnader mellan elevgrupper och individer samt behovet av kompensatoriska åtgärder. Enkätsvaren har bland annat använts för att identifiera återkommande synpunkter, individuella behov, risker som behöver beaktas samt behov av kompensatoriska åtgärder. Underlaget bygger på 4 enkätsvar från medarbetare som har besvarat enkäten gruppvis.

Analysen har genomförts med utgångspunkt i barnkonventionens grundprinciper, särskilt principen om barnets bästa (artikel 3), barnets rätt till utveckling (artikel 6) samt principen om alla barns lika värde och rättigheter (artikel 2).

8.6.2 Barnrättsperspektiv

Prövningen utgår från artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter, som anger att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. Hänsyn tas även till artikel 2 om alla barns lika värde och rättigheter samt artikel 6 om barnets rätt till utveckling. Även artikel 12, barnets rätt att komma till tals, har beaktats genom att barnets perspektiv har inhämtats via personal.

I ärendet aktualiseras särskilt frågor om elevernas rätt till trygghet, kontinuitet, delaktighet och en tillgänglig utbildningsmiljö anpassad efter deras individuella förutsättningar. För elever i anpassad grundskola kan förändringar av relationer och rutiner få större konsekvenser än för många andra elevgrupper. Samtidigt behöver hänsyn tas till elevernas långsiktiga behov av social gemenskap, tillhörighet och möjligheter till utveckling under hela sin återstående skoltid. Personalens erfarenheter och kunskap om elevernas behov utgör därför ett viktigt underlag i prövningen av barnets bästa.

8.6.3 Barnets perspektiv

Eftersom barnets perspektiv inte har inhämtats direkt bygger detta avsnitt på personalens bedömningar av hur eleverna kan uppleva situationen.

Utifrån personalens beskrivningar framkommer att många elever bedöms värdesätta den trygghet som är förknippad med att stanna kvar på Torpaskolan. Eleverna känner till lokalerna, hittar i skolmiljön, känner personalen och är vana vid skolans rutiner och arbetssätt. Personalen beskriver att flera elever är beroende av struktur, kontinuitet och förutsägbarhet och att ett uteblivet skolbyte därför kan skapa trygghet och minska stress.

Personalen beskriver också att eleverna har tillgång till lokaler och anpassningar som fungerar väl för verksamheten, bland annat takliftar, stora klassrum, hiss samt närhet till specialsalar och matsal. Detta bedöms underlätta elevernas vardag och möjligheter att delta i undervisningen.

I underlaget framhålls vidare betydelsen av de relationer som eleverna byggt upp till kamrater och vuxna på skolan. För elever som är delvis integrerade i grundskolans verksamhet lyfts möjligheten att fortsätta befintliga sociala sammanhang fram som en positiv aspekt.

Samtidigt beskriver personalen att elevgruppen successivt kommer att minska om inga nya elever tas emot. Detta kan innebära att eleverna får färre klasskamrater och färre sociala sammanhang inom den anpassade grundskolan. För de elever som går kvar längst kan det innebära att de blir en mycket liten elevgrupp och att de under sina sista skolår inte längre möter yngre elever inom samma skolform.

8.6.4 Barnperspektiv

Barnperspektivet beskriver personalens bedömningar av hur barn kan påverkas av förslaget.

Ur ett barnperspektiv framstår trygghet, kontinuitet och stabilitet som särskilt betydelsefulla faktorer för elevgruppen. För många elever i anpassad grundskola kan omfattande förändringar i miljö, relationer och rutiner innebära en betydande belastning. Att eleverna får fortsätta sin utbildning i en välkänd miljö med etablerade relationer och fungerande stödstrukturer bedöms därför vara en viktig skyddsfaktor.

Samtidigt behöver hänsyn tas till att elever har behov av social gemenskap, tillhörighet och möjlighet att utveckla relationer med andra elever. Ett successivt minskande elevunderlag medför risk för att elevernas sociala sammanhang inom den anpassade grundskolan blir mindre över tid. När elevgruppen krymper kan möjligheterna till kamratrelationer, socialt lärande och känslan av tillhörighet påverkas negativt.

Det förekommer synpunkter om att organisatoriska förändringar kan påverka personalgruppens samarbete, tillgången till kompetens och förutsättningarna att ge eleverna stöd. Dessa synpunkter utgår från personalens professionella bedömningar av hur förändringar kan påverka verksamhetens förmåga att möta elevernas behov.

Ur ett barnperspektiv är det särskilt angeläget att uppmärksamma situationen för de elever som kommer att avsluta sin skolgång sist. För dessa elever kan konsekvenserna av ett successivt minskande elevunderlag bli mer påtagliga än för övriga elever eftersom de under sina sista skolår kommer att tillhöra en mycket liten elevgrupp.

8.6.5 Konsekvenser för barnen

Vid ett eventuellt beslut om att flytta anpassad grundskola från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan kommer de elever som redan är inskrivna i verksamheten att fullfölja sin utbildning på Torpaskolan. Inga nya elever kommer att tas emot till verksamheten på Torpaskolan, vilket innebär att elevgruppen successivt minskar över tid. Den sista elevgruppen kommer att vara ensam kvar i anpassad grundskola på skolan innan verksamheten avslutas.

Eleverna kommer att fortsätta sin skolgång i lokaler, undervisningsmiljöer och sociala sammanhang som de redan känner till. Relationer till personal och kamrater kan i huvudsak bestå och befintliga rutiner och arbetssätt kan fortsätta utan att eleverna behöver genomgå ett skolbyte.

Eleverna kommer även fortsatt att ha tillgång till de anpassningar som finns i verksamhetens nuvarande lokaler, såsom takliftar, hiss, anpassade toaletter samt närhet till specialsalar och matsal.

Allt eftersom elevantalet minskar kommer antalet elever inom anpassad grundskola på Torpaskolan att bli färre. Detta innebär att elevgruppernas storlek förändras över tid och att antalet jämnåriga kamrater inom skolformen successivt minskar. För de elever som går kvar längst kommer möjligheterna att möta yngre elever inom anpassad grundskola att minska i takt med att verksamheten avvecklas.

Ett minskande elevunderlag kan också innebära förändringar i gruppsammansättning och sociala sammanhang inom verksamheten. För elever som är delvis integrerade i grundskolans verksamhet kvarstår möjligheten att delta i de sammanhang där sådan integrering redan sker.

Personalens svar beskriver även att den anpassade grundskolan på Torpaskolan är en del av skolans ordinarie verksamhet och att eleverna möter grundskolans elever i skolvardagen. Dessa sammanhang kvarstår för de elever som fullföljer sin skolgång på Torpaskolan.

8.6.6 Bedömning av barnets bästa

Det har vid prövningen av barnets bästa inte framkommit något som visar att en flytt av den anpassade grundskolan från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan inte skulle kunna genomföras på ett sätt som är förenligt med barnets bästa.

Bedömningen är att förslaget kan vara förenligt med barnets bästa under förutsättning att nödvändiga anpassningar och kompensatoriska åtgärder vidtas samt att genomförandet utformas utifrån elevernas individuella behov. Samtidigt visar underlaget att konsekvenserna skiljer sig åt mellan olika årskurser.

Den samlade bedömningen är att en fortsatt skolgång på Torpaskolan medför positiva konsekvenser för de elever som redan är inskrivna i verksamheten genom att eleverna får behålla en välkänd skolmiljö, etablerade relationer och de rutiner som skapar trygghet, förutsägbarhet och kontinuitet i vardagen. För elevgruppen bedöms dessa faktorer ha stor betydelse för välbefinnande, delaktighet och möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen.

Tillgången till befintliga anpassningar i lokalerna samt möjligheten att fortsätta i ett sammanhang där eleverna redan är inkluderade i skolans verksamhet utgör ytterligare positiva konsekvenser. Ett skolbyte och den omställning detta innebär undviks.

Samtidigt bedöms det finnas negativa konsekvenser. Den mest betydande är att elevgruppen successivt kommer att minska när inga nya elever tas emot till verksamheten. Detta kan på sikt påverka elevernas möjligheter till social gemenskap, kamratrelationer och känsla av tillhörighet inom den anpassade grundskolan. Konsekvenserna bedöms vara störst för den elevgrupp som kommer att avsluta sin skolgång sist och som successivt blir ensamma kvar i verksamheten. Denna konsekvens bedöms bara delvis kunna kompenseras.

Bedömningen är att de positiva konsekvenserna av trygghet, kontinuitet och förutsägbarhet sammantaget väger tyngre än de negativa konsekvenser som följer av ett successivt minskande elevunderlag. De negativa konsekvenserna behöver uppmärksammas och följas under hela avvecklingsperioden.

8.6.7 Kompensatoriska åtgärder vid en eventuell flytt

För att begränsa negativa konsekvenser behöver följande förutsättningar säkerställas genom kompenserande åtgärder:

- säkerställa att eleverna som fullföljer sin skolgång på Torpaskolan ges fortsatt möjlighet till social gemenskap och samhörighet med elever i den anpassade grundskolan på Vingen och Silvertärnan,
- följa utvecklingen av elevernas sociala situation och upplevelse av tillhörighet under hela avvecklingsperioden,
- säkerställa att eleverna även fortsättningsvis erbjuds naturliga sociala sammanhang och gemensamma aktiviteter med andra elever på Torpaskolan,
- fortlöpande följa att verksamhetens kvalitet, elevhälsans tillgänglighet och tillgången till stöd inte påverkas negativt av minskat elevantal,
- särskilt uppmärksamma de elevgrupper som kommer att vara kvar längst i verksamheten och vid behov genomföra individuellt anpassade stödinsatser,
- genom regelbundna uppföljningar säkerställa att elevernas behov av social gemenskap, delaktighet och trygghet tillgodoses även när elevgruppen blir mindre över tid.

8.7 Dialog med vårdnadshavare

Något särskilt dialogmöte med vårdnadshavare har inte genomförts inom ramen för detta strukturförslag. Anledningen är att de elever som idag är inskrivna i den anpassade grundskolan vid Torpaskolan enligt förslaget ska fullfölja sin utbildning vid skolan. Förslaget innebär att inga nya elever tas emot till verksamheten vid Torpaskolan, medan nya elever successivt tas emot vid den föreslagna lokaliseringen. Utifrån detta har förvaltningen bedömt att förslaget inte medför någon direkt förändring för de elever som idag går vid Torpaskolan eller deras vårdnadshavare.

Det finns därför inget separat dialogunderlag att redovisa inom ramen för denna del av utredningen.

8.8 Yttranden från övriga nämnder

Byggnadsnämnden bedömer att de anpassningar som beskrivs för Vingen, Tärnan och Silvertärnan är möjliga att genomföra inom ramen för gällande detaljplaner. Se bilaga 2.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att förslaget inte har någon direkt påverkan på nämndens verksamhet. Se bilaga 3.

Socialnämnden lyfter frågor som rör den förlängda skolbarnomsorgen och samlokalisering av verksamheter. Nämnden bedömer att förutsättningarna för att organisera och bedriva den förlängda skolbarnomsorgen behöver analyseras vidare i det fortsatta arbetet. Se bilaga 4. Barn- och utbildningsförvaltningen delar socialnämndens bedömning om att frågan bör utredas vidare. Inom ramen för den förstudie barn- och utbildningsnämnden tagit fram har barn- och utbildningsförvaltningen gjort ett utlåtande i frågan och ställer sig positiv till att samlokalisera verksamheterna och att utreda frågan vidare.

Samhällsbyggnadsnämnden skriver att om den föreslagna flytten av Torpaskolans anpassade grundskola medför behov av lokalanpassningar, ombyggnationer eller andra investeringsåtgärder på Vingen, Silvertärnan eller Torpaskolan behöver dessa utredas och beställas i särskild ordning. Eventuella konsekvenser avseende tidplan, kostnader och genomförande är beroende av omfattningen av de framtida lokalåtgärderna. I relation till flytten av den anpassade grundskolan årskurs 1–6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan framhålls att den föreslagna tidplanen är mycket utmanande och att inflyttning sommaren 2027 bedöms vara svår att genomföra inom ramen för ordinarie kommunala processer. Nämnden bedömer att ytterligare planering, projektering och utredning krävs innan genomförande kan ske. Se bilaga 5. Barn- och utbildningsförvaltningen delar denna bedömning. Sedan översynsrapporten presenterades har en förstudie genomförts om anpassad grundskolas lokalbehov och ytterligare analyser tagits fram. Förvaltningens bedömning är att genomförandet av en ny lokallösning för den anpassade grundskolan 1–6 och 7–9 behöver senareläggas till 2028 för att ge tillräcklig tid för lokalplanering, projektering och fortsatt beredning inom kommunens lokalförsörjningsprocess.

Kommunstyrelsen bedömer att förslaget ligger i linje med kommunens lokalförsörjningspolicy men framhåller samtidigt att investeringsbehov, alternativa lösningar och tidplaner behöver analyseras vidare. Kommunstyrelsen lyfter särskilt vikten av att genomföra förstudier innan beslut om större investeringar fattas. Se bilaga 6. Mot bakgrund av detta har barn- och utbildningsnämnden tagit fram en förstudie gällande den anpassade grundskolans lokalbehov.

Kultur- och fritidsnämnden har inte framfört några synpunkter som särskilt berör flytten av anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan. Se bilaga 7.

9 Källförteckning

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Barnombudsmannen, *Barnkonventionen om barnets bästa*

Barnombudsmannen, *Perspektiv på barnrätt*

Sveriges Kommuner och Regioner, *Barnkonsekvensanalys*

10 Bilagor

Bilaga 1. Rapport *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* med bilagor (BUTN 2025/61)

Bilaga 2. Byggnadsnämnden 2026-08-18 § 63 (BN.2026.24) Remiss gällande barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov, yttrande daterat 2026-08-12

Bilaga 3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden (REMISS.2026.869) Remiss gällande barn- och utbildningsnämndens översyn av organisation utifrån förändrade behov, yttrande daterat 2026-08-24

Bilaga 4. Socialnämnden 2026-09-24 § 101 (SOC 2026/167) Yttrande avseende remiss Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Bilaga 5. Samhällsbyggnadsnämnden 2026-09-17 § 92 (SBN 2026/204) Svar på remiss avseende rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Bilaga 6. Kommunstyrelsen 2026-08-26 § 192 (KS 2026/275) Yttrande förskolor och skolor i Vänersborgs kommun, yttrande daterat 2026-06-12

Bilaga 7. Kultur- och fritidsnämnden 2026-09-22 § 57 (KUFRN 2026/90) Yttrande avseende barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov, yttrande daterat 2026-06-10

Bilaga 8. Björkvägens förskola – Enkät till vårdnadshavare

Bilaga 9. Björkvägens förskola – Enkät till personal

Bilaga 10. Björkvägens förskola frågemall - barnsamtal

Bilaga 11. Dialogmöte gällande förslag om stängning av Björkvägens förskola

Bilaga 12. Vårdnadshavarenkät: Konsekvenser för eleverna vid eventuell stängning av Rösebo skola

Bilaga 13. Personalenkät: Konsekvenser för barnen vid eventuell stängning av Rösebo skola

Bilaga 14. Elevfrågor Rösebo skola

Bilaga 15. Dialogmöte gällande förslag om stängning av Rösebo skola

Bilaga 16. Personalenkät: Konsekvenser för barnen vid eventuell flytt av anpassad grundskola

Bilaga 17. Vårdnadshavarenkät: Konsekvenser för barnen vid eventuell flytt av anpassad grundskola

Bilaga 18. Intervjufrågor till eleverna Mariedalskolan anpassad grundskola

Bilaga 19. Dialogmöte gällande förslag om flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnan och Vingen

Bilaga 20. Utlåtande gällande förlängd skolbarnomsorg, daterat 2026-09-29

Bilaga 21. Personalenkät: Konsekvenser för elever på anpassad grundskola Torpaskolan vid eventuellt beslut om flytt

B N § 63 BN.2026.24

Svar på remiss gällande barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Beslut

Byggnadsnämnden beslutar att yttra sig i enlighet med bilaga

Bilaga

Yttrande

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51, BUTN 2025/61, att ärendet avseende ”Översyn av organisationen utifrån förändrade behov” skulle översändas för yttrande till samtliga nämnder.

Byggnadsnämnden bedömer att de förslag som föreslås genomföras under 2027 inte har någon påverkan på nämndens verksamhet och skickar i yttrandet med några medskick om de berörda fastigheterna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2026-08-12

Sändlista

Barn och utbildningsnämnden

Handläggare
Eddie Sandin

Mottagare
Barn och utbildningsnämnden

Remiss gällande barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51, BUTN 2025/61, att ärendet avseende ”Översyn av organisationen utifrån förändrade behov” skulle översändas för yttrande till samtliga nämnder enligt nedan;

Nämnderna ombeds inkomma med yttranden till barn- och utbildningsnämnden senast 2026-09-25. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som avser förslag för genomförande under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:

- *förslag att stänga Björkvägens förskola*
- *förslag att stänga Åkaregatans förskola*
- *förslag att stänga Rösebo skola*
- *förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan*
- *förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7-9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan*

Yttrande

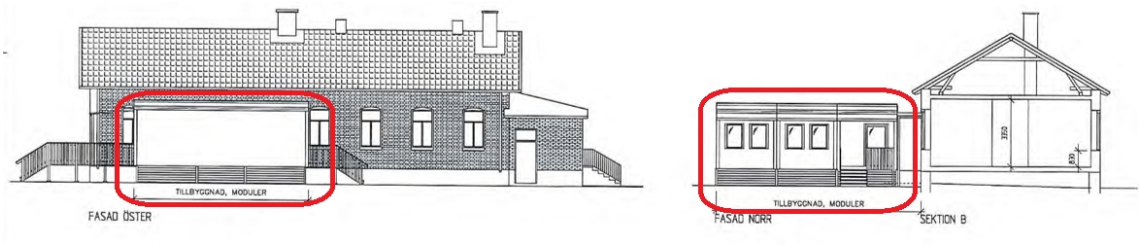
Byggnadsnämnden bedömer att de förslag som föreslås genomföras under 2027 inte har någon påverkan på nämndens verksamhet.

Nämnden bedömer att de anpassningar som rapporten beskriver i Silvertärnan, Tärnan och Vingen är fullt möjliga att åstadkomma med gällande detaljplaner för området och att eventuella bygglovsärenden därför kan hanteras inom ordinarie verksamhet.

För de skolor/förskolor som föreslår stängas vill byggnadsnämnden göra följande medskick:

Rösebo skola fick ett tidsbegränsat bygglov 2016 för en modul på baksidan, se bilder nedan. Anledningen till att bygglovet var tidsbegränsat och inte permanent var att byggnationen inte är anpassad till den kulturhistoriska miljön. Bygglovet har gått ut vilket innebär att om man inte följer det förslag som utredningen föreslår och att tillbyggnaden fortfarande behövs för att bedriva skolverksamhet på fastigheten behöver nya investeringar göras för åstadkomma en anpassad tillbyggnad som passar in i miljön.

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2026-08-12, BN.2026.24
Tillhör nämndsbeslut 2026-08-18 B N § 63 BN.2026.24

För Björkvägen och Åkaregatans förskolor finns det detaljplaner som styr hur fastigheterna får användas. På båda platser tillåts, förutom förskolor, även bostäder i de gällande detaljplanerna.

Benny Jonasson
Ordförande

Handlingen upprättad av Eddie Sandin ,2026-08-12, BN.2026.24
Tillhör nämndsbeslut 2026-08-18 B N § 63 BN.2026.24

Handläggare: Eddie Sandin
Telefon:
E-post: eddie.sandin@vanersborg.se

Barn- och utbildningsnämnden

Remiss gällande barn- och utbildningsnämndens översyn av organisation utifrån förändrade behov

Beslut fattat av Förvaltningschef Eddie Sandin ,2026-08-24, REMISS.2026.869

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att de förslag som föreslås genomföras under 2027 inte har någon direkt påverkan på nämndens verksamhet.

Detta yttrande har avgetts med stöd av punkt 2.5 i aktuell delegeringsordning för Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51, BUTN 2025/61, att ärendet avseende ”Översyn av organisationen utifrån förändrade behov” skulle översändas för yttrande till samtliga nämnder enligt nedan:

Nämnderna ombeds inkomma med yttranden till barn- och utbildningsnämnden senast 2026-09-25. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som avser förslag för genomförande under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:

- *förslag att stänga Björkvägens förskola*
- *förslag att stänga Åkaregatans förskola*
- *förslag att stänga Rösebo skola*
- *förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan*
- *förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7-9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan*

Bedömning

Förslaget innebär ett något förändrat tillsynsbehov då tre lokaler föreslås lämnas och två lokaler föreslås att utökas med fler elever.
Särskild uppmärksamhet behöver riktas mot frågor om inomhusmiljö, ventilation, hygien, buller och utemiljö i de verksamheter som tar emot fler barn och elever. Sammantaget

bedöms konsekvenserna för nämndens verksamhet vara mycket begränsade och kunna hanteras inom ordinarie verksamhet.

För Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Beslut fattat av Förvaltningschef Eddie Sandin ,2026-08-24, REMISS.2026.869

§ 101

Yttrande till Barn- och utbildningsnämnden avseende förskolor och skolor i Vänersborgs kommun

SOC 2026/167

Beslut

1. Socialnämnden avger yttrande avseende förskolor och skolor i Vänersborgs kommun, enligt bilaga.
2. Punkten förklaras omedelbart justerad.

Bilaga/bilagor

Bilaga 1: Yttrande Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har remitterat ärendet *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* till bland annat socialnämnden för yttrande. Remissen avser de strukturförslag som bedöms kunna bli aktuella för genomförande under 2027. Inför den fortsatta beredningen har barn- och utbildningsnämnden gett barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram kompletterande underlag och utredningar, bland annat barnkonsekvensanalyser, risk- och konsekvensanalyser, ekonomiska analyser samt dialoger med berörda. Socialnämnden ges genom remissen möjlighet att lämna synpunkter utifrån nämndens ansvarsområde som underlag för den fortsatta beredningen av ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-09-16
- Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Beslut BUN 2026-06-08 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Sändlista

Handläggare av ärendet
Barn- och utbildningsnämnden

Vänersborgs kommun
Socialnämnden

YTTRANDE

2026-09-03

Dnr: SOC 2026/167

Handläggare
Karin Hallberg
karin.hallberg@vanersborg.se

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Yttrande avseende remiss Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51 att remittera ärendet Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov (daterad 2026-05-08) till kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden för yttrande. Nämnderna ombeds inkomma med yttranden till barn- och utbildningsnämnden senast 2026-09-25. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som avser förslag för genomförande under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:

• förslag att stänga Björkvägens förskola

• förslag att stänga Åkaregatans förskola

• förslag att stänga Rösebo skola

• förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan

• förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7-9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan

Yttrande

Björkvägens förskola samt Åkaregatans förskola

Socialnämnden ser positivt på att tillsammans utreda möjligheten att nyttja lokaler som eventuellt avlämnas inom ramen för Barn- och utbildningsnämndens översyn, detta avseende de två alternativt en av de beskrivna förskolorna. Det finns ett potentiellt behov av alternativa lokaler inom daglig verksamhet, både för att ersätta nuvarande lokaler som inte fullt ut uppfyller tillgänglighetskrav samt för att minska beroendet av externt förhyrda lokaler och därmed nyttja kommunens egna lokaler mer effektivt. Det kommer att i de flesta fall innebära en renovering alternativt ombyggnation av lokalerna för att skapa tillgänglighet för alla. Frågan kommer därför att behöva utredas ytterligare för se hur tänkta lokaler, i sin utformning, kan möta verksamheternas behov samt ställa

dessa alternativa objekt gentemot den förstudien som socialförvaltningen genomfört tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen avseende Lindgården. De behov som förvaltningen såg i samband med förstudien avseende förändringar gällande lokaler utifrån verksamhetens behov har till del behövts lösas genom andra interna förhyrningar då behoven av förändringar inte kunnat invänta framskjuten lokalplanering.

Vidare finns ett behov av att utveckla och bredda utbudet av daglig verksamhet. Nya lokaler skulle kunna möjliggöra etablering av fler verksamheter och aktiviteter, vilket stärker möjligheterna att erbjuda meningsfull sysselsättning utifrån individens behov. I detta ser socialnämnden även ett värde i att på sikt kunna utveckla mer tydliga inriktningar för olika verksamheter, exempelvis särskilda verksamheter för äldre deltagare samt verksamheter med större fokus på social gemenskap för personer med behov av detta.

Socialnämnden ser även ett värde i att kunna erbjuda verksamhet i flera geografiska delar av kommunen för att öka tillgänglighet och valfrihet för deltagare. Detta är särskilt relevant då behovet av daglig verksamhet ökar och antalet beslut som ska verkställas blir fler.

Daglig verksamhet avviker från den användningen som nuvarande detaljplan medger. Avvikelser kan normalt inte godtas för en åtgärd som har en annan användning än vad detaljplanen anger. Sedan plan och bygglagen ändrats i december 2025 har dock byggnadsnämndens möjlighet att ge bygglov för åtgärder som avviker från detaljplanen utökats något.

Miljö- och byggnadsförvaltningen bedömer att i det aktuella fallet är daglig verksamhet en sådan användning som kan prövas enligt de undantagsregler som finns i gällande lagstiftning (plan och bygglagen 9 kap 61§), under förutsättning att verksamheten är av den typen att den inte är störande för omgivningen.

Sammanfattningsvis bedömer socialnämnden att det kan finnas ett både kortsiktigt och långsiktigt behov av att nyttja dessa två lokaler och ser därför positivt på fortsatt dialog i frågan.

Förlängd skolbarnomsorg

Utifrån de föreslagna alternativen att flytta den anpassade grundskolan för årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan samt den anpassade grundskolan för årskurs 7-9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan, vill socialnämnden betona vikten av att även utreda förutsättningarna för om verksamheten gällande förlängd skolbarnomsorg skulle kunna organiseras och inrymmas i de aktuella lokalerna.

Socialnämnden bedömer att denna fråga behöver belysas särskilt ur ett barnrätts- och barnperspektiv, i enlighet med barnkonventionens intentioner.

En samlokalisering bedöms även kunna medföra positiva ekonomiska effekter ur ett kommunövergripande perspektiv. I dagsläget uppgår kostnaderna för de dagliga taxiresorna mellan skola och förlängd skolbarnomsorg för berörda barn och ungdomar till betydande belopp. Därutöver kan en samlad organisering av fritidsverksamheten skapa förutsättningar för ett mer resurseffektivt nyttjande av tillgängliga resurser. Mot denna bakgrund ser socialnämnden positivt på att tillsammans med barn- och utbildningsnämnden vidare belysa och analysera frågan

Socialnämnden bedömer vidare att förutsättningarna för att samlokalisera den förlängda skolbarnomsorgen med den anpassade grundskolans verksamhet bör ingå i den fortsatta utredningen.

Servicebostad

Utforska möjligheterna för ombyggnation av någon av förskolorna till servicebostad LSS för driftstart 2030, behovsinventering gällande boenden och lokaler beslutad av socialnämnden 2025-10-30 § 102.

Övriga beskrivna lokaler

Röseboskolans lokal bedömer socialnämnden sig inte vara i behov av.

Dan Nyberg
Ordförande socialnämnden

§ 92

Svar på remiss avseende rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

SBN 2026/204

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt bilagt yttrande ”Svar på remiss avseende rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov” och översänder det till barn- och utbildningsnämnden.

Bilaga

Bilaga 6: Svar på remiss avseende rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har den 8 juni 2026 remitterat ärendet *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* till bland andra samhällsbyggnadsnämnden. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som föreslås genomföras under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:

- förslag att stänga Björkvägens förskola
- förslag att stänga Åkaregatans förskola
- förslag att stänga Rösebo skola
- förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan
- förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan

Remissen översändes den 9 juni 2026. Nämnderna ombeds att inkomma med yttranden senast den 25 september 2026.

Strukturförslagen bedöms endast i begränsad omfattning medföra reella ekonomiska besparingar för samhällsbyggnadsnämnden, eftersom identifierade kostnadsminskningar inom vaktmästeri, lokalvård och kostverksamhet i

huvudsak regleras mot barn- och utbildningsnämnden som beställande nämnd. Samtidigt innebär flera av förslagen att lokaler tomställs, vilket medför hyresbortfall och risk för ökade vakanskostnader.

Förslagen innebär även en koncentration av verksamhet till färre enheter, vilket kan skapa förutsättningar för ett effektivare resursutnyttjande men också medför risk för övertalighet inom vissa verksamheter. Den viktigaste frågan ur samhällsbyggnadsnämndens perspektiv är därför den framtida användningen av de lokaler som lämnas, för att begränsa hyresbortfall och säkerställa en långsiktigt hållbar lokalförsörjning.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-26
- Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen
- Beslut BUN 2026-06-08 §51 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Sändlista

Handläggare av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden

Förvaltningschef SBF

Verksamhetschef fastighet och service

Administrativ chef

Verksamhetschef kostenheten

Förvaltningsekonom

Ekonom fastighet och service

Ekonom kostenheten

Vänersborgs kommun
Samhällsbyggnadsnämnden

YTTRANDE

2026-09-17

Dnr: SBN 2026/204

Handläggare
Frida Bang
frida.bang@vanersborg.se
0521-72 12 08

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Svar på remiss avseende rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden har den 8 juni 2026 remitterat ärendet *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* till bland andra samhällsbyggnadsnämnden. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som föreslås genomföras under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:

- förslag att stänga Björkvägens förskola
- förslag att stänga Åkaregatans förskola
- förslag att stänga Rösebo skola
- förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan
- förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan

Remissen översändes den 9 juni 2026. Nämnderna ombeds att inkomma med yttranden senast den 25 september 2026.

Sammanfattning av yttrande

Strukturförslagen bedöms endast i begränsad omfattning medföra reella ekonomiska besparingar för samhällsbyggnadsnämnden, eftersom identifierade kostnadsminskningar inom vaktmästeri, lokalvård och kostverksamhet i huvudsak regleras mot barn- och utbildningsnämnden som beställande nämnd. Samtidigt innebär flera av förslagen att lokaler tomställs, vilket medför hyresbortfall och risk för ökade vakanskostnader.

Förslagen innebär även en koncentration av verksamhet till färre enheter, vilket kan skapa förutsättningar för ett effektivare resursutnyttjande men också medför risk för övertalighet inom vissa verksamheter. Den viktigaste frågan ur samhällsbyggnadsnämndens perspektiv är därför den framtida användningen av de lokaler som lämnas, för att begränsa hyresbortfall och säkerställa en långsiktigt hållbar lokalförsörjning.

Yttrande

Samhällsbyggnadsnämndens konsekvensbeskrivning av strukturförslagens påverkan på kostnadseffektivitet och organisation redovisas nedan för respektive förslag.

1 Stängning av Björkvägens förskola

Följande strukturförslag innebär att Björkvägens förskola stängs och att barnen hänvisas till övriga kommunala förskolor i Vargön. Inom en radie av cirka en kilometer från Björkvägens förskola finns tre kommunala förskolor.

1.1 Fastighet och service

- Organisatoriska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

För enheten Fastighetsdrift och förvaltning innebär verksamhetsförändringen ett minskat behov av vaktmästeriresurser motsvarande cirka 15 procent av en heltidstjänst. Ur ett arbetsmiljöperspektiv bedömer enheten att förändringen inte medför några identifierbara konsekvenser.

Lokalvård

Den medarbetare som i dag utför lokalvård på Björkvägens förskola har en kombinationstjänst som omfattar 75 procent arbete inom kostenheten och 25 procent inom lokalvården. Anställningen är organisatoriskt placerad inom kostenheten, medan lokalvårdsuppdraget utförs på uppdrag av enheten Lokalvård.

Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom barn- och utbildningsnämndens bedömning att arbetsmiljön för lokalvårdsverksamheten vid Björkvägens förskola är mindre ändamålsenlig. Ur lokalvårdsverksamhetens perspektiv bedöms de

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29 Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: samhallsbyggnad@vanersborg.se

identifierade bristerna påverka förutsättningarna för en effektiv och ändamålsenlig arbetsmiljö.

Projekt

Förslaget bedöms inte medföra några organisatoriska konsekvenser för enheten Projekt i ett första skede.

- Ekonomiska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

En avveckling av verksamheten innebär att fastigheten tomställs, vilket medför ett årligt hyresbortfall på cirka 531 tkr. Om barn- och utbildningsnämnden säger upp hyresavtalet, upphör avtalet den 1 augusti 2027, vilket motsvarar ett hyresbortfall på cirka 225 tkr för höstterminen 2027.

Det bokförda värdet för Björkvägens förskola är 289 tkr. Återstående avskrivningstid är 15 år. Fastigheten har en underhållsskuld om cirka 1,7 mnkr, avseende komponenter som har uppnått sin tekniska livslängd.

Verksamhetsförändringen medför ett minskat behov av vaktmästeriresurser motsvarande cirka 15 procent av en tjänst, vilket innebär minskade personalkostnader för enheten Fastighetsdrift och förvaltning. Kostnadsminskningen uppgår till cirka 75 tkr per år, vilket motsvarar cirka 37 tkr för höstterminen 2027.

Lokalvård

Verksamhetsförändringen medför ett minskat behov av lokalvårdsresurser motsvarande cirka 25 procent av en heltidstjänst, vilket innebär minskade personalkostnader för enheten Lokalvård. Kostnadsminskningen uppgår till cirka 137 tkr per år, vilket motsvarar cirka 67 tkr för höstterminen 2027.

Projekt

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för enheten Projekt i ett första skede.

1.2 Kostenheten

- Organisatoriska konsekvenser

En tjänst motsvarande 75 procent av en heltidstjänst kan komma att bli övertalig till följd av förändringen. Tjänsten är i dag en kombinationstjänst fördelad mellan kostenheten (75 procent) och lokalvården (25 procent). Förändringen kan därför medföra behov av omplacering eller andra personalåtgärder.

Eftersom det i nuläget saknas information om vilka enheter de barn som i dag är inskrivna på Björkvägens förskola kommer att flyttas till, är det svårt att bedöma om en minskning av bemanningen kan genomföras. Beroende på belastningen i köken vid de mottagande enheterna kan det i stället uppstå behov av att förstärka bemanningen där.

Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom barn- och utbildningsnämndens bedömning att mottagningsköket vid Björkvägens förskola är mindre ändamålsenligt ur ett arbetsmiljöperspektiv. Ur kostenhetens perspektiv bedöms lokalernas utformning påverka förutsättningarna för en funktionell och hållbar arbetsmiljö.

- Ekonomiska konsekvenser

Måltiderna till Björkvägens förskola tillagas i dag i Silvertärnans kök. En avveckling av verksamheten skulle innebära att produktionen på Silvertärnan minskar med cirka 30 måltider per dag. Minskningen bedöms endast ge upphov till en marginell kostnadsbesparing eftersom huvuddelen av kökets fasta kostnader kvarstår.

Hyreskostnaden för köket på Björkvägens förskola överförs till Fastighet och service som tomställd lokal, under förutsättning att hyresavtalet sägs upp senast den 31 oktober 2026, vilket motsvarar nio månaders uppsägningstid. För kostenheten innebär detta endast en begränsad besparing under 2027. Eftersom kostnaderna regleras mot barn- och utbildningsnämnden medför besparingen dock ingen reell ekonomisk vinst för kostenheten.

När förskolan stängs upphör behovet av transporter mellan Silvertärnan och Björkvägen. Kostnader för transporter, overhead och måltidspool kvarstår dock i huvudsak och omfördelas mellan kvarvarande enheter. Någon större besparing uppstår därmed inte på övergripande nivå.

Råvarukostnaderna är rörliga och regleras årligen mot barn- och utbildningsnämnden utifrån faktiskt utfall. Förändringen bedöms därför inte medföra någon betydande ekonomisk effekt avseende livsmedelskostnader.

Den ekonomiska effekten av en stängning bedöms sammantaget vara begränsad. Besparingen uppskattas till cirka 180 tkr för kostenheten och består främst av eventuellt minskade personalkostnader samt vissa mindre driftkostnader. Bedömningen är dock osäker eftersom det i nuläget saknas information om vilka enheter som kommer att ta emot berörda barn och vilket bemanningsbehov som därigenom uppstår. Om mottagande enheter behöver förstärkas med personal kan besparingen minska eller helt utebli.

1.3 Summering

Stängningen av Björkvägens förskola innebär ett minskat resursbehov inom vaktmästeri, lokalvård och kostenheten. För kostenheten är den slutliga bemanningseffekten osäker eftersom mottagande förskolor och framtida resursbehov ännu inte är fastställda. För enheten Projekt bedöms inga organisatoriska konsekvenser uppstå.

Ekonomiskt medför förslaget ett hyresbortfall om cirka 225 tkr under höstterminen 2027. Samtidigt bedöms minskade personal- och driftkostnader uppgå till cirka 284 tkr, men dessa regleras mot barn- och utbildningsnämnden och utgör därför ingen reell ekonomisk besparing för samhällsbyggnadsnämnden. Förslaget bedöms därmed sammantaget medföra en negativ ekonomisk effekt för samhällsbyggnadsnämnden under 2027.

Den negativa ekonomiska effekten bedöms kvarstå även efter 2027, då intäktsbortfallet från den tomställda lokalen består till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras. Fastighetens omfattande underhållsskuld kan dessutom medföra ytterligare kostnader för att möjliggöra framtida användning.

2 Stängning av Åkaregatans förskola

Följande strukturförslag innebär att Åkaregatans förskola stängs och att barnen hänvisas till övriga kommunala förskolor i Onsjö. Inom en radie av cirka en kilometer från Åkaregatans förskola finns två kommunala förskolor.

2.1 Fastighet och service

- Organisatoriska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

För enheten Fastighetsdrift och förvaltning medför verksamhetsförändringen ett minskat behov av vaktmästeriresurser motsvarande cirka 20 procent av en heltidstjänst. Ur ett arbetsmiljöperspektiv bedömer enheten att förändringen inte medför några identifierbara konsekvenser.

Lokalvård

Lokalvårdens verksamhet påverkas organisatoriskt genom att en lokalvårdstjänst blir övertalig med knappt 22 procent om Åkaregatans förskola skulle stängas.

Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom barn- och utbildningsnämndens bedömning att arbetsmiljön för lokalvårdsverksamheten vid Åkaregatans förskola är mindre ändamålsenlig. Ur lokalvårdsverksamhetens perspektiv bedöms de identifierade bristerna påverka förutsättningarna för en effektiv och ändamålsenlig arbetsmiljö.

Projekt

Förslaget bedöms inte medföra några organisatoriska konsekvenser för enheten Projekt i ett första skede.

- Ekonomiska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

En avveckling av verksamheten innebär att fastigheten tomställs, vilket medför ett årligt hyresbortfall om cirka 422 tkr. Om barn- och utbildningsnämnden säger upp hyresavtalet, upphör det den 1 augusti 2027, vilket motsvarar ett hyresbortfall på cirka 179 tkr för höstterminen 2027.

Fastigheten har en underhållsskuld om cirka 3,1 mnkr, avseende komponenter som har uppnått sin tekniska livslängd samt ett planerat ventilationsbyte som ännu inte har genomförts. Åkaregatans förskola har ett bokfört värde på 343 tkr. Återstående avskrivningstid är 11 år.

Verksamhetsförändringen medför även ett minskat behov av vaktmästeriresurser motsvarande cirka 20 procent av en heltidstjänst, vilket innebär minskade personalkostnader. Kostnadsminskningen uppgår till cirka 99 tkr per år, vilket motsvarar cirka 50 tkr för höstterminen 2027.

Lokalvård

Verksamhetsförändringen medför även ett minskat behov av lokalvårdsresurser motsvarande cirka 22 procent av en heltidstjänst, vilket innebär minskade personalkostnader. Kostnadsminskningen uppgår till cirka 116 tkr per år, vilket motsvarar cirka 59 tkr för höstterminen 2027.

Projekt

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för enheten Projekt i ett första skede.

2.2 Kostenheten

- Organisatoriska konsekvenser

För kostenheten uppgick den totala bemanningen vid Åkaregatans förskola till 75 procent av en heltidstjänst år 2026. Strukturförslaget innebär att fler måltider kommer att tillagas vid Skördegatans förskola. Eftersom inga barn är placerade vid Åkaregatans förskola sedan höstterminen 2026 har kostenhetens verksamhet redan anpassats i samband med en pensionsavgång i juni 2026. Någon övertalighet bedöms därför inte uppstå till följd av förändringen.

Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom barn- och utbildningsnämndens bedömning att tillagningsköket vid Åkaregatans förskola är mindre ändamålsenligt ur ett arbetsmiljöperspektiv. Ur kostenhetens verksamhet bedöms lokalernas utformning påverka förutsättningarna för en funktionell och hållbar arbetsmiljö.

- Ekonomiska konsekvenser

Eftersom omställningen genomfördes redan under höstterminen 2026 är verksamheten anpassad inför 2027. Förändringen bedöms därför inte medföra några ytterligare personalkostnadsbesparingar inom kostenheten under 2027.

För de barn som flyttas från Åkaregatans förskola till andra enheter kvarstår kostnaderna för livsmedel. Råvarukostnaderna är rörliga och regleras genom årlig avräkning mot barn- och utbildningsnämnden utifrån faktiskt utfall i förhållande till

beställning. Förslaget bedöms därför inte medföra några besparingar avseende livsmedelskostnader.

Hyreskostnaden för köket på Åkaregatans förskola överförs till Fastighet och service som tomställd lokal, under förutsättning att hyresavtalet sägs upp senast den 31 oktober 2026, vilket motsvarar nio månaders uppsägningstid. För kostenheten medför detta endast en marginell besparing under 2027, beräknad till cirka 15 tkr. Besparingen är inte reell, eftersom kostnaden regleras mot barn- och utbildningsnämnden.

2.3 Summering

Stängningen av Åkaregatans förskola innebär ett minskat resursbehov inom vaktmästeri och lokalvård. För kostenheten bedöms inga organisatoriska konsekvenser uppstå eftersom verksamheten redan har anpassats inför 2027. För enheten Projekt bedöms inga organisatoriska konsekvenser uppstå.

Ekonomiskt medför förslaget ett hyresbortfall om cirka 179 tkr under höstterminen 2027. Samtidigt bedöms minskade personal- och driftkostnader uppgå till cirka 124 tkr, men dessa regleras mot barn- och utbildningsnämnden och utgör därför ingen reell ekonomisk besparing för samhällsbyggnadsnämnden. Förslaget bedöms därmed sammantaget medföra en negativ ekonomisk effekt för samhällsbyggnadsnämnden under 2027.

Den negativa ekonomiska effekten bedöms kvarstå även efter 2027, då intäktsbortfallet från den tomställda lokalen består till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras. Fastighetens omfattande underhållsskuld kan dessutom medföra ytterligare kostnader för att möjliggöra framtida användning.

3 Stängning av Rösebo skola

Följande strukturförslag innebär att Rösebo skola stängs inför höstterminen 2027. Eleverna hänvisas till Frändeskolan.

3.1 Fastighet och service

- Organisatoriska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

För enheten Fastighetsdrift och förvaltning medför verksamhetsförändringen ett minskat behov av vaktmästeriresurser motsvarande cirka 14,5 procent av en heltidstjänst. Ur ett arbetsmiljöperspektiv bedömer enheten att förändringen inte medför några identifierbara konsekvenser.

Lokalvård

Medarbetaren på Rösebo skola har en kombinationstjänst som omfattar lokalvård, kost och vaktmästeri. Anställningen är organisatoriskt placerad inom lokalvården. Från och med höstterminen 2026 fördelas tjänsten så att 20 procent av en heltidstjänst avser arbete inom kostenheten, 14,5 procent inom vaktmästeriverksamheten och 12,5 procent inom lokalvården på Rösebo skola. Resterande 53 procent av tjänsten utgörs av lokalvårdsarbete vid andra enheter inom verksamheten.

Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom barn- och utbildningsnämndens bedömning att arbetsmiljön för lokalvårdsverksamheten vid Rösebo skola är mindre ändamålsenlig. Ur lokalvårdsverksamhetens perspektiv bedöms de identifierade bristerna påverka förutsättningarna för en effektiv och ändamålsenlig arbetsmiljö.

Projekt

Förslaget bedöms inte medföra några organisatoriska konsekvenser för enheten Projekt i ett första skede.

- Ekonomiska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

En avveckling av verksamheten innebär att fastigheten tomställs, vilket medför ett årligt hyresbortfall på cirka 704 tkr. Om barn- och utbildningsnämnden säger upp hyresavtalet upphör det den 1 augusti 2027, vilket motsvarar ett hyresbortfall på cirka 299 tkr för höstterminen 2027.

Rösebo skolas bokförda värde uppgår till 6,4 mnkr. Återstående avskrivningstid är 30 år. Fastigheten har dessutom en underhållsskuld om cirka 258 tkr.

Verksamhetsförändringen medför samtidigt ett minskat behov av vaktmästeriresurser motsvarande cirka 14,5 procent av en heltidstjänst, vilket innebär minskade personalkostnader. Kostnadsminskningen uppgår till cirka 70 tkr per år, vilket motsvarar cirka 35 tkr för höstterminen 2027.

Lokalvård

Verksamhetsförändringen medför även ett minskat behov av lokalvårdsresurser motsvarande cirka 12,5 procent av en heltidstjänst, vilket innebär minskade personalkostnader. Kostnadsminskningen uppgår till cirka 63 tkr per år, vilket motsvarar cirka 34 tkr för höstterminen 2027.

Projekt

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för enheten Projekt i ett första skede.

3.2 Kostenheten

- Organisatoriska konsekvenser

Bemanningen utgörs i nuläget av en kombinationstjänst, där 20 procent av tjänsten omfattar arbete inom kostenheten. Det begränsade antalet elever som föreslås flyttas från Rösebo skola till Frändeskolan bedöms inte påverka produktionen i Dalboskolans kök, som redan i dag ansvarar för tillagningen av luncher till Frändeskolan.

- Ekonomiska konsekvenser

Måltiderna transporteras redan idag från Dalboskolans kök med skolbussen, vilket innebär att förslaget inte medför några tillkommande kostnader för produktion eller transporter av måltider.

De ekonomiska konsekvenserna avseende personalkostnader bedöms vara marginella och medför endast en begränsad besparing för verksamheten.

Hyreskostnaden för köket på Rösebo skola överförs till Fastighet och service som tomställd lokal, under förutsättning att hyresavtalet sägs upp senast den 30 september 2026, vilket motsvarar nio månaders uppsägningstid. För kostenheten innebär detta en beräknad besparing om cirka 150 tkr under 2027.

Råvarukostnaderna för livsmedel är rörliga och regleras årligen mot barn- och utbildningsnämnden utifrån faktiskt utfall. Förändringen bedöms därför inte medföra någon ekonomisk effekt avseende livsmedelskostnader.

Den samlade ekonomiska effekten av en stängning av Rösebo skola bedöms vara begränsad och utgörs främst av minskade personalkostnader under delar av året samt mindre besparingar inom vissa driftkostnader. Den totala besparingen uppskattas till

cirka 200 tkr. Besparingen är inte reell, eftersom kostnaden regleras mot barn- och utbildningsnämnden.

3.3 Summering

Stängningen av Rösebo skola innebär ett minskat resursbehov inom vaktmästeri, lokalvård och kostenheten. För enheten Projekt bedöms inga organisatoriska konsekvenser uppstå.

Ekonomiskt medför förslaget ett hyresbortfall om cirka 299 tkr under höstterminen 2027. Samtidigt bedöms minskade personal- och driftkostnader uppgå till cirka 269 tkr, men dessa regleras mot barn- och utbildningsnämnden och utgör därför ingen reell ekonomisk besparing för samhällsbyggnadsnämnden. Förslaget bedöms därmed sammantaget medföra en negativ ekonomisk effekt för samhällsbyggnadsnämnden under 2027.

Den negativa ekonomiska effekten bedöms kvarstå även efter 2027, då intäktsbortfallet från den tomställda lokalen består till dess att fastigheten får annan användning eller avyttras.

4 Flytt av anpassad grundskola årskurs 1–6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan

Följande strukturförslag innebär att elever i anpassad grundskola (AGR) flyttas från Mariedalskolan till lokaler i Tärnanskolan och Vingen från och med höstterminen 2027.

4.1 Fastighet och service

- Organisatoriska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

Barn- och utbildningsförvaltningen bedriver verksamhet i externt inhyrda lokaler där fastighetsägaren Hemsö ansvarar för fastighetsdriften. Felanmälningar hanteras direkt av verksamheten gentemot fastighetsägaren, vilket innebär att behovet av kommunala vaktmästarinsatser är mycket begränsat. Kommunens vaktmästare utför i dag endast mindre arbetsinsatser i lokalerna, motsvarande cirka 1,25 procent av en heltidstjänst.

Behovet av vaktmästeriresurser vid Vingen och Tärnanskolan kan dock behöva ses över och anpassas utifrån verksamhetens framtida omfattning och lokalutnyttjande. Om ett ökat behov av vaktmästeritjänster uppstår kommer arbetsmiljöaspekterna att hanteras utifrån en eventuell beställning från barn- och utbildningsförvaltningen.

Lokalvård

Lokalvården vid AGR Mariedalskolan motsvarar i dag cirka 138 procent av en heltidstjänst (1,38 årsarbetare), medan lokalvården vid Vingen motsvarar cirka 66 procent av en heltidstjänst. I de lokaler där AGR bedriver verksamhet i dag finns även grundskoleverksamhet. Lokalvården för dessa lokaler ingår i ovan angiven bemanning. I bedömningen har ingen hänsyn tagits till denna del av verksamheten, eftersom förutsättningarna för framtida lokalutnyttjande är okända.

Om eleverna i den anpassade grundskolan flyttas från AGR Mariedalskolan till Vingen bedöms det befintliga lokalvårdsavtalet för Vingen i huvudsak vara tillräckligt även efter flytten. Verksamhetsförändringen innebär därför att lokalvårdsbehovet vid AGR Mariedalskolan upphör, vilket medför att lokalvårdsresurser motsvarande cirka 138 procent av en heltidstjänst (1,38 årsarbetare) kan komma att bli övertaliga.

Projekt

Barn- och utbildningsförvaltningen har uttryckt önskemål om inflyttning i de nya lokalerna redan sommaren 2027. Med hänsyn till projektets omfattning samt behovet av förstudie, lokalplanering, projektering och upphandling bedöms denna tidplan inte kunna genomföras inom ramen för ordinarie kommunala processer.

Projektenheten bedömer att det finns erforderliga personalresurser och den kompetens som krävs för att genomföra uppdraget, under förutsättning att projektet prioriteras. Förslaget bedöms därmed inte medföra några organisatoriska konsekvenser avseende enhetens kapacitet att genomföra projektet.

För att möjliggöra inflyttning sommaren 2027 krävs dock att kommunstyrelsen frångår ordinarie beredningss- och beslutsordning samt att projektering och upphandling kan påbörjas omgående. Den avgörande utmaningen bedöms därmed inte vara resurs- eller kompetensförsörjningen, utan den mycket pressade tidplanen. Utan ett sådant avsteg bedöms inflyttning tidigast kunna ske efter år 2027.

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29 Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: samhallsbyggnad@vanersborg.se

- Ekonomiska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

Verksamhetsförändringen medför en marginell minskning av behovet av vaktmästeriresurser, vilket innebär oförändrade personalkostnader.

Lokalvård

Befintligt avtal för lokalvård på Vingen och Silvertärnan bedöms i huvudsak vara tillräckligt utifrån dagens förutsättningar, även vid en flytt av den anpassade grundskolan till dessa lokaler. Utifrån detta antagande bedöms förändringen medföra en övertalighet inom enheten Lokalvård motsvarande cirka 138 procent av en heltidstjänst (1,38 årsarbetare), vilket innebär minskade personalkostnader. Kostnadsminskningen uppgår till cirka 682 tkr per år, vilket motsvarar cirka 371 tkr för höstterminen 2027.

Projekt

En flytt av den anpassade grundskolan till Vingen bedöms medföra betydande investeringskostnader för nödvändiga lokalanpassningar, exempelvis avseende tillgänglighet och verksamhetens särskilda behov. Kostnaderna avser investeringar som finansieras av beställande nämnd, barn- och utbildningsnämnden, och utgör därmed inte någon direkt kostnad för samhällsbyggnadsnämndens verksamhet som utförare.

Det finns en risk att kostnaderna ökar om projektet behöver genomföras inom en kort tidsram. En forcerad tidplan kan begränsa möjligheterna till planering och genomförande enligt ordinarie processer.

Eftersom någon förstudie ännu inte har genomförts råder osäkerhet kring projektets omfattning och totala kostnad. Denna osäkerhet bör tydliggöras som en risk i beslutsunderlaget.

4.2 Kostenheten

- Organisatoriska konsekvenser

Måltiderna till anpassad grundskola (årskurs 1–6) omfattar en hög andel special- och behovskoster samt individuellt anpassade måltider. Detta ställer särskilda krav på

kompetens, organisation och logistik. Kostenheten behöver därför se över produktionen av specialanpassad kost, som kräver specialistkompetens och anpassade logistiska lösningar. Området är komplext och innefattar flera beroenden, vilket innebär att en fördjupad analys och noggrann planering krävs innan en långsiktigt hållbar organisation kan fastställas. Förändringarna kan medföra ökade kompetenskrav i berörda kök, särskilt avseende hantering av avancerade special- och behovskoster.

Eleverna i den anpassade grundskolan på Mariedalskolan är i dag fördelade mellan skolans huvudbyggnad och externa lokaler. Vissa elever äter i Mariedalskolans skolrestaurang, som får sina måltider från skolans tillagningskök. Andra elever äter i anslutning till mottagningsköket Rymden, som är beläget i den externa lokalen Mars. Rymden är ett mottagningskök där maten levereras från Odenköket. Det finns även elever som får sina måltider serverade i klassrummen, och även dessa måltider levereras från Odenköket.

I samma byggnad som mottagningsköket Rymden finns även grundskola och fritidshem. Elever från dessa verksamheter äter också i anslutning till mottagningsköket Rymden. Även om samtliga elever i den anpassade grundskolan enligt förslaget flyttas till Tärnanskolan och Vingen inför höstterminen 2027 kommer övrig verksamhet att finnas kvar i Mars som längst till 2030.

Om eleverna i grundskolan och fritidshemmet även fortsättningsvis ska äta i anslutning till mottagningsköket Rymden, och barn- och utbildningsnämnden vill upprätthålla samma servicenivå som i dag, bedöms förändringen inte medföra någon övertalighet bland måltidsbiträden. Behovet av en tjänst motsvarande 75 procent av en heltidstjänst kvarstår därmed på samma nivå som i dag.

- Ekonomiska konsekvenser

Kostenheten har genomfört en mindre investering i mottagningsköket Rymden, vilket medför kvarvarande kapitalkostnader under flera år. Någon besparing av lokalkostnader uppstår inte, eftersom dessa även fortsättningsvis belastar barn- och utbildningsnämnden. Den huvudsakliga ekonomiska effekten av förändringen bedöms vara minskade transportkostnader, då behovet av externa transporter kan upphöra. Sammantaget bedöms den ekonomiska effekten för kostenheten vara begränsad.

4.3 Summering

Flytten av anpassad grundskola (årskurs 1–6) från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan medför begränsade organisatoriska konsekvenser för samhällsbyggnadsnämnden. Inom lokalvården kan resurser motsvarande cirka 138 procent av en heltidstjänst (1,38 årsarbetare) bli övertaliga, medan Fastighetsdrift och förvaltning endast påverkas marginellt. För kostenheten bedöms ingen övertalighet uppstå, men förändringen ställer ökade krav på planering, logistik och kompetens avseende special- och behovskoster. För enheten Projekt bedöms det finnas tillräckliga resurser för genomförandet, men tidplanen är mycket utmanande.

Ekonomiskt bedöms förslaget medföra minskade personalkostnader inom lokalvården om cirka 371 tkr under höstterminen 2027. Kostnadsminskningen regleras dock mot barn- och utbildningsnämnden som beställande nämnd och utgör därför ingen reell ekonomisk besparing för samhällsbyggnadsnämnden. Eventuella investeringskostnader för lokalanpassningar finansieras av barn- och utbildningsnämnden, medan den ekonomiska effekten för kostenheten bedöms vara begränsad. Sammantaget bedöms förslaget medföra begränsade ekonomiska konsekvenser för samhällsbyggnadsnämnden under 2027.

5 Flytt av anpassad grundskola årskurs 7–9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan

Följande strukturförslag innebär att elever i anpassad grundskola, årskurs 7–9, flyttas från Torpaskolan till Silvertärnan och Vingen från och med höstterminen 2027. Förflyttningen sker etappvis fram till höstterminen 2029. Därmed behöver ingen elev byta skola under pågående utbildning, utan kan fullfölja sin skolgång på Torpaskolan. Elever som påbörjar årskurs 7 kommer i stället att placeras på Silvertärnan och Vingen.

5.1 Fastighet och service

- Organisatoriska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

Förslaget bedöms inte medföra några organisatoriska konsekvenser för enheten Fastighetsdrift och förvaltning. Behovet av vaktmästeriresurser vid Silvertärnan och Vingen kan dock behöva ses över och anpassas utifrån verksamhetens framtida

omfattning och lokalutnyttjande. Ur ett arbetsmiljöperspektiv bedöms förslaget inte medföra några identifierbara konsekvenser.

Lokalvård

I detta yttrande har ingen hänsyn tagits till eventuella förändringar inom lokalvårdsverksamheten på Silvertärnan, Vingen eller Torpaskolan, eftersom sådana förutsättningar inte har redovisats. Bedömningen utgår därför från att befintliga lokalvårdsavtal vid dessa enheter kvarstår oförändrade.

Projekt

Förslaget bedöms inte medföra några direkta organisatoriska konsekvenser för Projektenheten. Om förändringen medför behov av lokalanpassningar, ombyggnationer eller andra investeringsåtgärder på Vingen, Silvertärnan eller Torpaskolan behöver dessa utredas och beställas i särskild ordning. Eventuella konsekvenser avseende tidplan, kostnader och genomförande är beroende av omfattningen av de framtida lokalåtgärderna.

- Ekonomiska konsekvenser

Fastighetsdrift och förvaltning

Utifrån nuvarande förutsättningar bedöms förslaget inte medföra några ekonomiska konsekvenser för enheten Fastighetsdrift och förvaltning.

Lokalvård

Utifrån nuvarande förutsättningar bedöms förslaget inte medföra några ekonomiska konsekvenser för enheten Lokalvård.

Projekt

Några ekonomiska konsekvenser för Projektenheten kan inte identifieras utifrån föreliggande förslag. Eventuella kostnader uppstår först om verksamhetsförändringen medför behov av lokalanpassningar, ombyggnationer eller andra investeringsåtgärder. Sådana behov behöver i så fall utredas och prövas inom ramen för ordinarie investeringsprocess.

5.2 Kostenheten

- Organisatoriska konsekvenser

Måltiderna till anpassad grundskola (årskurs 7–9) omfattar en hög andel special- och behovskoster samt individuellt anpassade måltider. Detta ställer särskilda krav på kompetens, organisation och logistik. Kostenheten behöver därför se över produktionen av specialanpassad kost, som kräver specialistkompetens och anpassade logistiska lösningar. Området är komplext och innefattar flera beroenden, vilket innebär att en fördjupad analys och noggrann planering krävs innan en långsiktigt hållbar organisation kan fastställas.

Skolrestaurangen vid Torpaskolan är i dag ett mottagningskök som får måltider och råvaror levererade från Odenköket. Restaurangen är belägen i samma byggnad som produktionsköket, vilket innebär att externa transporter inte behövs. Verksamheten serverar elever i grundskolans högstadium och anpassad grundskola. Bemanningen motsvarar 240 procent av en heltidstjänst (2,4 årsarbetare) i integrerade tjänster, där arbetsuppgifter utförs både i skolrestaurangen och i Odenköket.

Enligt strukturförslaget flyttas elever i anpassad grundskola successivt från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan. Från och med höstterminen 2027 bedöms antalet serverade måltider vid Torpaskolan minska med cirka 1 900 portioner per läsår, vilket motsvarar en minskning av produktionsvolymen i Odenköket.

Volymminskningen bedöms dock vara begränsad i förhållande till verksamhetens totala omfattning. Eftersom övriga elevgrupper kvarstår påverkas inte behovet av bemanning och förändringen bedöms inte medföra några personalreduceringar. Arbetsuppgifterna vid både skolrestaurangen och Odenköket kvarstår i huvudsak oförändrade.

Utifrån nuvarande förutsättningar bedöms Silvertärnans kök kunna hantera den tillkommande produktionen för elever i anpassad grundskola vid Vingen och Silvertärnan inom ramen för befintlig bemanning motsvarande 366 procent av en heltidstjänst (3,66 årsarbetare). Bedömningen grundar sig bland annat på att produktionen till Björkvägens förskola upphör.

Bedömningen är dock förenad med osäkerhet. Det finns i dagsläget begränsad kunskap om det framtida antalet elever i anpassad grundskola samt omfattningen av behovs- och specialkost. Även graden av individuella anpassningar kan påverka kökens arbetsbelastning och det framtida resursbehovet.

- Ekonomiska konsekvenser

Mot bakgrund av de organisatoriska förutsättningarna bedöms förändringen inte medföra någon ekonomisk effekt under 2027. Volymminskningen är begränsad och påverkan på Odenkökets produktion bedöms vara marginell. Förändringen kan hanteras inom befintliga resursramar. Bedömningen är dock förenad med osäkerhet, eftersom fullständig information om framtida elevantal och behov av specialkost ännu saknas. De ekonomiska konsekvenserna bör därför följas upp när förutsättningarna har klarlagts närmare.

5.3 Summering

Flytten av anpassad grundskola (årskurs 7–9) från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan bedöms inte medföra några direkta organisatoriska konsekvenser för Fastighetsdrift och förvaltning, Lokalvård eller Projektenheten utifrån nuvarande förutsättningar. För kostenheten innebär förändringen ökad komplexitet avseende special- och behovskoster, men den minskade måltidsvolymen bedöms kunna hanteras inom befintlig bemanning och utan personalreduceringar.

Utifrån nuvarande förutsättningar bedöms förslaget inte medföra några ekonomiska konsekvenser för samhällsbyggnadsnämnden under 2027. Eventuella kostnader kan uppstå först om verksamhetsförändringen medför behov av lokalanpassningar eller andra investeringsåtgärder. Bedömningen är samtidigt förenad med osäkerhet eftersom framtida elevantal samt behov av special- och behovskoster ännu inte är fullt klarlagda.

6 Analys och slutsatser

Strukturförslagen bedöms sammantaget endast i begränsad omfattning bidra till ekonomiska besparingar för samhällsbyggnadsnämnden. De kostnadsminskningar som identifierats inom vaktmästeri, lokalvård och kostverksamhet regleras i huvudsak mot barn- och utbildningsnämnden som beställande nämnd och utgör därför inte några reella besparingar för samhällsbyggnadsnämndens verksamhet.

Samtidigt innebär flera av förslagen att lokaler tomställs, vilket medför hyresbortfall för samhällsbyggnadsnämnden. För Björkvägens förskola, Åkaregatans förskola och Rösebo skola uppgår det sammanlagda hyresbortfallet under höstterminen 2027 till cirka 703 tkr. Om lokalerna inte kan tas i anspråk för annan verksamhet bedöms strukturförslagen därmed sammantaget medföra en negativ ekonomisk effekt för nämnden.

Ur samhällsbyggnadsnämndens perspektiv är det därför angeläget att så långt som möjligt undvika vakanta lokaler. Tomställda byggnader innebär fortsatt ansvar för drift, tillsyn, underhåll och kapitalbundna kostnader samtidigt som de inte nyttjas för kommunal verksamhet. En längre period av vakans riskerar dessutom att öka underhållsbehovet och minska fastigheternas värde.

Frågan har samverkats inom kommunens lokalförsörjningsgrupp, där berörda förvaltningar genomfört en inledande analys av möjligheterna att använda de lokaler som kan komma att bli lediga för annan kommunal verksamhet. I analysen har socialförvaltningen identifierat behov av lokaler för bland annat daglig verksamhet och servicebostäder enligt LSS. Förvaltningen har därför uttryckt intresse av att utreda om lokalerna vid Björkvägens och Åkaregatans förskolor kan vara lämpliga för sådana verksamheter, främst med inriktning daglig verksamhet.

Analysen ska dock ses som ett första underlag på tjänstepersonsnivå. Eftersom respektive nämnd ansvarar för beslut om verksamhetsutveckling och framtida lokalbehov behöver frågan först behandlas och förankras politiskt. Därefter kan fördjupade utredningar genomföras avseende lokalernas lämplighet, behov av anpassningar och framtida användning.

Strukturförslagen innebär även en koncentration av verksamhet till färre enheter. Detta kan på sikt skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande. Samtidigt finns risk för övertalighet inom vissa verksamheter. Den faktiska effekten är dock beroende av framtida lokalutnyttjande, omställningsåtgärder och möjligheterna till omplacering av berörd personal.

För kostenheten innebär strukturförslagen en koncentration av verksamheten till färre enheter. Viss effektiviseringspotential finns genom minskade transportbehov och förbättrad logistik, men den ekonomiska effekten bedöms vara begränsad. Samtidigt ökar beroendet av de kvarvarande köken och av väl fungerande transportlösningar, vilket ställer högre krav på planering, samordning och beredskap.

En särskild utmaning för kostenheten är att bedöma de ekonomiska effekterna när förutsättningarna för framtida elevplaceringar, måltidsflöden och behov av specialkost ännu inte är fullt klarlagda. Beräkningarna är därför förenade med osäkerhet och de faktiska besparingseffekterna kan i nuläget inte fastställas med säkerhet.

Sammantaget bedöms strukturförslagen i första hand ge ekonomiska effekter för barn- och utbildningsnämnden, medan konsekvenserna för samhällsbyggnadsnämnden främst är kopplade till lokalförsörjning, hyresbortfall och hantering av eventuella övertaliga resurser. Den viktigaste faktorn för att begränsa negativa ekonomiska konsekvenser är därför att de lokaler som lämnas av barn- och utbildningsnämnden så långt som möjligt kan tas i anspråk för annan kommunal verksamhet.

Ann-Marie Jonasson
Ordförande

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29 Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: samhallsbyggnad@vanersborg.se

§ 192

Beslut om yttrande Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun

KS 2026/275

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner och översänder bilagt yttrande *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun* till barn- och utbildningsnämnden.

Bilaga/bilagor

Bilaga 10: Yttrande Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun

Deltog inte i beslutet

Lena Eckerbom Wendel (M) deltog inte i beslutet.

Protokollsanteckning

Ordföranden godkände följande protokollsanteckning av Lena Eckerbom Wendel (M)

Det övergripande ansvaret för Kommunstyrelsen är *ha ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning*. Dessutom bereder Kommunstyrelsen de ärenden som är av så strategisk vikt att beslut fattas av Kommunfullmäktige.

Yttrande Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun, 2026-06-12, tar istället avstamp i en punkt mycket längre ner i reglementet och lyfter som den viktigaste aspekten av en ändrad skolstruktur ”Kommunstyrelsens verksamhet bedöms endast påverkas vad gäller tillhandahållande av IT tjänster. Ur detta perspektiv bedöms förslagen inte ge någon besparing”.

Det kommer sedan ett tillägg som förutsätter ett ”fortsatt” arbete kring förskolor och grundskolors geografiska läge och lite resonemang om lokalkostnader för lokaler man går ur, men utan att ta ställning i grundfrågan.

Var våra förskolor och skolor ska ligga och hur stora de ska vara är en strategisk fråga för alla våra invånare!

Frågan förtjänar ett större fokus från den styrande konstellationen i Vänersborgs kommun.

Lena Eckerbom Wendel (M)

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att remittera ärendet *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (daterad 2026-05-08) till kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden för yttrande. Yttrandet ska vara barn- och utbildningsnämnden tillhanda senast 2026-09-25.

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram förslag på yttrande enligt bilaga som svar på remissen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 136
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-12 Yttrande Förskoloroch skolor i Vänersborgs kommun
- Yttrande Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun
- Beslut BUN 2026-06-08 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun - Översynav organisationen utifrån förändrade behov
- Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Sändlista

Handläggare av ärendet
Barn- och utbildningsnämnden

Handläggare
Anna Högmark
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-72 25 27

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Yttrande förskolor och skolor i Vänersborgs kommun

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51 att remittera ärendet Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov (daterad 2026-05-08) till kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden för yttrande. Nämnderna ombeds inkomma med yttranden till barn- och utbildningsnämnden senast 2026-09-25. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som avser förslag för genomförande under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:

- förslag att stänga Björkvägens förskola
- förslag att stänga Åkaregatans förskola
- förslag att stänga Rösebo skola
- förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan
- förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7-9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan

Barn- och utbildningsnämnden beslutade i samma ärende att ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med vidare utredningar och underlag som bedöms relevanta för strukturförslag som redovisas i rapporten Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov (daterad 2026-05-08). Återrapportering till barn- och utbildningsnämnden ska ske löpande.

Sammanfattning av yttrande

Kommunstyrelsen ser positivt på att barn- och utbildningsnämnden har påbörjat arbetet med att anpassa förskole- och skolstrukturen utifrån förändrad demografi. Förslagen bedöms i huvudsak ligga i linje med kommunens lokalförsörjningspolicy och bidra till ett mer effektivt resursutnyttjande. Samtidigt framhåller kommunstyrelsen att rapporten behöver kompletteras med mer detaljerade ekonomiska analyser. För de förslag som innebär utökade lokalkostnader behöver eventuella alternativ belysas och investeringsbehov samt tidplaner utredas närmare. Kommunstyrelsen betonar även vikten av att handlingsalternativ för de lokaler som kan komma att omställas utreds snarast. Det fortsatta arbetet bör ske med ett kommunövergripande perspektiv och i nära samverkan mellan nämnderna, så att planering av lokaler, investeringar och avveckling stödjer kommunens långsiktiga behov och ekonomiska förutsättningar.

Yttrande

Kommunstyrelsens verksamhet bedöms endast påverkas vad gäller tillhandahållande av IT tjänster. Ur detta perspektiv bedöms förslagen inte ge någon besparing. Befintliga Switchar och fiberanslutningar bör vara kvar för att upprätthålla fastighetsstyrning vad gäller värme, ventilation mm. Om beslut angående eventuell försäljning eller ny hyresgäst fattas omprövas frågan. Eventuella kostnadsbesparingar går in i tjänstekatalogen, när och om det sker så stärker det nästkommande års tjänstekatalog. Vid flytt av anpassad grundskola tillkommer förändringsarbete och de arbetskostnaderna ingår i tjänstekatalogen.

Kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. I ansvaret ligger att leda och samordna strategisk planering av kommunens utveckling och lokalplanering samt säkerställa att styrdokument och arbetssätt etableras och efterföljs vad gäller lokalförsörjningen. Kommunstyrelsen vill därmed även yttra sig över förslagen ur detta perspektiv.

Kommunstyrelsen konstaterar att den ekonomiska utvecklingen är svag de närmsta åren samtidigt som behovet av välfärd ökar. Enligt kommunens befolkningsprognos visar den demografiska utvecklingen på färre barn och unga och fler äldre. I SKR:s genomlysning av kommunens ekonomi från hösten 2024, rekommenderades kommunen att ta fram en resursfördelningsmodell för att tydligare synliggöra det förändrade resursbehov, som kan kopplas till kommunens befolkningsprognos. Kommunstyrelsen beslutade 2025-12-03 § 231 att uppdra till kommunstyrelsens budgetberedning att använda resursfördelningsmollen i rapport 1, Resursfördelning baserad på befolkningsprognos, som underlag inför ramsättningen, från och med Mål- och resursplan 2028–2030.

Rapporten visar att behovet av förskole- och skolplatser förväntas minska samtidigt som lokalkostnaderna bedöms öka till följd av lokalernas underhållsbehov vilket påverkar förvaltningens långsiktiga ekonomiska förutsättningar. Det är av största vikt att barn- och utbildningsnämnden beaktar kommunens befolkningsprognos och därmed anpassar organisation och verksamhet efter förändrade behov. Resurser behöver frigöras till verksamheter där befolkningsprognosen visar på ökade behov. Kommunstyrelsen ser mycket positivt på att arbetet med att anpassa strukturen efter en förändrad demografi har inletts av barn- och utbildningsnämnden.

Rapportens förslag, som omfattar avveckling av lokaler, minskning av extern inhyrning samt omflyttning av verksamheter, bedöms ligga i linje med gällande lokalförsörjningspolicy. Ur ett lokalstrategiskt perspektiv bör lokalstrukturen utformas så att den är robust över tid, möjliggör effektivt resursutnyttjande och skapar flexibilitet i förhållande till förändrade behov. Perspektiven bedöms ha beaktats i utredningen.

Förskolor och grundskolor geografiska läge samt lokalernas och utemiljöernas utformning är avgörande för en välfungerande verksamhet. För att göra rapportens förslag mer heltäckande skulle åtgärder och prioriteringar när det gäller förskolornas och skolornas utemiljöer kunna lyftas fram tydligare. Utemiljöerna är en mycket viktig

del av förskolors och skolors funktionella förutsättningar, som i hög grad kan påverkar såväl barnens som personalens vardag.

Även om Barn- och utbildningsförvaltningens förslag i huvudsak bedöms vara väl underbyggda noterar kommunstyrelsen att det i rapporten saknas alternativprövningar för de omflyttningar som innebär investeringar och utökade lokalkostnader. År 2027 är detta aktuellt vid en flytt av den anpassade grundskolan. Då alternativprövning saknas går det inte att bedöma om dessa lösningar är de mest effektiva för kommunen som helhet. Vidare bedömer kommunstyrelsen att investeringsbehov och tidplaner bör utredas närmare innan beslut om tilldelning av investeringsmedel fattas. Innan beslut om fastighetsinvesteringar fattas bör en förstudie genomföras för de förslag som överstiger investeringar om 25 prisbasbelopp i enlighet med riktlinjer för lokalförsörjning.

Förslaget om att flytta den anpassade grundskolan uppskattas i rapporten innebära en investering om 15–20 mnkr år 2027. Även om projektet nybyggnation av idrottshall Mariedalsskolan utgår innebär förslaget att fastighetsinvesteringarna utökas år 2027 i en budget som redan överskrider kommunens finansiella mål för investeringar.

Stängs Björkvägens och Åkaregatans förskola samt Rösebo skola lämnas kommunala lokaler. Även tomställda lokaler innebär en kostnad för kommunen. Kommunstyrelsen ser att möjliga handlingsalternativ för de aktuella fastigheterna bör utredas snarast för att undvika onödiga kostnader.

En viktig fråga som berörs är ifall kommunen ska planera för nybyggnation och bevaka platser för det. Här kan i vissa fall perspektivet behöva vara längre än tio år fram i tiden och det finns stora osäkerheter. Med rapporten som grund kan den frågan arbetas vidare med. I tidigare arbete med Målbild 2050 lyftes fram ett långsiktigt behov av ökad grundskolekapacitet i nordvästra delarna av Vänersborgs stad. Den slutsatsen bygger på en tidigare och då lite högre prognos när det gäller nybyggnation av bostäder och befolkningstillväxt. Det kan fortfarande bli aktuellt att lyfta fram det behovet på lång sikt, men det förefaller klokt att inte driva den frågan för kommande tioårsperiod, utan istället utgå från de förslag som beskrivs i rapporten. Rapporten Målbild 2050 kommer att omarbetas utifrån ändrade prognoser och då kommer barn- och utbildningsförvaltningens rapport att utgöra ett viktigt underlag.

Sammantaget ser kommunstyrelsen positivt på en anpassning av strukturen efter förändrad demografi. Rapporten utgör dock ett övergripande underlag och saknar analys av fullständiga ekonomiska effekter. Det är av stor vikt att det fortsatta arbetet präglas av ett kommunövergripande perspektiv, där planering av lokaler, investeringar och avveckling sker i nära samverkan mellan nämnderna.

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Postadress:	**Besöksadress:**	**Telefon:**	**Webbplats:**	**E-post:**
Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg	Sundsgatan 29 Vänersborg	0521-72 10 00	www.vanersborg.se	kommun@vanersborg.se

§ 57

Remissvar avseende barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov

KUFRN 2026/90

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och översänder det till barn- och utbildningsnämnden. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51, BUTN 2025/61, att ärendet avseende översyn av deras organisation skulle översändas för yttrande till samtliga nämnder. Förvaltningen har berett ärendet utifrån de efterfrågade punkterna och bedömer att översynens förslag får liten påverkan på kultur- och fritidsnämndens verksamheter. Den del som avser grundskola i Frändefors kommer att beröra kultur- och fritidsnämndens biblioteksfilial i Frändeskolan och det behöver vidare utredas mellan våra två förvaltningar, vilket barn- och utbildningsförvaltningen också konstaterar i sin rapport. Förvaltningen bedömer dock att påverkan på biblioteksfilialen inte bör utgöra något hinder för barn- och utbildningsnämndens vidare beslut om sin organisering.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse remissvar avseende barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov, 2026-08-17
- Yttrande avseende barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Barn och utbildningsnämndens beslut 2026-06-08 § 51, BUTN 2025/61 Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun översyn av organisationen utifrån förändrade behov
- Rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov (daterad 2026-05-08)

Sändlista

Handläggare av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetschefer Kultur respektive Fritid, Kultur- och fritidsförvaltningen

Utdragsbestyrkande

Handläggare
Anna Svensson
anna.svensson@vanersborg.se
0521-72 14 30

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Yttrande avseende barn- och utbildningsnämndens översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2026-06-08 § 51, BUTN 2025/61, att ärendet avseende ”Översyn av organisationen utifrån förändrade behov” skulle översändas för yttrande till samtliga nämnder enligt nedan;

Nämnderna ombeds inkomma med yttranden till barn- och utbildningsnämnden senast 2026-09-25. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som avser förslag för genomförande under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:

- *förslag att stänga Björkvägens förskola*
- *förslag att stänga Åkaregatans förskola*
- *förslag att stänga Rösebo skola*
- *förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan*
- *förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7-9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan*

Yttrande

Kultur- och fritidsnämndens yttrande utgår ifrån grundfrågan om kostnadseffektivitet och organisation. Utifrån punkterna i barn- och utbildningsnämndens remissförfrågan så berör följande två delar kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden;

- Biblioteksfilial i Frändeskolan
- Mariedalskolans idrottshall

Förslag att stänga Rösebo skola

I rapportens kapitel ”3.10.7 Strukturförslag Frändefors och Rösebo årskurs F-9”, beskriver barn- och utbildningsförvaltningen en förändring i skolstrukturen vilket medför att Frändeskolan under en period behöver större elevutrymme för att i nästa skede avlämnas. Rapporten beskriver vidare att ” Utrymme för den kommunala biblioteksfilialen som idag är lokaliserad i Frändeskolan behöver utredas”. Kultur- och fritidsnämnden kommer att avsätta personalresurs för att medverka i utredning av

Signature reference: 70559f4d-0c24-4405-be34-ac39df58d494

alternativ om det blir aktuellt. Det arbetet bör ske i samverkan mellan förvaltningarna då biblioteksfilialen med fördel ska kunna nyttjas av både allmänheten som folkbibliotek samt skoleleverna på ett bra sätt. Nämnden bedömer att påverkan på biblioteksfilialen inte bör utgöra något hinder för barn- och utbildningsnämndens vidare beslut om sin organisering.

Förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan

I rapportens kapitel ”3.10.13 Strukturförslag Centrala Vänersborg årskurs F-6 inklusive anpassad grundskola”, beskriver barn- och utbildningsförvaltningen en förändring i skolstrukturen som medför att de ”... föreslår barn- och utbildningsnämnden att avsluta ärendet gällande Mariedalskolans idrottshall för att i stället omprioritera en del av medlen för att renovera och verksamhetsanpassa Vingen, Tärnanskolan och Silvertärnan…” Det innebär i så fall att ingen nybyggnation av Mariedalsskolans idrottshall kommer att ske. Kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i lokalplanering av idrottshallen och den innehåller delar avseende ökade möjligheter för föreningslivet. Nämnden bedömer dock att behovet av inomhushallar för föreningslivet är tillfredsställt med befintliga anläggningar och ser därmed inga hinder för förslaget utifrån sin verksamhet. Snarare blir det mer kostnadseffektivt även för kultur- och fritidsnämnden att inte genomföra nybyggnationen.

Övriga punkter i barn- och utbildningsnämndens remissförfrågan har ingen påverkan på kultur- och fritidsnämndens verksamheter.

Ann-Sofie Dolk Olsson
Ordförande, kultur- och fritidsnämnden

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg
Besöksadress: Vänersborg
Telefon: 0521-72 10 00
Webbplats: www.vanersborg.se
E-post: kulturfritid@vanersborg.se

Signature reference: 70559f4d-0c24-4405-be34-ac39df58d494

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Ann-Sofie Ulrika Maria Olsson
Date: 2026-09-22 14:29:06
BankID refno: 01a0c917-355a-78a3-a323-9bec4b558b3b

Ann-Sofie Olsson

Signature reference: 70559f4d-0c24-4405-be34-ac39df58d494

Björkvägens förskola - Enkät till vårdnadshavare

Enkät till vårdnadshavare på Björkvägens förskola

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför en prövning av barnets bästa med anledning av förslaget att stänga Björkvägens förskola, vilket ni fått information om tidigare. Om beslut fattas om stängning av Björkvägens förskola kommer samtliga barn på Björkvägen att erbjudas plats på Hallebergs förskola.

I prövningen av barnets bästa kan ni vårdnadshavare bidra med er kunskap om barnets/barnens behov och förutsättningar. Det är viktigt att era svar utgår från hur barnet/barnen kan uppleva och påverkas av olika alternativ, inte från vuxnas egna åsikter eller ställningstaganden. Du svarar på en enkät oavsett om du har fler barn på förskolan. Det är frivilligt att svara på enkäten. Enkäten är anonym och kan besvaras till och med 30/8 kl. 23.00.

Resultatet kommer att användas som en del av beslutsunderlaget i den fortsatta beredningen av ärendet. All information hanteras med respekt för den personliga integriteten och redovisas på gruppnivå.

1. Vilka negativa konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Björkvägens förskola kan få för ditt/dina barn? Beskriv utifrån barnets/barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

2. Vilka positiva konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Björkvägens förskola kan få för ditt/dina barn? Beskriv utifrån barnets/barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

3. Övrigt som är viktigt ur ditt/dina barns perspektiv vid en eventuell stängning av förskolan som inte täckts av föregående frågor?

Björkvägens förskola - Enkät till personal

Enkät till personalen på Björkvägens förskola

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför en prövning av barnets bästa med anledning av förslaget att stänga Björkvägens förskola, vilket ni fått information om tidigare. Om beslut fattas om stängning av Björkvägens förskola kommer samtliga barn på Björkvägen att erbjudas plats på Hallebergs förskola.

I prövningen av barnets bästa har ni personal möjlighet att bidra med er kunskap om barnens behov och förutsättningar. Det är viktigt att era svar utgår från hur barnen kan uppleva och påverkas av olika alternativ, inte från vuxnas egna åsikter eller ställningstaganden. Det är frivilligt att svara på enkäten. Enkäten är anonym och kan besvaras till och med 30/8 kl. 23.00.

Resultatet kommer att användas som en del av beslutsunderlaget i den fortsatta beredningen av ärendet. All information hanteras med respekt för den personliga integriteten och redovisas på gruppnivå.

1. Vilka negativa konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Björkvägens förskola kan få för barnen? Beskriv utifrån barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

2. Vilka positiva konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Björkvägens förskola kan få för barnen? Beskriv utifrån barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

3. Övrigt som är viktigt ur barnens perspektiv vid en eventuell stängning av förskolan som inte täckts av föregående frågor?

Björkvägens förskola frågemall - barnsamtal

Personal på Björkvägens förskola utförde barnsamtal med 3-4 åringarna utifrån följande frågeställningar:

- Kan du berätta vad du tycker om vår förskola?
- Hur mår du när du är här på förskolan?
- Vad är det som gör att du mår bra/inte bra?
- Vad är viktigt för att du ska må bra här på förskolan?
- Vad tycker du mest om på vår förskola? (ute/inne)
- Är det något du vill ändra här på förskolan.
- Vad tänker du om vi flyttar till en annan förskola?
- Vad vill du ha med dig om vi flyttar till en annan förskola?
- Vad tycker du att vi vuxna ska tänka på om det blir en förändring?
- Är det något mer du vill berätta för mig som jag inte har frågat om?

Dialogmöte gällande förslag om stängning av Björkvägens förskola

Tid och plats: 2 september 2026, Björkvägens förskola

Deltagare: Tjänstepersoner från barn- och utbildningsförvaltningen, ordförande i barn- och utbildningsnämnden, vårdnadshavare Björkvägens skola.

Inledning

Orsaken till mötet: Barn- och utbildningsnämnden ska fatta ett beslut som rör de som bjudits in till mötet.

Presentation av deltagare från förvaltning och nämnd på mötet: Bo Carlsson (Barn- och utbildningsnämndens ordförande), Sofia Bråberg (förvaltningschef), Pernilla Dahlstrand (verksamhetschef förskola), Oskar Andersson (utvecklingsledare, antecknar), Pia Mattsson (rektor).

Ärendegång:

- Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat med en översyn av förskole- och grundskoleorganisationen utifrån minskade barn- och elevantal. Barn- och utbildningsförvaltningen presenterade en rapport till barn- och utbildningsnämnden den18 maj 2026 med ett antal strukturförslag, varav ett är att stänga Björkvägens förskola.
- Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 8 juni 2026 att ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att gå vidare med arbetet att ta fram kompletterande utredningar och underlag som bedöms relevanta för presenterade strukturförslag.
- Barn- och utbildningsnämnden ska behandlas ärendet den 12 oktober 2026.
- Ärendet kan, om barn- och utbildningsnämnden för det vidare, behandlas i kommunstyrelsen den 11 november 2026 och slutligen i kommunfullmäktige den 25 november 2026.

Inledning

Pia Mattsson inleder och hälsar välkomna. Sofia Bråberg informerar om arbetet som ligger till grund för förslaget om att stänga Björkvägens förskola, varför mötet hålls och vad syftet är. Syftet är att informera vårdnadshavare om vad som skulle ske om beslut om att stänga Björkvägens förskola fattas och att samla in vårdnadshavares frågor och synpunkter, vilket sedan blir en del av beslutsunderlaget.

Pia Mattsson informerar om att om ett beslut fattas om stängning så kan barn och personal från Björkvägens förskola flyttas över till Hallebergs förskola.

Frågor från vårdnadshavare

Kommer barnen att få en egen yta på Hallebergs förskola eller kommer de blandas med övriga barn på Hallebergs förskola? *Rektor svarar att det kommer behöva ske en planering om hur lokalerna på Hallebergs förskola ska användas om det blir ett beslut, men att utgångspunkten är att hålla samman barngrupperna från Björkvägens förskola om en flytt blir aktuell.*

Är personalen nöjda med förslaget? En liknande fråga är om rektor eller förvaltningen upplever att personalen är positiv till flytt?
Rektor svarar att hon inte kan svara för personalen, men att de har en bra dialog sinsemellan, samt att rektors ansvar är att planera utefter de beslut som fattas. Personalen trivs på Björkvägens förskola och tycker att det är en välfungerande verksamhet.

Varför är det bra att lägga ned, vad är det positiva och handlar det bara om ekonomi? En liknande fråga är om förvaltningen vill att förslaget ska gå igenom för att det känns som att förvaltningen är positiv till det?
Förvaltningschef svarar att de minskande barnantalen gör att barn- och utbildningsförvaltningen behöver göra förändringar för att resurser ska kunna riktas till kvaliteten i förskolan och skolan, och att det viktigaste för det är personalen. Om större del av resurserna läggs på lokaler, så blir det mindre kvar att lägga på personal. Förvaltningschefen säger att förslagen om stängning av enheter är utifrån en helhetsbild i kommunen, och det handlar inte om att de specifika verksamheterna inte är välfungerande.

Hur man kan vara säkra på att barnantalet ska fortsätta att minska och om det är ett förhastat beslut att stänga redan nu? *Utvecklingsledare svarar att prognoser inte är garanterade att stämma, men att kommunens befolkningsprognos och SCB:s framskrivningar visar på ett fortsatt minskande barnantal i Vänersborgs kommun. Minskningen ses inte bara framåt i tiden, om man ser tillbaka till år 2018 bodde det 399 1-5 åringar i Vargön, och i augusti 2026 var det 304 barn. En stor minskning har redan skett.*

Finns det ett maxantal för hur många barn per pedagog det får vara? *Verksamhetschef svarar att det inte finns någon lagstiftning kring det men att Skolverket har riktmärken.*

Hur många barn per personal är det i Vänersborgs kommun? *Verksamhetschef svarar att det är 5 barn per personal i förskolan i Vänersborgs kommun. Tillägg i efterhand: Enligt Skolverkets statistikdatabas var antal barn per heltidstjänst år 2025 i Vänersborgs kommun 5.0.*

Är det ett mindre antal vårdnadshavare som har sökt till Björkvägens förskola? Upplevelsen är det är många som vill ha sina barn på Björkvägens förskola och det känns snopet att det tas ifrån en, att den förskolan man valt för sitt barn kan stängas. *Rektor svarar att hon inte upplever att det är färre som vill ha sina barn på Björkvägens förskola, men att det är färre barn som har behov av förskola generellt.*

Kommer det vara lika hög personalbemanning på Hallebergs förskola som Björkvägens förskola*? Rektor svarar att personalbemanningen på Hallebergs förskola*

och Björkvägens förskola är väldigt lika, och att tanken är att personalen på Björkvägens förskola flyttar med barnen om ett beslut fattas. Därför är också tanken att personalbemanningen fortsatt ska vara densamma om en flytt blir aktuell.

Hur många personal är det på Halleberg? *Rektor svarar att bemanningen på Hallebergs förskola just nu är 12.45 heltidstjänster och på Björkvägens förskola 5.30 heltidstjänster. Per barn är det ungefär lika mycket personal på båda förskolorna.*

Hur stora skulle barngrupperna bli om Björkvägens förskola flyttar över och delar lokaler med Hallebergs förskola? *Rektor svarar att det i Hallebergs förskola är samma gruppuppdelning som på Björkvägens förskola, där det är två storarbetslag som har två grupper inom sig, precis som på Björkvägens förskola där det är ett storarbetslag med två grupper inom sig. På Hallebergs förskola skulle det då bli tre storarbetslag med två grupper inom vardera arbetslag på samma sätt som det är idag både på Hallebergs förskola och Björkvägens förskola.*

Hur ser utemiljöerna ut på Halleberg? *Rektor svarar att utemiljön är uppdelad i tre större gårdar. En bakom förskolan, och en på varje sida om förskolan och så finns en mindre gård framför.*

Barnen har anpassat sig bra på Björkvägens förskola. Hur kan ni stötta barnen som tvingas flytta och tycker att det känns jobbigt? *Rektor svarar att om det blir ett beslut om stängning kommer barnen få gå med personalen till Hallebergs förskola och hälsa på, se och vara i lokalerna, vara med på måltider, vara utomhus och leka, och att det görs under en period så att barnen kan känna sig trygga inför en förändring.*

Behöver man som vårdnadshavare vara med och skola in på Halleberg? *Nej, personalen på Björkvägens förskola är med i första hand. Om det finns särskilda behov eller önskemål går det att diskutera men det är ingen förväntan som finns på vårdnadshavarna och inget behov som verksamheten ser.*

Hur mycket skulle förskoleavgiften behöva höjas för att förskolan skulle kunna vara kvar? *Verksamhetschef svarar att inga sådana uppgifter finns framtagna.*
Tillägg i efterhand: Förskoleavgiften är reglerad genom maxtaxa och i enlighet med den förordning som reglerar detta. Avgiftsnivåerna fastställs årligen av Skolverket. Avgiften som vårdnadshavarna betalar motsvarar inte vad en plats i förskolan kostar.

Kan man omfördela barnen mellan förskolorna så att varje enhet blir mer hållbar? *Rektor svarar att det arbetet har genomförts mellan rektorerna i Vargön och pågått i ungefär ett och ett halvt år. Syftet med det har varit att kunna behålla personalbemanningen på förskolorna. Nu minskar barnantalet ytterligare och det är svårare att få ihop det.*

Varför valde man just Björkvägens förskola i Vargön? *Rektor svarar att det dels handlar om att det är närmare till Hallebergs förskola och Lindvägens förskola från Björkvägens förskola, medan Näckrosvägens förskola är närmare Granås förskola och behöver stötta den delen av området. Förvaltningschef svarar att det är en tvåavdelningsförskola som varit aktuell, och att det då landat i förslag om Björkvägens förskola utifrån geografi, lokaler och möjlighet att få plats med barnen i förskolor nära.*

Är man garanterad plats på Hallebergs förskola om Björkvägens förskola läggs ned? *Ja, barn- och utbildningsförvaltningen kommer då att omplacera barnen till Hallebergs förskola.*

Om man skulle vilja välja en plats på en mindre förskola, är man garanterad plats då? *Verksamhetschef svarar att nej, det är man inte. Man kan alltid göra en ny ansökan om byte av förskola. Det finns ingen garanti för att få den placeringen man önskar.*

Synpunkter från vårdnadshavare

Upplevelsen är att det är mindre grupper och fler pedagoger på Björkvägens förskola, vilket gör att alla barn blir sedda.

Det finns en oro för större barngrupper på en ny förskola.

Björkvägens förskola är en lugn och trygg miljö, en flytt till en större förskola kan innebära mer högljudda miljöer.

Det upplevs bra och mer familjärt att ha mindre barngrupper, så som det är på Björkvägens förskola idag.

Det finns en oro att barnen flyttas till en förskola som blir full och att det är en stor förskola med många barn.

Det bör omfördelas medel från andra nämnder till barn- och utbildningsnämnden. Det är en prioriteringsfråga för kommunen och det är en dålig prioritering att lägga pengar på en bro som inte behövs och i stället lägga ned en förskola.

Barnen borde prioriteras och barnfamiljer borde gynnas. Om problemet är att det inte föds tillräckligt många barn borde man göra det lättare för barnfamiljer. Flytta medel från socialnämnden eller andra delar i kommunen i stället.

Oro att det inte kommer leda någon vart vad vårdnadshavare säger eller har för synpunkter.

Det finns en upplevelse av att man känner sig liten, att det som arbetar emot föräldrarna och barnen är ekonomi och att man kan inte göra något åt det.

Det påtalas att det medialt och i politiska debatter ofta nämns att man vill minska barngrupper, och det känns som att förslaget om att stänga Björkvägens förskola går emot det.

Önskemål om att veta innan beslut hur barngrupper kommer se ut på Hallebergs förskola om det skulle bli en flytt, vilka lokaler barnen ska vara i och så vidare, så att man som förälder kan bestämma hur man ska agera framåt och innan beslut. *Rektor berättar att man gärna får maila henne, och att man gärna får komma till Hallebergs förskola för att visas runt.*

Vårdnadshavarenkät: Konsekvenser för eleverna vid eventuell stängning av Rösebo skola

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför en prövning av barnets bästa med anledning av förslaget att stänga förslaget att stänga Rösebo skola från och med höstterminen 2027, vilket ni fått information om tidigare. Om beslut fattas om stängning av Rösebo skola kommer samtliga barn att erbjudas plats på Frändeskolan.

I prövningen av barnets bästa vill vi ta del av barnens perspektiv. För yngre barn kan vårdnadshavare bidra genom att beskriva hur de tror att barnet upplever sin situation och hur barnet kan påverkas av en eventuell stängning av skolan. Vi ber er därför att så långt som möjligt utgå från barnets tankar, känslor och behov när ni svarar på enkäten. Alla vårdnadshavare har möjlighet att besvara enkäten. Om du har flera barn på skolan svarar du ändå endast på en enkät. Det är frivilligt att svara på enkäten. Enkäten är anonym och kan besvaras till och med den 6 september.

Resultatet kommer att användas som en del av beslutsunderlaget i den fortsatta beredningen av ärendet. All information hanteras med respekt för den personliga integriteten och redovisas på gruppnivå.

* Obligatoriskt

1. Vilka positiva konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Rösebo skola kan få för ditt/dina barn? *

   Beskriv utifrån barnets/barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

2. Vilka negativa konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Rösebo skola kan få för ditt/dina barn? *

   Beskriv utifrån barnets/barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

3. Övrigt som är viktigt ur ditt/dina barns perspektiv vid en eventuell stängning av skolan som inte täckts av föregående frågor?

Det här innehållet har inte skapats och stöds inte av Microsoft. Data du skickar kommer att skickas till formulärets ägare.

Microsoft Forms

Personalenkät: Konsekvenser för barnen vid eventuell stängning av Rösebo skola

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför en prövning av barnets bästa med anledning av förslaget att stänga Rösebo skola, vilket ni fått information om tidigare. Om beslut fattas om stängning av skolan kommer samtliga barn erbjudas plats på Frändeskolan.

I prövningen av barnets bästa har ni personal möjlighet att bidra med er kunskap om barnens behov och förutsättningar. Det är viktigt att era svar utgår från hur barnen kan uppleva och påverkas av olika alternativ, inte från vuxnas egna åsikter eller ställningstaganden. Det är frivilligt att svara på enkäten. Enkäten är anonym och kan besvaras t o m 6/9.

Resultatet kommer att användas som en del av beslutsunderlaget i den fortsatta beredningen av ärendet. All information hanteras med respekt för den personliga integriteten och redovisas på gruppnivå.

1. Vilka positiva konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Rösebo skola kan få för barnen? *

   Beskriv utifrån barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

2. Vilka negativa konsekvenser tror du att en eventuell stängning av Rösebo skola kan få för barnen? *

   Beskriv utifrån barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

3. Övrigt som är viktigt ur barnens perspektiv vid en eventuell stängning av skolan som inte täckts av föregående frågor?

Det här innehållet har inte skapats och stöds inte av Microsoft. Data du skickar kommer att skickas till formulärets ägare.

Microsoft Forms

Elevfrågor Rösebo skola

- Kan du berätta om vad som gör att du känner dig glad och trygg i skolan?
- Finns det något i skolan som gör dig orolig, ledsen eller otrygg? Berätta gärna.
- Hur är det att åka till Frändeskolan under tisdagar?
- Har du fått veta att din skola kanske ska flytta?
- När du hör att skolan kanske ska flytta, vilka tankar får du då?
- Om skolan skulle flytta, finns det något som du tänker mycket på eller känner dig orolig för?
- Finns det något som du skulle tycka var roligt eller spännande med en ny skola?
- Vad tycker du är viktigast för att det ska bli bra om skolan flyttar? Kan du berätta varför det är viktigt?
- Vad behöver de vuxna göra och tänka på för att du ska känna dig trygg om skolan flyttar?
- Hur behöver en skola vara för att du ska kunna lära dig och må bra där?
- Vad tycker du att vuxna behöver veta innan de bestämmer sig?
- Om du fick bestämma en sak om det blir en flytt till en ny skola, vad skulle det vara?
- Är det något mer du vill berätta som vi inte har frågat om?

Dialogmöte gällande förslag om stängning av Rösebo skola

Tid och plats: 26 augusti 2026, Rösebo skola

Deltagare: Tjänstepersoner från barn- och utbildningsförvaltningen, ordförande i barn- och utbildningsnämnden, vårdnadshavare Rösebo skola.

Inledning

Orsaken till mötet: Barn- och utbildningsnämnden ska fatta ett beslut som rör de som bjudits in till mötet.

Presentation av deltagare från förvaltning och nämnd på mötet: Bo Carlsson (Barn- och utbildningsnämndens ordförande), Sofia Bråberg (förvaltningschef), Tomas Granat (verksamhetschef grundskola), Oskar Andersson (utvecklingsledare, antecknar), Pernilla Bredberg (rektor).

Ärendegång:

- Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat med en översyn av förskole- och grundskoleorganisationen utifrån minskade barn- och elevantal. Barn- och utbildningsförvaltningen presenterade en rapport till barn- och utbildningsnämnden 18 maj 2026 med ett antal strukturförslag, varav ett är att stänga Rösebo skola.
- Barn- och utbildningsnämnden beslutade 8 juni 2026 att ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att gå vidare med arbetet ta fram kompletterande utredningar och underlag som bedöms relevanta för presenterade strukturförslag.
- Barn- och utbildningsnämnden ska behandlas ärendet den 12 oktober 2026.
- Ärendet kan, om barn- och utbildningsnämnden för det vidare, behandlas i kommunstyrelsen 11 november 2026 och slutligen i kommunfullmäktige 25 november 2026.

Inledning

Sofia Bråberg hälsar välkomna och informerar om arbetet som ligger till grund för förslaget om att stänga Rösebo skola, varför mötet hålls och vad syftet är. Syftet är att samla in vårdnadshavares frågor och synpunkter, vilket sedan blir en del av beslutsunderlaget. Efter inledningen öppnas det upp för dialog, frågor och synpunkter.

Frågor från vårdnadshavare

Tittar man på personalbesparingar i utredningsskedet? *Förvaltningschef svarar att det i helheten har berörts översiktligt i den rapporten som lagts fram och att det är en del som förvaltningen behöver undersöka vidare, och att det är något som kommer vara en del i den vidare utredningen som genomförs inför att ärendet ska gå till barn- och utbildningsnämnden i oktober.*

Kommer det vara uppdaterade siffror gällande prognoser av barn/elevtal när frågan tas upp igen? *Utvecklingsledare svarar att det kommer vara uppdaterade befolkningsprognoser i det underlag som förvaltningen tar fram i den vidare utredningen.*

Kan man få uppdaterade siffror gällande underhållsbehov? *Verksamhetschef svarar att det ska undersökas. Tillägg i efterhand: Det redovisade underhållsbehovet beräknas på samma sätt för hela kommunens fastighetsbestånd och baseras på underhållsplaner där byggnadsdelars och tekniska systems förväntade livslängd ligger till grund för beräkningar. Beräkningarna är schablonmässiga.*

Hur mycket vikt läggs vid olika delar av rapporten, som vad vårdnadshavare och barn tycker och har för synpunkter? *Förvaltningschef svarar att alla delar skrivs fram till underlaget som går till politiken och så får politiken ta ställning utifrån de underlag de har. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer beakta samtliga delar och göra en avvägning mellan olika perspektiv när man lägger fram förslag.*

Det finns flera förslag om att stänga enheter. Tävlar Rösebo skola mot de andra förslagen i utredningen om vilken som ska vara kvar eller vilken som ska läggas ned? *Förvaltningschef svarar att de olika förslagen inte hör ihop på det sättet och att förslagen inte på något sätt viktas mot varandra.*

Synpunkter från vårdnadshavare

I rapporten *(tillägg: Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov)* finns en kartläggning av Rösebo skolas lokaler och de pedagogiska förutsättningarna. I kartläggning är vissa delar rödmarkerade, till exempel skolbibliotek och labbsalar för naturorienterande ämnen. I läroplanen för årskurs F-3 finns inget behov av labbsalar vilket gör att rödmarkeringen är missvisande och påverkar den sammanvägda bedömningen av lokalernas ändamålsenlighet. Lokalerna är bättre än de ser ut att vara i bedömningen. *Verksamhetschef svarar att förvaltningen utgått från samma mall för samtliga grundskolor, och att det är en bedömning av lokalerna, inte av verksamheten. Att vissa delar är röda innebär inte att skolan inte klarar av att uppfylla behoven som behövs för verksamheten.*

I kartläggningen av lokalerna står att underhållsbehovet för lokalerna är 3,3 miljoner kronor på 10 års sikt. Frågor lyfts angående hur det är framräknat, då upplevelsen är att det inte stämmer överens med lokalens skick. Summan känns högre än det verkliga behovet. Frågor uppkommer också om huruvida det är schablonberäkningar eller en bedömning av lokalerna som gjorts på plats. *Verksamhetschef och*

utvecklingsledare svarar att det är en schablonberäkning som görs av fastighetsägaren. Den görs på samma sätt för samtliga kommunalägda lokaler.

Det lyfts i rapporten att det finns ett bortval av Rösebo skola bland boende i skolområdet Rösebo. Det påpekas att områdesindelningen i sig kan ge en missvisande bild då elever kan ha kortare avstånd till andra skolor än Rösebo skola. Om skolområdesindelningen hade sett annorlunda ut hade det som kallas ett bortval i rapporten inte funnits i den utsträckningen som hävdas.

Mindre klasser och mindre sammanhang kan vara positivt för barnen. Att det är mycket samtal kring att minska skolklasser i den nationella debatten, och det redan finns på Rösebo skola. Det upplevs som mycket positivt av vårdnadshavarna.

Under de kommande tre åren ser det ut att ske en uppgång i elevantal i Rösebo. Att stänga skolan samtidigt som elevantalet och efterfrågan på skolplats i Rösebo växer vore negativt.

Det känns inte bra att eleverna på Rösebo skola ska behöva flytta till Frändeskolan där det är en sämre arbetsmiljö för elever och personal, utifrån att lokalerna är i sämre skick, än på Rösebo skola. Det upplevs också som en felaktig planering att eleverna på Rösebo skola först ska flytta till Frändeskolan för att sedan flytta till Dalboskolan när den står färdigrenoverad enligt förslaget i rapporten. Om eleverna ska flyttas är det bättre att flytta dem när Dalboskolan står klar. Det är inte bra för eleverna och det gör att det blir flera förändringar på ett antal år.

Eleverna får en bra start på skollivet på Rösebo skola, vilket rustar dem för en bra och lyckad skolgång vidare.

Det är viktigt att det finns service för medborgarna även på landsbygden. Det lyfts också att risken om en skola läggs ned på landsbygden är det påverkar hela bygden negativt, att färre vill flytta dit, färre vill etablera sig med mera.

Det finns en stor vinning i den idyll som Rösebo skola är, gällande elevernas trygghet, miljö och sammanhang.

Det lyfts att en anledning till att Rösebo skola väljs bort är att skolan återkommande är nedläggningshotad, vilket gör att man som vårdnadshavare inte vill sätta sitt barn där då risken är att eleverna flyttas under skolgången.

Skolskjuts är ett problem och en lösning. Dels upplevs bristfällig kommunikation kring vilka möjligheter som finns när det gäller skolbuss. Det är problematiskt att eleverna endast hänvisas till en buss efter skoltid. Det går tomma bussar förbi skolan senare som bör kunna nyttjas för verksamheten och som skulle underlätta för elever och vårdnadshavare då man behöver kunna få ihop vardagspusslet. Att skolskjuts inte erbjuds i den utsträckning som behövs gör att vårdnadshavare behöver välja andra skolor för sina barn. En bättre lösning kring skolskjuts hade kunnat göra så att fler vårdnadshavare hade kunnat välja Rösebo skola för sina barn.

Det finns ingen förskola i Rösebo, det är det enda området i kommunen där det inte finns en förskola. Om det hade funnits en förskola i området är det troligt att fler barn hade gått vidare till att gå i skolan i Rösebo. Att etablera en förskola i Rösebo hade gett

skolan bättre förutsättningar. Det påverkar vardagspusslet att man behöver ha barnen på en förskola som ligger längre ifrån Rösebo skola då det blir två hämtningar.

Det kan komma merkostnader med att lämna en bra och välfungerande verksamhet.

Det finns en stark emotionell anledning till att vårdnadshavare inte vill att Rösebo skola ska stängas. Det har varit en mycket bra skola för många barn. Effekten av att lägga ned Rösebo skola blir att det inte längre är lönt att bo på landsbygden. Att det finns en lågstadieskola är en betydande service och viktig för bygden.

Det är viktigt att ekonomin och den eventuella ekonomiska vinningen av att lägga ned Rösebo skola studeras noga, för det finns inga andra argument för att lägga ned skolan.

Det kan vara stora skillnader i hur man som elev mår i mindre och större skolor. Den psykiska ohälsan är ett stort problem och det kan påverka att man som elev behöver gå på större skolor. I det avseendet kan det vara bättre och tryggare på mindre skolor.

Det finns tillval till Rösebo skola också, det finns de som önskar att ha sina barn i Rösebo skola för de förutsättningar som finns här.

Det går elever på Frändeskolan som går på fritids i Rösebo skola (efter årskurs 3). Det behöver också vara med i beräkningarna.

När det inte finns förskola i Rösebo kan det innebära att föräldrar väljer en förskola i annan kommun och det kan senare även innebära att man väljer en skola i en annan kommun, vilket påverkar kommunen negativt. Om det finns förskola i Rösebo skulle det innebära att fler vill ha sina barn i Rösebo skola och fler elever på Rösebo skola.

Det påtalas att det finns flera exempel på att det är positivt med en förskola för att elevantalet i en skola ska växa.

Nu kommer det tre år med bra elevunderlag i området. Rösebo skola borde låtas vara kvar under tre år och sedan kan det fattas ett nytt beslut när Dalboskolan (enligt förslag om att renovera Dalboskolan och samlokalisera med Frändeskolan) kan vara klar att ta emot eleverna.

Ökande barnunderlag under kommande tre år kan innebära att fler vill börja på Rösebo skola. Det borde undersökas om det är fler som vill börja på skolan kommande år.

Det bör undersökas hur många som vill välja förskoleklass på Rösebo skola inför nästa läsår innan det fattas beslut om att lägga ned eller inte.

Det är viktigt att det förstärks att det inte är bra att flytta till eleverna i Rösebo skola till sämre arbetsmiljöer. Frändeskolan bedöms vara i dåligt skick och att arbetsmiljön brister. I Rösebo är lokalerna i gott skick. Det är inte ett bra förslag att försämra lokaler och arbetsmiljö för barnen.

Det påtalas att befolkningsprognoser pekar nedåt på längre sikt men man behöver också ha med sig att om skolan lägger ned så kan det bli ännu sämre och då bidrar man till att den nedgången fortsätter.

Signalvärdet om en liten skola på landsbygden läggs ned är att kommunen vill fokusera på centralisering och att mindre tätorter bortprioriteras.

Det finns en stor gemenskap och en gemensam anda i Rösebo som är engagerad och vill kämpa för att skolan ska finnas kvar.

Personalenkät: Konsekvenser för barnen vid eventuell flytt av anpassad grundskola

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför en prövning av barnets bästa med anledning av förslaget att flytta anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen, vilket ni fått information om tidigare. Om beslut fattas om flytt av anpassad kommer samtliga barn på anpassad grundskola att gå i anpassad grundskola på Tärnanskolan och Vingen.

I prövningen av barnets bästa har ni personal möjlighet att bidra med er kunskap om barnens behov och förutsättningar. Det är viktigt att era svar utgår från hur barnen kan uppleva och påverkas av olika alternativ, inte från vuxnas egna åsikter eller ställningstaganden. Det är frivilligt att svara på enkäten. Enkäten är anonym och kan besvaras t o m 6/9.

Resultatet kommer att användas som en del av beslutsunderlaget i den fortsatta beredningen av ärendet. All information hanteras med respekt för den personliga integriteten och redovisas på gruppnivå.

1. Vilka positiva konsekvenser tror du att en eventuell flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen kan få för barnen? *

   Beskriv utifrån barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

2. Vilka negativa konsekvenser tror du att en eventuell flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen kan få för barnen? *

   Beskriv utifrån barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

3. Övrigt som är viktigt ur barnens perspektiv vid en eventuell flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen som inte täckts av föregående frågor?

Det här innehållet har inte skapats och stöds inte av Microsoft. Data du skickar kommer att skickas till formulärets ägare.

Microsoft Forms

Vårdnadshavarenkät: Konsekvenser för barnen vid eventuell flytt av anpassad grundskola

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför en prövning av barnets bästa med anledning av flytta anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen, vilket ni fått information om tidigare. Om beslut fattas om flytt av skolan kommer samtliga barn i anpassad grundskola på Mariedalskolan att flytta till Tärnanskolan och Vingen.

I prövningen av barnets bästa vill vi ta del av barnens perspektiv. För yngre barn kan vårdnadshavare bidra genom att beskriva hur de tror att barnet upplever sin situation och hur barnet kan påverkas av en eventuell flytt av skolan. Vi ber er därför att så långt som möjligt utgå från barnets tankar, känslor och behov när ni svarar på enkäten. Alla vårdnadshavare har möjlighet att besvara enkäten. Om du har flera barn på skolan svarar du ändå endast på en enkät. Det är frivilligt att svara på enkäten. Enkäten är anonym och kan besvaras till och med den 6 september.

Resultatet kommer att användas som en del av beslutsunderlaget i den fortsatta beredningen av ärendet. All information hanteras med respekt för den personliga integriteten och redovisas på gruppnivå.

* Obligatoriskt

1. Vilka positiva konsekvenser tror du att en eventuell flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen kan få för ditt/dina barn? *

   Beskriv utifrån barnets/barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

2. Vilka negativa konsekvenser tror du att en eventuell flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen kan få för ditt/dina barn? *

   Beskriv utifrån barnets/barnens perspektiv hur de kan uppleva och påverkas av en eventuell stängning.

3. Övrigt som är viktigt ur ditt/dina barns perspektiv vid en eventuell flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnanskolan och Vingen som inte täckts av föregående frågor?

Det här innehållet har inte skapats och stöds inte av Microsoft. Data du skickar kommer att skickas till formulärets ägare.

Microsoft Forms

Intervjufrågor till eleverna
Mariedalskolan anpassad grundskola

1. **Kan du berätta om vad som gör att du känner dig glad och trygg i skolan?**

Exempelvis:

 Skola/lokalen

 Klassrum

 Lärare

 Matsal

 Kompisar

Skolämnen

 Rast

2. Finns det något i skolan som gör dig orolig, ledsen eller otrygg?

Exempelvis:

Att bli ensam

Höga ljud

Bråk

Svårt att hitta

Stress

Skola/lokalen

Lärare

Kompisar

Rast

Klassrum

Matsal

Skolämnen

3. Om din skola skulle flytta och byta lokaler, vilka tankar får du då?

Exempelvis:

 Glad

 Nyfiken

 Orolig

 Rädd att något ska bli sämre

 Ledsen

 Arg

 Känns bra och tryggt

 Lugnt, det spelar ingen större roll

 Jag har frågor

 Vet inte

4. Vad tänker du om elever i årskurs 1-9 skulle gå i samma skola?

 Bra

 Inte bra

 Vet inte

5. **Vad tycker du är viktigast för att det ska bli bra om skolan flyttar? Kan du berätta varför det är viktigt?**

Exempelvis:

 Klassrum

 Lekmaterial

 Skolgård

 Matsal

 Buss/Taxi

 Personal

 Kompisar

6. **Vad behöver de vuxna göra och tänka på för att du ska känna dig trygg om skolan flyttar?**

Exempelvis:

 Samma personal

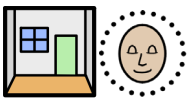
 Samma kompisar

 Samma hjälpmedel som jag har idag

 Eget klassrum

 Att få besöka den nya skolan innan flytten

 Få se bilder på den nya skolan i förväg

 Lugna och trivsamma lokaler

 Bra rastmiljö och lekredskap

7. **Hur behöver en skola vara för att du ska kunna lära dig och må bra där?**

Exempelvis:

 Lugn i klassrummet

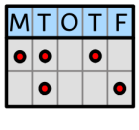
 Bra möbler

 Hjälpmedel

 Stöd av lärare

 Kompisar att arbeta med

 Eget rum när det blir för stökigt

Tydliga bilder och scheman

8. **Om du fick bestämma en sak om det blir en flytt till en ny skola, vad skulle det vara?**

Tack för dina tankar!

Dialogmöte gällande förslag om flytt av anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnan och Vingen

Tid och plats: 14 september 2026, Mariedalskolan

Deltagare: Tjänstepersoner från barn- och utbildningsförvaltningen, ordförande i barn- och utbildningsnämnden, vårdnadshavare Mariedalskolans anpassade grundskola.

Inledning

Orsaken till mötet: Barn- och utbildningsnämnden ska fatta ett beslut som rör de som bjudits in till mötet.

Presentation av deltagare från förvaltning och nämnd på mötet: Bo Carlsson (Barn- och utbildningsnämndens ordförande), Sofia Bråberg (förvaltningschef), Tomas Granat (verksamhetschef grundskola), Oskar Andersson (utvecklingsledare, antecknar), Lars Loodh (rektor), Mikael Andersson (rektor), Madelene Jansdotter (rektor).

Ärendegång:

- Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat med en översyn av förskole- och grundskoleorganisationen utifrån minskade barn- och elevantal. Barn- och utbildningsförvaltningen presenterade en rapport till barn- och utbildningsnämnden 18 maj 2026 med ett antal strukturförslag, varav ett är att flytta anpassad grundskola från Mariedalskolan till Tärnan och Vingen och ett annat är att flytta anpassad grundskola från Torpaskolan till Silvertärnan och Vingen.
- Barn- och utbildningsnämnden beslutade 8 juni 2026 att ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att gå vidare med arbetet ta fram kompletterande utredningar och underlag som bedöms relevanta för presenterade strukturförslag.
- Barn- och utbildningsnämnden ska behandlas ärendet den 12 oktober 2026.
- Ärendet kan, om barn- och utbildningsnämnden för det vidare, behandlas i kommunstyrelsen 11 november 2026 och slutligen i kommunfullmäktige 25 november 2026.

Inledning

Lars Loodh hälsar välkomna till Mariedalskolan. De tjänstepersoner som närvarar på mötet presenterar sig. Sofia Bråberg informerar om arbetet som ligger till grund för förslaget om att flytta anpassad grundskola från Mariedalskolan till Vingen och Tärnan, och från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan, varför mötet hålls och vad syftet är. Syftet är att samla in vårdnadshavares frågor och synpunkter, vilket sedan blir en del av beslutsunderlaget. Efter inledningen öppnas det upp för dialog, frågor och synpunkter.

Frågor från vårdnadshavare

Bakgrund till förslaget och ekonomiska konsekvenser

Varför är det just den anpassade grundskolan vid Mariedalskolan som föreslås flytta och inte grundskolan?
Verksamhetschef svarar att det är utifrån flera aspekter som förvaltningen har lagt förslaget. En aspekt är att kommunen även behöver kunna erbjuda de elever som bor i området en skolplats i sitt närområde. Det bedöms inte vara möjligt att flytta hela Mariedalskolans grundskola och inrymma den någon annanstans. En del av bakgrunden till det aktuella förslaget är också att den anpassade grundskolan till största del använder externt hyrda lokaler.

Ni säger att barn och elevantalen minskar och det är därför det behöver göras förändringar, men också att elevantalet inom den anpassade grundskolan ökar. Varför kan verksamheten då inte vara kvar vid Mariedalskolan?
Förvaltningschef svarar att det finns flera skäl till förslaget. Verksamheten har vuxit ur de nuvarande lokalerna och förvaltningen ser att verksamheten kan ges bättre förutsättningar för att kunna bedriva en god undervisning i nya och anpassade lokaler.

Varför är det just de externt hyrda lokalerna vid Mariedalskolan som föreslås avvecklas och inte andra externa lokaler?
Verksamhetschef svarar att samtliga lokaler i kommunen har undersökts och att det finns flera lokaler inom organisationen som föreslås avvecklas.

Varför ska man flytta en verksamhet som fungerar bra? Handlar förslaget framför allt om att spara pengar?
Verksamhetschef svarar att ambitionen är att kunna rikta resurser som sparas till personalen, för att gynna barnen och kvaliteten. När barn- och elevantalet minskar samtidigt som lokalkostnaderna kvarstår går en större andel av resurserna till lokaler och en mindre andel kan användas i verksamheten.

Kommer pengarna som frigörs vid en flytt att gå tillbaka till den anpassade grundskolan?
Ordförande BUN och verksamhetschef svarar att önskan är att de medel som frigörs kommer kunna fördelas utifrån behoven i hela förskole- och skolorganisationen.

Möjligheten att behålla eller utveckla nuvarande lokaler

Finns det fortfarande en möjlighet för den anpassade grundskolan att få vara kvar vid Mariedalskolan?
Förvaltningschef svarar att detta är beroende av vilket politiskt beslut som fattas.

Vem äger lokalerna som den anpassade grundskolan använder i dag?
Ordförande BUN svarar att lokalerna ägs av Hemsö.

Skulle kommunen kunna köpa lokalerna så att verksamheten kan vara kvar?
Ordförande BUN svarar att allt är möjligt att undersöka men att det skulle vara en kommunövergripande fråga.

Kan kommunen först försöka omförhandla hyran eller hyra en mindre del av lokalerna innan beslut fattas om en flytt?
Verksamhetschef svarar att en dialog med fastighetsägaren behöver föras utifrån behovet av eventuella omförhandlingar och hur behovet av lokalerna är framåt.

Har ni undersökt om det går att bygga ut de nuvarande lokalerna eller bygga nya lokaler för den anpassade grundskolan vid Mariedalskolan?
Verksamhetschef svarar att möjligheten att bygga en ny anpassad grundskola eller bygga ut de externt hyrda lokalerna inte har undersökts. Utgångspunkten för förvaltningens översyn har varit att minska den samlade lokalytan, inte att utöka den.

De föreslagna lokalerna

Vad finns i lokalen Vingen i dag?
Förvaltningschef svarar att Vingen för närvarande står tom.

Är de nya lokalerna i flera våningar, och hur ska de anpassas för eleverna i den anpassade grundskolan?
Rektor LL svarar att rektor och personal arbetar tillsammans för att ta fram bästa möjliga lösning för verksamheten. Vingen är i två våningar. Utformningen av lokalerna är ännu inte färdig.

Hur många elever får egentligen plats på Tärnan, Vingen och Silvertärnan? Finns det tillräckligt med utrymme även om elevantalet fortsätter att öka?
Verksamhetschef svarar att lokalerna bedöms vara tillräckliga för dagens elevantal och att det även finns möjlighet för verksamheten att växa i och med att den sitter samman med Tärnan och Silvertärnan.

Hur mycket pengar finns avsatta för att bygga om och anpassa de nya lokalerna?
Verksamhetschef svarar att det håller på att tas fram en ny beräkning.
Förvaltningschef har tidigare berättat att det just nu inte finns några medel avsatta.

Det har tidigare skrivits om problem med arbetsmiljön för eleverna på Silvertärnan. Hur ser situationen ut där i dag?
Ordförande BUN svarar att frågor om arbetsmiljö förekommer på alla skolor och att han har samtalat med elevrådet. Enligt svaret var eleverna nöjda med situationen men det är ett arbete som fortsatt pågår.

Verksamhetens organisation

Kommer det bara att finnas anpassad grundskola i de nya lokalerna, eller kommer eleverna att gå tillsammans med grundskolans elever?
Förvaltningschef svarar att det kommer att finnas både grundskola och anpassad grundskola. Det lyfts fram som viktigt att eleverna får möjlighet att mötas och inkluderas.

Kommer eleverna fortfarande att kunna vara tillsammans med och möta elever från grundskolan?
Förvaltningschef svarar att närheten till grundskolan kommer att finnas kvar vid en ny placering.

Hur ska det fungera att samla elever från årskurs 1 till årskurs 9 på samma plats? Det är inte så någon annanstans.
Verksamhetschef svarar att bedömningen är att det kan fungera på ett bra sätt. Rektor LL förtydligar att verksamheten för årskurs 1–6 är tänkt att vara riktad mot Tärnan och verksamheten för årskurs 7–9 mot Silvertärnan.

Hur ska eleverna få känna att de går vidare till högstadiet och inte bara är kvar i samma verksamhet från årskurs 1 till årskurs 9?
Förvaltningschef och rektor LL svarar att detta är en viktig fråga som det arbetas vidare med. Rektor framhåller också att det inför en eventuell flytt behöver tänkas igenom hur eleverna ska få känna att de går vidare från årskurs 6 till årskurs 7.

Kommer de klasser och grupper som fungerar bra i dag att splittras vid en flytt?
Rektor LL svarar att utgångspunkten är att organisationen ska vara så lik dagens organisation som möjligt. Den slutliga organisationen är inte fastställd, men det finns ingen plan att splittra grupper som fungerar väl.

Blir det fler elever i varje klass eller undervisningsgrupp efter en flytt?
Rektor LL svarar att organisationen ännu inte är färdigplanerad. Hur många elever som ingår i en klass eller undervisningsgrupp behöver utgå från elevernas behov.

Kommer fritidshemmet att flytta med från Mariedalskolan till Vingen?
Rektor LL svarar att fritidshemmet kommer att flytta med om förslaget genomförs.

Kommer eleverna vid Torpaskolan också att flytta till Vingen, eller blir den verksamheten kvar där den är?
Förvaltningschef svarar att verksamheten vid Torpaskolan också kommer att flyttas, men att detta ska ske genom en successiv utfasning.

Elevernas behov, trygghet och inkludering

Många av barnen är känsliga för höga ljud, mycket folk och stora sammanhang. Kommer det bli fler elever på en mindre yta om de flyttar?
Rektor LL svarar att de tillgängliga ytorna vid Tärnan, Vingen och Silvertärnan är större än de ytor som den anpassade grundskolan använder vid Mariedalskolan och Torpaskolan i dag. Utformningen av nya lokaler behöver planeras utifrån verksamhetens och elevernas behov.

Om den nya placeringen inte fungerar för vårt barn, kommer vi då att kunna välja en annan skola?
Förvaltningschef svarar att eleverna hänvisas till den nya placeringen om den anpassade grundskolan flyttas.

Utemiljö, trafik och säkerhet

Hur ska utemiljön vid de nya lokalerna anpassas efter våra barns behov?
Ordförande BUN informerar om att han har varit i kontakt med elevrådet på Silvertärnan och att en ny skolgård har lovats. Verksamhetschef svarar att utemiljön är en av de frågor som förvaltningen arbetar vidare med.

I dag har barnen en trygg utemiljö med närhet till natur och lekplatser. Hur ska deras säkerhet kunna garanteras i en mer central miljö med mer trafik?
Förvaltningschef svarar att frågan undersöks vidare.

Hur ska hämtning och lämning fungera vid de nya lokalerna, med tanke på trafiken, EPA-traktorer och lastbilar i området?
Verksamhetschef svarar att frågan undersöks vidare.

Personal och bemanning

Kommer den personal som barnen känner och är trygga med att följa med vid en flytt?
Rektor LL och förvaltningschef svarar att tanken är att personalen följer med vid en flytt.

Hur mycket får personalen vara med och påverka förslaget och utformningen av de nya lokalerna?
Förvaltningschef svarar att personalens synpunkter är viktiga och att risker och möjligheter med en förändring undersöks med personalen. Rektorer LL och MJ informerar om att personal har besökt lokalerna och är delaktiga i arbetet med utformningen.

Kommer det att behövas mer personal om verksamheten flyttar och fler elever samlas på samma plats?
Förvaltningschef svarar att en del av anledningen till förslaget om flytt är att kunna behålla den personaltäthet som är idag. Rektor LL svarar att det pågår ett arbete gällande hur organisationen ska se ut framåt.

Konsekvenser för familjerna

Hur ska det fungera för familjer som har flera barn och efter en flytt kan behöva lämna och hämta vid olika skolor?
Förvaltningschef svarar att detta är en viktig synpunkt som behöver föras vidare inför den politiska behandlingen av ärendet.

Beslutsprocessen

Är det bara den anpassade grundskolan som föreslås flytta från Mariedalskolan, eller gäller förslaget även grundskolan?
Förvaltningschef svarar att förslaget endast gäller den anpassade grundskolan.

Kommer politiken att fatta ett gemensamt beslut om alla strukturförslag, eller besluta om varje förslag för sig?
Förvaltningschef svarar att beslut fattas om varje förslag var för sig.

Synpunkter från vårdnadshavare

Eleverna har en mycket bra och trygg skolmiljö vid Mariedalskolan, och det finns en risk att eleverna påverkas negativt av en flytt.

Eleverna i den anpassade grundskolan har inte samma möjlighet som andra elever att välja en annan skola om den föreslagna placeringen inte fungerar för dem.

Det finns en risk att den anpassade grundskolan blir mer isolerad och att möjligheterna till inkludering försämras.

En flytt innebär att eleverna behöver börja om i en ny miljö, vilket kan vara särskilt svårt för den aktuella elevgruppen.

Personalen behöver få möjlighet att framföra sina synpunkter och vara delaktig i planeringen. *Rektorer LL och MJ svarar att personalen är delaktig i arbetet.*

Möjligheten att omförhandla hyran bör undersökas innan beslut fattas.

Det kan vara svårt att samla elever med olika behov och i olika åldrar på samma plats. Verksamheten behöver organiseras med hänsyn till elevernas individuella behov.

Det behövs fler fritidsaktiviteter som är anpassade för barn med funktionsnedsättning, exempelvis simskola. Det finns även brister i tillgången till habilitering.

Även elevernas syskon och familjernas samlade vardag påverkas av en eventuell flytt. Detta behöver ingå i beslutsunderlaget.

Närheten till natur, lekplatser och säkra utemiljöer är en viktig kvalitet vid Mariedalskolan som behöver finnas med när det ska fattas beslut.

Utlåtande gällande förlängd skolbarnomsorg

Barn- och utbildningsnämnden remitterade 2026-06-09 § 51 rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* till samtliga nämnder. Socialnämnden svarade i sitt yttrande (2026-09-24 § 101, SOC 2026/167) att socialnämnden vill betona vikten av att utreda förutsättningarna för om verksamheten gällande förlängd skolbarnomsorg skulle kunna organiseras och inrymmas i de aktuella lokalerna (Vingen, Tärnan, Silvertärnan) och om den förlängda skolbarnomsorgen kan samlokaliseras med den anpassade grundskolans verksamhet. Nedan följer barn- och utbildningsförvaltningens utlåtande avseende möjligheten att förlägga förlängd skolbarnomsorg i Vingen, Tärnan och Silvertärnan.

Bakgrund

I dagsläget har 46 elever inom verksamheten anpassad grundskola förskoleklass och årskurs 1–6 på Mariedalskolan fritidshemsplacering. Av dessa går nio elever i årskurs 6, och det är ännu oklart i vilken omfattning de kommer att vara i behov av förlängd skolbarnomsorg inför kommande läsår.

För eleverna i årskurs 7–9 omfattar behovet av förlängd skolbarnomsorg för närvarande fem elever inom ämnesområden och fem elever inom ämnen. Därutöver finns en elev som enbart har placering under lov.

Sammantaget innebär detta att verksamheten i dagsläget omfattar cirka 50 elever med behov av fritidshemsplacering och förlängd skolbarnomsorg. Prognosen för kommande läsår är dock osäker, eftersom elevantalet och omfattningen av elevernas stödbehov kan förändras över tid. Därför behöver verksamheten utformas med tillräcklig flexibilitet för att kunna möta både nuvarande och framtida behov.

Elevperspektiv

Ur ett barn- och elevperspektiv är barn- och utbildningsförvaltningens bedömning att det är positivt att eleverna får vistas tillsammans med känd personal i en välbekant miljö både före och efter skoldagen. Detta skapar trygghet, kontinuitet och möjlighet att bygga och upprätthålla goda relationer. Samtidigt bidrar det till en mer sammanhållen dag med färre förflyttningar och minskade omställningar för eleverna.

Genom den nära kopplingen till skolverksamheten skapas även goda förutsättningar för delaktighet och inflytande. Verksamheten kan anpassas utifrån elevernas behov, intressen och det som sker under skoldagen, vilket stärker deras möjlighet att påverka sin vardag och uppleva sammanhang och meningsfullhet.
Samverkan kring elevernas individuella behov blir mer optimal och det kan säkerställas att relevant informationsöverföring och dokumentation sker utifrån behov.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Hemsida
462 85 Vänersborg	Sundsgatan 29	0521-72 11 04	barnutbildning@vanersborg.se	www.vanersborg.se

Lokalförutsättningar
Utifrån de tilltänkta lokalerna bedöms det finnas goda förutsättningar att inrymma de elever som har behov av förlängd skolbarnsomsorg, under förutsättning att samverkan kan ske med grundskolorna Tärnan och Silvertärnan. Genom en sådan samordning bedöms det finnas tillräckligt antal lokaler för att bedriva både skolverksamhet och fritidsverksamhet på Vingen, Tärnan och Silvertärnan.

Lokalerna kommer att anpassas utifrån elevernas behov och skapa förutsättningar för en tillgänglig och trygg lärmiljö. Det kommer att finnas lugna miljöer, vilrum, sinnesrum samt möjligheter till avskärmning för elever som behöver det.

Verksamheten kommer även att ha tillgång till ändamålsenliga stödresurser såsom kök, matsal, hygienutrymmen och specialsalar.
Utemiljöerna är i dagsläget inte fullt ut ändamålsenliga för verksamhetens behov vid Vingen, Tärnan och Silvertärnan. Det finns dock en plan för utveckling och anpassning av utemiljöerna för att säkerställa att de på sikt erbjuder en trygg, tillgänglig och stimulerande miljö för eleverna. Däremot finns det en stor möjlighet att erbjuda olika aktiviteter och idrotter då lokalernas placering är god för att främja en meningsfull fritid.

Personal och kompetens
Genom att samordna personalresurser mellan verksamheterna F–6 och 7–9 finns möjlighet att använda befintliga resurser mer effektivt och samtidigt skapa en ökad personaltäthet. En gemensam organisation ger även bättre förutsättningar för flexibilitet i bemanningen vid öppning och stängning av verksamheten samt under lovperioder.

Inom både den anpassade grundskolan och den förlängda skolbarnomsorgen finns idag kompetens och erfarenhet för att bedriva en kvalitativ fritidsverksamhet. Uppdragen inom fritidshemmet enligt skollagen och fritidsverksamhet enligt LSS har flera gemensamma beröringspunkter. Båda verksamheterna syftar till att erbjuda eleverna en trygg, meningsfull och utvecklande fritid utifrån deras individuella behov och förutsättningar.

Förlängd skolbarnomsorg	Fritidshemmet enligt skollag
LSS-fritids ska erbjuda en meningsfull och rolig fritid för barn och ungdomar med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning. Aktiviteterna bestäms utifrån barnens/ungdomarnas önskemål och förmåga, och inkluderar bland annat spela kort, sällskapsspel eller tv-spel, läsa, lyssna på musik, prata med kompisar, vara ute, gå promenad eller ta det lugnt. Tillsynen ges före och efter skolan samt under skollov, vilket ger en trygg avlastning för föräldrar/anhöriga/familjehem.	Utbildningens syfte **2 §** Fritidshemmet kompletterar utbildningen i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap. *Lag (2025:729)*.

Utifrån verksamheternas likartade syften, målgruppens behov och den kompetens som redan finns i organisationen bedöms förutsättningarna vara goda för att bedriva en sammanhållen fritidsverksamhet av hög kvalitet. Samtidigt behöver det analyseras om ytterligare kompetensutvecklingsinsatser krävs för att säkerställa att personalen har de kunskaper som behövs för att möta samtliga elevers behov inom en gemensam organisation.

Ekonomiska konsekvenser
De föreslagna förändringarna medför initiala kostnader kopplade till anpassning av lokaler för att säkerställa att verksamheten uppfyller elevernas behov av tillgänglighet, trygghet och funktionella lärmiljöer. Samtidigt finns möjligheter till samordningsvinster genom ett mer effektivt nyttjande av lokaler och personalresurser. En samlokalisering kan skapa bättre förutsättningar för gemensam bemanning och resursplanering, vilket på sikt kan bidra till en mer kostnadseffektiv verksamhet.

Transportkostnader behöver också beaktas i den fortsatta planeringen. Förändrade skolplaceringar och organisatoriska lösningar kan påverka behovet av skolskjuts och andra transporter, vilket kan medföra främst minskade kostnader beroende på hur verksamheten organiseras. En viktig aspekt är även verksamhetens framtida kapacitet. De föreslagna lokalerna bör kunna möta ett ökande elevantal och därmed minska behovet av ytterligare investeringar och omorganisationer på längre sikt.

Vidare bör det utredas vilka ekonomiska konsekvenser en eventuell förläggning av förlängd barnomsorg till Vingen, Tärnan och Silvertärnan får för barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden, då en förändrad organisering kan påverka personalbehov och resursfördelning mellan verksamheterna.

Arbetsmiljö och säkerhet
För att skapa en trygg och långsiktigt hållbar verksamhet behöver lokalerna vara dimensionerade utifrån verksamhetens omfattning och elevernas varierande behov. Bedömningen är att de planerade lokalerna, efter nödvändiga anpassningar, kan ge goda förutsättningar för både undervisning och fritidsverksamhet. Det är samtidigt viktigt att säkerställa att det finns ändamålsenliga säkerhetsrutiner, tydliga evakueringsvägar och lämpliga lösningar för elever som behöver särskilt stöd eller individuella anpassningar.

För personalen kan en samlokalisering innebära förbättrade möjligheter till samarbete, kollegialt stöd och gemensamt ansvarstagande kring elevernas utveckling och välbefinnande. Samtidigt behöver arbetsmiljön följas upp kontinuerligt för att säkerställa att organisation, bemanning och arbetsbelastning är hållbara över tid och främjar en god arbetsmiljö.

Sammanfattningsvis
Ur ett långsiktigt perspektiv bedöms de föreslagna lokalerna skapa förutsättningar för att möta framtida behov inom den anpassade grundskolan och den förlängda skolbarnomsorgen. Den föreslagna lokallösningen ger möjligheter till flexibilitet och anpassning om elevantalet förändras eller verksamhetens behov utvecklas över tid.

Det finns även förutsättningar att vidareutveckla verksamheten inom ramen för nya lokaler, vilket stärker möjligheterna att möta framtida krav på tillgänglighet, kvalitet och kapacitet. Lösningen bedöms därmed bidra till en långsiktigt hållbar skolstruktur där resurser används effektivt samtidigt som elevernas behov av trygghet, kontinuitet och en likvärdig utbildning tillgodoses.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att det finns goda förutsättningar att organisera den förlängda skolbarnomsorgen i lokaler vid Vingen, Tärnan och Silvertärnan. En vidare utredning bör genomföras i samverkan med socialförvaltningen för att belysa verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för elever på anpassad grundskola Torpaskolan vid eventuellt beslut om flytt

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför en prövning av barnets bästa med anledning av förslaget att flytta anpassad grundskola från Torpaskolan till Silvertärnan och Vingen. Vid ett eventuellt beslut om att flytta anpassad grundskola på Torpaskolan till Silvertärnan och Vingen kommer utifrån förslag i översynen nuvarande elevgrupp att fullfölja sin utbildning på Torpaskolan. **Det innebär att de påverkas av ett eventuellt beslut om flytt, exempelvis genom att elevantalet i anpassad grundskola succesivt kommer att minska på Torpaskolan.**
I prövningen av barnets bästa kan ni personal bidra med er kunskap om barnets/barnens behov och förutsättningar. Det är viktigt att era svar utgår från hur barnet/barnen kan uppleva och påverkas av detta, inte från vuxnas egna åsikter eller ställningstaganden. Det är frivilligt att svara på enkäten. Enkäten är anonym och kan besvaras t o m 8/9.
Resultatet kommer att användas som en del av beslutsunderlaget i den fortsatta beredningen av ärendet. All information hanteras med respekt för den personliga integriteten och redovisas på gruppnivå.

* Obligatoriskt

1. Vilka positiva konsekvenser tror du att en fullföljd skolgång på Torpaskolan kan få för barnen? *

   Beskriv utifrån barnens perspektiv.

2. Vilka negativa konsekvenser tror du att en eventuell en fullföljd skolgång på Torpaskolan kan få för barnen? *

   Beskriv utifrån barnens perspektiv.

3. Övrigt som är viktigt ur barnens perspektiv som inte täckts av föregående frågor?

Det här innehållet har inte skapats och stöds inte av Microsoft. Data du skickar kommer att skickas till formulärets ägare.

Microsoft Forms

§ 51

Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

BUTN 2025/61

Beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med vidare utredningar och underlag som bedöms relevanta för strukturförslag som redovisas i rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (daterad 2026-05-08). Återrapportering till barn- och utbildningsnämnden ska ske löpande.
2. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att remittera ärendet *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (daterad 2026-05-08) till kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden för yttrande. Nämnderna ombeds inkomma med yttranden till barn- och utbildningsnämnden senast 2026-09-25. Nämnderna ska belysa hur de strukturförslag som avser förslag för genomförande under 2027 påverkar respektive nämnds verksamhet utifrån kostnadseffektivitet och organisation:
    - förslag att stänga Björkvägens förskola
    - förslag att stänga Åkaregatans förskola
    - förslag att stänga Rösebo skola
    - förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 1-6 från Mariedalskolan till Vingen och Tärnanskolan
    - förslag att flytta anpassad grundskola årskurs 7-9 från Torpaskolan till Vingen och Silvertärnan

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen har i rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (daterad 2026-05-08) redovisat strukturförslag för förskole- och grundskoleorganisationen. I rapporten framgår att fortsatt beredning kräver vidare utredningar, såsom barnkonsekvensanalyser, risk- och konsekvensanalyser ur arbetsmiljöperspektiv, analyser av möjliga personalförändringar, ekonomiska analyser samt dialog med berörda.

Strukturförslagen skiljer sig åt i omfattning och karaktär, vilket innebär att behovet av vidare utredning varierar. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att särskild vikt behöver läggas på de strukturförslag som innebär större förändringar som exempelvis att stänga en förskola eller att flytta elever från en skola till en annan skola.

Samtidigt bedöms vissa förslag kunna hanteras inom befintliga processer eller i ett senare skede. Det gäller exempelvis förslag som omfattas av kommunens lokalförsörjningsprocess, förslag som kan hanteras enligt delegeringsordning eller förslag där genomförandet bedöms ligga längre fram i planeringsperioden. För förslag som inte innebär någon förändring bedöms vidare utredning inte vara nödvändig.

Barn- och utbildningsnämnden ger i uppdrag till barn- och utbildningsförvaltningen att återkomma med vidare utredningar och underlag som bedöms relevanta för strukturförslag som redovisas i rapporten *Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov* (daterad 2026-05-08).

Förskole- och skolstrukturen är en övergripande fråga som påverkar kommunen som helhet. Därför remitterar barn- och utbildningsnämnden också ärendet till kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt byggnadsnämnden för inhämtande av yttranden för ärendets vidare beredning som avser förslag för genomförande under 2027. Nämnderna ombeds inkomma med yttranden till barn- och utbildningsnämnden senast 2026-09-25.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-05.
- Rapport Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov (daterad 2026-05-08)

Sändlista

Förvaltningschef/skolchef BUF
Verksamhetschefer BUF
Barn- och elevhälsochef BUF
Administrativ chef BUF
Verksamhetsutvecklare BUF
Administrativa avdelningen, BUF
Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Byggnadsnämnden

Mottagare
Barn- och
utbildningsnämnden

Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun
Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

Sammanfattning av rapporten

Denna rapport redovisar barn- och utbildningsförvaltningens översyn av förskole- och grundskoleorganisationen i Vänersborgs kommun som genomförts till följd av minskande barn- och elevantal. Syftet är att skapa en långsiktigt hållbar organisation som säkerställer likvärdig utbildning av hög kvalitet, god arbetsmiljö och ett effektivt resursutnyttjande.

Utredningen visar att minskande barn- och elevantal innebär ett minskat behov av förskole- och skolplatser, samtidigt som lokalkostnaderna för nuvarande struktur bedöms öka kraftigt. Utan anpassning riskerar en växande andel av barn- och utbildningsnämndens budget att låsas i lokaler i stället för undervisningsnära resurser. Därtill kräver ett omfattande eftersatt underhåll i lokalbeståndet nödvändiga investeringar för en långsiktigt hållbar lär- och arbetsmiljö.

Utredningen innehåller en nulägesbeskrivning som utgått från behoven av förskole- och skolplatser, kvalitetsaspekter och ekonomiska aspekter samt strukturförslag för förskola och skola. Strukturförslagen syftar till att anpassa organisationen till förändrade behov av förskole- och skolplatser, men också att öka ändamålsenligheten i de lokaler som barn- och utbildningsnämnden nyttjar. Strukturförslagen bedöms skapa bättre organisatoriska förutsättningar, ökad robusthet vid förändringar i barn- och elevantal, samt stärka möjligheterna för professionell samverkan. Strukturförslagen syftar därmed inte till kortsiktiga besparingar, utan till att på lång sikt frigöra resurser till verksamhetens kärnuppdrag och skapa en mer stabil grund för kvalitet och likvärdighet.

Strukturförslagen innebär för förskoleverksamheten att Björkvägens förskola, Dalaborgs förskola, Korsgatans förskola och Åkaregatans förskola föreslås stängas medan Blåsut förskola och Brålanda förskola föreslås byggas ut. Vid Frändefors förskola föreslås den externt inhyrda lokalen avlämnas, medan en modul föreslås etableras för att ersätta platserna.

För den anpassade grundskolan och grundskoleverksamheten innebär strukturförslagen att Rösebo skola föreslås stängas, att Frändeskolan och Dalboskolan föreslås samlokaliseras i Dalboskolan som renoveras och verksamhetsanpassas för årskurs F-9 och att den anpassade grundskolan på Mariedalskolan och Torpaskolan föreslås flyttas till lokalen kallad Vingen, som renoveras och verksamhetsanpassas för årskurs 1-9, Tärnanskolan och Silvertärnan.

Ytterligare strukturförslag innebär avlämning av moduler och externt inhyrda lokaler vid förskolor och grundskolor samt renovering och verksamhetsanpassningar av befintliga skollokaler på Brålanda skola och Mariedalskolans idrottshall.

Rapporten utgör ett underlag för fortsatt politisk beredning. Utredningen har en övergripande ansats och innehåller därmed inte fördjupade barnkonsekvensanalyser, risk- och konsekvensanalyser eller ställningstaganden i frågor såsom skolskjuts, arbetsmiljöåtgärder och personalomställning. Dessa analyser behöver genomföras i nästa steg av processen, i samband med fortsatt beredning.

Sofia Bråberg
Förvaltningschef/Skolchef

Innehållsförteckning

1 UPPDRAG 5

1.1 UPPDRAG, MÅL OCH SYFTE 5

1.2 BERÖRDA PARTER/AKTÖRER 5

1.3 AVGRÄNSNING 5

1.4 METOD 5

1.5 DEFINITIONER 6

2 RESULTAT OCH SLUTSATSER 6

3 UTREDNING 8

3.1 INLEDNING 8

3.2 PÅVERKANSFAKTORER OCH STYRNING 9

3.3 BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS VERKSAMHETER 11

3.3.1 Bidrag till fristående verksamheter 12

3.4 REFERENSGRUPPER 13

3.5 DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGAR 13

3.5.1 Utblick till år 2050 16

3.5.2 Strategisk samhällsplanering 16

3.6 RÖRELSEMÖNSTER 17

3.7 BEHOV OCH LOKALER 18

3.7.1 Behovsprognoser 18

3.7.2 Restad Gård 20

3.7.3 Överkapacitet 20

3.7.4 Lokalernas kapacitet och ändamålsenlighet 22

3.7.5 Lokalernas tekniska status 27

3.7.6 Mycket stora behov av underhåll i kommunens lokaler 27

3.7.7 Externt inhyrda lokaler 27

3.8 ÖVERGRIPANDE NULÄGESBESKRIVNING 28

3.8.1 Kvalitet 28

3.8.2 Ekonomi 35

3.8.3 Organisation 38

3.9 OMRÅDESSPECIFIKA NULÄGESBESKRIVNINGAR 42

3.9.1 Förskola 43

3.9.2 Skola årskurs F-6 ... 69

3.9.3 Skola årskurs 7-9 ... 95

3.10 BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGENS STRUKTURFÖRSLAG ... 102

3.10.1 Strukturförslag förskola Vargön ... 104

3.10.2 Strukturförslag förskola Onsjö ... 104

3.10.3 Strukturförslag förskola Mulltorp ... 105

3.10.4 Strukturförslag förskola Centrala Vänersborg ... 105

3.10.5 Strukturförslag förskola Brålanda och Skerrud ... 105

3.10.6 Strukturförslag förskola Frändefors, Rösebo, Öxnered, Blåsut och Väne-Ryr ... 106

3.10.7 Strukturförslag Frändefors och Rösebo årskurs F-9 ... 108

3.10.8 Strukturförslag Vargön årskurs F-6 ... 109

3.10.9 Strukturförslag Mulltorp årskurs F-6 ... 109

3.10.10 Strukturförslag Onsjö årskurs F-6 ... 109

3.10.11 Strukturförslag Brålanda årskurs F-6 ... 110

3.10.12 Strukturförslaget Skerrud årskurs F-6 ... 110

3.10.13 Strukturförslag Centrala Vänersborg årskurs F-6 inklusive anpassad grundskola ... 111

3.10.14 Strukturförslag Blåsut, Öxnered, Väne Ryr årskurs F-6 ... 113

3.10.15 Strukturförslag årskurs 7-9 centrala Vänersborg inklusive anpassad grundskola ... 113

3.10.16 Lokalisering av Välkomsten, skolbibliotekarier, Modersmålsenheten, centrala barn- och elevhälsan, Mobila skolteamet, administrativa enheter och öppna förskolan ... 114

3.10.17 Summering av strukturförslag ... 114

3.10.18 Konsekvenser om strukturförslagen inte genomförs ... 116

3.11 ÖVERGRIPANDE KONSEKVENSER FÖR BARNS RÄTTIGHETER ... 118

4 KÄLLFÖRTECKNING ... 120

5 BILAGOR ... 122

5.1 BILAGA 1 FÖRVALTNINGSÖVERGRIPANDE REFERENSGRUPP ... 122

5.2 BILAGA 2 INFORMATIONS- OCH DIALOGTRÄFFAR MED ALLMÄNHETEN 30 OCH 31 MARS 2026 ... 122

5.3 BILAGA 3 SAMMANSTÄLLNING AV ENKÄT TILL ALLMÄNHETEN 1–12 APRIL 2026 ... 122

5.4 BILAGA 4 REFERENSGRUPP PERSONALORGANISATIONERNA ... 122

5.5 BILAGA 5 ENHETSKORT ... 122

1 Uppdrag

1.1 Uppdrag, mål och syfte

I september 2024 beslutade förvaltningschef för barn- och utbildningsförvaltningen om uppdraget att se över förskole- och grundskoleorganisationen utifrån minskade barn- och elevantal.

Som många andra kommuner i Sverige står Vänersborgs kommun i och inför en demografisk utmaning med färre barn som föds och en åldrande befolkning. Utifrån minskade födelsetal år 2023, 2024 och 2025 samt prognoser om sjunkande barn- och elevantal kommande tio år har barn- och utbildningsförvaltningen initierat och genomfört denna översyn av förskole- och grundskoleorganisationen.

Syftet med översynen är att kartlägga nuvarande förskole- och grundskolestruktur för att kunna skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar organisation med höjda kunskapsresultat där fler elever når gymnasiebehörighet. När barn- och elevantalet krymper behöver organisationen anpassas för att så stor del som möjligt av barn- och utbildningsnämndens budget ska kunna användas till undervisningsnära resurser som personal, läromedel och måltider.

Rapporten innehåller en nulägesbeskrivning av förskole- och grundskoleorganisationen samt strukturförslag som utgör underlag för fortsatt politisk beredning.

1.2 Berörda parter/aktörer

Översynen behandlar kommunövergripande frågor. Kommunstyrelseförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen har alla varit delaktiga i utredningens förvaltningsövergripande arbetsgrupp.

Barn- och utbildningsnämnden och allmänheten har varit viktiga informations- och dialogpartners i uppdraget liksom personalorganisationerna.

Framför allt barn- och utbildningsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden kommunstyrelsen och kommunfullmäktige berörs av utredningens innehåll och är viktiga i den fortsatta beredningen av ärendet.

1.3 Avgränsning

Utredningen har en övergripande ansats. Det innebär att till exempel barnkonsekvensanalyser, frågor om skolskjuts, barn- och elevhälsoorganisationen, rektorsorganisationen och risk- och konsekvensanalyser ur ett arbetsmiljöperspektiv inte finns med i rapporten. Samtliga dessa delar är dock viktiga i ärendets fortsatta beredning. I ärendets fortsatta beredning är det även centralt att inkludera grundliga ekonomiska beräkningar av strukturförslagens påverkan på exempelvis måltider, lokalvård och vaktmästeri.

1.4 Metod

Flera olika metoder har använts för denna utredning, bland annat enkäter, dialogmöten, workshops, forskningsinhämtning, omvärldsbevakning, besök på samtliga kommunala förskolor och grundskolor i kommunen, bearbetning av statistik, nyckeltal och interna underlag.

1.5 Definitioner

I rapporten används främst begreppen förskola och skola. Skola ska förstås som förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 och anpassad grundskola årskurs 1-9 samt fritidshem. När begreppen grundskola och anpassad grundskola används syftar det till den specifika verksamhetsformen. Läs mer om barn- och utbildningsnämndens verksamheter under avsnitt 3.3.

2 Resultat och slutsatser

Vänersborgs kommun står i och inför en förväntad demografisk utveckling med sjunkande barn- och elevantal samtidigt som antalet äldre ökar. Analyser av befolknings- och behovsprognoser visar att det i förskolan på tio års sikt totalt sett finns fler förskoleplatser i förhållande till antalet barn som förväntas behöva en förskoleplats. Behovet av förskoleplatser prognostiseras att minska med cirka 200 platser från år 2025 till år 2036 sett till kommunen som helhet. Samtidigt visar områdesspecifika prognoser att det i Dalslandsområdet samt i Blåsut och Öxnered finns färre platser än vad som ser ut att behövas.

För förskoleklass till årskurs 6 visar analyserna att det i samtliga områden mellan år 2025 och år 2036 kommer finnas fler skolplatser än vad det finns behov av. Totalt sett minskar behovet med 355 skolplatser under denna tidsperiod. Det är framför allt i Frändefors, Blåsut, Öxnered och Vargön som antalet platser markant kommer att överstiga behovet.

För årskurs 7 till 9 är mönstret detsamma och det är särskilt i Dalslandsområdet antalet platser överstiger behovet. För barnen i dessa åldrar prognostiseras behovet av skolplatser att minska med 85 platser mellan år 2025 och år 2036.

Sammanlagt prognostiseras behovet av förskole- och skolplatser att minska med cirka 640 platser mellan år 2025 och år 2036 i Vänersborgs kommun. Vid analyser av platsbehov är det viktigt att poängtera att Vänersborgs kommun har ett utbudsansvar, vilket innebär att kommunen ska kunna erbjuda förskola och skola till alla barn som vill gå i kommunal verksamhet. Ansvaret gäller även vid befolkningsökning eller om en fristående aktör lägger ned sin verksamhet. Till skillnad från fristående huvudmän innebär detta att kommunen behöver ha en överkapacitet av platser i förskola och skola. Utifrån att Sveriges största asylboende Restad Gård finns i Vänersborgs kommun bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att kommunen behöver ta höjd för en än högre överkapacitet.

En av de största kostnaderna för barn- och utbildningsnämnden är lokaler. Stora underhållsbehov i flera av de lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr för sina verksamheter innebär att lokalkostnader kommer att öka framöver. Det kraftigt eftersatta underhållsbehovet i de kommunala verksamhetslokalerna innebär rent konkret att nuvarande och framtida generationer kommer att betala för det eftersatta underhåll som inte har, men borde ha utförts under tidigare årtionden. Kostnadsökningar till följd av exempelvis statliga reformer, IT-satsningar, ökat fokus på beredskap- och säkerhetsfrågor och lokalinvesteringar är också att vänta.

Dagens förskole- och grundskolestruktur innebär att en större del av nämndens budget i framtiden låses i lokalrelaterade kostnader, snarare än att kunna användas till undervisningsnära resurser, så som personal, läromedel och måltider.

Analysen visar vidare att lokalkostnaderna riskerar att öka kraftigt under perioden 2025–2036, särskilt vid genomförande av nödvändiga underhållsinvesteringar i ett omfattande eftersatt lokalbestånd. Detta sker samtidigt som behovet av förskole- och skolplatser minskar, vilket leder till ökade kostnader per barn och elev, fortsatt ineffektivt lokalutnyttjande och högre bidrag till fristående verksamheter.

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram ett antal strukturförslag, förslag på förändringar i den nuvarande strukturen av förskolor och skolor, som utgår från ett huvudmannaperspektiv och syftar till att skapa mer långsiktigt hållbara förutsättningar för kvalitet och likvärdighet vid minskande barn- och elevantal. De handlar inte om besparingar i sig, utan om att frigöra resurser till undervisning och det kompensatoriska uppdraget. Forskning visar att det inte är organisation eller lokaler i sig som avgör kvalitet, utan hur resurser riktas och används i undervisningen. Sammantaget syftar förslagen till att stärka undervisningens kvalitet och likvärdighet, skapa hållbara lär- och arbetsmiljöer över tid och en mer resurseffektiv struktur.

Strukturförslagen innebär för förskoleverksamheten att Björkvägens förskola, Dalaborgs förskola, Korsgatans förskola och Åkaregatans förskola föreslås stängas medan Blåsut förskola och Brålanda förskola föreslås byggas ut. Vid Frändefors förskola föreslås den externt inhyrda lokalen avlämnas, medan en modul föreslås etableras för att ersätta platserna.

För den anpassade grundskolan och grundskoleverksamheten innebär strukturförslagen att Rösebo skola föreslås stängas, att Frändeskolan och Dalboskolan föreslås samlokaliseras i Dalboskolan som renoveras och verksamhetsanpassas för årskurs F-9 och att den anpassade grundskolan på Mariedalskolan och Torpaskolan föreslås flyttas till lokalen kallad Vingen, som renoveras och verksamhetsanpassas för årskurs 1-9, Tärnanskolan och Silvertärnan.

Ytterligare strukturförslag innebär avlämning av moduler och externt inhyrda lokaler vid förskolor och grundskolor samt renovering och verksamhetsanpassningar av befintliga skollokaler på Brålanda skola och Mariedalskolans idrottshall.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att det krävs förändringar i enlighet med strukturförslagen när barn- och elevantalet minskar för att säkerställa långsiktig ekonomisk och organisatorisk hållbarhet. Strukturförslagen bedöms bidra till ett mer ändamålsenligt lokalbestånd, minskad andel externt inhyrda lokaler, ett mer effektivt lokalutnyttjande och bättre förutsättningar att möta förändrade behov, bland annat vad gäller förskoleplatser i vissa kommundelar och den växande anpassade grundskolan. Sammantaget bedöms strukturförslagen vara nödvändiga för att fokusera resurser till grunduppdraget att ge alla barn och elever en likvärdig undervisning av hög kvalitet, med fokus på den undervisningsnära verksamheten, samtidigt som det bidrar till förbättrad lär- och arbetsmiljö och ett bättre nyttjande av kommunala resurser.

Strukturförslagen utgör underlag för fortsatt politisk beredning där barnkonsekvensanalyser, risk- och konsekvensanalyser utifrån arbetsmiljöperspektiv samt grundliga ekonomiska beräkningar av strukturförslagens påverkan på exempelvis måltider, lokalvård och vaktmästeri kommer att vara centrala liksom dialog med berörda vårdnadshavare, barn, medarbetare, förvaltningar och nämnder.

3 Utredning

3.1 Inledning

Som många andra kommuner i Sverige står Vänersborgs kommun i och inför en demografisk utmaning med färre barn som föds och en åldrade befolkning. Utifrån minskade födelsetal 2023, 2024 och 2025 samt prognoser om sjunkande barn- och elevantal kommande tio år har barn- och utbildningsförvaltningen initierat en översyn av förskole- och grundskoleorganisationen.

Syftet med översynen är att kartlägga nuvarande förskole- och grundskolestruktur för att kunna skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar organisation med höjda kunskapsresultat där fler elever når gymnasiebehörighet. När barn- och elevantalet krymper behöver organisationen anpassas för att så stor del som möjligt av barn- och utbildningsnämndens budget ska kunna användas till undervisningsnära resurser så som personal, läromedel och måltider.

Översynen innehåller en nulägesanalys och ett antal strukturförslag vilka utgör underlag för fortsatt politisk beredning.

Barn- och utbildningsförvaltningen strävar efter:

1. En **likvärdig utbildning** som innebär att alla barn och elever, oavsett bakgrund (exempelvis föräldrars utbildningsbakgrund), bostadsort eller skolform, ska ha tillgång till utbildning av lika hög kvalitet. Det betyder inte samma för alla, utan att resurser, undervisning och stöd anpassas efter olika behov och förutsättningar, så att varje barn och elev ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin utveckling och sitt lärande.

2. **Hög kvalitet** i förskola och skola vilket innebär att utbildningen leder till måluppfyllelse utifrån nationella mål, med undervisning som främjar alla barns och elevers lärande och utveckling. Kvaliteten bedöms också utifrån likvärdighet, det vill säga hur väl verksamheten kompenserar för olika förutsättningar. Detta ska säkerställas genom ett systematiskt kvalitetsarbete där resultat följs upp, analyseras och används för förbättring över tid.

3. **Ekonomisk hållbarhet** som innebär att tilldelad budget används på ett effektivt sätt för största möjliga nytta i ett barn- och elevperspektiv.

En av de största kostnaderna för barn- och utbildningsnämnden är lokaler. Stora underhållsbehov i flera av de lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr för sina verksamheter innebär att lokalkostnader kommer att öka framöver. Kostnadsökningar till följd av exempelvis statliga reformer, IT-satsningar, ökat fokus på beredskap- och säkerhetsfrågor och lokalinvesteringar är också att vänta. Dagens förskole- och grundskolestruktur kan innebära att en större del av nämndens budget i framtiden låses i lokalrelaterade kostnader, snarare än att kunna användas till undervisningsnära resurser, så som personal, läromedel och måltider. Sammantaget ser barn- och utbildningsförvaltningen att förändringar i förskole- och grundskolestrukturen är nödvändiga för att kunna ge alla barn och elever en likvärdig undervisning av hög kvalitet och skapa en organisation som är kvalitetsmässigt, organisatoriskt och ekonomiskt hållbar.

Kvalitetsmässigt hållbar organisation handlar om att säkerställa en hög kompetens bland personalen och att alla barn och elever utifrån sina behov och förutsättningar ska få en

likvärdig undervisning av hög kvalitet i ändamålsenliga lärmiljöer. Barn- och utbildningsförvaltningen har en gemensam riktning: Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier.

Organisatoriskt hållbar handlar om att skapa en långsiktigt hållbar organisation som ger förutsättningar att möta krav utifrån skollag och arbetsmiljölagar med mera. Organisationen är stabil och flexibel utifrån demografiska förändringar och har barnens bästa i fokus utifrån ett helhetsperspektiv (1–16 år).

Ekonomiskt hållbar organisation handlar om ett effektivt resursutnyttjande som uppfyller skollagens krav om resursfördelning och stödjer en likvärdig utbildning. God ekonomisk hushållning och en effektiv lokalanvändning för att så stor andel som möjligt av tillgängliga medel ska gå till det undervisningsnära uppdraget (personal, läromedel, måltider etc.).

Alla tre hållbarhetsaspekterna hänger ihop och förutsätter varandra.

3.2 Påverkansfaktorer och styrning

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden styrs och påverkas av flera nivåer, där den statliga styrningen genom lagstiftningen utgör den överordnande ramen. I detta sammanhang är särskilt följande lagstiftning relevant: skollagen (2010:800), läroplaner och andra skolförfattningar, kommunallagen (2017:725), arbetsmiljölagen (1977:1160) samt lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Kommunallagen anger bland annat att grundläggande för all offentlig verksamhet är att tillgängliga resurser ska användas effektivt och ändamålsenligt. I kommunallagens 11 kap. 1§ benämns detta som att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning. Detta utgör en central utgångspunkt i en översyn som omfattar struktur, lokaler och resursanvändning.

I skollagen regleras bland annat tillgänglighet, likvärdighet, närhetsprincipen, krav på legitimerad och behörig personal, kompetensutveckling, trygghet och studiero och skolskjuts. Samtliga dessa delar behöver beaktas i en översyn av förskole- och grundskoleorganisationen.

Arbetsmiljölagen anger att skolan är en arbetsplats för både personal och elever från förskoleklass och uppåt, där arbetsmiljöansvaret omfattar såväl personal som elever.

Barnkonventionen har fyra grundprinciper som både är vägledande och styrande:

- Alla barn har lika värde och samma rättigheter
- I alla åtgärder som rör barn ska i första hand det som bedöms vara barnets bästa beaktas
- Varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet.

Den kommunala styrningen innefattar ett styr- och ledningssystem genom Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning (kommunfullmäktige 2023-06-21 § 104) inklusive mål- och resursplan som omfattar mål, resultat och budget. Vidare finns på kommunal nivå den av kommunfullmäktige antagna visionen *Attraktiv och hållbar i*

alla delar, hela livet. Visionen konkretiseras genom inriktningsmål som ger strategisk styrning av den politiska viljeriktningen:

- Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv
- Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier
- Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
- Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag
- Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv.

Vision och inriktningsmål är vägledande i det föreliggande uppdraget. Invånarnas perspektiv ska utifrån kommunens organisationskultur väga tungt för att skapa en attraktiv och hållbar kommun i alla delar. Invånarnas perspektiv har fångats upp i denna utredning genom dialogträffar och enkäter, läs mer i avsnitt 3.4 med tillhörande bilagor.

I styrkedjan ingår även kommunens styrdokument. I föreliggande utredning är särskilt de styrdokument som rör lokalförsörjningen av betydelse: Lokalförsörjningspolicy (2020-04-15 § 52) och Riktlinjer för lokalförsörjningen (2020-03-25 § 56). Även barn- och utbildningsnämndens reglemente och delegeringsordning utgör viktiga styrdokument i sammanhanget.

Lokalförsörjningspolicyn anger att kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för lokalförsörjningen och för att effektivisera kommunens lokalutnyttjande, samt att nämnderna ansvarar för att säkerställa ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande med bibehållen ändamålsenlighet för verksamheten. Policyn består av ett antal principer, exempelvis:

- Kommunen ska i första hand äga lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet.
- All kommunal verksamhet ska i första hand nyttja kommunens eller de kommunala fastighetsbolagens idag befintliga egna lokaler.
- Inhyrning av lokaler ska ske om det finns ett kortsiktigt behov som inte kan lösas på annat sätt och/eller om det är det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet.

Riktlinjen konkretiserar hur nämnden får skaffa och avlämna lokaler.

Barn- och utbildningsnämnden styrs även av de resultat nämnden ska uppnå och det ansvar nämnden har att fullgöra. Nämnden påverkas därutöver av den befintliga förskole- och grundskolestrukturen, kvalitetsaspekter kopplat till verksamheten och ekonomiska förutsättningar, liksom av underhållsbehov, kapacitet och ändamålsenlighet i de lokaler nämnden hyr samt befolkningsutvecklingen i kommunen. Barn- och utbildningsnämndens förutsättningar redogörs vidare för i rapporten.

Kommunstyrelsen i Vänersborg beslutade 2025-12-03 § 231 om en ny resursfördelningsmodell för kommunens budget som ska gälla från och med år 2028 (KS 2025/325). Den nya modellen innebär förändrade förutsättningar för nämndernas ramsättning och bygger på kommunens befolkningsprognos samt standardkostnaden i statens ekonomiska utjämningssystem. Standardkostnaden är den kostnad som

kommunen borde ha för en verksamhet baserat på dess struktur. Modellen justerar budgeten baserat på förändringar i målgrupper inom barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Modellen tar inte hänsyn till tidigare gjorda politiska prioriteringar eller förändringar i statliga uppdrag. Barn- och utbildningsförvaltningen ser stora utmaningar kopplade till detta sätt att fördela budget och att införandet av modellen kommer få stor påverkan på den verksamhet nämnden kan bedriva inom tilldelad budgetram.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar med ett uppdrag om en ny internhyresmodell som grundar sig i att samhällsbyggnadsnämnden föreslagit kommunstyrelsen revidering av gällande riktlinjer för internhyressystemet. Förslaget återremitterades 2023-01-09 §12 av kommunstyrelsen till samhällsbyggnadsnämnden för komplettering av beslutsunderlaget gällande bland annat hur tillämpningen av de nya riktlinjerna skulle påverka dagens hyresnivåer. Ett nytt förslag väntas färdigställas under 2026. Det är vid dags dato osäkert hur det kommer att påverka nämnderna och hyressättningen.

I tillägg till ovan nämnda lagar, styrdokument och väntade förändringar påverkas barn- och utbildningsnämnden av ett högt nationellt reformtempo. Flera propositioner lämnas av regeringen våren 2026 för riksdagsbehandling innan sommaren 2026. Redan till höstterminen 2027 föreslår regeringen en reglering av arbetstid för förskollärare och lärare. Många av reformerna föreslås träda i kraft höstterminen 2028, så som ett nytt betygssystem för ökad likvärdighet, nya läroplaner för grundskolan och anpassade grundskolan samt ändringar gällande stödinsatser. Riksdagen har sedan tidigare beslutat att göra grundskolan tioårig från och med höstterminen 2028. Ytterligare reformer som kan väntas är regleringar för att förbättra rektorernas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag och regleringar för en likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola. Reformerna är mer eller mindre kostnadsdrivande och med otillräcklig eller icke beslutad statlig finansiering är det en stor utmaning för barn- och utbildningsnämnden att hantera.

3.3 Barn- och utbildningsnämndens verksamheter

Barn- och utbildningsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och utgår från skollagen. Verksamheten omfattar förskola, öppen förskola, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. I kommunens regi finns 26 förskolor, öppna förskolan Sirius och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds (Lanternan). Det finns 17 kommunala grundskolor, varav två även har anpassad grundskola och vid alla F-6 skolor finns det fritidshem. Det finns två fristående aktörer inom grundskolan, fem fristående förskolor samt en aktör för enskild pedagogisk omsorg belägna i Vänersborgs kommun. Dessutom finns det barn och elever folkbokförda i Vänersborgs kommun som går i verksamhet, såväl fristående som kommunal, i andra kommuner. Barn- och utbildningsnämnden är i egenskap av hemkommun ansvarig för resursfördelning till samtliga huvudmän som bedriver verksamhet inom nämndens verksamhetsområde (se avsnitt 3.3.1).

Grundskolan och den anpassade grundskolan är idag nioårig (årskurs 1 till årskurs 9). Riksdagen har beslutat att grundskolan och den anpassade grundskolan från och med höstterminen 2028 ska bli tioårig (årskurs 1 till 10). Det innebär att det som idag är förskoleklass blir nya årskurs 1 med ett större fokus på att läsa, skriva och räkna redan från 6 års ålder. I den anpassade grundskolan finns idag ingen förskoleklass. Den

anpassade grundskolan är för elever mellan 7 och 16 år som har en intellektuell funktionsnedsättning eller förvärvad hjärnskada och därför inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i grundskolan. I den anpassade grundskolan är utbildningen anpassad för att möta varje elevs förutsättningar och behov. Utbildningen syftar till att ge kunskaper och en god grund för att kunna delta aktivt i samhället.

Inom barn- och utbildningsförvaltningen finns ett antal stödverksamheter som tillsammans med verksamheterna arbetar för att uppnå satta mål. Alla skolor har tillgång till elevhälsoteam där specialpedagog, skolkurator, skolsköterska, skolpsykolog och skollogoped ingår tillsammans med rektor. I Vänersborg organiseras barn- och elevhälsan centralt i en enhet inom barn- och utbildningsförvaltningen. Inom enheten finns även skolläkare, samverkande socialsekreterare, samordnare för anpassad grundskola samt ett mobilt skolteam som arbetar med fokus på ökad skolnärvaro. Alla förskolor har tillgång till barnhälsoteam, där specialpedagog, skollogoped, skolpsykolog ingår tillsammans med rektor. Inom förskolan finns även en insatskoordinator som arbetar för att främja närvaron i förskolan.

Välkomsten tar emot nyanlända elever som ska börja i den svenska skolan. Välkomstens lärare kartlägger elevens bakgrund, styrkor, intressen och förmågor på elevens modersmål. Denna kartläggning ligger sedan till grund för att anpassa utbildningen efter elevens behov. Modersmålsundervisning är ett eget ämne i grundskolan. Kommunen har skyldighet att anordna modersmålsundervisning om minst fem elever är anmälda i samma språk. Undantagna är de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska, då kommunen är skyldig att ordna undervisning oavsett antal elever. Modersmålsenheten har hand om denna undervisning.

Den administrativa avdelningen och förskoleadministrationen fungerar som stöd och service till barn- och utbildningsnämnden och dess verksamheter samt service till invånarna.

3.3.1 Bidrag till fristående verksamheter

Kommunen (hemkommunen) har enligt skollagen (2 kap. 8 § samt 8 kap. 12 § och 10 kap. 37 §) ansvar för att de barn och elever som är folkbokförda i kommunen får utbildning och att denna finansieras, även när utbildningen bedrivs av fristående huvudmän.

Det innebär att:

- När ett barn eller en elev går i fristående förskola eller skola, ska kommunen betala ett bidrag till den fristående huvudmannen
- Bidraget ska beräknas på samma grunder som resurserna till kommunens egen verksamhet
- Detta kallas ofta för principen om ”lika villkor”
- I praktiken betyder det att pengarna följer barnet/eleven
- Om kommunen höjer eller sänker resurserna till sina egna verksamheter, påverkas även bidragen till fristående verksamheter.

I Vänersborgs kommun går cirka 12 procent av barnen och eleverna i fristående verksamheter. När barn- och elevantalet i de kommunala verksamheterna minskar, utan

att motsvarande anpassning sker av kommunens lokalbestånd, ökar lokalkostnaden per barn och elev. Detta får en direkt effekt på bidragsnivån, eftersom den genomsnittliga lokalkostnaden ligger till grund för ersättningen till de fristående verksamheterna. Konsekvensen blir att kommunens kostnader för lokalkostnadsbidrag till fristående verksamheter ökar, trots att elevunderlaget totalt sett minskar. Utvecklingen innebär därmed en kostnadsökning som inte fullt ut kan påverkas genom förändringar i elevvolymer, utan är kopplad till kommunens fasta lokalkostnader.

3.4 Referensgrupper

Som en del av översynen har kommunen genomfört ett förvaltningsövergripande arbete med utgångspunkt i den genomförda nulägesanalysen. Arbetet har bedrivits vid tre gemensamma tillfällen där samtliga förvaltningar fått möjlighet att delta. Vid dessa tillfällen har olika tänkbara scenarier för framtida organisation och struktur diskuterats, prövats och vidareutvecklats. De synpunkter och inspel som framkommit i detta arbete utgör ett viktigt underlag i den fortsatta analysen och i framtagandet av slutrapporten (se bilaga 1).

Barn-och utbildningsförvaltningen bjöd in till två möten för information och dialog med allmänheten den 30 och 31 mars 2026. Inbjudan till dessa möten publicerades via Vänersborgs kommuns hemsida och Facebooksida samt utskick vid två tillfällen till vårdnadshavare via den digitala lärplattformen InfoMentor. Arton deltagare ur målgruppen deltog och deras synpunkter samlades in (se bilaga 2).

I kombination med information och dialog med allmänheten publicerades en enkät där allmänheten haft möjlighet att framföra sina åsikter mellan 1 och 12 april 2026. Totalt besvarade 754 personer hela eller delar av enkäten, se sammanställning av svaren i bilaga 3.

För att inhämta medarbetarnas perspektiv sammankallade barn- och utbildningsförvaltningen den förvaltningsövergripande samverkansgruppen (FSG) tillika skyddskommitté för arbetsmiljö för dialog den 21 april 2026. FSG är ett representativt samverkans forum där medarbetarna representerats av fackliga ombud alternativt skyddsombud. Närvarande vid detta sammanträde var representanter från arbetsgivaren samt personalorganisationerna Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare, Kommunal, Vårdförbundet och Vision. Fokus i dialogen var att belysa viktiga aspekter att beakta utifrån ett arbetsmiljöperspektiv i såväl nulägesbeskrivning som strukturförslag (se bilaga 4). Sammanfattningsvis uttrycker personalorganisationerna vikten av fortsatt samverkan genom hela processen, att professionens perspektiv tas tillvara samt att det finns en tydlig struktur för fortsatt dialog. Transparens i processen ses som en mycket viktig arbetsmiljöfaktor.

Information till och dialog med barn- och utbildningsnämnden, barn- och utbildningsförvaltningen ledningsgrupp samt samtliga rektorer och enhetschefer har förts löpande under uppdraget.

3.5 Demografiska förändringar

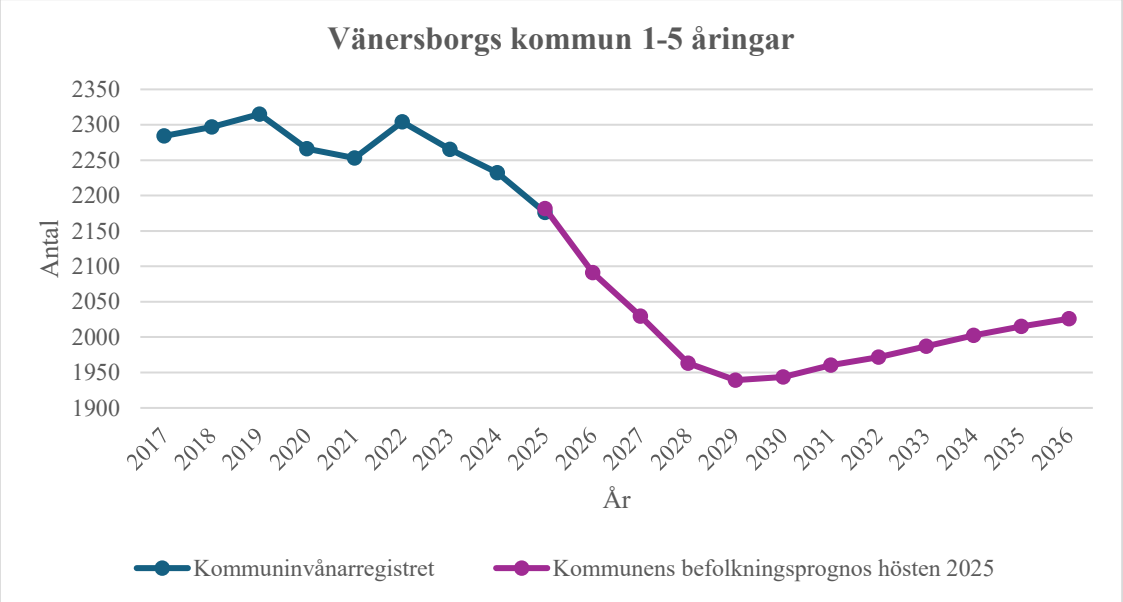
De demografiska förändringarna tio år framåt beskrivs genom den befolkningsprognos som kommunstyrelseförvaltningen tog fram i november 2025. Befolkningsprognosen är en prognos över hur många barn som förväntas vara folkbokförda i Vänersborgs kommun den sista december varje år. Prognosen baserar sig på ett historiskt mönster

över antalet födda, döda, in- och utflyttade samt ett framtida antagande om en viss bostadsproduktion i kommunens olika områden. Observera att befolkningsprognosen blir mer osäker ju längre fram i prognosperioden som vi tittar. När det gäller barn i förskoleålder (1-5 åringar) är prognoserna särskilt svåra, eftersom det handlar om barn som inte är födda.

I diagrammen nedan har befolkningsprognosen kompletterats med siffror från kommuninvånarregistret (KIR), för att visa på utvecklingen över antalet barn folkbokförda i Vänersborg per den sista december varje år från 2017–2025.

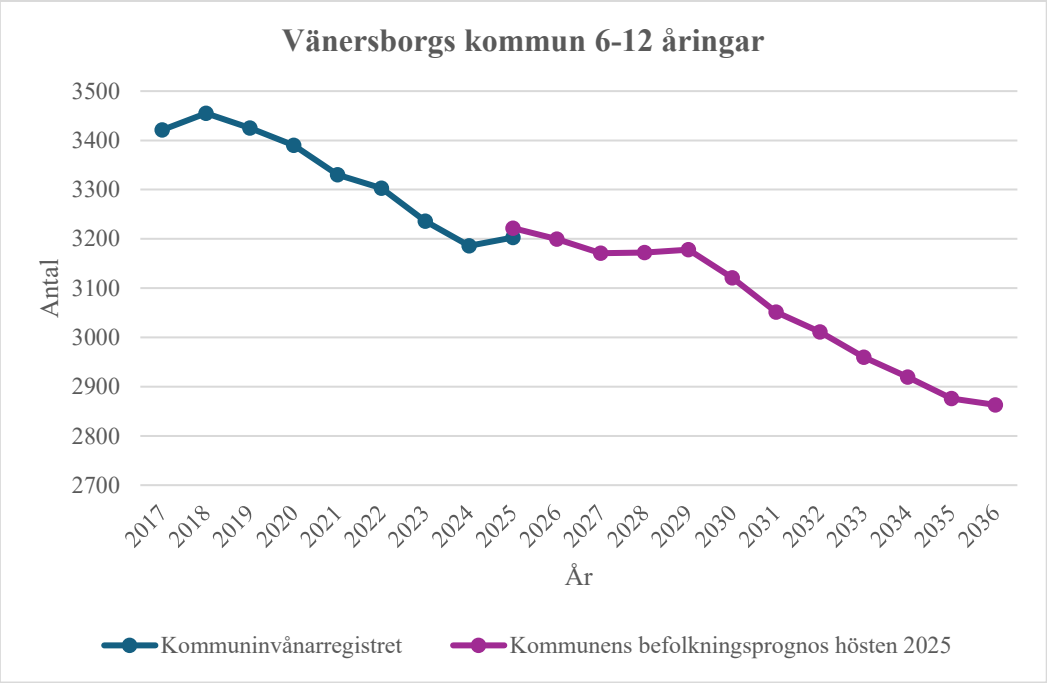
Asylsökande barn i Vänersborgs kommun ingår *inte* i vare sig befolkningsprognos eller kommuninvånarregistret. Då Sveriges största asylboende Restad Gård finns i Vänersborgs kommun har barn- och utbildningsförvaltningen inkluderat asylsökande barn i de behovsprognoser som finns i kommande avsnitt. Asylsökande barn som bor i kommunen har rätt att gå i förskola och skola. Det gäller även barn som befinner sig på det återvändandecenter som också finns på Restad Gård.

Årskullarna i Vänersborgs kommun födda mellan 2010–2024 består i genomsnitt av 455 barn. Antalet barn födda år 2023 var 399, år 2024 föddes 363 barn och år 2025 föddes 340 barn (KIR respektive år per den sista december). Befolkningsprognosen visar att antalet födda barn kommer att ligga kvar på en lägre nivå än tidigare år. Det får stor påverkan på antalet barn som kommer att behöva plats i förskola och skola kommande år.

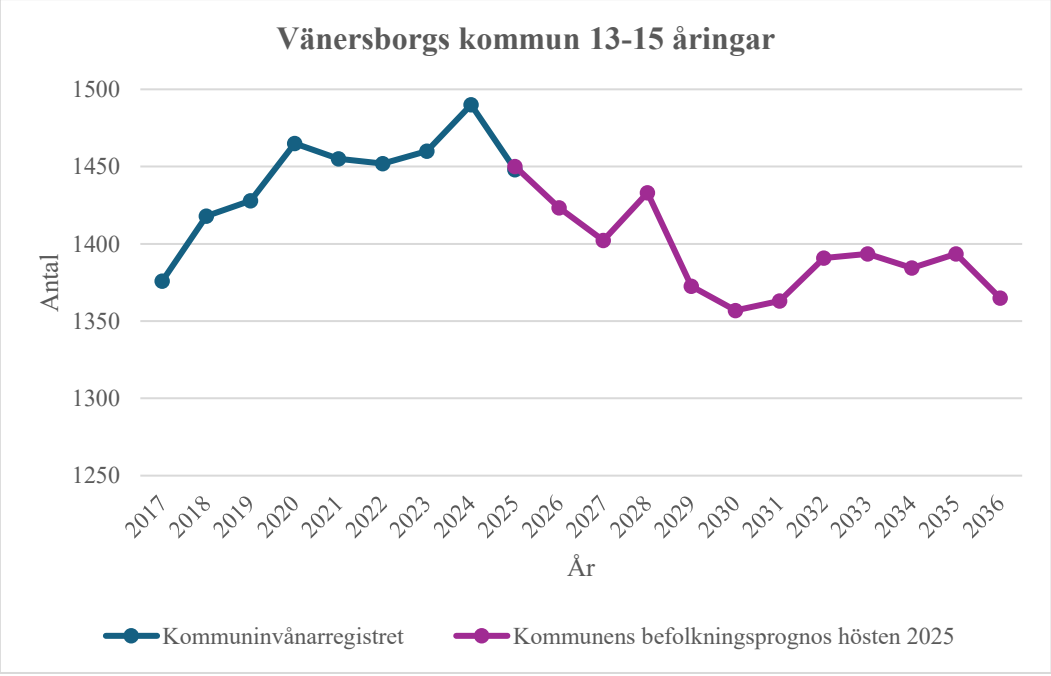
Observera att den vertikala y-axeln i diagrammet inte startar på noll.

I diagrammet ovan framgår att antalet 1–5 åringar folkbokförda i Vänersborgs kommun prognostiseras att minska med 221 barn mellan år 2025–2031 (minskning med 10,1 procent). Mellan år 2025–2036 prognostiseras antalet 1–5 åringar att minska med 156 barn (minskning med 7,1 procent).

Observera att den vertikala y-axeln i diagrammet inte startar på noll.

I diagrammet ovan framgår att antalet 6–12 åringar folkbokförda i Vänersborgs kommun prognostiseras att minska med 170 barn mellan år 2025–2031 (minskning med 5,3 procent). Mellan år 2025–2036 prognostiseras antalet barn i denna åldersgrupp att minska med 359 barn (minskning med 11,1 procent).

Observera att den vertikala y-axeln i diagrammet inte startar på noll.

I diagrammet ovan framgår att antalet 13–15 åringar folkbokförda i Vänersborgs kommun prognostiseras att minska med 87 barn mellan år 2025–2031 (minskning med 6,0 procent). Mellan år 2025–2036 prognostiseras antalet barn i åldern 13–15 år att minska med 85 barn (minskning med 5,9 procent).

Sammanlagt prognostiseras antalet barn i åldern 1–15 år att minska med cirka 600 barn mellan år 2025–2036.

Utvecklingen för 1–5 åringar, 6–12 åringar och 13–15 åringar ser olika ut i kommunens olika boendeområden, detta presenteras i avsnitt 3.9.

3.5.1 Utblick till år 2050

Kommunens befolkningsprognos från våren 2026 sträcker sig till år 2050. Utvecklingen av storleken på barngrupperna från 2035 fram till 2050 visar en fortsatt minskning totalt, dock inte i samma dramatiska takt som under den kommande 10-årsperioden, se tabellen nedan.

År	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Antal barn 0-15 år	7 185	6 701	6 542	6 469	6 521	6 503

Det finns dessutom skillnader mellan olika geografiska områden. Till exempel minskar antalet barn mer drastiskt i områdena Mariedal, Tärnan och Blåsut medan det prognostiseras en större ökning i områdena Öxnered och Onsjö. I jämförelsen mellan 2035 och 2050 kan man generellt se att barngrupperna blir större, eller minskar mindre, i åldersgruppen 6–12 år medan den största minskningen sker i åldersgruppen 13–15 år.

Hur prognosen ser ut för antalet barn påverkas till stor del av hur många barn som prognostiseras födas framöver. Sedan 2020 har antalet barn som fötts per kvinna i Vänersborg blivit färre och färre. År 2025 var snittet för antalet barn som kvinnor födde i Vänersborg 1,52 vilket är den lägsta siffran sedan 1998. Demografiforskare kan inte förklara vad detta beror på i samma utsträckning som man kunnat göra vid tidigare nedgångar i barnafödandet, vilket har skapat en oro för minskad befolkning i landet. Det gör också prognosen för det framtida barnafödandet mycket osäker.

Med anledning av den demografiska utmaningen med minskat barnafödande och en åldrande befolkning genomförs nu en statlig utredning med uppdrag att analysera orsakerna till det minskade barnafödandet och dess samhällsekonomiska konsekvenser. Vad utredningen kommer fram till kan påverka hur den framtida familjepolitiken utformas och därmed hur barnafödandet utvecklas framöver.

3.5.2 Strategisk samhällsplanering

I kommunens översiktsplan finns många framtida utvecklingsområden utpekade i anslutning till kommunens tätortsområden som påverkar den demografiska utvecklingen. Det finns även stöd för bostadsutveckling på landsbygden. Det finns detaljplaner framtagna för bostadsbyggande bland annat i centrala Vänersborg, kring Öxnered, i Frändefors och Brålanda. Ytterligare detaljplaner är under framtagande bland annat i Sikhall, på Vänersnäs och norra Onsjö.

Det byggs för närvarande väldigt lite bostäder i kommunen på grund av rådande marknadsläge. De senaste årens ekonomiska läge med inflation, räntehöjningar och ökade kostnader för bland annat byggmaterial har gjort att i stort sett inga större byggprojekt startas. Flera i branschen tror dock att det i riket kommer vända svagt uppåt under 2026.

Under år 2025 har kommunen arbetat intensivt med en detaljplan för Södra Sanden, med syfte att omvandla befintligt industriområde till bostadsområde. Marken ägs till största del av privata aktörer som valt att inte gå vidare med planerna för tillfället med anledning av det rådande marknadsläget. Det har dock arbetats fram en modell för hur området skulle kunna bebyggas med bostäder i framtiden och därmed bli ett stort centralt utbyggnadsområde.

Andra delar i den strategiska samhällsplaneringen är exempelvis planerna för tågstopp i Brålanda och Frändefors som är viktiga för arbetspendlingen, för näringslivets utveckling och för att knyta samman områdena med resten av Vänersborgs kommun, Dalsland samt Trollhättan och Göteborg.

3.6 Rörelsemönster

I de allra flesta boendeområdena i kommunen har en övervägande majoritet, över 65 procent, av barnen en förskoleplacering i sitt boendeområde. I Skerrud och Frändefors är dock andelen som har en förskoleplats i boendeområdet lägre och det finns ett rörelsemönster från Skerrud till Brålanda och från Frändefors till Blåsut (framför allt Dalaborgs förskola). I boendeområdet Rösebo finns ingen förskola och flest barn har en förskoleplacering på en förskola i Öxnered eller Blåsut samt därefter på Frändefors förskola.

I de allra flesta boendeområden har en övervägande majoritet av barnen, 80 procent eller mer, idag en skolplacering inom det skolområde som man tillhör i årskurs F-6. Detta gäller med undantag från Frändefors där det finns ett visst rörselsmönster till Öxnered skola och Blåsut skola, Rösebo där det finns ett rörselsmönster till Öxnered skola och Frändeskolan, Skerrud där det finns ett rörelsemönster till Brålanda skola och Frändeskolan samt Vänersnäs där det finns ett rörelsemönster till Fridaskolan.

7-9-skolorna har inte samma geografiska spridning som F-6-skolorna vilket innebär att elever från olika boendeområden i högre utsträckning går på samma skola. Förutom att barnen i stor utsträckning går på skolan som är anvisad utifrån respektive boendeområde finns det för årskurs 7-9 idag ett visst rörelsemönster från Rösebo och Frändefors till de centrala 7-9-skolorna.

Utifrån enkätsvar från allmänheten[1] framgår att de svarande till övervägande del, oavsett boendeområde i kommunen, helst vill ha förskola och skola inom sitt boendeområde. I andra hand vill man ha förskola och skola mycket nära hemmet med undantag för Frändefors, centrala Vänersborg, Rösebo och Väne-Ryr där en större andel uppger att förskola och skola önskas på väg till arbete, studier, kollektivtrafik etc.

Sett till den vuxna befolkningen är Vänersborgs kommun en pendlarkommun. Cirka 50 procent av de boende i kommunen pendlar till arbete i annan kommun där flest pendlar till Trollhättan följt av Uddevalla och Göteborg.

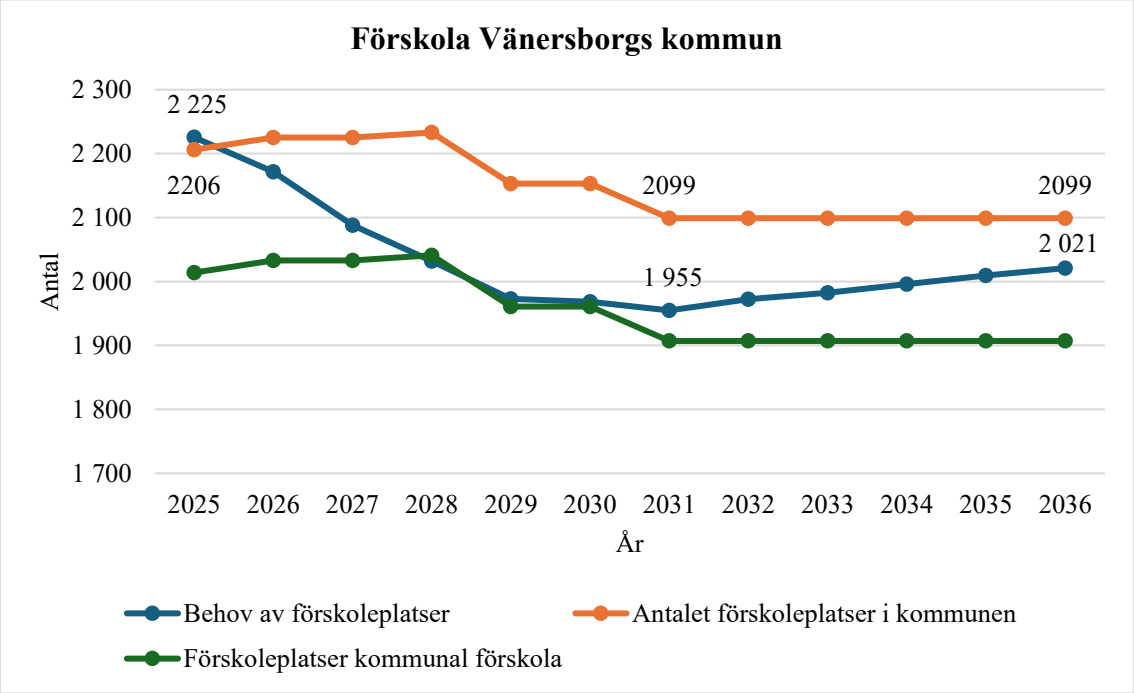
[1] Enkät till allmänheten 1-12 april 2026, se bilaga 3.

3.7 Behov och lokaler

3.7.1 Behovsprognoser

Utifrån befolkningsprognosen har barn- och utbildningsförvaltningen tagit fram behovsprognoser för förskola och grundskola.

Behovsprognosen är en prognos över hur många barn som förväntas behöva en plats i förskola och grundskola varje läsår och är baserad på befolkningsprognosen. För förskolan har befolkningsprognosen multiplicerats med nyttjandegraden per ålder och boendeområde respektive år. Prognosen inkluderar 1–5 åringar, samt ett antagande om att hälften av 1-åringarna (de barn som ska fylla ett under det gällande året) har behov av förskoleplacering och att gruppen som fyller 6 år det gällande året behöver en förskoleplacering fram tills augusti då de övergår till förskoleklass. Genom att inkludera halva gruppen 1-åringar och gruppen 6-åringar tar prognosen höjd för det maximala behovet av förskoleplatser respektive år.

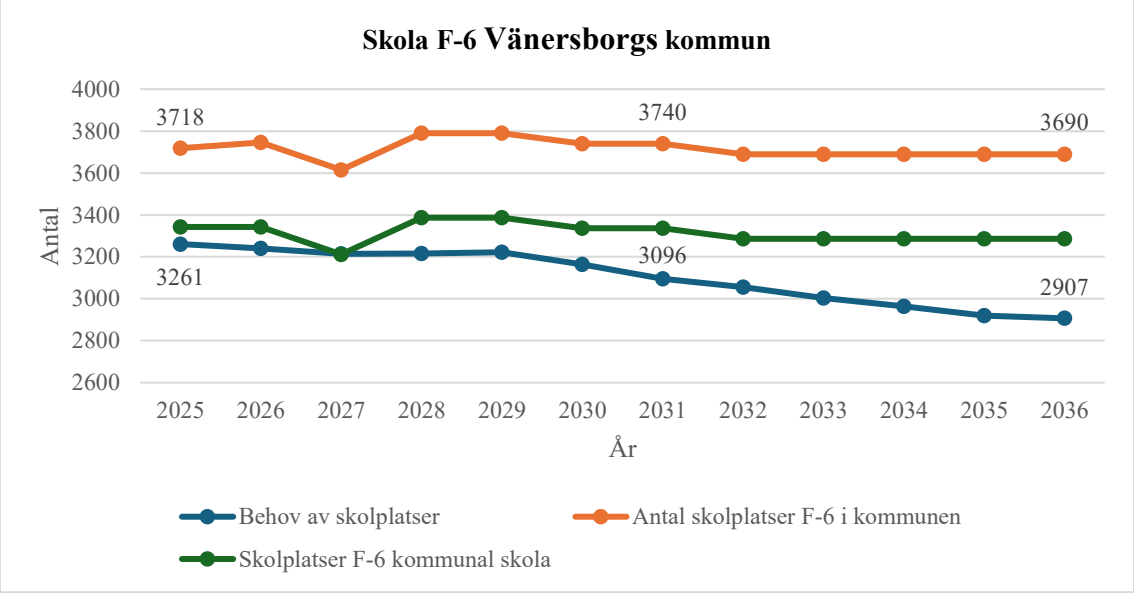

Observera att den vertikala y-axeln i diagrammet inte startar på noll.

I diagrammet ovan framgår att behovet av förskoleplatser i Vänersborgs kommun prognostiseras minska med 270 platser mellan år 2025–2031. Mellan år 2025–2036 prognostiseras behovet av förskoleplatser minska med cirka 200 platser.

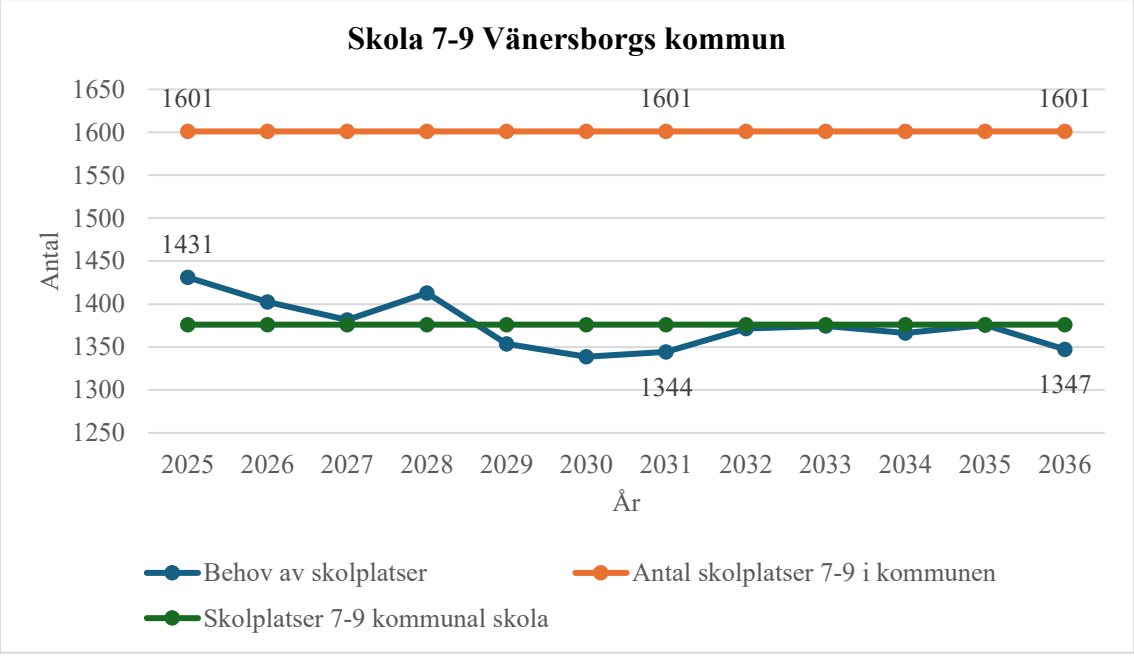
För att beräkna behovet av grundskoleplatser för respektive skolområde har elevantalet i respektive skolområde per 2025-08-26 varit utgångspunkt. Till elevantalet har sedan befolkningsutvecklingen i respektive område adderats (minskning eller ökning av antalet 6–12 åringar och 13–15 åringar respektive år enligt befolkningsprognos). Behovsprognosen visar således också om det är fler eller färre elever i de olika grundskolorna än boende i respektive område. Bor det fler eller färre i skolområdet än vad som går på skolan/skolorna i området innebär det att elever har en skolplacering utanför sitt eget skolområde. I behovsprognosen görs därigenom ett antagande om att önskemål om skolplacering även framåt följer det mönster som är gällande för de elever som går i grundskolan idag. Genom det sättet att beräkna behovet av skolplatser

inkluderas också asylsökande elever i prognosen och elever från annan kommun som har skolplacering i en grundskola i Vänersborgs kommun, i den omfattning som eleverna var i verksamheterna per 2025-08-26. Nedan följer behovsprognoserna för årskurs F-6 och årskurs 7–9 på kommunnivå.

Observera att den vertikala y-axeln i diagrammet inte startar på noll.

I diagrammet ovan framgår att behovet av grundskoleplatser för årskurs F-6 i Vänersborgs kommun prognostiseras minska med cirka 165 platser mellan år 2025–2031. Mellan år 2025–2036 prognostiseras behovet minska med cirka 355 platser.

Observera att den vertikala y-axeln i diagrammet inte startar på noll.

I diagrammet ovan framgår att behovet av grundskoleplatser för årskurs F-6 i Vänersborgs kommun prognostiseras minska med cirka 90 platser mellan år 2025–2031. Mellan år 2025–2036 prognostiseras behovet minska med cirka 85 platser.

Sammanlagt prognostiseras behovet av förskole- och skolplatser att minska med cirka 640 platser mellan år 2025 och 2036 i Vänersborgs kommun.

3.7.2 Restad Gård

Restad Gård i Vänersborg är Sveriges största asylboende med både mottagnings- och återvändandecenter för asylsökande och för personer som inte fått sina uppehållstillstånd förlängda. Lagändringen från 1 september 2025, gällande eget boende (EBO), innebär troligtvis att asylsökande som regel kommer att bo i ett mottagnings- eller återvändandecenter. Ett återvändandecenter startade på Restad Gård i juli 2024 med plats för 300 boende. Restad Gård har i dagsläget kapacitet för totalt 1 100 platser. Efter renovering som beräknas vara klar år 2027/2028 kommer antalet platser att öka till 1 200. Asylsökande barn och elever har rätt att gå i förskola och skola. Det finns indikationer på att antal boende på Restad Gård kommer att öka framöver men det är en stor osäkerhetsfaktor hur många barn och elever som tillkommer respektive lämnar Restad Gård under kommande år.

Barnfamiljer som anländer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet, exempelvis från Ukraina, har rätt till förskola och skola för sina barn under tiden de vistas i Vänersborg, även om vistelsen är kortvarig innan anvisning till annan ort. Det händer också att större grupper av barnfamiljer anländer samtidigt, vilket kan innebära att 10–15 barn behöver skolplacering samtidigt. Detta ställer höga krav på barn- och utbildningsförvaltningens förmåga att agera snabbt och ha en flexibel organisation samt utrymme i budget för att hantera snabba förändringar i elevunderlaget. Denna beredskap är avgörande för att säkerställa att alla barn får tillgång till utbildning i enlighet med lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättighet samt skollagen (2010:800).

De flesta barn i åldern 6–12 år boende på Restad Gård har idag en skolplacering på Onsjöskolan (43 procent) följt av Mariedalskolan (33 procent).

3.7.3 Överkapacitet

Som kommun har Vänersborg ett så kallat utbudsansvar. Det betyder att kommunen som organisation ska ha beredskap för att kunna erbjuda förskola och skola till alla barn boende i kommunen som vill gå i kommunal verksamhet och om befolkningen ökar genom till exempelvis inflyttning till kommunen eller om en fristående aktör skulle lägga ned sin verksamhet. Detta ansvar har kommunen till skillnad från de fristående förskolorna och skolorna som finns i Vänersborgs kommun. Ansvaret innebär att kommunen behöver ha en överkapacitet i antalet platser i förskola och skola.

Sveriges kommuner arbetar olika i planeringen av överkapacitet. Göteborgs stad har inriktningen att inte fylla upp den 30:e platsen vid skolvalet (motsvarar en överkapacitet om cirka 3,3 procent av det totala antalet elever). Kommunerna Stockholm, Malmö och Uppsala utgår i sin lokalplanering från en fyllnadsgrad om cirka 80–90 procent av platserna. Mindre och glesare kommuner har inte samma behov av att planera för en viss överkapacitet eftersom det ”alltid finns extra utrymme i klasserna”. I dessa kommuner finns det ofta redan en överkapacitet i den ordinarie skolorganisationen.

Denna är inte relaterad till behovet av en grundläggande beredskap utan har snarare att göra med strukturella svårigheter att anpassa skolorganisationen till ett över tid krympande, eller ett ständigt litet, elevunderlag (SOU 2025:72, s. 220). Utbudsansvaret är förenat med merkostnader för Vänersborgs kommun för att anpassa verksamheten till ett förändrat elevtal över tid.

Den statliga utredningen ”Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan” (SOU 2025:72) har modellberäknat den överkapacitet, uttryckt i utbildningsplatser, som anpassningen i förhållande till den demografiska variationen kräver till 3,4 procent av det totala antalet folkbokförda elever. För Vänersborgs kommun skulle det innebära en överkapacitet om 140 utbildningsplatser under aktuell planeringsperiod, varav 100 platser i årskurs F-6 och 40 platser i årskurs 7–9.

Med anledning av att Sveriges största asylboende Restad Gård ligger i Vänersborg behöver dock kommunen ta höjd för en högre överkapacitet i den framtida planeringen. Totalt fanns 65 asylsökande barn i åldrarna 6–12 år i boende på Restad Gård 2025-12-31. Med ytterligare 65 barn landar överkapaciteten på 5,3 procent för årskurs F-6. Totalt fanns 19 barn boende på Restad Gård 2025-12-31 i åldern 13–15 år. Med ytterligare 19 barn landar överkapaciteten på 4,7 procent.

Med samma antaganden för förskolan landar överkapaciteten för Vänersborgs kommun på cirka 4,2 procent av det totala antalet folkbokförda barn inklusive barn boende på Restad Gård. Det innebär en överkapacitet med cirka 80–90 förskoleplatser per år under aktuell planeringsperiod.

3.7.4 Lokalernas kapacitet och ändamålsenlighet

I arbetet med översynen av förskole- och grundskoleorganisationen har barn- och utbildningsförvaltningen genomfört en kartläggning av samtliga förskolelokaler, skollokaler och administrativa lokaler. Syftet med kartläggningen av lokalerna har varit att bedöma vilken kapacitet varje förskola och skola har att ta emot barn och elever och i vilken mån lokalerna är ändamålsenliga för verksamheten.

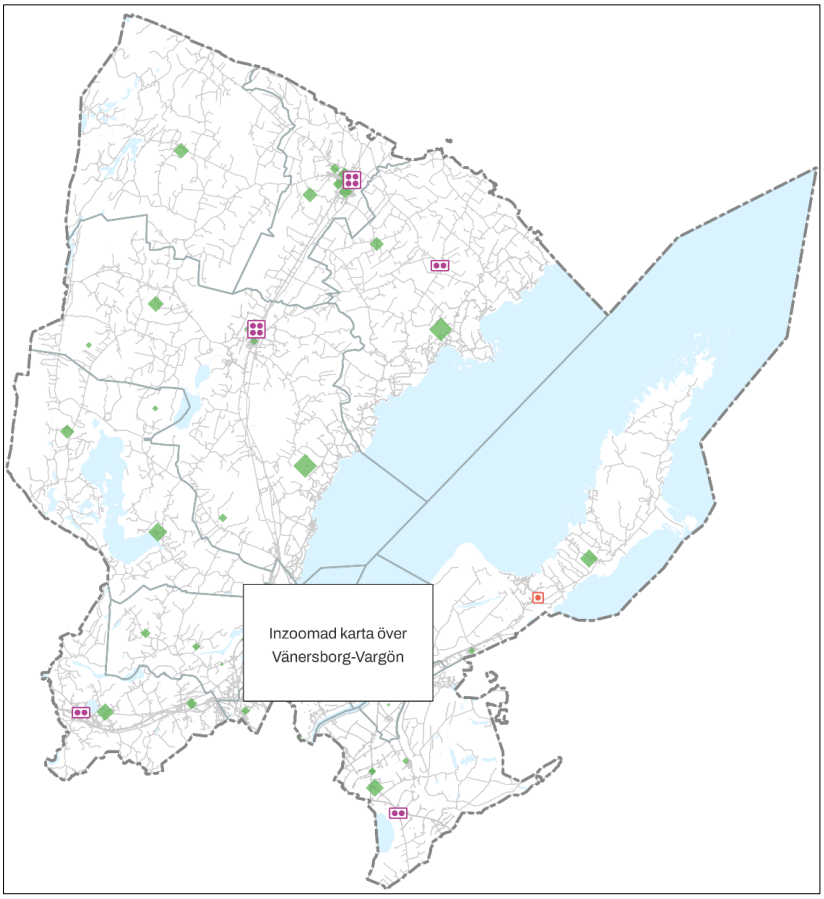
Kartläggningen har utgått från vilka utrymmen och aspekter som är viktiga i en verksamhetslokal för förskola och skola. Funktionerna i bilden nedan är de som i huvudsak har undersökts på varje förskola och skola.

Förskola		Skola	
Hemvist, större och mindre rum	Tillgång till varierande miljöer och mindre sammanhang	**Klassrum och grupprum**	Antalet klassrum och hur många elevplatser, möjlighet att erbjuda eleverna undervisning i mindre sammanhang eller i avskild miljö
Hygienutrymmen	Skötrum, vattenlek	**Fritidshem**	Tillgång till egna och delade ytor
Matsituation	Möjlighet att äta i matsal eller i hemvisterna	**Gemensamma ytor**	Matsal, mötesytor
Utrymme för vila	Inomhus, utomhus med skärmtak, varmförråd för förvaring av vagnar	**Specialsalar**	Tillgång till idrottshall, slöjdsalar, hemkunskapssal m.m.
Utemiljö	Enligt Boverkets rekommendationer		
Personalutrymmen	Rum för rast, arbete, samarbete		
Barn- och elevhälsan	Utrymmen för barn- och elevhälsans professioner		
Säkerhetsaspekter	Lås, larm, skalskydd		
Teknisk kapacitet	Ventilationssystem, brandsäkerhet, antalet WC		
Teknisk status	Bedömning av lokalerna skick samt underhållsbehov fram till år 2034 (kommunala lokaler)		

Utifrån bilden ovan har det tagits fram ett enhetskort för varje förskola och skola där behoven av funktioner har preciserats med utgångspunkt i skollagen, läroplaner, arbetsmiljölagen och Agenda 2030. För varje funktion en förskole- eller skollokal behöver för verksamheten har barn- och utbildningsförvaltningen gjort en bedömning av huruvida den aktuella förskolan eller skolan har ändamålsenliga lokalutrymmen. Utifrån lokalfunktionerna i respektive förskole- och skollokal har sedan en sammanvägd bedömning av ändamålsenligheten gjorts. Den här bedömningen gäller för lokalernas beskaffenhet, inte för undervisningen eller verksamheten i övrigt. Ändamålsenligheten har bedömts utifrån frågan *Är lokalerna ändamålsenliga?* och skalan *Ja*, *Delvis* och *Nej*. Enhetskort för samtliga enheter (förutom för Skördegatans förskola och Öxnered förskola som vid tiden för uppdraget varit evakuerade och under renovering, utbyggnation och nybyggnation) finns bifogade (bilaga 5) till den föreliggande rapporten.

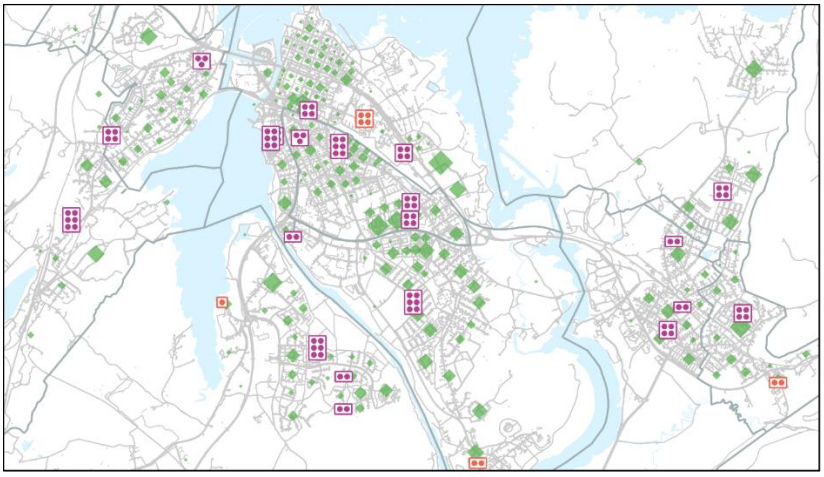
Förskole- och skollokalernas kapacitet att ta emot barn och elever har också bedömts. Utifrån lokalernas funktioner och utformning har barn- och utbildningsförvaltningen bedömt den pedagogiska kapaciteten. Den pedagogiska kapaciteten ska förstås som förskolan eller skolans lokalmässiga möjligheter att ta emot barn och elever för att kunna bedriva ändamålsenlig undervisning i lokalerna. Den pedagogiska kapaciteten kan således skilja sig från den tekniska kapaciteten, som utgår från lokalernas förutsättningar gällande aspekter som till exempel ventilation eller brandskydd. För vissa lokaler skiljer sig den tekniska kapaciteten och den pedagogiska kapaciteten åt, ofta beror det på att det är en äldre byggnad som inte är utformad på ett sätt som är i linje med dagens läroplaner och pedagogik. Varje enhets kapacitet redogörs för i de bifogade enhetskorten.

I de kommunala verksamheterna år 2026 finns 2 033 förskoleplatser på 26 förskolenheter. Kommunala förskolenheter finns i områdena Skerrud, Brålanda, Frändefors, Blåsut, Öxnered, Väne-Ryr, Onsjö, Vänersborg, Vargön och Mulltorp. De fem fristående förskolenheterna finns i Vänersnäs, Vargön, Vänersborg och Onsjö. Kartbilderna nedan visar var förskolorna är placerade i kommunen. Varje prick redogör för kapaciteten i antalet förskoleavdelningar (20–25 barn per avdelning). Arean på de gröna romberna är proportionerlig mot antalet barn 1–5 år i motsvarande statistikområde enligt befolkningsprognosen för år 2036.

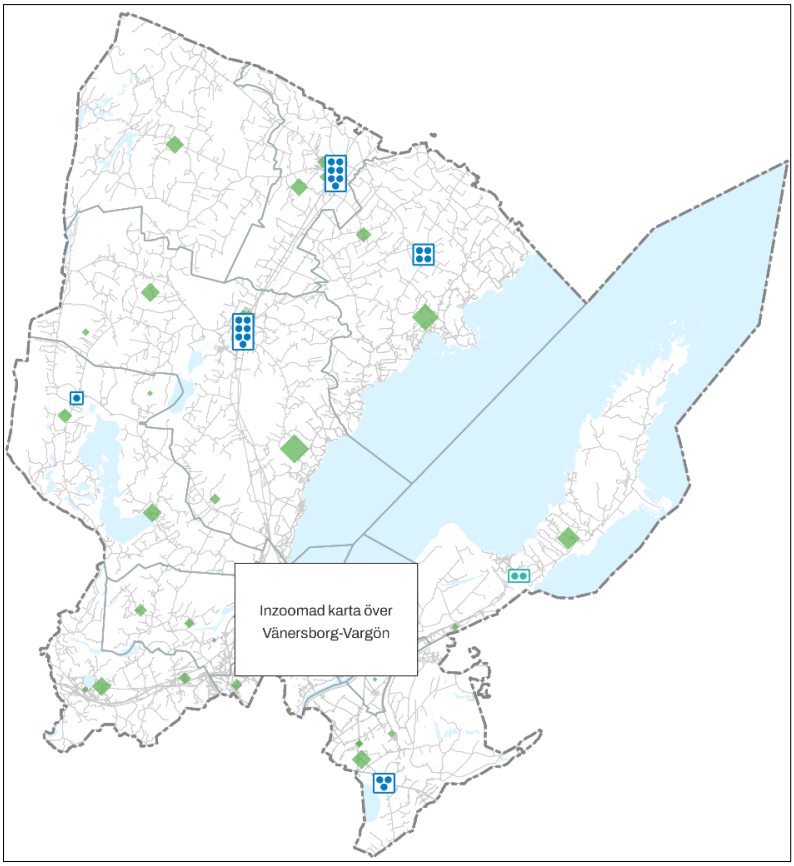
Bilden ovan redovisar var förskolorna i Vänersborgs kommun är placerade år 2026 i områdena Brålanda, Skerrud, Frändefors, Väne-Ryr, Vänersnäs och Mulltorp. Övriga områden redovisas i en inzoomad karta i bilden nedan. De lila rutorna med prickar anger hur många avdelningar de kommunala

förskolorna har kapacitet att ta emot. Den orange rutan med prick anger hur många avdelningar som finns på fristående förskola. De gröna romberna är proportionerliga mot antalet barn 1–5 år i motsvarande statistikområde, enligt befolkningsprognosen för år 2036.

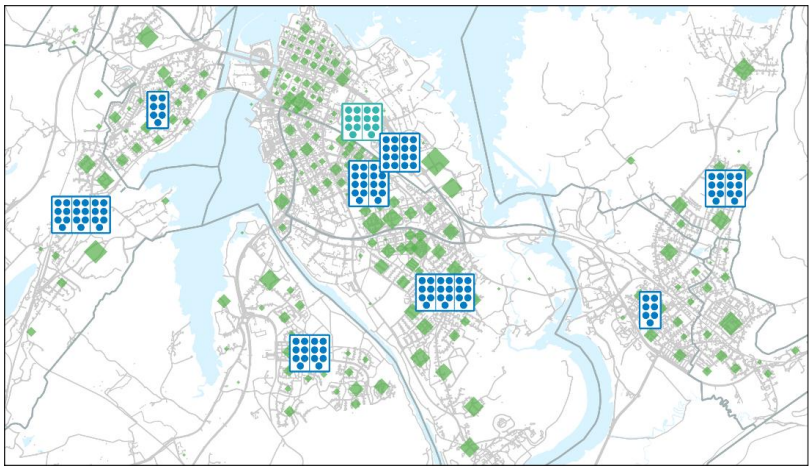

Bilden ovan redovisar var förskolorna i Vänersborgs kommun är placerade år 2026 i områdena Öxnered, Blåsut, centrala Vänersborg, Onsjö och Vargön. De lila rutorna med prickar anger hur många avdelningar de kommunala förskolorna har kapacitet att ta emot. De orange rutorna med prickar anger hur många avdelningar som finns på de fristående förskolorna. De gröna romberna är proportionerliga mot antalet barn 1–5 år i motsvarande statistikområde, enligt befolkningsprognosen för år 2036.

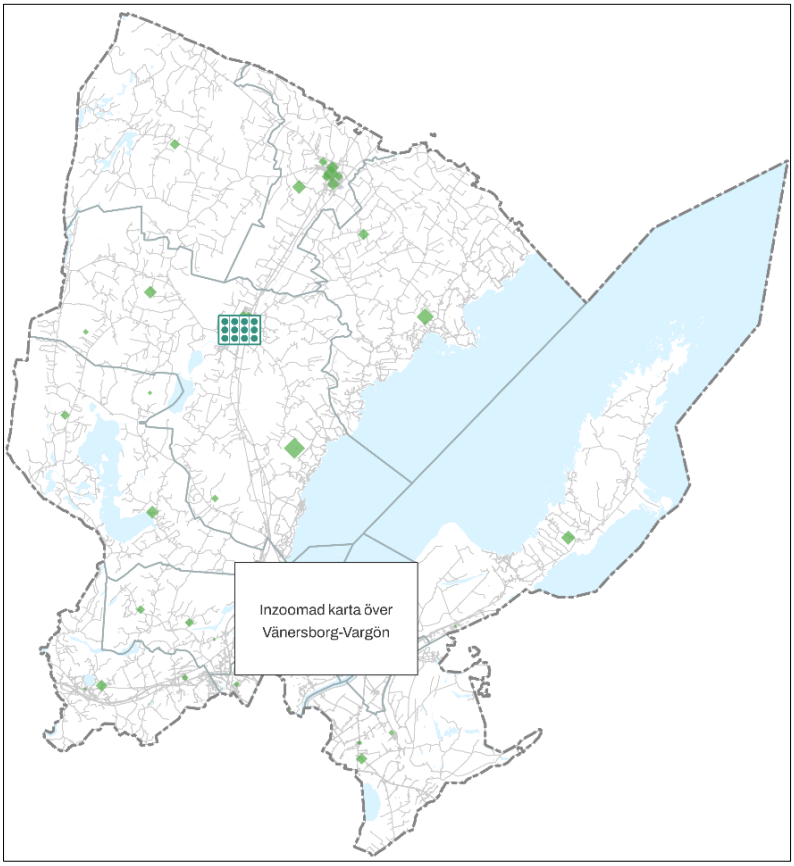
I Vänersborgs kommun finns 3 343 kommunala skolplatser i årskurs F-6 och 1 376 kommunala skolplatser i årskurs 7–9. Det finns 17 kommunala grundskolenheter i Vänersborgs kommun. Kommunala skolenheter finns för årskurs F-6 i Skerrud, Brålanda, Frändefors, Rösebo (F-3), Blåsut, Öxnered, Onsjö, centrala Vänersborg, Vargön och Mulltorp. För årskurs 7–9 finns skolenheter i Frändefors och centrala Vänersborg. Ytterligare skolplatser finns i Fridaskolan som tar emot elever från förskoleklass till årskurs 9 och Vänersnäs skola som tar emot elever från förskoleklass till årskurs 6. Nedan kartbild visar var skolorna är placerade i kommunen. Varje prick redogör för kapaciteten i antalet grundskoleklasser som skolan kan ta emot (20–28 elever per grundskoleklass). Arean på de gröna romberna är proportionerlig mot antalet barn 6–12 respektive 13–15 år i motsvarande statistikområde enligt befolkningsprognosen för år 2036.

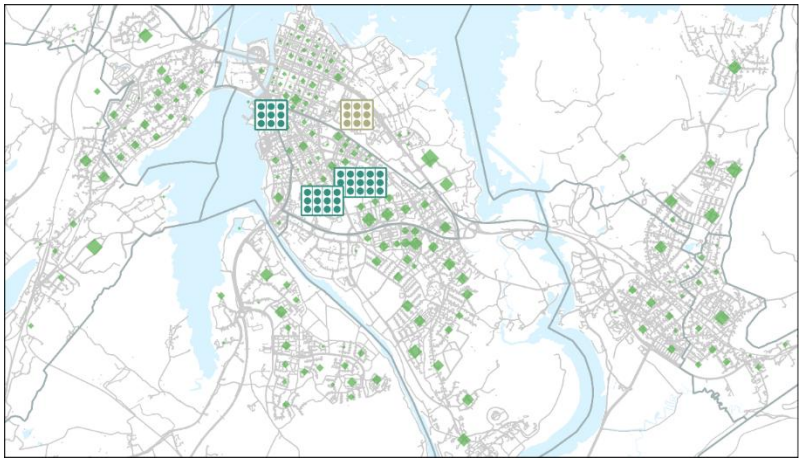
Bilden ovan redovisar var grundskolorna årskurs F-6 i Vänersborgs kommun är placerade år 2026 i områdena Brålanda, Skerrud, Frändefors, Rösebo (F-3), Vänersnäs och Mulltorp. Övriga områden redovisas i en inzoomad karta i bilden nedan. De blåa rutorna med prickar anger hur många grundskoleklasser den kommunala skolan har kapacitet att ta emot. Den turkosa rutan med prickar anger hur många grundskoleklasser som den fristående skolan kan ta emot. De gröna romberna är proportionerliga mot antalet barn 6–12 år i motsvarande statistikområde, enligt befolkningsprognosen för år 2036.

Bilden ovan redovisar var grundskolorna årskurs F-6 i Vänersborgs kommun är placerade år 2026 i områdena Öxnered, Blåsut, centrala Vänersborg, Onsjö och Vargön. De blåa rutorna med prickar anger hur många grundskoleklasser den kommunala skolan har kapacitet att ta emot. Den turkosa rutan med prickar anger hur många grundskoleklasser som den fristående skolan kan ta emot. De gröna romberna är proportionerliga mot antalet barn 6–12 år i motsvarande statistikområde, enligt befolkningsprognosen för år 2036.

Bilden ovan redovisar var grundskolan årskurs 7-9 i Vänersborgs kommun är placerad år 2026 i området Frändefors. Den gröna rutan med prickar anger hur många grundskoleklasser den kommunala skolan har kapacitet att ta emot. De gröna romberna är proportionerliga mot antalet barn 13–15 år i motsvarande statistikområde, enligt befolkningsprognosen för år 2036.

Bilden ovan redovisar var grundskolorna årskurs 7-9 i Vänersborgs kommun är placerade år 2026 i området centrala Vänersborg. De gröna rutorna med prickar anger hur många grundskoleklasser den kommunala skolan har kapacitet att ta emot. Den beige rutan med prickar anger hur många grundskoleklasser som den fristående skolan kan ta emot. De gröna romberna är proportionerliga mot antalet barn 13–15 år i motsvarande statistikområde, enligt befolkningsprognosen för år 2036.

3.7.5 Lokalernas tekniska status

Samhällsbyggnadsförvaltningen har för varje kommunal lokal angett dess tekniska status. Med teknisk status avses lokalernas underhållsbehov under åren 2025–2034. Teknisk status utgörs av en femgradig skala (från 5. Mycket bra till 1. Mycket dåligt) med tillhörande underhållsbehov uttryck i tusentals kronor. Lokalernas tekniska status framgår av varje enhetskort (se bilaga 5) där samhällsbyggnadsnämnden är fastighetsägare.

3.7.6 Mycket stora behov av underhåll i kommunens lokaler

Samhällsbyggnadsnämnden (2025) har tagit fram rapporten *Underhållsanalys - samlad rapport för hela fastighetsbeståndet 2025–2034*[2] som visar att underhållsbehovet i det kommunala fastighetsbeståndet är mycket stort. Med nuvarande budgetnivå beräknas skulden öka från cirka 637 miljoner kronor år 2025 till över 1 miljard kronor år 2034.

Underhållsbehoven på 10 års sikt för de lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr idag uppgår inom förskolan till cirka 54,1 mnkr, för årskurs F-6 uppgår behoven till 282,1 mnkr och för årskurs 7–9 uppgår underhållsbehovet till 194,7 mnkr. Totalt sett över tio år uppgår således behoven för samtliga nuvarande lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr till över 500 mnkr, vilket utgör cirka hälften av den totala underhållsskulden. I avsnittet med områdesspecifika behov finns en redogörelse för underhållsbehovet per förskola och skola.

Det kraftigt eftersatta underhållsbehovet i de kommunala verksamhetslokalerna innebär rent konkret att nuvarande och framtida generationer kommer att betala för det eftersatta underhåll som inte har, men borde ha, utförts under tidigare årtionden.

3.7.7 Externt inhyrda lokaler

Barn- och utbildningsnämnden hyr ett antal lokaler av externa fastighetsägare. Vissa verksamheter är helt förlagda i externt inhyrda lokaler så som Vänerparkens skola och Korsgatans förskola. Andra verksamheter har delar av sin verksamhet i externt inhyrda lokaler, till exempel Brålanda förskola och Onsjöskolan där moduler har placerats på respektive förskole- och skolgård genom tillfälliga bygglov. Totalt 12,5 procent av barn- och utbildningsnämndens förskole- och skollokaler är externt inhyrda, sett till antalet kvadratmeter. De externt inhyrda lokalerna hade år 2025 en hyreskostnad på i genomsnitt 1 806 kr per kvm vilket kan jämföras med de internt hyrda lokalerna där den genomsnittliga hyreskostnaden var 1 143 kr per kvm under år 2025.

I tabellen nedan redogörs för de externt inhyrda lokalerna med tillhörande hyresavtalstid, uppsägningstid, tidsramar för bygglov med mera. De inhyrda modulerna har tillfälliga bygglov. Tillfälliga bygglov har en maximal giltighet på 15 år, därefter behöver ansökan göras om permanent bygglov alternativt att ta bort modulen. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att moduler är en bra lösning på kort sikt på grund av dess flexibilitet, de kan flyttas och anpassas beroende på barn- och elevunderlag. Det är

[2] Rapporten finns tillgänglig i kallelse till kommunfullmäktige 2026-02-18, s. 114–131, via https://vanersborg.se/kommun-och-politik/kommunens-anslagstavla

dock inte en långsiktig lösning, utan modulerna behöver byggas bort över tid om behovet är varaktigt, då de har en begränsad livslängd.

Externt inhyrda lokaler	Hyreskostnad 2025 (kr)	Hyresavtal t.o.m.	Uppsägningstid	Förlängning (om kontraktet ej sägs upp)	Bygglov bör kunna förlängas till
Lokal vid Frändefors förskola	160 800	2026-06-30	1 månad	6 månader	
Dalaborgs förskola, Borgen	1 295 635	2027-05-21	9 månader	12 månader	
Korsgatans förskola	1 053 980	2028-06-30	9 månader	3 år	
Vänerparken förskola 23	2 775 168	2028-06-30	12 månader	10 år	
Vänerparken förskola 25	3 780 768	2033-12-31	9 månader	3 år	
Mariedalskolan, Mars	3 535 204	2027-11-30	9 månader	3 år	
Mariedalskolan, Blåbo	502 536	2026-06-30	3 månader	12 månader	
Mariedalskolan, Brunbo	466 432	2027-11-30	9 månader	3 år	
Mariedalskolan, Rödbo	461 912	2027-02-28	9 månader	12 månader	
Vänerparkens skola	5 598 440	2029-09-30	9 månader	10 år	
Väne Ryr förskola, moduler	388 800	2026-09-30	6 månader	12 månader	2031-07-01
Öxnered förskola, moduler	239 760	2027-08-31	6 månader	12 månader	2031-07-01
Brålanda förskola, moduler	442 272	2027-08-31	6 månader	12 månader	2031-07-01
Blåsut skola moduler	327 480	2027-08-09	9 månader	12 månader	Kan ej förlängas
Brålanda skola, moduler	1 370 288	2027-08-31	6 månader	12 månader	2032-03-12
Onsjöskolan, moduler	974 880	2027-08-10	6 månader	12 månader	2030-07-01
Granåsskolan, moduler	586 080	2027-08-10	6 månader	12 månader	2030-07-01
Summa	23 960 435				

3.8 Övergripande nulägesbeskrivning

3.8.1 Kvalitet

Förskola och skola verkar i ett sammanhang som över tid präglas av förändrade demografiska förutsättningar, ekonomiska ramar och statliga styrsignaler. Minskande barn- och elevantal, i kombination med ökade krav på verksamhetens innehåll, uppföljning och genomförande, påverkar förutsättningarna för att bedriva utbildning med god kvalitet och likvärdighet i hela kommunen. Mot denna bakgrund finns behov av att analysera hur dagens organisation och resursanvändning förhåller sig till uppdraget, både i ett nulägesperspektiv och ett långsiktigt perspektiv.

I rapporten används en bred förståelse av kvalitet i förskola och skola. Kvalitet avser inte enbart de resultat som uppnås, utan även de förutsättningar som organisationen verkar inom samt hur verksamheten bedrivs i praktiken. Detta synsätt ligger till grund för den fortsatta analysen, där kvalitet belyses genom strukturkvalitet, processkvalitet och resultatkvalitet som tillsammans ger en samlad bild av verksamhetens förmåga att erbjuda likvärdig utbildning över tid.

Analysen i denna rapport är uppdelad i tre kvalitetsdimensioner: strukturkvalitet, processkvalitet och resultatkvalitet. Indelningen utgår från etablerade nationella ramverk för systematiskt kvalitetsarbete och syftar till att synliggöra hur olika delar av

verksamheten samspelar. Strukturkvalitet avser de organisatoriska och ekonomiska förutsättningarna, processkvalitet beskriver hur verksamheten bedrivs i praktiken och resultatkvalitet belyser de utfall som uppnås för barn och elever. Genom att analysera dessa dimensioner både var för sig och i relation till varandra skapas ett samlat underlag för att bedöma vilka faktorer som påverkar kvalitet och likvärdighet över tid samt vilka övergripande avvägningar som kan bli aktuella inför framtida beslut.

Strukturkvalitet

Strukturkvalitet avser de grundläggande organisatoriska och ekonomiska förutsättningar som förskola och skola har för att bedriva utbildning över tid. Det omfattar bland annat enheternas storlek och sammansättning, lokalförutsättningar, resursfördelning samt möjligheterna att säkerställa långsiktig kompetensförsörjning. En central aspekt av strukturkvaliteten är verksamhetens robusthet, det vill säga i vilken utsträckning organisationen klarar variationer i barn- och elevantal utan att kvaliteten påverkas påtagligt.

Underlaget visar att minskande barn- och elevantal i kombination med ökande lokalkostnader per barn och elev påverkar det ekonomiska handlingsutrymmet. När en större andel av resurserna binds i fasta kostnader minskar flexibiliteten att anpassa organisation och resurser efter förändrade behov. Strukturkvalitet omfattar därmed även hur resurser kan användas strategiskt och i vilken utsträckning medel kan prioriteras till undervisningsnära och kompensatoriska insatser. Förutsättningarna att rekrytera och behålla behörig personal samt att skapa stabila och attraktiva arbetsmiljöer är också en del av strukturkvaliteten.

Processkvalitet

Processkvalitet avser hur verksamheten bedrivs i praktiken och omfattar bland annat undervisningens genomförande, ledarskap, systematiskt kvalitetsarbete och samverkan mellan olika professioner. Struktur- och processkvalitet är nära sammanlänkade eftersom organisatorisk och ekonomisk stabilitet påverkar förutsättningarna för ett långsiktigt och sammanhållet kvalitetsarbete.

I analysen framhålls betydelsen av ett hållbart och närvarande ledarskap, där rektorer har organisatoriska förutsättningar att leda och följa upp verksamheten. Vidare påverkas processkvaliteten av möjligheten till professionell utveckling och kollegialt lärande, vilket förutsätter tillräckliga kollegiala sammanhang och stabila organisationer. Samverkan med andra professioner, såsom barn- och elevhälsa samt skolbibliotekens kompetens, beskrivs som en del av de processer som stödjer undervisning och lärande. Ett ökat antal statliga reformer och styrsignaler ställer samtidigt krav på verksamhetens samordning och implementeringskapacitet.

Resultatkvalitet

Resultatkvalitet avser de resultat som barn och elever uppnår i relation till utbildningens mål. I grundskolan uttrycks detta exempelvis i form av måluppfyllelse, behörighet och meritvärden. I förskolan avser resultatkvalitet i stället barns utveckling och lärande i relation till läroplanens målområden, såsom språklig, kommunikativ, social och kognitiv utveckling samt progression över tid utifrån dokumenterade underlag.

Underlaget beskriver resultat på kommun-, områdes- och enhetsnivå och synliggör variationer inom kommunen. Redovisningen syftar till att beskriva nuläge och övergripande mönster snarare än att värdera enskilda verksamheter.

Resultaten sätts i relation till barns och elevers olika förutsättningar samt till hur organisation, resursanvändning och arbetssätt samverkar. Skillnader i resultat förstås därmed i ett sammanhang där både struktur- och processförutsättningar har betydelse. Uppföljning och analys av resultat utgör en del av det systematiska kvalitetsarbetet och används som underlag för att identifiera utvecklingsbehov och långsiktiga utmaningar.

Mot bakgrund av analysen av struktur-, process- och resultatkvalitet fördjupas nedan resultatkvaliteten. För grundskolan baseras den fortsatta analysen på offentlig statistik, vilken bygger på gemensamma definitioner och beräkningssätt. Detta säkerställer jämförbarhet, transparens och likvärdighet över tid och mellan kommuner samt ger ett tillförlitligt och spårbart underlag.

Resultatutveckling som beskrivs nedan syftar till att ge en samlad bild av kommunens kunskapsresultat i relation till riket, mellan skolområden och skolor under läsåren 2020/2021–2024/2025 för årskurs 6 och årskurs 9 (se även under 3.9.2 och 3.9.3).

Resultatutveckling i årskurs 6 – kommunnivå i jämförelse med riket

Rikssnittet för andel elever med godkänt betyg (A-E) i alla ämnen i årskurs 6 visar en svagt nedåtgående trend, från 72,4 procent läsåret 2020/2021 till 70,4 procent läsåret 2024/2025.

Resultatutveckling i årskurs 9 – kommunnivå i jämförelse med riket

Meritvärde

Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen) i årskurs 9 visar att kommunens skolor sammantaget ligger under rikets nivå under läsåren 2020/2021–2024/2025. Rikets genomsnittliga meritvärde minskar svagt över tid, från 226,8 läsåret 2020/2021 till 223,5 läsåret 2024/2025. Kommunens skolor uppvisar under samma period ett tydligt lägre meritvärde än riket, med resultat som varierar mellan cirka 185 och 215 poäng beroende på skola och år.

Variationerna mellan kommunens skolor är relativt stora. Vissa skolor når enstaka år resultat som närmar sig rikets nivå, medan andra skolor uppvisar tydliga nedgångar vissa läsår, vilket bidrar till en ojämn samlad bild på kommunnivå. Sammantaget framträder ingen tydlig långsiktig uppåtgående trend som innebär ett närmande till rikets genomsnitt, utan utvecklingen präglas snarare av fluktuationer mellan åren.

Behörighet till yrkesprogram

När det gäller andelen elever som är behöriga till yrkesprogram ligger kommunen vissa år i nivå med riket, men med betydligt större variation mellan skolor och över tid. Rikets andel behöriga elever är relativt stabil och ligger under perioden 2021/2022–2024/2025 runt 82,0–85,0 procent.

Kommunens skolor uppvisar en bredare spridning, med resultat som sträcker sig från cirka 75,0 procent till mer än 90,0 procent. Det innebär att även om kommunens samlade nivå i vissa fall ligger nära rikets, präglas resultaten av större variation mellan läsåren jämfört med den nationella utvecklingen.

Läsåret 2023/2024 var första gången på tio år som andelen elever i de kommunala grundskolorna med behörighet till gymnasiets yrkesprogram låg över riksgenomsnittet (82,5 procent jämfört med 82,1 procent).

Godkänt betyg i alla ämnen

Den största skillnaden mellan kommunen och riket återfinns i andelen elever som uppnått godkänt betyg i alla ämnen. På riksnivå minskar denna andel successivt från 74,0 procent läsåret 2020/2021 till 69,7 procent läsåret 2024/2025.

Kommunens 7–9-skolor ligger under rikets nivå under större delen av perioden och uppvisar även variation mellan skolor och år. I flera fall ligger andelen elever med godkänt i alla ämnen kring 60,0–70,0 procent, med enstaka läsår där andelen är ännu lägre.

Utvecklingen visar att även högstadieskolor som vissa år uppvisar högre meritvärden eller relativt god behörighet till yrkesprogram inte nödvändigtvis når motsvarande nivå i denna indikator.

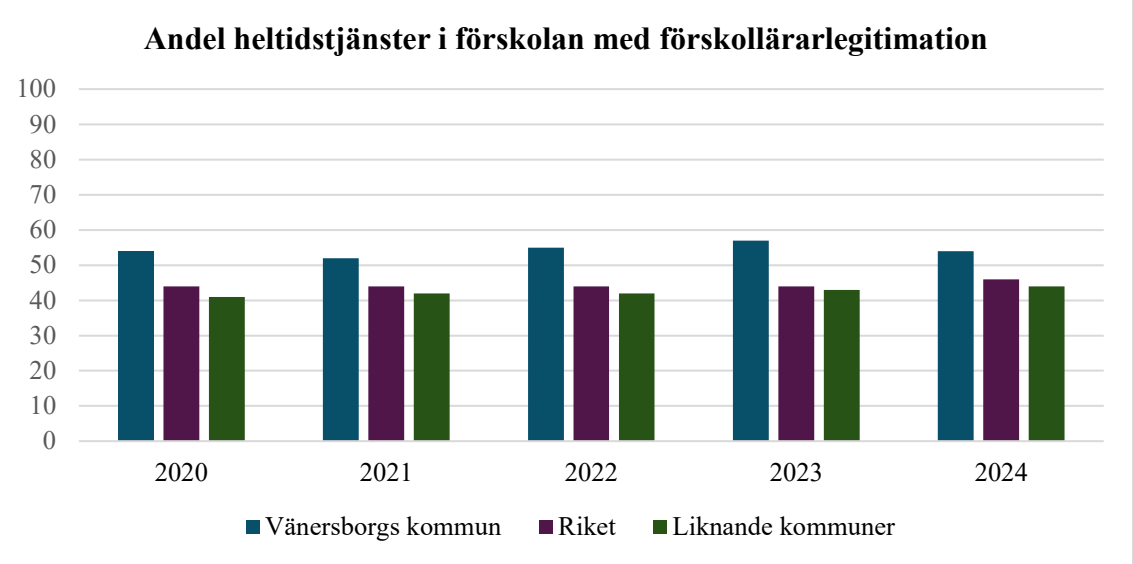
Samlad bedömning av kommunens resultat i relation till riket

Resultaten visar sammantaget att kommunen, i jämförelse med riket, ligger på en lägre nivå i samtliga tre indikatorer: genomsnittligt meritvärde, behörighet till yrkesprogram samt andel elever med godkänt betyg i alla ämnen. Skillnaden är särskilt tydlig när det gäller andelen elever som når godkänt i samtliga ämnen. Resultat på kommunnivå visar relativt stora variationer mellan skolor och mellan läsår.

Lärarbehörighet och lärartäthet/personaltäthet

Förskola

För att bli anställd som förskollärare krävs en förskollärarlegitimation. På en övergripande nivå är andelen heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation högre än både riket och liknande kommuner under de senaste fem åren. Vänersborgs kommun har de senaste fem åren befunnit sig mellan 54 procent som lägst och 57 procent som högst gällande heltidstjänster med förskollärarlegitimation. Jämförbar period för riket har varit stabilt på 44 procent med en uppgång till 46 procent år 2024. Liknande kommuner har under samma period befunnit sig strax under riket. Det är 23 förskolor i kommunen som över tid de senaste fem åren ligger över både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Det är tre förskolor som utmärker sig genom att ligga under riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. De tre förskolor som ligger under riket och liknande kommuner är Björkvägens förskola, Ponnygatans förskola samt Skerruds förskola.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Gällande personaltäthet, uttryckt som antal barn per personal omvandlat till heltidstjänster, har det i Vänersborgs kommuns kommunala förskolor varierat under perioden 2020–2024 och legat både under, i nivå med och över riket olika år. Vänersborg har haft ett spann mellan 4,7-5,9 barn per personal, medan liknande kommuner legat relativt stabilt kring 5,5 och riket kring 5,1 barn per personal. Tabellen nedan visar utvecklingen av personaltätheten över tid.

Barn per personal			
År	**Vänersborgs kommun**	**Liknande kommuner**	**Riket**
2020	5,6	5,5	5,2
2021	4,7	5,5	5,1
2022	5,1	5,3	5,1
2023	5,9	5,4	5,1
2024	5,1	5,5	5,2

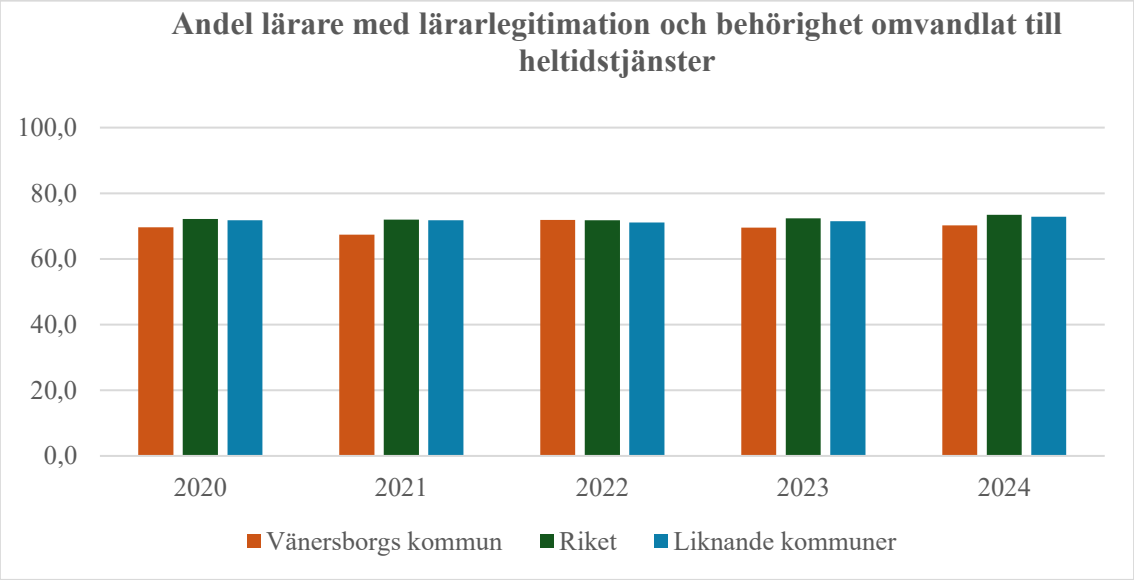
Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Grundskola årskurs 1–9

Inom Vänersborgs kommuns kommunala grundskolor har lärarbehörigheten legat på en relativt stabil nivå de senaste fem läsåren utifrån Skolverkets officiella statistik. Ett liknande mönster och liknande nivå kan även ses för kommunala skolor i riket samt kommunala grundskolor i liknande kommuner.

Gällande lärartätheten i Vänersborgs kommuns kommunala grundskolor har även den varit stabil de senaste fem läsåren. I förhållande till riket och liknande kommuner har de kommunala grundskolorna i Vänersborgs kommun en något högre lärartäthet. Lärartäthet mäts i antal elever per lärare omvandlat till heltidstjänster. Vänersborgs kommuns kommunala grundskolor har under perioden 2020–2024 haft mellan 11,1–11,4 elever per lärare vilket kan ställas i relation till riket som haft mellan 11,8–12,0 elever per lärare och liknande kommuner som haft mellan 11,5–11,8 elever per lärare under samma period.

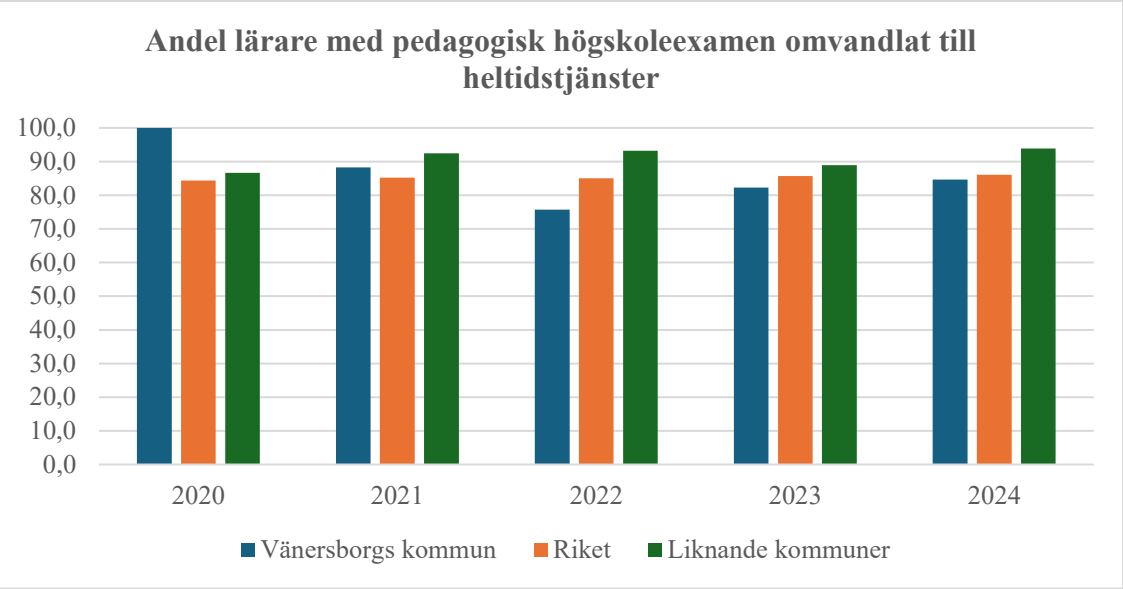
Vid jämförelse mellan mätningarna år 2020 och år 2024 kan konstateras att antalet lärartjänster totalt sett minskat från 284,9 heltidstjänster år 2020 till 277,1 heltidstjänster år 2024. Trots minskning av antalet lärartjänster har andelen legitimerade och behöriga lärare ökat och lärartätheten bibehållits. Diagrammet nedan visar att undervisning bedrivs i något större utsträckning av en legitimerad och behörig lärare år 2024 än år 2020.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Anpassad grundskola årskurs 1–9

För att vara behörig att undervisa i anpassad grundskola krävs i dagsläget inte lärarlegitimation med specifik behörighet till anpassad grundskola. Det finns även undantag inskrivna i skollagen som möjliggör för ej legitimerade lärare som anställdes innan 1 juli 2011 att ansvara för undervisning och sätta betyg. Utifrån nu gällande behörighetskrav har Vänersborgs kommuns anpassade grundskola en behörighetsgrad som rört sig mellan 75,7–100 procent under de fem senaste läsåren. Vänersborg kommun har de tre senaste läsåren legat något lägre än både riket och liknande kommuner.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

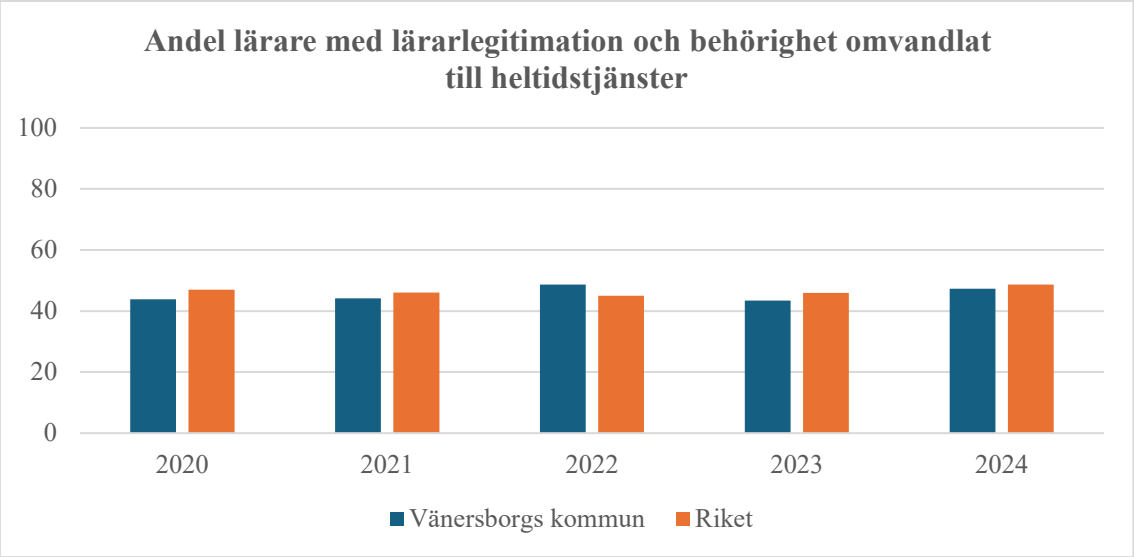
Gällande lärartäthet har Vänersborgs kommuns kommunala anpassade grundskolor legat något under liknande kommuner men i nivå med riket. Lärartäthet mäts i antal elever per lärare omvandlat till heltidstjänster. Vänersborgs kommun har under perioden 2020–2024 haft ett spann mellan 4,1–4,5 elever per lärare i den anpassade grundskolan vilket är en något lägre lärartäthet än riket och liknande kommuner. Riket har under samma period haft mellan 4,2–4,3 elever per lärare och liknande kommuner har legat mellan 3,7–3,9 elever per lärare.

Från 1 juli 2028 kommer behörighetskraven skärpas för anpassad grundskola vilket innebär att det kommer krävas lärarlegitimation med specifik behörighet för anpassad grundskola vilket uppnås genom speciallärarutbildning med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Utifrån dessa krav har Vänersborgs kommun i dagsläget en betydligt lägre behörighetsgrad än i tabellen ovan. Detsamma gäller för riket och de förändrade behörighetskraven är därmed en utmaning får såväl enskilda huvudmän som riket i stort.

Fritidshem

Inom fritidshem krävs det sedan 1 juli 2019 legitimation med behörighet att undervisa i fritidshemmet. Tidigare kunde även de med fritidspedagogexamen på högskolenivå ansvara för undervisning. Denna utbildning är numera legitimations-grundande för undervisning i fritidshem men det krävs att legitimation utfärdats för att kunna anses behörig.

I Vänersborgs kommun har andel lärare med lärarlegitimation och behörighet för fritidshem varit på en stabil nivå mellan 40–50 procent under de senaste fem åren. Detta är i linje med nivån för riket men för likande kommuner finns ingen officiell statistik att jämföra med. Sett till det totala antalet heltidstjänster inom kommunala fritidshem i Vänersborgs kommun är det även där mellan 40–50 procent som innehar en pedagogisk högskoleutbildning och detta ligger över såväl riket som liknande kommuner.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Inom fritidshemmet finns inga officiella nyckeltal gällande lärartäthet utan inom denna verksamhet är det i stället personaltäthet, antal elever per årsarbetare, som mäts. Vänersborgs kommuns kommunala fritidshem hade under perioden 2020–2022 mellan 21,9–23,1 elever per årsarbetare vilket är en lägre personaltäthet än både riket och liknande kommuner. Vid mättillfällena 2023 och 2024 hade dock Vänersborgs kommuns kommunala fritidshem en personaltäthet på 19,6 respektive 19,2 elever per årsarbetare vilket är en högre personaltäthet än både riket och liknande kommuner.

3.8.2 Ekonomi

Lokalkostnader

Som en del av den samlade översynen av organisationen analyseras i detta avsnitt utvecklingen av lokalkostnader inom förskola och skola. Ett övergripande syfte med översynen är att kunna anpassa organisationen till minskade barn- och elevantal, vilket ställer ökade krav på att lokalstrukturen är ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Lokalkostnader är till stor del fasta och långsiktiga, vilket innebär att de i begränsad utsträckning kan anpassas på kort sikt vid förändrade volymer. Detta påverkar verksamheternas ekonomiska handlingsutrymme i hög grad.

Analysen omfattar perioden 2020–2025 och fokuserar på lokalkostnad per barn respektive elev, uppdelat per verksamhet. Genom att relatera kostnaderna till verksamhetens omfattning skapas förutsättningar för att bedöma hur väl dagens lokalstruktur är anpassad till nuvarande och framtida behov. Jämförelser över tid samt i relation till riket och liknande kommuner ger ett sammanhang för att identifiera avvikelser, trender och strukturella skillnader som kan indikera behov av åtgärder.

Underlaget baseras på statistik från Kolada, som är en nationell databas för kommun- och regionstatistik med standardiserade och kvalitetssäkrade nyckeltal. Användningen av Kolada möjliggör objektiva och jämförbara analyser mellan kommuner och över tid.

Jämförelse med riket och liknande kommuner

Vid jämförelse med riket ligger Vänersborgs lokalkostnad per barn och elev under riksgenomsnittet i samtliga verksamheter, med undantag för fritidshem. Sammantaget indikerar detta en relativt låg lokalkostnadsnivå i ett nationellt perspektiv.

Den relativt låga kostnadsnivån i relation till riket indikerar att investeringar och underhåll av lokaler behöver följas noggrant framöver. Ett eftersatt underhåll kan på sikt leda till kraftiga kostnadsökningar, antingen genom höjda hyror eller genom behov av större investeringar. Detta innebär att kortsiktigt låga kostnader inte nödvändigtvis är liktydiga med långsiktig kostnadseffektivitet. För de kommunalt ägda lokalerna som barn- och utbildningsnämnden hyr bedöms underhållsskulden uppgå till drygt 500 mnkr under den kommande tioårsperioden. När nödvändiga underhålls- och investeringsåtgärder genomförs förväntas detta leda till ökade kapitalkostnader och hyreshöjningar. En sådan utveckling innebär att lokalkostnaden per barn och elev på sikt kommer att öka väsentligt, även om lokalstrukturen i övrigt är oförändrad.

När jämförelsen i stället görs med liknande kommuner hamnar Vänersborgs kommun i mitten av jämförelsegruppen. Med liknande kommuner avses kommuner som, utifrån Koladas strukturella nyckeltal, har jämförbara förutsättningar vad gäller exempelvis befolkningsstruktur, verksamhetsvolymer och geografiska förhållanden. Denna jämförelse ger en mer rättvisande bild av kostnadsläget, då skillnader i grundläggande förutsättningar i högre grad beaktas.

Sammantaget visar analysen att Vänersborgs kommuns lokalkostnader inte avviker negativt i jämförelse med kommuner med liknande struktur, men att kostnadsnivån samtidigt är låg i relation till riket. Mot bakgrund av minskande barn- och elevantal innebär detta att lokalfrågan är grundläggande för kommunens långsiktiga kostnadseffektivitet. En anpassning av lokalstrukturen till förändrade volymer är avgörande för att undvika ökade kostnader per barn och elev framöver och för att säkerställa ett hållbart ekonomiskt handlingsutrymme. Analysen understryker att lokalfrågan är strategiskt viktig i den fortsatta översynen av förskole- och grundskoleorganisationen. För att säkerställa en hållbar ekonomi krävs en aktiv styrning av lokalbeståndet, där överkapacitet successivt minskas och lokalutnyttjandet anpassas till framtida behov. En sådan anpassning är avgörande för att bibehålla balans mellan kostnader och verksamhetsvolymer samt för att långsiktigt värna resurser till undervisning och pedagogisk verksamhet.

Uteblivna åtgärder innebär att risken för ineffektivt lokalutnyttjande ökar, exempelvis genom underbeläggning i förskolor och skolor. Detta förstärker kostnadsutvecklingen per barn och elev ytterligare och kan leda till att kostnadsökningar uppstår även utan kvalitetsförbättringar i verksamheten.

Klassernas storlek har en direkt och betydande påverkan på skolornas ekonomiska förutsättningar och utgör därmed en central strategisk fråga. Som ett räkneexempel baserat på Vänersborgs kommuns förutsättningar kan nämnas att medianlönen år 2025 för en lärare i grundskolan uppgick till 43 700 kronor per månad. Inklusive personalomkostnadspålägg innebär detta en total årskostnad om cirka 749 000 kronor per lärare. Om undervisningen kräver 1,75 lärare per klass uppgår den sammanlagda lärarkostnaden till cirka 1,3 mnkr per år.

Klass	Elevpeng 2025	Antal lärare per klass	Kostnad lärarresurs	Innebär antal elever/klass
Förskoleklass	32 848 kr	1	749 915 kr	23
Årskurs 1-6	53 128 kr	1,75	1 312 351 kr	25
Årskurs 7-9	65 879 kr	2	1 499 829 kr	23

Med en elevpeng för årskurs 1–6 år 2025 om 53 128 kronor per elev krävs cirka 25 elever i en klass för att elevpengen ska täcka kostnaden för 1,75 lärare. Utöver personalkostnaden för lärare ska elevpengen också täcka andra kostnader som skolan har, till exempel för övrig personal, inköp av läromedel och simskola. Vid färre elever uppstår ett budgetunderskott. Utöver elevpeng tilldelas förskolorna och skolorna statsbidrag och eventuellt strukturbidrag vilket ökar intäkterna.

Ett motsvarande räkneexempel för förskolan kan göras. En avdelning har 18 barn varav 14 barn på heltid, två barn på deltid och två barn i allmän förskola. Det skulle innebära en intäkt av barnpeng på cirka 1,7 mnkr. Som personalresurs bedöms att det ska vara tre heltidsanställda pedagoger vilket innebär en kostnad på 1,7 mnkr. Det återstående utrymmet ska finansiera övriga kostnader så som ytterligare personalresurser och material. Detta innebär att även mindre förändringar i barngruppernas storlek eller bemanningsnivå får stor påverkan på förskolans ekonomiska förutsättningar.

Barn- och elevpeng är den ersättning som barn- och utbildningsnämnden tilldelar förskolor respektive skolor per inskrivet barn/inskriven elev. Barn- och elevpengen utgör grunden för förskolor och skolors finansiering och tilldelas rektorerna inom ramen för kommunens resursfördelningsmodell. Barn- och elevpeng utgår även till fristående skolor, i enlighet med skollagens krav på likvärdig finansiering mellan huvudmän. Elevpengen ska täcka skolans löpande kostnader för utbildningsverksamheten. I detta ingår exempelvis kostnader för undervisning och pedagogisk personal, läromedel och simundervisning. Syftet är att ge skolorna förutsättningar att bedriva en likvärdig utbildning med god kvalitet för alla elever.

Förskolornas och skolornas intäkter baseras på barn- och elevpengen multiplicerat med antalet barn eller elever. Det innebär att större barn- och elevgrupper genererar högre intäkter, medan små grupper eller klasser medför lägre intäkter trots i stort sett oförändrade personalkostnader. Små klasser ger därmed strukturellt sämre förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi, om inte barn- och elevpengen höjs eller andra kompensatoriska åtgärder vidtas.

Utöver pedagoger är förskolorna och skolorna skyldiga att tillhandahålla andra personalkategorier, såsom specialpedagogisk kompetens och elevhälsopersonal. Dessa kostnader är till stor del fasta och påverkas i begränsad utsträckning av barn- och elevantalet, vilket ytterligare förstärker den ekonomiska utmaningen vid små elevgrupper.

Strukturbidrag

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2018 (BUN 2015/47) att införa ett strukturbidrag inom resursfördelningsmodellen, som tillämpas från 2019 (reviderad 2020-11-30). Syftet är att stärka likvärdigheten mellan förskolor och skolor genom att fördela resurser utifrån barns och elevers socioekonomiska förutsättningar, mätt genom vårdnadshavares utbildningsnivå vilket är den faktor som har starkast samband med måluppfyllelse. Strukturbidraget omfattar 5,0 procent av budgeten för respektive

verksamhetsområde, medan anpassad grundskola samt pedagogisk omsorg undantas och ersätts via schablon per barn. Fördelningen baseras på årlig SCB-statistik, där varje enhet tilldelas ett index i relation till kommunens referensenhet, vilket möjliggör omfördelning av resurser till enheter med större strukturella behov. Sammantaget ska modellen bidra till ökad likvärdighet, bättre måluppfyllelse och ett mer transparent och hållbart resursfördelningssystem. I tabellen nedan visas hur det kan se ut när strukturbidraget ska fördelas. Den förskole- eller skolenhet med bäst index bedöms alltså ha bäst förutsättningar och tilldelas då inget strukturbidrag (kallas för referensenhet). Övriga enheter tilldelas strukturbidrag i relation till det index som referensenheten har. I exemplet nedan bedöms alltså enhet 6 vara den enhet som har sämst förutsättningar och tilldelas då högst strukturbidrag per elev/barn.

Enhet	Index	Kr/elev/barn
1 (Referensenhet)	2,54	-
2	2,50	1 327
3	2,46	2 704
4	2,33	7 019
5	2,26	9 280
6	2,06	16 177

Exempel på fördelning av strukturbidrag

3.8.3 Organisation

Det finns i dagsläget ingen nationellt fastställd definition av vad som utgör en liten respektive stor förskole- eller skolenhet i termer av antal barn eller elever. Begreppen används i huvudsak beskrivande i planerings- och analysunderlag, både i forskning och i nationella myndighetsrapporter. Boverket beskriver att majoriteten av Sveriges skolenheter har färre än 200 elever och återger samtidigt en gängse uppfattning om att skolor med fler än 600 elever kan betraktas som stora och skolor med fler än 900 elever som mycket stora (Boverket, 2020).

Forskningen ger inget entydigt stöd för att enhetsstorlek i sig har ett direkt samband med barns och elevers kunskapsresultat. I en forskningsöversikt konstaterar Adolfsson (2014) att skola och undervisning är komplexa system där många faktorer samverkar, vilket gör att skolstorlekens betydelse inte kan bedömas isolerat eller entydigt. Forskningen pekar därför i olika riktningar och ger inget entydigt svar på om – eller hur – skolstorlek påverkar elevers resultat. Även Sveriges Kommuner och Regioner (2018) framhåller att sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat inte är linjärt.

Samtidigt pekar både forskning och nationella utredningar på att enheters storlek och organisatoriska utformning får betydelse för ledning och styrning av verksamheten. I betänkandet *Rektor i fokus – förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap* (SOU 2026:4) lyfts utvecklingen mot allt större rektorsområden som en central utmaning. Utredningen visar att rektorer i ökande utsträckning ansvarar för flera eller mycket stora enheter, ofta i kombination med ett stort antal medarbetare, barn eller elever samt geografiskt spridda verksamheter. En sådan utveckling beskrivs som problematisk eftersom den riskerar att försvåra rektorns möjligheter att utöva ett undervisningsnära pedagogiskt ledarskap.

I utredningen menar man även att det inte är möjligt att fastställa lämpliga enhets- eller rektorsområdesstorlekar i kvantitativa termer som passar alla huvudmän och kontexter. I

stället framhålls huvudmannens ansvar för att göra en samlad bedömning av både volym och organisatorisk komplexitet vid beslut om hur verksamheten ska delas in i förskole- och skolenheter. I dessa avvägningar behöver bland annat antal medarbetare, antal barn eller elever och deras behov, geografiska avstånd mellan enheter samt om flera skolformer ingår i samma ansvarsområde vägas in (SOU 2026:4). Utredningen understryker att det är denna sammantagna komplexitet – snarare än enbart enheternas storlek – som är avgörande för rektorns förutsättningar att leda verksamheten.

Barn- och elevgruppernas storlek

Skolverket har nationella riktmärken för barngruppernas storlek i förskolan. För barn i åldern 1–3 år rekommenderas barngrupper om 6–12 barn och för barn 4–5 år 9–15 barn per grupp. Riktmärkena är inte bindande men ingår i Skolverkets allmänna råd och ska ses i relation till personaltäthet, barngruppens sammansättning och lokaler (Skolverket, 2016, 2025). För förskoleklass och grundskola (årskurs F–9) finns inga nationella rekommendationer om skolklassers storlek. I stället betonar Skolverket huvudmannens och rektorns ansvar att organisera undervisningen så att elevernas behov, trygghet och rätt till stöd säkerställs (Skolverket u.å.).

Sedan år 2020 finns en positiv utveckling gällande antalet barn per barngrupp i Vänersborgs kommunala förskola. Statistik från Kolada (u.å) visar en minskning från 15 barn per barngrupp till 11 barn per barngrupp mellan år 2020 och år 2025 för de yngre barnen 1–3 år. Motsvarande siffror för barngruppen 4–5 år visar en minskning från 21 till 13 barn per barngrupp. Det betyder att Vänersborgs kommun år 2025 lever upp till det nationella riktmärket från Skolverket.

Organisatorisk hållbarhet i förskola och skola – förutsättningar och betydelsen av enhetens storlek

Organisatorisk hållbarhet i förskola och skola handlar om att skapa långsiktigt stabila och robusta strukturer som ger verksamheterna förutsättningar för att fullgöra sitt uppdrag enligt skollag, arbetsmiljölag och kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. En organisatoriskt hållbar verksamhet är mindre sårbar för förändringar i barn- och elevantal, personalomsättning och ekonomiska förutsättningar och har kapacitet att upprätthålla kvalitet, likvärdighet och god arbetsmiljö över tid.

Både förskola och skola är samtidigt utbildningsverksamheter och arbetsplatser. Organisatoriska beslut får därför konsekvenser för barns och elevers trygghet, utveckling och lärande, liksom för personalens arbetsmiljö, möjligheter att utföra sitt uppdrag och huvudmannens ansvar för ett effektivt resursutnyttjande. Organisatorisk hållbarhet behöver bedömas ur ett helhetsperspektiv där personal, ekonomi och arbetsmiljö samverkar.

Personal och bemanning

Mindre enheter, exempelvis förskolor med få avdelningar eller skolor med få klasser, har generellt en mer sårbar organisation. Personalgrupperna är små och verksamheten blir i hög grad personberoende. Vid sjukfrånvaro, vakanser eller andra tillfälliga bortfall påverkas möjligheten att bemanna verksamheten i hög grad. Det kan vara svårt att täcka hela skoldagen eller förskolans öppettider utan att arbetsbelastningen för enskilda medarbetare ökar. Möjligheterna till intern vikariehantering, specialisering och kollegialt stöd är ofta begränsade.

Större enheter, med fler avdelningar eller klasser, har generellt bättre organisatoriska förutsättningar när det gäller bemanning. En större personalgrupp ger ökad flexibilitet över dagen och underlättar hantering av frånvaro. Det finns bättre möjligheter att organisera planeringstid, samverkan och kollegialt lärande utan att det påverkar den dagliga driften i samma utsträckning. En större enhet blir mindre personberoende och mer robust, vilket bidrar till ökad kontinuitet för barn och elever samt en mer stabil arbetsorganisation.

Budget och ekonomi

Enhetens storlek påverkar även förutsättningarna för ekonomisk hållbarhet. I mindre förskolor och skolor fördelas kostnaderna på färre barn eller elever. Detta innebär ofta en högre kostnad per barn eller elev och en ökad känslighet för förändringar i volymer. Även mindre variationer i barn- eller elevantal kan få stora ekonomiska konsekvenser, vilket försvårar möjligheten att hålla budget i balans utan att vidta åtgärder som riskerar att påverka kvaliteten.

Större enheter har generellt bättre möjligheter till effektivt resursutnyttjande. Fler barn och elever delar på gemensamma kostnader, vilket skapar stordriftsfördelar och större handlingsutrymme i resursfördelningen. Det blir lättare att anpassa organisationen vid förändringar och att styra resurser mot verksamhetens kärnuppdrag, såsom undervisning, omsorg och barn- och elevnära stöd, i stället för att en stor andel av budgeten binds upp i fasta kostnader. Detta stärker förutsättningarna för god ekonomisk hushållning.

Arbetsmiljö för personal, barn och elever

Arbetsmiljön är en central del av den organisatoriska hållbarheten i både förskola och skola. I mindre enheter kan arbetsbelastningen per medarbetare bli hög, särskilt vid frånvaro eller personalbrist. Begränsade möjligheter till samarbete, kollegialt stöd och erfarenhetsutbyte kan påverka både trivsel och möjligheten till professionell utveckling. En obalans mellan krav och resurser riskerar att leda till ökad stress och ohälsa, vilket i förlängningen påverkar verksamhetens stabilitet och kvalitet.

I större verksamheter finns generellt bättre förutsättningar för att arbeta systematiskt med arbetsmiljöfrågor. Större arbetslag möjliggör samarbete, gemensamma strukturer och bättre möjligheter att fördela ansvar och arbetsuppgifter. En mer stabil organisation bidrar till tryggare och mer förutsägbara miljöer för barn och elever, samtidigt som arbetsmiljöarbetet blir mindre beroende av enskilda individer och mer integrerat i verksamhetens styrning och ledning.

Sammantaget visar jämförelsen under avsnittet *Organisation* att förskolor och skolor med större organisatorisk volym generellt har bättre förutsättningar att vara hållbara över tid. Större enheter är mindre sårbara i sin bemanning, har bättre möjligheter till effektivt resursutnyttjande och skapar mer stabila förutsättningar för en god arbetsmiljö för både personal och barn eller elever. De har även större motståndskraft mot demografiska förändringar och variationer i barn- och elevantal.

Detta utgör grunden för inriktningen mot färre, större och strategiskt belägna förskolor och skolor, med syftet att långsiktigt säkerställa kvalitet, likvärdighet och ekonomisk hållbarhet. En sådan struktur bedöms ge bättre organisatoriska förutsättningar för att förskola och skola ska kunna fullgöra sitt uppdrag på ett stabilt, effektivt och hållbart sätt över tid.

De minskande barn- och elevantalen i relation till bemanning

För att se konsekvenserna av de minskade barn- och elevantalen i relation till bemanning följer nedan ett räkneexempel som utgår från 2025 års samlade personaltäthet. Personaltätheten beräknas som totalt antal årsarbetare i barn- och utbildningsförvaltningen i relation till antal barn och elever i kommunal verksamhet, vilket motsvarar cirka 5,0 barn per årsarbetare.

Personaltätheten avser samtliga personalgrupper inom förvaltningen, inklusive pedagogisk personal, barn- och elevhälsa, ledningsfunktioner samt administrativ personal och ska därför ses som ett övergripande mått på den totala resursnivån.

Prognosen visar att antalet barn och elever i kommunal verksamhet beräknas uppgå till 5 493 år 2036. Vid oförändrad personaltäthet innebär detta ett personalbehov om 1 087 årsarbetare år 2036, vilket motsvarar en minskning med 119 årsarbetare jämfört med 2025. Beräkningen bygger på antagandet att andelen barn och elever som väljer fristående verksamhet är oförändrad jämfört med 2025.

För att illustrera storleksordningen i ekonomiska termer kan personalminskningen även uttryckas som en schabloniserad kostnadseffekt. Medianlönen för samtliga personalkategorier inom barn- och utbildningsförvaltningen år 2025 har använts som grund för att beräkna en genomsnittlig kostnad per årsarbetare. Denna uppgår till cirka 686 tkr i 2025 års kostnadsnivå och cirka 950 tkr i 2036 års kostnadsnivå. Löneutvecklingen har beräknats utifrån en årlig ökning om 3 procent.

En minskning med 119 årsarbetare motsvarar därmed cirka 81,5 mnkr per år i 2025 års nivå och cirka 112,8 mnkr per år i 2036 års nivå. Skillnaden mellan åren uppgår till cirka 31,3 mnkr, vilket illustrerar hur kostnadsnivån för en oförändrad personalvolym ökar över tid till följd av löneutvecklingen.

Den beräknade personalminskningen behöver hanteras successivt över tid. Förvaltningen bedömer att anpassningen i första hand bör ske genom pensionsavgångar och andra frivilliga personalrörelser. Omställningstakten behöver balansera verksamhetens kvalitetskrav, arbetsmiljö och ekonomiska förutsättningar.

Omställningen behöver även hanteras ur ett kompetensförsörjningsperspektiv, vilket har tydliga ekonomiska konsekvenser. Minskade barn- och elevvolymer innebär inte nödvändigtvis ett minskat behov inom alla funktioner och vissa kompetenser kan behöva säkerställas även vid ett lägre barn- och elevantal. Anpassningen av personalresurser bör därför ske successivt och med fokus på att behålla strategiskt viktiga kompetenser, för att undvika kvalitetsbrister och kostnadsdrivande åtgärder på sikt. Om tillräcklig kompetens inte säkerställs idag kan behovet av stöd i undervisningen öka framöver, vilket i sin tur kan innebära mer resurskrävande insatser och därmed högre kostnader över tid.

Antalet elever i anpassad grundskola beräknas öka under de närmaste åren. Detta är en resurskrävande elevgrupp som ställer höga krav på bemanning och specialiserad kompetens, vilket innebär att kostnaderna per elev riskerar att öka även i ett läge där det totala elevantalet minskar.

Därutöver bedöms barn och elevers behov av särskilt stöd och extra ordinärt stöd fortsätta öka generellt. För att möta dessa behov krävs tillgång till rätt kompetenser och resurser. Om anpassningen av personal sker alltför snabbt eller utan hänsyn till

kompetensbehov finns risk för ökade kostnader i form av exempelvis externa insatser, tillfälliga lösningar eller försämrade resultat som på sikt kan medföra ytterligare ekonomiska konsekvenser.

Sammantaget innebär detta att den ekonomiska effekten av minskade volymer inte enbart kan bedömas utifrån minskat antal barn och elever, utan även behöver vägas mot behovet av att säkerställa kvalitet, likvärdighet och långsiktig hållbarhet i verksamheten.

3.9 Områdesspecifika nulägesbeskrivningar

I avsnitten nedan redovisas områdesspecifika underlag som belyser behov, förutsättningar och nuläge för kommunens förskolor och skolor. Redovisningen syftar till att ge ett samlat faktaunderlag som stöd för huvudmannens övergripande analyser och ställningstaganden.

Avseende behov av förskole- och skolplatser redogörs på områdesnivå för kapacitet och prognostiserade behov. Dessa bygger på kommunens befolkningsprognos, nyttjandegrad per ålder i förskolan samt analyser av befintliga rörelsemönster mellan boendeområden och skolor inom grundskolan. Syftet är att synliggöra skillnader mellan områden och ge underlag för långsiktig planering av lokaler och organisation.

I kapitlet redovisas även behörighet och legitimation hos personalen. För förskolan beskrivs andel heltidstjänster med förskollärarlegitimation och för grundskolan (årskurs 1–6) redovisas andel legitimerade och behöriga lärare. Förskoleklass och fritidshem ingår inte i denna statistik. Även personaltäthet redogörs för. Syftet är att belysa skillnader i personella förutsättningar mellan områden samt att ge ett underlag för bedömningar kopplade till kvalitet och likvärdighet.

När det gäller ekonomiska förutsättningar redovisas även dessa på områdesnivå. Dessa belyser resursfördelning och kostnadsnivåer och ger en samlad bild av hur ekonomiska ramar och utfall förhåller sig mellan olika delar av kommunen. Även denna del är deskriptiv och avsedd att läsas i relation till övriga underlag i kapitlet samt till rapportens övergripande analyser.

Slutligen redovisas kvalitet inom grundskolan genom resultatindikatorer som visar utveckling över tid och variationer mellan skolområden. Resultaten ger en bild av hur elevernas måluppfyllelse skiljer sig mellan olika delar av kommunen.

Underlagen i kapitlet berör sammantaget tre kvalitetsdimensioner: strukturella förutsättningar (såsom kapacitet, lokaler, personal och resurser), verksamhetens processer (till exempel bemanning, organisering och undervisningens genomförande) samt resultatkvalitet, som kommer till uttryck genom elevernas måluppfyllelse. Genom att redovisa dessa dimensioner sida vid sida möjliggörs en samlad förståelse för hur skillnader mellan områden tar sig uttryck i både förutsättningar, genomförande och resultat, utan att dra slutsatser om orsakssamband på områdesnivå.

Sammantaget fungerar kapitlet som ett fördjupande och jämförande underlag som ger möjlighet att förstå skillnader mellan skolområden och som stödjer de samlade analyser och slutsatser som presenteras i rapportens övriga avsnitt.

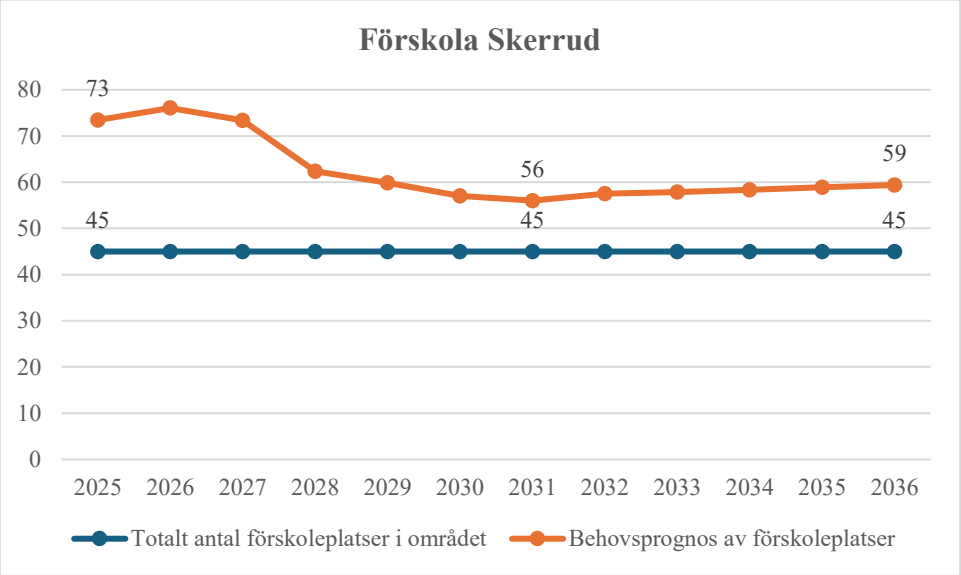
3.9.1 Förskola

I avsnitten nedan presenteras områdesspecifika nulägesbeskrivningar för förskolan.

3.9.1.1 Dalsland

Behov av förskoleplatser

Skerrud

Behovet av förskoleplatser i området ser enligt prognosen ut att minska med cirka 15 platser från år 2025 till år 2036.

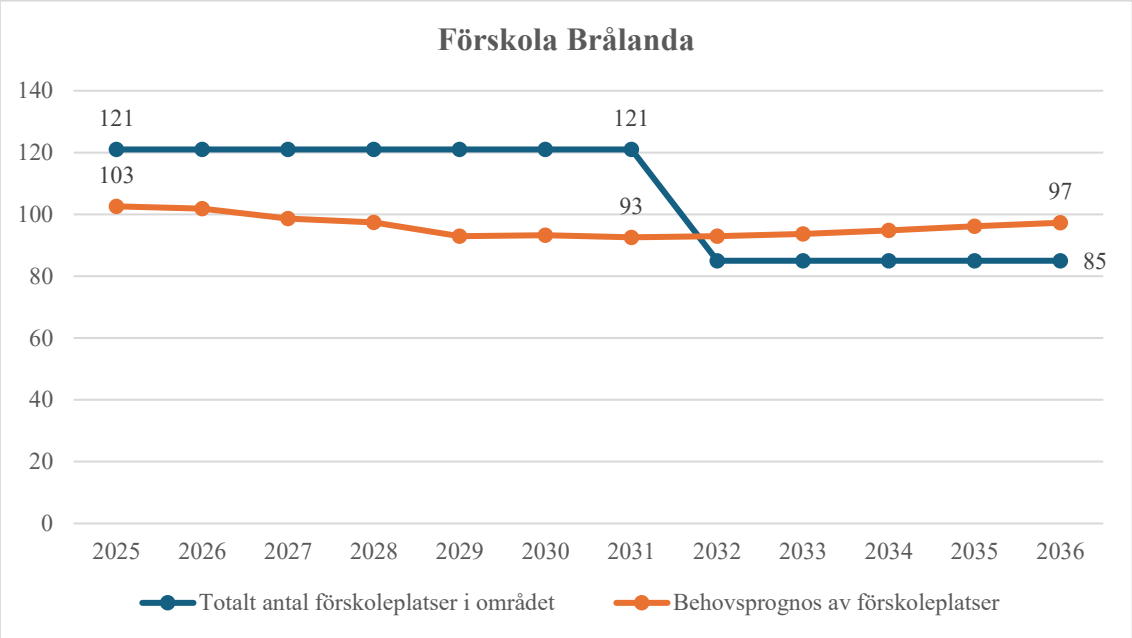
Kapaciteten i området är 45 platser. Då det finns färre platser i området än barn som har behov av förskoleplats innebär det att barn har plats på en förskola i ett annat område. Av barn boende i Skerrud med en förskoleplacering i maj 2025 hade 61 procent en placering på Skerrud förskola, 19 procent hade en placering på Brålanda förskola. Övriga 20 procent med en förskoleplacering hade det på Blåsut förskola, Fridaskolans förskola eller Frändefors förskola.

I området väntas det under planeringsperioden finnas färre förskoleplatser än vad det prognostiseras finnas behov av, cirka 10 platser färre än behovet 2031 och cirka 15 platser färre än behovet 2036. Behovet av förskoleplatser i Skerrud behöver därför hanteras tillsammans med främst Brålanda förskola.

Skerrud förskolas lokaler bedöms ändamålsenliga och förskoledelen av skolbyggnaden är i gott skick.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Skerrud förskola	45	Ja	672 726 kr	Se Skerrud skola
1 enhet	45			

Brålanda

Behovet av förskoleplatser i området ser enligt prognosen ut att minska med cirka fem platser från år 2025 till år 2036.

Kapaciteten i området är 121 platser fram till 2031. Vid Brålanda förskola står en modul med 36 förskoleplatser. Modulen kan som längst stå till 2031 då det tillfälliga bygglovet inte kan förlängas längre än så. I den permanenta förskolebyggnaden finns 85 förskoleplatser.

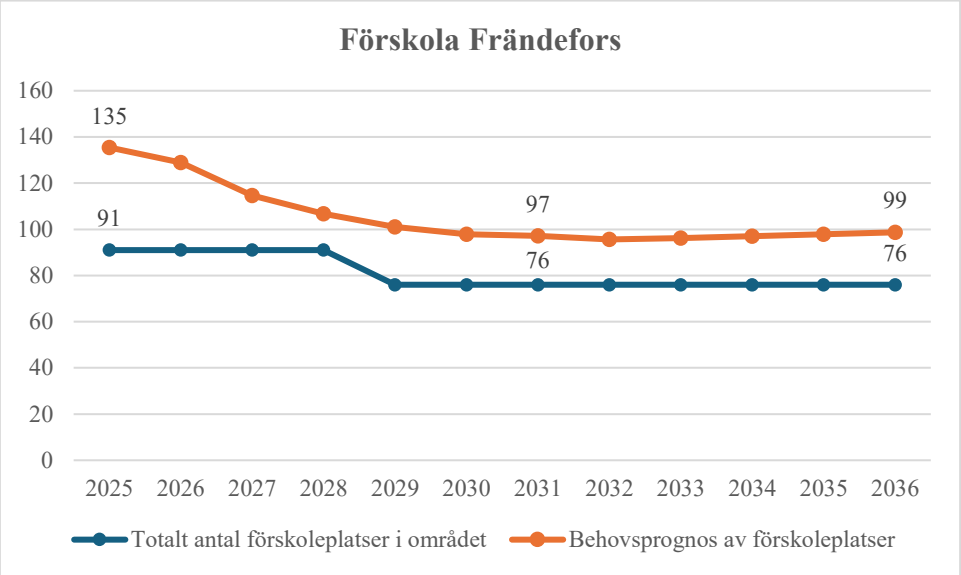
I området väntas det under planeringsperioden finnas fler förskoleplatser än vad det prognostiseras finnas behov av fram till 2031. Överkapaciteten är dock nödvändig för att Brålanda förskola ska kunna ta emot barn boende i Skerrud. Efter 2031 finns det färre förskoleplatser än det prognostiserade behovet i området Brålanda och det påverkar också möjligheten att möta behovet i Skerrud.

Av de boende i Brålanda med en förskoleplacering i maj 2025 hade 84 procent en plats på Brålanda förskola.

Brålanda förskolas lokaler bedöms ändamålsenliga, förskolebyggnaden är dock i behov av underhållsinvesteringar.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfällig lokal	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Brålanda förskola	85	36	Ja	1 276 121 kr	11 471 000 kr
1 enhet	121				

Frändefors

Behovet av förskoleplatser i Frändefors prognostiseras minska med cirka 35 platser under planeringsperioden.

Kapaciteten i området är 91 platser fram till 2031. Vid Frändefors förskola hyrs också en extern lokal för förskolan. Från och med 1 januari 2029 får inte längre verksamhet bedrivas i lokalen efter beslut av miljö- och hälsoskyddsnämnden (HÄLS.2023.1288). Lokalen är utlagd till försäljning av fastighetsägaren, vilket kan innebära att barn- och utbildningsnämndens inhyrning kan komma att avslutas innan 2029.

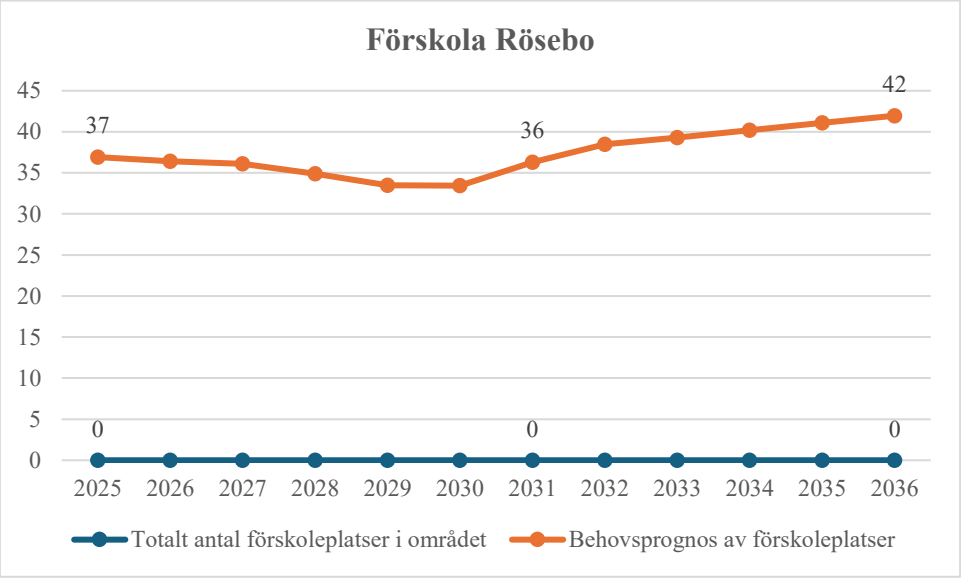
I området väntas det under planeringsperioden att finnas färre förskoleplatser än vad det prognostiseras finnas behov av, cirka 20 platser färre än behovet 2031 och cirka 25 platser färre än behovet 2036.

Det är dock viktigt att belysa att behovet av förskoleplatser i Frändefors behöver förstås i relation till det befintliga rörelsemönstret från boendeområdet Frändefors till andra boendeområden i kommunen för en förskoleplats. Av barnen (1–12 år) boende i området Frändefors har 29 procent närmare till Vänersborg tätort än till Frändefors tätort. Bakåt i tiden har 15–20 procent av barnen från området Frändefors med en förskoleplacering haft den i området Blåsut, främst på Dalaborgs förskola. I maj 2026 hade 16 procent av barnen boende i Frändefors med en förskoleplacering sin plats i området Blåsut. Av de barn som bor i boendeområdet Frändefors i mars 2026 och har en förskoleplacering, sökte 56 procent i första hand till Frändefors förskola och 20 procent till en förskola i områdena Blåsut och Öxnered. Behoven för Frändefors behöver därför analyseras tillsammans med behoven i Blåsut, Öxnered och Rösebo.

Frändefors förskolas lokaler bedöms ändamålsenliga och byggnaden är i gott skick.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfällig lokal	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Frändefors förskola	76	15	Ja	761 646 kr	3 712 000 kr
1 enhet	91				

Rösebo

Behovet av förskoleplatser i området ser enligt prognosen ut att öka med fem platser från år 2026 till år 2036.

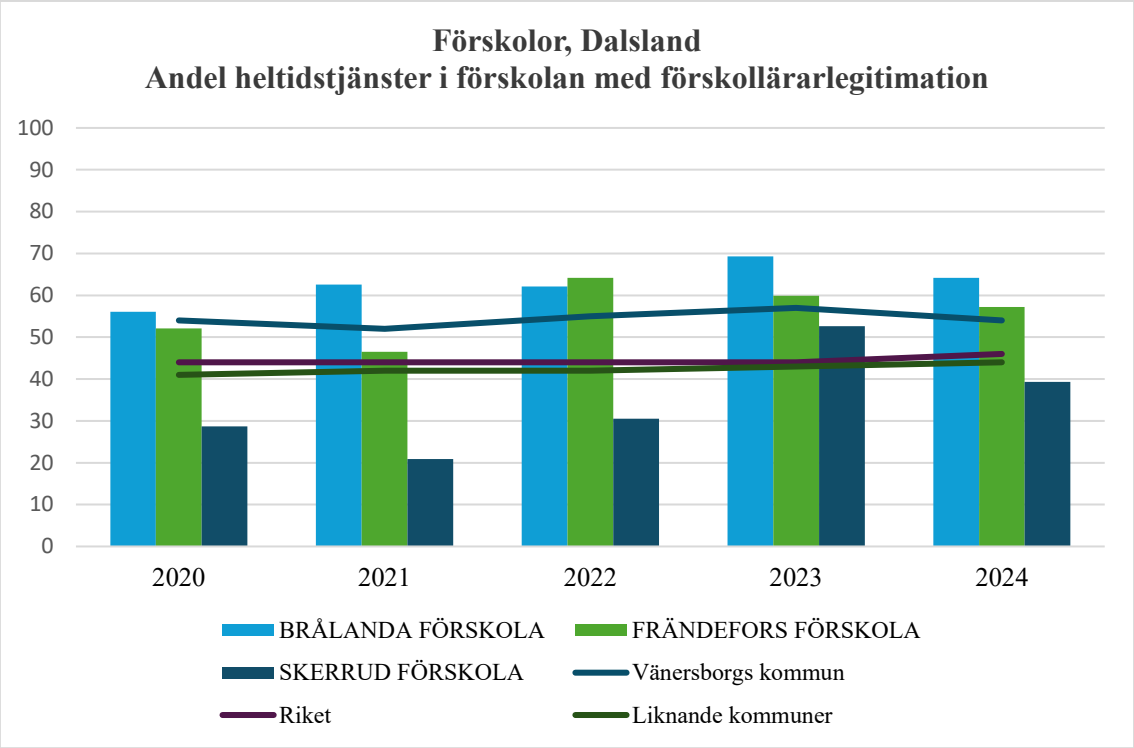
I boendeområdet Rösebo finns inga förskoleplatser. Av barn boende i Rösebo med en förskoleplacering i maj 2025 hade 40 procent en förskoleplats i områdena Blåsut och Öxnered, 27 procent hade en placering i en förskola i annan kommun och 14 procent hade en förskoleplacering på Frändefors förskola. Viktigt att poängtera är att det i maj 2025 rörde sig om 37 barn, vilket gör att enstaka placeringar får ett större procentuellt utfall.

Av barnen (1–12 år) boende i Rösebo har 60 procent närmare till Vänersborgs tätort och 40 procent har närmare till Frändefors tätort. Behovet av förskoleplatser för boende i Rösebo behöver därför analyseras tillsammans med behoven i Frändefors, Blåsut och Öxnered.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfällig lokal	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
0 enheter					

Lärarbehörighet

Dalsland som område har över de senaste fem åren legat över både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Dock utmärker sig Skerruds förskola genom att under hela mätperioden, med undantag för 2023, befinna sig under både riket och liknande kommuner. Se diagram nedan.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Personaltäthet

Gällande personaltäthet låg Skerruds förskola under snittet för barn per personal i jämförelse med snittet i Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket under åren 2020–2021 samt 2024. Åren 2022–2023 hade Skerrud ett högre snitt gällande barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner samt riket.

Under 2020 låg Brålanda förskola över snittet för riket men under snittet för Vänersborgs kommun samt liknande kommuner gällande barn per personal. Brålanda förskola låg under snittet barn per personal för Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket 2021, 2022 och 2024.

Under 2020, 2022, 2023, 2024 låg Frändefors förskola högre än snittet gällande barn per personal än Vänersborgs kommun, liknande kommuner samt riket. Frändefors förskola låg under snittet barn per personal för liknande kommuner och riket 2021, men över snittet för Vänersborgs kommun.

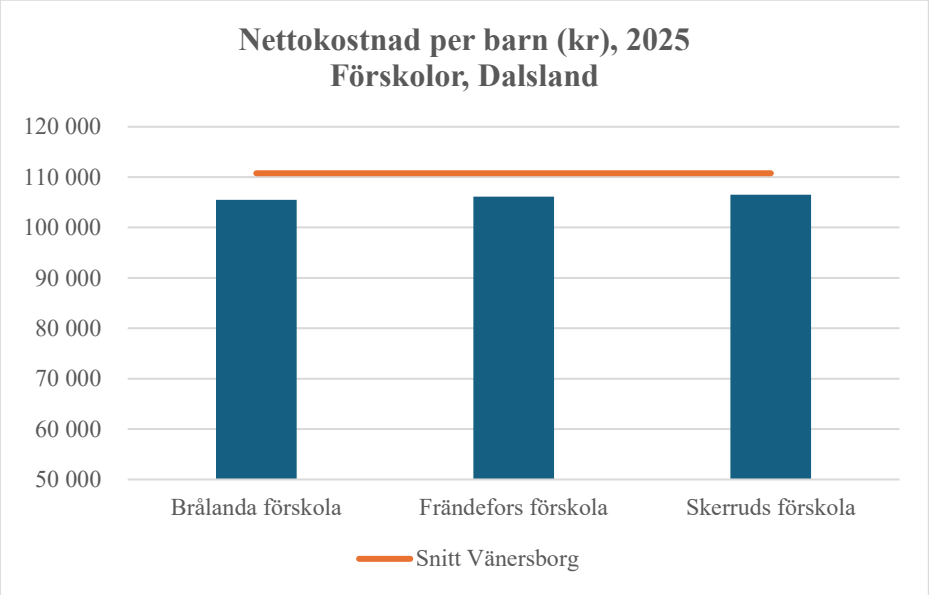
Ekonomi

Snitt antal barn

Förskola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Brålanda förskola	109	109	104	107	104	101
Frändefors förskola	88	89	91	93	90	91
Skerruds förskola	31	36	39	45	44	45

Snittantalet är beräknade på barnantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per barn

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per barn år 2025 för förskolorna i Dalsland. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och barnantal. Samtidigt är nettokostnaden per barn i stort sett densamma för de tre enheterna, vilket tyder på att både bemanning och övriga kostnader är relativt likvärdiga mellan förskolorna i området.

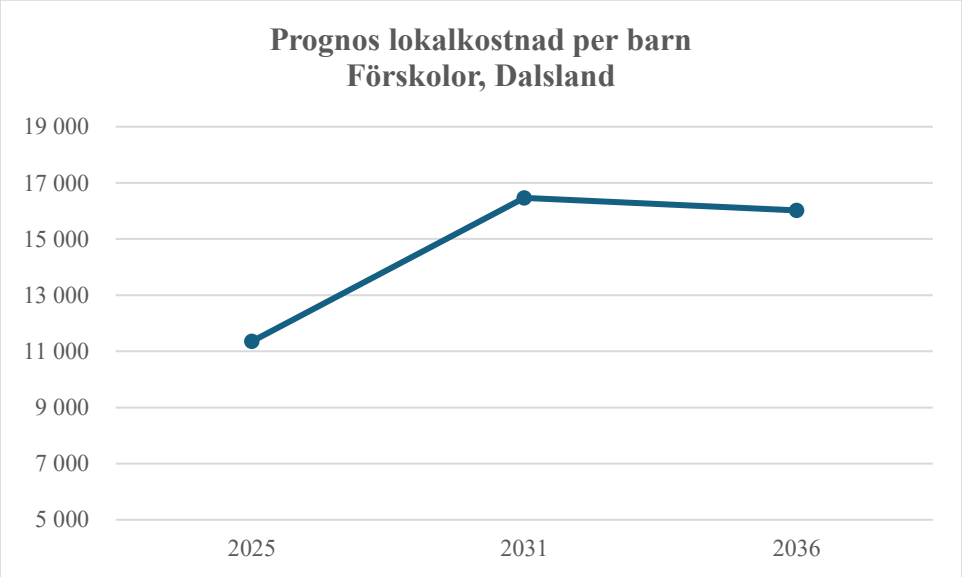
Lokalkostnad per barn

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Brålanda förskola	13 884	16 135	15 942	15 573	16 459	17 823
Frändefors förskola	9 773	10 630	7 969	12 142	14 041	14 067
Skerruds förskola	16 376	14 642	14 672	18 770	19 632	19 755

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per barn i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i barnantal.

Prognos lokalkostnad per barn

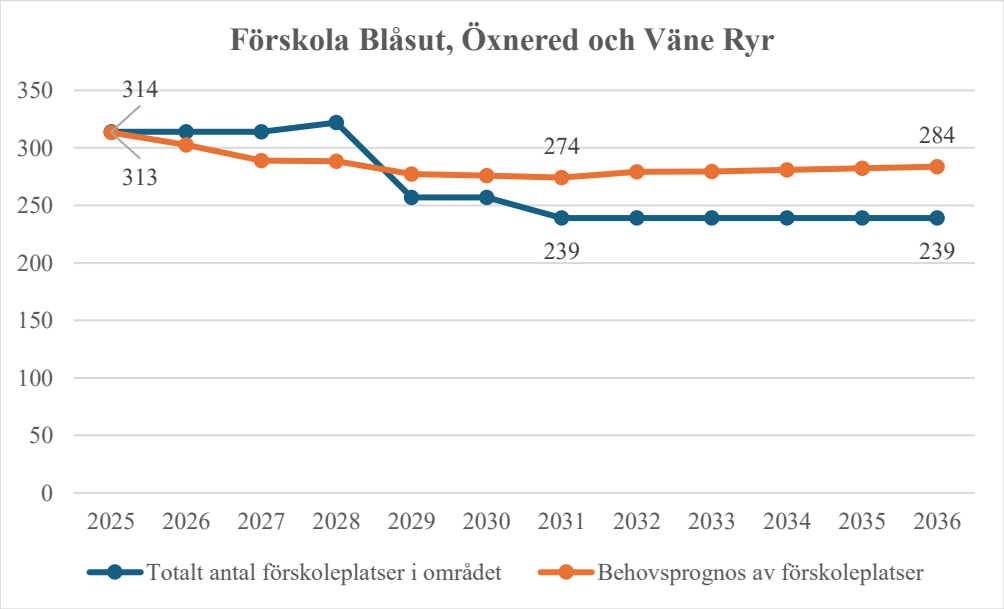

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och barnantalet baseras på prognos, observera att diagrammet inte börjar på noll.

Lokalkostnaden för detta område förväntas minska senast 2032 då det tillfälliga bygglovet för den modul som står vid Brålanda förskola inte längre kan förlängas. Frändefors förskola förväntas gå ur en externt hyrd lokal senast under december 2028 vilket ger en marginell hyressänkning.

3.9.1.2 Blåsut, Öxnered och Väne-Ryr

Behov av förskoleplatser

Behovet av förskoleplatser i området ser enligt prognosen ut att minska från år 2025 till år 2036 med cirka 30 förskoleplatser. Samtidigt minskar också det totala antalet förskoleplatser i området under denna period. Det beror på att det från 1 januari 2029 finns ett förbud att bedriva förskoleverksamhet på Dalaborgs förskola efter beslut av

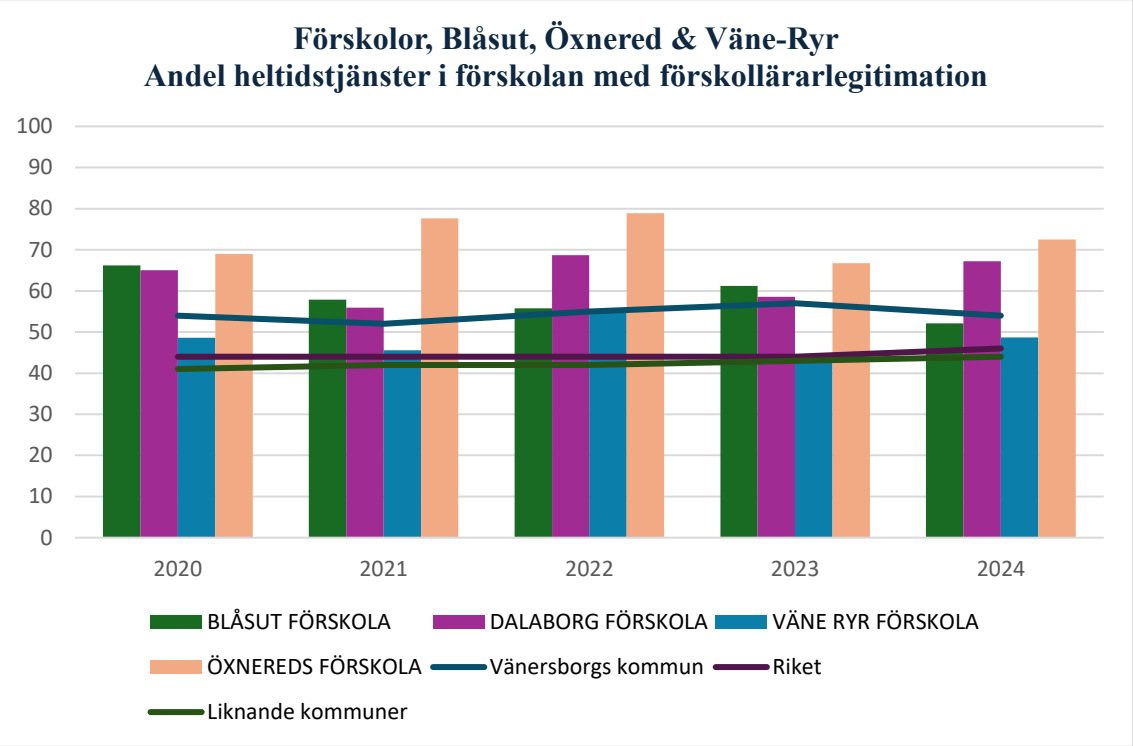
miljö- och hälsoskyddsnämnden (HÄLS.2023.1312) och att modulen på Väne Ryr förskola kan stå som längst till 2031-07-01 då det tillfälliga bygglovet löper ut. Totalt sett innebär detta att det saknas förskoleplatser i området under planeringsperioden från och med år 2029. Behovet av förskoleplatser i området är dessutom större än vad som framgår av diagrammet ovan på grund av att barn boende i andra kommundelar har eller önskar en förskoleplats i Öxnered och Blåsut. Våren 2026 var det cirka 20 procent av barn boende i Frändefors som sökte plats till en förskola i områdena Blåsut och Öxnered och av barnen boende i Rösebo med en förskoleplacering i maj 2025 hade 40 procent en förskoleplats i områdena Blåsut och Öxnered. Det ska poängteras att flera av dessa familjer har närmare till förskolorna i Blåsut än till förskolan i Frändefors. Behoven för Öxnered och Blåsut behöver därför analyseras tillsammans med behoven i Frändefors och Rösebo.

Blåsut förskola bedöms som ändamålsenlig ur ett pedagogiskt perspektiv. Dalaborgs förskola och Väne Ryr förskola bedöms delvis ändamålsenliga, lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet men utformningen bedöms trots allt inte fullt ut ändamålsenlig. Ändamålsenligheten för Öxnered förskola är inte bedömd på grund av att förskolan är evakuerad till lokaler i Öxnered skola och moduler. Situationen för verksamheten på Öxnered förskola var ohållbar under en mycket lång tid och lokalerna fick evakueras helt under hösten 2024 på grund av att god inomhusmiljö inte kunde garanteras och efter att barn och pedagoger blivit sjuka. Det har lett till en splittrad organisation som inneburit att barngrupper har fått bryta upp och flytta runt mellan olika lokaler. Kommunens stora underhållsskuld blir i fallet med Öxnered förskola tydligt och kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 §192 (KS 2025/469) att utöka investeringsbudgeten till samhällsbyggnadsnämnden för att bygga en helt ny förskola på platsen för Öxnered förskola. Nya Öxnered förskola planeras stå klar till 1 januari 2028.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfällig lokal	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Blåsut förskola	84		Ja	741 633 kr	2 616 000 kr
Dalaborgs förskola	65		Delvis	1 295 635 kr	Externt hyresavtal
Väne Ryr förskola	30	18	Delvis	1 209 150 kr	2 369 000 kr
Öxnered förskola	117		Ej bedömd		25 417 000 kr
4 enheter	314				

Lärarbehörighet

Området har över tid de senaste fem åren legat över både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Se diagram nedan.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Personaltäthet

Blåsut förskola hade under 2020, 2022, 2023 och 2024 ett högre snitt gällande barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner samt riket. Blåsut förskola låg under snittet barn per personal för Vänersborgs kommun och riket under 2021 men över snittet för Vänersborgs kommun.

Under 2020 och 2022 låg Väne Ryrs förskola på snitt som riket men under snittet för Vänersborgs kommun och liknande kommuner. Under 2021 låg Väne Ryrs förskola under snittet för liknande kommuner men över snittet för Vänersborgs kommun och riket. Under 2023 låg Väne Ryrs förskola på snittet för riket men under liknande kommuner och riket. Väne Ryrs förskola låg under snittet barn per personal för Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket under 2024.

Öxnereds förskola har under 2020–2024 ett högre snitt gällande barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket.

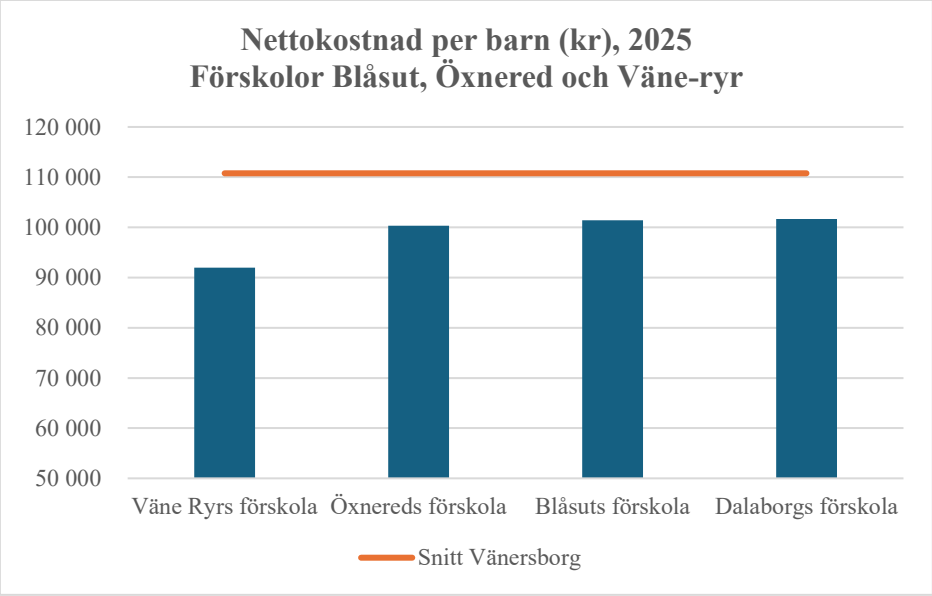
Ekonomi

Snitt antal barn

Förskola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Blåsuts förskola	76	76	75	77	81	83
Dalaborgs förskola	84	81	86	84	80	76
Väne Ryrs förskola	46	43	41	43	38	41
Öxnereds förskola	105	113	115	127	122	116

Snittantalet är beräknade på barnantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per barn

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per barn år 2025 för förskolorna i Blåsut, Öxnered, Väne-Ryr samt Dalaborg, jämfört med genomsnittet för Vänersborg. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och barnantal. Samtliga förskolor ligger under kommunens genomsnittliga nettokostnad per barn. Väne Ryrs förskola har den lägsta nettokostnaden per barn, medan Öxnereds, Blåsuts och Dalaborgs förskolor ligger på en relativt likartad nivå, strax under snittet. Sammantaget indikerar diagrammet en jämn kostnadsnivå mellan enheterna i området, med något lägre kostnader jämfört med kommungenomsnittet.

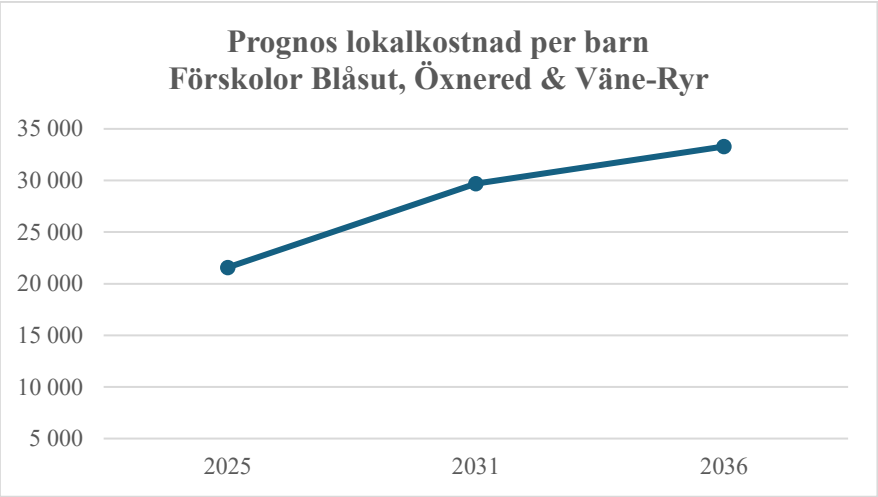
Lokalkostnad per barn

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Blåsuts förskola	12 810	11 805	14 151	19 317	19 673	20 406
Dalaborgs förskola	23 006	22 760	42 598	54 391	17 817	30 102
Väne Ryrs förskola	34 566	36 147	39 201	31 441	38 120	36 561
Öxnereds förskola	16 291	15 839	15 103	21 327	15 294	15 448

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per barn i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i barnantal.

Prognos lokalkostnad per barn

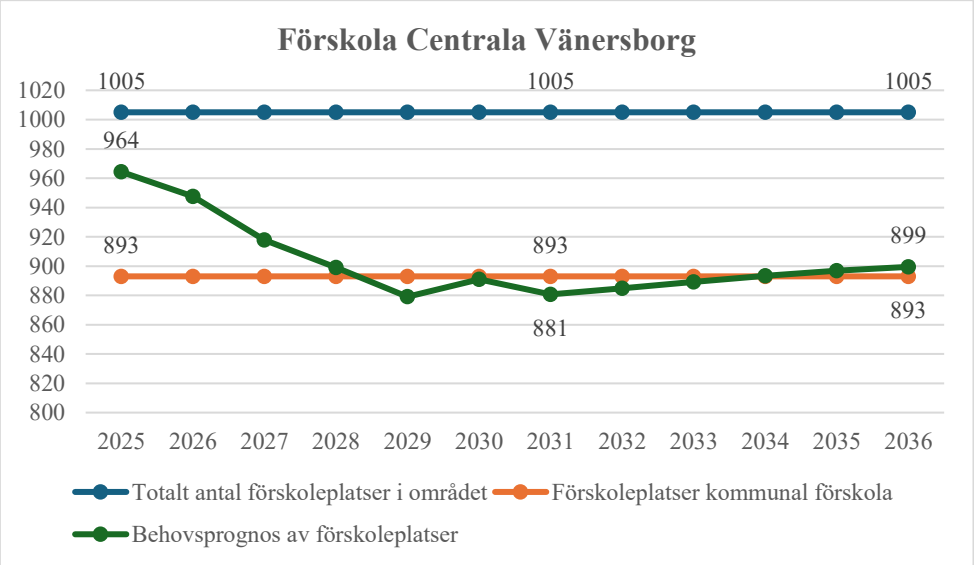

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och barnantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Prognosen för lokalkostnad per barn i området pekar på en fortsatt ökning framåt vilket beror på den årliga hyreshöjningen samt förväntat minskat barnantal i området. Lokalkostnaden påverkas också av den nya förskolan i Öxnered som beräknas tas i drift 2028 vilket ökar lokalhyran. Förskoleverksamhet får inte bedrivas på Dalaborgs förskola från 1 januari 2029 vilket innebär minskade lokalkostnader för området.

3.9.1.3 Centrala Vänersborg

Behov av förskoleplatser

Behovet av förskoleplatser i området prognostiseras minska med 65 platser från år 2025 till år 2036.

Kapaciteten i området är 1 005 platser inklusive de fristående verksamheterna Fridaskolans förskola och Vetegroddens förskola. I Vänerparkens förskola 25 finns också Lanternan, där det bedrivs pedagogisk omsorg på obekväm arbetstid.

I området väntas det under planeringsperioden finnas fler förskoleplatser än vad det prognostiseras finnas behov av, cirka 125 platser fler än behovet 2031 och drygt 100 platser fler än behovet 2036. I området behöver det finnas en viss överkapacitet för att kunna möta en förändrad befolkningsutveckling, kunna ta emot barn från andra delar av kommunen som önskar en förskoleplacering i området, om en fristående verksamhet avvecklas eller om antalet barn boende på Restad Gård ökar.

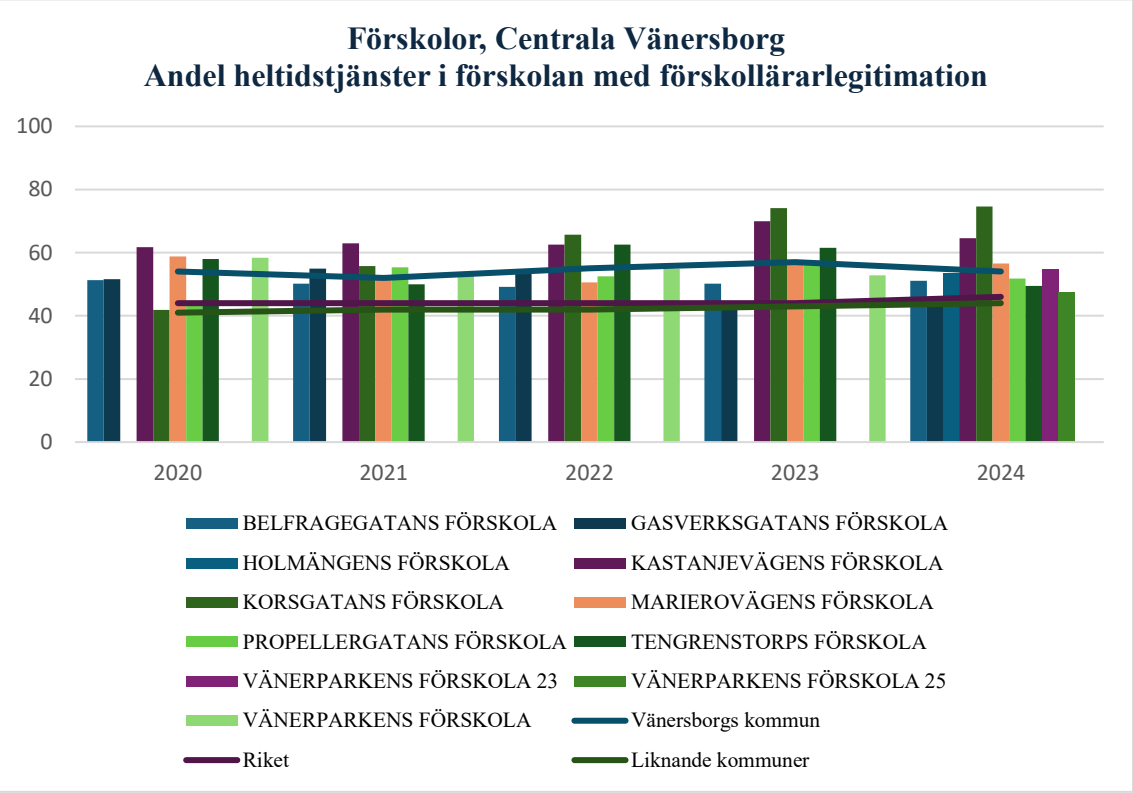
Av barn boende i centrala Vänersborg med en förskoleplacering i maj 2025 hade 91 procent sin plats på en förskola i området, 7 procent hade en förskoleplacering utanför området och 2 procent nyttjade enskild pedagogisk omsorg. Det finns ett rörelsemönster in till förskolorna i centrala Vänersborg från övriga områden i kommunen, där det i maj 2025 var 95 barn från andra områden i kommunen som hade en förskoleplats i centrala Vänersborg, främst vid Fridaskolans förskola som tog emot 37 barn från övriga områden i kommunen och Vänerparkens förskola 23 och Vänerparkens förskola 25 som tog emot 30 barn från övriga områden i kommunen.

Förskolorna i området bedöms i stor utsträckning ändamålsenliga och i gott skick. Gasverksgatans förskola har ett större underhållsbehov.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Belfragegatans förskola	120	Ja	3 054 754 kr	1 522 000 kr
Gasverksgatans förskola	80	Delvis	1 111 965 kr	5 849 000 kr
Holmängens förskola	85	Ja	1 582 893 kr	
Kastanjevägens förskola	86	Ja	1 689 000 kr	1 767 000 kr
Korsgatans förskola	60	Delvis	1 053 980 kr	Externt hyresavtal
Marierovägens förskola	80	Ja	1 150 416 kr	2 530 000 kr
Propellergatans förskola	126	Ja	1 995 411 kr	2 935 000 kr
Tenggrentorps förskola	44	Ja	719 880 kr	1 522 000 kr
Vänerparkens förskola 23	92	Ja	2 775 168 kr	Externt hyresavtal
Vänerparkens förskola 25	120	Ja	3 780 768 kr	Externt hyresavtal
Fridaskolans förskola	*80*	*Fristående verksamhet*		
Vetegroddens förskola	*32*	*Fristående verksamhet*		
12 enheter	1005			

Lärarbehörighet

Området har över tid de senaste fem åren legat över både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Se diagram nedan.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober. Notera: Vänerparkens förskola delades under 2024 och blev Vänerparkens förskola 23 och Vänerparkens förskola 25 varför Vänerparken finns med som tre staplar i diagrammet. Holmängens förskola startade sin verksamhet i augusti 2024.

Personaltäthet

Belfragegatans förskola låg 2020 på samma nivå som snittet i Vänersborgs kommun, men över snittet jämfört med liknande kommuner och riket. År 2021 låg förskolan under snittet för liknande kommuner, men över snittet för både Vänersborg och riket. År 2022 låg den under snittet i alla jämförelser och under 2023 låg förskolan över snittet i samtliga jämförelser. År 2024 låg den under snittet i Vänersborg och liknande kommuner, men strax över rikssnittet.

Gasverksgatans förskola låg 2020 över snittet vad gäller barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket. Under 2021–2022 låg förskolan i stället under snittet i samtliga jämförelser. År 2023 låg den över snittet jämfört med liknande kommuner och riket, men under snittet för Vänersborg. År 2024 låg Gasverksgatans förskola tydligt under snittet i alla jämförelser.

Holmängens förskola startade sin verksamhet i augusti 2024. Holmängens förskola hade 2024 ett högre snitt gällande barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket.

Kastanjevägens förskola hade 2020 ett högre snitt gällande barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner samt riket. 2021 låg snittet under

liknande kommuner men över snittet för Vänersborgs kommun och riket. Kastanjevägens förskola hade 2022–2024 ett högre snitt gällande barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket.

Korsgatans förskola hade under 2020–2024 ett lägre snitt gällande barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket.

Marierovägens förskola låg under 2020–2022 under snittet vad gäller barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket. År 2023 låg förskolan över snittet i samtliga jämförelser. År 2024 låg den på samma nivå som Vänersborg, men under snittet för liknande kommuner och riket.

Propellergatans förskola låg 2020 under snittet för Vänersborgs kommun och liknande kommuner, men något över rikssnittet vad gäller barn per personal. Under 2021–2022 låg förskolan under snittet i samtliga jämförelser. År 2023 låg den över snittet jämfört med Vänersborg, liknande kommuner och riket. År 2024 låg Propellergatan i nivå med liknande kommuner, men över snittet för både Vänersborgs kommun och riket.

Tenggrenstorps förskola låg 2020 över snittet vad gäller barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket. År 2021 låg förskolan även då över snittet i samtliga jämförelser. Under 2022–2023 fortsatte den att ligga över snittet i alla jämförelser. År 2024 låg Tenggrenstorp fortsatt över snittet jämfört med Vänersborg, liknande kommuner och riket.

Vänerparkens förskola låg under 2020–2022 under snittet vad gäller barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket. År 2023 låg förskolan över snittet i samtliga jämförelser. År 2024 låg både Vänerparkens förskola 23 och 25 under snittet jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket.

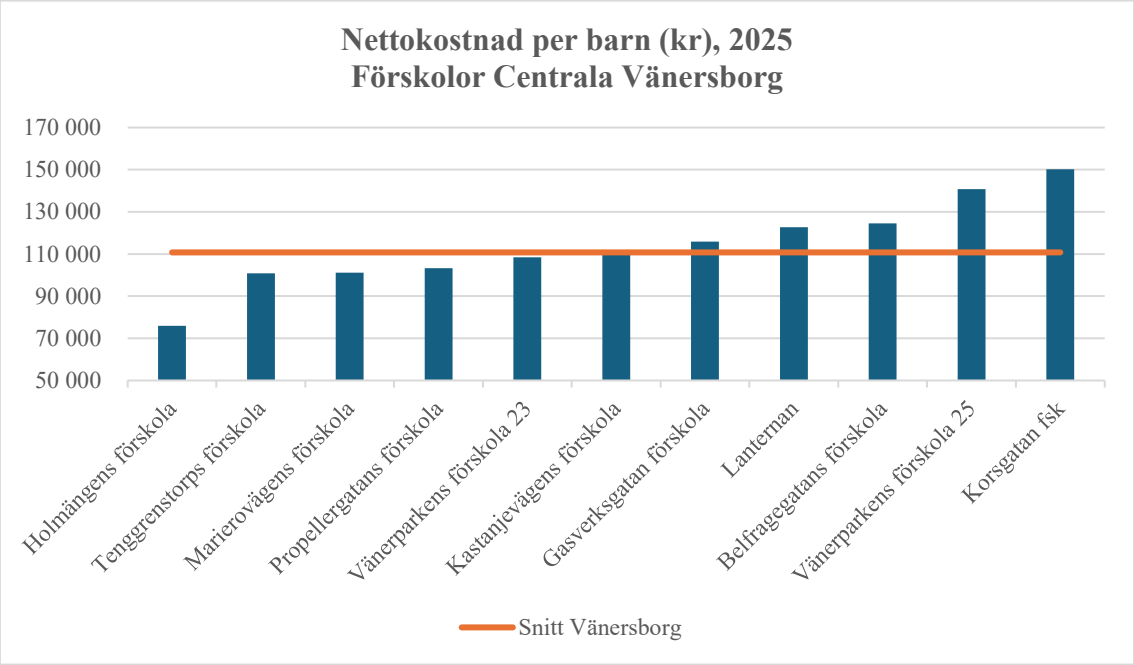
Ekonomi

Snitt antal barn

Förskola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Belfragegatans förskola	123	129	129	130	125	112
Gasverksgatan förskola	66	65	73	83	71	68
Holmängens förskola	15	21	32	35	40	48
Kastanjevägens förskola	78	83	80	84	86	81
Korsgatan fsk	68	69	70	60	60	62
Lanternan	29	30	23	23	23	24
Marierovägens förskola	67	67	70	75	78	77
Propellergatans förskola	135	135	136	136	129	127
Tenggrenstorps förskola	42	43	45	49	45	44
Vänerparkens förskola 23	89	88	91	94	93	91
Vänerparkens förskola 25	110	105	88	92	92	87

Snittantalet är beräknade på barnantalet 15 maj och 15 september

Nettokostnad per barn

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per barn år 2025 för förskolor i centrala Vänersborg i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och barnantal. Nettokostnaden per barn varierar mellan enheterna, där flera förskolor ligger under kommunsnittet medan andra överstiger genomsnittet. Uppgifter gällande Holmängens förskola som avser perioden före hösten 2024 gäller Björkholmsgatans förskola.

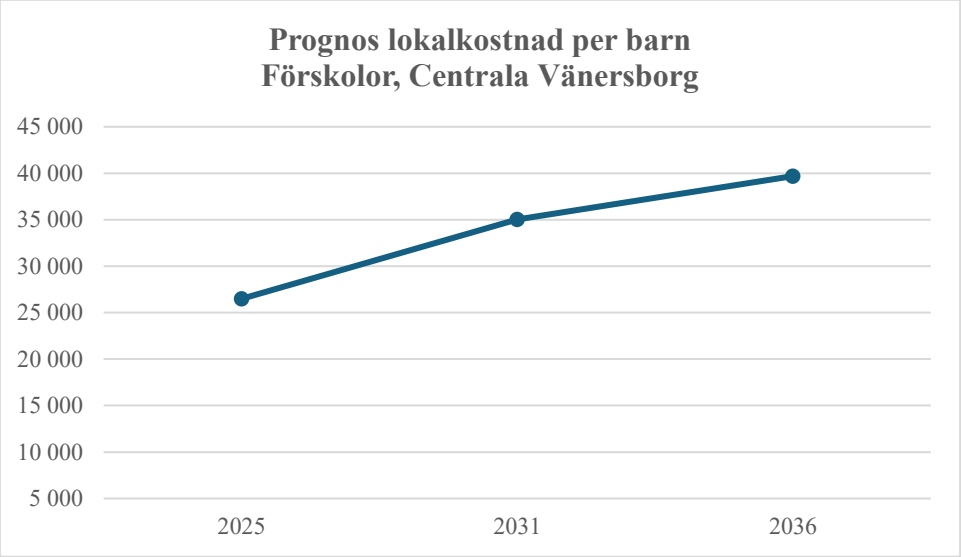
Lokalkostnad per barn

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Belfragegatans förskola	23 546	20 323	19 046	39 701	29 536	34 184
Gasverksgatan förskola	19 748	19 255	14 613	17 456	21 361	23 762
Holmängens förskola	35 538	22 458	10 914	12 019	33 738	37 326
Kastanjevägens förskola	12 325	19 182	17 440	22 843	24 227	26 304
Korsgatan förskola	17 620	17 623	14 199	22 723	24 043	23 691
Lanternan	11 188	11 993	15 013	22 701	19 356	18 354
Marierovägens förskola	14 714	16 856	14 465	19 426	20 023	20 991
Propellergatans förskola	13 551	13 789	11 867	3 781	19 585	20 542
Tenggrenstorps förskola	21 569	19 028	19 090	21 654	24 334	25 699
Vänerparkens förskola 23	29 600	29 947	26 299	30 529	34 754	35 336
Vänerparkens förskola 25	25 085	25 625	27 358	35 418	35 527	37 296

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per barn i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i barnantal. Holmängens förskola var tidigare Björkholmsgatans förskola och flyttade in i Holmängens skola under 2024 vilket gör att lokalkostnaderna ökade kraftigt. Beloppet varierar mellan åren då lokalkostnaden förändras men även barnantalet.

Prognos lokalkostnad per barn

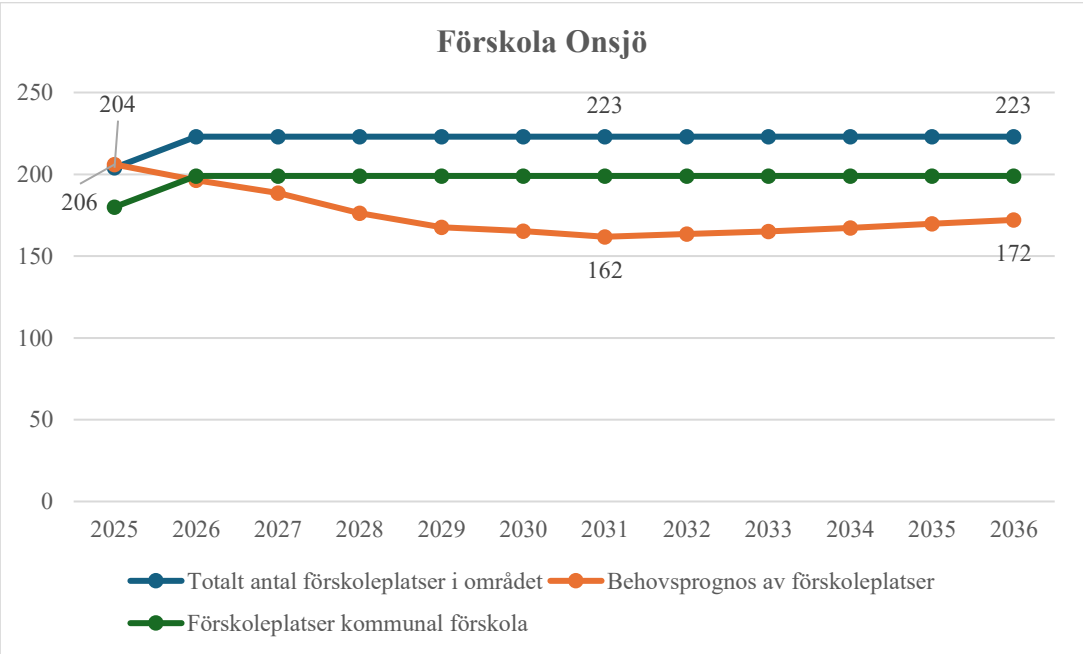

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och barnantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Prognosen för lokalkostnad per barn i Centrala Vänersborg visar en gradvis ökning framåt vilket beror på årliga hyreshöjningar samt förväntat minskat barnantal.

3.9.1.4 Onsjö

Behov av förskoleplatser

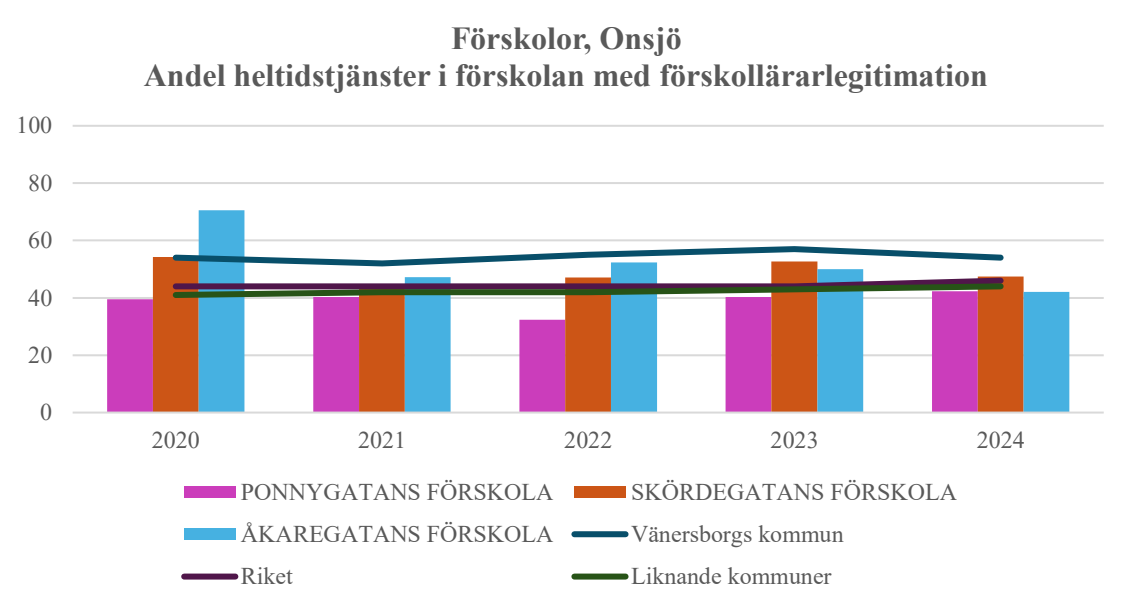
Behovet av förskoleplatser på Onsjö prognostiseras att minska med cirka 30 platser mellan år 2025 och år 2036. Samtidigt ökar antalet förskoleplatser i området från och med 2026 då Skördegatans förskola står klar efter totalrenovering och utbyggnad med totalt 19 förskoleplatser. I området finns från och med år 2026, inklusive den fristående förskolan Villa Korseberg, 223 förskoleplatser. I maj 2025 hade cirka 80 procent av barn i förskoleåldern boende på Onsjö en förskoleplacering på Onsjö.

Två av de tre kommunala förskolorna på Onsjö bedöms som inte ändamålsenliga på grund av att lokalerna i grunden inte är byggda för förskoleverksamhet. Lokalerna är byggda som radhus med begränsade möjligheter till överblickbarhet och utrymmen för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete. Förskolorna är också i behov av underhållsåtgärder.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Ponnygatans förskola	40	Nej	444 425 kr	1 603 000 kr
Skördegatans förskola	100	Ej bedömd	1 015 259 kr	9 968 000 kr
Åkaregatans förskola	40	Nej	367 400 kr	3 523 000 kr
Förskolan Villa Korseberg	*24*	*Fristående verksamhet*		
4 enheter	204			

Lärarbehörighet

Området har över tid de senaste fem åren legat över både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Dock utmärker sig Ponnygatans förskola genom att under hela mätperioden befinna sig under både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Se diagram nedan.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Personaltäthet

Ponnygatans förskola låg 2020 och 2022 under snittet vad gäller barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket. År 2021 låg förskolan under snittet för liknande kommuner och riket, men över snittet i Vänersborg. År 2023 låg den över rikssnittet, men under snittet för Vänersborg och liknande kommuner. År 2024 låg Ponnygatan i nivå med liknande kommuner, men över snittet för Vänersborg och riket.

Skördegatans förskola låg 2020, 2022 och 2023 över snittet i samtliga jämförelser. År 2021 och 2024 låg förskolan i stället under snittet jämfört med Vänersborg, liknande kommuner och riket.

Åkaregatans förskola låg 2020, 2023 och 2024 över snittet i samtliga jämförelser. År 2021 låg förskolan under snittet för liknande kommuner, men över snittet i Vänersborg och riket. År 2022 låg Åkaregatan under snittet i alla jämförelser.

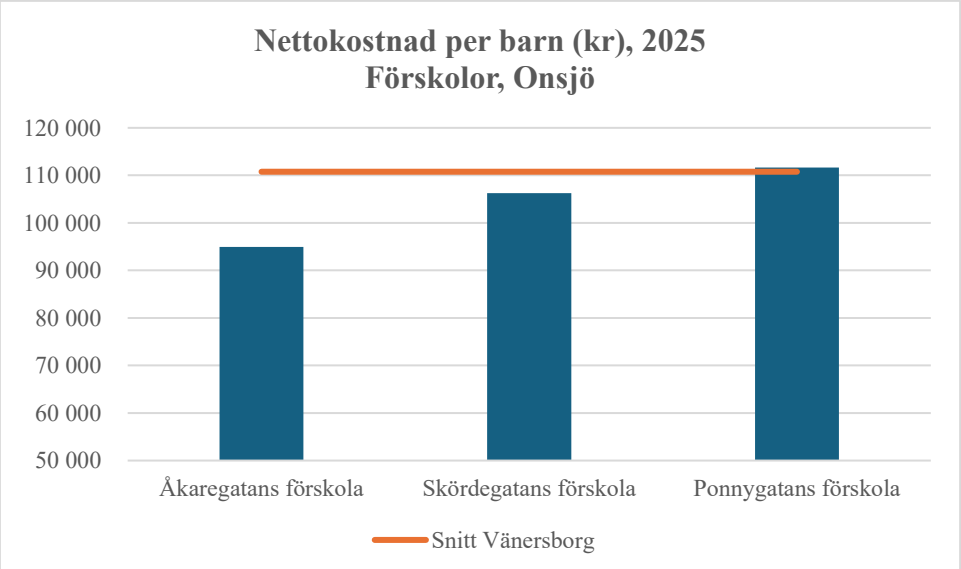
Ekonomi

Snitt antal barn

Förskola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ponnygatans förskola	28	31	35	35	40	35
Skördegatans förskola	100	97	99	100	95	98
Åkaregatans förskola	38	40	39	40	39	36

Snittantalet är beräknade på barnantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per barn

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per barn år 2025 för förskolor i Onsjö, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och barnantal. Nettokostnaden per barn varierar mellan enheterna, där Åkaregatans förskola har den lägsta nettokostnaden och ligger

tydligt under kommunsnittet. Skördegatans förskola ligger strax under genomsnittet, medan Ponnygatans förskola ligger i nivå med kommunens snitt.

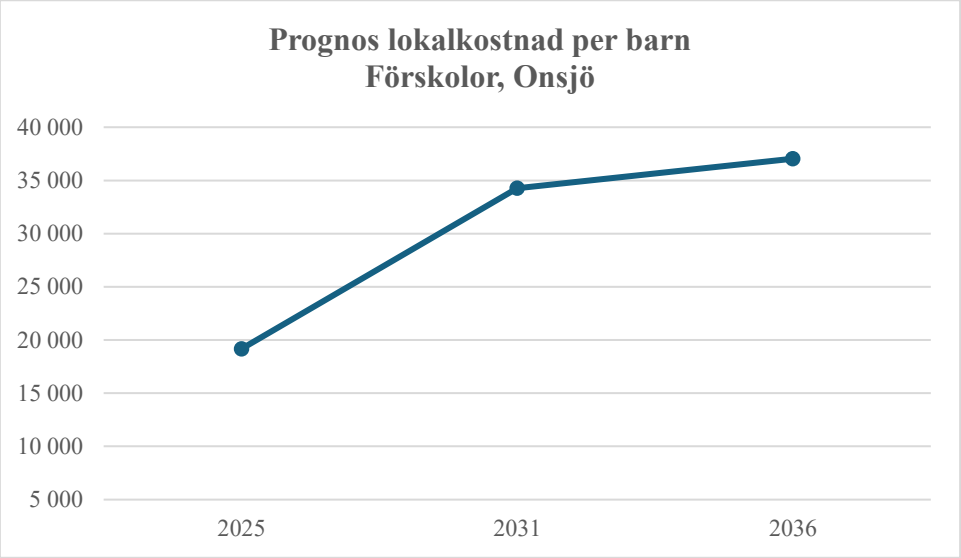
Lokalkostnad per barn

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ponnygatans förskola	20 369	16 689	13 032	17 744	16 916	20 305
Skördegatans förskola	17 296	17 962	16 944	20 985	22 863	22 489
Åkaregatans förskola	13 128	11 250	9 560	13 427	15 332	16 785

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per barn i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i barnantal.

Prognos lokalkostnad per barn

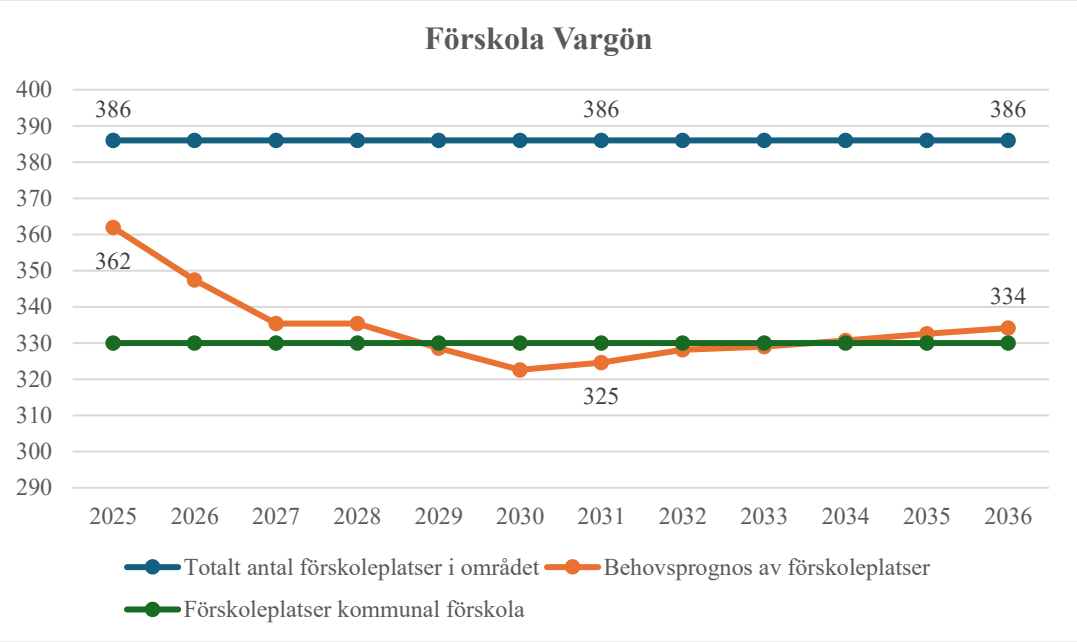

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och barnantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Prognosen för lokalkostnad per barn i området pekar på en fortsatt ökning framåt vilket beror på den årliga hyreshöjningen samt förväntat minskat barnantal i området. Lokalkostnaden påverkas också av den renoverade och utbyggda förskolan på Skördegatan som tas i drift under 2026.

3.9.1.5 Vargön

Behov av förskoleplatser

Behovet av förskoleplatser i Vargön minskar med cirka 30 platser mellan år 2025 och 2036. Samtidigt finns en kapacitet i området på 386 förskoleplatser fördelat på samtliga sju förskolor i området som inkluderar två fristående förskolor, Karten förskola och Vänersnäs förskola. I maj 2025 var det över 85 procent av barnen i förskoleålder boende i Vargön som hade en förskoleplacering i Vargön.

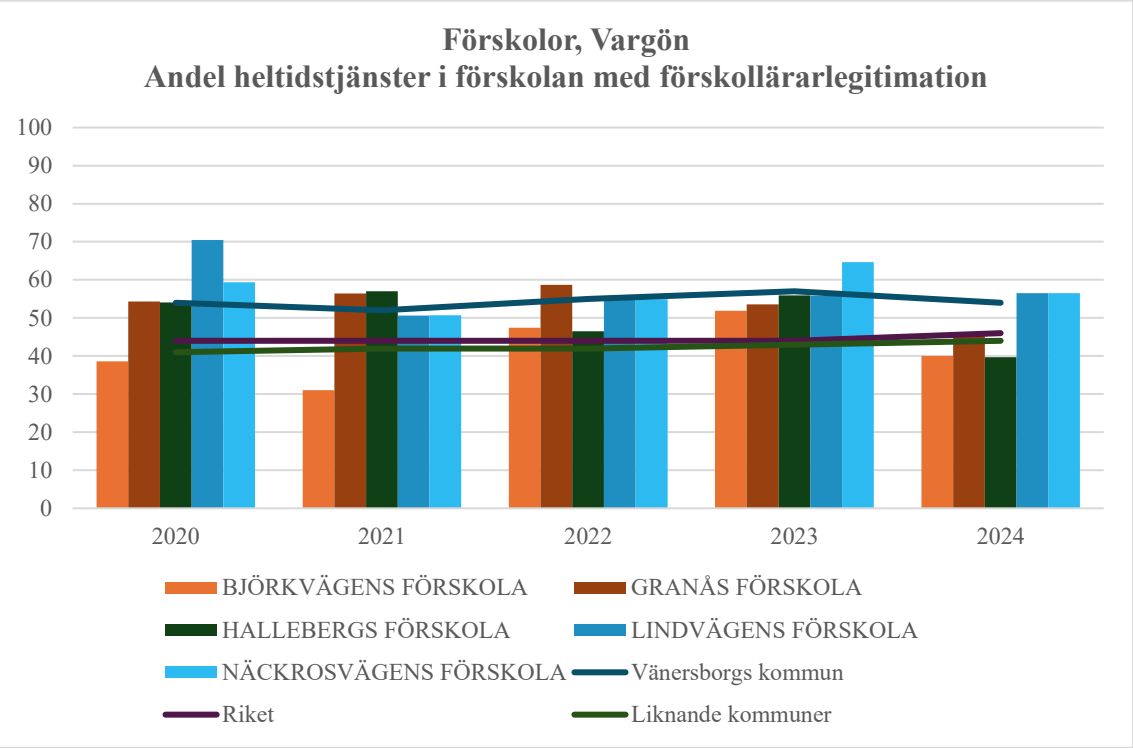
Två av de kommunala förskolorna i Vargön bedöms som inte ändamålsenliga på grund av att lokalerna i grunden inte är byggda för förskoleverksamhet. Lokalerna är byggda som radhus med begränsade möjligheter till överblickbarhet och utrymmen för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete. Lindvägens förskola och Hallebergs förskola bedöms ändamålsenliga och i gott skick. För övriga kommunala förskolor i Vargön finns ett visst underhållsbehov kommande år.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Björkvägens förskola	35	Nej	482 500 kr	2 812 000 kr
Granås förskola	79	Delvis	906 736 kr	4 279 000 kr
Hallebergs förskola	92	Ja	1 975 591 kr	103 000 kr
Lindvägens förskola	84	Ja	764 392 kr	2 632 000 kr
Näckrosvägens förskola	40	Nej	532 252 kr	2 790 000 kr
Karten förskola	*34*	*Fristående verksamhet*		
Vänersnäs förskola	*22*	*Fristående verksamhet*		
7 enheter	386			

Lärarbehörighet

Området har över tid de senaste fem åren legat över både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Björkvägens förskola

utmärker sig genom att under några år befinna sig under både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Personaltäthet

Björkvägens förskola låg under 2020–2022 under snittet vad gäller barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket. År 2023 låg förskolan strax under snittet i Vänersborg men över snittet i övriga jämförelser. År 2024 låg Björkvägen över snittet i samtliga jämförelser.

Granås förskola låg under hela perioden 2020–2024 över snittet vad gäller barn per personal jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket.

Hallebergs förskola låg 2020 över snittet i samtliga jämförelser. År 2021–2022 låg förskolan i nivå med liknande kommuner, men över snittet i Vänersborg och riket. År 2023 låg den åter över snittet i alla jämförelser. Under 2024 låg Halleberg i stället under snittet i samtliga jämförelser.

Lindvägens förskola låg under 2020–2023 över snittet i samtliga jämförelser. År 2024 låg förskolan över snittet jämfört med Vänersborg och riket samt något över snittet för liknande kommuner.

Näckrosvägens förskola låg under 2020–2022 under snittet i samtliga jämförelser. År 2023 låg förskolan över snittet i alla jämförelser. År 2024 låg Näckrosvägen över snittet jämfört med Vänersborg och riket samt något över snittet för liknande kommuner.

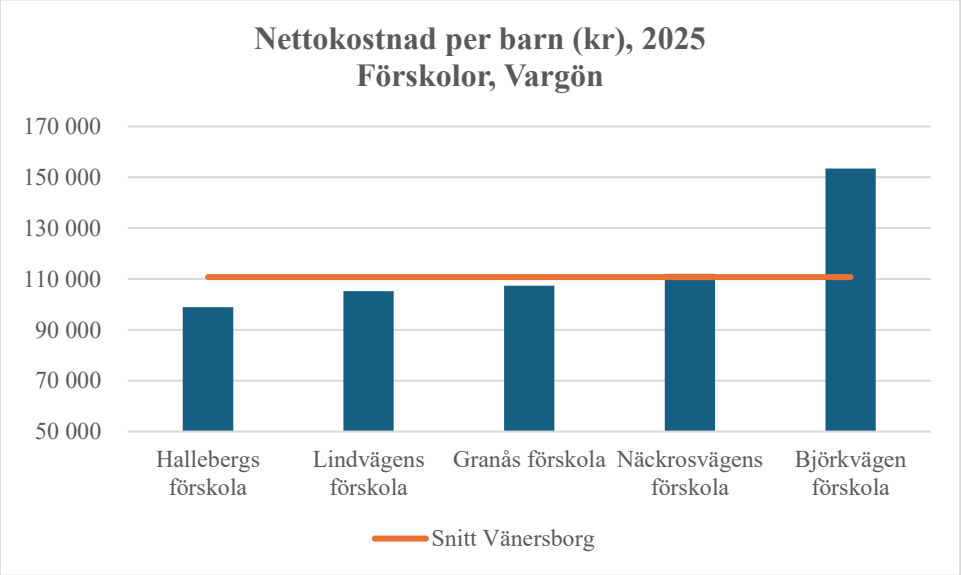
Ekonomi

Snitt antal barn

Förskola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Björkvägen förskola	30	50	51	33	32	31
Granås förskola	77	79	79	79	79	75
Hallebergs förskola	66	65	69	68	68	70
Lindvägens förskola	78	54	54	79	77	77
Näckrosvägens förskola	31	32	32	35	38	35

Snittantalet är beräknade på barnantalet 15 maj och 15 september

Nettokostnad per barn

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per barn år 2025 för förskolor i Vargön i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och barnantal. Flera av förskolorna ligger under kommunsnittet, där Hallebergs, Lindvägens och Granås förskola redovisar de lägsta nettokostnaderna per barn. Näckrosvägens förskola ligger i nivå med kommunens genomsnitt, medan Björkvägens förskola har en betydligt högre nettokostnad per barn än övriga enheter i området.

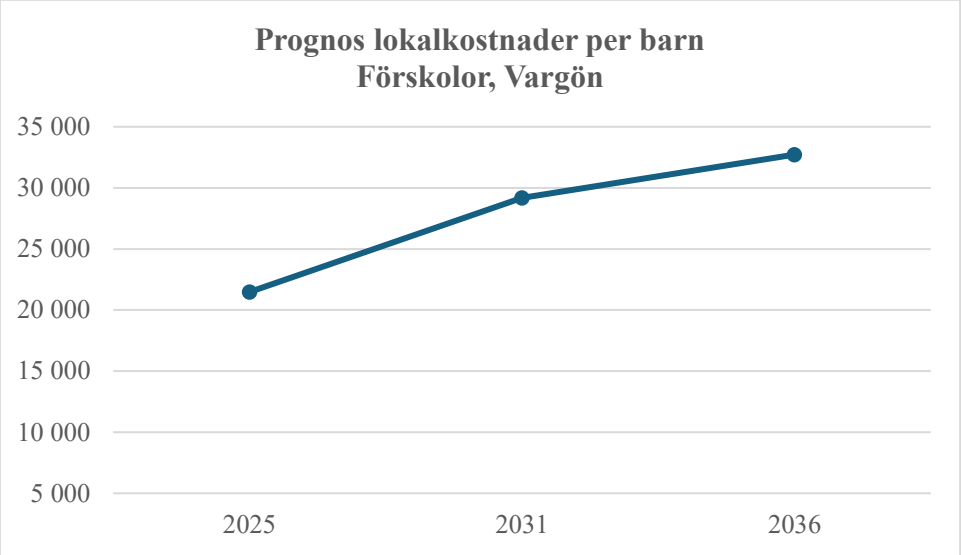
Lokalkostnad per barn

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Björkvägen förskola	18 254	11 077	9 020	20 007	21 550	23 944
Granås förskola	13 727	12 821	10 347	15 332	16 680	17 979
Hallebergs förskola	12 883	12 268	8 678	13 997	34 490	35 990
Lindvägens förskola	12 077	16 626	12 605	13 651	15 246	15 638
Näckrosvägens förskola	20 545	18 539	16 252	20 053	21 215	21 990

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per barn i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i barnantal. Hallebergs förskola renoverades 2024 vilket ledde till hyreshöjningar.

Prognos lokalkostnad per barn

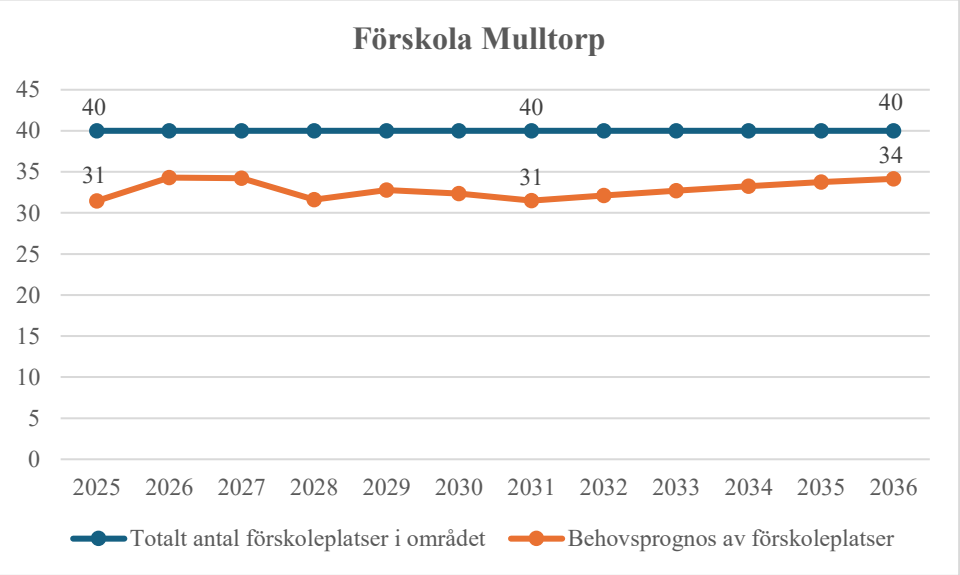

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och barnantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Prognosen för lokalkostnad per barn i Vargön pekar på en fortsatt ökning framåt vilket beror på den årliga hyreshöjningen samt förväntat minskat barnantal i området.

3.9.1.6 Mulltorp

Behov av förskoleplatser

Behovet av förskoleplatser i området ser enligt prognosen ut att vara stabilt från år 2025 till år 2036.

I området väntas det under planeringsperioden finnas fler förskoleplatser än vad det prognostiseras finnas behov av, cirka tio fler platser 2031 och cirka fem fler platser 2036.

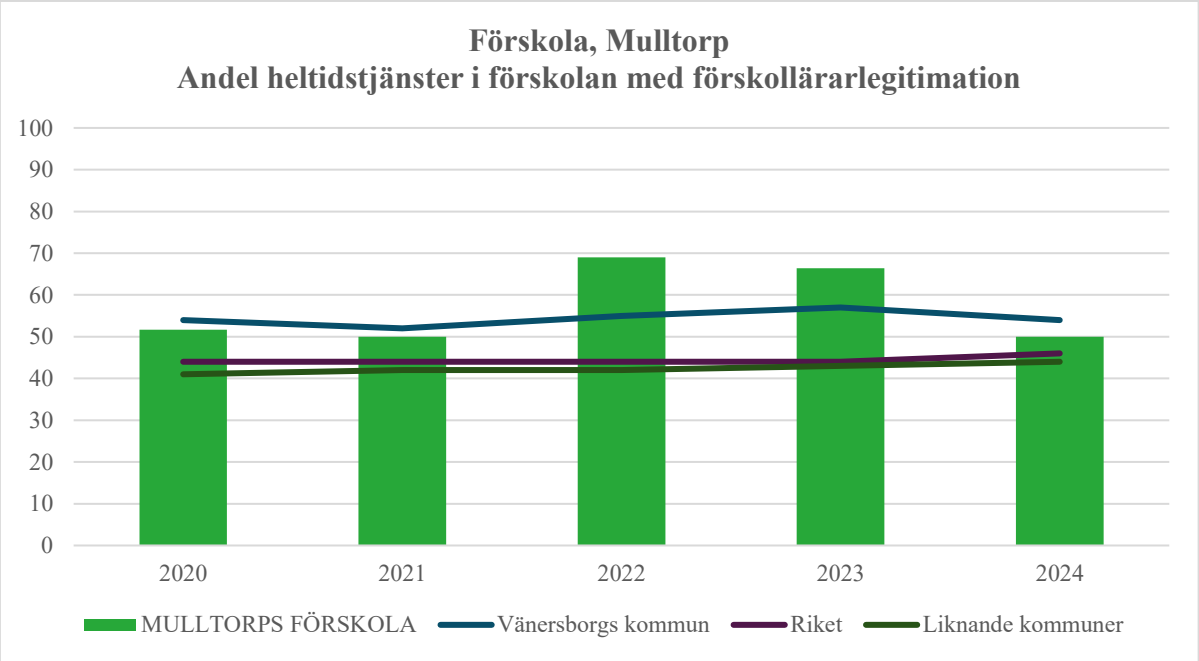
Av de boende i Mulltorp med en förskoleplacering i maj 2025 hade 79 procent en plats på Mulltorp förskola, tolv procent en plats på förskola i annan kommun och nio procent en plats på förskola i Vargön. Viktigt att poängtera är att det i maj 2025 rörde sig om 33 barn, vilket gör att enstaka placeringar får ett större procentuellt utfall.

Mulltorp förskolas lokaler bedöms ändamålsenliga och i gott skick.

Förskola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Mulltorp förskola	40	Ja	990 319 kr	Se Mulltorp skola
1 enhet	40			

Lärarbehörighet

Området har över tid de senaste fem åren legat över både riket och liknande kommuner gällande heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation. Se diagram nedan.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Personaltäthet

Mulltorps förskola låg 2020 i nivå med riket, men under snittet för Vänersborgs kommun och liknande kommuner vad gäller barn per personal. Under 2021–2022 låg förskolan under snittet för liknande kommuner, men över snittet i Vänersborg och riket. År 2023 låg Mulltorp över snittet i samtliga jämförelser. År 2024 låg förskolan i stället under snittet jämfört med Vänersborgs kommun, liknande kommuner och riket.

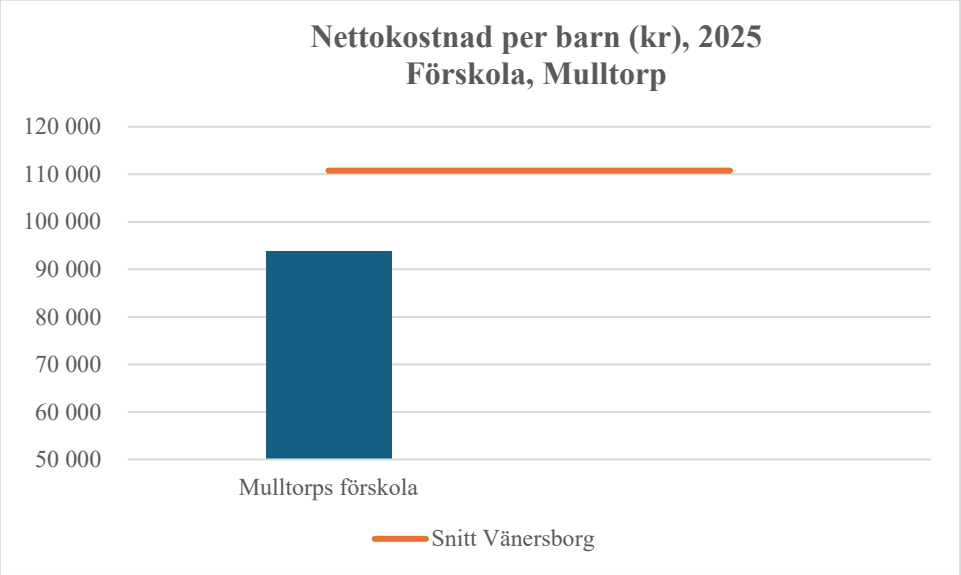
Ekonomi

Snitt antal barn

Förskola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mulltorps förskola	32	32	29	36	34	34

Snittantalet är beräknade på barnantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per barn

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per barn år 2025 för Mulltorps förskola i jämförelse med kommunens genomsnitt. Mulltorps förskola redovisar en nettokostnad per barn som ligger tydligt under kommunsnittet. Detta indikerar att kostnadsnivån vid enheten är lägre än genomsnittet i kommunen.

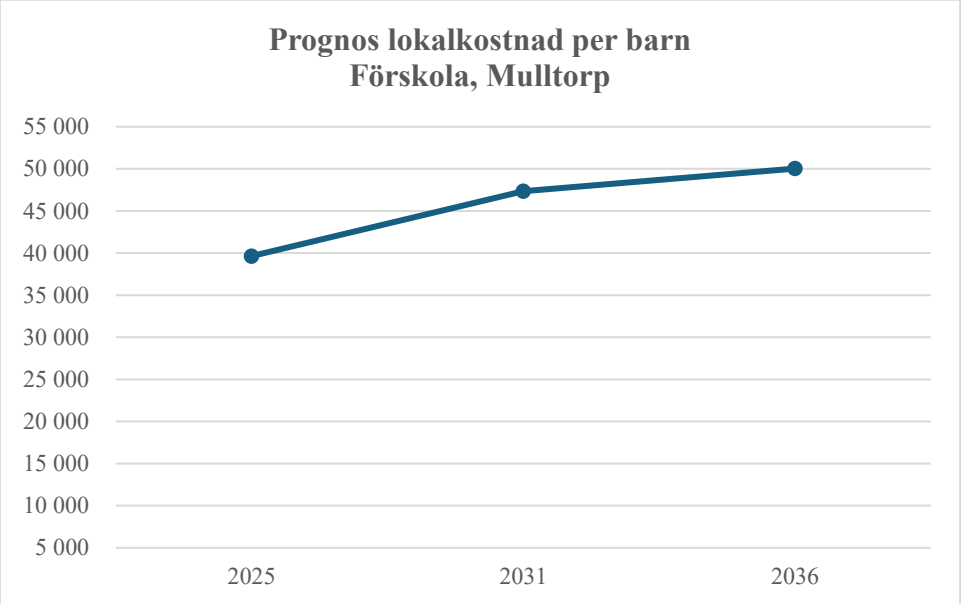
Lokalkostnad per barn

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mulltorps förskola	27 614	26 302	28 008	30 970	35 249	36 681

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per barn i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i barnantal.

Prognos lokalkostnad per barn

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och barnantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Prognosen för lokalkostnad per barn i området pekar på en fortsatt ökning framåt vilket beror på den årliga hyreshöjningen samt förväntat minskat barnantal i området.

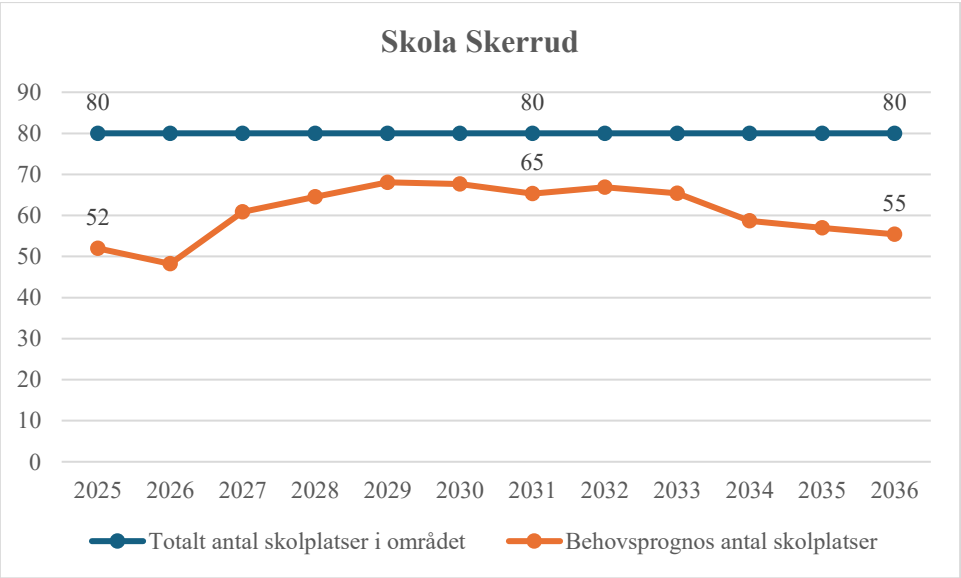
3.9.2 Skola årskurs F-6

I avsnitten nedan presenteras områdesspecifika nulägesbeskrivningar för årskurs F-6.

3.9.2.1 Dalsland

Behov av skolplatser

Skerrud

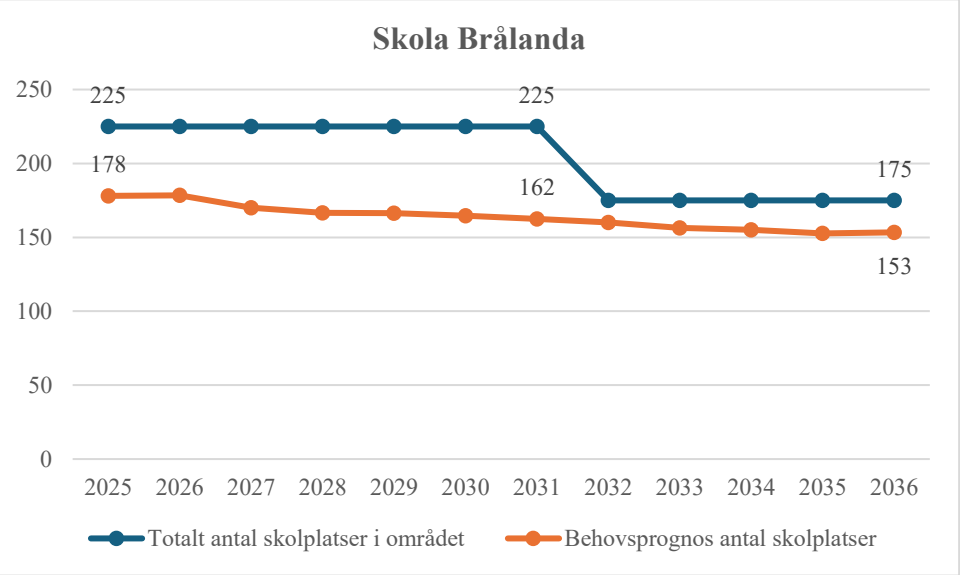
För området Skerrud prognostiseras behovet av skolplatser att öka med cirka 15 platser mellan år 2025 och år 2031, för att sedan återgå till dagens behov. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet.

Av barnen i åldern 6–12 år boende i Skerrud har cirka 68 procent sin skolplats på Skerrud skola, elva procent har en skolplats på Brålanda skola och åtta procent har en skolplats på Frändeskolan. Det bor således fler barn i området än vad det går elever på Skerrud skola.

Skerrud skola bedöms som delvis ändamålsenlig ur pedagogisk synvinkel. Lokalernas tekniska status bedöms vara dålig och det finns ett stort underhållsbehov.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Skerrud skola	80	Delvis	2 087 441 kr	30 333 000 kr
1 enhet	80			

Brålanda

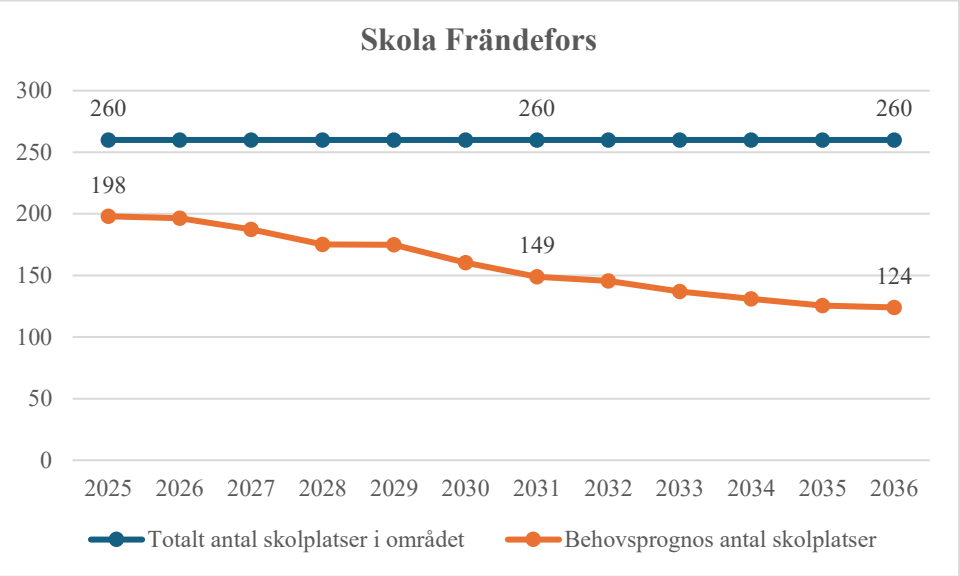
För området Brålanda prognostiseras behovet av skolplatser att minska med 25 platser mellan år 2025 och år 2036. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet. Att kapaciteten minskar år 2032 beror på att det idag står moduler vid Brålanda skola vars tillfälliga bygglov inte kan förlängas längre än så. Modulerna bedöms behöva finnas kvar även om elevantalet sjunker, då det i Brålanda skola saknas utrymme för fritidshem och att klassrum i skolbyggnaden behöver nyttjas som arbetsrum för personalen och ytterligare ett klassrum behöver användas som matsal.

Av barnen i åldern 6–12 år boende i Brålanda har cirka 90 procent sin skolplats på Brålanda skola. Brålanda inkluderar också Sundals-Ryr som skolområde. Det går fler barn på Brålanda skola än det bor barn i skolområdet Brålanda.

Brålanda skola bedöms som delvis ändamålsenlig ur pedagogisk synvinkel. Det finns ett stort underhållsbehov för lokalerna.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfällig lokal	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Brålanda skola	175	50	Delvis	3 277 984 kr	57 483 000 kr
1 enhet	225				

Frändefors

För området Frändefors prognostiseras behovet av skolplatser att minska med cirka 75 platser mellan år 2025 och år 2036. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet.

Av barnen i åldern 6–12 år boende i Frändefors har cirka 72 procent sin skolplats på Frändeskolan, 13 procent har en skolplats i skolområdet Blåsut/Öxnered. Av barnen (1–12 år) boende i området Frändefors har 29 procent närmare till Vänersborgs tätort än till Frändefors tätort vilket kan förklara varför det finns ett önskemål om skolplacering i Blåsut och Öxnered för en del av barnen boende i Frändefors.

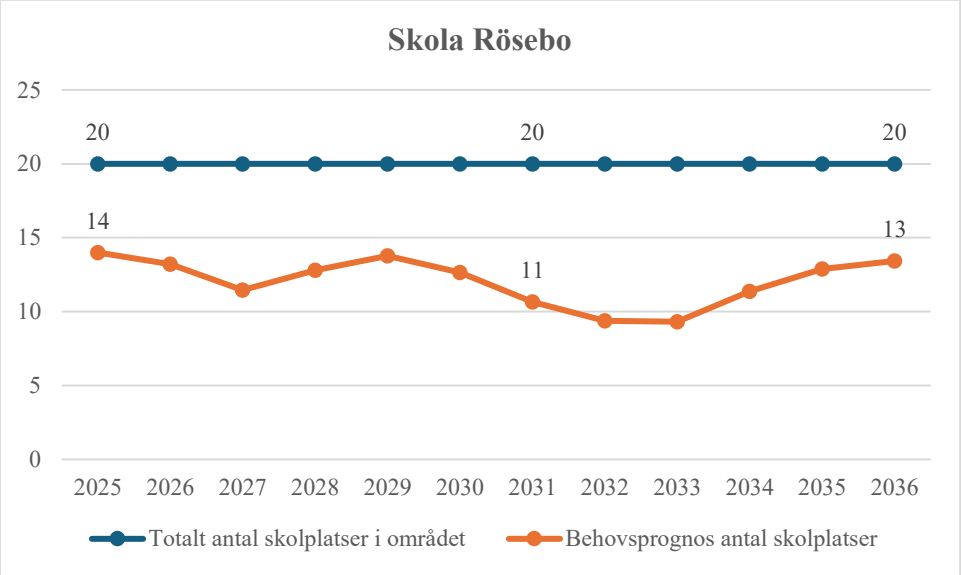
Behovsprognosen inkluderar också barn boende i Rösebo i åldern 10–12 år, då Rösebo skola inte tar emot elever i årskurs 4-6. Cirka 35 procent av barnen i åldern 10–12 år boende i Rösebo har en skolplats på Frändeskolan, 45 procent har en skolplats i Blåsut/Öxnered.

Sammantaget går det färre barn på Frändeskolan än det bor barn i Frändefors och området Rösebo.

Frändeskolan bedöms som delvis ändamålsenlig ur pedagogisk synvinkel. Lokalernas tekniska status bedöms vara dålig och det finns ett stort underhållsbehov för lokalerna.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Frändeskolan	260	Delvis	2 948 755 kr	88 089 000 kr
1 enhet	260			

Rösebo

För området Rösebo prognostiseras behovet av skolplatser vara relativt stabilt mellan år 2025 och år 2036. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet.

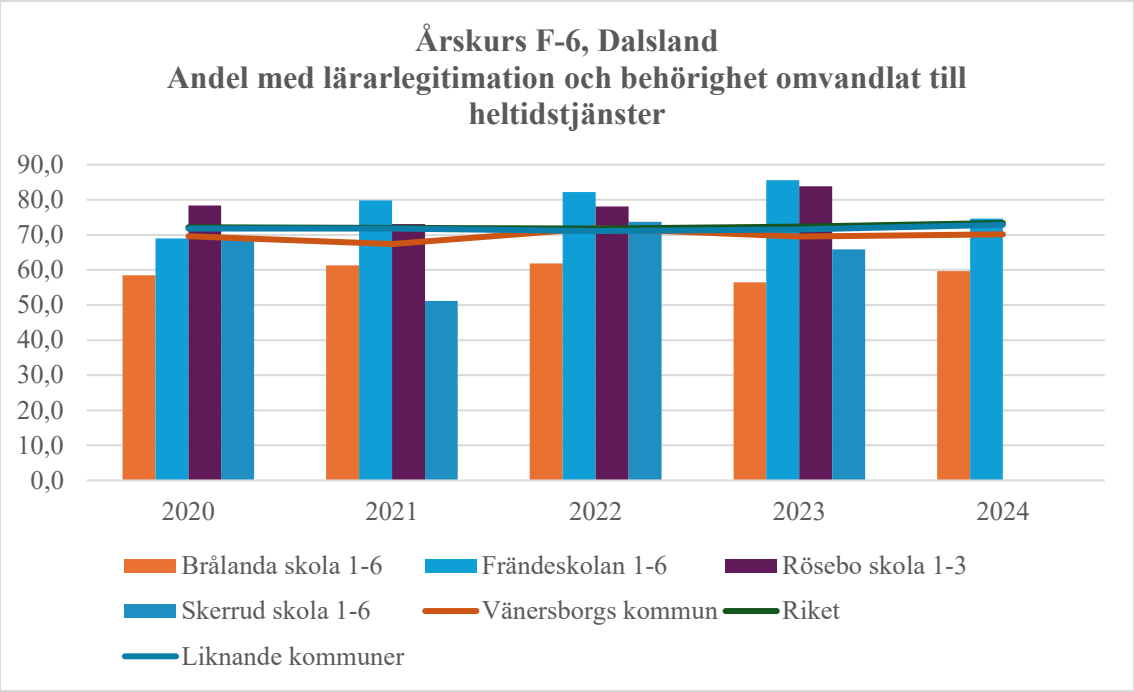
Rösebo är en F-3 skola och tar emot barn i åldern 6–9 år. Av barnen i åldern 6–9 år boende i Rösebo har cirka 31 procent sin skolplats på Rösebo skola, cirka 38 procent har en skolplats i skolområdet Blåsut/Öxnered och 20 procent har sin skolplats på Fridaskolan eller på skola i annan kommun. Det går färre barn på Rösebo skola än vad det bor barn i området.

Rösebo skola bedöms som delvis ändamålsenlig ur pedagogisk synvinkel. Lokalernas tekniska status bedöms vara god.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Rösebo skola	20	Delvis	390 565 kr	3 298 000 kr
1 enhet	20			

Lärarbehörighet och lärartäthet

I området Dalsland återfinns tre skolor med årskurserna F-6 och en skola med årskurs F-3 med stor variation i kapacitet avseende antal elevplatser. På Rösebo skola och Skerrud skola finns inga uppgifter från oktober 2024 utifrån att organisationen underskred tre heltidstjänster vid mättillfället. Brålanda skola utmärker sig med lägst behörighetsgrad i årskurs 1-6 vid fyra av de totalt fem mättillfällena. Frändeskolan och Rösebo skola har under hela perioden legat i ungefärlig nivå eller strax över både riket, liknande kommuner och kommunala skolor i Vänersborgs kommun avseende andel behöriga lärare.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Gällande lärartäthet finns inga uppgifter för Rösebo skola efter 2021 men lärartätheten var då högst av samtliga kommunala grundskolor i Vänersborgs Kommun med 8,5 elever per lärartjänst. Frändeskolan har under hela perioden 2020-2024 haft en högre lärartäthet än både Vänersborgs kommun, riket och liknande kommuner. År 2024 var Frändeskolan den grundskola med högst lärartäthet bland de kommunala grundskolorna i Vänersborgs kommun med 10,3 elever per lärartjänst. Brålanda skola är tillsammans med Skerrud skola de med lägst lärartäthet bland skolenheterna i området och har under perioden haft mellan 11-7-13,2 elever respektive 10,7-13,9 elever per lärartjänst.

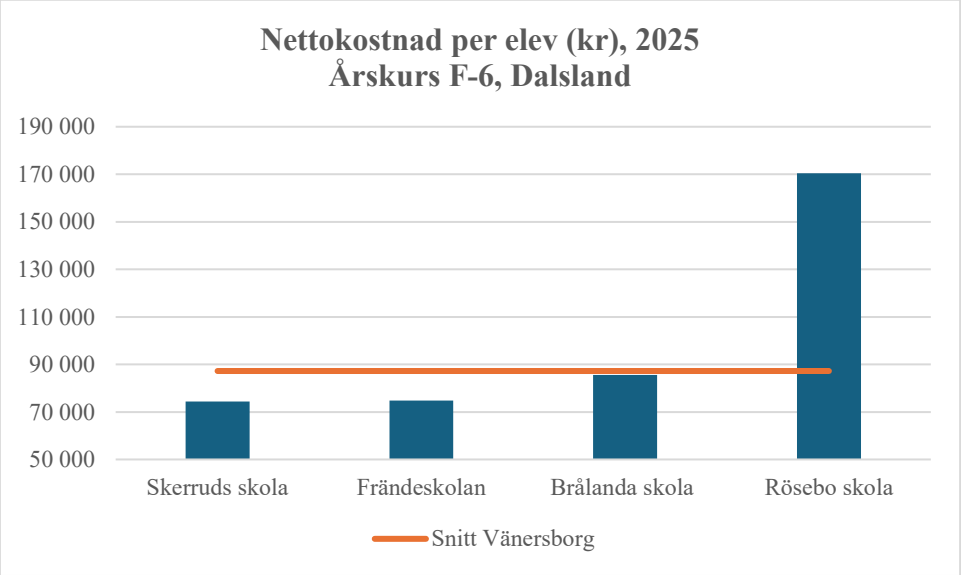
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Brålanda skola	211	212	206	201	194	183
Frändeskolan	190	202	199	199	198	197
Rösebo skola	23	21	19	21	19	15
Skerruds skola	63	59	61	60	59	56

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs F–6 i Dalsland, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och elevantal. Skerruds skola och Frändeskolan redovisar nettokostnader per elev som ligger under kommunsnittet, medan Brålanda skola ligger i nivå med genomsnittet. Rösebo skola avviker med en betydligt högre nettokostnad per elev än övriga skolor i området.

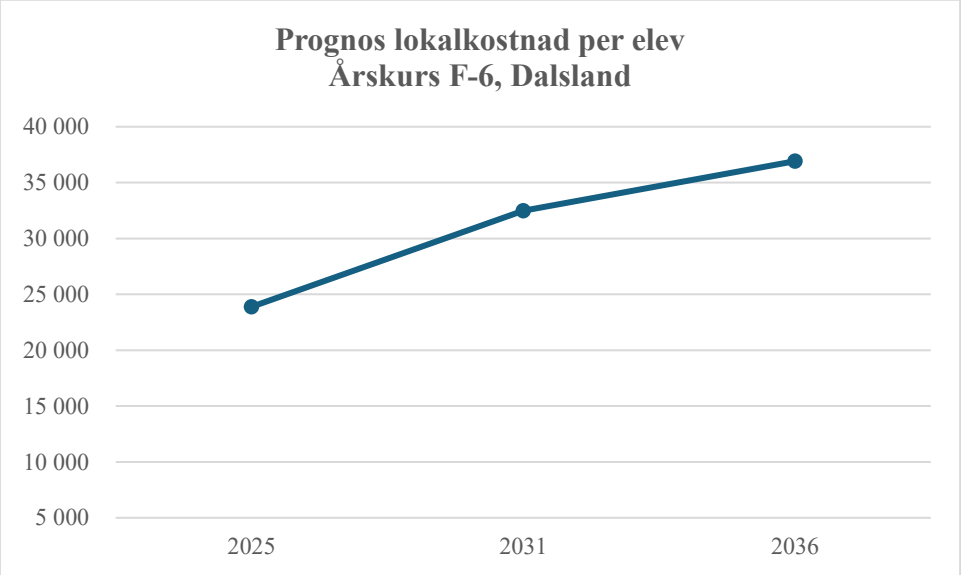
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Brålanda skola	18 373	17 014	16 175	18 757	20 044	21 730
Frändeskolan	17 592	17 355	15 002	19 055	18 985	19 724
Rösebo skola	21 681	24 382	19 197	41 255	47 618	57 729
Skerrud skola	14 842	18 492	18 929	27 750	31 032	32 937

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per elev i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i elevantal.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och elevantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

På Brålanda skola finns moduler som planeras att avvecklas under 2032 vilket innebär lägre lokalkostnader. Elevantalet förväntas sjunka vilket tillsammans med den årliga hyreshöjningen gör att lokalkostnaden per elev fortsätter att öka.

Resultat

Underlaget utgörs av betygsresultat i årskurs 6 och avser andelen elever som erhållit godkänt betyg (A–E) under läsåren 2020/2021–2024/2025.

Område Dalsland, med skolorna Frändeskolan (F-6), Brålanda skola (F-6), Skerrud skola (F-6). Rösebo skola har endast verksamhet upp till och med årskurs 3 och därav finns inga resultat att redovisa för årskurs 6.

Frändeskolan ligger inledningsvis under rikssnittet men visar en successiv förbättring fram till 2023/24, där resultatet överstiger riket. År 2024/25 sjunker andelen något igen men ligger fortsatt nära rikets nivå.

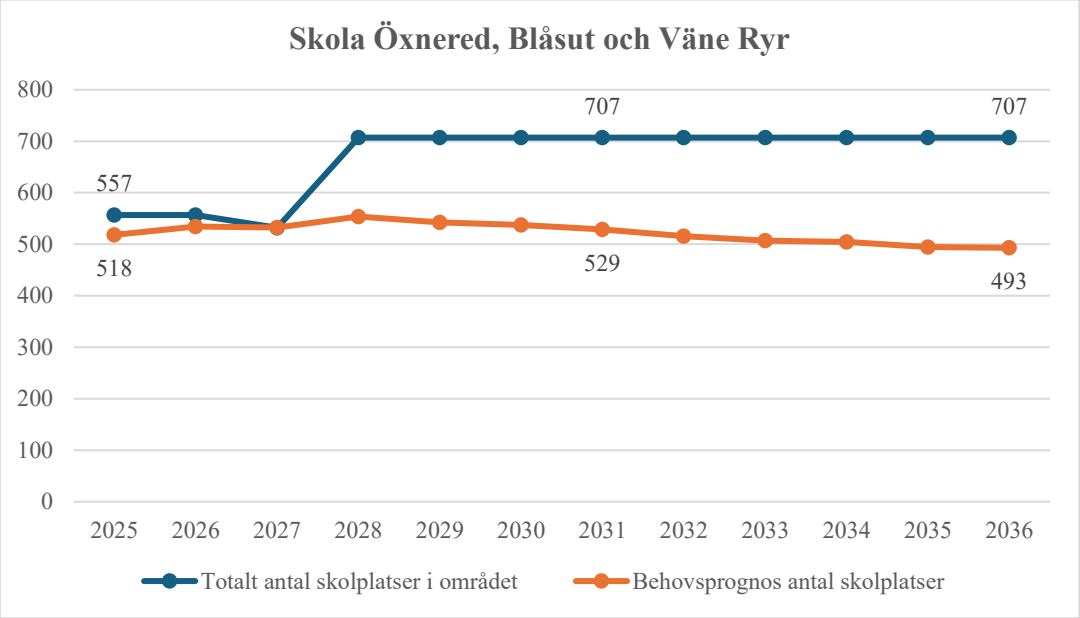
Brålanda skola ligger genomgående under rikssnittet alla år under perioden och uppvisar relativt stora svängningar, med ett tillfälligt lyft 2022/2023.

Resultat för Skerrud skola redovisas inte separat eftersom elevantalet är mycket lågt över tid i årskurs 6 (6–11 elever), vilket innebär att resultaten inte bedöms ge ett tillförlitligt underlag för analys och jämförelse.

Skolorna i Dalsland präglas av ojämn måluppfyllelse mellan skolor. Resultaten pendlar tydligt runt rikets nivå, men utan stabilitet över tid.

3.9.2.2 Blåsut, Öxnered och Väne-Ryr

Behov av skolplatser

Behovet av skolplatser i området ser enligt behovsprognosen ut att öka med cirka 40 platser mellan år 2025 och år 2028, för att sedan från år 2028 fram till år 2036 minska med cirka 60 platser. Under hela planeringsperioden finns det kapacitet att ta emot elever enligt behovsprognosen. Kapaciteten minskar år 2027 när modulen vid Blåsut skola behöver avvecklas då hyresavtalet och det tillfälliga bygglovet löper ut. Kapaciteten ökar sedan år 2028 om förskolan inte längre är kvar i Öxnered skola och lokalerna då kan används för grundskola, om så sker finns det betydligt fler platser i området än vad behovet visar.

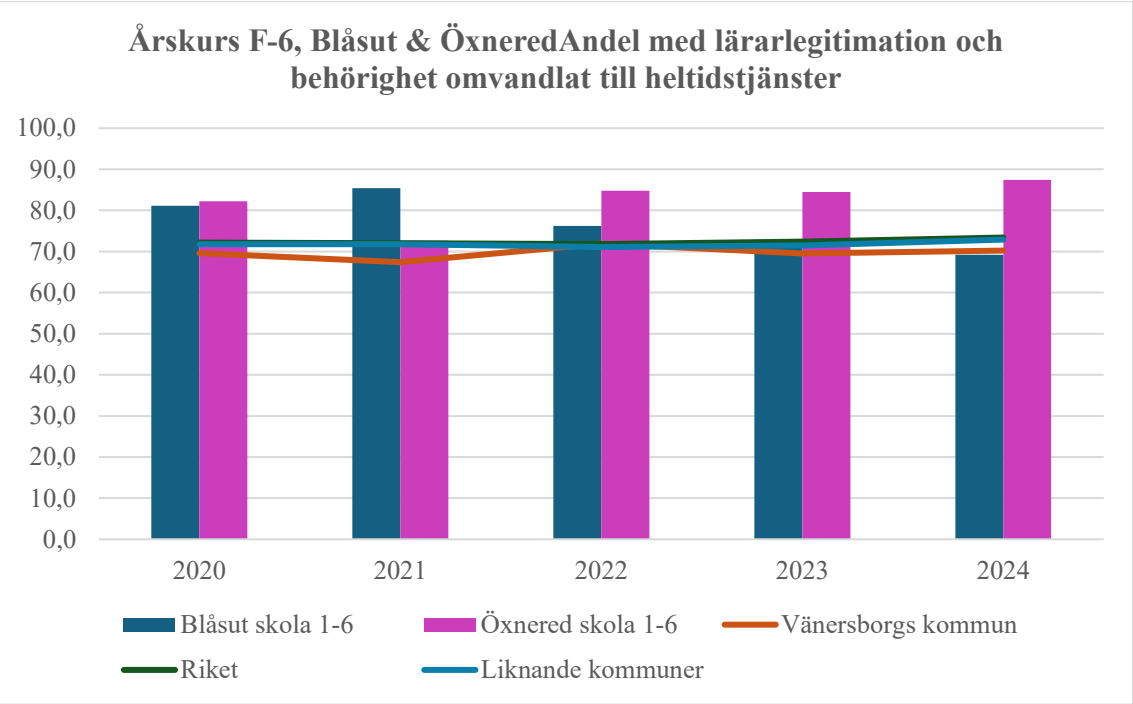
Cirka 84 procent av barnen i åldern 6–12 år boende i Blåsut går på Blåsut eller Öxnered skola, cirka 95 procent av barnen boende i Öxnered går på någon av skolorna i området och för barnen boende i Väne Ryr går cirka 86 procent på Öxnered skola läsåret 2025/2026. Samtidigt går det fler barn på Öxnered skola och Blåsut skola än vad det idag bor barn i området. Cirka 14 procent av barn i åldern 6–12 år boende i Frändefors har idag en plats på Öxnered eller Blåsut skola. Bland barn i åldern 6–9 år som bor i Rösebo har cirka 38 procent en plats på Öxnered eller Blåsut skola och för de äldre barnen i åldern 10–12 år är det 45 procent av barn med boendeområde Rösebo som idag har en skolplacering på Öxnered eller Blåsut skola. Viktigt att poängtera är att det bor betydligt färre barn i Rösebo jämfört med Frändefors vilket innebär att enstaka placeringar för barn i Rösebo får ett större procentuellt utfall.

De två kommunala skolorna med fritidshem som ligger i området bedöms som ändamålsenliga eller delvis ändamålsenliga ur pedagogisk synvinkel. Blåsut skola är i behov av underhållsåtgärder.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfällig lokal	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Blåsut skola	182	25	Delvis	1 801 913 kr	18 175 000 kr
Öxnered skola	350		Ja	11 507 013 kr	4 635 000 kr
2 enheter	557				

Lärarbehörighet och lärartäthet

På Öxnereds skola och Blåsut skola har andelen legitimerade och behöriga lärare vid samtliga mättillfällen legat i nivå med eller strax över riket, liknande kommuner och Vänersborgs kommun.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Gällande lärartätheten har Blåsut skola år 2023–2024 den näst högsta respektive högsta lärartätheten av samtliga kommunala grundskolor i Vänersborgs kommun med 10,4 respektive 10,3 elever per lärare. Under 2020–2022, och även dessförinnan, har det varit mellan 11–12 elever per lärare och en positiv utveckling kan därmed konstateras. Öxnereds skola utmärker sig med en låg lärartäthet både i förhållande till övriga skolor och i jämförelse med riket och liknande kommuner. Under perioden 2020–2024 har Öxnereds skola haft mellan 12,8-15,1 elever per lärare.

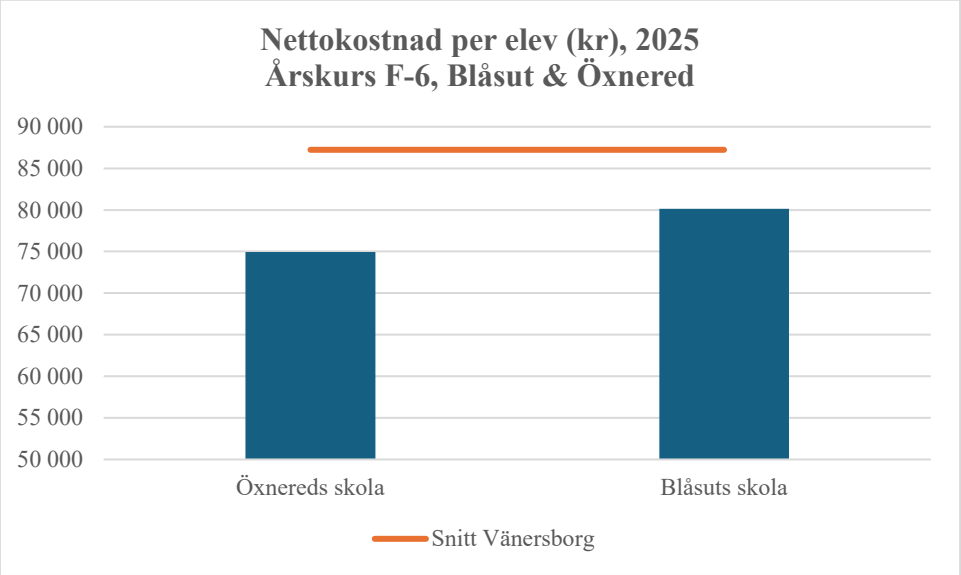
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Blåsuts skola	184	176	176	176	173	169
Öxnereds skola	290	289	309	327	328	337

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs F–6 i Blåsut och Öxnered i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och elevantal. Öxnereds skola och Blåsuts skola redovisar nettokostnader per elev som ligger under kommunsnittet, där Öxnereds skola har den lägsta nettokostnaden.

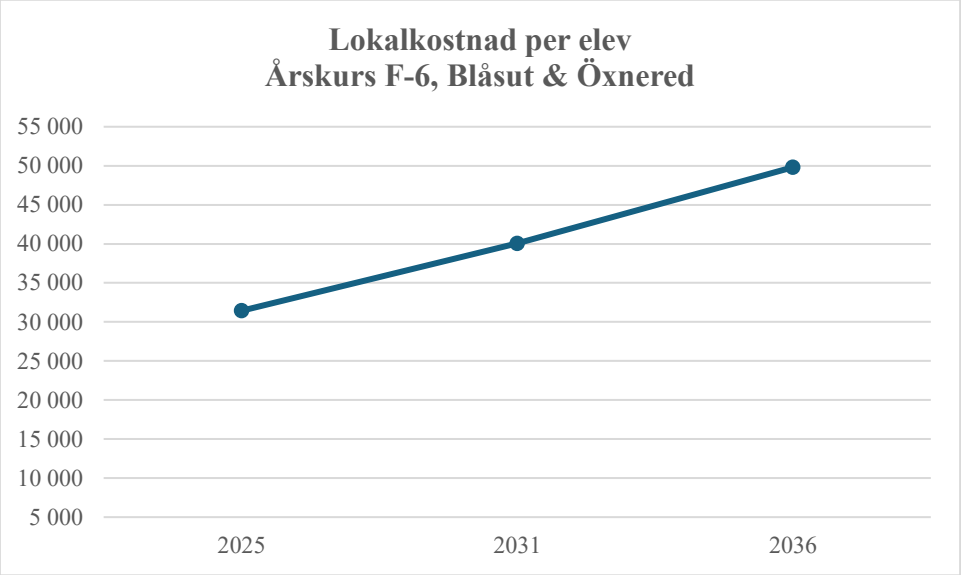
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Blåsuts skola	12 924	14 032	11 082	15 595	15 290	16 077
Öxnereds skola	12 977	9 930	26 531	42 737	41 772	40 276

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per elev i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i elevantal. Lokalkostnaden per elev har ökat på Öxnered skola när den nya skolan togs i bruk 2022.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och elevantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Lokalkostnaderna för Öxnereds skola förväntas stiga efter 2028 då förskolan i Öxnered är klar vilket gör att skolan får bära hela kostnaden om förskolan inte är kvar i lokalerna. En modul på Blåsut skola planeras tas bort december 2027 vilket sänker lokalkostnaderna i området.

Resultat

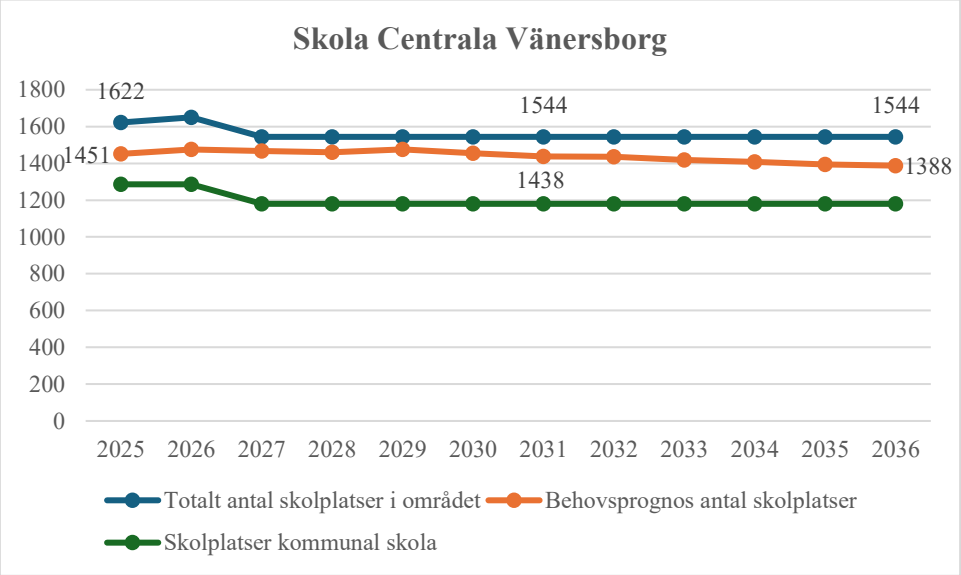
Underlaget utgörs av betygsresultat i årskurs 6 och avser andelen elever som erhållit godkänt betyg (A–E) under läsåren 2020/2021–2024/2025.

Blåsut skola (F-6) redovisar mycket höga andelar godkända elever samtliga år där data finns, ofta nära eller vid 100 procent. Öxnered skola (F-6) ligger stabilt över rikssnittet under större delen av perioden, med ett enstaka toppår där resultatet når omkring 100 procent.

Området Blåsut/Öxnered kännetecknas av hög och relativt stabil måluppfyllelse, tydligt över rikets genomsnitt under hela perioden.

3.9.2.3 Centrala Vänersborg

Behov av skolplatser

Behovet av skolplatser i området ser enligt behovsprognosen ut att minska med cirka 60 platser mellan år 2025 och år 2036. Under hela planeringsperioden finns det kapacitet för att ta emot samtliga elever enligt behovsprognosen. Kapaciteten minskar år 2027 när kontrakten för de externt förhyrda lokalerna vid Mariedalskolans går ut. Kontrakten kan förlängas.

I kapaciteten och behovsprognosen är den anpassade grundskolans som finns i Mariedalskolan och de externt förhyrda lokalerna vid Mariedalskolan medräknade. Anpassad grundskola har ökat i elevantal de senaste åren. Den anpassade grundskolan kräver lokaler som är väl anpassade för verksamheten och det innebär att lokalytorna per elev i anpassad grundskola behöver vara större i jämförelse med grundskolan. Lokalerna vid Mariedalskolan har inte möjlighet att ta emot en fortsatt elevökning i den anpassade grundskolan.

Över planeringsperioden finns det fler skolplatser än det prognostiserade behovet, 106 fler platser år 2031 och 156 fler platser år 2036. I området behöver det finnas en viss överkapacitet för att kunna möta en förändrad befolkningsutveckling, kunna ta emot elever från andra delar av kommunen som önskar en skolplats i området eller om antalet barn boende på Restad Gård ökar.

Av barnen i åldern 6–12 år boende i centrum i Vänersborg går cirka 88 procent på någon av skolorna i centrala Vänersborg, av barnen 6–12 år boende i Mariedal går cirka 96 procent på någon av skolorna i centrala Vänersborg och av barnen 6–12 år boende i Torpa/Tärnan går cirka 92 procent på någon skolorna i centrala Vänersborg.

I området centrala Vänersborg går det fler barn i skolorna än det idag bor barn i området, vilket betyder att det finns ett rörelsemönster från övriga områden i kommunen till skolorna i centrala Vänersborg.

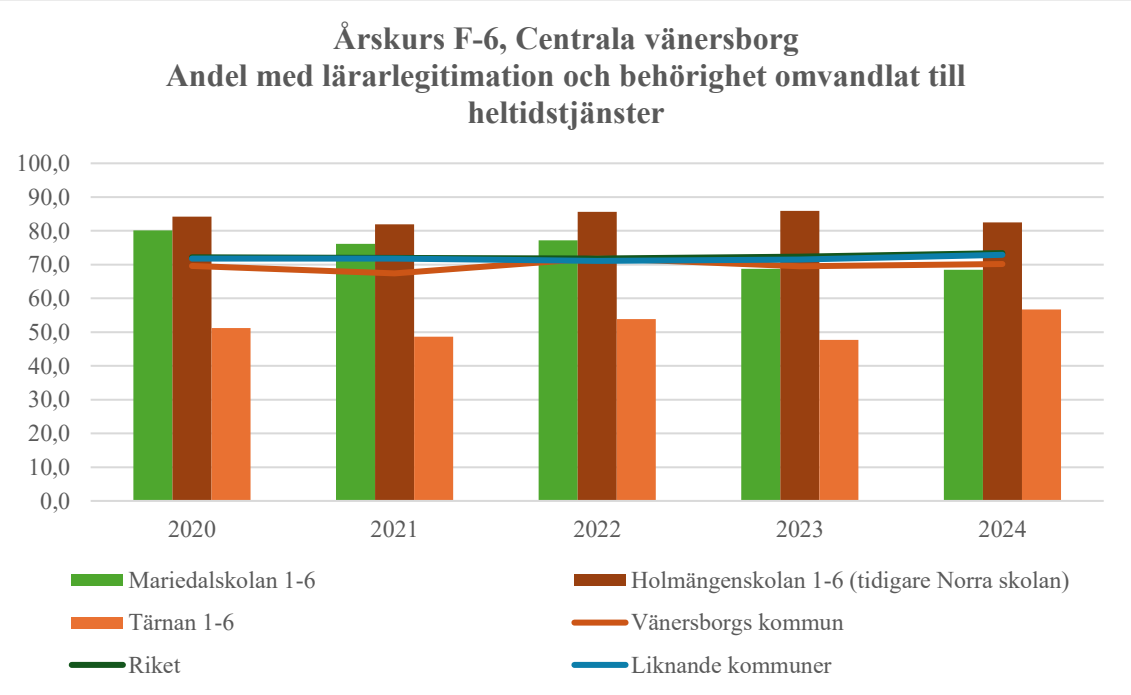
Holmängenskolan, Mariedalskolan och Tärnanskolan bedöms som ändamålsenliga ur pedagogisk synvinkel. Mariedalskolan har ett visst behov av underhållsåtgärder. Tärnanskolan har under flera års tid haft inomhusmiljöproblematik.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-10-22 § 153 att omfördela medel 2025 och utöka samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget 2026 för underhållsprojekt i syfte att åtgärda den bristfälliga inomhusmiljön på Tärnanskolan.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfälliga lokaler	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Holmängenskolan	400		Ja	12 807 042 kr	
Mariedalskolan	384	106	Ja	9 041 627 kr	14 108 000 kr
Tärnanskolan	396		Ja	5 025 854 kr	21 370 000 kr
Fridaskolan	*364 (från HT-2026)*		*Fristående verksamhet*		
5 enheter	1650				

Lärarbehörighet och lärartäthet

I centrala Vänersborg återfinns tre grundskolor för årskurs F-6 och två av dessa, Mariedalskolan och Holmängenskolan har under hela perioden legat stabilt över såväl riket, liknande kommuner och Vänersborgs kommun gällande andel behöriga lärare. Tärnanskolan sticker ut med lägre behörighetsgrad än övriga skolor i området men även i jämförelse med riket, liknande kommuner och Vänersborgs kommun. Tärnanskolan är den skola med lägst behörighet bland Vänersborgs alla kommunala skolor under hela perioden 2020–2024.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Tärnanskolan sticker även ut gällande lärartäthet men där på ett positivt sätt. Lärartätheten har under hela perioden med undantag för 2021 haft den högsta alternativt näst högsta lärartätheten bland samtliga kommunala grundskolor i Vänersborgs kommun. Mariedalskolan och Holmängenskolan har däremot en lägre lärartäthet än både riket, liknande kommuner och Vänersborgs kommun. På Holmängenskolan har det under 2020–2024 varit mellan 12,0–13,8 elever per lärare och på Mariedalskolan mellan 12,5–14,5 elever per lärare under samma period.

Anpassad grundskola

Det finns ingen officiell statistik på skolnivå gällande andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning för den anpassade grundskolan. Barn- och utbildningsförvaltningens interna statistik från september 2024 visar dock på att andel lärare med lärarlegitimation i någon form uppgick till 74 procent på Mariedalskolans anpassade grundskola. Dessa uppgifter går inte helt att sätta i relation till den officiella statistiken gällande andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning men ger en indikation på ungefärlig nivå i förhållande till riket och liknande kommuner som 2024 uppgick till 86,1 procent respektive 93,9 procent.

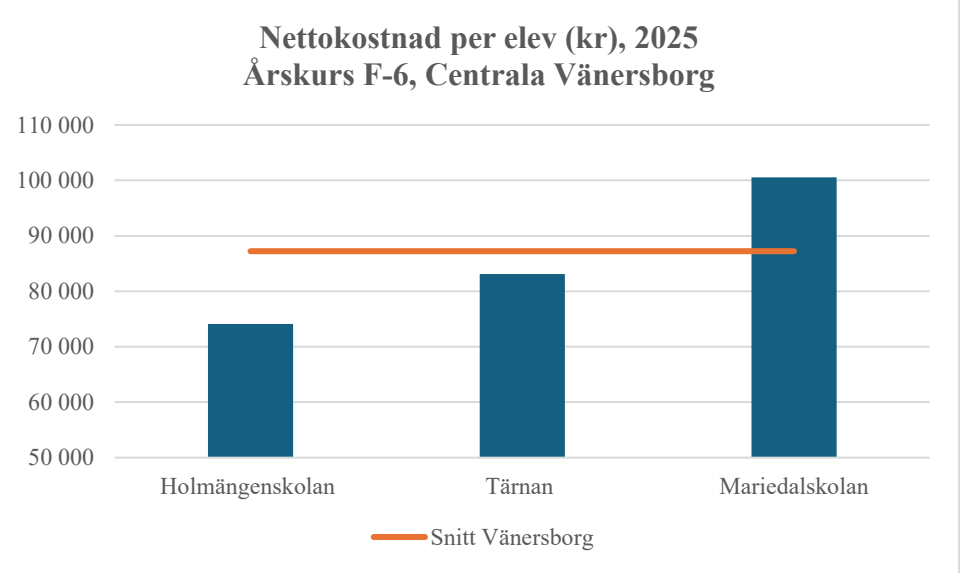
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Holmängenskolan	262	244	243	236	251	284
Mariedalskolan	470	478	490	482	459	441
Tärnan	371	383	372	358	330	314

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs F–6 i centrala Vänersborg, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och elevantal. Holmängenskolan och Tärnan redovisar nettokostnader per elev som ligger under kommunsnittet, där Holmängenskolan har den lägsta nettokostnaden. Mariedalsskolan ligger över kommunens genomsnitt och har den högsta nettokostnaden per elev bland de redovisade skolorna. Uppgifter gällande Holmängenskolan som avser perioden före hösten 2024 gäller Norra skolan.

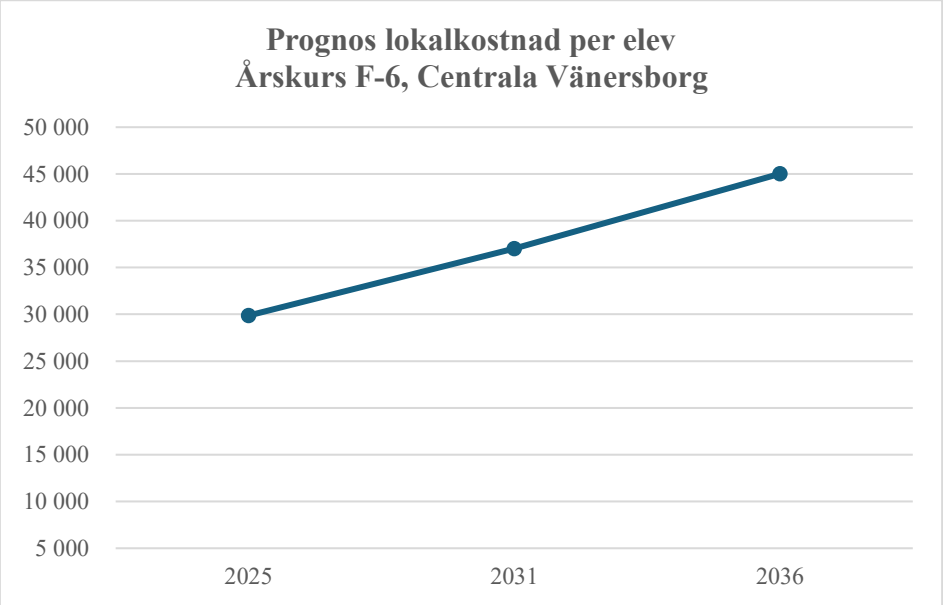
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Holmängenskolan	17 768	20 493	20 566	25 087	50 916	52 872
Mariedalskolan	12 664	13 327	11 912	17 722	20 014	20 778
Tärnan	18 297	21 196	12 543	15 315	17 850	19 452

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Lokalkostnaden per elev vid Holmängenskolan är hög, vilket förklaras av att skolan är nybyggd och togs i drift hösten 2024. Skillnaderna på Mariedalskolan beror på att kostnadsfördelningen mellan grundskola F-6 och anpassad grundskola har varierat mellan åren men även elevantalen.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och elevantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Eftersom lokalkostnaderna stiger samtidigt som elevantalet minskar, väntas lokalkostnaden per elev i området bli högre framöver.

Resultat

Underlaget utgörs av betygsresultat i årskurs 6 och avser andelen elever som erhållit godkänt betyg (A–E) under läsåren 2020/2021–2024/2025.

Norraskolan/Holmängenskolan (F-6) ligger genomgående under rikssnittet och visar en nedåtgående tendens mot slutet av perioden.

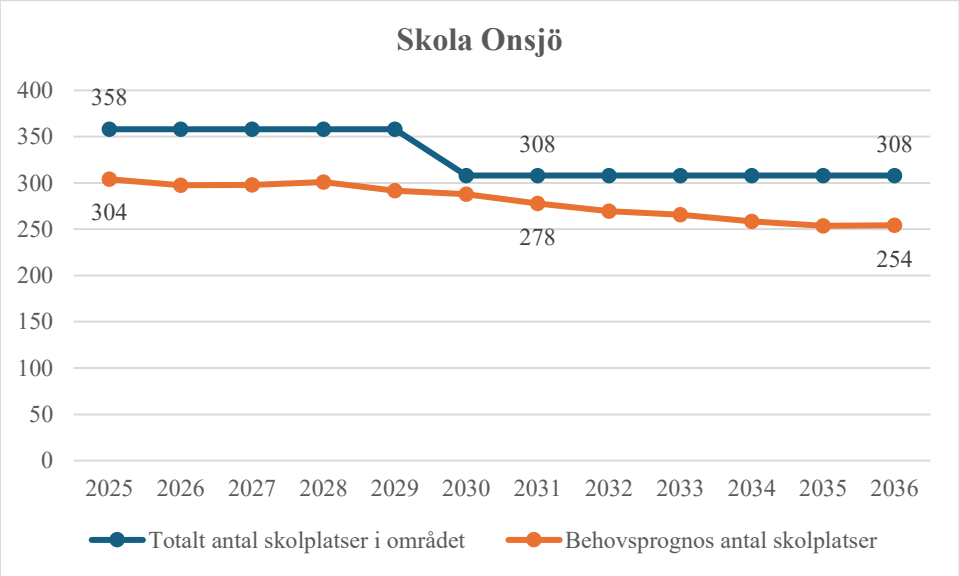
Tärnanskolan (F–6) har konsekvent mycket låga resultat jämfört med riket under samtliga år, även om en mindre uppgång kan noteras de sista åren.

Mariedalskolan (F-6) uppvisar en successiv nedgång över tid och når läsåret 2024/2025 en nivå som ligger under rikets genomsnitt.

F-6-skolorna i centrala Vänersborg uppvisar generellt låga resultat i jämförelse med riket, samt begränsad förbättring över tid.

3.9.2.4 Onsjö

Behov av skolplatser

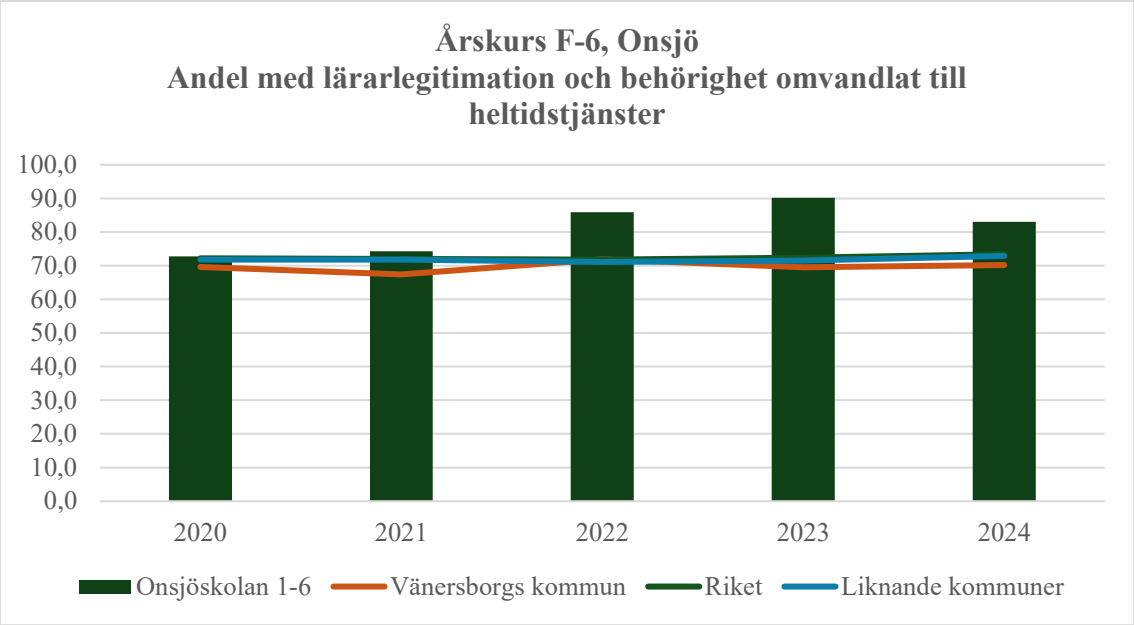
För området Onsjö prognostiseras behovet av skolplatser att minska med 50 platser mellan år 2025 och år 2036. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet även när kapaciteten minskar år 2030 med 50 platser då det tillfälliga bygglovet för modulerna vid Onsjöskolan löper ut. Av barnen i åldern 6-12 år boende på Onsjö har 85 procent läsåret 2025/2026 en placering på Onsjöskolan. Det kan också noteras att det idag går fler barn på Onsjöskolan än antalet barn som bor på Onsjö, vilket bland annat beror på att Onsjöskolan tar emot barn boende på Restad Gård.

Onsjöskolan bedöms som ändamålsenlig. Även den tekniska statusen har bedömts som mycket bra, men det är viktigt att poängtera att det idag finns stora fastighetsrelaterade problem på Onsjöskolan. Problemen har lett till att verksamheten behövt evakuera delar av undervisningslokalerna i olika etapper vilket påverkar både personal och elever.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Kapacitet tillfällig lokal	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Onsjöskolan	308	50	Ja	5 132 493 kr	9 417 000 kr
1 enhet	358				

Lärarbehörighet och lärartäthet

På Onsjöskolan har andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet under 2020-2024 legat i nivå med riket, jämförbara kommuner och Vänersborgs kommun. Onsjöskolan har de senaste tre åren haft högst eller näst högst andel legitimerade och behöriga lärare bland kommunens alla kommunala skolor.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Gällande lärartäthet har Onsjöskolan haft mellan 11,8-14,2 elever per lärare under 2020-2023 vilket är en lägre lärartäthet än Vänersborgs kommun, riket och liknande kommuner. År 2024 har dock antal elever per lärare minskat till 10,8 vilket är den tredje högsta lärartätheten bland kommunens kommunala grundskolor.

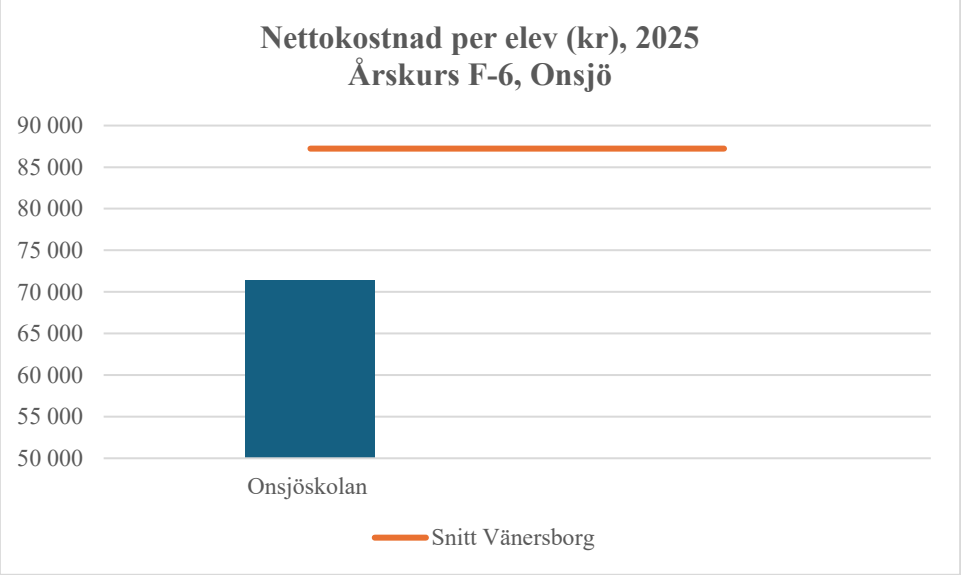
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Onsjöskolan	351	335	327	312	302	299

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år.

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs F–6 i Onsjö, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Onsjöskolan redovisar en nettokostnad per elev som ligger tydligt under kommunsnittet.

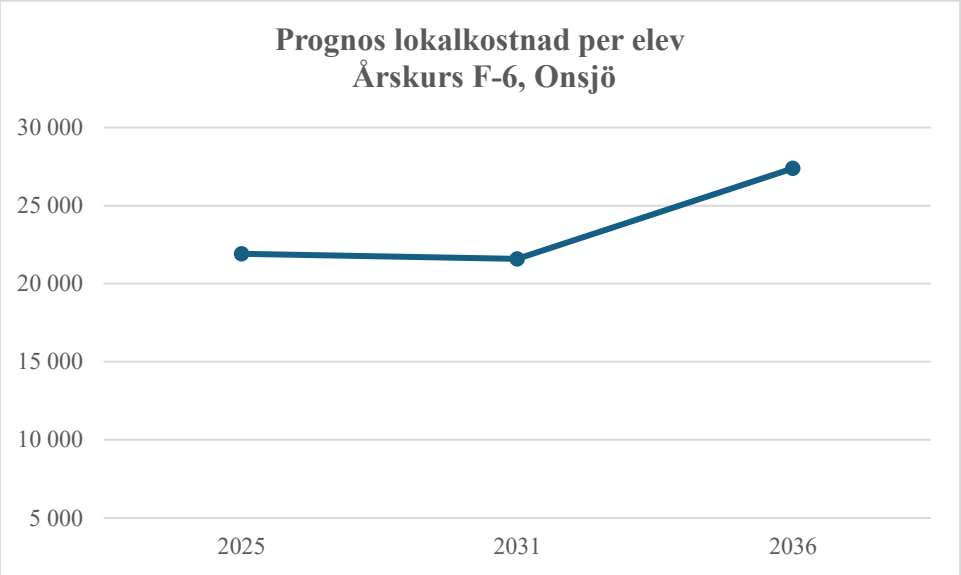
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Onsjö	16 247	17 660	17 525	22 854	21 673	22 326

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per elev i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i elevantal.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och barnantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Lokalkostnaderna för Onsjöskolan minskar 2030 då flera moduler planeras att tas bort. Elevantalen förväntas att fortsätta sjunka vilket gör att lokalkostnad per elev fortsätter att öka.

Resultat

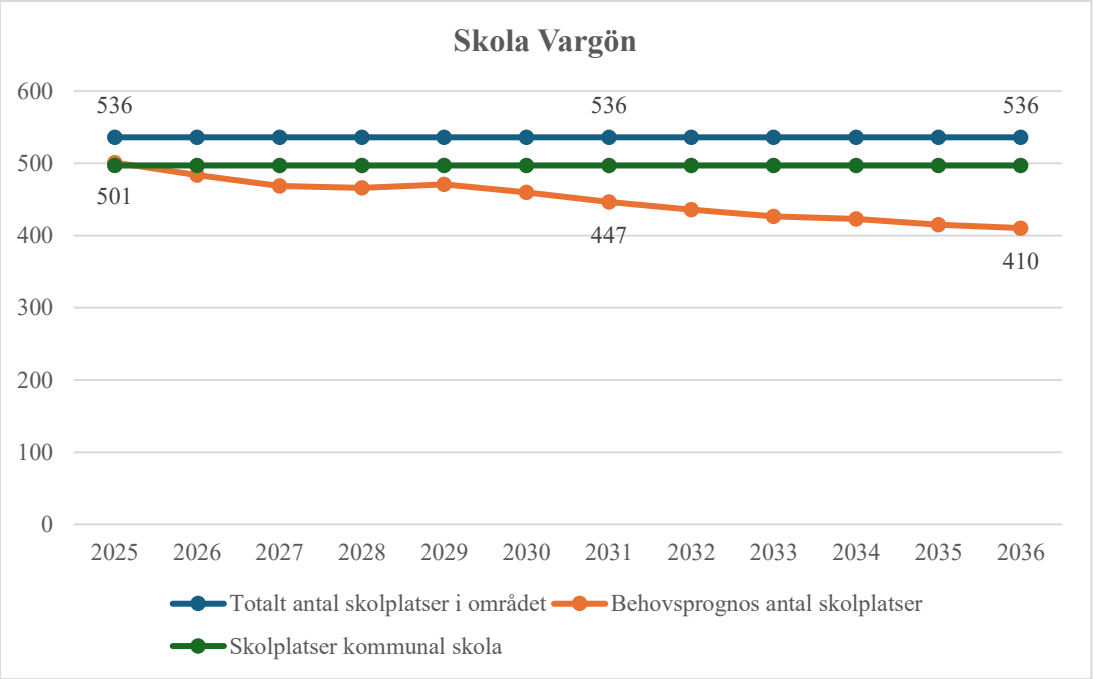
Underlaget utgörs av betygsresultat i årskurs 6 och avser andelen elever som erhållit godkänt betyg (A–E) under läsåren 2020/2021–2024/2025.

Onsjöskolan ligger under rikssnittet större delen av perioden men har vissa år en förbättring i resultat. Resultaten varierar mellan cirka 58 och 68 procent.

Området uppvisar en nivå som konsekvent ligger under riket, med måttliga förbättringar vissa år men utan en tydlig långsiktig uppåtgående trend.

3.9.2.5 Vargön

Behov av skolplatser

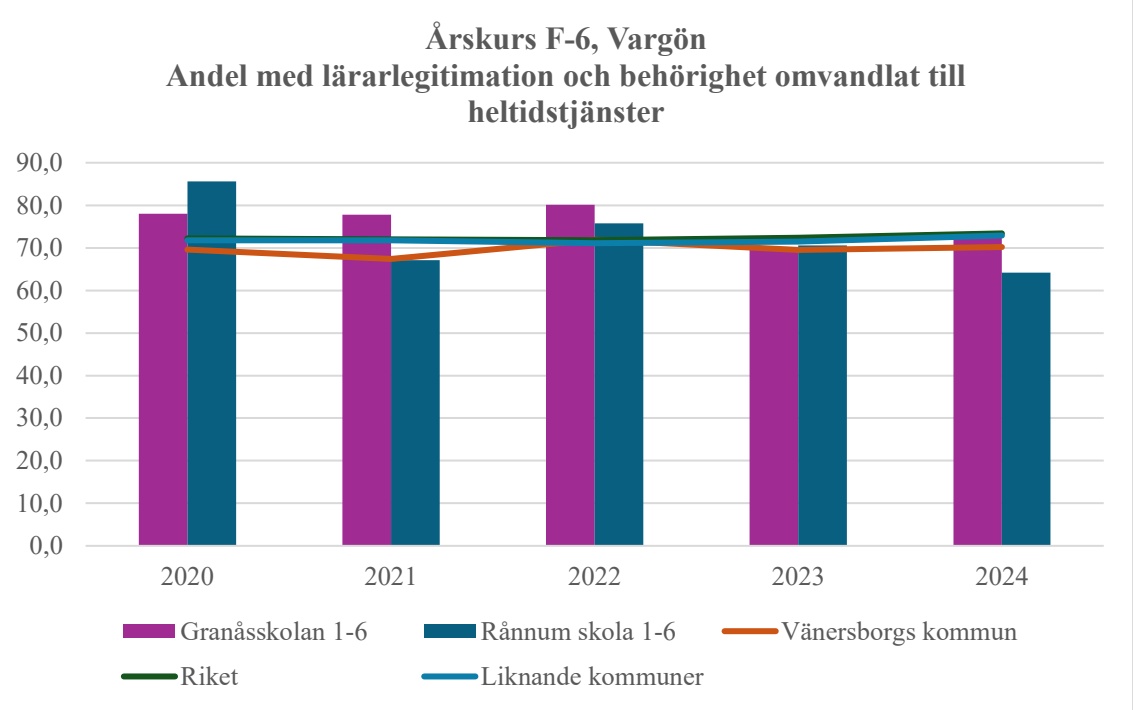
I Vargön finns tre skolor med fritidshem varav två är kommunala, totalt finns under hela planeringsperioden en kapacitet på 536 skolplatser. Behovet av skolplatser prognostiseras att minska succesivt under planeringsperioden för att fram till år 2036 minska med drygt 90 skolplatser. Idag går det färre barn på skolorna i Vargön än antalet barn som bor i Vargön. Av de boende i Vänersnäs i åldern 6–12 år går drygt 30 procent på Fridaskolan i centrala Vänersborg och motsvarande andel för barn boende i centrala Vargön och Granås är tio respektive sju procent.

Både Granåsskolan och Rånnums skola bedöms ändamålsenliga och byggnaderna bedöms vara i gott skick.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Granåsskolan	322	Ja	4 817 544 kr	11 308 000 kr
Rånnums skola	175	Ja	4 407 111 kr	14 201 000 kr
Vänersnäs skola	*39*	*Fristående verksamhet*		
3 enheter	536			

Lärarbehörighet och lärartäthet

Rånnum skola och Granåsskolan i Vargön har under perioden 2020–2024 haft en negativ trend gällande andel legitimerade och behöriga lärare. Störst avvikelse har Rånnum skola som har gått från 85,6 procent år 2020 till 64,2 procent år 2024. Både Rånnum skola och Granåsskolan har dock legat över eller i nivå med både riket, jämförbara kommuner samt Vänersborgs kommun under perioden, bortsett från Rånnum skolas resultat 2024 som ligger 6 procentenheter under riket.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Även gällande lärartäthet har en negativ utveckling skett för både Rånnum skola och Granåsskolan under perioden 2020–2024. Rånnum skola ökade lärartätheten mellan 2020–2021 men har därefter minskat igen och har haft mellan 11,4–13,8 elever per lärare. Lägsta lärartätheten på 13,8 uppmättes 2024. För Granåsskolan har den negativa utvecklingen varit under hela perioden med mellan 12,7–15,5 elever per lärare. Vid senaste två mättillfällena har Granåsskolan haft lägst lärartäthet bland samtliga kommunala grundskolor i Vänersborgs kommun.

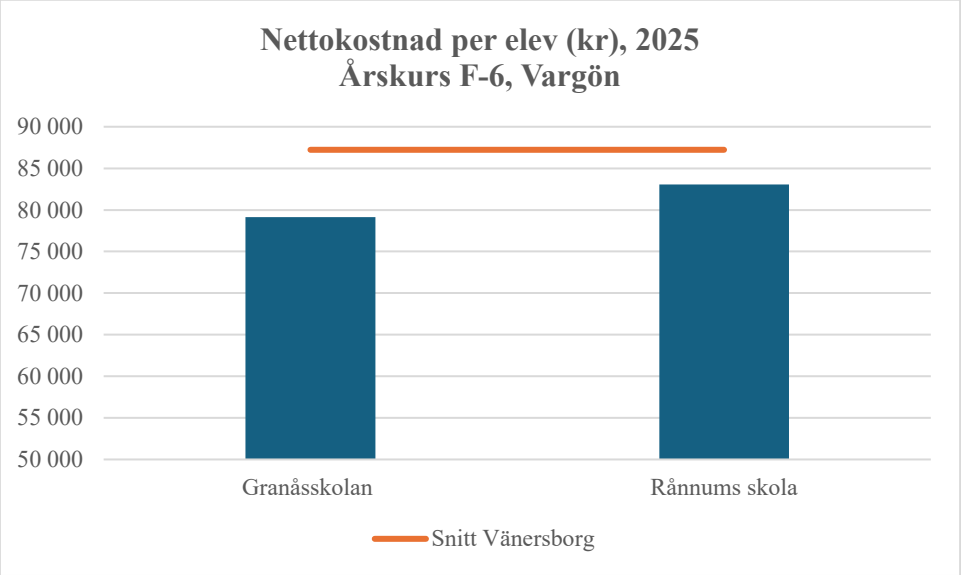
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Granåsskolan	313	312	314	308	315	312
Rånnums skola	264	235	217	195	171	153

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs F–6 i Vargön, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och elevantal. Granåsskolan och Rånnums skola redovisar nettokostnader per elev som ligger under kommunsnittet, där Granåsskolan har den lägsta nettokostnaden. Rånnums skola ligger närmare kommunens genomsnitt men fortsatt under snittet.

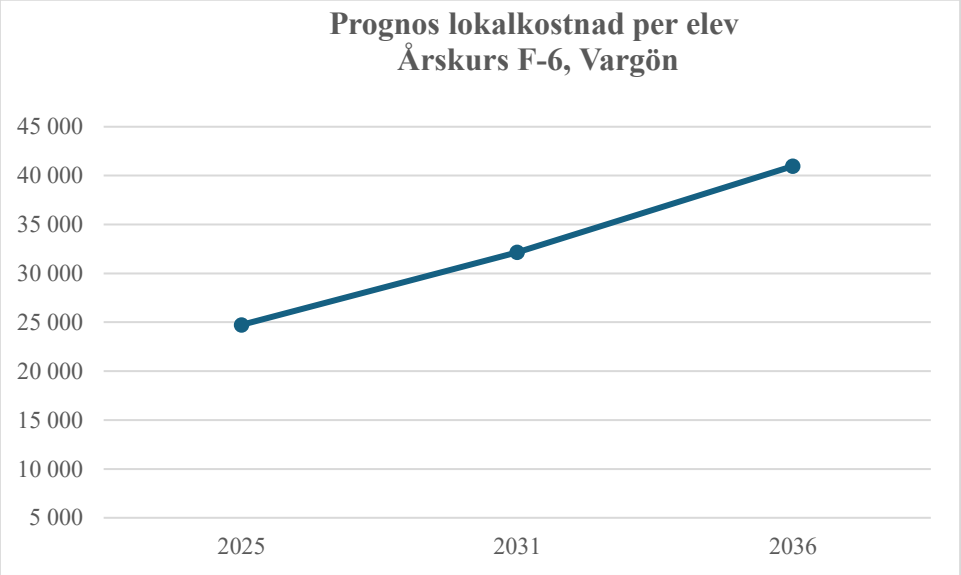
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Granåsskolan	15 118	14 583	13 240	17 559	18 718	19 120
Rånnums skola	16 500	17 732	18 322	25 462	31 676	35 877

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per elev i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i elevantal. Lokalkostnaden per elev för Rånnums skola har ökat på grund av en kraftig minskning av elevantal mellan 2020–2025.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och elevantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

I prognosen för lokalkostnad per elev beror höjningen på årligen höjda hyror samt att elevantalet prognostiseras minska i området. Modulen på Granåsskolans tillfälliga bygglov går ut under 2030 och behöver därför avlämnas senast vid denna tidpunkt, lokalkostnaden är därför borträknad från samma år i diagrammet.

Resultat

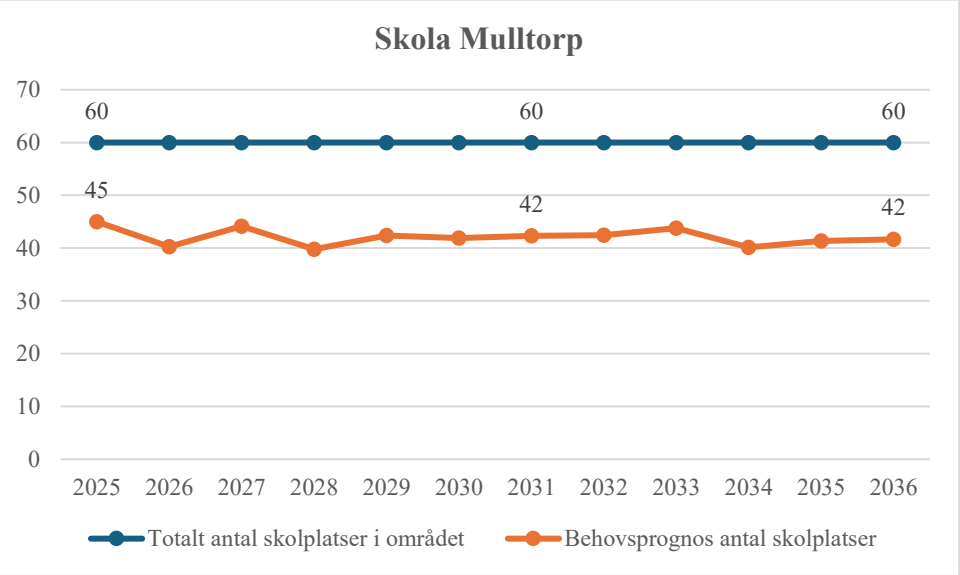
Underlaget utgörs av betygsresultat i årskurs 6 och avser andelen elever som erhållit godkänt betyg (A–E) under läsåren 2020/2021–2024/2025.

Skolområde Vargön visar en över lag högre måluppfyllelse än riket, men med variation mellan skolorna. Granåsskolan ligger stabilt över rikssnittet samtliga år och når flera år mycket höga resultat. Rånnums skola ligger flera år i nivå med eller över riket men uppvisar en tydlig nedgång läsåret 2024/2025.

Vargön ligger sammantaget över rikets genomsnitt, men visar tecken på ökande variation mot slutet av perioden.

3.9.2.6 Mulltorp

Behov av skolplatser

För området Mulltorp prognostiseras behovet av skolplatser att vara stabilt mellan år 2025 och år 2036. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet.

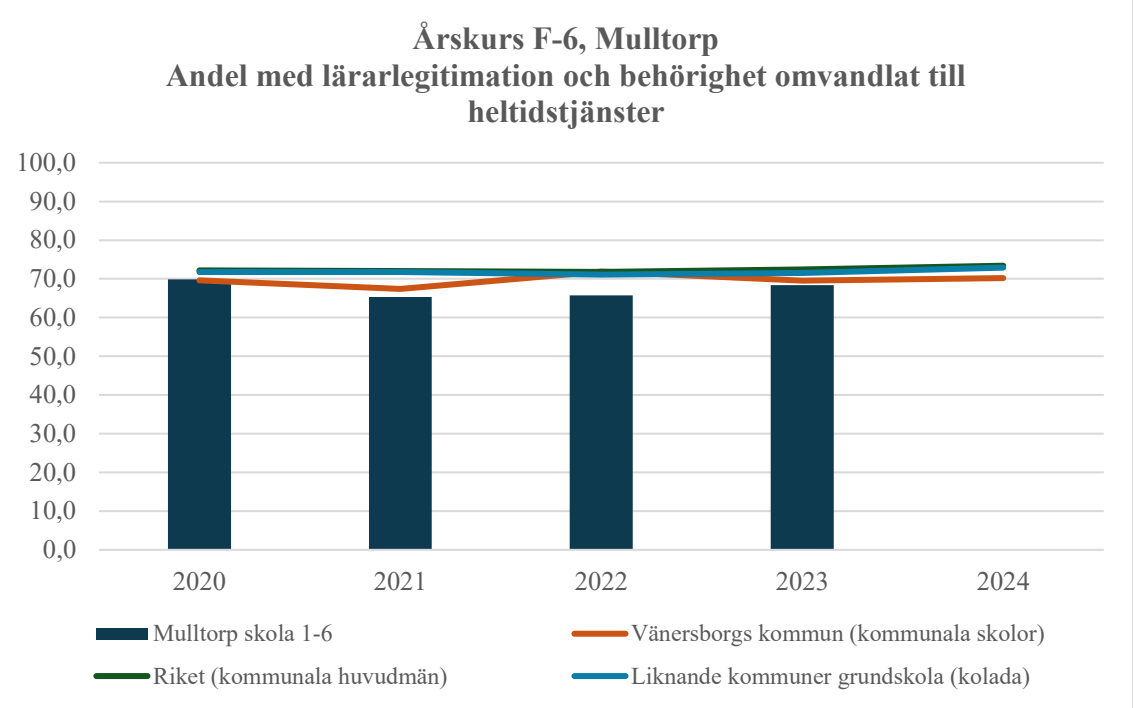
Av barnen i åldern 6–12 år boende i Mulltorp har cirka 91 procent sin skolplats på Mulltorp skola.

Mulltorp skola bedöms som delvis ändamålsenlig ur pedagogisk synvinkel. Lokalernas tekniska status bedöms vara god.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Mulltorp skola	60	Delvis	1 210 739 kr	4 344 000 kr
1 enhet	60			

Lärarbehörighet och lärartäthet

Under perioden 2020–2023 har Mulltorp skola haft en behörighetsgrad precis under riket, liknande kommuner och Vänersborgs kommun. Utifrån att det på Mulltorp skola var för få heltidstjänster vid mättillfället 2024 finns ingen statistik från detta år.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Inte heller gällande lärartäthet finns uppgifter från 2024 gällande Mulltorp skola. Under 2020–2023 var det mellan 9,3-13,8 elever per lärare vilket motsvarar en lägre lärartäthet än Vänersborgs kommun, riket och liknande kommuner.

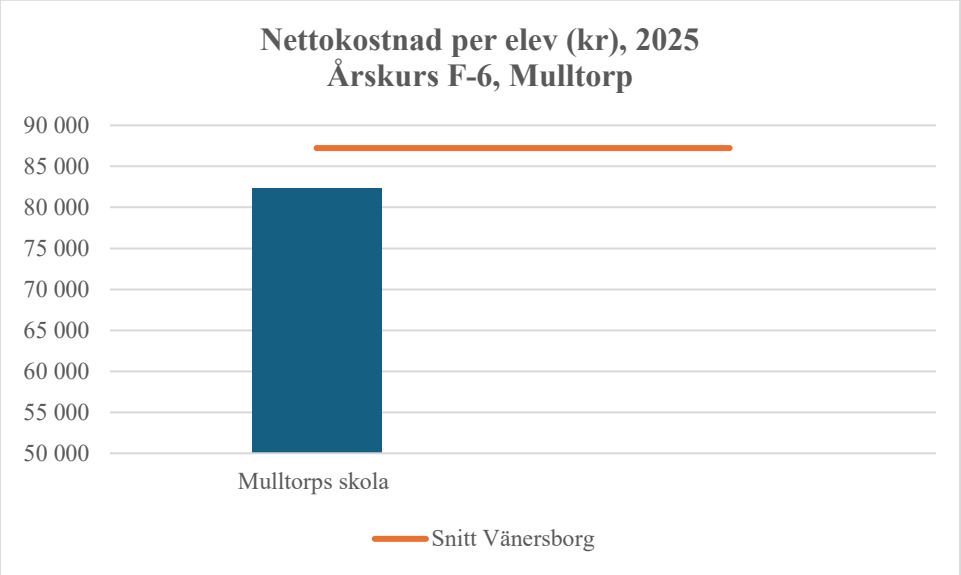
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mulltorps skola	55	54	54	54	51	46

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs F–6 i Mulltorp, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Mulltorps skola redovisar en nettokostnad per elev som ligger under kommunsnittet. Detta indikerar att kostnadsnivån vid skolan är lägre än genomsnittet i kommunen.

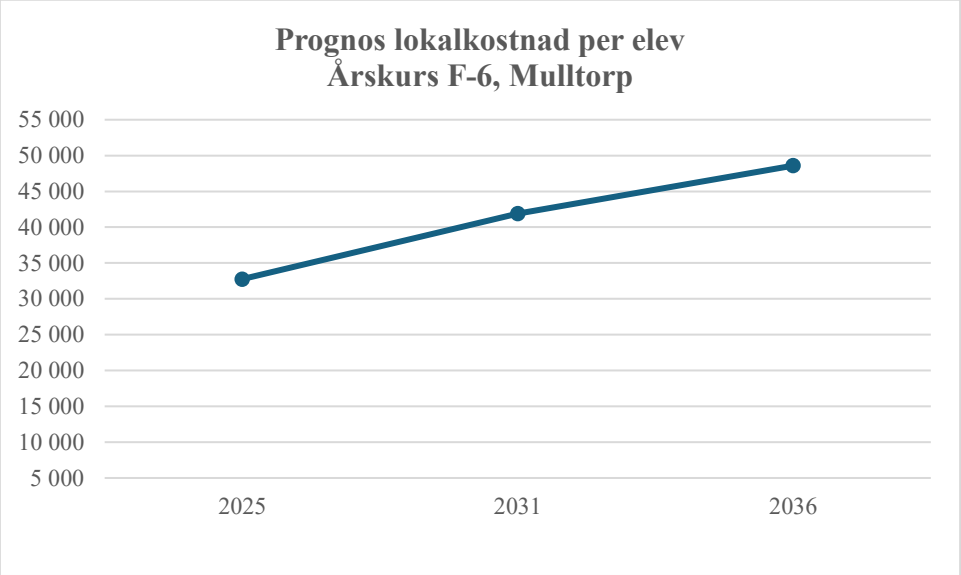
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mulltorps skola	21 120	20 051	17 009	24 495	28 492	32 049

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per elev i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i elevantal. Eftersom Mulltorp skola är en skola med förhållandevis få elever påverkas kostnaden mycket när elevantalet förändras.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3% årligen och elevantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Lokalkostnaderna förväntas öka på grund av årliga hyreshöjningar, elevantalet förväntas vara stabilt de närmaste åren.

Resultat

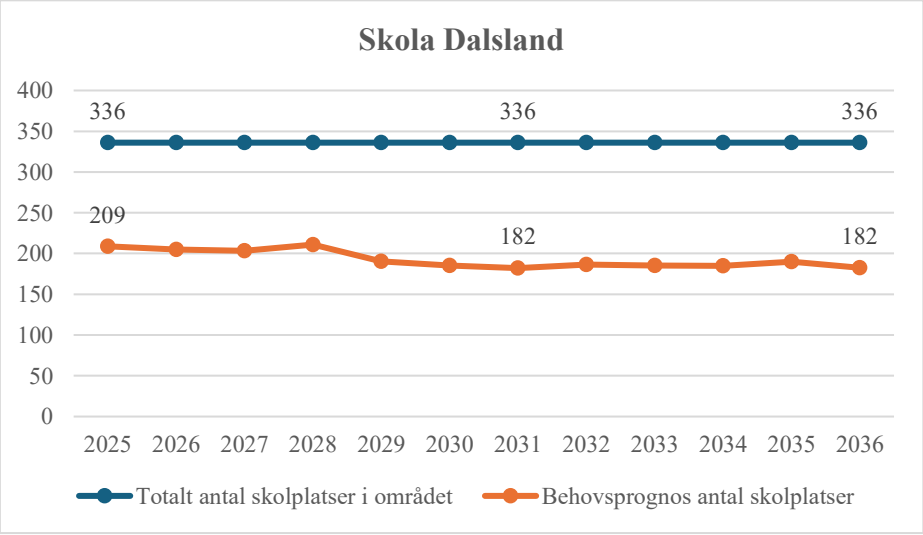
Resultat för Mulltorp skola (andel elever med betyg i alla ämnen under läsåren 2020/2021–2024/2025) redovisas inte separat eftersom elevantalet är mycket lågt över tid i årskurs 6 (3–11 elever), vilket innebär att resultaten inte bedöms ge ett tillförlitligt underlag för analys och jämförelse.

3.9.3 Skola årskurs 7-9

I avsnittet nedan presenteras områdesspecifika nulägesbeskrivningar för årskurs 7-9.

3.9.3.1 Dalsland

Behov av skolplatser

Dalboskolan har Skerrud, Brålanda, Frändefors och Rösebo som upptagningsområde. För Dalboskolan prognostiseras behovet av skolplatser att minska med cirka 25 platser mellan år 2025 och år 2031 för att sedan ligga på en stabil nivå. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet.

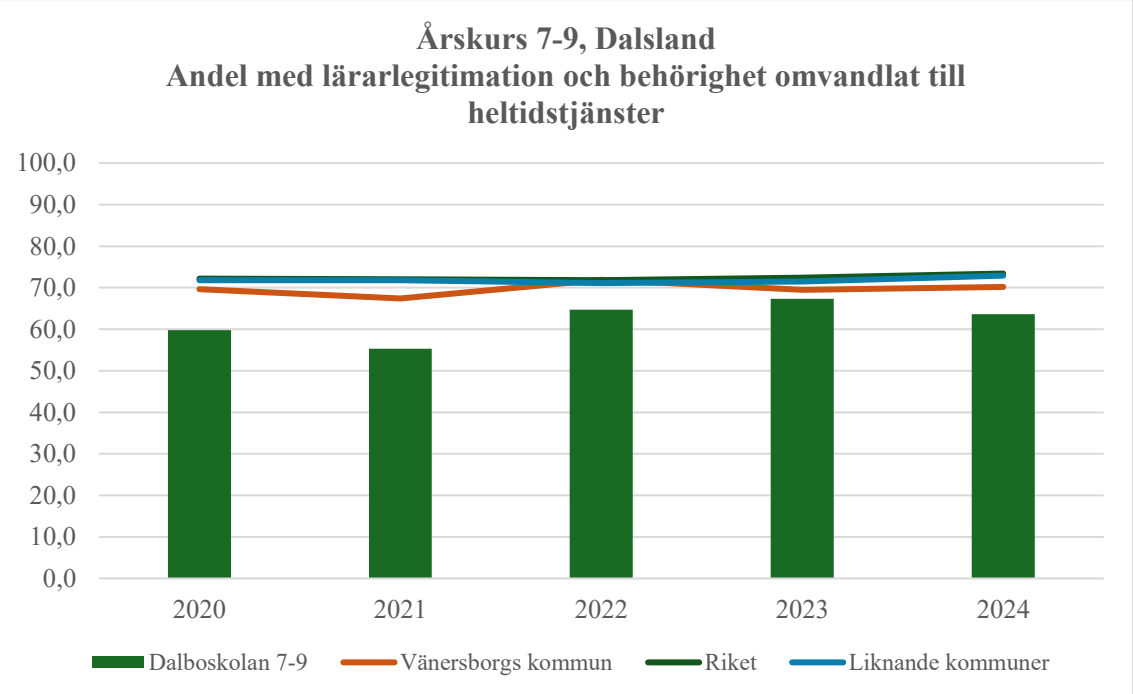
Det finns i områdena fler barn i åldern 13–15 år än elever som går på Dalboskolan. I Skerrud har 95 procent av barnen sin skolplats på Dalboskolan, i Brålanda har 88 procent sin skolplats på Dalboskolan, i Frändefors är samma uppgift 67 procent och i Rösebo är det cirka 53 procent som har sin skolplats på Dalboskolan. Elever som inte har en skolplats på Dalboskolan har i största utsträckning en skolplats på någon av övriga högstadieskolor i Vänersborgs kommun.

Dalboskolan bedöms som ändamålsenlig ur pedagogisk synvinkel. De funktioner som behöver finnas på en högstadieskola finns på Dalboskolan, lokalerna har dock ett mycket stort underhållsbehov.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Dalboskolan	336	Ja	2 660 533 kr	149 920 000 kr
1 enhet	336			

Lärarbehörighet och lärartäthet

Dalboskolan är den enda 7–9 skolan i området och här syns en positiv trend där andel legitimerade och behöriga lärare närmat sig snittet för riket, liknande kommuner och Vänersborgs kommun. Dalboskolan ligger även i nivå med de övriga kommunala 7–9 skolorna i kommunen.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Dalboskolan är den kommunala högstadieskolan i Vänersborgs kommun med den högsta alternativt näst högsta lärartätheten under 2020–2024. År 2022 var Dalboskolan dessutom den grundskola med högst lärartäthet av samtliga kommunala grundskolor i Vänersborgs kommun med 9,2 elever per lärare. Under perioden har Dalboskolan haft mellan 9,2-11,4 elever per lärare.

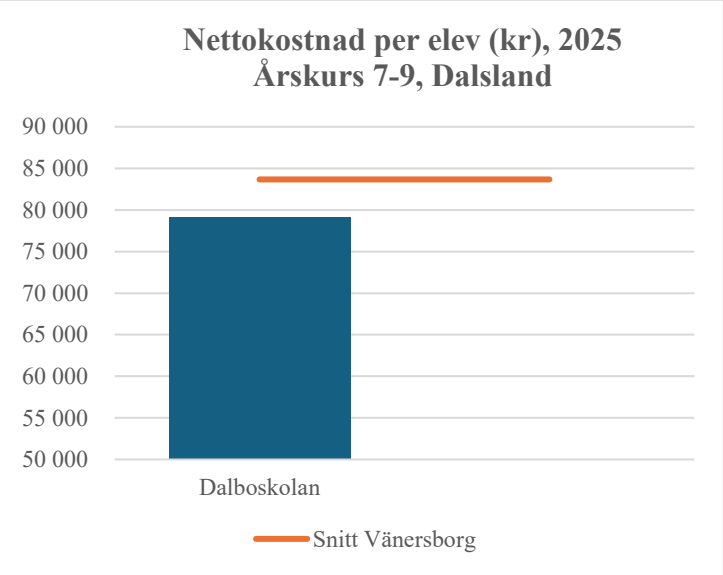
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dalboskolan	175	187	181	182	196	204

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs 7–9 i Dalsland, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Dalboskolan redovisar en nettokostnad per elev som ligger under kommunsnittet. Detta indikerar att kostnadsnivån vid skolan är lägre än genomsnittet i kommunen

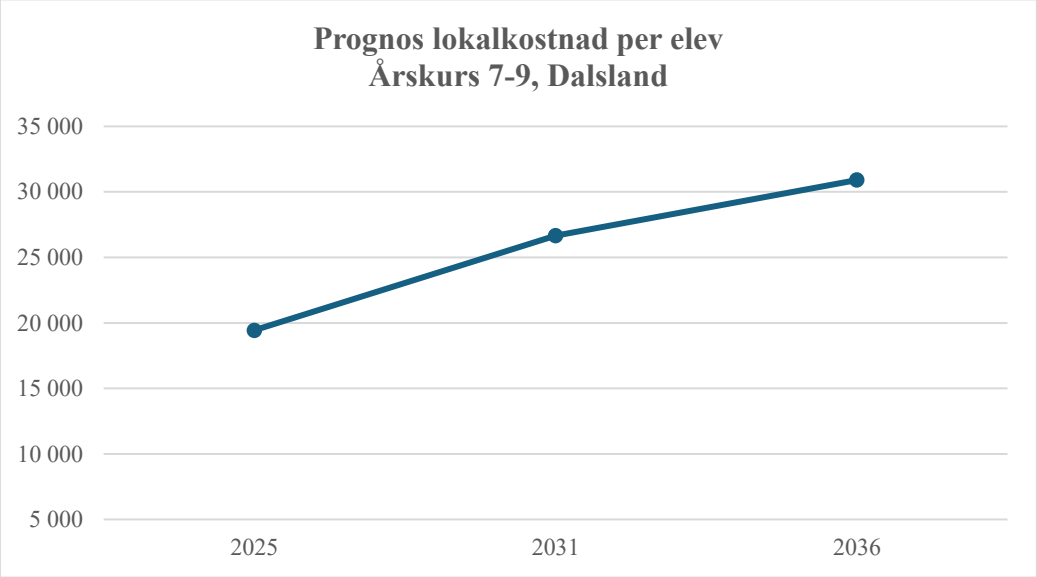
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dalboskolan	16 780	15 077	12 328	17 017	15 909	19 915

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per elev i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i elevantal.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och elevantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Ett förväntat sjunkande elevantal de närmaste åren samt årliga hyreshöjningar gör att lokalkostnaden per elev förväntas öka.

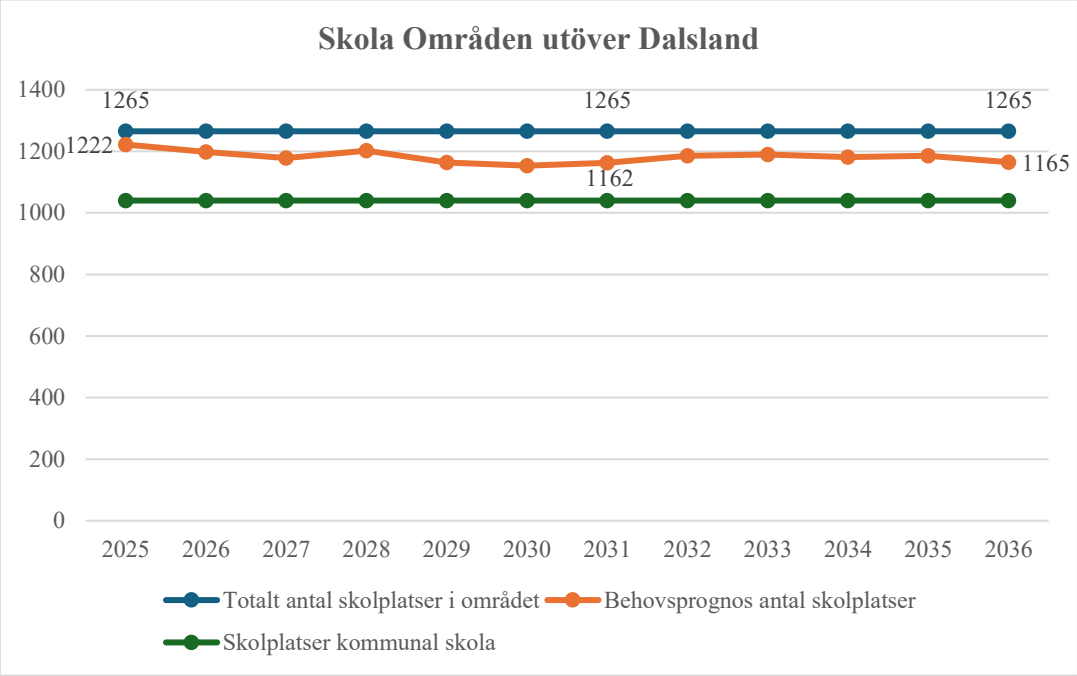
Resultat

Underlaget utgörs av betygsresultat i årskurs 9 och avser andelen elever som erhållit godkänt betyg (A–E) under läsåren 2020/2021–2024/2025.

Andel elever som i årskurs 9 på Dalboskolan når godkänt betyg (A-E) i alla ämnen under tidsperioden, varierar mellan cirka 55,0–74,0 procent. Som jämförelse låg motsvarande andel för riket under samma period på omkring 74,0–76,0 procent. Dalboskolans resultat har därmed under vissa år närmat sig rikets nivå, medan utfallet andra år legat påtagligt lägre än genomsnittet för riket.

3.9.3.2 Centrala Vänersborg

Behov av skolplatser

Silvertärnan, Torpaskolan, Vänerparken skola och Fridaskolan är belägna i centrala Vänersborg och har Mulltorp, Vargön, centrala Vänersborg, Onsjö, Öxnered, Blåsut, och Väne-Ryr som upptagningsområde. För områdena prognostiseras behovet av skolplatser att minska med cirka 60 platser mellan år 2025 och år 2036. Det finns under hela planeringsperioden kapacitet att ta emot elever enligt behovet när den fristående skolan Fridaskolans kapacitet inkluderas i beräkningen.

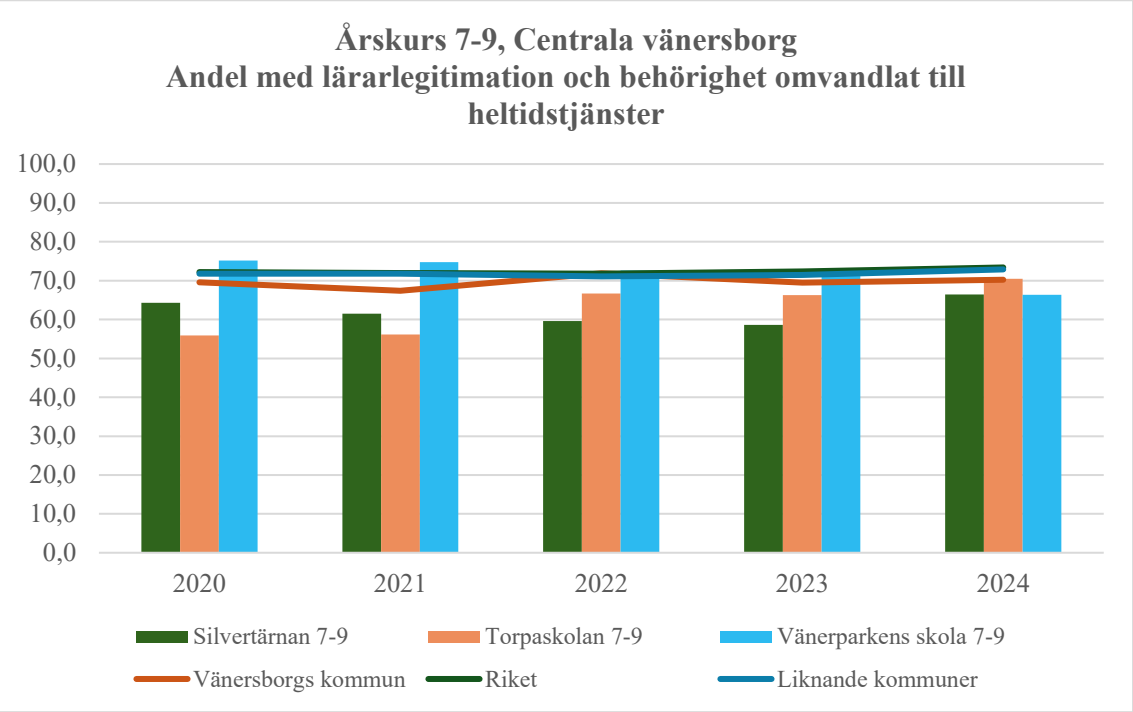
Det går fler elever på högstadieskolorna i centrala Vänersborg än vad det bor barn i åldern 13–15 år i upptagningsområdena. Det innebär att det finns ett rörelsemönster till skolorna i centrala Vänersborg från övriga områden i kommunen.

I kapaciteten och behovsprognosen är den anpassade grundskolans som finns i Torpaskolan medräknad. Anpassad grundskola har ökat i elevantal de senaste åren och den väntas öka ytterligare de kommande läsåren. Den anpassade grundskolan kräver lokaler som är väl anpassade för verksamheten och det innebär att lokalytorna per elev i anpassad grundskola behöver vara större i jämförelse med grundskolan. Lokalerna på Torpaskolan för anpassad grundskola behöver verksamhetsanpassas och utökas om det ska vara möjligt att ta emot den förväntade elevökningen. Silvertärnan och Torpaskolan bedöms som ändamålsenliga ur pedagogisk synvinkel och lokalerna är i gott skick. Vänerparkens skola bedöms som delvis ändamålsenlig ur pedagogisk synvinkel.

Skola	Pedagogisk kapacitet	Är lokalerna ändamålsenliga?	Hyreskostnad	Underhållsbehov 2025-2034
Silvertärnan	420	Ja	9 839 101 kr	32 410 000 kr
Torpaskolan	386	Ja	6 326 277 kr	12 362 000 kr
Vänerparkens skola	234	Delvis	5 139 596 kr	Externt hyresavtal
Fridaskolan	*225*	*Fristående verksamhet*		
4 enheter	1265			

Lärarbehörighet och lärartäthet

I centrala Vänersborg finns tre av kommunens totalt fyra kommunala 7–9 skolor. Vid senaste mättillfället ligger samtliga tre skolor på en liknande nivå strax under snittet för riket, liknande kommuner och Vänersborgs kommun. Vänerparkens skola har under perioden 2020–2023 utmärkt sig med högst andel legitimerade och behöriga lärare. 2024 minskade andelen något men ligger i nivå med övriga skolor. Torpaskolan har under samma tidsperiod haft en positiv trend och gått från 55,9 procent år 2020 till 70,5 procent år 2024. Torpaskolan är den kommunala skola inom Vänersborgs kommun som procentuellt gjort den största positiva förflyttningen.

Källa: Skolverket, mätdatum 15 oktober

Gällande lärartätheten utmärker sig Vänerparkens skola med en positiv trend under hela perioden 2020–2024. Antalet elever per lärare har gått från 13,1–11,3 under perioden. På Torpaskolan är det däremot under samma period en negativ utveckling där antalet elever per lärare gått från 10,5 år 2020 till 12,5 år 2024. Även Silvertärnan har haft en negativ utveckling under 2020–2023 med mellan 11,3–14,2 elever per lärare. År 2024 ökar dock lärartätheten och antalet elever per lärare var då 12,1. Samtliga skolor har 2024 en lägre lärartäthet än grundskolor i Vänersborgs kommun, riket och liknande kommuner.

Anpassad grundskola

Det finns ingen officiell statistik på skolnivå gällande andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning för den anpassade grundskolan. Barn- och utbildningsförvaltningens interna statistik från september 2024 visar dock på att andel lärare med lärarlegitimation i någon form uppgick till 100 procent på Torpaskolan. Dessa uppgifter går inte helt att sätta i relation till den officiella statistiken gällande andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning men ger en indikation på ungefärlig nivå i förhållande till riket och liknande kommuner som 2024 uppgick till 86,1 procent respektive 93,9 procent.

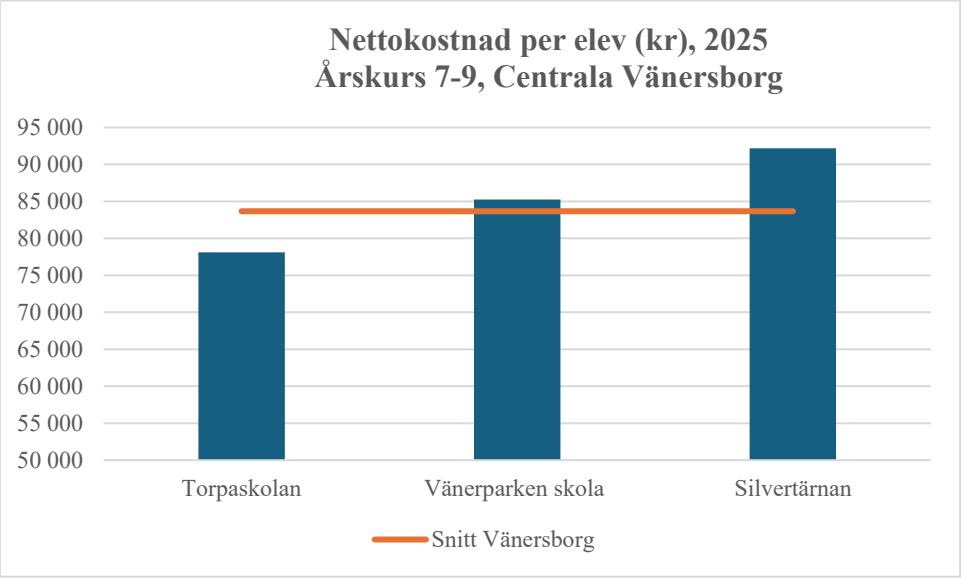
Ekonomi

Snitt antal elever

Skola	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Silvertärnan	351	387	414	400	390	375
Torpaskolan	342	342	355	353	362	362
Vänerparken skola	287	267	249	249	256	251

Snittantalet är beräknade på elevantalet 15 maj och 15 september respektive år

Nettokostnad per elev

Nettokostnad avser enhetens samlade intäkter och kostnader, exklusive lokalkostnader. Observera att diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet visar nettokostnad per elev år 2025 för årskurs 7–9 i centrala Vänersborg, i jämförelse med kommunens genomsnitt. Skillnader i nettokostnad kan förklaras av lokala förutsättningar, främst bemanning och barnantal. Torpaskolan redovisar en nettokostnad per elev som ligger under kommunsnittet, medan Vänerparkens skola ligger i nivå med kommunens genomsnitt. Silvertärnan har den högsta nettokostnaden per elev och ligger över kommunsnittet.

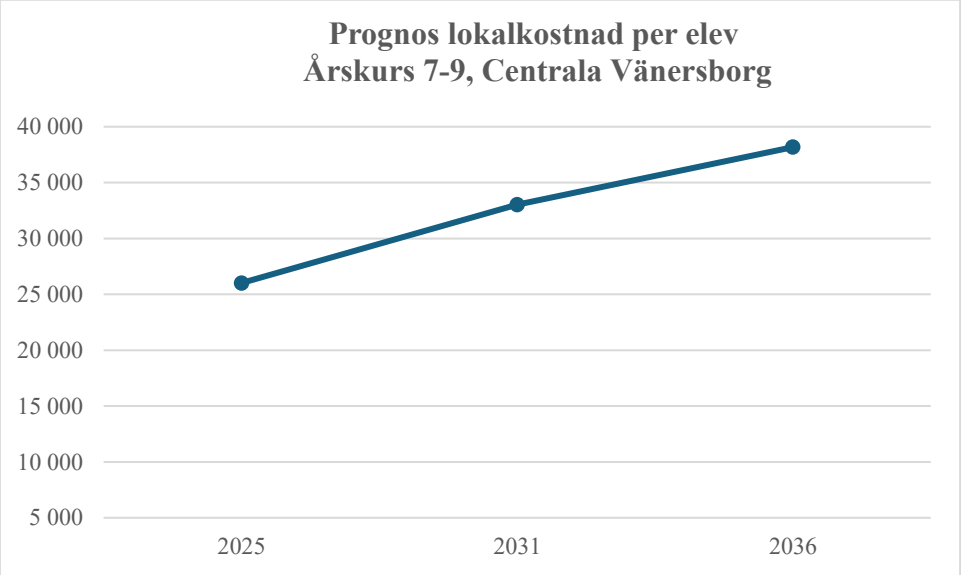
Lokalkostnad per elev

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Silvertärnan	19 162	21 758	19 242	25 872	28 767	30 863
Torpaskolan	16 685	15 632	12 974	17 644	18 574	20 053
Vänerparken skola	21 576	21 741	18 840	23 738	25 284	26 816

Lokalkostnader inkluderar lokalhyror, lokalvård, sophämtning, fastighetsskötsel, vaktmästeri, mindre reparationer och underhåll, elektriker, övriga hantverkare, elavgifter, energiskatt, avgifter för vatten och avlopp, larm och bevakningskostnader samt brandsyn och brandutrustning.

Under perioden 2020–2025 påverkades lokalkostnaden per elev i området i huvudsak av årliga kostnadsökningar, i kombination med förändringar i elevantal.

Prognos lokalkostnad per elev

Lokalkostnaden beräknad på en kostnadsökning på 3 % årligen och elevantalet baseras på prognos. Observera att diagrammet inte börjar på noll.

Lokalkostnaden per elev beräknas öka på grund av årliga hyreshöjningar samt lägre elevantal.

Resultat

Underlaget utgörs av betygsresultat i årskurs 9 och avser andelen elever som erhållit godkänt betyg (A–E) under läsåren 2020/2021–2024/2025.

På högstadieskolorna (Vänerparken skola, Torpaskolan Norr och Söder samt Silvertärnan Väster och Öster) har den organisatoriska indelning förändrats över tidsperioden, där exempelvis årskurs 9 vid olika läsår varit förlagd till olika enheter inom en skola. Detta medför att nationell statistik på skolenhetsnivå inte är jämförbar över tid. Man kan dock konstatera, vilket beskrivits i tidigare avsnitt, att kommunens högstadieskolor ligger under rikets nivå under större delen av perioden mellan läsår 2020/2021–2024/2025 gällande andel elever i årskurs 9 som nått godkända betyg (A-E) i alla ämnen. I flera fall ligger andelen elever med godkänt i alla ämnen kring 60–70 procent, med enstaka läsår där andelen är ännu lägre.

3.10 Barn- och utbildningsförvaltningens strukturförslag

De strukturförslag som barn- och utbildningsförvaltningen redovisar i denna rapport utgår från ett huvudmannaperspektiv som beskriver hur kommunen, inom givna ekonomiska ramar och ett minskande barn- och elevantal, kan bidra till att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för kvalitet och likvärdighet i utbildningen. Strukturförslagen handlar inte om besparingar i sig, utan om att frigöra resurser för att mer ska kunna riktas till undervisningen och till det kompensatoriska uppdraget. Fokus ligger på att använda kommunens resurser där de gör störst skillnad för barn och elevers lärande och utveckling.

Nationell och internationell forskning visar samstämmigt att det inte är skolbyggnader eller organisationen i sig som avgör utbildningens kvalitet. Avgörande är i stället vilka resurser som kan riktas till undervisningen, hur dessa används över tid samt

verksamhetens förmåga att möta elevers olika behov (Adolfsson, 2014; Hattie, 2014; Håkansson & Sundberg, 2020; Pihlgren, 2021, 2023; Rönnerman, Edwards-Groves, & Grootenboer, 2018; SOU 2026:4; Sveriges Kommuner och Regioner, 2018). Strukturförslagen ska förstås i detta ljus.

Lokalkostnader, struktur och kvalitet

Lokalkostnader utgör en stor och fast kostnad i förskole- och grundskoleorganisationen. När barn- och elevantalet minskar samtidigt som behovet av underhåll och investeringar är stort, riskerar en ökande andel av resurserna att bindas i lokaler, vilket minskar handlingsutrymmet att prioritera undervisningsnära resurser.

En mer ändamålsenlig förskole- och skolstruktur bedöms därmed kunna minska bindningen av resurser i lokaler och i stället skapa ökat utrymme för personal. Detta kan bidra till bibehållen eller stärkt personaltäthet samt förbättrad tillgång till barn- och elevhälsa och andra kompensatoriska insatser.

Forskning visar att det inte finns någon entydig koppling mellan enheters storlek och utbildningens kvalitet, men att mycket små och sårbara enheter kan ha svårare att långsiktigt upprätthålla stabil bemanning, kollegiala sammanhang och kompensatoriska resurser (Adolfsson, 2014; SOU 2026:4; Sveriges Kommuner och Regioner, 2018). Fokus ligger inte på att göra enheter större i sig, utan på att skapa organisatorisk robusthet.

Arbetsmiljö och verksamhetsanpassade lokaler

Förskolans och skolans lokaler har stor betydelse för barn och elevers lärande, trygghet och arbetsmiljö samt för personalens förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Verksamhetsanpassade lokaler som stödjer undervisning, pedagogiska arbetssätt och barn- och elevhälsans arbete är en viktig del av kvaliteten i utbildningen.

En ändamålsenlig struktur ger bättre förutsättningar för en god fysisk och organisatorisk arbetsmiljö, med tillräckliga ytor, fungerande flöden och lokaler som är anpassade efter verksamhetens behov. Detta påverkar inte enbart pedagogisk personal och skolledning, utan även andra yrkesgrupper såsom lokalvård och måltidsverksamhet, där arbetsmiljö, logistik och effektivitet är nära kopplade till hur lokalerna är utformade och används.

Vid bedömningen av strukturförslag beaktas därför hur lokaler och organisation tillsammans kan skapa hållbara arbetsmiljöer för barn, elever och personal samt goda förutsättningar för samverkan mellan berörda förvaltningar över tid.

Personal och kompensatoriskt uppdrag

Kommunen har sedan flera år tillbaka haft utmaningar när det gäller kunskapsresultat i grundskolan, särskilt andelen elever som uppnår betyg i alla ämnen och därmed behörighet till gymnasiet. Mot denna bakgrund är det centralt att huvudmannens prioriteringar inriktas mot de faktorer som har störst betydelse för undervisningens kvalitet och elevers möjligheter att nå målen över tid.

Forskning visar tydligt att lärarens kompetens, närvaro och personaltäthet har större betydelse för elevers lärande än organisationen i sig. Särskilt i verksamheter med större kompensatoriska behov är personalresurser avgörande för kvalitet och likvärdighet (Adolfsson, 2014; Hattie, 2014; Håkansson & Sundberg, 2020; OECD, 2025; SOU 2026:4; Sveriges Kommuner och Regioner, 2018). Strukturförslagen innebär därför en

medveten prioritering av personal framför lokaler, som ett kvalitetsval för att stärka undervisningens förutsättningar och skolans förmåga att fullgöra sitt kompensatoriska uppdrag. En hög andel fasta lokalkostnader riskerar annars att minska handlingsutrymmet för undervisningsnära resurser som är centrala för att möta utmaningar i kunskapsresultat och gymnasiebehörighet.

Skolans kompensatoriska uppdrag innebär att resurser ska fördelas efter behov. Forskningen visar samtidigt att skolsegregation och skillnader i resultat inte kan lösas enbart genom organisatoriska elevförflyttningar. I stället är undervisningens kvalitet, tillgång till kompetenta pedagoger, barn- och elevhälsa samt samverkan runt barn och unga avgörande för elevers möjligheter att lyckas (Adolfsson, 2014; Hattie, 2014; Håkansson & Sundberg, 2020; OECD, 2018, 2025; Pihlgren, 2021, 2023; Rönnerman, Edwards-Groves, & Grootenboer, 2018; SOU 2026:4; Sveriges Kommuner och Regioner, 2018). Strukturförslagen syftar därför till att stärka dessa förutsättningar, inte till att elevförflyttningar i sig ska lösa skillnader i resultat. Skolplaceringar ska fortsatt ske i enlighet med skollagens krav på närhet, trygghet och barnets bästa.

Om resultatredovisning

I dessa strukturförslag används inte skolvisa resultat som grund för ställningstaganden. Skolvisa resultat påverkas i hög grad av elevsammansättning och strukturella förutsättningar och kan i små elevgrupper variera kraftigt mellan år. Rapporten fokuserar därmed på de faktorer som huvudmannen kan påverka och hur förändringar i dessa kan skapa bättre förutsättningar för kvalitet, likvärdighet och ett stärkt kompensatoriskt uppdrag över tid.

3.10.1 Strukturförslag förskola Vargön

Från augusti 2027 kan en tvåavdelningsförskola stängas.

Björkvägens förskola som är den mindre av tvåavdelningsförskolorna i Vargön föreslås stängas. Barnen kan hänvisas till övriga kommunala förskolor i Vargön, där tre kommunala förskolor finns inom en kilometer.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna hantera förändrad befolkningsutveckling eller mottagande av barn i fristående verksamheter.

Björkvägens förskolas lokaler bedöms inte vara ändamålsenliga utifrån en pedagogisk synvinkel. Mottagningsköket på förskolan bedöms mindre ändamålsenligt utifrån ett arbetsmiljöperspektiv, likaså arbetsmiljön för lokalvårdens verksamhet.

Lokalkostnaden år 2025 för Björkvägens förskola var 730 tkr.

Beroende på framtida demografisk utveckling, exempelvis ett fortsatt minskande barnantal, bör det utredas hur förskolestrukturen i Vargön tillsammans med Mulltorp ska dimensioneras.

3.10.2 Strukturförslag förskola Onsjö

Från augusti 2027 kan en tvåavdelningsförskola stängas.

Åkaregatans förskola som är den tvåavdelningsförskola i Onsjö med störst behov av underhållsinvesteringar föreslås stängas. Barnen kan hänvisas till övriga kommunala förskolor i Onsjö, där två kommunala förskolor finns inom en kilometer.

Platsberedskapen blir med detta förslag begränsad våren 2028. Följande år finns beredskap att kunna hantera förändrad befolkningsutveckling eller mottagande av barn i fristående verksamheter.

Åkaregatans förskolas lokaler bedöms inte vara ändamålsenliga utifrån en pedagogisk synvinkel. Tillagningsköket på förskolan bedöms mindre ändamålsenligt utifrån ett arbetsmiljöperspektiv, likaså arbetsmiljön för lokalvårdens verksamhet.

Lokalkostnaden år 2025 för Åkaregatans förskola var 596 tkr.

3.10.3 Strukturförslag förskola Mulltorp

Inga förändringar föreslås för Mulltorp förskola.

Platsberedskap finns för att kunna hantera förändrad befolkningsutveckling.

Beroende på framtida demografisk utveckling, exempelvis ett fortsatt minskande barnantal, bör det utredas hur förskolestrukturen i Mulltorp tillsammans med Vargön ska dimensioneras.

3.10.4 Strukturförslag förskola Centrala Vänersborg

Från augusti 2027 kan en tvåavdelningsförskola stängas och från augusti 2028 kan ytterligare en avdelning stängas.

Förslaget är att stänga Korsgatans förskola från hyresavtalsslut 2028-06-30. Korsgatans förskola föreslås då den är externt inhyrd samt är en av de mindre enheterna i området. Barnen kan hänvisas till övriga förskolor i centrala Vänersborg, där fyra kommunala förskolor finns inom en kilometer. På Korsgatans förskola finns idag barn med hörselnedsättningar i verksamheten, det behöver särskilt beaktas i framtida planering och genom barnkonsekvensanalyser.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna hantera förändrad befolkningsutveckling, mottagande av barn i fristående verksamheter och enskild pedagogisk omsorg eller förändringar kopplat till barn boende på Restad Gård.

Lokalkostnaden år 2025 för Korsgatans förskola var 1,3 mnkr.

3.10.5 Strukturförslag förskola Brålanda och Skerrud

Områdena analyseras tillsammans då det idag finns ett rörelsemönster från Skerrud till Brålanda som gör att behoven behöver lösas i en helhet.

Inga förändringar föreslås för Skerrud förskola.

Förslaget är att avlämna modulen vid Brålanda förskola från juli 2031 när det tillfälliga bygglovet inte längre kan förlängas. Sett till behovsprognoser kan modulen inte avlämnas tidigare då en avveckling tidigare skulle leda till för få förskoleplatser i områdena.

Förslaget är att ersätta modulen vid Brålanda förskola genom att bygga ut förskolan med en avdelning till år 2032.

Med detta förslag saknas platsberedskap för att kunna hantera förändrad befolkningsutveckling i området. En saknad platsberedskap i Brålanda och Skerrud bedöms inte vara lika sårbart som i andra delar av kommunen, då det inte finns några fristående aktörer i området, osäkerhet kopplat till antalet barn på Restad Gård är lägre i

området då det främst berör centrala Vänersborg och Onsjö samt att det bakåt i tiden funnits ett visst önskemål om förskoleplacering i andra delar av kommunen för barnen boende i Skerrud.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2021-01-18 § 18 om en förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland daterad 2020-12-10. Av förstudien framgår att det behöver tillskapas 72 permanenta platser i Brålanda, vilket skulle innebära 36 nya platser då de tillfälliga modulerna vid Brålanda förskola avvecklas. I barn- och utbildningsnämndens reviderade förskole- och grundskoleplan 2027–2036 beslutade nämnden (2025-10-13 § 73) att avvakta investeringen och att behovet behöver aktualitetsprövas inom ramen för översynen av förskole- och grundskoleorganisationen. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att barn- och utbildningsnämnden med grund i föreliggande utrednings behovsanalys föreslår samhällsbyggnadsnämnden att uppdatera genomförd lokalplanering för att bygga ut Brålanda förskola med en avdelning. Utbyggnationen bör planeras på så sätt att det i framtiden kan vara möjligt att bygga ut Brålanda förskola med ytterligare en avdelning om behovet uppstår. I lokalplaneringen behöver även tillagningsköket på Brålanda förskola finnas med då det idag bedöms mindre ändamålsenligt utifrån ett arbetsmiljöperspektiv för kostenheten.

Hyreskostnaden för modulen vid Brålanda förskola år 2025 var 442 tkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen beräknar investeringskostnaden för utbyggnation av Brålanda förskola med en avdelning till 20,0 mnkr. Hyreskostnaden för utbyggnation av en avdelning på Brålanda förskola beräknas till 1,3 mnkr.

3.10.6 Strukturförslag förskola Frändefors, Rösebo, Öxnered, Blåsut och Väne-Ryr

Områdena analyseras tillsammans då det idag finns ett rörelsemönster mellan boendeområdena som gör att behoven behöver lösas i en helhet.

Förslaget är att avlämna modulen vid Väne-Ryr förskola från juli 2031 när det tillfälliga bygglovet inte längre kan förlängas. Den demografiska utvecklingen i Väne-Ryr behöver fortsatt följas för att långsiktigt finna en lämplig lösning för att möta behovet för barn boende i Väne-Ryr. Väne-Ryr förskola bedöms mindre ändamålsenlig ekonomiskt sett ur ett lokalvårdsperspektiv, detta är något som bör tas med i den framtida analysen gällande dimensioneringen av förskoleplatserna i området.

Förslaget är att stänga Dalaborgs förskola sommaren 2028. Nuvarande hyresavtal är ettårigt och sträcker sig till maj månad. Det bör därför undersökas om hyresavtalet kan omförhandlas att gälla till och med juli 2028 för att barnen ska kunna gå klart terminen på Dalaborgs förskola och flytt ska kunna ske under sommarmånaderna. Dalaborgs förskola föreslås stängas med hänvisning till miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om förbud att bedriva förskoleverksamhet i lokalerna från och med 1 januari 2029. Det finns även förbud att bedriva verksamhet i den externt inhyrda lokalen vid Frändefors förskola från 1 januari 2029. Förslaget är att avlämna den externt inhyrda lokalen senast 2028-12-31. Att stänga Dalaborgs förskola och att avlämna den externt inhyrda lokalen vid Frändefors förskola föreslås även mot bakgrund av att det är externt inhyrda lokaler där det under en längre tid funnits stora problem med inomhusmiljön vilket haft negativ påverkan på arbetsmiljön för personal och lärmiljön för barnen.

Tillagningsköket på Dalaborgs förskola bedöms också mindre ändamålsenligt utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Ur ett ekonomiskt perspektiv för kostenheten bedöms inte heller den externt inhyrda lokalen vid Frändefors förskola ändamålsenlig.

Den externa inhyrningen vid Frändefors förskola föreslås ersättas av att en modul etableras vid Frändefors förskola. Det bör undersökas om den modul som idag står vid Öxnered förskola kan flyttas till Frändefors när Öxnered förskola står klar i januari 2028 alternativt att en ny modul etableras så snart det är möjligt. Modullösning i Frändefors möjliggör att möta behovet då den externa inhyrningen måste avlämnas och skapar en flexibilitet att följa den demografiska utvecklingen i området.

Ersättning av Dalaborgs förskola föreslås lösas genom att del av Öxnered skola fortsatt nyttjas för förskola. Det behöver tillförsäkras att utemiljön är tillräcklig och anpassad för Öxnered förskola och skola med ett ökat antal förskolebarn på förskole- och skolområdet. Modul i Frändefors och förskola i Öxnered skola är inte tillräckligt för att möta platsbehovet i områdena, därför föreslås Blåsut förskola byggas ut med två avdelningar för att stå klar till januari 2032.

Platsberedskap finns med detta förslag för att möta förändrad befolkningsutveckling.

Ett alternativ till att etablera en modul i Frändefors är att bygga ut Frändefors förskola med en avdelning. Det kommer sannolikt inte vara möjligt att stå klart till 1 januari 2029.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2021-01-18 § 18 om en förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland daterad 2020-12-10. Av förstudien framgår att det behöver tillskapas 22 permanenta platser i Frändefors förskola, vilket skulle innebära nio nya platser då de externa lokalerna hyrda vid Frändefors förskola avlämnas. I barn- och utbildningsnämndens reviderade förskole- och grundskoleplan 2027–2036 (2025-10-13 § 73) beslutade nämnden att avvakta investeringen och att behovet behöver aktualitetsprövas inom ramen för föreliggande utredning. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att en modul etableras på Frändefors förskola för att möta behovet av förskoleplatser enligt föreliggande utrednings behovsanalys och att den demografiska utvecklingen i Frändefors fortsätter följas för att i framtiden ersätta den tillfälliga modulen om behovet av platser kvarstår. Mot denna bakgrund föreslår barn- och utbildningsförvaltningen att barn- och utbildningsnämnden föreslår samhällsbyggnadsnämnden att avsluta tidigare initierat lokalplaneringsuppdrag.

I juni 2025 beslutade barn- och utbildningsnämnden (2025-06-09 § 47) att avsluta förstudien om förskoleplatser i Öxnered, Blåsut, Väne-Ryr och centrala Vänersborg och konstaterade att eventuella behov av att utöka eller ersätta förskoleplatser vidare utreds i översyn av förskole- och grundskoleorganisationen. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att behoven hanteras enligt föreliggande strukturförslag och att barn- och utbildningsnämnden föreslår samhällsbyggnadsnämnden att genomföra lokalplanering för att bygga ut Blåsut förskola med två avdelningar. Utbyggnation av förskolan behöver stå klar senast till januari 2032.

Hyreskostnaden för modulen vid Väne-Ryr förskola år 2025 var 389 tkr.

Lokalkostnaden för Dalaborgs förskola år 2025 var 1,6 mnkr. Kostnaden avser byggnaden kallad Borgen.

Hyreskostnaden för den externt inhyrda lokalen vid Frändefors förskola år 2025 var 161 tkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen beräknar att etablering av modul vid Frändefors förskola medför en engångskostnad om 260 tkr. Hyreskostnad för modul vid Frändefors förskola beräknas till 192 tkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen beräknar investeringskostnaden för utbyggnation av Blåsut förskola med två avdelningar till mellan 40,0–50,0 mnkr. Hyreskostnaden för utbyggnation av två avdelningar på Blåsut förskola beräknas till mellan 2,6–3,2 mnkr.

3.10.7 Strukturförslag Frändefors och Rösebo årskurs F-9

Områden analyseras tillsammans då Rösebo skola är en F-3-skola och eleverna i årskurs 4–6 hänvisas till Frändeskolan.

Förslaget är att stänga Rösebo skola från och med höstterminen 2027. Eleverna hänvisas till Frändeskolan. Stängningen föreslås på grund av att elevantalet på Rösebo skola är litet och skolan är därmed sårbar utifrån möjligheterna att upprätthålla stabil bemanning, kollegiala sammanhang och kompensatoriska resurser. Dessutom är det få vårdnadshavare och elever i området som önskar en skolplacering på Rösebo skola.

Mottagningsköket på Rösebo skola bedöms mindre ändamålsenligt utifrån ett ekonomiskt perspektiv, likaså är skolan utifrån ett lokalvårdsperspektiv ekonomiskt sårbar.

Totalt sett finns i dagsläget för många grundskoleplatser i förhållande till behovet i Frändefors. Förslaget är därför att samlokalisera Frändeskolan och Dalboskolan till lokalerna i Dalboskolan och lokalerna i den mindre idrottshallen. Dalboskolan behöver totalrenoveras och verksamhetsanpassas för en parallell för årskurs F-6 och tre paralleller för årskurs 7–9. Utrymme för den kommunala biblioteksfilialen som idag är lokaliserad i Frändeskolan behöver utredas. Frändeskolan behöver nyttjas fram tills att Dalboskolan är färdig för inflytt efter renoveringar och verksamhetsanpassningar, därefter kan Frändeskolans lokal avlämnas.

Dalboskolan och Frändeskolan har mycket stora underhållsbehov, vilket påverkar elever och personals arbetsmiljö negativt och frågor kopplat till lokalernas skick tar mycket tid från personalens pedagogiska uppdrag. Genom förslaget att samlokalisera verksamheterna till lokalerna i Dalboskolan effektiviseras barn- och utbildningsnämndens lokalutnyttjande.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2024-09-16 § 61 att föreslå samhällsbyggnadsnämnden att inför planerade renoveringar av Dalboskolan och Frändeskolan utreda möjligheter och kostnader för att anpassa lokalerna i enlighet med ett framtaget funktionsprogram. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2025-06-12 § 87 att återremittera ärendet till och barn- och utbildningsnämnden utifrån bedömningen att det inte är ekonomiskt försvarbart att genomföra verksamhetsanpassningar innan en totalrenovering av skolorna har genomförts. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår med bakgrund i föreliggande utrednings behovsanalys att barn- och utbildningsnämnden föreslår samhällsbyggnadsnämnden att genomföra lokalplanering av Dalboskolan. I lokalplanering behöver utemiljö och trafiksituationen beaktas. Även tillagningsköket på Dalboskolan behöver tas med i lokalplaneringen så att rätt förutsättningar skapas framåt då det idag bedöms mindre ändamålsenligt ur ett ekonomiskt perspektiv.

Lokalkostnaden för Rösebo skola år 2025 var 866 tkr.

Lokalkostnaden för Frändeskolan år 2025 var 3,9 mnkr. En del av kostnaden kan komma att kvarstå då lokalerna vid idrottshallen som tillhör Frändeskolan fortsatt behöver nyttjas för verksamheten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det för att möjliggöra behovet av elevplatser i Dalboskolan krävs en samlad teknisk renovering av ventilation, el, brandskydd och tillgänglighet samt verksamhetsanpassningar av undervisningslokaler och gemensamma ytor så väl som utemiljön. Med utgångspunkt i byggnadens omfattning och åtgärdsbehov beräknar samhällsbyggnadsförvaltningen att investeringskostnader uppgår till 100,0–150,0 mnkr, beroende på ambitionsnivå och omfattning av åtgärder. Hyreskostnaden beräknas till 7,8–11,6 mnkr.

Med nuvarande planeringsförutsättningar bedöms lokalplanering kunna genomföras under 2026–2027, med tidigaste möjlighet till investeringsbeslut inom mål- och resursplan 2028. Projektering och upphandling beräknas därefter under 2029, med byggstart tidigast under 2030. Sammantaget bedöms Dalboskolan kunna stå färdig för avsedd verksamhet tidigast under 2031, och mer sannolikt under 2032, beroende på etappindelning och hantering av pågående verksamhet.

3.10.8 Strukturförslag Vargön årskurs F-6

Från och med sommaren 2027 kan modulen vid Granåsskolan avlämnas.

I övrigt föreslås inga förändringar.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot fler elever i de kommunala skolorna om den fristående aktören skulle lägga ner eller till följd av övriga förändringar i befolkningsutvecklingen. Barn- och utbildningsförvaltningen ser att barn boende på Restad Gård kan beredas plats på Granåsskolan och/eller Rånnum skola.

Beroende på framtida demografisk utveckling, exempelvis ett fortsatt minskande elevantal, bör det utredas om Vargön och Mulltorp ska ha två grundskolor i stället för tre. Utredningen bör inkludera behovet av förskoleplatser i områdena.

Hyreskostnad för modulen vid Granås skola år 2025 var 586 tkr.

3.10.9 Strukturförslag Mulltorp årskurs F-6

Inga förändringar föreslås.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot fler elever till följd av eventuella förändringar i befolkningsutvecklingen.

Beroende på framtida demografisk utveckling, exempelvis ett fortsatt minskande elevantal, bör det utredas om Vargön och Mulltorp ska ha två grundskolor i stället för tre. Utredningen bör inkludera behovet av förskoleplatser i områdena.

3.10.10 Strukturförslag Onsjö årskurs F-6

Från och med sommaren 2027 kan modulerna vid Onsjöskolan avlämnas.

I övrigt föreslås inga förändringar.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot fler elever till följd av eventuella förändringar i befolkningsutvecklingen.

Hyreskostnad för modulerna vid Onsjöskolan år 2025 var 975 tkr.

3.10.11 Strukturförslag Brålanda årskurs F-6

Brålanda skola har under flera års tid varit i behov av åtgärder för att förbättra arbetsmiljön för elever och personal. Förslaget är att, så snart det är möjligt, verksamhetsanpassa Brålanda skola avseende fritidshem, matsal, undervisning i mindre sammanhang och barn- och elevhälsans funktioner i samband med underhållsrenovering. Det bör i lokalplaneringen undersökas hur många elever som kan göras plats för i befintlig byggnad.

Modulerna vid Brålanda skola behöver stå kvar tills åtgärderna är genomförda. Modulernas tillfälliga bygglov gäller som längst till mars 2032.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot fler elever till följd av eventuella förändringar i befolkningsutvecklingen.

Beroende på framtida demografisk utveckling, exempelvis ett fortsatt minskande elevantal, bör det utredas om Brålanda tillsammans med Skerrud ska ha en grundskola i stället för två. Utredningen bör inkludera förskoleverksamheten.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2018-06-18 § 60 om en utredning gällande utökning av grundskoleplatser i Brålanda. Utredningen kom fram till att det finns behov av att bygga ut Brålanda skola på grund av den bristande ändamålsenligheten i lokalerna. Projektet skulle också möjliggöra att modulerna som idag står vid skolan kan avlämnas. I barn- och utbildningsnämndens reviderade förskole- och grundskoleplan 2027–2036 (2025-10-13 § 73) beslutade nämnden att avvakta investeringen och att behovet behöver aktualitetsprövas. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår med bakgrund i föreliggande utrednings behovsanalys att barn- och utbildningsnämnden föreslår samhällsbyggnadsnämnden att genomföra lokalplanering av Brålanda skola. Brålanda skola behöver kunna ta emot en parallell i årskurserna F-6 och ha erforderliga ytor för matsal, fritidshem, undervisning i mindre sammanhang och tillräckliga ytor för barn- och elevhälsans professioner. Det bör också undersökas hur många fler elever som kan rymmas i befintlig byggnad genom att verksamhetsanpassa lokalerna, i syfte att skapa en större flexibilitet långsiktigt. Mottagningsköket på Brålanda skola bedöms mindre ändamålsenligt utifrån ett arbetsmiljöperspektiv och ett ekonomiskt perspektiv vilket behöver analyseras när verksamhetsanpassningar av skolan planeras.

Hyreskostnad för modulerna vid Brålanda skola år 2025 var 1,4 mnkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har beräknat att investeringskostnaderna för verksamhetsanpassning av lokalerna samt renovering av yttertak, kök och ytskikt i hela byggnaden uppgår till 45,0–60,0 mnkr. Hyreskostnaden beräknas till 3,5–4,7 mnkr.

3.10.12 Strukturförslaget Skerrud årskurs F-6

Inga förändringar föreslås.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot fler elever till följd av eventuella förändringar i befolkningsutvecklingen eller förändringar av rörelsemönster gällande elevplaceringar.

Beroende på framtida demografisk utveckling, exempelvis ett fortsatt minskande elevantal, bör det utredas om Brålanda och Skerrud ska ha en grundskola i stället för två. Utredningen bör inkludera förskoleverksamheten.

3.10.13 Strukturförslag Centrala Vänersborg årskurs F-6 inklusive anpassad grundskola

De senaste årens genomförda och kommande reformer för anpassad grundskola innebär ett tydligare uppdrag med ökat fokus på undervisning, progression, systematiskt kvalitetsarbete och en stärkt roll för elevhälsan. Detta ställer ökade krav på organisatorisk sammanhållning, professionell samverkan och långsiktigt hållbara strukturer.

I nuvarande organisation är anpassad grundskola uppdelad mellan årskurs 1–6 och 7–9 på två olika skolenheter i skilda lokaler, vilket begränsar möjligheterna till sammanhållen elevsyn och gemensam planering.

Att samla anpassad grundskola i gemensamma lokaler kan bidra till ökad trygghet, förutsägbarhet och kontinuitet för eleverna samt skapa bättre förutsättningar för en tydlig röd tråd i undervisningen över tid. För personalen kan gemensamma lokaler bidra till starkare professionella sammanhang, ökad samsyn och förbättrad samverkan mellan olika personalkategorier inom anpassad grundskola.

En placering i nära anslutning till grundskola är fortsatt viktigt för vardagsnära professionellt utbyte mellan skolformerna och ökade möjligheter till inkludering för eleverna i relevanta sammanhang, när detta bedöms gynnsamt utifrån elevens behov.

Sammantaget kan en samlad anpassad grundskola i gemensamma och strategiskt placerade lokaler bidra till en mer likvärdig, kvalitativ och långsiktigt hållbar verksamhet.

Den anpassade grundskolan som idag är lokaliserad till Mariedalskolan har under senaste åren vuxit kraftigt. Lokalerna är inte längre tillräckliga, avseende plats och ändamålsenlighet. Förslaget är att tre av de fyra de externt inhyrda lokalerna vid Mariedalskolan för anpassad grundskola (kallade Rödbo, Blåbo, Brunbo) avlämnas sommaren 2027 under förutsättning att lokalen Vingen som är lokaliserad mellan Tärnanskolan och Silvertärnan tas i bruk för anpassad grundskola vid samma tidpunkt. Den större av de lokaler (kallad Mars) som hyrs externt kan avlämnas först sommaren 2030 för att grundskoleelever inte ska behöva flytta från Mariedalskolan. Förslaget innebär att eleverna i anpassad grundskola flyttas från Mariedalskolan till lokaler i Tärnanskolan och Vingen. Från höstterminen 2027 minskar Mariedalskolan sitt intag och tar i regel emot två klasser per årskurs för att långsiktigt vara en tvåparallellig skola.

Avlämning av lokalerna som hyrs in externt vid Mariedalskolan förutsätter att verksamhetsanpassningar (invändigt och skolgård) och renoveringar genomförs i Vingen. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att åtgärderna inkluderar anpassning av planlösning, ytskiktsrenovering samt tekniska åtgärder såsom byte av ventilationsaggregat, uppgradering av belysning till LED samt anpassningar av el- och VVS-system. Även åtgärder i utemiljön ingår. Barn- och utbildningsförvaltningen ser ett behov av att flytta anpassad grundskola redan under sommaren 2027. Med hänsyn till projektets omfattning och behov av förstudie och lokalplanering bedömer samhällsbyggnadsförvaltningen att tidplanen inte är möjlig inom kommunens ordinarie

lokalförsörjningsprocess. För att möjliggöra inflytt sommaren 2027 krävs att kommunstyrelsen medvetet frångår ordinarie berednings- och beslutsordning, samt att projektering och upphandling kan påbörjas omgående. Utan sådant avsteg bedöms inflytt tidigast kunna ske efter 2027. Samtidigt saknas i dagsläget investeringsmedel för detta projekt. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att medel för ny idrottshall vid Mariedalskolan bör omprioriteras till anpassningar av Vingen samt övriga behov för anpassad grundskola. Vid beslut om att inte genomföra nybyggnation av ny idrottshall vid Mariedalskolan behöver befintlig idrottssal inklusive omklädningsrum i Mariedalskolan renoveras.

För Tärnanskolan föreslås tre klassrum/ett ben nyttjas för anpassad grundskola. I övrigt föreslås inga förändringar.

Inga förändringar föreslås för Holmängenskolan.

Sammantaget innebär förslaget att Vingen och Tärnanskolan nyttjas för anpassad grundskola årskurs 1–6. Vingen avses även nyttjas för anpassad grundskola årskurs 7–9.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot fler elever till följd av förändringar i befolkningsutvecklingen och om antalet barn boende på Restad Gård ökar.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2022-12-19 § 97 om en förstudie gällande nybyggnation av en idrottshall vid Mariedalskolan. Barn- och utbildningsnämnden yttrade sig 2025-09-15 och förordade att idrottshallens byggnation bör senareläggas med hänvisning till pågående översyn av förskole- och grundskoleorganisationen. Nämnden beslutade också 2025-09-15 § 58 att barn- och utbildningsnämnden omgående ska fatta beslut om ny idrottshall vid Mariedalskolan när översynen av förskole- och grundskoleorganisationen är färdigställd. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden att avsluta ärendet gällande Mariedalskolans idrottshall för att i stället omprioritera en del av medlen för att renovera och verksamhetsanpassa Vingen, Tärnanskolan och Silvertärnan enligt föreliggande strukturförslag.

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden att föreslå samhällsbyggnadsnämnden att genomföra lokalplanering för att verksamhetsanpassa Tärnanskolan, Vingen och Silvertärnan till anpassad grundskola, med plats för cirka 20 elever i anpassad grundskola på Tärnanskolan, cirka 75 elever i anpassad grundskola på Vingen och cirka 20 elever i anpassad grundskola på Silvertärnan.

Hyreskostnaden år 2025 för de externt hyrda lokalerna kallade Blåbo, Brunbo och Rödbo var 1,4 mnkr.

Hyreskostnaden år 2025 för den externa inhyrda lokalen kallad Mars var 3,5 mnkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har beräknat att investeringskostnaderna för att verksamhetsanpassa Tärnanskolan och Silvertärnan uppgår till 750 tkr. Att renovera och verksamhetsanpassa Vingen beräknas uppgå till 15,0–20,0 mnkr. Hyreskostnaden beräknas till 1,2–1,6 mnkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har beräknat att en renovering av Mariedalskolans befintliga idrottssal inklusive omklädningsrum uppgår till 15,0 mnkr. Hyreskostnaden för renoveringen beräknas till 1,2 mnkr. Samhällsbyggnadsförvaltningen beskriver att en renovering av idrottssalen inte kräver förstudie eller lokalplanering och kan därför

genomföras snabbare än större skolombyggnadsprojekt. Den begränsande faktorn är i nuläget fastighetsförvaltningens redan planerade åtgärder och resurser under 2026–2027. Med nuvarande planering bedöms projektet kunna genomföras med färdigställande under 2028, alternativt tidigt 2029. Om projektet bedöms behöva genomföras tidigare krävs ett aktivt beslut om omprioritering av andra underhållsåtgärder inom samma period.

3.10.14 Strukturförslag Blåsut, Öxnered, Väne Ryr årskurs F-6

Från och med sommaren 2027 kan modulen på Blåsut skola avlämnas.

I övrigt föreslås inga förändringar.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot elever boende i områdena. Under åren 2028–2030 finns dock begränsade möjligheter att ta emot elever från andra boendeområden. Under efterföljande år av planeringsperioden finns platsberedskap för att kunna ta emot fler elever till följd av eventuella förändringar i befolkningsutvecklingen.

Hyreskostnad för modulen vid Blåsut skola år 2025 var 327 tkr.

3.10.15 Strukturförslag årskurs 7-9 centrala Vänersborg inklusive anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan som idag är lokaliserad till Torpaskolan har under de senaste åren vuxit och elevantalet förväntas öka ytterligare kommande år.

Förslaget är att anpassad grundskola för årskurs 7–9 flyttas från Torpaskolan till Silvertärnan och Vingen (se avsnitt 3.10.13 för verksamhetens förutsättningar). Lokaler verksamhetsanpassas på Silvertärnan som då kan ta emot elever i anpassad grundskola från och med höstterminen 2027 (se strukturförslag 3.10.13 för tidplan och förutsättningar) i tre etapper till och med hösten 2029. Silvertärnan tar samtidigt emot färre grundskoleklasser och Torpaskolan tar emot fler grundskoleklasser.

Ingen elev behöver byta skola utifrån detta förslag. Samtliga elever i anpassad grundskola på Torpaskolan får gå klart sin utbildning på Torpaskolan, samtidigt som elever som börjar årskurs 7 får göra det på Silvertärnan och Vingen.

Förslaget är att från och med augusti 2029 minska Vänerparkens skolas kapacitet genom att avlämna inhyrda lokaler i Mötesplats Vänersborg som hyrs i andrahand från kommunstyrelseförvaltningen. Hyresavtalet för hela Vänerparkens skola löper ut 2029-09-30 och behöver då omförhandlas med start under första kvartalet 2028 för att inte ingå en förlängning om tio år. Beslutet behöver enligt barn- och utbildningsnämndens reglemente fattas av kommunfullmäktige. Förslaget är att omförhandla avtalet till fem år för att fortsatt kunna följa den demografiska utvecklingen för att på sikt utreda om det är möjligt att avlämna Vänerparkens skolas lokaler.

Platsberedskap finns med detta förslag för att kunna ta emot elever till följd av förändringar i befolkningsutvecklingen och om antalet barn boende på Restad Gård ökar. Det finns inte platsberedskap för att kunna ta emot elever i händelse av att fristående verksamhet lägger ned.

Hyreskostnad för det externa hyresavtal som hyrs i andrahand av kommunstyrelsen i Mötesplats Vänersborg för Vänerparken skola år 2025 var 459 tkr.

För samhällsbyggnadsförvaltningens beräkning av kostnader för Vingen, se strukturförslag 3.10.13.

3.10.16 Lokalisering av Välkomsten, skolbibliotekarier, Modersmålsenheten, centrala barn- och elevhälsan, Mobila skolteamet, administrativa enheter och öppna förskolan

Barn- och utbildningsförvaltningen avser att effektivisera lokalanvändningen för övriga verksamheter enligt nedan.

För Välkomsten avses lokaler på Holmängenskolan alternativt Tärnanskolan användas.

För skolbibliotekarierna kan utrymme användas i Holmängenskolan.

Verksamheten med Modersmålsenheten inklusive chef och administratör är idag tillfälligt placerad på Lindgården. Det bör undersökas om utrymme finns i Torpaskolan om anpassad grundskola flyttar från Torpaskolan till Silvertärnan och Vingen. Socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden planerar projektering av ombyggnation av Lindgården år 2028.

Inga förändringar föreslås gällande lokalerna i kommunhuset för centrala barn- och elevhälsan. Inga förändringar föreslås heller för barn- och elevhälsans lokaler på skolorna, förutom de enheter där större verksamhetsanpassningar föreslås genomföras.

Mobila skolteamet är idag lokaliserade i externt inhyrda lokaler på Vänerparken 15 där hyresavtalet är uppsagt och lokalerna avlämnas 2026-08-31. Mobila skolteamet och eventuellt framtida skolsocialt team föreslås placeras på Silvertärnan från och med sommaren 2026.

Inga förändringar föreslås gällande lokalerna i kommunhuset för administrativa enheten och ledningsgrupp. Inga förändringar föreslås gällande lokaler i Vänerparken 25 för förskoleadministrationen inklusive rektorer och barnhälsan.

Inga förändringar föreslås gällande Öppna förskolan (en del av familjecentralen Sirius). Verksamheten bedrivs i samverkan med socialförvaltningen och Västra Götalandsregionen.

3.10.17 Summering av strukturförslag

I tabellerna nedan sammanfattas de strukturförslag som presenterats ovan i avsnitt 3.10.1-3.10.15. Totalt sett innebär strukturförslagen att lokal- och hyreskostnaderna minskar med 18,6 mnkr och att drygt 820 förskole- och skolplatser avlämnas. Samtidigt innehåller strukturförslagen även underhållsinvesteringar, verksamhetsanpassningar och tillskapande av 175 förskole- och skolplatser vilket skulle motsvara en hyresökning på mellan 17,8–23,8 mnkr.

Nettoeffekten av strukturförslagen är alltså en minskning av hyreskostnaden med 0,8 mnkr *eller* en ökning med 5,2 mnkr (beroende av kalkylerna och ambitionsnivåerna) samt att antalet förskole- och skolplatser minskar med cirka 650 till antalet. Med strukturförslagen har lokaler verksamhetsanpassats och renoverats för att bättre möta verksamhetens behov.

Strukturförslag	Avgående lokal- eller hyreskostnad	Avlämnad kapacitet	Från och med
Björkvägens förskola stängs	730 302 kr	35	2027-08-01
Åkaregatans förskola stängs	595 856 kr	40	2027-08-01
Korsgatans förskola stängs	1 319 746 kr	60	2028-07-01
Modul vid Brålanda förskola avlämnas	442 272 kr	36	2031-07-01
Modul vid Väne-Ryr förskola avlämnas	388 800 kr	18	2031-07-01
Externt inhyrd lokal vid Frändefors förskola avlämnas	160 800 kr	15	2029-01-01
Dalaborgs förskola stängs	1 571 181 kr	65	2028-08-01
Rösebo skola stängs	865 940 kr	20	2027-07-01
Frändeskolan samlokaliseras med Dalboskolan	3 885 551 kr	260	2032-01-01
Modul vid Granåsskolan avlämnas	586 080 kr	0	2027-08-10
Moduler vid Onsjöskolan avlämnas	974 880 kr	50	2027-08-10
Moduler vid Brålanda skola avlämnas	1 370 288 kr	50	2031-09-01
Externa lokaler vid Mariedalskolan avlämnas, Brunbo	466 432 kr	7	2027-11-30
Externa lokaler vid Mariedalskolan avlämnas, Blåbo	502 536 kr	7	2027-06-30
Externa lokaler vid Mariedalskolan avlämnas, Rödbo	461 912 kr	7	2028-02-28
Externa lokaler vid Mariedalskolan avlämnas	3 535 204 kr	85	2030-11-30
Modul vid Blåsut skola avlämnas	327 480 kr	25	2027-08-09
Lokaler i Mötesplats Vänersborg för Vänerparken skola avlämnas	458 844 kr	46	2029-05-31
Totalt	18 644 104 kr	826	

Strukturförslag	Tillkommande hyreskostnad	Tillskapad kapacitet	Önskat färdigställande
Utbyggnation av en avdelning på Brålanda förskola	1 320 167 kr	22	Senast januari år 2032
Modul etableras vid Frändefors förskola	192 000 kr	18	Snarast
Utbyggnation två avdelningar på Blåsut förskola	2 635 833–3 244 167 kr	44	År 2031
Verksamhetsanpassning (även utemiljö) och renovering av Dalboskolan för att kunna ta emot en parallell årskurs F-6 samt tre paralleller årskurs 7-9	7 750 000–11 625 000 kr	91	Snarast
Verksamhetsanpassning (även utemiljö) och renovering av Brålanda skola	3 487 500–4 650 000 kr	0	Senast år 2032
Verksamhetsanpassningar (även utemiljö) av Vingen för anpassad grundskola	1 162 500–1 550 000 kr	0	Sommaren år 2027
Verksamhetsanpassningar i delar av Tärnanskolan och Silvertärnan för anpassad grundskola	58 125 kr	0	
Renovering av befintlig idrottssal i Mariedalskolan inklusive omklädningsrum	1 162 500 kr	0	Snarast
Totalt	17 768 625–23 801 959 kr	175	

3.10.18 Konsekvenser om strukturförslagen inte genomförs

Om nuvarande förskole- och grundskolestruktur inte förändras kommer en större del av barn- och utbildningsnämndens budget låsas i lokaler som långt överskrider behovet av förskole- och skolplatser. Fasta kostnader som lokalkostnader innebär en urholkning av barn- och elevpengen vilket påverkar barn- och utbildningsnämndens möjligheter till en budget i balans, att nå de av politiken satta inriktningsmålen och förväntade resultaten samt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Om inga förändringar genomförs beräknas lokalkostnaderna för barn- och utbildningsnämnden öka med totalt 57,5 mnkr under perioden 2025–2036. Samtidigt visar behovsprognoser att antalet barn och elever förväntas minska under perioden. Detta innebär att lokalkostnaden per barn och elev ökar från 25 271 kronor år 2025 till 38 688 kronor år 2036, vilket är en ökning med cirka 50 procent. En ökad lokalkostnad för barn- och utbildningsnämnden innebär att mer bidrag betalas ut till de fristående verksamheterna i lokalkostnad. Ett bibehållet lokalbestånd innebär även att barn- och utbildningsnämndens lokalutnyttjande blir mindre effektivt i takt med minskande barn- och elevantal i verksamheterna, vilket inte kan anses resurseffektivt och vilket vidare går emot kommunens lokalförsörjningspolicy som uttalar ett ansvar för nämnderna att säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande med bibehållen ändamålsenlighet för verksamheten.

Den ökade lokalkostnaden enligt ovan beräkning inkluderar inte underhållsinvesteringar enligt det identifierade underhållsbehovet om 531 mnkr. Om underhållsbehovet genomförs enligt behovet fram till 2034 beräknas lokalkostnaderna öka med totalt 91,7

mnkr fram till 2036, varav 34,2 mnkr kan härledes till ökade hyreskostnader till följd av underhållsinvesteringar. Nuvarande struktur och att genomföra underhållsinvesteringar enligt underhållsplanen innebär att lokalkostnaden per barn och elev ökar från 25 271 kronor år 2025 till 44 921 kronor år 2036, vilket är en ökning med cirka 80 procent. Om nuvarande förskole- och grundskolestruktur inte förändras skulle det innebära att lokaler, som föreslås avlämnas, behöver renoveras för betydande summor vilket skulle skapa ökade hyreskostnader. Det är i detta sammanhang viktigt att poängtera att även om barn- och utbildningsnämnden avlämnar interna hyresavtal kvarstår underhållsskulden för kommunen som helhet om inte samhällsbyggnadsnämnden kan avveckla lokalerna i fråga.

Om förändringar genomförs enligt strukturförslagen och underhållsinvesteringar sker enligt behov för de lokaler som nämnden fortsatt förhyr beräknas lokalkostnaderna för barn- och utbildningsnämnden öka med totalt 79,1 mnkr under perioden 2025–2036. Förändringar enligt strukturförslagen och underhållsinvesteringar enligt behov innebär att lokalkostnaden per barn och elev ökar från 25 271 kronor år 2025 till 42 634 kronor år 2036, vilket är en ökning med cirka 70 procent.

I Vänersborgs kommun finns ett kraftigt eftersatt underhållsbehov i de kommunala verksamhetslokalerna vilket innebär att nuvarande och framtida generationer kommer att betala för det eftersatta underhåll som inte har, men borde ha utförts under tidigare årtionden.

Observera att den vertikala y-axeln i diagrammet inte startar på noll.

Diagrammet ovan visar att med nuvarande struktur inklusive underhållsinvesteringar enligt underhållsbehov beräknas lokalkostnaderna för barn- och utbildningsnämnden uppgå till 246,7 mnkr år 2036 (orange linje). Om strukturförslagen genomförs, inklusive underhållsinvesteringar enligt underhållsbehov, beräknas kostnaden till 234,1 mnkr år 2036 (grön linje). För att tydliggöra skillnaden i kostnadsnivå ur ett verksamhetsperspektiv motsvarar detta cirka 14 lärartjänster (skillnaden mellan orange och grön linje, beräkningen utgår från medianlön 2025, vilken har indexerats med en årlig uppräkning av lönekostnader om 3 procent till och med 2036 och därefter beräknats som ett genomsnitt över åren).

Kostnadsskillnaden mellan att utföra samtliga underhållsinvesteringar enligt behov eller inte i nuvarande struktur (orange och blå linje) motsvarar 38 lärartjänster, något som illustrerar det eftersatta underhållets betydande påverkan på verksamhetens ekonomiska utrymme framåt. Att inte genomföra underhållsinvesteringar enligt behovet är inte ett alternativ då det skulle innebära försämrad arbetsmiljö, ökade risker i verksamheten och strida mot principen om god ekonomisk hushållning genom att skjuta kostnader och underhållsbehov på framtiden.

Idag är totalt 12,5 procent av barn- och utbildningsnämndens förskole- och skollokaler externt inhyrda sett till antalet kvadratmeter. Strukturförslagen innebär att andelen externt inhyrda lokaler skulle minska till 6,7 procent. Det är i linje med lokalförsörjningspolicyn som anger att de kommunala verksamheterna i första hand ska nyttja kommunens eller de kommunala fastighetsbolagens idag befintliga lokaler och att kommunen i första hand ska äga lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet.

Att inte genomföra förändringar i enlighet med strukturförslagen skulle vidare få andra konsekvenser, i vissa kommunområden, där det finns för få förskoleplatser i förhållande till behovet. I Öxnered, Blåsut, Frändefors, Rösebo och Brålanda kommer det att saknas förskoleplatser den dag Dalaborgs förskola, de externt inhyrda lokalerna vid Frändefors förskola och modulen vid Brålanda förskola inte längre kan användas. Tillskapande av förskoleplatser är därför nödvändigt för att kommunen ska kunna leva upp till skollagens regleringar om förskola nära hemmet och tillgodose vårdnadshavares önskemål.

Som tidigare beskrivits i rapporten har antalet elever i den anpassade grundskolan växt mycket under de senaste åren. Lokalerna vid Mariedalskolan och Torpaskolan är i dag inte tillräckliga sett till det framtida prognostiserade platsbehovet och inte heller ändamålsenliga för barnen i de yngre årskurserna (externt inhyrda lokaler vid Mariedalskolan för årskurs 1–6). Om inga förändringar genomförs kommer det inte vara möjligt att samla anpassad grundskola i gemensamma lokaler som kan bidra till ökad trygghet, förutsägbarhet och kontinuitet för eleverna och där förutsättningar finns för personalen till starkare professionella sammanhang.

Utifrån denna bakgrund bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att det krävs förändringar i enlighet med strukturförslagen när barn- och elevantalet minskar. Strukturförslagen utgör underlag för fortsatt politisk beredning där barnkonsekvensanalyser, risk- och konsekvensanalyser utifrån arbetsmiljöperspektiv samt grundliga ekonomiska beräkningar av strukturförslagens påverkan på exempelvis måltider, lokalvård och vaktmästeri kommer att vara centrala liksom dialog med berörda vårdnadshavare, barn, medarbetare, förvaltningar och nämnder.

3.11 Övergripande konsekvenser för barns rättigheter

De strukturförslag som redovisas i rapporten kan, om de i ett senare skede väljs för fortsatt beredning, medföra olika typer av konsekvenser för barn och elever i kommunen. Även i detta tidiga skede är det därför relevant att redovisa en övergripande analys med utgångspunkt i barns rättigheter, i syfte att synliggöra möjliga effekter för barn och tydliggöra vilka aspekter som behöver beaktas i den fortsatta processen. Framtida beredning av ärendet kommer kräva genomförande av barnkonsekvens-analyser.

Möjliga kortsiktiga konsekvenser

Om ett eller flera strukturförslag leder till organisatoriska förändringar kan barn och elever komma att beröras på olika sätt, exempelvis genom förändrade gruppsammansättningar, byte av förskole- eller skolenhet eller genom förändrade vardagsrutiner. Sådana förändringar, särskilt när de inte grundar sig i familjers egna val, kan påverka barns upplevelse av trygghet och kontinuitet.

Kortsiktiga konsekvenser kopplade till barns rättigheter kan bland annat ta sig uttryck i förändringar av barns sociala sammanhang, där relationer till både kamrater och personal påverkas, samt i ett ökat behov av anpassning till nya miljöer och nya vuxna.

Övergångarna kan innebära en ökad sårbarhet, särskilt för yngre barn eller för barn i behov av särskilt stöd. Även barn i mottagande verksamheter kan påverkas, till exempel genom förändringar i gruppstorlekar, lokalanvändning eller arbetssätt. Sammantaget är barns rätt till trygghet, stabilitet och att komma till tals centrala aspekter som behöver beaktas om strukturförslagen går vidare till fördjupad beredning.

Möjliga långsiktiga konsekvenser

På längre sikt kan strukturförslag som syftar till att anpassa organisation och lokalanvändning till demografiska förutsättningar även medföra positiva konsekvenser för barn och elever. Mer ändamålsenliga strukturer kan bidra till ökad organisatorisk stabilitet, ett mer effektivt resursutnyttjande och förbättrade förutsättningar för en likvärdig utbildning. Långsiktiga effekter kan bland annat handla om stärkt kvalitet i verksamheten genom mer hållbara organisatoriska och ekonomiska förutsättningar, bättre möjligheter till kontinuitet i undervisning och omsorg samt en ökad likvärdighet mellan olika verksamheter.

Samtidigt kan vissa strukturförslag också innebära långsiktiga utmaningar för enskilda barn eller grupper av barn. Det kan exempelvis röra sig om längre förskole- eller skolväg, vilket kan påverka barns vardag, fritid och återhämtning, samt ökade krav på tillgänglighet och anpassning för barn med funktionsnedsättning.

Förändrade förutsättningar för delaktighet i fritids- och kulturaktiviteter kan också uppstå. Dessa aspekter behöver analyseras närmare om strukturförslagen går vidare till fördjupad beredning.

Inriktning för fortsatt barnrättsarbete i processen

Den övergripande inriktningen i detta skede syftar till att tidigt identifiera frågor av betydelse för barnets bästa, utan att föregripa politiska ställningstaganden. När politiken har valt strukturförslag som bedöms som rimliga att arbeta vidare med behöver en fördjupad prövning av barnets bästa genomföras genom barnkonsekvensanalyser.

I den fortsatta processen behöver berörda barn- och elevgrupper identifieras för respektive strukturförslag, samtidigt som både positiva och negativa konsekvenser för barn och elever analyseras. Det är även nödvändigt att säkerställa barns rätt att komma till tals på ett ålders- och mognadsanpassat sätt samt att belysa behovet av eventuella kompensatoriska åtgärder.

På så sätt kan barnets bästa prövas på ett strukturerat och rättssäkert sätt inför eventuella framtida ställningstaganden, i enlighet med barnkonventionen och kommunens bestämmelser för arbete med barns rättigheter.

4 Källförteckning

Adolfsson, C. H. (2014). *Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan: En forskningsöversikt*. Linnéuniversitetet.

Barn- och utbildningsnämnden sammanträdesprotokoll 2022-12-19, §97, *Förstudie ny idrottshall Mariedalskolan* (BUTN 2022/125)

Barn- och utbildningsnämnden sammanträdesprotokoll 2025-06-09, §47, *Förstudie om förskoleplatser i Öxnered, Blåsut, Väne-Ryr och centrala Vänersborg – del II* (BUTN 2022/125)

Barn- och utbildningsnämnden sammanträdesprotokoll 2025-10-13, § 73, *Reviderad förskole- och grundskoleplan* 2027-2036 (BUTN 2025/123)

Barn- och utbildningsnämnden sammanträdesprotokoll 2018-06-18, §60, *Strukturell översyn förskolor samt Dalslandsutredning: Brålanda skola* (BUTN 2015/54)

Barn- och utbildningsnämnden sammanträdesprotokoll 2025-09-15, §58, Svar på remiss av lokalplanering för ny idrottshall vid Mariedalskolan (BUTN 2025/76)

Barn- och utbildningsnämnden sammanträdesprotokoll 2021-01-18, §7, *Tillskapande av förskoleplatser i Dalsland* (BUTN 2020/147)

Barn- och utbildningsnämnden sammanträdesprotokoll 2024-09-16, §61, *Utredning av lokalerna för Frändeskolan och Dalboskolan* (BUTN 2024/4)

Boverket. (2020). *Storlekens betydelse – för- och nackdelar med stora eller små enheter*. https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetssatt/skolors-miljo/strategiska-vagval/storlekens-betydelse/

Hattie, John (2014). *Synligt lärande: en syntes av mer än 800 metaanalyser om vad som påverkar elevers skolresultat*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur

Håkansson, J. & Sundberg, D. (2020). *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning.* (Andra utgåvan). Stockholm: Natur & kultur.

Kolada (u.å). Jämföraren, barngrupper, Vänersborg. Hämtad 2026-04-29 från https://www.kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16705&report=148707

Kommunfullmäktige sammanträdesprotokoll 2025-12-17, § 192, *Beslut om utökning och omfördelning av samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget för nybyggnation av Öxnereds förskola* (KS 2025/469).

Kommunfullmäktige sammanträdesprotokoll 2025-10-22, § 153, *Omfördelning av investeringsbudget 2025 och utökad investeringsbudget 2026 till samhällsbyggnadsnämnden* (KS 2025/416)

Kommunstyrelsen sammanträdesprotokoll 2025-12-03, § 231, *Återrapportering av uppdraget om att utreda införandet av resursfördelningsmodell för budgetarbetet* (KS 2025/325)

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, HÄLS.2023.1288. *Beslut gällande angående Frändefors förskola gällande fastigheten FRÄNDEFORS 1:227*

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, HÄLS.2023.1312. *Beslut angående Dalaborgs förskola, gällande fastigheten TAMBURINEN 2*

OECD. (2018). *Equity in Education: Breaking down barriers to social mobility.* OECD Publishing. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/10/equity-in-education_g1g96efd/9789264073234-en.pdf

OECD. (2025). *Education at a Glance 2025 OECD Indicators*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/09/education-at-a-glance-2025_c58fc9ae/1c0d9c79-en.pdf

Pihlgren, A.S. (2021). *Tillgängligt lärande i förskolan: vad det är och hur man gör*. (Första upplagan). Stockholm: Gothia kompetens.

Pihlgren, A.S. (2023). *Uppföljning och utvärdering av förskolans undervisning: kärnan i det systematiska kvalitetsarbetet*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.

Rönnerman, K., Edwards-Groves, C. & Grootenboer, P. (2018). *Att leda från mitten: lärare som driver professionell utveckling*. Stockholm: Lärarförlaget.

Samhällsbyggnadsnämnden sammanträdesprotokoll 2025-06-12, §87, *Svar på utredning av lokaler för Frände- och Dalboskolan* (SBN 2024/251)

Samhällsbyggnadsnämnden (2025). *Underhållsanalys - samlad rapport för hela fastighetsbeståndet 2025–2034*. Vänersborgs kommun.

SFS 2010:800. *Skollag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010800

SFS 2018:1197. *Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/

Skolverket. (2012). *Likvärdig utbildning i svensk grundskola? En kvantitativ analys av likvärdighet över tid* (Rapport 374). Skolverket. https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/rapporter/2012/likvardig-utbildning-i-svensk-grundskola-en-kvantitativ-analys-av-likvardighet-over-tid.

Skolverket. (2016). *Barngruppers storlek i förskolan* (Skolverkets rapport nr 433). Skolverket.

Skolverket. (2025). *Barn och personal i förskola – hösten 2024*. Skolverket.

Skolverket. (u.å.). *Grundskolan*. Skolverket. https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan

SOU 2025:72. *Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan: Delbetänkande av Utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet*. https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2025/06/sou-202572/

SOU 2026:4. *Rektor i fokus – förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap*. https://www.regeringen.se

Sveriges Kommuner och Regioner. (2018). *Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat.* https://extra.skr.se/download/18.45167e4317e2b341b24ad0f7/1642681373687/7585-632-2.pdf

5 Bilagor

5.1 **Bilaga 1 Förvaltningsövergripande referensgrupp**

5.2 **Bilaga 2 Informations- och dialogträffar med allmänheten 30 och 31 mars 2026**

5.3 **Bilaga 3 Sammanställning av enkät till allmänheten 1–12 april 2026**

5.4 **Bilaga 4 Referensgrupp personalorganisationerna**

5.5 **Bilaga 5 Enhetskort**

”Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet”

Bilaga 1 Förvaltningsövergripande referensgrupp

Den förvaltningsövergripande referensgruppen konstaterar att översynen av förskole- och skolstrukturen i Vänersborgs kommun behöver genomföras med ett tydligt helhetsperspektiv, där barns bästa, likvärdighet och långsiktig hållbarhet är vägledande. Minskade barn- och elevantal innebär både utmaningar och möjligheter att utveckla mer ändamålsenliga och robusta verksamheter. Flera förvaltningar bedömer att färre och större enheter kan bidra till stärkt kvalitet, förbättrade arbetsmiljöer, mer ändamålsenlig kompetensförsörjning samt effektivare resursutnyttjande.

Samtidigt framhåller referensgruppen att strukturella förändringar behöver genomföras med hänsyn till verksamhetens tillgänglighet för barn och elever. Längre avstånd till förskola, skola samt kultur- och fritidsverksamhet behöver vägas mot de organisatoriska och ekonomiska vinster som kan uppnås. Det bedöms därför nödvändigt att genomföra fördjupade analyser av geografisk placering, pendlingsmönster och demografisk utveckling, samt att säkerställa flexibilitet i lokaler för att möta framtida förändringar.

Ekonomiska och fastighetsrelaterade frågor framstår också som centrala och viktiga i översynen. Referensgruppen understryker vikten av god ekonomisk hushållning, långsiktig planering för fastigheter som kan bli övertaliga samt välgrundade avvägningar mellan renovering, omställning och nybyggnation. Beredskapsaspekter, såsom reservkraft, nödvatten och samverkan mellan olika verksamheter, bör integreras tidigt i planeringsprocessen.

Vidare betonas behovet av stärkt samverkan mellan kommunens förvaltningar. Ökat samnyttjande av lokaler och närhet mellan olika verksamheter bedöms kunna skapa mervärden för barn, elever och andra målgrupper, samtidigt som det bidrar till ett mer effektivt nyttjande av kommunens resurser.

Avslutningsvis framhåller referensgruppen att kommunikationen kring översynen är av avgörande betydelse för förståelse och legitimitet. Det behöver tydligt framgå varför förändringar genomförs, vilka mål som eftersträvas samt vilka delar som kan respektive inte kan påverkas, med ett konsekvent fokus på att stärka förutsättningarna för barn och elevers lärande och utveckling.

Bilaga 2 Informations- och dialogträffar med allmänheten 30 och 31 mars 2026

Vilka möjligheter ser allmänheten med en förändrad organisation?

I dialogerna lyftes flera möjliga positiva effekter. Ett återkommande tema var möjligheten att minska grupp- och klasstorlekar, vilket kopplades till bättre arbetsro, ökad trygghet och förbättrade förutsättningar för kvalitet i undervisningen. Flera deltagare uttryckte att färre barn per grupp och fler vuxna per barn skulle kunna stärka det pedagogiska arbetet och ge mer fokus på undervisning snarare än ordningsskapande insatser.

Det framkom även förhoppningar om att resurser som eventuellt frigörs genom minskade lokalkostnader i större utsträckning ska kunna omfördelas till pedagognära resurser, exempelvis stärkt personaltäthet och stödinsatser.

En annan möjlighet som lyftes var att använda översynen för att arbeta mer med frågor om skolsegregation. Flera deltagare betonade värdet av att barn och elever med olika bakgrund och förutsättningar får mötas tidigt i utbildningssystemet, och att en förändrad struktur skulle kunna bidra till mer blandade elevgrupper. Det framhölls att detta har betydelse ur både demokrati-, samhälls- och hälsoperspektiv.

Vidare sågs möjligheter att använda begränsningar i organisationen som drivkraft för kreativitet, till exempel genom ökad samverkan mellan enheter och genom att använda lokaler mer flexibelt. I detta sammanhang nämndes också alternativa användningar av lokaler som inte längre behövs för skolverksamhet, såsom fritidsverksamhet eller annan kommunal verksamhet, snarare än att lokaler avvecklas helt. På så sätt kan kommunen behålla en beredskap att både skala ned och skala upp organisationen över tid.

Det framkom även att en förändrad organisation också sågs som en möjlighet att arbeta mer långsiktigt med kompetensförsörjning, där behörig personal kan fördelas mer likvärdigt över kommunen.

Vilka farhågor lyfter allmänheten?

En tydlig farhåga som återkom i båda dialogkvällarna rörde osäkerheten i befolkningsprognoserna. Flera deltagare uttryckte oro för att beslut fattas på underlag som kan visa sig vara kortsiktiga eller ofullständiga, och att kommunen riskerar att stå med underkapacitet i framtiden om förutsättningarna förändras, exempelvis genom inflyttning eller ändrade födelsetal.

Många farhågor handlade om konsekvenser för barn och elever vid förändrade skolplaceringar, särskilt kopplat till skolskjuts, restider och trafiksäkerhet. Invånare från landsbygdsområden lyfte oro för långa resor, väntetider vid skolskjuts samt barns möjlighet att själva ta sig till och från skolan. Skillnader mellan centrala områden och landsbygd betonades, där längre avstånd och sämre förutsättningar för gång- och cykelvägar upplevdes som en ojämlikhet. Det uttrycktes också oro för att längre transporter kan påverka barns vardag, trygghet och självständighet negativt.

En annan återkommande farhåga var att effektiviseringskrav kan leda till större enheter, vilket upplevdes kunna innebära kvalitetsrisker. Flera deltagare lyfte värdet av mindre sammanhang där elever och personal känner varandra, och uttryckte oro för att dessa kvaliteter går förlorade vid sammanslagningar eller nedläggningar av mindre enheter.

Det fanns även farhågor kopplade till personalförsörjning och kompetensbevarande. Deltagare uttryckte oro för personalflykt vid större organisationsförändringar och för att kommunen kan tappa erfaren och behörig personal.

Flera invånare menade att skolor och förskolor är avgörande för bygders attraktivitet och livskraft, och att nedläggningar kan leda till utflyttning och avfolkning.

Vilka medskick lämnar allmänheten till det fortsatta arbetet?

Invånarnas medskick till det fortsatta arbetet präglades av en önskan om långsiktighet, helhetssyn och dialog. Många betonade vikten av att inte fatta förhastade beslut utan att luta sig mot både forskning och gedigna underlag som omfattar ekonomi, personal, lokaler och kvalitet, inte enbart kapacitetsfrågor.

Det framhölls att inflyttning, generationsskiften och familjers etableringsmönster behöver beaktas, särskilt eftersom många nya invånare flyttar till kommunen med befintliga barn. I detta sammanhang nämndes också behovet av att se över hur kommunen kan attrahera fler barnfamiljer, exempelvis genom tillgång till förskola och skola i olika delar av kommunen.

Flera deltagare lyfte vikten av att beakta barnens och familjernas hela vardag, där exempelvis samlokalisering av förskola, fritids och skola kan vara en lösning som underlättar. Säkra skolvägar, både i centrala och mer trafikerade områden samt på landsbygd, lyftes som en förutsättning i allt vidare arbete.

Det efterfrågades också fördjupade dialoger med de barn och vårdnadshavare som direkt berörs av eventuella förändringar, samt fortsatt transparens i process och beslutsunderlag.

Samarbete över nämndgränser och mellan förvaltningar lyftes som en viktig förutsättning för att hantera frågor som rör lokaler, underhåll och samhällsplanering.

Bilaga 3 Sammanställning av enkät till allmänheten 1–12 april 2026

Enkäten har sammanställts fråga för fråga samt med sammanfattning av fritextsvar

Vilket område bor du i? (754 svar)

Vilket område bor du i?	Antal svar	Andel
Blåsut	108	14,32%
Brålanda	59	7,82%
Centrala Vänersborg (inklusive Mariedal och Tärnan)	187	24,80%
Frändefors	76	10,08%
Gestad/Skerrud	22	2,92%
Mulltorp	16	2,12%
Onsjö	92	12,20%
Rösebo	7	0,93%
Sundals-Ryr	5	0,66%
Vargön (inklusive Granås och Halleberg)	114	15,12%
Vänersnäs	3	0,40%
Väne-Ryr	19	2,52%
Öxnered	46	6,10%

Vad är viktigast för dig, att förskola och/eller skola finns (734 svar)

- Inom mitt boendeområde: 406 svar (55,3 %)
- Mycket nära hemmet: 186 svar (25,3 %)
- På vägen till exempel arbete, studier, kollektivtrafik: 109 svar (14,9 %)
- Annat: 21 svar (2,9 %
- Ingen åsikt: 12 svar (1,6 %)

Vad är viktigast i ditt barns (eller familjens) vardag att ta hänsyn till om förändringar behöver göras i kommunens förskole- och skolstruktur? (610 svar)

I fritextsvaren framhålls trygghet och kontinuitet som centrala för barns vardag. Särskild vikt läggs vid stabila relationer till pedagoger, möjligheten att få vara kvar i kända miljöer samt kontinuitet i personal- och barngrupper, framför allt för yngre barn. Många lyfter även barngruppers storlek och personaltäthet som avgörande, där mindre grupper beskrivs ge bättre förutsättningar för att varje barn ska bli sett och för att skapa arbetsro och trygghet. Resväg och vardagslogistik återkommer också som viktiga aspekter. Korta och säkra resvägar till förskola och skola lyfts i relation till barns självständighet och familjers möjlighet att få vardagen att fungera, särskilt när längre resvägar riskerar att påverka tidsåtgång och ork. Vidare uppmärksammas barns olika behov och sårbarhet, där förutsägbarhet och stabilitet beskrivs som särskilt betydelsefullt för barn som har svårt med förändringar eller är i behov av särskilt stöd. Även den fysiska och pedagogiska miljöns betydelse betonas. Ändamålsenliga lokaler, god utemiljö, tillgång till grönområden och möjlighet till rörelse beskrivs som viktiga faktorer för att skapa miljöer som främjar lugn, trygghet och lärande.

Finns det något du är särskilt orolig för om kommunens förskole- eller skolstruktur förändras? (588 svar)

Respondenterna uttrycker en tydlig oro för att förändringar i förskole- och skolstrukturen kan leda till större barngrupper och minskad personaltäthet. Många

beskriver risker för att barn inte blir sedda i samma utsträckning, med följder såsom ökad stress, högre ljudnivåer och sämre studiero. Även konsekvenser för personalens arbetsmiljö lyfts, där en högre belastning bedöms kunna påverka både kontinuitet och kvalitet i verksamheten.

Längre resvägar och ökade transporter framhålls som ett annat riskområde. Respondenterna beskriver oro för längre restider, särskilt för yngre barn, samt hur detta kan påverka barns ork, fritid och vardagsrytm. Trafiksäkerhet och skolskjutsens funktion lyfts återkommande som viktiga aspekter vid förändringar som innebär ökat resande.

Flera svar berör risken för förlorad trygghet och brutna relationer, exempelvis när barn separeras från kompisar eller pedagoger vid flytt eller sammanslagning av verksamheter. Detta beskrivs som särskilt problematiskt för barn som är känsliga för förändringar och i behov av stabila sammanhang. Därtill uttrycks oro kopplad till centralisering, där nedläggning av mindre enheter bedöms kunna få konsekvenser för mindre orters attraktivitet och leda till upplevda ojämlika förutsättningar mellan tätort och landsbygd.

Slutligen återkommer farhågor kring kortsiktighet i beslutsfattandet. Respondenter pekar på risker med snabba beslut utan långsiktigt perspektiv, bristande information och osäkerhet kring hur förändringar påverkar barns vardag och välbefinnande.

Vilka möjligheter ser du om kommunen behöver tänka nytt kring hur förskolor och skolor används i framtiden? (564 svar)

I fritextsvaren beskrivs minskande barnkullar av många som en möjlighet att stärka kvaliteten i verksamheten genom mindre barngrupper och ökad personaltäthet. Respondenter pekar på att detta kan ge bättre förutsättningar för pedagogiskt arbete, mer tid för individuellt stöd och en ökad närvaro kring varje barn.

Flera svar lyfter även möjligheter kopplade till en mer ändamålsenlig användning av lokaler, exempelvis genom anpassning efter faktiska behov, samutnyttjande med andra verksamheter eller omställning till annan kommunal användning. Detta beskrivs kunna bidra till en mer effektiv och flexibel organisering.

En förbättrad arbetsmiljö framhålls som ytterligare en möjlig effekt, där mindre grupper och stabilare organisation kan minska stress, behovet av vikarier och skapa bättre kontinuitet i verksamheterna. Samtidigt nämns möjligheter att utveckla lärmiljöerna genom satsningar på trygga och ändamålsenliga lokaler, förbättrade utemiljöer och närhet till natur, vilket beskrivs kunna bidra till lugnare och mer strukturerade sammanhang för barnen.

Samtidigt uttrycker vissa respondenter osäkerhet kring vilka möjligheter som faktiskt kan realiseras, särskilt om förändringar uppfattas som främst besparingsåtgärder snarare än kvalitetsfrämjande insatser.

Vad tycker du är viktigt för att alla barn i kommunen ska få så likvärdiga förutsättningar som möjligt? (540 svar)

I fritextsvaren betonas likvärdig tillgång till resurser som en grundläggande förutsättning för att alla barn ska ges samma möjligheter. Särskild vikt läggs vid tillräcklig personaltäthet, tillgång till utbildad och kompetent personal samt resurser för stöd och anpassningar när behov uppstår. Dessa faktorer beskrivs som centrala för att verksamheten ska kunna möta barns olika förutsättningar.

Trygga och stabila lärmiljöer lyfts också fram som avgörande. Små och överskådliga sammanhang, tydlig struktur, arbetsro samt låga ljudnivåer beskrivs som viktiga för att skapa förutsägbarhet och trygghet i barns vardag. I detta sammanhang betonas även tydliga rutiner som en del av ett likvärdigt utbildningssammanhang.

Vidare uppmärksammas barns olika behov, där behovsanpassad undervisning, tidiga insatser och förutsägbarhet beskrivs som särskilt betydelsefullt för barn som har svårt med förändringar. Slutligen framhålls geografisk likvärdighet som en central aspekt, där möjligheten att ta del av förskola och skola med rimliga resvägar, oavsett bostadsort, ses som en del av likvärdiga uppväxt- och utbildningsvillkor.

Vad har vi inte frågat om som du tycker är viktigt att vi tar med oss i det fortsatta arbetet? (344 svar)

Respondenterna betonar betydelsen av kommunikation och delaktighet i samband med förändringar. Respondenter lyfter behovet av tydlig, tidig och transparent information samt önskemål om dialog med vårdnadshavare för att skapa förståelse och förankring inför beslut.

Långsiktighet i planeringen framhålls som centralt. Flera svar pekar på vikten av att se bortom kortsiktiga budgetår och sträva efter förutsägbarhet i organisationen. Återkommande omorganisationer beskrivs som negativt för både barn och verksamhet och något som bör undvikas.

Personalens förutsättningar lyfts också tydligt i svaren. Vikten av att behålla kompetent personal, säkerställa god arbetsmiljö och skapa kontinuitet även vid förändringar beskrivs som avgörande, där personalen ses som en nyckelfaktor för barns trygghet och välmående.

Slutligen betonas ett tydligt barnperspektiv i beslutsfattandet. Respondenter understryker att barns bästa bör väga tungt, att beslut behöver utgå från barns faktiska behov och att förändringar bör genomföras varsamt för att minimera negativa konsekvenser i barns vardag.

Bilaga 4 Referensgrupp personalorganisationerna

Protokoll från Vänersborgs kommun Förvaltningens samverkansgrupp (FSG), Barn- och utbildningsförvaltningen, tisdag 21 april 2026.

§ 1

Skyddskommittépunkt

Översyn av förskole- och grundskoleorganisationen

Förvaltningschef inleder mötet med att referera till tidigare föredragningar på FSG gällande översynen. I detta skede håller förvaltningen på att sammanställa en rapport som beskriver ett nuläge tillsammans med ett antal förslag gällande framtida struktur av förvaltningens verksamhet.

Nedan är en sammanfattning av den dialog som fördes på FSG där fokus var att belysa viktiga aspekter att i nulägesbeskrivning och strukturförslag beakta utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Följande frågeställningar var utgångspunkt:

1. Vad är viktigt att ta i beaktande för att säkerställa en god och säker arbetsmiljö för alla medarbetare och elever?
2. Vilka möjligheter öppnas upp när kommunen behöver tänka nytt kring hur förskolor och skolor används i framtiden?
3. Finns det något särskild oro om kommunens förskole- eller skolstruktur förändras? Om ja, vad?
4. Vad är viktigt för att alla barn i kommunen ska få så likvärdiga förutsättningar som möjligt?

Gemensamt identifierade arbetsmiljöaspekter

Förändringsoro och behov av trygghet

Parterna lyfter gemensamt att organisatoriska förändringar skapar:

- oro bland medarbetare kring uppdrag, framtida organisation och egen roll
- ökad psykosocial belastning vid brist på information

Det finns samsyn kring att tydlig, transparent och kontinuerlig kommunikation är avgörande för att förebygga ohälsa hos medarbetare under processen. FSG:s bild är att medarbetare bland annat med hjälp av förvaltningschefens filmer som publicerats på hemsidan löpande får bra information. Medarbetarna behöver dock framåt i processen få möjlighet att vara mer delaktiga i arbetet.

Organisationsstruktur och arbetsbelastning

Parterna betonar vikten av att, oavsett enhetsstorlek, organisera för arbete i mindre barngrupper/elevgrupper för att säkerställa en hållbar arbetsmiljö. Viktigt att förväntansbilder och arbetssätt ses över och tydliggörs i samband med en eventuellt förändrad struktur. Kommande lagändringar och reformer som påverkar verksamheterna behöver vägas in då det ställer nya krav på verksamheten.

Likvärdighet och stödbehov

Likvärdighet i organisation och resurser lyfts som central, både ur barnens/elevernas och personalens perspektiv.

Kompetens, bemanning och rekrytering

Parterna uttrycker oro för att förändringar i struktur kan påverka både möjligheter att rekrytera samt behålla kompetens. Viktigt att arbetsmiljöperspektiv vägs in i en framtida struktur för att ha förutsättningar att bibehålla och stärka kvalitet i verksamheten.

Fortsatt samverkan, delaktighet och process

Samtliga parter betonar vikten av:

- fortsatt samverkan genom hela processen
- att professionens perspektiv tas tillvara
- strukturer för dialog, exempelvis referensgrupper

Transparens i processen ses som en viktig arbetsmiljöfaktor.

Information om fortsatt process

Nästa steg i översynen är att en slutrapport ska upp för information på barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 18 maj. Än återstår en hel del arbete i rapporten med att sammanställa alla underlag och inspel från de olika referensgrupperna. Förvaltningschef vill att all personal ska ha kännedom om slutrapporten och de olika strukturförslag som förvaltningen för fram till politiken innan kallelsen skickas ut till nämnden den 11 maj. Förvaltningschef kommer därför spela in en film som alla rektorer har fått till sig ska delges all personal senast fredag 8 maj.

Bilaga 5 Enhetskort

Pedagogisk kapacitet Belfragegatans förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Belfragegatans förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	

självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **1 522**	**5**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 120 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
120	**120**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Björkvägens förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Björkvägens förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **2 812**	**3**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Nej. Lokalerna är i grunden inte byggda för förskoleverksamhet och är inte ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 35 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
35	**29**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Blåsut förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Blåsut förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **2 616**	**4**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)
Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.
Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 84 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
84	**82**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Brålanda förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Brålanda förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **11 471**	**3**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga. Vid större renovering bör verksamhetsanpassningar genomföras.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 85 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
85	**79**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Dalaborgs förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Dalaborgs förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalen hyrs av extern hyresvärd.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. **Underhåll av lokalerna regleras av hyreskontraktet.**	

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet, men utformningen är inte fullt ut ändamålsenlig.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beslutat om förbud att bedriva verksamhet i lokalerna från och med 1 januari 2029.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 65 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
65	**65**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Pedagogisk kapacitet Frändefors förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Frändefors förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **3 712**	**4**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 76 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
76	**87**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Gasverksgatans förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Gasverksgatans förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

utveckling, hälsa och välbefinnande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **5 849**	**2**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet, men utformningen är inte fullt ut ändamålsenlig. Vid större renovering bör ytterligare verksamhetsanpassningar genomföras.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 80 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
80	**76**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Granås förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Granås förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	

Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **4 279**	**3**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet, men utformningen är inte fullt ut ändamålsenlig.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 79 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
79	**79**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Hallebergs förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Hallebergs förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **103**	**5**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 92 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
92	**92**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Holmängens förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Holmängens förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **Ingen uppgift om underhållsbehov**	**5**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga. Möjliggör samarbete med efterföljande skolform i samma byggnad.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 85 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
85	**85**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Kastanjevägens förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Kastanjevägens förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **1 767**	**5**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 86 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
86	**90**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Korsgatans förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Korsgatans förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalen hyrs av extern hyresvärd.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. **Underhåll av lokalerna regleras av hyreskontraktet.**	

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet, men utformningen är inte fullt ut ändamålsenlig. Närhet till Vänerskolan möjliggör viktig samverkan med efterföljande skolform för barn med hörselnedsättningar.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 60 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
60	**60**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Pedagogisk kapacitet Lindvägens förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Lindvägens förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **2 632**	**4**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 80 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
80	**84**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Marierovägens förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Marierovägens förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas- Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **2 530**	**4**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 80 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
80	**80**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Mulltorp förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Mulltorp förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **4 344 (inkluderar Mulltorps skola)**	**5**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga. Möjliggör samarbete med efterföljande skolform i samma byggnad.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 40 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
40	**40**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Näckrosvägens förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Näckrosvägens förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **2 790**	**3**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Nej. Lokalerna är i grunden inte byggda för förskoleverksamhet och är inte ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 40 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
40	**34**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Ponnygatans förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Ponnygatans förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **1 603**	**3**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Nej. Lokalerna är i grunden inte byggda för förskoleverksamhet och är inte ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 40 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
40	**46**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Propellergatans förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Propellergatans förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **2 935**	**5**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är byggda för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 126 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
126	**134**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Skerruds förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Skerruds förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **30 333 (inkluderar Skerrud skola)**	**4**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Delar av lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet. De lokaler som förskolan nyttjar är ändamålsenliga. Möjliggör samarbete med efterföljande skolform i samma byggnad.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 45 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
45	**46**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Tenggrenstorps förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Tenggrenstorps förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **1 522**	**4**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 44 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
44	**46**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Vänerparkens förskola 23		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Vänerparkens förskola 23**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalen hyrs av extern hyresvärd.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. **Underhåll av lokalerna regleras av hyreskontraktet.**	

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)
Ja. Lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.
Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 92 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
92	**93**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Pedagogisk kapacitet Vänerparkens förskola 25		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Vänerparkens förskola 25**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalen hyrs av extern hyresvärd.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. **Underhåll av lokalerna regleras av hyreskontraktet.**	

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet och är ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 120 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
120	**114**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Pedagogisk kapacitet Väne-Ryr förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Väne-Ryr förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **2 369**	**3**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är anpassade för förskoleverksamhet, men utformningen är inte fullt ut ändamålsenlig.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 30 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
30	**30**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Åkaregatans förskola		
Reglering (exempel från skollag, läroplan, Agenda 2030)	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Åkaregatans förskola**
Funktionella och flexibla miljöer Skollag 2 kap 35§: Lokaler och den utrustning som behövs för utbildningens syfte ska finnas. Lpfö 18 reviderad 2025: Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.	Kapprum: Varje barn ska ha sin egen plats, och det ska finnas torkskåp.	
	Hemvist: Större rum för samlingar och undervisningsaktiviteter i grupp, mindre rum för mindre sammanhang samt rum för kreativt skapande undervisning.	
	Vila: Möjlighet till vila både inomhus och utomhus, med skyddade platser för vila i vagn.	
	Hygienutrymmen: Tillräckligt med toaletter, inklusive tillgänglighetsanpassad WC och skötbord	
Tillgänglighet och inkludering Skollag 1 kap 8§, Agenda 2030: 4. Skollag 8 kap 8§: Huvudmannen ska se till att barnen erbjuds en god miljö. Lpfö 18: Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.	Lokalerna ska vara tillgängliga för alla barn, oavsett behov och underlätta barngruppernas sammansättning och organisering för att skapa en inkluderande undervisningsmiljö, där alla barn kan delta på lika villkor.	
Stöd för rörelse och fysisk aktivitet Lpfö 18 reviderad 2025: Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till förskolelokalerna. Barnen bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.	Lokalerna bör vara utformade så att de främjar rörelseglädje och möjliggör olika former av fysisk aktivitet, både inomhus och utomhus.	
Trygghet och hälsa Lpfö 18: Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande.	Lokalerna ska bidra till att skapa en trygg och säker plats där barn och personal trivs, utvecklas och känner trygghet. Detta omfattar både den fysiska och den psykosociala miljön.	

Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.		
Stöd för dokumentation och reflektion Skollag 4 kap 4§ Lpfö 18: Systematiskt kvalitetsarbete	Det ska finnas utrymmen och möjligheter för pedagoger att dokumentera, följa upp och analysera varje barns utveckling och lärande, i enlighet med läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete.	
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034) **3 523**	**2**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Nej. Lokalerna är i grunden inte byggda för förskoleverksamhet och är inte ändamålsenliga.

Utifrån den bedömda ändamålsenligheten och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 40 platser.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
40	**28**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Blåsut skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Blåsut skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi. Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	

hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.		
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **18 175**	2.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är delvis anpassade för årskurs F-6. Skolan är i flera fristående byggnader. Ett av husen saknar hiss och är därför inte tillgängligt för alla. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att slöjdsalar och hem- och konsumentkunskapssal saknas. För slöjd och hem- och konsumentkunskap sker undervisning på Öxnered skola.

Verksamhetsanpassningar kan krävas när den externa modulen behöver avetableras.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogisk kapacitet till 182 elever (7 klasser *26 elever = 182 elever).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
182	**145**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Brålanda skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Brålanda skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material	

påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **57 483**	3.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är delvis anpassade för årskurs F-6. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att hem- och konsumentkunskapssal och undervisningssal för laborationer saknas. Undervisning i hem- och konsumentkunskap sker på Dalboskolan. Idrottsundervisning och musikundervisning bedrivs i närliggande lokaler.

Fritidshemmets lokaler finns idag delvis i tillfälliga moduler.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 175 elever (7 klasser *25 elever = 175 elever). Den pedagogiska kapaciteten begränsas av att ett klassrum tas i anspråk för personalarbetsrum och att klassrum används som matsal.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
175	**279**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Frändeskolan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Frändeskolan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både	

experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog,	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **88 089**	2.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är delvis anpassade för årskurs F-6. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att hem- och konsumentkunskapssal, slöjdsalar och undervisningssal för laborationer saknas. Undervisning i hem- och konsumentkunskap och slöjd sker på Dalboskolan. Matsalar i Dalboskolan används. Skolan saknar ljudisolerad sal för musikundervisning med förvaringsmöjligheter för instrument.

Trafikmiljön kring skolan är ett bekymmer då mängden bilar har ökat de senaste åren.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogisk kapacitet till 260 elever (13 klassrum *25 elever = 260 elever). Den pedagogiska kapaciteten begränsas på grund av ventilationen i klassrummens kapacitet. Den pedagogiska kapaciteten baseras på att utrymmen också används i Dalboskolan.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
260	**233**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Granåsskolan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Granås skolan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	

kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.		
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **11 308**	4.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs F-6. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att undervisningssal för laborationer saknas. Möjligheter för hem- och konsumentskap är begränsade.

Fritidshemmet lokaler finns idag delvis i tillfällig modul. Om modul tas bort saknas egen sal för musikundervisning.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 322 elever (14 klasser*23 elever = 322 elever). Pedagogisk kapacitet begränsas av tillgång till matsal.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
322	**413**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Holmängenskolan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Holmängenskolan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	

Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	

lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.		
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan. Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **Ingen uppgift om underhållsbehov**	5.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är fullt ut anpassade för årskurs F-6.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 525 elever (21 klasser*25 elever = 525 elever). När förskolan nyttjar en del av lokalerna beräknas kapaciteten till 400 elever (16 klasser*25 elever = 400).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
525 **400 (inkl förskola)**	**525** **400 (inkl förskola)**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Mariedalskolan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Mariedalskolan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi. Laborativa utrymmen och lokaler och material för både	

experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	

Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **14 108**	3.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs F-6 och delvis för anpassad grundskola åk 1-6. Dock är idrottssal i källarplan inte tillgänglighetsanpassad för alla elever. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att undervisningssal för laborationer och undervisningssal hem- och konsumentkunskap saknas. Undervisning i idrott- och hälsa bedrivs för åk 6 på Sportcentrum.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 384 elever (beräknad på 16 grundskoleklasser * 24 elever = 384 elever).

En årskurs, större delen av anpassad grundskola och fritidshemmet är idag i externt inhyrda lokaler.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
384	**397**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Mulltorp skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Mulltorp skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material	

påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan. Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **4 344**	5.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att hem- och konsumentkunskapssal, slöjdsalar och undervisningssal för laborationer saknas. Undervisning i slöjd sker på Rånnum skola. Idrottsundervisning för årskurs 4-6 sker i Fyrkanten, Vargön. Skolan saknar ljudisolerad sal för musikundervisning med förvaringsmöjligheter för instrument.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogisk kapacitet till 60 elever (3 klassrum*20 elever = 60 elever).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
60	**60**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Onsjöskolan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Onsjöskolan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både	

experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	

Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **9 417**	5.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs F-6. Skolan har ett underskott i lokaler i form av att undervisningssal för laborationer saknas.

Fritidshemmets lokaler finns idag delvis i tillfälliga moduler.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 308 elever (14 klasser*22 elever). Den pedagogiska kapaciteten begränsas av att klassrum idag används som lärararbetsrum, musiksal och bildsal.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
308	**388**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Rånnum skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Rånnum skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi. Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material	

påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **14 201**	4.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs F-6. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att undervisningssal för laborationer saknas. För hem- och konsumentkunskap finns endast ett pentry i samma utrymme som matsalen. Skolan saknar ljudisolerad sal för musikundervisning med förvaringsmöjligheter för instrument.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 175 elever (7 klasser*25 elever = 175 elever). Den pedagogiska kapaciteten begränsas av att ett klassrum används för skolbiblioteket och ett klassrum används för att möjliggöra halvklass.

Musik- och kulturskolan disponerar en del av byggnadens lokaler.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
175	**273**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Rösebo skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Rösebo skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	

kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.		
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2035): 3 298	4.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är delvis anpassade för årskurs F-3 Skolan har ett underskott på lokaler i form av att hem- och konsumentkunskapssal, slöjdsalar, idrottssal och undervisningssal för laborationer saknas. Undervisning i slöjd och idrott- och hälsa bedrivs i Frändefors. Elevhälsan saknar egna utrymmen.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogisk kapacitet till 20 elever (1 klassrum*20 elever = 20 elever).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
20	**28**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Skerrud skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Skerrud skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	

kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.		
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **30 333**	2.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är delvis anpassade för årskurs F-6. Skolan har ett underskott på lokaler i form av att hem- och konsumentkunskapssal, slöjdsalar och undervisningssal för laborationer saknas. Undervisning i hem- och konsumentkunskap och slöjd bedrivs på Dalboskolan. Det saknas grupprum. Skolan saknar ljudisolerad sal för musikundervisning med förvaringsmöjligheter för instrument.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 80 elever (4 klassrum*20 elever = 80 elever).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
80	**60**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Tärnan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Tärnan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	

hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.		
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **21 370**	2.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs F-6. En större matsal saknas, och eleverna äter i två av hemvisterna. Skolgården som tillhör skolan är belägen mellan huskropparna och kan inte alltid användas fullt ut på grund av att verksamhet pågår i klassrummen runt om. Skolgården är inte fullt ut anpassad för F-6.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 396 elever (18 klasser*22 elever).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
396	**420**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Öxnered skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Öxnered skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material	

påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan. Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **4 635**	5.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är fullt ut anpassade för årskurs F-6.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 525 elever (21 klasser*25 elever = 525 elever). När förskolan nyttjar en del av lokalerna beräknas kapaciteten till 350 elever (14 klasser*25 elever = 350).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
525 **350 (inkl. förskola)**	**525** **350 (inkl. förskola)**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Dalboskolan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Dalboskolan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning,	

experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning		

till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **149 920**	**3**

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs 7-9.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 336 elever (12 klasser *28 elever = 336 elever). Den pedagogiska kapaciteten begränsas av matsalsytan, slöjdsalar och WC.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
336	**446**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Silvertärnan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Silvertärnan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning,	

experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning		

till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **12 362**	4.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs 7-9. Undervisning i idrott- och hälsa bedrivs på sportcentrum och i Holmängenskolan. Har endast atriumgårdar att tillgå som skolgård/utemiljö vilka inte alltid kan användas fullt ut på grund av att verksamhet pågår i klassrummen runt om.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 420 elever (beräknat på 15 klasser*28 elever). Antalet WC begränsar kapaciteten till 420.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
420	**480**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Torpaskolan		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Torpaskolan**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning,	

experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning		

till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **32 410**	4.

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Ja. Lokalerna är anpassade för årskurs 7-9 och delvis för anpassad grundskola årskurs 7-9. Undervisning i idrott- och hälsa bedrivs på Sportcentrum.

För anpassad grundskola finns behov av ytterligare RWC och även ytterligare verksamhetsanpassningar.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 386 elever (12 klasser* 28 grundskoleelever + 50 elever i anpassad grundskola).

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 420 elever (15 klasser* 28 grundskoleelever).

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
386 (inklusive anpassad grundskola)	**504**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

Pedagogisk kapacitet Vänerparkens skola		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Vänerparkens skola**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning,	

experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.	material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	
Skolgård/utemiljö		

Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan. Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Extern fastighetsägare	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. **Underhåll av lokalerna regleras av hyreskontraktet.**	

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Lokalerna är delvis anpassade för årskurs 7-9. Vissa begränsningar utifrån tillgänglighetssynpunkt. Skolbiblioteket i finns i korridorsutrymme med böcker i låsbara skåp. Idrottsundervisning bedrivs på Sportcentrum. Musikundervisning bedrivs i musikskolans lokaler på Mötesplats Vänersborg.

Utifrån antal klassrum och lokalernas förutsättningar bedöms den pedagogiska kapaciteten till 234 elever (9 klasser*26 elever). Den pedagogiska kapaciteten inkluderar inhyrda klassrum i Mötesplats Vänersborg.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
234 (inkl. inhyrda klassrum i Mötesplats Vänersborg)	**188 (exkl. inhyrda klassrum i Mötesplats Vänersborg)**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Pedagogisk kapacitet Vingen		
Reglering: Läroplan, skollag, Agenda 2030, förordningar	**Förutsättningar för likvärdig utbildning**	**Vingen**
Skollagen 1 kap. § 4, Agenda 2030, Mål 4 Skolan ska vara **tillgänglig** för alla oavsett funktionsnedsättning.	Skolans lokaler ska undanröja hinder för elevers olika funktionsvariationer, RWC, hissar, ramper, utrymningsvägar är exempel på anpassningar som skapar inkluderande lokaler.	
Skollagen 3 kap. § 5 samt 3 kap. § 8-12 **Extra anpassningar** är en mindre ingripande stödinsats, som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. **Särskilt stöd** får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Särskilt stöd kan ges enskilt eller i grupp.	Lokaler som möjliggör indelning i olika elevgrupperingar i eller i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshemmet. Lokaler för enskild undervisning i anslutning till den elevgrupp eleven tillhör i skola och/eller fritidshem.	
Skollagen 2 kap. § 24 Använda **skolbibliotek** och ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten skolbibliotekets verksamhet ska används som en del i undervisningen.	Lokaler för biblioteksverksamhet och utrymmen för bibliotekspersonal	
Utrymmen för personal, inkluderar personalrum, mötesrum, arbetsrum, och lokaler för andra personalkategorier så som studie- och yrkesvägledare.	Det krävs utrymmen för personalrum, mötesrum och arbetsrum. Det krävs utrymmen för samtal och gemensamma möten i olika grupperingar.	
Skollag 10 kap. 4§ **Bild**: Eleverna ska ha tillgång till verktyg och material för teckning, måleri, modellering och konstruktioner samt för fotografering och annat digitalt arbete med bilder. Enligt kursplan för bild.	Undervisningslokal med laborativa utrymmen och lokaler som inhyser både utrustning, material för undervisning i bild, form och foto, film digitalt och analogt. Åk 1-9.	
Skollag 10 kap. 4§ **Naturorienterande ämnen:** systematiska undersökningar och experiment utveckla förståelse för att påståenden kan prövas och att kunskaper i fysik växer fram med	Undervisningslokal för kemi, fysik och biologi Laborativa utrymmen och lokaler och material för både utrustning, material med godkända säkerhetsanpassningar för verksamheten. Åk 1–9.	

hjälp av naturvetenskapliga arbetsmetoder, utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg. Enligt kursplaner för kemi, fysik, biologi.		
Skollag 10 kap. 4§ **Hem- och konsumentkunskap** enligt kursplan	Lokaler med vitvaror i kök, tvätt samt annan hushållsutrustning och förbrukningsvaror Åk 1-9, samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Idrott och hälsa:** Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. Idrott och hälsa enligt kursplan.	Idrottshall med tillgång till utrustning ute och inne för olika idrotter och rörelse. Tillgång till simhall åk F-9 samt fritidshem.	
Skollag 10 kap. 4§ **Sld:** Formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Slöjd enligt kursplan.	Lokaler och material för slöjd i olika former och material. Lokalen måste vara säker, utrusning och maskiner för undervisningen.	
Skollag 10 kap. 4§. **Mu**: Sång och spel i olika former. Musik enligt kursplan.	Ljudisolerade utrymmen där det finns både digitala och analoga instrument. Salar och rum anpassade för ensemblespel, klassundervisning och produktion mm. Åk 1–9, samt fritidshem	
Skollag 14 kap. **Fritidshemmet:** Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.	Fritidshemmet behöver lokaler och lärmiljöer som främjar kreativt skapande, fysisk aktivitet, socialt samspel och vila. Det behöver finnas tillräckligt med förvaringsutrymme för material som är synligt och tillgängligt för eleverna att använda på eget initiativ arbeta i längre kreativa processer	
Skollag 2 kap. 25§ **Elevhälsan:** Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare. Huvudmannen måste organisera elevhälsan så att det finns tillgång till de olika yrkeskategorierna i	Lokaler för att utföra elevhälsoarbete även enligt regleringar enligt HSL (sekretess och utrustning).	

den omfattning som behövs för att eleverna ska få det stöd de behöver.		
Skolgård/utemiljö Boverkets allmänna råd: Friytan bör placeras i direkt anslutning till lokaler för förskoleklass, årskurs 1-6, fritidshem. Eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan. Friytan bör placeras i direkt eller i nära anslutning till lokaler för årskurs 7-9 och eleverna bör självständigt kunna ta sig mellan byggnadsverket och friytan.		
Teknisk status Lokalförsörjningspolicy Vänersborgs kommun: ”Samhällsbyggnadsnämnden äger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler”.	Välvårdade lokaler krävs för att säkerställa en frisk miljö för barn och personal. Lokalernas tekniska status samt underhållsbehov i tkr på 10 års sikt (2025-2034): **5 330**	

Är lokalerna ändamålsenliga? (Sammanvägd bedömning)

Delvis. Beroende på vilken verksamhet som ska vara i lokalerna.

Större studiehall används som matsal.

Pedagogisk kapacitet är bedömt till 120 elever utifrån antalet WC. Om WC kan nyttjas på Silvertärnan eller Tärnanskolan så är kapaciteten 200 elever, baserat på 8 klassrum*25 elever.

Pedagogisk kapacitet	Teknisk kapacitet
120 eller 200	**120 eller 200**

Är lokalerna ändamålsenliga?

Ja	Delvis	Nej

Färgskala teknisk status

5. Mycket bra	4. Bra	3. Ok	2. Dålig	1. Mycket dålig

§ 234

Samverkansavtal Vänersborg och Trollhättan gällande överförmyndarverksamhet

KS 2025/379

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner samverkansavtal med Trollhättans stad i enlighet med upprättat förslag. Verksamheten ska benämnas *Överförmyndarsamverkan Trollhättan-Vänersborg*.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att tillsammans med kommundirektören underteckna avtalet.

Bilaga/bilagor

Bilaga 2: Samverkansavtal Vänersborg och Trollhättan gällande överförmyndarverksamhet

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun och Trollhättans stad har under det senaste året fört en dialog om att inleda en samverkan för kommunernas överförmyndarverksamhet. En gemensam utredning har under våren 2026 tagits fram genom en extern utredare.

Utredningen pekar på att det finns goda förutsättningar för att bilda en gemensam överförmyndarorganisation och att en samverkan på sikt kommer leda till minskad sårbarhet, ökad effektivitet och rättssäkerhet.

Ett förslag till samverkansavtal som bland annat reglerar finansiering, organisering och insyn har tagits fram där det föreslås att Trollhättans stad ska vara värdkommun för verksamheten och Vänersborgs kommun ska vara samverkanskommun.

Kommunfullmäktige föreslås godkänna avtalet.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026 § 165
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-09

- Samverkansavtal Vänersborg och Trollhättan gällande överförmyndarverksamhet
- Överförmyndarnämndens beslut 2026-08-18 § 66
- Remiss av förslag till samverkansavtal
- Utredning gemensam överförmyndarorganisation för Trollhättan och Vänersborg
- Förvaltningens samverkansgrupp FSG Protokoll 2026-08-27 §1 Skyddskommittépunkt - Dialog kring samverkan inom överförmyndarverksamheten

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Göran Svensson (MBP) yrkade på att ärendet skulle återremitteras på grund av undermålig utredning.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag och Göran Svenssons (MBP) återremissyrkande.

Ordföranden frågade först om ärendet skulle återremitteras eller avgöras idag och fann genom acklamation att kommunstyrelsen beslutat att ärendet skulle avgöras idag.

Ordföranden konstaterade sedan att det fanns ett förslag till beslut kvar nämligen kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag och fann genom acklamation att kommunstyrelsen bifallit förslaget.

§ 165

Samverkansavtal Vänersborg och Trollhättan gällande överförmyndarverksamhet

KS 2025/379

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner samverkansavtal med Trollhättans stad i enlighet med upprättat förslag. Verksamheten ska benämnas *Överförmyndarsamverkan Trollhättan-Vänersborg*.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att tillsammans med kommundirektören underteckna avtalet.

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun och Trollhättans stad har under det senaste året fört en dialog om att inleda en samverkan för kommunernas överförmyndarverksamhet. En gemensam utredning har under våren 2026 tagits fram genom en extern utredare.

Utredningen pekar på att det finns goda förutsättningar för att bilda en gemensam överförmyndarorganisation och att en samverkan på sikt kommer leda till minskad sårbarhet, ökad effektivitet och rättssäkerhet.

Ett förslag till samverkansavtal som bland annat reglerar finansiering, organisering och insyn har tagits fram där det föreslås att Trollhättans stad ska vara värdkommun för verksamheten och Vänersborgs kommun ska vara samverkanskommun.

Kommunfullmäktige föreslås godkänna avtalet.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-09
- Samverkansavtal Vänersborg och Trollhättan gällande överförmyndarverksamhet
- Överförmyndarnämndens beslut 2026-08-18 § 66
- Remiss av förslag till samverkansavtal

- Utredning gemensam överförmyndarorganisation för Trollhättan och Vänersborg
- Förvaltningens samverkansgrupp FSG Protokoll 2026-08-27 §1 Skyddskommittépunkt - Dialog kring samverkan inom överförmyndarverksamheten

2026-10-09

Dnr: KS 2025/379

Handläggare
Pernilla Bertilsson
pernilla.bertilsson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Samverkansavtal mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans stad avseende gemensam överförmyndarorganisation

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner samverkansavtal med Trollhättans stad i enlighet med upprättat förslag. Verksamheten ska benämnas *Överförmyndarsamverkan Trollhättan-Vänersborg.*

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att tillsammans med kommundirektören underteckna avtalet.

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun och Trollhättans stad har under det senaste året fört en dialog om att inleda en samverkan för kommunernas överförmyndarverksamhet. En gemensam utredning har under våren 2026 tagits fram genom en extern utredare.

Utredningen pekar på att det finns goda förutsättningar för att bilda en gemensam överförmyndarorganisation och att en samverkan på sikt kommer leda till minskad sårbarhet, ökad effektivitet och rättssäkerhet.

Ett förslag till samverkansavtal som bland annat reglerar finansiering, organisering och insyn har tagits fram där det föreslås att Trollhättans stad ska vara värdkommun för verksamheten och Vänersborgs kommun ska vara samverkanskommun.

Kommunfullmäktige föreslås godkänna avtalet.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndaren är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet vars huvudsakliga uppgift är att säkerställa en rättssäker och likvärdig behandling av de personer som av olika anledningar har begränsade möjligheter att bevaka sina egna intressen. Detta görs genom rekrytering, utbildning och tillsyn av gode män, förvaltare eller förmyndare (så kallade ställföreträdare). Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för överförmyndarens verksamhet.

Kommunerna kan välja att utse ensam överförmyndare eller att inrätta en nämnd, som i sin tur har möjlighet att delegera flera typer av beslut till tjänstepersoner inom verksamheten.

Riksdagen har fattat beslut som innebär flera större förändringar för överförmyndarverksamheten med ikraftträdande den 1 juli 2026. Bland annat kommer vissa typer av beslut flyttas från tingsrätt till kommun. Ärendemängden för kommunerna kommer att öka.

Bakgrund

Överförmyndarhandläggning är en verksamhet som kommuner mer och mer samverkar kring. I Västra Götalandsregionen samverkar 80 % av kommunerna med andra kommuner, antingen genom en gemensam nämnd eller genom avtal enligt kommunallagen 9 kap § 39. Eftersom överförmyndarverksamhet i hög grad saknar politiska inslag och också är en förhållandevis liten del av en kommuns verksamhet har denna uppgift blivit ett naturligt område för kommuner att samverka kring.

Motiven för att samverka är främst att minska sårbarheten, säkra kompetensförsörjningen och öka effektiviteten och rättssäkerheten. Dessa motiv var också bakgrunden till den förstudie som Trollhättans stad lät genomföra under 2025. Förstudien syftade till att utreda vilka alternativ till samverkan som fanns med närliggande kommuner. Förstudien slog fast att en samverkan med Vänersborg vore det mest naturliga alternativet. Under 2025–2026 har därför kommunerna fört en dialog och tillsammans låtit en extern utredare lämna förslag på ett samverkansavtal som bland annat reglerar finansiering, insyn, och organisering. Utredaren har i utredningen haft en dialog och givit de båda kommunerna möjlighet att lämna inspel och sin syn på den samma. Efter utredningens färdigställande har båda kommunerna visat intresse att gå vidare genom att ingå samverkan i enlighet med förslaget till samverkansavtal.

Generell avtalssamverkan

Avtalssamverkan är ett sätt för kommuner att samarbeta och ta del av varandras kompetenser och resurser samtidigt som budgetansvar och huvudmannaskap förblir oförändrat. Det kan handla om handläggning inom ett specifikt område eller särskilda specialistuppgifter, förutsatt att uppgiften ligger inom kommunens allmänna befogenhet. Avtalssamverkan tillåter anställda i värdkommunen att fatta beslut på delegation. Avtalssamverkan regleras i kommunallagen kap 9 § 39.

Med avtalssamverkan behåller varje kommun en ansvarig nämnd som i sin tur har en skyldighet att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och fullmäktiges riktlinjer.

Den kommun som med ett avtal förpliktigar sig att utföra uppgifter åt en eller flera andra kommuner benämns som värdkommun och övriga kommuner benämns som samverkanskommuner. Vid en avtalssamverkan är det vanligt att värdkommunen blir arbetsgivare. Det innebär att tjänstepersonerna ingår i värdkommunens tjänstemannaorganisation. Värdkommunen ansvarar för rekrytering av personal. Värdkommunen ansvarar i övrigt för arbetsmiljön och personalpolitiken för de anställda.

Avtalet

Förslaget till avtal innebär bland annat följande:

- Vänersborgs och Trollhättans tjänstemannaorganisation slås ihop till ett gemensamt kontor med Trollhättan stad som värdkommun. Alla anställda överförmyndarhandläggare kommer fortsättningsvis vara anställda av Trollhättans stad efter en verksamhetsövergång.

- Kostnaderna fördelas enligt följande:
  50 % av kostnaderna fördelas proportionerligt efter antalet invånare i respektive kommun den 1 januari året före verksamhetsåret.
  Övriga 50 % av kostnaderna fördelas proportionerligt efter antalet ärenden i respektive kommun den 1 januari året före verksamhetsåret.
- Det nya gemensamma överförmyndarkontoret ska benämnas *Överförmyndarsamverkan Trollhättan-Vänersborg.*
- Avtalet ska gälla från och med den 1 januari 2027 fram till den 31 december 2030. Sammanslagningen av verksamheterna bedöms kunna vara på plats den 1 juli 2027.

I övrigt reglerar avtalet alla de uppgifter och ansvar som åligger värdkommunen och samverkanskommunen.

Följder av samverkan

Erfarenheterna visar att samverkan har en positiv påverkan för utveckling av verksamheten. Det finns få exempel på när kommuner har valt att utträda ur samverkan och bedriva det i egen regi. Konsekvenserna för ställföreträdare och huvudmän torde vara få eftersom den geografiska närheten succesivt har minskat då de flesta ärendena hanteras via e-post eller telefon. För de förtroendevalda kommer det inte innebära stora förändringar eftersom nämnderna kommer behållas.

En större personalgrupp kommer däremot på sikt innebära ett utökat kunskapsutbyte mellan de anställa, möjlighet till specialisering och krafter till att utveckla och effektivisera verksamheten. Detta är också särskilt gynnsamt med anledning av förändringar i föräldrabalken som ger nya uppgifter åt kommunerna.

I takt med att befolkningen åldras är det troligt att behoven av godemän och förvaltare kommer öka. En mer robust organisation borgar för att kunna omhänderta och säkerställa en rättssäker och effektiv handläggning.

Utredningen lyfter också fram ett antal farhågor baserat på dialog med verksamheterna och som behöver hanteras: oro för minskad lokalkännedom, risk för mer opersonlig service, otydlig ansvarsfördelning, kulturkrockar och tekniska utmaningar vid införandet. Dessa risker bedöms dock vara hanterbara genom tydlig styrning, god kommunikation, gemensamma rutiner, realistisk planering och ett strukturerat införandeprojekt.

Fortsatt arbete

Under förutsättning av båda kommunerna undertecknar avtalet kommer en process för sammanslagning att börja. En framgångsrik sammanslagning förutsätter ett noggrant förarbete där nya gemensamma handläggningsrutiner, mallar och arbetssätt tas fram. Likaså är det viktigt att delegeringsordningarna överensstämmer eftersom tjänstepersonerna förutsätts arbeta för båda nämnderna. Förvaltningen bedömer att samverkan kan gå i full operativ drift den 1 juli 2027 under förutsättning att de båda kommunerna godkänner samverkansavtalet under hösten 2026.

Personalfrågor

Vid samverkans uppstart sker personalövergångar från samverkanskommunen till värdkommunen enligt reglerna i 6 b § LAS och 28 § MBL.

Sammanslagningen innebär att kontoret består av 8 handläggare, vilket utredaren anser ger en godtagbar ärendemängd per handläggare under nuvarande omständigheter. Däremot är det troligt att personalstyrkan på sikt kan behöva utökas med anledning av att överförmyndarnämnden får fler uppgifter genom lag samt att det är troligt att behovet av fler ställföreträdare kommer öka i takt med demografiska förändringar. En samverkan ger dock möjligheter att verksamheten på sikt kan samla kraft för att optimera handläggningen genom nya mer effektiva arbetsmetoder.

Förvaltningen bedömer därför att samverkan kan starta med nuvarande bemanning med stöd av en projektledarresurs som leder införandeprojektet och stöttar verksamheten i etableringsfasen.

Behov av chefskap och arbetsledning av det dagliga arbetet kommer fortsatt utredas av värdkommunen.

Beredning

Överförmyndarnämnden har remitterats förslag till samverkansavtal.

Underlag

Samverkansavtal mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans stad avseende överförmyndarverksamhet.

Utredning gemensam Överförmyndarorganisation för Trollhättan och Vänersborg, WJ Konsult i Lidköping AB.

Lena Tegenfeldt

Kommundirektör

Bilagor

Yttrande Överförmyndarnämnden.

Sändlista

Överförmyndarnämnden

Trollhättans stad

Handläggare av ärendet

Samverkansavtal

Parter

Nedanstående parter har idag träffat följande avtal om samverkan.

Trollhättans stad (org.nr 212000-1546)

Vänersborgs kommun (org.nr 212000-1538)

Avtalet gäller samverkan inom överförmyndarverksamheten genom ett gemensamt överförmyndarkontor.

Inledning

Avtalet reglerar av parterna överenskommen operativ drift av den överförmyndarverksamhet som kommunerna är ålagda att sköta enligt 19 kap föräldrabalken och är upprättat med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen om avtalssamverkan mellan kommuner och 19 kap 14 § föräldrabalken om delegering över kommungränser.

Trollhättan ska vara värdkommun för samverkan och benämns i fortsättningen ”***värdkommunen***”.

Vänersborg benämns i fortsättningen ”***samverkanskommunen***”.

Verksamheten ska vara i drift den 1 juli 2027.

Samverkansorganisationen ska kallas Överförmyndarsamverkan Trollhättan-Vänersborg (förkortas ÖFS Trollhättan-Vänersborg), och bildar tillsammans ett samverkanskontor.

ÖFS Trollhättan-Vänersborg har sitt säte och arbetsställe i Trollhättans stad. De tjänstepersoner som arbetar inom ÖFS Trollhättan-Vänersborg ska ingå i Trollhättans stads tjänstemannaorganisation och Trollhättans stad ska vara deras arbetsgivare.

Värdkommunen och samverkanskommunen ska var och en utse sin egen överförmyndarnämnd.

Samverkanskommunens övergripande och yttersta ansvar för överförmyndarverksamheten kan inte överlåtas och har inte genom detta avtal överlåtits till värdkommunen.

1. Syfte

1.1 Syftet med avtalet är att

- uppnå en kostnadseffektiv och högkvalitativ verksamhet
- säkerställa att de uppgifter som omfattas av avtalet kan utföras med kontinuitet och rättssäkerhet i enlighet med respektive parts lagstadgade ansvar för uppgiften
- samordna resurser, förbättra effektiviteten och öka kapaciteten av verksamheten
- förbättra möjligheterna till kvalitetssäkring och utveckling
- klara kompetensförsörjningen och minska sårbarheten i verksamheten
- stå väl rustad vid oförutsedda omvärldshändelser och förändrad lagstiftning med nya och högre krav på verksamheten
- stärka kommunernas ställning som avtalspart.

2. Föremålet för samverkan, organisation m.m.

<u>Värdkommunens ansvar</u>

- Samtliga arbetsuppgifter och beslut som delegerats till den gemensamma organisationen i enlighet med 19 kap. 14 § föräldrabalken.

- Inom ramen för delegationen ansvara för överförmyndarnämndens tillsynsverksamhet över gode män, förvaltare och förmyndare enligt 16 kap. föräldrabalken.
- Övriga uppgifter för överförmyndarnämnden som inte är beslutsfattande, såsom hållande av personakter, registerhållning, diarieföring och inlämning av statistik till tillsynsmyndighet.
- Initiera, presentera och föreslå beslut eller åtgärd för respektive överförmyndarnämnd i de ärenden som inte har delegerats. Representant från ÖFS Trollhättan-Vänersborg ska föredra sådana ärenden inför nämnden.
- Informera samverkanskommunen om förändringar.
- Tillhandahålla statistik samt underlag för budget och budgetuppföljning, måluppfyllelse samt intern styrning och kontroll i enlighet med önskemål från samverkanskommunen.
- Rekrytera ställföreträdare.
- Erbjuda utbildning till ställföreträdare. Tillhandahålla informationsmaterial, e-tjänster och blanketter för ställföreträdare.
- Ha möjlighet att ta emot besök och erbjuda inlämning av handlingar under kontorstid.
- Fullgöra de krav som idag samt i framtiden utifrån lagstiftning och tillsynsmyndigheter kan ställas på överförmyndarnämnden.
- Fullgöra de skyldigheter som överförmyndaren har gentemot länsstyrelsen,
- Tillhandahålla informationsmaterial och blanketter avseende verksamheten till allmänheten och andra parter.

Samverkanskommunens ansvar

- Medverka till att uppdraget kan utföras enligt bestämmelserna i avtalet.
- Aktivt informera allmänheten om godmanskap och förvaltarskap i syfte att underlätta rekryteringen av nya ställföreträdare.
- Hänvisa allmänheten till ÖFS Trollhättan-Vänersborg och fullgöra sin allmänna serviceskyldighet samt den informationsskyldighet som följer av aktuell lagstiftning.
- I samverkan bidra med att arrangera utbildningar för ställföreträdare.
- Vid behov och på förfrågan från enskild vara behjälplig med att boka lokal för att ta emot besök i kommunens lokaler. I första hand tas besök emot i värdkommunens lokaler.
- Ta emot och till samverkanskontoret vidarebefordra intresseanmälningar från personer som är intresserade av att bli ställföreträdare.
- Ta emot och till värdkommunen vidarebefordra handlingar som inkommit till eller upprättas av respektive uppdragsgivare.
- Ta emot arvodesbeslut från värdkommunen och administrera kommunens utbetalningar av arvode till ställföreträdare.
- Ansvara för administration av kommunens egen överförmyndarnämnd.

2.1 Bemanning/Personal

Värdkommunen ska bemanna ÖFS Trollhättan-Vänersborg med personal i lämplig omfattning och med relevant och erforderlig kompetens för uppdraget.

Parterna är överens om att samverkan innebär en verksamhetsövergång enligt reglerna i 6b § LAS och 28 § MBL.

Värdkommunen ska från samverkanskommunen erhålla en ersättning som motsvarar kostnaden för övertagen personals outtagna semester och eventuell okompenserad övertid, fyllnadstid, jour- och beredskapstid. Samverkanskommunen svarar för eventuella pensionsåtaganden för tiden före övertagande av personal.

Värdkommunen ansvarar för att samverkanskommunen underrättas om personella förändringar som har betydelse för uppdragets utförande.

3. Uppdragets utförande

3.1 Kvalitet

Värdkommunen ska utföra uppdraget fackmässigt och med noggrannhet och omsorg.

3.2 Myndighetsutövning

Uppgifter som omfattas av myndighetsutövning ska utföras enligt reglerna i förvaltningslagen (2017:900) och övriga författningar med regler om myndigheternas verksamhet och den speciallagstiftning som gäller för överförmyndarverksamhet.

3.3 Försäkring

Det åvilar värdkommunen att teckna erforderliga försäkringar för de avtalade verksamheterna.

4. Delegering av ärenden

Samverkan ÖFS Trollhättan-Vänersborg bygger på att överförmyndarnämnderna, i så stor utsträckning som det är lagligt, delegerar beslutanderätt till tjänstepersonerna i den gemensamma organisationen eller till enskilda förtroendevalda i respektive nämnd.

5. Budget och kostnadsfördelning

Kostnaderna (totala faktiska kostnader; personal, lokaler, it och telefoni, administration, övriga löpande kostnader) för ÖFS Trollhättan-Vänersborgs verksamhet ska fördelas mellan kommunerna enligt nedan angivna grunder.

Kostnaderna fördelas enligt följande.

1. 50 % av kostnaderna ska fördelas efter antalet invånare i respektive kommun per den 1 januari året före verksamhetsåret.

2. 50 % av kostnaderna ska fördelas efter antalet registrerade ärenden i respektive kommun per den 1 januari före verksamhetsåret.

5.1 Värdkommunen ska senast vid utgången av mars förse samverkanskommunen med budgetförutsättningar för kommande budgetår och därvid ange samverkanskommunens del av kostnaderna. Budgeten ska därefter fastställas i samråd med samverkanskommunen på särskilt samrådsmöte i september.

I underlag för budget ska kostnaderna tas upp utifrån i vart fall följande poster:

- Lön
- Personalomkostnadspålägg
- IT, digital infrastruktur och telefoni
- Lokaler och grundläggande material
- Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom exempelvis kostnader för upprättande av budget, redovisning, revision, administration, transport och resor, personalansvar, arbetsmiljöansvar, systemansvar, kommunikation, medborgarservice och annan intern och extern specialisthjälp.

Arvoden och kostnadsersättningar till ställföreträdare omfattas inte av samverkansavtalet. Inte heller omfattas kostnader och kostnadsersättningar till överförmyndarnämnderna och dess nämndadministration. För dessa kostnader ansvarar respektive kommun.

5.2 Underskott/Överskott

Eventuellt överskott eller underskott ska fördelas mellan kommunerna enligt vad som anges i detta avtal avseende kostnadsfördelning. Värdkommunen ansvarar för att stämma av budget i december. Överskott ska utbetalas till samverkanskommunen. Underskott ska faktureras samverkanskommunen.

6. Fakturering och betalning

6.1 Fakturering

Fakturering sker årsvis i förskott utifrån fastställd budget genom användande av e-faktura.

6.2 Betalning

Betalning ska erläggas senast 30 dagar efter fakturans ankomstdag.

6.3 Försenad betalning

Vid försenad betalning utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.4 Faktureringsavgift

Faktureringsavgifter utgår inte.

7. Hantering av handlingar, dokumentation och arkiv

7.1 Dokumenthanteringsplan

Handling som kommer in till eller upprättas hos värdkommunen med anledning av uppdraget ska hanteras av värdkommunen enligt särskilt upprättad dokumenthanteringsplan.

7.2 Avslutade akter

När akter avslutats ska handlingarna lämnas till samverkanskommunen för slutarkivering.

7.3 Förvaring av akter

Akter ska förvaras hos värdkommunen på ett för ändamålet lämpligt sätt.

7.4 Arkivmyndighet

Värdkommunen är ansvarig arkivmyndighet.

8. Personuppgifter och sekretess

8.1 Information om sekretess

Värdkommunen ansvarar för att den personal som utför uppgifter med anledning av avtalet informeras om och följer för uppdraget tillämpliga bestämmelser om sekretess.

8.2 Personuppgifter

Parterna ska följa tillämpliga bestämmelser om behandling av personuppgifter som kan bli aktuella med anledning av avtalet. Varje nämnd är personuppgiftsansvarig.

9. Arbetsgivaransvar och arbetsledning

9.1 Arbetsgivare

Värdkommunen är arbetsgivare för den personal som utför uppdraget och är ytterst ansvarig för personalens arbetsmiljö och arbetsvillkor.

9.2 Arbetsledning
Värdkommunen utser personal för att leda och fördela det löpande arbetet.

10. Kontaktperson
Respektive part ska utse en kontaktperson som äger rätt att företräda parten med anledning av detta avtal.

11. Information
Värdkommunen ska till samverkanskommunen löpande lämna den information som samverkanskommunen behöver för att följa verksamheten och tillämpningen av avtalet.

12. Uppföljning, samråd och insyn
Samverkanskommunen ansvarar för uppföljning av avtalet och att samråd sker med värdkommunen i samband med uppföljningen. Uppföljningen ska ske två gånger per år (vår/höst) med kontaktpersonerna och nämndernas presidier (ÖFS Trollhättan-Vänersborg-möte). Värdkommunen är sammankallande och ansvarar för att protokollföra dessa möten.

12.1 Årlig uppföljning
Värdkommunen ska årligen vid vårens uppföljning redovisa föregående års räkenskaper, verksamhetsberättelse samt preliminär budgetram för nästkommande år. Vid höstens uppföljning ska verksamhetsplan redovisas.

12.2 Löpande insyn
Samverkanskommunen har genom sin kontaktperson rätt till löpande insyn i den gemensamma organisationens verksamhet.

13. Ändringar och tillägg

13.1 Skriftlighet
Ändringar eller tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och beslutas av behörigt organ hos parterna för att vara gällande.

13.2 Ändringar
Ändringar i verksamheten som innebär att värdkommunen inleder liknande samverkan med andra kommuner ska alltid föregås av samråd med samverkanskommunen.

13.3 Överlåtelse av avtal
Detta avtal får inte överlåtas på annan kommun utan skriftligt medgivande från uppdragsgivare.

14. Avtalstid, uppsägning och förlängning

14.1 Avtalstid
Avtalet gäller från undertecknandet till och med den 31 december 2030.

14.2 Uppsägning och förlängning
Om avtalet inte sägs upp av senast 18 månader före avtalstidens utgång förlängs avtalet med fyra år för varje gång med 18 månaders uppsägning.

14.3 Skriftlighet
Uppsägning ska ske skriftligen.

15. Omförhandling

15.1 Väsentliga förändringar
Parterna har rätt att begära omförhandling om det under avtalstiden sker väsentliga förändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på. Rätten till begäran om omförhandling innebär inte någon rätt till ändring av avtalets innehåll. Om parterna efter omförhandling inte kan enas om ändringar/tillägg gäller avtalet på oförändrade villkor intill dess att avtalet upphör.

15.2 Skriftlighet
Omförhandling ska skriftligen begäras hos motparten.

15.3 Utökning av antalet samverkanskommuner
Om utökning av antalet samverkanskommuner aktualiseras ska samverkanskommunen sammankallas till samråd av värdkommunen.

Parterna kan efter samråd föreslå utökning av antalet samverkanskommuner samt om villkoren för en utökning. För att utöka antalet samverkanskommuner krävs enighet mellan parterna och att beslut fattas av respektive kommuns kommunfullmäktige.

16. Tvist
Tvister med anledning av tolkning eller tillämpning av detta avtal ska i första hand lösas av parterna genom förhandling och i andra hand av allmän domstol där värdkommunen har sitt hemvist.

17. Befrielsegrunder

17.1 Force majeure
Värdkommunen är inte skyldig att fullgöra sin del av avtalet och att erlägga skadestånd om värdkommunens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, ingrepp av myndighet eller annan därmed jämförlig händelse som värdkommunen inte råder över och inte heller kunnat förutse.

17.2 Arbetskonflikt
Arbetskonflikt som har sin grund i brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund.

17.3 Skriftlighet
För att part ska ha rätt att göra gällande befrielsegrund ska denne utan dröjsmål skriftligen underrätta motparten. Motparten ska också underrättas om befrielsegrundens upphörande. Part ska informera motparten om när avtalet återigen beräknas kunna fullgöras.

17.4 Upphörande av befrielsegrundande händelse
Parten är skyldig att utföra sina åligganden enligt avtalet när befrielsegrundande händelse upphör.

17.5 Eget utförande vid befrielsegrundande händelse
Föreligger befrielsegrundande omständigheter för värdkommunen har samverkanskommunen rätt att själv utföra värdkommunens åtaganden.

17.6 Upphörande vid befrielsegrundande händelse

Om avtalets fullgörande till väsentlig del förhindras på grund av befrielsegrundande händelse för längre tid än 2 månader äger vardera parten utan ersättningsskyldighet skriftligen häva avtalet.

18. Samarbetets upphörande

18.1 Fördelning

I det fall den gemensamma organisationen upphör fördelas tillgångar och avvecklingskostnader proportionellt enligt grunderna i punkt 5 från avstämningspunkt (datum) som parterna överenskommer.

18.2 Anställning efter upphörande

Om samverkanskommunen avser att fortsätta verksamheten i egen regi blir lagen (1982:80) om anställningsskydd § 6 b tillämplig på övergången.

19. Ikraftträdande och giltighet m.m.

19.1 Godkännande

Avtalet gäller under förutsättning att respektive part godkänner detsamma senast den 1 oktober 2026 och ska annars till alla delar vara förfallet utan rätt till ersättning för någondera part.

19.2 Ikraftträdande

Avtalet ska, under förutsättning av godkännande, träda i kraft den 1 januari 2027.

19.3 Originalavtal

Avtalet har upprättats i två (2) exemplar varav parterna tagit varsitt.

Underskrifter

Datum
För Trollhättans stad

NN

Datum
För Vänersborgs kommun

NN

§ 66

Remissyttrande avseende samverkansavtal med Trollhättans stad

ÖFN 2025/24

Beslut

Överförmyndarnämnden ställer sig bakom samverkansavtal i enlighet med upprättat förslag, men konstaterar att nämnden behöver mer underlag rörande punkten 5.1 sista stycket i samverkansavtalet kopplat till nämndens budget och arbetet inom kommunen som inte ryms inom samverkansavtalet samt samverkanskommunens ansvar under punkt 2.

Bilaga

Bilaga 1: Samverkansavtal Vänersborg och Trollhättan gällande överförmyndarorganisation

Deltog inte i beslutet

Bibbi Henriksson (L) deltog inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun och Trollhättans stad har under det senaste året fört en dialog om att inleda en samverkan för kommunernas överförmyndarverksamhet. En gemensam utredning har under våren 2026 tagits fram genom en extern utredare.

Utredningen pekar på att det finns goda förutsättningar för att bilda en gemensam överförmyndarverksamhet och att en samverkan på sikt kommer leda till minskad sårbarhet, ökad effektivitet och rättssäkerhet.

Ett förslag till samverkansavtal som bland annat reglerar finansiering, organisering och insyn har tagits fram där det föreslås att Trollhättans stad ska vara värdkommun för verksamheten och Vänersborgs kommun ska vara samverkanskommun.

Kommunfullmäktige föreslås godkänna avtalet.

Beslutsunderlag

- Remissyttrande avseende samverkansavtal med Trollhättans stad
- Utredning gemensam överförmyndarorganisation

Överförmyndarnämndens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Förslag till beslut inför sammanträdet var att överförmyndarnämnden ställer sig bakom samverkansavtal i enlighet med upprättat förslag.

Ordföranden föreslog följande tillägg: "…men konstaterar att nämnden behöver mer underlag rörande punkten 5.1 sista stycket i samverkansavtalet kopplat till nämndens budget och arbetet inom kommunen som inte ryms inom samverkansavtalet samt samverkanskommunens ansvar under punkt 2".

Beslutsgång

Ordföranden frågade om överförmyndarnämnden kunde besluta i enlighet med beslutsförslaget med ordförandens tillägg och fann att så var fallet.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Handläggare av ärendet

Handläggare
Pernilla Bertilsson
pernilla.bertilsson@vanersborg.se

Remiss av förslag till samverkansavtal

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar förslag till samverkansavtal mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans stad till Överförmyndarnämnden.

Sammanfattning

Överförmyndarnämnden lämnas möjlighet att yttra sig över förslag till samverkansavtal med Trollhättans stad avseende överförmyndarverksamhet i enlighet med upprättat förslag.

Enligt förslag till samverkansavtal kvarstår respektive nämnd i kommunerna.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 9 oktober 2024 § 163, punkten 2.10 - Remiss och återremiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige.

Underlag

Samverkansavtal

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Överförmyndarnämnden

Signature reference: 4ce406ff-8588-408a-b3de-a1f04273b270

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BENNY LENNART AUGUSTSSON
Date: 2026-08-07 12:08:34
BankID refno: 019fdbb1-fd61-78db-9380-8ccc96df5127

Benny Augustsson

Signature reference: 4ce406ff-8588-408a-b3de-a1f04273b270

Utredning gemensam överförmyndarorganisation för Trollhättan och Vänersborg

WJ KONSULT I LIDKÖPING AB

Jan Wallgren och Eva Larsdotter Wallgren
Maj 2026

Överförmyndarorganisation i Trollhättan och Vänersborg.

Innehåll

Sammanfattning 4
Inledande utgångspunkter 5
Sammanfattning 5
Verksamhetens villkor 5
Sammanfattning 6
Lagstiftning 7
Sammanfattning 7
Bakgrund 7
Förslag 8
Sammanfattning 9
Positiva effekter som förväntas 9
Farhågor som kan uppstå 10
Förankring och förberedelser inför samverkan 10
Arbetssätt i en gemensam organisation 11
Sammanfattning 12
Nödvändiga stödfunktioner 12
Enkätundersökning 13
Tjänstgöringsgrad 13
Lön 13
Antal ärenden 14
Personalens utbildning 14
Erfarenhet 15
Budget (totalt i båda kommunerna) 15
Kostnader för operativ organisation 15
Kostnader för ställföreträdararvoden 16
Kostnader för politisk organisation 16

Organisatorisk placering ... 17
Arbetssätt vid handläggningen av ärenden ... 17
Administrativt stöd ... 17
Chefens roll ... 18
Besöks- och telefontider ... 18
Digitala tjänster ... 18
Förhållningssätt mot ställföreträdare ... 19
Processbeskrivningar ... 19
Mallar och standardskrivelser ... 19
Arbetsbeskrivningar ... 19
Specialisthandledning ... 20
Avslagsbeslut ... 20
Avstyrkanden ... 20
Vitesförelägganden ... 20
Tvångsentlediganden ... 20
Systematik i arkivet ... 21
Professionella ställföreträdare ... 21
Rekrytering av ideella ställföreträdare ... 22
Granskning av årsräkningar ... 22
Sammanfattning av enkätundersökningen ... 23
Inför samverkan ... 23
Val av samverkansform ... 23
Värdkommun ... 23
Bemanning ... 24
Arbetssätt ... 25
Införandeplan ... 25
Innehållet i ett införandeprojekt ... 26
Överlämning ... 26
Övrigt på agendan i ett införandeprojekt ... 26
Framgångsfaktorer inför samverkan ... 28
Sammanfattning ... 28
Kostnadsfördelning ... 29

Sammanfattning 30
Insyn 30
Exempel på hur insynen kan gå till 30

Bilageförteckning

1. Trollhättans utredning
2. Vänersborgs utredning
3. Samverkansavtal
4. Kommentar till samverkansavtal
5. Delegationsordning
6. Enkätundersökning Trollhättan
7. Enkätundersökning Vänersborg
8. Projektplan

Sammanfattning

Trollhättan och Vänersborg föreslås etablera en gemensam, avtalsbaserad överförmyndarorganisation med Trollhättan som värdkommun.

Syftet är att skapa en mer robust, rättssäker och effektiv verksamhet genom att samla kompetens, resurser och ansvar i ett gemensamt kontor. Utredningen visar att båda kommunerna står inför liknande utmaningar: ökande ärendemängder, skärpta lagkrav, hög komplexitet och svårigheter att långsiktigt upprätthålla tillräcklig kompetens och stabilitet var för sig. Samverkan bedöms därför vara den mest hållbara vägen framåt.

En gemensam organisation ger betydande kvalitetsvinster. Genom att samla handläggare och specialistkompetens skapas bättre förutsättningar för en enhetlig rättstillämpning, ökad förutsägbarhet i beslutsfattandet och en stärkt rättssäkerhet för huvudmännen. Samtidigt förbättras möjligheterna till internkontroll, uppföljning och transparens gentemot nämnder och revisorer. En större och mer sammanhållen organisation ger också ett tydligare ledarskap och en mer professionell struktur.

Sårbarheten minskar avsevärt när fler medarbetare kan dela på ansvar, hantera arbetstoppar och täcka upp vid frånvaro. Introduktion och handledning av nya medarbetare blir mer robust, och verksamheten får bättre förutsättningar att hantera komplexa ärenden. Arbetsmiljön stärks genom kollegialt stöd, minskad ensamhet i rollen och en mer attraktiv arbetsplats för rekrytering och kompetensförsörjning.

Gemensamma system, utbildningar, mallar och rutiner minskar kostnader per ärende och minskar behovet av externa konsulter. Digitalisering och automatisering kan drivas mer effektivt när resurser och kompetens samlas. På sikt bedöms detta ge både kvalitetsvinster och ekonomiska besparingar.

Även servicen gentemot gode män, förvaltare och externa aktörer förbättras. En gemensam organisation ger ett mer professionellt och enhetligt bemötande, tydligare kontaktvägar och bättre förutsättningar för samverkan med socialtjänst, domstolar, banker och andra myndigheter. För ställföreträdare innebär detta ökad förutsägbarhet och en mer sammanhållen myndighetskontakt.

Utredningen lyfter också fram ett antal farhågor som behöver hanteras: oro för minskad lokalkännedom, risk för mer opersonlig service, otydlig ansvarsfördelning, kulturkrockar och tekniska utmaningar vid införandet. Dessa risker bedöms dock vara hanterbara genom tydlig styrning, god kommunikation, gemensamma rutiner, realistisk planering och ett strukturerat införandeprojekt. En framgångsfaktor är att alla berörda, personal, ställföreträdare och politiken, ges god information och möjlighet till delaktighet.

För att den gemensamma organisationen ska fungera från start rekommenderas en bemanning motsvarande cirka tio heltider, inklusive förstärkning inom administration och socialtjänstnära kompetens. Lönestrukturer, delegationsordningar, arvodesnivåer och rutiner behöver harmoniseras mellan kommunerna. En gemensam syn på arbetssätt, kvalitet och service är avgörande.

Samlad slutsats: En avtalsbaserad samverkan mellan Trollhättan och Vänersborg skapar en mer rättssäker, effektiv, stabil och framtidsorienterad överförmyndarverksamhet. Genom att samla resurser och kompetens kan kommunerna möta ökade krav, hantera

framtida ärendeökningar och säkerställa en verksamhet som håller hög kvalitet över tid. Samverkan är den mest hållbara och strategiskt kloka lösningen för båda kommunerna

Inledande utgångspunkter

I varje kommun skall det finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Överförmyndaren är en kommunal tillsynsmyndighet för kommunens ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare). Överförmyndarens uppdrag är att motverka rättsförluster för personer, som själva inte kan tillvarata sina rättigheter.

Som alla myndigheter lyder överförmyndaren under förvaltningslagen (FL). För övrigt är det i första hand regler i föräldrabalken (FB) och förmynderskapsförordningen som närmare styr verksamheten.

Verksamheten är en av de mer juridiskt komplicerade i en kommun och är i praktiken inte möjlig att sköta på ett korrekt sätt utan tillgång till rätt kompetens och rätt dimensionering av verksamheten. Många kommuner har haft svårt att ensamma möta de krav som ställs på överförmyndaren. Därför har under de senaste åren vuxit fram många samverkansorganisationer på området.

Verksamheten handlar också mycket om ekonomi och är kontaktintensiv med regelbundna kontakter med både offentliga och privata aktörer. Exempel är socialtjänst, sjukvård, kronofogdemyndighet, skattemyndighet, banker, mäklare och försäkringsbolag.

Länsstyrelsen har tillsynsansvaret för överförmyndarverksamheten. Överförmyndaren står även under tillsyn av Justitieombudsmannen (JO).

Sammanfattning

Kommunen måste ha en överförmyndare som granskar gode män och förvaltare och skyddar personer som inte kan tillvarata sina rättigheter. Uppdraget är juridiskt komplext och kräver rätt kompetens och resurser, vilket gör samverkan mellan kommuner allt vanligare. Verksamheten står under tillsyn av både Länsstyrelsen och JO och har omfattande kontakter med många myndigheter och aktörer.

Verksamhetens villkor

Överförmyndarverksamheten är bl a på grund av avsaknaden av en statlig överbyggnad den mest heterogena myndighetsverksamheten sett i ett nationellt perspektiv. Överförmyndaren är en av tre obligatoriska kommunala nämnder. Överförmyndarverksamheten kan sägas mer eller mindre sakna politiska inslag.

Överförmyndarnämnderna lyckas sällan övertyga kommunens beslutsfattare om den stora samhällsnytta som en väl fungerande överförmyndarverksamhet innebär.

Sammantaget innebär detta att överförmyndaren inte upplevs som särskilt intressant. Verksamheten är således relativt anonym och okänd i den kommunala organisationen.

Överförmyndarens uppgift är en grannlaga och självständig syssla. Uppdraget kräver engagemang, noggrannhet och integritet. Uppdraget har med åren blivit mer komplext i och med större och tydligare krav i lagstiftningen samt fler och svårare ärenden. Anledningen till ärendeökningen och ökningen av komplexiteten i verksamheten står i första hand att finna i den s.k. ädelreformen och då särskilt psykiatridelen av densamma. Många psykiskt sjuka personer som tidigare vistades inom institutioner behöver idag god man. Det är nu också vanligare att unga personer med i sammanhanget relativt ringa funktionshinder får god man. En förklaring står också att finna i att det blir alltmer vanligt att äldre personer bor långt från sina anhöriga. Sveriges befolkning håller överhuvudtaget på att bli äldre. Därutöver har genom lagstiftning tillkommit godmanskap för ensamkommande barn.

Den nu nämnda utvecklingen har pågått under de senaste 30 åren och många överförmyndare har fått se sina ärenden mångdubblas under denna period. I många fall har inte resurserna ökat i samma takt som ärendena. Ökningen av antalet ärenden kan av rent demografiska skäl förutses öka under lång tid.

Sveriges befolkning kommer att fortsätta bli allt äldre under minst de kommande 50 åren, enligt de senaste prognoserna från SCB och andra ekonomiska analyser. Åldrandet drivs av låga födelsetal och stigande medellivslängd, och utvecklingen väntas fortsätta långt in i andra halvan av seklet. Det sagda kommer att driva på behovet av ställföreträdarskap för hjälpbehövande som inte själva klarar att ta hand om sina angelägenheter. Så länge alternativa ställföreträdarskap, såsom anhörigbehörighet och framtidsfullmakter, inte får ett rejält genomslag kommer behovet av gode män och förvaltare öka konstant. En del för att möta de utmaningar som det sagda kommer att innebära, är att se till att kommunen har en robust överförmyndarorganisation.

Sammantaget ger detta en bild som visar på behov av åtgärder för de flesta överförmyndare Åtgärder som syftar till att höja kompetensen och ge kontinuitet till verksamheten. Målet bör vara en rättssäker verksamhet som ger avsett skydd för de svaga grupper vars intressen överförmyndaren är satt att bevaka. Samverkan är tveklöst en förutsättning för att närma sig en lösning på de utmaningar som framtiden kommer att innehålla.

Sammanfattning

Överförmyndarverksamheten är en juridiskt komplex och snabbt växande myndighetsuppgift som många kommuner har svårt att klara själva. Antalet ärenden har ökat kraftigt under flera decennier och kommer fortsätta öka i takt med en åldrande befolkning och fler personer som behöver ställföreträdare. Verksamheten är samtidigt relativt anonym och ofta underdimensionerad. För att säkerställa rättssäkerhet,

kontinuitet och tillräcklig kompetens krävs en mer robust organisation — och samverkan mellan kommuner är en av de få hållbara lösningarna framåt

Lagstiftning

Enligt föräldrabalken 19 kap 14 § kan en överförmyndare/överförmyndarnämnd delegera det mesta av sitt beslutsfattande till en kommunal tjänsteman. Enligt lagens förarbeten prop 1993/94:251 s 281 ff. innefattar detta även kommunala tjänstemän i en annan kommun. Det framhålls att gemensamma kansliorganisationer är möjliga. Det nu nämnda innebär lagstöd för att samverka genom ett civilrättsligt avtal med delegering till kommunala tjänstemän.

Överförmyndarverksamheten regleras främst av bestämmelser i FB, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn. Som för alla myndigheter har även överförmyndaren att rätta sig efter t e x Offentlighets- och sekretesslagen, Förvaltningslagen och Arkivlagen.

Överförmyndarens kompetens måste också sträcka sig över Jordabalken, Ärvdabalken och Äktenskapsbalken, bara för att ta några exempel.

Under de senaste decennierna har ny lagstiftning inneburit att alltfler arbetsuppgifter har flyttats från domstolarna, främst tingsrätterna, till överförmyndaren. Den senaste i den raden av reformer kommer att träda i kraft den 1/7 2026. Då kommer tingsrätterna bara att ha kvar förvaltarskap och ärenden om godmanskap som blivit tvistiga.

Sammanfattning

Överförmyndarverksamheten har blivit allt mer omfattande och juridiskt komplex, samtidigt som många uppgifter flyttats från domstolarna till kommunerna. Kraven ökar, ärendena blir fler och tyngre, och verksamheten behöver bred kompetens inom flera rättsområden.

Bakgrund

Trollhättan och Vänersborgs kommuner har sedan tidigare utrett möjligheterna till att samverka med sina överförmyndarverksamheter (bilaga 1 och 2). Man har då kommit fram till att göra en fördjupad utredning kring möjligheterna till en avtalsbaserad samverkan med stöd av reglerna om sådan samverkan i kommunallagen och reglerna om möjligheten att delegera över kommungränserna i föräldrabalken. Utredningen beskriver syftet med en gemensam förvaltningsorganisation och ger en översiktlig bild på vilket sätt en sådan organisation kan utformas utifrån en avtalsbaserad samverkan.

I en delrapport har sedan tidigare tagits fram ett förslag till samverkansavtal (bilaga 3) och en kommenterar till samverkansavtalet (bilaga 4).

Förslag

Det föreslås en avtalsbaserad samverkansorganisation med sitt säte i Trollhättan med Trollhättan som värdkommun. Avtalet skall reglera överenskommen operativ drift av den överförmyndarverksamhet som kommunerna är ålagda att sköta enligt 19 kap föräldrabalken och är upprättat med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen om avtalssamverkan mellan kommuner och 16 kap 14 § föräldrabalken om delegering över kommungränser.

Syftet med samverkan är att öka rättssäkerhet och effektivitet samt minska sårbarheten i verksamheten. Ett annat syfte är att renodla verksamheten. På sikt, om samverkan är framgångsrik, bör också samordningsfördelarna innebära besparingar.

En avtalsbaserad överförmyndarorganisation skapar betydande mervärden genom att samla kompetens, resurser och ansvar i en gemensam struktur. Genom att flera kommuner samverkar stärks verksamhetens kvalitet, stabilitet och utvecklingskraft. Den samlade organisationen ger högre kompetensnivå, ökad effektivitet och en mer enhetlig rättstillämpning, vilket i sin tur leder till bättre rättssäkerhet och större förutsägbarhet i beslutsfattandet. Samtidigt förbättras tillgängligheten och sårbarheten minskar när fler medarbetare kan dela på ansvar och arbetsuppgifter.

Den gemensamma organisationen skapar också tydligare ledarskap, en mer sammanhållen struktur och bättre förståelse för verksamheten som helhet. En större arbetsgrupp bidrar till ökad trivsel, bättre arbetsmiljö och en mer attraktiv arbetsplats, där kollegialt stöd och kompetensdelning blir naturliga delar av vardagen. Detta ger också bättre förutsättningar för långsiktig kompetensförsörjning och kontinuerlig verksamhetsutveckling.

Inom styrning och kvalitet möjliggör samverkan en mer enhetlig tillämpning av lagstiftning och gemensamma rutiner. Det blir enklare att genomföra internkontroll, följa upp verksamheten och skapa transparens gentemot nämnder och revisorer. Ansvarsfördelningen mellan politisk nivå och tjänstemannaorganisation blir tydligare, vilket stärker styrningen och minskar risken för lokala variationer.

När resurser och kapacitet samlas skapas bättre möjligheter att hantera arbetstoppar, sjukfrånvaro och komplexa ärenden. Tillgången till bredare specialistkompetens ökar, och introduktion samt handledning av nya medarbetare blir mer robust. Flexibiliteten i bemanning förbättras, vilket ger en stabilare och mer hållbar verksamhet.

Ekonomiskt ger samverkan fördelar. System, utbildningar, mallar och rutiner kan samordnas, vilket minskar kostnader per ärende och minskar behovet av externa konsulter. Samtidigt möjliggörs en mer effektiv användning av digitala verktyg och IT-stöd.

Även servicen gentemot ställföreträdare och externa aktörer stärks. En gemensam organisation ger ett mer professionellt och enhetligt bemötande, tydligare kontaktvägar

och bättre förutsättningar för samverkan med socialtjänst, domstolar, banker och andra myndigheter. För gode män och förvaltare innebär detta ökad förutsägbarhet och en mer sammanhållen myndighetskontakt.

Slutligen skapar samverkan starkare förutsättningar för strategisk utveckling. Digitalisering, automatisering och innovationsarbete kan drivas mer effektivt när flera kommuner delar resurser och perspektiv. Det blir också lättare att genomföra större utvecklingsprojekt och att arbeta långsiktigt med verksamhetens framtida behov.

Sammantaget innebär en avtalsbaserad överförmyndarorganisation att kvalitet, rättssäkerhet, arbetsmiljö och effektivitet stärks samtidigt som verksamheten blir mer robust, professionell och framtidsorienterad.

Avsikten är att förslaget skall läggas fram för respektive kommun samt behandlas i respektive kommuns fullmäktige.

Sammanfattning

En avtalsbaserad samverkansorganisation med Trollhättan som värdkommun föreslås för att stärka rättssäkerhet, effektivitet och robusthet i överförmyndarverksamheten. Genom att samla kompetens och resurser skapas en mer enhetlig, stabil och professionell verksamhet med bättre arbetsmiljö, högre kvalitet och minskad sårbarhet. Samverkan ger också ekonomiska fördelar genom samordning av system, rutiner och kompetens. Servicen gentemot ställföreträdare och externa aktörer förbättras, och förutsättningarna för digitalisering och långsiktig utveckling stärks. Förslaget avses behandlas i respektive kommuns fullmäktige.

Positiva effekter som förväntas

Generellt innebär den gemensamma överförmyndarorganisationen ökad kompetens och effektivitet, bättre rättssäkerhet genom en mer enhetlig rättstillämpning samt större förutsägbarhet i beslutsfattandet. Den ger också bättre tillgänglighet och minskad sårbarhet, ökad förståelse för verksamheten, tydligare ledarskap och organisation samt en större arbetsgrupp som bidrar till ökad trivsel. Sammantaget leder detta till en bättre arbetsplats med tydligt myndighetsfokus och större möjligheter till verksamhetsutveckling.

När det gäller resurser och kapacitet skapas bättre möjligheter att hantera arbetstoppar och sjukfrånvaro, tillgång till bredare specialistkompetens inom ekonomi, juridik, IT och arkiv, mer robust introduktion och handledning av nya medarbetare samt större flexibilitet i bemanning och schemaläggning.

Ur ett ekonomiskt och effektivitetsperspektiv uppnås samordningsfördelar avseende system, utbildning, mallar och rutiner, minskade kostnader per ärende genom

samordning, effektivare användning av IT-stöd och digitala verktyg samt mindre behov av externt konsultstöd.

För service och samverkan innebär organisationen ett mer professionellt och enhetligt bemötande av ställföreträdare, lättare att bygga upp strukturerad samverkan med socialtjänst, domstolar och banker, tydligare kontaktvägar för externa aktörer samt ökad förutsägbarhet för gode män och förvaltare.

Den strategiska utvecklingen stärks genom större möjlighet att arbeta långsiktigt med kompetensförsörjning, bättre förutsättningar för digitalisering och automatisering, ökad innovationskraft genom fler perspektiv i organisationen samt lättare att driva utvecklingsprojekt som kräver tid och specialisering.

Arbetsmiljön förbättras genom minskad ensamhet i rollen och fler kollegor att rådfråga, ökad trygghet i beslutsfattandet genom kollegialt stöd, bättre möjligheter till intern kompetensdelning och lärande samt en mer stabil och attraktiv arbetsplats för rekrytering.

Farhågor som kan uppstå

Inför bildandet av en gemensam överförmyndarorganisation är det naturligt att olika farhågor uppstår, både hos personal, ställföreträdare, politiken och externa samarbetspartners. Många av dessa handlar om tillgänglighet, lokalkännedom, arbetsmiljö, styrning och risken för att verksamheten upplevs som mer opersonlig eller svårstyrd. Andra farhågor rör organisatoriska frågor såsom ansvarsfördelning, kulturkrockar, förändrade roller och oro för att en kommun ska dominera samarbetet.

Det finns också praktiska och tekniska risker kopplade till införandet, exempelvis systemövergångar, harmonisering av rutiner och hantering av arkiv och akter. Ekonomiska farhågor är vanliga, särskilt osäkerhet kring kostnadsfördelning, investeringar och om samverkan verkligen leder till lägre kostnader.

Sammanfattningsvis kan farhågorna hanteras genom tydlig styrning, god kommunikation, delaktighet, realistisk planering och ett aktivt arbete med kultur och arbetsmiljö. När dessa delar fungerar skapas trygghet i förändringen och förutsättningar för att den gemensamma organisationen ska bli både stabil, effektiv och professionell.

Förankring och förberedelser inför samverkan

Det får anses vara av stor vikt att samtliga kommuner inför en samverkan inte sparar någon möda med att få med alla tjänstemän och förtroendevalda ”på tåget” och söker motverka att det sprids oro. Exempel på åtgärder kan vara fortlöpande information till alla inblandade, gediget förberedelsearbete, gemensamma utbildningar och andra aktiviteter, attraktiva lokaler och arbetsplatser, att rekrytera chef med mycket goda

kunskaper om den operativa verksamheten, en organisatorisk placering som synliggör verksamheten samt individuella kompetensutvecklingsplaner för personalen.

I övrigt bör sammanfattningsvis framhållas följande, med mer om åtgärder inför samverkan:

Synkronisering av arvodesnivåerna för ställföreträdare måste ske, särskilda informations- och motivationsinsatser för berörda tjänstemän och politiker bedöms nödvändiga, tillsynsnivån behöver ses över, servicenivån behöver ses över, arkiven måste få samma systematik, gemensamma rutiner, mallar, blanketter och informationsmaterial måste tas fram, full delegering bör ske till tjänstemannaorganisationen, verksamhetschefen ska ha kunskap om överförmyndarverksamhet och särskilda resurser bör avsättas för att säkra en effektiv rekrytering av ställföreträdare.

Arbetssätt i en gemensam organisation

En viktig framgångsfaktor för en gemensam organisation är att man redan från början anammar ett renodlat arbetssätt. Kännetecken på ett renodlat arbetssätt är bland annat följande:

- Överförmyndaren **svarar på frågor** från ställföreträdare men **tar inte över deras problem**.
- Överförmyndaren **visar hur man fyller i** en redovisningsblankett men **fyller inte i den åt ställföreträdaren**.
- Överförmyndaren **uppträder inte chef eller arbetsgivare** åt ställföreträdarna.
- Överförmyndaren **går inte in som medlare** vid konflikter mellan ställföreträdare och huvudmän eller anhöriga.
- Överförmyndaren **uppträder inte som ekonomisk eller juridisk rådgivare.**
- Överförmyndaren använder en metodik där man **inte gör tingsrättens eller socialtjänstens arbete**.
- Överförmyndaren har **inte öppet hus**, utan arbetar med **väl avvägda besöks- och telefontider**.

Avseende de politiska organisationernas (nämnderna) arbetssätt rekommenderas att tjänstemännens roll i nämndsammanträdena enbart blir att vara föredragande och presentera ett förslag till beslut i de personärenden som skall behandlas samt ta fram den bakomliggande dokumentation som skall finnas med i handlingarna. Själva nämndsadministrationen bör skötas lokalt, förslagsvis inom ramen för kommunstyrelsens nämndsadministration. Anledningen till den rekommendationen är att tjänstemannaorganisationen i vart fall inledningsvis skall kunna lägga full kraft på det gemensamma kontoret och den löpande verksamheten. Det ter sig också naturligt då

det rör sig om två nämnder i var sina kommuner. Om det i framtiden bildas en gemensam nämnd blir det en annan sak. Av effektiviseringsskäl bör även maximal delegering ske till tjänstemannaorganisationen. Man bör därvid även utnyttja möjligheten att delegera till ordförande i brådskade ärenden.

Det föreligger ligger idag inga avgörande principiella skillnader mellan de aktuella nämnderna delegationsordningar och reglementen. Maximal delegering skulle dock innebära att båda nämnderna "släpper ifrån sig" även ansökningsärenden som rör höga belopp och även anmälningsplikt i vissa ärenden. Givetvis kan detta diskuteras under förberedelsearbetet med den gemensamma organisationen. Det är dock viktigt att man kan komma överens om att ha identiska delegationsordningar i de två kommunerna. Förslagsvis utifrån kommunförbundets mall (se bilaga 5).

Sammanfattning

Ett renodlat arbetssätt är avgörande för en gemensam överförmyndarorganisation. Det innebär att överförmyndaren ger stöd och vägledning men inte tar över ställföreträdarnas uppgifter, inte agerar arbetsgivare eller medlare och inte erbjuder juridisk eller ekonomisk rådgivning. Genom tydliga roller, fasta kontaktvägar och strukturerade arbetssätt kan verksamheten arbeta effektivt, rättssäkert och med fokus på sitt myndighetsuppdrag.

Nödvändiga stödfunktioner

Ett överförmyndarkontor behöver ett brett spektrum av stödfunktioner från den centrala kommunala administrationen för att kunna fokusera på kärnverksamheten. Exempel ges nedan:

- Stöd i att ta fram övergripande mål, styrmodeller, policydokument, program och riktlinjer.
- Kansli- och sekreterarstöd till överförmyndarnämnden.
- Ramar och tidplaner för budget
- Gemensamma system och rutiner för bokföring
- Löpande ekonomirapporter, nyckeltal, prognoser och analyser
- Internkontroll
- HR och arbetsgivarfrågor
- Kommunikationsfrågor
- IT-drift, support, systemförvaltning och digitalisering.
- Informationssäkerhet och dataskydd.
- Intern service
- Upphandling
- Miljö och hållbarhet

Mer verksamhetsspecifika stödfunktioner kan vara:

- Rättsdatabaser och AI stöd för myndighetsverksamhet (t e x Juno eller InfoSoc).
- Handledning från specialister på överförmyndarverksamhet.

Enkätundersökning

Som en del av denna utredning har genomförts en enkätundersökning för att få en översiktlig bild av de befintliga förvaltningsorganisationerna. Enkätundersökningen finns i bilaga 6 (Trollhättan) och bilaga 7 (Vänersborg). Enkätsvaren ger vid handen att det rör sig om i de flesta avseenden jämbördiga verksamheter. Sammanfattningsvis kan följande sägas om enkätsvaren:

Tjänstgöringsgrad

Tjänstgöringsgraden enligt enkätsvaren är lite beroende på hur man räknar motsvarande drygt 8 heltider, fördelade på 9 personer.

Kommentar/analys: Ett viktigt nyckeltal är tjänstgöringsgraden i relation till antalet ärenden. Med beaktande av tillkommande arbetsuppgifter genom ny lagstiftning som träder i kraft 1/7 kan man generellt säga att antalet ärenden per heltid helst inte får överstiga 150. På papperet får man väl säga att den nuvarande antalet ärenden/heltider möjligen är godtagbart. Man får dock inte glömma att mycket kraft initialt kommer att gå åt för att få den nya organisationen att fungera och att man därutöver måste "ta höjd" för en sannolik ökning av antalet ärenden. Rekommendationen är därför att man den dagen organisationen "går i drift" har 10 anställda (möjligen någon deltid). Förstärkning bör ske i administrationen och även med någon med erfarenhet från socialtjänstens arbete (t e x biståndshandläggare).

Lön

Utifrån vad som anges i enkätsvaren blir snittlönen i Trollhättan 41 133 kr/mån och 41 727 kr/månad i Vänersborg.

Kommentar/analys: Givetvis bör utifrån typ av tjänst ske en viss synkronisering av lönenivåerna inför starten av en gemensam organisation. Med tanke på de små skillnaderna skall det dock i sig inte behöva bli särskilt kostnadsdrivande.

Antal ärenden

Tillsammans har de båda kommunerna c a 1 300 ärenden (akter).
Trollhättan ca 700 och Vänersborg ca 600 ärenden.

Kommentar/analys: Det är intressant att se hur många ärenden som finns i relation till antalet invånare i kommunen. Talet avser att belysa om kommunen har ”för många ärenden” i relation till befolkningen. Det vanliga är att drygt 1 % av befolkningen genererar ett ärende hos överförmyndaren. Höga tal kan indikera problem med överförmyndarens arbetsmetodik (för generös tillämpning) eller hårt tryck från socialtjänsten, men kan också ha helt och hållet demografiska orsaker (ålderstigen befolkning). Låga tal kan tyda på problem att rekrytera ställföreträdare, felaktig arbetsmetodik (för restriktiv tillämpning) eller ha demografiska orsaker (ung befolkning). Förekomsten av större vårdinstitutioner i kommunen kan påverka liksom mottagning av ensamkommande barn. För Vänersborg blir talet 1,4 (600/40078), för Trollhättan 1,2 (700/59265). De talen är inte på något sätt uppseendeväckande även om Vänersborg ligger något i överkant. Det högre antalet ärenden per capita i Vänersborg kommer förstås att få ett visst genomslag då förslaget är att kostnaderna skall fördelas både utifrån antal invånare och antal ärenden.

Personalens utbildning

Vid tiden för enkäten fanns tillsammans sex anställa med eftergymnasial utbildning. Bl a jurister och ekonomer.

Kommentar/analys: Det får nog sägas vara ganska ”välbeställt” utifrån denna aspekt. Om det är möjligt med förstärkning med socionomer vore det dock önskvärt.

Erfarenhet

Enkätsvaren visade en blandning mellan mycket erfaren personal och relativt oerfaren.

Kommentar/analys: I allt väsentligt har samtliga anställda tidigare erfarenhet från arbete på myndigheter. Även här ser det relativt bra ut och inga problem indikeras på det generella planet.

Budget (totalt i båda kommunerna)

Operativ organisation, c a 7,5 miljoner kronor.

Politisk organisation, c a 615 000 kronor.

Ställföreträdararvoden, ca 4,5 miljoner kronor.

Kommentar/analys: Ett sätt att jämföra är att sätta antalet ärenden i relation till respektive budgetpost. En sådan jämförelse får följande utfall:

	Trollhättan	Vänersborg
Operativ	5138 kr/ärende	6557 kr/ärende
Politisk	346/ärende	623 kr/ärende
Ställföreträdare	3811/ärende	3145 kr/ärende
Totalt	9292/ärende	10 325 kr/ärende

Kostnader för operativ organisation

Det totala kostnaderna för respektive operativ organisation torde ge en fingervisning för vad kostnaderna blir för en gemensam organisation. Det skall givetvis hållas i åtanke att förstärkningar kommer att behövas på personalsidan och att tiden för organisationens start ligger något år framåt i tiden. Man kan heller inte förvänta sig att en gemensam organisation från början kommer att innebära några besparingar. Med tanke på uppstartskostnader blir troligtvis utfallet det motsatta under i vart fall det första året. På

sikt bör dock samordningsfördelar kunna visa sig på kostnadssidan. Primärt är dock syftet med en samverkan att kunna höja kvalité och rättssäkerhet samt stå väl rustad inför framtiden.

Kostnader för ställföreträdararvoden

Enligt särskilda regler i föräldrabalken beror det på huvudmannens ekonomiska förmåga om det är huvudmannen själv eller kommunen som skall stå för arvodet till ställföreträdaren. Regelverket får till följd att kommuner med i sammanhanget "rika" huvudmän får lägre kostnader för ställföreträdararvoden och vice versa.

Höga kostnader för ställföreträdarvoden kan också tyda på en generös tillämpning av regelverket från överförmyndares sida. Låga kostnader kan tyda på en restriktiv tillämpning eller att kommunen har många nära anhöriga som gode män, då dessa mer ofta än utomstående gode män avstår från arvode. Självklart påverkar även antalet ärenden kostnaderna för arvoden.

Det är i sammanhanget intressant att jämföra arvodeskostnaderna med antalet ärenden för att få en indikation på om kommunen har "för höga" kostnader för arvoden till ställföreträdare. Det förtjänar att framhållas att arvodena ofta kan sägas "bli vad de blir" p g a att det är lagstiftningen som styr och att de flesta kommuner håller sig strikt till SKR,s rekommendationer. Det kan noteras att det verkar som att Trollhättan generellt betalar något högre arvoden än Vänersborg. I en kommande samverkan är det högst önskvärt och därmed en framgångsfaktor att man ligger på samma generella nivå. En sänkning i Trollhättan skulle nog vara närmast förödande för möjligheterna att rekrytera gode män. Det enda förnuftiga blir därför att höja arvodena i Vänersborg till samma generella nivå som i Trollhättan. För Vänersborgs del gäller det att ta höjd för en sådan ökning i kommande budget. Det skall därvid noteras att budgeten för ställföreträdararvoden bör ligga kvar i respektive kommun. Den gemensamma organisationens uppgift blir att producera arvodesbeslut till respektive kommuns löneavdelning och i de fall huvudmannen ska betala, till ställföreträdaren.

Kostnader för politisk organisation

I och med att respektive kommun skall behålla sina nämnder är kostnaderna för de politiska organisationerna av marginellt intresse i nuläget.

Organisatorisk placering

Båda kontoren är idag inom kommunstyrelsens förvaltning.

Kommentar/analys: Överförmyndarverksamheten har egentligen ingen naturlig hemvist någonstans i en traditionell kommunal organisation. Kommunstyrelsens förvaltning är normalt det minst dåliga alternativet. Huvudsaken är att man undviker en placering i socialtjänstens förvaltning eftersom de två verksamheternas intressen ibland kan kollidera.

Arbetssätt vid handläggningen av ärenden

I allt väsentligt efter principerna "alla gör allt" d v s ingen uppdelning efter specialkompetenser.

Kommentar/analys: När man i en samverkan får en större personalgrupp kan det vara en god idé att inte bara ha generalister utan även specialister. Det är utan tvekan mer kostnadseffektivt. Farhågan som ibland förekommer, att det skulle vara oattraktivt att arbeta som specialist, är nog obefogad. När det gäller överförmyndarverksamhet, innebär arbetet även för specialister, att man rör sig över ett väldigt diversifierat arbetsfält. Det kan vara så att verksamheten blir alltför komplicerad för renodlade generalister. Det är inte lätt att hitta enskilda personer som behärskar både juridik, ekonomi, sociologi och administration. Därför förordas att den nya organisationen börjar att renodla arbetsuppgifterna efter personalens utbildningsnivå, intresse, erfarenhet och givetvis kompetens.

Administrativt stöd

Räknat på båda kommunerna är det administrativa stödet lågt.

Kommentar/analys: Ett starkt administrativt stöd är en förutsättning för en effektiv överförmyndarverksamhet. Den kan sägas utgöra smörjmedlet som krävs för att kugghjulen skall snurra. För att undvika "flaskhalsar" och för att specialister fullt ut skall kunna utföra relevanta arbetsuppgifter, krävs att administrationen är rätt dimensionerad. För en ny och större organisation är det en framgångsfaktor.

Chefens roll

I Trollhättan deltar inte chefen i den operativa verksamheten. I Vänersborg deltar chefen till viss del.

Kommentar/analys: För en sådan kunskapsintensiv verksamhet som överförmyndarenverksamheten, är det en fördel om den person som leder och fördelar arbetet i den operativa verksamheten, har både egen erfarenhet och specialistkunskaper.

Besöks- och telefontider

Lite olika, med fler besökstider i Vänersborg och fler telefontider i Trollhättan.

Kommentar/analys: Överförmyndarverksamhetes komplicerade karaktär innebär att det är en stor fördel med "arbetsro" för medarbetarna. Om man blir avbruten i arbetet med ett omfattande ärende, krävs ofta en "startsträcka" för att komma tillbaka till utgångspunkten. Det innebär att ideliga avbrott skapar både ineffektivitet och en stressig arbetsmiljö. Detta måste förstås vägas mot kravet på service och tillgänglighet. I en större organisation har man dock bättre möjligheter att hantera nämnda utmaning. Eftersom efterfrågan på service och tillgänglighet, ändå aldrig kommer att kunna mötas, är det dock lika bra att man redan från början prioriterar tillsynsuppdraget och lägger sig på en "lagom" nivå.

Digitala tjänster

Arbete påbörjat i båda kommunerna.

Kommentar/analys: Det får nog sägas vara en framgångsfaktor att arbetet med digitala tjänster prioriteras. Inte minst för att möta eventuell kritik om minskad tillgänglighet på grund av färre personliga möten och andra kontakter med företrädare för överförmyndarorganisationen. Det är nog också en förutsättning för att rekrytera nya yngre ställföreträdare och överförmyndaren inte står andra kommunala myndigheter efter när det gäller utbudet av digitala tjänster. När det om ett antal år förhoppningsvis finns ett nationellt digitalt ställföreträdarregister på plats är det en stor fördel med

välutvecklade digitala tjänster. En ny organisation bör redan från start ”ta höjd” för utveckling av digitala tjänster i budgetprocessen.

Förhållningssätt mot ställföreträdare

Möjligen ett något striktare förhållningssätt i Trollhättan.

Kommentar/analys: Inför en samverkan är det en framgångsfaktor att den personal som skall arbeta tillsammans är ”synkroniserade” vad avser förhållningssättet gentemot ställföreträdare. Avvägningen mellan tillsyn och service är överförmyndarverksamhetens ”akilleshäl”. Ett strikt förhållningssätt kombinerat med ett gott bemötande innebär att man förhoppningsvis klarar både tillsynsuppdraget och nyrekryteringen av ställföreträdare.

Processbeskrivningar

Det verkar som om man kommit något längre med detta i Vänersborg.

Mallar och standardskrivelser

Finns i båda kommunerna.

Arbetsbeskrivningar

Finns inte i någon av kommunerna.

Kommentar/analys: En framgångsfaktor redan under ett införandeprojekt är att den personal som sedan skall arbeta tillsammans tar fram processbeskrivningar, mallar och arbetsbeskrivningar. Ett fullgott material bör finnas på plats redan från start.

Specialisthandledning

I första hand via externa tjänster. I Vänersborg finns direkt tillgång till kommunjurist.

Kommentar/analys: Den nya organisationen bör försäkra sig om att det redan från start finns tillgång till specialisthandledning. Det gäller i synnerhet om man väljer att organisera sig med i första hand generalister och administratörer.

Avslagsbeslut

Meddelas i båda kommunerna framför allt i ärenden om uttag från spärrat konto.

Avstyrkanden

Förekommer i båda kommunerna.

Vitesföreläggande

Förekommer i båda kommunerna.

Tvångsentlediganden

Ovanligt i båda kommunerna.

Kommentar/analys: Antalet avslag, avskrivningar, viten och tvångsentlediganden är ofta ett bra verktyg för att "ta tempen" på en överförmyndarorganisation. Givetvis kan avsaknaden av obekväma beslut betyda exemplariska ställföreträdare. Det är nog naivt att tro att så skulle vara fallet. Mer sannolikt är att personalen ibland väljer "minsta motståendets lag" framför föräldrabalken. Några sådana problem föreligger nog inte i

Trollhättan och Vänersborg. Det är dock en framgångsfaktor i ett införandeprojekt att se till att det kommande arbetslaget alla har mycket goda kunskaper om det regelverk som man skall tillämpa tillsammans. Alla skall vara trygga i att man ibland måste fatta obekväma beslut. Det får inte utvecklas ett lag i arbetsgruppen med ”goda” och ett med ”onda” handläggare.

Systematik i arkivet

Efter namn i Trollhättan och efter personnummer i Vänersborg

Kommentar/analys: Ett väl fungerande arkiv har större betydelse för myndighetsverksamhet än man kan tro. Detta gäller givetvis också överförmyndarverksamheten. Här gäller det förstås att bli överens innan de två arkiven slås ihop. Hopslagningen måste ske kort innan startdatum. Det är utan tvekan en framgångsfaktor att man redan från början inte ”går vilse i arkivet”. Vid en avvägning mellan för och nackdelar är ett arkiv systematiserat med namn att föredra. Man bör också under införandeprojektet ta fram metoder som minimerar tidspillet som uppstår med att leta efter akter. Extern hjälp från kommunernas arkivarier kan behövas. Överförmyndaren kommer att behöva fysiska akter under överskådlig tid. Om det dock under ett införandeprojekt går att hitta resurser med att scanna in befintliga akter underlättar det förstås steget mot en digitalisering av verksamheten.

Professionella ställföreträdare

Mer vanligt i Trollhättan än i Vänersborg.

Kommentar/analys: ”Tyvärr” är det nog oundvikligt att professionella ställföreträdare kommer att behövas för att den nya organisationen skall klara sitt uppdrag. Särskilt direkt fter uppstarten, är det en framgångsfaktor att man inte ”fastnar” i rekryteringsproblem. Det sagda innebär att man behöver ”ta höjd” för en ökad användning av professionella ställföreträdare i budgetarbetet. Redan under införandearbetet är det nog bra att knyta närmare kontakter med de aktörer som finns på den privata marknader eller utreda möjligheten till en förvaltarenhet för Trollhättan och Vänersborg.

Rekrytering av ideella ställföreträdare

Mycket utmanande i båda kommunerna.

Kommentar/analys: Inför samverkan bör arvodesnivåerna i de båda kommunerna synkroniseras på en något högre nivå än den är för närvarande. Därvid krävs förstås att man ”tar höjd” för det i budgetarbetet. Budgeten för ställföreträdararvoden bör ligga kvar i hemkommunen. Man kan dock inte arbeta med olika generella arvodesnivåer. Det kan vara en god idé inför samverkan att ha ”spaning” på arvodesnivåerna i närliggande kommuner och se till att man i vart fall inte ligger lägre. Även om godmanskap och förvaltarskap är uppdrag med betydande ideella inslag får man nog förlikas med det faktum att ställföreträdare dras dit som arvodena är högst. Åtminstone i närområdet.

Redan under införandefasen bör analyseras hur belastningsgraden på ställföreträdarna i respektive kommun ser ut, d v s hur många ärenden i genomsnitt varje ställföreträdare har. Det kan ge en indikation om det är önskvärt och meningsfullt att rikta en rekryteringskampanj mot befintliga ställföreträdare.

Därutöver bör också en marknadsföringskampanj genomföras för att försöka knyta nya och gärna yngre ställföreträdare till verksamheten. Här kan man tänka sig annonsering i olika media och förhoppningsvis med draghjälp från respektive kommuns kommunikationsavdelningar. Man kan även tänka sig informationskampanjer riktade mot det lokala föreningslivet. Ledamöterna i överförmyndarnämnden bör här även engageras med uppdraget att väcka intresse för verksamheten i sina nätverk. En marknadsföringskampanj bör givetvis innehålla även utbildnings- och informationsmoment. Det sagda är en av de viktigaste delarna i förberedelsearbetet och således en framgångsfaktor.

Granskning av årsräkningar

En viss utmaning för båda kommunerna att bli klara i tid.

Kommentar/analys: Med tanke på att arbetet med granskning kommer att bli mycket mer betungande i och med införandet av årsberättelser, är det en kritisk framgångsfaktor att den nya organisationen i detta avseende står rustad med personella resurser. Befintlig personal kan knappast räcka till, även om man arbetar med ärendeflödena och granskningssytematiken under införandeperioden. Det är en framgångsfaktor att man under införandeperioden enas om riktlinjer för granskningen med syftet att säkerställa att den skall bli klar i rimlig tid.

Det skall framhållas att det bör undvikas att den nya organisationen får med sig stora årsräkningsbalanser från respektive kommun. En del i ett införandeprojekt kan därför vara att försöka se till att granskningen är avslutad innan startdatum. Extra resurser kan då behöva sättas in.

En särskilt viktig del blir också att analysera om de möjligheter som kommande lagstiftning ger avseende förenklande redovisningar kan minska trycket på granskningen. Man kan t e x överväga om särskilda blanketter för förenklad redovisning skall tas fram och även se över riktlinjerna för vilka verifikationer som skall bifogas.

Sammanfattning av enkätundersökningen

Enkätundersökningen visar att Trollhättan och Vänersborg har likvärdiga överförmyndarverksamheter, men att en gemensam organisation kräver förstärkning av personal, administration och specialistkompetens. Ärendemängden, kommande lagkrav och ökade arbetsuppgifter gör att nuvarande resurser inte räcker långsiktigt. För att lyckas med en samverkan krävs synkroniserade arvodesnivåer, gemensamma rutiner, starkt administrativt stöd, tydlig ledning, satsning på digitala tjänster och en aktiv strategi för rekrytering av ställföreträdare. Samverkan bedöms nödvändig för att klara framtida krav på rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet.

Inför samverkan

Val av samverkansform

Som framgår av det ovanstående har kommunerna redan landat i att avtalssamverkan är det bästa alternativet. Avtalssamverkan är mer flexibel och är i normalfallet det bästa sättet att starta upp en samverkan med. Många liknande organisationer har börjat samverka genom avtal för att sedan när tiden bedöms vara mogen gå vidare och bilda en gemensam nämnd. För tjänstemannaorganisationen blir det ingen större skillnad med en gemensam nämnd. Det finns dock effektiviseringsvinster med att låta den politiska organisationen spegla tjänstemannaorganisationer. Med tanke på att överförmyndarverksamheten mer eller mindre saknar politiska inslag är lokaldemokratiska farhågor ofta obefogade. I och med att det endast rör sig om två kommuner torde bildandet av en gemensam nämnd vara relativt enkel.

Värdkommun

Även om Trollhättan befolkningsmässigt är något större än Vänersborg bedöms kommunerna i allt väsentligt vara jämbördiga avseende överförmyndarverksamhetens omfattning och kvalitet. Länsstyrelsens granskningsprotokoll visar att båda verksamheterna i huvudsak är välfungerande, med likartade historiska utmaningar såsom försenad granskning av årsräkningar.

Personalstrukturen skiljer sig dock åt. Vänersborg uppvisar generellt en högre formell utbildningsnivå, medan Trollhättan har en samlad personalgrupp med längre erfarenhet av verksamheten. Dessa skillnader är inte avgörande för valet av värdkommun, men erfarenhetsmässig kontinuitet bedöms vara särskilt betydelsefull i uppstartsfasen av en gemensam organisation. Trollhättan har dessutom en befintlig samordnare som även arbetar operativt, vilket ytterligare stärker förutsättningarna för en stabil etablering.

Det kan antas att personal från Vänersborg har lättare att integreras i Trollhättan än motsatt, med hänsyn till anställningstidernas längd och befintliga organisatoriska strukturer.

Den mest avgörande faktorn är dock att Trollhättan redan har tillgängliga och ändamålsenliga lokaler i Stadshuset. Vänersborg saknar motsvarande förutsättningar. En placering i Stadshuset innebär betydande fördelar, bland annat genom närhet till centrala stödfunktioner, kontaktcenter och andra kommunala verksamheter. Det skapar även en mer naturlig och tillgänglig miljö för medborgare och ställföreträdare som söker personlig kontakt med myndigheten.

Sammanfattningsvis talar organisatoriska, praktiska och lokalmässiga förutsättningar sammantaget för att Trollhättan är den mest ändamålsenliga värdkommunen för en gemensam överförmyndarorganisation.

Bemanning

Resursanalysen har utgått från antalet ärenden (1 300) och antalet heltidstjänster (c a 8 tjänster). I nuläget rör det sig således om (1300/8) 163 ärenden (akter) per handläggare. Det är inte på något sätt en onormal siffra. Om man tänker sig att starten för en samverkan, ligger ett drygt år framåt i tiden, kan en tillväxt på ärendesidan på 10 % vara rimligt. Det skulle ge 1430 ärenden totalt. Med befintlig bemanning skulle det ge 179 ärenden per handläggare. Även det är en i normalfallet hanterbar siffra. Erfarenhetsmässigt kan en ”fullfjädrad” organisation, enbart bestående av välutbildade, erfarna och högpresterande handläggare, samt kartlagda arbetsflöden, klara av upp till drygt 200 ärenden per handläggare innan organisationen blir ”överhettad”. Även om varken Trollhättan eller Vänersborgs befintliga organisationer ”sticker ut” på något negativt sätt, är det nog inte rimligt att tro att en sammanslagen organisation initialt skulle klara en högre belastning än den nuvarande. Till detta kommer de nya arbetsuppgifter för överförmyndaren som tillkommer 1/7 2026. Försiktigt räknat kommer de nya reglerna att innebära i vart fall en 30 procentig ökning av arbetsbelastningen. Dessutom måste man ta med i beräkningen att det kommer att dröja minst ett (1) år innan den nya organisationen funnit sina former på så sätt att samordningsfördelar vad avser effektiviteten kan förväntas. Därför bör det finnas minst 10 heltider på plats vid startdatum. ”Rätt” bemanning redan från början är förstås en framgångsfaktor.

Arbetssätt

Både Trollhättan och Vänersborg arbetar nu efter principen ”alla gör allt”. På sikt i en sammanslagen organisation bör övervägas en övergång mot ett arbetssätt där specialkunskaperna hos de anställda tillvaratas. Mer om det ovan under rubriken ”Arbetssätt vid handläggningen av ärenden”.

Införandeplan

Startpunkten för organisationen föreslås till den 1 juli 2027. I och med att de båda kommunerna skall behålla sina respektive nämnder torde det inte vara ett problem att startpunkten blir en bit in i den nya mandatperioden. Då är det bättre att få tid till ett gediget förberedelsearbete. Det bör under hösten 2026 förberedas för ett införandeprojket som förslagsvis inleds 1/1 2027 och avslutas per startdatum 1/7 2027.

En ingång i den nya gemensamma förvaltningsorganisationen förutsätter ett omfattande förberedelsearbete. Ett antal aktiviteter måste påbörjas och bedrivas i god tid innan införandet av den nya organisationen. Vissa aktiviteter måste påbörjas snarast efter att beslut har fattats. Andra aktiviteter kan anstå en tid för att bedrivas i ett särskilt införandeprojekt. Det bör avsättas särskilda resurser för projektledare. Den rollen kan förslagsvis läggas på den mest erfarne tjänstemannen i befintliga organisationer. Projektledningen kan de sista tre till fyra månaderna före startdatum, förväntas innebära ett heltidsarbete. Rekrytering av föreslagen förstärkning av bemanningen bör därför påbörjas redan under hösten 2026. Personalen i befintliga organisationer bör ingå i olika arbetsgrupper. De arbetsgrupperna bör inte vara för stora. Förslagsvis två personer i respektive grupp (en från varje kommun) tillsammans med projektledaren. Förslag om områden för varje arbetsgrupp kan t ex vara:

- Gemensamma mallar, blanketter och informationsmaterial.
- Arbetsflöden och arbetsbeskrivningar för den nya organisationen.
- Gemensam webbsida inklusive e-tjänster.

Styrgruppen i projektet kan förslagsvis utgöras av de befintliga cheferna för respektive överförmyndarkontor. En politisk referensgrupp med ordförande respektive vice ordförande bör finnas.

För en detaljerad projektplan se bilaga 8

Det är viktigt att det sker en strukturerad kunskapsöverföring vid ingången i den nya organisationen. Det rekommenderas inte att den nuvarande personalen behåller ”sina” ärenden i den nya organisationen. Ärendena bör fördelas på annat sätt.

Det förtjänar att framhållas att nyttan med ett ordentligt förberedelsearbete inte får underskattas. I något fall provade man inför en samverkan att i stort sett bara komma

och lämna över akterna till det gemsamma kontoret. Resultatet blev inte tillfredställande.

Det bör slutligen informeras ordentligt om den nya organisationen och dess arbetssätt, framförallt till befintliga ställföreträdare och kommunernas socialtjänster. Givetvis också till berörda domstolar och Länsstyrelsen.

Innehållet i ett införandeprojekt

Inför en samverkan mellan överförmyndare måste en stor mängd frågeställningar gås igenom och praktiska åtgärder vidtas. Här nedan följer en genomgång av det viktigaste.

Överlämning

Överlämningen av ärendena till den gemensamma organisationen är långt ifrån bara att lämna över ett antal akter. Överlämning skall även ses som en kunskapsöverföring från tidigare handläggare (påverkas av hur man väljer att fördela ärendena i den sammanslagna organisationer). I vart fall i de mer komplicerade ärendena bör en noggrann genomgång av akterna ske.

Övrigt på agendan i ett införandeprojekt

Nedan följer ett axplock med stort och smått som behöver kartläggas eller ses över inför en samverkan (se också projektplan i bilaga 8).

1. IT, system och digital infrastruktur

- Befintligt datoriserat handläggningsstöd
- Konvertering och sammanslagning av databaser
- Möjligheter till nätverksanslutning i besöksrum

2. Akter, ärenden och statistik

- Akthantering (aktförvaring, systematik, dokument enligt arkivlagen)
- Antal ärenden
- Antal årsräkningar
- Statistik i övrigt
- Sista årsräkningsutskick
- Lista med särskilt komplicerade ärenden
- Möjlighet för handläggare att avsluta pågående ärenden

3. Arbetssätt, rutiner och principer

- Arbetssätt i övrigt (arbetsbeskrivningar och ärendeflöden)

- Gemensamma blanketter, mallar och standardskrivelser.
- Principer för arvodering
- Principer vid granskning
- Förhållningssätt gentemot ställföreträdare
- Förhållningssätt gentemot tingsrätten
- Förhållningssätt gentemot socialtjänsten
- Hantering av intresseanmälningar för ställföreträdarskap
- Rekrytering och professionella ställföreträdare

4. Kommunikation och information

- Principer för lokal information (broschyrer, blanketter, hemsida)
- Information till ställföreträdare om kommande organisation
- Information till socialtjänsten om kommande organisation
- Information till andra aktörer (domstolar, myndigheter, banker, mäklare m.fl.) om kommande organisation

5. Lokaler, kontakter och praktiska funktioner

- Besökslokaler
- Besökstider
- Telefontider
- Lokal kontaktperson på ekonomikontor, lönekontor och socialtjänst
- Posthantering (mottagning, vidarebefordran)
- Stämplar

6. Styrning och verksamhetsdokument

- Budget (utformning och kommunikation)
- Verksamhetsberättelse (utformning och kommunikation)
- Verksamhetsplan (utformning och kommunikation)

Framgångsfaktorer inför samverkan

Framgångsfaktor	Prioritet
Beslut om samverkan	Kritisk
Beslut om införandeprojekt	Kritisk
Påbörjat införandeprojekt	Kritisk
Fastslagen tjänstemannaorganisation	Hög
Gemensamt namn och logga	Hög
Gemensamma mallar, blanketter och informationsmaterial	Hög
Gemensamt ärendehanteringssystem	Hög
Gemensamma delegationsordningar	Hög
Gemensamma granskningsrutiner	Hög
Gemensamma arvoderingsrutiner	Hög
Gemensamma rutiner i övrigt	Hög
Fastslagna besöks- och telefontider	Hög
Lokaler och IT-utrustning iordningställda	Hög
Rekryteringsdatabas	Hög
Gemensam hemsida	Medel
Gemensamt arkiv	Medel
Gemensamma arvodesnivåer	Låg

Sammanfattning

Den gemensamma överförmyndarorganisationen föreslås starta **1 juli 2027**, vilket ger tid för ett ordentligt förberedelsearbete. Ett införandeprojekt måste genomföras från

ingången av 2027 med projektledare, små arbetsgrupper och tydlig styrning. Arbetet omfattar gemensamma rutiner, IT-system, mallar, webbsida, lokaler och bemanning. En strukturerad kunskapsöverföring och ny fördelning av ärenden är avgörande. Erfarenheter visar att bristande förberedelser leder till stora problem, därför krävs tidig och tydlig information till ställföreträdare, socialtjänst, domstolar och andra aktörer. Sammanfattningsvis: ett gediget införandeprojekt är en förutsättning för en fungerande gemensam organisation från dag ett.

Kostnadsfördelning

Vid samverkan mellan två kommuner är det centralt att kostnadsfördelningen upplevs som rättvis, begriplig och långsiktigt hållbar. Efter genomgång av olika modeller rekommenderas att kostnaderna för den gemensamma överförmyndarorganisationen fördelas utifrån både invånarantal och faktisk ärendemängd vid avtalade avstämningspunkter, och att schablonersättningar undviks.

Det finns flera skäl till detta.

För det första skapar en modell baserad på faktiska kostnader en högre grad av transparens och spårbarhet. När värdkommunen redovisar sina kostnader enligt ordinarie budget- och redovisningsprinciper blir det tydligt för båda parter hur resurserna används och vilka kostnadskomponenter som ingår. Detta minskar risken för otydligheter, misstolkningar eller upplevelser av att kostnader "göms" i schabloner som inte speglar verkliga utgifter.

För det andra innebär en schablonersättning att värdkommunen i praktiken får ett ekonomiskt tolkningsföreträde, eftersom schablonen måste baseras på uppskattningar av overhead, lokaler, administration och stödfunktioner. Dessa uppskattningar är svåra att verifiera för den samverkande kommunen och riskerar att skapa en obalans i relationen. En transparent modell där kostnaderna redovisas öppet stärker istället förtroendet mellan kommunerna och underlättar den löpande uppföljningen.

För det tredje är en modell utan schabloner mer anpassningsbar över tid. Verksamhetens behov, lokalkostnader, IT-kostnader och administrativa stödresurser kan förändras. Med faktiska kostnader som grund kan budgeten justeras på ett kontrollerat och förutsägbart sätt, utan att schabloner behöver omförhandlas eller riskera att bli inaktuella. Detta är särskilt viktigt i en verksamhet som är både lagstyrd och volymkänslig.

För det fjärde skapar modellen bättre förutsättningar för korrekt hantering av över- och underskott. När kostnaderna är transparenta kan överskott och underskott fördelas enligt samma principer som grundbudgeten, vilket ger en konsekvent och rättvis ekonomisk styrning. I ett initialt skede kan det dessutom vara lämpligt att låta eventuella överskott föras över till nästkommande år för att skapa stabilitet i uppstartsfasen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis innebär en kostnadsfördelningsmodell baserad på faktiska kostnader, utan schabloner. Det bör stärka legitimiteten i samarbetet, minska risken för framtida konflikter och säkerställa att resurserna används på ett sätt som båda parter kan följa och ställa sig bakom.

Insyn

En grundläggande förutsättning för en hållbar och långsiktig samverkan är att den icke-värdbärande kommunen tillförsäkras full insyn i verksamheten. Detta är inte enbart en fråga om transparens, utan även om legitimitet, förtroende och möjligheten att utöva ett reellt inflytande över en verksamhet som är ett kommunalt ansvar enligt lag.

Insynen måste därför vara systematiskt organiserad, inte beroende av informella kontakter eller värdkommunens goda vilja. En strukturerad insynsmodell minskar risken för informationsasymmetrier, otydligheter och upplevelser av att beslut fattas utan tillräcklig delaktighet. Den bidrar också till att båda kommunerna kan följa upp verksamhetens kvalitet, ekonomi och rättssäkerhet på ett likvärdigt sätt.

Regelbunden och formaliserad insyn är dessutom en framgångsfaktor i samverkansprojekt. Den skapar stabilitet, förutsägbarhet och en gemensam bild av verksamhetens utveckling. Detta är särskilt viktigt i en myndighetsutövande verksamhet där krav på rättssäkerhet, dokumentation och likabehandling är centrala.

Mot denna bakgrund är det rimligt att insynen inte begränsas till löpande rapportering, utan även omfattar återkommande gemensamma genomgångar av verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budget, statistik och kvalitetsuppföljning. Detta säkerställer att båda kommunerna har samma faktaunderlag och därmed samma möjlighet att påverka verksamhetens inriktning.

Exempel på hur insynen kan gå till

1. Regelbundna avstämningsmöten

- Två formella insynsmöten per år.
- Deltagare: verksamhetschef, projekt-/samverkansansvarig, ekonom samt representanter från båda kommunerna.
- Innehåll: verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budget, statistik, kvalitetsuppföljning och eventuella avvikelser.

2. Löpande rapportering

- Kvartalsvisa skriftliga rapporter till samverkanskommunen

- Innehåll: ärendemängd, handläggningstider, granskning av årsräkningar, personalresurser, ekonomi och eventuella risker.

3. Full tillgång till styrande dokument och nyckeltal

- Gemensam digital yta där båda kommunerna har tillgång till:
    - rutiner
    - delegationsordningar
    - statistik
    - budgetuppföljning
    - verksamhetsplaner och rapporter

4. Rätt till fördjupad insyn vid behov

- Möjlighet för samverkanskommunen att begära särskilda genomgångar av specifika frågor, t.ex. granskning av årsräkningar.

UTREDNING

Trollhättans Stad

Utredning om samverkan för överförmyndarverksamhet

Dokumentinformation

Handläggare:	Utredare Sebastian Johansson, praktikant Sara Svensson
Diarienummer:	OFN 2024/90
Datum:	2025-09-05
Syfte:	Att utreda förutsättningarna för att samverka om överförmyndarverksamhet med närliggande kommuner.

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning 3
2. Inledning 4
2.1 Historik 4
2.2 Problemformulering 5
3. Syfte och mål 6
4. Metod 6
4.1 Avgränsningar 6
5. Resultat 7
5.1 Överförmyndaren i Trollhättans stad 7
5.2 Varför samverkan? 8
5.3 Legala samverkansformer 8
5.4 Omvärldsbevakning 10
6. Analys 13
6.3 Samverkansalternativ 18
7. Slutsatser 19
7.1 Samverkan eller inte? 19
7.2 Värdkommun eller inte? 19
7.3 Vilken samverkansform är att föredra? 20
7.3 Vilka samverkansalternativ är intressanta? 20
8. Rekommendationer 22
Bilaga 1. Fördjupad statistik, Trollhättan-Vänersborg 23
Snabba fakta 23

1. Sammanfattning

Överförmyndaren är en kommunal tillsynsmyndighet vars huvudsakliga uppgift är att motverka att de individer som har god man eller förvaltare, samt de barn som lyder under förmynderskap, inte drabbas av rättsförluster till följd av ställföreträdarskapet. Myndigheten kan organiseras antingen genom en ensam överförmyndare eller en överförmyndarnämnd, vilka har möjlighet att delegera sin beslutanderätt till en eller flera tjänstepersoner i såväl den egna kommunen som i en annan kommun.

Till följd av en föråldrad lagstiftning och fler prejudikat som ställer högre krav på handläggarna har överförmyndarhandläggning blivit mer komplext. Det har resulterat i att cirka 60 % av Sveriges kommuner valt att samverka i någon form avseende överförmynderifrågor, vilket ger en indikation på vart vi är på väg inom området. Samverkan antas öka kommunernas förmåga att hantera framtida utmaningar så som oförutsedda händelser, ny lagstiftning, ökade kvalitetskrav eller personalomsättning. Samverkan möjliggör för en mer robust och ändamålsenlig tjänstemannaorganisation, vilket säkerställer såväl kompetensförsörjning som en mer rättssäker och likvärdig handläggning.

För närvarande bereds en proposition hos Regeringskansliet som bland annat föreslår att stärka skyddet för enskilda samt förbättra tillsynen på området, vilket kommer att ställa högre krav på såväl ställföreträdare som överförmyndare. Justitieministern har för avsikt att återkomma till riksdagen så fort arbetet är färdigställt.

Syftet med utredningen har varit att se vilka förutsättningar det finns för Trollhättans stad att inleda en samverkan med närliggande kommuner avseende överförmyndarverksamheten. Utredningen ger en översikt av för- och nackdelar med olika samverkansformer, samt ger förslag på hur en samverkan för överförmyndarverksamheten skulle kunna fortsatt utredas.

2. Inledning

Varje kommun måste enligt lag ha en överförmyndare eller överförmyndarnämnd, vilka väljs av kommunfullmäktige på fyra år. Till sin hjälp kan de förtroendevalda ha tjänstepersoner, överförmyndarhandläggare, vilka kan fatta beslut genom delegation på överförmyndarens vägnar. Fortsättningsvis används begreppet överförmyndare oavsett organisering och syftar då till själva myndigheten.

Överförmyndaren är en tillsynsmyndighet, vars huvudsakliga uppgift är att säkerställa en rättssäker och likvärdig behandling av de personer som av olika anledningar har begränsade möjligheter att bevaka sina egna intressen. Myndigheten ansvarar för att kontrollera att de i samhället som företräds av gode män, förvaltare eller förmyndare, så kallade ställföreträdare, inte drabbas av rättsförluster. Därtill ansvarar överförmyndaren för att rekrytera och utbilda ställföreträdare. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för överförmyndarens verksamhet.

Likt alla kommunala verksamheter lyder överförmyndaren under Förvaltningslagen och Kommunallagen, men det är främst reglerna i Föräldrabalken (FB), Förmynderskapsförordningen samt Lagen om god man för ensamkommande barn som styr verksamheten.

Enligt FB 19 kap. 14 § kan en överförmyndarhandläggare delegera beslutanderätt till en eller flera handläggare, även anställda i en annan kommun. Möjligheten att delegera beslutanderätt åt tjänstepersoner i en annan kommun öppnar upp för att samverka med en eller flera kommuner på området. FB 19 kap. 16 § ger kommuner möjligheten att besluta om en gemensam överförmyndarnämnd, vilket även framgår av Kommunallagen 3 kap. 9 §

2.1 Historik

Den senaste utredningen om en gemensam överförmyndarverksamhet genomfördes 2021 och syftade till att undersöka möjligheterna att samverka mellan Trollhättan och Vänersborg på kommunernas samarbetskommittés uppdrag. Utredningen föreslog en gemensam överförmyndarnämnd från och med första januari 2023. Trollhättan beslutade att gå vidare med utredningen men Vänersborg valde att avstå från vidare utredning. Under 2024 beslutade överförmyndarnämnden i Trollhättan att återuppta utredningen avseende samverkan kring överförmyndarverksamheten.

Frågan har aktualiserats eftersom överförmyndarnämnden i Trollhättans stad ser ett fortsatt behov av samverkan för att kunna tillförsäkra de anställda ett

välmående arbetsliv, säkra upp vid frånvaro samt skapa bättre förutsättningar för ställföreträdare och en mer rättssäker handläggning. Det som skiljer aktuellt uppdrag från föregående uppdrag 2019 är att detta endast lämnats till Trollhättans stad, samt att uppdraget syftar till att undersöka fler samverkansalternativ än Vänersborgs kommun. Utredningen startade i januari 2025.

2.2 Problemformulering

På grund av överförmyndarverksamhetens lilla storlek är verksamheten i Trollhättans stad organisatoriskt placerad på stadskansliet hos kommunstyrelsens förvaltning tillsammans med funktioner som registrator, utredare och kommunsekreterare med mera. Överförmyndarhandläggarna har därmed en chef med många olika ansvarsområden. Det ankommer därmed i hög på grad medarbetarna själva att driva verksamhetsutveckling. Generellt har överförmyndarhandläggarna relativt lite gemensamt med övriga funktioner på enheten.

Arbetet som överförmyndarhandläggare innefattar ett brett ansvarsområde som kräver en hög noggrannhet och god förmåga att analysera juridiska aspekter, då de beslut som fattas kan ha stor påverkan på enskildas livssituation. Det är en kunskapsintensiv verksamhet som kräver såväl erfaren som välutbildad personal. Det finns emellertid ingen specifik utbildning för överförmyndarhandläggare, inte heller formella kompetenskrav trots att handläggarna tolkar samt tillämpar en komplicerad lagstiftning. Däremot efterfrågas ofta juridisk, ekonomisk och sociologisk kompetens.

Vid få personella resurser blir verksamheten sårbar, handläggningen fördröjs och arbetsbelastningen ökar. När rätt kompetens saknas i verksamheten minskar rättssäkerheten och risken för skadeståndskrav mot kommunen ökar. Observera att oavsett utbildningsbakgrund tar det lång tid att lära sig överförmyndarverksamheten, vilket inte gör det lönsamt att ta in vikarier vid frånvaro.

Vidare förutspås ingen minskning av ärenden, snarare tvärtom. Det gäller även ärenden av mer komplicerad karaktär så som människor med ökad skuldsättning, psykisk ohälsa eller missbruksproblematik. På senare år har dessutom behovet av gode män eller förvaltare för yngre människor med en variation av diagnoser ökat, vilka inte sällan inkommer med synpunkter som ska administreras. Det ställer högre krav på ställföreträdarna och i sin tur på överförmyndarhandläggarna. Därutöver tillkommer granskning av gode män och förvaltares årsräkningar utöver befintliga ärenden under vår- och sommar.

En gemensam förvaltningsorganisation med minst två kommuner förväntas öka förutsättningarna för att lösa föreliggande problem, samt möjliggör för en

mer ändamålsenlig och robust organisation som enklare kan möta framtida utmaningar.

3. Syfte och mål

Överförmyndarnämnden i Trollhättans stad har i sin verksamhetsplan med budget för 2025 satt följande mål:

"Nämnden ska arbeta för utökad samverkan med annan/andra kommuner så att personal på överförmyndarkansliet ges ett välmående arbetsliv."

Mot bakgrund av ovan kommer följande utredning att se över förutsättningarna för Trollhättans stad att inleda en samverkan inom överförmyndarområdet med närliggande kommuner.

4. Metod

Utredningen har genomförts av utredare Sebastian Johansson och praktikant Sara Svensson från Högskolan i Borås.

Utredningen har bedrivits genom en dokumentanalys av styrande dokument, tidigare utredningar samt omvärldsbevakning av närliggande kommuner. Aktuell forskning kring samverkan liksom statliga utredningar har också nyttjats.

Statistikuppgifter från Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen) och overformyndarstatistik.se har insamlats för att möjliggöra för jämförelser av olika kommuner.

Samtliga medarbetare på överförmyndarkansliet i Trollhättans stad har intervjuats och beretts möjlighet att yttra sig om befintlig organisation, samt ge sina synpunkter om en framtida samverkan. Även representanter från Lilla Edet, Alingsås, Uddevalla och Stenungsund har intervjuats för att ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av samverkan, samt vilken inställning de har till en eventuell utökning i sina respektive samverkansområden. Slutligen har Vänersborg kontaktats för att redovisa sin syn på en eventuell samverkan och vilka utmaningar deras organisation står inför.

4.1 Avgränsningar

Inför rapporten har utredningsgruppen frågat om närliggande kommuners inställning till en utökning. En aspekt som tagits i beaktande är närheten till förvaltningskontor. Bedömningen som gjordes var att det var för stora pendlingsavstånd till Mölndal, Skövde samt Mariestad, varför dessa inte har undersökts mer ingående.

Utredningsgruppen valde att inte kontakta Lidköping trots att det är liknande pendlingsavstånd från Trollhättan som till Alingsås. Detta beror på att Alingsås har en relativt ny samverkan, vilket utredningsgruppen bedömde kunde ge värdefulla insikter samt att de tidigare hade haft liknande utmaningar som Trollhättan har idag.

5. Resultat

5.1 Överförmyndaren i Trollhättans stad

Trollhättans stad har organiserat sig med en överförmyndarnämnd med tre ledamöter och tre ersättare. Organisatoriskt biträder överförmyndarkansliet Överförmyndarnämnden, men personalen är anställd av stadskansliet hos kommunstyrelsens förvaltning. Verksamheten omfattas av tre handläggare, varav en arbetar 90 % i dagsläget och en med delvis samordning. Det finns även en administratör på halvtid (3,4). Ärenden fördelas mellan verksamhetens tre handläggare enligt datumindelning för huvudmännen, men är däremot inte jämnt fördelade utan vissa kan ha mer ärenden än andra. Under pågående utredning genomförs ett rekryteringsarbete för att anställa ytterligare en handläggare på heltid från och med hösten 2025.

Den samlade bedömningen från länsstyrelsens granskning av verksamheten 2024 är att det fanns vissa brister, men att de har uppkommit i enstaka fall och därmed inte är systematiskt förekommande. Länsstyrelsen ansåg att samtliga årsgranskningar påbörjats inom en skälig tid.

Informellt finns för närvarande en samverkan mellan Trollhättan och Vänersborg vad gäller utbildning samt fortbildning av ställföreträdare. Verksamheterna har gemensamma luncher och nätverksträffar årligen. Dessutom deltar båda kommunerna i såväl utbildningar som nätverksträffar inom ramen för Föreningen för Sveriges överförmyndare.

5.1.1 Statistik

Trollhättan har en befolkningsmängd på drygt 59 000. En genomsnittlig fördelning av ärenden per handläggare bedöms vara cirka 200 ärenden1. Trollhättan ligger i dagsläget över det genomsnittet, se tabell 1.

1 Rådgivningsrapport Överförmyndarorganisation HKMP, Jan och Eva Wallgren, Wallgrens Juridik AB (Maj 2014)

2025-01-16	antal ärenden	antal handläggare	ärenden per handläggare
Trollhättan	699	3	233

Tabell 1. Uppgifter från kommunens verksamhetssystem

5.1.2 Ekonomi

Överförmyndarens budget består vanligtvis av tre huvudsakliga delar:

- Arvoden till förtroendevalda och övriga nämndkostnader
- arvoden till ställföreträdare
- löner till personal och kostnader för lokaler, IT och utbildningar och dylikt.

För år 2024 har överförmyndarverksamheten i Trollhättans stad en budget på 2,659 mkr för personalkostnader och 2,5 mkr för kostnader för arvoden till ställföreträdare och nämndledamöter.

5.2 Varför samverkan?

Kommunal samverkan kan vara ett viktigt och användbart verktyg för mindre kommuner att möta framtida utmaningar och klara sitt uppdrag. En central aspekt är att samverkan skapar mer robusta organisationer, vilket säkerställer såväl en likvärdig välfärdsservice som organisationens kompetensförsörjning. Samverkan underlättar för mindre kommuner att attrahera och bibehålla arbetskraft med erforderlig kompetens. Samverkan innebär också att olika kompetenser "knyts samman", vilket på sikt kan medföra en ökad kvalitet i verksamheten2. Det bevisar att kompetensförsörjningen och minskad sårbarhet är starka motiv till att ingå en kommunal samverkan.

5.3 Legala samverkansformer

Kommunallagen 9. kap beskriver tre olika samverkansformer, 1–8 §§ Kommunalförbund, 19–36 §§ Gemensam nämnd, 37–38 §§ Avtalssamverkan. Föräldrabalken kap 19 § 16 stadgar även möjligheten att bilda en gemensam nämnd mellan flera kommuner.

[2] Meltzer (2024). *Strategiska samarbeten – roller, relationer och risker i mellankommunala samarbeten*. Förvaltningshögskolan, s. 1–5

Utredningsgruppen gör bedömningen att kommunalförbund inte är en lämplig samverkansform för en verksamhet som utför myndighetsutövning, varför den inte kommer att beskrivas i följande avsnitt.

5.3.1 Gemensam nämnd

En gemensam nämnd bildas mellan minst två kommuner. Den gemensamma nämnden tillsätts, samt ingår endast i en av de samverkande kommunernas organisation, som då blir värdkommun men arbetar på båda kommunernas uppdrag. Personal som arbetar i den gemensamma nämnden anställs av värdkommunen.

Nämndens uppdrag ska tydliggöras i ett reglemente som antas av fullmäktigeförsamlingarna i samtliga samverkande kommuner. Dessutom behöver ett avtal upprättas mellan de samverkande kommunerna som reglerar aspekter så som finansiering, ansvar, budgetprocess och andra relevanta mellanhavanden. Delegering av ärenden följer kommunallagens bestämmelser. En gemensam nämnd kan enligt Föräldrabalkens bestämmelser endast inrättas vid ny mandatperiod.

5.3.2 Avtalssamverkan

Avtalssamverkan innebär att minst två kommuner eller regioner samarbetar inom ett specifikt område för att effektivisera resursutnyttjandet. Det kan handla om all handläggning inom ett specifikt område eller särskilda specialistuppgifter, men uppgiften måste ligga inom kommunens allmänna befogenhet (9. Kap 37 §). Den kommun som med ett avtal förpliktigar sig att utföra uppgifter åt en eller flera andra kommuner benämns som värdkommun.

Avtalssamverkan är ett enkelt sätt för kommuner att samarbeta och ta del av varandras kompetenser samt resurser, samtidigt som budgetansvaret och huvudmannaskapet förblir oförändrat. Kommunallagens regler om avtalssamverkan tillåter anställda i värdkommunen att fatta beslut på delegation. Det gäller inte förtroendevalda.

Med avtalssamverkan behåller varje kommun en ansvarig nämnd som i sin tur har en skyldighet att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och fullmäktiges riktlinjer. Till skillnad från en gemensam nämnd kan en avtalssamverkan inledas oberoende mandatperioder.

Vid en avtalssamverkan blir värdkommunen den formella arbetsgivaren. Det innebär att tjänstepersonerna ingår i värdkommunens tjänstemannaorganisation. Värdkommunen ansvarar för såväl rekrytering av personal med relevant och erforderlig kompetens, som bemanning av lämplig

omfattning. Värdkommunen ansvarar i övrigt för arbetsmiljön och personalpolitiken för de anställda.

5.3.3 Vad kan delegeras?

Överförmyndaren har stora möjligheter att delegera sin beslutanderätt till tjänstemän och förtroendevalda, oavsett om det sker från en gemensam nämnd eller från två nämnder till en gemensam tjänstemannaorganisation. Följande ska dock aldrig delegeras:

- Framställning eller yttrande från kommunfullmäktige
- Beslut om att entlediga ställföreträdare på grund av olämplighet
- Beslut om att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo
- Vitesföreläggande
- Beslut i tveksamma fall
- Avslagsbeslut

5.4 Omvärldsbevakning

Av Riksrevisionens granskning från 2017 framgår det att cirka 60 % av Sveriges kommuner samverkar i någon form avseende överförmyndarfrågor, antingen med gemensam nämnd eller ett gemensamt kansli (avtalssamverkan)[1]. Det visar på att det är vanligt att kommuner samverkar kring överförmyndarverksamheten. Av rapporten framgår även att överförmyndarområdet sannolikt är det näst största tillsynsområdet för kommunerna, efter miljötillsynen.

En rapport framtagen 2020 visar på att drygt 80 % av kommunerna i Västra Götalandsregionen samverkar avseende överförmyndarfrågor[3]. Sedan dess har ytterligare några kommuner tillkommit i den skaran.

Ändringen i kommunallagen år 2018 gällande avtalssamverkan har möjliggjort för kommuner att avtalssamverka i större utsträckning än tidigare och inom fler områden. Rapporter visar att det i synnerhet gynnat mindre kommuner.

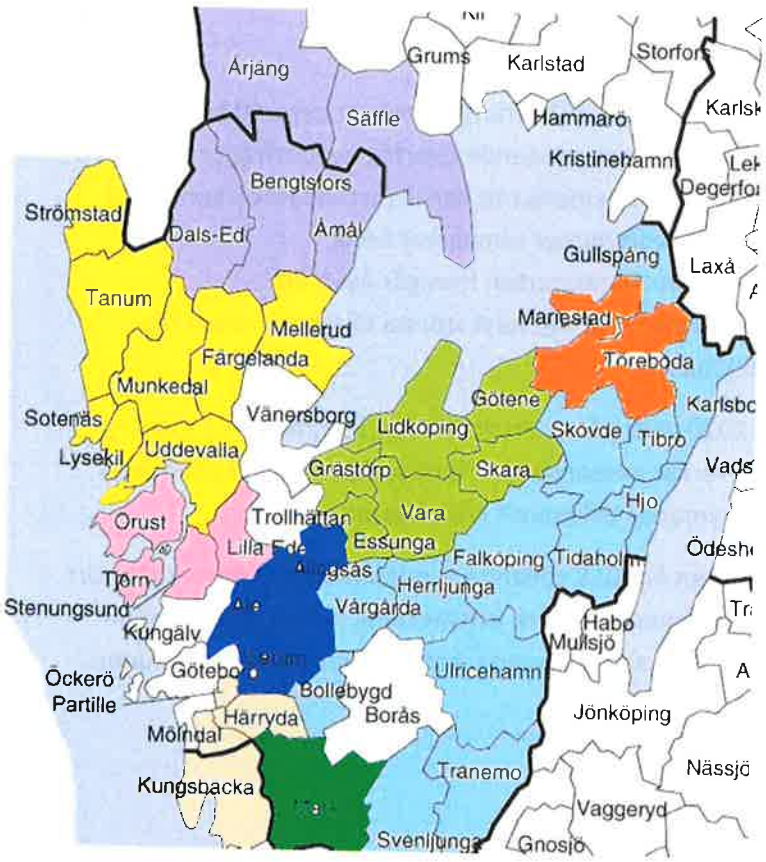
[3] Framtidens Överförmyndare - Utredning av förutsättningar för att inleda samverkan mellan överförmyndarverksamheterna i Alingsås och Lerums kommuner, Linda Silander (2020).

Vad gäller ställföreträdarutredningens betänkande Gode män och förvaltare - en översyn (SOU 2021:36), har det interpellerats i riksdagen om tidplanen för lagändringar kring gode män och förvaltarskap.

I utredningens betänkande finns bland annat förslag om att stärka skyddet för enskilda samt förbättra tillsynen på området. Justitieministern har i ett skriftligt svar på en fråga från en riksdagsledamot 2025-03-07 framhållit att det är ett pågående arbete i Regeringskansliet som kräver ytterst noggrannhet för att säkerställa ett hållbart slutresultat, och har för avsikt att återkomma till riksdagen med en proposition med utgångspunkt från (SOU 2021:36) så snart beredningen av propositionen är avslutad.

5.4.1 Samverkansområden i Västra Götalands län

Nedan karta beskriver samverkansområden i Västra Götaland avseende överförmyndarområdet. Vid tidpunkten som rapporten skrivs har varken Trollhättan, Vänersborg, Kungälv, Borås eller Göteborg någon samverkan i överförmyndarfrågor.

Figur 1 Bild på samverkansområden i Västra Götaland, modifierad efter ursprunglig bild från Alingsås kommun

Utredningsgruppen har studerat följande samverkanskluster i Trollhättans närområde, värdkommunen är fetmarkerad. För att förtydliga så är

värdkommunen den kommun där det gemensamma förvaltningskontoret och/eller den gemensamma nämnden finns.

5.4.1.1 Närliggande kommuner

Alingsås – Lerum – Ale, vilka valt att ingå en avtalssamverkan med namnet *ÖFS ALA*. För organisationen finns en enhetschef som ansvarar för endast överförmyndarverksamheten. Samverkan mellan Alingsås och Lerum inleddes under 2022 och Ale anslöt sig i oktober 2024. Befolkningsmängden för samverkansområdet är cirka 123 869 invånare. Respektive kommun utser sin egen överförmyndarnämnd. Verksamheten har nio handläggare med 245 ärenden per handläggare. Under januari-juni tillkommer en anställd på heltid som arbetar fokuserat med årsgranskningar. Aktuell avtalstid är 2024-10-01 – 2026-12-31, om avtalet inte sägs upp förlängs det löpande med två år i taget. Observera att enighet krävs av samtliga medverkande och att beslut fattas av respektive kommuns kommunfullmäktige. Fördelning av kostnader sker utifrån kommunernas invånarantal.

Uddevalla – Färgelanda – Lysekil – Mellerud – Munkedal – Sotenäs – Strömstad – Tanum, vilka valt avtalssamverkan sedan år 2011 med namnet *Samverkande överförmyndare*. Mellerud anslöt sig 2015. Befolkningsmängden för samverkansområdet är drygt 122 954 invånare. Verksamheten har 10,5 handläggare med 171,5 ärenden per handläggare. I verksamheten finns en bred kompetens och varierad arbetslivserfarenhet.

Avtalstiden för samverkansområdet förlängs med fyra år i taget. Ingen av de samverkande kommunerna har en nämnd, utan respektive kommun har valt att organisera sig med en ensam överförmyndare. För organisationen finns en chef som ansvarar för endast överförmyndarverksamheten. Fördelning av kostnader sker utifrån kommunernas invånarantal.

Stenungssund – Lilla Edet – Tjörn – Orust har en gemensam nämnd. Befolkningsmängden för samverkansområdet är drygt 73 000 invånare. Verksamheten har 7 handläggare inklusive en administratör som både handlägger och administrerar, med drygt 128 ärenden per handläggare. Nuvarande avtal gäller till och med 2026-12-31. En förnyelse av avtalet är nyligen tecknat och gäller från 2027-01-01 – 2030-12-31. Det finns en aktuell utredning om att Kungälv väntas ansluta sig. I samband med att samverkansavtalet reviderades framkom synpunkter från en av de samverkande kommunerna på rådande finansieringsmodell, där de budgeterande kostnaderna delades lika mellan kommunerna. Konsekvensen blev att kostnaden per invånare och per ärende varierade kraftigt mellan kommunerna. För att bidra till en varaktig samverkan över tid utarbetades en modell som skapar en mer rättvis fördelning. Den nya modellen innebär att

alla samverkande kommuner till lika del betalar en grundavgift (25 %) och resterande kostnader fördelas efter invånarantal (37,5 %) och ärendemängd (37,5 %). Den nya finansieringsprincipen innebär inte några utökade kostnader på totalen, endast justeringar i finansieringen mellan kommunerna har gjorts.

5.2.1.2 Vänersborg

Vänersborgs kommun har i nuläget ingen samverkan inom överförmyndarverksamheten. Organisatoriskt tillhör verksamheten juridik- och säkerhetsavdelningen. De är fyra heltidsanställda handläggare med 134 ärenden per handläggare. De har en chef på cirka 20 % för verksamheten. Under vår- och sommarperioden när årsräkningarna granskas anställs 1–2 personer på visstid. Befolkningsmängden är drygt 40 041 personer. För mer jämförelser med Trollhättan, se bilaga 1. Överförmyndarnämnden i Vänersborg samverkar i viss mån med Trollhättan genom att anordna utbildningar för ställföreträdare och har även ett visst utbyte på tjänstemannanivå.

5.2.1.3 Övriga kommuner i Västra Götaland

Lidköping – Grästorp – Essunga – Götene – Skara – Karlsborg – Vara, har ingått en avtalssamverkan benämnd *Överförmyndaren Västra Skaraborg*.

Mölndal – Härryda – Kungsbacka – Partille – Öckerö, vilka valt samverkansformen gemensam nämnd.

Skövde – Hjo – Tibro – Gullspång – Karlsborg – Tidaholm – Falköping – Herrljunga – Vårgårda – Bollebygd – Tranemo – Svenljunga, vilka organiserat sig genom ensamma överförmyndare.

Mariestad – Töreboda, vilka har en egen överförmyndare/nämnd.

6. Analys

I detta avsnitt analyseras de observationer som utredningsgruppen gjort under intervjuer internt och externt. Under samtliga intervjuer kunde följande teman identifieras: *Sårbarhet, rekrytering av ställföreträdare, organisation* och *övriga risker.*

6.1.1 Sårbarhet

Det råder en stor enighet bland medarbetarna på Trollhättans överförmyndarkansli att nuvarande arbetssituation upplevs som sårbar. Detta är också ett av de främsta skälen som har anförts som motiv till samverkan i

de studerade närliggande kommunerna. De främsta orsakerna som lyfts hos Trollhättans överförmyndarkansli är att det är en förhållandevis liten verksamhet med få personella resurser. Arbetsbelastningen upplevs påfrestande, utöver den löpande verksamheten handlar mycket om att "släcka bränder" snarare än att arbeta med att utveckla och effektivisera verksamheten. Under vår och sommar tillkommer dessutom granskning av gode män och förvaltares årsräkningar, vilket upptar en majoritet av handläggarnas arbetstid. Det är dock önskvärt med mer tid till att arbeta fokuserat med verksamhetsutveckling, så som översyn av arbetssätt och digitalisering.

En större personalstyrka skulle dels kunna säkerställa bemanningen och därmed minska arbetsbelastningen, dels frigöra tid till verksamhetsutveckling och innovation. Samverkan möjliggör för en ökad kompetensbredd bland personalen och ett större kunskaps- samt erfarenhetsutbyte.

6.1.2 Rekrytering av ställföreträdare

Svårigheter att rekrytera ställföreträdare är en ständigt pågående utmaning eftersom det är ett frivilligt uppdrag. Det förenklar inte situationen att ärenden av mer komplicerad karaktär som kräver specifika kunskaper förväntas öka framöver. Dessutom har det skett en ökning vad gäller yngre huvudmän som inte sällan lider av psykisk ohälsa, har missbruksproblematik eller är högt skuldsatta. Dagens unga är mer medvetna om sina rättigheter, vilket i sin tur ställer högre krav på handläggarna. Komplicerade ärenden är mer tidskrävande och svårare att rekrytera ställföreträdare till varför hårt arbete måste läggas på att rekrytera nya ställföreträdare och säkerställa att befintliga ställföreträdare stannar. Överförmyndarens uppdrag är visserligen att utöva tillsyn över ställföreträdarna. Det innebär dock inte att det är oviktigt att vårda relationen till dem genom att ge god service och möjlighet till fortbildning. Ställföreträdare växer inte på träd, och är svåra att rekrytera och behålla. Utifrån våra samtal med kommuner inom samverkan är upplevelsen att en samverkan ökar möjligheten att rekrytera och ge service till ställföreträdarna.

6.1.3 Organisation

Det framkommer vid samtliga intervjuer med personalen från överförmyndarkansliet i Trollhättan att det är önskvärt med en chef som renodlat eller i en högre uträckning kan ägna sig åt överförmyndarfrågor. En större personalgrupp skulle kunna öppna för ett chefskap som får mer utrymme för frågorna. I de studerade närliggande kommunerna är chefskapet helt eller i en mycket högre grad dedikerat till överförmyndarkansliet.

Vidare framkommer det att det är högst angeläget att verksamheten inte blir för stor, eftersom en alldeles för stor verksamhet riskerar att bli tungrodd på det sättet att förändringar kan bli mer komplicerade att genomföra med en stor personalgrupp. Vid en sammanslagning av två eller fler tjänstemannaorganisationer, är det även viktigt att bibehålla variationen av ärenden för att inte riskera att minimera attraktionskraften för yrket.

6.1.4 Övriga risker

De risker som uppmärksammas är framför allt att organisationsförändringar är tidskrävande. Vid sammanslagning av olika organisationer och arbetssätt ökar sannolikheten för en "kulturkrock". Av den anledningen kan handläggningstiderna initialt fördröjas under tiden den nya organisationen slår rot. ÖFS ALA vittnade om att det tog cirka två år för den nya organisationen att sätta sig.

För att minimera den risken för att en omorganisation ska fördröja handläggningstiden krävs ett gediget förarbete för alla praktiska frågor.

Pendlingsavståndet kan påverka huruvida medarbetare väljer att stanna kvar eller inte, eftersom befintlig verksamhet kräver att personalen till största del är på plats fysiskt. Närheten till ställföreträdare påtalas inte som någon potentiell risk eftersom kommunikationen med dem till största del sker via telefon eller mejl idag. Ett aktivt digitaliseringsarbete skulle kunna utöka kontaktytorna ytterligare, samt möjliggöra för distansarbete, varför en samverkan är nödvändig för att frigöra tid till att utveckla verksamheten.

6.2.1 Avtalssamverkan

6.2.1.1 Styrkor med avtalssamverkan

En *avtalssamverkan* kan inledas under pågående mandatperiod och kräver ingen administrativ eller organisatorisk överbyggnad, utan går relativt snabbt att inleda. Som tidigare nämnts är avtalssamverkan ett enkelt sätt för kommuner att samarbeta och ta del av varandras kompetenser samt resurser, samtidigt som budgetansvaret och huvudmannaskapet förblir oförändrat.

Ur ett demokratiskt perspektiv har samtliga parter en fortsatt stark lokal förankring genom sin nämnd, och får därmed behålla ett reellt politiskt inflytande. Olika kulturer, rutiner för de förtroendevalda behöver inte ändras eftersom nämnderna inte slås ihop. Vanligtvis omfattas inte nämndadministrationen, det vill säga protokollföring och sammanställande av kallelser i en samverkan, det ansvaret ligger fortsatt på de samverkande kommunerna.

Det rekommenderas att samtliga nämnder fastställer likalydande delegeringsordningar som delegerar beslutanderätt till tjänstemännen i den gemensamma organisationen.

Eftersom avtalssamverkan inte innebär att skapa en ny gemensam nämnd med gemensamma reglemente är det ett enklare sätt att inleda en samverkan på och ett gemensamt första steg även om målet i slutändan skulle vara att bilda en gemensam nämnd.

6.2.1.2 Svagheter med avtalssamverkan

En nackdel med avtalssamverkan är att det kan vara tidskrävande att handlägga samt arbeta för fler nämnder. Eftersom avtalssamverkan innebär att det fortsatt finns två nämnder måste allmänna handlingar, även de som inte rör individakter, hållas åtskilda.

En risk med att behålla nämnderna men ha en gemensam förvaltningsorganisation är att nämnderna kan göra olika bedömningar av ärenden, vilket skulle kunna leda till att den gemensamma överförmyndarorganisationen kan upplevas som inkonsekvent i sina beslut.

Eftersom det fortfarande finns två nämnder innebär det de samverkande kommunerna fortsatt kommer ställa krav på att budgetuppföljningar och annan administration kopplat till styrning och ledning måste göras för respektive kommunstyrelse.

6.2.2 Gemensam nämnd

6.2.2.1 Styrkor med en gemensam nämnd

Med en gemensam nämnd minskar administrationen för ärendehantering avsevärt. Även om det inledningsvis krävs administration för att ta fram reglementen och gemensamma styrdokument för nämnden så minskar administrationen i andra delar. En gemensam nämnd innebär att handläggarna endast måste handlägga ärenden till en nämnd och alla allmänna handlingar (som inte är individakter) kan diarieföras och hanteras i ett gemensamt diarium. Det innebär också mindre tid att sammankalla och anordna nämndsammanträden när det endast handlar om en nämnd. Det sparar tid och resurser, till exempel arvodeskostnader för förtroendevalda.

Budgetarbete och annan administration kopplat till de båda kommunerna minskar eftersom en gemensam nämnd endast kommer ingå i värdkommunens organisation.

6.2.2.2 Svagheter med gemensam nämnd

Den mest påfallande svagheten med en gemensam nämnd är att den kommun som utgör samverkanskommun riskerar att fjärmas från sin hemkommun. Den politiska representationen brukar minska eftersom ledamöter från de samverkande organisationerna fylls på. Ett vanligt upplägg är ett utse 1–2 ledamöter med ersättare från varje samverkande kommun. Möjligheten till lokala anpassningar av nämndarbetet minskar eftersom det är två kommuners politiska kultur som måste sammanjämkas.

Även om det genom lag och samverkansavtal regleras insyn från alla samverkande parter är det naturligt att styrningen av den gemensamma nämnden minskar för de samverkande kommunerna till förmån för värdkommunen eftersom den gemensamma nämnden inordnas i värdkommunens organisation.

6.2.3 Rollen som värdkommun

Att ta på sig rollen som värdkommun innebär både för- och nackdelar. Att ha personalen anställd i den egna kommunen kan upplevas som en styrka och ger förutsättningar att styra och leda verksamheten. Å andra sidan innebär det att värdkommunen tar på sig ett stort ansvar som arbetsgivare som övriga samverkanskommuner slipper. Om en samverkande kommun väljer att dra sig ur avtalet är det värdkommunen som tvingas brottas med följderna av en övertalighet av anställda.

Som arbetsgivare "belastas" kommunens övriga funktioner så som personal- och ekonomiavdelningarna. Man riskerar också kostnader för omfattande rehabiliteringsärenden och andra arbetsmiljöfrågor som kan uppstå längs vägen.

6.2.4 Finansieringsmodell

Utredningsgruppen har vid omvärldsbevakningen sett olika finansieringsmodeller. En vanlig finansieringsmodell är en kostnadsnyckel som utgår från befolkningsstorlek. Den är enkel är beräkna och kräver ingen större administration. Men kostnaderna kan också uppdelas på ärendemängder och andra parametrar. Det viktiga är att säkerställa en finansieringsprincip som upplevs som rättvis. Utredningsgruppen anser att en vidare utredning om finansieringsmodeller bör ske tillsammans med den eller de kommuner som skulle vara intresserade att ingå en samverkan med Trollhättan.

Oavsett val av samverkansform kan utredningsgruppen konstatera att de samverkansavtal som har studerats har exkluderat kostnader för arvoden till ställföreträdare och förtroendevalda. Det innebär att dessa kostnader inte

belastar samverkansorganisationen eller gemensamma nämndens budget, utan kvarstår för respektive kommun.

6.3 Samverkansalternativ

I detta avsnitt diskuteras styrkor och svagheter med att ansluta sig till ett av våra närområdens samverkanskluster eller att bilda en ny samverkan.

6.3.1 Uddevallaklustret

Skulle Trollhättans stad välja att ansluta sig till Uddevallas samverkansområde innebär det dels att Trollhättan skulle bli den största kommunen befolkningsmässigt, dels vara den enda kommunen med en överförmyndarnämnd eftersom övriga samverkanskommuner har ensamma överförmyndare. Uddevalla har en lång erfarenhet av samverkan och en gedigen samverkansorganisation. Avståndet till förvaltningskontoret är relativt nära vilket inte innebär några längre restider för befintlig personal.

6.3.2 Stenungsundsklustret

Skulle Trollhättans stad välja att ansluta sig till Stenungsunds samverkan innebär det en gemensam nämnd. Om Kungälv inkommer med en formell förfrågan om att ansluta sig till avtalet, antas det minska Trollhättans potential att ansluta sig. Utredningsgruppen förordar vidare inte en gemensam nämnd i nuläget.

6.3.3 Alingsåsklustret

Skulle Trollhättans stad välja att ansluta sig till Alingsås innebär det den längsta restiden för medarbetarna, vilket utgör en risk att förlora befintlig personal. Därtill är Alingsås återhållsamma med en potentiell utökning eftersom det är en relativt ny samverkan och det skulle innebära ytterligare en stor organisationsförändring.

6.3.4 Ny samverkan med Vänersborg

Skulle Trollhättan välja att inleda en ny samverkan med Vänersborg innebär det att bägge kommunerna ges lika stort utrymme att påverka utformningen av ett samverkansavtal. Initialt kommer stora resurser tas i anspråk för att inleda en ny samverkan. Överförmyndarnämnden i Vänersborgs kommun beslutade den 18 augusti 2025 att föreslå kommunstyrelsen att ge förvaltningen i uppdrag att utreda frågan tillsammans med Trollhättans Stad. Kommunstyrelsen i Vänersborgs kommun förväntas fatta det slutgiltiga beslutet den 8 oktober 2025.

7. Slutsatser

7.1 Samverkan eller inte?

Utredningsgruppen kan med visshet konstatera att samverkan minskar verksamhetens sårbarhet och ger förutsättningar att på sikt leverera en rättssäker och effektiv handläggning. Det vittnar faktumet att nästan samtliga kommuner i Västra Götaland har valt att samverka och vi har inte nåtts av uppfattningen att någon kommun planerar att dra sig ur befintliga samverkansavtal. Samverkan innebär inte automatiskt kostnadsbesparingar, de stora vinsterna handlar snarare om att det genom en större verksamhet öppnar för utveckling, specialisering och robusthet som visserligen på sikt antas kunna effektivisera verksamheten. Särskilt Uddevalla med drygt 10 anställda vittnar om möjligheten att rekrytera kompentenser brett, så som ekonomer, jurister och socionomer. De olika kompetenserna öppnar för specialisering såväl som att utveckla varandras kunskaper i arbetsgruppen.

I mindre kommuner får ofta överförmyndarverksamheten förhållandevis lite uppmärksamhet, trots att det är en av kommunernas kärnverksamheter. En större personalgrupp synliggör överförmyndarverksamheten mer i kommunen och kan medföra bättre samverkan med socialtjänsten, vilket Alingsås har beskrivit.

Utifrån intervjuer med andra kommuner som bedriver samverkan konstateras att personalens professionalisering och yrkesstolthet har ökat i samband med en samverkan.

7.2 Värdkommun eller inte?

Som tidigare har redogjorts finns för- och nackdelar med att ta på sig uppdraget att vara värdkommun och därmed ansvaret för personalen. Som samverkande kommun överlåter man inte uppgiften och ansvaret för verksamheten, men man minskar möjligheten att påverka. Av vittnesmål från Lilla Edet, vars överförmyndarverksamhet bedrivs hos Stenungsund, beskrivs att insynen i verksamheten är god och det finns rutiner i samverkansavtalet som garanterar fortlöpande information. Däremot blir det på sikt svårt att ifrågasätta behov eftersom man efter åren fjärmas från verksamheten och mer eller mindre måste lita på att behoven som värdkommunen uttrycker stämmer. Det har hittills inte upplevts som ett problem, men det är ändå ett faktum som behöver understrykas. Frågan om värdkommunskap blir troligtvis endast aktuell om frågan ska utredas vidare med Vänersborg. Det är inte troligt att etablerade samverkansorganisationer skulle avhända sig värdkommunskapet till Trollhättan.

7.3 Vilken samverkansform är att föredra?

Utredningsgruppen konstaterar att en gemensam nämnd på sikt skulle kunna effektivisera verksamheten genom att tillskapa en ny nämnd och myndighet. Men vi bedömer att avtalssamverkan är ett bättre alternativ eftersom den har fördelen att den kan ingås utan att den måste följa mandatperioder och inga beslut behövs om att tillsätta/avskaffa nämnder och fastställa nya styrdokument. Värdena som vi strävar efter, det vill säga minskad sårbarhet och utrymme för verksamhetsutveckling bedömer vi kan uppnås i lika hög utsträckning i en avtalssamverkan såväl som i en nämnd. Därtill upprätthålls den lokala förankringen starkare genom att kommunerna behåller sina nämnder.

En avtalssamverkan upplever vi som det naturliga steget för en kommun utan tidigare erfarenheter från samverkan inom området och det hindrar inte att på sikt ändra samverkansform till en gemensam nämnd.

7.3 Vilka samverkansalternativ är intressanta?

Utredningsgruppen vill påpeka att samtliga analyserade kommuner/samverkanskluster uppvisar väl fungerande verksamheter och skulle i olika avseenden vara intressanta att fortsatt utreda samverkan med.

Endast ÖFS ALA (Alingsås, Lerum, och Ale) har uppgett att de inte är mogna för att utöka samverkan med en kommun i Trollhättans storlek. Vi bedömer därför att Alingsås-Lerum-Ale inte är ett alternativ för fortsatt föra en dialog med.

Stenungsund har uppgett att de är villiga till en dialog, men med anledning av de samtal med Kungälv som förs nu om en eventuell samverkan är det inte troligt att Trollhättan skulle kunna ha möjlighet att ansluta sig till den samverkan inom en nära framtid. Därtill kommer att samverkan bygger på en gemensam nämnd, vilket vi inte förordar som ett första steg i en samverkan. Eftersom Stenungsund, Tjörn, Lilla Edet och Orust har en nämnd kan en samverkan genom nämnd endast ingås vid en ny mandatperiod eftersom Trollhättans överförmyndarnämnd måste tjänstgöra inom de ordinarie mandatperioderna.

Uddevalla är en kommun som ligger geografiskt nära Trollhättan, vilket är till en stor fördel vid en eventuell samverkan. Redan idag ingår dock redan 7 andra kommuner i samverkan, samtliga betydligt mindre än Uddevalla. Därtill har ingen av kommunerna en nämnd, utan beslut fattas av ensamma överförmyndare. Där ser vi att det kan bli ett problem, dock inte oöverkomligt. Uddevalla skulle troligtvis kunna anpassa sin verksamhet till att

handlägga ärenden för en nämnd. Uddevallas långa tradition av samverkan innebär också förmodligen att Trollhättan skulle få anpassa sig betydligt till de rutiner och arbetssätt som finns etablerade, vilket inledningsvis eventuellt skulle leda till en kulturkrock för de anställda. Dessutom påtalar Uddevalla att de önskar fortsätta som värdkommun.

Med Vänersborgs kommun finns idag redan många informella kontakter, på såväl tjänstemannanivå som på politikernivå. Kommunerna arrangerar till exempel redan idag gemensamma utbildningar för ställföreträdare. En avtalssamverkan skulle innebära den minst dramatiska förändringen för de anställda eftersom det redan idag finns en god kännedom om varandra.

Vidare är Vänersborg Trollhättans närmsta kommun, inte bara geografiskt mellan tätorterna. Det finns sedan länge samverkan inom de frivilliga utbildningsformerna (Kunskapsförbundet Väst), Räddningstjänst, turistverksamhet och e-arkiv. Överförmyndarverksamheterna arbetar i samma verksamhetssystem (Wärna Go och Evolution) och har därutöver flera ställföreträdare som har huvudmän i båda kommunerna. Att bilda en ny samverkan innebär dessutom fördelarna att det ger större förutsättningar att påverka hur samverkan ska bedrivas. I samband med att frågan om samverkan utreddes under 2020 beslutade dock kommunstyrelsen i Vänersborg att inte gå vidare med en fördjupande utredning. Den gången föreslogs en gemensam nämnd, vilket kan ha upplevts som ett för stort steg. Vänersborgs överförmyndarnämnds positiva inställning till att fortsatt utreda en samverkan.

Under denna utrednings arbete har dock Vänersborgs kommun visat en stor nyfikenhet att tillsammans med Trollhättan utreda frågan på nytt. Vänersborgs kommun har under sommaren 2025 upprättat en egen rapport som pekar på att det finns vinster att hämta ur en samverkan. Överförmyndarnämnden i Vänersborgs kommun beslutade i augusti 2025 att föreslå kommunstyrelsen att uppdra åt förvaltningen att tillsammans med Trollhättan genomföra en fördjupad utredning om samverkan. Det är därmed den naturliga fortsättningen på detta arbete.

Utredningsgruppen förordar därför att tillsammans med Vänersborgs kommun genomföra en fördjupad utredning som ska svara på frågor om kostnadsfördelning, samarbetsformer, värdkommunskap, lokaler och personalfrågor, frågor som typiskt sett regleras i ett samverkansavtal.

8. Rekommendationer

Utredningsgruppen föreslår följande:

Överförmyndarnämnden godkänner utredningen och förklarar uppdraget avslutat.

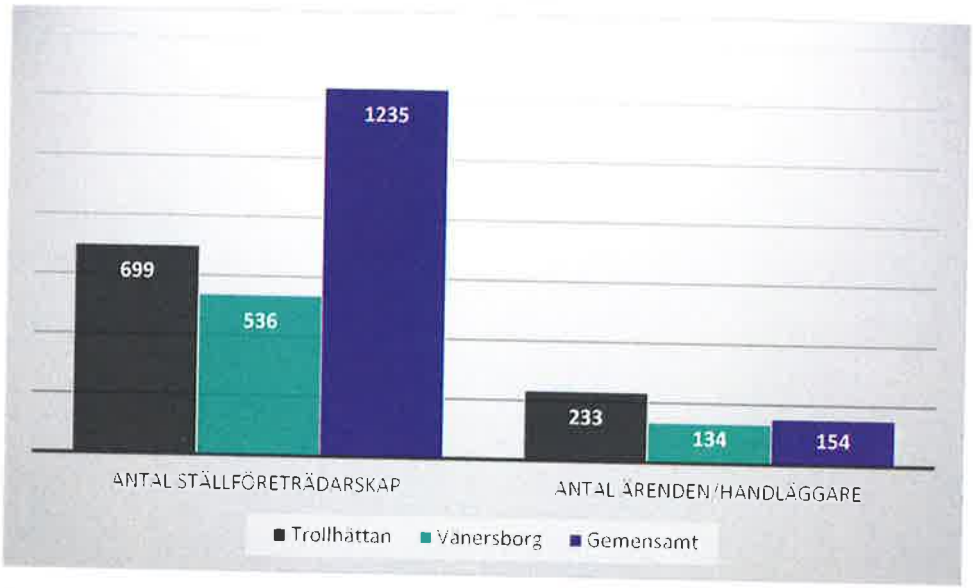
Överförmyndarnämnden uppdrar åt förvaltningen att tillsammans med Vänersborgs kommun genomföra en fördjupad utredning som belyser förutsättningarna för att bilda en avtalssamverkan med Vänersborgs kommun avseende överförmyndarhandläggning. Utredningen ska färdigställas under första kvartalet 2026 med en delrapportering den 17 december 2025.

Bilaga 1. Fördjupad statistik, Trollhättan-Vänersborg

Snabba fakta

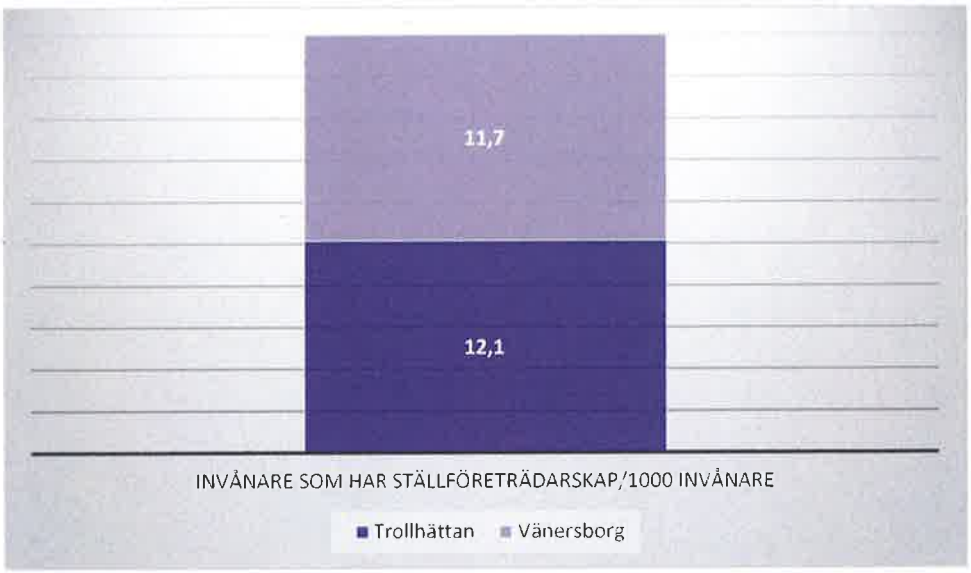
	Trollhättan	Vänersborg
Nämndsammansättning	3 + 3	3 + 3
Antal anställda	3,5 + 1 handläggare på heltid fr.o.m hösten 2025	4
Antal ställföreträdarskap	699	532
Befolkningsmängd	59 000	40 000

Antal ärenden och fördelning per handläggare

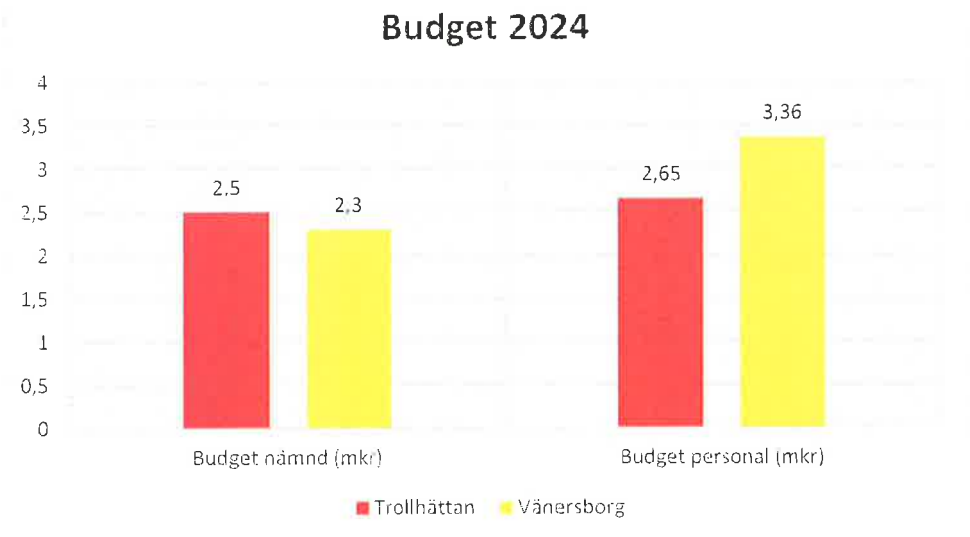
Figur 2 – Jämförelse antal ställföreträdarskap samt antal ärenden per handläggare första kvartalet 2025. Observera att sista stapeln (154) är beräknad utefter ytterligare en handläggare i Trollhättan.

Jämförelse ställföreträdarskap

Figur 3 – Jämförelse ställföreträdarskap

Budget 2024

Figur 4 - Jämförelse av budget för nämnd och personal. I nämndens budget ingår arvodeskostnader för såväl förtroendevalda som ställföreträdare

Trollhättans stad
Gärdhemsvägen 9, 461 83 Trollhättan

Telefon: 0520-49 50 00

Epost: kontaktcenter@trollhattan.se

Webb: www.trollhattan.se

Trollhättans Stad

Dnr: ÖFN 2025/24

Handläggare
Arvid Hansson
arvid.hansson@vanersborg.se
0521-72 26 27

Mottagare
Överförmyndarnämnden

Gemensam överförmyndarverksamhet med Trollhättans stad

Vänersborgs kommun

Sammanfattning av rapporten

I rapporten beskrivs för- och nackdelar, risker och möjligheter med en gemensam överförmyndarverksamhet med Trollhättans stad som har gjorts utifrån utredningsuppdrag från överförmyndarnämnden i Vänersborgs kommun. Det presenteras flertalet fördelar, bland annat ökad flexibilitet, minskad sårbarhet och bättre förutsättningar för kompetensförsörjning i framtiden. Genom att samla resurser i en gemensam organisation kan det skapa bättre förutsättningar för en effektiv och rättssäker verksamhet. Samtidigt kan en samverkan medföra vissa risker, bland annat kopplat till maktbalans mellan kommunerna samt oro och osäkerhet hos medarbetare. En tydlig målbild, syfte och medarbetarnas delaktighet är exempel på framgångsfaktorer för att samverkan ska få önskad effekt.

Innehållsförteckning

1 UPPDRAG 4
1.1 UPPDRAGSBESKRIVNING 4
1.2 MÅL OCH SYFTE 4
1.3 BERÖRDA PARTER/AKTÖRER 4
1.4 UNDERLAG 4
2 RESULTAT OCH SLUTSATSER 5

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Enligt Överförmyndarnämndens beslut 2025-05-20, § 22 gav uppdraget till överförmyndarverksamheten att utreda för- och nackdelar vid en eventuell samverkan med Trollhättans stad kring kommunernas överförmyndarverksamhet.

1.2 Mål och syfte

Utredningens syfte är att redogöra för- och nackdelar som identifierats vid en eventuell avtalssamverkan med Trollhättans stad rörande kommunernas överförmyndarverksamhet.

1.3 Berörda parter/aktörer

Trollhättans stad har sedan tidigare uttryckt önskemål om att utreda möjligheterna om en avtalssamverkan med Vänersborgs kommun. Utredningen utgår från Vänersborgs kommuns perspektiv. För en djupare analys kring förutsättningarna för en avtalssamverkan kräver det en gemensam utredning tillsammans med Trollhättan.

1.4 Underlag

Överförmyndarnämndens beslut 2025-05-20, § 22

Tidigare utredning - Samverkan – Gemensam överförmyndarverksamhet Vänersborg – Trollhättan förstudie, 2021-02-26.

Erlingsson, G, m.fl. (2021) *Mellankommunal samverkan: Vad är känt om dess effekter? En inventering av kunskapsläget*. Centrum för kommunstrategiska studier. Linköpings universitet.

2 Resultat och slutsatser

En avtalssamverkan mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans stads överförmyndarverksamhet kan innebära flera fördelar utifrån Vänersborgs perspektiv. En av fördelarna är ökad flexibilitet i verksamheten genom en större arbetsgrupp. Detta minskar sårbarheten vid frånvaro och skapar en mer robust organisation där fler medarbetare delar på liknande arbetsuppgifter. Som det nuvarande läget ser ut så kan det vara svårt för handläggarna att hinna med vissa arbetsuppgifter i tid, bland annat granskning av redovisningar från ställföreträdare.

En större arbetsgrupp skapar bättre förutsättningar för specialisering inom verksamheten. Det innebär att medarbetare i högre grad kan fokusera på ett begränsat antal arbetsuppgifter, vilket i sin tur kan bidra till ökad kvalitet och effektivitet i handläggningen. Då handläggarna idag har svårt att hinna med arbetsuppgifter i tid kan det vara svårt driva en effektiv verksamhet med bibehållen kvalitet när arbetsbelastningen är hög. Med fler medarbetare ökar även möjligheterna till stöd mellan medarbetare i det dagliga arbetet, vilket kan bidra till en positiv arbetsmiljö och i förlängningen leda till goda resultat.

I dagsläget hanterar handläggarna samtliga uppgifter som ingår i överförmyndarverksamheten. Denna bredd kan vara en styrka utifrån att sårbarhet i organisationen minskar, men det kan vara en utmaning för nya medarbetare eftersom det tar lång tid att sätta sig in i hela verksamhetens uppdrag och processer från början. Genom att införa en viss grad av specialisering kan introduktionen underlättas, då nya medarbetare initialt får ansvar för ett mer avgränsat arbetsområde. Detta möjliggör en stegvis kompetensutveckling där medarbetaren successivt breddar sin kunskap och tar sig an fler arbetsuppgifter över tid.

En avtalssamverkan kan möjliggöra en högre servicenivå för kommuninvånarna och underlättar hanteringen av olika arbetsmoment, bland annat rekrytering och utbildning av ställföreträdare. Verksamheten har behov av att avsätta mer tid för utveckling, nya digitala möjligheter som utökar servicen för kommuninvånarna och genererar en mer effektiv verksamhet. Utifrån rådande omständigheter kopplat till resurser och inflödet av ärenden, så avsätts minimal tid till utveckling. En större arbetsgrupp kan skapa bättre förutsättningar att tillgodose behovet att arbeta med utveckling i verksamheten. Ett exempel där det finns goda möjligheter till utvecklingsarbete i en avtalssamverkan är digitalisering, eftersom kommunerna sedan tidigare har genomfört en gemensam upphandling av ärendesystemet Wärna GO. Ett Alternativ är att Vänersborgs kommun och Trollhättans stad arbetar enskilt med digital utveckling. Det skulle dock innebära en ineffektiv användning av resurser inom respektive kommuns överförmyndarverksamhet, eftersom båda använder samma system. Det är därför mer resurseffektivt att samordna arbetet i en gemensam verksamhet, särskilt med tanke på att arbetet med utveckling i överförmyndarverksamheten är begränsade i Vänersborgs kommun.

Den geografiska närheten mellan kommunerna talar för att servicen till medborgarna kan bibehållas på en god nivå. I tidigare utredningar från andra kommuner har det visat sig att ställföreträdare i mindre kommuner har uttryckt att försämrad service kan vara en riskfaktor vid en övergång till samverkan med andra kommuner.

Med tanke på att personalstyrkan i kommunerna är relativt liten jämfört med andra verksamhetsområden i kommunen, finns det möjligheter att involvera medarbetarna i förändringsprocessen om det beslutas om en gemensam verksamhet. Ett tydligt syfte och

målbild, tillsammans med medarbetarnas delaktighet, ökar sannolikheten för att avtalssamverkan ska ge önskad effekt.

En större organisation kan bidra till bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning och ökad konkurrenskraft på arbetsmarknaden vid rekrytering av ny personal. Rekrytering till överförmyndarverksamhet kan vara utmanande, bland annat på grund av att det saknas formella krav på specifik utbildning. Överförmyndarhandläggare har ofta varierande utbildningsbakgrund, vilket kan vara en styrka och tillgång vid hantering av komplexa ärenden. I dagsläget så riskerar Vänersborg och Trollhättan konkurrera om samma kompetens. Genom avtalssamverkan kan båda parter istället dra nytta av gemensamma resurser och bättre förutsättningar att attrahera och behålla kvalificerad personal.

I en gemensam utredning med Trollhättans stad finns möjlighet att genomföra en djupgående analys av förutsättningarna för en avtalssamverkan. Genom att utreda dessa från grunden skapas sannolikt bättre förutsättningar för att uppnå ett önskat resultat, jämfört med om Vänersborgs kommun ansluter sig till en redan existerande avtalssamverkan, där möjligheten att påverka en färdig struktur är mer begränsad.

En avtalssamverkan kan samtidigt medföra vissa risker som bör beaktas. I tidigare utredningar från andra kommuner har det visat sig att servicen kan upplevas som sämre utifrån ett kommuninvånarperspektiv om maktbalansen mellan kommunerna blir obalanserat och verksamheten koncentreras till den större kommunen. I fallet med Trollhättans stad och Vänersborgs kommun kan detta dock motverkas genom att kommunerna är relativt jämstora i form av antalet anställda i överförmyndarverksamheterna samt utifrån kommunernas befolkningsmängd.

Det finns inga garantier för kortsiktiga ekonomiska vinster, och utan tydligt syfte och mål riskerar samverkan att inte ge önskat resultat. Ett omfattande administrativt förarbete kommer att krävas om kommunerna beslutar att ingå i en samverkan, till exempel synkronisering av avtal, då det visade sig i förstudien från 2021 att löner och arvoden för anställda, förtroendevalda och ställföreträdare skiljer sig mellan Vänersborg och Trollhättan. Ett genomarbetat förarbete innan en formell samverkan träder i kraft är därför nödvändigt för att skapa förutsättningar för en effektiv avtalssamverkan mellan kommunerna (Erlingsson m.fl. 2021).

Vid organisationsförändringar så kan det uppstå osäkerhet hos medarbetarna kring vad som kommer att hända, därför är det en förutsättning att medarbetare får möjligheten att inkluderas och vara delaktiga i processen. Eftersom verksamheterna inte omfattar särskilt många medarbetare finns det goda möjligheter till delaktighet i processen.

Trollhättans stad har uttryckt önskemål om att utreda möjligheterna till en avtalssamverkan med Vänersborgs kommun. En sådan utredning kan ge ytterligare svar på frågor gällande hur man på bästa sätt kan organisera sig i en avtalssamverkan, utredning kring kommunernas olika processer, denna typ av frågor som i sin tur kan ge svar på förutsättningarna för att inleda en avtalssamverkan med Trollhättans stad. Frågor som rör **hur** förutsättningarna för en avtalssamverkan ser ut kräver en djupare analys, där en gemensam utredning mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans stad är ett nödvändigt tillvägagångssätt.

Eftersom gemensam överförmyndarverksamhet är en av de mer etablerade samverkansformerna mellan kommuner finns det goda möjligheter att dra nytta av detta och ta lärdomar från andra kommuner.

Samverkansavtal

Parter

Nedanstående parter har idag träffat följande avtal om samverkan.

Trollhättans stad (org.nr 212000-1546)

Vänersborgs kommun (org.nr 212000-1538)

Avtalet gäller samverkan inom överförmyndarverksamheten genom ett gemensamt överförmyndarkontor.

Inledning

Avtalet reglerar av parterna överenskommen operativ drift av den överförmyndarverksamhet som kommunerna är ålagda att sköta enligt 19 kap föräldrabalken och är upprättat med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen om avtalssamverkan mellan kommuner och 16 kap 14 § föräldrabalken om delegering över kommungränser.

Trollhättan ska vara värdkommun för samverkan och benämns i fortsättningen "värdkommunen". Vänersborg benämns i fortsättningen "samverkanskommunen".

Verksamheten ska vara i drift den 1 juli 2027.

Samverkansorganisationen ska kallas Överförmyndarsamverkan Tvåstad (ÖFS Tvåstad).

ÖFS Tvåstad har sitt säte och arbetsställe i Trollhättans stad. De tjänstemän som arbetar inom ÖFS Tvåstad ska ingå i Trollhättans stads tjänstemannaorganisation och Trollhättans stad ska vara deras arbetsgivare.

Värdkommunen och samverkanskommunen ska var och en utse sin egen överförmyndarnämnd.

Samverkanskommunens övergripande och yttersta ansvar för överförmyndarverksamheten kan inte överlåtas och har inte genom detta avtal överlåtits till värdkommunen.

1. Syfte

1.1 Syftet med avtalet är att

- uppnå en kostnadseffektiv och högkvalitativ verksamhet
- säkerställa att de uppgifter som omfattas av avtalet kan utföras med kontinuitet och rättssäkerhet i enlighet med respektive parts lagstadgade ansvar för uppgiften
- samordna resurser, förbättra effektiviteten och öka kapaciteten av verksamheten
- förbättra möjligheterna till kvalitetssäkring och utveckling
- klara kompetensförsörjningen och minska sårbarheten i verksamheten
- stå väl rustad vid oförutsedda omvärldshändelser och förändrad lagstiftning med nya och högre krav på verksamheten.
- stärka kommunernas ställning som avtalspart

2. Föremålet för samverkan, organisation m.m.

Värdkommunens ansvar

- Samtliga arbetsuppgifter och beslut som delegerats till den gemensamma organisationen i enlighet med 19 kap. 14 § föräldrabalken.
- Inom ramen för delegationen ansvara för överförmyndarnämndens tillsynsverksamhet över gode män, förvaltare och förmyndare enligt 16 kap. föräldrabalken.
- Övriga uppgifter för överförmyndarnämnden som inte är beslutsfattande, såsom hållande av personakter, registerhållning, diarieföring och inlämning av statistik till tillsynsmyndighet.

- Initiera, presentera och föreslå beslut eller åtgärd för respektive överförmyndarnämnd i de ärenden som inte har delegerats. Representant från ÖFS TVåstad ska föredra sådana ärenden inför nämnden.
- Informera samverkanskommunen om förändringar.
- Tillhandahålla statistik samt underlag för budget och budgetuppföljning, måluppfyllelse samt intern styrning och kontroll i enlighet med önskemål från samverkanskommunen.
- Rekrytera ställföreträdare.
- Erbjuda utbildning till ställföreträdare. Tillhandahålla informationsmaterial, e-tjänster och blanketter för ställföreträdare.
- Ha möjlighet att ta emot besök och erbjuda inlämning av handlingar under kontorstid.
- Fullgöra de krav som idag samt i framtiden utifrån lagstiftning och tillsynsmyndigheter kan ställas på överförmyndarnämnden.
- Fullgöra de skyldigheter som överförmyndaren har gentemot länsstyrelsen,
- Tillhandahålla informationsmaterial och blanketter avseende verksamheten till allmänheten och andra parter.

Samverkanskommunens ansvar

- Medverka till att uppdraget kan utföras enligt bestämmelserna i avtalet.
- Aktivt informera allmänheten om godmanskap och förvaltarskap i syfte att underlätta rekryteringen av nya ställföreträdare.
- Ta emot och till samverkanskontoret vidarebefordra intresseanmälningar från personer som är intresserade av att bli ställföreträdare.
- Arrangera utbildningar av ställföreträdare.
- Hänvisa allmänheten till ÖFS TVåstad och fullgöra sin allmänna serviceskyldighet samt den informationsskyldighet som följer av aktuell lagstiftning.
- Vid behov och på förfrågan från enskild vara behjälplig med att boka lokal för att ta emot besök i kommunens lokaler. I första hand tas besök emot i värdkommunens lokaler.
- Ta emot och till värdkommunen vidarebefordra handlingar som inkommit till eller upprättas av respektive uppdragsgivare.
- Ta emot arvodesbeslut från värdkommunen och administrera kommunens utbetalningar av arvode till ställföreträdare.
- Ansvara för administration av kommunens egen överförmyndarnämnd.

2.1 Bemanning/Personal

För att kunna uppnå de fördelar som är syftet med samverkan erfordras i nuläget en organisation om ca 10 heltidstjänster. Värdkommunen ska bemanna ÖFS TVåstad med personal som har relevant och erforderlig kompetens för uppdraget.

Vid samverkans uppstart sker personalövergångar från samverkanskommunen till värdkommunen enligt reglerna i 6 b § LAS och 28 § MBL.

Värdkommunen ska från samverkanskommunen erhålla en ersättning som motsvarar kostnaden för övertagen personals outtagna semester och okompenserad övertid, fyllnadstid, jour- och beredskapstid. Samverkanskommunen svarar för eventuella pensionsåtaganden för tiden före övertagande av personal.

Värdkommunen ansvarar för att samverkanskommunen underrättas om personella förändringar som har betydelse för uppdragets utförande.

3. Uppdragets utförande

3.1 Kvalitet

Värdkommunen ska utföra uppdraget fackmässigt och med noggrannhet och omsorg.

3.2 Myndighetsutövning

Uppgifter som omfattas av myndighetsutövning ska utföras enligt reglerna i förvaltningslagen (2017:900) och övriga författningar med regler om myndigheternas verksamhet och den speciallagstiftning som gäller för överförmyndarverksamhet.

3.3 Försäkring

Det åvilar värdkommunen att teckna erforderliga försäkringar för de avtalade verksamheterna.

4. Delegering av ärenden

Samverkan ÖFS TVåstad bygger på att överförmyndarnämnderna, i så stor utsträckning som det är lagligt, delegerar beslutanderätt till tjänstepersonerna i den gemensamma organisationen eller till enskilda förtroendevalda i respektive nämnd.

5. Budget och kostnadsfördelning

Kostnaderna (totala faktiska kostnader; personal, lokaler, it och telefoni, administration, övriga löpande kostnader som för ÖFS TVåstads verksamhet ska fördelas mellan kommunerna enligt nedan angivna grunder.

Kostnaderna fördelas enligt nedanstående med 50 procent vardera.

1. Kostnaderna fördelas efter antalet invånare i respektive kommun per den 1 januari året före verksamhetsåret.
2. Kostnaderna fördelas efter avtalet registrerade ärenden i respektive kommun per den 1 januari före verksamhetsåret.

5.1 Värdkommunen ska senast vid utgången av mars förse samverkanskommunen med budgetförutsättningar för kommande budgetår i den och därvid ange samverkanskommunens del av kostnaderna. Budgeten ska därefter fastställas i samråd med samverkanskommunen på särskilt samrådsmöte.

I underlag för budget ska kostnaderna tas upp utifrån i vart fall följande poster:

- Lön
- Personalomkostnader
- IT, digital infrastruktur och telefoni
- Lokaler och grundläggande material
- Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom exempelvis kostnader för upprättande av budget, redovisning, revision, administration, transport och resor, personalansvar, arbetsmiljöansvar, systemansvar, kommunikation, medborgarservice och annan intern och extern specialisthjälp.

Arvoden och kostnadsersättningar till ställföreträdare omfattas inte av samverkansavtalet. Inte heller omfattas kostnader och kostnadsersättningar till överförmyndarnämnderna och dess nämndadministration. För dessa kostnader ansvarar respektive kommun.

5.2 Underskott/Överskott

Eventuellt överskott eller underskott ska fördelas mellan kommunerna enligt vad som anges i detta avtal avseende kostnadsfördelning. Överskott ska utbetalas till samverkanskommunen. Underskott ska faktureras samverkanskommunen.

6. Fakturering och betalning

6.1 Fakturering
Fakturering sker månadsvis i efterskott genom användande av e-faktura.

6.2 Betalning
Betalning ska erläggas senast 30 dagar efter fakturans ankomstdag.

6.3 Försenad betalning
Vid försenad betalning utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.4 Faktureringsavgift
Faktureringsavgifter utgår inte.

7. Hantering av handlingar, dokumentation och arkiv

7.1 Dokumenthanteringsplan
Handling som kommer in till eller upprättas hos värdkommunen med anledning av uppdraget ska hanteras av värdkommunen enligt särskilt upprättad dokumenthanteringsplan.

7.2 Avslutade akter
När akter avslutats ska handlingarna lämnas till samverkanskommunen för hantering.

7.3 Förvaring av akter
Akter ska förvaras hos värdkommunen på ett för ändamålet lämpligt sätt.

7.4 Arkivmyndighet
Värdkommunen är ansvarig arkivmyndighet.

8. Personuppgifter och sekretess

8.1 Information om sekretess
Värdkommunen ansvarar för att den personal som utför uppgifter med anledning av avtalet informeras om och följer för uppdraget tillämpliga bestämmelser om sekretess.

8.2 Personuppgifter
Parterna ska följa tillämpliga bestämmelser om behandling av personuppgifter som kan bli aktuella med anledning av avtalet. Varje nämnd är personuppgiftsansvarig.

9. Arbetsgivaransvar och arbetsledning

9.1 Arbetsgivare
Värdkommunen är arbetsgivare för den personal som utför uppdraget och är ytterst ansvarig för personalens arbetsmiljö och arbetsvillkor.

9.2 Arbetsledning
Värdkommunen utser personal för att leda och fördela det löpande arbetet.

10. Kontaktperson
Respektive part ska utse en kontaktperson som äger rätt att företräda parten med anledning av detta avtal.

11. Information

Värdkommunen ska till samverkanskommunen löpande lämna den information som samverkanskommunen behöver för att följa verksamheten och tillämpningen av avtalet.

12. Uppföljning, samråd och insyn

Samverkanskommunen ansvarar för uppföljning av avtalet och att samråd sker med värdkommunen i samband med uppföljningen. Uppföljningen ska ske halvårsvis (vår/höst) med kontaktpersonerna och nämnderna (ÖFS Tvåstad-möte). Värdkommunen är sammankallande och ansvarar för att protokollföra dessa möten.

12.1 Årlig uppföljning

Värdkommunen ska årligen vid vårens uppföljning redovisa föregående års räkenskaper, verksamhetsberättelse samt budgetram för nästkommande år. Vid höstens uppföljning ska verksamhetsplan redovisas.

12.2 Löpande insyn

Samverkanskommunen har genom sin kontaktperson rätt till löpande insyn i den gemensamma organisationens verksamhet.

13. Ändringar och tillägg

13.1 Skriftlighet

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och beslutas av behörigt organ hos parterna för att vara gällande.

13.2 Ändringar

Ändringar i verksamheten som innebär att värdkommunen inleder liknande samverkan med andra kommuner ska alltid föregås av samråd med samverkanskommunen.

13.3 Överlåtelse av avtal

Detta avtal får inte överlåtas på annan kommun utan skriftligt medgivande från uppdragsgivare.

14. Avtalstid, uppsägning och förlängning

14.1 Avtalstid

Avtalet gäller från undertecknandet till och med den 31 december 2030.

14.2 Uppsägning och förlängning

Om avtalet inte sägs upp av senast 18 månader före avtalstidens utgång förlängs avtalet med fyra år för varje gång med 18 månaders uppsägning.

14.3 Skriftlighet

Uppsägning ska ske skriftligen.

15. Omförhandling

15.1 Väsentliga förändringar

Parterna har rätt att begära omförhandling om det under avtalstiden sker väsentliga förändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på. Rätten till begäran om omförhandling innebär inte någon rätt till ändring av avtalets innehåll.

15.2 Skriftlighet
Omförhandling ska skriftligen begäras hos motparten.

16. Tvist
Tvister med anledning av tolkning eller tillämpning av detta avtal ska i första hand lösas av parterna genom förhandling och i andra hand av allmän domstol där värdkommunen har sitt hemvist.

17. Befrielsegrunder

17.1 Force majeure
Värdkommunen är inte skyldig att fullgöra sin del av avtalet och att erlägga skadestånd om värdkommunens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, ingrepp av myndighet eller annan därmed jämförlig händelse som värdkommunen inte råder över och inte heller kunnat förutse.

17.2 Arbetskonflikt
Arbetskonflikt som har sin grund i brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund.

17.3 Skriftlighet
För att part ska ha rätt att göra gällande befrielsegrund ska denne utan dröjsmål skriftligen underrätta motparten. Motparten ska också underrättas om befrielsegrundens upphörande. Part ska informera motparten om när avtalet återigen beräknas kunna fullgöras.

17.4 Upphörande av befrielsegrundande händelse
Parten är skyldig att utföra sina åligganden enligt avtalet när befrielsegrundande händelse upphör.

17.5 Eget utförande vid befrielsegrundande händelse
Föreligger befrielsegrundande omständigheter för värdkommunen har samverkanskommunen rätt att själv utföra värdkommunens åtaganden.

17.6 Upphörande vid befrielsegrundande händelse
Om avtalets fullgörande till väsentlig del förhindras på grund av befrielsegrundande händelse för längre tid än 2 månader äger vardera parten utan ersättningsskyldighet skriftligen häva avtalet.

18. Samarbetets upphörande

18.1 Fördelning
I det fall den gemensamma organisationen upphör fördelas tillgångar och avvecklingskostnader proportionellt enligt grunderna i punkt xx från avstämningspunkt (datum) som parterna överenskommer.

18.2 Anställning efter upphörande
Om samverkanskommunen avser att fortsätta verksamheten i egen regi åligger det samverkanskommunen att i första hand vid behov anställa den personal som arbetat i den gemensamma verksamheten.

19. Ikraftträdande och giltighet m.m.

19.1 Godkännande
Avtalet gäller under förutsättning att respektive part godkänner detsamma senast den 1 juli 2026 och ska annars till alla delar vara förfallet utan rätt till ersättning för någondera part.

19.2 Ikraftträdande
Avtalet ska, under förutsättning av godkännande, träda i kraft den 1 januari 2027.

19.3 Originalavtal
Avtalet har upprättats i två (2) exemplar varav parterna tagit varsitt.

Underskrifter

Datum
För Trollhättans stad

NN

Datum
För Vänersborgs kommun

NN

Kommentar till avtalsförslag om samverkan inom överförmyndarverksamheten i Trollhättan och Vänersborg

Parter

Punkten talar väl för sig självt och anger föremålet för samverkan.

Inledning

Stycke 1

Operativ drift innebär den löpande verksamheten och inkluderar egentligen allting förutom den delen som handlar om överförmyndarnämnden och dess förtroendevalda. I övrigt anges den lagliga grunden avseende föremålet för samverkan.

Stycke 2

Även om Trollhättan är den något större kommunen handlar det om, i allt väsentligt, två jämbördiga kommuner. Länsstyrelsens granskningsprotokoll visar i de flesta avseenden välskötta verksamheter, som tidigare har dragits med liknande problem (försenad granskning av årsredovisningar).

Personalen i verksamheten i Vänersborg framstår som i helhet ha högre utbildning, medan personalen i Trollhättan sammantaget har mycket mer erfarenhet. Nu nämnda aspekt är förstås inte avgörande i valet av vilken kommun som är mest lämplig som värdkommun. Dock är det viktigt, inte minst i uppstarten av samverkan, att det finns personal som känner till värdkommunen och har jobbat där länge.

Det finns också en samordnare på plats i Trollhättan som även arbetar i den operativa verksamheten. En gissning kan vara att det kommer att bli lättare för befintlig personal i Vänersborg att finna sig till rätta i Trollhättan än tvärtom, med tanke på anställningstiden i respektive kommun.

Det avgörande är dock att det i Trollhättan finns befintliga lokaler för den nya verksamheten i Stadshuset, vilket inte finns i Vänersborg. Inte minst för en nyetablerad verksamhet är det en styrka att befinna sig i ett stadshus. Det handlar bland annat om fysisk närhet till olika stödfunktioner och kontaktcenter. Det blir också en mer naturlig plats för de som söker personlig kontakt med myndigheten.

Stycke 3

Vilket datum som är realistiskt får bli föremål för diskussion mellan parterna under året. Det föreslagna datumet sammanfaller med den nya mandatperioden för förtroendevalda, men är inte ”heligt” på något sätt. Det viktiga är att båda kommunerna hinner förbereda sig väl både på hemmaplan, för att kunna lämna över ett så ”rent

skrivbord" som möjligt till den nya organisationen, och även genom ett gemensamt införandeprojekt där man arbetar med detaljerna inför startdatum.

Stycke 4

Något måste förstås organisationen heta. I införandeprojektet bör ingå att både ta fram namn och grafisk profil. Det föreslagna är förstås bara ett arbetsnamn för avtalsförslaget.

Stycke 5

Samlokalisering är en framgångsfaktor och det finns, med tanke på kommunernas geografiska närhet, ingen anledning att ha vare sig filial eller besökstider i Vänersborg. En annan framgångsfaktor är förstås att samtliga anställda har samma arbetsgivare.

Stycke 6

Till att börja med är det en klok idé att låta båda kommunerna ha kvar sina respektive nämnder, för att under mandatperioden kunna utvärdera samverkan. Ett naturligt steg inför nästkommande mandatperiod är att utreda förutsättningarna för en gemensam överförmyndarnämnd. En sådan skulle spara både tid och pengar, men innebär förstås att båda kommunerna får göra vissa eftergifter på det lokaldemokratiska planet.

Stycke 7

Så länge kommunerna har var sin nämnd ligger ansvaret för verksamheten odelat på respektive kommun.

1.

Det finns givetvis flera syften med samverkan som handlar om både kvalitet och kostnader. Uppräkningen får ses som en "bruttolista" som både kan minskas och utökas.

2.

Punkten preciserar föremålet för samverkan och visar vad som åligger respektive kommun. Vår rekommendation är att de anställda i den nya organisationen får full delegering från båda nämnderna i en identisk delegationsordning. Det sagda är en framgångsfaktor.

Därutöver bör den nya regeln (träder troligen i kraft 1/7 2026) om ordförandebeslut i brådskande ärenden utnyttjas. Anledningen till rekommendationerna är att den nya organisationen ska ha ett minimum av nämndsadministration (beslutsförslag och föredragningar) under uppstartsfasen. Frågan får sedan utvärderas när organisationen satt sig.

Punkten innehåller också regler om insyn och inflytande för samverkanskommunen i den gemensamma organisationens verksamhet. Vissa delar bör lämpligen ligga kvar hos samverkanskommunen. Det handlar till exempel om att arrangera utbildningar och hålla sina egna nämndssammanträden.

2.1

Vi får återkomma till hur vi räknat. Efter att ha analyserat anställdas utbildningsbakgrund och erfarenhet, har vi – med hänsyn tagen både till befintlig ärendemängd och de uppgifter som tillkommer genom ny lagstiftning – kommit fram till att det krävs cirka 10 heltidstjänster vid uppstarten.

Förslagsvis förstärkningar på den administrativa sidan samt handläggare med erfarenhet från socialtjänstens verksamhet. Organisationen bör ha en samordnare (eller chef) som också är specialist och som deltar i organisationens operativa verksamhet.

Vi anser att det är en framgångsfaktor i en ny organisation av detta slag att den ansvarige inte från början är i ett kunskapsunderläge gentemot den övriga personalen. I övrigt innehåller punkten en del regler på grund av arbetsrättslig lagstiftning.

3.

Punkten innehåller en del detaljer avseende uppdragets utförande hos värdkommunen och talar väl för sig själv.

4.

Se ovan vad vi rekommenderar avseende delegering.

5.

Efter övervägande har vi landat i att rekommendera en modell där kostnaderna fördelas efter både antalet invånare i kommunen och antalet ärenden vid avtalade avstämningspunkter.

För transparensens skull rekommenderar vi inga schablonvärden. Det är bättre att faktiska kostnader redovisas enligt värdkommunens riktlinjer för budgetering och vad som framgår av denna punkt i avtalet.

Över- och underskott bör fördelas eller debiteras efter samma modell. Man kan dock överväga, i vart fall i ett initialt skede, att låta eventuella överskott gå över till nästa år.

6.

Punkten om fakturering och betalning talar väl för sig själv. Dock kan man överväga att fakturera kvartalsvis eller med längre tidsperioder. Det kan dock vara enklare uppföljningsmässigt med månadsfakturering.

7.

Med avslutade akter avses sådana akter som ska lämnas från värdkommunens arkiv för avställda akter till samverkanskommunens egna arkiv.

8.

Innehåller vissa regler om sekretess och personuppgifter.

9.

Klargör arbetsgivaransvar och arbetsledning.

10.

En framgångsfaktor är att det finns särskilt utsedda kontaktpersoner. Det är naturligt att denna person hos värdkommunen är samordnare/chef. Hos samverkanskommunen kan det vara till exempel kanslichef eller kommunjurist.

11.

Hänger ihop med nedanstående punkt.

12.

Innehåller ytterligare en framgångsfaktor. Samverkanskommunen ska vara tillförsäkrad full insyn och delaktighet.

Förutom det som sagts om den löpande verksamheten bör kommunerna träffas regelbundet (förslagsvis två gånger per år) för genomgång av verksamheten (verksamhetsplan, verksamhetsberättelse och budget) enligt vad som sägs i avtalsförslaget.

13.

Innehåller regler om ändringar och tillägg med mera.

14.

Innehåller regler om avtalstid. Det är viktigt att värdkommunen får en ordentlig landningssträcka för det fall att samverkanskommunen önskar att avtalet ska upphöra.

15.

Innehåller regler om omförhandling. Det är givetvis viktigt att förändringar sker under ordnade former och inte ”under hand”.

16.

Innehåller regler om tvistelösning.

17.

Innehåller befrielsegrunder, bland annat force majeure.

18.

Innehåller regler för samverkans avveckling, bland annat avseende personal.

19.

Innehåller regler om ikraftträdande.

Underskrifter

Underskrifter av behörig firmatecknare, till exempel kommunchef eller motsvarande.

Delegationsordning Överförmyndarsamverkan Tvåstad

Avser överförmyndarnämnderna i Trollhättan och Vänersborg

Överförmyndarnämnden får enligt 19 kap 14 § FB (föräldrabalken) uppdra åt en kommunal tjänsteman (gäller även tjänsteman i annan kommun) med den kompetens som behövs för uppdraget att avgöra ärenden på överförmyndarens vägnar. Enligt 19 kap 14 a § FB får överförmyndarnämnden uppdra åt ordföranden eller en annan leda-mot som nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Överförmyndarnämnden kan inte delegera beslutanderätt i följande ärenden:

- Framställning eller yttrande till kommunfullmäktige
- Beslut om att entlediga en god man eller förvaltare p.g.a. olämplighet.
- Beslut om att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat
- Vitesförelägganden
- Avslagsbeslut

I ärenden där utgången får anses som tveksam äger tjänsteman hänskjuta ärendet för beslut av överförmyndarnämnden.

Beslut som fattat av ordförande i brådskande ärenden på delegation skall anmälas på nästkommande sammanträde.

Beslut i övrigt som fattats på delegation behöver inte anmälas till överförmyndaren.

Lag-rum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
Föräldrabalken			
FB 6:10f	Beslut om arvode och ersättning för utgifter till tillfälliga vårdnadshavare.	Handläggare	
FB 9:3,4	Samtycke till omhändertagande av egendom som underårig annars själv råder över efter eget arbete eller efter villkor i gåva, testamente eller förmånstagarförordnande	Handläggare	
FB 9:8	Samtycke till förmyndaren att omhänderta omyndigs tillgångar	Handläggare	
FB 11:1	Förordna god man i förmyndarens ställe	Handläggare	
FB 11:2	Förordna god man när motstridiga intressen föreligger mellan huvudman/underårig och ställföreträdare,	Handläggare	
FB 11:3	Förordna god man för bortavarande	Handläggare	
FB 11:4	Anordna godmanskap under otvistiga omständigheter enligt 11:4a	Handläggare	
FB 11:4 b	Förordna god man när överförmyndaren beslutar att anordna godmanskap respektive vid byte av ställföreträdare	Handläggare	Förordnande respektive vid byte av god man
FB 11:7 st 3	Bestämma omfattningen av förvaltarskap efter att rätten överlåtit till överförmyndaren/ överförmyndarnämnd att bestämma detta	Handläggare	

FB 11:7 st 4	Förordna förvaltare när förvaltarskap redan är anordnat	Handläggare	Byte av förvaltare
FB 11:18	Anordna godmanskap interimistiskt	Handläggare	
FB 11:18 st 2	Förordna god man eller förvaltare interimistiskt vid byte	Handläggare	
FB 11:19	Beslut att godmanskap enligt 11:1-3 FB, otvistigt godmanskap enligt 11:4 (se 11:19b) samt godmanskap enligt 17 § lag om framtidsfullmakter ska upphöra Entlediga god man eller förvaltare i samband med byte.	Handläggare	Beslut om att ett tvistigt godmanskap enligt 4 § eller förvaltarskap ska upphöra fattas av rätten
FB 11:23	Beslut om att ändra omfattningen av ett godmanskap i icke tvistiga ärenden	Handläggare	Förfarandet har tidigare benämnts "jämkning"
FB 11:23 a	Intermistiskt beslut om att ändra omfattning av ett godmanskap enl. FB 11:4 i otvistiga ärenden.		
FB 12:12 st 1	Beslut om fördelning av förvaltning mellan flera förmyndare, gode män eller förvaltare	Handläggare	
FB 12:12 st 2	Beslut vid oenighet om förvaltning mellan förmyndare, gode män eller förvaltare	Handläggare	Kan inte överklagas enligt FB 20:4 st 2
FB 12:13	Beslut om ställande av säkerhet	Handläggare	
FB 12:16 st 1-2	Bestämmande av arvode och ersättning för utgifter till förordnade förmyndare, gode män och förvaltare	Handläggare	

FB 12:16a	Bestämmande av i vilken mån arvode och ersättning för utgift ska utgå av den enskildes medel, av dödsboets medel eller kommunala medel	Handläggare	
FB 12:17	Bestämmande av arvode och ersättning för utgifter till legala förmyndare	Handläggare	
FB 13:6	Samtycke till placering av omyndigs tillgångar i aktier eller på annat sätt	Handläggare	
FB 13:8	Tillstånd till uttag av omyndigs spärrade bankmedel	Handläggare	
FB 13:9 st 1	Beslut att överförmyndarkontroll ska upphöra	Handläggare	Gäller inte om egendom tillfallit den omyndige med villkor om särskild överförmyndarkontroll.
FB 13:9 st 3	Beslut om lättnader i överförmyndar-kontroll enl. 3-7 §§.	Handläggare	
FB 13:10	Samtycke till förvärv eller överlåtelse av den omyndiges fasta egendom eller nyttjanderätt till sådan egendom och upplåtande av nyttjanderätt, panträtt m.m. till sådan egendom	Handläggare	Bestämmelserna om nyttjanderätt i FB 13:10 gäller även servitut och rätt till elektrisk kraft om rättigheten upplåtits genom avtal.
FB 13:11 st 2	Samtycke till att använda underårigs inkomster som understöd till anhöriga	Handläggare	
FB 13:13 st 2	Samtycke för omyndig att själv driva rörelse Samtycke för föräldrar att driva rörelse för omyndigs räkning	Handläggare	
FB 13:16	Beslut om befrielse för föräldrar att lämna årsräkning eller sluträkning	Handläggare	

	Beslut att sådana räkningar får lämnas i förenklad form		
FB 13:17	Bestämma ny tid för inlämning av förteckning, årsräkning, sluträkning		Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
FB 13:18	Föreläggande för föräldrar att i årsräkning eller på annat sätt redogöra för sin förvaltning	Handläggare	
FB 13:19 st 1	Skärpande föreskrifter p. 1 Bestämmande om att FB 13:3-7 ska tillämpas även i annat fall än som följer av 13:2 (reglerna om kontrollerad förvaltning) p. 2 Begränsning av möjligheten att ta ut pengar på bank p. 3 Bestämmande av att värdehandlingar ska förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut eller ett motsvarande utländskt institut p. 4 Begränsa föräldrars rättigheter att förfoga över finansiella instrument p. 5 Bestämmande att den som ska betala pengar till en omyndig ska sätta in dessa på bank FB 13:19, st 1	Handläggare	
FB 13:19 st 2	Godkännande av avtal som föräldrar träffat med värdepappersinstitut	Handläggare	Depåavtal med banken
FB 13:21	Bestämma tid och plats för att hålla räkenskaper och handlingar tillgängliga för granskning		Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
FB 14:6	Samtycke till placering av den enskildes tillgångar i aktier eller på något annat sätt som avses i FB 14:5	Handläggare	

FB 14:8	Samtycke för god man eller förvaltare att ta ut pengar från spärrat konto	Handläggare	
FB 14:10	Beslut om undantag från bestämmelserna i FB 14:4-8	Handläggare	
FB 14:11	Samtycke till förvärv eller överlåtelse av den omyndiges fasta egendom eller nyttjanderätt till sådan egendom och upplåtande av nyttjanderätt, panträtt m.m. till sådan egendom	Handläggare	Bestämmelserna om nyttjanderätt i FB 14:11 gäller även servitut och rätt till elektrisk kraft om rättigheten upplåtits genom avtal.
FB 14:12	Samtycke till att låta enskilds inkomster användas som understöd till anhöriga	Handläggare	
FB 14:13 st 1	Samtycke till upptagande av lån eller att ingå skuldförbindelse, ingå borgensförbindelse eller ställa den enskildes egendom som säkerhet för den enskildes eller någon annans förbindelse	Handläggare	
FB 14:14 st 1	Samtycke till att den enskilde driver rörelse Samtycke till att gode mannen eller förvaltaren driver rörelse för den enskildes räkning	Handläggare	Vid ansökan från förordnad förmyndare prövas ansökan enligt 13:13 FB.
FB 14:16	Beslut om att förordnad förmyndare, god man eller förvaltare i särskild ordning ska redogöra för den del av den enskildes tillgångar och skulder som inte omfattas av ställföreträdarens förvaltning	Handläggare	Jfr FB 12:9 (formlöst) Avser i första hand egendom enligt FB 9:1, 12:1 st.2
FB 14:18a	Begränsa omfattning av sluträkning för god man enl. FB 11:1		Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.

FB 14:19	Beslut om att årsräkning, sluträkning, årsberättelse eller slutberättelse får lämnas i förenklad form.	Handläggare	Observera att befrielse utgår i lagtext med undantag för 14:24.
FB 14:20	Bestämma ny tid för inlämning av förteckning, årsräkning, sluträkning, samt årsberättelse och slutberättelse enligt 12:9a	Handläggare	Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
FB 14:21 st 1	Skärpande föreskrifter p. 1 Begränsa möjligheten att ta ut pengar på bank p. 2 Bestämma att värdeHandläggareingar ska förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut eller ett motsvarande utländskt institut p. 3 Meddela den som ska betala pengar till den enskilde att pengarna ska sättas in på bank p. 4 Begränsa ställföreträdares rätt att förfoga över finansiella instrument	Handläggare	T.ex direktinsättning på spärrat konto
FB 14:23	Bestämma tid och plats för att hålla räkenskaper och övriga handlingar tillgängliga för granskning		Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
FB 14:24	Beslut om befrielse att lämna årsräkning, sluträkning, årsberättelse eller slutberättelse eller sådan redovisning i förenklad form (dödsbo)	Handläggare	
FB 15:5 st 1	Samtycke till egendomens fördelning vid bodelning eller skifte	Handläggare	
FB 15:5 st 2	Samtycke till överlåtelse av de enskildes andel i dödsbo	Handläggare	Överlåtelse utan ersättning är inte tillåtet.

FB 15:6 st 2	Samtycke till arvsavstående enligt ÄB 3:9	Handläggare	Gäller särkullbarn. Arvsavstående är annars inte tillåtet.
FB 15:7 st 1	Samtycke till avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo	Handläggare	
16:7	Beslut att neka anhörigs rätt att ta del av handlingar vid särskilda skäl	Handläggare	Beslut bör fattas med hänvisning till både FB 16:7 och OSL 32:4-5§§
FB 16:9 st 2	Återkallande av samtycke till beslut som fattats med stöd av delegering	Handläggare	
FB 19:14a	Brådskande beslut (nämnd)	Ordförande eller ledamot	Ska anmälas till nästa nämndssammanträde
FB 19:14a	Brådskande beslut (överförmyndare)	Handläggare	Ska anmälas till överförmyndaren så snart det kan göras
Lagen om god man för ensamkommande barn			
LeB 2 §	Förordnande av god man	Handläggare	
LeB 5 §	Upphörande av godmanskap	Handläggare	
LeB 6 § st 1	Entledigande av god man	Handläggare	
LeB 6 §	Beslut att byta god man	Handläggare	
Lagen om framtidsfullmakter			
LoFF 17§	Beslut om god man att företräda fullmaktsgivare på fullmaktshavarens begäran	Handläggare	

25 § LoFF	Begäran om att framtidsfullmaktshavaren ska lämna redovisning och upplysningar om fullmaktsförhållandet och vidtagna åtgärder.	Handläggare	Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
26 § LoFF	Beslut om brukandeförbud	Handläggare	
Offentlighet och sekretesslagen			
TF 2:17 OSL 6:3	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling	Handläggare	
OSL 10:15a	Beslut att neka uppgifter till brottsbekämpning m.fl.	Handläggare	
OSL 21:3 - 3a	Beslut om nekande av allmän handling för personer med skyddad folkbokföring, förföljda personer med mera.	Handläggare	
OSL 32:4-5	Beslut om nekande eller förbehåll vid utlämnande av sekretessbelagd allmän handling	Handläggare	Står klart att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut (gäller både underårig/huvudman och ställföreträdare)
Förvaltningslagen			
FL 12 §	Beslut att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras	Handläggare	
FL 14 §	Beslut att avvisa olämpligt ombud eller biträde	Handläggare	
FL 15 §	Förelägga ombud att styrka sin behörighet genom fullmakt	Handläggare	

FL 45 §	Beslut om avvisning av för sent inkommen överklagande	Handläggare	
FL 37-38 §§	Omprövning av beslut	Handläggare	Nämndens/överförmyndarens beslut kan bara ändras av nämnden/överförmyndaren.
	Beslut att avskriva ärenden från vidare handläggning eller lämna något utan åtgärd i andra fall än som tagits in i delegeringsordningen eller vad som sägs i lag och författning	Handläggare	Avser ansökningar som återkallats eller som annars saknar aktualitet eller annat förhållande som inte föranleder åtgärder
	Beslut att avvisa ansökan på grund av obehörig sökande eller otillräckligt underlag	Handläggare	
Kommunallagen			
KL 6:39	Brådskande ärenden	Ordförande	Avser sådant som inte delegeras med stöd av 19 kap. 14-14a §§ FB. Anmäls till nämnden vid nästkommande sammanträde
Expropriationslagen			
ExpL 3:2a	Förordna god man som företrädare vid expropriation	Handläggare	Beslut fattas med stöd av 11:3 FB.
Fastighetsbildningslagen			
FBL 4:12 och FB 11 kap	Förordna god man som företrädare vid förrättning	Handläggare	Beslut fattas med stöd av 11:3 FB.
Dataskyddsförordningen			
	Beslut gällande om en incident ska anmälas till Integritetsskyddsmyndigheten eller inte	Handläggare	Efter samråd med GDPR-kontaktpersoner på enheten och/eller DSO

	Beslut som avses i 7 kap. 2 § Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.	Handläggare	
Lag (1988:1321) om nordiska rättsförhållanden rörande förvaltarskap			
1 §	Ansöka om överflyttning av förvaltarskap till annat nordiskt land	Handläggare	
1 §	Ansökan om att begränsat förvaltarskap ska upphöra	Handläggare	
Lag (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge			
2 §	Tillsyn över gode mannens uppdrag och beslut i anledning därav	Handläggare	
Lag (1985:206) om viten			
6 §	Ansökan om utdömande av vite	Handläggare	
Ärvdabalken			
19:1 ÄB	Begära att dödsbo ska avträdas till förvaltning av boutredningsman.		
Lag (2025:170) om att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter			
4 §	Neka att lämna ut kontaktuppgifter	Handläggare	Sekretess, tystnadsplikt eller synnerliga skäl
6 §	Neka att lämna uppgifter som behövs i brottsbekämpningen	Handläggare	Står klart att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut
Lag (1904:26 s.1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap			

4:3	Rätten kan på överförmyndarens ansökan, förordna förmyndare enligt svensk rätt om den underåriges angelägenheter kräver omedelbar vård och barnet vistas i Sverige		
4:3	God man enl 11:1 FB får förordnas för förmynderskap anordnat i annat land när underårig vistas i Sverige		
4:3	I trängande fall får god man enl 11:2 FB förordnas för förmynderskap i annat land när underårig vistas i Sverige.		
5:4	Rätten eller överförmyndaren kan meddela förordnande enligt 11:18 FB under tiden intill dess vård om angelägenheter anordnats i enlighet med lagen i enskilds hemland eller rätten slutligt prövat frågan enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.		

Survey Response Trollhättan

Submitted	2/23/2026 3:34:53 PM (UTC+1:00)
Time spent	00:36:38
Respondent	Anonymous

Q: Hur många anställda (% av heltider) finns i operativ tjänst (handläggning av ärenden enligt speciallagstiftningen)

4,0 (inkl samordnarroll)

Q: Hur många ärenden är registrerade i Wärna (st)

701 st.

Q: Vilken är månadslönen för respektive anställd i operativ verksamhet?

Anställd 1 = 49 600 kr
Anställd 2 = 37 650 kr
Anställd 3 = 45 500 kr
Anställd 4 = 42 500 kr
Anställd 5 = 30 415 kr

Q: Vilken eftergymnasial utbildning har respektive anställd? (ange kortfattat t e x civilekonom eller jurist).

Anställd 1 = ingen
Anställd 2 = ingen
Anställd 3 = jurist, rättsvetare
Anställd 4 = civilekonom
Anställd 5 = ingen

Q: Hur lång erfarenhet har respektive anställd av arbete i överförmyndarverksamhet.

Anställd 1 = 20 år
Anställd 2 = 4 år
Anställd 3 = 3 år
Anställd 4 = 10 år
Anställd 5 = 9 år

Q: Vilken tidigare relevant arbetslivserfarenhet har respektive anställd (ange kortfattat, t e x myndighet, domstol, bank eller juridisk byrå).

Anställd 1 = socialtjänst
Anställd 2 = juridisk byrå, familjerätt
Anställd 3 = ÖF annan kommun, lantmäteri
Anställd 4 = ÖF annan kommun, domstol
Anställd 5 = kommun

Q: Ange den totala budgeten för överförmyndarkontoret i kr (tjänstemannaverksamheten)?

Survey Response

3,597 tkr

Q: Ange den totala budgeten för överförmyndarnämnden (avseende förtroendevalda i nämnden)?

242 tkr

Q: Ange den totala budgeten för ställföreträdararvoden?

2,668 tkr

Q: Var finns överförmyndarverksamheten i kommunens organisation (kansli/kontor/sektor eller liknande)

Tillhör kansliavdelningen administrativa kontoret, kommunstyrelsens förvaltning.

Q: Hur (och av vem) fördelas arbetet mellan tjänstemännen (t e x enligt principen "alla gör allt" och fördelning efter den enskildes personnummer eller fördelning enligt ärendetyper (specialisering).

I stort sett alla gör allt, fördelning på datum.

Q: Om verksamheten har administrativt stöd ange tjänstgöringsgraden i %

Anställd 5 = 50 %

Q: Beskriv vilken roll chefen har i verksamheten (t e x om chefen deltar i den operativa verksamheten som beslutsfattare och/eller leder och fördelar arbetet i den dagliga verksamheten).

Chefen har ingen operativ roll i verksamheten.

Q: Ange besöks- och telefontider

Besök efter ö.k. Telefontid 2 dagar/v ´a 2 timmar.

Q: Vilka digitala tjänster finns för kontakter med överförmyndarkontoret (även e-tjänster).

4 st e-tjänster, inkl säker brevlåda.

Q: Vilket förhållningssätt har överförmyndarkontoret gentemot ställföreträdarna (t e x om man har ett strikt förhållningssätt utifrån tillsynsuppdraget och/eller om det blir mycket dialoger och hjälp till ställföreträdare "med särskilda behov".

Myndigheten har ett förhållandevis strikt förhållningssätt.

Q: Finns tydliga och uppdaterade processbeskrivningar (flöden) och/eller checklistor för de vanligaste ärendetyperna?

Det finns vissa checklistor, alla inte uppdaterade.

Q: Finns mallar/standardskrivelser för de vanligaste ärendetyperna?

Survey Response

Ja.

Q: Finns skriftliga arbetsbeskrivningar för tjänstemannaorganisationen?

Nej.

Q: Finns tillgång till specialisthandledning (i ärenden enligt speciallagstiftningen) för tjänstemännen?

Nej. Tillgång till specialisthandledning sker utifrån externa aktörer exempelvis SKR.

Q: Är det vanligt att det meddelas avslagsbeslut i ansökningsärenden och i så fall vilka?

Ja, främst uttagstillstånd.

Q: Är det vanligt att överförmyndaren avstyrker anordnade av godmanskap/förvaltarskap vid yttranden till tingsrätten eller avskriver sådana ärenden efter anmälningar från t e x socialtjänsten.

Kanske inte direkt vanligt, men det förekommer.

Q: Förekommer det många vitesförelägganden?

Ja.

Q: Förekommer det många tvångsentlediganden?

Inte många, men det förekommer.

Q: Hur är arkivet organiserat (te x efter namn, personnummer eller aktnummer).

Organiserat efter namn.

Q: Används professionella ställföreträdare och i så fall vilka (företag, förvaltarenheter)?

Ja, Optio samt Sveriges förvaltarenhet.

Q: Upplevs rekryteringen av nya ställföreträdare som utmanande (eller finns det gott om nya gode män och förvaltare)?

Minst sagt utmanande.

Q: Brukar granskningen av årsredovisningar vara klar enligt verksamhetsmålen (t e x 1 oktober)?

Ja, i stort sett alltid men inte för år 2024.

Survey Response Vänersborg

Submitted	2/26/2026 3:05:44 PM (UTC+1:00)
Time spent	01:18:09
Respondent	Anonymous

Q: Hur många anställda (% av heltider) finns i operativ tjänst (handläggning av ärenden enligt speciallagstiftningen)

3 anställda just nu, en nyrekrytering på väg in i slutet av mars 2026.
1 timanställd (ÅR) samt 1 konsult (ÅR). Dessa arbetar inte 100% och arbetar vissa delar under året.

Q: Hur många ärenden är registrerade i Wärna (st)

600 ärenden i Wärna Go

Q: Vilken är månadslönen för respektive anställd i operativ verksamhet?

1=40540 (2025, lönerev i slutfas för 2026)
2=40800 -"-
3=41570 -"-
4=44000 (2026 års lön)

Q: Vilken eftergymnasial utbildning har respektive anställd? (ange kortfattat t e x civilekonom eller jurist).

1= jurist
2=företagsekonomi (kandidat) + förvaltningsekonomi (magister)
3=statsvetare
4=filosofie kandidatexamen i företagsekonomi

Q: Hur lång erfarenhet har respektive anställd av arbete i överförmyndarverksamhet.

1= sept 2022
2= mars 2018
3= augusti 2022
4= 0, startar sista mars 2026

Q: Vilken tidigare relevant arbetslivserfarenhet har respektive anställd (ange kortfattat, t e x myndighet, domstol, bank eller juridisk byrå).

1= kommunjurist, företagsjurist utlandet
2= landsting/regionen VGR, privat arbetsmarknad (företag, kommunalt bolag)
3= försäkringskassan, privat arbetsmarknad
4= försäkringskassan, privat arbetsmarknad

Q: Ange den totala budgeten för överförmyndarkontoret i kr (tjänstemannaverksamheten)?

Budget 2026
ÖF personal = 3 934 249

Survey Response

Q: Ange den totala budgeten för överförmyndarnämnden (avseende förtroendevalda i nämnden)?

Budget 2026
ÖFN = 373 692

Q: Ange den totala budgeten för ställföreträdararvoden?

Budget 2026
ÖF ställföreträdare = 1 887 059
Total Budget = 6 195 000

Q: Var finns överförmyndarverksamheten i kommunens organisation (kansli/kontor/sektor eller liknande)

Juridik och säkerhetsavdelningen, under KSF, KS - gällande personal.

Q: Hur (och av vem) fördelas arbetet mellan tjänstemännen (t e x enligt principen "alla gör allt" och fördelning efter den enskildes personnummer eller fördelning enligt ärendetyper (specialisering).

Alla gör allt. Vi har försökt oss på en uppdelning utifrån olika kunskaper/professioner men vi är så få i antal varför detta inte ger full effekt och svårighet.

Q: Om verksamheten har administrativt stöd ange tjänstgöringsgraden i %

Nej

Q: Beskriv vilken roll chefen har i verksamheten (t e x om chefen deltar i den operativa verksamheten som beslutsfattare och/eller leder och fördelar arbetet i den dagliga verksamheten).

Chef beslutar i ärenden, veckovisa avstämningsmöten med arbetsgruppen kring ärendehantering och frågor som berör verksamheten. Chef deltar inte i den operativa vardagen utifrån ärendehantering eller fördelning - om det inte är så att fråga lyfts vid avstämningsmöten.

Q: Ange besöks- och telefontider

Telefontid = måndagar 10-12. Möten sker efter bokning.
Expeditionstid 10-12, måndag - fredag (bemanning på plats, receptionen kan nå oss om någon söker oss). Tillgänglighet på mail under arbetstid.

Q: Vilka digitala tjänster finns för kontakter med överförmyndarkontoret (även e-tjänster).

Mail till en funktionsbrevlåda (overformyndar@vanersborg.se)
Wärna Go - Mitt Wärna - här kan ställföreträdare skicka in sin ÅR.
Information kring verksamheten samt blanketter finns på kommunens hemsida.
På gång - SDK, säker digital kommunikation. Rekryteringsmodul som kopplas till Wärna Go.

Survey Response

Q: Vilket förhållningssätt har överförmyndarkontoret gentemot ställföreträdarna (t e x om man har ett strikt förhållningssätt utifrån tillsynsuppdraget och/eller om det blir mycket dialoger och hjälp till ställföreträdare "med särskilda behov".

Det kan vara blandat, både strikt och dialog, beroende på vad frågan gäller.

Q: Finns tydliga och uppdaterade processbeskrivningar (flöden) och/eller checklistor för de vanligaste ärendetyperna?

Lathundar och rutinbeskrivningar finns som beskriver process steg för steg för de vanligaste ärendetyperna.
Checklista för granskning finns.

Q: Finns mallar/standardskrivelser för de vanligaste ärendetyperna?

Ja, det finns i Wärna Go. Vid beslut genom ärendehanteringssystemet Evolution använder vi standard texter (word).

Q: Finns skriftliga arbetsbeskrivningar för tjänstemannaorganisationen?

Uppdragsbeskrivning kring roll finns inte.
Arbetsbeskrivning utifrån respektive profession finns inte, men vid anställning framgår i korta ordalag uppdraget man anställs till.

Q: Finns tillgång till specialisthandledning (i ärenden enligt speciallagstiftningen) för tjänstemännen?

Kommunjurister på egna avdelningen finns, upphandlade advokatbyråer enligt ramavtal, tillgång till JP Infonet samt för kommunjurist och chefsjurist Juno, SKR, Länsstyrelsen, MFOF 1 juli.

Q: Är det vanligt att det meddelas avslagsbeslut i ansökningsärenden och i så fall vilka?

Ansökan om uttag från spärrat konto.
Emellanåt - Entledigande av ställföreträdare vid klagomål.

Q: Är det vanligt att överförmyndaren avstyrker anordnade av godmanskap/förvaltarskap vid yttranden till tingsrätten eller avskriver sådana ärenden efter anmälningar från t e x socialtjänsten.

Det förekommer beroende på vad som framkommit i utredningen.

Q: Förekommer det många vitesförelägganden?

Det förekommer och brukar vanligtvis vara förelägganden gällande redovisningshandlingar.

Q: Förekommer det många tvångsentlediganden?

Ovanligt men vi har haft ett sådant ärende nyligen under 2025.

Q: Hur är arkivet organiserat (te x efter namn, personnummer eller aktnummer).

Survey Response

Personnummer

Q: Används professionella ställföreträdare och i så fall vilka (företag, förvaltarenheter)?

Vi försöker undvika detta men har nyligen behövt nyttja professionell ställföreträdare mot bakgrund av komplexa ärenden, 2 fall, samma aktör (företag, Navisa)

Q: Upplevs rekryteringen av nya ställföreträdare som utmanande (eller finns det gott om nya gode män och förvaltare)?

Upplevs väldigt utmanande!

Q: Brukar granskningen av årsredovisningar vara klar enligt verksamhetsmålen (t e x 1 oktober)?

Nej. Övervägande delen av de som ej är klara beror på att kompletteringar inte kommit in och vi får begära in uppgifter (boenden, bank, skatteverk, ställföreträdare).
2025 = 73 % klara innan den 1 oktober. Enligt statistiken ser vi att det går åt rätt håll, så här långt. Under 2022 slutade 3 av 4 handläggare vilket bidrog till en ärendebalans gällande främst ÅR. Den har arbetats bort.

PROJEKTPLAN – Införande av gemensam överförmyndarorganisation

Projektperiod: 1 januari 2027 – 1 juli 2027
Driftstart: 1 juli 2027
Kommuner: Trollhättan (värdkommun) och Vänersborg

---

1. Syfte

Syftet är att förbereda, etablera och driftsätta en gemensam, avtalsbaserad överförmyndarorganisation som är rättssäker, effektiv, robust och långsiktigt hållbar. Projektet ska säkerställa att alla juridiska, organisatoriska, tekniska och praktiska förutsättningar är på plats inför driftstart.

---

2. Projektmål

2.1 Övergripande mål

- Fullt operativ gemensam organisation 1 juli 2027.
- Harmoniserade rutiner, delegationsordningar och arbetssätt.
- Förberedd och informerad personal, ställföreträdare och externa aktörer.
- Korrekt överlämning och fördelning av ärenden.
- Driftsatta lokaler, IT-system och digital infrastruktur.
- Komplett bemanning och introduktion.

2.2 Mätbara mål

- Gemensamt ärendehanteringssystem i drift senast 15 juni 2027.
- Gemensamma mallar och rutiner fastställda senast 15 maj 2027.
- All personal utbildad senast 15 juni 2027.
- Informationsinsatser till ställföreträdare genomförda senast 31 maj 2027.

---

3. Projektorganisation

3.1 Styrgrupp

- Chefer för respektive överförmyndarverksamhet
- Projektägare (värdkommunens direktör)

Ansvar: Strategiska beslut, resurser, riskhantering, uppföljning.

3.2 Projektledare

- Erfaren tjänsteman från befintlig organisation (heltid från mars 2027)

Ansvar: Leder projektet, samordnar arbetsgrupper, rapporterar till styrgruppen.

3.3 Arbetsgrupper

Varje grupp består av två personer (en från varje kommun) + projektledaren.

1. Arbetssätt och rutiner
2. Mallar, blanketter och informationsmaterial
3. Webbsida och e-tjänster
4. IT och digital infrastruktur
5. Lokaler och praktiska funktioner

3.4 Referensgrupper

- Personalrepresentanter
- Ställföreträdare
- Eventuellt externa aktörer (socialtjänst, domstol, banker)

---

4. Huvudleveranser

Område	Leverans
Organisation	Delegationsordning, bemanningsplan
Arbetssätt	Processer, rutiner, granskningsprinciper, arvoderingsprinciper
Dokument	Mallar, blanketter, informationsmaterial
IT	Systemval, migrering, behörigheter, e-tjänster
Kommunikation	Informationspaket till ställföreträdare och externa aktörer
Lokaler	Besökslokaler, telefontider, kontaktvägar
Överlämning	Fördelning av ärenden, akthantering, arkivsystematik

---

5. Arbetsområden och aktiviteter

A. IT, system och digital infrastruktur

- Kartläggning av system
- Beslut om gemensamt system
- Datakonvertering och migrering
- Installation av utrustning
- Testning och utbildning

B. Akter, ärenden och statistik

- Genomgång av akthantering
- Lista över komplicerade ärenden
- Plan för överlämning
- Avslut av pågående ärenden där möjligt

C. Arbetssätt, rutiner och principer

- Gemensamma arbetsbeskrivningar
- Granskningsrutiner
- Arvoderingsprinciper
- Rutiner för rekrytering av ställföreträdare
- Rutiner för kontakt med socialtjänst och tingsrätt

D. Kommunikation och information

- Kommunikationsplan
- Informationsmaterial
- Informationsmöten
- Uppdatering av webb och e-tjänster

E. Lokaler och praktiska funktioner

- Besökslokaler
- Telefontider
- Posthantering

- Lokala kontaktpersoner

---

6. Risker och hantering

Risk	Åtgärd
Tekniska problem	Testmiljö, extern support
Kulturkrockar	Workshops, gemensamma arbetssätt
Oro hos personal	Delaktighet, tydliga roller
Försenade leveranser	Tät styrgruppsuppföljning
Bristande lokalkännedom	Lokala kontaktpersoner

---

7. Tidslinje

JANUARI 2027

Projektstart
Styrgrupp etableras
Arbetsgrupper startar
Kartläggning påbörjas

FEBRUARI 2027

Systemkartläggning
Rutinkartläggning
Inventering av akter och ärenden
Kommunikationsplan färdigställs

MARS 2027

Beslut om gemensamt system
Framtagning av rutiner
Förberedelse av lokaler och IT
Webbarbete startar

APRIL 2027

Mallar och blanketter
E-tjänster
Överlämningsplan
Informationsinsatser till ställföreträdare och socialtjänst

MAJ 2027

Systemtest
Personalutbildning
Fastställande av arvoden
Bemanningsplan klar

JUNI 2027

Överlämning av ärenden
Sluttest av system
Driftsättning av lokaler
Slutlig kommunikation till intressenter

1 JULI 2027

★ DRIFTSTART – Gemensam överförmyndarorganisation ★

Handläggare
Arvid Hansson
arvid.hansson@vanersborg.se
Evelina Ekstedt
evelina.ekstedt@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Intervjudel Vänersborg – samverkansavtal överförmyndarverksamhet Vänersborgs kommun och Trollhättans stad

Sammanställning av genomförda intervjuer med tjänstepersoner vid överförmyndarenheten Vänersborg

1. **Inställning till samverkan**
   Den samlade bilden visar en försiktigt positiv men samtidigt tydligt avvaktande inställning till samverkan. Flera medarbetare ser fördelar i en större och mindre sårbar organisation, med bättre möjligheter till stöd, specialisering och effektivisering. Samtidigt uttrycks en oro kring genomförandet och hur förändringen påverkar arbetsmiljön.

   Ett återkommande tema är upplevelsen av begränsad delaktighet och förankring i processen. Många beskriver att verksamheten och medarbetarna inte varit tillräckligt involverade i utredningsarbetet och att beslutsunderlaget i stor utsträckning upplevs utgå från Trollhättans perspektiv.

   Det finns också frågor kring lokalisering av verksamheten. Flera anser att möjligheten att behålla verksamheten i Vänersborg borde ha utretts mer ingående, särskilt eftersom många medarbetare är bosatta där och eftersom tingsrätten är placerad i Vänersborg.

2. **Kontakter med andra överförmyndarhandläggare**
   Kontakt med andra överförmyndarhandläggare är generellt begränsade och sker endast sporadiskt.

3. **Skillnader i rutiner och arbetssätt**
   Det finns en uppfattning om att rutiner och arbetssätt skiljer sig mellan kommunerna. Framför allt nämns skillnader inom digitalisering, diarieföring och administrativa arbetssätt. Trollhättan uppfattas av flera ha kommit längre i sitt digitaliseringsarbete. Samtidigt framkommer att Vänersborg använder ytterligare moduler och tjänster i Wärna Go som Trollhättan inte har idag. Det finns därför osäkerhet kring hur dessa lösningar ska hanteras och vidareutvecklas vid en eventuell samverkan. Detta kopplas till oro för ökad arbetsbelastning och bristande tydlighet framåt.

4. **Största förändringen vid samverkan**
   De största förväntade förändringarna bedöms vara praktiska och organisatoriska. Resvägar, eventuell omlokalisering och anpassning till nya rutiner lyfts återkommande.

   En aspekt som framkommer är att arbetsbelastningen riskerar att påverkas olika mellan medarbetarna beroende på vilken kommun man arbetar i. Enligt underlaget skulle handläggarna i Vänersborg få fler ärenden per handläggare än idag, medan belastningen för handläggarna i Trollhättan istället minskar. Detta upplevs som en möjlig obalans och kan bidra till frustration och risk för personalomsättning.

   Flera ser också risk för kulturkrockar och svårigheter att förena olika arbetssätt och organisationskulturer. Det finns en upplevelse av att Vänersborg i stor utsträckning

förväntas anpassa sig till Trollhättans arbetssätt. Många framhåller att förändringen kommer kräva ett tydligt och aktivt ledarskap.

5. **Viktigt att bevara från nuvarande arbetssätt**

Även om svaren på denna fråga varit relativt försiktiga framträder några gemensamma teman. Medarbetarna värdesätter tryggheten i nuvarande arbetsformer, närheten till kollegor och variationen i arbetsuppgifterna. Det finns också en önskan om att behålla fungerande rutiner och en god arbetsgemenskap vid en eventuell samverkan.

6. **Positiva aspekter med samverkan**

De mest återkommande positiva aspekterna är:

- Minskad sårbarhet i verksamheten
- Bättre möjligheter till specialisering
- Effektivare arbetsflöden
- Större möjlighet till erfarenhetsutbyte
- Ökad administrativ effektivitet
- Bättre organisatoriskt stöd och närmare ledarskap

Flera ser också att en större organisation kan skapa bättre förutsättningar för framtida utvecklingsarbete och digitalisering.

7. **Risker och negativa konsekvenser**

De främsta farhågorna handlar om:

- Ökad arbetsbelastning
- Kulturkrockar mellan olika arbetssätt
- Osäkerhet kring organisation och lokalisering
- Risk för kompetensbortfall om medarbetare väljer att lämna
- Ökat geografiskt avstånd
- Bristande delaktighet och förankring

Särskilt framträdande är oron kring att handläggarna i Vänersborg enligt utredningen förväntas få fler ärenden per person. Detta, i kombination med en redan hög arbetsbelastning, kan öka risken för att erfarna medarbetare väljer att lämna verksamheten.
Även osäkerheten kring verksamhetens placering och framtida organisatoriska struktur upplevs skapa stress. Det har även lyfts att arbete mot två nämnder med olika mål, delegationsordningar och eventuellt olika system riskerar att göra arbetet mer komplext och administrativt tungt.

8. **Framtidsspaning – arbetet om 10 år**

Det finns en relativt samstämmig bild av framtiden.
Flera tror på:

- Ökad digitalisering
- Fler standardiserade rutiner och mallar
- Högre krav på dokumentation och administration

- Ökat inflöde av ärenden
- Ny lagstiftning som leder till merarbete
- Större möjligheter till distansarbete

Samtidigt finns en förhoppning om att digitaliseringen ska bidra till effektivisering av verksamheten.

9. Tid och resurser för verksamhetsutveckling

Samtliga beskriver att möjligheten att arbeta med verksamhetsutveckling idag är mycket begränsad. Fokus ligger nästan helt på att hantera det löpande inflödet av ärenden. Hög arbetsbelastning gör det svårt att prioritera digitalisering och utvecklingsarbete. Flertalet nämner också att eventuella förberedelser inför en omorganisation ytterligare belastar verksamheten.

10. Synpunkter på samverkansform

De flesta har inga starka synpunkter på valet mellan gemensam nämnd eller enbart avtalssamverkan. Det har även uttryckts att gemensam nämnd kan vara mer effektiv och ge tydligare organisation och beslutsvägar. Men sammantaget är det en fråga mer riktad åt politiken att ta ställning till.

Avslutande reflektion

Sammantaget visar svaren att det finns en förståelse för behovet av förändring och att många ser möjliga vinster med en samverkan, framför allt i form av minskad sårbarhet, bättre organisatoriskt stöd och ökad effektivitet.

Samtidigt präglas materialet av tydliga farhågor kring arbetsbelastning, delaktighet, lokalisering och risken för kompetensbortfall. Den kanske mest centrala frågan som framträder är behovet av trygghet och tydlighet i förändringsprocessen. Medarbetarna efterfrågar större förankring, tydligare kommunikation och ett mer transparent arbete kring praktiska och organisatoriska frågor.

För att en eventuell samverkan ska upplevas som hållbar och långsiktigt framgångsrik framstår ett tydligt ledarskap, delaktighet och realistiska förutsättningar för genomförandet som avgörande faktorer.

§ **1**

Skyddskommittépunkt

Dialog kring samverkan inom överförmyndarverksamheten

Arbetsgivaren informerade om det pågående arbetet kring samverkan mellan överförmyndarverksamheterna i Vänersborg och Trollhättan. Utredning har genomförts och förslag har lämnats till nämnden, som ställt sig bakom förslaget med synpunkter avseende ekonomi och budget. Inför CSG den 1 september avser arbetsgivaren att föreslå beslut om verksamhetsövergång under förutsättning att erforderliga politiska beslut fattas. Genomförda risk- och konsekvensanalyser samt utredningen utgör underlag för det fortsatta arbetet. Information lämnades om att vissa medarbetare upplever oro inför förändringen. Arbetsgivaren kommer därför att fortsätta dialogen och informationsinsatserna tillsammans med berörd arbetsgrupp.
Vision och SSR hade inga synpunkter på förslaget.

Bilaga

Signature reference: c69635c4-cf8a-4d65-b2e4-566969f33d45

§ 7

Organisationspunkt
Ställningstagande - Omorganisation överförmyndarverksamheten

Lena Tegenfeldt, kommundirektör informerar om omorganisationen. Bakgrunden är att frågan om samverkan mellan kommunernas överförmyndarverksamheter har utretts under en längre tid. Efter förnyade politiska ställningstaganden har en extern utredning genomförts för att belysa möjliga samverkansformer.

Utredningen visar att verksamheterna i kommunerna arbetar på liknande sätt och redan idag har ett nära samarbete, bland annat genom gemensamt IT-stöd. Samtidigt står verksamheten inför ökade krav till följd av kommande lagändringar, vilket innebär ett ökat kommunalt ansvar.

Förslaget syftar främst till att minska verksamhetens sårbarhet och stärka kompetensförsörjningen snarare än att skapa ekonomiska besparingar. Verksamheten är liten men samhällsviktig, och personalbortfall har tidigare behövt hanteras genom konsultstöd eller samarbete mellan kommunerna.

Förslaget innebär att verksamheten organisatoriskt samlas i Trollhättans Stad, medan nämndsansvaret fortsatt ligger kvar i respektive kommun. Förändringen bedöms därför inte innebära att verksamheten avvecklas, utan att en verksamhetsövergång genomförs. Frågan har risk- och konsekvensbedömts i samverkan på förvaltningsnivå och berörda FSG har ställt sig bakom förslaget.

Samverkansgruppen lyfte vikten av tydlig och löpande information till berörda medarbetare under processen. Det informerades även om att ett särskilt förändringsarbete pågår med utsedda processledare från berörda organisationer.

Den centrala samverkansgruppen har inget att erinra mot förslaget och ställer sig bakom den fortsatta processen. Personalorganisationerna framför vikten av tydlig information och dialog med berörda medarbetare under hela processen.

Signature reference: c35db477-a4a4-4021-9b5e-b19cbb78af10

§ 235

Samverkansavtal mellan Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning

KS 2025/511

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att ställa sig bakom ny föreslagen finansieringsmodell för regionens naturbruksutbildning och överlämnar samverkansavtalet, som börjar gälla 2029-01-01, till huvudmannen Kunskapsförbundet Väst för beslut om undertecknande.

Bilaga/bilagor

Bilaga 3: Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029-2032

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) har beslutat om ett nytt samverkansavtal om naturbruksutbildning. Det nya avtalet innebär bland annat att finansieringen för utbildning kommer att förändras. Nuvarande finansiering av regionens naturbruksutbildning sker genom interkommunal ersättning (IKE), skattefinansering genom regionens kommuner via skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till naturbruksförvaltningen. I det nya samverkansavtalet ska naturbruksutbildning finansieras helt genom IKE.

2026-01-28, § 38, beslutade kommunstyrelsen att avge ett yttrande i ärendet. I yttrandet accepteras avtalsförslaget under förutsättning att kommunen återfår skatteväxlingen. När avtalet börjar gälla 2029-01-01 ska skatteväxlingen vara avvecklad. Mot bakgrund av detta föreslås att Vänersborgs kommun ingår ett samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-10-26 § 166
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-12
- Bilaga 1 - Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029-2032

- Regionfullmäktiges beslut 2026-05-26, § 102 - Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
- Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången
- Frågor och svar om regionalt samverkansavtal om naturbruksutbildning 2029-2032

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Förslag till beslut inför kommunstyrelsens sammanträde var:

Kommunfullmäktige beslutar att Vänersborgs kommun ska ingå samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning enligt bilaga. Avtalet börjar gälla 2029-01-01.

Ordföranden informerade om att kommunstyrelseförvaltningen lämnat ett reviderade förslag på beslutsformulering enligt följande:

Kommunfullmäktige beslutar att ställa sig bakom ny föreslagen finansieringsmodell för regionens naturbruksutbildning och överlämnar samverkansavtalet, som börjar gälla 2029-01-01, till huvudmannen Kunskapsförbundet Väst för beslut om undertecknande.

Ordföranden och Madelaine Karlsson (S) yrkade bifall till kommunstyrelseförvaltningens reviderade förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskottets förslag och kommunstyrelseförvaltningens reviderade förslag till beslut.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens reviderade förslag till beslut.

§ 166

Samverkansavtal mellan Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning

KS 2025/511

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att Vänersborgs kommun ska ingå samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning enligt bilaga. Avtalet börjar gälla 2029-01-01.

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) har beslutat om ett nytt samverkansavtal om naturbruksutbildning. Det nya avtalet innebär bland annat att finansieringen för utbildning kommer att förändras. Nuvarande finansiering av regionens naturbruksutbildning sker genom interkommunal ersättning (IKE), skattefinansering genom regionens kommuner via skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till naturbruksförvaltningen. I det nya samverkansavtalet ska naturbruksutbildning finansieras helt genom IKE.

2026-01-28, § 38, beslutade kommunstyrelsen att avge ett yttrande i ärendet. I yttrandet accepteras avtalsförslaget under förutsättning att kommunen återfår skatteväxlingen. När avtalet börjar gälla 2029-01-01 ska skatteväxlingen vara avvecklad. Mot bakgrund av detta föreslås att Vänersborgs kommun ingår ett samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-12
- Bilaga 1 - Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029-2032
- Regionfullmäktiges beslut 2026-05-26, § 102 - Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
- Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången
- Frågor och svar om regionalt samverkansavtal om naturbruksutbildning 2029-2032

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-11-06

Dnr: KS 2025/511

Handläggare
Arvid Hansson
Arvid.Hansson@vanersborg.se
0521-72 26 27

Mottagare
Kommunfullmäktige

Samverkansavtal mellan Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att Vänersborgs kommun ska ingå samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning enligt bilaga. Avtalet börjar gälla 2029-01-01.

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) har beslutat om ett nytt samverkansavtal om naturbruksutbildning. Det nya avtalet innebär bland annat att finansieringen för utbildning kommer att förändras. Nuvarande finansiering av regionens naturbruksutbildning sker genom interkommunal ersättning (IKE), skattefinansering genom regionens kommuner via skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till naturbruksförvaltningen. I det nya samverkansavtalet ska naturbruksutbildning finansieras helt genom IKE.

2026-01-28, § 38, beslutade kommunstyrelsen att avge ett yttrande i ärendet. I yttrandet accepteras avtalsförslaget under förutsättning att kommunen återfår skatteväxlingen. När avtalet börjar gälla 2029-01-01 ska skatteväxlingen vara avvecklad. Kommunens gymnasieutbildning bedrivs genom Kunskapsförbundet Väst, som är huvudman för gymnasieutbildningen i Vänersborgs kommun och Trollhättans stad. När skatteväxlingen avvecklas bedöms därför de medel som återförs tillfalla Kunskapsförbundet Väst, eftersom förbundet ansvarar för den utbildningsverksamhet som berörs av förändringen. Frågan hanteras slutligt i arbetet med mål- och resursplan 2029.

Mot bakgrund av detta föreslås att Vänersborgs kommun ingår ett samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning.

Beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelseförvaltningen.

TJÄNSTESKRIVELSE

Kommunstyrelsen 2026-11-06 Dnr: KS 2025/511

Underlag

- Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029-2032
- Regionfullmäktiges beslut 2026-05-26, § 102 - Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

- Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången
- Frågor och svar om regionalt samverkansavtal om naturbruksutbildning 2029-2032
- Kunskapsförbundet Västs yttrande - Utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommuner om gymnasial naturbruksutbildning

Johan Högmark

Kanslichef

Bilagor

- Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029-2032

Sändlista

- Ekonomiavdelningen
- Västra Götalandsregionen
- Kunskapsförbundet Väst

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Från och med 2029-01-01

Innehållsförteckning

1. Avtalsparter

2. Syfte med samverkansavtal

3. Omfattning

4. Avtalstid

5. Lagstiftning

6. Ekonomi
   6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

   6.1.1 Hur ersättningen beräknas

   6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas

   6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts

7. Parternas samverkan och ansvar
   7.1 Politiskt samråd Naturbruk
   7.2 Ledningsråd Naturbruk
   7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen
   7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen
   7.5 Kommunens ansvar

8. Force majeure

9. Tvister

10. Underskrifter

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 - 2032

1. Avtalsparter

Avtalsparter i avtalet är Västra Götalandsregionen (’regionen’, ’VGR’) och var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland (’kommunerna’) som anslutit sig till avtalet. För att avtalet ska gälla måste parterna teckna avtalet. I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som ’parterna’.

2. Syfte med samverkansavtal

En region får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och introduktionsprogrammet programinriktat val som är inriktat mot det nationella programmet. Därutöver får en region, efter överenskommelse med en kommun anordna introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Detta regleras i 15 kap. 31 § och 17 kap. 17 och 18 §§ skollagen. Efter överenskommelse med en kommun får en region även anordna utbildning i anpassade gymnasieskolan på nationella program, det regleras i 18 kap. 29 § skollagen.

Avtalet syftar till att elever i kommuner i Västra Götaland som ansluter sig till avtalet ska ha tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalité till självkostnadspris inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet.

Avtalet är ett sekundärt samverkansavtal. Avtalet utgår från regleringen i 15 kap. 30 a § skollagen (2010:800). Syftet med samverkansavtalet är att förstärka ett allsidigt utbildningsutbud och sörja för kompetensförsörjningen i regionen.

De elever som bor i kommuner som ingår i avtalet kommer tas emot i första hand till de nationella program och de introduktionsprogram som anordnas för en grupp elever av regionen. De elever som söker till utbildning som anordnas för en enskild elev kommer tas emot till regionens utbildning utifrån individuell bedömning. Därmed kommer elever konkurrera om plats på lika villkor med övriga sökande i de kommuner som ingått avtalet.

3. Omfattning

Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, programmet för skog, mark och djur inom den anpassade gymnasieskolan, introduktionsprogrammen programinriktat val för grupp av elever eller för enskild elev och yrkesintroduktion för grupp av elever eller för enskild elev.

Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna:

- Naturbruksskolan Sötåsen,

med inriktningarna lantbruk, djurvård och trädgård inom gymnasieskolan samt skog, mark och djur inom anpassad gymnasieskola.

- Naturbruksskolan Svenljunga,

med inriktningarna skogsbruk samt naturturism.

- Naturbruksskolan Uddetorp,

med inriktningen lantbruk.

- Axevalla hästcentrum,

med inriktning hästhållning.

Programinriktat val och Yrkesintroduktion för grupp av elever och/eller för enskild elev kan anordnas på samtliga enheter i mån av plats.

De termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar.

För de fall att regionen kommer att anordna och erbjuda naturbruksutbildning vid ytterligare någon skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal även gälla för denna utbildning.

Beslutade ändringar läggs som bilagor till avtalet och publiceras på VGRs naturbruksförvaltnings webb där samverkansavtalet finns.

4. Avtalstid

Avtalet gäller från och med 2029-01-01. Avtalstiden är fyra (4) år med en uppsägningstid på tolv (12) månader. Avtalet löper tills vidare i fyraårscykler med en uppsägningstid på 12 månader före respektive cykels avslut. En översyn av avtalsvillkor gällande utbildningsutbud och därmed sammanhängande frågor görs dock årligen inom ramen för parternas samverkan. Uppsägning ska ske genom skriftlig begäran till de parter som undertecknat avtalet. Vid uppsägning av samverkansavtalet har elever som påbörjat utbildning utifrån samverkansavtalet rätt att fullfölja den.

Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna i detta avtal kan omförhandling eller uppsägning av avtalet i dess helhet ske.

5. Lagstiftning

Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) samt därtill anslutande reglering.

Regionen följer även andra relevanta regelverk för de jordbruk, skogsbruk, djurhållning mm som bedrivs i naturbruksskolornas regi.

6. Ekonomi

6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

6.1.1 Hur ersättningen beräknas

Utgångspunkten för ersättning från kommunerna till regionen i samverkansavtalet är bestämmelserna om interkommunal ersättning i skollagen.

Regionen erbjuder gymnasieutbildning till självkostnadspris.

Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris.

Interkommunal ersättning för

- gymnasieskolans naturbruksprogram sker enligt 16 kap. 50-51 §§ skollagen,
- introduktionsprogrammet programinriktat val beräknas enligt 17 kap. 23-24 §§ skollagen,
- introduktionsprogrammet yrkesintroduktion beräknas utifrån anordnarens självkostnad, och för
- anpassade gymnasieskolans program för skog, mark och djur sker enligt 19 kap. 43-44 §§ skollagen.

Den interkommunala ersättningen beräknas och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk. Som ledning för hur ersättningen beräknas används reglerna om ersättning till fristående skolor i tillämpliga delar. Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla och framgår av protokollet från Ledningsrådet.

Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt skollagens krav. I de fall en elev har omfattande behov av särskilt stöd, kan regionen och kommunen träffa en överenskommelse om utökad interkommunal ersättning, efter ansökan från naturbruksförvaltningen

Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenhet där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk, senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk.

Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser.

Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat.

6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas

Avstämning av antalet elever sker en gång per månad och interkommunal ersättning (IKE) betalas månadsvis av kommunerna efter faktura från regionen.

Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kommer utbildningstiden förlängas först efter överenskommelse med hemkommunen.

6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts

Hemkommunen lämnar ekonomiskt stöd till elever som behöver inackordering på grund av skolgången, enligt 15 kap. 32 § och 18 kap. 32 § skollagen.

Hemkommunen ansvarar för elevresor mellan bostad och skola för elever i gymnasieskolan som inte har inackorderingstillägg. Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning.

Hemkommunen ansvarar även för kostnader för skolskjuts för de elever i anpassade gymnasieskolan som har behov av det, enligt 18 kap. 30–31 §§ skollagen. Inför hemkommunens beslut ska samråd ske mellan VGR och kommunen i de fall som det bedöms att skolskjutsen behöver ombesörjas med till exempel taxiresor.

Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning. Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen. För en elev utan

inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar däremot för eventuella resekostnader när platsen för APL ligger utanför Västra Götaland.

I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL.

7. Parternas samverkan och ansvar

Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. Regionen ansvarar för att kalla till möten, att leda dem samt ge administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.

7.1 Politiskt Samråd Naturbruk

Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja den regionala naturbruksutbildningens verksamhet och utveckling.

Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning, dimensionering och ekonomi, till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs.

Samrådet träffas en gång per termin och består av fyra representanter från kommunerna samt fyra representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande och leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.

7.2 Ledningsråd Naturbruk

Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Förvaltningsledningen och Ledningsrådet för dialog inom ramen för planering av verksamhet och ekonomi.

Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Kommunernas ledamöter utses av kommunalförbunden. En representant för kommunalförbunden i Västra Götaland har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande samt leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.

7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen

För att öka kunskapen om naturbruksförvaltningens verksamhet och programinriktningar samt förbättra dialogen mellan utbildningshuvudman och kommunala avtalsparter kommer parterna att få möjlighet att träffas vid ett årligt möte. Mötena förbereds i Ledningsrådet.

7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen

Som huvudman ansvarar Västra Götalandsregionen för att aktuella utbildningar följer relevant lagstiftning i skollagen och anslutande reglering.

Miljö- och regionutvecklingsnämnden är ansvarig nämnd och utbildningen hanteras av naturbruksförvaltningen, Västra Götalandsregionen. De gröna näringarna är högt prioriterade i den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, liksom insatser för kompetensförsörjningen av lant- och skogsbruksnäringen.

Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna och lämnar regelbundna uppdateringar till kommunerna.

Vidare ansvarar regionen för att snarast anmäla till hemkommunen när en elev börjar eller slutar vid någon av regionens skolor.

Regionen informerar också berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.

7.5 Kommunens ansvar

Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

8. Force majeure

Om Västra Götalandsregionen inte kan fullgöra ett åtagande på grund av omständigheter utanför regionens kontroll till exempel arbetskonflikt, eldsvåda, krigshändelse med mera, är inte regionen ansvarig för den skada eller förlust som kan uppkomma för motparten.

9. Tvister

Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

10. Underskrifter

För regionen	För kommun _____
Datum	Datum
_____	_____
Underskrift	Underskrift
_____	_____
Namn, befattning	Namn, befattning

§ 102

Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Diarienummer RS 2026-00395

Beslut

1. Regionfullmäktige godkänner samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med start den 1 januari 2029.

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet på fem platser i Västra Götaland – Naturbruksskolorna Svenljunga, Sötåsen och Uddetorp samt Axevalla Hästcentrum. För närvarande pågår även verksamhet på Angereds gård men denna är under avveckling. Cirka 675 ungdomar i gymnasieåldern studerar vid naturbruksskolorna.

VGR och länets 49 kommuner har ett samverkansavtal som reglerar utbildningar inom gymnasieskolan inklusive introduktionsprogrammen Programinriktat val och Yrkesintroduktion samt anpassad gymnasieskola. VGR:s naturbruksförvaltning bedriver även komvux samt yrkeshögskoleutbildning men dessa regleras inte av avtalet.

Finansieringen av gymnasieutbildningen sker genom tre bidrag; interkommunal ersättning (IKE) från kommunerna till VGR, skattefinansiering från kommunerna genom skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till förvaltningen. Det senare var inte en del av den ursprungliga modellen men har vuxit fram i takt med att kostnaderna för utbildningen har ökat i snabbare takt än intäkten via skatteväxlingen. Mellanskillnaden har täckts av VGR. När många elever sökt sig till skolorna eller när kostnaden för utbildningen har ökat snabbare än skatteunderlaget, har mellanskillnaden ökat.

De tre intäktskällorna har för närvarande följande andelar av den totala inkomsten till utbildningen:

- 50 procent IKE
- 13 procent ägarbidrag
- 37 procent genom skatteväxlingen

Föreliggande avtal som ska gälla från den 1 januari 2029 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom IKE. När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna som samtliga kommuner var tvungna att ingå i eftersom det byggde på skatteväxling.

Orsaken till att ett nytt avtal tagits fram som ersätter den modell som använts sedan regionen grundades, är den kritik som vissa kommuner riktat mot det befintliga avtalet. Dessa kommuner har varit kritiska mot skatteväxlingen – att samtliga 49 kommuner i Västra Götaland avstår skatt till regionen för att finansiera regional naturbruksutbildning. Kritiken blev stark på grund av att VGR-skolor lades ner i några kommuner (Munkedal, Vänersborg och Mark). Dessa kom att ersättas av naturbruksskolor med enskilda huvudmän. För kommunerna med de nedlagda VGR-skolorna uppstod situationen att de deltog i finansieringen av VGR:s skolor men hade mycket få elever på dessa skolor. Flertalet elever i dessa kommuner studerade i stället på friskolorna som vuxit fram sedan VGR:s skolor lagt ner. För dessa elever fick kommunerna betala fullt pris och kunde inte tillgodogöra sig finansieringen som kom genom skatteväxlingen. Det upplevs som orättvist att kommunerna är med och finansierar VGR-skolorna samtidigt som de betalar fullt pris för de elever som går på friskolorna.

Det är grunden för kritiken och för kravet att ett nytt avtal ska tas fram som fullt ut bygger på interkommunal ersättning, vilket är den gängse metoden för kommuner att finansiera elever som studerar på skola med annan kommunal huvudman eller med regional huvudman.

Under 2024 tillsattes en utredning under ledning av en extern utredare, som primärt syftade till att utreda en alternativ modell till dagens samverkansavtal. Utredningen slutrapporterades till beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen i april 2025, och låg till grund för det fortsatta arbetet med att ta fram ett nytt avtal.

Besluten i VGR och kommunerna att skatteväxlingen upphör att gälla från den 1 januari 2029 ska meddelas finansdepartementet före den 1 september året innan avvecklingen, alltså senast den 31 augusti 2028.

Förslaget har skickats till samtliga 49 kommuner i Västra Götaland för yttrande.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2026-04-28 § 90
- Protokollsutdrag från beredningen för hållbar utveckling 2026-04-16, § 8
- Tjänsteutlåtande daterat 2026-04-08
- Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032
- Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen
- Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Yrkanden på sammanträdet

Helén Eliasson (S), Lars Holmin (M), Aida Karimli (C), Håkan Lösnitz (SD) och Tomas Johansson (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Skickas till

för kännedom:

- Samtliga 49 kommuner i Västra Götaland
- Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se
- Fyrbodals kommunalförbund, kansli@fyrbodal.se
- Sjuhärads kommunalförbund Boråsregionen, info@borasregionen.se
- Göteborgsregionens kommunalförbund, gr@goteborgsregionen.se

- Styrelsen för naturbruksförvaltningen
- Miljö- och regionutvecklingsnämnden
- Emil Gisslow, ekonomidirektör

Synpunkter & förändringsfö	Synpunkter i detalj	Kommentar	Åtgärder
Många kommuner ställer sig positiva till avtalsförslaget under förutsättning att VGR fortsatt finansierar i samma utsträckning som i nuläget.	Ambitioner som ligger utöver vad som är gängse standard inom branschen och/eller med syfte att utveckla branschens praxis skulle kunna finansieras genom VGR:s finansiering av utbildningsrelaterade kostnader.	Många kommuner motiverar ett ekonomiskt engagagemang från VGR med att kompetensförsörjningen inom de gröna näringarna är av strategiskt intresse för livsmedelsproduktionen, för livsmedelsförsörjning och beredskap. VGR delar denna bedömning vilken också kommer till uttryck i den regionala utvecklingsstrategin för 2021-2030. Kommunerna anser att VGR därför borde lämna ett årligt bidrag motsvarande det bidrag man lämnar inom ramen för det tidigare avtalet. Det sammanlagda bidraget till gymnasieutbildningen och ersättning till kommunerna för elever som studerar utanför länet uppgick år 2025 till över 40 mkr.	Det framgår i det slutliga avtalet - under punkt 7. Parternas samverkan och ansvar - att VGR har ett strategiskt intresse av att främja utbildning inom lant- och skogsbruk. Det innebär att VGR prioriterar de gröna näringarnas kompetensförsörjning resursmässigt inom ramen för VGR:s regionala utvecklingsansvar. I den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är "gröna och skogliga näringar" samt livsmedel utpekade som områden av "särskilt stor betydelse". Omfattningen av insatser för att nå dessa mål beslutas i miljö- och regionutvecklingsnämndens budgetprocess.
Många kommuner vill ha en avtalsstart 2029-01-01.	De kommuner som önskar avtalsstart 29-01-01 har gemensamt att de får högre kostnader för VGR:s naturbruksutbildning med det nya avtalet.	Genom att lägga avtalsstarten så sent som möjligt kan kostnadsökningen för kommuner som drabbas av höjda kostnader inträffa ett år senare.	Avtalsstart för avtalet fastställs till 2029-01-01.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.1 om ekonomi i avtalet rörande kostnad för IM-programmet ska ses över.	VGR uppfattar att synpunkterna i grunden handlar om att man anser att grunderna för prissättningen av IM-programmen är otydliga.	SKRs skoljurister har konsulterats på denna punkt	Det slutliga avtalet är ändrat och därmed förtydligat.

Flera kommuner vill att punkt 6.1.2 om ekonomi i avtalet rörande faktureringsdatum ska ses över	Kommuner anser att VGRs val av modell för debitering innebär att kommunerna kan ha dubbla kostnader för elever om eleven avbyter VGR-utbildningen och väljer att börja en annan utbildning. Det är inte likvärdigt mot hur kommuner hanterar andra kommunala eller fristående skolor.	SKRs skoljurister har konsulterats på denna punkt	Med hänsyn till likvärdigheten och att månadsfakturering numera är det vanligaste sker fakturering månadsvis i det slutliga avtalet, enligt SKR:s rekommendation.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.3 om ekonomi i avtalet rörande kostnad för elevernas resor ska ses över	Synpunkten gäller rådighet över beslut om skolskjuts på anpassad gymnasieskola samt kostnad för transport till arbetsplatsförlagt lärande (APL) i gymnasiet.	Formuleringen i remissförslaget behöver förtydligas i det slutliga avtalet. SKR har konsulterats och en slutlig skrivning har därefter tagits fram efter beredning mellan VGR och kommunerna i den politiska beredningsgruppen .	I det slutliga avtalet framgår att hemkommun och VGR ska samråda angående elevernas skolskjutsbehov inför kommunernas beslut
Flera kommuner vill att punkt 7.4 (VGRs ansvar) respektive 7.5 (Kommunens ansvar) i avtalet rörande nationella regelverket ska ses över	Detaljerna har framkommit i yttranden och i samtal med berörda kommuners skoljurister.	VGR tittar på inkomna ändringsförslag tillsammans med SKR:s jurister. Omdisponering av avtalstext rörande kostnadsfrågor föreslås flyttas till punkt 6 (ekonomi).	Ändringar i texten är införda i slutliga avtalet, baserat på SKR:s förslag.

Det finns behov av att inrätta forum för dialog mellan VGR och avtalskommunerna.	Det finns behov av att finna former för att säkra en skälig och transparent hantering av kostnadsutveckling över tid. Avtalet innebär att VGR beslutar om ambitionsnivå vad avser kvalitet och kostnad för utbildningen. Avtalskommunerna får betala självkostnadspris för utbildningsplatser. Dialogen behöver hantera ambitionsnivå rörande utbildningarnas spets, dess påverkan på utbildningskostnaden samt kring den ekonomiska risken relaterad till att elevunderlaget kan variera över tid.	Punkt 7. Parternas samverkan och ansvar i avtalet beskriver funktion och roll för Politiskt samråd och Ledningsråd samt det nyinrättade årliga mötet mellan VGR och kommuner som ingår i samverkansavtalet. Inom dessa forum finns utrymme för information och dialog om verksamhetens ekonomi samt möjligheter för kommunerna att utöva inflytande över verksamhetens utveckling.	Det framgår tydligare i det slutliga avtalet att dialog mellan VGR och avtalskommunerna kring verksamhet och ekonomi primärt äger rum i Ledningsrådet inför beslut om priser kommande läsår.
Förslag om övergångslösningar, en "övergångsmodell" eller kompensatoriska mekanismer	Bakgrunden till förslaget är att det nya avtalet innebär höjda kostnader för vissa kommuner och effekten av dessa kan dämpas med en övergångslösning.	VGR:s möjligheter att kompensera enskilda kommuner som får högre kostnader med det nya avtalet är mycket begränsad, vilket framgår av utredningen som gjordes inför nya avtalet. En övergångslösning har inte ansetts motiverad i de samlade politiska dialogerna. Genom att avtalet träder ikraft först 2029-01-01 kan kommunerna förhoppningsvis förbereda sig på det nya avtalet.	Ingen åtgärd

Krav på kostnadseffektivitet i det nya samverkansavtalet	Den gamla finansieringsmodellen skapade incitament för VGR att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet genom att försöka hålla kostnaden inom den "ram" som skatteväxlingen gav. Förslaget bör ses utifrån att det nya förslaget till finansieringsmodell inte ger samma incitament. Ett avtalat krav skulle ge kommunerna en tydligare garanti för att utbildningarnas priser inte höjs i en takt som överstiger kostnadsutvecklingen i stort.	I miljö- och regionutvecklingsnämndens uppdrag till styrelsen för naturbruk ingår att erbjuda naturbruksutbildning till självkostnadspris för kommunerna. I avtalet framgår att VGR följer självkostnadsprincipen. Historiskt har VGR legat under riksprislistan på alla inriktningar vilket inneburit att kostnaden varit mellan 5 och 15 procent lägre än priserna hos enskilda huvudmän. En viktig förklaring till den relativt låga prisnivån har varit att VGR har kunnat utnyttja sina skalfördelar. SKR har anlitats för att granska remisstexten och ge förslag på revidering ar som förtydligar.	Texten om grunderna för att fastställa självkostnadspris för de utbildningar som erbjuds har förtydligats i det slutliga avtalet, enligt förslag från SKR.
Några kommuner efterlyser förtydliganden i avtalet kring hur självkostnadspriset tas fram.		I det nationella regelverket specifieras vilka kostnader som ska ingå i interkommunal ersättning baserat på självkostnadspris.	Se raden ovan - förtydliganden har skett.
Vuxenutbildningen bör inte ingå i avtalet.	Avtalet reglerar inte vuxenutbildningen. Det är fortsatt lagstiftning och nationellt regelverk som gäller och avtalet är därför inte relevant för vuxenutbildningen.	Vuxenutbildningen bör inte ingå i avtalet. VGR:s naturbruksförvaltning har fortsatt goda möjligheter att samverka med kommunerna om vuxenutbildning genom andra forum än avtalet om gymnasieskolan.	Skrivningar om vuxenutbildning ingår inte i det slutliga avtalet.

Det efterlyses tydligare uppföljning och redovisning av kostnader, exempelvis på skol- eller inriktningsnivå	Bakgrunden till förslaget är att ökade kostnader skapar ett behov av mer insyn och kontroll av kostnader.	Se ovan angående uppdraget att bedriva utbildning till självskostnadspris samt möjligheter till insyn via samverkansorgan som Ledningsrådet.	Se ovan angående förtydliganden i den slutliga avtalstexten.
Det föreslås att kravet på dialog med hemkommunen vid förlängd studietid tas bort då huvudmannen vid särskilda skäl själv har rätt att fatta beslut om förlängning		VGRs huvudlinje är att en god dialog med hemkommunerna är av godo för både elev, vårdnadshavare och övriga inblandade parter.	Ingen åtgärd
Ett nytt avtal bör inte bara reglera ekonomi, utan även innehålla en tydlig strategi för hur VGR ska nå ut till och vara ett relevant alternativ för elever i hela regionen, inklusive de regiondelar där man har låg närvaro genom att det saknas skolor (Dalsland har nämnts särskilt i remissyttrandena).	Synpunkten relaterar till att avståndet från många av kommunerna till orterna där naturbruksskolor är lokaliserade är långt och därför kräver internatboende. Synpunkten har inkommit från västra länsdelen där det idag saknas skolor.	Genom sitt breda uppdrag - med olika former av ungdomsutbildning såväl som vuxenutbildning inklusive yrkeshögskoleutbildning - har VGR möjlighet att bedriva utbildning på orter där det saknas naturbruksskola. Det kan till exempel ske genom VGR:s folkhögskolor eller med annan samarbetspartner. Miljö- och regionutvecklingsnämnden har möjlighet att bidra till sådana initiativ.	I det slutliga avtalet framgår att VGR har ett brett engagemang i kompetensförsörjningen av de gröna näringarna. Det finns en uttalad ambition att bidra till kompetensförsörjningen oberoende av var i Västra Götaland som behoven finns. Det kräver dock närmare samarbete med kommunerna.

Frågor och svar om samverkansavtalet om naturbruksutbildning 2029 - 2032

Vad är bakgrunden till att vi har ett nytt avtal från 2029?

Orsaken till att ett nytt avtal tagits fram som ersätter den modell som använts sedan regionen grundades 1999, är att det har riktats skarp kritik mot den gamla avtalsmodellen. Ett mindre antal kommuner har varit missnöjda med hur utbildningen finansierats i det gamla avtalet. De har särskilt vänt sig mot skatteväxlingen som ursprungligen var tänkt att stå för halva finansieringen av den regionala naturbruksutbildningen. Skatteväxlingen innebär att samtliga 49 kommuner finansierar utbildningen gemensamt genom att växla kommunalskatt till regionskatt (1 öre per skattebetalare och skattekrona) för att finansiera en del av VGR:s naturbruksutbildning (från början var det ca 50 procent men skattefinansieringens andel ligger idag på 35-40 procent).

Kritiken mot skatteväxlingen blev stark på grund av att VGR:s naturbruksskolor lades ner i några kommuner (Munkedal, Vänersborg och Mark) under perioden 2015-2018. Dessa kom att ersättas av naturbruksskolor med enskilda huvudmän.

För kommunerna i närområdet av de nedlagda VGR-skolorna uppstod situationen att deras naturbrukselever nu gick på friskolorna som ersatt regionskolorna, och det var färre av deras ungdomar som gick på VGR:s skolor.

Samtidigt som kommunerna fortsatt bidrog till finansieringen av VGR-skolorna genom skatteväxlingen, betalade de fullt pris för eleverna på friskolorna. Detta upplevde kommunerna som orättvist.

Kritiken hade funnits flera år men 2022 meddelade några av de kritiska kommunerna att de inte hade för avsikt att skriva på avtalet för en ny period om inte finansieringsformen ändrades. I och med att inte alla 49 kommuner i Västra Götaland längre stod bakom samverkansavtalet i dess ursprungliga form så föll också grunden för en skatteväxling mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

Det är orsaken till att ett nytt avtal har tagits fram.

Hur har det nya avtalet tagits fram?

Under 2024 tillsattes en utredning under ledning av en extern utredare, som syftade till att utreda ett alternativ till den historiska samverkansmodellen. Utredaren rapporterade till en politisk beredningsgrupp bestående av politiker från VGR och politiker som representerar de fyra delregionerna i Västra Götaland. Utredningen slutrapporterades till den politiska beredningsgruppen och regionstyrelsen i april 2025. Gemensamt beslutade politikerna i VGR och kommunerna att utredningen skulle ligga till grund för ett nytt avtal.

Utredningen hade omfattande dialoger med kommunerna, näringen samt även friskolorna. Utredningen anlitade också SKR som kunde bistå som oberoende experter inom skoljuridik. Man utredde bland annat möjligheten att sänka kommunernas kostnader för naturbrukselever som gick på friskolorna genom subventioner för dessa elever från VGR till kommunerna. Det visade sig att det inte är förenligt med lagstiftningen.

Slutsatsen av utredningen blev att det nya avtalet bör bygga fullt ut på interkommunal ersättning, vilket är den gängse metoden för kommunen att finansiera elever som studerar på skola med annan kommunal huvudman eller med regional huvudman.

Kommer VGR att fortsätta att vara en finansiär av naturbruksutbildning?

VGR har stöttat utbildningen och naturbruksförvaltningen i stort med betydande belopp under åren. Det är miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU) som beslutar om stödet i sina årliga budgetar. Under 2025 uppgick det totala stödet för dels ”utomlänsersättning”[1] och dels mellanskillnaden mellan skatteväxlingen och interkommunala ersättningen från kommunerna till cirka 25 mkr respektive 17 mkr. Beslut om investeringar i byggnader och lokaler ligger utanför MRU:s budget. Det sammanlagda värdet på VGR:s lantbruksfastigheter, mark och maskinpark uppgår till cirka en halv miljard kronor.

Det framgår i avtalet att VGR prioriterar kompetensförsörjningen i lant- och skogsbruk högt. Sektorn har en framträdande roll i den regionala utvecklingsstrategin såväl som den regionala livsmedelsstrategin. Västra Götaland är landets mest betydande livsmedelslän både genom primärproduktion och en omfattande förädlingsindustri. Prognoser från SCB visar att det finns en befogad oro för att kompetensförsörjningen till dessa branscher inte ska vara tillräckligt hög för att möta efterfrågan på arbetskraft. Sektorns nyckelroll i beredskaps- och kristider gör att frågan om insatser för att stärka kompetensförsörjningen är än mer aktuella.

Mot den bakgrunden finns det skäl att vänta sig att budgetsatsningar på naturbruksutbildning på VGR-skolorna kommer att ligga högt upp på agendan för miljö- och regionutvecklingsnämnden under den överblickbara framtiden. Nämnden har också möjlighet att satsa på stärkt kompetensförsörjning till lant- och skogsbruk genom andra insatser och med fler samverkansparter.

Vilka möjligheter finns för kommunerna att påverka utbildningarna och även kostnadsutvecklingen i utbildningen?

Många kommuner har uttryckt önskemål om att få bättre insyn och möjlighet att påverka skolorna i sina remissyttranden. Bakgrunden är en oro för utbildningens kostnadsutveckling. Flera kommuner får betydande kostnadsökningar genom den nya avtalsmodellen genom att skatteväxlingen försvinner och helt ersätts av interkommunal ersättning (IKE). Andra kommuner får främst högre kostnader på grund av att ”utomlänsersättningen” försvinner.

Det finns tre forum för regelbunden samverkan mellan kommunerna och VGR kring naturbruksutbildningen. Dessa beskrivs i avtalet:

- Politiskt samråd
- Ledningsråd
- Årligt möte mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland som ingår i avtalet

Dessutom finns möjlighet för naturbruksförvaltningens ledning att regelbundet medverka på skolchefernas nätverk i kommunalförbunden samt att ha dialog i enskilda kommuner. Kommunsamverkan är högt prioriterat för naturbruksförvaltningen.

Utöver denna samverkan finns möjligheter att samarbeta kring yrkesvuxutbildningar på gymnasienivå. Med utgångspunkt från arbetsmarknadens behov kan kommuner och VGR

[1] Utomlänsersättning innebär att avtalet ger kommuner samma ersättning för kostnader för elever som läser på naturbruksutbildning utanför Västra Götaland som de får för elever som läser naturbruksutbildning i VGR:s regi. Utomlänsersättning har utgått till kommuner med elever på friskolor utanför länet samtidigt som kommunerna inte fått ersättning för elever på friskolor i länet.

samverka genom att dessa utbildningar erbjuds lokalt, även i delar av Västra Götaland där VGR inte har naturbruksskolor.

Det finns också andra exempel på samverkan mellan VGR:s naturbruksförvaltning och kommunerna. För närvarande driver VGR:s naturbruksskolor ett IMY[2]-projekt på Uddetorpskolan i Skara. Projektet har varit framgångsrikt; eleverna upplever att utbildningen är meningsfull, APL-placeringarna har fungerat väl och har förutsättningar att leda vidare till fortsatt arbete efter utbildningens slut. Miljö- och regionutvecklingsnämnden, VGR, har satsat särskilda medel för att bygga ut elevvården i projektet och även tillsatt andra extraresurser. Intresset för satsningen är stort bland många kommuner.

Varför bör kommunerna välja att ansluta sig till avtalet istället för att välja avtalslöshet?

Den mest konkreta orsaken till att skriva på avtalet är att det är ekonomiskt gynnsamt för kommunerna.

Genom att skriva ett samverkansavtal med Västra Götalandsregionen betalar kommunen ”VGR-priset” för elever som även studerar på friskolor eller skolor utanför Västra Götaland. Genom att ingå i samverkansavtalet får kommunen ett normerande pris för utbildningen som även gäller för elever som inte går på VGR-skolorna. Historiskt har det varit ett lägre pris än friskolornas priser som utgår ifrån riksprislistan. VGR kan hålla ett lägre pris på grund av storleken på sina skolor och skalfördelarna som uppstår när man har många elever.

Om elever från avtalslös kommun väljer kommunal och regional skola utanför Västra Götaland gäller priset i dessa län, vilket sannolikt innebär högre kostnader. Till exempel har både Region Halland och Region Jönköping högre priser än Västra Götaland på sina skolor. Om kommunen däremot har samverkansavtal med VGR är det VGR-priset som gäller vid studier på skola utanför länet.

Genom att ingå i avtalet förenklas den administrativa hanteringen för kommunerna. En elev från kommun som inte ingår i avtalet leder till mer handpåläggning och administration, vilket ökar resursåtgången både i VGR och kommunerna.

Sammanfattningsvis blir det dyrare för kommunen att välja avtalslöshet i stället för ett sekundärt samverkansavtal med VGR. Dessutom förlorar man möjlighet att påverka avtalets innehåll.

Finns det risker?

Det blir en osäkrare framtid för skolorna om det är många kommuner som väljer att stå utanför avtalet. Det kan leda till att färre elever kommer till skolorna och att de i förlängningen väljer andra program i stället för naturbruk.

Avtalslöshet är ett kortsiktigt val ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. En kommun med många lantbruksföretag som väljer avtalslöshet ”sågar av den gren” som ger kommunen möjlighet till framtida skatteintäkter och välfärd. Även en kommun som har få lantbruksföretag och väljer avtalslöshet agerar mot sitt långsiktiga intresse eftersom kommuner med liten andel gröna näringar är lika beroende av god livsmedelsförsörjning

[2] IMY, Yrkesintroduktion på introduktionsprogrammet

som en lantbrukskommun. Kompetensförsörjning till lantbruket ligger i hela Sveriges intresse, det gäller för både storstadskommuner och landsbygdskommun.

Kontaktperson angående avtalet:
Anders Carlberg, strateg, koncernstab regional utveckling, Västra Götalandsregionen
anders.carlberg@vgregion.se

2026-01-12

Till:
Trollhättan Stad
Vänersborgs kommun

Från:
Kunskapsförbundet Väst

Yttrande remiss - Utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommuner om gymnasial naturbruksutbildning

Bakgrund

I nuvarande avtal mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och länets 49 kommuner finns en skatteväxling från kommunerna till regionen. Kommunerna avstår skatt som i stället tas ut av VGR för att driva gymnasial naturbruksutbildning. För naturbruksutbildningar som drivs i VGR:s regi betalar kommunerna interkommunal ersättning (IKE) till VGR som motsvarar 50 % av regionens självkostnad. I Trollhättans och Vänersborgs fall är det Kunskapsförbundet Väst som betalar den interkommunala ersättningen. VGR finansierar även hälften av kostnaden för elever vid naturbruksskolor utanför länet, den så kallade utomlänsersättningen men för elever som läser naturbruksprogram på friskolor inom länet betalar kommunerna (Kunskapsförbundet Väst) fullt pris enligt nu gällande samverkansavtal.

Elever läsåret 2025/2026

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund som ansvarar för all gymnasial och vuxenutbildning i kommunal regi i medlemskommunerna Trollhättan och Vänersborg. Kunskapsförbundet har för närvarande ekonomiskt ansvar för 96 gymnasielever som studerar på naturbruksprogram på olika skolor. Hos vilken typ av huvudman och på vilka inriktningar av Naturbruksprogrammet som eleverna studerar, samt i vilken medlemskommun de är folkbokförda ses i tabellen nedan.

Regionala skolor VGR

Inriktning	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	5	4	9
Skogsbruk	4	1	5
Trädgård	0	0	0
Naturturism	0	0	0
Djurvård	0	1	1
Hästhållning	2	1	3
Summa	11	7	18

Friskolor inom VGR

Inriktning	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	9	2	11
Skogsbruk	0	0	0
Trädgård	1	0	1
Naturturism	3	6	9
Djurvård	8	22	30
Hästhållning	7	16	23
Summa	28	46	74

Friskolor utom VGR

Inriktning	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	0	0	0
Skogsbruk	1	0	1
Trädgård	1	0	1
Naturturism	0	1	1
Djurvård	0	0	0
Hästhållning	1	0	1
Summa	3	1	4

Totalt antal elever	42	54	96

Intresset för naturbruksutbildningar på VGR:s egna skolor har ökat under de senaste fem åren från 8 elever 2021 till 18 elever 2025.

Antalet elever som läser naturbruk och som går på en friskola inom VGR har ökat markant de senaste åren på grund av etableringar av friskolor och nedläggning av VGR:s skolor i vårt närområde, från 6 elever 2018 till 74 elever 2025. Med nuvarande ersättningsmodell har det inneburit en ökad kostnad med 8,8 mnkr för

Kunskapsförbundet Väst eftersom VGR inte ersätter kommunerna (Kunskapsförbundet Väst) för kostnader för friskolor inom den egna regionen.

Intresset för naturbruksutbildningar på friskolor utanför regionen har under de senast fem åren varierat mellan fyra och tio elever per år. Under läsåret 2025/2026 är antalet fyra elever.

Hur påverkas kostnaden i det nya avtalet?

Nedan beskrivs hur kostnaden förändras utifrån nuvarande avtal jämfört med det föreslagna samverkansavtalet. I det nya samverkansavtalet ska kommunerna betala VGR:s självkostnad fullt ut och skatteväxlingen tas bort. Utgångspunkten i beräkningarna har varit elevantalet läsåret 2025/2026 samt VGR:s priser för 2026.

Kostnad nuvarande avtal

Regionala skolor VGR

Inriktning	Pris/elev/år (kr)	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	135 358	676 788	541 430	1 218 218
Skogsbruk	142 923	571 692	142 923	714 615
Trädgård	151 875	0	0	0
Naturturism	124 897	0	0	0
Djurvård	117 673	0	117 673	117 673
Hästhållning	143 599	287 197	143 599	430 796
		1 535 677	945 625	2 481 301

Friskolor inom VGR

Inriktning	Pris/elev/år (kr)	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	270 715	2 436 435	541 430	2 977 865
Skogsbruk	285 846	0	0	0
Trädgård	303 750	303 750	0	303 750
Naturturism	249 794	749 382	1 498 764	2 248 146
Djurvård	235 346	1 882 768	5 177 612	7 060 380
Hästhållning	287 197	2 010 379	4 595 152	6 605 531
		7 382 714	11 812 958	19 195 672

Friskolor utom VGR

Inriktning	Pris/elev/år (kr)	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	135 358	0	0	0
Skogsbruk	142 923	142 923	0	142 923
Trädgård	151 875	151 875	0	151 875
Naturturism	124 897	0	124 897	124 897
Djurvård	117 673	0	0	0
Hästhållning	143 599	143 599	0	143 599
		438 397	124 897	563 294

Total kostnad nuvarande avtal	9 356 787	12 883 480	22 240 267

Kostnad nytt samverkansavtal

Regionala skolor VGR

Inriktning	Pris/elev/år (kr)	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	270 715	1 353 575	1 082 860	2 436 435
Skogsbruk	285 846	1 143 384	285 846	1 429 230
Trädgård	303 750	0	0	0
Naturturism	249 794	0	0	0
Djurvård	235 346	0	235 346	235 346
Hästhållning	287 197	574 394	287 197	861 591
		3 071 353	1 891 249	4 962 602

Friskolor inom VGR

Inriktning	Pris/elev/år (kr)	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	270 715	2 436 435	541 430	2 977 865
Skogsbruk	285 846	0	0	0
Trädgård	303 750	303 750	0	303 750
Naturturism	249 794	749 382	1 498 764	2 248 146
Djurvård	235 346	1 882 768	5 177 612	7 060 380
Hästhållning	287 197	2 010 379	4 595 152	6 605 531
		7 382 714	11 812 958	19 195 672

Friskolor utom VGR

Inriktning	Pris/elev/år (kr)	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Lantbruk	270 715	0	0	0
Skogsbruk	285 846	285 846	0	285 846
Trädgård	303 750	303 750	0	303 750
Naturturism	249 794	0	249 794	249 794
Djurvård	235 346	0	0	0
Hästhållning	287 197	287 197	0	287 197
		876 793	249 794	1 126 587

Kostnad nytt samverkansavtal	11 330 860	13 954 001	25 284 861

Sammanställning ökad kostnad

Med dagens elevantal och VGR:s priser ökar kostnaden för Kunskapsförbundet Väst med drygt tre miljoner kronor. Kostnaderna kan givetvis öka eller minska beroende på framtida elevantal men tendensen utifrån tidigare år är att intresset för naturbruksutbildningar ökar generellt.

	Vänersborg	Trollhättan	Totalt
Kostnad nuvarande avtal (kr)	9 356 787	12 883 480	22 240 267
Kostnad nytt samverkansavtal (kr)	11 330 860	13 954 001	25 284 861
Ökad kostnad (kr)	**1 974 073**	**1 070 522**	**3 044 595**

Hur ställer sig kommunen till avtalsförslaget?

Utredningen föreslår ett frivilligt sekundärt samverkansavtal där avtal tecknas mellan kommunala gymnasiehuvudmän och VGR. Kunskapsförbundet Väst har ansvaret för den kommunala gymnasieskolan i Trollhättan och Vänersborg och är den avtalstecknande parten när det gäller sekundära samverkansavtal, enligt skollagen.

Kostnadsökningen för Kunskapsförbundet Väst med nuvarande prisbild och elevantal (2025) skulle vid en övergång till det nya samverkansavtalet bli cirka tre miljoner kronor per år. Förbundet kan inte bedöma om de ökade kostnaderna kommer att täckas av de pengar som kommunerna får när skatteväxlingen tas bort.

2026-01-12

Kunskapsförbundet Väst ställer sig positiv till avtalsförslaget under förutsättning att förbundet får täckning för de ökade kostnader från medlemskommunerna Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun i form av utökat förbundsbidrag.

Kunskapsförbundet Väst

Maria Hildefors
Förbundsdirektör

Marie Stockman Nordvall
Ekonomichef

§ [Beslutsparagrafnummer]

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

KS 2025/127

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta strategi för kommunens bad- och simanläggningar enligt bilaga, samt ändringarna enligt kommunstyrelsens beslut 2026-11-11 § .
2. Uppdraget enligt beslut i kommunfullmäktige 2015-12-19, § 182, om att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar är avslutat.

Bilaga/bilagor

Bilaga 7: Antagandedokument - Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Sammanfattning av ärendet

Ärendet inleddes med att kommunfullmäktige beslutade 2015-12-19, § 182, att bifalla en motion. Kommunfullmäktige uppdrog kommunstyrelsen att, i samverkan med berörda nämnder, ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar i enlighet med motionens intentioner. Uppdraget startades 2018 och under tiden har förutsättningar och utredningsdirektiv justerats.

Ett förslag på ett inriktningsbeslut om strategisk inriktning för kommunens bad-simanläggningar togs fram där kommunstyrelsen beslutade 2026-01-28, § 22, att återremittera ärendet för framtagande av ett styrande dokument som motsvarar en strategi. Därefter togs ett förslag fram gällande strategi för kommunens sim- och badanläggningar. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2026-04-20, § 84, att remittera ärendet i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Nämnderna som inkommit med yttranden efterfrågar ett mer utvecklat underlag. Förvaltningen har omhändertagit synpunkterna och tagit fram ett nytt förslag på strategi för kommunens bad- och simhallar. Förslaget har kompletterats med tydligare beskrivningar av prioriterade målgrupper, övergripande principer för planering och utveckling av anläggningar samt strategiska ställningstaganden avseende simkunnighet, tillgänglighet, hållbarhet och resurseffektivitet.

Ändringarna som har gjorts jämfört med det tidigare förslaget bedöms i huvudsak tillgodose de synpunkter som framförts, samtidigt som styrdokumentet hålls på en övergripande strategisk nivå.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-23
- Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Vänersborg badutredning reviderad 2023-06-22
- Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter 2024-10-17
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-06-16 § 83 med bilaga
- Socialnämndens beslut 2026-06-11 § 80 med underlag
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-06-08 § 49
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2026-05-19 § 48 med underlag
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-04-20 § 84
- PM – Vattenpalatset 2025-04-22
- PM – Utredningar om kommunens bad och simhallar 2024-04-30
- PM – Vattenpalatset Utökning 2025-04-22
- PM – Sammanställning bad 2025-03-03
- Rapport – Behovs- och nulägesanalys – Kommunens badanläggningar - slutversion

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Förslag till beslut inför kommunstyrelsens sammanträde var:

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Anta strategi för kommunens bad- och simanläggningar enligt bilaga.
- Uppdraget enligt beslut i kommunfullmäktige 2015-12-19, § 182, om att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar är avslutat.

Stefan Kärvling (V) yrkade på att följande ändring under rubriken *Prioritering vid kapacitetsbrist* i antagandedokumentet - Strategi för kommunens bad- och simanläggningar:

Prioritering vid kapacitetsbrist

När efterfrågan överstiger tillgänglig kapacitet ska kommunen göra en samlad bedömning av verksamheternas behov och betydelse.

Följande principer ska vara vägledande:

1. Skolornas simundervisning och barns och ungas möjligheter att utveckla simkunnighet ska säkerställas.

2. Verksamhet för personer med särskilda behov, inklusive rehabilitering och anpassad träning, ska ges särskild hänsyn.

3. Föreningslivets verksamhet ska ges goda förutsättningar, med särskild hänsyn till simkunnighet, barn och unga samt folkhälsofrämjande verksamhet.

4. Allmänhetens möjligheter till motionssim, bad och rekreation ska säkerställas.

5. Övriga verksamheter ska tillgodoses utifrån tillgänglig kapacitet och verksamheternas behov.

Prioriteringen ska tillämpas med hänsyn till verksamheternas olika förutsättningar, tidpunkter och behov. En verksamhets placering i prioriteringsordningen innebär inte att den automatiskt ska ges företräde i alla situationer.

Kommunen ska eftersträva ett effektivt nyttjande av anläggningarnas kapacitet genom planering, samordning och flexibel användning.

I yrkandet instämde ordföranden.

Mats Andersson (C) yrkade på att skriva ordet få i stället för färre under rubriken *Prioriterade ekonomiska principer* i antagandedokumentet - Strategi för kommunens bad- och simanläggningar. Meningen skulle formuleras enligt följande:

- begränsad ekonomisk risk genom få anläggningar

Beslutsgång

Ordföranden frågade först om kommunstyrelsen kunde godkänna Mats Andersson (C) förslag om att ändra order färre till få under rubriken *Prioriterade ekonomiska principer,* vilket kommunstyrelsen biföll.

Ordföranden redovisade sedan att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskottets förslag och Stefan Kärvlings (V) ändringsyrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med Stefan Kärvlings (V) ändringsyrkande.

§ 174

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

KS 2025/127

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta strategi för kommunens bad- och simanläggningar enligt bilaga.
2. Uppdraget enligt beslut i kommunfullmäktige 2015-12-19, § 182, om att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar är avslutat.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet inleddes med att kommunfullmäktige beslutade 2015-12-19, § 182, att bifalla en motion. Kommunfullmäktige uppdrog kommunstyrelsen att, i samverkan med berörda nämnder, ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar i enlighet med motionens intentioner. Uppdraget startades 2018 och under tiden har förutsättningar och utredningsdirektiv justerats.

Ett förslag på ett inriktningsbeslut om strategisk inriktning för kommunens bad-simanläggningar togs fram där kommunstyrelsen beslutade 2026-01-28, § 22, att återremittera ärendet för framtagande av ett styrande dokument som motsvarar en strategi. Därefter togs ett förslag fram gällande strategi för kommunens sim- och badanläggningar. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2026-04-20, § 84, att remittera ärendet i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Nämnderna som inkommit med yttranden efterfrågar ett mer utvecklat underlag. Förvaltningen har omhändertagit synpunkterna och tagit fram ett nytt förslag på strategi för kommunens bad- och simhallar. Förslaget har kompletterats med tydligare beskrivningar av prioriterade målgrupper, övergripande principer för planering och utveckling av anläggningar samt strategiska ställningstaganden avseende simkunnighet, tillgänglighet, hållbarhet och resurseffektivitet.

Ändringarna som har gjorts jämfört med det tidigare förslaget bedöms i huvudsak tillgodose de synpunkter som framförts, samtidigt som styrdokumentet hålls på en övergripande strategisk nivå.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-23

- Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Vänersborg badutredning reviderad 2023-06-22
- Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter 2024-10-17
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-06-16 § 83 med bilaga
- Socialnämndens beslut 2026-06-11 § 80 med underlag
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-06-08 § 49
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2026-05-19 § 48 med underlag
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-04-20 § 84
- PM – Vattenpalatset 2025-04-22
- PM – Utredningar om kommunens bad och simhallar 2024-04-30
- PM – Vattenpalatset Utökning 2025-04-22
- PM – Sammanställning bad 2025-03-03
- Rapport – Behovs- och nulägesanalys – Kommunens badanläggningar - slutversion

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-10-23

Dnr: KS 2025/127

Handläggare
Arvid Hansson
Arvid.Hansson@vanersborg.se
0521-72 26 27

Mottagare
Kommunfullmäktige

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta strategi för kommunens bad- och simanläggningar enligt bilaga.
2. Uppdraget enligt beslut i kommunfullmäktige 2015-12-19, § 182, om att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar är avslutat.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet inleddes med att kommunfullmäktige beslutade 2015-12-19, § 182, att bifalla en motion. Kommunfullmäktige uppdrog kommunstyrelsen att, i samverkan med berörda nämnder, ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar i enlighet med motionens intentioner. Uppdraget startades 2018 och under tiden har förutsättningar och utredningsdirektiv justerats.

Ett förslag på ett inriktningsbeslut om strategisk inriktning för kommunens bad-simanläggningar togs fram där kommunstyrelsen beslutade 2026-01-28, § 22, att återremittera ärendet för framtagande av ett styrande dokument som motsvarar en strategi. Därefter togs ett förslag fram gällande strategi för kommunens sim- och badanläggningar. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2026-04-20, § 84, att remittera ärendet i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Nämnderna som inkommit med yttranden efterfrågar ett mer utvecklat underlag. Förvaltningen har omhändertagit synpunkterna och tagit fram ett nytt förslag på strategi för kommunens bad- och simhallar. Förslaget har kompletterats med tydligare beskrivningar av prioriterade målgrupper, övergripande principer för planering och utveckling av anläggningar samt strategiska ställningstaganden avseende simkunnighet, tillgänglighet, hållbarhet och resurseffektivitet.

Ändringarna som har gjorts jämfört med det tidigare förslaget bedöms i huvudsak tillgodose de synpunkter som framförts, samtidigt som styrdokumentet hålls på en övergripande strategisk nivå.

Fördjupad beskrivning av ärendet

I *PM – Bad och sim*, 2025-04-30, sammanfattas i kronologisk ordning de utredningar och beslut kopplat till uppdraget att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar. Utifrån sammanställningen föreslås det att den strategiska inriktningen för kommunens bad- och simanläggningar för kommande 20-årsperiod ska vara att bibehålla och utveckla simbassängsverksamhet vid två utbudspunkter, Vattenpalatsets anläggning vid Vänerparken samt Brålandabadet. Ett annat förslag som framgick i rapporten var att fortsatt utreda möjligheterna för Vattenpalatset Vänerparken AB att överta driften av Brålandabadet.

Förslaget tar utgångspunkt i att en omfattande nuläges- och behovsanalys har pekat på att färre anläggningar ur ett kostnadsperspektiv är att föredra. I en uppdaterad omvärldsanalys visar även att utbudet av simanläggningar har ökat i våra grannkommuner och finns inom rimliga avstånd. Att bygga en ny simhall på annan plats bedöms inte vara kostnadseffektiv utifrån det ekonomiska underlaget som framkommit i utredningarna.

I de yttranden som inkommit till kommunstyrelsen lyfts ett antal perspektiv fram:

Simkunnighet och skolans behov

Det beskrivs att strategin bör tydligare ange att simkunnighet är en central utgångspunkt för kommunens bad- och simanläggningar. Anläggningarna behöver säkerställa att förutsättningar för skolans simundervisning och att barn och unga ska uppnå simkunnighet. Detta beskrivs som ett av kommunens viktigaste uppdrag inom området.

Lokalisering och tillgänglighet

Strategin bör innehålla övergripande principer för lokalisering av framtida anläggningar. Faktorer som geografisk tillgänglighet, kollektivtrafik och befolkningutveckling lyfts fram som viktiga i framtida bedömningar.

Kapacitet och prioriteringar

Det efterfrågas vägledning hur kommunen ska prioritera när olika verksamheter konkurrerar om begränsad kapacitet.

Samverkan

Strategin bör belysa möjligheten till samverkan, både inom kommunens organisation och med närliggande kommuner. Samverkan ska ses som ett sätt att använda resurser mer effektivt och skapa bättre förutsättningar för verksamheterna.

Ekonomi och långsiktig resurseffektivitet

Vikten av att strategin omfattas av det ekonomiska perspektivet. Till exempel driftsekonomi, energieffektivitet och möjligheter till samlokalisering med andra

verksamheter lyfts fram som faktorer för att säkerställa långsiktigt hållbara investeringar.

Beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelseförvaltningen. Ärendet har remitterats till berörda nämnder.

Underlag

- Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Vänersborg badutredning reviderad 2023-06-22
- Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter 2024-10-17
- Samhällsbyggnadsnämndens svar på remiss av strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Socialnämndens svar på remiss av strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Barn- och utbildningsnämndens svar på remiss av strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Kultur- och fritidsnämndens svar på remiss av strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Beslut KSAU 2026-04-20, § 84
- PM – Vattenpalatset 2025-04-22
- PM – Utredningar om kommunens bad och simhallar 2024-04-30
- PM – Vattenpalatset Utökning 2025-04-22
- PM – Sammanställning bad 2025-03-03
- Rapport – Behovs- och nulägesanalys – Kommunens badanläggningar - slutversion

Johan Högmark

Kanslichef

Bilagor

- Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Sändlista

- Kommunstyrelsen
- Samhällsbyggnadsnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden
- Kultur- och fritidsnämnden

- Socialnämnden
- Vattenpalatset Vänerparken AB

Vänersborgs kommun

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Innehållsförteckning

Inledning **1**

Syfte **1**

Strategi **1**

Övergripande mål 1
Strategiska prioriteringar 1
Prioriterade målgrupper och inriktningar 2
Strategiska ställningstaganden 2
Prioriterade ekonomiska principer 3
Prioritering vid kapacitetsbrist 3

Uppföljning och utvärdering **3**

Dokumentinformation
Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Dokumentansvarig
Kommundirektör

Beslutad
[Ange beslutsdatumet och § för denna dokumentversion]

Beslutad av
[Ange beslutsinstans eller tjänstepersons titel]

Gällande fr.o.m.
[Ange datum för ikraftträdande]

Gällande t.o.m.
[Ange ”tillsvidare” om dokumentet inte ska vara gällande för viss period]

Aktualiserad
[Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering]

Diarienummer
KS 2025/127

☐ **Intranät**

☒ **Hemsida**

Dokumentmottagare
☒ Förvaltningsorganisation

☒ Kommunala bolag

☒ Allmänheten

☒ Förtroendevalda

Andra regelverk som omnämns
Vänersborgs kommuns vision, riktlinje för styrning och ledning, kommunallagen (2017:725), strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning, handlingsplan för förebyggande och främjande arbete barn och unga samt deras vårdnadshavare 2026–2028

Inledning

Strategin pekar ut kommunens övergripande handlingsinriktningar, värderingar och prioriteringar med beaktande av fyra perspektiv.

Syfte

Syftet med strategin är att säkra långsiktigt, hållbart och ändamålsenligt utbud av bad- och simanläggningar som bidrar till folkhälsa, trygg simkunnighet och social hållbarhet för invånare och besökare samt ett effektivt nyttjande av våra resurser.

Strategi

Övergripande mål

Vänersborgs kommun - attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet är kommunens vision. Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa. Tillgången till bad – och simanläggning har primärt ett främjandeperspektiv för folkhälsan och kan också ha ett förebyggande perspektiv mot ohälsa.

Strategiska prioriteringar

Strategin tar utgångspunkt i fyra sammanhängande perspektiv:

Målgruppsperspektivet – vilka grupper kommunen i första hand ska säkerställa tillgång till bad- och simverksamhet för.

Funktions- och inriktningsperspektivet – vilka ändamål som ska prioriteras, såsom simundervisning, motion, rehabilitering, rekreation och föreningsverksamhet.

Ekonomiskt och strukturellt perspektiv – hur kommunens resurser ska användas långsiktigt genom prioriteringar av anläggningar, lokalisering och driftsformer.

Hållbarhetsperspektivet – hur anläggningar ska utvecklas och förvaltas med hänsyn till miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Prioriterade målgrupper och inriktningar

Den demografiska utvecklingen, där andelen äldre förväntas öka och barn och ungdomar minskar, kommer sannolikt att påverka både målgrupper och inriktning. Ett ökat behov av tillgängliga anläggningar för förebyggande, lågintensiv träning och hälsofrämjande aktiviteter är sannolikt. Samtidigt behöver fortsatt fokus säkerställas på simkunnighet för barn och unga. Kommunens bad- och simanläggningar ska särskilt tillgodose behov hos:

Barn och unga – ska ges förutsättningar för simundervisning, vattenvana och simkunnighet.

Allmänheten – främja folkhälsa genom tillgängliga och inkluderande badanläggningar för motionssim, vattenlek och rekreation för alla åldrar.

Personer med särskilda behov – ska mötas av tillgängliga och inkluderande anläggningar som möjliggör träning, rehabilitering och rekreation.

Föreningsliv och organiserad simidrott – ska ges förutsättningar att bedriva träning och utveckling.

Föreningslivet är en viktig aktör för simkunnighet, folkhälsa och en aktiv fritid. Vid planering och utveckling av kommunens bad- och simanläggningar ska hänsyn tas till föreningslivets behov samtidigt som anläggningarna utformas för att möta flera målgruppers behov. Simkunnighet, folkhälsa, tillgänglighet, samutnyttjande och ett effektivt nyttjande av kommunens resurser ska vara vägledande vid framtida dimensionering och utveckling av anläggningarna.

Strategiska ställningstaganden

Vid utveckling av bad- och simanläggningar ska kommunen:

- prioritera förutsättningar för simkunnighet,
- tillgodose fler målgruppers behov genom flexibel användning av anläggningar,
- beakta tillgänglighet, kollektivtrafik, befolkningsunderlag och geografisk närhet vid lokalisering,
- eftersträva samverkan med närliggande kommuner när det stärker verksamheten eller effektiviserar resursanvändningen,
- beakta långsiktig driftsekonomi, energieffektivitet och hållbar resursanvändning.

Prioriterade ekonomiska principer

Ekonomin är den genomgående förutsättningen för både vilka vi når och vad vi gör. Prioriterade ekonomiska principer är att:

-begränsa ekonomisk risk genom färre anläggningar

-samordna styrning och utveckling av anläggningar för effektivare drift. Det minskar sårbarheten och ger samnyttjande av resurser, säkerställer likvärdig kvalitet och stärker utvecklingsförmågan för ett sammanhållet baderbjudande.

Prioritering vid kapacitetsbrist

När efterfrågan överstiger tillgänglig kapacitet ska följande vara vägledande:

1. Simundervisning och simkunnighet
2. Förenings- och simidrottsverksamhet
3. Allmänhetens motions- och rekreation
4. Rehabiliteringsverkamhet
5. Övriga ändamål

Uppföljning och utvärdering

Strategin aktualiseras en gång per mandatperiod och följs upp och utvärderas i de fall där politiska beslut tagits med utgångspunkt i strategin.

VÄNERSBORG BADUTREDNING

Utredning och förslag till ny simanläggning i Vänersborg

Beställare: Vänersborgs kommun
Uppdragsnummer: 1083160
UL: Malin Ahlstedt

2022-12-19
REV B 2023-06-22

ABLiX Norconsult

VILKA ÄR VI?

Carolina Granholm och Henrik Aitman,
UL: Malin Ahlstedt

Arkitekter med specialistkompetens badhus sedan 2006. Studio Bad & Idrott inom avdelning Arkitektur i Göteborg.

Vi genomför uppdrag i alla skeden från förstudier till detaljprojektering för utförande- eller totalentreprenad och samverkansentreprenad. Har genomfört ca 50st badhusprojekt sedan 2015.

Några av de senaste projekten: Täby Simhall, Harjagersbadet Kävlinge, Partille SIMBO, Falkenberg förstudie, Varberg förstudie, Arena Älvhögsborg Trollhättan.

Norconsult-Ablix har ett nära samarbete och har de senaste 5 åren samarbetat i drygt 10 badprojekt.

Ulf Isaksson

Badexpert

Badexpert med verksamhetsinriktning. Arbetat inom bad sedan 1970-tal. Bland tidigare roller kan nämnas Affärsområdeschef Synerco som drev badhus i Umeå, Borlänge, Växjö och Linköping. Konsult sedan 2007. Bosatt i Fagersta.

Anlitad som badexpert i förstudier, upphandling av verksamhetsoperatörer samt som verksamhetsrepresentant under projektering samt i igångsättningsfas. Har medverkat i ca 70st badhusprojekt i Sverige.

Några av de senaste projekten: Håbo simhall, Falkenberg förstudie, Pingvinen Varberg, Lidköping förstudie, Täby Simhall.

INNEHÅLL

Vårt uppdrag	sid 4
Omvärldsanalys	sid 10
Nulägesanalys	sid 20
Hallevibadet	sid 23
Vattenpalatset	sid 27
Brålandabadet	sid 30
Platsanalys alternativa placeringar	sid 32
1. Ny anläggning på Hallevi eller annan plats	sid 35
2. Tillbyggnad Vattenpalatset	sid 49
3. Sommaranläggning Brålandabadet	sid 52
Slutsatser Ekonomi och projektering	sid 54

VÅRT UPPDRAG

BAKGRUND

I oktober 2021 fattade kommunstyrelsen ett beslut där de gav Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda kostnad för en ny badanläggning. Beslutet är en följd av rapporten: *Nuläges- och behovsanalys - Kommunens badanläggningar,* utförd av Per-Ola Rasmussen daterad 2019-12-18. Under 2022 anlitades Norconsult Ablix av Samhällsbyggnadsförvaltningen i Vänersborg för att utföra utredningen.

Beslutet bestod av tre delar:

1. Utreda ny anläggning på Hallevi alternativt en ny anläggning på annan plats.
   - översiktlig kalkylering utifrån objektets önskade funktioner
   - skiss/illustration över byggnaden där utredningen ska utgå ifrån att anläggningen inte är alltför beroende av specifika mark-/områdesförutsättningar både för Hallevi eller annan plats.
   - tillgänglighet och möjliga driftsfördelar genom närhet till andra anläggningar ska vägas in.
   - att bistå kommunen med professionellt stöd/rådgivande vad gäller hela investeringspaketet.

2. Be Intea Vänerparken utreda hyreskostnad för en ny bassäng i anslutning till Vattenpalatset.
   - Dialog ska ske med ägaren Intea, eftersom att kommunen är hyrespart, om vad som krävs i form av utökade biutrymmen vid en tillbyggnad med 25-metersbassäng. Intea ska även ges i uppdrag att presentera en hyreskalkyl för den utökade investeringen. Det långsiktiga hyresavtalet bör ses över samt en presentation kring vad som kan göras för att uppnå energibesparande effekter.

3. Utreda hur man kan utveckla Brålandabadet som sommarbadanläggning.
   - Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar med hjälp av Kultur- och fritids-förvaltningen för bedömning av Brålandabadets ev. utveckling med utgångspunkt från utredningen. Återkoppling om detta under första halvåret 2023 för vidare hantering.

VÅRT UPPDRAG

HALLEVIBADET

VATTENPALATSET

BRÅLANDABADET

VÅRT UPPDRAG

Uppdragets tre delar kommer att hanteras som två i denna rapporten:

1. Att ta fram en ny badanläggning som kan placeras på Hallevi eller annan plats samt att utreda en tillbyggnad för Vattenpalatset så att den kan uppfylla funktionerna för en ny anläggning

Vår utredning för en ny badanläggning utgår ifrån en funktionsbeskrivning framtagen av Kultur- och fritidsförvaltningen som definierar ”objektets önskade funktioner”.

Vårt förslag kommer i första delen bestå av en funktionsbeskrivning med ytsammanställning och kalkyl varifrån vi presenterar en planskiss på det nya badhuset. Vi kommer även att föreslå en option med tillägg där vi ser att innehållet kan kompletteras för en bättre utrustad friskvårdsanläggning samt ett familjebad för att underlätta den första vattenkontakten för vattenovana.

Aspekter som utreds i de olika scenariorna är ekonomi, tillgänglighet och angöring, kommunikationer, närhet till besökarna, närhet till andra aktiviteter, möjliga driftsfördelar, föreningsliv, skolor och elever.

2. Att utreda hur Brålandabadet kan utvecklas som en sommarbadsanläggning.

METOD

VÅRT UPPDRAG

Underlaget för vår rapports slutsatser har bl.a. inhämtats genom samordningsmöten med Samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans med;

- Kultur- och fritidsförvaltningen som har utvecklat önskemålen utifrån sin funktionsbeskrivning för det nya badets innehåll
- Barn- och utbildningsförvaltningen som har beskrivit dagens skolsimsverksamhet och lyft utifrån elevernas perspektiv.
- Simklubben Vänersborg, SKV, har beskrivit dagens simträningsverksamhet på Hallevi med beskrivning av vad som saknas idag och vad som önskas/krävs för en bättre framtida anläggning
- Intea har beskrivit sina önskemål om innehållet i en möjlig utbyggnad av Vattenpalatset och förslag på hur en sådan kan utformas

Platsbesök med nulägesbesiktning av våra badsakkunniga har gjorts på alla berörda badanläggningar där driftsansvariga har intervjuats.

För vår utredning har även rapporten: Nuläges- och behovsanalys - Kommunens badanläggningar från 2019, varit ett värdefullt underlag, där bl.a. statusbedömning, ekonomi och organisation för badanläggningarna redovisas. Omvärldsanalys, driftsformer för kommunens badhus analyseras och berörda förvaltningar har fått ge sina synpunkter på rapportens slutsatser.

Utdrag ur rapporten: *Nuläges- och behovsanalys - Kommunens badanläggningar, presenteras i denna rapport med färgade textrutor*

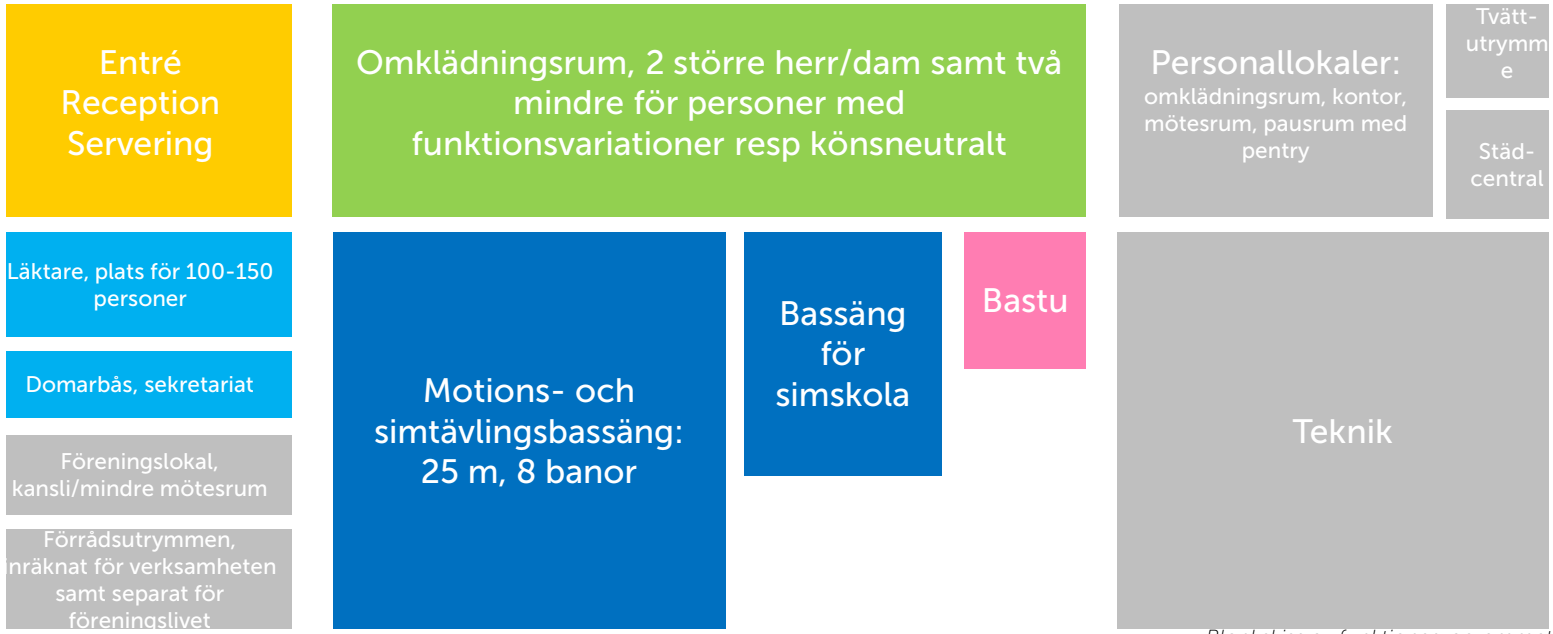
VÅRT UPPDRAG

Funktionsbeskrivning uppdrag sim-/tävlingshall från Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningens utgångspunkt är: en simhall för motionssim/träning/tävling vilket gynnar föreningslivet och innefattar barn- och utbildningsförvaltningens behov samt sim för allmänheten.
Kultur- och fritidsförvaltningen ser att Hallevibadets nuvarande placering fungerar idag men bedömer dock att en tränings/tävlingsanläggning bör placeras centralt med tanke på likvärdig närhet för hela Vänersborg, kommunikationer, närhet till andra aktiviteter/restauranger mm.
Vi har förtydligat funktionerna med blockskissen nedan.

Önskade funktioner:

- Entré
- Reception
- Servering
- Motions- och simtävlingsbassäng: 25 m, 8 banor
- Bassäng för simskola
- Läktare, plats för 100-150 personer
- Domarbås/sekretariat
- Omklädningsrum, 2 större herr/dam samt två mindre för funktionshindrade resp könsneutralt
- Bastu
- Personallokaler: omklädningsrum, kontor, mötesrum, pausrum med pentry
- Föreningslokal, kansli/mindre mötesrum
- Förrådsutrymmen, inräknat för verksamheten samt separat för föreningslivet
- Tvättutrymme
- Teknikutrymme
- Städcentral

Blockskiss av funktionsprogrammet

VÅRT UPPDRAG

Vänersborgs kommuns vison - attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Vänersborgs kommuns plats- och organisationsvarumärke har fyra värdeord; **levande, attraktiv hållbar - tillsammans**.

Vänersborgs kommuns arbete för social hållbarhet:

> Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Utgångspunkten för arbetet är att prioritera insatser som ger största möjliga nytta för flest invånare i Vänersborgs kommun. För oss är därför det främjande och förebyggande perspektivet en självklarhet. Under 2022 arbetar vi med att ta fram ett program för social hållbarhet som ska säkerställa att vi efterlever själva grundprincipen i Agenda 2030; att ingen lämnas utanför i genomförandet av det kommunala välfärdsuppdraget.

Idag drivs badverksamhet i Vänersborgs kommun på tre anläggningar:

- Hallevibadet - Inomhusbad med träningsbassänger som drivs av kommunen; Kultur och Fritidsförvaltningen.
- Vattenpalatset - Inomhusbad med upplevelsebad som drivs av en privat ägare, Intea Vänerparken, på direktiv från kommunen och arrenderas av ett kommunalt bolag.
- Brålandabadet - Utomhusbassäng som ägs av kommunen och arrenderas av en privat entreprenör som driver egen verksamhet utöver avtal med kommunen för att driva simundervisning.

I Vänersborg finns det en stor föreningsverksamhet som utnyttjar och är beroende av dagens badanläggningar, främst simklubben SKV där även tränings- och tävlingsverksamheten med parasim ökar.

Parasimning, ibland kallat handikappsimning, är en sport för personer med synskador, utvecklingsstörning eller rörelsehinder. Reglerna för handikappidrottssimning är ungefär samma som i simning för personer utan funktionsvariation.

Se även utdrag ur rapporten nedan.

Utdrag ur rapporten om Folkhälsa, tillgänglighet och föreningar:
Bland de föreningar som använder kommunens badanläggningar finns Reumatikerföreningen, Parkinsonföreningen, Hjärt- lungsjukas förening, FUB - För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, RBU - Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Hallewichklubben Laxöringen, Autism- och aspergerföreningen, Korpen, MP Fysio, Närhälsan, Habiliteringen, MedPro samt Vänersborgs simklubb.
Utnyttjandet är störst i Hallevi med nästan tre gånger så stor volym som Vattenpalatset. *Föreningsverksamheten i Hallevi omfattar ca 27 000 besök varav simklubben står för störst andel nyttjandetillfällen och volym.*

OMVÄRLDSANALYS

NÄROMRÅDET

Flera närliggande kommuner till Vänersborg har sett över sina bad och byggt nytt, renoverat och byggt till så som Uddevalla, Grästorp och Trollhättan.

Rimnersbadet, Uddevalla

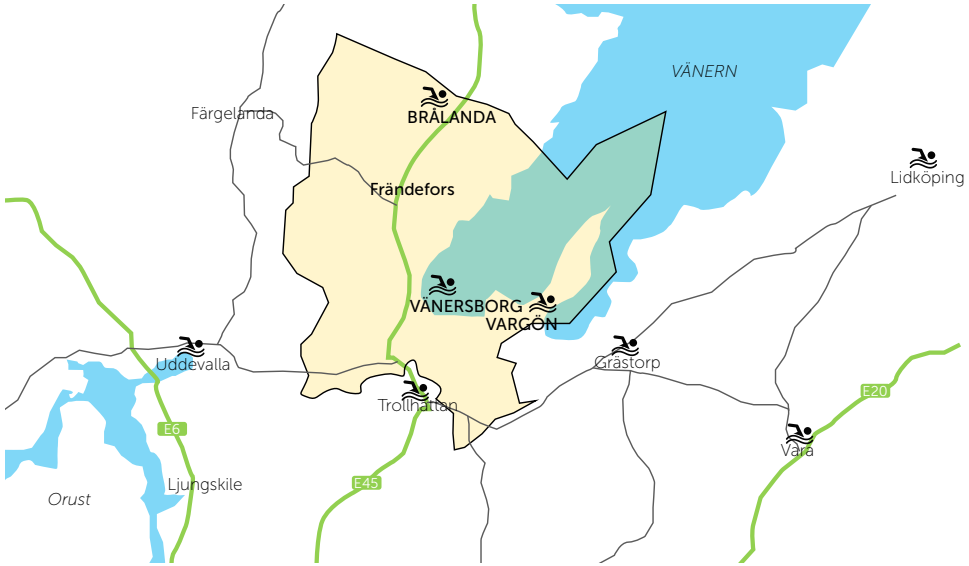
Uddevalla kommun bygger ny simhall på Rimnersområdet, den beräknas stå färdig sommaren 2024. Den kommer att innehålla:

- 50 x 25m bassäng med möjlighet att dela av till tre delar med hjälp av två höj och sänkbara bryggor.
- 16,7 x 8,5m undervisningsbassäng med höj och sänkbart mellangolv.
- Småbarnspool i anslutning till serveringen.
- 500 fasta publikplatser samt möjlighet till ytterligare ca. 300 platser.

Arena Älvhögsborg Trollhättan

Älvhögsborg som invigdes 2020 efter om- och tillbyggnad innehåller:

- 2 st 25m bassänger, den ena är en sk. multibassäng för undervisning/rehab.
- Aqualand för barn med varma pooler, barnpooler vattenrutschbanor mm.
- Vattenrutschtorn med utvändiga vattenrutschbanor.
- Relaxavdelning med bastur och varma pooler.

Översikt Vänersborg kommun

Lunnevibadet, Grästorp

Invigdes 2020 efter ombyggnad av bassänger och bassängrum och innehåller:

- 25m motionsbassäng
- Undervisningsbassäng
- Bubbelpool

NY- OCH OMBYGGDA BAD, 2017-2022

Anläggning	År
Burlöv, Solna,Timrå, Kristianstad och Täby har öppnat i år. Linköping och Falun öppnar senare i år	2022
Pepparrotsbadet Enköping	2021
Lunnevibadet, Grästorp (Renovering)	2021
Pingvinen Bad och Ishall Varberg	2021
Hallstavik Simhall	2020
Köping Bad och Sport	2020
Kungsbacka simhall	2020
Säffle simhall	2020
Arena Älvhögsborg Trollhättan (OT)	2020
Lögarängsbadet Västerås	2020
Himlabadet Sundsvall (OT)	2019
Nolhaga Parkbad Alingsås (OT)	2019
Järfällabadet Jakobsberg	2018

Badsverige i dag

- Cirka 450 publika anläggningar
- Anläggningarna har cirka 30 miljoner besök/år (2019...)
- Cirka 15 nya anläggningar har öppnats de senaste fem åren
- Cirka 20 nya anläggningar kommer att öppnas de närmaste tre åren
- Cirka 7 – 9 miljarder i investeringar
- Unika idrottsanläggningar/mötesplatser för alla åldrar
- Cirka 50% av anläggningarna är 50 år eller äldre
- Cirka 90% ägs och drivs kommunen

Anläggning kostnad kvadratmeterpris

Anläggning	Färdigställt	Kostnad	Kvadratmeter (BTA)	Pris/m²
Malung simhall	VT 2024	250 mkr	5 400 m²	46 300 kr/m²
Håbo simhall	HT 2023	210 mkr	4 200 m²	50 000 kr/m²
Harjagersbadet, Kävlinge	HT 2023	300 mkr (beräknad)	7 100 m²	42 000 kr/m²
Linköping	2023	1 miljard kr	22 000 m²	46 000 kr/m²
Täby simhall	2022	510 mkr	10 200 m²	50 000 kr/m²
Pepparrotsbadet Enköping	2021	410 mkr	9 300 m²	44 100 kr/m²

VILKA TYPER AV ANLÄGGNINGAR BYGGS?

Pågående produktioner och nyligen färdigställda bad
Kiruna
Staffanstorp
Luleå
Filipstad
Falun
Arvidsjaur
Hässleholm
Årjäng
Malung
Göteborg, Liseberg
Linköping
Håbo
Mölndal
Uddevalla
Stockholm (OT)
Ekerö
Forshaga
Kävlinge
Hällefors
Motala
Kalmar
Haparanda

Visualiseringsbild Täby Simhall

Arena Älvhögsborg, Trollhättan

Projektering/upphandling pågår eller ska starta
Partille
Lidköping
Nacka x 2
Staffanstorp
Jönköping
Visby
Strängnäs
Göteborg x 2
Uppsala
Karlskoga

FRAMTIDENS BADGÄSTER - TILLGÄNGLIGHET **OMVÄRLDSANALYS**

Tillgänglighet för alla

Simhallar är en offentlig byggnad som alla i samhället kan bruka. Genom hur vi utformar dem ökar vi tillgängligheten och välkomnar alla. Tillgänglighet är ett brett begrepp som innefattar kulturell tillgänglighet, tillgänglighet för en person med funktionsvariation, åldersanpassning och mycket mer.

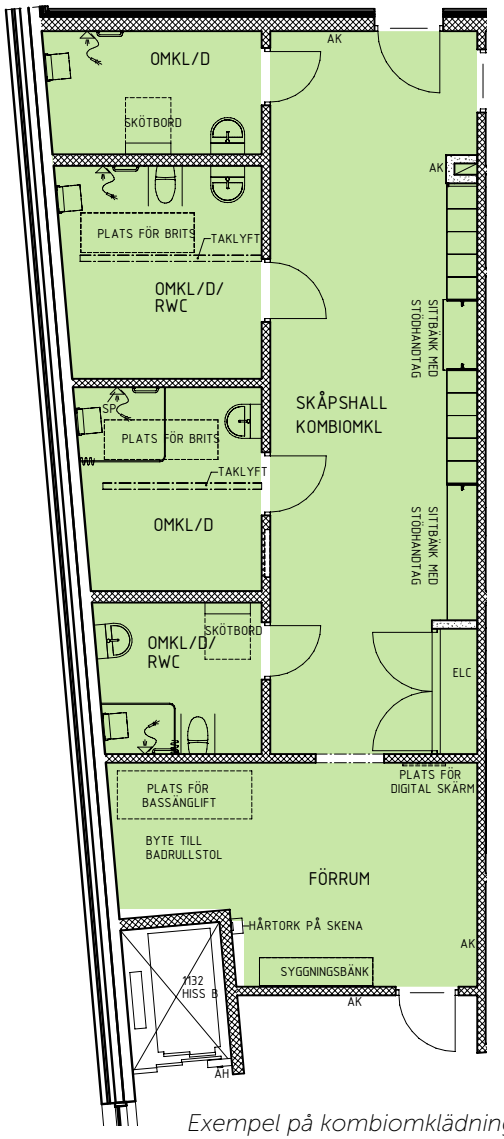
Entré

En lättorienterad entré med hjälpmedel så som synsvagsmarkeringar i golv och på glaspartier, armbågskontakter för dörrar och tydliga kontraster är viktigt. Även plats för att kunna sitta och vänta på färdtjänst eller ta av och på skor.

Omklädningsrum och duschrum

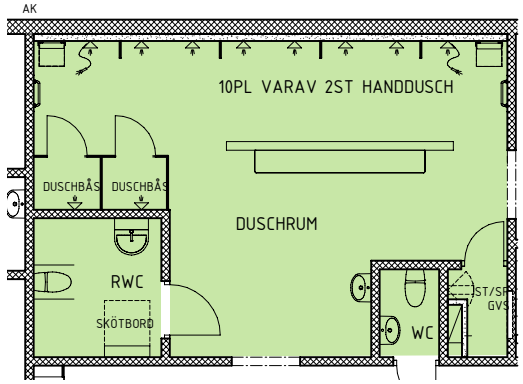
Genom att ha omklädningsbås och duschbås i de stora omklädningsrummen välkomnar anläggningen personer som har tex kulturella begränsningar. Dessa bör också vara tillgängliga för att personer med funktionsvariationer ska kunna använda dessa och inte bli förpassade till kombiomklädningen för att byta om.

Kombiomklädningsrum möjliggör att du som förälder kan gå med ditt barn utan att behöva byta om i olika omklädningsrum. Dessa fungerar även för ledsagare som kan byta om tillsammans med sin brukare även om de inte tillhör samma kön. Dessa omklädningsrum bör vara könsneutrala för de personer som inte identifierar sig som man eller kvinna.

Exempel på kombiomklädning

Duschrum i de stora omklädningsrummen som erbjuder duschbås, sittplatser vid duschar, handduschar samt tillgängliga toaletter för att motverka diskriminering.

Kombiomklädning
HBTQ+
Pappa/dotter, mamma/son
Speciella behov

Bassängrum

Inne i anläggningen ska en person kunna ta sig fram obehindrat, detta med hjälp av dörrautomatik, lyftanordningar, handledare och bra kontraster. Om vattenytan är i samma nivå som golvytan ökar det tillgängligheten. En bassäng som har både tillgång till en lyftplatta och trappa gör att personer med rörelsebegränsningar enkelt kan ta sig ner i bassängen i egen regi.

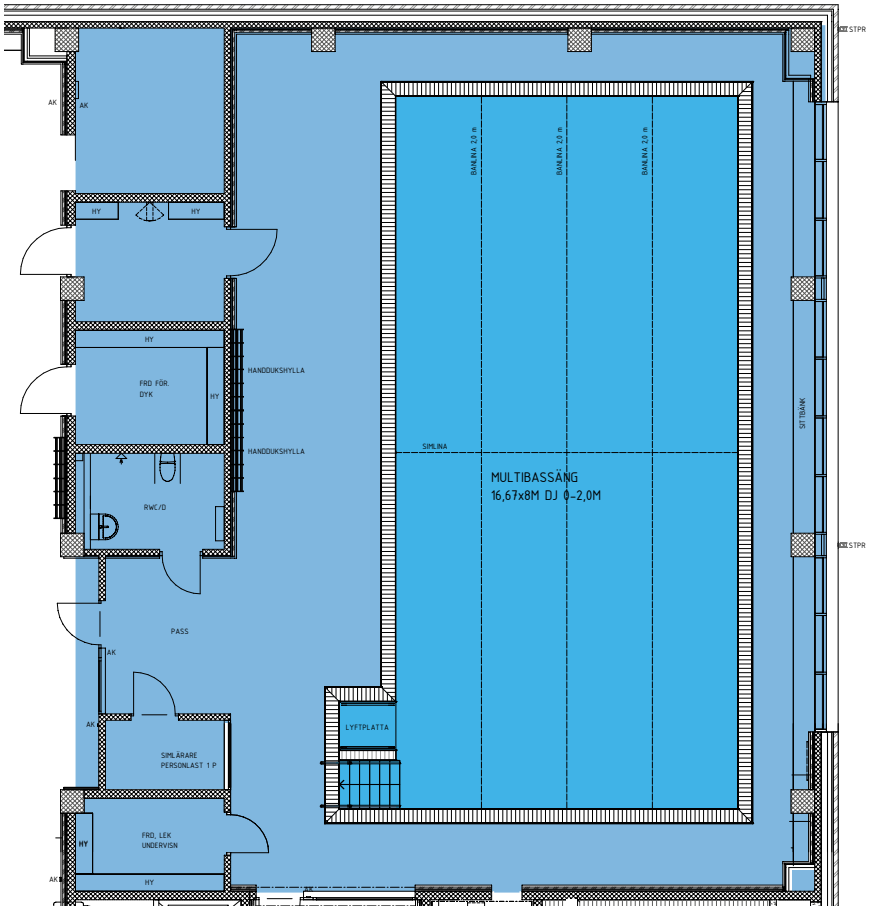

Bild från under bygget av Täby Simhall, lyftplatta och trappa.

Exempel på lösningar för att öka tillgängligheten:

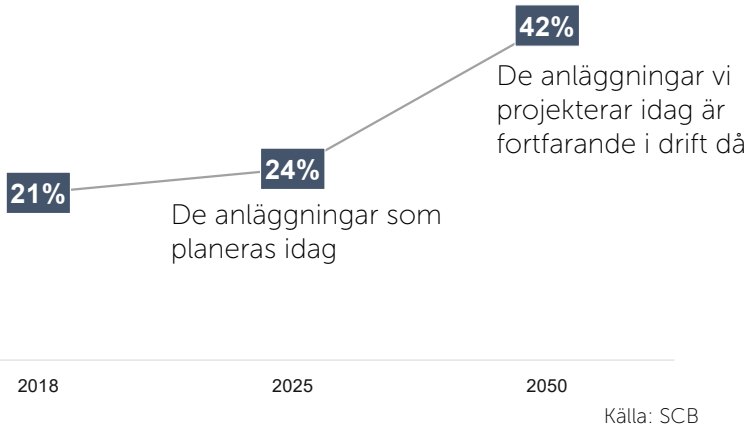
Lyftplan, ledad trapp i bassäng
Optimal tillgänglighet
Möjligheter för personer med funktionsvariationer att klara sig själva
”Snäll trappa”

FRAMTIDENS BADGÄSTER - TILLGÄNGLIGHET **OMVÄRLDSANALYS**

Demografi, ålder 65 +, potentiella besökare

Hur påverkar detta utformningen av dagens befintliga och framtidens badanläggningar?

Tillgänglighet - rehab - Relax/spa

Källa: SCB

Grupp

De stora omklädsningrummen ska hålla en hög tillgänglighet. I en grupp där en eller flera har en funktionsvariation ska alla kunna gå tillsammans och inte så att personen/personerna behöver klä om i en egen del av byggnaden med egen entré.

Ålder

Oavsett vilken ålder du har ska en tillgänglig anläggning kunna tillgodose besökarens behov. Detta kan vara i form av sittbänkar, skyltning som går att tyda även för en person som inte kan läsa.

Bigender/Ickebinär/ Genderfluid

Kombiomklädningsrummen möjligör att en person som inte indentifierar sig som man eller kvinna kan byta om könsneutralt.

Funktionsvarierad med ledsagare

En person med funktionsvariationer som har medföljare av annat kön eller att personen har behov av förhöjd tillgänglighet kan behöva ett eget omklädningrum.

Mamma/son eller pappa/dotter

Ett dilemma när barn är för stora för att följa med det motsatta könets omklädningrum men fortfarande för osäker för att byta om ensam då är att ha tillgång till kombiomklädning viktigt. Detta gör att mamma/son eller pappa/dotter kan byta om tillsammans.

Kulturell tillgänglighet

Att erbjuda omklädningsbås och duschbås kan en anläggning bli mer kulturell tillgänglig. Även kunna erbjuda bassängrum som inte har direkt insyn, detta genom kanske placering eller insynsskydd.

BAD ÄR SÅ MYCKET...

BAD ÄR SÅ MYCKET...

Simning - förering och motion

Simning sker både som motion, träning för tävling och för rehab. En inbjudande idrott då den ofta inte kostar mycket i utrustning och enkel att blanda över åldersgränser.

Andra simsporter så som tex konstsim

I en 25mbassäng kan även andra simsporter förekomma så som konstim, detta öppnar upp för ytterliggare en idrott.

Gruppaktivitet

Babysim, rehab, lek, skolsim. Alla dessa utförst oftast i en grupp och då bör en anläggning vara anpassad så att dessa kan pågå samtidigt som andra utan att störa genom att hela anläggningen behöver ändra vattentemperatur eller dålig logistik i omklädningsrum.

Paraidrott

Utföra en idrott med en funktionsvariation, dessa delas in i tre målgrupper, personer med rörelsenedsättning, synnedsättning och intellektuell funktionsnedsättning. Det är en växande grupp, men där idrottsanläggningar och träningslokaler är tyvärr ofta otillgängliga, vilket begränsar människor att utöva aktiviteter i dem.

Förening och motion

En simanläggning kan erbjuda aktivitet i många olika former beroende på hur den är utformad. I en anläggning med en simbassäng som är 25x21 med åtta stycken simbanor kan det både pågå motionssim, simträning och tävlingssim. En bassäng med dessa mått möjligör att även andra typer av aktiviter kan förekomma, så som konstsim.

Finns det dessutom tillgång till en multibassäng med höj- och sänkbar botten öppnar det upp för simundervisning och gruppaktiviteter så som babysim, lek och rehab.

Med två separata bassänger med egna system kan bassängerna ha olika temperaturer vilket öppnar upp för att kunna ha olika verksamheter igång samtidigt samt att tex en simklubb inte behöver dra upp temertaturen i sin träningsbassäng för att tillmötesgå en annan verksamhet i den intilliggande bassängen.

Dessa två bassänger bör vara utformade efter dagens badnormer samt hålla hög tillgänglighet för att alla badgäster ska kunna bruka dem.

ANLÄGGNINGAR SOM HAR PROBLEM

- Filipstad
- Sala simhall
- Årjäng
- Åbybadet Mölndal
- Hagfors
- Malung
- Götene

... och många bad med tekniska bekymmer och utmaningar

NULÄGESSANALYS

BESÖKSSTATISTIK 2019
(2019 var sista året före pandemin)

Hallevibadet

Allmänhet, simskola mm.	9 720
Skolbad	15 600
Föreningsbad	18 085
Antal årsbesök	**43 405 st**

Vänerparken

Besöksstatistiken redovisas i 73 poster, här redovisas de största posterna.

Barn 0 - 6 år	9 707
Barn 7 - 14 år	12 739
Vuxna	16 764
Bad familj	32 492
Pensionär	1 305
Motionssim	4 006
Bad kommunen	1 774
Uthyrning varmbassäng	8 580
Egna simskolor	2 191
Kommunens simskolor	2 580
Skolbad	3 079
Relax	518
Uthyrning hela badet	550
Övrigt	8 225
Antal årsbesök	**104 510 st**

Brålandabadet

Antal årsbesök	**2 038**

Totalt samtliga anläggningar	**149 953 st**

Kommunen har ca 40 000 invånare vilket ger 3,75 bad/invånare/år. En bra siffra!

ÅRSKOSTNAD

Hallevibadet

Kostnad kultur och fritid	3 957 392
Kostnad samhällsbyggnadsförv.	1 196 050
Intäkt	-1 569 752
Totalkostnad	**3 583 690**

Vänerparken

Ägartillskott hyra	10 300 000
Totalkostnad	**10 300 000**

Kostnad Brålandabadet

Kostnad kultur och fritid	323 905
Kostnad samhällsbyggnadsförv.	164 771
Intäkter kultur och fritid	-57 349
Totalkostnad	**431 327**

TOTAL ÅRSKOSTNAD

Hallevibadet	3 557 899
Vänerparken	10 300 000
Brålandabadet	431 328
Totalkostnad bad Vänersborgs kommun	14 289 227

NULÄGE HALLEVIBADET

Placering

Hallevibadet ligger centralt på Vargön, ca 15 minuters bilfärd öst från centrala Vänersborg. Boende och skolor (ca 450 skolbarn) på Vargön har direkt närhet till badet, men för skolor i centrum (ca 2500 skolbarn) och övriga Vänersborg (ca 1350 skolbarn) så krävs arrangerade bussturer för skolsim även om det är enkelt att ta sig hit med kollektivtrafiken.

Hallevibadet är ett överbyggt utomhusbad som består av en 25m-bassäng och en mindre undervisningsbassäng i samma rum. Anläggningen används huvudsakligen för skolsim, föreningsverksamhet och motionssim.

Simklubben SKV är den största föreningen som driver verksamhet i Vänersborg och har egna utrymmen så som sekretariat, paus- och omklädningsrum på anläggningen. SKV erbjuder simskola, träning och tävling för både barn och vuxna samt har en växande parasim-verksamhet. Deras verksamhet påverkas negativt idag då de inte kan separera olika aktiviteter då de stör varandra och gör att flexibiliteten med två bassänger inte går att utnyttja tillfredsställande.

Utdrag ur rapporten om Hallevi:
Hallevibadet är enda badet simklubben kan bedriva verksamhet i. Föreningen har ca 110 aktiva simmare varav ca 65 ungdomar. De har en positiv medlemsutveckling och efterfrågar mer träningstider ...

Översikt Hallevibadet med närområde

Funktioner Hallevibadet

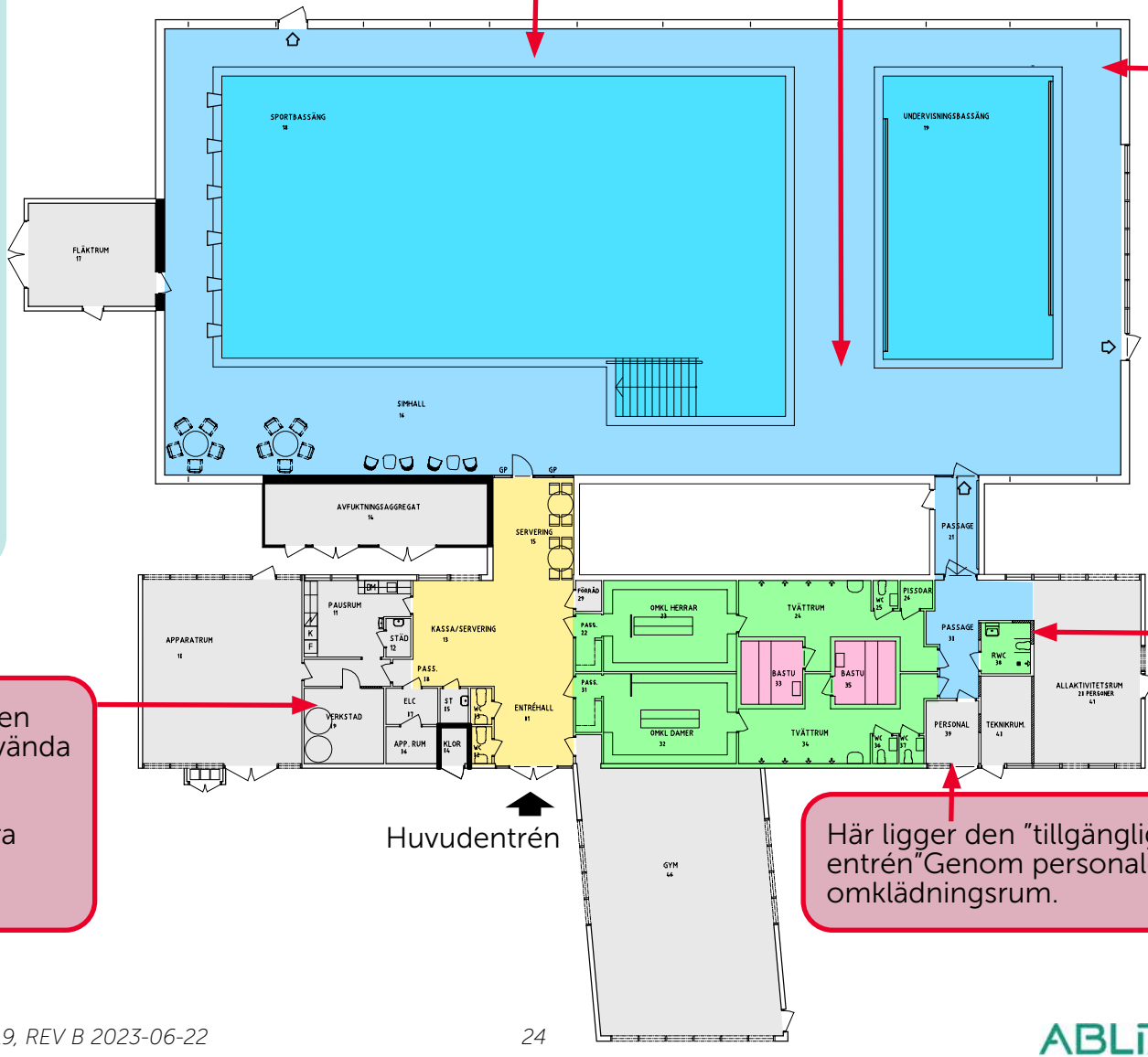
NULÄGE HALLEVIBADET

Utdrag ur rapporten om Hallevi:
...simklubben... begränsas av för få och smala banor och för hög vattentemperatur. Bassängen blir för kort för tävling med automatisk mätutrustning i bassängen men de kan genomföra nybörjartävlingar med halvautomatisk tidtagning. Svenska simförbundets regelverk ger ingen dispens för korta bassänger och detta medför att de inte kan arrangera större sanktionerade tävlingar.

Hårda väggar och plåttak, dålig akustik.

Ingjutet stöd till lift, stor snubbelrisk.

Ojämna betongplattor, stor snubbelrisk samt svårt att hålla rent. Riskfaktor för hygien.

Badets enda tillgängliga toalett ligger ej åtkomlig för badgäster, samt används av personalen som omklädningsrum då personalen saknar tillgång till dusch och toalett.

Personalen har ingen egen toalett, utan behöver använda samma som besökarna.

Det finns inte heller några tillgängliga toaletter i entréhallen.

Huvudentrén

Här ligger den ”tillgängliga entrén”Genom personalens omklädningsrum.

NULÄGE HALLEVIBADET

Tillgänglighet och badsäkerhet

Tillgängligheten i badanläggningen är dålig överlag. Den enda tillgängliga toaletten är idag inte nåbar utan annan persons hjälp. För att komma dit måste man antingen ta sig genom en ytterdörr med trappsteg eller genom omklädningsrummen som idag inte är tillgängliga. Den tillgängliga toaletten innehåller även dusch och är idag personalens enda möjliga duschrum då det saknas dusch i personalomklädningen. Därför har de tvingats sätta upp en skylt. ”Personal”, på dörren och därför används främst av dem. Detta utgör problem både för besökare men även för personalen.

In till själva bassängrummet finns det ramper vilka i sin tur försämrar tillgängligheten ytterligare. Till den lilla bassängen går det inte att komma i om du inte kan använda dig av lejdaren då det saknas trappa. Till 25m-bassängen finns det ett ingjutet stöd att fästa bassänglift i, dock skapar den en fallrisk för synsvaga då den sticker upp ur golvet. Detta tillsammans med de ojämna betongplattorna och avsaknaden av synsvagsmarkeringar skapar stor risk för fall i hela anläggningen.

Utdrag ur rapporten om Hallevi:
Skolornas, allmänhetens och simklubbens behov av förutsättningar, simyta och tillgänglig badtid bedöms inte kunna erbjudas av någon befintlig badanläggning i kommunen om Hallevi stängs och får stora konsekvenser - Simklubben bedömer att de får lägga ner sin verksamhet då Vattenpalatsets bassäng är kortare än 25 meter och inte kan erbjuda tillräckligt med bassängyta och tider. Skolorna bedömer sig inte klara av sitt lagstadgade uppdrag kring simkunskap då Hallevi är skolornas primära anläggning.

Den ”tillgängliga” entrén

Personalens omklädningsrum samt den tillgängliga entrén

Anläggningens enda tillgängliga toalett

Omklädningsrum

HALLEVIBADET

NULÄGE HALLEVIBADET

Ytskikt
- Fallrisk med betongplattor som ligger lösa
- Hygienrisker med utfällningar och svårigheter med städning
- Duken i bassängerna, ”liningen”, har missfärgats av rost, vilket indikerar sprickor och läckage.

Akustik
- Undermålig arbetsmiljö då väggar och tak av plåt, delvis kompletterade med akustikplattor, inte kan dämpa de många och starka ljudkällorna i en badanläggning.
- Försämrad akustik hindrar effektivt utnyttjande av de två bassängerna, ingen verksamhet kan utföras tillfredsställande tillsammans med någon annan.

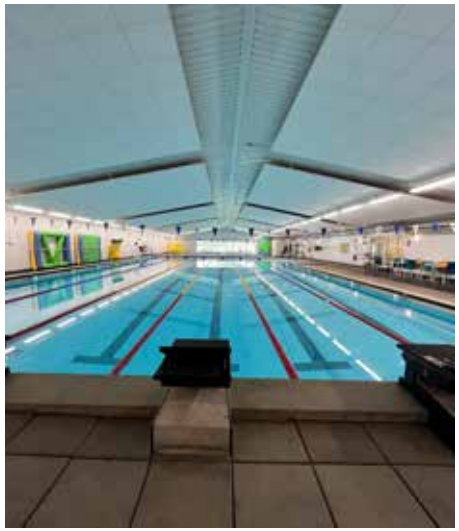
Tillgänglighet
- Är i stort sett obefintlig i en anläggning där en stor del av Vänersborgs simundervisning och träning för funktionshindrade utförs.

Utdrag ur rapporten om Hallevi:
Hallevibadet är i teknisk och fysisk mening i för dåligt skick för fortsatt renovering och behöver ersättas. Risken för längre driftstopp pga. Tekniska problem är överhängande och det finns risk att badet kan behöva stängas innan ersättningar eller lösningar finns på plats.

En akut stängning av Hallevibadet i kombination med totalrenovering av Vattenpalatset skulle medföra att skolorna inte kommer kunna uppfylla målen i simkunskap. Simklubben skulle inte kunna fortsätta sin verksamhet och övriga föreningar och verksamheter skulle drabbas hårt.

Placering

Vattenpalatset är placerat mitt i centrala Vänersborg nära vattnet med vacker utsikt över en park.

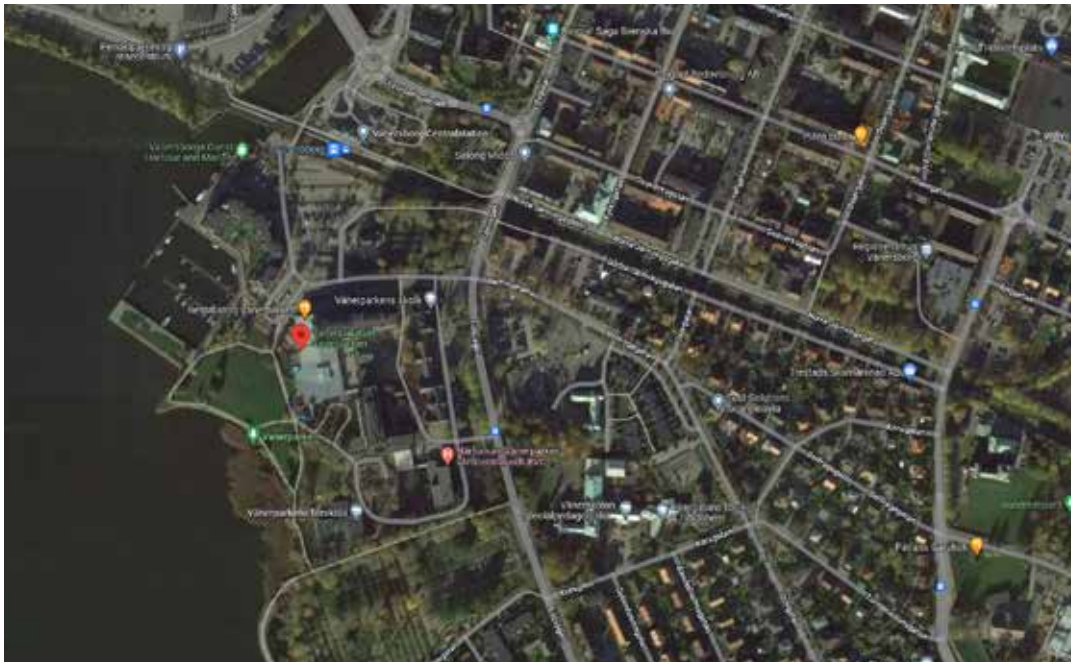
Vattenpalatset ägs av ett privat fastighetsbolag , Intea Vänerparken, och driften hyrs i sin tur av Vänersborgs kommun med avtal om att erbjuda äventyrsbad med kompletterande motions- och friskvårdsaktiviteter.

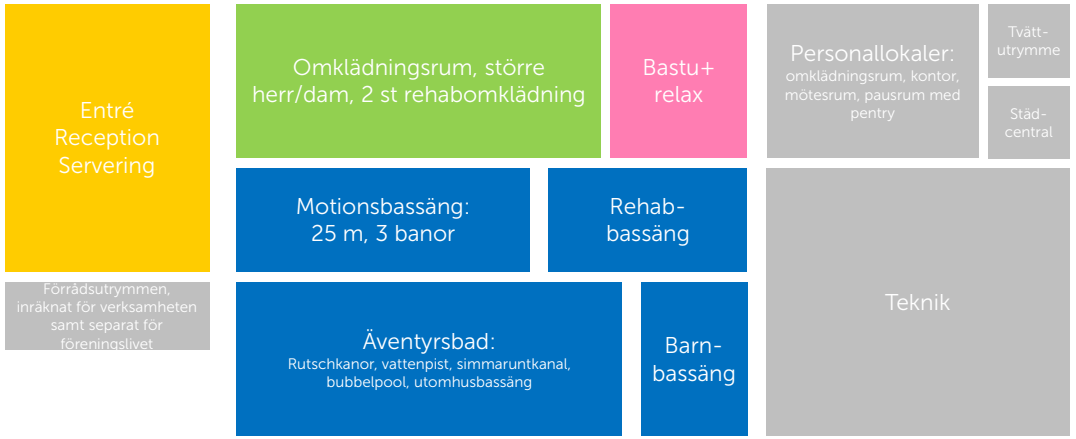
Vattenpalatset är ett mycket välskött familjebad från 90-talet främst inriktat för lek med en enda stor upplevelsebassäng uppdelad i olika funktioner bl.a. en strömkanal "simmaruntbassäng", en utsimningsbassäng och en mindre motionsbassäng. I ett anslutande rum finns det även en varm rehabbassäng med separata omklädningsrum. Badet har även två rutschkanor, en vattenpist och ett ångbad. Vattenpalatset erbjuder bra lekytor för flera åldrar som ger vattenvana.

Den stora omklädningsdelen är renoverad 2015, teknikdelarna såsom ventilation och vattenrening har uppdaterats under 2013-2015 och energiförbrukningen effektiviserades 2011.

Föreningar, verksamheter och simskola kan idag använda den varma rehabbassängen där bassängens djup och utformning fungerar bra för rehabträning men är inte anpassad för simskoleverksamhet. Motionsbassängen kan användas av simklubben för träning men begränsas av att måtten inte håller tävlingsmått och att bassängen är kopplad till andra delar i anläggningen.

NULÄGE VATTENPALATSET

NULÄGE VATTENPALATSET

Planritning

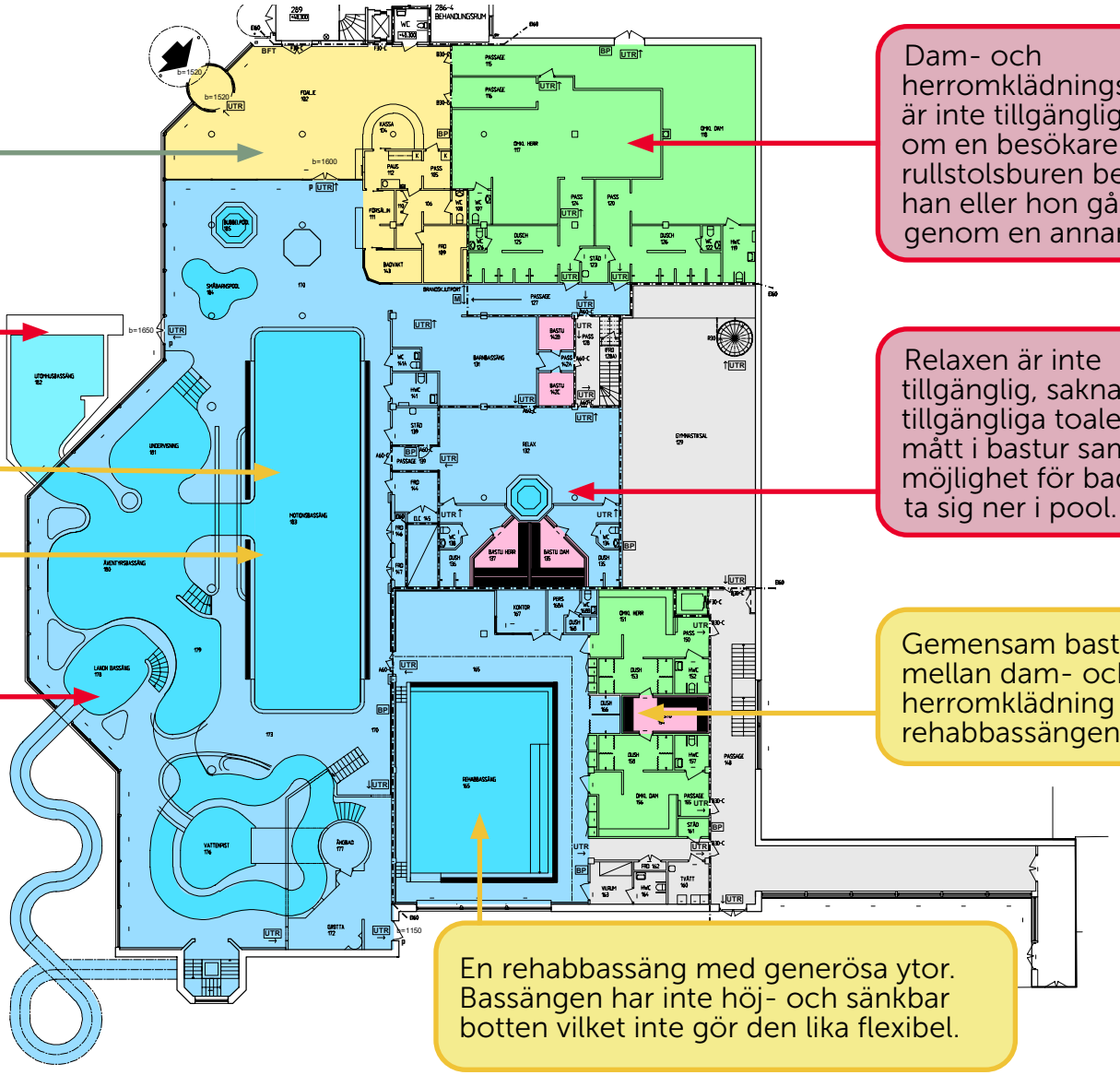
Rymlig och tillgänglig entré

Utomhusbassängen går inte att skärma av på ett energieffektivt sätt.

Motionsbassäng med tre banor. Ej tävlingsbar.

Mått kring bassänger uppfyller inte dagens normer.

Rostutfällningar kring ställning vid rutschkanelandningar.

Dam- och herromklädningsrum är inte tillgängliga utan om en besökare är rullstolsburen behöver han eller hon gå in genom en annan väg.

Relaxen är inte tillgänglig, saknar tillgängliga toaletter, mått i bastur samt möjlighet för badgäst att ta sig ner i pool.

Gemensam bastu mellan dam- och herromklädning till rehabbassängen.

En rehabbassäng med generösa ytor. Bassängen har inte höj- och sänkbar botten vilket inte gör den lika flexibel.

VATTENPALATSET IDAG

Utbud för träning och skola
- Saknar bra bassänger för simskola, motionssim- och simklubbsträning.

Tillgänglighet
- En 30 år gammal anläggning utan tidigare tillgänglighetsanpassning förutom en tillgänglig rehabavdelning.
- Det saknas tillgängliga större wc (RWC) för funktionsvarierade förutom i ett av de vanliga omklädningsrummen.
- Även om rehabavdelningen är godkänd så finns det brister som måste åtgärdas som att den gemensamma bastun riskerar insyn och intrång mellan avdelningarnas duschrum.

Badsäkerhet
- Avstånd mellan bassänger och omgivning uppfyller inte dagens normer på fria ytor i bassängrum.

Utdrag ur rapportens sammanfattning om Vattenpalatset:
Anläggningen är i gott byggnadstekniskt skick och bassängerna har god status för sin ålder. Avtalet sträcker sig fram till 2025 och ytskikten börjar nå sin bortre gräns. Renovering kan ske etappvis om varmbassäng och tillhörande omklädningsrum finns kvar.

NULÄGE VATTENPALATSET

Damomklädningsrum

Teknikutrymme under bassängplan

Äventyrsdel

Lyft till bassäng

BRÅLANDABADET

Placering

Brålandabadet ligger i kommunens norra delar i nära anslutning till Brålandaskolan. Det är ca 30 minuters bilfärd från Vänersborgs centrum. Badet drivs av en privat entreprenör med hjälp av ett årligt driftbidrag från Vänersborgs kommun.

Brålandabadet är ett litet utomhusbad som används sommartid och består av en ca 50-år gammal 25m-bassäng med fyra banor, en barn-pool som inte används idag, en omklädningsbyggnad med två omklädningsrum som saknar duschar och tillgängliga toaletter, en liten kiosk och personalytor. Här kan familjer och ungdomar bada på sommaren men verksamheten är fokuserad på simskole- och föreningsverksamhet.

Utdrag ur rapportens sammanfattning om Brålandabadet:
Badanläggningen utnyttjas främst för Skolsim och simskola för barn och vuxna som vill lära sig att simma... De utbildar bl.a. simlärare i stor omfattning samt poollivräddare, havslivräddare och babysiminstruktörer med ett stort upptagningsområde. Entreprenören bedriver också Lovsimskola samt dessutom Vattensäkerhetsutbildning via Svenska Livräddningssällskapet (på uppdrag av MSB - Myndigheten för skydd och beredskap). Simskola, skolsim och utbildning utgör 66 % av verksamheten om totalt 2038 besök 2019.

Utdrag ur rapportens sammanfattning om Brålandabadet:
Badet ligger centralt med god tillgänglighet för boende i centralorten. Möjligheterna att ta sig till badet med kollektivtrafik är begränsade. Badet tilltalar främst barnfamiljer med barn i skolålder samt yngre tonåringar.

NULÄGE BRÅLANDABADET

Översikt Brålandabadet med närområde

Funktioner Brålandabadet

Omklädningsrum, 2 herr/dam utan dusch	Kiosk	Personallokaler: omklädningsrum, pausrum med pentry	Teknik
			Förråd
Motionsbassäng: 25 m, 4 banor	Barn-bassäng (används ej)		

BRISTER PÅ BRÅLANDABADET IDAG

NULÄGE BRÅLANDABADET

Omklädningsbyggnad

- Skicket och tillgängligheten för omklädningsbyggnaden är så pass dåligt att den bör renoveras innan användning inför nästa säsong.

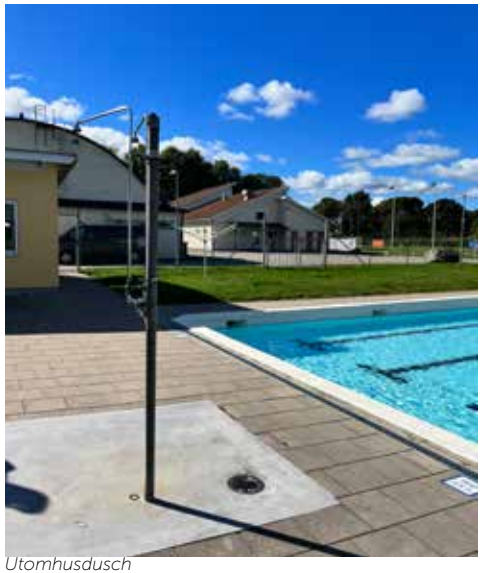
Duschar

- Det finns endast en utomhusdusch som alla måste dela på, vilket medför att ingen kan duscha privat eller utan badkläder innan de hoppar ner i bassängen.
- Att duscha utan badkläder är en förutsättning för att badvattnet ska kunna hålla en hög kvalitet och att vattenreningsanläggningen inte ska överbelastas med bakterier.

Tillgänglighet

- Det saknas lyftanordning vid bassäng som gör att funktionsvarierade kan tillträda badet.
- Det saknas tillgängliga större WC (RWC) för funktionsvarierade.

Utdrag ur rapportens sammanfattning om Brålandabadet:
Badanläggningen saknar ändamålsenliga omklädningsrum, är inte tillgänglighetsanpassad och har inga duschar i omklädningsrummen. Bassängen saknar trappa och lyft. Omklädningsbyggnaden saknar isolering, uppvisar sprickor i betongplattan samt har ytskikt som är svårstädade och som inte är avspolningsbara. Underhållsplan för anläggningen finns för 2019–2023.

Utomhusdusch

Oanvänd barnpool

Del av teknikrum vattenrening

Sliten omklädningsbyggnad

PLATSANALYS

ALTERNATIVA PLACERINGAR

TOMTANALYS

Egenskaper som en bra etableringsyta för en kommunal simanläggning, för motionssim/träning/tävlingssimning, bör ha:

- Central placering för störst närhetsnytta för boende i Vänersborgs kommun.
- Närhet till kollektivtrafik för enkel tillgång till badhuset för alla.
- Plats för parkering med kapacitet för tillfällig högre belastning vid tävling eller liknande.
- Tillgänglig yta för möjlig utbyggnad för att säkerställa framtida efterfrågan av anläggningen.
- Goda markförhållanden för minskade extraarbeten/kostnader för grundläggning.
- Om anläggningen istället ska vara ett destinationsbad och locka en stor del av sina besökare utanför kommungräns så är även en perifer placering positiv.

Från Mark- och Exploateringsingenjörerna på Samhällsbyggnads-förvaltningen har vi fått förslag på flera möjliga tomter utöver Hallevi att placera en ny badanläggning på:

- Nabbensberg Västra
- Stärkebo Västra
- Katrinedal norra
- Skaven/Öxnered
- Vargön(Rånnum 6:38)
- Sportcentrum
- Sportcentrum/Torpagärdet

Alla dessa tomter har en byggbar yta för att placera ett badhus på, den beräknade ytan för byggnad är 4000m^2 i vår platsanalys och 5000m^2 för parkering, men förutsättningarna varierar för möjligheten att påbörja ett projekt för kommunen.

PLATSANALYS

Utvärdering

+ Några tomter har befintliga detaljplaner som föreskriver område för idrottsändamål eller som utvecklingsområden för framtida verksamheter.
+ På några tomter pågår redan detaljplanerutredning.
+ Flera tomter har utvecklad bra logistik och/eller kollektivtrafik.
+ Ett nytt badhus kan anpassas på alla tomtförslag för att inte skapa störningar för närliggande bebyggelse.
+ Några tomter möjliggör samordningsvinster med närliggande anläggningar/funktioner
+ Några tomter är centralt placerade vilket ger tillgänglighetsfördelar

- De flesta detaljplaner måste ändras innan ett badhus kan börja detaljprojekteras, de är idag bl.a.: jordbruksmark, oexploaterat, parkmark etc.
- I något fall måste förhandling först ske med exploatör som tidigare tilldelats markanvisning (Nabbensberg västra)
- Några tomter är placerade i utkanterna av Vänersborg vilket försvårar tillgängligheten för ett lokalbad.
- Markförhållandena är i de flesta fall okända

SLUTSATSER

Alla tomter kan och bör studeras vidare när beslut är taget om vilken typ av simanläggning Vänersborg ska satsa på. De platser som vi har valt ut för vidare utredning i denna rapport förutom Hallevi är de två centrala tomterna vid Sportcentrum. De har bäst förutsättningar idag baserat på platsspecifika och juridiska förhållanden samt de önskemål som de inblandade förvaltningarna och föreningarna har haft. Tillsammans med dessa kommer vi även att utreda tomten vid Vattenpalatset för en eventuell tillbyggnad.

Sportcentrum- Två olika tomter

+ Centralt placerat
+ Tillgång till lokaltrafik och plats för parkering
+ Anslutning till andra idrottsanläggningar
+ Arbete pågår med att ta fram en ny detaljplan för området sportcentrum/Torpagärdet
+ Utpekat i FÖP Vänersborg-Vargön som rekreationsområde med besöksanläggningar.
- Byggrätten är fullt utnyttjad idag, gällande detaljplan medger största byggnadsarea 3700m2 för idrottsändamål.
- Markförhållanden okända

Vargön - Hallevibadet

+ Befintlig placering av nuvarande Hallevibadet. Lokalt finns vanan att skolsim och motionsbad sker här idag.
+ Befintlig detaljplan medger redan idag område för idrottsändamål med byggnadshöjd 7,5m.
- Perifer placering, långa avstånd för majoriteten av skolelever i Vänersborg.
- Kräver anpassning/kompromisser om nybyggnation sker i närhet till befintligt badhus.
- Markförhållanden okända.

Vattenpalatset - tillbyggnad

+ Centralt placerat
+ Tillgång till lokaltrafik och plats för parkering
+ Stora fördelar med att endast ha en simanläggning
- Kräver ny detaljplan
- Kan kräva kompromisser med utformningen och funktioner för att passa in med befintligt bad
- Parkeringsfrågan osäker då regionens hus ska byggas i närheten.
- Alltid osäkerheter med att bygga på en ny anläggning till en 30 år gammal anläggning
- Markförhållanden okända

FÖRSLAG

1. NY ANLÄGGNING PÅ HALLEVI ELLER ANNAN PLATS

1. NY ANLÄGGNING

Det optimala badet för Vänersborg är en anläggning där skolor, simskolor, simklubb, andra verksamheter och allmänheten kan utnyttja en badanläggning utan att de stör eller inkräktar på varandra. Detta ställer krav på att anläggningens logistik är väl genomtänkt så att de smidigt och intuitivt kan röra sig mellan funktioner, att bassängrummen ska kunna användas separat var för sig och ha bassänger med olika vattentemperaturer, att vissa funktioner ska kunna avskärmas vid behov och ha egna ingångar mm. Men den ska även vara flexibel så att det går att kombinera bassängrum eller göra hela badet till en öppen anläggning när så är önskvärt.

Flexibilitet är även en förutsättning för att driften av en ny badanläggning ska bli effektiv. Ingen bassäng eller bassängrum ska behöva stå tom i onödan.

Utrymmen kring en tävlingsbassäng bör också utföras flexibla så att det till vardags finns möjlighet för två skolklasser att sitta och vänta på sin tur samtidigt som en del av golvet kan användas till torrträning men att vid tävlingar så kan tillfälliga läktare ställas in och kombineras med de fasta sittplatserna för åskådare.

Tillgänglighet

För att på bästa sätt tillgodose behoven hos Vänersborgs kommuns befolkning så krävs att tillgängligheten är inarbetad i den färdigprojekterade anläggningen. Kompletteringar för tillgänglighet i efterhand blir alltid dåliga lösningar men i en badhusmiljö oftast ännu sämre.

Vänersborg har även en stor och växande paraidottsverksamhet inom simidrotten, så ett nytt bad i Vänersborg bör ha bra tillgång till kombiomklädningsrum, hög tillgänglighet i och kring bassängerna. Detta säkerställs med bland annat en höj- och sänkbar botten i multibassängen samt en lyftplatta där en person med hjälp av ledsagare eller själv kan sänka sig i ner i bassängen.

Enkla anpassningar som man kan utgå ifrån som är svåra att justera i efterhand är:

- att det ska finnas tillräckliga ytor att röra sig på, runt bassänger och i omklädning/dusch
- att vattenytor helst ligger i golvnivå för lätt i- och urstigning
- att det finns flera anpassade utrymmen för omklädning och dusch som vi kallar en ”kombiomklädning”

Bra ljudmiljö ökar också tillgängligheten för en ny simanläggning, likaså val av material med tydliga kontraster, god halksäkerhet samt slittåliga för att badet ska hålla i 50 år.

1. NY ANLÄGGNING

Placering i staden

Om Vänersborgs kommun bygger en ny simhall bör anläggningen placeras så att det gynnar så många invånare som möjligt. Detta gör att placeringen bör vara central, en plats som har tillgänglighet till kollektivtrafik, nära flera stora skolor, andra idrottsverksamheter för synergieffekter mm.

Hämta och lämna

Att säkert kunna hämta och lämna barn till simskolor men även för färdtjänst är viktigt för att uppnå de tillgänglighetskrav som en ny anläggning kräver. En viktig aspekt i det är att kunna komma nära, inte behöva korsa större trafik och utformat på ett tydlig och säkert sätt för besökarna.

Parkering

I anslutning bör det finnas fler parkeringsplatser som idag finns i anslutning till Hallevibadet.

Utformning

Att ha en tydlig gräns mellan de våta och torra delarna. Ett samlat omklädningspaket för dam, herr och kombiomklädningsrum. Bassängrummen bör placeras på tomten så att stora glaspartier ligger mot norr, dels för solvärmelaster men även för att minska riskerna för blänk i vattnet som försvårar för simmarna.

Personal

Personalen bör ha egna omklädningsrum där det finns möjlighet att duscha efter ett arbetspass, personalrum för avkoppling samt toaletter som inte behöver delas med badgästerna. Dessa ska vara utformade så att även dessa utrymmen håller en hög tillgänglighet.

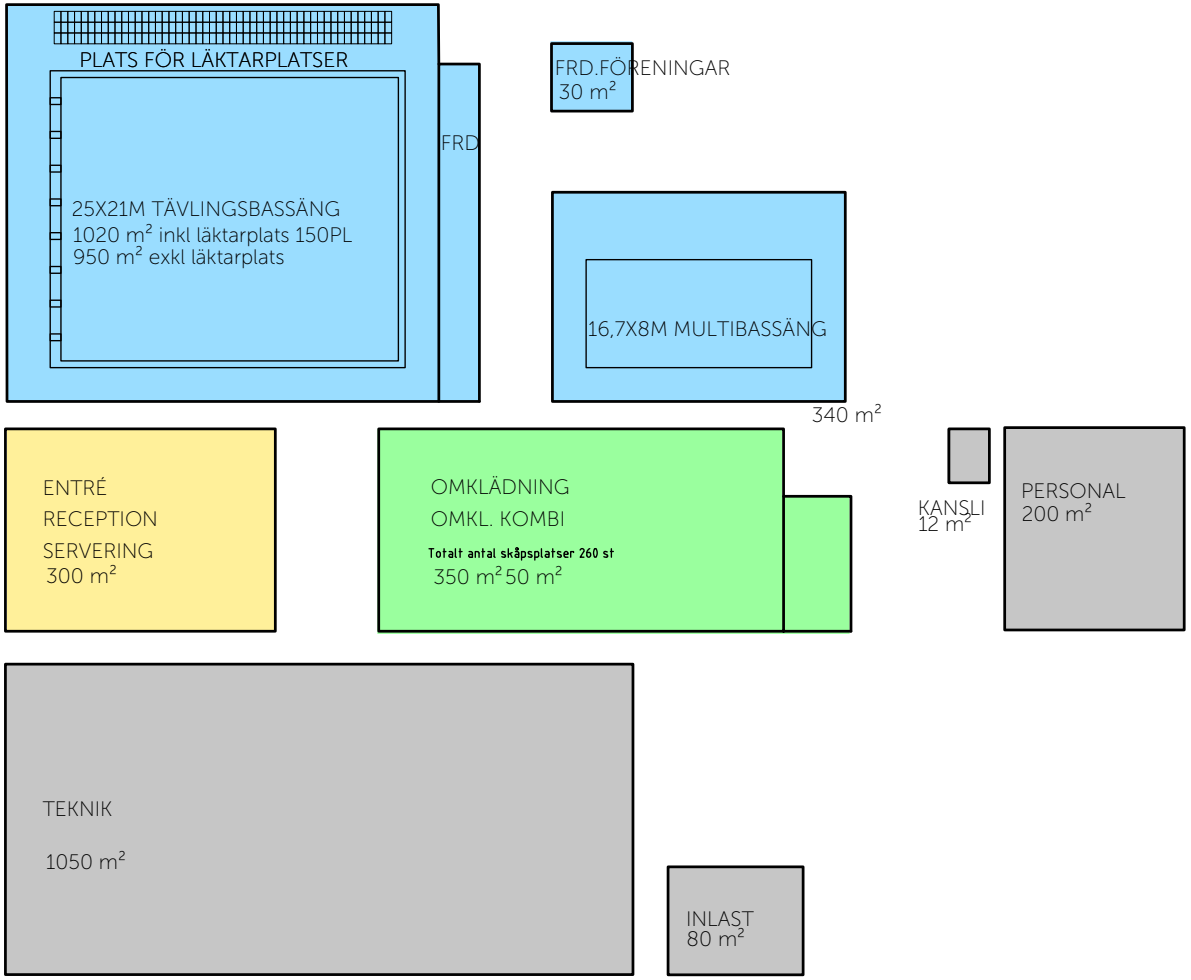
Option

Utöver att redovisa ett grundförslag med de av kommunen önskade funktionerna har vi också valt att i utredningen ta med ett simhallsförslag med utökade funktioner. Detta ligger i utredningen med som option till grundförslaget och innehåller förutom grundfunktionerna också ett barnbad och en friskvårdsanläggning.

Ett barnbad ger små barn möjlighet att få vattenvana tidigt i livet och ger en bra förberedelse inför steget när man skall påbörja sin simundervisning. Det ger också småbarnsföräldrar möjlighet att besöka simhallen och ta del av simhallens övriga utbud. En kategori som annars förmodligen inte hade tagit sig till simhallen.

En friskvårdsanläggning i anslutning till simhallen ger direkta synergieffekter. Kombinationer av inträdesbiljetter ger personer som annars inte skulle motionssimma möjlighet att prova på den träningsformen. Likaså kan friskvårdsdelens utbud bredda träningen för de som annars främst hade motionssimmat. Sammantaget innebär det utökade innehållet i optionen möjlighet för simhallen att öka sitt besöksantal och på ett tydligare sätt bidra till ökad simkunnighet och folkhälsa i kommunen.

1. NY ANLÄGGNING

Ytorna som redovisas är grundade i dels de krav som ställs på bassängrummen idag, den beräknande årsbesöken samt från erfarenhet från andra badprojekt. Ytorna är ungefäriga och vid ändring av programinnehåll kommer BRA och BTA att ändras.

YTSAMMANSTÄLLNING

ANPASSAT TILL BERÄKNAT ÅRSBESÖKS ANTAL:
135 000 ÅRSBESÖK

PLAN 1, TEKNIKPLAN	BRA
TEKNIK INKL FLÄKTRUM	1050
+40% övrig BRA	
INLAST	80
+kommunikation 7%	80
BRA	1210
BTA	1360

PLAN 2, BASSÄNGPLAN	BRA
ENTRÉHALL, INKL SERVERING	300
OMKLÄDNING, INKL DUSCHRUM, BASTUR	350
OMKLÄDNING KOMBI	50
25X21 BASSÄNGRUM	1020
FÖRENINGSFÖRRÅD	30
MULTIBASSÄNGRUM	340
TEKNIKINLAST, MILJÖRUM	80
PERSONAL OMKL, TVÄTT, FRD, KONTOR	200
KANSLI	12
+kommunikation 7%	178
BRA	2560
BTA (INKL 500MM YTTERVÄGG)	2710

AREA

BRA, BRUKSAREA EXKL YTTERVÄGG
BTA, BRUTTOAREA INKL YTTERVÄGG 500MM
BYA, BYGGNADSAREA BYGGNADENS FOTAVTRYCK

	BRA	BTA	BYA
PLAN 1	1210	1260	
PLAN 2	2560	2710	2710
SUMMA	3770	3970	2710

PLANSKISS GRUNDFÖRSLAG

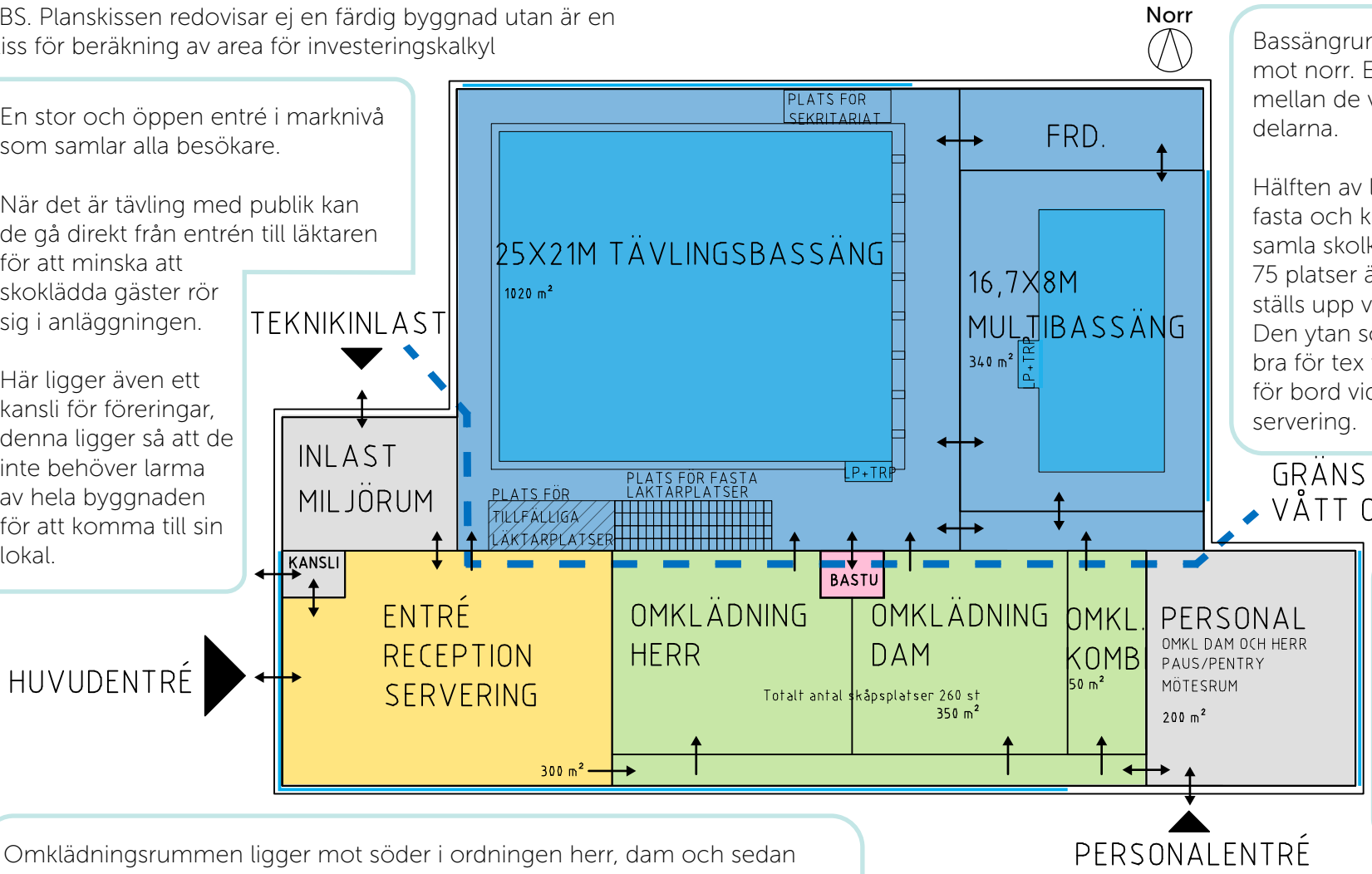
1. NY ANLÄGGNING

OBS. Planskissen redovisar ej en färdig byggnad utan är en skiss för beräkning av area för investeringskalkyl

En stor och öppen entré i marknivå som samlar alla besökare.

När det är tävling med publik kan de gå direkt från entrén till läktaren för att minska att skoklädda gäster rör sig i anläggningen.

Här ligger även ett kansli för föreningar, denna ligger så att de inte behöver larma av hela byggnaden för att komma till sin lokal.

Bassängrummen samlade mot norr. En tydlig gräns mellan de våta och torra delarna.

Hälften av läktarplatserna är fasta och kan användas för att samla skolklasser. Resterande 75 platser är tillfälliga och ställs upp vid större tävlingar. Den ytan som är tom fungerar bra för tex torrsim eller plats för bord vid en eventuell servering.

Personalen har en egen entré där omklädnsrum för dam och herr finns. Pausrum och mötesrum bör även de ligga här.

Omklädningsrummen ligger mot söder i ordningen herr, dam och sedan kombiomklädning. Kombiomklädningsrummen är placerat så att badgästerna kan gå direkt till multibassängen utan att passera det stora bassängrummet.

Entréplan, bassängplan

Skiss är ej i skala

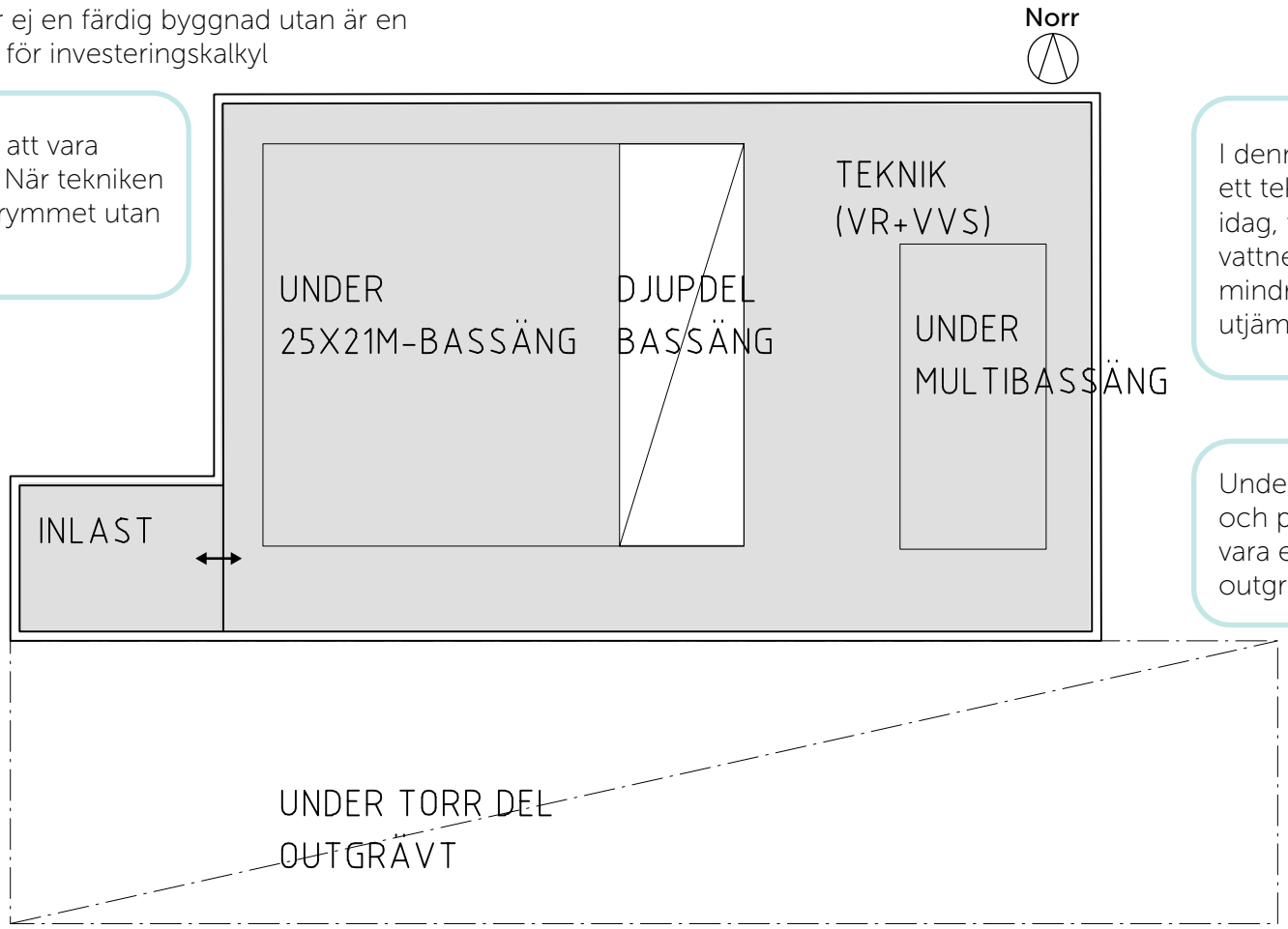
PLANSKISS GRUNDFÖRSLAG

1. NY ANLÄGGNING

OBS. Planskissen redovisar ej en färdig byggnad utan är en skiss för beräkning av area för investeringskalkyl

Teknikplan begränsas till att vara under bassängrummen. När tekniken är nedgrävd blir detta utrymmet utan dagsljus.

Det är viktigt att inlasten är utformad så att det går att transportera ner tex ett sandfilter när de behöver bytas. En lösning är att ha en transportlucka i golvet där de kan hissas ner.

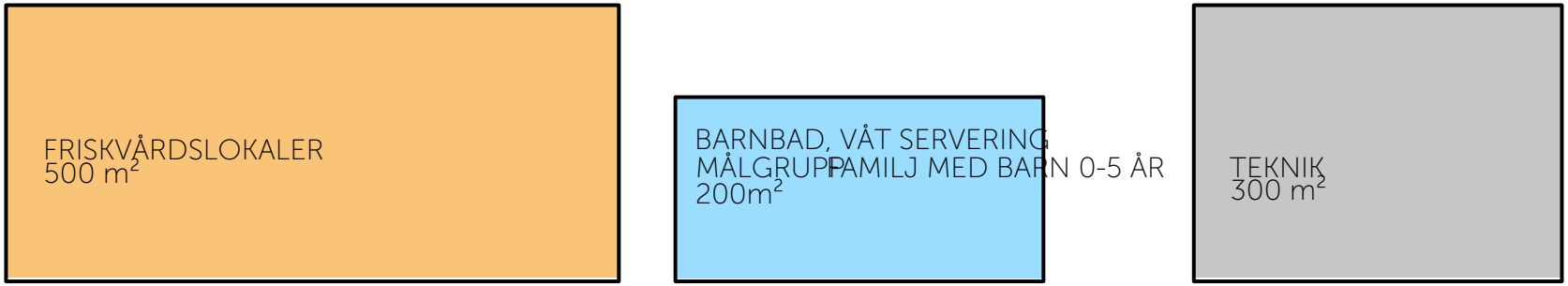
I denna ytan ingår allt som ett teknikutrymme behöver idag, tex filter för att rengöra vattnet, kloranläggning, ett mindre kontor för driften, utjämningstankar.

Under entréhall, omklädning och personal behöver det inte vara en källare, så denna del är outgrävd.

FUNKTIONSPROGRAM OPTION

1. NY ANLÄGGNING

OPTION FÖR ÖKAD VATTENVANA SAMT FOLKHÄLSA

OPTION	
FRISKVÅRD	500
CA 40 0000 ÅRSBESÖKARE	
BARNBAD, VÅT SERVERING	200
TEKNIK	300
SUMMA OPTION	**1000**

	BRA	BTA	BYA
PLAN 1	1510	1680	
PLAN 2	3260	3410	3410
SUMMA	**4470**	**5090**	**3410**

Exempelbild från Täby simhall

Exempelbild från Arena Älvhögsborg, Trollhättan

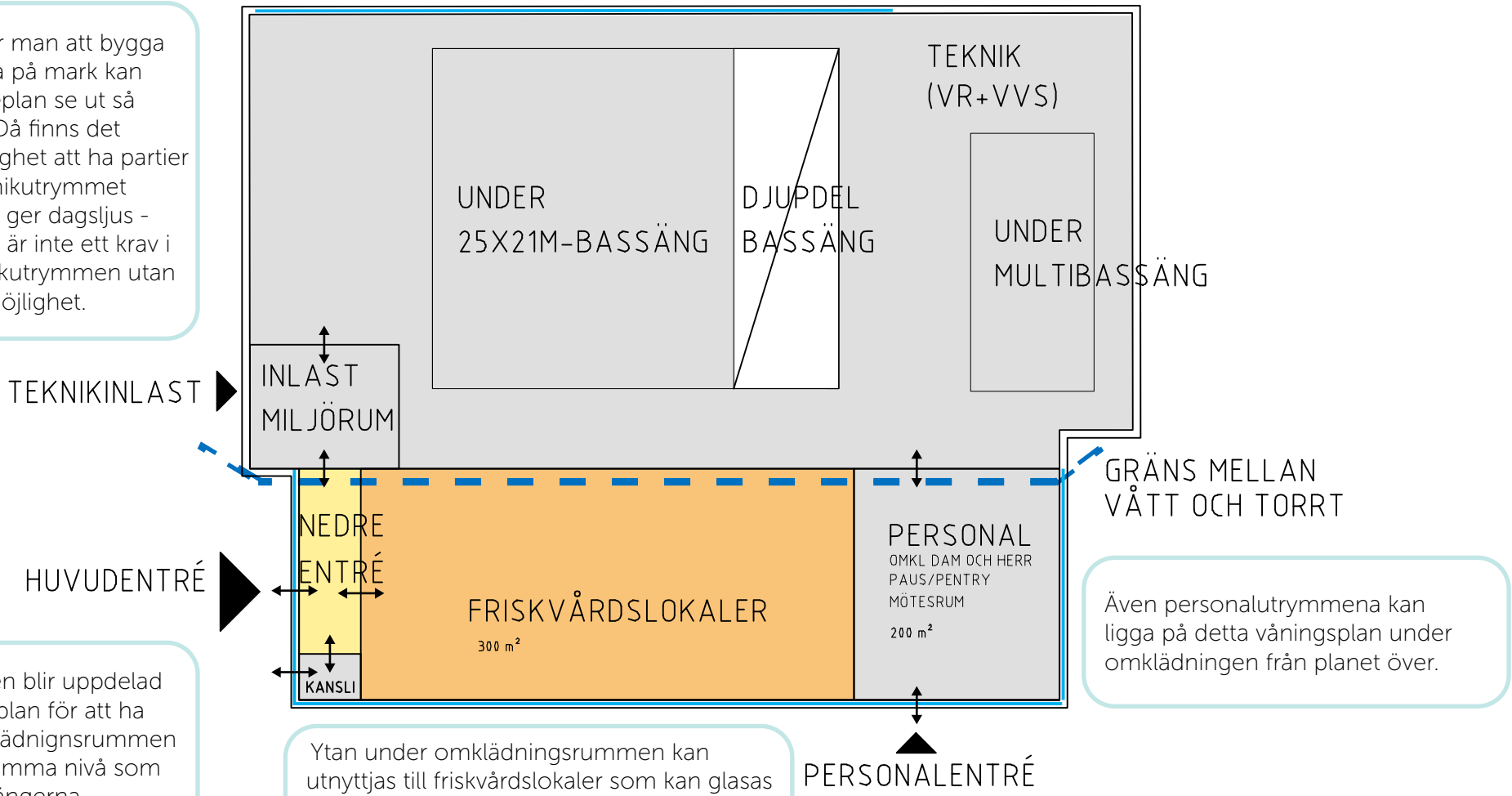
PLANSKISS OPTION

1. NY ANLÄGGNING

OBS. Planskissen redovisar ej en färdig byggnad utan är en skiss för beräkning av area för investeringskalkyl

Norr

Väljer man att bygga platta på mark kan entréplan se ut så här. Då finns det möjlighet att ha partier i teknikutrymmet vilket ger dagsljus - detta är inte ett krav i teknikutrymmen utan en möjlighet.

Även personalutrymmena kan ligga på detta våningsplan under omklädningen från planet över.

Entrén blir uppdelad i två plan för att ha omklädnignsrummen på samma nivå som bassängerna.

Ytan under omklädningsrummen kan utnyttjas till friskvårdslokaler som kan glasas upp för att lätta upp fasaden. .

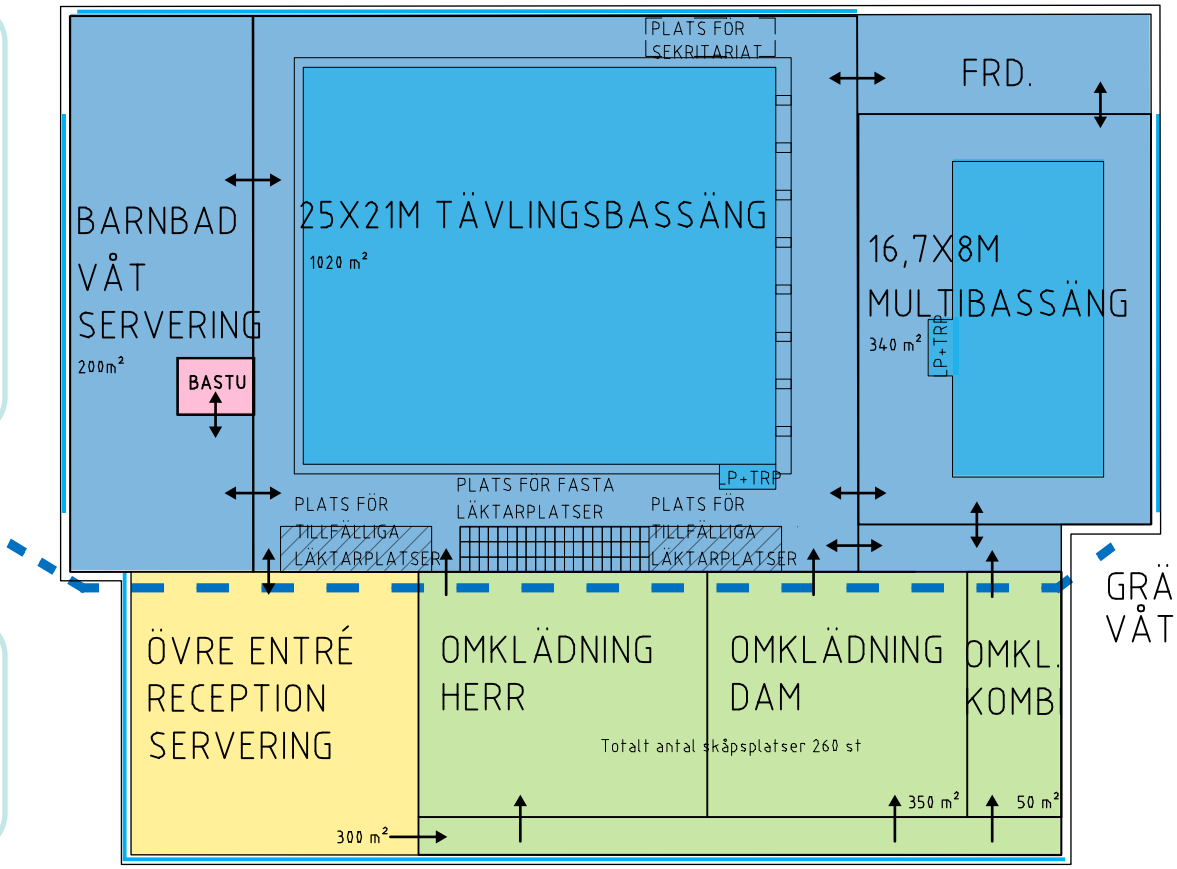
PLANSKISS OPTION

1. NY ANLÄGGNING

OBS. Planskissen redovisar ej en färdig byggnad utan är en skiss för beräkning av area för investeringskalkyl

Norr

Barnbad i samband med våtservering öppnar upp möjigheten för att tidigt skapa vattenvana samt att bjuda in till att en förälder är med barnet här och leker medan den andra kan motionssimma.

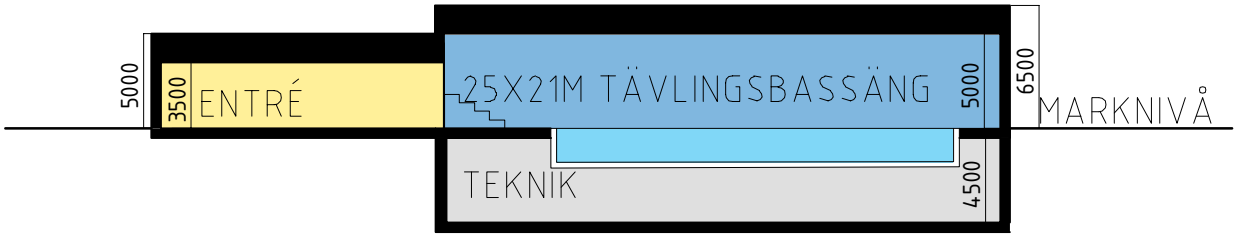

De upphöjda bassängrummen ger utblick och även skyddar de som badar från att känna sig uttittade från de förbipasserande.

Den övre entrén innehåller reception och servering som ligger i anslutning till den våta serveringen.

SEKTIONER - SKISSER BYGGNADSHÖJD

Dessa sektionsskisser redovisar ej en färdig byggnad utan är en redovisning av två möjliga byggnadsprinciper och dess konsekvenser för en badhusbyggnads höjd.

Sektion, nedgrävt teknikplan

Sektion, platta på mark

1. NY ANLÄGGNING

Nedgrävt teknikplan

Att gräva ner teknikutrymmet under marken för att få till ett bassängplan i samma nivå som marknivån är det vanligaste sättet att utforma en simhall på. Fördelarna med denna lösningen är att alla gäster kommer in på bassängplan, inga hissar och trappor behövs för att ta sig in till omklädningsrummen.

En annan aspekt är att byggnaden inte blir så hög. Beroende på utformning och rumshöjd inne i bassängrummet blir ungefärlig byggnadshöjd 6,5 m över marknivå.

Platta på mark

Denna lösningen med att inte schakta ut och gräva ner tekniken utan att gjuta en platta på mark kan vara en billigare lösning då markförhållandena är dåliga.

Med denna lösningen flyttas bassängplanet upp en våning. I skissen har vi redovisat att det under övre entré/omklädning kan verksamheter som friskvård ligga. Även personalutrymmena kan ligga på entréplan där det inte är teknik.

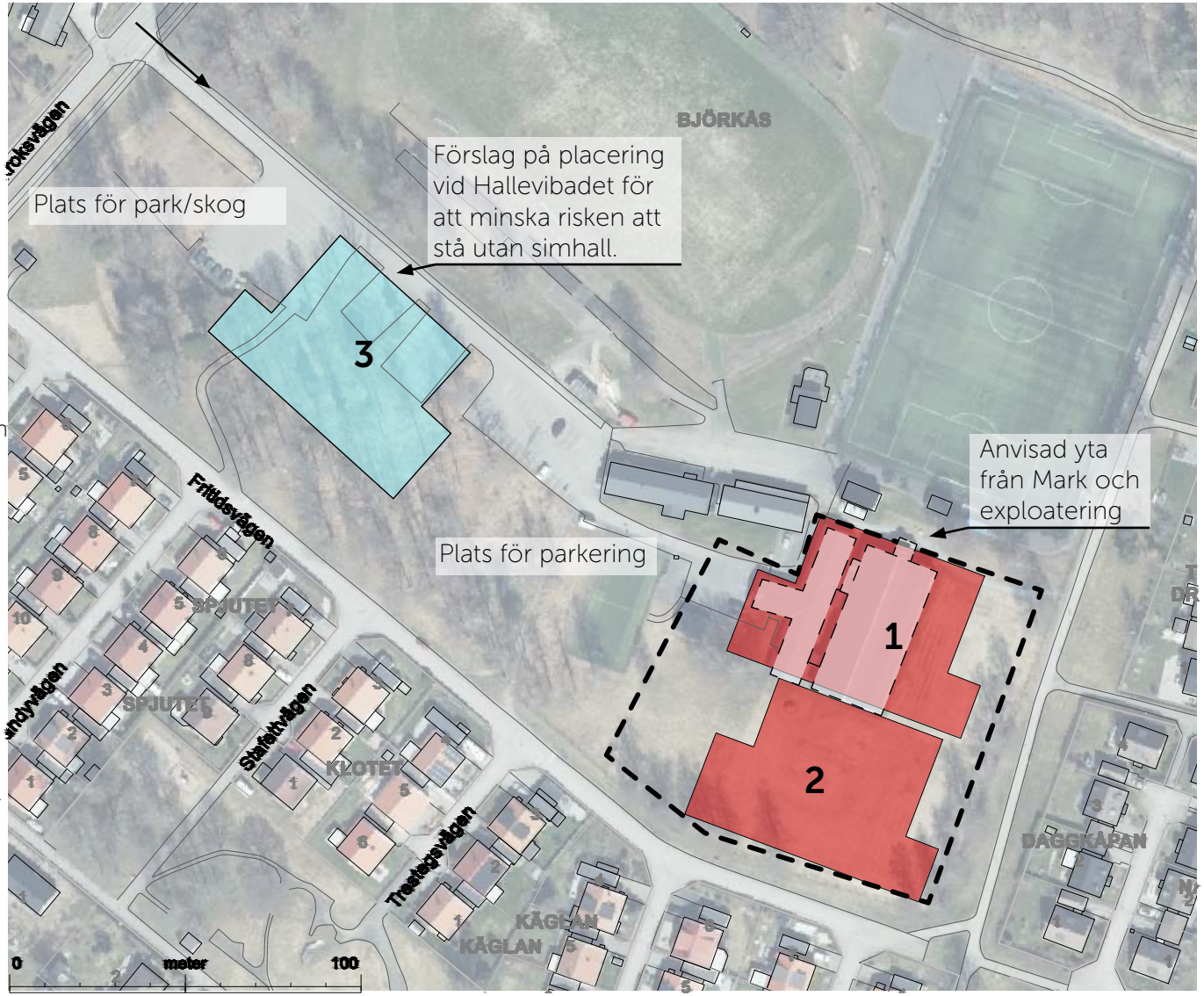
Med en sådan lösning blir då byggnaden högre, en byggnadshöjd på ca 11 m beroende på utformning och rumshöjd.

PLACERING: HALLEVI

1. NY ANLÄGGNING

Enligt detaljplanen är den mesta ytan på tomten vid Hallevibadet tillgängligt för att bygga en ny simhall på med max byggnadshöjd 7,5 m, även utanför det markerade förslaget från Samhällsbyggnadsförvaltningen. Detta gör att vi presenterar tre olika scenarion för platsen där Hallveibadet ligger idag.

1. Riva Hallveibadet och bygga en ny simhall på samma plats. Vi föreslår inte denna lösningen eftersom att då kommer kommunen sakna simhall för att tillgodose skolsimsundervisningen samt att simklubben inte kan driva sin verksamhet under den tiden som rivning och bygget pågår.
2. Bygga en simhall intill den befintliga på angiven plats från samhällsbyggnadsförvaltningen. I teorin kan Hallevibadet vara igång under hela byggprocessen, men eftersom den nya simhallen kommer byggas så nära befintlig kommer Hallevi behöva stänga sin verksamhet under delar/hela byggprocessen av ny simhall.
3. Det tredje alternativet anser vi är det bästa om en ny simhall ska byggas här är längre till vänster på tomten. Det ökar chanserna för att Hallevibadet kan vara igång under största delen av bygget av nya simhallen.

PLACERING: HALLEVI

1. NY ANLÄGGNING

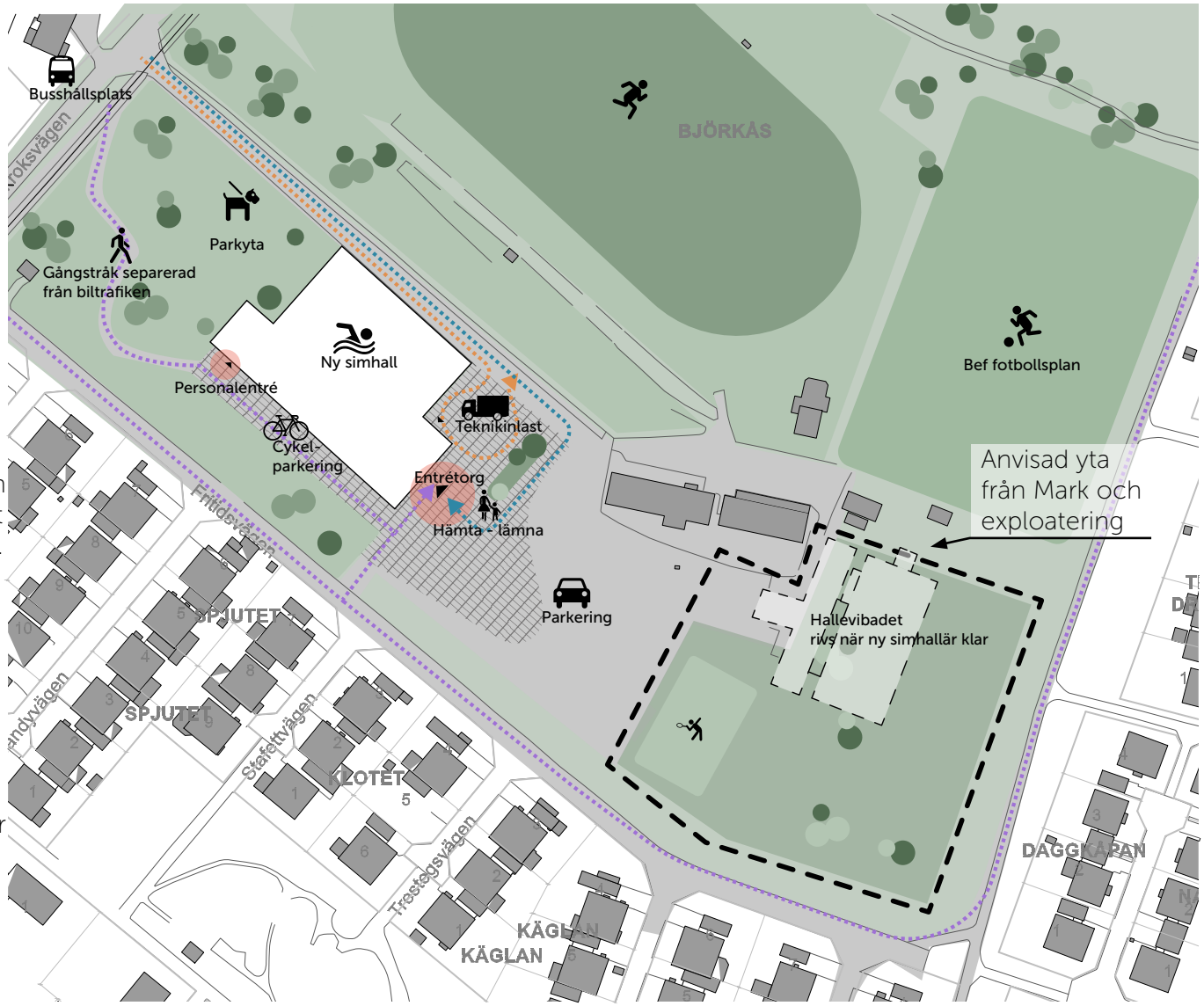

Byggnadens placering på tomten gör att den lägre delen med omklädningsrum och personaldelar ligger närmst den lägre villabebyggelsen. Vi har även lagt byggnaden så nära vägen som går till parkeringen för att skapa lite distans till närliggande bebyggelse.

Där Hallevibadet tidigare låg kan marken utnyttjas till park eller annan idrottsverksamhet som fortsätter utvecklingen av Vargöns idrottscentrum.

En stor nackdel med denna placeringen är att den nya simhallen ligger inte centralt i kommunen och gör att boende i andra delar än Vargön och närliggande områden får fortsatt långt att åka för att simträna.

Illustrationsplan

PLACERING: SPORTCENTER ALT 1

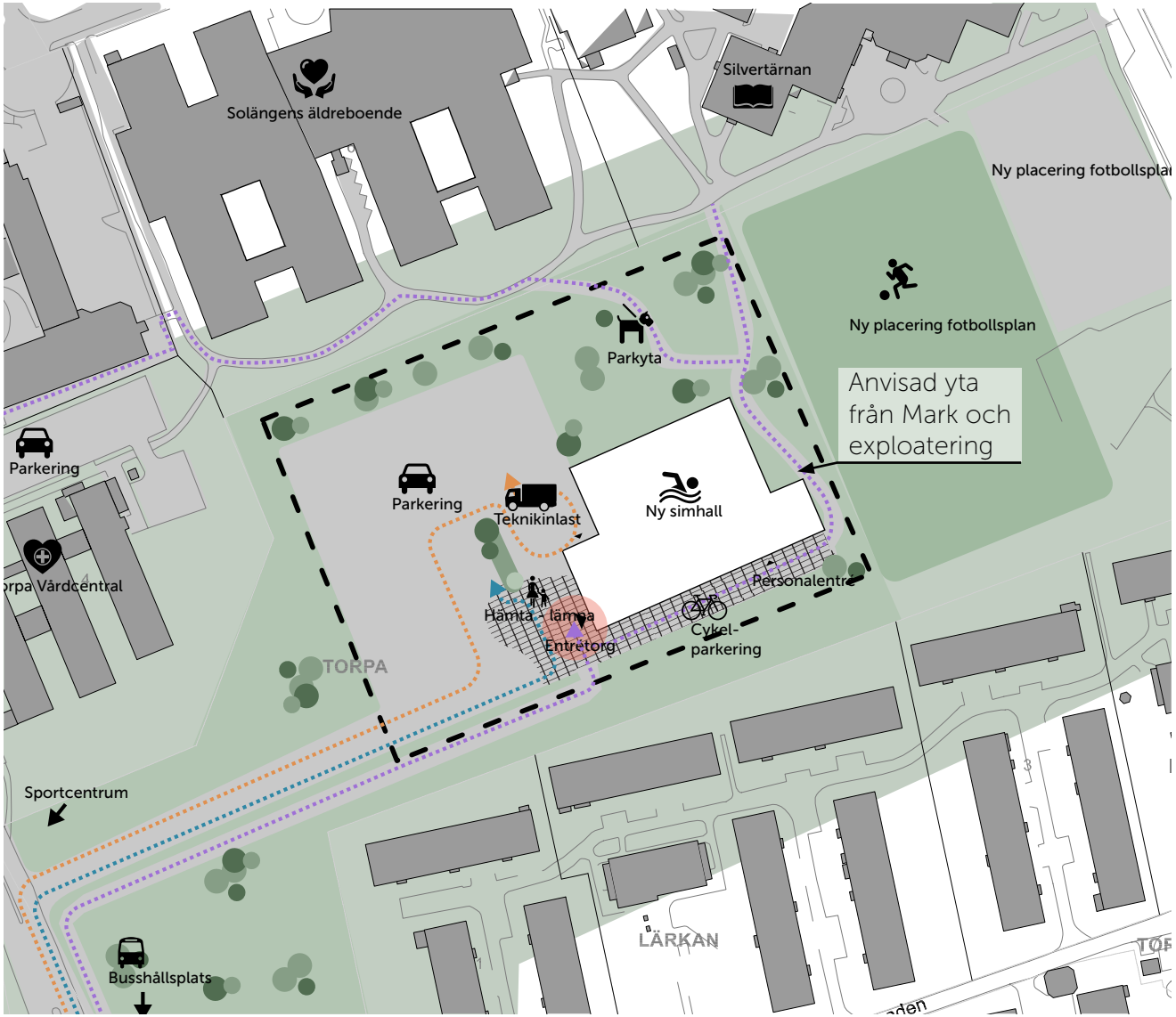
1. NY ANLÄGGNING

Tomten vid Torpa 1:2 är idag under arbete för en ny detaljplan. Vår inplaceringsskiss visar hur stor yta ett badhus med parkering och angöring tar i anspråk, men en eventuell exakt placering på denna tomt, även utanför markerat förslag från Samhällsbyggnadsförvaltningen, måste utredas vidare tillsammans med framtagandet av detaljplanen.

Tomten för vårt badhusförslag ligger idag mellan en vårdcentral, ett äldreboende, en skola och bostadshus.

Placeringen för båda förslagen på sportcentrum är central i Vänersborg och nära sportcentrum vilket gynnar både badhuset och närliggande idrotts-anläggningar med driftsamordning och trolig ökning av besökare. Även närheten till kollektivtrafik gör att det är enkelt för lite äldre barn att kunna ta sig hit själva och för skolsimsundervisningen.

Här är det lätt att separera flöden som persontrafik, inlastning och gående. Speciellt gående behöver inte korsa trafikflödet då det finns flera gångvägar att ta sig till entrén. En stor parkering ligger även i direkt anslutning till simhallen som kan samnyttjas med andra aktiviteter.

Illustrationsplan

Entrézon · Rörelse för gående · Rörelse för bil · Rörelse för transport

PLACERING: SPORTCENTER ALT 2

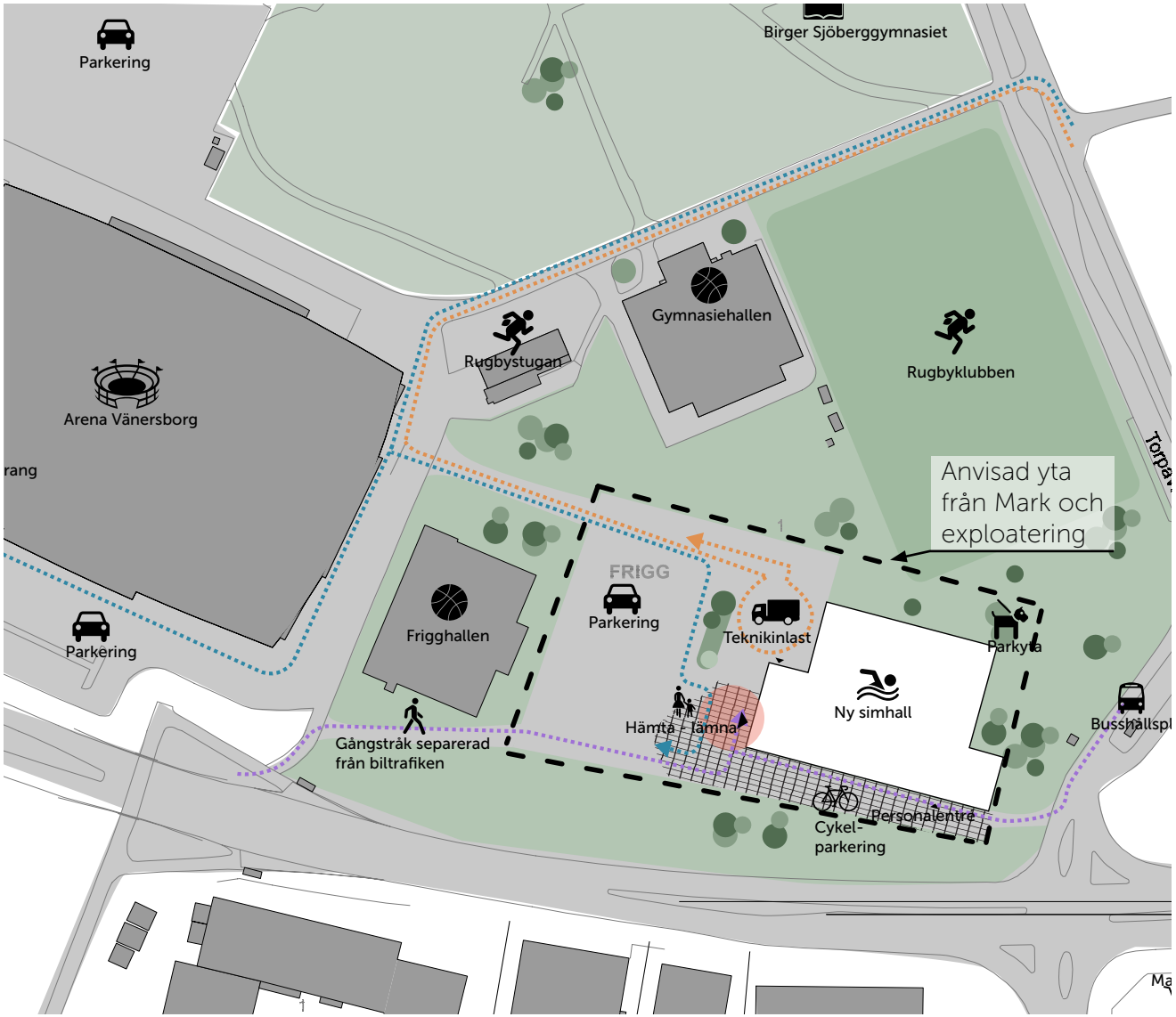
1. NY ANLÄGGNING

Tomten vid Frigg 1 är idag under arbete för en ny detaljplan. Vår inplaceringsskiss visar hur stor yta ett badhus med parkering och angöring tar i anspråk, men en eventuell exakt placering på denna tomt, även utanför markerat förslag från Samhällsbyggnadsförvaltningen, måste utredas vidare tillsammans med framtagandet av detaljplanen. Denna placering måste även utredas i samråd med befintliga sportaktiviteter som påverkas.

Tomtförslaget ligger bredvid och i direkt anslutning till den nybyggda Frigghallen och intill den stora rugbyplanen.

Här är placeringen fördelaktigt placerad intill både en befintlig busshållplats och nära större infartsvägar för övriga idrottsanläggningar. Området har redan ytor för parkering som kan utökas med platser nära den nya simhallen.

Här finns det även en möjlighet att utreda en energi-samverkan mellan simhallen och Arena Vänersborg där nedkylningen av ishallen kan värma upp simhallen. En metod som används bl.a. i nyligen renoverade Lunnevibadet i Grästorp.

FÖRSLAG

2. Tillbyggnad Vattenpalatset

PLANFÖRSLAG INTEA

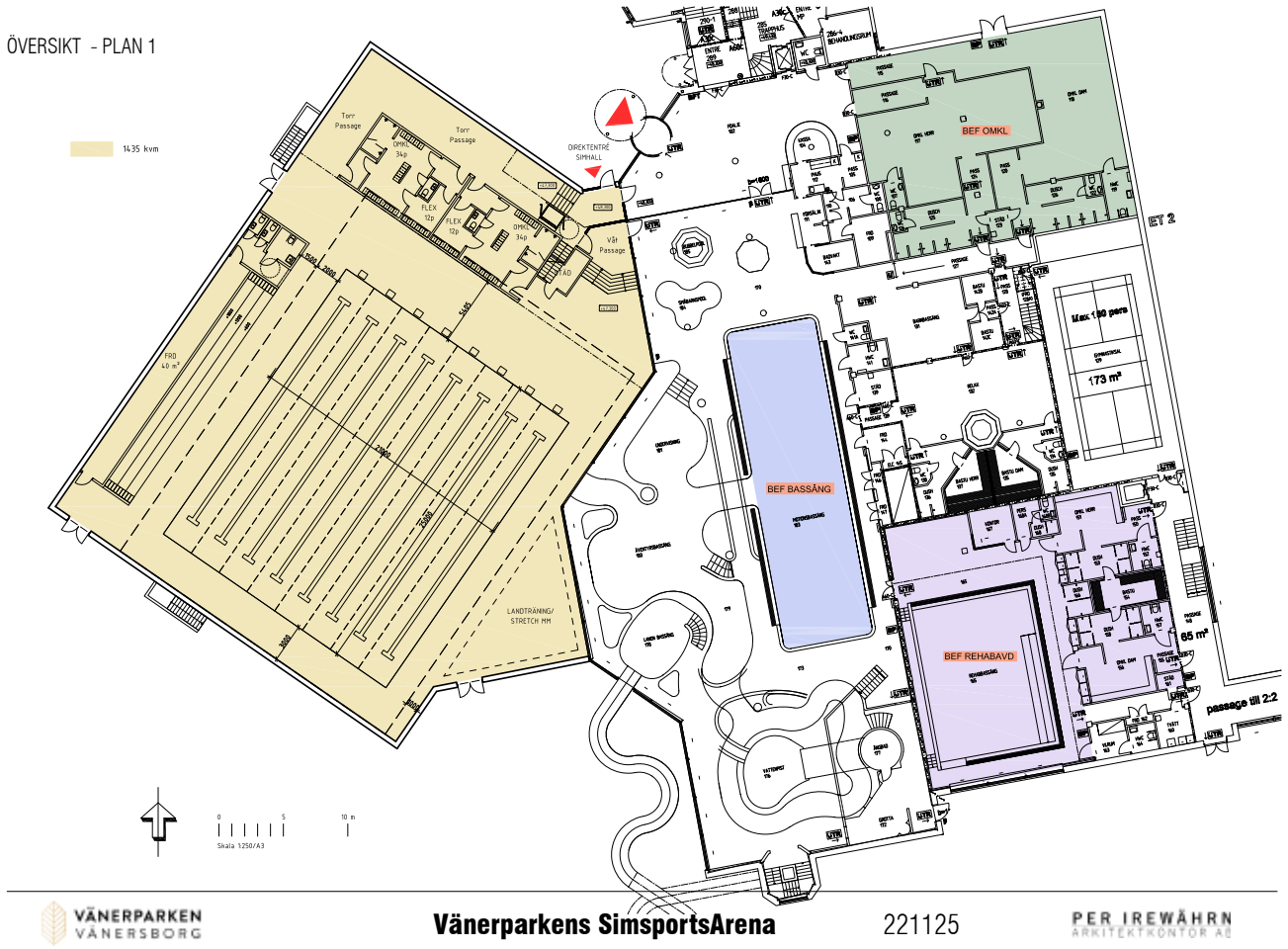
2. TILLBYGGNAD VATTENPALATSET

Vänerparken Intea har tagit fram ett förslag på en tillbyggnad till vattenpalatset tillsammans med arkitekten Per Irewärhn.

Det innehåller en 25m-bassäng med tillhörande funktioner som förråd, läktare och omklädningsrum likt grundförslaget i denna rapport. Men saknar i huvudsak en tillgänglig kombiomklädning samt en undervisningsbassäng för simskola. Vissa funktioner kan delvis hänvisas till den befintliga anläggningen så som undervisning i rehabbassängen eller befintlig 25m-bassäng men det är inte rekommenderbart eftersom de pga. vattendjup och storlek inte är anpassade för simskoleverksamhet. De bör i så fall anpassas genom ombyggnad. Det finns t.ex. möjlighet att anlägga en simskolebassäng i/på den befintliga 25m-bassängens plats

Vi ser att det finns många fördelar med att bygga till där Intea föreslår, dels kopplas den nya funktionen direkt till den befintliga entrén, dels bidrar inbyggnaden av de stora befintliga glaspartierna troligtvis till att minska eventuella energiförluster i dagens klimatskal.

Förslagsskiss från Per Irewährn arkitektkontor

2. TILLBYGGNAD VATTENPALATSET

Risker för fastigheten

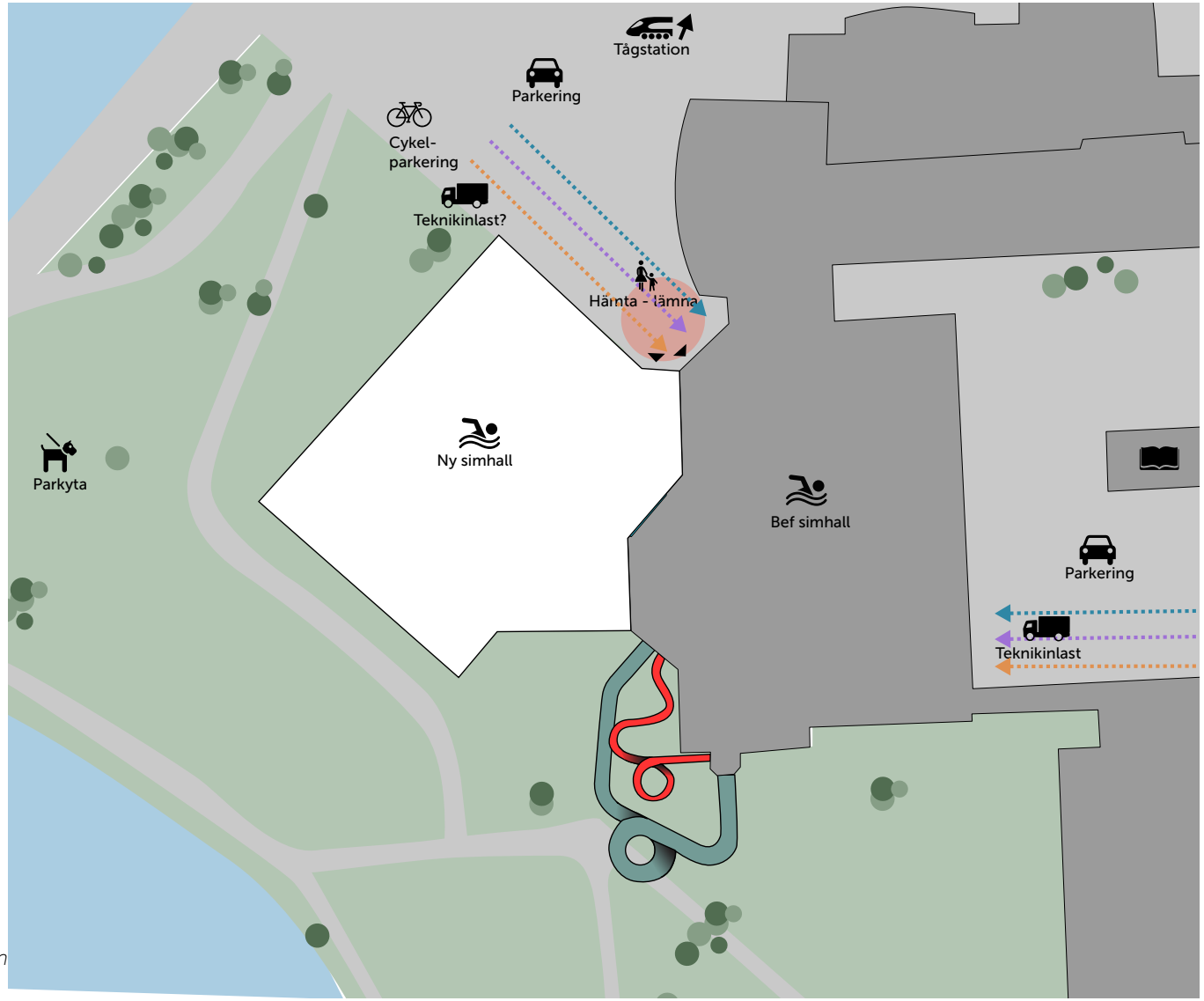
När man bygger till en befintlig simhall måste man utreda den befintliga anläggningens skick så att tillbyggnaden inte påverkar befintlig byggnad skadligt. Först och främst bör en betonganalys göras tillsammans med utredning av klimatskalets svagheter i tak och väggar.

Placeringen bygger ut i parkytan mellan Vattenpalatset och vattnet. Geotekniskt är det troligt svårhanterbar mark då området är uppbyggt av slaggprodukter från bygget av den närliggande marinan.

Tillgänglighet och säkerhet

Om man bygger till Vattenpalatset för att erbjuda innehållet i Kultur- och Fritidsförvaltningens funktionsbeskrivning så måste den befintliga anläggningen även renoveras och byggas om för att uppnå dagens mått på tillgänglighet och badsäkerhet. Utrymmen som berörs är:

- tillgängliga omklädningsrum
- nya tillgängliga RWC/HWC i omklädning men också i bassängrum
- tillräckliga säkerhetsavstånd mellan bassänger och avgränsande ytor som väggar eller murar

Illustrationsplan

FÖRSLAG

3. SOMMARANLÄGGNING BRÅLANDABADET

FÖRSLAG

3. SOMMARANLÄGGNING BRÅLANDABADET

Brålanda är en anläggning där många lär sig simma. Genom att riva befintlig omklädningsbyggnad och bygga nya omklädningsrum med duschar som är tillgängliga kan fler komma hit.

Vi föreslår att den befintliga barnpoolen rivs och ersätts istället med en spraypark. Det är en aktivitet som alla oavsett förutsättningar kan ta del av. De olika attraktionerna kan enkelt bytas ut för att skapa variation över tid.

Ny teknik och en ny kiosk föreslår vi ligger närmst byggnaden som personalen tillhandahåller.

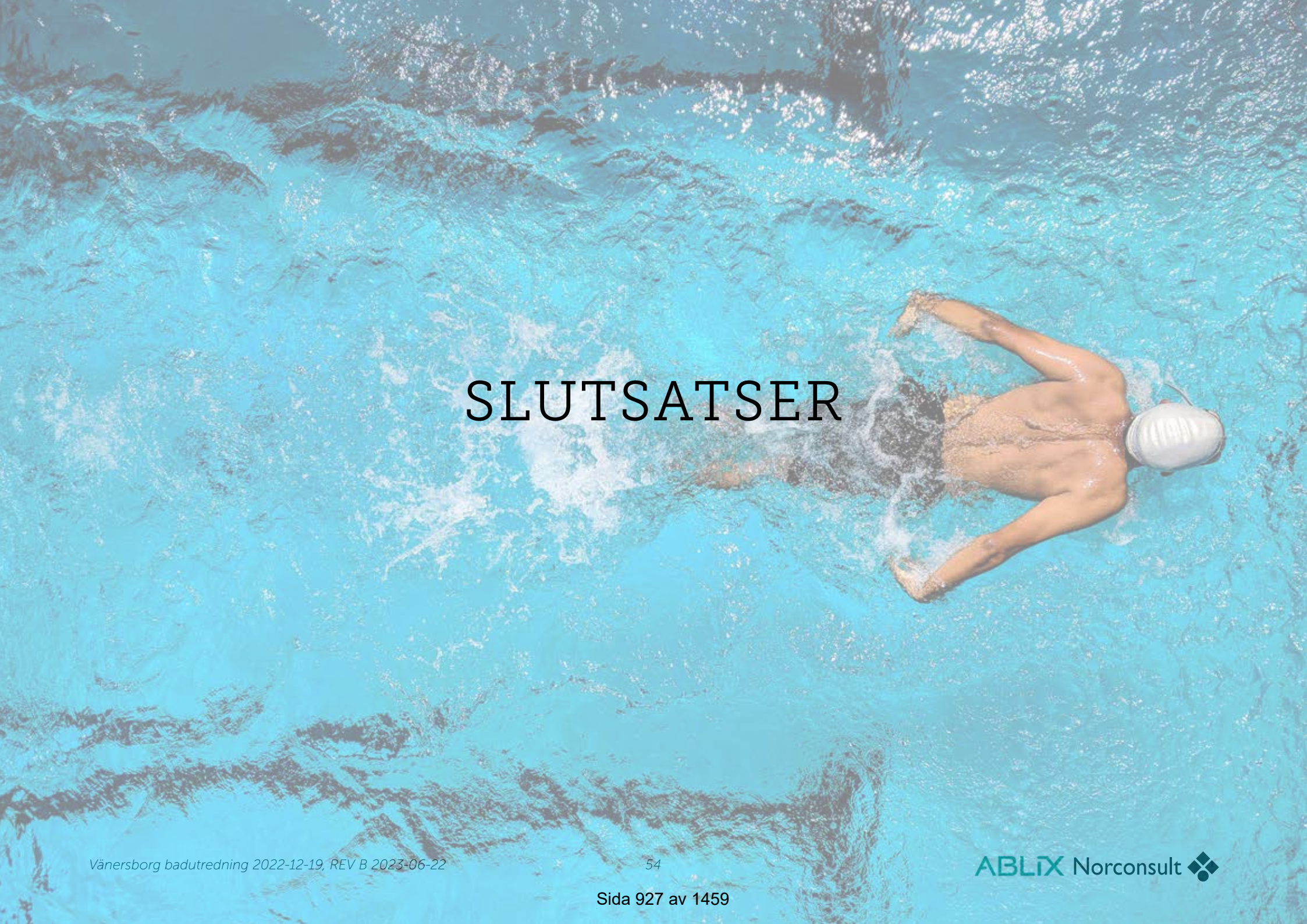
Brålandabadet blir då utvecklat som ett destinationsbad som kan fortsätta bedriva simskola.

Illustrationsplan

SLUTSATSER

EKONOMI INVESTERINGSKOSTNAD

Tabellen nedan redovisar investeringskostnad för tre olika alternativ:

- grundförslaget
- grundförslaget med redovisad option
- samt en utökad variant med familjebad på 500 m^2

I investeringskostnaden ingår endast fasta delar, så som golv, väggar, ytskick, skåp, startpallar mm. Lös inredning så som kassaparater, bottensugar mm ingår inte i denna kalyl

* Pris/m^2 är ett kvadratmeterpris som inte är anpassad till unika platsförutsättningar.

** I det sista alternativet har vi ökat kvadratmeterkostnaden eftersom familjebad ofta är lite mer komplicerade att bygga. I det här skedet blir kalkylen densamma oavsett vilken tomt man lägger att förlägga nybyggnationen.

Investeringskostnad ny anläggning.

Nybyggnad	Kvadratmeter	pris/m^2*	Totalt	x10% byggherre och oförutsett	Total investeringskostnad
Grundförslag	3970	52 000	206 440 000	20 644 000	**227 084 000**
Grundförslag med option	5090	52 000	264 680 000	26 468 000	**291 148 000**
Grundförslag med option och familjebad	5590	54 000**	301 860 000	30 186 000	**332 046 000**

EKONOMI PRISLISTA

Nedan redovisas ett förslag till prislista för det nya badet. I en anläggning med familjebad kan man ta ett högre pris för den extra upplevelsen. Dessa siffror ligger till grund för intäktskalkylerna.

Förslag prislista basanläggning.

Kategori	Enkel	12-kort	Årskort
Barn 3-11 år	50:-	500:-	900:-
Ungdom 12 - 17 år	70:-	700:-	1 100:-
Vuxna	90:-	900:-	1 900:-

Rabatter och erbjudanden tillkommer

Förslag prislista för familjebad.

Kategori	Enkel	12-kort	Årskort
Barn 3-11 år	50:-	500:-	900:-
Ungdom 12 - 17 år	70:-	700:-	1 100:-
Vuxna motionssim	90:-	900:-	1 900:-
Vuxna familjebad	110:-	1100 :-	2300:-

Rabatter och erbjudanden tillkommer

EKONOMI ÖPPETTIDER

Nedan redovisas ett förslag till öppettider för ny simhall i Vänersborg. Dessa siffror används för att beräkna personalbehovet för vidare driftskalkyler.

Förslag öppettider för ny simhall i Vänersborg.

Måndag	12.00 - 21.00
Tisdag	06.30 - 21.00
Onsdag	06.30 - 21.00
Torsdag	12.00 - 21.00
Fredag	06.30 - 21.00
Lördag	09.00 - 18.00
Söndag	09.00 - 18.00

EKONOMI INTÄKTER

Nedan redovisas hur intäkterna i en ny simhall varierar med innehållet som erbjuds.

Intäkter Grundförslag.

	Antal besök	Snittintäkt	Totalintäkt	Kommentarer
Aktiviteter	**21 000**	**50**	**1 050 000**	Snittintäkten bygger på en tänkt framtida prissättning, baserad på tidigare tabell.
Föreningar	5 000	30	150000	
Skola	10 000	30		Skolans simundervisning
Övriga aktiviteter	6 000	60		Andra simskolor, babysim, vattengymnastik mm.
Bad				
Badentréer	75 000	60	4 500 000	
Servering			100 000	Nettointäkt
Shop			100 000	Nettointäkt
Totalt	**96 000**		**5 900 000**	**Snittintäkt 61:-**

Intäkter Grundförslag med option

	Antal besök	Snittintäkt	Totalintäkt	Kommentarer
Aktiviteter	**21 000**	**50**	**1 050 000**	Snittintäkten bygger på en tänkt framtida prissättning, baserad på tidigare tabell.
Föreningar	5 000	30	150000	
Skola	10 000	30		Skolans simundervisning
Övriga aktiviteter	6 000	60		Andra simskolor, babysim, vattengymnastik mm.
Bad				
Badentréer	85 000	60	5 100 000	
Gym - Friskvård	20 000	80	1 600 000	
Servering			100 000	Nettointäkt
Shop			100 000	Nettointäkt
Totalt	**126 000**		**8 100 000**	**Snittintäkt 64:-**

Intäkter Grundförslag med option och familjebad

	Antal besök	Snittintäkt	Totalintäkt	Kommentarer
Aktiviteter	**31 000**	**50**	**1 550 000**	Snittintäkten bygger på en tänkt framtida prissättning, baserad på tidigare tabell.
Föreningar	7 000	30		
Skola	13 000	30		Skolans simundervisning
Övriga aktiviteter	11 000	60		Andra simskolor, babysim, vattengymnastik mm.
Bad				
Badentréer	135 000	70	9 450 000	Högre snittintäkt pga familjebad
Gym - Friskvård	20 000	80	1 600 000	
Servering			200 000	Nettointäkt
Shop			200 000	Nettointäkt
Totalt	**180 000**		**13 000 000**	**Snittintäkt 72:-**

EKONOMI NETTOKALKYL

Nedan redovisas hur nettokalkylerna per år ser ut för de olika förslagen.

Nettokalkyl Grundförslag.

Kategori	**Kostnad**		**Kommentar**
Kapitalkostnad (5%)	11 354 000		Investering: 227 084 000. Kapitalkostnad beräknas: 2% ränta, 3% Avskrivning (33 års avskrivning) 5% avskrivning/år Summan avser år 1.
Drift, (el, värme, vatten mm)	3 176 000		800 kr/m2 x m2 inklusive underhållskostnad, den summan är helt beroende på kommunens avtal för el, värme, kemikalier mm
Personal	4 400 000		8 st heltid (eller motsvarande). 25 000 skr/ månad+40% sociala avgifter så som semesterersättning, pension mm, ej OB-tillägg + chef och timanställda. Baserat på ett öppethållande på ca 80 tim/vecka
Övrigt	800 000		Förbrukningsmaterial, inköp servering och badshop, marknadsföring, licenser, serviceavtal mm. 200kr/m2
Totalkostnad/år	**19 730 000**		
Intäkter	**5 900 000**		Baserat på bifogad prislista. Snittintäkt 61:-
Nettokostnad/år	**13 830 000**		

Nettokalkyl Grundförslag med option

Kategori	**Kostnad**		**Kommentar**
Kapitalkostnad (5%)	14 557 000		Investering: 291 148 000. Kapitalkostnad beräknas: 2% ränta, 3% Avskrivning (33 års avskrivning) 5% avskrivning/år Summan avser år 1.
Drift, (el, värme, vatten mm)	4 072 000		800 kr/m2 x m2 inklusive underhållskostnad, den summan är helt beroende på kommunens avtal för el, värme, kemikalier mm
Personal	4 400 000		8 st heltid (eller motsvarande). 25 000 skr/ månad+40% sociala avgifter så som semesterersättning, pension mm, ej OB-tillägg + chef och timanställda. Baserat på ett öppethållande på ca 80 tim/vecka
Övrigt	800 000		Förbrukningsmaterial, inköp servering och badshop, marknadsföring, licenser, serviceavtal mm. 200kr/m2
Totalkostnad/år	**23 829 000**		
Intäkter	**8 100 000**		Baserat på bifogad prislista. Snittintäkt 64:-
Nettokostnad/år	**15 729 000**		

Nettokalkyl Grundförslag med option och familjebad

Kategori	**Kostnad**		**Kommentar**
Kapitalkostnad (5%)	16 602 000		Investering: 332 046 000. Kapitalkostnad beräknas: 2% ränta, 3% Avskrivning (33 års avskrivning) 5% avskrivning/år Summan avser år 1.
Drift, (el, värme, vatten mm)	4 472 000		800 kr/m2 x m2 inklusive underhållskostnad, den summan är helt beroende på kommunens avtal för el, värme, kemikalier mm
Personal	5 500 000		8 st heltid (eller motsvarande). 25 000 skr/ månad+40% sociala avgifter så som semesterersättning, pension mm, ej OB-tillägg + chef och timanställda. Baserat på ett öppethållande på ca 80 tim/vecka
Övrigt	1 000 000		Förbrukningsmaterial, inköp servering och badshop, marknadsföring, licenser, serviceavtal mm. 200kr/m2
Totalkostnad/år	**27 574 000**		
Intäkter	**13 000 000**		Baserat på bifogad prislista. Snittintäkt 72:-
Nettokostnad/år	**14 574 000**		

EKONOMI HYRESKOSTNAD VATTENPALATSET

SLUTSATSER

Nedan redovisas hur de föreslagna om- och tillbyggnadsförslagen skulle påverka kommunens hyreskostnad till Intea.

Siffrorna för investering har Norconsult kommit fram till tillsammans med Ablix och Inteas uppgift har varit att bedöma hyreskostnaden utifrån de investeringskostnaderna.

Hyreskostnaderna för Vattenpalatset är de indikativa värden Intea har delgett oss utifrån överenskomna investeringskostnader. Dessa siffror representerar den hyra Vänersborgs kommun behöver betala för att Intea skall driva ombyggd respektive tillbyggd badanläggning på samma sätt som tidigare.

Kostnader om- och tillbyggnad Vattenpalatset.

	Kvadratmeter	pris/m^2	Totalt	x10% byggherre och oförutsett	Total investeringskostnad
Ombyggnad			130 000 000	13 000 000	**143 000 000**
Tillbyggnad	2700	52 000	140 400 000	14 040 000	**154 440 000**
Total investeringskostnad					**297 440 000**

Hyreskostnader Vattenpalatset. (Kapitalkostnad, drift, mm)

	Hyreskostnad/år
Ombyggnad	7 200 000-11 500 000
Tillbyggnad	+11 500 000
Hyreskostnad ombyggnad+tillbyggnad	**18 700 000-23 000 000**

Ett hyreskontrakt kan inte skrivas på längre än 25 år, men för att få jämförbara siffror med angivna kalkyler för investeringar i en ny simhall är årskostnaden omräknad till en avskrivningstakt på 33 år. I praktiken kommer det innebära att årskostnaden i vekligheten kommer vara högre, men å andra sidan färdigbetalt efter 25 år.

Siffrorna för ombyggnadsdelen har ett spann då det idag inte är fullt utrett vilka delar som kanske inte skall belasta kommunen i form av ”nödvändigt” underhåll av fastigheten. Dessa delar får bli en förhandlingsfråga vid kontraktsskrivning.

TÄNKBARA SCENARIER

Utredningen visar att Vänersborgs kommun har två framtida huvudspår att ta ställning till:

1. Utveckla och bygga till Vattenpalatset.

2. Bygga en ny simhall på annan plats.

Utifrån dessa huvudspår kan ett antal mer eller mindre realistiska scenarier utveckla sig. En del av scenarierna kan dessutom innebära en blandning av de två huvudspåren.

Samtliga scenarier har för- och nackdelar samt inbyggda osäkerhetsfaktorer som måste fortsätta utredas och klargöras innan slutliga beslut fattas.

Utveckla och bygga till Vattenpalatset

Att utveckla och bygga till Vattenpalatset är en vid första anblicken enkel lösning. Anläggningen är väletablerad och välskött och ett populärt besöksmål redan idag.

Den stora nackdelen är att kommunen inte äger anläggningen och därmed inte har 100% påverkansbarhet på innehåll och drift.

Innehållsmässigt behöver kommunen bevaka att man i Inteas föreslagna om- och tillbyggnad säkerställer det framtida behov som man fastställt.

På driftssidan bör man i ett framtida hyresavtal noga bevaka att anläggningen i framtiden uppfyller de krav och normer som gäller kring bland annat tillgänglighet.
På uppsidan finns att kommunen skriver ett hyreskontrakt och har en given utgift man kan budgetera med under lång tid framöver.
Det är viktigt att det på ett tidigt stadium utförs undersökningar som visar huruvida det är realistiskt att göra en så stor tillbyggnad med hänsyn till rådande läge vid vattnet och grundförhållanden på platsen.

Bygga ny simhall

Att bygga en helt ny simhall ger kommunen alla möjligheter att skapa en anläggning som är optimerad för de uppställda behoven, men kommunens möjlighet att påverka framtiden för Vattenpalatset blir väldigt låg i detta fall. Särskilt som det nuvarande avtalet går ut 2025.

Eftersom Vänersborgs kommun inte äger Vattenpalatset måste kommunen också kalkylera med en risk att den befintliga verksamheten på Vattenpalatset inte finns kvar i framtiden.

Alla dessa osäkerhetsfaktorer ger ett antal möjliga underscenarier att ta ställning till.

Ny simhall plus bibehållen verksamhet i Vattenpalatset

En ny simhall likt grundförslaget eller grundförslaget med option uppförs. Samtidigt skrivs ett nytt kontrakt med Intea om att de skall driva verksamheten vidare på Vattenpalatset. Ombyggnadsinvesteringar kommer krävas på Vattenpalatset för att anläggningen skall uppnå modern standard, tillgänglighet och eventuellt modernisera utbudet. Utbudsmässigt är förmodligen detta alternativ det mest heltäckande, men kommunen landar i förmodat ökade hyreskostnader på Vattenpalatset samtidigt som man tar på sig en kostnad för den nya anläggningen.

Intea har initialt ställt sig tveksamma till en sådan lösning.

SLUTSATSER

Ny simhall med eller utan familjebad plus nedlagd verksamhet i Vattenpalatset

I det fall Vattenpalatsets verksamhet inte fortsätter att drivas måste kommunen trygga sitt behov fullt ut i sin nybyggnation.

Det uppställda behovet och redovisat grundförslag utgår från att Vattenpalatset har kvar sin del av simskola och motionssim. Dessa 30 000 besök måste om Vattenpalatset inte finns kvar ombesörjas i en ny anläggning och den kan komma att behöva dimensioneras upp i förhållande till grundförslaget, möjligtvis med ytterligare en multibassäng och utökad omklädning. Faktorer som kommer att driva upp kalkylerna som är redovisade i utredningen.

En tänkbar lösning kan i det fallet också vara att inte göra alla investeringar på en gång utan vid uppförandet av grundförslaget förbereda för eventuella framtida utbyggnader.
Kommunen behöver också ta ställning till vad man gör med funktionen familjebad. I dag sker 70 000 årsbesök till Vattenpalatsets familjebad. Då det är en funktion som en kommun inte är skyldig att tillhandahålla måste man inte ersätta funktionen i en ny anläggning och nya fina anläggningar kommer finnas att besöka både i Uddevalla och Trollhättan. Samtidigt är det en service som tillhandahållits till kommuninvånarna under de senaste 25-30 åren och den totala upplevelsen för Vänersborgsborna kommer bli att den kommunala servicen blir sämre.

Att fullt ut ersätta Vattenpalatsets familjebad kan komma att bli kostsamt, inte minst i ett investeringsskede, men en lite mindre familjebadsanläggning i anslutning till övriga funktioner i en ny simhall kan på driftskalkylen vara ekonomiskt gynnsamt vilket redovisade kalkyler visar. Detta tack vare att man ökar intäkterna med ökat antal besök och möjlighet att ta bättre betalt av besökarna.

ÅTGÄRDER I NÄRTID

Om Vänersborgs kommun väljer att bygga en ny simhall är vår bedömning att det från färdiga kommunala beslut och start av upphandling fram till färdig simhall tar minst tre år. En ren utförandeentreprenad tar förmodligen ett par månader längre tid, medans en samverkansentreprenad är den upphandlingsform som går fortast.

Väljer man istället att utveckla Vattenpalatset kommer förmodligen entreprenaden delas in i etapper där man gör tillbyggnaden först, med bibehållen verksamhet i befintliga delar. I etapp två utförs ombyggnationerna i mindre delar så att så lite av verksamheten påverkas som möjligt. Rimligt är att den nya delen kan tas i bruk minst två år efter start av upphandling och att resterande delar pågår i ytterligare ett år.

Under dessa perioder är det viktigt att Vänersborgs kommun tillser att Hallevi kan fortsätta vara i drift. Detta kommer innebära att ett antal nödvändiga åtgärder behöver utföras, till exempel lagning av liningen i bassängen och en översyn av ventilationssystemet. Viktigt blir också att ha kontinuerliga kontroller på hur nuvarande problempunkter utvecklas så att de inte förvärras och blir akuta.

Även om vi idag inte ser det som särskilt troligt bör Vänersborgs kommun ha en plan för att Hallevi måste akutstängas för gott. Vattenpalatset kan i det värsta fallet ta emot simskolor och skolsim, men inte föreningarna. De alternativ som i det läget finns för föreningarna är att hyra en tillfällig simbassäng alternativt att hyra in sin verksamhet i anläggningar i grannkommunerna. Båda lösningarna är förenat med höga kostnader och besvär för föreningsmedlemmarna varför huvudspåret borde vara att utföra de åtgärder som krävs för att hålla Hallevi vid liv fram tills nytt alternativ finns på plats.

DRIFTSFORMER

Väljer kommunen att bygga en ny simhall behöver man ta ställning till hur verksamheten i den nya simhallen skall drivas. Tre stycken olika möjligheter finns.

Alt A - Bygga, äga och driva den nya anläggningen i kommunal regi.

Väljer kommunen detta alternativ råder kommunen självständigt över hela processen både vid uppförande och vid den fortsatta driften.

Detta alternativ kräver rätt kompetens inom kommunen såväl i byggprocessen som i verksamhet och teknisk drift samt att man dessutom avsätter tillräckliga resurser under hela uppförandeprocessen.

Att bygga och driva badet i egen regi är den vanligaste formen. Badhusen i Stockholms stad är exempel på detta. I närområdet drivs Älvhögsborg i Trollhättan och baden i Uddevalla i kommunal regi.

I detta alternativ står kommunen för hela affärsrisken, såväl för byggnation som för verksamhetsdriften.

SLUTSATSER

Alt B - Bygga och äga i kommunal regi och lägga ut verksamhetsdriften i privat regi. Det är dessutom möjligt att separera på teknisk drift och verksamhetsdrift.

Väljer kommunen detta alternativ, att bygga och äga i kommunal regi och sedan lägga ut driften i privat regi, är det viktigt att man tydligt redovisar förutsättningarna för operatören i förfrågningsunderlaget. Det kan gälla antalet timmar som skall ställas till förfogande för t ex skolornas simundervisning. Även föreningslivets tillgänglighet till anläggning bör tydliggöras samt vilka som har rätt att bedriva tex babysim, minisim, simskolor, vattenaerobics mm. Detta bör klargöras redan i förfrågningsunderlaget.

Om det rör sig om en ny anläggning är det vanligt att operatören handlas upp tidigt i processen så att den kan påverka vissa delar av den slutliga utformningen.

Detta alternativ ger troligen flera tänkbara driftsoperatörer vid en upphandling än vid en OPS-upphandling.Viktigt att ställa krav på kompetens och erfarenhet av simhallsdrift. I detta alternativ tar kommunen risken för byggnationen och byggkostnaderna medan operatören har affärsrisken för intäkter och driftskostnader

Cirka 40 anläggningar i landet ligger idag ute på extern operatör. I ”närområdet” finns Kungsbacka och Varbergs nya anläggningar som valt att upphandla extern operatör för verksamhetsdriften.

Det finns idag ca 3 – 4 företag som arbetar med att driva badanläggningar i privat regi. De största är Be Fair, Medley och Actic.

Alt C - OPS - att både bygga, äga och driva anläggningen i privat regi

Väljer man att både bygga och driva anläggningen i privat regi (OPS - Offentlig Privat Samverkan), krävs mindre insatser av kommunen och man kan dra full fördel av den privata entreprenörens vilja att anpassa anläggningen till att driva den så kommersiellt som möjligt.

Upphandlingen startar ofta i form av en konkurrenspräglad dialog. Den totala tiden vid genomförda OPS-upphandlingar har varit cirka 5 år från första förfrågningsunderlaget till färdig anläggning.

Antalet aktörer på marknaden har ökat markant på senare tid. Hemtag, Kunskapsporten, Nrep/Altura och SBB är exempel på företag som hittills visat intresse för denna lösning. En annan aktör; Be Fair tillsammans med Serneke, lämnade också anbud på Nacka kommuns förfrågan för ny badanläggning i Saltsjöbaden under slutet av 2017. Den lösningen ansågs vara för dyr och kommunen gick vidare med annat upplägg.

Det är även viktigt att ta reda på vilka mervärden som leverantören erbjuder. Normalt löper avtalstiden på 30 år, med en klausul om återköp. Ofta handlar frågorna om finansieringen. För Järfällabadet, som upphandlat Tagehus för uppdraget, har Järfälla kommun lämnat en kommunal borgen för 80 % av investeringen.

Det är väsentligt att kommunen noga specificerar vad leverantören ska tillhandahålla i form av bad- och simfunktioner mm och att det finns avstämningspunkter med jämna mellanrum under avtalsperioden. Denna driftsform motsvarar dagens hyresavtal med Intea.

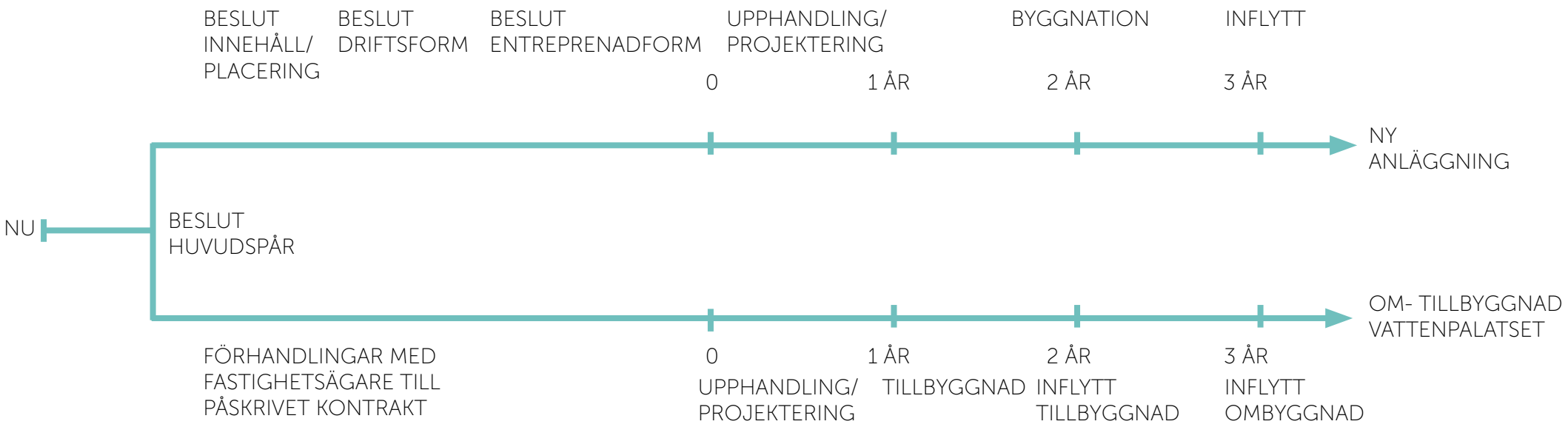

TIDSAXEL

Nedan redovisas en tänkt tidsaxel för de båda huvudspåren, Ny anläggning kontra Om- tillbyggnad av Vattenpalatset samt de beslut som måste fattas innan en upphandling kan påbörjas.

SLUTSATSER

Viktigt är också att utreda och säkerställa alla förhållanden som kan påverka genomförbarheten av byggnationerna, så som markförhållanden och nya detaljplaner.

PM

Lena Tegenfeldt
Anna Svensson
Sofia Bråberg

Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter? Perspektiv från skola, förening och bolag

Perspektiv Skola

Sammanfattning

Fem grundskolor har påverkats av Hallevibadets stängning: Mariedalskolan, Tärnanskolan, Rånnum skola, Mulltorp skola och Granås skola. För Granås skola, Rånnum skola och Mulltorp skola krävs resor på annat sätt då Hallevibadet har stängts. Mariedalskolan och Tärnanskolan har lika nära till Vattenpalatset.

Barn- och utbildningsförvaltningen kan se att stängningen har påverkat ovan nämnda skolors möjlighet att undervisa i idrott och hälsa negativt, både planeringsmässigt samt kvalitativt och ekonomiskt. För övriga skolor i centrum har trycket på Vattenpalatset inneburit att man inte fått tid för simning i den utsträckning man önskat/behövt. Man upplever dock att Vattenpalatset gjort sitt bästa för att tillgodose behoven.

Lärare och rektorer har inkommit med svar på frågorna nedan:

- *Hur har simundervisningen fungerat ur skolornas perspektiv? Planeringsmässigt, kvalitativt och ekonomiskt?*
- *Har ni mottagit kritik, ros eller synpunkter under den här tiden som kan härledas till beslutet om Hallevi som kan vara viktiga att beakta.*

Hur simundervisningen fungerat ur skolornas perspektiv

Planeringsmässig påverkan:
Planeringsmässigt och organiseringsmässigt har det tagit mer tid i anspråk. Simskoletider och tider för skolans egen simundervisning var mer tillgängliga på Hallevi. Innan stängningen var det mer flexibelt och således var det lättare att planera och organisera för simundervisning.

Kvalitativ och ekonomisk påverkan:
Skolor som tidigare kunnat gå till och från Hallevibadet beskriver en negativ kvalitativ påverkan på undervisningen, då verksamhet idag behöver bedrivas på Vänerparken i stället för på skolan. Tidigare kunde man gå tillbaka till skolan med eleverna när den ena simgruppen var klar. Nu måste man stanna

kvar i Vattenpalatsets lokaler och där sker undervisning i en korridor, i väntan på att övriga grupper ska bli klar med sin simning.

Kvalitativt har det blivit sämre eftersom den grunda bassängen och 25-metersbassängen på Hallevi gav goda möjligheter att anpassa undervisningen på ett tryggt och effektivt sätt. Här kunde alla barn utveckla vattenvana och simkunnighet på ett lustfyllt och säkert sätt. Hallevi hade dessutom 6 banor i 25-metersbassängen så att många elever kunde mängdträna samtidigt.

Skolorna lyfter säkerhetsaspekten som man menar blivit sämre genom att det på Vattenpalatset finns flera in- och utgångar vid bassängen samt lekattraktioner som distraherar och som eleverna gärna vill smita i väg till. Man saknar den grunda bassängen på Hallevi där de yngre och icke simkunniga eleverna kunde känna sig trygga och som personal hade man på Hallevi god översikt över de två bassängerna. Likaså hade man bättre uppsikt vid omklädning och dusch på Hallevibadet. Man saknar således att ha en träningsbassäng (25 meter) och en grund bassäng på ett och samma område som är överblickbart.

Lärare upplever att det är svårare att bedriva den simundervisning som förväntas enligt läroplanen (Lgr22) eftersom det finns få tider på Vattenpalatset. Kostnaderna för simundervisning har ökat markant för de skolor som tidigare kunde gå till Hallevibadet men som nu behöver beställa bussar.

Det billigare bassängpriset på Hallevibadet gjorde att skolorna kunde använda bassängen vid fler tillfällen inom budget. Skolor utanför Vargöns område kunde också fylla bussar med flera grupper där en grupp i taget fick simundervisning medan övriga undervisades i annat. Detta fungerade bra eftersom det vid Hallevibadet fanns goda möjligheter till detta (fotbollsplan, skog och lekplats nära badet). Genom att kunna fylla bussar, var busskostnaderna förr också lägre för skolor utanför Vargön.

Kritik, ros eller synpunkter som kan härledas till beslutet om Hallevi som kan vara viktiga att beakta
Har ni mottagit kritik, ros eller synpunkter under den här tiden som kan härledas till beslutet om Hallevi som kan vara viktiga att beakta?

- Det har märkts bland våra elever att de privata simskolorna som bedrevs på Hallevi har lagt ner, då barnen inte går på simskola längre och simkunnigheten har blivit lägre.

- Vissa barn åker till badhus, badsemestrar – eller till stranden med familjen. Det finns dock många barn som aldrig kommer till vatten förutom vid skolsim. Det är oerhört viktigt att skolan har möjlighet att kompensera för detta och ge alla barn möjligheten att utveckla vattenvana, badvett och simkunnighet.

//

Kultur och Fritid/Simföreningens perspektiv

Övergripande kommentar från kultur- och fritidsförvaltningen
I processen inför Hallevibadets stängning, påpekade förvaltningen vikten av att föreningen tog kontakt med grannkommuner och Vattenpalatset för att finna möjliga tider. Föreningen var väldigt sen med att kontakta både Vattenpalatset och Älvhögsborg. Det gjorde att det fick få och dåliga tider från början då schema och tider redan var lagda. KFN har samverkansavtal med Trollhättan rörande alla idrottsanläggningar som innebär att föreningar i en av kommunerna ska kunna nyttja anläggning i den andra kommunen till samma taxa som kommunegen förening.

Föreningens synpunkter
Hur har er verksamhet påverkats under den tid som Hallevibadet har varit stängt?

- I stora drag så har vår verksamhet minskat i antalet utövare men ökat stort i lokalhyror. Vi bedriver nästan all vår verksamhet på Vattenpalatset men kompletterar med utomhusbassängen i Trollhättan.
Vi har svårt att nå ut till nya simmare/simskoleelever då många liksom ni inte vet att vi fortsatt bedriver verksamhet. Från början fick vi väldigt få timmar i bassäng då vi fick boka bassängen 9h/vecka, 3 banor för våra tränings/tävlingsgrupper mot tidigare 17h/vecka 6 banor inklusive träningsbassäng så antalet ban timmar gick från 102h/vecka till 27h//vecka. Det som inte har ändrats är kostnaden som är fördubblad, idag 400kr/h 3 banor mot 407kr/h för 6 banor inklusive träningsbassäng.

För simskolan så har vi fått hyra rehab på Vattenpalatset där vi idag enbart kan ha en grupp/h mot tidigare 6 grupper/h. Detta har medfört att vi behöver boka fler timmar för färre grupper än tidigare vilket ger färre barn. Kostnaden för att boka en timma för oss ligger på ca 480kr/h där vi tidigare hade en kostnad på 407kr/h

Vi kan inte längre arrangera vår tävling Älgadoppet som genererar ca 80-100 kkr i intäkt varje år.

Hur har ni bedrivit en verksamhet, jag vet att ni varit i Vattenpalatset men har ni även varit på andra ställen?
- Se ovan

Hur ser det ut med medlemsantalet/aktiva för er nu, har det förändrats?
- Verksamheten i antalet utövare har halverats både på träning/tävling och simskolan

Hur tycker ni att det fungerar för er?

- Vi har i år budgeterat med en förlust på 170 000 kr vilket ni förstår att det kan vi inte fortsätta att göra, normalt så har vi en omsättning på 700-900 kkr.

Har ni en lösning som är där ni kan bedriva er verksamhet på ett bra sätt?
- Nej!!! Vi är i ett äventyrsbad och inte i en simhall. Vattentemperaturen ligger strax över 29 grader (max för träning/tävling är 28 grader). Det finns ingen klocka så vi har behövt köpa in igen. Inga startpallar, inga bra fästen för ryggsimslinor, bassängen är för kort, vi kan inte arrangera vår egna tävling, etc.
För simskoleundervisningen i rehabbassängen är det också för varmt i vattnet.
//

Vattenpalatsets perspektiv

Simklubben
Föreningen har kunnat fortsätta sin verksamhet hos oss. De erbjuder simträning för både barn och vuxna i vår motionsbassäng. Under helgerna håller de även simskola i vårt varmbad.
Vi har under året som gått utökat simklubbens träningstider för att möta behovet. I höst kommer vi även kunna erbjuda föreningen tillgång till ett kansli i våra lokaler, vilket underlättar deras administration.
Det Vattenpalatset inte kan erbjuda simklubben är möjligheten att hålla egna tävlingar då bassängen har för få banor.
Under det gånga året har simklubben debiterats ett timpris i vår motionsbassäng som är likställt med det som debiterats på Hallevibadet. Detta kommer att behöva ses över.
Sammanfattningsvis har deras verksamhet kunnat fungera relativt väl. Samarbetet med simklubben fungerar bra, och vi har en löpande dialog.

Simundervisning för Skolorna
Simundervisningen har fungerat bra utifrån Vattenpalatsets perspektiv, och vi har klarat av att ta emot alla skolgrupper som önskat plats. Det har inneburit en del justeringar i vår planering, bland annat att vi nu öppnar senare två dagar i veckan för att ge skolorna mer bassängtillgång. Kvalitetsmässigt har vi fått positiv respons från skolorna, och ekonomiskt har vi sett en ökning i intäkterna med cirka 250 000 kronor inom simskoleområdet.
Vattenpalatset har hanterat det ökade trycket som uppstått till följd av Hallevibadets stängning relativt väl. Efterfrågan på simskolor har ökat med cirka 50% för läsåret 23/24, och bokningarna av simbanor för skolsim har ökat med cirka 30%. Vi har lyckats möta alla förfrågningar och har inte behövt tacka nej till några grupper.
Detta har dock krävt viss omplanering, såsom justeringar av öppettider och anställning av ytterligare personal för att hantera det ökade trycket. På så sätt har vi både kunnat hålla en hög kvalitet och samtidigt möta de ökade volymerna.

Sammanfattning
Vi har fått positiv feedback från både skolor och simklubbar för vår förmåga att möta den ökade efterfrågan. Några skolor har uttryckt tacksamhet för att vi lyckats tillgodose deras behov utan att behöva göra större kompromisser kring tider eller kvalitet. Vi har inte mottagit någon direkt kritik som kan kopplas till beslutet om stängning av Hallevibadet.
Sammantaget har Vattenpalatset klarat av den ökade efterfrågan och de utmaningar som uppstått till följd av Hallevibadets stängning.
//

§ 83

Remissvar på strategi för kommunens bad- och simanläggningar

SBN 2025/153

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt bilagt yrkande om remissvar på strategi för kommunens bad- och simanläggningar.

Bilaga

Yrkande – Remissvar på strategi för kommunens bad- och

simanläggningar

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2026-04-20 § 84 (KS 2025/127) att remittera ärendet om strategi för kommunens bad- och simhallsanläggningar, i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Samhällsbyggnadsnämnden har tidigare yttrat sig i ärendet, 2025-06-12 § 89 (SBN 2025/153) där nämnden ställde sig positiv till Kommunstyrelseförvaltningens förslag.

I aktuell återremiss har inga förändringar skett i sak och därmed bedömer förvaltningen att inget ytterligare yttrande krävs av samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom kommunstyrelseförvaltningens förslag till strategi för kommunens bad- och simanläggningar.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-06-02
- Beslut KSAU 2026-04-20 Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Socialnämnden - Beslut om yttrande avseende remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse Strategi för kommunens bad och simanläggningar, daterad 2026-04-15
- Kommunstyrelseförvaltningens rapport Nuläges- och behovsanalys – Kommunens badanläggningar, daterad 2019-12-18
- Vänersborg Badutredning reviderad 2023-06-22
- Byggnadsnämnden - Beslut om remissvar för långsiktig strategi för kommunens simhallar

- Kultur - och fritidsnämnden - Godkännande av yttrande angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar
- Samhällsbyggnadsnämnden - Beslut om remissvar för långsiktig strategi för kommunens simhallar 2025-06-12 §89 (SBN 2025/153)
- Vattenpalatset Vänersparken AB – Yttrande över remiss Strategisk inriktning för simbassängsverksamhet samt samlad drift
- PM - Sammanställning bad 2025-03-03
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden – Beslut om svar på remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar
- Delegeringsbeslut Kommunstyrelsen 2025-05-02
- PM Vattenpalatset 2025-04-14
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden - Svar på remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar på fastigheten
- Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter 241017
- PM Utredningar om kommunens bad och simhallar 2025-04-30
- Remmissmissiv 2025-04-28
- Barn och utbildningsnämnden - Beslut om svar på remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar
- PM Vattenpalatset utökning 2025-04-22

Samhällsbyggnadsnämndens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Utskickat förslag till beslut är följande: ”Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom Kommunstyrelseförvaltningens förslag till strategi för kommunens bad- och simhallsanläggningar.”

Hans-Peter Nielsen (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt bilagt yrkande.

Kristina Östergren (S), Tor Wendel (M), Tomas Öberg (C), Göran Nilsson (SD), Margareta Olsson (M), Leif Höglund (S), James Bucci (V), Håkan Skött (S), Torbjörn Moqvist (SD) och Thomas Larsson (MBP) yrkar bifall till Hans-Peter Nielsens (KD) förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande redovisar att det finns ett förslag till beslut, nämligen Hans-Peter Nielsens (KD) yrkande.

Ordförande frågar om samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt Hans-Peter Nielsens (KD) förslag till beslut, och finner genom acklamation att nämnden bifaller förslaget.

Sändlista

Handläggare för ärendet
Förvaltningschef samhällsbyggnadsförvaltningen
Verksamhetschef fastighet och service
Kommunstyrelsen

Yrkande – Remissvar på strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt ansvar för den långsiktiga planeringen av kommunens byggda miljö, investeringar, lokalisering och driftsekonomi. För att strategin ska kunna fungera som ett styrdokument även för nämndens fortsatta arbete yrkar jag att följande punkter beaktas innan strategin antas:

1. Ett tydligt övergripande mål om att säkerställa simkunnighet för barn och unga, i enlighet med skollagens krav, så att nämndens planering av anläggningar utgår från kommunens lagstadgade ansvar.
2. En beskrivning av föreningslivets och den organiserade simidrottens behov, som underlag för dimensionering, funktioner och kapacitetsplanering i framtida anläggningar.
3. Kriterier för lokalisering av framtida bad- och simanläggningar, såsom tillgänglighet, kollektivtrafik, närhet, befolkningsunderlag och möjlig samordning med andra kommunala funktioner. Dessa kriterier behövs för att nämnden ska kunna göra transparenta och långsiktigt hållbara avvägningar.
4. En tydlig ambitionsnivå och funktionsinriktning för kommunens badhus, så att nämnden kan planera för rätt typ av anläggningar (undervisning, rehab, motion, rekreation, sport, föreningsliv) och undvika framtida kapacitetsbrister.
5. En prioriteringsordning vid kapacitetskonflikter, som vägledning för framtida investeringsbeslut och dimensionering:
    1. Simkunnighet
    2. Sport- och föreningsliv
    3. Allmänhet
    4. Rehab
    5. Övrigt
6. En inriktning som visar samarbetsvilja med grannkommuner, särskilt i frågor som rör simkunnighet, föreningsverksamhet och rekreation, för att möjliggöra kostnadseffektiva och regionalt samordnade lösningar.
7. Att strategin beaktar driftsekonomi, energiprestanda och möjligheter till samlokalisering med andra energikrävande anläggningar, såsom ishall eller arena, för att uppnå effektiv resursanvändning, robust tekniklösning och lägre långsiktiga kostnader.

8. Att strategin inkluderar miljö- och hållbarhetsaspekter, såsom materialval, vattenanvändning och livscykelkostnader, så att framtida anläggningar planeras och byggs med långsiktig resurseffektivitet och minskad miljöbelastning.

Dessa kompletteringar behövs för att strategin ska ge Samhällsbyggnadsnämnden ett tillräckligt tydligt planeringsunderlag och kunna fungera som ett styrdokument som ger vägledning inför kommande beslut om investeringar, lokalisering och anläggningsutveckling.

Fyra partier ställer sig bakom yrkandet

KD, S, C och MP

§ 80

Remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar

SOC 2025/134

Beslut

Socialnämnden beslutar att avlämna följande yttrande:
För att strategin ska kunna tjäna som styrdokument och ge vägledning vid kommande beslut behöver den kompletteras med följande punkter:

1. Ett tydligt övergripande mål om att säkerställa simkunnighet bland alla kommuninvånare.
2. En beskrivning av behov och krav utifrån olika grupper: barn och unga, äldre, funktionshindrade, föreningsliv, simidrottare, motionssimmare etc.
3. Kriterier för lokalisering av framtida bad- och simanläggningar, såsom tillgänglighet till lokaler, tillgång på kollektivtrafik, närhet och befolkningsunderlag.
4. En tydlig ambitionsnivå och funktionsinriktning för kommunens badhus (undervisning, rehab, motion, rekreation, sport, föreningsliv).
5. En prioriteringsordning vid kapacitetskonflikter
6. En beskrivning av möjligheter till samverkan med grannkommun(-er), såväl för simkunnighet som föreningsverksamhet och rekreation.

Reservationer

Lena Mjörnell (SD) och Jennifer Strand (SD) lämnade skriftlig reservation enligt följande; Vi reserverar sig till förmån till förvaltningens förslag till beslut då det förslag som nu gick igenom faktiskt kan betinga en kostnad. Där har inte socialnämnden rätt att besluta för Kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2026-04-20 remitterat ärende gällande Strategi för kommunens bad- och simanläggningar i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Socialnämnden har 2025-06-12 yttrat sig gällande den långsiktiga strategin för kommunens simhallar, där nämnden bl.a. ställde sig bakom förslaget att driften av kommunens bad- och simhallar samlas under Vattenpalatsets ansvar, för att nå en bättre samordning och effektivitet.

Därefter har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram ett förslag till kommunstyrelsen i januari 2026 för en strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallar.

Kommunstyrelsen återremitterade ärendet och ett styrande dokument motsvarande en strategi för kommunens bad- och simhallar är nu framarbetat.

Strategin omfattar övergripande mål, strategiska perspektiv och prioriterade målgrupper och inriktningar. Strategin är mycket kort och översiktlig, varför det är svårt att inkomma med några egentliga synpunkter på förslaget. Socialnämnden förutsätter att det som tidigare har framförts i utredningen kommer att beaktas i det framtida arbetet för drift, förvaltning och utveckling utifrån olika målgruppers behov.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-05-27
- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut 2026-04-20, § 84
- Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Socialnämndens beslut 2025-06-12, § 64 med tillhörande yttrande

Socialnämndens behandling under sammanträdet

Utskickat förslag inför sammanträdet:

Socialnämnden har inga synpunkter på Strategi för kommunens bad- och simanläggningar.

Förslag till beslut på sammanträdet

Magnus Ekström (KD) yrkar enligt följande;
Socialnämnden avlämnar följande yttrande:

För att strategin ska kunna tjäna som styrdokument och ge vägledning vid kommande beslut behöver den kompletteras med följande punkter:

1. *Ett tydligt övergripande mål om att säkerställa simkunnighet bland alla kommuninvånare.*
2. *En beskrivning av behov och krav utifrån olika grupper: barn och unga, äldre, funktionshindrade, föreningsliv, simidrottare, motionssimmare etc.*
3. *Kriterier för lokalisering av framtida bad- och simanläggningar, såsom tillgänglighet till lokaler, tillgång på kollektivtrafik, närhet och befolkningsunderlag.*
4. *En tydlig ambitionsnivå och funktionsinriktning för kommunens badhus (undervisning, rehab, motion, rekreation, sport, föreningsliv).*
5. *En prioriteringsordning vid kapacitetskonflikter*
6. *En beskrivning av möjligheter till samverkan med grannkommun(-er), såväl för simkunnighet som föreningsverksamhet och rekreation.*

Jag yrkar på att ovanstående ersätter förvaltningens beslutsförslag i ärendet.

Ordförande yrkar bifall till Ekströms förslag.

Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan besluta enligt Ekströms förslag och finner att nämnden beslutar så.

Omröstning begärs.

Ordförande föreslår följande omröstningsordning, som godkänns av socialnämnden. Ja-röst för bifall till Ekströms förslag. Nej-röst för avslag av Ekströms förslag.

Omröstning

Namn	Ja	Nej	Avstår
Magnus Ekström (KD)	X		
Robin Skenhede (M)	X		
Jennifer Strand (SD)		X	
Eva Boden-Johansson (MBP)	X		
Kenneth Borgmalm (S)	X		
Johan Olsson (V)	X		
Reidar Eriksson (S)	X		
Lena Mjörnell (SD)		X	
Eva Andersen (S)	X		
Göran Svensson (MBP)	X		
Daniel Tesfay (C)	X		
Robin Danielsson (M)	X		
Dan Nyberg (S)	X		

Med 11 ja-röster mot 2 nej-röster samt 0-avstår beslutar socialnämnden i enlighet med Ekströms förslag.

Lena Mjörnell (SD) och Jennifer Strand (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunstyrelsen

2026-05-27

Dnr: SOC 2025/134

Handläggare
Anne Elfving
anne.elfving@vanersborg.se
0521-72 17 56

Mottagare
Socialnämnden

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Förslag till beslut

Socialnämnden har inga synpunkter på Strategi för kommunens bad- och simanläggningar.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2026-04-20 remitterat ärende gällande Strategi för kommunens bad- och simanläggningar i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Socialnämnden har 2025-06-12 yttrat sig gällande den långsiktiga strategin för kommunens simhallar, där nämnden bl.a. ställde sig bakom förslaget att driften av kommunens bad- och simhallar samlas under Vattenpalatsets ansvar, för att nå en bättre samordning och effektivitet.

Därefter har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram ett förslag till kommunstyrelsen i januari 2026 för en strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallar. Kommunstyrelsen återremitterade ärendet och ett styrande dokument motsvarande en strategi för kommunens bad- och simhallar är nu framarbetat.

Strategin omfattar övergripande mål, strategiska perspektiv och prioriterade målgrupper och inriktningar. Strategin är mycket kort och översiktlig, varför det är svårt att inkomma med några egentliga synpunkter på förslaget. Socialnämnden förutsätter att det som tidigare har framförts i utredningen kommer att beaktas i det framtida arbetet för drift, förvaltning och utveckling utifrån olika målgruppers behov.

Underlag

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut 2026-04-20, § 84

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Socialnämndens beslut 2025-06-12, § 64 med tillhörande yttrande

Karin Hallberg
Förvaltningschef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunstyrelsen

§ 49

Svar på remiss gällande Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

BUTN 2026/87

Beslut

Barn- och Utbildningsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen arbetsutskott att strategi för kommunens bad- och simanläggningar ska kompletteras med följande punkter innan strategin antas:

1. Ett tydligt övergripande mål om att säkerställa simkunnighet för barn och unga, i enlighet med skollagens krav.
2. Kriterier för lokalisering av framtida bad- och simanläggningar, såsom tillgänglighet, kollektivtrafik, närhet och befolkningsunderlag.
3. En tydlig ambitionsnivå och funktionsinriktning för kommunens badhus (undervisning, rehab, motion, rekreation, sport, föreningsliv).
4. En prioriteringsordning vid kapacitetskonflikter, exempelvis:
   1) Uppnå simkunnighet bland alla kommuninvånare
   2) Sport- och föreningsliv
   3) Allmänhet
   4) Rehab
   5) Övrigt
5. En inriktning som visar samarbetsvilja med grannkommuner, både för simkunnighet, föreningsverksamhet, rekreation.
6. Till de olika strategiska perspektiven läggs Miljöpåverkan (i enlighet med motionens [2015/99] skrivelse).

Dessa kompletteringar behövs för att strategin ska fungera som ett styrdokument och ge vägledning inför kommande beslut.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har tidigare yttrat sig i ärendet. Då inget nytt tillkommit till ärendet som i sak förändrar något för barn- och utbildningsnämndens verksamheter föreslår förvaltningen att barn- och utbildningsnämnden hänvisar till tidigare yttrande, daterat 2025-05-15.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-13.
- Yttrande gällande långsiktig strategi för kommunens simhallar, daterat 2025-05-15. Dnr BUTN 2025/73 hid 2025.927.

Barn- och utbildningsnämnden s behandling under sammanträdet

Tor Wendel (M) yrkar:

Barn- och Utbildningsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen arbetsutskott att strategi för kommunens bad- och simanläggningar ska kompletteras med följande punkter innan strategin antas:

1. Ett tydligt övergripande mål om att säkerställa simkunnighet för barn och unga, i enlighet med skollagens krav.
2. Kriterier för lokalisering av framtida bad- och simanläggningar, såsom tillgänglighet, kollektivtrafik, närhet och befolkningsunderlag.
3. En tydlig ambitionsnivå och funktionsinriktning för kommunens badhus (undervisning, rehab, motion, rekreation, sport, föreningsliv).
4. En prioriteringsordning vid kapacitetskonflikter, exempelvis:
   1) Uppnå simkunnighet bland alla kommuninvånare
   2) Sport- och föreningsliv
   3) Allmänhet
   4) Rehab
   5) Övrigt
5. En inriktning som visar samarbetsvilja med grannkommuner, både för simkunnighet, föreningsverksamhet, rekreation.
6. Till de olika strategiska perspektiven läggs Miljöpåverkan (i enlighet med motionens [2015/99] skrivelse).

Dessa kompletteringar behövs för att strategin ska fungera som ett styrdokument och ge vägledning inför kommande beslut.

Bifallsyrkande

Följande yrkar bifall till Tor Wendels (M) yrkande:
Bo Carlsson (C), Gunnar Henriksson (L), Christin Slättmyr (S), Göran Nilsson (SD), Ida Bunæs (S), Stefan Kärvling (V), Eva Andersen (S), Juhani Lämsä (SD), Elisabeth Johansson (KD), Johan Aghem (M).

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandet från Tor Wendel (M) under proposition, och finner att nämnden beslutar enligt förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Utvecklingsledare, barn- och utbildningsförvaltningen
Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen

Vänersborgs kommun
Barn- och utbildningsnämnden

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-05-13

Dnr: BUTN 2026/87

Handläggare
Per Hasselberg
E-post per.hasselberg@vanersborg.se
Tel. 0521-72 10 84

Mottagare
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Svar på remiss gällande Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden har inget ytterligare att tillägga gällande Strategi för kommunens bad- och simanläggningar och hänvisar till tidigare insänt yttrande, daterat 2025-05-15.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har tidigare yttrat sig i ärendet. Då inget nytt tillkommit till ärendet som i sak förändrar något för barn- och utbildningsnämndens verksamheter hänvisar barn- och utbildningsnämnden till tidigare yttrande, daterat 2025-05-15.

Underlag

Beslut kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-04-20 Strategi för kommunens bad- och simanläggningar, dnr KS 2025/127

Tjänsteskrivelse Strategi för kommunens bad- och simanläggningar, dnr KS 2025/127

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar, dnr KS 2025/127

Bilaga

Yttrande gällande långsiktig strategi för kommunens simhallar, dnr BUTN 2025/73.

Sändlista

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Utvecklingsledare, barn- och utbildningsförvaltningen
Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen

§ 48

Remissvar på strategi för kommunens bad- och simanläggningar

KUFRN 2025/77

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att strategi för kommunens bad- och simanläggningar ses över och att följande punkter beaktas innan strategin antas:

1. Ett tydligt övergripande mål om att säkerställa simkunnighet för barn och unga, i enlighet med skollagens krav.

2. En beskrivning av föreningslivets och den organiserade simidrottens behov och krav.

3. Kriterier för lokalisering av framtida bad- och simanläggningar, såsom tillgänglighet, kollektivtrafik, närhet och befolkningsunderlag.

4. En tydlig ambitionsnivå och funktionsinriktning för kommunens badhus (undervisning, rehab, motion, rekreation, sport, föreningsliv).

5. En prioriteringsordning vid kapacitetskonflikter, exempelvis:

1) Uppnå simkunnighet bland alla kommuninvånare
2) Sport- och föreningsliv
3) Allmänhet
4) Rehab
5) Övrigt

6.En inriktning som visar samarbetsvilja med grannkommuner, både för simkunnighet, föreningsverksamhet, rekreation.

Dessa kompletteringar behövs för att strategin ska fungera som ett styrdokument och ge vägledning inför kommande beslut. ”

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2026-04-20 § 84 (KS 2025/127) att remittera ärendet om strategi för kommunens bad- och simanläggningar, i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Kultur- och fritidsnämnden har tidigare yttrat sig i ärendet 2025-09-23 § 74 (KUFRN 2025/77) där nämnden ställde sig positiv till Kommunstyrelseförvaltningens förslag.

I aktuell återremiss har inga förändringar skett i sak och därmed bedömer förvaltningen att inget ytterligare yttrande krävs av kultur- och fritidsnämnden.

Förvaltningen föreslår att kultur- och fritidsnämnden ställer sig bakom Kommunstyrelsförvaltningens förslag till strategi för kommunens bad- och simanläggningar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Remissvar på strategi för kommunens bad- och simanläggningar, 2026-05-04
- Delegeringsbeslut Remiss avseende strategi för kommunens simhallar
- KSAU beslut 2026-04-20 § 84 Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- KS tjänsteskrivelse 2026-04-15 Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- KFN beslut 2025-09-23 § 74 Godkännande av yttrande angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar
- Yttrande på remiss angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar
- Godkännande av yttrande angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar
- Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Kultur- och fritidsnämndens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Helge Kneese (KD) yrkar:

”Jag yrkar att strategi för kommunens bad- och simanläggningar ses över och att följande punkter beaktas innan strategin antas:

1. Ett tydligt övergripande mål om att säkerställa simkunnighet för barn och unga, i enlighet med skollagens krav.

2. En beskrivning av föreningslivets och den organiserade simidrottens behov och krav.

3. Kriterier för lokalisering av framtida bad- och simanläggningar, såsom tillgänglighet, kollektivtrafik, närhet och befolkningsunderlag.

4. En tydlig ambitionsnivå och funktionsinriktning för kommunens badhus (undervisning, rehab, motion, rekreation, sport, föreningsliv).

5. En prioriteringsordning vid kapacitetskonflikter, exempelvis:

1) Uppnå simkunnighet bland alla kommuninvånare
2) Sport- och föreningsliv
3) Allmänhet

4) Rehab
5) Övrigt

6.En inriktning som visar samarbetsvilja med grannkommuner, både för simkunnighet, föreningsverksamhet, rekreation.

Dessa kompletteringar behövs för att strategin ska fungera som ett styrdokument och ge vägledning inför kommande beslut. ”

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att det finns två förslag till beslut nämligen förvaltningens förslag till beslut och Helge Kneeses (KD) yrkande.

Ordföranden ställer de två förslagen emot varandra och finner genom acklamation att kultur- och fritidsnämnden beslutar att bifalla Helge Kneeses (KD) yrkande.

Sändlista

Kommunstyrelsen

2026-05-04

Dnr: KUFRN 2025/77

Handläggare
Anna Svensson
anna.svensson@vanersborg.se
0521-72 14 30

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Remissvar på strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig bakom Kommunstyrelseförvaltningens förslag till strategi för kommunens bad- och simanläggningar.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2026-04-20 § 84 (KS 2025/127) att remittera ärendet om strategi för kommunens bad- och simanläggningar, i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Kultur- och fritidsnämnden har tidigare yttrat sig i ärendet 2025-09-23 § 74 (KUFRN 2025/77) där nämnden ställde sig positiv till Kommunstyrelseförvaltningens förslag.

I aktuell återremiss har inga förändringar skett i sak och därmed bedömer förvaltningen att inget ytterligare yttrande krävs av kultur- och fritidsnämnden.

Förvaltningen föreslår att kultur- och fritidsnämnden ställer sig bakom Kommunstyrelsförvaltningens förslag till strategi för kommunens bad- och simanläggningar.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen.

Underlag

Delegeringsbeslut Remiss avseende strategi för kommunens simhallar

KSAU beslut 2026-04-20 § 84 Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

KS tjänsteskrivelse 2026-04-15 Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

KFN beslut 2025-09-23 § 74 Godkännande av yttrande angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar

Yttrande på remiss angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar

Godkännande av yttrande angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar

Anna Svensson
Förvaltningschef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunstyrelsen

§ 84

Strategi för kommunens bad- och simanläggningar

KS 2025/127

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterar ärendet i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen återremitterade ärendet, 2026-01-28, § 22 för framtagande av ett styrande dokument som motsvarar en strategi enligt riktlinjen för styrande dokument.

Ärendet initierades genom att kommunfullmäktige den 2015-12-19, § 182, beslutade att bifalla en motion och uppdra åt kommunstyrelsen, i samverkan med berörda nämnder, att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar i enlighet med motionens intentioner. Uppdraget startades 2018 och under tiden har förutsättningar och utredningsdirektiv justerats.

I *PM – Bad och sim*, 2025-04-30, sammanfattas i kronologisk ordning de utredningar och beslut kopplat till uppdraget att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar. Utifrån sammanställningen föreslås det att den strategiska inriktningen för kommunens bad- och simanläggningar för kommande 20-årsperiod ska vara att bibehålla och utveckla simbassängsverksamhet vid två utbudspunkter, Vattenpalatsets anläggning vid Vänerparken sam Brålandabadet. Ett annat förslag som framgick i rapporten var att fortsatt utreda möjligheterna för Vattenpalatset Vänerparken AB att överta driften av Brålandabadet. Förslagen skickades ut på remiss. Av de nämnder och Vattenpalatset som inkommit med yttranden ställer sig flertalet bakom förslagen som framgick i remissmissiven 2025-04-28, med undantag för samhällsbyggnadsnämnden. Med remissen som underlag, togs ett förslag fram till kommunstyrelsen i januari 2026 för en strategisk inriktning för kommunens bad- och simanläggningar. Kommunstyrelsen återremitterade ärendet och ett styrande dokument motsvarande en strategi för kommunens bad – och simanläggningar är nu framarbetat.

Beslutsunderlag

- Strategi för kommunens bad – och simanläggningar
- Strategi för kommunens bad- och simanläggningar
- Vänersborg Badutredning reviderad 2023-06-22
- Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter 241017
- Remiss avseende strategi för kommunens simhallar
- Remmissmissiv 2025-04-28

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden - Svar på remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar på fastigheten
- Barn och utbildlningsnämnden - Beslut om svar på remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar
- Vattenpalatset Vänersparken AB - Yttrande över remiss: Strategisk inriktning för simbassängsverksamhet samt samlad drift
- Socialnämnden - Beslut om yttrande avseende remiss om långsiktig strategi för kommunens simhallar
- Samhällsbyggnadsnämnden - Beslut om remissvar för långsiktig strategi för kommunens simhallar
- Byggnadsnämnden - Beslut om remissvar för långsiktig strategi för kommunens simhallar
- Kultur - och fritidsnämnden - Godkännande av yttrande angående strategisk inriktning för kommunens bad- och simhallsanläggningar
- PM Vattenpalatset 2025-04-14
- PM Utredningar om kommunens bad och simhallar 2025-04-30
- PM Vattenpalatset utökning 2025-04-22
- PM - Sammanställning bad 2025-03-03
- Rapport - Behovs och nulägesanalys - Kommunens badanläggningar - Slutversion

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut var att

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta Strategi för kommunens bad- och simanläggningar enligt bilaga.
2. Kommunfullmäktige uppdrar kommunstyrelsen att i dialog med Vattenpalatset Vänerparken AB ta fram förslag om förlängt hyresavtal med fastighetsägaren, med option om tilläggsavtal avseende tillbyggnad av en 25-metersbassäng med åtta banor.
3. Kommunfullmäktige uppdrar kommunstyrelsen att fortsatt utreda möjligheten för Vattenpalatset Vänerparken AB att överta driften av Brålandabadet.
4. Kommunfullmäktige beslutar att uppdraget enligt beslut i kommunfullmäktige 2015-12-19, § 182, om att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar är avslutat.

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade att ärendet remitteras i syfte att inhämta de berörda nämndernas synpunkter. I detta instämde Mathias Olsson (SD) och Niklas Claesson (M).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag och Lena Eckerbom Wendels (M) yrkande. Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat enligt Lena Eckerbom Wendels (M) yrkande.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Barn- och utbildningsnämnden
Byggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden

PM Vattenpalatset

2025-04-14

INTEA.

1 Bakgrund

Vänersborgs kommun utreder hur de kan erbjuda badverksamhet till kommunens invånare. Som en del av den utredningen har Intea ombetts att utreda möjligheterna om att fortsätta bedriva badverksamhet och eventuellt utöka befintlig badverksamhet inom Vattenpalatset på Vänerparken. Detta PM är en sammanfattning av ett erbjudande att förhyra lokalerna ytterligare en hyresperiod samt möjligheten att utöka badanläggningen.

2 Nuläge

Befintliga hyresavtal

Vänersborgs kommun har idag hyresavtal med Vänerparken Förvaltning KB (Intea) som avser lokalerna för Vattenpalatset. Hyresavtalen löper till 2030-06-30.

Befintligt badhus

Befintligt badhus består av ändamålsenliga lokaler med äventyrsbad, 25-meters bassäng, bassäng för varmbad/rehab, relaxavdelning, omklädningsrum och tillhörande personalutrymmen och kontor.

Befintligt skick

Intea har låtit Sweco utföra en statusbesiktning avseende badhusets tekniska skick. Rapporten visar på att med vissa åtgärder har badhuset en lång kvarstående livslängd innan den tekniska livslängden är uppnådd. Vanliga problem i badanläggningar, så som kondens i tak- och väggkonstruktioner, bedöms som små. Vidare har de platsgjutna betongkonstruktionerna klarat sig bra under åren, tack vare intakta tätskikt, vilket är en förutsättning för bibehållen ekonomisk och teknisk livslängd. De befintliga bassängerna bedöms därmed med mindre omfattande åtgärder ha en lång kvarstående livslängd. De åtgärder som behöver genomföras för en förlängd teknisk livstid är bland annat renovering av klimatskalet, byte av invändiga ytskikt och tätskikt samt vissa åtgärder på betongkonstruktionen.

Intea har inom sitt förvaltningsuppdrag påbörjat utvalda betongåtgärder samt planerat för ett takbyte under året.

3 Förlängning av befintliga hyresavtal

Intea föreslår att tillsammans med kommunen teckna ett tilläggsavtal till befintliga hyresavtal med upp till 20 år från 2025. Ingen förändring sker av övriga hyresvillkor. I tilläggsavtalet kommer även en option på en utbyggnad av anläggningen att finnas.

Option tillbyggnad

Befintliga lokaler saknar en 25-meters bassäng godkänd för tävlingsverksamhet. För att ge Vänersborgs kommun fortsatt möjlighet att utveckla badverksamheten under kommande hyresperiod erbjuder Intea en option i tilläggsavtalet om en tillbyggnad. Med optionen kan kommunen tillföra en 25-meters bassäng med åtta banor som ger möjlighet till utökad simverksamhet. Optionen kan avropas under hela hyresperioden.

Intea har gjort en visualisering över möjlig utformning utifrån kommunens genomförda badutredning, se bilaga 1, samt tagit fram en grov kostnadsuppskattning för en tillbyggnad

på cirka 2 700 kvm. Den grova kostnadsuppskattningen för tillbyggnaden uppgår cirka 150 mkr exkl byggherrekostnad, vid värdetidpunkt februari 2025. Kostnadsbedömningen tar inte hänsyn till markundersökningar och myndighetskrav.

Baserat på den grova kostnadskalkylen bedöms en indikativ årshyra till 12,8 mkr i 2025 års nivå. Vid ett eventuellt avrop av optionen görs en mer ingående kostnadskalkyl och hyresberäkning innan ett tilläggsavtal ingås.

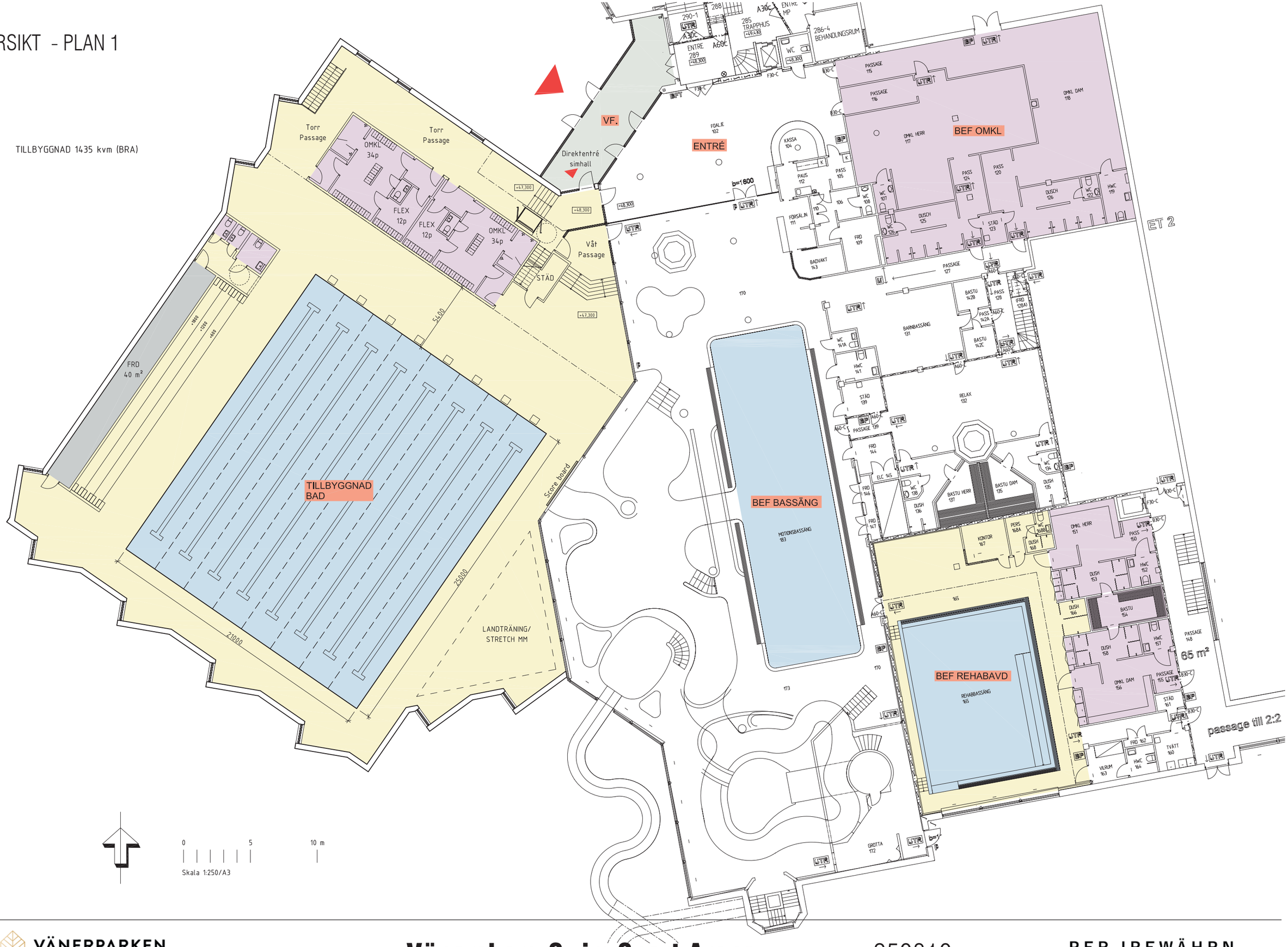
Bilaga 1 – Idéskiss Vänersborg Swim Sport Arena (2025-03-10)

Peter Jacobsson
Chef affärsutveckling och projekt, Intea Fastigheter AB

VÄNERSBORG SWIM SPORT ARENA

ÖVERSIKT - PLAN 1

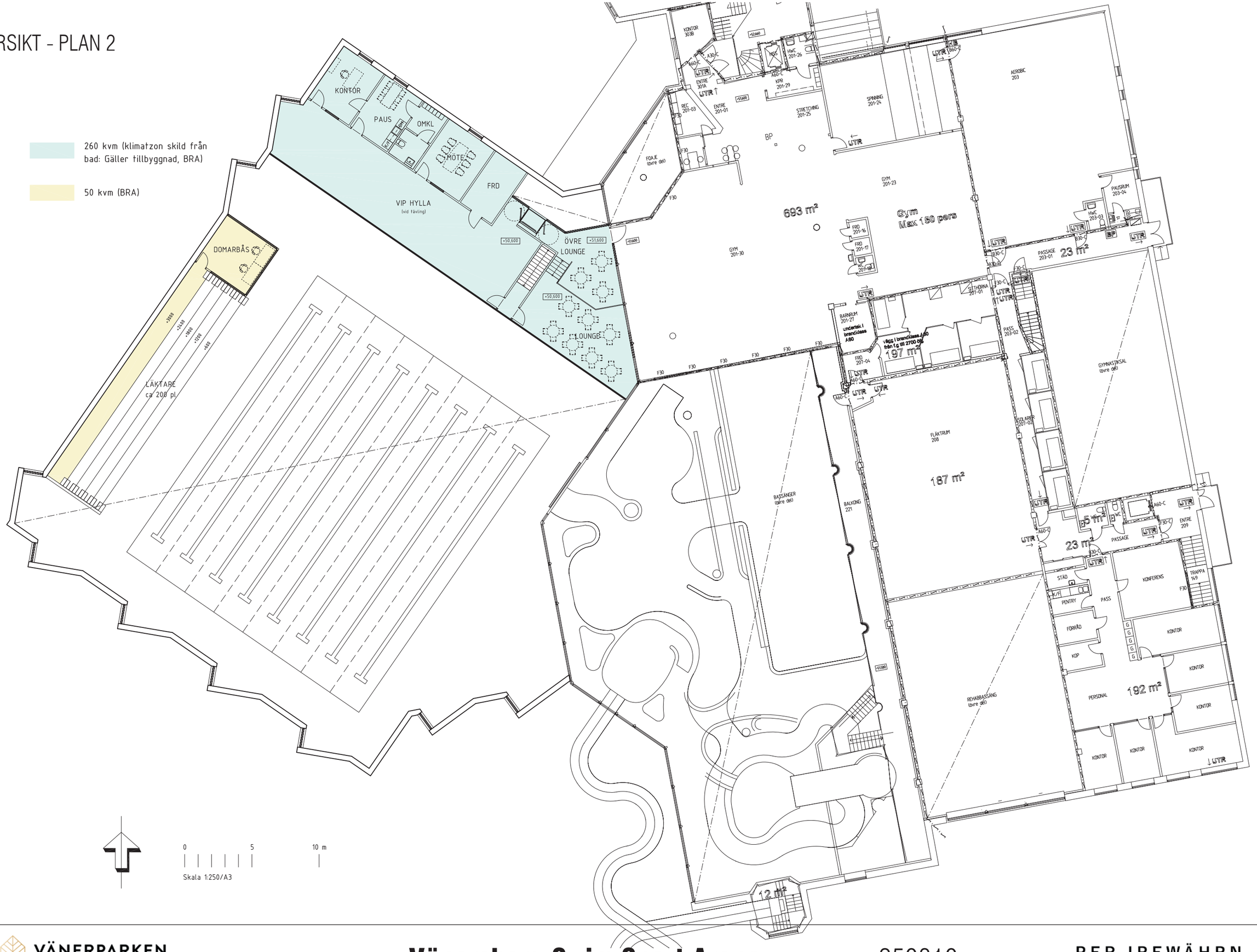
TILLBYGGNAD 1435 kvm (BRA)

ÖVERSIKT - PLAN 2

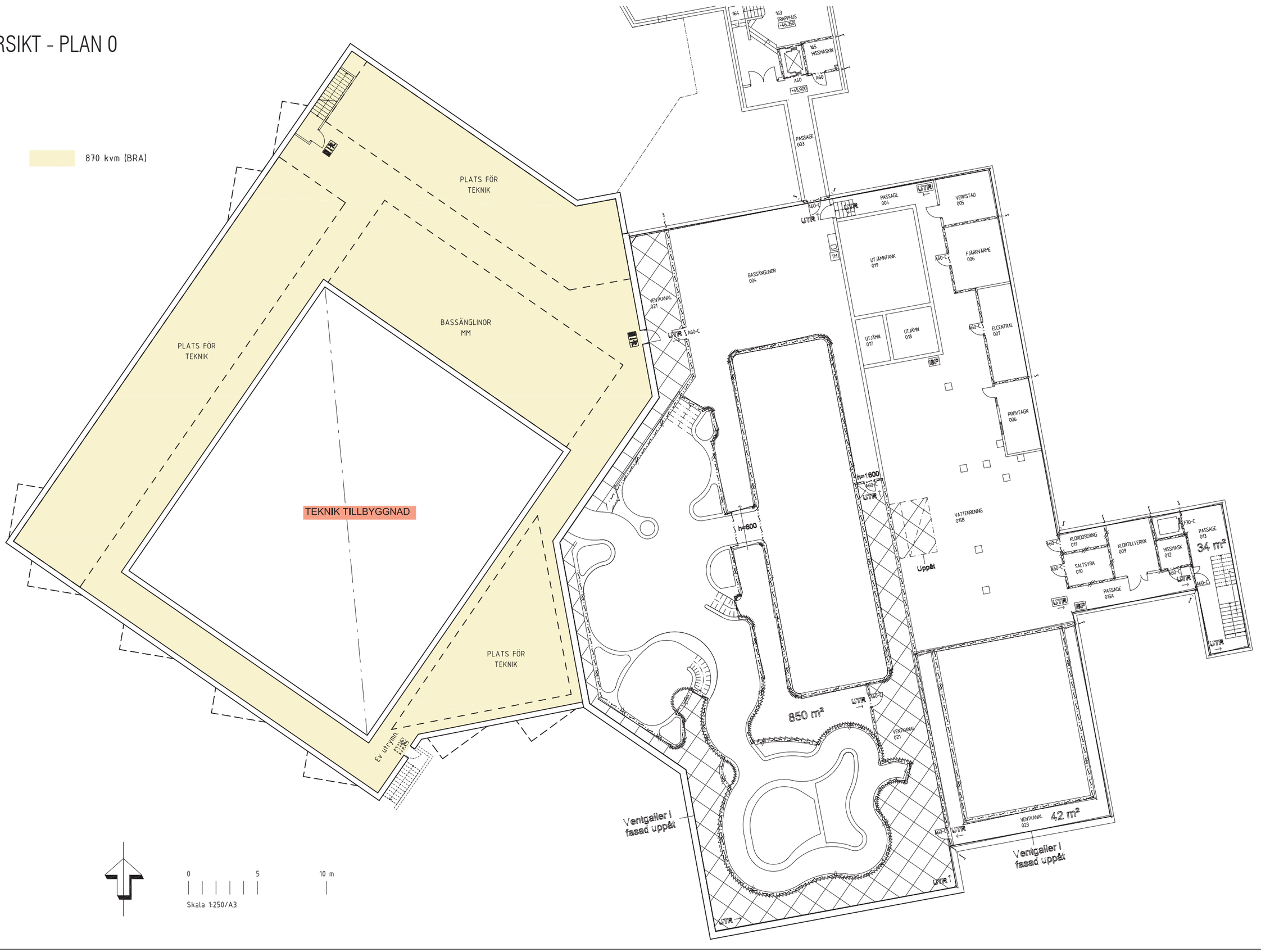
260 kvm (klimatzon skild från bad: Gäller tillbyggnad, BRA)

50 kvm (BRA)

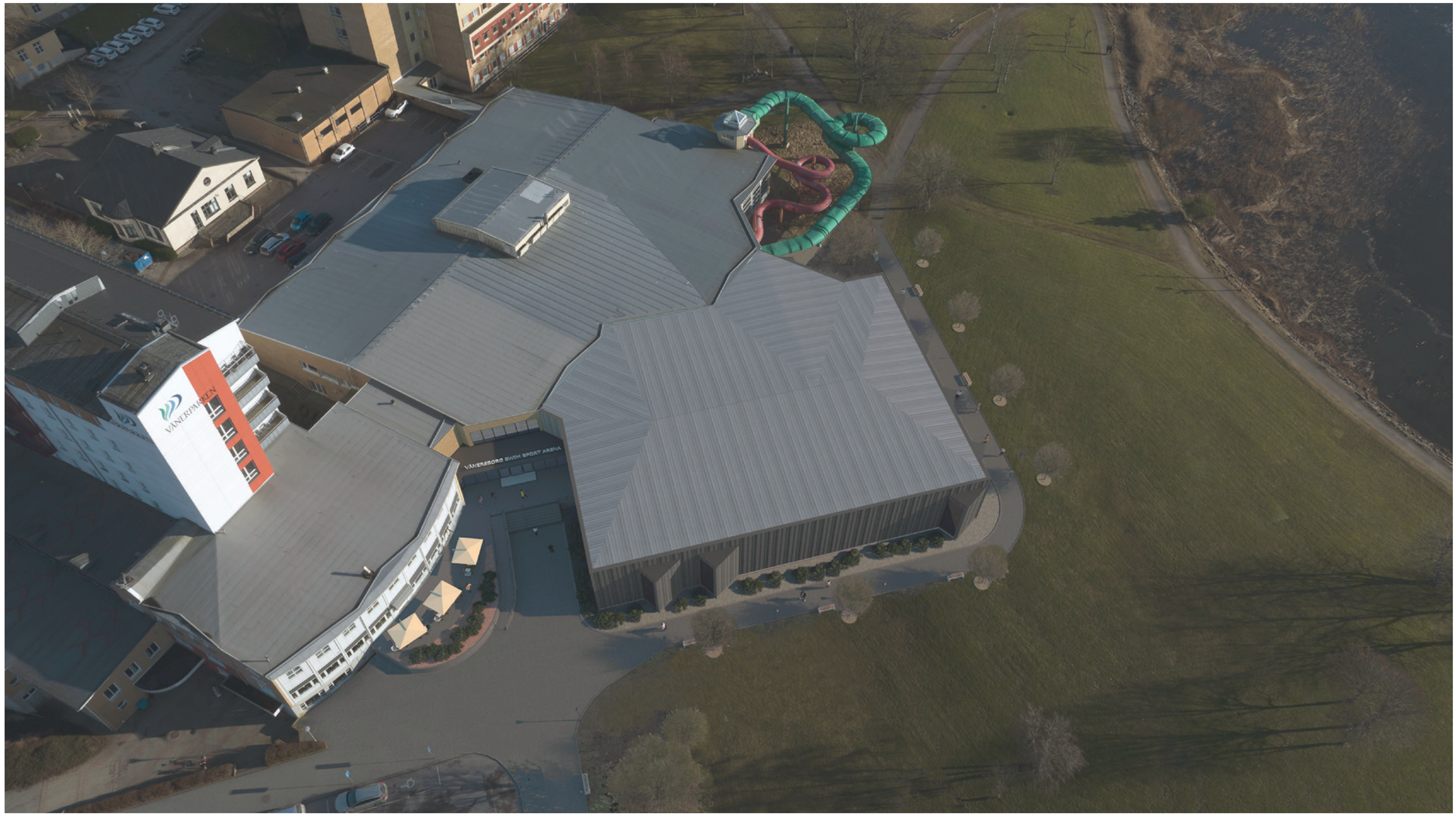

ÖVERSIKT - PLAN 0

870 kvm (BRA)

EXTERIÖR VY - ÖVERSIKT

EXTERIÖR VY

INTERIÖR VY

INTERIÖR VY

INTERIÖR VY

PM – Bad och sim

En sammanfattning i kronologisk ordning av utredningar och beslut gällande uppdraget att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar

2025-04-30

Innehållsförteckning

1 Inledning **2**
2 Från start till idag **2**
2.1 Nuläges och behovsanalys 2
2.2 Workshopresultat från Kommunstyrelsen 4
2.3 Utredning och förslag till ny simanläggning 4
2.4 Vattenpalatsets tekniska skick 6
3 Ändrade förutsättningar **6**
3.1 Hallevibadets stängning och påverkan därav 7
3.2 Utbud i grannkommuner 7
4 Slutsatser **8**

Bilageförteckning

1 Inledning

Kommunfullmäktige beslutade 2015-12-19, §182 att bifalla en motion och uppdra åt Kommunstyrelsen, i samverkan med berörda nämnder, att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar i enlighet med motionens intentioner. En projektgrupp bildades och uppdraget startades upp med en nuläges- och behovsanalys med samordningsansvar av kommunstyrelseförvaltningen.

Utredningsarbetet, som har pågått sedan 2018, har pågått längs en slingring väg. Vissa förtydliganden och tillägg har tillkommit utefter vägs gång under såväl beredning som i samband med politiska delavrapporteringar.

Detta PM är en sammanfattning i kronologisk ordning av olika utredningsunderlags slutsatser och beslut/protokoll (ca 250 sidor). Syftet med PM:et är att ge en överskådlig bild över den långa processen samt att slutligen summera en utredningsslutsats som ska kunna ligga till grund för vidare politiskt beslut.

Sammanfattat underlag åtfinns i bilagor. I texten finns hänvisning till beslutsinstanser och diarienummer för ytterligare fördjupning.

2 Från start till idag

Avsnittet sammanfattar olika väsentliga utredningsdelar från utredningsstart fram till idag samt dess slutsatser ur protokoll och eventuella tilläggsuppdrag i beslut med bäring på huvuduppdraget att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar.

2.1 Nuläges- och behovsanalys

- 2018 startade utredningsuppdraget med att en Nuläges- och behovsanalys skulle tas fram. På grund av personalomsättning i projektgruppen pausades uppdraget.
- 2019 görs ett omtag med ny uppstart.
- Hösten 2020 förtydligades uppdraget av kommundirektören i samråd med kommunstyrelsens presidium, vilket innebar att utgångspunkt i behovsanalysen skulle baseras på kommunstorlek, utgå från parametrar som målgrupper, tillgänglighet och ekonomi samt visa på alternativa vägval framåt.
- Våren 2021 Rapporten Nuläges- och behovsanalys – Kommunens badanläggningar är klar
- 21-05-17 behandlar KSAU ärende. Återremiss, då ärendet behöver beredas ytterligare i form av en workshop med de förtroendevalda.

Sammanfattning (protokoll 21-05-17) av rapporten Nuläges- och behovsanalys, 2019-12-18

Utredningen beskriver ett nuläge (2021) utifrån att det i Vänersborg finns tre olika badanläggningar med olika förutsättningar och inriktning, som bedrivs på tre olika sätt och som ska tillgodose behoven hos tre olika målgrupper; skola, allmänhet och föreningar. Utomhusbadet Brålandabadet arrenderas av en privat entreprenör. Den inbyggda utomhusbassängen Hallevibadet drivs av Kultur- och fritidsförvaltningen. Det privata äventyrsbadet Vattenpalatset arrenderas av det kommunala bolaget Vattenpalatset Vänerparken AB och agerar enligt ägardirektiv.

Baden har olika förutsättningar och bäst geografisk/personlig tillgänglighet och utrustningsnivå har Vattenpalatset med motionssim, äventyrsbad och varmbassäng. De har också god utrustningsnivå och separata omklädningsrum för personer med funktionsvariation eller för personer som behöver byta om i enskildhet. Det är ett bad som passar nästan alla målgrupper förutom simklubbar. Hallevibadet har bra tillgänglighet och bassänger som passar flera målgrupper och föreningar. Föreningsverksamhet bedrivs dock i sådan omfattning att tillgängligheten begränsas för allmänheten. Brålandabadet är endast säsongsöppet och tilltalar en begränsad målgrupp samt saknar tillgänglighetsanpassning och ändamålsenliga omklädnings- och duschmöjligheter.

Hallevibadet och Vattenpalatset är kommunens populäraste bad och har en besöksfrekvens som är relativt hög (4,4 bad/inv.) i förhållande till andra likvärdiga anläggningar. Simklubbens, skolornas och föreningarnas utnyttjande av Hallevibadet begränsar allmänhetens tillgång samtidigt som simklubben efterfrågar mer bassängtid. Samtidigt medger hallens utformning och bassängens längd inte att klubben kan arrangera större tävlingar vilket är en viktig förutsättning för fortsatt utveckling. Konkurrensen om badytan i Vattenpalatset, särskilt på helger, har negativ inverkan på attraktiviteten utifrån ett besöksnäringsperspektiv samtidigt som konkurrensen från nyetablerade och nyrenoverade bad ökar. Vattenpalatset är kommunens enda åretruntöppna besöksmål bortsett från museer samtidigt som det saknas en besöksnäringsstrategi som pekar ut riktningen för ev. utveckling av våra badanläggningar och friluftsbad.

Brålandabadet har en relativt låg besöksfrekvens men har en relativt stor simskoleverksamhet, utbildningsverksamhet och skolbad. Skolorna är stora avnämare dagtid och behöver cirka 500 lektioner/timmar simundervisning + 300 timmar skolbad per år. Närhet till bad är viktigt då skolornas kostnader för resor är betydande. En annan viktig faktor är restid eftersom mycket lektionstid försvinner. Trycket på Vattenpalatset och Hallevibadet är stort från skolorna.

Vattenpalatset är i tekniskt och fysiskt gott skick medan Hallevibadet och Brålandabadet är i dåligt tekniskt och fysiskt skick. Det finns en stor underhållsskuld och båda de kommunala baden behöver stora investeringar de kommande åren för fortsatt drift. Renovering av Hallevibadet är inte rätt väg att gå enligt gjorda utredningar.

De slutsatser som kan dras utifrån utredningen talar för att fortsatt utredning behöver koncentreras och inriktas utifrån vad som önskas i politisk ambitionsnivå. Samtliga 27 slutsatser finns redovisade under kap. 2 i utredningen. De viktigaste slutsatserna är:

- Färre badanläggningar med tydliga inriktningar och satsningar som ger mervärde för respektive behovskategori skulle ge kostnadsfördelar.
- Hallevibadet är i teknisk och fysisk mening i för dåligt skick för fortsatt renovering och behöver ersättas.
- Det finns ingen nämnd som har det utpekade ansvaret att bedriva och utveckla badverksamhet. I dagsläget saknas en samordnad utveckling och styrning av de kommunalt ägda baden och det kommunala bolaget.

2.2 Workshopresultat från Kommunstyrelsen

- Hösten 2021 genomför kommunstyrelsen en work-shop i enlighet med arbetsutskottets beslut. Resultatet hanterades vid sammanträde 2021-10-06 (§172), med beslutet:

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag

- att ihop med berörda förvaltningar utreda kostnad för en ny anläggning på Hallevi alternativt en ny anläggning på annan plats samt be Intea Vänerparken utreda hyreskostnad för en ny bassäng i anslutning till Vattenpalatset.
- att dessutom utreda hur man kan utveckla Brålandabadet som sommarbadanläggning.

Sammanfattning (protokoll 21-10-06) av Resultatet från genomförd workshop med Kommunstyrelsen 210825

Arbetsgrupperna skulle besvara tre frågor:

1) Vilka målgrupper ska våra bad vara till för?

Grupperna är i stort sett överens om följande prioriteringsordning och behov:

- Skolor samt Barn och unga – simkunnighet och tillgång till simskola
- Föreningar – simklubben prioriterad
- Invånare – rehab/varmbassäng, motionssim samt familjebad
- Externa besökare

2) Var ska vi ha badanläggningar och vilka målgrupper ska de vara till för?

Svårare att summera men gruppernas uttryck ger stöd för följande tolkning:

- Tillgänglighet till skolsim, simskola och motion i olika kommundelar stämmer med kommunens vision och är samtidigt en rimlighets- och kostnadsfråga. Val av lokalisering samt antal bad behöver diskuteras.
- Hallevi ersätts med ny avdelningsbar 50-metersbassäng med inriktning på simkunnighet, simskola, föreningsliv, tävlingssim och motionssim. Tre möjligheter diskuteras - centralt placerad i Vänersborg, nybyggnation Vargön eller utbyggnad av Vattenpalatset vilket skulle vara attraktivt.
- Fortsatt familjebad i Vattenpalatset
- Fortsatt sommarbad i Brålanda med fokus på simkunskap och simskola.

3) Hur säkerställer vi en effektiv verksamhet/bolag och utveckling? Vilken driftsform förordas för att uppnå och upprätthålla detta?

Grupperna är i stort sett överens om att:

- Baden ska ha samma driftsform, drivas av en huvudman och företrädesvis i bolagsform. Huvudmannen ska ha driftansvaret.
- Baden ska bedrivas i kommunal regi

2.3 Utredning och förslag till ny simanläggning

- Hösten 2021 formuleras av kommundirektören ett förtydligande uppdragsdirektiv utifrån kommunstyrelsens beslut 2021-10-06. I detta ges förvaltningschef för kultur- och fritid i uppdrag att ta fram en funktionsbeskrivning som underlag för vidare arbete och förvaltningschef för samhällsbyggnadsförvaltningen ges i uppdrag att upphandla konsultstöd för en förstudie i enlighet med kommunstyrelsens beslut.

- December 2022 ges kommunstyrelsen en muntlig återrapport av Samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans med upphandlad konsult.
- Sommaren 2023 finns en sakgranskad och klar rapport Vänersborg badhusutredning- utredning och förslag till ny simanläggning 2023-06-22.

Sammanfattning av Vänersborg badhusutredning- utredning och förslag till ny simanläggning.
Konsultapportens slutsatser är att Vänersborgs kommun har två framtida huvudspår att ta ställning till

1. Utveckla och bygga till Vattenpalatset
2. Bygga en ny simhall på annan plats

Det påpekas att fortsatt utredning krävs innan slutligt beslut.

Konsulten har utgått från kultur- och fritidsförvaltningens funktionsbeskrivning samt använt tidigare Nuläges- och behovsanalys som grund. I tillägg har omvärld, närvärld, målgrupper, tillgänglighet och ekonomi belysts.

Förutsättningar som använts i rapporten är besöksstatistik vald från 2019 innan Corona-pandemin. Denna visar på ca 150 000 besök per år. Fördelningen är ca 43 500 på Hallevi, ca 2 000 Brålandabadet och ca 104 500 på Vattenpalatset. Det konstateras att detta ger 3,75 bad/invånare och att det i kommunjämförelse är en ”bra” siffra. Rapporten redovisar årskostnad (för 2022) för kommunen om ca 14,3 mnkr för samtliga bad, fördelat på ca 3,6 mnkr Hallevi, ca 0,4 mnkr Brålandabadeet och 10.3 mnkr Vattenpalatset.

Rapporten tar upp förutsättningar som bör betänkas vid eventuell nybyggnation som anses särskilt viktiga, såsom central placering, närhet till kollektivtrafik, plats för parkering och goda markförhållande för kostnadsminimering. Konsultens slutsats är att vidare utredningar bör koncentreras till tomter på Sportcentrum, Vargön och/eller i anslutning till Vattenpalatset och här lyfts vikten av att dagens anläggning på Vattenpalatset behöver genomgå en statusbesiktning/betonganalys (tekniskt skick) innan vidare ställningstagande.

För att ge en bild över ekonomiska utmaningar visas i rapporten en översikt över badanläggningar som byggts de senaste åren 2021-2024. Investeringskostnaderna ligger på mellan 42 000 kr/m2 till 50 000 kr/m2. Det som driver kostnader är målgruppsanpassning och krav på tillgänglighet i vidare format. Rapporten pekar också på att många befintliga bad har stora tekniska bekymmer och utmaningar och att det runt om i Sverige pågår ca 30-talet nyinvesteringar i badanläggningar. Rapporten prognosticerar, utifrån funktionsbeskrivningen, en investering om ca 4 000 kvadratmeter till en kostnad om ca 230 mnkr. Som tillägg beskrivs en högre ambitionsnivå där en nybyggnation även innehåller en familjebadsdel, omfattande ca 5 600 kvadratmeter till en investeringskostnad om 332 mnkr. Kvadratmeterpriset beräknas till 52 000 kr respektive 54 000 kr.

Gällande deluppdraget med Brålandabadet föreslås där en utvecklingsinriktning mot destinationsbad.

2.4 Vattenpalatsets tekniska skick

- Hösten 2023 görs, av fastighetsägaren till Vattenpalatset, en beställning till Sweco för att utföra en statusbesiktning avseende badhusets tekniska skick. Av olika skäl drar den ut på tiden.
- Hösten 2024 meddelar fastighetsägaren att statusbesiktningen är klar och 2024-10-07, redovisas denna muntligt för Kommunstyrelsens presidium.
- Våren 2025 inkommer från fastighetsägaren till Vattenpalatset ett underlag för förlängning av befintliga hyresavtal samt option för tillbyggnad. Kommunstyrelseförvaltningen begär en komplettering till underlaget från Vattenpalatset AB.

Sammanfattning av PM Vattenpalatset, 2025-04-14 samt PM -Driftskostnader för utökning av Vattenpalatset, 2025-04-22.
Skrivelsen summerar genomförd teknisk analys av badet. Badhuset har lång kvarstående livslängd innan den tekniska livslängden är uppnådd. De åtgärder som rapporten påpekar är påbörjade av fastighetsägaren och innefattar bland annat betongåtgärder samt takbyte. Utifrån det goda befintliga skicket bedömer Fastighetsägaren att ett tilläggsavtal till befintliga hyresavtal kan tecknas med upp till 20 år, utan förändring av övriga hyresvillkor.

I skrivelsen beskrivs kopplat till Vänersborgs badutredning en option om tillbyggnad om ca 2 700 kvadratmeter med 25-metersbassäng med åtta banor för godkänd tävlingsverksamhet. Optionen kan avropas under hela hyresperioden. Bedömd kostnadsuppskattning för tillbyggnaden uppgår till ca 150 mnkr exkl byggherrekostnad (värdetidpunkt februari 2025). Kostnader kopplade till myndighetskrav och markundersökningar kan tillkomma. Indikativ årshyra bedöms till 12,8 mnkr och vid eventuellt avrop av optionen görs med ingående kalkyl innan avtalstecknande.

Vattenpalatset AB bedömer en driftskostnadsökning (netto) om ca 3,6 mnkr/år om optionen för tillbyggnad nyttjas av kommunen.

3 Ändrade förutsättningar

Avsnittet sammanfattar förutsättningar som har ändrats under utredningens gång och som bedöms av större betydelse.

3.1 Hallevibadets stängning och påverkan därav

- 2023 säger Kultur- och fritidsnämnden upp avtalet för Hallevi badanläggning med samhällsbyggnadsnämnden och verksamheten stängs ned fr o m hösten 2023 efter kommunfullmäktigebeslut (2023-06-21, §106)
- Hösten 2024 görs, samordnat av kommunstyrelseförvaltningen, en uppföljning över hur Hallevibadets nedstängning har påverkat olika verksamheter, såsom skola, kultur- och fritid/simförening samt Vattenpalatset AB - Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter.

- Vintern 2025, beslutar Kommunfullmäktige (2025-02-19, §19) att ge Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att hyra ut Hallevibadet med det förbehållet att inga kostnader i form av underhåll, ombyggnationer, renoveringar eller andra kostnader som kan uppkomma ska belasta kommunen. Till grund för detta beslut finns ett gediget utredningsunderlag (KS 2024/652) om såväl fastighetens skick som juridiska aspekter rörande uthyrning.

Sammanfattning av Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter - perspektiv från skola, förening och bolag", 2024-10-17.

Uppföljning av hur Hallevibadets stängning har påverkat verksamheterna har fångats från perspektiven skola, förening och Vattenpalatset AB. Sammanfattningsvis så har Vattenpalatset anpassat och utökat verksamheten utifrån situationen, men förening och skola upplever en negativ påverkan.

I processen kring Hallevibadets stängning var kultur- och fritidsförvaltningen noga med att förankra vikten av att föreningen tog kontakt med grannkommuner och Vattenpalatset i god tid. Kultur- och fritidsnämnden har samverkansavtal med Trollhättan som innebär att föreningar har samma taxa som kommunegen förening.

Vattenpalatset rapporterar att de utökat simklubbens träningstider för att möta behov i bassäng och att de också erbjuds kansli i lokalerna. Tävlingsarrangemang har inte kunnat erbjudas. Föreningen har debiterats samma taxa som de hade i Hallevi. Föreningen upplever att träningsförutsättningarna blivit sämre och att medlemmarna minskar, att vattentemperaturen är för hög och sämre ekonomi då de inte längre kan arrangera sin tävling.

Alla skolgrupper som önskat plats har fått tider på Vattenpalatset, genom anpassning av personalstyrka och utökade öppettider. Totalt har simskolor ökat ca 50% och bokning av skolsim med 30%. Dialogen upplevs ha fungerat bra med olika parter.

Skolan lyfter att Vattenpalatset gjort sitt bästa för att tillgodose behoven, men att förändringen påverkat negativt genom att skolans simundervisning nu kräver mer planeringstid i anspråk och sämre tillgänglighet genom att buss krävs vilket också kostar mer (Granås skola, Rånnum skola och Mulltorp skola). Det lyfts också att säkerhet påverkas med sämre överblick över eleverna och att det totalt blir mindre mängdträning med följden minskad simkunskap.

3.2 Utbud i grannkommuner

Det har hänt en hel del i våra grannkommuner sedan utredningsarbetet påbörjades 2018. Utbudet i vår närvärld har förändrats och ursprungsuppdragets parametrar om målgrupper för olika anläggningar och tillgänglighet/närhet till desamma bör värderas i sammanhanget.

Lunnevibadet, Grästorp: Invigdes 2020 efter ombyggnad av bassänger och bassängrum och har idag 25 m motionsbassäng, undervisningsbassäng och bubbelpool.

Arena Älvshögsborg Trollhättan: Invigdes 2020 efter om- och tillbyggnad med 2 st 25m bassänger inkl. multibassäng, aqualand för barn och relaxavdelning.

Rimnersbadet, Uddevalla: Invigdes 2024 efter nybyggnation med 50x25 m bassäng med möljighet att tre-indelas, 16,7x8,5m undervisningsbassäng, småbarnspool, 500 fasta publikplatser.

4 Slutsatser

Konsultrapporten Vänersborg badutredning föreslog två huvudspår:

1. Utveckla och bygga till Vattenpalatset
2. Bygga en ny simhall på annan plats

Huvudspår 1 är utrett vidare med resultatet att fastighetsägaren till Vattenpalatset konstaterar att den tekniska livslängden är minst 20 år på nuvarande anläggning och att en tillbyggnad kan erbjudas kommunen om ytterligare 25-metersbanor.

Förutsättningar har ändrats under utredningens gång genom att Hallevibadet stängts ned. Vattenpalatset har anpassat och utökat sin verksamhet utifrån efterfrågan och samtidigt har utbudet av simanläggningar ökat i grannkommunerna och framförallt i Uddevalla där nybyggda Rimnersbadet erbjuder 25-metersbassänger.

Mot bakgrund av ovan så föreslås den strategiska inriktningen för kommunens bad- och simanläggningar för kommande 20-årsperioden vara att bibehålla och utveckla simbassängsverksamhet vid två utbudspunkter, Vattenpalatsets anläggning vid Vänerparken samt Brålandabadet.

Förslaget är baserat på definierade behov, utbud av simhallar i närheten samt ekonomiskt kostnadsunderlag i utredningarna.

En fortsatt utredning föreslås för att utreda om Vattenpalatset AB kan överta driften av Brålandabadet.

Bilageförteckning

- PM Driftskostnader för utökning av Vattenpalatset, 2025-04-22
- PM Vattenpalatset, Intea 2025-04-14
- Hur har Hallevibadets stängning påverkat verksamheter, 2024-10-17
- Vänersborgs badutredning, 2023-06-22
- Nuläges- och behovsanalys, 2019-12-19

//

PM

DRIFTSKOSTNADER FÖR UTÖKNING AV VATTENPALATSET

CAROLINA SVANSTRÖM

PM – Driftskostnader för utökning av Vattenpalatset

Datum: 25-04-22
Till: Vänersborgs kommun
Från: Vattenpalatset
Ämne: Driftskostnader för utökning av Vattenpalatset

Bakgrund:
Vattenpalatset har fått i uppdrag att ta fram en beräkning av de driftskostnader som en utökning av badhuset skulle innebära.

Driftskostnader och faktorer:
Vid en utökning av badhuset påverkas driftskostnaderna av flera faktorer, bland annat:

- **Energiförbrukning** – Uppvärmning av vatten och lokaler, ventilation och elförbrukning.
- **Underhåll och rengöring**
- **Vatten- och kemikaliekostnader** – För drift av bassänger och rening.
- **Personal** – Behov av fler badvärdar
- **Försäkringar och säkerhet** – Anpassning efter utökad kapacitet.

Beräkningsunderlag:
Vår kalkyl baseras på de siffror som Norconsult använt sig av i badhusutredningen 2022/2023 samt på Vattenpalatsets nuvarande driftskostnader. Vi har tagit hänsyn till kostnadsökningar och att det handlar om en tillbyggnad. Beräknad yta är 2700 m^2 vilket kommer från INTEAs idébeskrivning från 2025 om en utökning av Vattenpalatset. Vattenpalatset driftskostnader är ej medräknade nedan utan enbart utökningen.

Vi räknar med en initial investering på 400 000kr för inköp av utrustning. Kapitalkostnaden för detta är medräknat i driftskostnaden.

Intäkterna är baserade på en ökning 50% gällandes motionssim samt en ökning på 30% av träningstider.

Preliminära beräkningar:
Tabellen nedan visar en sammanställning av beräknade driftskostnader och intäkter:

	Kostnad	**Kommentar**
Drift	3 300 000 kr	*1200kr/m2, 2700m2*
Personal	810 000	*En ökning av 1,5 FTE*
Totalt kostnader	**4 110 000 kr**	
	Intäkt	
Intäkt	**500 000 kr**	*Inträden, träningssim, simskola, samt försäljning i café och badshop*
Totalt årskostnad	**3 610 000 kr**	

Vid frågor eller behov av kompletterande uppgifter, vänligen kontakta mig.

Med vänliga hälsningar,

Carolina Svanström

VD
Vattenpalatset

Per-Ola Rasmussen
Utredare
Avdelningen för hållbar utveckling

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

PM - Sammanställning bad

Uppdrag

Uppdraget är att ta fram en sammanfattning av vad som är gjort samt komplettera med uppdaterat avsnitt av vad som hänt senast och ska omfatta följande:

1. Historik

En sammanfattning av ärendets beredning- Badhusstrategi med start i lagd motion 2014 (KS 2016/207, kan vara fler nummer också) och avslut vid sista politiska hanteringen (Samhällsbyggnadsförvaltningens dragning i KS december 2022 om redovisade förslag samt uppdrag att invänta teknisk inventering för fastigheten där Vattenpalatset håller till. Sammanfattningen ska vara kronologisk och tydlig med beslutsfattande instans och beslutsformulering.

2. Nuläge

Status idag- en sammanfattning av tidigare utredningar med relevanta slutsatser fram till dec 2022 inkluderande ärendeprocess om Hallevibadet. – max 1 sida.

3. Förändringar i närvärld – max 2 sidor

En sammanfattning av relevanta händelser som påverkar behov/utbud av simanläggningar mellan dec 2022 till idag. (Uddevalla simhall klar, Trollhättan simhall utbyggd/ombyggd, Hallevis nedläggning och ev uthyrning (fram till KS behandling i onsdags) beslut om investering i Brålandabadet). Max 2 sidor

Historik (2015-12-09 – 2022-12-19)

Historiken omfattar ärendets beredning och de följdeffekter ärendet gett i andra förvaltningar samt händelser i andra förvaltningar som påverkat ärendets beredning i Kommunstyrelsen. Det saknas dokumentation i Evolution om dragning december 2022 som det hänvisas till i uppdraget och jag har därför utgått från att det är rapporten *Badutredning Vänersborg - Utredning och förslag till ny simanläggning i Vänersborg* som färdigställdes i sin

första version 2022-12-19, och utkom i en reviderad version 2023-06-22, som avses. Av den anledningen saknas också uppgifter om händelser kopplat till Intea Vänerparken.

Sammanfattningen är kronologisk och färgkodad för att det ska vara möjligt att följa händelseförloppet ifråga om ärendets uppstartsår respektive beslutsår enligt följande:2015 - 2016 – 2017 – 2018 – 2019 – 2020 – 2021 – 2022 – 2023 - 2024

Kommentarer finns vid behov under respektive ärende. Historiken omfattar även ärenden som registrerats 2022 även om de inte avslutats samma år.

Ärendenummer	KS 2015/99
Ärende	Motion om långsiktig strategi för kommunens simhallar
Beslutsinstans	KF §182 2015-12-09
Beslut	Kommunfullmäktige beslutar bifalla motionen och uppdrar åt Kommunstyrelsen, i samverkan med berörda nämnder, att ta fram en långsiktig strategi för kommunens simhallar i enlighet med motionens intentioner. Strategin ska fastställas av Kommunfullmäktige under innevarande mandatperiod. Motionen är därmed besvarad och avslutad för Kommunfullmäktiges del.
Kommentar	

Ärendenummer	KS 2016/207
Ärende	Långsiktig strategi för kommunens simhallar
Beslutsinstans	KS §70 2021-05-17 Utredning gällande kommunens bad och simhallar
Beslut	Kommunstyrelsens arbetsutskott återremitterar ärendet då ärendet behöver beredas ytterligare i form av en workshop med de förtroendevalda.
Kommentar	Uppstart 2018 Q1, omtag 2019 Q1 pga stor personalomsättning i projektgruppen under 2018. 2020-09-07 kompletterades uppdraget av kommundirektören, i samråd med kommunstyrelsens presidium, att också innehålla vidare strategisk inriktning med utgångspunkt i en jämförelse baserat på kommunstorlek och alternativa vägval framåt utifrån parametrar som målgrupper, tillgänglighet och ekonomi

Ärendenummer	KS 2016/207
Ärende	Långsiktig strategi för kommunens simhallar
Beslutsinstans	KS §172 2021-10-06 Resultat från genomförd workshop om simhallarna
Beslut	Kommunstyrelsen noterar informationen

Ärendenummer	KS 2016/207
	Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att ihop med berörda förvaltningar utreda kostnad för en ny anläggning på Hallevi alternativt en ny anläggning på annan plats samt be Intea Vänerparken utreda hyreskostnad för en ny bassäng i anslutning till Vattenpalatset. Att dessutom utreda hur man kan utveckla Brålandabadet som sommarbadanläggning.
Kommentar	Utredningsuppdraget finns i KS 2023/506

Ärendenummer	SBN 2017/10
Ärende	Samlingsdiarium 2017 - Fastighetsenheten, frågor/synpunkter
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	Invånare upplever begränsad tillgänglighet till Brålandabadet pga att utförarna gjort stora åtaganden, med externfinansiering, ifråga om simundervisning av nyanlända - Varför får vi inte bada vid Brålandabadet (medborgarfråga) 2017-08-02

Ärendenummer	SBN 2017/7
Ärende	Budget 2018 EKONOMI, Delårsbokslut 1, Mål och resursplan, Årsredovisning
Beslutsinstans	SBN §119 2017-09-28 Fastighetsinvesteringar 2018-2022
Beslut	Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anta preciseringar avseende fastighetsinvesteringar för åren 2018-2022, enligt bilaga 1 med följande justering att investeringen på 5 mkr för produktionskök på nya förskolan kvarteret Hönan lyfts från barn- och utbildningsnämnden till samhällsbyggnadsnämndens år 2018. Att justera investeringen för förskolan Fridhem från 12 mkr år 2018 till 8 mkr år 2018 och 4 mkr år 2019.
Kommentar	- Investeringar – komplettering (Avfuktningsanläggning Hallevi) - Fastighetsinvesteringar 2018-2022 slutliga versionen Utbyte av avfuktningsanläggningen skjuts på framtiden. Se KS 2017/11 för beslut.

Ärendenummer	KS 2017/11
Ärende	Samlingsnummer - Mål- och resursplan 2018-2020 samt nämndernas budgetförslag 2018
Beslutsinstans	KF §169 2017-11-22 Omfördelning av investeringsbudget enligt förslag från samhällsbyggnadsnämnden om fastighetsinvesteringar i Mål- och resursplan 2018-2022
Beslut	Kommunfullmäktige beslutar att fastställa investeringsbudgeten för fastighetsinvesteringar i mål- och resursplan 2018-2022 enligt Samhällsbyggnadsnämndens förslag med justeringen att 6 mkr omfördelas från år 2020 till år 2018 för projektet konstgräs på Hallevi. Ekonomikontoret ges i uppdrag att anpassa Mål- och resursplan 2018-2022 utifrån beslutet om fördelning av budgeten för fastighetsinvesteringar. Beslutet innebär att utbytet av avfuktningsanläggningen samt renovering av golv skjuts på framtiden.

Ärendenummer	SBN 2018/7
Ärende	Ekonomi 2019, Mål- och resursplan, förväntade resultat, budget, delårsrapport, årsredovisning, verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, investeringar
Beslutsinstans	SBN §102 2018-12-13 Omfördelning investeringsmedel Hallevibadet till Idrottshall Frigg 40x20.
Beslut	Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att omfördela 6,0 mkr av 2020 års investeringsmedel från Hallevibadet till Idrottshall Frigg 2019.
Kommentar	- Omfördelning investeringsmedel från Hallevibadet till Idrottshall Frigg 2018-12-06 Utbyte av avfuktningsanläggningen samt renovering av golv skjuts på framtiden igen. Se KS 2018/389 för beslut

Ärendenummer	KS 2018/389
Ärende	Omfördelning av investeringsmedel från Hallevibadet till Idrottshall
Beslutsinstans	KF §11 2019-03-20 Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget för investering i idrottshall i budget 2019
Beslut	Kommunfullmäktige tilldelar samhällsbyggnadsnämnden 6 miljoner kronor i tilläggsbudget för investering i idrottshall Frigg 40x20 i budget 2019. Finansiering kan ske genom ökad upplåning. Anslaget för investering i Hallevibadet, i investeringsplanen för år 2020, minskas med motsvarande belopp.

Ärendenummer	KS 2018/389
Kommentar	Beslutet innebär att utbytet av avfuktningsanläggningen samt renovering av golv skjuts på framtiden igen.

Ärendenummer	SBN 2019/5
Ärende	Delegation - Delegeringsbeslut 2019 övriga
Beslutsinstans	Delegeringsbeslut SBN 2019-08-14
Beslut	Beslut fattade av förvaltningschef med stöd av samhällsbyggndsnämndens delegeringsordning punkt 5.3 att bokföringsmässigt avskriva till ett belopp av 391 797 kronor, enligt nedan.
Kommentar	- Delegeringsbeslut, nedskrivning av kundfordringar Förlusttäckning med anledning av att befintlig hyresgäst i Hallevibadet gick i konkurs.

Ärendenummer	SBN 2019/7
Ärende	Ekonomi 2020, Mål- och resursplan, förväntade resultat, budget, delårsrapport, årsredovisning, verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, investeringar
Beslutsinstans	SBN §96 2019-09-12 Delårsbokslut 2 med prognos 2019-12-31
Beslut	Samhällsbyggnadsnämnden godkänner upprättat förslag med revideringar och överlämnar delårsbokslut 2 med prognos 2019-12-31 till kommunstyrelsen.
Kommentar	- Underlag - Investering 2020-2022 med noteringar utg 2 red (excel) Investering 2020 om 1mkr för verksamhetsanpassning budgeteras men genomförs inte.

Ärendenummer	SBN 2019/149 (med avslut 2024)
Ärende	Hyreskontrakt Hallevibadet
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	- Hyresavtal Hallevibadet (2014 -) - Uppsägning Hallevibadet (fr.o.m. 2024-01-01) KUFRN säger upp hyreskontraktet med SBN 2023

Ärendenummer	SBN 2020/7
Ärende	Mål- och resursplan 2021
Beslutsinstans	
Beslut	

Ärendenummer	SBN 2020/7
Kommentar	- Begäran om tilläggsbudget avseende investeringar år 2021. Beslut SBN 2021-01-29 §6 Renovering i Hallevi som ej utförts under 2020, begäran om tilläggsbudget, 1 mkr

Ärendenummer	KS 2020/279
Ärende	Åtgärder efter genomlysning av Public Partner
Beslutsinstans	KS §123 2020-08-29 Åtgärder efter genomlysning av Public Partner
Beslut	Kommunstyrelsen beslutar att avsätta 500 tkr ur anslaget förfogandemedel och att uppdra åt kommundirektören att verkställa åtgärder mot bakgrund av genomförd genomlysning av Public Partner.
Kommentar	I januari 2020 presenterade konsultföretaget Public Partner en genomlysning av kommunens verksamhet. Kommundirektörens ledningsgrupp (KDL) har under våren påbörjat behandling av rapporten och under hösten kommer flertalet uppdrag att formaliseras som rör såväl kommungemensamma åtgärder som nämnds- och förvaltningsspecifika. Med anledning av att en ny förvaltningschef tillträder för kultur- och fritidsförvaltningen under hösten bedömer kommundirektören att det är lämpligt att snarast möjligt påbörja uppdrag för kultur-och fritidsförvaltningen. Sammanfattningsvis så behövs åtgärder för att ge nämnden bättre förutsättningar för styrning och uppföljning, en tydligare riktning för förvaltningen och en bättre samsyn kring mål och ambitionsnivåer, dvs den politiska resursfördelningen ska spegla förväntade resultat.

Ärendenummer	KUFRN 2020/63
Ärende	Åtgärder efter genomlysning av Public partner
Beslutsinstans	KUFRN §9 2021-02-12 Presentation av extern genomlysning av kultur- och fritidsnämndens verksamheter
Beslut	Kultur- och fritidsnämnden noterar informationen.
Kommentar	- Slutlig Rapport 2021-02-03 (Susanne Erixon) - Uppföljning av arbetet utifrån extern rapport (PPT 2022-01-10) I januari 2020 presenterade konsultföretaget Public Partner en genomlysning av kommunens verksamhet. Med anledning av att ny förvaltningschef skulle tillträda för kultur- och fritidsförvaltningen under hösten 2020 bedömde kommundirektören att det vore lämpligt

Ärendenummer	KUFRN 2020/63
	att i samband med detta påbörja uppdrag för kultur-och fritidsförvaltningen utifrån genomlysningen. Sammanfattningsvis bedömdes åtgärder behövas för att ge nämnden bättre förutsättningar för styrning och uppföljning, en tydligare riktning för förvaltningen och en bättre samsyn kring mål och ambitionsnivåer, dvs den politiska resursfördelningen ska spegla förväntade resultat. För genomförande av uppdraget bedömdes ett externt processledarstöd behövas under hösten 2020 och kommunstyrelsen beslutade 2020-08-19 att avsätta medel till detta. Återrapportering av uppdraget sker vid nämndens sammanträde 2021-02-12. Hallevibadet är en av kommunens anläggningar men den ingår inte i enheten Anläggningar. Verksamhetschefen för Fritid har varit direktchef (nivå C) för simhallen fram till 2021, då tillförs ansvaret den tillträdande enhetschefen för fritidsgårdar. Hallevibadet är en tidigare privat driftad simhall. Kommunen äger fastigheten och övertog driftansvaret under 2018 p.g.a. konkurshot.

Ärendenummer	Castor HÄLS.2021.804
Ärende	Inspektionsrapport Brålandabadet 2021-06-09
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	**Övervakning av desinfektionens effekt** Ni bör anordna påkallande larm för den automatiska mätningen av pH och fritt klor i maskinrummet. Om er ansvarsfördelning anger att det är fastighetsägarens ansvar bör ni kontakta dem. **Flöden och dosering av kemikalier** Saltsyra och natriumhypoklorit förvaras i samma utrymme vilket inte är tillrådligt. Risk finns för farlig klorgasbildning vid eventuella olyckor där de båda kemikalierna sammanblandas. Kommentar MHN: Samhällsbyggnadsförvaltningen Vänersborgs kommun är ansvarig verksamhetsutövare för lokalerna (fastighetsägare). Miljö och Hälsa kommer att kontakta fastighetsenheten och höra deras bedömning av utformningen av kemikalierummet. **Hygien**

Ärendenummer	Castor HÄLS.2021.804
	Verksamheten kontrollerar att badande duschar och tvättar av håret innan bad. Personalen ’portionerar’ och delar ut schampo till kunderna. Det är dock utomhusduschar utan insynsskydd så kunderna har sina badkläder på. Enligt Folkhälsomyndighetens vägledning om bassängbad bör badande tvätta hela kroppen, utan badkläder, innan bad. Det bör finnas lämpligt antal duschplatser med varmt och kallt vatten i hygienutrymmen. Miljö och Hälsa kommer att ta upp frågan om duschutrymmen med fastighetsägaren. **Kommentar utredare**: Dessa brister är kända sedan 2016 och har trots det inte åtgärdats förrän på senare tid. Under 2023 hade Brålandabadet en dialog med SBN om bristerna och under 2024 kom ett kemikalieskåp. Enligt e-post från MHN ska KUFRN ha äskat pengar för underhåll. Oklart vad det resulterat i för planering/åtgärder.

Ärendenummer	SBN 2021/161
Ärende	Upphandling av avfuktning- aggregat till Hallevibadet
Beslutsinstans	
Beslut	Avtal om att byta ut avfuktningsanläggningen 2021-07-20
Kommentar	Det lilla avfuktningsaggregatet byttes ut 2021

Ärendenummer	KUFRN 2021/52
Ärende	Hallevibadets verksamhet
Beslutsinstans	KUFRN §72 2021-12-17 Hallevibadet
Beslut	Kultur och fritidsnämnden beslutar att i avvaktan på beslut i pågående simhallsutredning driva Hallevibadet vidare för simskola, allmänhet och föreningsverksamhet så som det görs idag.
Kommentar	Om Hallevibadet drivs som idrottsanläggning kommer allmänheten till största del hänvisas till Vattenpalatset för bad och man ger med ett sådant beslut avkall på närheten för de invånare som bor i Vargön med omnejd. Det alternativet innebär en nedläggning av en bostadsnära offentlig service. Alternativet att driva Hallevibadet som idrottsanläggning är ur det ekonomiska perspektivet att föredra då kostnaderna för kommunen blir lägre. I kommunen finns endast en simhall för viss simträning och tävling

Ärendenummer	KUFRN 2021/52
	och vill man ge föreningslivet bättre möjligheter för sina verksamheter så bör man driva Hallevibadet som en idrottsanläggning.

Ärendenummer	Castor HÄLS.2021.1231
Ärende	Inspektionsrapport Hallevibadet 2021-10-13
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	Två mätpunkter visar olika värden och mätutrustningarna är inte synkade/kalibrerade. Värdet för fritt klor understeg rekommenderat värde. Fastighetsenheten har installerat två sensorer som mäter luftfuktighet.

Ärendenummer	KUFRN 2021/52
Ärende	Hallevibadets verksamhet
Beslutsinstans	KUFRN §72 2021-12-17 Hallevibadets verksamhet
Beslut	Kultur och fritidsnämnden beslutar att i avvaktan på beslut i pågående simhallsutredning driva Hallevibadet vidare för simskola, allmänhet och föreningsverksamhet så som det görs idag.
Kommentar	- Utredning om Hallevibadets verksamhet 2021.1024

Ärendenummer	SBN 2021/7
Ärende	Mål- och resursplan 2022
Beslutsinstans	SBN §60 2022-05-19 Ombudgetering av tillfälligt förfogandeanslag från exploatering
Beslut	1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar för budget år 2022, att 2 600 tkr ombudgeteras från tillfälligt förfogandeanslag hos anslagsbindningsnivån nämnd & administration/gator och vägar/park/tekniska, till anslagsbindningsnivån fastighetsenhet. 2. Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen gällande budget år 2022, att 1600 tkr ombudgeteras från tillfälligt förfogandeanslag till gatuenheten inom anslagsbindningsnivån nämnd & administration/gator och vägar/park/tekniska.
Kommentar	Tor Wendel: Notering i beslut - I beslutsförslaget ingår en finansiering av en Förstudie simhall. Angiven anledning är att Kommunstyrelsen i beslut 20-10-06 gav kommundirektören i uppdrag att ihop med berörda förvaltningar, utreda kostnad för en ny anläggning på Hallevi, be Intea Vänerparken utreda hyreskostnad för en ny bassäng i anslutning till Vattenpalatset samt hur man kan utveckla Brålandabadet som sommarbadanläggning. - Ombudgetering av tillfälligt förfogandeanslag från exploatering OBS: Beslutet togs 2021-10-06, se KS 2016/207, §172 Resultat från genomförd workshop

Ärendenummer	SBN 2021/7
	om simhallarna Utredningsdirektivet finns i KS 2023/506. Beslutet möjliggör att SBN kan påbörja en utredning om framtida bad.

Ärendenummer	Castor HÄLS.2022.281
Ärende	Inspektionsrapport Hallevibadet 2022-03-11
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	**Dimensionering och reningskapacitet** Enligt driftansvarig är reningsanläggningen underdimensionerad i förhållande till antalet badande som tas in i anläggningen. I driftinstruktionspärmarna kunde vi inte hitta uppgifter om för hur många badande som reningsanläggningen är dimensionerad för. Sakkunnig person bör anlitas för att beräkna reningsanläggningens kapacitet för antal badande per tidsenhet. Uppgiften bör skrivas in i driftpärmen och den bör vara ett riktvärde för hur många badande som bör tas emot i anläggningen. Driftansvarig har av sakkunnig firma beställt en genomgång och översyn av badvattenanläggningen.

Ärendenummer	KS 2022/208
Ärende	Samråd om Vattenpalatsets Vänerparken AB:s framtida roll 2022-04-26
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	Styrelsen för Vattenpalatset Vänerparken AB vill med denna skrivelse göra Vänersborgs Kommun som ägare till bolaget uppmärksam på följande: VD:n för Vattenpalatset Vänerparken AB har till styrelsen för bolaget aviserat pensionsavgång under år 2023. Då det i bolagets ägardirektiv under punkten 10 Kommunstyrelsen innan det fattas beslut om anställning av verkställande direktör, önskar bolagets styrelse besked om hur detta tillvägagångssätt bör ske. Styrelsen önskar även svar på följande frågor: - Avsiktsförklaring för Vattenpalatset Vänerparken AB. Då styrelsen ansvarar på uppdrag av Vänersborgs Kommun att uppfylla det av Kommunen uppsattaägardirektiven anhåller styrelsen om svar på följande: Har Vänersborgs Kommun

Ärendenummer	KS 2022/208
	avgivit någon avsiktsförklaring för Vattenpalatset Vänerparken AB:s framtida roll? - Framtida bad Hur långt har utredningen om "framtida bad" kommit och när beräknas beslut tas i frågan? - Hyreskontrakt 411-1064-1 gällande till 2025-06-30 måste omförhandlas och senast 2023-05-30 påkallas uppsägning eller omförhandling. Ovanstående frågeställningar berör bolagets framtid, uppdrag samt roll.

Ärendenummer	KS 2022/149
Ärende	Bolagsstämma/årsstämma för Vattenpalatset Vänerparken AB 2022-04-27
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	- Årsredovisning 2021 för Vattenpalatset Vänerparken AB Bolaget har varit stängt sedan mars 2020 på grund av Covid 19. Riskanalys har upprättats där man ansetts sej ej kunna följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Anläggning öppnades upp åter 25 oktober. Varmbassängen har varit öppen och ca 12 grupper har hyrt in sig i denna under våren samt hösten. Simskoleverksamheten har varit i gång som vanligt. Bolaget har på grund av stängningen behövt extra bidrag från Kommunen med 2.500.000 kronor. Löpande underhåll samt reparation har utförts innan återöppnande av verksamheten. Bolagets resultat har påverkats stort av pandemin, extremt höga elkostnader i slutet av året, stor sjukfrånvaro, då vikarier behövts samt minskat antal badgäster.

Ärendenummer	Castor HÄLS.2022.618
Ärende	Inspektionsrapport Vattenpalatset 2022-05-18
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	Vattenpalatsets badanläggningar har varit stängd under coronapandemin men har nu öppnat igen. Vid öppnandet har verksamheten förändrat maxantal badande för att bättre klara riktvärden för bundet klor. Verksamheten tar in max 260 badande.

Ärendenummer	Castor HÄLS.2022.1191
Ärende	Provrapport samt e-postkonversation Hallevibadet 2022-10-12
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	**Rapport**: Analysresultat för Odlingsbara bakterier 35°C 2 d och Pseudomonas aeruginosa kommenteras enligt Folkhälsomyndighetens Allmänna råd om bassängbad, HSLF-FS 2021:11. Halten Odlingsbara bakterier 35°C 2 dygn överstiger gällande riktvärde, vilket kan medföra olägenheter för de badande. **Åtgärd**: När vi fick provsvaret höjde vi kloret till 1.0 och har lagt mer fokus på backspolning. Igår eftermiddag stängde vi badet för extra vattenrening. Vi fortsätter med backspolning och nytt vattenprov tas idag eller imorgon beroende på logistiken till laboratoriet.

Ärendenummer	KUFRN 2022/88
Ärende	Mål- och resursplan 2024-2026
Beslutsinstans	KUFRN §51 2023-04-11Godkännande av Mål- och resursplan 2024–2026 samt åtgärdsförslag och konsekvensanalys
Beslut	Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens förslag till Mål- och resursplan 2024–2026 inklusive åtgärdsförslag om 4 900 tkr under förutsättning att ***kommunfullmäktige beslutar så*** enligt nedan: 1. Avveckla Hallevibadet, 1 800 tkr, och ge förvaltningen i uppdrag att säga upp hyresavtalet. 2. Aktualisera kommunfullmäktiges beslut om att föra över ansvaret för barn- och utbildningsnämndens idrottshallar till kultur- och fritidsnämnden, 1 600 tkr. 3. Minskad budget för musik- och kulturskolan, 1 500 tkr.
Kommentar	- Godkännande av Mål- och resursplan 2024–2026 samt åtgärdsförslag och konsekvensanalys (tjänsteskrivelse där nedläggning av Hallevibadet konsekvensanalyseras) - Hallevibadet 2023 Risk och konsekvensanalys (simkunnighet) - Bilaga 4 Fördjupad beskrivning Hallevibadet - Bilaga 5 Sammanställning av berörda enheters konsekvensbeskrivningar

Ärendenummer	KUFRN 2022/88
	- Utlåtande övergripande skick och behov av åtgärder Hallevibadet 2023

Ärendenummer	SBN 2022/183
Ärende	Utredning simhallar / badanläggningar / badhus
Beslutsinstans	SBN §133 2024-10-24 Informationspunkt badhusutredning
Beslut	Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen
Kommentar	- Beslut om direktupphandling - Utredning av simhall – Norconsult tilldelas uppdraget - Beställning om konsulttjänster för simhall SBN 2022-183 - Vänersborg Badutredning, 2022-12-19. Reviderad 2023-06-22 - ÄnringPM Vänersborg badutredning, 2023-06-22 Uppdragsbeskrivning finns i KS 2023/506

Ärendenummer	KS 2022/736
Ärende	Preliminärt förlusttäckningsbidrag 2023 för Vattenpalatset Vänerparken AB
Beslutsinstans	KS §15 2023-01-25 Preliminärt förlusttäckningsbidrag 2023 för Vattenpalatset Vänerparken AB
Beslut	Kommunstyrelsen fastställer preliminärt förlusttäckningsbidrag för 2023 till 9 917 Tkr. Finansiering kan ske inom ramen för kommunstyrelsens budget för 2023. Bidraget stäms av och regleras mot slutligt underskott i samband med att årsredovisningen för 2023 fastställs vid bolagsstämman.
Kommentar	- Ansökan om preliminärt förlusttäckningsbidrag 2023 för Vattenpalatset Vänerparken AB

Under 2022 gjordes en teknisk inventering av ENVIROPROCESS AB på uppdrag av samhällsbyggnadsförvaltningen. *Teknisk Inventering Badvattenreningsanläggning Hallevibadet, Vänersborg 2022-06-22*. Denna rapport diarieförs inte förrän 2023 i SBN 2023/190

I listan ovan samt i Bilaga 1 har flera ärenden gällande förlusttäckningsbidrag för Vattenpalatset utelämnats. Förlusttäckningsbidragen har varit en konsekvens av Covid-19. Likaså har upphandlingsförfrågningar om skolsim, skolsimavtal, tilldelningsbeslut, uppföljning av privata aktörer (Brålandabadet och Hallevibadet) utelämnats.

Nuläge (2015-2022)

I perioden mellan att motion om långsiktig strategi för kommunens simhallar initieras fram till 2022-12-19 sker följande:

SBN skjuter kontinuerligt på investering i avfuktningsanläggning i Hallevi under flera år. Det visar sig under utredningens gång att det saknats ett bra system för hantering och uppföljning av fastigheters renoveringsbehov. Vissa fastigheter har dessutom tillhört den tidigare Barn- och fritidsnämnden samt, efter uppdelningen, BUN vilket gjort att renoveringar inte har kunnat prioriteras i förhållande till utbildningsuppdraget och därmed skapat en underhållsskuld i flera av kommunens fastigheter. Ett införande av ett sådant system påbörjas samtidigt som det är stor omsättning på chefer och tjänstepersoner på Fastighetsenheten vilket påverkar genomförande och kontinuitet. En extern part tas in, COWI, som upprättar underhållsplaner för kommunens fastigheter 2019-2023 i avvaktan på att ett system finns på plats. Tilltänkta medel för underhåll i Hallevibadet av golv, fönster, avfuktningsaggregat (1 av 2) och andra investeringar till ett värde om minst 6 mkr omfördelas under perioden till byggandet av Frigg-hallen.

Under 2018 går dåvarande hyresgäst av Hallevibadet i konkurs med skulder till SBN ca 0,4 mkr. Som en konsekvens av det och för att säkerställa fortsatt verksamhet, främst skolsim och föreningsverksamhet, tar KUFRN över driften av Hallevibadet. Entreprenören betalar inte sina skulder till Vattenfall vilket gör att de stänger av elen vilket i sin tur på kort tid orsakar renoveringsbehov om över 1 mkr innan en återstart av verksamheten är möjlig.

Under 2020 begärs tilläggsbudget för renovering av bl.a. avfuktningsaggregat och det lilla aggregatet byts slutligen ut 2021.

Covid-19 slår till 2020 vilket påverkar badverksamheterna. Vattenpalatset stänger 24 mars och tvingas till mycket begränsade öppettider vilket skapar behov av förlusttäckningsbidrag under flera år fram till 2023.

Kultur och fritidsnämnden beslutar att i avvaktan på beslut i pågående simhallsutredning driva Hallevibadet vidare för simskola, allmänhet och föreningsverksamhet.

När rapporten *Rapport - Behovs och nulägesanalys - Simhallar* ska gå upp för beslut återremitteras den att kompletteras med en workshop på KS inför fortsatt arbete. I beslut KS §172 2021-10-06 *Resultat från genomförd workshop om simhallarna* beslutas det att Kommunstyrelsen noterar informationen samt att man ger kommundirektören i uppdrag att ihop med berörda förvaltningar utreda kostnad för en ny anläggning på Hallevi alternativt en ny anläggning på annan plats samt be Intea Vänerparken utreda hyreskostnad för en ny bassäng i anslutning till Vattenpalatset. Man ska dessutom utreda hur man kan utveckla Brålandabadet som sommarbadanläggning.

Under 2022 görs en teknisk inventering av ENVIROPROCESS AB på uppdrag av samhällsbyggnadsförvaltningen. *Teknisk Inventering Badvattenreningsanläggning Hallevibadet, Vänersborg 2022-06-22* (SBN 2023/190) Den klargör att mycket av styrsystem och teknik är av bristfälligt skick och behöver bytas ut.

Under 2022 tar SBN beslut om badutredning *Badutredning Vänersborg - Utredning och förslag till ny simanläggning i Vänersborg*. Badutredning med förslag till ny simanläggning är klar 2022-12-19 och kompletteras 2023-06-22 med ytterligare information. Den utredningen är för omfattande för att sammanfattas här.

Förändring i närvärld

Hallevibadets stängnings påverkan på skola, föreningar och bolag

Under 2024 genomförs en studie av skolors, föreningars och bolags påverkan på verksamhet som en konsekvens av stängningen av Hallevibadet

Rapporten visar att stängningen har påverkat skolors möjlighet att undervisa i idrott och hälsa negativt, både planeringsmässigt samt kvalitativt och ekonomiskt. Man upplever:

- Sämre säkerhet och överblick över eleverna
- Mindre mängdträning
- Minskad simkunskap pga minskad tillgång till simskoletid
- Högre kostnad för skolorna

Föreningar upplever:

- Minskning av medlemmar och svårare att nå ut
- Sämre träningsförutsättningar och simskoleförutsättningar
- Sämre ekonomi då de ej längre kan arrangera tävlingar.
- För hög vattentemperatur för träning
- Färre personer kan vara med på aktiviteter, träning och simskola samtidigt vilket kräver uppdelning och därmed fler hyrestimmar.

Vattenpalatset upplever:

- Att man kunnat tillgodose skolornas efterfrågade behov
- Att man har en god dialog med simklubben men att man inte kan erbjuda möjlighet till tävling
- Att man kunnat erbjuda ett konkurrenskraftigt pris till skolor och föreningar

Synpunkterna ovan kommer från rapporten KS 2025/127 - *2.1 Verksamheters påverkan av Hallevibadets stängning sept 2024*.

Politiska beslut av vikt (2022-12-16 – 2025-03-01)

Kommunfullmäktige (KF §106 2023-06-21) beslutar om avveckling av kultur- och fritidsnämndens verksamhet i Hallevibadet inför höstterminen 2023 utifrån nämndens förslag och som en konsekvens tvingas flera föreningar att flytta sin verksamhet till andra bad.

Kommunfullmäktige (KF §19 2025-02-19) ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att hyra ut Hallevibadet med det förbehållet att inga kostnader i form av underhåll, ombyggnationer, renoveringar eller andra kostnader som kan uppkomma ska belasta kommunen.

Händelser och politiska beslut av vikt för denna period finns mer utförligt redovisade i kronologisk ordning i Bilaga 1 då de inte ryms här.

Berörda utredningar

Följande ärenden innehåller utredningar som berör simhallsstrategin:
KS 2016/207 – Långsiktig strategi för kommunens simhallar
KUFRN 2020/63 - Åtgärder efter genomlysning av Public partner
KUFRN 2021/52 - Hallevibadets verksamhet
KUFRN 2022/88 - Mål- och resursplan 2024-2026
SBN 2022/183 - Utredning simhallar / badanläggningar / badhus
KUFRN 2023/42 - Planerad stängning av Hallevibadet inför höstterminen 2023
KS 2023/506 - Utredningsrapport - Vänersborgs badutredning 2023-10-02
KS 2023/705 - Planerad stängning av Hallevibadet, Vargön
SBN 2023/190 - Fråga om Hallevibadet
KS 2024/287 - Uppdrag - Översyn av ägardirektiv med mera för Vattenpalatset Vänerparken AB inför 2025 års verksamhet
KS 2024/652 - Uthyrning av fastigheten - före detta Hallevibadet

Utredningar som ingår i ärendena ovan finns förtecknade under **Bilagor** och utredningarna ligger som filer i ärendet med undantag för Bilaga 1 som ingår i detta dokument.

Ny- och ombyggnation i Vänersborgs geografiska närhet som påverkar tillgången på bad

Flera närliggande kommuner till Vänersborg har sett över sina bad och byggt nytt, renoverat och byggt till så som Grästorp, Trollhättan och Uddevalla.

Lunnevibadet, Grästorp
Invigdes 2020 efter ombyggnad av bassänger och bassängrum

- 25m motionsbassäng
- Undervisningsbassäng
- Bubbelpool

Arena Älvhögsborg Trollhättan
Älvhögsborg invigs 2020 efter om- och tillbyggnad

- 2 st 25m bassänger, den ena är en sk. multibassäng för undervisning/rehab.
- Aqualand för barn med varma pooler, barnpooler vattenrutschbanor mm.
- Vattenrutschtorn med utvändiga vattenrutschbanor.
- Relaxavdelning med bastur och varma pooler.

In anslutning till relaxavdelningen förbereds också för en anslutningsgång till ett planerat hotell. Syftet är att skapa synergieffekter mellan idrottsanläggningen och planerat hotell.

Rimnersbadet, Uddevalla
Nybyggnation, invigs 2024

- 50 x 25m bassäng med möjlighet att dela av till tre delar med hjälp av två höj och sänkbara bryggor.
- 16,7 x 8,5m undervisningsbassäng med höj och sänkbart mellangolv.
- Småbarnspool i anslutning till serveringen.
- 500 fasta publikplatser samt möjlighet till ytterligare ca. 300 platser.

Bilagor

Bilaga 1 - Händelser och politiska beslut av vikt för perioden 2022-12-16 – 2025-03-01

Bilaga 9 - KS 2014_119 - Uppdrag - Utredning rörande ansvar för kommunala bad .PDF
Bilaga 10 - KS 2014_119 - Rapport - Utredning rörande ansvar för kommunala bad.pdf
Bilaga 14 - Fastighetstillsyn - Brålandabadet - Integra - 2014.pdf
Bilaga 15 - Underhållsplan - Brålandabadet 2019-2023.pdf
Bilaga 16 - Brålandabadet - Utlåtande okulärbesiktning bassäng.pdf
Bilaga 17 - Fastighetstillsyn - Hallevibadet - Integra - 2014.pdf
Bilaga 18 - Teknisk inventering - Hallevibadet Vargön - Processing - 2015.pdf
Bilaga 19 - Statusbedömning - Hallevibadet - Weedotech - 2016.pdf
Bilaga 20 - Infärgning av vatten - Hallevibadet - Weedotech - 2016.pdf
Bilaga 21 - HÅVAC - Hallevi simhall utredning avfuktningsaggregat 2017.pdf
Bilaga 22 - Teknisk rapport vattenbehandling - Hallevibadet Vargön - Processing - 2019.pdf
Bilaga 23 - Underhållsplan - Hallevibadet 2019-2023.pdf
KS 2016_207 - Beslut KS §172 2021-10-06 Resultat från genomförd workshop om simhallarna.docx
KS 2016_207 - Rapport - Behovs och nulägesanalys - Simhallar - Slutversion.pdf
KS 2020_279 - Beslut KS §123 2020-08-19 Åtgärder efter genomlysning Public Partner .docx
KS 2020_279 - Public Partner - Genomlysningrapport av kommunens verksamheter.pdf
KS 2023_506 - Uppdragsdirektiv att utreda kostnad för en ny badanläggning .docx
KS 2023_705 - Beslut KF §106 2023-06-21 Planerad stängning av Hallevibadet Vargön .pdf
KS 2024_270 - Uppdragsavtal för Vattenpalatset Vänerparken AB.pdf
KS 2024_287 - Bolagsordning för Vattenpalatset Vänerparken AB .pdf
KS 2024_287 - Ägardirektiv för Vattenpalatset Vänerparken AB .docx
KS 2024_652 - Beslut KF §19 2025-02-19 Uthyrning av fastigheten - före detta Hallevibadet.docx
KS 2024_652 - Utredning - Uthyrning av Hallevi.docx
KS 2025_127 - 2.1 Verksamheters påverkan av Hallevibadets stängning sept 2024.pdf
KUFRN 2020_63 - Slutlig Rapport 2021-02-03 - Åtgärder efter genomlysning av Public Partner.pdf
KUFRN 2021_52 - Beslut KN §72 2021-12-17 Hallevibadets verksamhet.docx
KUFRN 2021_52 - Utredning om Hallevibadets verksamhet.docx
KUFRN 2022_88 - Bilaga 4 Fördjupad beskrivning Hallevibadet.docx
KUFRN 2022_88 - Bilaga 5 Sammanställning av berörda enheters konsekvensbeskrivningar.docx
KUFRN 2022_88 - Hallevibadet 2023 Risk och konsekvensanalys.pdf
KUFRN 2022_88 - Utlåtande övergripande skick och behov av åtgärder Hallevibadet 2023.pdf
KUFRN 2023_42 - Beslut KN §60 2023-05-16 Planerad stängning av Hallevibadet inför höstterminen 2023.pdf
Samtliga bilagor till PM - Sammanställning av bad.zip
SBN 2022_183 - Vänersborg Badutredning 2022-12-19 Reviderad 2023-06-22.pdf
SBN 2023_190 - Konsekvensbeskrivning Hallevibadet .docx
SBN 2023_190 - Statusbedömning Hallevibadet 2024-09-16 - Bilaga A Kontrollberäkning av takstolfackverk.pdf
SBN 2023_190 - Statusbedömning Hallevibadet 2024-09-16 - Bilaga B last på takstolfackverk.pdf
SBN 2023_190 - Statusbedömning Hallevibadet 2024-09-16 - Bilaga C Llentabhallen offert 1990-01-05.pdf
SBN 2023_190 - Statusbedömning Hallevibadet 2024-09-16.pdf
SBN 2023_190 - Teknisk Inventering Badvattenreningsanläggning Hallevibadet 2022.pdf
SBN 2023_190 - Utlåtande övergripande skick och behov av åtgärder Hallevibadet 2023.pdf

Alla bilagor utom Bilaga 1 ligger i en ZIP-fil i ärendet.

Bilaga 1 - Händelser och politiska beslut av vikt för perioden 2022-12-16 – 2025-03-01

Ärendenummer	KUFRN 2023/42
Ärende	Planerad stängning av Hallevibadet inför höstterminen 2023
Beslutsinstans	KUFRN §60 2023-05-16 Planerad stängning av Hallevibadet inför höstterminen 2023
Beslut	Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om avveckling av kultur- och fritidsnämndens verksamhet i Hallevibadet inför höstterminen 2023.
Kommentar	Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om åtgärdsförslag för att ha budget i balans inför 2024, som en del i ärendet om Mål- och resursplan 2024-2026. Ett av förslagen är att avveckla Hallevibadet. Mer om beslutsgrunderna kan läsas i underlag för Mål- och resursplan (MRP) 2024-2026, KUFRN 2022/88. Kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att det föreligger stor risk för att anställda medarbetare på Hallevibadet söker andra arbeten i det skede som MRP-processen befinner sig. I dialog med barn- och utbildningsförvaltningen samt med Vattenpalatset framgår det också att båda parter behöver en planerad stängning för att ha möjlighet att erbjuda bästa möjliga kvalitet i simundervisningen. En stängning skulle också minimera risken för oplanerade kostnader som kan uppstå under hösten. Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att nämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om en planerad stängning inför höstterminen 2023, under förutsättning att beslut om avveckling av Hallevibadet fattas i samband med beslut om mål- och resursplan 2024-2026. Se KS 2023/705 för beslut i KF

Ärendenummer	KS 2023/705
Ärende	Planerad stängning av Hallevibadet, Vargön
Beslutsinstans	KS §127 2023-06-07 Planerad stängning av Hallevibadet, Vargön
Beslut	Kommunfullmäktige beslutar om avveckling av kultur- och fritidsnämndens verksamhet i Hallevibadet inför höstterminen 2023 utifrån nämndens förslag. Samhällsbyggnadsnämnden har att bedöma nedskrivningsbehov och behov av övriga åtgärder i fastigheten som följder av en avveckling.

Ärendenummer	KS 2023/705
Kommentar	- Planerad stängning av Hallevibadet inför höstterminen 2023 - Kompletterande information till kommunstyrelsen gällande planerad stängning av Hallevibadet

Ärendenummer	KS 2023/705
Ärende	Planerad stängning av Hallevibadet, Vargön
Beslutsinstans	Kf §106 2023-06-21 Planerad stängning av Hallevibadet, Vargön
Beslut	Kommunfullmäktige beslutar om avveckling av kultur- och fritidsnämndens verksamhet i Hallevibadet inför höstterminen 2023 utifrån nämndens förslag.
Kommentar	- Yttrande över Hallevibadets framtid (v. Tunhems hemb.för.) - Förfrågan om att driva Hallevibadet vidare (Simklubben Vänersborg) - Reservation från Kristdemokraterna vid kommunfullmäktige 2023-06-21 (KD) - Protestlistor med brev Hallevibadet - Protestlista Hallevibadet Vargön - Förfrågan om Hallevibadet (fråga om att driva det vidare)

Ärendenummer	KS 2023/506
Ärende	Utredningsrapport - Vänersborgs badutredning 2023-10-02
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	- Uppdragsdirektiv att utreda kostnad för en ny badanläggning (220115, rev 220218, rev 220331) - Vänersborg badutredning (från SBN) - Vänersborg Badutredning, reviderad rapport (från SBN) - Förteckning över ändringar i rapporten Vänersborg Badutredning (från SBN)

Ärendenummer	SBN 2023/190
Ärende	Fråga om Hallevibadet
Beslutsinstans	SBN 2023/190 §134 2024-10-24 Inriktningsbeslut Hallevibadet
Beslut	Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att hyra ut fastigheten som tidigare inrymt verksamhet vid Hallevibadet, Vargön
Kommentar	Se KS 2024/652

Ärendenummer	KS 2024/272
Ärende	Årsstämma/Bolagsstämma för Vattenpalatset Vänerparken AB 2024-04-16
Beslutsinstans	
Beslut	
Kommentar	- Årsredovisning 2023 Vattenpalatset Vänerparken AB Bokning för bad på helger har kvarstått under året. Varmbassängen har förhyrts av ca 12 grupper under våren och hösten. Simskola för kommunens elever har ökat med ca 40% då tidigare verksamhet på Hallevibadet flyttats till Vattenpalatset. Även simklubbens verksamhet har flyttats till Vattenpalatset. Bolaget kostnader för el har minskat under året. Bolaget har även erhållit elstöd gällande för oktober 2021 till september 2022 från hyresvärden.

Ärendenummer	KS 2024/270
Ärende	Förslag till uppdragsavtal för Vattenpalatset Vänerparken AB
Beslutsinstans	KS §173 2024-10-09 Förslag till uppdragsavtal för Vattenpalatset Vänerparken AB
Beslut	Kommunstyrelsen godkänner upprättat uppdragsavtal för Vattenpalatset Vänerparken AB.
Kommentar	- Uppdragsavtal för Vattenpalatset Vänerparken AB Utarbetning av förnyat uppdragsavtal

Ärendenummer	KS 2024/287
Ärende	Uppdrag - Översyn av ägardirektiv med mera för Vattenpalatset Vänerparken AB inför 2025 års verksamhet
Beslutsinstans	KF §164 2024-10-23 Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Vattenpalatset Vänerparken AB
Beslut	Kommunfullmäktige godkänner de föreslagna ändringarna i bolagsordning och ägardirektiv för Vattenpalatset Vänerparken AB, i enlighet med bilagor.
Kommentar	- Ägardirektiv för Vattenpalatset Vänerparken AB - Bolagsordning för Vattenpalatset Vänerparken AB - föreslagen ny version

Ärendenummer	KS 2024/287
	Uppdragsbeskrivning saknas i ärendet. Översynen har genererat uppdaterad bolagsordning och nytt ägardirektiv.

Ärendenummer	KS 2024/652
Ärende	Uthyrning av fastigheten - före detta Hallevibadet
Beslutsinstans	KF §19 2025-02-19 Uthyrning av fastigheten - före detta Hallevibadet
Beslut	Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att hyra ut Hallevibadet med det förbehållet att inga kostnader i form av underhåll, ombyggnationer, renoveringar eller andra kostnader som kan uppkomma ska belasta kommunen.
Kommentar	

Handläggare
Per-Ola Rasmussen
Telefon
0521-72 21 28

Mottagare
Kommunfullmäktige

Nuläges- och behovsanalys – Kommunens badanläggningar

Omslagets framsida: 2021 års simborgarmärke

Bild/Foto: Svenska Livräddningssällskapet

Sammanfattning av rapporten

I Vänersborg finns tre olika badanläggningar med olika förutsättningar och inriktning, som bedrivs på tre olika sätt och som ska tillgodose behoven hos tre olika målgrupper; skola, allmänhet och föreningar. Bakgrunden till uppdraget är de utmaningar som identifierats kopplat till bedrivande av verksamhet, avtal samt fastigheternas skick.

Ursprungsuppdraget var att göra en behovs- och nulägesanalys. Uppdragdirektivet uppdaterades hösten 2020 till att också utgå från fyra scenarier av nedläggning. Detta har gett upphov till en komplex och omfattande utredning.

Slutsatserna är så många och av olika karaktär att de inte kan återges i en sammanfattning. Läsaren hänvisas till kapitel 2 som omfattar Utgångspunkter för scenarier, Scenarier samt Slutsatser. De absolut viktigaste är:

- Det finns ingen nämnd som har det utpekade ansvaret att bedriva och utveckla badverksamhet. Detta får konsekvenser för flera av motionens frågeställningar eftersom ingen driver frågorna och arbetar med dessa, exempelvis miljöpåverkan och verksamhetsinriktning.
- I dagsläget saknas en samordnad utveckling och styrning av de kommunalt ägda baden och det kommunala bolaget och det är oklart vem som har huvudansvaret att koordinera badanläggningarnas utveckling och tillgänglighet i förhållande till invånarnas och verksamheternas behov samt utifrån ett besöksnäringsperspektiv.
- Det finns ingen nämnd som har det utpekade ansvaret för friluftsliv och därav ansvaret att upprätthålla och utveckla friluftsbaden(badplatser) samtidigt som de är viktiga ur ett besöksnäringsperspektiv och står i relation till badanläggningarna.
- Riktlinjerna för internhyra har inte följts för Hallevi och Brålandabadet och hyran täcker inte driftkostnaderna eller underhållskostnaderna för baden.
- Hallevibadet är i teknisk och fysisk mening i för dåligt skick för fortsatt renovering och behöver ersättas. Risken för längre driftstopp pga. tekniska problem är överhängande och det finns risk att badet kan behöva stängas innan ersättningar eller lösningar finns på plats. Skolornas, allmänhetens och simklubbens behov av förutsättningar, simyta och tillgänglig badtid bedöms inte kunna erbjudas av någon befintlig badanläggning i kommunen om Hallevi stängs och får stora konsekvenser - Simklubben bedömer att de får lägga ner sin verksamhet då Vattenpalatsets bassäng är kortare än 25 meter och inte kan erbjuda tillräckligt med bassängyta och tider. Skolorna bedömer sig inte klara av sitt lagstadgade uppdrag kring simkunskap då Hallevi är skolornas primära anläggning.
- Färre badanläggningar med tydliga inriktningar och satsningar som ger mervärde för respektive behovskategori skulle ge kostnadsfördelar, stärka föreningslivet samt ge bättre förutsättningar för allmänhet och besöksnäringen.

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Per-Ola Rasmussen
Utredare

Innehållsförteckning

1 UPPDRAG 6

1.1 UPPDRAGSBESKRIVNING 6
1.2 MÅL OCH SYFTE 6
1.3 BERÖRDA PARTER/AKTÖRER 6
1.4 AVGRÄNSNINGAR OCH UTREDNINGSFÖRUTSÄTTNINGAR 7
1.5 UNDERLAG 8
1.6 METOD 8

2 RESULTAT OCH SLUTSATSER 8

2.1 UTGÅNGSPUNKTER FÖR DE FYRA SCENARIERNA 8
2.1.1 Övergripande 8
2.1.2 Om Brålandabadet 10
2.1.3 Om Hallevibadet 10
2.1.4 Om Vattenpalatset 12
2.1.5 Översikt av anläggningarnas status och förutsättningar 13
2.1.6 Skolsim 13
2.1.7 Folkhälsa, tillgänglighet och föreningar 14
2.1.8 Besöksnäring 15
2.1.9 Konsekvenser för skolor och föreningar vid akut stängning och renovering 15
2.1.10 Lokalförsörjningspolicy 16
2.1.1 Renovera eller bygga nytt - Kommuners erfarenheter 17
2.1.2 Omvärldsbevakning, besöksstatistik och förutsättningar 17
2.2 SCENARIER 19
2.2.1 A – Behålla samtliga bad 19
2.2.2 B - Nedläggning av bad Hallevi 21
2.2.3 C - Nedläggning av bad Brålanda 22
2.2.4 D - Nedläggning av bad Hallevi och Brålanda 22
2.3 SLUTSATSER 22
2.3.1 Barn- och utbildningsförvaltningen 23
2.3.2 Socialförvaltningen 23
2.3.3 Miljö- och byggnadsförvaltningen 23
2.3.4 Kultur- och fritidsförvaltningen 23
2.3.5 Samhällsbyggnadsförvaltningen 25
2.3.6 Kommunstyrelseförvaltningen 26
2.3.7 Slutsatser utifrån inhämtade underlag och förvaltningarnas svar och synpunkter 27

3 UTREDNING 32

3.1 POLITISK STYRNING 32
3.1.1 Inriktningsmål som berör bad- och simhallar utifrån ett invånarperspektiv är: 32
3.1.2 Riktlinjer som berör bad- och simhallar utifrån ett nämndperspektiv är: 32
3.1.3 Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden och förväntade resultat 32
3.1.4 Övriga förvaltningars styrning 33
3.1.5 Driftsformer 34
3.1.6 Utredningsuppdrag – organisatorisk tillhörighet 35
3.2 BRÅLANDABADET 37
3.2.1 Fastighet 38
3.2.2 Energi och miljö 47
3.2.3 Geografiska förutsättningar 48
3.2.4 Målgrupper/Tillgänglighet/Föreningsverksamhet 50
3.3 HALLEVIBADET VARGÖN 51
3.3.1 Fastighet 52

3.3.2 Energi och miljö *56*
3.3.3 Geografiska förutsättningar *58*
3.3.4 Målgrupper/Tillgänglighet/Föreningsverksamhet *59*
3.4 VATTENPALATSET AB/VÄNERPARKEN PROPERTY AB 63
3.4.1 Fastighet *64*
3.4.2 Energi och miljö *70*
3.4.3 Geografiska förutsättningar *71*
3.4.4 Målgrupper/Tillgänglighet/Föreningsverksamhet *72*
3.5 GENERELLA OCH GEMENSAMMA FÖRUTSÄTTNINGAR 75
3.5.1 Lagstiftning kopplat till bassängbad *75*
3.5.2 Att äga eller hyra simhallar *75*
3.5.3 Kommunens skyldigheter och skolornas behov *78*
3.5.4 Tillgänglighet och folkhälsa *83*
3.5.1 Förenings- och idrottsliv *87*
3.6 OMVÄRLDSBEVAKNING OCH EKONOMISKA ASPEKTER 88
3.6.1 Omvärldsbevakning och jämförelser av badhus *88*
3.6.2 Närliggande utomhusbad *92*
3.6.3 Besöksnäring *93*
3.6.4 Renovera eller bygga nytt - Kommuners erfarenheter *94*
3.6.5 Ekonomiska aspekter av olika driftsformer *95*
3.7 KONSEKVENSER AV EVENTUELL STÄNGNING/RENOVERING 95
4 BILAGOR 98

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Kommunfullmäktige har gett Kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar ta fram en strategi för kommunens simhallar. Uppdraget har getts som en direkt följd av en motion (Bilaga 1). I september 2020 kompletterades uppdraget att också omfatta förslag till strategisk inriktning som innefattar olika alternativ/scenarier. Alternativen ska sammantaget ta sin utgångspunkt i följande: den totala beräknade vattenytan för sim- och badaktiviteter. Här bör också värderas närheten till grannkommuners badanläggningar tas i beaktande, dvs har vi "rätt ambitionsnivå" jmf andra likvärdiga kommuner?

1. behoven utifrån befolkningsutveckling och olika målgrupper; t.ex. simidrott, besöksnäring, folkhälsa
2. bedömning av tillgänglighet geografiskt och beläggning (tid)
3. kostnadsbild (drift och investeringar) samt driftsformer

Alternativ (A, B och C) bör ges kortsiktigt på 5 års sikt (lokalförsörjningsplanen) och på längre sikt, upp mot 40 år.

A: Bibehålla bad på 3 platser. Vad krävs av reinvesteringar? Hur styrs inriktning för baden och hur kan kommunen säkra samordning för optimal drift i så fall?

B: Nedläggning av bad Hallevi. Vad krävs för att upprätthålla målgruppsbehov och tillgänglighet? På kort och lång sikt. Nyinvestering? (fokus på behov och kostnad, plats behöver inte beaktas i nuläget)

C: Nedläggning av bad Brålanda. Vad krävs för att upprätthålla målgruppsbehov och tillgänglighet? På kort och lång sikt. (fokus på behov och kostnad, plats behöver inte beaktas i nuläget)

D: Kombination av B och C. Vad krävs för att upprätthålla målgruppsbehov och tillgänglighet? På kort och lång sikt.

Alternativen bör vägas utifrån ovan angivna 3 parametrar.

1.2 Mål och syfte

Enligt motionen är målet att ta fram en strategi som beskriver hur vi ska använda, förvalta och driva våra simhallar utifrån bl.a. perspektiven användningsområde, livslängd och miljöpåverkan. Syftet är att få fram ett kunskaps- och beslutsstödsunderlag som sträcker sig 40 år in i framtiden.

1.3 Berörda parter/aktörer

Vattenpalatset AB genom Carina Svensson, vd
Brålandabadet genom Annelie Andersson, Arrendator
Hallevibadet genom Kultur- och fritidsförvaltningen
Fastighetsenheten, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kultur- och fritidsförvaltningen
Miljö- och byggnadsförvaltningen
Barn- och utbildningsförvaltningen
Folkhälsosamordnare, Kommunstyrelseförvaltningen
VISIT Trollhättan-Vänersborg

1.4 Avgränsningar och utredningsförutsättningar

En strategi används generellt för att nå ett specifikt mål eller lösa ett givet problem. Inga uttalade mål att uppnå eller uttalade problem att lösa har angetts i uppdraget. En kommunal badanläggning arrenderas av en privat entreprenör som bedriver sin verksamhet som de anser lämpligt utöver vad avtalet säger. En kommunal badanläggning drivs av Kultur- och fritidsförvaltningen. En privat badanläggning arrenderas av ett kommunalt bolag som agerar enligt ägardirektiv. Hur badanläggningar utarrenderas och hur kommunala bolag bedrivs och styrs är ytterst en politisk fråga. Med anledning av ovanstående kan inte en strategi i sin rätta bemärkelse eller enligt motionens intentioner tas fram. Projektgruppen tog som ett första steg inför en strategi fram en nuläges- och behovsanalys för de kommunala fysiska anläggningarna samt en mindre konsekvensanalys av eventuella stängningar för skolor, verksamheter och föreningar. September 2020 förtydligades uppdraget att också innehålla förslag till strategisk inriktning utifrån fyra scenarier och fyra utgångspunkter. Utredningen har försenats kraftigt med anledning av stor personalomsättning, omprioriteringar och ändrade förutsättningar.

Önskemålet att använda sig av respektive bads totala badyta som utgångspunkt är utmanande av flera anledningar. Exempelvis saknas det besöksstatistik på barn att sätta i relation till badytan för plask/lek/barnlandskap eftersom det är upp till respektive bad att besluta när man ska börja ta betalt och/eller registrera dem i kassasystemen. Ytan säger inget om tillgänglighet om man inte samtidigt beaktar de totala öppettiderna, allmänhetens tillgång, föreningars tillgång, skolornas tillgång samt övrigas tillgång och om dessa grupper kan bada parallellt. Badhus som också har utomhusbad har olika öppettider för de olika delarna vilket påverkar tillgängligheten och besöksstatistiken. Maxantal besökare i en fastighet är ytterligare en faktor. Ytorna redovisas men som jämförelse använde den vedertagna faktorn bad/invånare.

Baden som jämförs i denna utredning har olika åldersintervall och registrering av badande, särskilt gäller detta grupp-, företags- och föreningsaktiviteter samt bokningar. Baden registrerar och redovisar dessutom sin besöksstatistik på olika sätt. Det är därför svårt att jämföra och dra exakta slutsatser av besöksstatistik mellan baden. Ytterligare faktorer som påverkar besöksstatistik är geografisk närhet till områden med hög invånardensitet, kollektivtrafikförutsättningar, parkeringsmöjligheter, kostnadsnivå samt badanläggningarnas utförande, attraktivitet och utbud.

Flera badanläggningar har olika kombinationer av verksamheter som delar verksamhetslokaler och kostnader för personal och drift, ex. gym och idrottshallar. Det är därför svårt att avgöra vissa badanläggningars egentliga kostnader och göra jämförelser mot. Exempelvis har Vattenpalatset 20 000 gymbesök som byter om och genererar drift- och underhållskostnader samt personalkostnader. Det är också en anledning till att flera av baden i undersökningen motsatt sig en jämförande faktor, kostnad/bad. Ett annat exempel är att skolbad och skolsim genererar en återfinansiering vid kommunal drift men en kostnad för kommunen vid privat drift.

Denna utredning ger inte ett fullständigt svar på vad en eventuell ny simhall/bassäng ska innehålla eller var den ska ligga då detta beror på vad man har för ambitionsnivå, vilka lokaliseringsmöjligheter som finns, vilka möjligheter och förutsättningar man vill ge invånarna, vad invånarna har för önskemål, vilka investeringsmedel som finns samt vad man vill med Vattenpalatset i ett längre perspektiv.

1.5 Underlag

Motion angående långsiktig strategi för kommunens simhallar KS 2015/99 (Bilaga 1)

1.6 Metod

Underlagen till denna rapport kommer från besiktningsprotokoll, undersökningar, inspektioner, intervjuer, studiebesök, besöks- och förbrukningsstatistik samt från skolornas simkunskapsansvariga. Berörda parter har förhandsgranskat och fått ge sina synpunkter på underlagen om respektive bad. Dialog har skett med Kultur- och fritidsförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen (Fastighet och service), Miljö- och byggnadsförvaltningen samt Barn- och utbildningsförvaltningen ifråga om drift, underhåll, uppföljning, samarbete, samverkan, historiska beslut och aspekter som påverkar nuläget, skolors behov och invånarnas utnyttjande. Dialog har också skett med föreningar och andra verksamheter som använder baden. Underlagsförfrågningar har skickats till angränsande kommuner samt kommuner av samma storlek som Vänersborg.

Underlag har sammanställts och inkommit från:
Carina Svensson, vd Vattenpalatset
Annelie Andersson, Tommy Johansson, Entreprenör Brålandabadet
Peter Nilsson, Feras Karkoutli, Mikael Karström, Hallevibadet
Bo Andersson, projektledare, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Erik Grusell, förvaltare, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Stefan Leijon – Marknadskoordinator/Event, Arena Fritid
Jessica Lindskog – Processledare, Arena Fritid
Anne Ekstedt – Folkhälsosamordnare, Utvecklingskontoret
Patrik Dokken – f.d. Energirådgivare, Utvecklingskontoret
Kajsa Wegberg – Miljö- och hälsoskyddsinspektör, Miljöförvaltningen
Lars Sandgren, Elvis Sabovic, Fredrik Bergstrand – Simkunskapsansvariga, Barn- och utbildningsförvaltningen

Föreningar: Simklubben Vänersborg, HjärtLung Dal-Vänersborg, Fibromyalgiföreningen, Reumatikerföreningen

2 Resultat och slutsatser

2.1 Utgångspunkter för de fyra scenarierna

2.1.1 Övergripande

I Vänersborgs kommun bedrivs badverksamhet i tre olika former och under olika förutsättningar.

- En kommunal utomhusbadanläggning, Brålandabadet, arrenderas av en privat entreprenör som bedriver sin verksamhet som de anser lämpligt utöver vad avtalet säger.
- En kommunal badanläggning, Hallevibadet, drivs av Kultur- och fritidsförvaltningen.
- En privat badanläggning, Vattenpalatset, arrenderas av ett kommunalt bolag som agerar enligt ägardirektiv. Kommunstyrelsen har uppsiktsplikten för bolaget och styr via ägardirektiv verksamheten och dess utveckling.

Kultur- och fritidsförvaltningen har genom sitt verksamhetsområde *Arena- och fritidsverksamhet* ansvaret för de kommunala badanläggningarna även om reglementet inte uttryckligen nämner det.

Kultur- och fritidsnämnden har enligt uppgift i dagsläget inga särskilda mål eller utvecklingsplaner för badanläggningarna. Badanläggningarna och badverksamheten bedrivs för tillfället mer som ett förvaltande enligt förvaltningen i avvaktan på att kommunstyrelsen beslutar hur de vill organisera kommunens bad. Ett sådant uppdrag gavs till tidigare kommundirektör 2014 men återkallades av kommunstyrelsen arbetsutskott av okänd anledning. Endast en del av utredningen fullbordades av dåvarande kommunjurist och det var hur man skulle organisera baden. Förslaget var att all badverksamhet skulle överföras till Vattenpalatset. Fastigheternas status samt hur verksamheten bedrevs utreddes aldrig och det är också oklart om något sådant uppdrag gavs till berörda förvaltningar.

I samband med detta tillfrågades Vattenpalatset om de var intresserad av att eventuellt ta över Hallevibadet. Enligt Vd:n var de det under förutsättning att Hallevibadet tillfördes extra medel under fem år för att åtgärda fastighetens skick och arbetsmiljö.

I dagsläget sker ingen dialog mellan kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden ifråga om en samordnad utveckling och styrning av de kommunalt ägda baden och det kommunala bolaget. Inga återkommande/cykliska dialog- och utvecklingsmöten sker med styrelsen för Vattenpalatset enligt Vd:n trots att ägardirektivet fastställer att detta ska ske.

Det är oklart vem som har huvudansvaret att koordinera badanläggningarnas utveckling och tillgänglighet i förhållande till invånarnas och verksamheternas behov. Ägardirektivet föreskriver exempelvis inte att bolaget ska samverka eller samarbeta med övriga badanläggningar och de har inte heller fått ett sådant uppdrag. De olika drifts- och ägarformerna försvårar koordineringen. Kommunen saknar därmed mål och utvecklingsplaner för vad man vill med kommunens badanläggningar i ett övergripande perspektiv. Investeringsplaner för anläggningarna saknas således också.

Vänersborgs kommun ärvde anläggningar i samband med kommunsammanslagningarna med Brålanda och Vargön varpå de placerades under Barn- och ungdomsförvaltningen fram till 2015 då förvaltningen delades. Samhällsbyggnadsförvaltningens fastighetsenhet övertog fastigheterna 2013 och de hade enligt uppgift redan då en underhållsskuld som inte var dokumenterad. Skyldigheten att underhålla dem övergick därmed till fastighetsenheten. Kultur- och fritidsförvaltningen hyr anläggningarna för att sedan i sin tur hyra ut Brålandabadet till en privat aktör. Brålandabadet och Hallevibadet har nya underhållsplaner men dessa är inte kompletterade med tidigare identifierade underhållsbehov. Uppföljning av avtalsefterlevnad för Hallevibadet och Brålandabadet har inte skett rutinmässigt alternativt inte dokumenterats och besöksstatistik saknas för Hallevibadet under åren det var utarrenderat. Sedan ändringen i kommunallagen 2017 angående uppföljning av privata utförare har Kultur- och fritidsförvaltningen gjort detta. Det är oklart om tillträdes- och frånträdesbesiktningar har utförts och vad de behov som identifierats har lett till för åtgärder och budgetering av pengar för att underhålla fastigheterna i ett historiskt perspektiv.

I dagsläge finns inget samarbete mellan simanläggningarna utifrån ett behovs- och utvecklingsperspektiv. Däremot finns det ett mindre samarbete ifråga om att låna simlärare och hantera tekniska utmaningar inom vattenrening. Samtliga badanläggningar är i hög grad beroende av intäkter från föreningsverksamhet/simskola/skolsim för att gå runt ekonomiskt.

2.1.2 Om Brålandabadet

Brålandabadet är ett säsongsöppet utomhusbad med 25-metersbassäng och fyra banor. Bassängen är 48 år gammal och man räknar på en livslängd om 50 år. Bassängbottnen behöver åtgärdas mellan hög- och lågdel där det befintliga tätbandet spruckit. Plattsättningen är i stora delar av botten undermåligt utförd och en totalrenovering behövs. Badet saknar separatkopplad plaskbassäng vilket medför att ev. förorening där påverkar hela badet vilket gjort att man valt att inte ha den öppen.

Teknikrummet, som är sammanbyggt med idrottshallen, saknar i dagsläget klorgaslarm och fläktstyrd ventilation samt har behov av renovering av skadade ytskikt. Badet fick nytt reningssystem 2015 då det gamla havererade.

Badanläggningen saknar ändamålsenliga omklädningsrum, är inte tillgänglighetsanpassad och har inga duschar i omklädningsrummen. Bassängen saknar trappa och lyft. Omklädningsbyggnaden saknar isolering, uppvisar sprickor i betongplattan samt har ytskikt som är svårstädade och som inte är avspolningsbara. Underhållsplan för anläggningen finns för 2019–2023.

Ovanstående faktorer gör att förutsättningarna att hitta entreprenörer som vill driva anläggningen inte är optimala. Vissa saker kan regleras i avtal men hur en entreprenör väljer att utveckla och bedriva sin verksamhet ligger utanför kommunens kontroll så länge avtalet uppfylls.

Badanläggningen utnyttjas främst för Skolsim och simskola för barn och vuxna som vill lära sig att simma. Simskoleutbildningen bedrivs i mycket stor omfattning av entreprenören enligt Svenska Livräddningssällskapets riktlinjer. De utbildar bl.a. simlärare i stor omfattning samt poollivräddare, havslivräddare och babysiminstruktörer med ett stort upptagningsområde. Entreprenören bedriver också Lovsimskola samt dessutom Vattensäkerhetsutbildning via Svenska Livräddningssällskapet (på uppdrag av MSB - Myndigheten för skydd och beredskap). Simskola, skolsim och utbildning utgör 66 % av verksamheten om totalt 2038 besök 2019. Entreprenören hyr in sig i angränsande anläggningar för att bedriva simskola när utomhusbadet är stängt.

Badet ligger centralt med god tillgänglighet för boende i centralorten. Möjligheterna att ta sig till badet med kollektivtrafik är begränsade. Badet tilltalar främst barnfamiljer med barn i skolålder samt yngre tonåringar. Möjlighet till badlek med annat än enklare vattenleksaker saknas.

Kommunen står driftkostnaderna och utbetalar ett driftbidrag om 266,5 tkr till entreprenören. Fastighetsenheten har inte rutinmässigt läst av samtliga mätare samt att det saknas el- och vattenmätare som möjliggör att särskilja badets kostnader från idrottshallen och musikskolan. Kommunens totala kostnad beräknas uppgå till ca 485,5 tkr exkl. underhåll. Bassängvattnet värms idag upp av fjärrvärme via en pelletseldad värmecentral till en kostnad om ca 180 tkr per år men bassängen saknar bassängtäckning.

2.1.3 Om Hallevibadet

Hallevibadet har en 25-metersbassäng med sex banor samt en övningsbassäng på 12x8 meter. Bassängerna är 45 år gamla och är i dåligt skick invändigt och är därför klädda med en PVC-liner som ska förhindra klorvandring i konstruktionen. Linern börjar närma sig sin tekniska livslängd, har släppt på vissa ställen med påväxt som följd, har rostfläckar till följd av angripen armering och uppvisar genomslag av vatten. Detta är troligen ett läckage genom betongkonstruktionen. Vid fortsatt läckage så kommer

betongkonstruktionerna förlora sin hållfasthet med korroderade armeringsjärn och spjälkningar. Invändig renovering genom pågjutning är inte möjlig då det skulle korta bassängen, minska djupet och försvåra för simklubben att bedriva verksamhet då de mister möjligheten att arrangera tävlingar som är en grundförutsättning för klubbens fortlevnad.

Systemet för vattenbehandling varierar i ålder och skick, och är installerade mellan 1975–2006. Delar av utrustningen är utbytt sedan statusbedömningen 2016 och under 2020 har badet uppgraderats med nytt klordoseringssystem. En del utrustning är uttjänt medan annan utrustning fortsatt är i gott bruksskick. Det finns risk att farliga kemiska ämnen kan orsaka personskada då kemrummen saknar invallning och skyddsutrustning. Arbetsmiljön är inte fullgod i teknikrummet då det är trångt att komma åt viktiga delar. Styrsystemet för rening är ålderstiget och vid haveri kan det vara svårt att få tag på reservdelar. Kommer förmodligen bytas 2021. Den elektroniska utrustningen för reglering av vattnets klor och pH-värde är utbytt under 2020. Doserutrustningen för koldioxid som reglerar alkanitet är ur drift vilket i kombination med saltsyra som pH-reglerare orsakar låg alkanitet och ökad korrosion samt negativ påverkan på flockning. Värmeåtervinningssystemet från ventilationsaggregatet samt från blandningstanken är avstängda bl.a. på grund av läckage i plattvärmeväxlare, det ger upphov till stillastående vatten och risk för tillväxt föreligger. Överloppsrännornas återledning är underdimensionerad och de är inte i våg vilket förhindrar skvalpvatten att rinna över kanten längs hela bassänglängden. Det ger försämrad ytavrinning och smutstransport. För att undvika översvämning är cirkulationsflödet strypt. Ventilation och avfuktningsaggregaten är hårt slitna och har gett betydande driftproblem samt har ett omfattande behov av underhåll. De körs med begränsad funktion vilket kan ha negativ effekt på hälsan hos personal och frekventa besökare. Båda aggregaten är uttjänta och risken för haveri och driftstopp är överhängande.

Bassängerna är ursprungligen utomhusbassänger som 1991 byggdes över med en plåthall. Hallens livslängd minskar snabbt pga. hög vattentemperatur, högt ångtryck och uttjänta ventilations- och avfuktningsaggregat utan fullgod funktion. Relativ fuktighet (RF) i hallen uppgår till 64 % mot rekommenderade max 60 %. Det är också en av anledningarna till att hallen upplevs som varmare än exempelvis Vattenpalatset trots att Vattenpalatset håller högre genomsnittlig vattentemperatur än Hallevibadet. Hallen är underdimensionerad och klarar inte att tilläggsisolering som skulle behövas göras, den uppfyller inte heller dagens krav på snölaster. Golvet består av betongplattor lagda på en jord- och grusbädd och är svårstädade samt uppvisar sättningsskador. Konsulterna som genomförde statusbedömningen 2016 säger att en renovering inte är rätt väg att gå.

Lokalerna är invändigt i relativt bra skick men är inte tillgänglighetsanpassade fullt ut. Omklädningsrummen är ganska trånga och tillhörande duschutrymmen saknar duschbås. Stora bassängen har trappa och lyft vilket ger god tillgänglighet.

Badet ligger på en stor tomt och är centralt beläget i Vargön med god tillgänglighet till fots, cykel eller bil. Möjligheterna att ta sig till badet med kollektivtrafik är också goda. Badets utformning gör att det främst attraherar motionssimmare, föreningar samt barnfamiljer med simtränande barn. Viss möjlighet till badlek finns, bl.a. en uppblåsbar hinderbana som är mycket uppskattad.

Badanläggningen disponeras ytmässigt och tidsmässigt främst för skolsim, simskola för barn och vuxna, simklubben samt övrig föreningsverksamhet. Simklubbens verksamhet, skolsim, simskola och vattengymnastik står för en betydande del av badets utnyttjande, ca 70 %, och detta begränsar till viss del möjligheten till bad och motionssim som utgör

24 %. Badet har normalt öppet 95 timmar i veckan varav hälften är tillgängligt för allmänheten. Under 2019 hade man 65 412 besök varav föreningarna stod för drygt 27 000 av dessa. Hallevibadet är således mycket betydelsefullt för skolor och föreningar.

Hallevibadet är enda badet simklubben kan bedriva verksamhet i. Föreningen har ca 110 aktiva simmare varav ca 65 ungdomar. De har en positiv medlemsutveckling och efterfrågar mer träningstider samtidigt som de begränsas av för få och smala banor och för hög vattentemperatur. Bassängen blir för kort för tävling med automatisk mätutrustning i bassängen men de kan genomföra nybörjartävlingar med halvautomatisk tidtagning. Svenska simförbundets regelverk ger ingen dispens för korta bassänger och detta medför att de inte kan arrangera större sanktionerade tävlingar. Hallen saknar också rätt friutrymme bredvid bassängen. Föreningens träningsbehov i 50-metersbassäng tillgodoses genom besök i andra kommuner som har detta.

Hallevibadet bedrivs sedan 2018 i egen regi av kultur- och fritidsförvaltningen sedan tidigare entreprenör sagts upp. Rörelsekostnaden uppgå till 3,7 Mkr varav personal- och driftskostnad uppgår till 3,65 Mkr. Kommunens nettokostnad (inkl. intäkter) beräknas uppgå till ca 1 835,5 tkr exkl. underhåll. Bassängvattnet värms idag upp av fjärrvärme via en pelletseldad värmecentral till en kostnad om ca 777 tkr per år. Bassängerna saknar bassängtäckning.

2.1.4 Om Vattenpalatset

Vattenpalatset är i grunden ett äventyrsbad med lek- och motionssimbassäng samt en varmbassäng. Anläggningen är i gott byggnadstekniskt skick och bassängerna har god status för sin ålder. Avtalet sträcker sig fram till 2025 och ytskikten börjar nå sin bortre gräns. Renovering kan ske etappvis om varmbassäng och tillhörande omklädningsrum finns kvar.

Teknikrummet är inrymt under badet och är ändamålsenligt och i gott skick. Det finns kapacitet kvar inom rening, ventilation och avfuktning. Avfuktnings- och ventilationsanläggning är utbytt 2013–2015. Vattenreningsanläggningen och viss elinstallation har uppgraderats under 2015. 2011 gjordes energisystemet om i syfte att förbättra komforten och sänka såväl energi- som koldioxidförbrukningen för hela Vänerparken. Badanläggningen värms till 60 % upp med bergvärme och resterande del via fjärrvärme. Omklädningsrummen har renoverats under 2015 (ej de vid varmbassängen) och badet har samtidigt fått en ny vattenrutschbana.

Badet ligger centralt med god tillgänglighet för boende i centralorten och tillresande med sin placering nära resecentrum. Möjligheterna att ta sig till badet till fots, med cykel, med bil och med kollektivtrafik är mycket bra. 55 % av besökarna kommer från andra kommuner vilket gör Vattenpalatset till ett åretruntöppet besöksmål. I dagsläget är parkeringsmöjligheterna goda. Badet tilltalar många målgrupper och erbjuder mycket aktiv badlek, motionssim, relax/spa samt varmbassäng med mycket bra tillgänglighetsanpassning och utrustningsnivå. Varmbassängen används av föreningar, verksamheter och för simskola. Bassängens djup och utformning är inte anpassad för simskoleverksamhet. Motionssimbassängen är kortare än 25 m och Svenska simförbundet medger ingen dispens för sanktionerade tävlingar vilket gör att den inte kan användas av simklubbar för sådana. Antalet besök ligger i genomsnitt på ca 101 000 per år och bad samt motionssim står för 80 % av verksamheten. Barn och familjer står för mer än 58 % av besöken. Vissa helger är badet fullt och kösystem får tillämpas, badet är godkänt för 500 personer.

Bolaget Vattenpalatset Vänerparken AB har till uppgift att driva äventyrsbad med kompletterande serviceutbud såsom motions- och friskvårdsaktiviteter, simskoleverksamhet, babysim samt caféverksamhet. Lokalerna förhyrs av Vänerparken Förvaltning KB. Rörelsekostnaderna är ca 16,5 Mkr varav personal- och driftskostnader uppgår till ca 15 Mkr. Bolaget erhåller ett driftsbidrag om ca 7,7 Mkr från kommunen. El, värme och vatten står för ca 3,5 Mkr av driftsbudgeten. Driften av varmbassängen som togs över av Västra Götalandsregionen går inte ihop ekonomiskt bl.a. på grund av uppvärmningskostnaden. Simskoleverksamhet och caféverksamhet är därmed av stor betydelse för ekonomin. Samtidigt räcker inte cafédelens sittutrymme till vid stort besökstryck.

2.1.5 Översikt av anläggningarnas status och förutsättningar

	Fastighet							
	Bassänger	**Hall**	**Golv/ Markytor**	**Omklädnings-rum**	**Hygien-utrymmen**	**Teknikrum**	**Besiktningar**	**Underhålls-planer**
Vattenpalatset								
Hallevibadet								
Brålandabadet		-						

	Energi och miljö			Ekonomi		
	Vatten-rening	**Upp-värmning**	**Ventilation Avfuktning**	**Verksamhetskostnader**	**Egen-finansiering***	**Besöks-statistik**
Vatten-palatset				Verksamhetskostnad: 16,8 Mkr Nettokostnad: 7,7 Mkr	46%	
Hallevi-badet				Verksamhetskostnad: 3,7 Mkr Nettokostnad: 2,2 Mkr (KFN 1,8 Mkr, SNB 0,4 Mkr)	50%	
Brålanda-badet			-	Kommunens nettokostnad: 0,9 Mkr (KFN 0,5 Mkr, SBN 0,2 Mkr, BUN 0,2 Mkr)	-	

* Kostnadstäckning genom försäljning, uthyrning, simskola etc.

	Tillgänglighet och förutsättningar			
	Öppettider	**Allmänhetens tillgänglighet och förutsättningar**	**Föreningar/ övrigas tillgänglighet och förutsättningar**	**Infrastruktur resande**
Vattenpalatset				
Hallevibadet				
Brålandabadet			-*	

Se Bilaga 24 för kommentarer kring bedömningen.

2.1.6 Skolsim

Simning och lekar i vatten är en del av undervisningstiden i ämnet Idrott och hälsa. Skolan och läraren ansvarar för att undervisa i simning, badvett och säkerhet. Simförmåga ingår i kunskapskraven för årskurs 6 och 9 och därför förväntas skolan ge simundervisning.

Läsåret 2019/2020 finns cirka 900 barn från kommunala grundskolan i simundervisning. Det totala behovet för 2019/2020 är cirka 500 lektioner/timmar

simundervisning + 300 timmar skolbad. Närhet till bad är viktigt då skolornas kostnader för resor är betydande. En annan viktig faktor är restid eftersom mycket lektionstid försvinner. Skolornas kostnad för skolsim, simskola och skolbad uppgår till ca 1 Mkr.

Trycket på Vattenpalatset och Hallevibadet är stort. Skolorna fördelas på anläggningar utifrån tillgång, närhet och transportmöjligheter. Behovet av simhallstid på Vattenpalatset är större än tillgången enligt simkunskapsansvariga. Möjligheten till simhallstid på Hallevibadet täcker dock det extra behovet. Vattenpalatset uttrycker dock att tillgängliga tider inte bokas fullt ut och att tiderna skulle kunna utökas och här krävs det nog en utökad dialog eller styrning. Hallevibadets två bassänger gör anläggningen mycket lämplig för skolbad och simundervisning. Vattenpalatset äventyrsdel gör den mindre lämplig för skolbad utifrån ett uppsiktsperspektiv. Deras varmbassäng fungerar som undervisningsbassäng och är även lämplig för sär- och träningsskola även om djupet är något stort.

Brålandabadet kan stå till skolans tjänst några veckor på våren och några veckor på hösten. Barn från Brålanda, Skerrud, Rösebo och Frändeskolan får sin simundervisning där.

De strategier för simundervisning som finns visar goda resultat i åk 6 med 95,1% måluppfyllelse våren 2019 – vilket är bra i ett nationellt perspektiv. Måluppfyllelsen i åk 9 våren 2019 var 95,6%. Det är ett resultat av långsiktighet, tydlighet, bra samarbete med simhallar samt beror på ett gott engagemang från varje enskild idrottslärare.

Befolkningsprognosmässigt innebär det att fram till 2028, som prognosen (se 3.6.1) sträcker sig till, och med en förutsatt normalfördelning bland åldersgrupperna, kommer antalet skolbarn i skolsim öka med ca 230 barn samt att antalet barn i behov av simskola kommer öka med ca 41 elever.

2.1.7 Folkhälsa, tillgänglighet och föreningar

Simning är en unik motionsform som passar alla. Simning är en så kallad icke-viktbärande träningsform, vilket innebär att man använder musklerna på liknande sätt som vid löpning och vissa andra idrotter, men utan att belasta lederna. Simning är således skonsammare än många andra träningsformer. De flesta kan simma några längder i bassäng, även om man har besvär i knän, rygg eller något annat. Därför passar simning som träningsform särskilt bra även för äldre människor, när kroppen blivit lite skörare. Det blir ett utmärkt sätt att hålla sig aktiv och i form under åldrandet.

Bad- och simanläggningarna är viktiga sociala mötesplatser för olika grupper, från babysim till seniorträning. Även för integrationsarbetet har anläggningarna visat sig vara viktiga arenor, inte minst utifrån perspektivet att föräldrarna kan hjälpa sina egna barn att uppnå vattenvana och simkunskap.

Baden har olika förutsättningar och bäst geografisk/personlig tillgänglighet och utrustningsnivå har Vattenpalatset med motionssim, äventyrsbad och varmbassäng. De har också god utrustningsnivå och separata omklädningsrum för personer med funktionsvariation eller för personer som behöver byta om i enskildhet. Det är ett bad som passar nästan alla målgrupper förutom simklubbar.

Hallevibadet har bra tillgänglighet och bassänger som passar flera målgrupper och föreningar. Föreningsverksamhet bedrivs dock i sådan omfattning att tillgängligheten begränsas för allmänheten. Övningsbassängen saknar anpassningar för personer med

funktionsvariation. Detsamma gäller omklädnings- och duschutrymmena som dessutom är väldigt trånga samt saknar avskildhet.

Brålandabadet är endast säsongsöppet och tilltalar en begränsad målgrupp samt saknar tillgänglighetsanpassning och ändamålsenliga omklädnings- och duschmöjligheter.

Bland de föreningar som använder kommunens badanläggningar finns Reumatikerföreningen, Parkinsonföreningen, Hjärt- lungsjukas förening, FUB - För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, RBU - Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Hallewichklubben Laxöringen, Autism- och aspergerföreningen, Korpen, MP Fysio, Närhälsan, Habiliteringen, MedPro samt Vänersborgs simklubb. Utnyttjandet är störst i Hallevi med nästan tre gånger så stor volym som Vattenpalatset. Föreningsverksamheten i Hallevi omfattar ca 27 000 besök varav simklubben står för störst andel nyttjandetillfällen och volym.

2.1.8 Besöksnäring

Utifrån ett besöksnäringsperspektiv behöver både badanläggningar och friluftsbad/utebad belysas då det finns samband. Vänersborg har flera besöksnäringsrelaterade badanläggningar/badplatser som ihop stärker vårt platsvarumärke. Förutom Vattenpalatset som är en besöksanledning med 55 % inresande besökare och som sticker ut i jämförelse med Brålandabadet och Hallevibadet finns det fina stränder med bra tillgänglighet och parkeringsmöjligheter i kombination med möjligheter till klippbad och bad i parkmiljö som attraherar besökare. Sikhall, Ursand och Gaddesanna sticker ut tack vare hög servicenivå med sin närhet till bl.a. camping, butiker och strandkiosk. Ursands satsning på pooler utgör ett bra komplement under perioder av kallt vatten i Vänern samt utgör en konkurrensfördel för att vinna campinggäster. Under somrar med dåligt och kallt väder ökar besökssiffrorna stort i badhusen, upp emot 4 000 fler besök har exempelvis uppmätts på Vattenpalatset i juli månad vissa år. Badhus fyller därför en viktig funktion som komplement till friluftsbaden sommartid.

Precis som i fallet med badanläggningarna finns det ingen nämnd som har det utpekade ansvaret att utveckla badstränderna samtidigt som de är viktiga ur ett besöksnäringsperspektiv. De sköts dock av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Kommunen saknar samtidigt en besöksnäringsstrategi som pekar ut våra besöksanledningar och hur dessa bör utvecklas och omhändertas, däribland Vattenpalatset och friluftsbad. Friluftsbad/utebad faller under friluftsliv enligt Naturvårdsverket. Kommunal friluftsplan saknas.

2.1.9 Konsekvenser för skolor och föreningar vid akut stängning och renovering

En akut stängning av Hallevibadet till följd av tekniskt haveri under skolterminerna skulle få störst konsekvenser för skolor och föreningar i Vänersborg. Utöver skolsim skulle det innebära att drygt 600 utnyttjade simskoleplatser skulle behöva omlokaliseras. Kapaciteten bedöms av simkunskapsansvariga inte räcka till på Vattenpalatset och simklubben skulle behöva ställa in sin verksamhet eftersom förutsättningarna saknas på Vattenpalatset. Skolsim/simskola skulle behöva flyttas till grannkommuner samtidigt som det inte finns någon garanti för att det finns utrymme. Samtidigt uttrycker Vattenpalatset att de kan täcka samtliga skolors behov av skolsim, skolbad och simskola med god framförhållning och planering men denna uppfattning delar inte Barn- och utbildningsförvaltningen. Sker en stängning i slutet eller i början av terminen kan Brålandabadet användas i viss mån.

En akut stängning av Vattenpalatsets äventyrsdel skulle få mindre konsekvenser om verksamhet fortfarande kan bedrivas i varmbassängen. Skolsim/simskola skulle förmodligen kunna inrymmas i Hallevi genom att begränsa övriga föreningars tider samt eventuellt förläggas till Brålandabadet. En totalstängning skulle dessutom påverka de föreningar och verksamheter som är i behov av varmbassäng.

En akut stängning av Hallevibadet i kombination med totalrenovering av Vattenpalatset skulle medföra att skolorna inte kommer kunna uppfylla målen i simkunskap. Simklubben skulle inte kunna fortsätta sin verksamhet och övriga föreningar och verksamheter skulle drabbas hårt.

En akut stängning av Brålandabadet bedöms kunna hanteras av Hallevibadet och/eller Vattenpalatset ifråga om simskola/skolsim. Brålandabadet skulle dock behöva hyra in sig i angränsande anläggningar för att kunna fortsätta bedriva de olika simlärarutbildningarna och MSB:s Vattensäkerhetsutbildning.

2.1.10 Lokalförsörjningspolicy

I lokalförsörjningspolicyn anges att kommunen i första hand ska äga de lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet. Vidare anges att inhyrning av lokaler ska ske om det finns ett kortsiktigt behov som inte kan lösas på annat sätt och/eller om det är det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet. Nyinvesteringar ska endast genomföras om verksamheten har ett långsiktigt behov som efter en behovsutredning visar sig inte kunna lösas inom befintligt fastighetsbestånd.

Då Vänersborgs kommun idag driver ett bad själva samt äger ett bolag som ska drifta en annan badanläggning dras slutsatsen att det i nuläget kan betraktas som en kommunal verksamhet. Som princip bör kommunen därmed äga de simhallar där den själv bedriver verksamhet.

För att få reda på vilket alternativ som är mest konstadseffektivt måste kostnaden för lånefinansiering ställas mot hyreskostnaden under den tid då lokalerna beräknas behövas. Generellt brukar det då bli billigare att äga själv då de årliga kostnaderna blir lägre samt minskar över tid vid ett eget ägande. För att det ska vara aktuellt med förhyrning av lokalerna behöver det sålunda finnas andra vinster för att kompensera för den ekonomiska skillnad som uppstår till ägaralternativets fördel. Denna slutsats gäller när det handlar om relativt långsiktiga lokalbehov. Samtidigt så innebär en förhyrning en lika stor om inte större belastning på kommunens totala ekonomi. Det finns dock inget som i nuläget talar för att kommunens princip om att äga sina verksamhetslokaler ska frångås.

Då både Brålandabadet och Hallevibadet hyrs ut till Kultur- och fritidsnämnden är det riktlinjer för internhyressystemet som styr hur hyran för baden ska sättas.

För bägge baden kan konstateras att internhyressystemet inte har följts, hyran täcker inte driftkostnaderna för baden och fastighetsenheten går minus ca 530 tkr/år exkl. underhållskostnader. Samtidigt undrar Kultur- och fritidsförvaltningen varför inte Samhällsbyggnadsförvaltningen har påtalat detta problem? Samtidigt tillämpar fastighet och service en pott för underhåll. Detta innebär att den del av hyran som utgör underhåll inte automatiskt avsätts specifikt för respektive fastighet. När intäkterna inte motsvarar utgifterna är det underhållet som kan prioriteras ned vilket kan vara en förklaring till det eftersatta underhållet i dessa två anläggningar. Risken att hamna i en liknande situation igen med eftersatt underhåll kan därmed hanteras genom att de riktlinjer som är uppsatta för internhyressystemet följs.

2.1.1 Renovera eller bygga nytt - Kommuners erfarenheter

Ett flertal kommuner i Sverige har bad byggda under samma tidsperiod på 60-70-talet och stått inför vägval om att renovera eller bygga nytt. I flera fall har renoveringar visat sig vara en dyrare och svårare väg att gå då badens skick inte framkommit förrän renoveringen påbörjats. Många kommuners renoveringar vittnar om att det nästan alltid blir dyrare i längden att reparera och i samtliga fall har renoveringarna dragit ut på tiden, i flera fall i flera år. Detta är något föreningar inte överlever om de inte har tillgång till alternativa badhus.

2.1.2 Omvärldsbevakning, besöksstatistik och förutsättningar

Bilden nedan visar en sammanställning över angränsande badanläggningar samt badanläggningar i kommuner av samma storlek som Vänersborg. Bad som har samma öppettider för *Allmänhet* och *Totalt* har möjlighet att erbjuda bad för allmänheten parallellt med övrig verksamhet.

Jämförelse av förutsättningar 2019 - närliggande eller storleksmässigt lika kommuner – tillgänglighet och besöksnivåer

Kommun – 2019	Invånare	Antal bad totalt	Badyta m2	Öppet Allm. (tim/v)	Öppet tot. (tim/v)	Öppet antal veckor	Betalande badande, antal besök	Tot. antal besök	Besök/ invånare (sammanvägt alla bad)
Vänersborg - Vattenpalatset 46.v	39 593	3	773	64	75	46	83 625	105 558*	4,4
Vänersborg - Brålandabadet 18.v	39 591	3	200	33	64	18	687	2 038	
Vänersborg - Hallevi	39 592	3	471	48	95	46	18 668	65 412	
Uddevalla - Walkesborg	56 703	2	848	55	81	50	?	150 000**	3,2
Uddevalla - Landbadet 10.v	56 703	2	892	70	70	10	Gratis	32 000	
Trollhättan - Älvhögsborg	59 058	2	754	79	101	36	22 455	111 168	2,7
Trollhättan - Älvhögsborg Ute 14.v	59 058	2	1475	71	71	14	17 551	17 551	
Trollhättan - Sjuntorp	59 058	2	144	22	73	50	10 000	30 000	
Grästorp (2018)	5 693	1	406	49	110	50	10 666	26 761***	4,7
Vara - Upplevelsebad	16 024	3	573	70	70	50	75 000	95 000	7,2
Vara - Nästegård	16 024	3	136	18	22	50	7 000	10 000	
Vara – Vara Småstad (Ideellt)	16 024	3	390	60	60	10	10 000	10 000	
Mellerud	9 310	1	380	55	55	50	32 000	50 000	5,4
Västervik	36 679	1	1080	77	77	50	?	100 000	2,7
Alingsås	41 420	1	721	70	70	50	?	120 000	2,9

* 20 000 gymbesök ej medräknat, anv. omklädningsrum/dusch ** ospecificerad, *** onormalt hög och förmodligen delvis ett resultat av stängningen av Hallevi 2018 då man hyrde in sig i Grästorp.

Normalt sett mäter man antal bad/invånare och år i simhallsundersökningar. En traditionell simhall har normalt mellan 1,5 - 3 besök per kommuninvånare under ett år enligt Weedo AB (betydande aktör inom simhallsutredningar) medan ett mer sofistikerat modernt bad med ett bredare utbud normalt har mellan 3 - 5 besök per kommuninvånare, eventuella gym- och hallbesök exkluderade. Vänersborg, Grästorp, Vara och Mellerud har hög besöksfrekvens i sina badhus i förhållande till invånarantal vilket indikerar högt utnyttjande och god tillgänglighet.

Beläggningsgraden i förhållande till allmänhetens tillgänglighetstid och total tillgänglighetstid är svår att dra slutsatser om. Tätortsnära sommaröppna bad som inte har inskränkningar i tid mellan allmänhet och annan verksamhet visa upp en hög tillgänglighet som i stor utsträckning förmodligen kan kopplas till sommarlovslediga ungdomar. Undantaget Brålandabadet som uppvisar låg beläggningsgrad (invånarunderlaget kan påverka till en viss del). Vattenpalatset visar hög

beläggningsgrad i paritet med liknande äventyrsbad i Vara och Alingsås. Samtliga av dessa bad uppger att de har många externa besökare.

Jämförelse av förutsättningar 2019 - närliggande eller storleksmässigt lika kommuner – beläggning och kostnader

Kommun – 2019	Öppet Allm. (tim/v)	Öppet tot. (tim/v)	Betalande badande, antal besök	Tot. antal besök	Beläggningsgrad -antal betalande allmänhet/ timma	Beläggnings-grad totalt/ timma	Verksamhets-kostnad (Mkr)	Netto-kostnad (Mkr)
Vänersborg - Vattenpalatset 46.v	64	75	83 625	105 558*	28,4	30,6	16,6	7,6
Vänersborg - Brålandabadet 18.v	33	64	687	2 038	1,2	1,8	0,5	0,5
Vänersborg - Hallevi	48	95	18 668	65 412	8,5	15,0	3,7	1,8
Uddevalla - Walkesborg	55	81	?	150 000**	?	37,0	9,5	5,5
Uddevalla - Landbadet 10.v	70	70	Gratis	32 000	-	45,7	1,9	1,9
Trollhättan - Älvhögsborg	79	101	22 455	111 168	7,9	30,6	?	?
Trollhättan - Älvhögsborg Ute 14.v	71	71	17 551	17 551	17,7	17,7	?	?
Trollhättan - Sjuntorp	22	73	10 000	30 000	9,1	8,2	3,4	?
Grästorp (2018)	49	110	10 666	26 761***	4,4	4,9	3,1	1,2
Vara - Upplevelsebad	70	70	75 000	95 000	21,4	27,1	17,5	11,5
Vara - Nästegård	18	22	7 000	10 000	8,0	9,1	1,7	1,5
Vara – Vara Småstad (Ideellt)	60	60	10 000	10 000	16,7	16,7	1	1
Mellerud	55	55	32 000	50 000	11,6	18,2	?	?
Västervik	77	77	?	100 000		26,0	?	?
Alingsås	70	70	?	120 000		34,3	?	?

* 20 000 gymbesök ej medräknat, anv. omklädningsrum/dusch ** ospecificerad, *** onormalt höga och ett resultat av stängningen av Hallevi 2018

Samtliga angränsande kommuner har badanläggningar som är renoverade eller genomgår renovering just nu. Uddevalla påbörjar bygget av Framtidens bad vid Rimnersvallen under 2021. I de renoveringar och nybyggnationer har man tagit hänsyn till den förmodade befolkningsutvecklingen.

Befolkningsprognos Vänersborg 2021 - 2028									
	Årtal		Förändring			Årtal		Förändring	
Ålder	2021	2028	Differens	% förändring	Ålder	2021	2028	Differens	% förändring
0-4	2 383	2 479	96	4%	55-59	2 690	2 498	-192	-7%
5-9	2 420	2 741	321	13%	60-64	2 353	2 651	298	13%
10-14	2 611	2 786	175	7%	65-69	2 222	2 322	100	5%
15-19	2 468	2 779	311	13%	70-74	2 217	2 136	-81	-4%
20-24	2 132	2 282	150	7%	75-79	2 044	1 920	-124	-6%
25-29	2 346	2 204	-142	-6%	80-84	1 350	1 691	341	25%
30-34	2 559	2 527	-32	-1%	85-89	773	988	215	28%
35-39	2 230	2 776	546	24%	90-94	322	362	40	12%
40-44	2 185	2 540	355	16%	95-99	78	81	3	4%
45-49	2 352	2 321	-31	-1%	100-w	10	9	-1	-10%
50-54	2 579	2 345	-234	-9%	**Summa**	**40 324**	**42 438**	**2 114**	**5%**

Befolkningsprognos för Vänersborg finns för tiden fram till 2028 och är delvis baserad på att bostadsförsörjningsprogrammet uppfylls. Efter 2028 går det inte att ge en bra prognos eftersom man inte vet hur byggnationen kommer se ut och man räknar då med en generell byggnation och befolkningstillväxt om ca 0,5 % per år enligt prognosmakarna. En ökning av barn i åldern 5 - 9 kommer öka skolornas behov av skolsim och simskola framöver. Ökningen i åldern 10 – 14 kommer öka behovet i mindre utsträckning då måluppfyllelsen i simkunskap ofta redan är 95 % i årskurs 6. Ungdomsgruppen 15-24 kommer öka vilket kan gynna Vattenpalatset. Andelen yngre

medelålders ökar vilket kan påverka utnyttjandet av Hallevibadet samt Vattenpalatset positivt utifrån ett barnfamiljsperspektiv.

I jämförelse med andra kommuner är tillgänglig simyta i paritet, eller något under, men samtidigt finns inte rätt förutsättningar för föreningar och motionssim. I det perspektivet är kommunens ambitionsnivå låg eftersom detta kan anses vara grundläggande förutsättningar. Samtidigt erbjuds lekytor (äventyrsbad) i större omfattning än i andra kommuners bad vilket gett oss en besöksanledning som stärker varumärket Vänersborg. Färre badanläggningar med tydliga inriktningar och satsningar som ger mervärde för respektive behovskategori skulle ge kostnadsfördelar, stärka föreningslivet samt ge bättre förutsättningar för allmänhet och besöksnäringen.

2.2 Scenarier

Uppdraget har kompletterats att utgå från fyra scenarier och beskriva vissa konsekvenser av dessa:

a) Bibehålla bad på 3 platser - Vad krävs av reinvesteringar? Hur styrs inriktning för baden och hur kan kommunen säkra samordning för optimal drift i så fall?

b) B: Nedläggning av bad Hallevi - Vad krävs för att upprätthålla målgruppsbehov och tillgänglighet? På kort och lång sikt.

c) C: Nedläggning av bad Brålanda - Vad krävs för att upprätthålla målgruppsbehov och tillgänglighet? På kort och lång sikt.

d) D: Kombination av B och C - Vad krävs för att upprätthålla målgruppsbehov och tillgänglighet? På kort och lång sikt.

Många saker som tas upp i dessa scenarier finns mer detaljerat beskrivna i utredningens olika delar. Möjligheten att förlägga skolors och föreningars verksamhet till andra kommuners badanläggningar är oklar i dagsläget. Drift och underhållskostnader, gränsvärden och samordningsbehov beskrivna i scenario A gäller för övriga scenarier också.

2.2.1 A – Behålla samtliga bad

Fastighetsenheten bedömer att följande underhåll och driftinvesteringar behövs i de kommunala badanläggningarna.

Inom 5 år	**Brålandabadet**	**Hallevibadet**
Beräknade underhållskostnader 2021-2025	345 000	544 000
Beräknade investeringskostnader 2021-2025	2 500 000 [1]	20 836 000 [2,3]
Summa	**2 845 000**	**21 380 000**
6 - 40 år		
Beräknade underhålls- och investeringskostnader 2026-2040	okänd	3 245 000 [3] 7 700 000 [4]
Summa	**okänd**	**10 945 000**

[1] Renovering ytskikt, uppskattad kostnad med utebad i nuvarande form, [2] Enbart golv, bassängliner, avfuktning och teknik, [3] enligt rapport statusbedömning utförd maj 2016, [4] Uppskattad kostnad för ny hall/stomme (50 års livslängd)

Samtliga kostnader avser anläggningar i samma utförande som nu. Båda anläggningar kräver ganska stora insatser för att hålla i 40 år.

Kommentar Brålanda - Omfattar ingen ny omklädningsbyggnad utan avser normalt underhåll på befintlig byggnad. Investeringar avser främst bassänger och dess kringutrustning. Brålandas bassäng behöver åtgärdas inom kort, troligtvis bytas, och omklädningsbyggnad är dåligt anpassade till verksamheten. Det finns inga kalkyler framtagna för en ny bassäng eller nya omklädningsrum.

Kommentar Hallevi - Bassänger måste åtgärdas snarast vad gäller liner och flera tekniska system. Utredning säger att renovering inte är rätt väg att gå och förvaltningarna är samstämmiga i detta.

För bägge baden kan konstateras att internhyressystemet inte har följts och hyran täcker inte kostnaderna för baden. Detta behöver åtgärdas för att ge förutsättningar för nödvändigt framtida planerat underhåll. Underhålls- och driftinvesteringar ovan avser inte kostnad för verksamhetsutveckling eller attraktivitetshöjande åtgärder, dessa tillkommer.

Vänerparken Förvaltning KB bedömer att följande underhåll och driftinvesteringar behövs i Vattenpalatset.

Inom 5 år	
Beräknade underhållskostnader 2021-2025	250 000
Beräknade investeringskostnader 2021-2025	0
Summa	**250 000**
Inom 6 - 30 år *	
Uppskattade investerings- och underhållskostnader 2026-2050 **	22 800 000
Summa	**22 800 000**

* Kan bara svara för 30 år, ** Beräkningsunderlag saknas eftersom åtgärderna inte varit aktuella att planera för än, detta är en uppskattning.

Vänerparken Förvaltning KB uttrycker att den tekniska livslängden för ytskikten i Vattenpalatset närmar sig sin tekniska gräns och behöver bytas om några år. Om 10 år kan också viss bassängrenovering behövas. Vattenrening och ventilation behöver bytas om ca 20 år.

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att ta fram nya riktlinjer för bassängbad samt vägledning som kan påverka framtida kostnader. För att hålla nere THM och trikloraminer kan bättre rening komma behövas i framtiden. För att klara gränsvärden kommer troligen vattenreningsflödet behöva öka för att filtrera bort främst hud, hår och urin. Simhallarna är inte dimensionerade för den flödesvolym som troligen kommer behövas. Hallevibadet och Vattenpalatset har överkapacitet på reningssidan men är underdimensionerade på returen av ytavrinningen. Ett ökat flöde skulle kunna skapa översvämning. Detta kan innebära omdimensionering av returledningar och utbyte av dessa. Brålandabadet som är ett utomhusbad kommer troligen inte påverkas i samma utsträckning och det finns ytterligare flödeskapacitet utan översvämningsrisk.

I dagsläget saknas en samordnad utveckling och styrning av de kommunalt ägda baden och det kommunala bolaget. Det saknas strategiska samarbeten och nuvarande upplägg med tre olika driftsformer ger dålig möjlighet att strategiskt styra inriktningar på baden för att tillgodose målgruppernas olika behov och ger förmodligen suboptimering och onödiga kostnader. Badverksamheten bör samordnas och resurser delas mellan baden för att uppnå detta, exempelvis i en förvaltning eller i ett gemensamt bolag.

Oavsett beslut om samordning är det viktigt att tydliggöra vem som har ansvaret att bedriva och utveckla badverksamhet och anläggningar utifrån allmänhetens, skolornas

och föreningarnas behov. Det behövs också beslut om vem som har ansvar för friluftsliv eftersom det omfattar friluftsbad och därigenom också ansvaret för upprätthållandet och utveckling av våra badplatser.

2.2.2 B - Nedläggning av bad Hallevi

Simkunskapsansvariga i skolan uttrycker att för skolans del skulle det under nuvarande omständigheter få stora negativa konsekvenser och vara i princip omöjligt att utföra det lagstadgade uppdraget kring simundervisning. Hallevibadet är skolornas stora anläggning för att tillgodose behovet av simundervisning. Generellt kan man säga att skolan har behov av Hallevi fyra dagar i veckan mellan kl. 8-14. Badet i Brålanda skulle kunna utnyttjas några få veckor i början och slutet på terminerna. Kostnaden för skolsim och skolbad utgör en intäkt för anläggningen eftersom pengarna går tillbaka till kommunen. Samtidigt uttrycker Vattenpalatset att de kan täcka samtliga skolors behov av skolsim, skolbad och simskola med god framförhållning och planering men denna uppfattning delas inte av Barn- och utbildningsförvaltningen.

För Vänersborgs simklubb skulle det innebära att föreningen får lägga ner sin verksamhet då Vattenpalatset inte har de förutsättningar som behövs. I dagsläget används tre banor per träningsgrupp i Hallevi, vilket motsvarar hela motionssimbassängen i Vattenpalatset. De tränar sex grupper de kvällar de har hela Hallevibadet för sig själva inkl. övningsbassängen. I varje grupp finns personer med olika nivå vilket gör att de måste delas på olika banor. De skulle behöva 9 timmar för att genomföra motsvarande träningspass på Vattenpalatset. De aktiva skulle söka sig till andra föreningar. Under stängningen 2018 klarade man sig tack vare att den låg över sommaren samt att man tillfälligt stoppade simskola och träningsgrupper. Tävlingsgruppen var aktiv och hyrde in sig på andra bad några få tillfällen. Detta är inte hållbart ekonomiskt om inte klubben samtidigt kan dra in pengar via simskola, träningsgrupper och tävlingsverksamhet (vilket inte blir möjligt eftersom Vattenpalatsets bassäng är för kort).

För övriga fyra föreningar skulle det innebära att de behöver söka sig till andra anläggningar och varmbassänger. Allmänhetens behov av ca 300 utnyttjade simskoleplatser/år inom ramen för badets verksamhet samt drygt 300 utnyttjade platser inom ramen för simklubbens verksamhet behöver övertas av annan verksamhet och förening om behovet hos allmänheten ska täckas (en plats upptar 10 tillfällen). En överflyttning av dessa verksamheter till Vattenpalatset får konsekvenser för nuvarande öppettider i äventyrsdelen och verksamhet i varmbassäng. Det är ett pussel som behöver läggas för att hitta tider och ytor enligt Vattenpalatset. Vissa föreningar har också uttryckt att man inte har råd med den högre kostnad det skulle innebära. Bassänghyran i Hallevi är 400 kr/timme och på Vattenpalatset 750 kr/timme.

För allmänheten skulle det innebära att de skulle behöva söka sig till andra badhus. Troligen skulle det ställa högre krav på tillgång till motionssimbanor i Vattenpalatsets motionsbassäng där det redan idag är tidvis trångt och konkurrens om ytan kvällstid och helger. Detta skulle kunna ha negativ inverkan på Vattenpalatset som besöksanledning.

En nedläggning av Hallevibadet kräver en nyinvestering i nya bassänger för att upprätthålla nuvarande verksamhet som bedrivs i badhuset. Konsultrapporten 2016 har gjort bedömningen att en motsvarande enklare anläggning som Hallevi skulle kosta ca 53 Mkr att bygga exkl. byggherrekostnader, utrivningskostnader och alternativkostnader för verksamhetsomflyttning osv. I jämförelse med andra utredningar konstateras att kostnaden i dagsläget förmodligen är betydligt högre.

2.2.3 C - Nedläggning av bad Brålanda

I medeltal har badet drygt 600 besök årligen (exkl. skolsim, simskola och lärarutbildningar). För dessa besökare innebär det att man skulle behöva ta sig antingen till Mellerud eller till Vänersborg för att bada i bassäng. Inga föreningar bedriver verksamhet i badet. För skolorna beräknas det ge en merkostnad om ca 130 – 160 tkr i resor samt längre restid och ytterligare förlorad undervisningstid. Entreprenören bedriver simskola för vuxna och barn i stor utsträckning. De utbildar också simlärare och olika typer av livräddare samt att de är ensamma i Vänersborgs kommun om att bedriva MSB:s Vattensäkerhetsutbildning, något som gett upphov till en stor ökning av besöksstatistiken de tre senaste åren. Simkunskapsansvariga bedömer att skolornas behov av 100 tillfällen kan tillgodoses av Hallevibadet och Vattenpalatset samtidigt som det kräver anpassning av nuvarande verksamhet sett till skolornas förutsättningar. Samtidigt riskerar samhällsnyttig verksamhet som simlärare- och livräddarutbildning samt Vattensäkerhetsutbildningen att försvinna. Utbildningen, som är gratis, fyller en viktig funktion för ekonomiskt utsatta som inte har råd med simskola. Om entreprenören då skulle välja att inte fortsätta denna verksamhet genom att hyra in sig i annan badanläggning bör kommunen se över möjligheten att själv bedriva den. Om badet försvinner tappar samhället attraktivitet utifrån ett bosättningsperspektiv och resulterar i minskad samhällsservice på landsbygden.

2.2.4 D - Nedläggning av bad Hallevi och Brålanda

Utöver det som anförs i punkt 2.2.2 samt 2.2.3 ger det följande konsekvenser: En nedläggning av båda baden skulle få stora konsekvenser för skolor, föreningar, allmänhet och för Vattenpalatset. Skolan uppger att de inte skulle inte klara det lagstadgade uppdraget kring simundervisning med enbart Vattenpalatset. Skulle skolorna få plats i angränsande kommuners badanläggningar skulle det ge betydande reskostnader och ytterligare missad undervisningstid. Skulle Vattenpalatset bereda plats för skolor och föreningar i motsvarande utsträckning som Hallevi och Brålandabadet används utan utbyggnad skulle det få konsekvenser för öppettider, föreningars verksamhetsomfattning och utnyttjandet av tider och yta i varmbassäng och äventyrsbadets motionssimbassäng. Se 2.2.2 om simklubbens behov. Minskad yta och badtid för allmänhet skulle påverka badets attraktionskraft som reseanledning samt förmodligen ge minskade intäkter. Vattenpalatset uttrycker att det redan idag nästan är för många besökare på helgerna och att det stundtals är trångt. Av den anledningen erbjuder man exempelvis inte motionssim på helgerna, enligt Vd:n, trots att detta är efterfrågat.

2.3 Slutsatser

Berörda förvaltningar har fått två frågeställningar utifrån sina uppdrag och de förutsättningar som finns (Bilaga 25).

- Vilka övergripande slutsatser drar ni av resultatsammanställningen utifrån ert verksamhetsuppdrag?
- Vilka eventuella förändringar eller åtgärder ser ni skulle behöva göras för att tillgodose verksamhetens, invånarnas och elevernas behov utifrån perspektiven (se ev. underrubriker under respektive förvaltnings svar)

De ger följande kommentarer samt drar följande slutsatser av utredningen:

2.3.1 Barn- och utbildningsförvaltningen

I rapporten beskrivs det att Vattenpalatset bedömer att de skulle kunna täcka behovet av simundervisning för alla skolorna. Den uppfattningen delas inte av tidigare samordnare för simundervisningen eller nuvarande samordnare. Eleverna som går i lågstadiet avslutar sina dagar innan 13:30 vilket gör att tiden för att lägga simundervisningen blir begränsad till timmarna mellan 08.00-13.30. Under den tiden finns det andra saker som begränsar i form av mattider samt andra fasta tider så som undervisning i specialsalar. Skolor som ligger långt ifrån simhallarna geografiskt måste åka buss för simundervisning. Restiderna gör då att undervisningstiden till övriga ämnen minskar. Att åka kollektivt är billigare men tar längre tid samt att simtider och busstider måste passa.

För att barn- och utbildningsförvaltningen ska kunna fullgöra sitt uppdrag att tillgodose simundervisning för alla barn i grundskolan behöver det finnas tillgång till simhallar och simskolelärare. Skolsim upphandlas från baden inför varje läsår. Det finns idag ingen styrning från kommunstyrelseförvaltningen för att säkerställa att detta sker eller finns förutsättningar för inom Vänersborgs kommuns.

Ifråga om badanläggningarnas fysiska förutsättningar för skolsim/simskola och skolbad har Hallevibadet och Vattenpalatset överlag goda förutsättningar. Simlärarkompetens och bemötande har varit bra på samtliga anläggningar.

2.3.2 Socialförvaltningen

”Vi tycker att rapporten belyser viktiga delar kring rehabilitering, folkhälsa och tillgänglighet som vi bedömer är viktiga. Det är angeläget att det inom Kommunen finns tillgång till simhallar så att barn och vuxna kan lära sig simma och att människor med funktionsnedsättningar kan få möjlighet att träna utifrån sina behov och förutsättningar. Vi tycker att rapporten belyser detta på ett bra sätt så utifrån det har vi inga ytterligare kommentarer.”

2.3.3 Miljö- och byggnadsförvaltningen

”Miljö- och byggnadsförvaltningen berörs inte av utredningen i annat än att vi har ett tillsynsansvar för badanläggningar samt berörs vid ny- eller ombyggnation av sådana inrättningar. Det är viktigt att verksamhetsutövare och entreprenör kontrollerar att verksamhet och underhåll kan utföras i enlighet med gällande lagstiftning, exempelvis ur brandskydds- och hälsoskyddssynpunkt. Den tillsyn som görs ger kunskap om eventuella brister, utvecklingsområden och vad verksamheten gör bra. Utöver att tillse att verksamheten uppfyller lagen kan tillsynen och rapporten användas för verksamhetsutveckling.”

2.3.4 Kultur- och fritidsförvaltningen

Övergripande slutsatser

Först kan konstateras att förvaltningen inte ens har ett uppdrag att bedriva simhallsverksamhet för allmänheten. Utredningen konstaterar dock att simhallar outtalat faller inom kategorin idrottsanläggningar, men dessa har som främsta syfte att främja föreningslivet.

Förvaltningen är enig med utredningen om att alla simhallar bör ha en och samma huvudman. Det är en mycket specifik verksamhet som kräver kompetens därefter. Verksamheten löper risk att bli sårbar med små enheter och personal samt utrustning bör därför ingå i en organisation där alla simanläggningar finns med. Dessutom är det

en fördel med en och samma organisation avseende planering av t ex föreningsaktiviteter, varmbad i rehabiliterade syfte och skolsim, som utredningen beskriver. Den tekniska delen är komplex och kräver särskild kompetens och noggrannhet. Känns inte så säkert varken ur arbetsmiljösynpunkt eller ur besökarsynpunkt i dagsläget.

Förvaltningen tänker i samma banor som man gjorde i utredning 2014, att bolagsformen är mer lämplig än förvaltningsdrift, då det finns fördelar med bolagsformerna som en förvaltningsdriven anläggning inte kan få. Förvaltningen ställer sig därför frågande till varför utredningen endast inhämtat kommentarer från kommunens egen ekonomiavdelning gällande för- och nackdelar. Utredningen riskerar att missa väsentlig information och bli en aning partisk i denna del.

Både tilldelad budget och uppdrag behöver justeras överlag.

Det framkommer med all önskvärd tydlighet att skicket på främst Hallevibadet är för dåligt och att ”låt-gå” mentaliteten har styrt ambitionsnivån för både Hallevi och Brålanda. Det beror delvis på den kraftiga fördröjning som uppstått i denna utredning och förvaltningen önskar snabbare handläggning framöver.

Tillgänglighet (öppettider och geografisk placering/avstånd)

Förvaltningen tar inte ställning till utbud gällande stad/landsbygd eller kostnader för resor för skolsim. Krasst konstateras bara att tre simanläggningar är en hög ambition för Vänersborgs kommun och antal invånare. Dock ger närhetsprincipen en ökad tillgänglighet och närhet till inomhusbad.

Badhallarnas fysiska förutsättningar och utrustningsnivå för att tillgodose olika besöksgrupper

De fysiska förutsättningarna är dåliga, Hallevi och Brålanda är i dåligt skick på många olika sätt. Även lokalvården blir undermålig bl.a. pga. det dåliga skicket. Förvaltningen är enig med det utredningen pekar på, att Hallevi ej bör renoveras. Det blir troligen alldeles för dyrt för vad man får ut för kvalitet på längre sikt. Om kommunen vill ha en simhall i Vargön så förordar förvaltningen att man bör bygga nytt.

Besöksnäringsperspektiv

Om Vattenpalatset ska ses som en besöksanledning och turistattraktion så behöver det göras en plan för utveckling framåt och kostnader för det. I takt med att andra kommuner bygger om och bygger nytt så förlorar Vattenpalatset sin attraktionskraft. Om medel ska prioriteras anser förvaltningen att utomhusbassäng ska stänga i Brålanda och byggas ihop med Vattenpalatset som har möjlighet till café/mat, gym, centralt läge etc. Bedömningen utifrån hur det ser ut i andra städer, är att en sådan kombinerad verksamhet skulle få väldigt mycket fler besökare, året runt, och ha bättre förutsättningar att klara sig bra ekonomiskt. Kort sagt – kommunen måste bestämma sig, är det närhetsprincipen eller besöksnäringen som ska prioriteras framåt. Tveksamt om kommunen har råd med båda.

Nybyggnation i någon form bör lägga mer fokus på föreningslivets behov kontra allmänhetens besök, för att förbättra användningsmöjligheterna jämfört med idag.

Viktigt att undersöka vilka kriterier som måste uppfyllas för att en simhall ska fungera som tävlingsbassäng. Bassängens längd, åskådarplatser mm. Det verkar vara ganska vanligt att detta inte tillgodoses i nybyggnation, vilket begränsar användningsområdet.

Om man gör rätt från början kan anläggningen bli attraktiv även för andra kommuner att t ex förlägga sina tävlingar till (besöksnäringen).

Styrning och ledning från kommunstyrelseförvaltningen

Angående styrning och ledning kan förvaltningen konstatera att det inte står i kultur och fritidsnämndens reglemente att simhallar ska bedrivas. Kultur och fritidsnämnden har heller inga uttalade mål eller uppdrag kring verksamheten. Således får man anse att styrning och ledning till förvaltningen i frågan är obefintlig.

I övrigt är Kultur och fritid överens med Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer om skicket i Hallevi och Brålanda och vill att utredaren observerar att de kompletterat kostnaderna avs. Hallevibadet med 24 milj. kr för underhåll de närmaste åren.

2.3.5 Samhällsbyggnadsförvaltningen

Vi tackar för en grundlig, välskriven och omfattande utredning. Vi har några punkter som vi vill poängtera och förtydliga.

Hallevibadet:

- Anläggningen byggdes 1975 som ett utomhusbad. 1990 byggde man ett tak över bassängerna för att erhålla ett inomhusbad. Då man inte gjorde några åtgärder vad gäller bassänger och markyta runt bassänger har problem uppstått med fukt och hygien.
- Bassängerna är klädda med PVC-liner för att undvika att klorvatten når betongytor. Linern är nu uttjänt och behöver bytas. Den släpper i ovankant och det finns rostfläckar i botten på linern vilket visar att betongkonstruktionens armering har korrosionsskador.
- Detta troligtvis på grund av klorvatten som kommit i kontakt med betongen men även fukt från kringliggande ytor.
- Utjämningstank har kraftiga korrosionsskador och behöver åtgärdas
- Flera komponenter i de tekniska system för simbassängernas vattenkvalitet har brister och behöver åtgärdas om full funktion och arbetsmiljö ska uppfyllas.
- Avfuktningsaggregatet är installerat 1993 och behöver bytas då det inte klarar att hålla rätt luftfuktighet.
- Takkonstruktionen klarar inte dagens krav på snölaster.
- Åtgärda brister på bassänger, golv och tekniska system har beräknats till en kostnad av minst ca 24 mkr.
- Då kvarstår problem med taköverbyggnad som har dåliga energi och snötekniska egenskaper.

Kostnadseffektivast är att uppföra en ny badanläggning utförd enligt dagens krav på en inomhusanläggning då renovering och åtgärder kring punkterna som står ovan är så omfattande och resultatet tveksamt kring hållbarhet att en helt ny omstart uppfattas som det bästa alternativet. Vissa punkter kring bassängens skick och drift är så pass akuta att det finns risk att badet kan behöva stängas innan ersättningar eller lösningar finns på plats.

Brålandabadet:

- Utomhusbad med enklare omklädningsdel.
- Utomhusbassängen är uttjänt och behöver totalrenoveras eller bytas ut helt.
- Befintlig bassänglösning gör att man inte kan tömma den helt på vintern vilket medför en säkerhetsrisk. Bör övertäckas vintertid.
- Ny bassäng är därför att föredra och utförande så den kan tömmas vintertid.
- Finns ingen kostnad framtagen för byte av bassäng samt tillhörande ny teknisk utrustning.
- Omklädningsdel är utförd för att endast användas för omklädning och saknar duschar.

Sammanfattning

Fastighet och service tackar och tycker att det är en bra och välgjord utredning, vi ställer oss bakom Kultur och fritid i deras syn på framtida användning av anläggningarna då främst från ett byggtekniskt perspektiv. Samtliga badanläggningar bör bedrivas på samma sätt för att ge samma förutsättningar och möjligheter för de ska kunna bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt. Det är också viktigt att i så stor omfattning som möjligt samla kompetensen kring drift av simhallar till samma organisation då vi har uppfattningen att det är många frågor som är branschspecifika och av en komplex natur.

2.3.6 Kommunstyrelseförvaltningen

Ekonomichefen - Att kunna bedöma effektivitet och god ekonomisk hushållning är viktigt när olika strategiska handlingsalternativ ska väljas. För att kunna komma vidare och göra analyser kring detta behöver först en politisk inriktning och ambitionsnivå vad gäller kvalitet, service och utbudspunkter läggas fast. Möjligen kan detta ske genom att ett uppdragsdirektiv tas fram för fortsatt arbete. Därefter behöver tänkbara handlingsalternativ tydliggöras och kostnadsberäknas för att sen kunna jämföras och bedömas i en beslutsprocess.

I nuläget kan det konstateras att det är viktigt att processen snabbt kan komma vidare enligt ovan, utifrån de kartläggningar som gjorts i utredningen.

Folkhälsosamordnaren - Det nationella folkhälsomålet men också det lokala folkhälsoarbetet arbetar utifrån målet om jämlikhet i hälsa. Det handlar mycket om tillgänglighet, jämlikhet och att inkludera alla.

Det finns flera faktorer som spelar in för tillgängligheten, för att fler ska kunna ta del av anläggningarna. Exempelvis anpassningar gällande funktionshinder, kultur och religion, könsidentitet samt ekonomiska både gällande att privatpersoner ska ha råd att simma/bada men också att föreningar har råd med hyra för att kunna bedriva verksamhet som i många fall gynnar folkhälsan.

Ser man till möjligheten att motionssimma under veckans sju dagar, olika tider så är det ganska begränsat var och när det finns möjlighet. Ofta är det i samband med bad för allmänheten vilket gör att det blir begränsat med motionsbanor. Det är främst på Vattenpalatset och Hallevibadet som motionssimning är aktuellt. Begränsningen av möjlighet till ökade tillfällen för motionssim utgörs av föreningsverksamhet samt simskola/simträning för barn och ungdomar. Alla delarna är viktiga och det är svårt att prioritera. Det är en avvägning och balansgång som måste värderas så alla målgrupperna får ut så mycket som möjligt utifrån förutsättningarna.

Föreningslivet är viktigt för folkhälsan och de behöver förutsättningar för att kunna bedriva en bra verksamhet. Det är av betydelse att det finns både tillfällen för föreningarna att nyttja anläggningarna men även av betydelse till vilken kostnad föreningarna kan driva sina verksamheter i anläggningarna. I dagsläget är det olika kostnader och frågan är om föreningarna har råd med en högre kostnad. Det behövs en samordning mellan anläggningarna för att kunna erbjuda föreningarna olika alternativ med samma kostnad.

2.3.7 Slutsatser utifrån inhämtade underlag och förvaltningarnas svar och synpunkter

1. Vänersborg har hög besöksfrekvens i sina badhus i förhållande till invånarantal vilket indikerar högt utnyttjande och god tillgänglighet (i vissa avseenden). Besöken på Vattenpalatset och föreningsverksamheten i Hallevi bidrar i stor utsträckning till detta.

2. Simning är en unik motionsform som passar alla och är en så kallad icke-viktbärande träningsform. Det innebär att man använder musklerna på liknande sätt som vid löpning och vissa andra idrotter, men utan att belasta lederna. Simning är således skonsammare än många andra träningsformer och passar särskilt bra även för äldre människor, när kroppen blivit lite skörare. Därför är tillgången till varmbassäng, föreningsaktiviteter samt motionssim viktiga ur ett folkhälsoperspektiv. Idag är möjligheten till motionssim begränsad och baden bör tillse att det ständigt finnas möjlighet till motionssim, någonstans, under badens öppettider.

3. Verksamhet med varmbassäng bedrivs en dag i veckan på Hallevibadet och permanent på Vattenpalatset. All verksamhet som kräver varmbassäng eller förhöjd vattentemperatur bör styras till en och samma anläggning. Temperaturskiftningarna i Hallevibadet är kostsamma, medför en ökad miljöbelastning, ökar ångtrycket i fastigheten samt utgör ett problem för simklubbens verksamhet. En översyn av föreningsavgifterna kan behövas för att möjliggöra detta.

4. Bad- och simanläggningarna är viktiga sociala mötesplatser för olika grupper, från babysim till seniorträning. Även för integrationsarbetet har anläggningarna visat sig vara viktiga arenor, inte minst utifrån perspektivet att föräldrarna kan hjälpa sina egna barn att uppnå vattenvana och simkunskap. Det finns flera faktorer som spelar in för tillgängligheten, för att fler ska kunna ta del av anläggningarna. Exempelvis anpassningar gällande funktionshinder, kultur och religion, könsidentitet samt ekonomiska både gällande att privatpersoner ska ha råd att simma/bada men också att föreningar har råd med hyra för att kunna bedriva verksamhet som i många fall gynnar folkhälsan.

5. Föreningslivet är viktigt för folkhälsan och de behöver förutsättningar för att kunna bedriva en bra verksamhet. Det är av betydelse att det finns både tillfällen för föreningarna att nyttja anläggningarna och det är även av betydelse till vilken kostnad föreningarna kan bedriva sina verksamheter i anläggningarna. I dagsläget är det olika kostnader och frågan är om föreningarna har råd med en högre kostnad. Det behövs en samordning mellan anläggningarna för att kunna erbjuda föreningarna olika alternativ med samma kostnad.

6. I jämförelse med andra kommuner är tillgänglig simyta i paritet, eller något under, men samtidigt finns inte rätt förutsättningar för föreningar och

motionssim. I det perspektivet är kommunens ambitionsnivå låg eftersom detta kan anses vara grundläggande förutsättningar. Samtidigt erbjuds lekytor (äventyrsbad) i större omfattning än i andra kommuners bad vilket gett oss en besöksanledning som stärker varumärket Vänersborg. Färre badanläggningar med tydliga inriktningar och satsningar som ger mervärde för respektive behovskategori skulle ge kostnadsfördelar, stärka föreningslivet samt ge bättre förutsättningar för allmänhet och besöksnäringen.

7. Tillgång till skolbad är en förutsättning för att uppfylla skolans och kursplanernas krav på simkunskap. För skolorna är närhet till bad viktigt då kostnader för resor är betydande. Att åka kollektivt är billigare men ger längre restid samt att simtider och busstider måste passa. Restid är en viktig faktor då mycket lektionstid försvinner. Årskurs, lunchtider och lektioner i specialsalar i kombination med restid påverkar möjlig schemaläggning. Främst har skolorna behov av tider på förmiddagar för de yngre barnen. Ifråga om badanläggningarnas fysiska förutsättningar för skolsim/simskola och skolbad har Hallevibadet och Vattenpalatset överlag goda förutsättningar. Simlärarkompetens och bemötande har varit bra på samtliga anläggningar.
8. Vattenpalatset är i gott byggnadstekniskt skick och bassängerna har god status för sin ålder. Det är en av kommunens få året runtöppna besöksanledningar och har ofta hög beläggning på helger. Badet tilltalar många målgrupper och erbjuder mycket aktiv badlek, motionssim, relax/spa samt varmbassäng med mycket bra tillgänglighetsanpassning och utrustningsnivå. 55 % av besökarna kommer från andra kommuner och länder. Konkurrensen från närliggande och motsvarande bad hårdnar vilket föranleder en aktiv och utvecklande förvaltning om badet ska fortsätta vara attraktivt och en besöksanledning. Inför fortsatt utveckling behövs ett ställningstagande ifråga om Vattenpalatset ska vara ett bad för invånarna eller en fortsatt besöksanledning. Fastighetsförvaltaren uppger att fastigheten kan byggas ut med fler bassänger vid behov. Det krävs ny detaljplan vid utbyggnation.
9. Brålandabadet bedöms kunna drivas vidare några år till med små investeringar och underhåll om man fortsätter att bedriva det som ett utebad och med befintlig standard på omklädningsrum och hygienutrymmen. En bassängtäckning skulle kunna minska energibehovet med upp till 60 % och minska behovet av kemikalier. Samtidigt behöver man planera för en totalrenovering av bassäng samt tilläggsisolering alternativt bassängbyte i relativt snar framtid. Befintlig bassänglösning gör att man inte kan tömma den helt på vintern vilket medför en säkerhetsrisk och den bör därför övertäckas vintertid. Det kan ifrågasättas om det är ekonomiskt försvarbart att bedriva verksamheten i nuvarande form sett till utnyttjandet och besöksfrekvensen. Samtidigt behöver badet värderas utifrån ett landsbygdsutvecklingsperspektiv med tanke på stundande tågstopp i Brålanda och bostadsplanering innan ett slutligt ställningstagande kan göras. I förhållande till situationen med Hallevi är Brålandabadets behov inte lika akut. Det behövs en politisk viljeriktning inför fortsatt hantering.
10. Hallevibadet är i teknisk och fysisk mening i för dåligt skick för fortsatt renovering och behöver ersättas. Risken för längre driftstopp pga. tekniska problem är överhängande och vissa punkter kring bassängens skick och drift är så pass akuta att det finns risk att badet kan behöva stängas innan ersättningar eller lösningar finns på plats. Skolornas, allmänhetens och simklubbens behov

av förutsättningar, simyta och tillgänglig badtid bedöms inte kunna erbjudas av någon befintlig badanläggning i kommunen och får stora konsekvenser - Simklubben bedömer att de får lägga ner sin verksamhet då Vattenpalatsets bassäng är kortare än 25 meter och inte kan erbjuda tillräckligt med bassängyta och tider. Skolorna bedömer sig inte klara av sitt lagstadgade uppdrag kring simkunskap då Hallevi är skolornas primära anläggning. Utöver detta skulle det innebära att drygt 600 utnyttjade simskoleplatser skulle behöva omlokaliseras

11. En akut stängning av Hallevibadet till följd av tekniskt haveri under skolterminerna skulle få störst konsekvenser för skolor och föreningar i Vänersborg. Barn- och utbildningsförvaltningen bör därför redan nu förbereda en omfallsplanering och ta kontakt med närliggande bad. Avfuktningsaggregatet är en av de mest kritiska komponenterna som är i mycket dåligt skick. Fastighet och service bör därför redan nu planera för att använda sig av alternativa lösningar, ex. containerbaserade sådana, och undersöka förutsättningar (kraftförsörjning, förbereda upphandlingsunderlag etc.) och behov för att snabbt få ett sådant på plats.
12. Riktlinjerna för internhyra (internhyressystemet) har inte följts för Hallevi och Brålandabadet, hyran täcker inte driftkostnaderna för baden och fastighetsenheten går minus ca 530 tkr/år exkl. underhållskostnader. När intäkterna inte motsvarar utgifterna får det till konsekvens att underhållet kan tvingas prioriteras ned vilket kan vara en förklaring till det eftersatta underhållet i dessa två anläggningar. Samtidigt tillämpar fastighet och service en pott för underhåll. Detta innebär att den del av hyran som utgör underhåll inte automatiskt avsätts specifikt för respektive fastighet. Riktlinjerna för internhyressystemet behöver följas för alla fastigheter för att skapa grundförutsättningar för underhåll och investeringar.
13. Underhålls- och investeringsbehovet på kort sikt (1-5 år) uppgår till; Hallevi - 21,4 Mkr, Brålanda – 2,8 Mkr, Vattenpalatset – 0,25 Mkr. På lång sikt (5-40 år); Hallevi – 10,9 Mkr, Brålanda – okänt, Vattenpalatset – 22,8 Mkr (uppskattning á 30 år)
14. En nybyggnation bör lägga mer fokus på föreningslivets behov för att förbättra användningsmöjligheterna jämfört med idag. En simbassäng av internationell standard med jämn vattentemperatur för simtävling ger förutsättningar för ett utökat föreningsliv och andra simidrotter.
15. En nybyggnation behöver ta hänsyn till olika samhällsgruppers behov av tillgänglighet. Ex. enskilda dusch- och omklädningsrum, familjerum, gemensamhetsbastu osv.
16. Sker nybyggnationen i Vargön eller på annan plats behöver den som minst tillhandahålla en simbassäng av internationell standard som också ger förutsättningar för annan simidrott samt en övningsbassäng/multibassäng. Sker en utbyggnad av Vattenpalatset behöver berörda parter utreda behovet av en övningsbassäng/multibassäng. Eventuella övriga behov kopplat till badverksamhet utifrån ett invånar- och föreningsperspektiv behöver inventeras av de som har ansvaret att tillgodose dessa behov. En eventuell samlokalisering av andra fritids- och idrottslokaler som kan ge synergieffekter behöver också undersökas i samband med en eventuell nybyggnation. Ett uppdrag kring lokaliseringsutredning med utbudsanalys samt tillhörande ekonomisk konsekvensanalys bör förberedas.

17. Vattenpalatset klassas som en nöjesanläggning och ska därför tillämpa 25 % moms. Vid en eventuell utbyggnad bör simbassänger kunna avskiljas från äventyrsdelen för att kunna tillämpa 6 % moms och därigenom underlätta för föreningslivet att bedriva verksamhet samt kunna erbjuda billigare motionssim för allmänheten.

18. Att kunna bedöma effektivitet och god ekonomisk hushållning är viktigt när olika strategiska handlingsalternativ ska väljas. För att kunna komma vidare och göra analyser kring detta behöver först en politisk inriktning och ambitionsnivå vad gäller kvalitet, service och utbudspunkter läggas fast. Möjligen kan detta ske genom att ett uppdragsdirektiv tas fram för fortsatt arbete. Därefter behöver tänkbara handlingsalternativ tydliggöras och kostnadsberäknas för att sen kunna jämföras och bedömas i en beslutsprocess.

19. En nedläggning av Hallevi och Brålandabadet skulle exempelvis få stora konsekvenser för skolor, föreningar, allmänhet och för Vattenpalatset. Simklubben skulle tvingas lägga ner sin verksamhet. Skolan uppger att de inte skulle inte klara det lagstadgade uppdraget kring simundervisning med enbart Vattenpalatset. Skulle skolorna få plats i angränsande kommuners badanläggningar skulle det ge betydande reskostnader och ytterligare missad undervisningstid. Skulle Vattenpalatset bereda plats för skolor och föreningar i motsvarande utsträckning som Hallevi och Brålandabadet används, utan utbyggnad, skulle det få konsekvenser för öppettider, föreningars verksamhetsomfattning och utnyttjandet av tider och yta i varmbassäng och äventyrsbadets motionssimbassäng. Minskad yta och badtid för allmänhet skulle påverka badets attraktionskraft som reseanledning negativt samt ge minskade intäkter.

20. Under 2014 gavs kommundirektören i uppdrag att utreda frågan om organisatorisk tillhörighet för Brålandabadet och Hallevibadet samt om Vattenpalatset Vänerparken AB skulle kunna överta ansvaret för dem från och med 2015. I uppdraget ingick att utreda status vad gäller fastigheterna inklusive ägarförhållandena, bassängerna och därmed hörande teknik samt verksamheten. Ägarförhållandena utreddes och en sammanslagning i ett gemensamt bolag förordades. Kommundirektören angav i en skrivelse att det under processen visat sig att frågan inte lägre var aktuell varför uppdraget föreslogs tas tillbaka. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade att kommunstyrelsens ordförandes uppdrag till kommundirektören skulle avslutas. Det fick till konsekvens att fastigheternas, bassängerna och tillhörande tekniks status samt verksamhet aldrig utreddes trots att detta ingick i uppdraget. Inga beslut togs om samordning av baden. Motionen tog sin utgångspunkt i detta uppdrag men eftersom inga beslut togs saknas delvis förutsättningen att besvara frågorna.

21. Det finns ingen nämnd som har det utpekade ansvaret att bedriva och utveckla badverksamhet. Detta får konsekvenser för flera av motionens frågeställningar eftersom ingen driver och arbetar med dessa, exempelvis miljöpåverkan och verksamhetsinriktning. Kultur och fritidsförvaltningen konstaterar att det inte står i nämndens reglemente att simhallar ska bedrivas. Kultur och fritidsnämnden har heller inga uttalade mål eller uppdrag kring verksamheten. De anser att styrning och ledning till förvaltningen i frågan är obefintlig.

22. I dagsläget saknas en samordnad utveckling och styrning av de kommunalt ägda baden och det kommunala bolaget och det är oklart vem som har huvudansvaret att koordinera badanläggningarnas utveckling och tillgänglighet i förhållande till invånarnas och verksamheternas behov samt utifrån ett besöksnäringsperspektiv. Det förs inte heller någon dialog med VISIT kring detta. Intressanta frågeställningar är: Vad ska våra bad vara, vilka inriktningar ska de ha, vilka målgrupper ska de attrahera och hur kan man stärka dem genom samarbete, paketering och nyutveckling? Vad skulle exempelvis en rutschbana i Brålandabadet innebära eller om Vattenpalatset byggs ut, kan man tänka in ett nytt kallbadhus i detta med bastu och utsikt över Vassbotten?

23. Det saknas strategiska samarbeten och nuvarande upplägg med tre olika driftsformer ger dålig möjlighet att strategiskt styra inriktningar på baden för att tillgodose målgruppernas olika behov och ger förmodligen suboptimering och onödiga kostnader. I dagsläget finns inget samarbete mellan simanläggningarna utifrån ett behovs- och utvecklingsperspektiv. Samhällsbyggnads- och kultur- och fritidsförvaltningen är eniga om att badverksamheten bör samordnas och resurser delas mellan baden för att uppnå detta, i en förvaltning eller i ett gemensamt bolag. Bolagsformen är mer lämplig än förvaltningsdrift, enligt kultur- och fritidsförvaltningen, då det finns fördelar med bolagsformerna som en förvaltningsdriven anläggning inte kan få. De är också eniga om att det är viktigt att i så stor omfattning som möjligt samla kompetensen kring drift av simhallar till samma organisation då det är många frågor som är branschspecifika och av en komplex natur.

24. Det finns ingen nämnd som har det utpekade ansvaret för friluftsliv och därav ansvaret att upprätthålla och utveckla friluftsbaden(badplatser) samtidigt som de är viktiga ur ett besöksnäringsperspektiv och står i relation till badanläggningarna.

25. Det saknas en besöksnäringsstrategi vilket gör det svårt att fatta beslut om en eventuell fortsatt utveckling av Vattenpalatset som besöksanledning.

26. I lokalförsörjningspolicyn anges att kommunen i första hand ska äga de lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet. Vidare anges att inhyrning av lokaler ska ske om det finns ett kortsiktigt behov som inte kan lösas på annat sätt och/eller om det är det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet. Nyinvesteringar ska endast genomföras om verksamheten har ett långsiktigt behov. För att få reda på vilket alternativ som är mest konstadseffektivt måste kostnaden för lånefinansiering ställas mot hyreskostnaden under den tid då lokalerna beräknas behövas. Generellt brukar det då bli billigare att äga själv då de årliga kostnaderna blir lägre samt minskar över tid vid ett eget ägande. För att det ska vara aktuellt med förhyrning av lokalerna behöver det sålunda finnas andra vinster för att kompensera för den ekonomiska skillnad som uppstår till ägaralternativets fördel. Detta behöver utredas.

27. Ett flertal kommuner i Sverige har bad byggda under samma tidsperiod på 60-70-talet och stått inför vägval om att renovera eller bygga nytt. I flera fall har renoveringar visat sig vara en dyrare och svårare väg att gå då badens skick inte framkommit förrän renoveringen påbörjats. Många kommuners renoveringar vittnar om att det nästan alltid blir dyrare i längden att reparera och i samtliga fall har renoveringarna dragit ut på tiden, i flera fall i flera år.

3 Utredning

Nuläges- och behovsanalysen är uppdelad *individuellt* på de olika simanläggningarna utifrån energi-, miljö- och fastighetsperspektiv, geografiska förutsättningar samt målgrupper och föreningsverksamhet.

Simanläggningarna beskrivs *gemensamt* utifrån perspektiven tillgänglighet, användningsområde, besöksnäring och föreningsliv.

3.1 Politisk styrning

Vänersborgs kommuns politiska ambitioner framgår av Mål- och resursplan 2021-2023 fastställd av kommunfullmäktige (Bilaga 2). Denna omfattar 6 inriktningsmål.

3.1.1 Inriktningsmål som berör bad- och simhallar utifrån ett invånarperspektiv är:

- I Vänersborgs kommun ska det finnas mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv
- Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier
- Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
- Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet

3.1.2 Riktlinjer som berör bad- och simhallar utifrån ett nämndperspektiv är:

- Verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas
- Varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer
- Nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten
- Nämnderna ska eftersträva och följa upp att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt
- Kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll
- Kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras.
- Kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning

3.1.3 Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden och förväntade resultat

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige (Bilaga 3). Det omfattar arena- och fritidsverksamhet, bibliotek, evenemang och evenemangsutveckling, fornvård, föreningsbidrag, konsthall, kultur-, musik- och ungdomsverksamhet. Nämnden har också huvudmannaskap för Vänersborgs museum. Verksamhetsområdet *Arena- och fritidsverksamhet* omfattar badanläggningar.

I verksamhetsplanen för 2021 (Bilaga 4) finns de förväntade resultaten som verksamheten förväntas uppnå. De förväntade resultaten som har bäring på badanläggningar är:

- Andelen deltagare från underrepresenterade grupper ska öka.
- Ökad geografisk spridning av utbudet.
- Andelen miljöklassade varor i nämndens verksamheter ska öka.
- Ökad digital service i nämndens verksamheter.
- Fler medarbetare ska uppleva ett mer hållbart arbetsliv.

Kultur- och fritidsnämnden har enligt uppgift från förvaltningen i dagsläget inga särskilda mål eller utvecklingsplaner för badanläggningarna. Badanläggningarna och badverksamheten bedrivs för tillfället mer som ett förvaltande i avvaktan på att kommunstyrelsen beslutar hur de vill organisera kommunens bad. Ett sådant uppdrag gavs till tidigare kommundirektör 2014 men återkallades av okänd anledning, se *3.1.5 Utredningsuppdrag – organisatorisk tillhörighet*. De uppger också att det i dagsläget inte sker någon dialog mellan kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden ifråga om en samordnad utveckling och styrning av de kommunalt ägda baden och det kommunala bolaget.

3.1.4 Övriga förvaltningars styrning

Barn- och utbildningsförvaltningen har inte emottagit några direktiv kopplat till utnyttjandet av badanläggningar utan planerar sin verksamhet utifrån den styrning som finns i skollagen och läroplanen.

Kommunstyrelsens reglemente säger inget om fritids- eller badverksamhet på ett kommunövergripande plan. En övergripande uppgift de har är att leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd,

De ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Det innebär att man ska;

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen,

2. ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade,

3. ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna,

4. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3–6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i,

5. årligen pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges kommunfullmäktige snarast. Finner kommunstyrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder,

6. svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

3.1.5 Driftsformer

Vänersborgs kommun har valt att bedriva kommunens badverksamhet i tre olika driftsformer:

- Brålandabadet utarrenderas till en privat entreprenör
- Hallevibadet drivs av Kultur- och fritidsförvaltningen
- Vattenpalatset arrenderas av Vänerparken Förvaltning KB genom det kommunala bolaget Vattenpalatset Vänerparken AB enligt ägardirektiv.

De kommunala badanläggningarna hyrs ut till Kultur- och fritidsförvaltningen av Samhällsbyggnadsförvaltningen, Fastighetsenheten, som förvaltar kommunens fastigheter. Förvaltarna uppger att Brålandabadet och Hallevibadet har underhållsplaner men att dessa inte är kompletterade med tidigare identifierade underhållsbehov än. Fastigheterna saknar investeringsplaner utifrån ett utvecklingsperspektiv.

Vänersborgs kommun ärvde anläggningar i samband med kommunsammanslagningarna med Brålanda och Vargön varpå de placerades under Barn- och ungdomsförvaltningen fram till 2015 då förvaltningen delades i spåren av Arenabygget. Fastigheterna övertogs från Barn- och ungdomsförvaltningen 2013 av fastighetsenheten och hade enligt uppgift redan då en underhållsskuld som inte var dokumenterad. Till- och frånträdesbesiktningar har enligt uppgift inte skett rutinmässigt och finns inte dokumenterade för Hallevibadet och Brålandabadet. Uppföljning av avtalsefterlevnad för Hallevibadet och Brålandabadet har inte skett rutinmässigt alternativt inte dokumenterats och besöksstatistik saknas för Hallevibadet under åren det var utarrenderat. Sedan ändringen i kommunallagen 2017 angående uppföljning av privata utförare har Kultur- och fritidsförvaltningen gjort detta.

Vänerparken Förvaltning KB har underhållsplaner för Vattenpalatset som uppdateras 4 ggr/år genom ett kontrollprogram á 150 kontrollpunkter.

Enligt uppgifter från de olika baden finns det i dagsläget ingen dialog mellan Hallevibadet, entreprenören för Brålandabadet och bolagsstyrelsen för Vattenpalatset ifråga om utveckling och hur verksamheterna kan komplettera och dra nytta av varandra för att möta invånarna och verksamheternas behov.

Det är oklart vem som har huvudansvaret att hålla samman badanläggningarnas utveckling i förhållande till invånarnas och verksamheternas behov.

3.1.5.1 Brålandabadet

Brålandabadet hyrs ut till en privat entreprenör av Kultur- och fritidsförvaltningen och avtalsperioden sträcker sig mellan 1 april – 30 september, övrig tid ansvarar kommunen för anläggningen. (Avtal avseende Brålandabadet 2019-2021), (Bilaga 5) Avtalet stipulerar att badet ska vara öppet 1 juni – 1 september och entreprenören kan om vädret medger utöka säsongen efter skriftligt godkännande. Badet ska vara öppet dagligen mellan 10-17. Entreprenören har rätt att erhålla och tillgodogöra sig alla intäkter från detta uppdrag.

3.1.5.2 Hallevibadet

Hallevibadet bedrivs sedan 2018 i egen regi av kultur- och fritidsförvaltningen sedan tidigare entreprenör sagts upp.

3.1.5.3 Vattenpalatset

Det kommunala bolaget Vattenpalatset Vänerparken AB är organ för kommunens verksamhet och därför underordnat Vänersborgs kommun. Kommunfullmäktige har det yttersta ägaransvaret för bolaget. Kommunfullmäktige har enligt bestämmelserna i 6 kap. 1§-15§ kommunallagen (2017:725, KL) särskilda skyldigheter avseendet bolaget. Bolaget står i sin verksamhet under kommunstyrelsens uppsikt och har att följa av kommunfullmäktige och av kommunstyrelsen, med stöd av delegation, utfärdade direktiv. Förutom genom lag och författning regleras bolagets verksamhet och bolagets förhållande till kommunen genom:

a) gällande bolagsordning (KF 131211, § 163), (Bilaga 6)
b) gällande ägardirektiv (KF 140521, § 60), (Bilaga 7)
c) gällande företagspolicy (KF 941025, § 115), (Bilaga 8)
d) av fullmäktige och av kommunstyrelsen enligt ovan utfärdade särskilda direktiv och
e) förekommande avtal mellan kommunen och bolaget.

Bolagets ändamål och föremålet för bolagets verksamhet: Bolaget har till föremål för sin verksamhet att bedriva bad- och simhallsrörelse, tillhandahålla lokaler för fysisk träning och motion samt bedriva kioskrörelse.

Bolagets syfte: Bolaget har till föremål för sin verksamhet att driva och utveckla bad- och simhallsrörelse. Bolagets ska, med iakttagande av kommunrättsliga principer, erbjuda möjligheter till varierat utbud för medborgarna i Vänersborgs kommun att ta del av frisk- och hälsofrämjande aktiviteter. Bolaget ska företräda Vänersborgs kommuns intressen i koncernen samt bedriva därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska samverka med Vänersborgs kommun i syfte att utvecklas som besöksort. Bolaget ska bidra till ett ekologiskt hållbart samhälle.

Förslag till investeringar eller utveckling presenteras av bolagets VD som sedan styrelsen tar ställning till. Enligt ägardirektivet ska kommun- och bolagsledningen kontinuerligt samråda genom så kallad presidieöverläggningar. Enligt bolagets VD sker inte detta regelbundet och initiativ till dessa tas oftast av bolaget.

3.1.6 Utredningsuppdrag – organisatorisk tillhörighet

Under 2014 gavs kommundirektören i uppdrag att utreda frågan om organisatorisk tillhörighet för Brålandabadet och Hallevibadet. Kommunstyrelsens ordförande gav 2014-03-17, (KS 2014/119, Uppdrag - Utredning rörande ansvar för kommunala bad), (Bilaga 9) kommundirektören i uppdrag att utreda frågan om Vattenpalatset Vänerparken AB skulle kunna överta ansvaret för Brålandabadet och Hallevibadet från och med 2015-01-01.

I uppdraget ingick att utreda status vad gäller

- fastigheterna inklusive ägarförhållandena
- bassängerna och därmed hörande teknik
- verksamheten

Utredningen (KS 2014/119, Rapport - Utredning rörande ansvar för kommunala bad), (Bilaga 10) kom fram till följande slutsatser:

”Kommunen har ett bolag vars ändamål är att bedriva badverksamhet och som har spetskompetens inom koncernen om hur badverksamhet bedrivs på ett säkert och kostnadseffektivt sätt. Utifrån Vattenpalatsets bolagsordning och ägardirektiv föreligger inte hinder för Vattenpalatset att ta över ansvaret för Hallevibadet och Brålandabadets drift. Förslaget är att ansvaret för driften av Hallevibadet och Brålandabadet överförs till Vattenpalatset eftersom denna lösning säkerställer att baden Vänersborgs kommun bedrivs på ett säkert och professionellt sätt. Vidare är en sådan lösning det mest kostnadseffektiva för koncernen med hänsyn till att kompetens och personal redan finns hos Vattenpalatset vilket saknas hos kommunen. Vattenpalatset bör själva bedöma huruvida Hallevibadet och Brålandabadet ska driftas med hjälp av egen personal eller med hjälp av en entreprenör som i så fall får upphandlas. Självfallet behöver kostnaderna för övertagandet av badverksamheterna ses över. Kommunen betalar år 2014 640 000 kronor i driftbidrag till Hallevibadet och totalt 188 000 kronor till Brålandabadet.

Anläggningarna bör även fortsättningsvis ägas av kommunen och tillhöra, Samhällsbyggnadsnämnden, Fastighetsenheten. Vattenpalatset äger inga fastigheter utan hyr sin nuvarande anläggning, bolaget besitter inte kompetens inom fastighetsförvaltning.”

Kommundirektören angav i skrivelse 2014-11-27 (KS2014/119 - Avslutande av uppdrag rörande framtida ansvar för Brålanda- och Hallevibadet), (Bilaga 11) att det under processen visat sig att frågan inte lägre var aktuell varför uppdraget föreslogs tas tillbaka. Det framgår inte av handlingarna vad det är som gör att frågan inte längre är aktuell. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade att Kommunstyrelsens ordförandes uppdrag till kommundirektören skulle avslutas (KSAU 141208 - §270), (Bilaga 12).

Fastigheternas, bassängerna och tillhörande tekniks status samt verksamhet utreddes aldrig trots att detta ingick i uppdraget.

3.2 Brålandabadet

Faktaruta	
Byggnadsår	1972
Bassänger	Simbassäng: 25 x 8 m med fyra banor, 80 – 170 cm djup Plaskdamm: 5x5 m – ca 30 cm djup (används ej) Total använd bassängyta: 200 m2
Fastigheter	Personalutrymme/kontor Omklädningsrum m. toaletter Utbildningslokal Teknikrummet är placerat utanför badet (idrottshallens norra gavel).
Vattentemperatur	29 grader
Öppettider	Temperatur- och väderberoende men minst mellan1 juni – 1 september, oftast tidigare och längre. Enligt avtalet ska badet vara öppet dagligen mellan kl. 10-17, 1 juni till 1 september med möjlighet till justering efter överenskommelse. Vanligtvis är badet öppet från maj och en bit in i september och inte sällan fram till kl. 19. Öppet ca 64 timmar/vecka varav ca 33 timmar för allmänheten. Resterande utgörs av simskola, skolsim
Driftsform	Badet ägs av kommunen och drivs av en privat entreprenör och regleras via ett driftsavtal. (Bilaga 13) Avtalsperioden sträcker sig mellan 1 april – 30 september, övrig tid ansvarar kommunen för anläggningen. Avtalet stipulerar att badet ska vara öppet 1 juni – 1 september och entreprenören kan om vädret medger utöka säsongen efter skriftligt godkännande. Badet ska vara öppet dagligen, som minst mellan 10-17. Entreprenören har rätt att erhålla och tillgodogöra sig alla intäkter från detta uppdrag. Kultur- och fritidsförvaltningen hyr anläggningen av fastighetsenheten och upplåter den i sin tur.
Ekonomi och drift	För badet utgår ett driftsbidrag om 266,5 tkr. (För 2019-2021 finns det en differens mellan avtal och driftsbidraget. Driftsbidraget har räknats upp men avtalet har av misstag inte uppdaterats. Detta kommer ske inför nästa avtal) Enligt avtalet står kommunen kostnaden för vatten-, el- och uppvärmning och den ingår i hyran och beräknas uppgå till totalt 219 tkr varav el 20 tkr, uppvärmning 180 tkr och vatten 19 tkr. Internhyran uppgår till 56,5 tkr. Kommunens totala kostnad beräknas uppgå till ca 485,5 tkr exkl. underhåll.

3.2.1 Fastighet

3.2.1.1 Nuläge

Byggnader

Fastigheten är instängslad och omfattar tre byggnader – omklädningsrum, personalutrymme och en utbildningslokal. Utanför fastigheten ligger teknikrummet som är inbyggt i norra gaveln av idrottshallen. Byggnaderna på badet förutom personalutrymmet är i ganska dåligt skick och är inte ändamålsenliga. 2014 genomfördes en fastighetsbesiktning av Integra® som visade på ett antal brister i fastigheten. (Bilaga 14) En del av dessa är åtgärdade. Underhållsplan finns för åren 2019-2023 (Bilaga 15).

Omklädningsrum

I byggnaden finns två omklädningsrum med toaletter, separat toalett för funktionsnedsatta samt ett utrymme som används för enklare kioskverksamhet. Denna byggnad är mycket enkel byggd bestående av bottenplatta, oisolerade väggar med enbart panel på utsidan samt korrugerat ljusgenomsläppligt plasttak. Väggar består av skivmaterial som står i direkt kontrakt med golvytan och därmed vatten. Ytskikten uppvisar vattenskador.

Under våren 2019 har golven slipats och epoxilackats samt försetts med halsskyddande ytskikt. Det nya ytskiktet har visat sig både halt och mer svårstädat då ytstrukturen gör att hårstrån och ludd fastnar vilket kräver avspolning samtidigt som dörrarna och väggarnas beklädnad inte klarar avspolning. Golvbrunnarna har fått nya galler. Samtidigt har omklädningsrummen fått skivor på två väggar där det tidigare bara fanns enklare uppreglad vägg som samlade smuts och var svårstädad. I upphandlingen stod det enligt fastighetskontoret av oklar anledning att omklädningsrummen skulle göras ”myggsäkra” vilket har fått till följd att den naturliga takventilationen som fanns under det korrugerade plasttaket har tätats med fogskum, detta har fått till följd att det är extremt varmt i omklädningsrummen när solen lyser. En ventilationslösning har installerats med anledning av detta.

Figur 1- Ny ventilationslösning

Dörrarna till toaletterna som var kraftigt vattenskadade har bytts ut under 2019 men då de nya dörrarna inte var avsedda för våtutrymmen och dessutom kapades av utan att skyddslackas har de redan vattenskadats och svällt så de ej går att stänga. Enligt uppgift ska nya vattentåliga dörrar installeras.

Figur 2- Nya dörrar 2019

Omklädningsutrymmena saknar varmvatten och duschar. Varmvattenduschar är placerade utomhus i anslutning till bassängen. Hygienrummet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga saknar vissa anpassningar. Det saknas omklädningsutrymme för personer med särskilda behov, i dagsläget är dessa hänvisade till hygienutrymmet för funktionsnedsatta. Längs fasadens östra sida finns motfall mot fasaden/bottenplattan och bottenplattan uppvisar diverse golvsprickor.

Figur 3 – Omklädningslokaler – Bild 1

Figur 4 - Omklädningslokaler – Bild 2

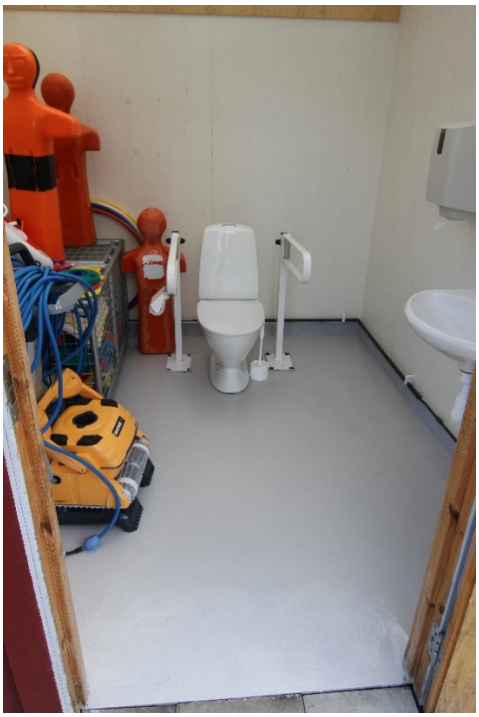
Figur 5 - Vatten kapillärsugs in i skivmaterial, lister och dörrfoder.

Figur 6 - Takbeklädnad

Figur 7 - Utomhusduschar med varmvatten

Figur 8 - Hygienrum för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Personalutrymme

Personalutrymmet omfattar två duschar, pentry, matplats och kontorsdel. Byggnaden är uppförd i lättklinkerbetong och har en sättning som orsakat ett antal större väggsprickor.

Figur 9 -Personalutrymme

Teknikrum

Badanläggningens teknikrum är inrymd i ett utrymme på kortsidan av idrottshallen. Teknikrummet saknar i dagsläget klorgaslarm och fläktstyrd ventilation vilket är negativt ur en arbetsmiljösynpunkt. Tekniken har uppgraderats under 2015 med ett nytt reningsverk med anledning av att det gamla havererade och inte gick att renovera. Teoretiskt sett klarar reningssystemet 30 badande/timma. Ytskikten åtgärdades inte under denna akuta insats.

Figur 10 – Teknikrum placerat på norra gaveln av idrottshallen

Figur 11 - Skadad interiör i teknikrum

Figur 12 - Nytt reningsverk 2015

Samlingslokal

Denna byggnad har entreprenören själv bekostat för att kunna bedriva praktisk och teoretisk sim- och livräddningsutbildning i. Byggnaden är entreprenörens egendom och kommer bortforslas den dagen entreprenören inte längre har behov av den alternativt då de inte längre bedriver verksamhet på platsen.

Figur 13 - Samlingslokal

Simbassänger

Badanläggningen består av en 25-meters bassäng, 8 meter bred, med 4 banor. Djupet i lågdelen är 80 cm och sträcker sig till mitten av bassängen där det sedan sluttar ner till ett djup av 1,7 m.

Figur 14 - Bassäng 25x10 m

Det finns också en barn/plaskbassäng om 5x5 m men denna används inte. Bassängerna är seriekopplade vilket medför att en förorening som exempelvis sker i plaskbassängen orsakar att båda bassängerna behöver stängas och rengöras.

Figur 15 - Plaskbassäng

Badanläggningen är 47 år gammal och man räknar normalt med en livslängd på ca 50 år. En besiktning av bassängen skedde i april 2018 (Brålandabadet – Utlåtande okulärbesiktning bassäng), (Bilaga 16) på grunda av lösa klinkerplattor i bassängbotten.

Figur 16 - Läckande skarv och lösa klinkerplattor längs denna

Besiktningen visar på rörelser i skarven där botten på bassängen börjar slutta ned från 90 cm djup vilket orsakar att plattorna lossar längs denna skarv. Besiktningen visar också att plattor släppt på flera andra ställen i ytor om 0,5x0,5 m.

3.2.1.2 Behov

Anläggningen behöver upprustas med, eller få tillgång till, ändamålsenliga omklädningsrum utifrån perspektiven säkerhet, hygien, tillgänglighet, integritet och renhållning. I dagsläget finns ingen möjlighet att samutnyttja befintliga omklädningsrum i anslutning till idrottshallen då fotbollsklubben behöver dessa. Plaskbassängen skulle behöva kopplas som en egen separat krets för enkel hantering i samband med förorening.

Tidigare tillsynsrapporter visar på brister i form av avsaknad av klorgaslarm samt fläktstyrd ventilation i teknikrummet. I entreprenörens egenkontrollprogram framgår det inte vem som har ansvar för översyn, underhållsplaner och uppföljning. Det är oklart om det sker regelbundna besiktningar av fastighetens skick. Tillträdes- och frånträdesbesiktningar bör göras enligt avtal och protokollföras. Investerings- och utvecklingsplaner saknas.

Anläggningen saknar ett system för övervakning. Då kommunen ansvarar för anläggningen mellan avtalsperioderna kan detta behövas och detta är under utredning.

Bassängbottnen behöver åtgärdas mellan hög- och lågdel där det befintliga tätbandet spruckit. Plattsättningen är i stora delar av botten undermåligt utförd och en totalrenovering behövs. Rekommendationen är att ta bort nuvarande plattor och ersätta med ett målat ytskikt samt fräsa ur och gjuta om skarven som läcker. Skicket och åldern gör att man behöver ta ställning till om det är en helrenovering eller en ny bassäng som är aktuellt. Bassängen går att använda utan åtgärder under en begränsad tid.

3.2.2 Energi och miljö

3.2.2.1 Nuläge

Bassängvattnet värms idag upp av fjärrvärme via en pelletseldad värmecentral som är sammanbyggd med idrottshallen. Medelförbrukningen för uppvärmning av bassängen under perioden maj – september är ca 143 MWh och motsvarar en uppvärmningskostnad om ca 180 000 kr och består av en fast och en rörlig del. Normal säsong enligt avtal är maj – augusti men badet har möjlighet att hålla öppet om vädret medger. Bassängen saknar bassängtäckning.

Badet saknar egen elmätare och går på idrottsanläggningens abonnemang ifråga om el för belysning och personalutrymme. Elförbrukningen visar små variationer mellan vår, sommar och höst. Förbrukningen uppskattas till max 20 MWh och motsvara en energikostnad på ca 20 000 kr.

Vattenförbrukningen uppgår till ca 990 m3 per år vilket motsvarar en kostnad om ca 19 000 kr.

Kommunen står kostnaderna för el, vatten och värme enligt avtalet med entreprenören. Badet har sedan 2015 ett nytt energieffektivt vattenreningssystem.

En dubbeldusch med varmvatten finns tillgängliga utomhus i anslutning till stora bassängen. I personalutrymmena finns två duschar och dessa har varmvatten som värms av varmvattenberedare. Kiosken har en liten separat varmvattenberedare. Toaletter och handfat i omklädningslokalen kopplas ur vintertid och rören renspolas vid uppstart.

Omklädningsrummen saknar uppvärmning. Personalutrymmena har elvärme som används under kallare årstid för att hålla utrymmena frostfria.

3.2.2.2 Behov

Nuvarande duschar är placerade utomhus vilket medför att det är svårt att duscha hela kroppen då besökarna behöver ha badkläder på sig och det medför att mer bakterier tillförs bassängen. Duschar skulle behöva finnas inomhus så hela kroppen kan tvättas.

Värmesystemet skulle kunna kompletteras med solvärmeanläggning som med fördel monteras på idrottshallens svarta tak för att reducera uppvärmningskostnaderna ytterligare, detta skulle även gynna idrottshallen.

En bassängtäckning har en låg investeringskostnad som snabbt räknas hem och skulle kunna minska uppvärmningskostnaderna med upp till 60 % och minska tillförseln av organiskt material till bassängen. Den skulle också minska behovet av kemikalier för vattenrening. Moderna bassängtäckningar av polykarbonat är så starka att de kan förhindra vissa olycksfall vilket kan vara eftersträvansvärt då anläggningen är obemannad stor del av året.

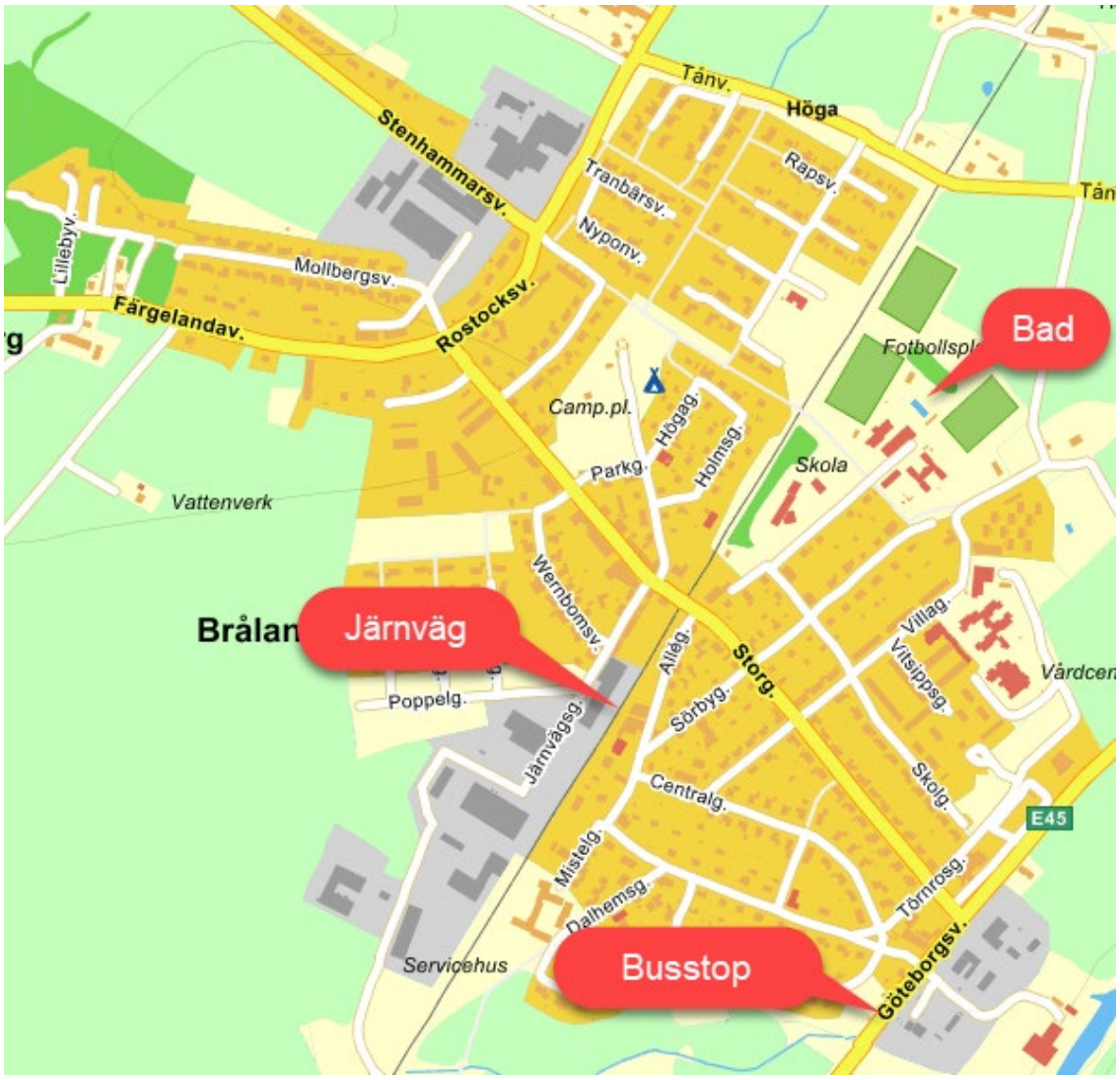

Figur 17 - Täckning i polykarbonat som håller viss belastning och som kan ge energibesparing upp till 60 %. Bild från www.roldeck.com

3.2.3 Geografiska förutsättningar

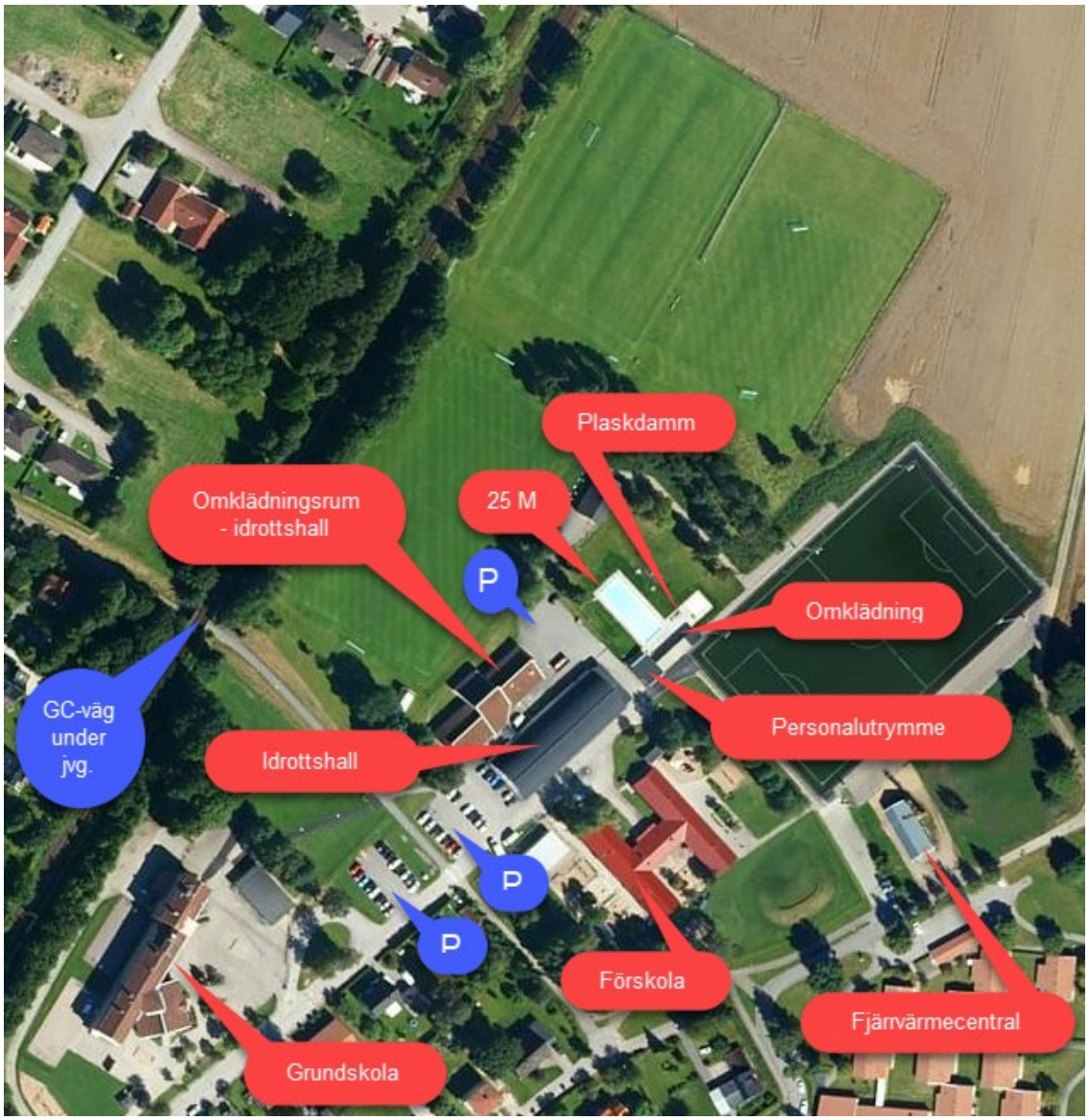
3.2.3.1 Nuläge

Brålandabadet är beläget relativt centralt i Brålanda och ligger naturskönt i anslutning till öppna åkrar med bra solläge. Badet fyller en viktig funktion för platsvarumärket Brålanda och bidrar till attraktivitet när det kommer till beslut om inflyttning. Placeringen bidrar också till att stärka idrottscentrum som nod för folkhälsa och gemenskap. Tomten är relativt stor och kan byggas ut med ytterligare bassänger.

Figur 18- Översiktskarta Brålanda centrum

Badet ligger i anslutning till Sörbyvallens idrottsanläggning med tre fullstora fotbollsplaner varav en konstgräsplan samt två 7-mannaplaner. Brålanda IF hyr permanent två av fyra omklädningsrum i den kombinerade musikskolan och klubblokal som ligger i anslutning till idrottshallen. I anslutning ligger också förskola och grundskola.

Figur 19- Detaljbild Brålandabadet

För boende inom centralorten Brålanda är det lätt att ta sig till badet till fots eller med cykel. En GC-väg finns i nära anslutning till skol- och idrottsområdet med planfri korsning för järnvägen. För besökare med bil finns det parkeringsplatser i nära anslutning.

Möjligheterna att ta sig till badet med kollektivtrafik är begränsade då busstrafiken som passerar Brålanda i norr- och södergående trafik är relativt gles. Normalfallet är timtrafik med viss förtätning morgon och eftermiddag. Under sommaren minskar Västtrafik dessutom antalet bussturer under den period som bad har öppet.

3.2.3.2 Behov

Det finns behov av fler parkeringsplatser i anslutning till badet. I samband med fotbollsträning, matcher och bad är det ont om parkeringsplatser.

3.2.4 Målgrupper/Tillgänglighet/Föreningsverksamhet

3.2.4.1 **Nuläge**

Badets utformning gör att det främst attraherar barnfamiljer med lite äldre barn samt yngre tonåringar. Badet är tillgängligt för allmänheten ungefär halva öppettiden och resten används för simskola och utbildning. Hur och i vilken omfattning badet utnyttjas under öppetmånaderna är till stor del avhängigt vädret då det är ett utomhusbad. Entreprenören har öppet ca 17 timmar mer per vecka än avtalet stipulerar under sommarmånaderna.

Badanläggningen utnyttjas främst för Skolsim och simskola för barn och vuxna som vill lära sig att simma. Simskoleutbildningen bedrivs i mycket stor omfattning av entreprenören enligt Svenska Livräddningssällskapets riktlinjer. De utbildar bl.a. simlärare i stor omfattning samt poollivräddare, havslivräddare och babysiminstruktörer med ett stort upptagningsområde. Entreprenören bedriver också Lovsimskola samt dessutom Vattensäkerhetsutbildning genom Svenska Livräddningssällskapets (på uppdrag av MSB - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Verksamheten bedrivs i sådan omfattning att den går utanför det egna badets öppettider och de är beroende av tider i angränsande badanläggningar. Entreprenören hyr bassängtid i andra kommuner då de inte får bassängtid i Hallevi eller Vattenpalatset. De stora volymökningarna under 2017 till 2019 har koppling till driftsstoppet i Hallevibadet, den stora andelen nyanlända som gått Vattensäkerhetsutbildning och för 2018 har även vädret spelat in positivt vilket syns på antal betalande badande.

Besöksstatistik 2015 – 2019, Antal individer eller lektioner					
	År				
Verksamhet	2015	2016	2017	2018	2019
Skolsim	42 lektioner	101 lektioner	403	116	206
Simskola	199	202	781	1130	1145
Bad	430	382	643	913	687
Totalt:			1827	2159	2038

3.2.4.2 **Behov**

Målgruppen skulle kunna breddas om plaskbassängen hade separat rening och användes och om badet kompletteras med aktivitetsutrustning såsom exempelvis vattenrutschbana. Säsongen skulle kunna förlängas med en täckning i form av skjutbart tak och också minska energiförlusterna.

Figur 20 - Exempel på fullskalig täckning som också medger bad om den är kompletterad med ventilation

3.3 Hallevibadet Vargön

Faktaruta	
Byggnadsår	1975
Bassänger	Simbassäng: 25 x 15 m med sex banor, 120 – 180 cm djup Undervisningsbassäng 12 x 8 m, 80 cm djup Total använd bassängyta: 471 m2
Fastigheter	En huvudfastighet som inrymmer bad, teknik, samlingslokal, personalutrymme samt omklädningsrum.
Vattentemperatur	Simbassäng 28 - 32 grader, övningsbassäng 29 grader
Öppettider för allmänheten (vid normal verksamhet)	Måndag: 06:00-08:00 (morgonsim) / 15:00-17:00 Tisdag: 10:00-20:00 (32 grader i simbassäng) Onsdag: 12:00-20:00 Torsdag: 06:00-08:00 (morgonsim), 14:00-17:00 Fredag: 06:00-08:00 (morgonsim) / 14:00-20:00 (Hinderbana 14:00-19:00) Lördag: 11:00-17:00 (Hinderbana 11:00-16:00) Söndag: 09:00-16:00 Öppet ca 95 timmar i veckan varav 48 timmar för allmänheten. Resterande utgörs av simskola, skolsim och föreningar.
Driftsform	Drivs av kommunen kultur- och fritidsförvaltning. Anläggningen hyrs av fastighetsenheten.
Drift och ekonomi	Verksamhetskostnaden uppgå till 3,7 Mkr varav personal- och driftskostnad uppgår till 3,65 Mkr. Kommunens nettokostnad (inkl. intäkter) beräknas uppgå till ca 1 835,5 tkr. Internhyran av fastigheten är 900 tkr. Kostnaden för vatten-, el- och uppvärmning beräknas uppgå till 1 267 tkr och ingår i hyran, underhåll är ej inkluderat. El 430 tkr varav 400 tkr i ventilation/avfuktning, uppvärmning 777 tkr samt vatten 50 tkr.

Hallevibadet har under de senaste åren haft vissa tekniska problem och har bl.a. varit stängt för akut renovering. I samband med detta har ett flertal utredningar gjorts som finns bilagda:

- Fastighetstillsyn invändigt och utvändigt, 2014. INTEGRA Engineering AB ® (Bilaga 17)
- Teknisk inventering vattenreningsanläggning, 2015. Processing ® (Bilaga 18)
- Statusbedömning av hela anläggningen, 2016. WEDOOTECH ® (Bilaga 19)
- Infärgning av vatten, 2016. WEDOOTECH ® (Bilaga 20)
- HÅVAC - Hallevi simhall utredning avfuktningsaggregat 2017 (Bilaga 21)
- Teknisk rapport vattenbehandling, 2019. Processing ® (Bilaga 22)

Senaste renoveringen gjordes 2018 mellan maj och augusti.

3.3.1 Fastighet

3.3.1.1 Nuläge

Simhallen – Exteriört och interiört

Figur 21 - Hallevibadet

Simanläggningen är i sitt ursprung en utomhusanläggning. 1991 byggdes bassängen över med en plåthall från LLENTAB. Golvet består av betongplattor lagda på en jord- och grusbädd. Hallen är i relativt gott skick exteriört med några småskador på plåtfasaden men uppvisar fuktskador i fönsterpartier samt har trasiga ventilationsgaller vid fläktrummet. Underhållsplan finns för åren 2019-2023 men är inte uppdaterad med tidigare identifierade underhållsbehov (Bilaga 23). Investeringsplan saknas.

Figur 22 - Översiktsbild byggnad

Simbassänger

Badanläggningen består av en 25-meters bassäng samt en övningsbassäng.

Figur 23 – Undervisningsbassäng

Figur 24 - Simbassäng 25 m

Bassängerna är i dåligt skick invändigt och är därför klädda med en PVC-liner som ska förhindra klorvandring i konstruktionen. Bassängerna är 45 år gamla och man räknar en livslängd på 50 år. Bassängerna är kopplade i serie och kan inte rengöras var för sig vid eventuell förorening

Linern i bassängerna börjar närma sig sin tekniska livslängd med vissa skador och genomslag av vatten.

Bassängerna har områden där linern har släppt. Det skapar problem med viss tillväxt och mögel. Trolig orsak är översvämning i bassängerna och vattnet har trängt in ovankant överloppsrännan. Bassängerna har områden där det ligger vatten inunder linerduken. Detta är troligen ett läckage genom betongkonstruktionen. Vid fortsatt läckage så kommer betongkonstruktionerna förlora sin hållfasthet med korroderade armeringsjärn och spjälkningar.

Teknikrum – Vattenrening, Kemrum och Ventilation

Systemet för vattenbehandling varierar i ålder och skick, och är installerade mellan 1975-2006. Delar av utrustningen är utbytt sedan statusbedömningen 2016. En del utrustning är läckande eller uttjänt (rörsystem, instrumentering mm), medan annan utrustning fortsatt är i gott bruksskick (sandfilter, doserutrustning mm).

Synliga korrosionsangrepp på rostfritt stål och komponenter i allmänhet i maskinrummet tyder på otillräcklig ventilation.

Den elektroniska utrustningen för reglering av vattnets klor och pH-värde är utbytt under 2020. Doserutrustningen för koldioxid som reglerar alkanitet är ur drift vilket i kombination med saltsyra som pH-reglerare orsakar låg alkanitet och ökad korrosion samt negativ påverkan på flockning. Värmeåtervinningssystemet från ventilationsaggregatet samt från blandningstanken är avstängda bl.a. på grund av läckage i plattvärmeväxlare, det ger upphov till stillastående vatten och risk för tillväxt föreligger. (Bilaga 22) Styrsystemet för anläggningen fungerar i dagsläget men har tidvis krånglat och vid ett haveri kommer det vara svårt att hitta reservdelar. Med tanke på miljön i maskinrummet är det sannolikt att elektroniken har en förkortad livslängd.

Arbetsmiljön är inte fullgod. Utrymmet i maskinrummet är för trångt i förhållande till nuvarande utrustning, speciellt för åtkomst till utrustning placerad bakom cirkulationspumpen (mätvattenpumpar med silfilter mm). Det finns risk att farliga kemiska ämnen kan orsaka personskada. Kemrummen saknar nöddusch och skyddsutrustning. Stänkskydd kring doserpumpar saknas. Invallning saknas för saltsyra.

Anläggningens kapacitet begränsas starkt av bassängernas utformning. Överloppsrännornas återledning är underdimensionerad och de är inte i våg vilket förhindrar skvalpvatten att rinna över kanten längs hela bassänglängden. Det ger försämrad ytavrinning och smutstransport. För att undvika översvämning är cirkulationsflödet strypt (reningsanläggningen har betydligt högre kapacitet). Teoretiskt sett klarar reningssystemet 27 badande/timma. Bräddningsbassängen i teknikrummet ligger högre än simbassängerna och är underdimensionerad.

Ventilation och avfuktningsaggregaten är installerade 1993 respektive 2006, båda aggregaten är hårt slitna och har ett omfattande behov av underhåll. Det är samtidigt svårt att få tag på reservdelar och tekniker eftersom de är så gamla. Detta har gett betydande driftproblem. Båda aggregaten bedöms som uttjänta.

Relativ fuktighet (RF) i hallen uppgår till 64 % mot rekommenderade max 60 % vilket ökar slitaget på konstruktionen. Det är också en av anledningarna till att hallen upplevs

som varmare än exempelvis Vattenpalatset trots att de håller högre genomsnittlig vattentemperatur än Hallevibadet. Diffusionsspärren i simhallens innertak är påtagligt otät, vilket orsakat ansamling av fukt i mellanutrymmet mellan innertak och yttertak. Från mellanutrymmet har fukt och vatten letts ned i kringliggande väggar på långsidorna.

Omklädningsrum

Omklädningsrummens ytskikt har renoverats och duschutrymmena har fått nya duschar. Ett antal låsbara omklädningsskåp har också monterats, dock på bekostnad av bänkutrymme.

Reception och personalutrymmen

Receptionen har under 2016-2017 byggts om och i anslutning till den finns sittmöjligheter. Bakom denna har personalutrymmet byggts om. Lokalerna där det tidigare bedrevs gym renoverades samtidigt. Luftslussen in till simbassängerna har också renoverats.

Övriga utrymmen

I anslutning till entrén finns en större lokal om ca 100 m2 som tidigare varit gym. Under 2020 tar Simklubben Vänersborg över en del befintliga ytor i syfte att använda dessa som föreningslokal och därmed kunna ha hela sin verksamhet inne i badhuset. Befintliga baracker som simklubben disponerat utanför badhuset kommer därmed att avvecklas vilket snyggar till området exteriört.

3.3.1.2 Behov

Hallen över simbassängen behöver bytas ut. När hallen byggdes var inte vattentemperaturerna så höga som i dagsläget. Kombinationen hög temperatur, högt ångtryck och undermålig ventilations- och avfuktningsanläggning gör att hallens livslängd minskat snabbt. En simhall åldras ungefär fyra gånger så fort som en vanlig byggnad. För att stoppa slitaget skulle taket behöva tilläggsisoleras invändigt och en ångspärr monteras samt att mellanutrymmet behöver utsättas för övertryck. Hallkonstruktionen är inte dimensionerad för denna typ av isolering och nya laster. Hallen uppfyller inte heller dagens krav på snölaster.

Hallstommen är inte aktuell att renovera enligt anlitad konsult, bästa alternativ är ersätta med en ny. Kostnaderna för detta är beräknade till 2,9 Mkr för en hall med 25 års teknisk livslängd. För en hall med 50 års teknisk livslängd beräknas kostnaden till 7,1 Mkr. Kostnad för grundläggning och installationer är inte inräknade.

Golvet i simhallen behöver hårdgöras samt förses med dräneringsbrunnar alternativt skvalpskydd i syfte att leda bort vatten som kan påverka bassängens konstruktion och hållfasthet utifrån.

Linern i bassängerna behöver bytas inom kort. Kostnaderna för att åtgärda linern i bassängerna och att åtgärda golvytorna i hallen beräknas till 16-20 mkr. Linerns livslängd beräknas till 10-15 år och andra mer hållbara lösningar är inte aktuella då bassängernas beräknade livslängd snart är slut enligt statusbedömningen. Kostnader för eventuella arbeten med bassängstomme finns inte med i denna summa. En mer hållbar bassängrenovering som innebär tilläggsisolering och uppgjutning av ny inre bassäng skulle också medföra att bassängen blir för kort för simtävlingar.

Maskinrummet behöver byggas om och anpassas ytmässigt till systemet. Pumpkretsens bärvatten bör passera genom kemrummen för att undvika slangar med koncentrerade

kemikalier i maskinrummet. Kemikalierum för saltsyra behöver invallas. Stänkskydd samt ögon/nöddusch behöver installeras i båda kemrummen.

Ventilation och avfuktningsaggregaten är uttjänta och behöver bytas ut. Risken för haveri och driftstopp är överhängande och kommer medföra att badet behöver stänga. I dagsläget körs aggregatet manuellt och kompressorerna för avfuktning är bortkopplade vilket medför reducerad avfuktningskapacitet. Ena anläggningen är inrymd i ett plåtskjul och inte riktigt inbyggt. Ett akut driftstopp kan eventuellt lösas tillfälligt med ett containerbaserat aggregat men detta är kostsamt. Ett utbyte med upphandling beräknas ta 6 månader under förutsättning att inget överklagande sker. Byte till nytt aggregat är inte ekonomiskt försvarbart om inte byggnaden får ett bättre energivärde vilket inte är möjligt sett till hallkonstruktionen. Investeringskostnaden beräknas till 2,5 - 3 Mkr för ett nytt aggregat.

Sammantaget skulle totalkostnaderna för ovan beskrivna insatser hamna på 25-30 Mkr, till detta tillkommer kostnader för utrivning, grundläggning och installation av hall plus byggherrekostnader och oförutsedda kostnader.

Enligt konsulterna som utförde statusbedömningen 2016, och som fastighetskontoret varit i kontakt med, ligger kostnaden för att bygga ett nytt bad, motsvarande befintligt, på cirka 35 000 kr/m2. Anläggningen är på ca 1500 m2 vilket motsvarar en nybyggnadskostnad om ca 53 Mkr. I jämförelse med andra utredningar konstateras att kostnaden i dagsläget förmodligen är betydligt högre.

Konsulterna anser inte att en renovering är rätt väg att gå.

3.3.2 Energi och miljö

3.3.2.1 Nuläge

Bassängvattnet värms idag upp av fjärrvärme via en pelletseldad värmecentral som ligger i nära anslutning till badet. Förbrukningen för uppvärmning av badet är ca 650 MWh och motsvarar en uppvärmningskostnad om ca 760 000 kr. Bassängen saknar bassängtäckning.

Den uppskattade elförbrukningen för 2018 uppgår till 430 MWh. Det motsvara en energikostnad på ca 430 000 kr. Av denna förbrukning står ventilation och avfuktning för ca 400 MWh. Den relativa luftfuktigheten är i genomsnitt 68 % vilket är högt. Rekommenderat värde för besökarnas och byggnadens välmående är 55 %.

Vattenförbrukningen uppgår till ca 2600 m3 per år vilket motsvarar en kostnad om ca 50 000 kr.

Golvet i bassänghallen utgörs av markplattor på en bädd av grus. Det går därmed inte att uppnå optimal rengöring av golvet och det finns även påväxt på en del plattor i anslutning till fönsterpartiet. Det är också risk för personskador då flera plattor satt sig.

Figur 25 - Sättningar i golvet utgör en olycksrisk

3.3.2.2 Behov

Badet har mycket höga energikostnader för uppvärmning och avfuktning. Aggregaten är uttjänta och skulle behöva bytas ut mot mer energieffektiva lösningar. Simhallens energivärde skulle behöva förbättras för att kunna dra nytta av nya ventilations- och avfuktningsaggregat men det är inte tekniskt möjligt med nuvarande hallkonstruktion. En bassängtäckning kan installeras i syfte att minska ångtrycket och energikostnaden. En täckning kan sänka energikostnaderna upp emot 30 %.

Golvet behöver ett hårdgjort tätt ytskikt som underlättar rengöring och som står emot vatten. Detta behov finns också för att minska risken för skador/olyckor till följd av sättningar i nuvarande plattor.

3.3.3 Geografiska förutsättningar

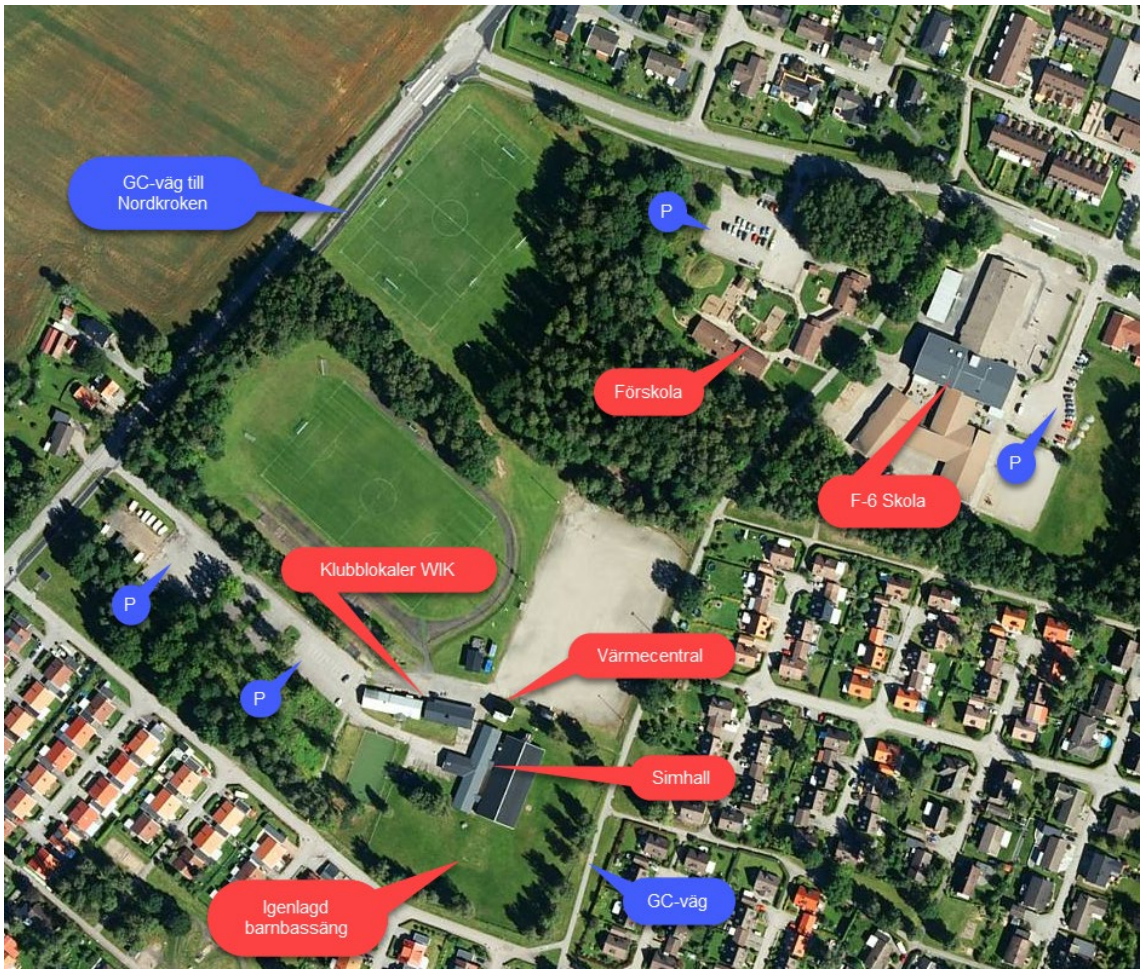
3.3.3.1 Nuläge

Badet är centralt beläget i Vargön och ligger naturskönt med bra solläge. Badet bidrar till platsvarumärket Vargön och Hallevi som idrottscentrum. Tomten är stor och kan byggas ut med ytterligare simbassänger.

Figur 25 - Orienteringskarta över Vargön

Badet ligger i anslutning till Hallevi Idrottsplats som består av tre fullstora fotbollsplaner varav en konstgräsplan samt en miniplan med konstgräs. Idrottsföreningens klubblokaler omfattar även en bordtennislokal. I nära anslutning ligger förskola och grundskola (F-6). Badets placering bidrar till att stärka Hallevi som idrottscentrum.

Figur 26 - Detaljbild Hallevibadet

För boende i Vargön och Nordkroken är det lätt att ta sig till badet till fots eller med cykel. En GC-väg som knyter ihop Nordkroken med centrala Vargön passerar bad- och idrottsområdet och det finns flera cykelvägar i närområdet. För besökare med bil finns det ca 100 parkeringsplatser utanför anläggningen och flera i nära anslutning på skolorna som kan utnyttjas på kvällar och helger.

Möjligheterna att ta sig till badet med kollektivtrafik är mycket bra med kvarts- och halvtimmestrafik med linjen Vänersborgs resecentrum - Nordkroken via Vargöns resecentrum, Fyrkanten, stora delar av dagen. Anslutningsbussar via Fyrkanten finns också från linjen Trollhättan – Vänersborg via Stallbacka.

3.3.3.2 Behov

Inga särskilda behov identifierade

3.3.4 Målgrupper/Tillgänglighet/Föreningsverksamhet

3.3.4.1 Nuläge

Badet håller öppet 98 timmar i veckan, varav 48 timmar för allmänheten, och delar av bassängerna är nästan ständigt uppbokade för olika aktiviteter.

Badets utformning gör att det främst attraherar motionssimmare, föreningar samt barnfamiljer med simtränande barn. Viss möjlighet för badlek finns, dels genom flytleksaker och också genom en vattenhinderbana som finns uppblåst vissa dagar. Badet kan också bokas för barnkalas.

Figur 27 - Hinderbana för vattenlek

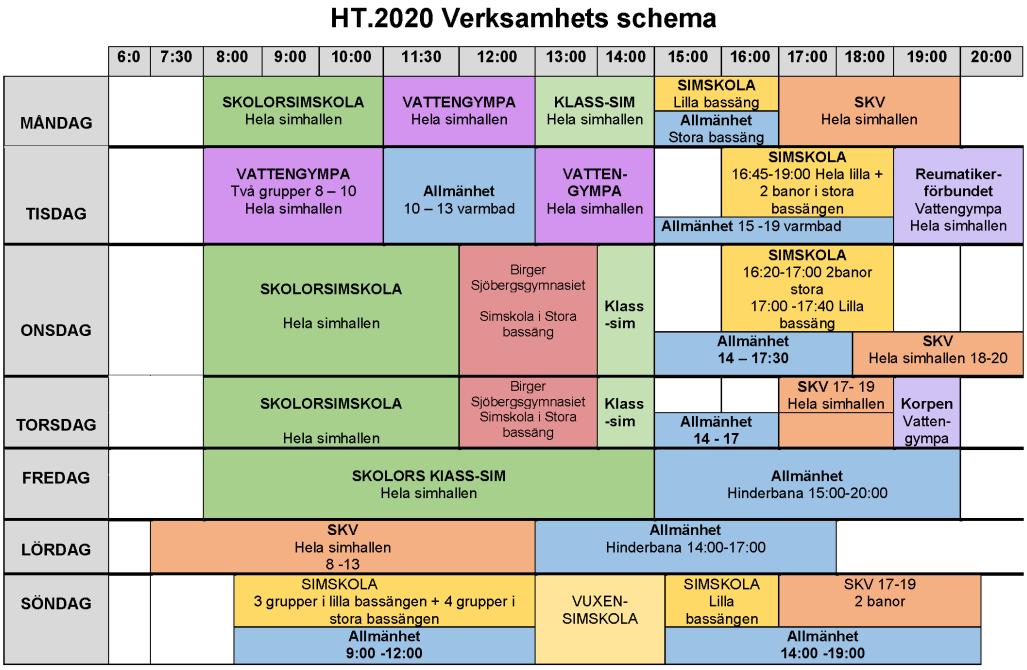
Badanläggningen disponeras ytmässigt och tidsmässigt främst för skolsim, simskola för barn och vuxna, simklubben samt övrig föreningsverksamhet. Främst är det tillgängligheten i övningsbassängen som påverkas eftersom den är för liten att dela av men också motionssimsytan begränsas vissa dagar till förmån för föreningsverksamhet och simundervisning.

Simklubben Vänersborg har funnits sedan -79 och har ca 110 aktiva simmare varav 65 ungdomar. Totalt simmas ca 220 pass i veckan. Klubben har hyrestidsmässigt fyra kvällspass samt ett förmiddagspass lördagar att förfoga över. Utöver simpassen deltar ca 250 barn och vuxna i simskola och vuxengrupp varav flertalet har sin träningstid lördagar. Simskolan har stort upptagningsområde och elever kommer från närliggande kommuner. Den utgör ett viktigt komplement till skolans simundervisning (inom ämnet idrott) då inte alla barn hinner lära sig simma på de 5 tillfällen skolan ombesörjer.

Reumatikerföreningen Vänersborg har 14 timmar vattengymnastik bokat per termin och Korpen Vänersborg har 14 timmar vattengymnastik bokat per termin.

Skolorna genomför ca 320 lektionspass under höst- och vårtermin 2019 med ca 800 barn.

Hallevibadet genomför ca 525 simskolelektioner under höst- och vårtermin 2019/2020 med ca 500 barn och ca 30 vuxna. De arrangerar också en sommarsimskola om 126 lektioner för upp emot 110 elever. Dessutom arrangerar de ca 175 pass vattengymnastik under samma period.

Figur 28 - Verksamhetsschema

Besöksstatistik

Sedan kommunen tog över badet och återöppnade det i september 2018 har antalet besökare ökat stadigt. Prognosen i december 2018 införför 2019 var 40 000 besök för helåret vilket överträffades stort. Totalt 65 412 besök registrerades på badet 2019. Det saknas tillförlitlig jämförelsestatistik från tidigare entreprenör att jämföra med så volymerna för 2019 får bli referensvolymer framöver. Simklubbens verksamhet, skolsim, simskola och vattengymnastik står för en betydande del av badets utnyttjande, 67 %. Simskola arrangeras både av simklubben och Hallveibadet och utgör en viktig inkomstkälla för dessa. Barnkalas och bokningar står för ca 5 % och vanligt bad 28 %. Hallevibadet är således mycket betydelsefullt för skolor och föreningar jämfört med ex. Vattenpalatset där förenings- och simskoleverksamhet står för ca 20 % av verksamheten.

Besöksstatistik 2019	**Antal**	**Andel**
Bad vuxen	9 239	14,1%
Bad ungdom 7-18	3 870	5,9%
Bad barn 0-6	2 289	3,5%
Bad pensionärer	2 987	4,6%
Bad kommunen och landstingets	283	0,4%
Barnkalas, bokning och aktiviteter.	3 075	4,7%
Föreningsverksamhet	27 121	41,5%
Övriga (skolor, simskola, vattengympa…)	16 548	25,3%
Total	**65 412**	**100,0%**

3.3.4.2 Behov

Simklubben önskar fler träningstider och fler banor att tillgå men konkurrerar med Reumatikerförbundet, Korpen och Hallevibadets egna vattengympagrupper. Simklubben har fått ökad medlemstillströmning och samtidigt håller man på att implementera Simförbundets strategi, Simlinjen, som innebär ett förändrat arbetssätt med träning för barn- och ungdomar vilket kräver fler differentierade grupper. http://www.svensksimidrott.se/Varagrenar/Simning/Simlinjen Tränarunderlag finns för denna utveckling. I dagsläget tvingas de emellanåt att vara fyra personer/bana vilket påverkar träningen negativt med vågsvall och ihopstötning.

I dagsläget har de till gång till 16 timmars gruppträning varav 13 i hel bassäng (6 banor). Klubben anger att de har behov 48 ”bantimmar”/vecka för gruppen som är på tävlingsnivå (typ SM), utspritt på veckans alla dagar. 53 bantimmar/vecka för övriga grupper. Med 6 banor innebär det alltså ca 17h/v om man har hela stora bassängen. (Bantimme = 1 bana/1 timme).

För att simträningen ska fungera bra får det inte vara för varmt i bassängen. De tider som ligger före eller efter de tider då Hallevibadet erbjuder varmbad fungerar sämre ur träningssynpunkt, då påfrestningarna blir större på kroppen. Ur simklubbens perspektiv vore det bättre att hålla samma temperatur hela tiden.

Klubben uppger att de genom den tidigare privata driften behövt betala nästan dubbla timpriset jämfört vad simklubbar i närheten gör. Trollhättans anläggning får exempelvis driftsbidrag som subventionerar timkostnaden. Totalt lägger de ca 220 Tkr i hyra per år. Simskolan och vuxengrupperna ihop med en årlig nybörjartävling och tre andra tävlingar är en förutsättning för att klubben ska gå runt ekonomiskt.

Bassängen i Vargön har under renoveringen kompletterats med så kallad Trackstart för tidtagning vilket är en fördel vid tävling. Dock är bassängen för kort för tidtagningsutrustningen då stopplattan gör att bassängen blir kortare och detta medför att de inte kan arrangera större sanktionerade tävlingar. Svenska simförbundet ger ingen dispens för korta bassänger. Hallen saknar också rätt friutrymme bredvid bassängen. Föreningen kan i dagsläget arrangera nybörjartävlingar på distriktsnivå samt sanktionerade tävlingar som tillåter halvautomatisk tidtagning alternativt att de hyr in sig i en godkänd bassäng. Simklubben har även behov av en 50-meters bassäng för träning men genom byggnation av nytt bad med sådan bassäng i Uddevalla kommer det behovet tillgodoses. Sommartid tränar de i Älvhögsborgs 50-metare utomhus.

Klimatmässigt är temperaturen för hög i simhallen för simning. Vattentemperaturhöjningen inför tisdagarnas rehabiliteringsbad påverkar träningsförutsättningarna negativt då temperaturhöjningen startar redan på måndagar. Vattentemperaturen kvarstår relativt lång tid vilket påverkar träningen även onsdagar. Den höga vattentemperaturen påverkar kroppens möjlighet att göra sig av med överskottsvärme och påverkar hjärtat hos hårdtränande simmare negativt. Samtidigt uttrycker Korpen och Reumatikerföreningen ett stort behov av att kunna genomföra träningen i högre vattentemperatur. För dem är det av avgörande betydelse för hälsa och rörlighet.

Under träning och föreningsaktiviteter är ytan för motionssim och bad begränsad och de ska samtidigt samsas med varandra. Det finns behov av en bredare bassäng som kan tillgodose gruppernas behov. En simbassäng med 8 banor av internationellt mått samt godkända golvytor runt bassängen skulle dessutom öppna upp för expansion av simklubben och genomförande av fler tävlingar.

3.4 Vattenpalatset AB/Vänerparken Property AB

Faktaruta	
Byggnadsår	1991 - Badet byggdes samtidigt som byggkrisen på 90-talet inföll. Originalplanen för Vattenpalatset som bl.a. omfattade ny 25-meters simbassäng och konstgjorda stränder kunde inte genomföras som planerat.
Bassänger	Motionsbassäng: 24,97 x 7 m med 3 banor, 120-180 cm djup, Småbarnspool 25 cm djup, Varmbassäng 12x9 m, 70-160 cm djup (34 grader) (egna omklädningsrum), Barnlandskap 35 cm djup Badet omfattar också: Äventyrsdel 2 st. vattenrutschkanor Vattenpist Utebassäng Virvelkanal Grotta Separat barnlandskap Relaxavdelning (2 st. torrbastu + bubbelpool) Ångbastu Bubbelpool i äventyrsdel
Fastigheter	En huvudfastighet som inrymmer bad, teknik, utbildningslokal, kontor, personalutrymme samt omklädningsrum.
Vattentemperatur	30 grader
Öppettider för allmänheten	Måndag: 14:00-19:00 Tisdag: 06:30-10:00 (morgonsim) / 10:00-19:00 Onsdag: 10:00-19:00 / 19:00-21:00 (vuxenkväll) Torsdag: 06:30-10:00 (morgonsim) / 10:00-19:30 Fredag: 10:00-19:30 Lördag: 10:00-16:30 Söndag: 10:00-16:30 Öppet 74,5 timmar i veckan varav 64 timmar i veckan för allmänheten. Utöver det tillkommer öppettider för uthyrning.
Driftsform	Badet drivs av det kommunala bolaget Vattenpalatset Vänerparken AB. Bolaget har till uppgift att driva äventyrsbad med kompletterande serviceutbud såsom motions- och friskvårdsaktiviteter, simskoleverksamhet, babysim samt caféverksamhet. Lokalerna förhyrs av Vänerparken Förvaltning KB.
Drift och ekonomi	Bolaget erhåller ett driftsbidrag om ca 7,7 Mkr från kommunen. Detta är också kommunens nettokostnad. Rörelsekostnaderna är ca 16,6 Mkr varav personal- och driftskostnader uppgår till ca 15,5 Mkr. Utöver bad är simskoleverksamhet och caféverksamhet därmed av stor betydelse för ekonomin. Driften av varmbassängen som togs över av Västra Götalandsregionen går inte ihop ekonomiskt.

3.4.1 Fastighet

3.4.1.1 Nuläge

Byggnad

Badet är inrymt i Vänerparken och fastigheten är i gott skick exteriört. Konstruktionen är i gott skick som ett resultat av att de kör med undertryck i hallen. Badet byggdes till en kostnad av 65 Mkr 1991. Motsvarande anläggning skulle kosta ca 300 Mkr att bygga idag. Stora ytor av badet står på pelare och maskinutrymmen samt reningsanläggning är inrymda under badet. Kvalitetskontroll av anläggningen sker 4 ggr/år och innehåller 150 kontrollpunkter som ligger till grund för underhållsplaner. Nuvarande avtal sträcker sig till 2025 och då är anläggningen ca 30 år och ytskikten i badet börjar närma sig sin bortre gräns. Ett nytt långt avtal kommer förmodligen ställa krav på större investeringar kopplat till renovering av ytskikt. En renovering av ytskikt kan ske etappvis om varmbassängen och tillhörande omklädningsrum finns tillgänglig annars kan en längre tids stängning behövas.

Figur 28 - Entré till Vattenpalatset med utomhusbassängen synlig

Bassänger

Bassängkonstruktionerna är gjutna i vattentät betong men påverkas ändå åldersmässigt av saltprocessen. Moderna byggtekniker omfattar strömsatt armering och offeranoder i syfte att förlänga betongkonstruktionernas livslängd. För sin ålder är bassängerna i gott skick och under 2019 ersattes en del utsatta fogpartier med epoxifogar. Under 2015 byggdes badet ut med ytterligare en vattenrutschbana. Motionsbassängen är inte 25 meter vilket gör att den inte kan användas för sanktionerade simtävlingar.

Figur 29 - Bild från uppförandet av äventyrsdelen 1991

Figur 30 - Vy över äventyrsdelen

Figur 31 - Äventyrsbadet för barn under 7 år

Figur 32 – Relaxavdelning med bastu och bubbelpool

Figur 33 - Varmbassängmed ramp och lyftanordningar

Teknikrum

Teknikrummet är inrymt under badet och är ändamålsenligt och i gott skick. Det finns kapacitet kvar inom rening, ventilation och avfuktning. Avfuktnings- och ventilationsanläggning utbytt 2013-2015. Vattenreningsanläggningen och viss elinstallation har uppgraderats under 2015.

Figur 34 - Teknikrum inrymt under bassängerna ger god underhållsmöjlighet

Figur 35 – Produktionsrum klor

Figur 36 - Kemblandningsrum med invallning

Omklädningsrum

Omklädningsrummen har genomgått renovering under 2015 och fått nya skåp.

Figur 37 - Nyrenoverade omklädningsrum för badet och Nordic Wellness

Figur 38 - Omklädningsrum vid varmbassängen

Reception, café och personalutrymme

I källaren finns två personalutrymmen för omklädning. Reception och kafédel är i förhållandevis gott skick.

Figur 39 - Entréhall med sittytor och reception

3.4.1.2 Behov

Under helger när besökstrycket är som störst räcker inte cafédelens sittutrymme till och skulle med fördel kunna byggas ut.

3.4.2 Energi och miljö

3.4.2.1 Nuläge

Under 2011 genomfördes ett omfattande arbete med fastigheternas primära och sekundära energisystem i syfte att förbättra komforten och sänka såväl energi- som koldioxidförbrukningen för hela Vänerparken. Ett system baserat på geoenergi hämtar energi från den soluppvärmda marken och berget i Badhusparken och förser stadsdelens elva fastigheter, inklusive äventyrsbadet Vattenpalatset, med värme, kyla och tappvarmvatten. Anpassning av drift och fastighetsskötsel sänkte energiförbrukningen för värme med 769 MWh/år. Vattenfall som är leverantör av el och fjärrvärme till Vänerparken redovisar i sin livscykelanalys av värmeproduktionen i Vänersborg, att koldioxidutsläppen sjunkit med 7 748 Kg/år, vilket motsvarar minst 90 procent. NOx-gaserna har sjunkit med 161 Kg/år och de totala utsläppen med 95 procent. De minskade energikostnaderna för Vänerparken uppgår till cirka 500 000 kr/år.

Badanläggningen värms till 60 % upp med bergvärme och resterande del via fjärrvärme. El, värme och vatten står för ca 3,5 Mkr av driftsbudgeten. Dyrast är varmbassängen att värma upp då den har en temperatur på 34 grader och stort energibehov. Detta är också en bidragande orsak till att den inte bär sig ekonomiskt.

3.4.2.2 Behov

Inga behov identifierade

3.4.3 Geografiska förutsättningar

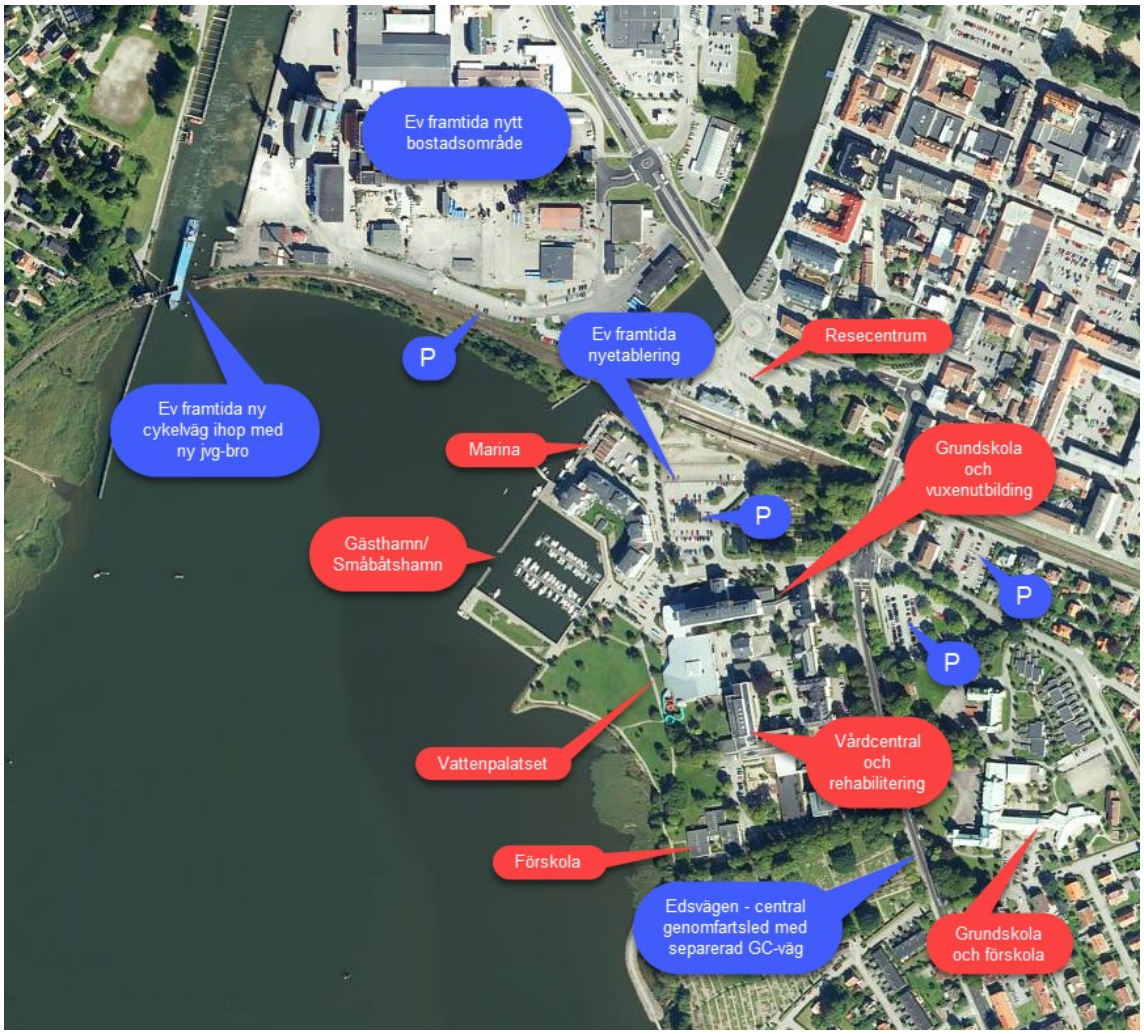
3.4.3.1 Nuläge

Badet är inrymt i Vänerparken och ligger vattennära och centralt beläget i Vänersborg med goda kommunikationsmöjligheter via resecentrum och dess järnvägsstation.

Figur 40 - Översiktsbild Vänersborg

Runt Vattenpalatset finns i dagsläget gott om parkeringsplatser. Vid Vänerparken finns totalt 558 parkeringsplatser (en del reserverade) varav 327 parkeringar nere vid Vattenpalatset. Vid kvarteret Haren på andra sidan genomfartsleden finns 175 parkeringsplatser. Då kvarteret Haren ska bebyggas och om en eventuell nyetablering kommer ske vid Vänerparken kommer det få konsekvenser för tillgången på parkeringsplatser och dessa kommer att minska. Pendelparkeringen på Vassbotten kommer då spela en viktig roll för tillgängligheten med bil. Ca 55 % av besökarna kommer från kringliggande kommuner. Genomfartsleden med separat GC-väg passerar förbi fastigheten och det finns dessutom GC-väg längs med Vänersborgsviken. En ny GC-väg från Blåsut planeras också byggas i samband med att befintlig järnvägsbro byts ut och ersätts med en som också inrymmer en GC-väg. Badet ligger på promenadavstånd från idrottscentrum och centralt placerade skolenheter.

Figur 41 - Detaljbild Vattenpalatset

3.4.3.2 Behov

Inga behov identifierade

3.4.4 Målgrupper/Tillgänglighet/Föreningsverksamhet

3.4.4.1 Nuläge

Äventyrsbadet med relaxavdelning attraherar framförallt ungdomar och barnfamiljer samt även en del motionssimmare. Badet är godkänt för 500 badande samtidigt och har generösa omklädningsutrymmen som kan hantera stor volym samtidigt. För personer med särskilda behov finns separat omklädningsrum att tillgå. Omklädningsrummen fyller också en viktig funktion för Nordic Wellnes som hyr in sig där med ca 20 000 besök per år och där besökarna byter om och duschar. Badet saknar förutsättningar för simklubbsverksamhet som omfattar simtävlingar då bassängen endast är 24,97 meter lång och Svenska simförbundets regelverk medger inga dispenser. Antalet banor i motionsbassängen är dessutom för få för att möjliggöra effektiv och diversifierad träning.

Badet har information om hur man uppför sig och vad man ska tänka på inför bad på olika språk samt via lättförståelig presentation på TV i entréhallen.

Figur 42 - Digital språkneutral informationsskylt

Varmbassängen används av föreningar, verksamheter samt av simskolan. Föreningen FUB – För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, är exempelvis en av föreningarna som hyr in sig i varmbassängen. De har under många år hyrt in sig i Hallevibadet men har sedan renoveringen valt att stanna kvar på Vattenpalatset då den varmbassängen är mer ändamålsenligt utrustad ifråga om sitt- och ligghjälpmedel samt att den har ramp vilket eliminerar köer i och ur bassängen.

Figur 43 – Exempel på tillgängliga hjälpmedel vid varmbassängen

Badet har bra tillgänglighet med handikapparkering och det är lätt att ta sig in till badet samt att bli lämnade och hämtade med färdtjänst. Andra föreningar och verksamheter som hyr in sig i varmbassängen är Närhälsan, MedPro, Habiliteringen Mariedal samt Grästorps kommun.

Besöksstatistik

Besöksstatistik 2019	Antal	Andel
Barn 0-6	9 657	9,1 %
Barn 7-14	12 789	12,1 %
Vuxen 15 >	18 608	17,6 %
Familj	32 664	30,9 %
Pensionär	1 950	1,8 %
Simskola	1 405	1,2 %
Skolsim (simprov + simskola)	3 550	3,4 %
Skolbad	3 123	2,6 %
Motionssim	4 542	4,3 %
Gruppbokningar	1 732	1,6 %
Varmbassäng	11 000	10,4 %
Bokningar, kalas, aktiviteter	1 123	1,1 %
Övrigt (avtalsbad, kupongbad)	3 415	3,2 %
Totalt antal badande	105 558	
Nordic Wellnes (omklädning/dusch)	20 000	

Barnfamiljer och barn står för störst andelen av besöken, ca 52 %. Vuxengränsen går vid 15 år vilket troligen betyder att en stor del av de 18 % vuxna utgörs av ungdomar i åldersspannet 15-24 år. Sammanlagt står nöjesbad och motionssim för ca 80 % av besöken. En marknadsundersökning gjord för några år sedan visade att 45 % av besökarna kommer från Vänersborgs kommun, 30 % från grannkommuner, 15 % inom en 10-milsradie och resterande 10 % längre ifrån. En hel del besökare kommer via resecentrum och via järnväg. Störst är besöksvolymerna perioden jan-mars och okt-nov. Vissa helger och lov är badet helt fullt och de behöver tillämpa kösystem. Vattenpalatset är således en besöksanledning i Vänersborg och borde omfattas av en besöksnäringsstrategi utifrån ett strategiskt utvecklingsperspektiv. Vänersborgs kommun saknar besöksnäringsstrategi.

3.4.4.2 Behov

Varmbassängen är något djup för att användas för simskola, den skulle med fördel kunna kompletteras med ett höj- och sänkbart golv. Motionsbassängen skulle kunna kompletteras med startpallar för att möjliggöra simträning med start från startpall.

3.5 Generella och gemensamma förutsättningar

3.5.1 Lagstiftning kopplat till bassängbad

Bassängbad omfattas av *Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd* (1998:899) och är tillsynspliktig enligt §45, punkt 5. Tillsynen sker enligt miljöbalken (1998:808) utifrån kap 2, 9 och 26. Tillsynen utgår från *Folkhälsomyndighetens allmänna råd om bassängbad* (FoHMFS 2014:12) och som stöd för detta arbete använder man Socialstyrelsens handbok Bassängbad – Hälsorisker, regler och skötsel (ISBN: 91-85482-03-X).

Tillsynen omfattar:

- Ventilation och luftkvalitet
- Städning och rengöring
- Personlig hygien
- Underhåll
- Badvattenkvalitet

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att ta fram nya riktlinjer för bassängbad samt vägledning. Dessa förväntas komma att gälla fr.o.m. 2020. Utöver de riktvärden som finns i de nuvarande allmänna råden kommer troligen gränsvärden för följande ämnen att tillkomma:

- THM – Trihalometaner (vattenbundet och förångat)
- Trikloraminer
- Legionella

Trikloraminer påverkar luftvägarna negativt och THM är dessutom cancerframkallande. Studier visar att badhuspersonal och personer som simtränar mycket är överrepresenterade ifråga om luftrörsbesvär och astma. Dessa bildas när natriumhypoklorit och klor reagerar med kvävehaltiga ämnen i badvattnet, exempelvis urin, svett, hudflagor, hår, naglar eller saliv. Detta påverkar också halten bundet klor som ansamlas på botten av bassänger.

För att hålla nere THM och trikloraminer kan bättre rening komma behövas i framtiden. Bottensugning av bassänger för att bli av med bundet klor är en viktig del. För att klara gränsvärden kommer troligen vattenreningsflödet behöva öka för att filtrera bort främst hud, hår och urin. Simhallarna är inte dimensionerade för den flödesvolym som troligen kommer behövas. Hallevibadet och Vattenpalatset har överkapacitet på reningssidan men är underdimensionerade på returen av ytavrinningen. Ett ökat flöde skulle kunna skapa översvämning. Detta kan innebära omdimensionering av returledningar och utbyte av dessa. Brålandabadet som är ett utomhusbad kommer troligen inte påverkas i samma utsträckning och det finns ytterligare flödeskapacitet utan översvämningsrisk.

3.5.2 Att äga eller hyra simhallar

Vänersborgs kommun äger två simhallar och förhyr en via bolaget Vattenpalatset AB. Då baden som ägs av kommunen nu behöver genomgå en omfattande renovering alternativt ersättas om verksamhet fortsatt ska bedrivas där är det relevant att utreda om Vänersborgs kommun fortsättningsvis ska äga simhallar.

I lokalförsörjningspolicyn anges att kommunen i första hand ska äga de lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet. Avyttring av kommunens lokaler bör efter en konsekvensbedömning ske om det inte finns ett långsiktigt behov av lokalerna för kommunens verksamheter. Vidare anges att inhyrning av lokaler ska ske om det finns

ett kortsiktigt behov som inte kan lösas på annat sätt och/eller om det är det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet. Nyinvesteringar ska endast genomföras om verksamheten har ett långsiktigt behov som efter en behovsutredning visar sig inte kunna lösas inom befintligt fastighetsbestånd.

Den avgörande frågan för om policyn ska tillämpas är om driften av badanläggningar är en kommunal verksamhet. Då Vänersborgs kommun idag driver ett bad själva samt äger ett bolag som ska drifta en annan badanläggning dras slutsatsen att det i nuläget kan betraktas som en kommunal verksamhet. Som princip bör kommunen därmed äga de simhallar där den själv bedriver verksamhet.

Alternativet att hyra in simhallarna finns dock under förutsättning att verksamheten inte beräknas bli långvarig eller då det är mer ekonomiskt fördelaktigt att hyra. I och med att det idag inte finns några konkreta förhyrningsalternativ att ta ställning till kan dock inte resonemanget angående om det är ekonomiskt fördelaktigt att hyra bli annat än principiellt. För att få reda på vilket alternativ som är mest konstadseffektivt måste kostnaden för lånefinansiering ställas mot hyreskostnaden under den tid lokalerna beräknas behövas. Generellt brukar det då bli billigare att äga själv då de årliga kostnaderna blir lägre samt minskar över tid vid ett eget ägande. För att det ska vara aktuellt med förhyrning av lokalerna behöver det sålunda finnas andra vinster för att kompensera för den ekonomiska skillnad som uppstår till ägaralternativets fördel. Denna slutsats gäller när det handlar om relativt långsiktiga lokalbehov.

Som argument för att det skulle bli mer ekonomiskt fördelaktigt att hyra lyfts ibland att privata fastighetsägare generellt sett har en effektivare fastighetsförvaltning än vad kommunen har. Många kommuner har en historia av eftersatt underhåll på sina fastigheter som kan driva upp kostnaderna när akuta åtgärder måste vidas. Man menar därför att hyresalternativet över tid inte behöver bli så mycket dyrare än att äga.

För Vänersborgs kommun är detta argument i allra högsta grad relevant då bägge baden som ägs av kommunen dras med ett eftersatt underhåll medan det som hyrs in är i gott skick. Varför de kommunala badens underhåll är eftersatt kan vi bara spekulera om men det finns givetvis alltid en risk att underhåll av fastigheter prioriteras ned i den kommunala verksamheten då medel behövs till annat. Att medel omprioriteras på detta sätt kan både vara en styrka och en nackdel. Styrkan är att medel kan förflyttas dit dem bäst behövs för tillfället istället för att vara bundna i ett långt hyresavtal. Nackdelen är att det kan leda till att underhållet av fastigheterna blir akut och därmed i slutändan kostsammare än om åtgärderna hade gjorts i rätt tid.

Förutom att medel kan ha flyttats dit de behövdes bättre kan en annan förklaring vara att samhällsbyggnadsnämnden inte har tagit ut en tillräckligt hög hyra för att täcka kostnaderna för underhåll. Då både Brålandabadet och Hallevibadet hyrs ut till Kultur- och fritidsnämnden är det riktlinjer för internhyressystemet som styr hur hyran för baden ska sättas. För internhyran är beslutat att den ska baseras på verkliga kostnader. För dessa objekt ska därmed intäkterna täcka utgifterna. De verkliga kostnaderna består av kostnader för kapital, drift och underhåll. Ett visst påslag ska även göras för att täcka kostnader för administration och tomställda lokaler. Detta påslag används inte idag.

För bägge baden kan konstateras att internhyressystemet inte har följts, hyran täcker inte kostnaderna för baden. För Hallevibadet uppgår internhyran av fastigheten till 900 tkr. Kostnaden för vatten-, el- och uppvärmning beräknas uppgå till 1 267 tkr och ingår i hyran, underhåll är ej inkluderat. Fastighet och service går därmed back 367 tkr exkl. underhåll på Hallevibadet. För Brålandabadet beräknas kostnaden för fastighet och

service uppgå till totalt 219 tkr varav el 20 tkr, uppvärmning 180 tkr och vatten 19 tkr. Internhyran uppgår till 56,5 tkr. Fastighet och service går därmed back 163 tkr exkl. underhåll på Brålandabadet. Det innebär att fastighetsenheten går back ca 530 tkr/år exkl. underhållskostnader på dessa två bad. När intäkterna inte motsvarar utgifterna är det underhållet som kan prioritera ned vilket kan vara en förklaring till det eftersatta underhållet. Risken att hamna i en liknande situation igen med eftersatt underhåll kan därmed hanteras genom att de riktlinjer som är uppsatta för internhyressystemet följs. Tillräckliga medel för att kunna utföra de underhållsåtgärder som behövs borde då finnas. Dock hanteras underhållsmedel i en pott som sedan fördelas utifrån behov.

Det som talar emot att kommunen i dagsläget skulle investera i sina simhallar är den totala investeringsbörda kommunen idag har. Kommunen har stora investeringsbehov både i befintligt fastighetsbestånd och i nya verksamhetslokaler. Det beror dels på eftersatt underhåll av befintliga lokaler och dels på nya verksamhetskrav. Den demografiska utvecklingen, fler invånare varav fler äldre och yngre, innebär ökade behov av nya lokaler. Investeringsplanen innehåller nya skolor, nya förskolor men också budget för investeringar i nya och gamla fritidsanläggningar. Budgeten för fastighetsinvesteringarna motsvara drygt 50 % av kommunens investeringsbudget.

Kommunens budgeterade resultat är låga och finansieringen av investeringarna sker till större del av lån. Det medför räntekostnader som också påverkar hyreskostnaderna negativt. Ränteläget är visserligen lågt just nu men det är en osäker faktor framöver. De ökade hyreskostnaderna måste rymmas inom kommunens totala ekonomi och kommer att innebära neddragningar/förändringar av befintlig verksamhet. Det kommer att bli en större andel av kommunens budget som går åt att finansiera de stora fastighetsinvesteringar som kommunen har gjort de senaste åren och står inför.

I det finansiella investeringsmålet anges den investeringsnivå som bedöms vara den högsta nivån för en hållbar ekonomisk utveckling, med hänsyn till de övriga finansiella målen, som ligger till grund för god ekonomisk hushållning. Årets investeringar (exklusive VA/renhållning) ska maximalt motsvara 10 % av skatter och generella statsbidrag. Den nivån beräknas vi klara vi då resultatmålet uppnår 2 %. I budget 2021 motsvarar det en maximal investeringsnivå om 263 mkr. Då ingår alla investeringar såsom fastigheter, gator, underhåll av broar mm. Beroende på politiska prioriteringar kan därmed andra fastighetsinvesteringar i exempelvis skolor och fritidsanläggningar behöva skjutas fram med hänsyn till det finansiella investeringsmålet om investeringar också ska göras i baden. Samtidigt så innebär en förhyrning en lika stor om inte större belastning på kommunens totala ekonomi.

Sammanfattningsvis kan konstateras att ställning till om det är mest ekonomiskt fördelaktigt att hyra eller äga inte kan göras innan det finns ett konkret förhyrningsalternativ. Det finns dock inget som i nuläget talar för att kommunens princip om att äga sina verksamhetslokaler ska frångås.

3.5.3 Kommunens skyldigheter och skolornas behov

3.5.3.1 Kommunens skyldigheter

Simning och lekar i vatten är en del av undervisningstiden i ämnet Idrott och hälsa. Det finns inte några styrdokument som fastslår hur mycket tid som skolan ska avsätta för simning. Däremot finns ett centralt innehåll för undervisningen i idrott och hälsa som läraren ska behandla under skoltiden. Inom årskursintervallerna kan skolan välja när undervisningen ska ske. Skolan och läraren ansvarar för att undervisa i simning, badvett och säkerhet. Simundervisning ingår i det centrala innehållet i kursplanen för idrott och hälsa i årskurs 3, 6 och 9. Simförmåga ingår i kunskapskraven för årskurs 6 och 9 och därför förväntas skolan ge simundervisning.

Undervisningen börjar redan i årskurs 1-3. Eleverna ska då utveckla sin vattenvana genom att leka i vatten och göra övningar. De ska träna på att balansera och flyta, samt att simma i mag-och ryggläge. I årskurserna 4–6 ligger betoningen mer på att utveckla simförmågan. Efter att eleverna fått möjlighet att utveckla grundläggande vattenvana och simkunnighet, övergår undervisningen i årskurserna 7–9 till att handla om olika simsätt i mag-och ryggläge. Med det menas till exempel crawl, bröst-och fjärilssim samt ryggsim.

För att få godkänt betyg i årskurs sex, alltså minst betyget E, ska elev:

- Kunna simma 200 meter, varav 50 meter i ryggläge
- Kunna hantera nödsituationer vid vatten med hjälpredskap under olika årstider.

Samma krav gäller även för godkänt betyg i Idrott och hälsa i årskurs nio och eleven ska dessutom kunna hantera nödsituationer vid vattnet med hjälp av alternativa hjälpmedel under olika årstider.

Att kunna hantera nödsituationer vid vatten innebär att eleverna förstår den grundläggande principen att alltid använda någon form av hjälpredskap vid nödsituationer, enligt principen för förlängda armen. I årskurserna 4–6 innebär det att de kan hantera till exempel en livboj eller livlina i en nödsituation. I årskurserna 7–9 innebär det att eleven kan hantera alternativa hjälpredskap som en trädgren eller dylikt. I kravet anges också att det är ”nödsituation vid vatten” som elev ska kunna hantera men det är inget krav på att eleven ska kunna livrädda i vatten.

Kursplanen anger att eleverna ska kunna simma i mag-och ryggläge men pekar inte ut några särskilda simsätt. Läraren får välja vilka simsätt som lärs ut. Det viktiga är att eleverna lär sig simma och att klara av olika situationer vid vatten. Eleven ska kunna få godkänt betyg oavsett vilket sätt han eller hon simmar på.

3.5.3.2 Tillgänglighetsredovisning skola och kostnader

Skolorna fördelas på badanläggningar utifrån tillgång, närhet och transportmöjligheter. Avstånd och restid är två viktiga faktorer för skolornas bokningar. Långa transporter innebär missad undervisningstid och mindre tillgänglig lärartid samt ökade kostnader.

Barn- och utbildningsförvaltningen utgifter för skolsim, simskola och skolbad fördelas enligt följande:

Kostnader för skolsim, simskola och skolbad under 2019	
Brålandabadet	185 000
Hallevibadet	304 000
Vattenpalatset	288 000
Summa:	777 000 kr

Ifråga om Brålandabadet blir kostnaden en utgift för kommunen medan det för övriga bad blir en intern delfinansiering.

Skolornas kostnader för resor är i vissa fall betydande.

Skola	**Antal elever**	**Reskostnad för skolsim/ skolbad**	**Vilket badhus/bad används i huvudsak för skolsim?**
Skolor F-6			
Blåsut skola	178	3 088	Vattenpalatset/ Hallevi
Brålanda skola	212	0	Brålanda
Frändeskolan	196	49 000	Brålanda
Granåsskolan	312	0	Hallevi
Mariedalskolan	527	47 800	Hallevi/Vattenpalatset
Mulltorp skola	54	7 418	Hallevi
Norra skola	249	0	Vattenpalatset
Onsjöskolan	342	20 000	Vattenpalatset
Rånnum skola	248	0	Hallevibadet
Rösebo skola	22	10 330	Brålanda
Skerrud skola	61	12 800	Brålanda
Tärnan	369	50 000	Brålanda (sommar)/ Hallevi (vinter)
Öxnered skola	288	16 600	Vattenpalatset/Hallevi
Skolor 7-9			
Dalboskolan	179	12 000	Vattenpalatset
Silvertärnan	359	0	Vattenpalatset
Torpaskolan	352	5 000	Vattenpalatset
Vänerparken	291	0	Vattenpalatset

Kollektivtrafik är svårare att använda eftersom det inte passar lektionstiderna. Det är inte ovanligt att de som är i behov av simskola också är i behov av extra stöd i skolan. F-6 klasserna har relativt korta dagar vilket gör att dessa grupper oftast bara kan bokas in på förmiddagar och som senast fram till 11.00 pga. lunchtider som är uppdelade. Årskurs 7-9 har lättare att ta tider som ligger efter lunch samtidigt som eleverna måste hinna tillbaka till skolan igen.

Behovet av simhallstid på Vattenpalatset uttrycks vara större än tillgången enligt skolorna samtidigt som Vattenpalatset uttrycker att de är öppna för att göra förändringar i tiderna och att erbjudna tider inte bokats i full utsträckning. Möjligheten till simhallstid på Hallevibadet täcker dock skolornas behov samtidigt som trycket är stort. Stängningen av Vattenpalatset under 2020 har gett ytterligare utmaning och under hösten 2020 har man precis klarat simprov/simundervisning med tider på Hallevi men detta beror på att många skolor avvaktat med att boka tider i hopp om bättre situation på vårterminen. Om Hallevi läggs ner är det omöjligt bedriva simundervisning för alla skolor i Vänersborgs kommun enligt simkunskapsansvariga. Samtidigt som Vd:n för Vattenpalatset menar att de med god planering kan klara av att tillgodose alla skolors behov, en uppfattning som inte Barn- och utbildningsförvaltningen delar. Eleverna som går i lågstadiet avslutar sina dagar innan 13:30 vilket gör att tiden för att lägga simundervisningen blir begränsad till timmarna mellan 08.00-13.30. Under den tiden finns det andra saker som begränsar i form av mattider samt andra fasta tider så som undervisning i specialsalar. Här behövs förmodligen en utökad dialog mellan skolor och simhallar innan man kan uttala sig om eventuella möjligheter och tider alternativt styrning.

Samtidigt finns det skillnader i förutsättningar. Hallevibadets två bassänger gör anläggningen mycket lämplig för skolbad och simundervisning. Vattenpalatset äventyrsdel gör den mindre lämplig för skolbad utifrån ett uppsiktsperspektiv. Deras motionsbassäng samt varmbassäng fungerar bra som undervisningsbassäng och varmbassängen är även lämplig för sär- och träningsskola. Brålandabadet kan stå till skolans tjänst några få veckor på våren och några veckor på hösten och har en bassäng som är lämplig för undervisning. Barn från Brålanda, Skerrud, Rösebo och Frändeskolan får sin simundervisning här. Läsåret 18/19 använde Brålandabadet delvis Grästorps simhall för simskola för barnen på Tärnanskolan och för läsåret 19/20 används delvis Melleruds simhall trots att underlagen till upphandlingen anger att Tärnan tillhör gruppen med skolor som ska använda sig av Hallevibadet. Behovet kan täckas inom kommunen och det borde inte behöva användas simhallar i andra kommuner. Barn- och utbildningsförvaltningen är nöjda med bemötandet och den simlärarkompetens som finns på anläggningarna.

3.5.3.3 Simskolevolymer

Läsåret 2019/2020 finns cirka 900 barn från kommunala grundskolan i simundervisning - fördelade enligt nedan:

- 460 barn i förskoleklass – alla barn i förskoleklass genomförde 5 ggr simundervisning
- 320 barn i årskurs 2-6 behövde extra stöd i sin simning och genomförde 5 ggr eller mer
- 70 ungdomar i åldern 7-9 genomförde simundervisning 5 ggr eller mer - 4
- Lovsimskolor – sommarsimskola. höstlov och sportlov
- Vattenundervisning och bad för kommunens sär- och träningsskolor – cirka 40 tim.

Andelen elever som inte klarar simkunskapskraven varierar över åren och sjunker ju äldre barnen blir. För VT 2020 ser behoven ut enligt följande.

Behov av simskola
ÅK 2= 24%
ÅK 3=26 %
ÅK 4= 11%
ÅK 5= 10%
ÅK 6= 5%

Befolkningsprognosmässigt innebär det att fram till 2028 som prognosen (se 3.6.1) sträcker sig till, och med en förutsatt normalfördelning bland åldersgrupperna, kommer antalet skolbarn i skolsim öka med ca 230 barn samt att antalet barn i behov av simskola kommer öka med ca 41 elever.

Fördelning mellan simhallar 2019/2020:

Vattenpalatset - simundervisning

- Alla 7-9 - ca. 70 elever
- Delar av år 2-6 – ca. 180 elever
- Förskoleklass - ca. 140 elever
- Sär- och träningsskola

Totalt behövs ca 170 lektioner/a 50 min och dessutom finns det behov av bad med klass och idrottslärare – då alla simmar – minst 1 gång/termin á ca 180 timmar/läsår.

Summa behov: cirka 350 lektioner/år

Hallevi - simundervisning

- Delar av år 2-6 (cirka 260 elever)
- Förskoleklass (cirka 280 elever)

Totalt behövs ca 225 lektioner/a 50 min och dessutom finns det behov av bad med klass och idrottslärare – då alla simmar – minst 1 gång/termin á ca 100 timmar/läsår.

Summa behov: cirka 325 lektioner/år

Brålandabadet

- Förskoleklass (cirka 100 elever)
- Delar av år 2-6 (cirka 70 elever)

Totalt behövs ca 75 lektioner/a 50 min och dessutom finns det behov av bad med klass och idrottslärare – då alla simmar – minst 1 gång/termin á ca 25 timmar/läsår

Summa behov: cirka 100 lektioner/år

Att notera:

Det totala behovet för skolan under 2019/2020 för den kommunala skolan i Vänersborg kommer att landa på cirka 500 lektioner/timmar simundervisning + 300 timmar skolbad.

3.5.3.4 Perspektiv på simkunnighet samt nuvarande måluppfyllelse och strategier

- De strategier för simundervisning vi har i Vänersborgs kommun visar **goda resultat i åk 6**. Vi har 95,1% måluppfyllelse våren 2019 – vilket är bra i ett nationellt perspektiv.
- Måluppfyllelsen i åk 9 våren 2019 var 95,6%
- Vi har byggt detta på långsiktighet, tydlighet, bra samarbete med simhallar samt på ett gott engagemang från varje enskild idrottslärare.
- Det har visat sig att **tidiga insatser är viktigt**. Elever i åk 7-9 är mer svårmotiverade och resultaten av insatsen är ofta sämre än i tidiga åldrar.
- Simkunnighet påverkar också meritvärdet i vår kommun. Ett 40-tal ungdomar lämnade åk 9 VT -18 som icke simkunniga och F i betyg.
- En förutsättning för godkänt betyg i ämnet Idrott och hälsa är att eleven simmar 200 meter varav 50 meter ryggsim. Förutom betyg så innebär bristande simkunnighet stora risker. Vi bor en också i ett land och i en stad med mycket vatten och isar. Brister i simkunnighet påverkar också självförtroende och möjligheter att delta i ungdomars sociala samspel.
- Att det sker onödiga transporter med skolbarn i minibussar långa sträckor på väg E45 från Vänersborg upp till Mellerud, Brålanda och även Grästorp bör ifrågasättas. Miljöaspekter, riskaspekter och lojalitetsaspekter med våra anläggningar i kommunen bör lyftas och en policy tas.

3.5.3.5 Sammanställning simkunnighet VT -19

Totalt antal barn i årskurs/antal barn som ej når mål/delmål – Åk 2-6					
Skola	**Årskurs 2**	**Årskurs 3**	**Årskurs 4**	**Årskurs 5**	**Årskurs 6**
Brålanda		28/3	25/2	24/3	29/0
Onsjö	52/8	54/5	63/4	52/0	48/2
Rånnum	33/11	44/6	43/8	45/3	36/1
Skerrud		9/2			
Granås	56/10	43/5	50/3	48/4	45/0
Mariedal	64/24	67/13	65/14	70/10	69/8
Blåsut	25/4	31/3	26/0	32/0	23/2
Öxnered	47/2	27/1	49/6	46/3	22/0
Tärnan	58/29	57/12	38/3	55/4	40/1
Frändeskolan	20/7	24/4	30/3	26/3	37/2
Rösebo	5/0	7/0			
Norra	46/15	46/18	46/14	45/13	42/3

Måluppfyllelse Årskurs 6	
VT 19	95,1 %
VT 18	96,2 %
VT 17	93,5 %
VT 16	90 %
VT 15	92 %

Totalt antal barn i årskurs/antal barn som ej når mål/delmål – Åk 7-9			
Skola	**Årskurs 7**	**Årskurs 8**	**Årskurs 9**
Dalboskolan	49/3	50/2	43/2
Torpa	103/8	122/13	139/7
Vänerparken	125/2	81/3	85/1
Silvertärnan	85/0	138/8	120/8

Måluppfyllelse Årskurs 9	
VT 19	95,6 %

3.5.3.6 Elever med särskilda behov

Elever från särskola och träningsskola använder idag framför allt Vattenpalatsets rehabbassäng. Den är på många sätt lämplig och personalen på skolorna upplever det som fungerande.

3.5.4 Tillgänglighet och folkhälsa

3.5.4.1 Simning och vattenlek ur ett folkhälsoperspektiv

Simning är en unik motionsform som passar alla. Simning är en så kallad icke-viktbärande träningsform, vilket innebär att man använder musklerna på liknande sätt som vid löpning och vissa andra idrotter, men utan att belasta lederna. Simning är således skonsammare än många andra träningsformer. De flesta kan göra några längder i bassäng, även om man har besvär i knän, rygg eller något annat. Därför passar simning som träningsform särskilt bra även för äldre människor, när kroppen blivit lite skörare. Det blir ett utmärkt sätt att hålla sig aktiv och i form under åldrandet.

Vatten och simning har länge använts i rehabiliteringsarbetet för bland annat idrottsskador och vid olika neurologiska sjukdomar. Skador som är svåra att hantera på land kan man rehabilitera i vattnet. Det gäller särskilt då benen är skadade.

Vattenlek och simning är även uppskattade aktiviteter för personer med funktionsnedsättningar. Parasimning, det vill säga simning för personer med rörelsehinder, synskador eller utvecklingsstörning, skiljer sig inte i någon större utsträckning från simning för personer utan funktionsnedsättning, utan har naturligtvis samma positiva effekter.

Bad- och simanläggningarna är också viktiga sociala mötesplatser för olika grupper, från babysim till seniorträning. Även för integrationsarbetet har anläggningarna visat sig vara viktiga arenor. Förslagsvis kan nyanlända kvinnor under ordnade och trivsamma former mötas och få hjälp med att lära sig simma, vilket i sin tur innebär att de kan hjälpa sina barn att klara de obligatoriska simkunnighetskraven i skolan.

Ytterligare en rättighetsinriktad aspekt av tillgängligheten, som fått allt större uppmärksamhet, är att anmälningar om sexuella övergrepp och ofredanden i sim- och badanläggningar har ökat. Några badanläggningar i andra kommuner har vidtagit åtgärder för att öka tryggheten och därmed tillgängligheten, som att öka bemanningen eller skärpa rutinerna för polisanmälan.

3.5.4.2 Badanläggningarnas förutsättningar i ett folkhälsoperspektiv

Ser man till möjligheten att motionssimma under veckans sju dagar, olika tider så är det ganska begränsat var och när det finns möjlighet. Ofta är det i samband med bad för

allmänheten vilket gör att det blir begränsat med motionsbanor. Det är främst på Vattenpalatset och Hallevibadet som motionssimning är aktuellt. Begränsningen av möjlighet till ökade tillfällen för motionssim utgörs av föreningsverksamhet samt simskola/simträning för barn och ungdomar. Alla delarna är viktiga och det är svårt att prioritera. Det är en avvägning och balansgång som måste värderas så alla målgrupperna får ut så mycket som möjligt utifrån förutsättningarna.

Det finns flera faktorer som spelar in för tillgängligheten, för att fler ska kunna ta del av anläggningarna. Exempelvis anpassningar gällande funktionshinder, kultur och religion, könsidentitet samt ekonomiska både gällande att privatpersoner ska ha råd att simma/bada men också att föreningar har råd med hyra för att kunna bedriva verksamhet som i många fall gynnar folkhälsan.

Brålandabadet

Det är går bussar från Vänersborg och Mellerud men ganska sällan. Enligt arrendatorerna så är det inga problem att ta sig till badet efter vad de hört från kunder men det skulle det behövas fler parkeringsplatser när det samtidigt är fotboll eller aktiviteter i idrottshallen.

Plaskpoolen är ej i bruk och en anledning till detta är att reningen i stora och lilla bassängen är sammankopplad samtidigt som risken för förorening är högre i plaskpoolen vilket får konsekvensen att även stora bassängen måste stängas. Detta är negativt för små barn ifråga om vattenvana och vattenlek.

Det finns ett önskemål om en inomhusbassäng för året-runt-bruk och då för simskoleverksamhet även under de kalla årstiderna. Entreprenören är i stort behov av fler tider hos andra simhallar för att kunna genomföra MSB:s vattensäkerhetsutbildning, bl.a. för de många nyanlända. De är enda simanläggningen i närområdet som har avtal med MSB. Den är kostnadsfri för deltagarna. I grupperna deltar de som är i behov av extra stöd och det kan bero på språksvårigheter, skada, socioekonomi och att man inte har råd att gå annan simskola med mera.

Bassängen är inte anpassad för funktionsnedsatta och det sakna lift och ramp. Det finns en handikapptoalett men dörren går ej att öppna automatiskt. Utrymmet används också för förvaring av badsaker, ex. livräddningsdockor och simdynor.

En dubbeldusch med varmvatten finns utomhus. För att tillgodose olika individers behov behöver det finnas duschutrymme så att man kan duscha i ifred.

Priset för entré är lågt och det är bra att kunderna kan betala en gång och sedan gå ut och in hur man vill under den dagen. Detta gör att många kan ta del av bad.

Det är positivt att det finns simanläggningar utanför centralorten Vänersborg som ökar tillgängligheten till simning och bad på landsbygden.

Hallevibadet

Aktivitet på Hallevibadet är bland annat simskola (ej babysim eller vuxensimskola), skolsim och vattengympa. Det är konkurrens om tiderna och skulle det finnas mer utrymme så finns det ett behov och en efterfrågan för mer verksamhetstid.

Vad gäller tillgänglighet finns det ingen automatisk dörröppnare vid ingången vilket redan där gör det svårt för exempelvis rullstolsbundna. Omklädningsrummen känns trånga för en del funktionshinder som kräver större plats. Det finns heller inget skötbord för de familjer som har blöjbarn. Om en besökare har önskemål att få byta om enskilt på grund av exempelvis religion så hänvisas de till handikapptoaletten.

Ner i den stora bassängen fanns en bred trappa vilket är positivt ur ett tillgänglighetsperspektiv. Lift finns också att använda. Ner till den grunda poolen finns ej någon trappa utan endast badstegar vilket försvårar tillgängligheten för vissa grupper.

Det finns utrymme för mer rörelseaktivitet i lokalerna vilket är positivt, även på utsidan skulle det finnas möjlighet att skapa förutsättningar för det.

Vattenpalatset

Vattenpalatset består av en varmbassäng, en bassäng för simning och resten av vattenytorna är för vattenlek, till exempel vattenrutschkanor.

I entrén välkomnas man av en TV-skärm där det på olika språk finns information om vilka regler som gäller och vad man bör tänka på som badande. Detta ökar tillgängligheten och kunskapen om bad för olika besöksgrupper.

Flera föreningar så som reumatikerföreningen och hjärt- och lungssjukas förening har verksamhet i varmvattenbassängen. Även en del vårdaktörer har sin verksamhet där. Varmvattenbassängen har mycket bra utrustning exempelvis lift men också annat för de med olika funktionsnedsättningar eller som behöver stöttning och hjälp på grund av annan orsak.

På Vattenpalatset har de simskola samt babysim. Under perioden då simskolan är badar barnen gratis på Vattenpalatset vilket är positivt ur ett lärandeperspektiv.

När det gäller dusch och omklädning finns ingen avskild dusch i rehabdelen utan endast i stora omklädningsrummen. I spadelen finns avdelade duschbås inne vid damernas bastu men ej vid herrarnas bastu.

3.5.4.3 Föreningar och verksamheter med särskilda behov utifrån tillgänglighetsperspektivet

Habiliteringen säger följande utifrån ett generellt tillgänglighetsperspektiv: Varmbassängen är viktigt och att den har en temperatur över 34 grader. Djupet bör vara mellan 110-160 cm för att passa målgrupperna. Utrustningsmässigt har de har behov av duschbritsar, duschstolar, taklift, mobil lyft och ramp. Gruppbostäder och daglig verksamhet har behov av hjälpmedel. De har behov av enskilda omklädningsrum utrustade med taklift och dusch som kan få in en duschbrits. Klorhalten har betydelse för lungsjuka, viktigt att den är låg och att det är bra ventilation.

Vattenpalatset har bra tillgänglighet och relativt bra förutsättningar ifråga om utrustning men saknar enskilda omklädningsrum/duschrum samt takliftar i omklädningsrum/duschutrymmen och plats för duschbrits. Trollhättan haft dåliga förutsättningar för dessa målgrupper innan renoveringen, Sjuntorp har många besökare idag och Mellerud har en del.

Föreningar som särskilt berörs är Reumatikerföreningen, Parkinsonföreningen, Hjärt-lungsjukas förening, FUB - För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, RBU - Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Hallewichklubben Laxöringen, Fibromyalgiförening samt Autism- och aspergerföreningen.

För vissa av dessa grupper är kontinuitet och rutin viktigt. Det kan vara svårt för dessa att byta bad eller hantera förändringar i tid och lokalmässiga förändringar.

Det är inte ovanligt att personer i dessa grupper också har en utsatt ekonomisk ställning. En förening uppger att de tyvärr fick avsluta badet i Vattenpalatsets varmbassäng på grund av att det blev för dyrt och hade inte råd att betala de ökade kostnaderna.

Föreningslivet är viktigt för folkhälsan och de behöver förutsättningar för att kunna bedriva en bra verksamhet. Det är av betydelse att det finns både tillfällen för föreningarna att nyttja anläggningarna men även av betydelse till vilken kostnad föreningarna kan driva sina verksamheter i anläggningarna. I dagsläget är det olika kostnader och frågan är om föreningarna har råd med en högre kostnad. Det behövs en samordning mellan anläggningarna för att kunna erbjuda föreningarna olika alternativ med samma kostnad.

3.5.4.4 Slutsatser – folkhälsa och tillgänglighet

Sammantaget blir slutsatsen att Vänersborgs sim- och badanläggningar är viktiga tillgångar i ett folkhälsoperspektiv och att betydelsen kommer att öka, inte minst med tanke på den demografiska utvecklingen med allt fler äldre och nyinflyttade utan tidigare simkunskaper.

Tillgänglighet ur ett fysiskt och rättighetsperspektiv i dagens samhälle har badens tillgänglighet fler perspektiv än den geografiska. En sådan är att så många som möjligt av kommunens invånare, oberoende av eventuella funktionsvariationer, ska kunna utnyttja baden.

Önskvärt är att badet är tillgängligt för alla eller att det i alla fall finns olika badanläggningar som passar för olika individer och aktiviteter. För målgruppen finns det behov av:

- Att rullstolar kan ta sig fram i hela badet.
- Att det finns handikappanpassade enskilda omklädningsrum för en person med assistent samt att de övriga omklädningsrummen har extra bred dusch och handikapptoaletter.
- Att inredningen har kontrasterande färger för att underlätta för synskadade. Kontrasterna kan finnas vid trappors början och slut, samt vid lutningar i golvet.
- Tillgång till en multibassäng med höj- och sänkbar botten för bland annat rehabiliteringsträning, vattenträning och babysim.
- Hissar som gör det möjligt för funktionshindrade att ta sig ner i bassängen på egen hand.

En annan tillgänglighetsaspekt som kommer att få större betydelse gäller HBTQ-personers rättigheter. Det finns än så länge bara ett fåtal badanläggningar i Sverige som är certifierade. Där finns bland annat tillgång till könsneutrala omklädningsrum. Dessa kan även användas av personer som av religiösa skäl inte vill byta om bland andra besökare.

Det är viktigt att vänersborgarna har tillgång till badhus och simhallar i sitt närområde. De lokala anläggningarna bidrar till både ökad simkunnighet och förbättrad folkhälsa men är också en förutsättning för att föreningslivet ska kunna växa i de olika delarna av kommunen.

Alla barn ska ha rätt att lära sig simma, men för många familjer räcker det inte med ett badhus eller simhall i närområdet. Det måste också finnas utrymme i familjeekonomin till entré och simundervisning.

Simskolorna som arrangeras på anläggningarna utgör ett viktigt komplement till skolans simundervisning (inom ämnet idrott) då inte alla barn hinner lära sig simma på de 5 tillfällen skolan ombesörjer.

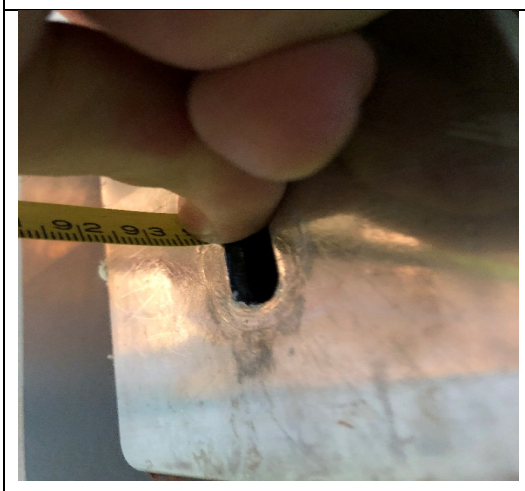
Föreningarnas verksamhet främjar den allmänna folkhälsan, simkunnigheten och upprätthållandet av den och de behöver förutsättningar för att kunna bedriva en bra verksamhet. Det är av betydelse att det finns både tillfällen för föreningarna att nyttja anläggningarna men även av betydelse till vilken kostnad föreningarna kan driva sina verksamheter i anläggningarna. I dagsläget är det olika kostnader och frågan är om föreningarna har råd med en högre kostnad. Det behövs en samordning mellan anläggningarna för att kunna erbjuda föreningarna olika alternativ med samma kostnad.

Bad och simning är en viktig del av livet. Det behövs därför fler badhus och simhallar för att kunna täcka behoven, hela vägen från babysim till sim- och vattensport på elitnivå. En start kan vara gratis simskola och fri entré.

3.5.1 Förenings- och idrottsliv

Bland de föreningar som använder kommunens badanläggningar finns Reumatikerföreningen, Parkinsonföreningen, Hjärt- lungsjukas förening, FUB - För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, RBU - Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Hallewichklubben Laxöringen, Autism- och aspergerföreningen, Korpen, MP Fysio, Närhälsan, Habiliteringen, MedPro samt Vänersborgs simklubb. Utnyttjandet är störst i Hallevi med nästan tre gånger så stor volym som Vattenpalatset. Föreningsverksamheten i Hallevi omfattar ca 27 000 besök varav simklubben står för störst andel nyttjandetillfällen och volym.

Simklubben har ca 110 aktiva simmare varav ca 65 ungdomar. De har simskola för ca 250 barn per år. De har en positiv medlemsutveckling och efterfrågar mer träningstider samtidigt som de begränsas av för få och smala banor och för hög vattentemperatur. Bassängen i Hallevi är för kort för tävlingar och detta medför att de inte kan arrangera större tävlingar utan enbart s.k. nybörjartävlingar inom distriktet. Föreningen kan inte flytta över till Vattenpalatset pga. för få banor och kort bassäng.

Bassängmätning Vattenpalatset (24,94 m + 0,03 m offset = 24,97 m)	
	

Figur 44 - Bassängmätning Vattenpalatset 24,97 m

Idrottsrörelsen bidrar till en sund samhällsutveckling. Ofta är idrottsföreningen motorn och det sammanhållande kittet i mindre samhällen och bostadsområden. Eftersom nästan alla barn någon gång under sin uppväxt är med i en eller flera idrottsföreningar har idrottsledare och idrottsrörelsen som helhet en viktig roll för att skapa gemenskap och framtidstro i samhällets alla delar.

Idrottens drivkraft är glädjen och gemenskapen i gruppen eller laget, utmaningen och nerven i tävlingen, känslan av att spränga gränser och nå mål – och välbefinnandet av att träna. Samtidigt ger idrotten mervärden för samhället som omfattar så mycket mer än en rolig fritidsaktivitet. Därför är det viktigt att utveckla baden och föreningarnas möjligheter att växa.

En tredjedel av svenskarna är med i idrottsrörelsen och det ger en stark effekt på samhället. Den ger positiva effekter på allt från hälsoekonomi och självkänsla till besöksnäring och integration. Med en så stor andel av medborgarna som medlemmar i idrottsrörelsen, och med engagerande påverkan på ännu fler, är idrottsrörelsen en viktig motor i det svenska samhället. Ju fler som blir del av föreningars gemenskap och kan hålla på med idrott och fysisk aktivitet, desto bättre är det för kommunen. Det gynnar ”cup- och lägerstaden Vänersborg”, besöksnäringen, stärker handeln och marknadsför kommunen.

Ett aktivt idrottande gynnar hälsoutvecklingen; ger ökad livskvalitet, välmående och livsglädje. Framför allt har idrotten ett stort värde för de som är lagom involverade i sin idrott, som är aktiva inom lagidrotter, som deltar i flera idrotter under barnaåren och som upplever att ledare, tränare och föräldrar är med och skapar ett klimat där man får möjlighet att känna sig kompetent, självständig och inkluderad i en gemenskap som är lagom krävande och väldigt tillåtande.

3.6 Omvärldsbevakning och ekonomiska aspekter

3.6.1 Omvärldsbevakning och jämförelser av badhus

I angränsande kommuner finns bad i Grästorp, Trollhättan, Uddevalla och Mellerud.

Lunnevibadet i Grästorp erbjuder en 25-meterbassäng med sex banor och en övningsbassäng inomhus. Badet är stängt för renovering fram till december 2020. Grästorp saknar simklubb. Det finns inga eller få lediga tider att tillgå.

Älvhögsborg i Trollhättan har genomgått en omfattande renovering i flera etapper mellan november 2017 och 2020 till en kostnad av 155 mkr. Badet erbjuder något för alla målgrupper. Ett mål är ökad tillgänglighet med fler separata omklädningsrum med liftar och plats för sängduschar och som också kan användas av de som önskar byta om i avskildhet. Gruppomklädningsrummen går att dela av för grupper/skolklasser vilket underlättar för lärare/tränare att hålla koll på grupperna. När ombyggnaden är klar 2020 kommer de erbjuda följande inomhus:

- en nyrenoverade 25-metare med sju banor, trampolin samt hopptorn
- en nybyggd 25-meters multibassäng med höj- och sänkbart golv för simskola/simträning, föreningsaktiviteter och vattensport
- ny äventyrsdel för barnfamiljer, Aqualand
- ny varmbassäng
- två nya vattenrutschbanor
- ny relaxavdelning

Utomhus finns bassänger som håller 25 grader:

- 50-metare med åtta banor
- övningsbassäng
- hoppbassäng med hopptorn och 1-10 m hopphöjd
- barnpool

Trollhättans simklubb har mellan 250-300 medlemmar och har behov av mer tider under höst/vinter.

Sjuntorps sim- och idrottshall är en mindre bassäng med hög temperatur, 34 grader, för motionssim, rehab-bad, simskola och skolsim. Simhallen är viktig för att Trollhättan ska klara sitt lagstadgade uppdrag kring simkunskap.

Walkesborgsbadet i Uddevalla erbjuder en 25-meters bassäng med åtta banor, en undervisningsbassäng, en hoppbassäng (1, 3 och 5m hopphöjd) samt en plaskbassäng. Kommunen påbörjar byggandet av Framtidens bad 2021 som innebär en rivning av Walkesborgsbadet och byggandet av ett nytt bad med placering Rimnersvallen. Den nya inriktningen är att driften av nuvarande Walkesborgsbadet ska säkerställas till dess att en ny simhall är byggd och i drift på Rimnersvallen 2024.

Simhallen vid Rimnersvallen ska vara en anläggning för motion, träning och tävling med SM-standard och får kosta max 464 Mkr. Simhallen ska innehålla:

- En 50-meters bassäng med 8-10 banor. Avdelningsbar till två 25-metare.
- Uppvärmningsbassäng som också är lämplig för simundervisning
- Barnbassäng
- Hoppbassäng integrerad i 50-metare.

Utomhusbadet **Landbadet** i Uddevalla är ouppvärmt och erbjuder en 50-metersbassäng, en undervisningsbassäng samt en plaskbassäng.

Uddevalla Sim är en av de större simklubbarna i Sverige och har ca 1200 medlemmar och ca 100 tävlingssimmare.

Mellerud erbjuder en 25-metersbassäng med sex banor och en övningsbassäng samt badlandskap för barn.

Bilden nedan visar en sammanställning över angränsande badanläggningar samt badanläggningar i kommuner av samma storlek som Vänersborg. Öppettiderna har viktats för de städer som har säsongsöppna utomhusbad. Bad som har samma öppettider för allmänhet och totalt för alla har möjlighet till bad för allmänheten parallellt med övrig verksamhet.

Jämförelse av förutsättningar 2019 - närliggande eller storleksmässigt lika kommuner – tillgänglighet och besöksnivåer

Kommun (2019)	Invånare	Antal bad totalt	Badyta m2	Öppet Allm. (tim/v)	Öppet tot. (tim/v)	Öppet antal veckor	Betalande badande, antal besök	Tot. antal besök	Besök/ invånare (sammanvägt alla bad)
Vänersborg - Vattenpalatset 46.v	39 593	3	773	64	75	46	83 625	105 558*	4,4
Vänersborg - Brålandabadet 18.v	39 591	3	200	33	64	18	687	2 038	
Vänersborg - Hallevi	39 592	3	471	48	95	46	18 668	65 412	
Uddevalla - Walkesborg	56 703	2	848	55	81	50	?	150 000	3,2
Uddevalla - Landbadet 10.v	56 703	2	892	70	70	10	Gratis	32 000	
Trollhättan - Älvhögsborg	59 058	2	754	79	101	36	22 455	111 168	2,7
Trollhättan - Älvhögsborg Ute 14.v	59 058	2	1475	71	71	14	17 551	17 551	
Trollhättan - Sjuntorp	59 058	2	144	22	73	50	10 000	30 000	
Grästorp (2018)	5 693	1	406	49	110	50	10 666	26 761	4,7
Vara - Upplevelsebad	16 024	3	573	70	70	50	75 000	95 000	7,2
Vara - Nästegård	16 024	3	136	18	22	50	7 000	10 000	
Vara – Vara Småstad (Ideellt)	16 024	3	390	60	60	10	10 000	10 000	
Mellerud	9 310	1	380	55	55	50	32 000	50 000	5,4
Västervik	36 679	1	1080	77	77	50	?	100 000	2,7
Alingsås	41 420	1	721	70	70	50	?	120 000	2,9

* 20 000 gymbesök ej medräknat, använder omklädningsrum/dusch

Normalt sett mäter man antal bad/invånare och år i simhallsundersökningar. En traditionell simhall har normalt mellan 1,5 - 3 besök per kommuninvånare under ett år enligt Weedo AB (betydande aktör inom simhallsutredningar) medan ett mer sofistikerat modernt bad med ett bredare utbud normalt har mellan 3 - 5 besök per kommuninvånare, eventuella gym- och hallbesök exkluderade. Normalt sett sker det en kraftig ökning av besökare de första åren efter en renovering/nybyggnation vilket i sig påverkar möjligheten att jämföra med exempelvis Trollhättan och Alingsås. Sistnämnda har samma typ av bad och befolkningsstruktur som oss, dock ej utomhusbad.

Vänersborg, Grästorp, Vara och Mellerud har hög besöksfrekvens i sina badhus i förhållande till invånarantal vilket indikerar högt utnyttjande och god tillgänglighet. Särskilt sticker Vattenpalatset, Mellerud och Vara ut med många betalande besökare på allmänhetens öppettider. Sett till folkmängden i Mellerud och Vara får man anta att det sker ett stort inresande från grannkommuner. Hallevi, Älvhögsborgs innebad, Sjuntorp, Grästorp och Mellerud har en stor andel besökare utanför allmänhetens tider vilket indikerar att dessa bad är viktiga för skolor, föreningar och rehabilitering. Fördelningen mellan allmänhetens tid och total öppettid i kombination med fördelningen mellan antal betalande badande på allmänhetens tid och totalt antal badande stärker detta antagande.

Beläggningsgraden i förhållande till allmänhetens tillgänglighetstid och total tillgänglighetstid är svår att dra slutsatser om. Tätortsnära sommaröppna bad som inte har inskränkningar i tid mellan allmänhet och annan verksamhet visa dock upp en hög tillgänglighet som i stor utsträckning förmodligen kan kopplas till sommarlovslediga ungdomar. Undantaget Brålandabadet som uppvisar låg beläggningsgrad (invånarunderlaget kan påverka till en viss del). Vattenpalatset visar hög beläggningsgrad i jämförelse med liknande äventyrsbad i Vara och Alingsås. Samtliga av dessa bad uppger att de har många externa besökare.

Jämförelse av förutsättningar 2019 - närliggande eller storleksmässigt lika kommuner – beläggning och kostnader

Kommun (2019)	Öppet Allm. (tim/v)	Öppet tot. (tim/v)	Betalande badande, antal besök	Tot. antal besök	Beläggningsgrad -antal betalande allmänhet/ timma	Beläggnings-grad totalt/ timma	Verksamhets-kostnad (Mkr)	Netto-kostnad (Mkr)
Vänersborg - Vattenpalatset 46.v	64	75	83 625	105 558*	28,4	30,6	16,6	7,6
Vänersborg - Brålandabadet 18.v	33	64	687	2 038	1,2	1,8	0,5	0,5
Vänersborg - Hallevi	48	95	18 668	65 412	8,5	15,0	3,7	1,8
Uddevalla - Walkesborg	55	81	?	150 000**	?	37,0	9,5	5,5
Uddevalla - Landbadet 10.v	70	70	Gratis	32 000	-	45,7	1,9	1,9
Trollhättan - Älvhögsborg	79	101	22 455	111 168	7,9	30,6	?	?
Trollhättan - Älvhögsborg Ute 14.v	71	71	17 551	17 551	17,7	17,7	?	?
Trollhättan - Sjuntorp	22	73	10 000	30 000	9,1	8,2	3,4	?
Grästorp (2018)	49	110	10 666	26 761***	4,4	4,9	3,1	1,2
Vara - Upplevelsebad	70	70	75 000	95 000	21,4	27,1	17,5	11,5
Vara - Nästegård	18	22	7 000	10 000	8,0	9,1	1,7	1,5
Vara – Vara Småstad (Ideellt)	60	60	10 000	10 000	16,7	16,7	1	1
Mellerud	55	55	32 000	50 000	11,6	18,2	?	?
Västervik	77	77	?	100 000		26,0	?	?
Alingsås	70	70	?	120 000		34,3	?	?

* 20 000 gymbesök ej medräknat, anv. omklädningsrum/dusch ** ospecificerad, *** onormalt höga och ett resultat av stängningen av Hallevi 2018

Samtliga angränsande kommuner har badanläggningar som är renoverade eller genomgår renovering just nu. Uddevalla påbörjar bygget av Framtidens bad vid Rimnersvallen under 2021. I de renoveringar och nybyggnationer har man tagit hänsyn till den förmodade befolkningsutvecklingen.

Befolkningsprognos Vänersborg 2021 - 2028									
	Årtal		Förändring			Årtal		Förändring	
Ålder	2021	2028	Differens	% förändring	Ålder	2021	2028	Differens	% förändring
0-4	2 383	2 479	96	4%	55-59	2 690	2 498	-192	-7%
5-9	2 420	2 741	321	13%	60-64	2 353	2 651	298	13%
10-14	2 611	2 786	175	7%	65-69	2 222	2 322	100	5%
15-19	2 468	2 779	311	13%	70-74	2 217	2 136	-81	-4%
20-24	2 132	2 282	150	7%	75-79	2 044	1 920	-124	-6%
25-29	2 346	2 204	-142	-6%	80-84	1 350	1 691	341	25%
30-34	2 559	2 527	-32	-1%	85-89	773	988	215	28%
35-39	2 230	2 776	546	24%	90-94	322	362	40	12%
40-44	2 185	2 540	355	16%	95-99	78	81	3	4%
45-49	2 352	2 321	-31	-1%	100-w	10	9	-1	-10%
50-54	2 579	2 345	-234	-9%	**Summa**	**40 324**	**42 438**	**2 114**	**5%**

Befolkningsprognos för Vänersborg finns för tiden fram till 2028 och är delvis baserad på att bostadsförsörjningsprogrammet uppfylls. Efter 2028 går det inte att ge en bra prognos eftersom man inte vet hur byggnationen kommer se ut och man räknar då med en generell byggnation och befolkningstillväxt om ca 0,5 % per år. En ökning av barn i åldern 5 - 9 kommer öka skolornas behov av skolsim och simskola framöver. Ökningen i åldern 10 – 14 kommer öka behovet i mindre utsträckning då måluppfyllelsen i simkunskap ofta redan är 95 % i årskurs 6. Ungdomsgruppen 15-24 kommer öka vilket kan gynna Vattenpalatset. Andelen yngre medelålders ökar vilket kan påverka utnyttjandet av Hallevibadet samt Vattenpalatset positivt utifrån ett barnfamiljsperspektiv.

I en jämförelse mellan angränsande kommuner och kommuner av samma storlek kan man se att de i genomsnitt har två bad med fyra simbassänger/övningsbassänger exkl. barnpooler.

			Typ av bad			
Kommun	Antal bad totalt	Antal bassänger	Badhus	Utomhusbad	Äventyrsbad	Relax- och spabad
Vänersborg	3	5	1	1	1	
Uddevalla	2	5	1	1		
Trollhättan	2	6	1	1		
Grästorp	1	1	1			
Vara	3	4	1	1	1	
Mellerud	1	2	1			
Västervik	1	2	1			
Alingsås	1	5			1	
Vellinge	3	6	2	1		
Hudiksvall	4	5	2	1		1
Sandviken	2	2		1	1	
Lerum	2	3	1		1	
Ängelholm	3	3	1	1	1	
Lidköping	2	4	1	1		

3.6.2 Närliggande utomhusbad

I Vänersborgmed omnejd finns flera fina och välbesökta utomhusbad. Generellt kan man konstatera att behovet av inomhusbad minskar under sommaren men att det samtidigt är väderberoende där en kall och/eller regnig sommar genererar högre volymer.

Centralt i Vänersborg ligger **Skräcklan** som erbjuder två mindre sandstränder varav en har ramp ut i vattnet och ön Jakoben som erbjuder klippbad. Området har lekplatser, toaletter, bänkar och Skräcklestugans servering.

Sikhall, 20 km norr om Vänersborg, har långgrund barnvänlig sandstrand i söderläge. Kiosk vid angränsande camping. Bra parkeringsmöjligheter och toaletter.

Ursand, 3 km norr om Vänersborg, erbjuder långgrund badplats där man kan sola på gräs, klippa eller sand. Där finns WC, camping, lekpark, minilivs, kiosk, servering och poolområde.

Botereds badplats vid Boteredssjön har sandstrand och gräsytor i sydvästläge samt enklare toaletter.

Väne Ryrs badplats, 20 km väster om Vänersborg vid Ryrsjön, har sandstrand, flytbrygga, grillplats, gungställning och enklare toalett.

Nordkroken i Vargön har långgrund och barnvänlig sandstrand med brygga och toaletter.

Gaddesanna på Vänersnäs har lång härlig barnvänlig sandstrand. Kiosk finns på området. Bra parkeringsmöjligheter och toaletter.

3.6.3 Besöksnäring

Vattenpalatset är en av Vänersborgs besöksanledningar. Av ca 100 000 årliga besök kommer ca 45 % av besökarna från kommunen, 30 % från grannkommunerna, 15 % inom en 10-milsradie och resterande 10 % längre ifrån. Störst är besöksantalet under Jan-Mars samt Okt-Dec. Många gäster reser med tåg och det är en fördel att ha järnvägsstationen nära. Vissa helger under våren, hösten och vissa lov är det så fullt att de behöver använda sig av kösystem. Helger är det generellt mycket besökare och av den anledningen har man inte sett något behov av att marknadsföra sig mot alla cuper och läger som genomförs i Vänersborg. Den svåra biten är att öka volymerna under vardagarna.

Brålandabadet fyller en viktig funktion i Brålanda, dels för skolsim, simskola och simkunnigheten och dels stärker den Brålandas attraktion och platsvarumärke. Det är oklart om den bidrar till besöksnäring.

Hallevibadet fyller samma viktiga funktion som Brålandabadet avseende skolsim, simskola, simkunnighet och platsvarumärke. Vargön bra utomhusalternativ i närheten såsom Nordkrokens och Gardesannas fina stränder vilket gör att badet inte är så intressant på sommaren. Hallevibadet är kommunens huvudbassäng för skolsim, simskolor och tävlingssim och även stort för motionssim och vattenträning. Simklubben arrangerar simtävlingar på nybörjarnivå och lider av att bassängen är för kort med mätutrustningen i vilket gör att de inte kan arrangera sanktionerade tävlingar. Samverkan med evenemang skulle kunna utvecklas inte minst nu när Hallevi och Wargöns IK har fått konstgräsplan.

I samband med att Älvhögsborg i Trollhättan färdigställs under 2020 kommer konkurrensen hårdna. Det blir liten skillnad i utbud och även Älvhögsborg har nära till järnväg och resecentrum. I samband med öppnandet av badet i Skövde respektive Vara noterades en liten tillfällig nedgång i besöksvolymerna. För Vattenpalatset innebär dock närheten till Trollhättan att man förmodligen behöver arbeta hårdare med attraktiviteten och badets utveckling framöver för att behålla och öka marknadsandelarna. Älvhögsborg är ett populärt och välbesökt utomhusbad på sommaren som delvis förklaras av avsaknaden av stadsnära friluftsbad i Trollhättan. Närheten till friluftsbad är en styrka i Vänersborg och har låg driftskostnad samtidigt som det behövs investeringar för att hålla dem attraktiva.

Utifrån ett besöksnäringsperspektiv behöver både badanläggningar och friluftsbad/utebad belysas då det finns samband. Vänersborg har flera besöksnäringsrelaterade badanläggningar/badplatser som ihop stärker vårt platsvarumärke. Förutom Vattenpalatset som sticker ut i jämförelse med Brålandabadet och Hallevibadet finns det fina stränder med bra tillgänglighet och parkeringsmöjligheter i kombination med möjligheter till klippbad och bad i parkmiljö som attraherar besökare. Sikhall, Ursand och Gaddesanna sticker ut tack vare hög servicenivå med sin närhet till bl.a. camping, butiker och strandkiosk. Ursands satsning på pooler utgör ett bra komplement under perioder av kallt vatten i Vänern samt utgör en konkurrensfördel för att vinna campinggäster. Under somrar med dåligt och kallt väder ökar besökssiffrorna stort i badhusen, upp emot 4 000 fler besök har exempelvis uppmätts på Vattenpalatset i juli månad vissa år. Badhus fyller därför en viktig funktion som komplement till friluftsbad.

Precis som i fallet med badanläggningarna finns det ingen förvaltning som har det utpekade ansvaret att utveckla badstränderna samtidigt som de är viktiga ur ett besöksnäringsperspektiv. Kommunen saknar samtidigt en besöksnäringsstrategi som

pekar ut våra besöksanledningar och hur dessa bör utvecklas och omhändertas, däribland Vattenpalatset. Ifråga om Vattenpalatset behövs det ett ställningstagande om det ska vara ett bad för Vänersborgarna eller en fortsatt besöksanledning. Friluftsbad/utebad faller under friluftsliv enligt Naturvårdsverket och det finns ett önskemål att lägga ansvaret för friluftsliv på Kultur- och fritidsförvaltningen. Någon kommunal friluftsplan finns ännu inte framtagen. Med kommunal friluftsplan avses en plan som kan utgöra stöd i den kommunala planeringen. Den skall ge samlad kunskap om områden med stora friluftsvärden i kommunen och bör översiktligt beskriva behov av åtgärder för skötsel och säkerställande samt eventuella utvecklingsbehov. Kunskap om friluftsliv är av direkt relevans såväl för näringspolitiken och dess ambitioner om en hållbar kommersialisering av naturupplevelser, som för folkhälsopolitiken och målsättningarna om en friskare befolkning.

Utifrån ett besöksnäringsperspektiv går det göra mer med baden i samband med stora cuper och läger och det kan bli attraktivt att paketera i framtiden.

3.6.4 Renovera eller bygga nytt - Kommuners erfarenheter

Ett flertal kommuner i Sverige har bad byggda under samma tidsperiod på 60-70-talet och stått inför vägval om att renovera eller bygga nytt. I flera fall har renoveringar visat sig vara en dyrare och svårare väg att gå då badens skick inte framkommit förrän renoveringen påbörjats. Enligt svenska simförbundet finns det ingen byggentreprenör i dagsläget som renoverar badanläggningar till fast pris med anledning av ovanstående, de erfar också att det nästan alltid blir dyrare i längden att reparera. I samtliga fall har renoveringarna dragit ut på tiden, i flera fall i flera år. Detta är något som föreningar inte överlever om de inte har tillgång till alternativa badhus.

Några exempel på renovering:

- Högdalens bad är budgeterat till 160 Mkr men kommer bli betydligt dyrare pga. tidigare okända problem uppkommit, oklart hur mycket.
- Hjortensbergsbadet skulle renoveras 2013 till en kostnad om 107 Mkr (renoveringen bedömdes kosta 35-50 Mkr men upphandlingen slutade på 107 Mkr) men man tvingades riva badet helt och ett nytt blev klart tre år senare till en kostnad om 200 Mkr.
- Badet Safiren i Vagnhärad, Trosa, budget 75 Mkr, slutnota 115 Mkr.
- Hjortensbergsbadet, Nyköping, budget 127 Mkr, slutnota 221 Mkr
- Frejahallen, Gnesta, budget 56 Mkr, slutnota ca 75 Mkr
- Två anläggningar i Stockholmsområdet som har renoverats är Sollentuna och Farsta där prislappen slutade på ca 250 miljoner kronor. I Upplands Väsby valde man att bygga nytt och kostnaden blev 220 miljoner kronor. Anläggningarna kan ses som likvärdiga med Hallevibadet i utformning och standard.
- Älvhögsborg, Trollhättan, budget 155 Mkr

Exempel på nybyggnation - Vara:s nya badhus invigdes 2014 och omfattar 25-metare, rekreationsbassänger osv., relax, omklädningsrum, entré och reception samt gym. Kostnad 125 Mkr. Verksamhetskostnad ca 16 Mkr (Drift 10 Mkr, personal 6 Mkr)

Exempel på utrivningskostnad - Götene beräknar kostnaden till ca 3-5 Mkr för sitt överbyggda bad med en 25-metare och övningsbassäng.

3.6.5 Ekonomiska aspekter av olika driftsformer

I dagsläget bedrivs badverksamhet i kommunens regi i två olika driftsformer. Det finns enligt ekonomikontoret följande för- och nackdelar med dessa.

	Fördelar	**Nackdelar**
Aktiebolag	- Tydlig avgränsning. - Tydligt dedikerat uppdrag. - Snabbare beslutsvägar. - Mer fokus på utveckling och initiativförmåga i den egna verksamheten. - Enklare med kompletterande försäljning. - Ett bolag kan planera och budgetera för flera år framåt och flytta över pengar mellan åren.	- Mindre möjlighet till politisk styrning. - Risk för minskad insyn. - Mindre volymer att fördela kommunens övergripande kostnader på. - Anpassning både till aktiebolagslagen och kommunallagen. - Viss momsnackdel på vissa entréavgifter - Större personberoende. - Både ökad och minskad administration.
Förvaltningsform	- Följer kommunens etablerade styrprinciper som gäller för alla kommunala verksamheter. - Större öppenhet, mer insyn. - Viss momsfördel på vissa entréavgifter. - Personal kan flytta inom hela kommunen. - Mindre personberoende.	- Risk att man tapper i tydlighet och uppdrag. - Större tröghet /mer komplext att genomföra förändringar. - Både ökad om minskad administration. - Risk för omfördelning av pengar till annan verksamhet

3.7 Konsekvenser av eventuell stängning/renovering

Hallevibadets stängning 16 mars till 1 september 2018 fick stora konsekvenser för föreningar, skolor och badgäster. Tur i oturen låg större delen av stängningen över sommarperioden. Perioden mars till juni medförde ändå kraftiga konsekvenser. För skolorna innebar det att simundervisningen dessa veckor blev inställd. Vissa klasser kunde bussas till Grästorp men det gick inte att ordna tid och plats till alla skolor. Elever med behov av stöd fick inte detta och skolorna kunde inte hålla sina löften och åtaganden. Det var framför allt eleverna på Mariedalskolan som drabbades. Sommarsimskolan kunde som tur var förläggas till Brålandabadet istället. Simklubben Vänersborg tvingades minimera sin verksamhet. De fick en del strö-tider i Trollhättan och hyrde in sig i Grästorp och Vattenpalatset några få gånger med sin tävlingsgrupp men det blev för dyrt för klubben, Vattenpalatset har dessutom inte rätt förutsättningar. Övriga föreningar tvingades ställa in sin verksamhet alternativt, om möjligt, flyttade den till Vattenpalatset.

Vattenpalatsets ytskikt börjar närma sig sin tekniska livslängd och när kontraktet löper ut 2025 kommer det förmodligen inom kort behöva renoveras vilket medför etappvis stängning under en längre period. Hallevibadets tekniska skick kan medföra oväntade längre driftstopp. Utifrån detta perspektiv har en liten konsekvensanalys gjorts, ihop med och, utifrån föreningarnas och skolornas behov.

Vilka konsekvenser skulle en akut stängning av Brålandabadet få?

Simkunskapsansvariga i skolan uttrycker att för skolans del innebär det att berörda elever behöver åka till Vattenpalatset resp. Hallevi för skolsim och simskola. En bussresa från Brålanda kostar uppskattningsvis 2000 kr (tur och retur) till Vattenpalatset och ca 2500 kr till Hallevi. Bassängtid och simskolelärare kostar ungefär lika mycket oavsett vart man är. Det skulle innebära att skolorna från Brålanda, Frändefors, Skerrud, Rösebo och Dalbo skulle behöva åka 65 resor under ett läsår, till en kostnad på 162 tkr till Hallevi, och ca 130 tkr till Vattenpalatset. Dalboskolan 7-9 använder redan idag Vattenpalatset så den kostnaden blir oförändrad. Detta är som sagt bara direkta kostnader, om Brålandabadet läggs ner innebär det också att elever missar mer undervisningstid pga. bussresorna än de gör idag.

För simskole- och simlärarverksamheten samt vattensäkerhetsutbildningen som entreprenören bedriver skulle det få ekonomiska och logistiska konsekvenser då de skulle behöva hyra in sig i andra anläggningar och vara beroende av ledig kapacitet.

Vilka konsekvenser skulle en akut stängning av Hallevibadet få?

Simkunskapsansvariga i skolan uttrycker att för skolans del skulle det under nuvarande omständigheter få stora negativa konsekvenser och vara i princip omöjligt att utföra det lagstadgade uppdraget kring simundervisning. Hallevibadet är skolornas stora anläggning för att tillgodose behovet av simundervisning. Under kommande läsår är behovet på Hallevi – från enbart grundskolan i Vänersborgs kommun – ca 225 lektionstillfällen. Till detta kommer de ca 100 simtillfällen som ingår i ämnet idrott och hälsa – och som finns i kursplanens centrala innehåll. Generellt kan man säga att skolan har behov av Hallevi fyra dagar i veckan mellan kl. 8-14.

Det finns i dagsläget några timmar till att tillgå på Vattenpalatset vilket skulle täcka en del av behovet. (Samtidigt uttrycker Vattenpalatset att de kan täcka samtliga skolors behov av skolsim, skolbad och simskola med god framförhållning och planering. Något som ifrågasätts av simkunskapsansvariga) Möjligen skulle några grupper kunna bussas till Brålanda under några få veckor vid skolstart och terminsslut.

Om Hallevibadet läggs ner så innebär det att 48 grupper behöver åka till Vattenpalatset fem gånger var för att få simundervisning. Detta innebär en kostnad på 320 tkr i busskostnader. Busskostnaderna är beräknade på att abonnera en buss och inte åka kollektivt. Att åka kollektivt innebär att ännu mer lektionstid försvinner då det måste passa med busstider. Det kommer att innebära lägre kostnader för Mariedal och Tärnan men högre kostnader för Rånnum och Granås som går till Hallevibadet idag. Totalt sett blir det ingen större kostnadsskillnad.

Hallevibadet är i dag mycket välfungerande och bedriver en verksamhet av högsta kvalitet utifrån skolans perspektiv. De har stor del i att Vänersborgs kommun har så goda resultat vad det gäller simkunnighet.

För Vänersborgs simklubb skulle det innebära att föreningen får lägga ner sin verksamhet då Vattenpalatset inte har de förutsättningar som behövs. I dagsläget används tre banor per grupp i Hallevi, vilket motsvarar hela 25:an i Vattenpalatset, och

de tränar sex grupper de kvällar de har hela Hallevibadet för sig själva inkl. övningsbassängen. I varje grupp finns personer med olika nivå vilket gör att de måste delas på olika banor. De skulle behöva 9 timmar för att genomföra motsvarande träningspass på Vattenpalatset. De aktiva skulle söka sig till andra föreningar. Under stängningen 2018 klarade man sig tack vare att den låg över sommaren samt att man tillfälligt stoppade simskola och träningsgrupper. Tävlingsgruppen var aktiv och hyrde in sig på andra bad några få tillfällen. Detta är inte hållbart ekonomiskt om inte klubben samtidigt kan dra in pengar via simskola, träningsgrupper och tävlingsverksamhet.

Vilka konsekvenser skulle det få att göra om Hallevi till ett utebad som är öppet 15 Maj-1 Sept.?

För grundskolan i Vänersborgs kommun är det ingen bra lösning. Det finns en mängd dilemman. Dels är det för få veckor för att kunna ge simundervisning – skolan behöver hela läsåret. Vidare har ämnet idrott och hälsa ett uppdrag – och här är behovet stort. Det är behörig lärare i ämnet som bedömer om barnet når kunskapskravet simkunnighet. Inför nytt läsår behöver läraren kartlägga behovet och sedan ge eventuellt stöd. Vad det gäller sexåringar – som samtliga får simundervisning – är det olämpligt att starta upp ett läsår med intensivsimskola.

För Vänersborgs simklubb skulle det innebära att föreningen får lägga ner sin verksamhet då Vattenpalatset inte har de förutsättningar som behövs. Verksamhet skulle enbart kunna bedrivas under sommarsäsongen. Simsäsongen är som störst från januari till juli och den för klubben så ekonomiskt viktiga simskoleundervisningen höst och vår skulle utebli.

Vilka konsekvenser skulle det få om Vattenpalatset är stängt för renovering?

När Vattenpalatset stängs för renovering behöver vi i god tid planera det stöd vi behöver ge våra elever. Om varmbassängen fortfarande är öppen kan den tillgodose en del. Vi ser att det är möjligt men vi är ytterst beroende av ett fungerande Hallevibad där grundskolan har god tillgång.

För simklubben innebär det inga konsekvenser om Hallevibadet samtidigt är igång. För övriga verksamheter och föreningar skulle det innebära att de behöver hyra in sig i närliggande varmbassänger.

Vilka konsekvenser skulle det få om Hallevi är ett utebad och Vattenpalatset samtidigt stänger för renovering?

Vid sommarbad på Hallevi och renovering av Vattenpalatset kommer skolan inte kunna utföra sitt uppdrag och skyldigheter. Skolan skulle behöva hyra in sig i angränsande kommuners bad, om möjligt eftersom de kommunernas egna behov går före. De föreningar och verksamheter som är i behov av varmbassäng skulle behöva stänga ner sin verksamhet alternativt försöka hyra in sig i närliggande varmbassänger.

4 Bilagor

- Bilaga 1 - Motion om långsiktig strategi för kommunens simhallar
- Bilaga 2 - Mål- och resursplan 2020-2022
- Bilaga 3 - Kultur- och fritidsnämnden - reglemente 2018-01-01
- Bilaga 4 - Kultur- och fritidsförvaltningens verksamhetsplan 2020
- Bilaga 5 - Avtal avseende Brålandabadet 2019 - 2021
- Bilaga 6 - Vattenpalatset - Bolagsordning - KF 131211 - §163
- Bilaga 7 - Vattenpalatset - Ägardirektiv - KF 140521 - §60
- Bilaga 8 - Vattenpalatset - Företagspolicy - KF 941025 - §115
- Bilaga 9 - KS 2014_119 - Uppdrag - Utredning rörande ansvar för kommunala bad
- Bilaga 10 - KS 2014_119 - Rapport - Utredning rörande ansvar för kommunala bad
- Bilaga 11 - KS 2014_119 - Avslutande av uppdrag rörande framtida ansvar för Brålanda- och Hallevibadet - 141127
- Bilaga 12 - KSAU 141208 - §270 - Fråga om organisatorisk tillhörighet för Brålandabadet och Hallevibadet
- Bilaga 13 - Avtal avseende Brålandabadet 2019 - 2021
- Bilaga 14 - Fastighetstillsyn - Brålandabadet - Integra - 2014
- Bilaga 15 - Underhållsplan - Brålandabadet 2019-2023
- Bilaga 16 - Brålandabadet - Utlåtande okulärbesiktning bassäng
- Bilaga 17 - Fastighetstillsyn - Hallevibadet - Integra - 2014
- Bilaga 18 - Teknisk inventering - Hallevibadet Vargön - Processing - 2015
- Bilaga 19 - Statusbedömning - Hallevibadet - Weedotech - 2016
- Bilaga 20 - Infärgning av vatten - Hallevibadet - Weedotech - 2016
- Bilaga 21 - HÅVAC - Hallevi simhall utredning avfuktningsaggregat 2017
- Bilaga 22 - Teknisk rapport vattenbehandling - Hallevibadet Vargön - Processing - 2019
- Bilaga 23 - Underhållsplan - Hallevibadet 2019-2023
- Bilaga 24 - Översikt av anläggningarnas status och förutsättningar
- Bilaga 25 – Remissfrågor till berörda förvaltningar

Vänersborgs kommun

”Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet”

§ 245

Antagande av reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund

KS 2025/530

Beslut

Kommunfullmäktige antar förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund enligt bilaga.

Bilaga/bilagor

Bilaga 8: Förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund 2026-04-16

Sammanfattning av ärendet

Direktionen för Fyrbodals kommunalförbund beslutade 2025-12-11 § 137 att remittera ett förslag till ny förbundsordning för yttrande från medlemskommunerna senast 2026-03-31. Vänersborgs kommun hade inga synpunkter på det remitterade förslaget. Förbundet har därefter tagit fram ett reviderat förslag daterat 2026-04-16 utifrån inkomna synpunkter. Ändringarna avser främst språkliga förenklingar, förtydliganden av förbundets uppdrag samt åtgärder för att bibehålla eller stärka medlemskommunernas inflytande.

Flera kommuner har motsatt sig att medlemsavgifterna ska följa konsumentprisindex. Det föreslås därför att en årlig medlemsavgift i stället fastställs i samband med budget, vilket minskar den ekonomiska förutsägbarheten men ger större möjligheter till ekonomisk styrning.

Kommunstyrelseförvaltningen har informerat förbundet om att skrivningen i punkt *8.4 Ersättning för förtroendeuppdrag* inte överensstämmer med Vänersborgs kommuns beslutade bestämmelser om arvoden och andra ersättningar som börjar gälla 2027-01-01. Förbundet bedömer dock att bestämmelsen kan kvarstå till nästa revidering av förbundsordningen.

Sammantaget ser kommunstyrelseförvaltningen ingen anledning att motsätta sig de ändringar som införts sedan remissutskicket. Kommunfullmäktige föreslås därför anta den reviderade förbundsordningen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-10-26 § 175

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund 2026-04-16
- Förbundsdirektionens beslut 2026-05-28, § 60 - Beslut om antagande av Fyrbodals kommunalförbunds förbundsordning
- Jämförelse av förslag 2025-11-11 och 2026-04-16 till reviderad förbundsordning

§ 175

Antagande av reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund

KS 2025/530

Beslut

Kommunfullmäktige antar förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund enligt bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Direktionen för Fyrbodals kommunalförbund beslutade 2025-12-11 § 137 att remittera ett förslag till ny förbundsordning för yttrande från medlemskommunerna senast 2026-03-31. Vänersborgs kommun hade inga synpunkter på det remitterade förslaget. Förbundet har därefter tagit fram ett reviderat förslag daterat 2026-04-16 utifrån inkomna synpunkter. Ändringarna avser främst språkliga förenklingar, förtydliganden av förbundets uppdrag samt åtgärder för att bibehålla eller stärka medlemskommunernas inflytande.

Flera kommuner har motsatt sig att medlemsavgifterna ska följa konsumentprisindex. Det föreslås därför att en årlig medlemsavgift i stället fastställs i samband med budget, vilket minskar den ekonomiska förutsägbarheten men ger större möjligheter till ekonomisk styrning.

Kommunstyrelseförvaltningen har informerat förbundet om att skrivningen i punkt *8.4 Ersättning för förtroendeuppdrag* inte överensstämmer med Vänersborgs kommuns beslutade bestämmelser om arvoden och andra ersättningar som börjar gälla 2027-01-01. Förbundet bedömer dock att bestämmelsen kan kvarstå till nästa revidering av förbundsordningen.

Sammantaget ser kommunstyrelseförvaltningen ingen anledning att motsätta sig de ändringar som införts sedan remissutskicket. Kommunfullmäktige föreslås därför anta den reviderade förbundsordningen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund 2026-04-16
- Förbundsdirektionens beslut 2026-05-28, § 60 - Beslut om antagande av Fyrbodals kommunalförbunds förbundsordning

- Jämförelse av förslag 2025-11-11 och 2026-04-16 till reviderad förbundsordning

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-10-13

Dnr: KS 2025/530

Handläggare
Arvid Hansson
Arvid.Hansson@vanersborg.se
0521-72 26 27

Mottagare
Kommunfullmäktige

Beslut om antagande av reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund enligt bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Direktionen för Fyrbodals kommunalförbund beslutade 2025-12-11 § 137 att remittera ett förslag till ny förbundsordning för yttrande från medlemskommunerna senast 2026-03-31. Vänersborgs kommun hade inga synpunkter på det remitterade förslaget. Förbundet har därefter tagit fram ett reviderat förslag daterat 2026-04-16 utifrån inkomna synpunkter. Ändringarna avser främst språkliga förenklingar, förtydliganden av förbundets uppdrag samt åtgärder för att bibehålla eller stärka medlemskommunernas inflytande.

Flera kommuner har motsatt sig att medlemsavgifterna ska följa konsumentprisindex. Det föreslås därför att en årlig medlemsavgift i stället fastställs i samband med budget, vilket minskar den ekonomiska förutsägbarheten men ger större möjligheter till ekonomisk styrning.

Kommunstyrelseförvaltningen har informerat förbundet om att skrivningen i punkt *8.4 Ersättning för förtroendeuppdrag* inte överensstämmer med Vänersborgs kommuns beslutade bestämmelser om arvoden och andra ersättningar som börjar gälla 2027-01-01. Förbundet bedömer dock att bestämmelsen kan kvarstå till nästa revidering av förbundsordningen.

Sammantaget ser kommunstyrelseförvaltningen ingen anledning att motsätta sig de ändringar som införts sedan remissutskicket. Kommunfullmäktige föreslås därför anta den reviderade förbundsordningen.

Beredning

Ärendet har beretts på kommunstyrelseförvaltningen.

TJÄNSTESKRIVELSE

Kommunstyrelsen 2026-10-13 Dnr: KS 2025/530

Underlag

- Förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund 2026-04-16
- Förbundsdirektionens beslut 2026-05-28, § 60 - Beslut om antagande av Fyrbodals kommunalförbunds förbundsordning
- Jämförelse av förslag 2025-11-11 och 2026-04-16 till reviderad förbundsordning

Johan Högmark

Kanslichef

Bilagor

- Förslag till reviderad förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund 2026-04-16

Sändlista

- Fyrbodals kommunalförbund

Förbundsordning för Fyrbodals kommunalförbund

1 § Benämning och säte
Kommunalförbundets namn är Fyrbodals kommunalförbund och har sitt säte i Uddevalla.

2 § Medlemmar
Medlemmar är kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Åmål.

Förbundet är tillsammans med Göteborgsregionens kommunalförbund, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund och Skaraborgs kommunalförbund medlem i Västsvenska kommunalförbundens samorganisation VästKom.

3 § Ändamål
Förbundet verkar för en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen. Genom att tillvarata medlemskommunernas intressen stärks delregionens förutsättningar.

Förbundet verkar särskilt för effektivt resursutnyttjande inom områdena regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling genom att på uppdrag av medlemskommunerna;

- skapa och driva politiker- och tjänstepersonsnätverk för beredning, erfarenhetsutbyte och samverkan över kommungränserna.
- identifiera behov, initiera, driva och stödja gemensamma utvecklingsprojekt över kommungränserna och i samband med detta verka för extern finansiering för uppväxling av kommunala och regionala medel.
- bedriva opinionsbildning och utgöra remissinstans.
- säkerställa att den samlade kommunala rösten blir framförd när förbundet företräder medlemskommunerna gentemot region, stat och andra aktörer i frågor av delregional karaktär.
- bedriva verksamhet och fatta beslut i frågor som medlemmarna överlåter till förbundet inom ramen för förbundets ändamål.
- utöva ägaransvar för förbundets bolag.

- utveckla och tillhandahålla vård-, omsorgs-, behandlings-, utrednings- och rådgivningsresurser genom delägt aktiebolag som komplement till medlemskommunernas egen verksamhet.
- bidra till genomförandet av regionala uppdrag i samverkan med Västra Götalandsregionen.
- utgöra en Regional samverkans- och stödstruktur (RSS)[1] i Fyrbodalsregionen.

§ 4 Varaktighet

Förbundet är bildat tills vidare.

§ 5 Organisation och beslutsförhet

§ 5.1 Förbundsdirektionen (direktionen)

Förbundet är ett kommunalförbund med förbundsdirektion.

I direktionens uppgifter ingår, utöver vad som följer av lag, att;

- Övervaka att fastställda mål och inriktning för förbundets verksamhet följs och att förbundets löpande förvaltning handhas på ett rationellt och ekonomiskt sätt.
- På ett betryggande sätt handha förbundets medelsförvaltning.
- Avge yttranden som ankommer på förbundet samt underrätta förbundets medlemmar om yttranden som avgivits i viktiga frågor.
- Övervaka verksamheten i de bolag förbundet äger.
- Utgöra arkivmyndighet enligt arkivlagen.
- Direktionen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten, och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Direktionen ska bestå av sjutton ledamöter med sjutton personliga ersättare. Kommunerna Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg utser vardera två ordinarie ledamöter och

[1] Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) är en organisering för samverkan och för att utveckla och samordna kunskapsstyrning inom socialtjänst och hälso- och sjukvården. RSS är en länk mellan den nationella kunskapsstyrningen och kommunernas verksamheter och ger stöd och samordning till kommunerna i deras uppdrag att arbeta kunskapsbaserat och utifrån beprövad erfarenhet.

två ersättare. De övriga medlemskommunerna utser vardera en ordinarie ledamot och en ersättare. Direktionen utser inom sig ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande.

Direktionen fastställer sin arbetsordning och delegationsordning.

Beslut i direktionen fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal gäller den mening som ordföranden företräder.

Direktionens mandattid är fyra år och räknas från och med 1 januari året efter det då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet.

Direktionen utser valberedning. Valbar till valberedning är någon som sitter i någon av medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar.

Direktionen ska välja ett presidium. Detta ska bestå av ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande. Presidiet representerar förbundet gällande samverkan med organisationer och myndigheter. Presidiet representerar förbundet i VästKom.

Direktionen ska välja ett arbetsutskott. Detta ska bestå av presidiet samt ytterligare två ledamöter samt två ersättare. Arbetsutskottet bereder ärenden till direktionen samt kan för förbundet fatta beslut enligt särskild delegationsordning.

§ 5.2 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- Ledamot i direktionen
- Förbundsmedlem genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse
- Förbundsdirektör

§ 5.3 Plats för sammanträde/ deltagande på distans

Direktionen sammanträder i kommunalförbundets lokaler. Ordföranden får bestämma en annan plats för ett visst sammanträde.

Direktionen får sammanträda med ledamöter närvarande på distans efter avgörande av direktionens ordförande. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Ledamot som önskar delta på distans bör senast fem (5) dagar före sammanträdet anmäla detta till förbundskansliet.

§ 5.4 Till förbundet anknutna bolag och andra organisationer

Förbundet kan ha intressen i ett antal bolag och organisationer som ägare, medlem eller i andra former av samverkan med internationella, nationella, regionala och lokala organ och aktörer.

Direktionen ska övervaka verksamheten i förbundets hel- eller delägda bolag och se till så att direktionen får tillfälle ta ställning innan beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas i bolagen.

Direktionen utser representanter till de bolag som förbundet helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

§ 5.5 Förbundskansli

Förbundet ska ha ett kansli med uppgift att under direktionen handha förbundets administration och ombesörja dess löpande verksamhet. Förbundskansliet leds av en förbundsdirektör som inför direktionen svarar för förbundets löpande förvaltning.

§ 5.6 Anslagstavla

Tillkännagivanden om justering av protokoll från direktionens sammanträden samt andra tillkännagivanden ska anslås på förbundets digitala anslagstavla www.fyrbodal.se.

§ 6 Budget och verksamhetsplan

Förbundsdirektören ska i dialog med medlemskommunerna upprätta ett förslag till budget och verksamhetsplan för den kommande treårsperioden senast den 30 april varje år.

Direktionen ska fastställa förbundets budget och verksamhetsplan och för nästföljande år senast den 30 september.

§ 7 Medlemskommunernas uppföljning och uppsikt av förbundets ekonomi och verksamhet

Förbundet rapporterar löpande ekonomi och verksamhet till medlemskommunerna. Förbundet tillställer därutöver medlemskommunernas kommunstyrelser de uppgifter som behövs för att dessa ska kunna utöva sin uppsikt över förbundets verksamhet.

§ 7.1 Årsredovisning, ansvarsfrihet och uppföljning

Direktionen ska senast den 1 april ha upprättat förslag till årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlemskommun för godkännande och prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

§ 7.2 Medlemmarnas närvaro vid direktionens sammanträden

Direktionen får besluta att en förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i direktionen ska få närvara vid direktionens sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten. Beslutet om närvaro vid sammanträdet får även innefatta att den förtroendevalde ska ha rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

§ 8 Finansiering av verksamheten

§ 8.1 Förbundets finansiering och fördelning av kostnader

Förbundets medlemmar ska betala en årlig medlemsavgift som fastställs i budgeten.

Den del av förbundets kostnader som finansieras av medlemskommunernas årsavgifter ska fördelas mellan kommunerna i förhållande till deras befolkningsunderlag. Invånarantalet den 1 november året före verksamhetsåret ska användas.

Förbundets verksamhet finansieras även utifrån medlemskommunernas efterfrågan samt genom regionala och statliga uppdrag, externa intäkter och bidrag.

§ 8.2 Medlemskommunernas andel i tillgångar och skulder

Förbundets medlemmar har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till antalet invånare i respektive medlemskommun i relation till invånarantalet hos samtliga medlemskommuner per den 1 november föregående år. Motsvarande kostnadsfördelning gäller för täckande av brist för det fall förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder för verksamheten samt vid skifte av förbundets samlade tillgångar vid likvidation.

§ 8.3 Lån, borgen m m

Förbundet får inte ta upp lån, ingå borgen eller liknande ansvarsförpliktelser utan samtliga medlemskommuners godkännande.

§ 8.4 Ersättning för förtroendeuppdrag

Varje medlemskommun står för sina kostnader avseende arvoden och andra ersättningar för uppdrag i direktionen. Förbundet ska dock svara för ersättningar till direktionens ordförande samt revisorer.

Förbundets valberedning arbetar fram förslag på ersättningsnivå till direktionens ordförande inför varje ny mandatperiod. Under mandatperioden räknas ersättningen upp varje år med KPI (konsumentprisindex) från oktober året före.

Revisorernas ersättning ska följa Vänersborgs kommuns ”Bestämmelser om arvoden och andra ersättningar till förtroendevalda”. Arvodets storlek följer de belopp Vänersborgs kommun har satt för sammanträdesarvode – första timman samt påbörjad halvtimma efter första timman.

§ 9 Revision

Förbundet ska revideras av fem revisorer. Vänersborgs kommun utser revisorer och medlemskommunerna får nominera in förslag. Vänersborgs kommun utser ordförande i revisorsgruppen, som tillika är sammankallande

Revisorerna väljs för granskning av förbundets verksamhet under fyra år, motsvarande förbundsdirektionens mandattid.

Revisorerna ska före maj månads utgång avge revisionsberättelse, jämte årsredovisning, till respektive medlemskommuns kommunfullmäktige. Kommunerna ska bevilja eller neka ansvarsfrihet. Beslutet ska motiveras om det inte är uppenbart obehövligt.

§ 10 Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten lösas i allmän domstol.

§ 11 Inträde av ny medlem

Om ytterligare kommun önskar bli medlem i förbundet ska ansökan ske till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet till medlemskommunernas fullmäktige för beslut. Ny medlem har antagits när samtliga medlemskommuner biträtt ansökan genom fullmäktigebeslut och en ny förbundsordning undertecknats av samtliga medlemskommuner.

§ 12 Utträde ur förbundet

En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägning ska vara skriftlig efter beslut i kommunfullmäktige. Uppsägningen ska ske senast den 1 juli och uppsägningstiden är två kalenderår räknat från årsskiftet efter uppsägningen.

Vid utträde ska reglering av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundets och den utträdande medlemmen bestämmas utifrån de andelar i förbundets samlade tillgångar och skulder som gäller vid ingången av det år medlemmen utträder ur förbundet.

Vid utträde ska de kvarvarande medlemmarna anta de ändringar i förbundsordningen som föranleds av utträdet.

När en medlem utträtt ur förbundet upphör medlemmens ansvar för förbundets skulder, om inte annat har överenskommit mellan den utträdande medlemmen och de kvarvarande medlemmarna.

§13 Likvidation av förbundet
Om slutlig ekonomisk uppgörelse mellan förbundet och den utträdande medlemmen inte uppnåtts, när uppsägningstiden i §12 första stycket är till ända ska förbundet omedelbart träda i likvidation. Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator.

Vid skifte av förbundets samlade tillgångar ska den i § 8.1 och 8.2 angivna fördelningsgrunden gälla.

När förbundet trätt i likvidation ska dess egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning eller på annat lämpligt sätt. Verksamheten får fortsätta den tid som behövs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator, ska den avge slutlig förvaltningsredovisning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse, som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar samt eventuell fördelning av skulder. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen.

När förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna delgetts samtliga förbundsmedlemmar är förbundet upplöst.

En medlem, som inte är nöjd med redovisningen eller det skifte som förrättats av direktionen, får väcka talan om detta mot de övriga medlemmarna inom ett år från det slutredovisningen delgavs medlemmen.

Om det framkommer någon tillgång för förbundet efter dess upplösning eller om talan väcks mot förbundet eller om det på annat sätt uppkommer behov av ytterligare likvidationsåtgärder, ska likvidationen återupptas.

När likvidationsuppdraget är fullgjort ska direktionen besluta om vilken av medlemmarna som ska ta över vården av de handlingar som tillhört förbundets arkiv.

§ 14 Ändringar av förbundsordningen
Ändringar och tillägg i förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av medlemmarnas kommunfullmäktige.

Förbundet ska vid behov, en gång per mandatperiod, genomföra en översyn av förbundsordningen och därefter tillställa medlemskommunerna förslag till förbundsordning för fastställande.

§ 60 – Fyrbodals kommunalförbunds förbundsordning

Förbundsdirektionens beslut

Förbundsdirektionen beslutar att anta den reviderade förbundsordningen i enlighet med tjänsteskrivelse 2026-04-16.

Direktionen beslutar att sända den beslutade förbundsordningen till samtliga medlemskommuners fullmäktige för fastställande med sista svarsdag 2026-11-30.

Sammanfattning

Förbundsdirektören fick 2023-06-15 § 60 i uppdrag av direktionen att göra en översyn av förbundets förbundsordning med anledning av att Göteborgsregionen initierat en översyn av sin förbundsordning samt att det uppkommit frågor om de övriga kommunalförbundens förbundsordning i samband med utredningen av förbundens gemensamma förening VästKom.

Den gällande förbundsordningen för Fyrbodals kommunalförbund fastställdes av direktionen 2017-03-16 §15.

Direktionen beslutade 2025-12-11 § 137 att remittera förslag till ny förbundsordning, daterad 2025-11-11, för yttrande av medlemskommunerna med svar senast 2026-03-31.

Efter att ha tagit del av de inkomna remissvaren har förbundsdirektören tagit fram ett nytt förslag daterat 2026-04-16. Justeringar har vidtagits i de paragrafer som synpunkter har framförts samt några mindre korrigeringar som uppmärksammats av förbundsdirektör i samband med genomläsning av förslag 2025-11-11.

Utifrån den nya förslaget till förbundsordning daterad 2026-04-16 anser förbundsdirektören att hänsyn har tagits till inkomna synpunkter och att ärendet är redo för beslut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-04-16
Förslag till reviderad förbundsordning 2026-04-16
Förslag till reviderad förbundsordning 2025-11-11
Jämförelse av förslag 2025-11-11 och 2026-04-16 till reviderad förbundsordning
Protokollsutdrag förbundsdirektionen 2025-12-11 § 137
Förbundsordning beslutad av direktionen 2017-03-16 § 15
Tjänsteskrivelse Bengtsfors 2026-02-18
Tjänsteskrivelse Dals-Ed 2026-02-02
Tjänsteskrivelse Färgelanda 2026-02-16
Tjänsteskrivelse Lysekil 2025-12-27
Tjänsteskrivelse Mellerud 2026-02-05
Tjänsteskrivelse Munkedal 2026-02-24
Tjänsteskrivelse Orust 2026-01-22
Tjänsteskrivelse Sotenäs 2026-01-12

Signature reference: 94299949-2270-4088-a57c-96436e637dff

Tjänsteskrivelse Strömstad 2026-01-07
Tjänsteskrivelse Tanum 2026-01-29
Tjänsteskrivelse Trollhättan 2026-01-07
Tjänsteskrivelse Uddevalla 2026-03-04
Tjänsteskrivelse Vänersborg 2026-03-03
Tjänsteskrivelse Åmål 2026-01-22

Arbetsutskottets beslut
Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att anta den reviderade förbundsordningen i enlighet med tjänsteskrivelse 2026-04-16.

Direktionen beslutar att sända den beslutade förbundsordningen till samtliga medlemskommuners fullmäktige för fastställande med sista svarsdag 2026-11-30.

Beslutet skickas till
Medlemskommunerna

Signature reference: 94299949-2270-4088-a57c-96436e637dff

Jämförelse av förslag 2025-11-11 och 2026-04-16 till reviderad förbundsordning (exakta formuleringar)

Avsnitt	2025-11-11 (huvuddokument) Remissversion beslutad av direktionen 2025-12-11 §137	2026-04-16 Reviderat förslag efter inkomna remissvar	Skillnad / analys
§ 3 Ändamål – inledning	Förbundet tillvaratar medlemskommunernas intressen och stärker därmed förutsättningar att bidra till en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen. Förbundet främjar samverkan inom ramen för det kommunala självstyret genom att driva gemensamma frågor, verksamheter och projekt.	Förbundet verkar för en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen. Genom att tillvarata medlemskommunernas intressen stärks delregionens förutsättningar.	Kortare och mer generell. Kommunalt självstyre och samverkan tas bort.
§ 3 – nätverk	skapa och driva politiker- och tjänstepersonsnätverk för erfarenhetsutbyte och samverkan över kommungränserna.	skapa och driva politiker- och tjänstepersonsnätverk för beredning, erfarenhetsutbyte och samverkan över kommungränserna.	Tillägg av 'beredning' → tydliggjort uppdrag.
§ 3 – projekt & finansiering	fånga upp behov, initiera och driva gemensamma utvecklingsprojekt. verka för extern finansiering för uppväxling av	identifiera behov, initiera, driva och stödja gemensamma utvecklingsprojekt över kommungränserna och i samband med detta	Sammanslagning av två punkter till en och tydligare koppling mellan projekt och finansiering.

Avsnitt	2025-11-11 (huvuddokument) Remissversion beslutad av direktionen 2025-12-11 §137	2026-04-16 Reviderat förslag efter inkomna remissvar	Skillnad / analys
	kommunala och regionala medel.	verka för extern finansiering för uppväxling av kommunala och regionala medel.	
§ 3 – företräda kommuner	företräda medlemskommunerna gentemot region, stat och andra aktörer i överläggningar och förhandlingar avseende frågor av kommunövergripande och delregional karaktär.	säkerställa att den samlade kommunala rösten blir framförd när förbundet företräder medlemskommunerna gentemot region, stat och andra aktörer i frågor av delregional karaktär.	Mindre konkret mandat – fokus flyttas från förhandling till representation.
§ 3 – opinionsbild-ning	bevaka och värna medlemskommunernas intressen genom opinionsbildning och remissyttranden.	bedriva opinionsbildning och utgöra remissinstans.	Förenklad formulering och mindre fokus på intressebevakning.
§ 3 – bolag	utveckla och tillhandahålla vård-, omsorgs-, behandlings-, utrednings- och rådgivningsresurser genom delägt aktiebolag (Gryning Vård AB) som komplement till medlemskommunernas egen verksamhet.	utveckla och tillhandahålla vård-, omsorgs-, behandlings-, utrednings- och rådgivningsresurser genom delägt aktiebolag som komplement till medlemskommunernas egen verksamhet.	Specifik bolagsreferens borttagen → mer generell formulering.

Avsnitt	2025-11-11 (huvuddokument) Remissversion beslutad av direktionen 2025-12-11 §137	2026-04-16 Reviderat förslag efter inkomna remissvar	Skillnad / analys
§ 3 – regionalt uppdrag	bidra till genomförandet av det regionala utvecklingsuppdraget i nära samverkan med Västra Götalandsregionen utifrån regionala styrdokument.	bidra till genomförandet av regionala uppdrag i samverkan med Västra Götalandsregionen.	Mindre styrning via regionala styrdokument.
§ 5.3 Distansmöten	Direktionen får sammanträda med ledamöter närvarande på distans.	Direktionen får sammanträda med ledamöter närvarande på distans efter avgörande av direktionens ordförande.	Skärpning – kräver ordförandens beslut.
§ 8.1 Medlemsavgift	Förbundets medlemmar ska betala en årlig medlemsavgift som ska följa konsumentprisindex (KPI) från oktober med 2025 års avgift som bas.	Förbundets medlemmar ska betala en årlig medlemsavgift som fastställs i budgeten.	KPI-reglering tas bort → mer politisk styrning.
§ 8.1 Finansiering	Förbundets verksamhet finansieras även utifrån medlemskommunernas efterfrågan samt genom regionala och statliga uppdrag, externa intäkter och bidrag för verksamhet.	Förbundets verksamhet finansieras även utifrån medlemskommunernas efterfrågan samt genom regionala och statliga uppdrag, externa intäkter och bidrag.	Endast språklig förenkling.

§ 237

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av budget mellan investeringsprojekt i budget 2026

KS 2026/384

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 300 tkr från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken inom samhällsbyggnadsnämndens budget 2026.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär 2026-09-17 att 300 tkr omfördelas från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken inom samhällsbyggnadsnämndens budget 2026. Samhällsbyggnadsförvaltningen byter succesivt ut belysningsstolpar i trä till påkörningsbara ESV-stolpar.

Då upphandlingen av belysningsentreprenör överstiger budgeten med 300 tkr behöver budget 2026 utökas med motsvarande belopp. Investeringsprojektet förpackningsåtervinning kommer inte förbruka hela sin budget och därför kan 300 tkr omfördelas därifrån till belysningsprojektet.

Kommunens totala investeringsbudget 2026 påverkas inte.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-10-26 § 168
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-09-17 § 89
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-09

§ 168

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av budget mellan investeringsprojekt i budget 2026

KS 2026/384

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 300 tkr från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken inom samhällsbyggnadsnämndens budget 2026.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär 2026-09-17 att 300 tkr omfördelas från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken inom samhällsbyggnadsnämndens budget 2026. Samhällsbyggnadsförvaltningen byter succesivt ut belysningsstolpar i trä till påkörningsbara ESV-stolpar.

Då upphandlingen av belysningsentreprenör överstiger budgeten med 300 tkr behöver budget 2026 utökas med motsvarande belopp. Investeringsprojektet förpackningsåtervinning kommer inte förbruka hela sin budget och därför kan 300 tkr omfördelas därifrån till belysningsprojektet.

Kommunens totala investeringsbudget 2026 påverkas inte.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-09-17 § 89
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-09

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-10-13

Dnr: KS 2026/384

Handläggare
Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare
Kommunstyrelsen

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av budget mellan investeringsprojekt i budget 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 300 tkr från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken inom samhällsbyggnadsnämndens budget 2026.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär 2026-09-17 att 300 tkr omfördelas från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken inom samhällsbyggnadsnämndens budget 2026. Samhällsbyggnadsförvaltningen byter succesivt ut belysningsstolpar i trä till påkörningsbara ESV-stolpar.

Då upphandlingen av belysningsentreprenör överstiger budgeten med 300 tkr behöver budget 2026 utökas med motsvarande belopp. Investeringsprojektet förpackningsåtervinning kommer inte förbruka hela sin budget och därför kan 300 tkr omfördelas därifrån till belysningsprojektet.

Kommunens totala investeringsbudget 2026 påverkas inte.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning.

Underlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-09-17 § 89

Anna Holmqvist

Ekonomichef

TJÄNSTESKRIVELSE

Kommunstyrelsen 2026-10-13 Dnr: KS 2026/384

Sändlista

Ewa Lundqvist, budgetekonom

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 89

Belysning Kretsloppsparken - Propellergatan

SBN 2026/214

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att omfördela 300 tkr från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning (I5505) till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken - Propellergatan (I5509) för år 2026.

Sammanfattning av ärendet

Kommunen arbetar succesivt med att plocka ner trästolpar som närmar sig sin livslängd. Detta projekt gällen ett planerat utbyte av trästolpar till påkörningsbara ESV-stolpar längs en del av Tegelbruksvägen.

Upphandlad belysningsentreprenören inkom med offert för bytet, och offerten ligger över projektets budget. Projektet I5509 har en budget på 700 tkr, medan offererad kostnad är ca 930 tkr. De stora kostnaderna i offerten är materialet och grävarbetet.

Projektet I5505 (Förpackningsåtervinning) syftar till att köpa in och placera ut förpackningsinsamlinskärl. Från och med den 1 januari 2026 ska kommuner samla in förpackningsavfall från populära platser, parker och torg enligt förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar 6 kap 8§. Detta Projekt har en budget på 500 tkr och eftersom projektet är färdigt och inte kommer förbruka budgeten önskas 300 tkr av budgeten överföras till I5509 så att det projektet kan utföras inom året.

Budget föreslås omfördelas till projektet för utbyte av äldre belysningsstolpar i trä till ESV-stolpar. Åtgärden bör prioriteras eftersom den minskar säkerhetsrisker, ökar driftsäkerheten, samt reducerar framtida underhållskostnader och motverkar akuta fel.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-09-09
- Offert från entreprenör, Vattenfall

Sändlista

Kommunfullmäktige

Verksamhetschef gata

Handläggare av ärendet

2026-09-09

Dnr: SBN 2026/214

Handläggare
Robin Appelgren
robin.appelgren@vanersborg.se
0521-72 12 62

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Omfördelning av budget från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning (I5505) till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken - Propellergatan (I5509) för år 2026

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att omfördela 300 tkr från investeringsprojekt Förpackningsåtervinning (I5505) till investeringsprojekt Belysning Kretsloppsparken - Propellergatan (I5509) för år 2026

Sammanfattning av ärendet

Kommunen arbetar succesivt med att plocka ner trästolpar som närmar sig sin livslängd. Detta projekt gällen ett planerat utbyte av trästolpar till påkörningsbara ESV-stolpar längs en del av Tegelbruksvägen.

Upphandlad belysningsentreprenören inkom med offert för bytet, och offerten ligger över projektets budget. Projektet I5509 har en budget på 700 tkr, medan offererad kostnad är ca 930 tkr. De stora kostnaderna i offerten är materialet och grävarbetet.

Projektet I5505 (Förpackningsåtervinning) syftar till att köpa in och placera ut förpackningsinsamlinskärl. Från och med den 1 januari 2026 ska kommuner samla in förpackningsavfall från populära platser, parker och torg enligt förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar 6 kap 8§. Detta Projekt har en budget på 500 tkr och eftersom projektet är färdigt och inte kommer förbruka budgeten önskas 300 tkr av budgeten överföras till I5509 så att det projektet kan utföras inom året.

Budget föreslås omfördelas till projektet för utbyte av äldre belysningsstolpar i trä till ESV-stolpar. Åtgärden bör prioriteras eftersom den minskar säkerhetsrisker, ökar driftsäkerheten, samt reducerar framtida underhållskostnader och motverkar akuta fel.

Håkan Ek

Verksamhetschef gata park

Bilagor

Offert från entreprenör, Vattenfall

Sändlista

Kommunfullmäktige
Håkan Ek
Handläggare av ärendet

§ 238

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av investeringsbudget för inlösen av Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5

KS 2026/434

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. omfördela 1 020 tkr från investeringsprojekt Grunnebo Södra till ett nytt investeringsprojekt för inlösen av fastigheterna Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5 inom samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget 2026.
2. kostnader för drift och underhåll samt framtida rivning med anledning av förvärvet ska hanteras inom samhällsbyggnadsnämndens befintliga budgetram.

Jäv och reservationer

Niklas Claesson (M), Henrik Harlitz (M), Torbjörn Moqvist (SD), Elina Prins (L) och Ann-Helen Selander (M) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Stefan Kärvling (V) reserverade sig till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att 1 020 tkr omfördelas från investeringsprojekt Grunnebo Södra till ett nytt investeringsprojekt för inlösen av fastigheterna Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5 i Brålanda.

Fastigheterna ligger på mark som enligt gällande stadsplan är avsedd som allmän plats. Fastighetsägarna har därför begärt att kommunen ska lösa in fastigheterna. Kommunens förvärv ska redovisas som en investering, men medel för ändamålet finns inte avsatta i investeringsbudgeten för 2026.

Det föreslagna beloppet omfattar köpeskilling motsvarande fastigheternas bedömda marknadsvärde samt beräknade lagfartskostnader. Omfördelningen kan finansieras från investeringsprojekt Grunnebo Södra eftersom projektets genomförande har fördröjts i avvaktan på köpare av området.

Investeringen medför kapitalkostnader samt kostnader för drift och underhåll. Dessa kostnader, liksom kostnaden för en framtida rivning, belastar

samhällsbyggnadsnämnden. Kommunens totala investeringsbudget för 2026 påverkas inte.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna omfördelningen av investeringsbudget kan tillstyrkas och att den ryms inom kommunens totala investeringsbudget för 2026. Kostnader för drift, underhåll och framtida rivning ska hanteras inom samhällsbyggnadsnämndens befintliga budgetram, medan eventuella framtida investeringar i marken hanteras inom ordinarie investeringsprocess.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-03
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-10-29 §100

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Stafen Kärvling (V) yrkade på att ärendet skulle återremitteras.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelseförvaltningens förslag och Stefan Kärvling (V) återremissyrkande.

Ordföranden frågade först om ärendet skulle avgöras idag eller återremitteras och fann genom acklamation att kommunstyrelsen beslutat att ärendet ska avgöras idag.

Omröstning begärdes.

Omröstningsresultat

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunstyrelsen. Den som väljer att ärendet ska avgöras idag röstar ja, och den som väljer att ärendet ska återremitteras röstar nej.

Ledamot	**Ja**	**Nej**	**Avstår**
Gunilla Cederbom (V)		X	
Mats Andersson (C)	X		

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Mathias Olsson (SD)	X		
Elisabeth Johansson (KD)	X		
Madelaine Karlsson (S)	X		
Stefan Kärvling (V)		X	
Ann-Marie Jonasson (S)	X		
Göran Nilsson (SD)	X		
Bo Carlsson (C)	X		
Göran Svensson (MBP)	X		
Magnus Ekström (KD)	X		
Anneli Guilotte (S)	X		
Juhani Lämsä (SD)	X		
Anna-Karin Sandberg (MP)	X		
Benny Augustsson (S)	X		
Antal röster	**13**	**2**	**0**

Med 13 ja-röst mot 2 nej-röster, samt 0 ledamöter som avstod i omröstningen hade kommunstyrelsen beslutat ärendet skulle avgöras idag.

Ordföranden redovisade sedan att det fanns ett förslag till beslut, nämligen kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut och fann genom acklamation att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslag.

Stefan Kärvling skickade in följande motivering till återremissen:

Vänsterpartiet yrkar på återremiss för att samhällsbyggnadsnämnden ska få möjlighet att ingå en frivillig överenskommelse med fastighetsägarna.

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-11-03

Dnr: KS 2026/434

Handläggare
Kristina Karlsson
Kristina.Karlsson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av investeringsbudget för inlösen av Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. omfördela 1 020 tkr från investeringsprojekt Grunnebo Södra till ett nytt investeringsprojekt för inlösen av fastigheterna Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5 inom samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget 2026.
2. kostnader för drift och underhåll samt framtida rivning med anledning av förvärvet ska hanteras inom samhällsbyggnadsnämndens befintliga budgetram.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att 1 020 tkr omfördelas från investeringsprojekt Grunnebo Södra till ett nytt investeringsprojekt för inlösen av fastigheterna Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5 i Brålanda.

Fastigheterna ligger på mark som enligt gällande stadsplan är avsedd som allmän plats. Fastighetsägarna har därför begärt att kommunen ska lösa in fastigheterna. Kommunens förvärv ska redovisas som en investering, men medel för ändamålet finns inte avsatta i investeringsbudgeten för 2026.

Det föreslagna beloppet omfattar köpeskilling motsvarande fastigheternas bedömda marknadsvärde samt beräknade lagfartskostnader. Omfördelningen kan finansieras från investeringsprojekt Grunnebo Södra eftersom projektets genomförande har fördröjts i avvaktan på köpare av området.

Investeringen medför kapitalkostnader samt kostnader för drift och underhåll. Dessa kostnader, liksom kostnaden för en framtida rivning, belastar samhällsbyggnadsnämnden. Kommunens totala investeringsbudget för 2026 påverkas inte.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna omfördelningen av investeringsbudget kan tillstyrkas och att den ryms inom kommunens totala investeringsbudget för 2026. Kostnader för drift, underhåll och framtida rivning ska hanteras inom samhällsbyggnadsnämndens befintliga budgetram, medan

eventuella framtida investeringar i marken hanteras inom ordinarie investeringsprocess.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Bakgrund
Fastigheterna Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5 förvärvades i februari 2026 för en köpeskilling om 350 000 kronor. De nya ägarna avsåg ansöka om bygglov för att ändra en befintlig affärslokal till bostad. Byggnaden, med affärslokal i bottenvåning och bostad på andra våningen står på, i gällande stadsplan från 1973, mark som pekas ut som allmän plats. Ägarna möttes därför att beskedet att bygglov inte kunde erhållas och begärde att kommunen löser in fastigheten i april 2026.

Enligt 14 kap. PBL har en fastighetsägare rätt att kräva inlösen av mark som i detaljplan har avsatts för allmän plats när kommunen är huvudman för platsen. Kommunen är i sådana fall skyldig att förvärva marken samt de byggnader och anläggningar som finns på fastigheten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har upplysningsvis förhört sig om möjligheterna till planändring för önskat ändamål. En planändring har bedömts som olämplig med hänsyn till fastigheternas närhet till järnvägen.

Ekonomi
Samhällsbyggnadsförvaltningen har låtit värdera fastigheten av två oberoende värderare som är eniga om att marknadsvärdet för fastigheterna är totalt 1 000 000kr.
Lagfartskostnaden beräknas på förvärv av två fastigheter varför administrationsavgiften är dubbel. Lagfartskostnaden förväntas uppgå till 16 650kr. För att säkerställa erforderligt budgetutrymme föreslås en omfördelning av 1 020 000 kr från exploateringsprojekt Grunnebo Södra. Omfördelningen är en tillfällig finans som möjliggöras av att exploateringen i Grunnebo Södra fördröjs i väntan på köpare av området. Efter omfördelning återstår 18 407 368 kr för 2026 i exploateringsprojekt Grunnebo Södra.

Efter transaktionen utökas kommunens fastighetsbestånd med en byggnad, till dess att byggnaden rivits och marken utgörs den allmänna plats den sedan 1973 varit avsedd för.

Både mark och byggnads förs efter transaktionen till kommunens anläggningsregister, med alla de följder det innebär i form av internränta, kapitalkostnader samt drift och underhåll. När byggnaden rivits kommer framtida investeringsanslag för att iordningställa den allmänna platsen sannolikt krävas. Rivning av byggnaden kommer belasta samhällsbyggnads förvaltningens driftbudget.
Inlösenprocessen genomförs med stöd av samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning
Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att föreslagen omfördelning av investeringsbudget kan genomföras. Omfördelningen innebär inte någon utökning av kommunens totala investeringsbudget för 2026 utan finansieras genom att investeringsutrymme omfördelas från Grunnebo Södra, där genomförandet har fördröjts.
Förvärvet medför även ekonomiska konsekvenser utöver själva investeringsutgiften. Kostnader för drift och underhåll samt framtida rivning av byggnaden ska hanteras inom samhällsbyggnadsnämndens befintliga budgetram. Eventuella framtida investeringar för att iordningställa marken som allmän plats omfattas inte av detta beslut utan får hanteras inom kommunens ordinarie investeringsprocess.

Mot denna bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att samhällsbyggnadsnämndens förslag till omfördelning av investeringsbudget kan tillstyrkas.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning.

Underlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2026-10-29 §100

Anna Holmqvist

Ekonomichef

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelseförvaltningen ekonomiavdelning

§ 100

Förslag till omfördelning av investeringsbudget från projekt Grunnebo Södra till inlösenprojekt av Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5

SBN 2026/155

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att omfördela 1 020 000 kronor av investeringsbudget 2026 från exploateringsprojekt Grunnebo Södra till en nytillkommen investering avseende inlösen av fastigheterna Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5 i Brålanda.

Omedelbar justering

Paragrafen noterades omedelbart justerad.

Reservationer, protokollsanteckningar, jäv

Tor Wendel (M), Margareta Olsson (M), Johan Abrahamsson (M), Daniel Peltola (L), Göran Nilsson (SD), Torbjörn Moqvist (SD) och Anders Strand (SD) deltar inte i ärendets handläggning eller beslut på grund av jäv.

James Bucci (V) deltar inte i beslutet.

Eldbjörg Bryntesson (V) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Fastighetsägarna av Sörbyn 50:4 och Sörbyn 50:5 i Brålanda har begärt inlösen av fastigheterna med anledning av att fastigheterna ligger på mark som i gällande stadsplan pekas ut som allmän plats.

Kommunens förvärv av fastigheterna ska redovisas som en investering och aktiveras i anläggningsregistret. Då medel för ändamålet inte finns avsatta i investeringsbudget 2026 krävs omfördelning av investeringsanslag. Omfördelning föreslås ske från exploateringsprojektet Grunnebo Södra.

Det föreslagna omfördelningsbeloppet omfattar köpeskilling motsvarande marknadsvärdet, samt beräknade lagfartskostnader.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-10-06
- Värderingsutlåtande, Svefa
- Värderingsutlåtande, Göteborgsbryggan

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsförvaltningens ekonomteam
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

§ 246

Antagande av detaljplan för Södra Sanden

KS 2022/182

Beslut

Kommunfullmäktige antar detaljplan för Södra Sanden enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Bilaga/bilagor

Bilaga 9: Planbeskrivning angående detaljplan för Södra Sanden

Sammanfattning av ärendet

Detaljplanen omfattar delar av södra Sanden. Bland annat ingår område för ny tågperrong, delar av gatusystemet, nya plats för Kustbevakningen, ytor för parkering och ny gång- och cykelbro över Trafikkanalen. Planen är nödvändig för att kunna gå vidare med flera viktiga utvecklingsprojekt. Sedan planarbetet påbörjades 2021 har förutsättningarna förändrats och det som nu går upp för antagande omfattar endast delar av det ursprungliga förslaget. Anpassning har gjorts utifrån kommunstyrelsens yttrande i granskningen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Plankarta angående detaljplan för Södra Sanden
- Planbeskrivning angående detaljplan för Södra Sanden
- Granskningsutlåtande angående detaljplan för Södra Sanden

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Henrik Harlitz (M) yrkade på följande ändring:

1. Kommunfullmäktige antar detaljplan för Södra Sanden enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), med undantag för att norra delen av planförslaget som utgår.

2. Att kommunstyrelsen ska snabbutreda alternativ placering av kustbevakningens verksamhet för att möjliggöra alternativ för en ny Dalbobro

med återrapport av status till KS 2 december och förslag under första kvartalet 2027.

I yrkandet instämde Elina Prins(L), Mathias Olsson (SD) och Ann-Helen Selander (M)

Ordföranden yrkade på kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut. I yrkandet instämde Mats Andersson (C), Madelaine Karlsson (S), Anna-Karin Sandberg (MP), Ann-Marie Jonasson (S) och Stefan Kärvling (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag och Henrik Harlitzs (M) ändringsyrkande.

Ordföranden ställde förslaget mot varandra och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Omröstning begärdes.

Omröstningsresultat

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunstyrelsen. Den som väljer kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag röstar ja, och den som väljer Henrik Harlitzs (M) ändringsförslag röstar nej.

Ledamot	**Ja**	**Nej**	**Avstår**
Henrik Harlitz (M)		X	
Mats Andersson (C)	X		
Mathias Olsson (SD)		X	
Ann-Helen Selander (M)		X	
Madelaine Karlsson (S)	X		
Stefan Kärvling (V)	X		
Ann-Marie Jonasson (S)	X		
Göran Nilsson (SD)		X	

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Bo Carlsson (C)	X		
Göran Svensson (MBP)		X	
Magnus Ekström (KD)	X		
Elina Prins (L)		X	
Torbjörn Moqvist (SD)		X	
Anna-Karin Sandberg (MP)	X		
Benny Augustsson (S)	X		
Antal röster	8	7	0

Med 8 ja-röst mot 7 nej-röster, samt 0 ledamöter som avstod i omröstningen hade kommunstyrelsen beslutat i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

§ 176

Antagande av detaljplan för Södra Sanden

KS 2022/182

Beslut

Kommunfullmäktige antar detaljplan för Södra Sanden enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Deltog inte i beslutet

Henrik Harlitz (M) deltog inte i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Detaljplanen omfattar delar av södra Sanden. Bland annat ingår område för ny tågperrong, delar av gatusystemet, nya plats för Kustbevakningen, ytor för parkering och ny gång- och cykelbro över Trafikkanalen. Planen är nödvändig för att kunna gå vidare med flera viktiga utvecklingsprojekt. Sedan planarbetet påbörjades 2021 har förutsättningarna förändrats och det som nu går upp för antagande omfattar endast delar av det ursprungliga förslaget. Anpassning har gjorts utifrån kommunstyrelsens yttrande i granskningen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Plankarta angående detaljplan för Södra Sanden
- Planbeskrivning angående detaljplan för Södra Sanden
- Granskningsutlåtande angående detaljplan för Södra Sanden

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Niklas Claesson (M) och Mats Andersson (C) yrkade bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag, och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat i enlighet med förslaget.

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

TJÄNSTESKRIVELSE

2026-10-13

Dnr: KS 2022/182

Handläggare
Pål Castell
pal.castell@vanersborg.se
0521-72 10 91

Mottagare
Kommunfullmäktige

Antagande av detaljplan för Södra Sanden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar detaljplan för Södra Sanden enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Sammanfattning av ärendet

Detaljplanen omfattar delar av södra Sanden. Bland annat ingår område för ny tågperrong, delar av gatusystemet, nya plats för Kustbevakningen, ytor för parkering och ny gång- och cykelbro över Trafikkanalen. Planen är nödvändig för att kunna gå vidare med flera viktiga utvecklingsprojekt. Sedan planarbetet påbörjades 2021 har förutsättningarna förändrats och det som nu går upp för antagande omfattar endast delar av det ursprungliga förslaget. Anpassning har gjorts utifrån kommunstyrelsens yttrande i granskningen.

Fördjupad beskrivning av ärendet

När planbesked lämnades av kommunstyrelsen 2021 drevs planarbetet i samverkan med flera olika fastighetsägare. Då låg fokus på att utveckla kvartersmark och möjliggöra omfattande bebyggelseutveckling i området. Arbetet med bebyggelseutveckling har avbrutits tills vidare, men kommunen går vidare med granskning för de delar som behövs för att möjliggöra ett antal viktiga förändringar.

En förändring är Trafikverkets byggnation av ny tågperrong, vilket i sin tur kräver omdisponering av parkeringsytor och vägar. En annan är att göra plats för den gång- och cykelbro som utifrån ett samverkansavtal med Trafikverket ska flyttas till Vänersborg från Trollhättan i samband med slussombyggnationen där. En tredje är att förbereda möjligheten för Kustbevakningen att flytta längre norrut. Utöver det finns även med justeringar för att kunna skapa ett bättre fungerande vägsystem, översvämningsskydd av fjärrvärmereservverket och ny infartsmöjlighet till bostadshuset Skeppsklockan.

Kommunfullmäktige godkände 2017-09-20, § 121, Program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron. Planprogrammet beskriver att södra Sanden ska omvandlas från ett verksamhetsområde till en del av Vänersborgs stadskärna. Detta har varit en viktig utgångspunkt för planarbetet. Inom ramen för planarbetet har omfattande utredningar gjorts för att utveckla planprogrammets visioner för övriga delar av det tidigare planområdet. Slutsatser från det arbetet

redovisas i planbeskrivningen under rubriken ”Komplement till Planprogrammet; Helheten för Sanden söder om Dalbobron”.

Beredning

Kommunstyrelsen lämnade positivt planbesked 2021-06-02 (dnr: KS 2021/249)

Miljö- och byggnadsförvaltningen har lett planarbetet på uppdrag av byggnadsnämnden.

Kommunstyrelsen har lämnat yttranden i samråd 2022-06-08 och i granskning 2026-01-28.

Byggnadsnämnden beslutade 2026-10-05 att godkänna granskningsutlåtande och lämna över planen för antagande av kommunfullmäktige.

Underlag

- Granskningsutlåtande, detaljplan för Södra Sanden
- Byggnadsnämndens beslut om antagande av detaljplan för Södra Sanden

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Bilagor

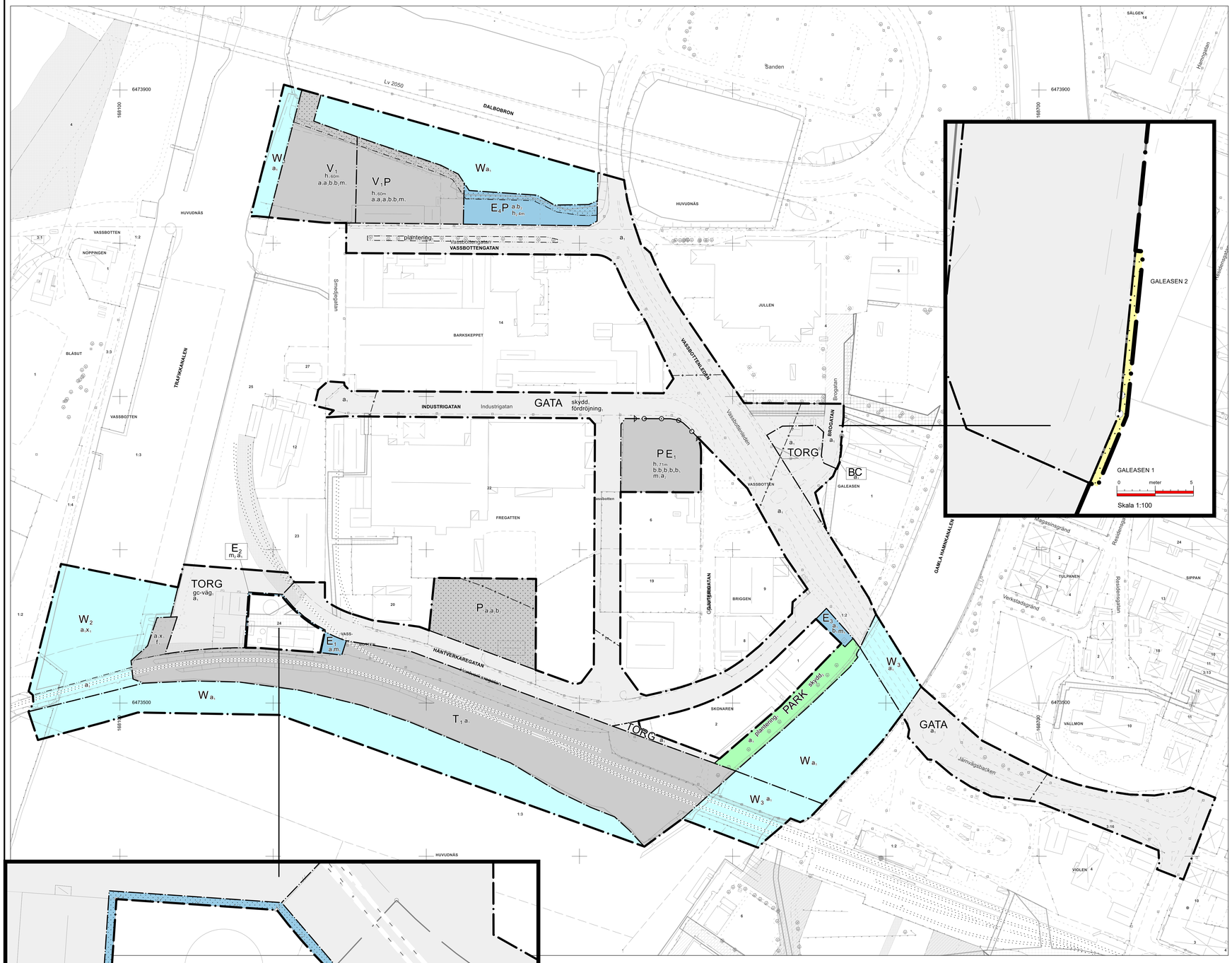
- Plankarta, detaljplan för Södra Sanden – antagandehandling
- Planbeskrivning, detaljplan för Södra Sanden – antagandehandling

Sändlista

Byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsförvaltningen för vidare handläggning

PLANKARTA

Grundkartan upprättad som ett utdrag ur
Vänersborg kommuns primärkarteverk
Koordinatsystem Sweref 99 12:00
Höjdsystem RH 2000
Vänersborg 2026-09-15

Teckenförklaring

- Fastighet- och traktgräns
- Samfällighet
- Gränspunkt
- FURAN — Traktnamn
- 1, 1:87 — Registernummer för fastighet
- Officialservitut
- Ledningsrätter (yta)
- Gemensamhetsanläggning
- Bostad karterad efter husliv
- Bostad karterad efter takutsprång
- Komplementbyggnad karterad efter husliv
- Komplementbyggnad karterad efter takutsprång
- Allmän/övrig byggnad karterad efter husliv
- Allmän/övrig byggnad karterad efter takutsprång
- Skärmtak karterad efter husliv
- Skärmtak karterad efter takutsprång
- Järnväg

Algatan

- Vägbana
- Gatunamn
- Parkering
- Gång- och cykelbana
- Stig
- Häck
- Staket
- Räcke
- Träd/Lövträd
- Belysningsstolpe
- El-skåp
- Stödmur/Bassäng/Pool
- Slänt
- Brygga/Kaj/Perrong/Pir
- Nationella strandlinjen
- Koordinatkryss
- 6472500 — Koordinatkryss text

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela området.

GRÄNSER

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Illustrationsgräns
- Sekundär egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmän platsmark

GATA	Gata
PARK	Park
TORG	Torg

Kvartersmark

B	Bostäder
C	Centrum
E_1	Transformatorstation
E_2	Värmeverk
E_3	Pumpstation
E_4	Samhällsservice
P	Parkering
T_1	Järnväg
V_1	Sjöräddning

Vattenområde

W	Vattenområde
W_1	Kajplats
W_2	Vattenområde för öppningsbara broar
W_3	Vattenområde för broar

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

Avgränsad via egenskapsgräns och användningsgräns

Utformning av allmän plats

fördröjning$_1$	Fördröjningsmagasin för dagvatten med en volym av 550 m³ inom gatumarken
gc-väg$_1$	gc-väg
plantering$_1$	Plantering allé
skydd$_1$	För höjning av mark krävs lastkompensation för att undvika sättningar
skydd$_2$	Max ytlast är 0 kPa

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Avgränsad via egenskapsgräns och användningsgräns

Begränsning av markens utnyttjande

- Marken får inte förses med byggnad

Höjd på byggnadsverk

h_1	Högsta nockhöjd är <i kartan angivet> meter över angivet nollplan
h_2	Högsta nockhöjd är 4 meter

Markreservat för allmännyttiga ändamål

x_1	Markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik

Skydd mot störningar

m_1	Byggnad och anläggning ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,6 (RH 2000) inte skadar byggnaden och anläggningen
m_2	Mur för skydd mot översvämning får finnas

Stängsel, utfart och annan utgång

- Utfartsförbud

Utformning

f_1	Brofundament

Utförande

b_1	Grundläggning ska ske genom pålgrundläggning med undantag för mindre komplementbyggnader som kan grundläggas ytligt
b_2	För höjning av mark krävs lastkompensation för att undvika sättningar
b_3	Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha utrymningsvägar bort från leden
b_4	Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha fasader i lägst brandteknisk klass EI30
b_5	Byggnader inom ett avstånd på 70 meter från Vassbottenleden ska ha ventilation högt upp på väggen eller på taket

Villkor för startbesked

a_2	Startbesked får inte ges för parkering förrän föroreningar har avhjälpts till nivå som medger planerad markanvändning
a_3	Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän föroreningar har avhjälpts till nivå som medger planerad markanvändning

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR VATTENOMRÅDE

Avgränsad via egenskapsgräns och användningsgräns

Markreservat för allmännyttiga ändamål

x_1	Markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

Avgränsad via sekundär egenskapsgräns och användningsgräns

Upphävande av strandskydd

a_1	Strandskyddet är upphävt

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

Avgränsad via sekundär egenskapsgräns och användningsgräns

Upphävande av strandskydd

a_1	Strandskyddet är upphävt

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR VATTENOMRÅDE

Avgränsad via sekundär egenskapsgräns och användningsgräns

Upphävande av strandskydd

a_1	Strandskyddet är upphävt

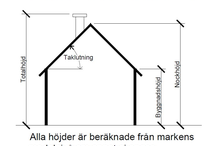
GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 10 år.

UPPLYSNINGAR

Kommunens dagvattenpolicy ska tillämpas vid utformning av byggnader och mark.

HÖJDER OCH TAKLUTNING

Alla höjder är beräknade från markens medelnivå om annat ej anges.

Vänersborgs kommun
Miljö- och byggnadsförvaltningen

Detaljplan för
Södra Sanden, del 1

ANTAGANDEHANDLING

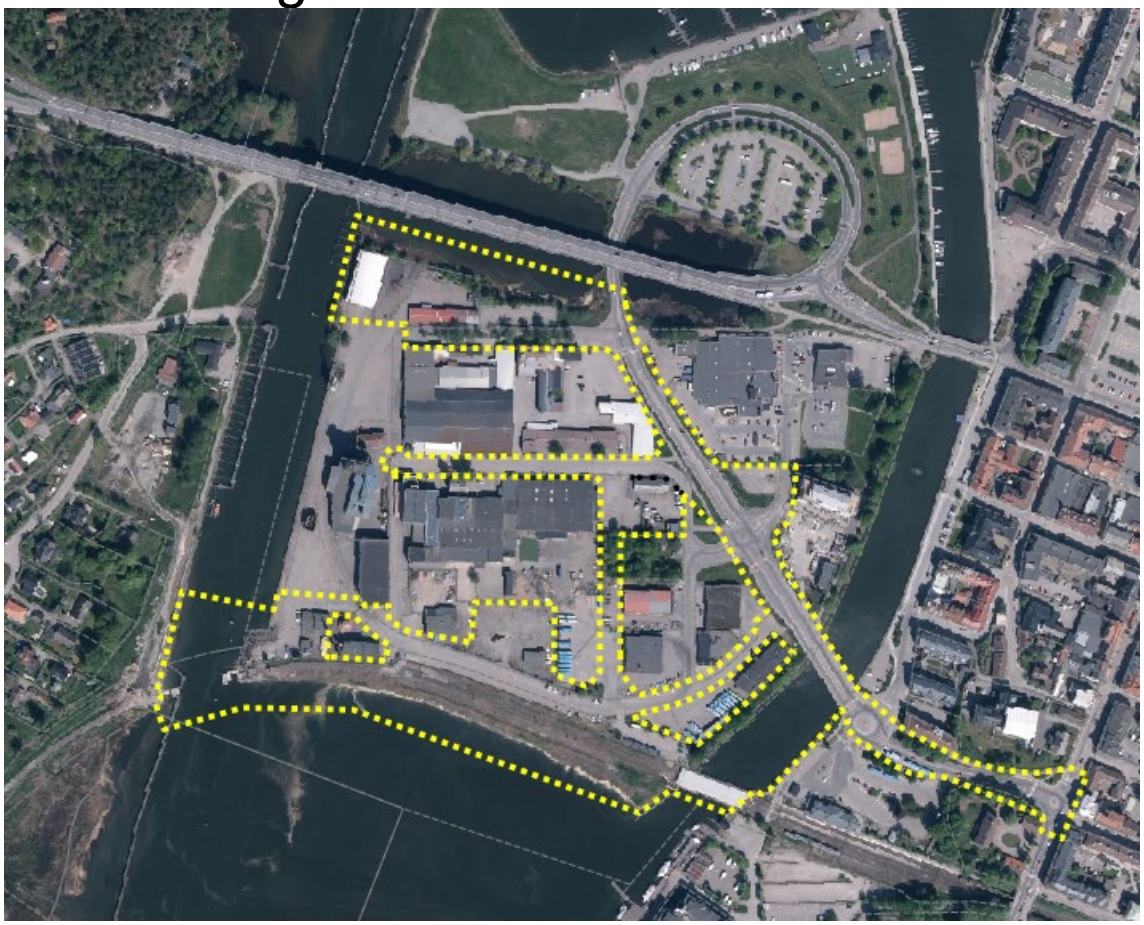
Diarienummer: PLAN.PLAN.2021.3	Detaljplanen är upprättad enligt PBL 2010:900, Utökat förfarande
Planuppdrag: 2 juni 2021	**Planhandlingarna består av:**
Upprättad: mars 2022	- Plankarta med bestämmelser - Planbeskrivning - Grundkarta - Fastighetsförteckning
Reviderad: juni 2026	Samrådsredogörelse Granskningsutlåtande

Planarkitekt: Anette Klang

Vänersborgs kommun

Dnr: PLAN.2021.3

Detaljplan för **Södra Sanden, del 1,** Vänersborgs kommun

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

ANTAGANDEHANDLING

PLANBESKRIVNING

Miljö- och byggnadsförvaltningen
Påbörjad: 2 juni 2021 KS § 130
Upprättad: mars 2022
Reviderad: september 2026

Information

Samrådet visade ett förslag till omvandling från industri till bostadsområde i området södra Sanden mellan Trafikkanalen och Vassbottenleden. Till granskning tas de delar med som behövs för att möjliggöra utbyggnad av järnvägsanläggningen, ny gång- och cykelbro över Trafikkanalen, ombyggnad av Vassbottenleden samt de följdprojekt som erfordras för detta.

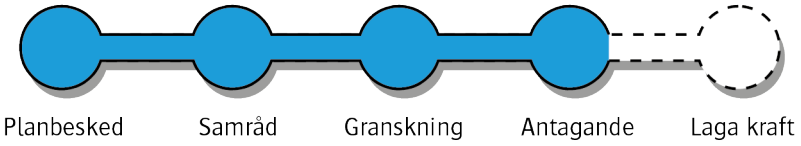
Efter samrådet har helheten för området arbetats om för att klara framtida översvämningar. Detta redovisas under kapitlet Planeringsförutsättningar/Kommunala/Komplement till Planprogram.

Detaljplanen består av plankarta med bestämmelser som är rättsligt bindande.

Planbeskrivningen ska underlätta förståelsen av planförslagets innebörd samt redovisa planens syfte, förutsättningar, genomförande och konsekvenser. Den har ingen egen rättsverkan. Avsikten är att den ska vara vägledande vid tolkning av planen. Planbeskrivningen har upprättats enligt Boverkets förskrifter och allmänna råd om planbeskrivning (BFS 2020:8)

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Planprocessen regleras i plan- och bygglagen (PBL). Figuren nedan illustrerar planprocessen och visar i vilket skede detaljplanen befinner sig. Planarbetet sker med öppenhet och insyn. Det ger ett bra beslutsunderlag, besluten får en god förankring och det ger möjlighet till att påverka den egna närmiljön.

De handlingar som ingår i ärendet är:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande
- Fastighetsförteckning
- Aktuella utredningar återfinns i kapitlet Planeringsunderlag
- Beskrivning av omvandling av Södra Sanden

Innehållsförteckning

SYFTE MED DETALJPLANEN 4
SYFTE 4
BESKRIVNING AV DETALJPLANEN 5
SAMMANFATTNING 5
ÄRENDEINFORMATION 5
GENOMFÖRANDETID 6
ALLMÄN PLATS 7
KVARTERSMARK 9
VATTENOMRÅDE 12
UPPHÄVANDE 12
BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN 14
MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR 15
MOTIV TILL REGLERING 15
GENOMFÖRANDE 24
MARK- OCH UTRYMMESFÖRVÄRV 24
FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR 30
TEKNISKA FRÅGOR 31
EKONOMISKA FRÅGOR 32
ORGANISATORISKA FRÅGOR 33
PRÖVNING ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING 33
UPPLYSNINGAR 34
PLANERINGSUNDERLAG 35
REGIONALA 35
KOMMUNALA 35
UTREDNINGAR 37
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR 38
KOMMUNALA 38
REGIONALA 43
RIKSINTRESSEN 43
MILJÖKVALITETSNORMER 45
MILJÖ 46
HÄLSA OCH SÄKERHET 51
MARKFÖRHÅLLANDEN 65
HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN 67
KULTURMILJÖ 68
TEKNIK 69
SERVICE 69
TRAFIK 69
FYSISK MILJÖ 71
MELLANKOMMUNALA INTRESSEN 71
KONSEKVENSER 72
FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER 72
NATUR 72
MILJÖ 72
MILJÖKVALITETSNORMER 77
HÄLSA OCH SÄKERHET 77
SOCIALA KONSEKVENSER ..... **FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.**
RIKSINTRESSE 79
TRAFIK 79
MELLANKOMMUNALA FRÅGOR 80

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

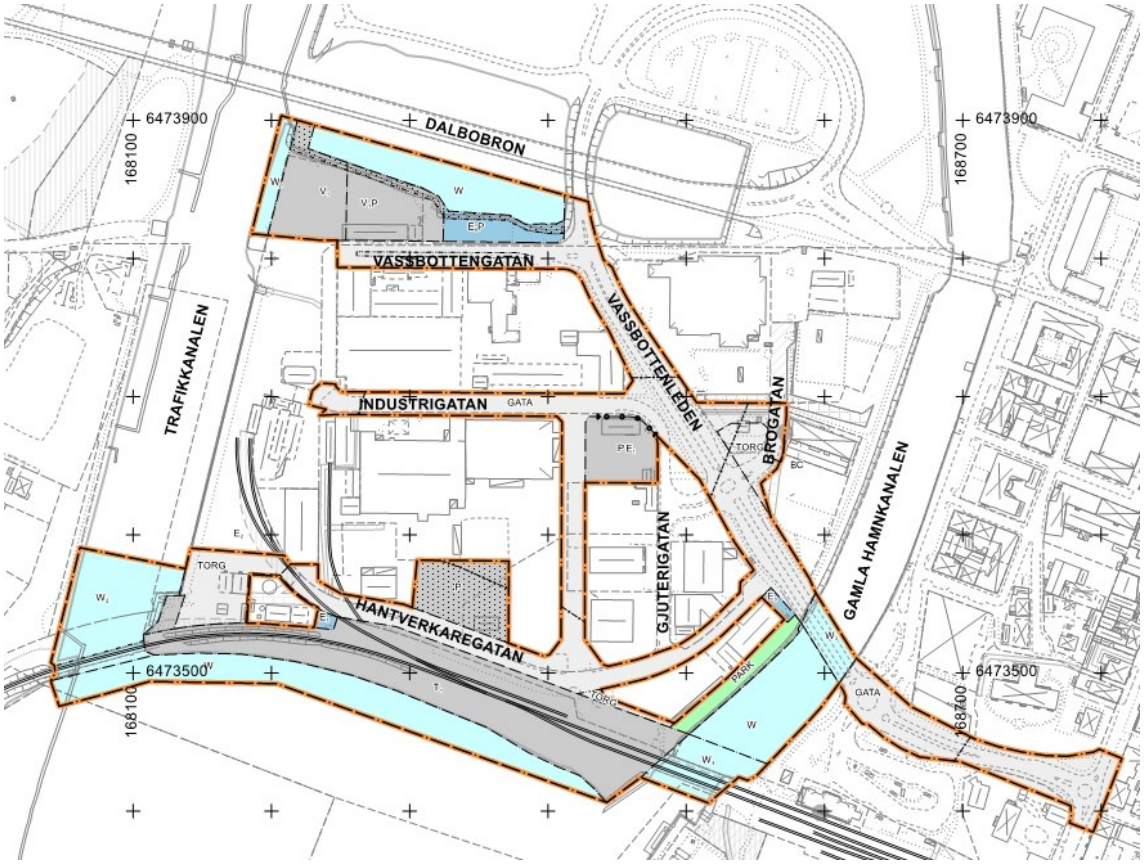
Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

SYFTE MED DETALJPLANEN

Syfte

Detaljplanens syfte är att möjliggöra utbyggnad av järnvägsanläggningen, ny gång- och cykelbro över Trafikkanalen, att ta bort del av utfartsförbudet mot kvarteret Galeasen, ombyggnad av Vassbottenleden samt de följdprojekt som erfordras för detta för att förbereda framtida omvandling till en ny stadsdel.

Utbyggnad av järnvägsanläggningen innebär att en ny perrong och ett stickspår ska anläggas vilket får till följd att Hantverkaregatan behöver flyttas norrut och pendelparkeringar behöver omlokaliseras. På Vassbottenleden handlar det om att möjliggöra att cirkulationen flyttas för att ansluta mot Industrigatan. Att flytta cirkulationen innebär att Brogatan behöver flyttas till ett nytt läge och att en ny gata behövs för att koppla ihop Industrigatan med Hantverkaregatan. En ny gång- och cykelbro över Trafikkanalen behövs för att knyta ihop stadens västra delar med centrum. Av hänsyn till sjöfarten placeras den i anslutning till den öppningsbara järnvägsbron. Detta får till följd att Kustbevakningen, som har sin verksamhet på den södra delen av hamnområdet, behöver omlokaliseras till den norra delen.

Planområdet inbegriper de infrastruktursatsningar som avses göras på Södra Sanden inom de närmsta 10 åren.

BESKRIVNING AV DETALJPLANEN

Sammanfattning

En ny detaljplan, med i huvudsak infrastruktur, tas fram för att möjliggöra utbyggnad av järnvägen och gång- och cykelförbindelse över Trafikkanalen samt förbereda för framtida omvandling av området.

Planområdet utgörs idag till största delen av gatumark och asfalterade ytor. De gröna inslag som finns i planområdet utgörs av en allé längs Gamla hamnkanalen, busk- och slyvegetation söder om järnvägen samt vass i den norra delen.

Planförslaget innebär i stora drag att det skapas byggrätter för kustbevakningen, parkeringshus, transformatorstation och pumpstation, att ny gatumark tillskapas med plats för gång- och cykelväg samt dagvattenhantering, att järnvägen ges mer utrymme och att öppningsbar gång- och cykelbro kan anläggas för att koppla samman stadens olika delar.

Byggnadernas höjd regleras med högsta nockhöjd. Nockhöjden är anpassad för att inrymma träbjälklag som i regel innebär en något högre höjd än annat material. Planområdet innehåller inte några anläggningar som behöver vara i drift i det läge att vattnet i Vänern stiger. De byggrätter som ingår i detaljplanen regleras med bestämmelser om att de ska klara översvämmande vatten upp till nivån + 47,6. Detta för att de ska konstrueras på sådant sätt att de inte skadas i händelse av översvämning.

Bedömningen är att detaljplanens genomförande inte riskerar innebära en betydande miljöpåverkan varför en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inte tagits fram.

Det utökade järnvägsområdet innebär att ett träd i allén längs Gamla hamnkanalen står inom kvartersmark och att ett träd är strax utanför, inom parkmarken. Dessa två träd kan komma att påverkas i samband med järnvägens utbyggnad. Om träden riskerar påverkas behöver dispens från biotopskyddet sökas hos Länsstyrelsen.

Utbyggnad av broar kräver anmälan om vattenverksamhet vilket söks inför byggstart hos Länsstyrelsen.

Ärendeinformation

Planförslaget handläggs med utökat förfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900), i lydelse enligt SFS 2025:514, som trädde i kraft den 1 juli 2025. Plankartan är upprättad enligt Boverkets föreskrifter BFS 2020:5 och allmänna råd 2020:6. Planbeskrivningen är upprättad enligt Boverkets föreskrift och allmänna råd BFS 2020.8.

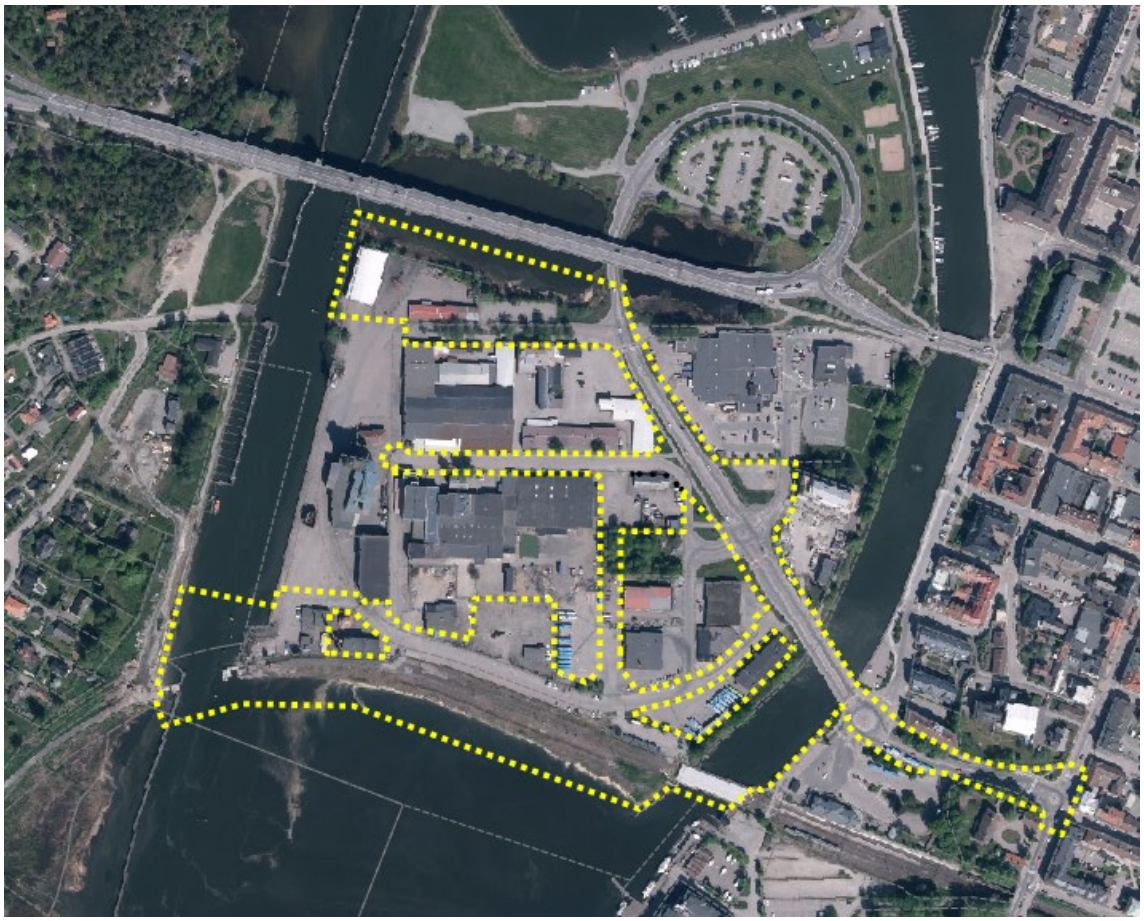
Kommunstyrelsen beslutade att lämna positivt planbesked den 2 juni 2021 §130 och gav byggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till detaljplan.

Planområdet är beläget på ön Sanden i centrala Vänersborg mellan Vassbottenleden och Trafikkanalen. Området inrymmer Vassbottenleden i öster, järnvägen Älvsborgsbanan i söder, en mindre del av Trafikkanalen i väster och en del av vattenområdet i norr.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Privatägda fastigheter inom planområdet är Briggen 8 och 9, Fregatten 6, 17, 19, 20, 22 och 25, Lasarettet 2 samt Galeasen 1 och 2. Staten, genom Trafikverket, äger fastigheterna Huvudnäs 1:3 och Vassbotten 1:3. Vänersborgs kommun äger fastigheterna Fregatten 25, Huvudnäs 2:1, 2:13, 2:14 och 3:16, Jullen 7 samt Vassbotten 1:2. Fastighetsägare och rättighetshavare redovisas i fastighetsförteckningen som hör till detaljplanen.

Planområdet är drygt 10 hektar (ha) stort där 2,7 ha utgörs av vattenområde.

Planområdet markerat med gul linje.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den dag planen vinner laga kraft. Detta innebär att inga planförändringar får göras under denna tid mot berörda fastighetsägares vilja. Efter genomförandetidens slut gäller fortfarande planbestämmelserna till dess att de upphävs eller ändras. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en garanterad rätt att bygga i enlighet med detaljplanen men efter genomförandetiden kan planen ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Allmän plats

Allmän plats i en detaljplan innebär att området är till för ett gemensamt behov. En allmän plats får bara tillfälligt upplåtas för enskild verksamhet.

Södra Sanden kommer utgöra en viktig länk för att skapa gena stråk för Vänersborgs gående och cyklande invånare. Gång- och cykelbroar planeras över Gamla hamnkanalen samt över Trafikkanalen mot Blåsut. Gång- och cykelvägar inryms inom gatumark i detaljplanen för att knyta ihop stadens västra delar med centrum och resecentrum och förenkla en bilfri vardag. Även på torgytorna är det möjligt att anlägga gång- och cykelvägar. Detaljplanen föreslår allmän plats för Gata, Torg och Park.

Gata

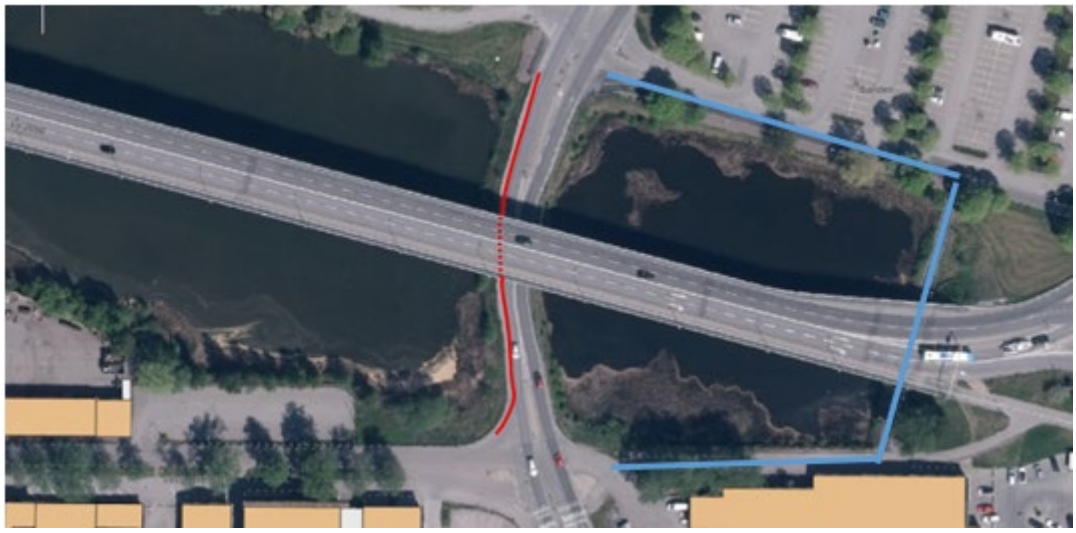
Gata används för områden som är avsedda för blandad trafik med tillhörande anläggningar. En gata är en allmän plats som är avsedd både för fordonstrafik och gång- och cykeltrafik. I användningen ingår komplement som trafikanordningar, gatuparkeringar, trottoarer, cykelvägar, laddstolpar, planteringar, gräsytor, snöupplag, hållplatsskydd med mera.

Gatustrukturen föreslås ändras, dels för att möjliggöra utökning av järnvägsområdet som ingår i detaljplan för Södra Sanden, del 1, och för att förbereda för en framtida omvandling av hela området från industri till en ny blandad stadsdel. För att utöka järnvägsområdet behöver Hantverkaregatan förskjutas norrut. För att förbereda för framtida omvandling ingår Vassbottenleden i planområdet.

En förutsättning för att kunna omvandla Södra Sanden väster om Vassbottenleden är att det anläggs ett upphöjt stråk från Södra Sanden till en bit upp i Järnvägsbacken där marknivån är tillräckligt hög för att klara beräknad översvämningsnivå. Inom det tidiga planarbetet har utretts att den mest lämpliga anslutningen av ett upphöjt stråk skulle vara där nuvarande cirkulation ligger. Cirkulationen behöver då flyttas norrut för att anläggas i höjd med Industrigatan. Det får till följd att Brogatan behöver byta läge och att en ny gata behöver anläggas i nord-sydlig riktning mellan Industrigatan och Hantverkaregatan som ersätter nuvarande Gjuterigatan. Detta förbereds genom markanspråk i denna detaljplan. En ombyggnation av Vassbottenleden och flytt av cirkulationsplatsen medför ett bättre trafikflöde på leden och mer ändamålsenlig kvartersindelning i en framtida omvandling av stadsdelen. Höjning av körytor för översvämningssäkra stråk fastslås inte med höjdsättning i denna detaljplan utan avses göras i framtida planläggning för omvandling av kvartersmarken till bostäder, centrum och kontor.

Ett stråk för oskyddade trafikanter mellan Norra och Södra Sanden har utretts under planarbetet. På grund av att en breddning av vägbanken som Vassbottenleden ligger på riskerar ge små sättningar för ett av Dalbobrons brostöd anser kommunens gatuenhet att det endast finns utrymme för en smalare gångpassage på befintlig vägbank. Förslaget som arbetats fram innebär att en gångväg på omkring 1,3 meters bredd avgränsas mot körbanan med så kallade mittstöd som är omkring 0,25 meter breda. Gångpassagen föreslås enligt röd linje i bilden. Cyklister får använda den något längre, men befintliga, gång- och cykelvägen strax öster om Vassbottenleden, blå linje i bilden.

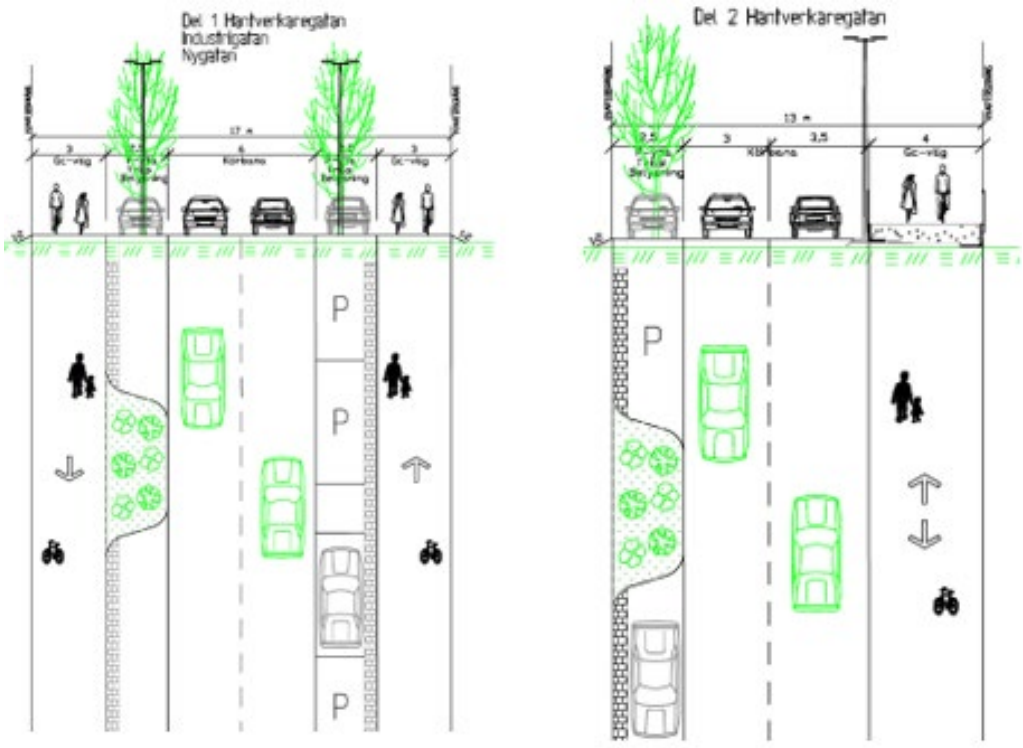
Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Inom gatumarken för Vassbottenleden ska inrymmas körfält, gång- och cykelväg, dagvattenhantering samt busshållplats.

Den gatumark som avsätts i området väster om Vassbottenleden ska inrymma körfält, gång- och cykelväg, dagvattenhantering samt gatuparkering. Två olika utformningsförslag har tagits fram för de olika gatorna. För västra delen av Hantverkaregatan, den nya gatan samt för Industrigatan avsätts utrymme för dubbelriktad biltrafik, gång- och cykelväg på båda sidor samt dagvattenhantering varvat med gatuparkering.

För den östra delen av Hantverkaregatan avsätts utrymme för dubbelriktad biltrafik, gång- och cykelväg på ena sidan och dagvattenhantering varvat med gatuparkering på andra sidan.

Illustrationen visar de två olika gatusektionerna som inryms inom gatumark.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

För Vassbottengatan ges utrymme för dubbelriktad biltrafik, gång- och cykelväg på båda sidor samt trädallén i mitten av gatan.

Inom gatumarken finns en bestämmelse om att fördröjningsmagasin för dagvatten ska finnas.

Torg

Ett torg är en öppen plats som ofta har en hårdgjord yta och saknar omfattande vegetation. Torg kan användas för till exempel torghandel, allmän kommunikation eller serveringar. Även komplement som behövs för torgets funktion ingår, som kiosker, hållplatsskydd, parkeringsplatser för cyklar och bilar samt toaletter.

Torg föreslås på tre platser inom planområdet. Torgytornas vegetation föreslås anläggas inom upphöjda eller nersänkta växtbäddar men är inte huvudfokuset på torgytan. Torgytan i anslutning till den öppningsbara järnvägsbron och före detta hamnområdet avses vara en flexibel yta där en ny anslutning för gång- och cykelväg kan anläggas i samband med att en ny bro anläggs över Trafikkanalen. På längre sikt, i samband med andra detaljplaner för omvandlingen, kan torget utökas norrut över hamnområdet för att utgöra en trevlig vattennära plats för stadens invånare.

Torg föreslås också i anslutning till Brogatan, öster om Vassbottenleden. Här är avsikten att möjliggöra en flexibel yta som kan användas som samlingsplats, marknadsplats, matvagnar, hållplatsskydd eller parkering. Inom torg kan även gång- och cykelväg anläggas. Utfartsförbud införs mot Vassbottenleden.

En mindre yta för torg har lagts i anslutning till järnvägsområdet för att användas för exempelvis cykelparkering.

Park

Park används för alla typer av grönområden som kräver skötsel och som helt eller till viss del är anlagda.

Längs Gamla hamnkanalen finns en parkyta med en allé. Allén består av åtta träd där sju av dem är på parkmarken och ett är inom järnvägsområdet. De tre nordligaste träden är almar och resterande fem är lindar.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats.

Kvartersmark

Detaljplanen föreslår kvartersmark för järnväg, parkering, kustbevakning och olika tekniska anläggningar samt en 0,5 meter bred remsa med bostäder och centrum på kvarteret Galeasen.

Järnväg

I användningen ingår spårområden och stations- och servicebyggnader. Även komplement till järnvägsverksamheten ingår i användningen.

I detaljplanen utökas järnvägsområdet för att bygga ut stationsområdet i Vänersborg med ytterligare ett stickspår och en perrong. I första hand ska denna stationsdel användas för tåg till och från Göteborg.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Sjöräddning

I begreppet sjöräddning ingår vattenanknuten räddningstjänst som till exempel Sjöräddningssällskapet, Kustbevakningen, Polisen och Försvarsmakten.

Kustbevakningen är den del som är lokaliserad på Sanden i Vänersborg idag och de utövar sin verksamhet i huvudsak på Vänern och i Göta älv. Det finns behov av en ny placering av verksamheten samt nya och ändamålsenliga lokaler i anslutning till en kaj. I planområdet avsätts plats för detta i den norra delen. Här ges möjlighet att bygga erforderliga byggnader med en rangeringsyta och i anslutning till kajplats och Trafikkanalen med direktanslutning till Vänern. Högsta nockhöjd på + 60 meter i koordinatsystem RH 2000. Det ger möjlighet att bygga ett hus som är cirka 12 meter högt, jämförbart med 2 våningar med sadeltak. Byggnader ska pålas och om marknivån höjs ska lastkompensation göras. Byggnader ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,6 (RH 2000) inte skadar byggnaden.

Parkering

Parkering används för områden där parkering av olika typer av fordon utgör en självständig användning inom kvartersmark. Det kan till exempel vara markparkering, parkeringshus, större cykelparkeringar, garage eller källargarage. Användningen omfattar även de utrymmen som behövs för anläggningens skötsel och bruk samt komplement till parkeringen som till exempel parkeringsautomater, laddstolpar, belysning med mera.

I planen finns kvartersmark avsatt för parkering. I anslutning till Industrigatan möjliggörs pendelparkering på marken eller i ett parkeringshus. Här anges en högsta nockhöjd på + 71 meter i koordinatsystem RH 2000. I denna nockhöjd kan 5 våningar under tak med ett öppet översta parkeringsdäck inrymmas. Byggnader ska pålas och om marken höjs ska lastkompensation göras. Byggnader ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,6 (RH 2000) inte skadar byggnaden. I väntan på byggnation ska området användas för markparkering. Utfartsförbud införs mot Vassbottenleden och Industrigatan.

Illustration över pendelparkeringshus på Södra Sanden. Arkitektbyrån Design.

I den norra delen av planområdet finns användningen tillsammans med användningen Kustbevakning. Här finns möjligheten att framtida bostadsbebyggelse går ihop och bygger ett parkeringshus för sina behov alternativt att kommunen får behov av mer parkeringar i framtiden. Här anges en högsta nockhöjd på + 71 meter i koordinatsystem RH

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

2000. I denna nockhöjd kan ett parkeringshus i 5 våningar med ett öppet översta parkeringsdäck alternativt en byggnad i 4 våningar med takkonstruktion inrymmas. Byggnader ska pålas och om marken höjs ska lastkompensation göras. Byggnader ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,6 (RH 2000) inte skadar byggnaden. Markparkering är också möjligt. I händelse av att Kustbevakningen behöver ta marken i anspråk, helt eller delvis, minskar utrymmet för parkering.

Området norr om Vassbottengatan kan användas för markparkering självständigt eller i kombination med olika typer av samhällsservice. Om marken ska höjas krävs lastkompensation. Närmast stranden i norr anges att byggnad inte får uppföras.

Transformatorstation

Inom planområdet avsätts plats för transformatorstationer på två platser. En av platserna är gemensam med parkeringshuset vid Industrigatan. Här är avsikten att transformatorstationen ska integreras i det framtida parkeringshuset för att hushålla med marken. I anslutning till järnvägen finns en befintlig station som ingår i planområdet. Nya transformatorstationer ska pålas och om marken höjs ska lastkompensation göras. Stationerna ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,6 (RH 2000) inte skadar anläggningen.

Värmeverk

I anslutning till järnvägen finns ett befintligt värmeverk som utgör reservpanna för fjärrvärme. Själva anläggningen ingår inte i planområdet men mark avsätts av kommunens fastighet för att underlätta för verksamheten att få utrymme att uppföra en mur som kan skydda från översvämmande vatten. För området finns bestämmelser om att ingen byggnad får uppföras samt att mur för skydd mot översvämning får finnas. Där kommunen inte äger angränsande mark avsätts inte något utrymme i detaljplanen utan här får en eventuell framtida skyddsmur anläggas inom anläggningens egen fastighet.

Pumpstation

Ett område för pumpstation avsätts i anslutning till östra delen av Hantverkaregatan. Här finns en befintlig station men för att förbereda området för framtida omvandling utökas området för att inrymma en pumpstation för ett trycksatt system. Pumpstationen ska pålas och utföras så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,6 (RH 2000) inte skadar anläggningen.

Samhällsservice

Ett område avsätts för samhällsservice norr om Vassbottengatan. Samhällsservice kan till exempel utgöras av utlämningsboxar, återvinning, landningsplats för drönartransporter och parkering för cyklar och bilar. Om marken ska höjas krävs lastkompensation.

Bostäder och centrum

På kvarteret Galeasen finns en detaljplan som antogs 2018. I den anges utfartsförbud i fastighetsgränsen mot en del av Brogatan. I den här detaljplanen tas endast utfartsförbudet bort för den del som angränsar mot gata i den nu aktuella detaljplanen. Då kvarteret delats upp i två fastigheter behöver båda fastigheterna möjlighet att nå gatan. Mark som ingår i en detaljplan måste ha en användning varför det ingår bostäder och centrum i denna detaljplan. Marken har även restriktionen medtagen från detaljplan för Galeasen 1 m.fl. att marken inte får förses med byggnad (prickmark) och att strandskyddet är upphävt.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Vattenområde

Södra Sanden kommer utgöra en viktig länk för att skapa gena stråk för Vänersborgs gående och cyklande invånare. Gång- och cykelbroar planeras över Gamla hamnkanalen i Sundsgatans förlängning och över Trafikkanalen till Blåsut. Över Gamla hamnkanalen vid resecentrum föreslår planen ett bredare område för bro då Trafikverket önskar ha möjlighet att kunna anpassa den nya perrongen och stickspåret på Sanden för längre tåg, ut över kanalen. Över Trafikkanalen föreslås också ett relativt brett område för bro. Exakt placering av gång- och cykelbron ska utredas i samband med detaljprojekteringen.

För vattenområden föreslår detaljplanen användningarna vattenområde, kajplats och vattenområde för broar.

Vattenområde

I detaljplanen ingår tre områden för vatten som avses vara öppet utan några anläggningar. Det är en del av det grunda området under Dalbobron, söder om järnvägen i Vassbotten samt i Gamla hamnkanalen.

Vattenområde för öppningsbara broar

Ett område avsätts i detaljplanen för öppningsbara broar. Den befintliga öppningsbara järnvägsbron ska kompletteras med en öppningsbar gång- och cykelbro över Trafikkanalen. Detta möjliggörs i detaljplanen.

Vattenområde för broar

Två områden avsätts i detaljplanen för broar. Det är två befintliga, fasta broar som ingår i planområdet. Järnvägsbron över Gamla hamnkanalen behöver breddas något i samband med Trafikverkets utbyggnad av stationsområdet vilket möjliggörs i detaljplanen. Det andra området utgörs av den befintliga vägbron över Gamla hamnkanalen som är en del av Vassbottenleden.

Kajplats

I anslutningen till Kustbevakningens nya plats i norra delen av planområdet avsätts utrymme för en ny kajplats för kustbevakningens båtar.

Upphävande

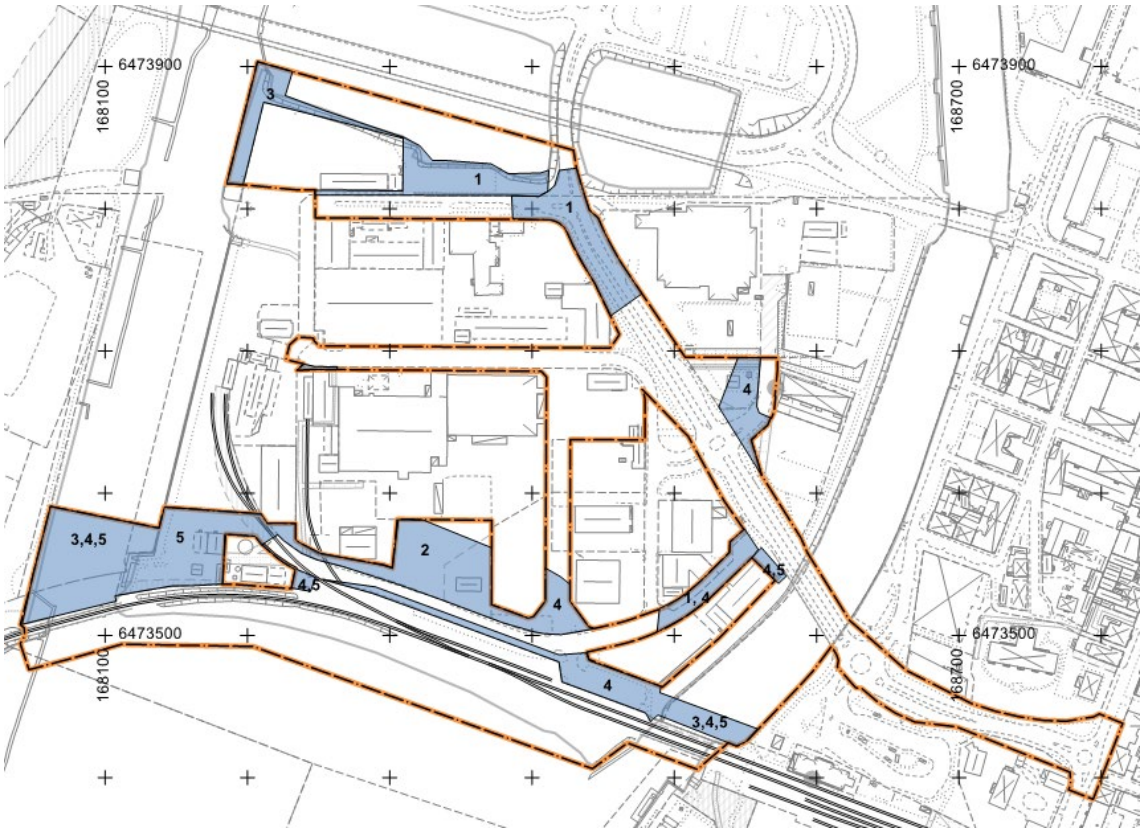
Tomtindelning

Tomtindelningen för fastigheten Fregatten 6 (1580K-B2/1957) upphävs i den del som ingår i planområdet.

Strandskydd

Detaljplanen medger att anläggningar uppförs inom område där strandskyddet återinträder i samband med att en ny detaljplan antas. Strandskyddet upphävs inom hela planområdet. De särskilda skälen anges för respektive område med punktnumret i nedanstående kartbild.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Bilden visar vilket särskilt skäl som används för att upphäva strandskyddet för respektive område.

Inom de delar av vattenområdet där broar får uppföras finns befintliga broar som behöver kompletteras för gående och cyklister. De två järnvägsbroarna ingår även i riksintresset för kommunikationer. Motivet att upphäva strandskyddet för vattenområden för broar är att området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området, att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området samt att bron för sin funktion behöver ligga på platsen. (Miljöbalken 7 kap 18 e punkt 3, 4 och 5).

Motivet att upphäva strandskyddet för vattenområdet som avsätts för kajplats är att området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området (Miljöbalken 7 kap 18e § punkt 3).

Gatumark och järnväg är pågående verksamhet som behöver utvidgas och det behöver göras i anslutning till den befintliga verksamheten. (Miljöbalken 7 kap 18e § punkt 4).

Torgytan vid Trafikkanalen behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området då det huvudsakliga syftet är att möjliggöra anslutning till den framtida gång- och cykelbron. (Miljöbalken 7 kap 18e § punkt 5).

Området för markparkering ligger så till att det är väl avgränsat från vattnet av järnvägen. (Miljöbalken 7 kap 18e § punkt 2).

Området i norr har under lång tid använts för parkering och kompletteras nu med teknisk anläggning för samhällsservice för att ha en plats för till exempel paketboxar eller andra mindre anläggningar som samhället har behov av. (Miljöbalken 7 kap 18e § punkt 1).

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

De tekniska anläggningarna för el, vatten och avlopp är befintliga men kommer behöva byggas ut för att försörja området. (Miljöbalken 7 kap 18e § punkt 4 och 5).

Marken inom planområdet utgörs idag till största delen av hårdgjorda ytor. Längs med Gamla hamnkanalen finns ett parkstråk som avses vara kvar vilket säkerställer allmänhetens tillgång till vattnet. Närheten till vattnet förenklas även genom gång- och cykelbron över Trafikkanalen samt en gångpassage för att knyta samman Norra och Södra Sanden för gående.

Ett upphävande av strandskyddet inom planområdet bedöms inte ha en negativ inverkan på strandskyddets syften och sammantaget bedöms intresset av att utveckla Södra Sanden enligt planförslaget väga tyngre än strandskyddsintresset inom planområdet.

Befintliga förhållanden

Nivåskillnaderna inom planområdet är relativt små och området är på så sätt tillgängligt för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Tillgängligheten till området med tåg, buss, bil, cykel och för gående är mycket god.

Inom planområdet är befintlig marknivå cirka +46 (RH 2000). I väster och söder sluttar marken ned mot Trafikkanalen, Vassbotten samt Gamla hamnkanalen. Marken består till stor del av hårdgjorda ytor men det finns en gräsyta med enstaka träd mot Gamla hamnkanalen.

I södra delen av planområdet ligger järnvägen Älvsborgsbanan. Här går tåg som stannar vid Vänersborgs centralstation strax öster om planområdet.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Motiv till reglering

Allmän plats

GATA – Gata. För att säkerställa ett trafiknät för det allmänna behovet regleras marken som allmän plats för trafik. Lagstöd: 2 kap 5 och 7 §§ PBL.

PARK – Park. För att det är en befintlig parkyta som är viktig för invånarnas möjlighet till vattenkontakt samt för utrymme för allén angränsande till Gamla hamnkanalen regleras marken som grönyta. Lagstöd: 2 kap 7 § PBL.

TORG – Torg. För att säkerställa en flexibel yta för allmänna behov av till exempel gång- och cykelväg, cykelparkering, torghandel med mera regleras marken som flexibel allmän plats. Lagstöd: 2 kap 6 § pkt 8 och 7 § PBL.

fördröjning$_1$ – Fördröjningsmagasin för dagvatten med en volym av 550 m^3 inom gatumarken. Syftet med bestämmelsen är att minska påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten och att skapa en mer estetisk och levande gatustruktur. Lagstöd: 2 kap 3 och 10 §§ PBL.

gc-väg$_1$ - Gång- och cykelväg. För att visa att det inom torget ska finnas en gång- och cykelväg som kopplar till gång- och cykelbron över Trafikkanalen utan att placera den i exakt läge redan i detaljplanen. Lagstöd: 2 kap 6 § PBL.

plantering$_1$ - Plantering allé. Syftet med bestämmelsen är att tydliggöra att det finns biotopskydd och att det även i framtiden ska finnas träd på platsen så att alléerna bevaras även om träden byts ut med tiden. Lagstöd: 2 kap 3 § PBL.

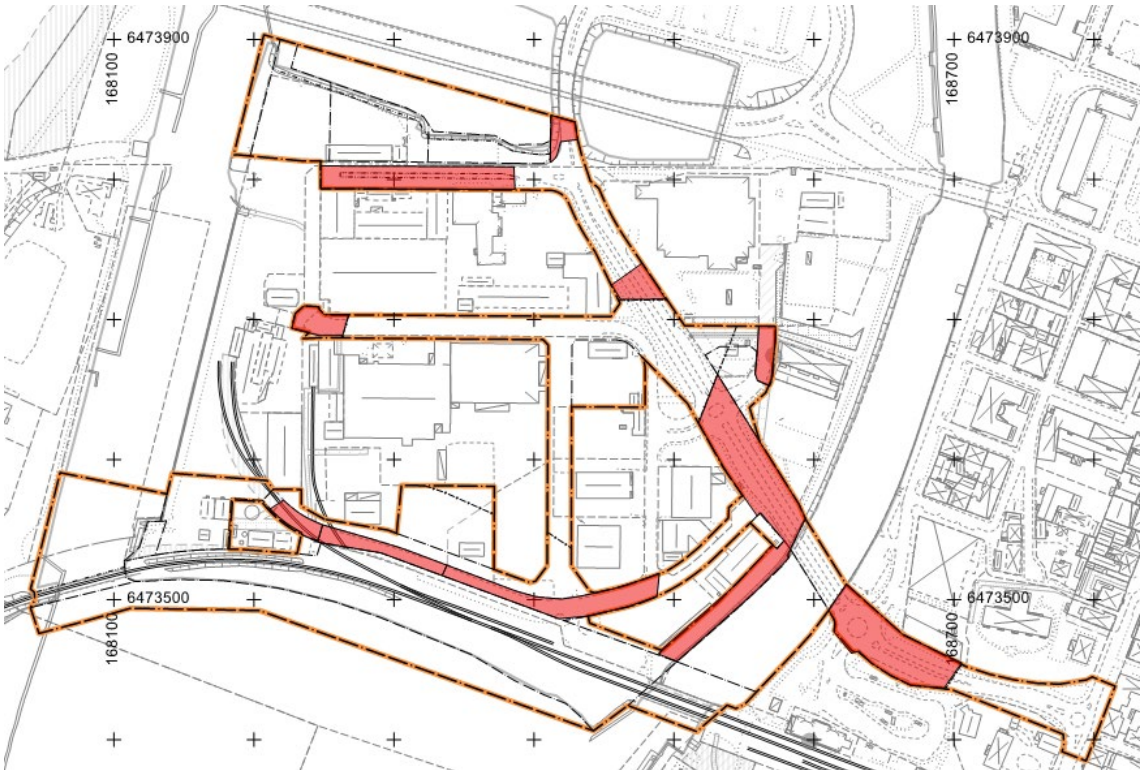
skydd$_1$ – För höjning av mark krävs lastkompensation för att undvika sättningar. Syftet med bestämmelsen är att minimera sättningar på grund av belastning av marken. Lagstöd: 2 kap 5 § pkt 2 PBL.

skydd$_2$ – Max ytlast är 0 kPa. Motivet till bestämmelsen är att släntstabiliteten ska vara tillfredsställande. För det krävs att ingen markhöjning utförs från dagens nivåer samt att upplag inom ytan är förbjudet. Området utgör en smal gräsbeväxt yta med en trädallé mot Gamla hamnkanalen. Avsikten är inte att den ska förändras.

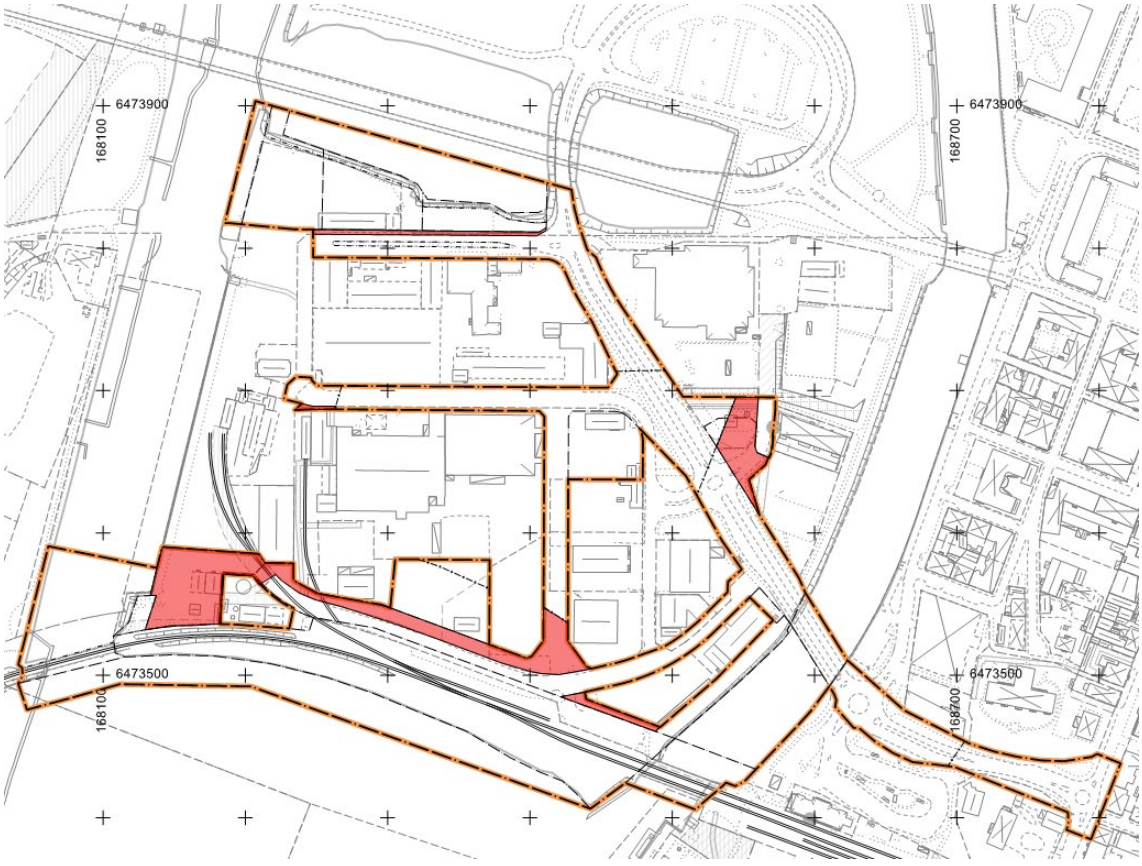
a$_1$ - Strandskyddet är upphävt. Det finns olika motiv till att strandskyddet är upphävt. Ibland finns ett motiv/särskilt skäl och ibland flera som samspelar. Bilder och bildtexter nedan visar motiven till respektive område som har markerats med rött i bilden.
Lagstöd: 4 kap. 17 och 17a§§ PBL.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

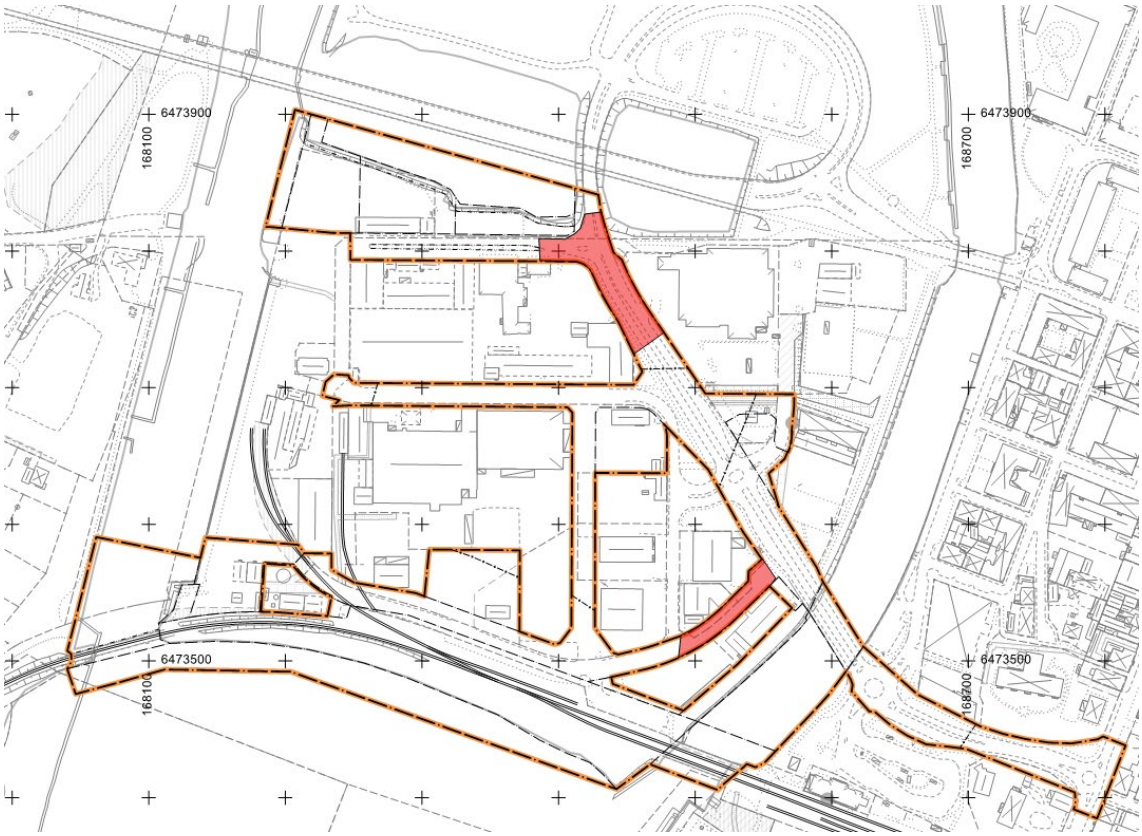
Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Strandskyddet är upphävt inom de röda delarna med motivet att strandskyddet upphävdes i föregående planer och att det är fortsatt samma användning. Lagstöd: 4 kap 17a § PBL.

Strandskyddet är upphävt inom de röda delarna med motivet att den pågående verksamheten behöver utvidgas i direkt anslutning. Lagstöd: 2 kap. 2, 3 och 6 §§ PBL och 4 kap 17§ PBL.

Strandskyddet är upphävt inom de röda delarna med motivet att marken har tagits i anspråk, gatorna är utbyggda,. Lagstöd: 2 kap. 2, 3 och 6 §§ PBL och 4 kap 17§ PBL.

Kvartersmark

Transformatorstation Användningen motiveras av att det finns behov av utbyggnad av infrastrukturen för el på Sanden. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

Värmeverk Användningen motiveras av behovet att säkra värmeverket vid en framtida översvämning. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

Pumpstation Användningen motiveras av att det redan finns en befintlig pumpstation på området samt att det behöver uppföras en ny pumpstation för att klara ökad belastning framåt. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

Samhällsservice. Motivet till användningen är att det behöver finnas plats för olika typer av samhällsservice i tätbebyggda områden. Det kan handla om skilda saker som utlämningsboxar, återvinning, landningsplats för drönartransporter och parkering för cyklar och bilar. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

Parkering Motivet är att det behövs en plats för parkering för pendlare i kollektivtrafiken och för stadens övriga behov. Parkering kan ske som markparkering såväl som i parkeringshus. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

Järnväg. Användningen motiveras av att bibehålla och utveckla befintlig järnvägsanläggning med nytt stickspår med tillhörande perrong. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

Sjöräddning. Motiv till användningen är att Kustbevakningen dels behöver lämna plats för den nya gång- och cykelbron mellan Sanden och Blåsut och dels att de är i behov av

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

en ny anläggning i Vänersborg med tillgång till vattnet för att effektivt kunna utföra sitt uppdrag. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

Bostäder och centrum. Syftet med användningarna är inte att de ska ändras utan anledningen till att de tas med i detaljplanen är endast för att upphäva utfartsförbudet mot kvarteret Galeasen som annars skulle bli ett problem vid genomförandet av denna detaljplan. Lagstöd: 2 kap 3 § pkt 1 PBL.

b_1 - Grundläggning ska ske genom pålgrundläggning med undantag för mindre komplementbyggnader som kan grundläggas ytligt. Motivet till planbestämmelsen är att enligt den geotekniska utredningen ska tillkommande byggnader pålas på grund av sättningsproblematiken samt på grund av skredrisk inom områden närmast slänterna. Mindre byggnader preciseras i den geotekniska utredningen till konstruktioner som leder till ett grundtryck på maximalt 5 kPa och som inte är känsliga för sättningar. Lagstöd: 2 kap 5 § pkt 2 PBL.

b_2 – För höjning av mark krävs lastkompensation för att undvika sättningar. Planbestämmelsen motiveras genom att vid spänningsökningar på naturligt, löst, lagrade sediment och i befintlig okontrollerad fyllning, bedöms sättningar kunna uppstå. Sättningarnas storlek är beroende av spänningsökningens storlek, varaktighet, befintligt jorddjup samt jordens/fyllningens beskaffenheter och eventuell förekomst av organiskt material. All tillförd last kommer att ge långtidssättningar i lerlagren. Lagstöd: 2 kap 5 § pkt 2 PBL.

b_3 – Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha utrymningsvägar bort från leden. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att människor kan utrymmas i skydd av byggnaden i händelse av olycka med farligt gods på Vassbottenleden. Lagstöd: 2 kap 5§ PBL.

b_4 – Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha fasader i lägst brandteknisk klass EI30. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att byggnaden hinner utrymmas i händelse av olycka med farligt gods på Vassbottenleden. Lagstöd: 2 kap 5§ PBL.

b_5 – Byggnader inom ett avstånd på 70 meter från Vassbottenleden ska ha ventilation högt upp på väggen eller på taket. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att giftiga gaser inte sugs in i byggnaden i händelse av olycka med farligt gods på Vassbottenleden. Lagstöd: 2 kap 5§ PBL.

f_1 - Brofundament. Syftet med bestämmelsen är att ett brofundament för framtida gång- och cykelbro ska anläggas inom platsen. Lagstöd: 2 kap 3 § PBL.

h_1 - Högsta nockhöjd är <i kartan angivet> meter över angivet nollplan. Syftet med regleringen är att nya byggnader uppförs till en för området och användningen rimlig höjd som möjliggör upphöjd byggnad för att anpassa till översvämningsrisken. Lagstöd: 2 kap 3 och 5 §§ PBL.

h_2 – Högsta nockhöjd är 4 meter. Motivet är att endast möjliggöra mindre byggnader för samhällsservice. Lagstöd: 2 kap 3 och 6 §§ PBL.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

m_1 – Byggnader och anläggningar ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,6 (RH 2000) inte skadar byggnaden och anläggningen. Motivet till planbestämmelsen är att planområdet är utsatt för risk för översvämningar genom att Vänern stiger upp till nivån 47,60 meter över angivet nollplan. Lagstöd: 2 kap. 5 § PBL.

m_2 – Mur för skydd mot översvämning får finnas. Bestämmelsen motiveras av behovet att säkra värmeverket vid en framtida översvämning. Lagstöd: 2 kap. 5 § PBL.

x_1 – Markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik. För att visa att det inom området ska finnas en gång- och cykelväg som kopplar till gång- och cykelbron över Trafikkanalen utan att placera den i exakt läge redan i detaljplanen. Tillträdet avses genomföras med servitut. Lagstöd: 2 kap 6 § PBL.

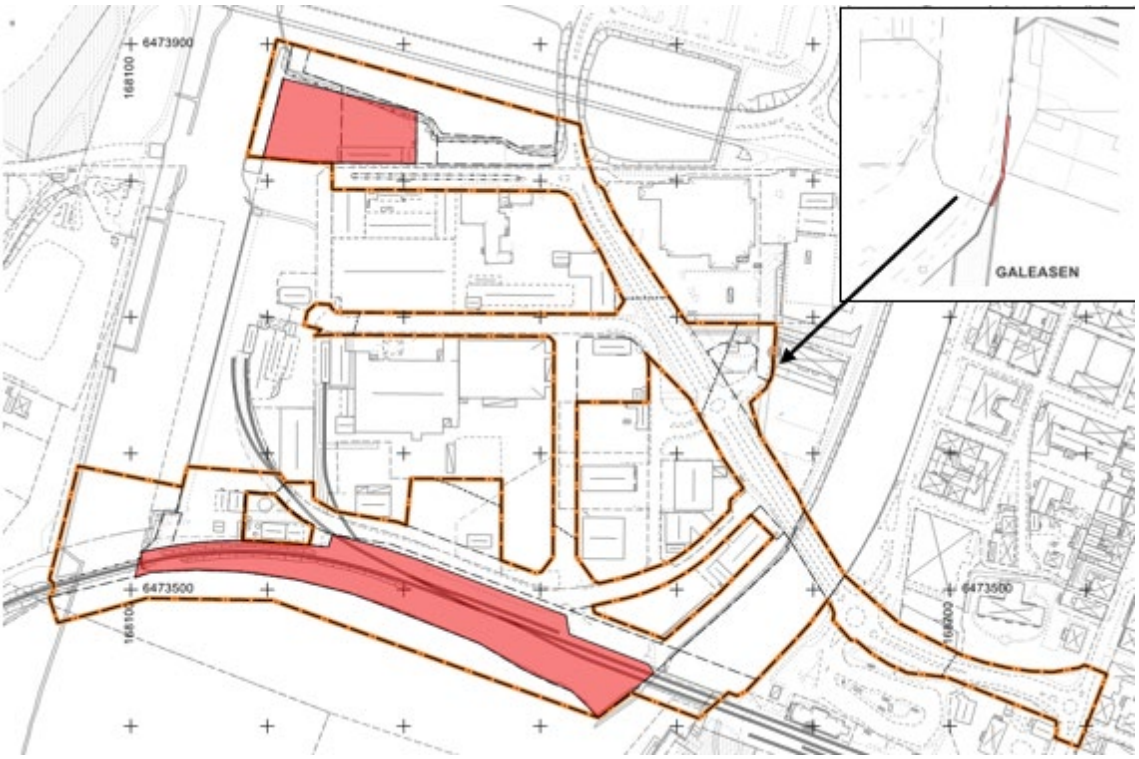
Utfartsförbud. Bestämmelsen motiveras av trafiksäkerhet. Lagstöd: 2 kap 6 § PBL.

a_2 – Startbesked får inte ges för parkering förrän föroreningar har avhjälpts till nivå som medger planerad markanvändning. Bestämmelsen syftar till att uppmärksamma att det finns markföroreningar som kan behöva tas om hand i samband med att marken tas i anspråk. All schaktning i området ska föregås av godkänd anmälan om avhjälpandeåtgärd från kommunens miljönämnd. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

a_3 – Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän föroreningar har avhjälpts till nivå som medger planerad markanvändning. Bestämmelsen syftar till att uppmärksamma att det finns markföroreningar som kan behöva tas om hand i samband med att marken tas i anspråk. All schaktning i området ska föregås av godkänd anmälan om avhjälpandeåtgärd från kommunens miljönämnd. Lagstöd: 2 kap 5 § PBL.

a_1 - Strandskyddet är upphävt. Det finns olika motiv till att strandskyddet är upphävt. Ibland finns ett motiv/särskilt skäl och ibland flera som samspelar. Bilder och bildtexter visar motiven till respektive område som har markerats med rött i bilden. Lagstöd: 4 kap. 17 och 17a§§ PBL.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

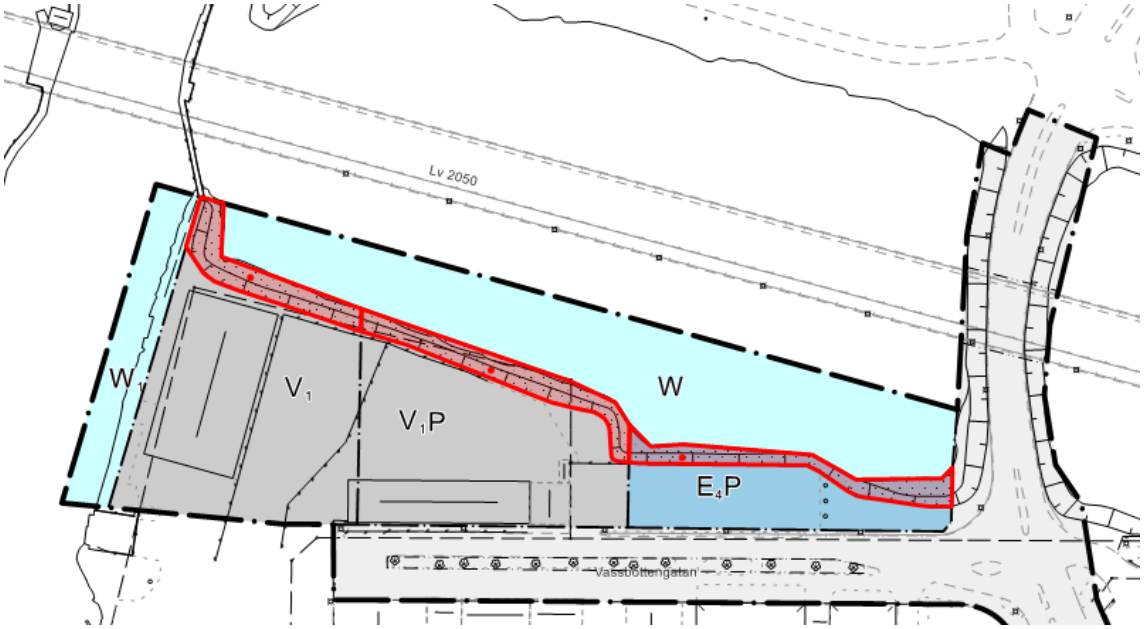
Strandskyddet är upphävt inom de röda delarna med motivet att det är samma användning som i tidigare planer. Lagstöd: 4 kap. 17a§ PBL.

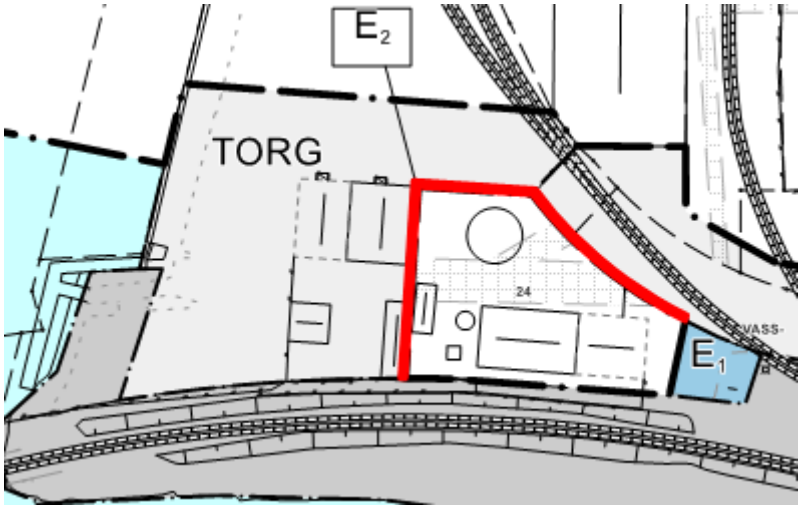
Järnvägen, de tekniska anläggningarna samt det nordvästra hörnet har gemensamt att de motiveras av att pågående verksamhet behöver utökas (skäl4). För markparkeringen centralt i området är det särskilda skälet/motivet att det är väl avskilt från vattnet av järnväg (skäl 2).För den norra delen avsatt för parkering och samhällsservice är motivet att det redan tagits i anspråk på sådant sätt att det saknar intresse för strandskyddet (skäl 1). Lagstöd:2 kap. 2, 3 och 6 §§§ PBL och 4 kap 17§ PBL.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Marken får inte förses med byggnad, prickmark. Det finns olika motiv till att marken inte får bebyggas. Ibland finns ett motiv och ibland flera som samspelar. Bilder och bildtexter visar motiven till respektive område som har markerats med rött i bilden. Lagstöd: 2 kap. 3 och 5 §§ PBL.

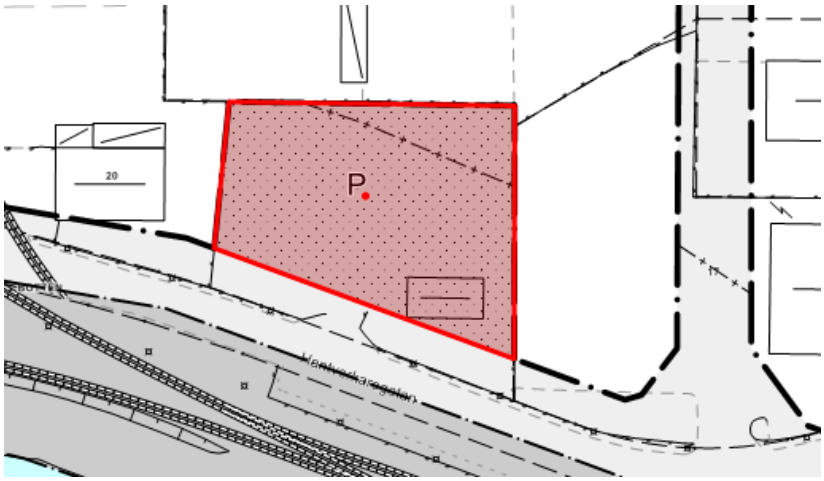

Motivet för prickmarken i norra delen är att bibehålla strandskoningen som går längs vattnet.

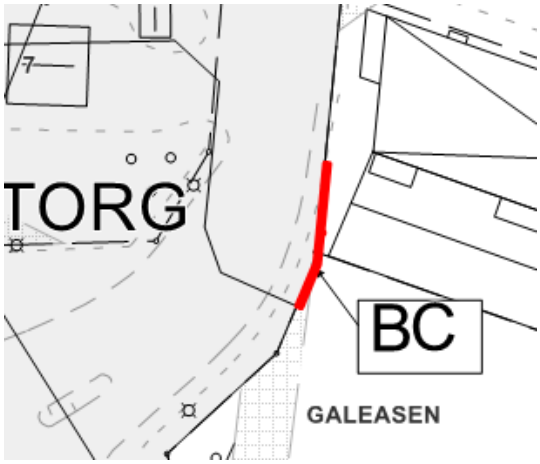

Inom området är det möjligt att uppföra en mur för översvämningsskydd. Marken får inte tas i anspråk för byggnad som hindrar att så kan ske.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Här är syftet att det endast ska vara markparkering.

Här är syftet att det ska finnas lite distans mellan byggnad och gata.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Vattenområde

W - Vattenområde. Syftet är att det i huvudsak ska vara öppet vatten utan några anläggningar. Lagstöd: 2 kap. 2 och 3 §§ PBL.

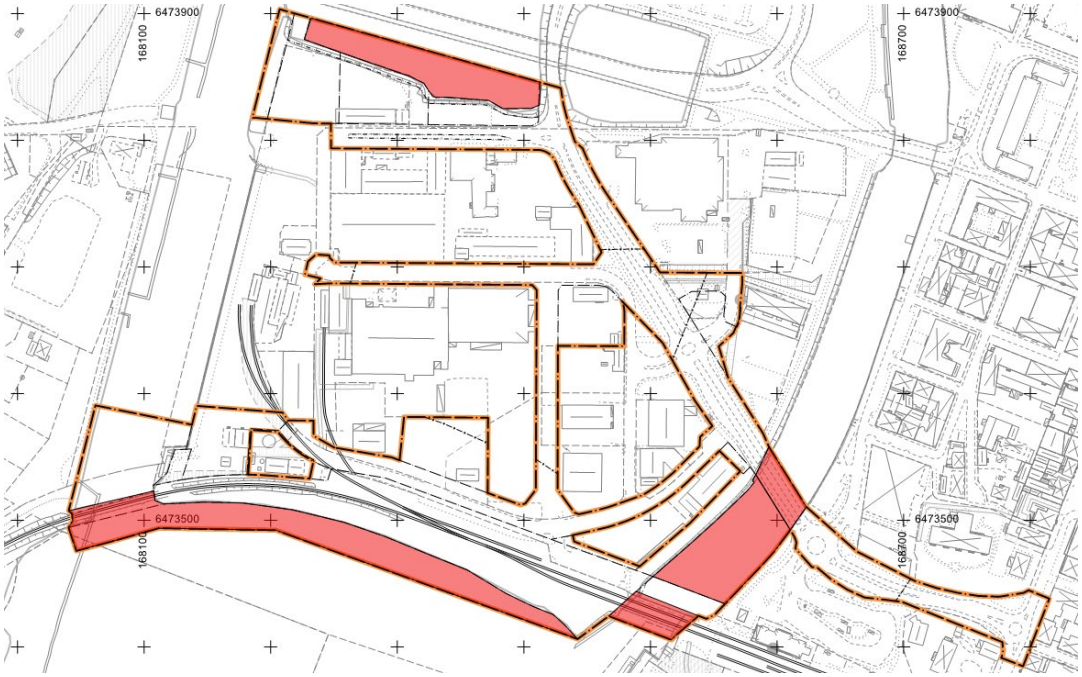
W_1 - Kajplats. För att möjliggöra en ny kaj för sjöräddningens båtar avsätts en plats i anslutning till den planerade anläggningen på land och i anslutning till farleden. Lagstöd: 2 kap. 2, 4 och 5§§ PBL.

W_2 - Vattenområde för öppningsbara broar. Motivet är dels att behålla järnvägsbron mellan Blåsut och Sanden, dels att möjliggöra anläggandet av en gång- och cykelbro för att knyta ihop stadens västra delar med centrum. Lagstöd: 2 kap. 2 och 3 §§ PBL.

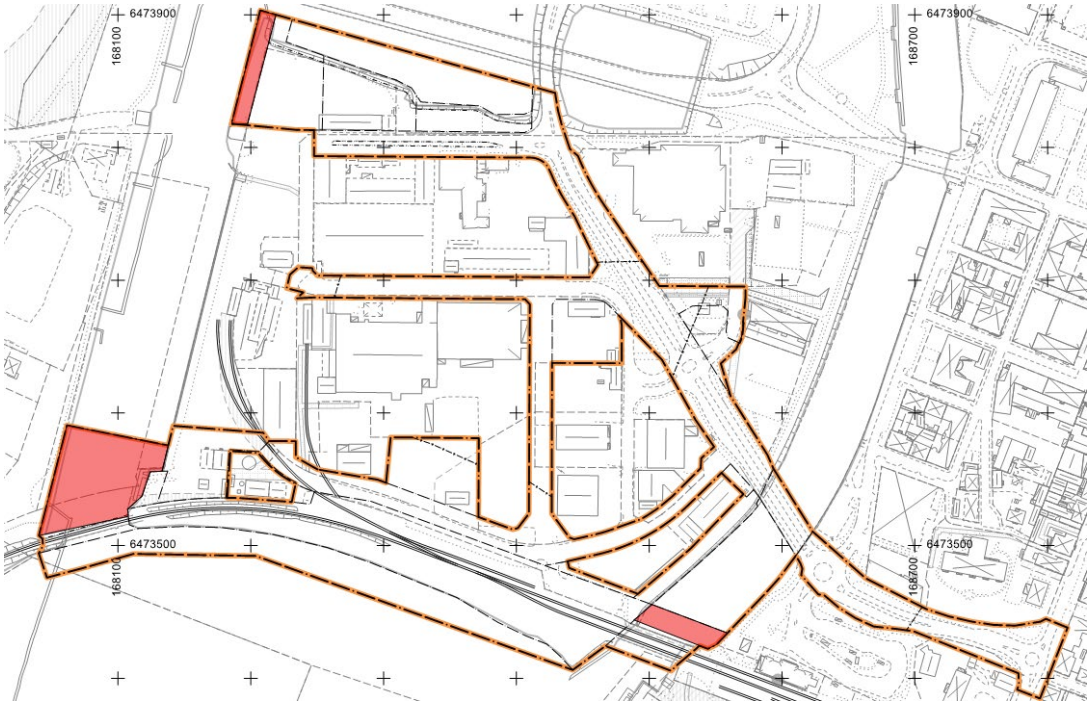
W_3 - Vattenområde för broar. Motivet är att behålla den sammanlänkande passagen mellan centrum och Sanden. Lagstöd: 2 kap. 2 och 3 §§ PBL.

x_1 – Markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik. För att visa att det inom området ska finnas en gång- och cykelväg som kopplar till gång- och cykelbron över Trafikkanalen utan att placera den i exakt läge redan i detaljplanen. Tillträdet avses genomföras med servitut. Lagstöd: 2 kap 6 § PBL.

a1 - Strandskyddet är upphävt. Det finns olika motiv till att strandskyddet är upphävt. Ibland finns ett motiv/särskilt skäl och ibland flera som samspelar. Bilder och bildtexter visar motiven till respektive område som har markerats med rött i bilden. Lagstöd: 4 kap. 17 och 17a§§ PBL.

Strandskyddet är upphävt inom de röda delarna med motivet att det är samma användning som i tidigare planer. Lagstöd: 4 kap. 17a § PBL.

Motivet att upphäva strandskyddet för vattenområden för broar är att förenkla processen i samband med att Trafikverket ska anlägga en ny gc-bro i anslutning till den öppningsbara järnvägsbron och bredda den fasta järnvägsbron med en bättre gångpassage. Kajplatsen i norr behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet. Lagstöd: 4 kap. 17 § PBL.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

GENOMFÖRANDE

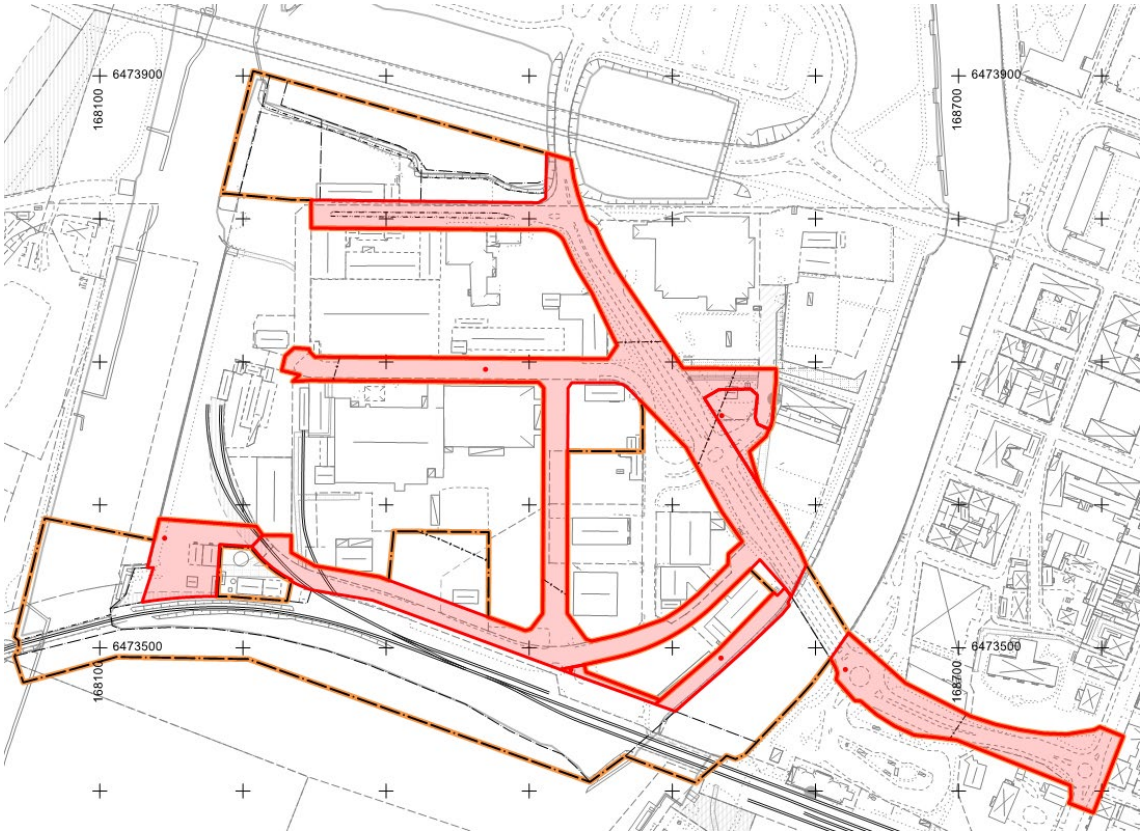
Mark- och utrymmesförvärv

Skyldighet inlösen, huvudman

Den mark som avsätts till allmän plats i detaljplanen är för allmänhetens nyttjande och ska ägas och skötas av kommunen. Kommunen är skyldig att lösa in mark för allmän plats om fastighetsägaren begär det (PBL 14 kap 14§) och har rätt att göra det utan överenskommelse med den berörda fastighetsägaren (PBL 6 kap 13§). Marken kan lösas in direkt när detaljplanen fått laga kraft eller senare när marken behövs för utbyggnation.

Ersättning i samband med inlösen av allmän plats bestäms enligt expropriationslagens 4 kapitel med utgångspunkt i marknadsvärdet. När del av fastighet löses in ska ersättningen vara 25 % över marknadsvärdet. Inför inlösen värderas berörd fastighet av en oberoende värderare. Kommunen ansöker om och bekostar lantmäteriförrättning för inlösen av allmän plats genom fastighetsreglering.

Inom planområdet föreslås allmän plats för Gata, Park och Torg. Kommunen är redan idag ägare av delar av marken. Den mark som ska vara allmän plats visas i nedanstående bild.

Detaljplanens allmänna plats är markerad med rött i bilden.

Allmän plats Park återfinns inom kommunens fastighet Vassbotten 1:2.

Allmän plats Torg finns inom kommunens fastigheter Vassbotten 1:2, Fregatten 25 och Jullen 7.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Allmän plats Gata återfinns till största delen redan inom kommunens fastigheter. För att genomföra detaljplanen behöver kommunen lösa in gatumark från fastigheterna Fregatten 6, 17, 19, 20, 22 samt fastigheterna Briggen 8 och 9.

Avvägning allmänna och enskilda intressen

Det allmänna intresset i detaljplanen utgörs främst av behovet av en ändamålsenlig och robust infrastruktur. Utbyggnaden av järnvägen är av riksintresse och innebär att mer mark behöver tas i anspråk inom Södra Sanden. Som en följd av detta behöver Hantverkaregatan flyttas norrut.

I samband med flytten behöver Hantverkaregatan även ges en bredare utformning än i dag. Detta för att möjliggöra utrymme för dagvattenhantering och gång- och cykelväg. Åtgärderna bedöms ge positiva effekter både för vattenförekomsten Vassbotten och för oskyddade trafikanter.

För att möjliggöra en framtida utveckling av området Södra Sanden, väster om Vassbottenleden, behöver området kunna nås även vid höga vattennivåer i Vänern. Inom det tidiga planarbetet har olika lösningar studerats. Utredningen visar att den mest lämpliga anslutningen för ett upphöjt stråk är vid läget för nuvarande cirkulationsplats.

För att möjliggöra detta behöver cirkulationsplatsen flyttas norrut och anläggas i höjd med Industrigatan. Det medför att Brogatan behöver få ett nytt läge. Det innebär även att en ny gata behöver anläggas i nord-sydlig riktning mellan Industrigatan och Hantverkaregatan. Den nya gatan ersätter nuvarande Gjuterigatan.

Detaljplanen möjliggör dessa förändringar genom att säkerställa nödvändiga markanspråk för den framtida infrastrukturen.

De enskilda intressena består främst av berörda fastighetsägares och verksamhetsutövares intresse av att befintlig markanvändning för verksamhetsändamål kan fortgå och utvecklas. Planförslaget innebär att viss mark som i dag används eller är planlagd för verksamhetsändamål kan behöva tas i anspråk för allmän plats och infrastruktur. Detta kan påverka fastigheternas användbarhet, tillgänglighet, angöring, transporter och framtida utvecklingsmöjligheter.

Kommunen bedömer att intrånget i de enskilda intressena är motiverat med hänsyn till de starka allmänna intressen som planen ska tillgodose, bland annat järnvägens riksintresse, behovet av klimatanpassad tillgänglighet till Södra Sanden, förbättrad dagvattenhantering och säkrare förutsättningar för oskyddade trafikanter. Avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen bedöms därmed vara godtagbar.

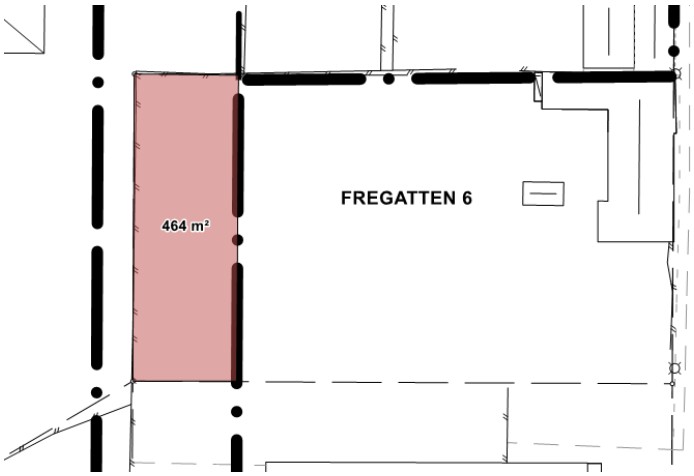
Fregatten 6

Förutsättning: För fastigheten finns en tomtindelning som anger att fastigheten ska ha en areal på 2 408 kvm. På fastigheten finns en oanvänd byggnad i östra delen och tät växtlighet.

Genomförande: Från fastigheten Fregatten 6 behöver kommunen lösa in cirka 464 kvm i den västra delen för en ny gata som blir en viktig del för den framtida gatustrukturen på Södra Sanden.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Konsekvens: Fastigheten blir mindre till sin storlek och kommer inte att vara i enlighet med den tomtindelning som finns. Då tomtindelningen minskas i samma utsträckning som fastigheten blir det inte någon förändring mot dagens förhållande.

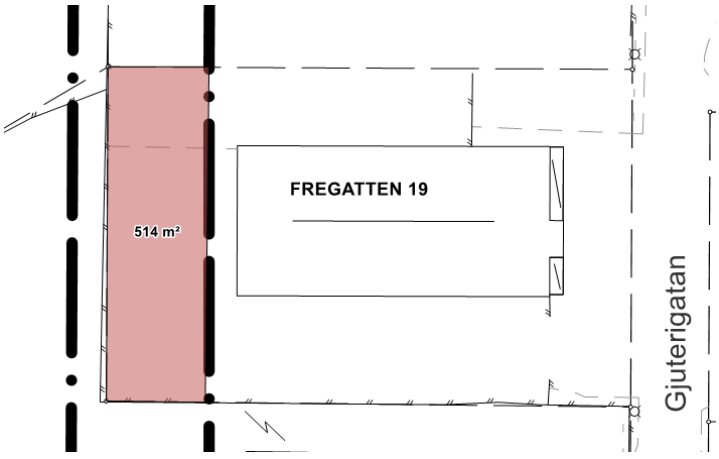

Fregatten 19

Förutsättning: Fastigheten har en areal på 2 702 kvm. På fastigheten finns en verkstadsbyggnad som är i drift. Marken väster om byggnaden används, tillsammans med delar av fastigheten Fregatten 17, för bussuppställning under pågående trafikperiod, fram till hösten 2033.

Genomförande: Från fastigheten Fregatten 19 behöver kommunen lösa in cirka 514 kvm i den västra delen för en ny gata som blir en viktig del för den framtida gatustrukturen på Södra Sanden. Bussuppställningen bör vara kvar under pågående trafikperiod för att inte störa kollektivtrafiken och marken bör därför inte lösas in under pågående kollektivtrafikperiod.

Konsekvens: Fastigheten blir mindre till sin storlek. Själva byggnaden berörs inte.

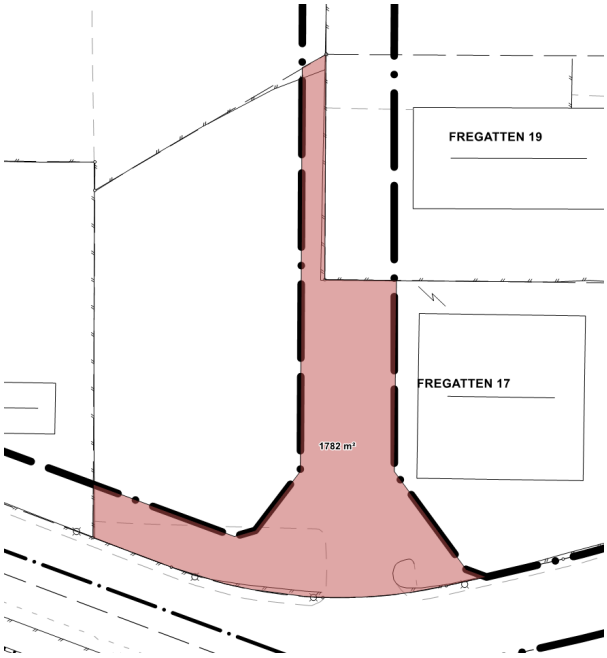
Fregatten 17

Förutsättning: Fastigheten har en areal på 6 958 kvm. På fastigheten finns en verkstadsbyggnad som är i drift. Marken väster om byggnaden används, tillsammans med delar av fastigheten Fregatten 19, för bussuppställning under pågående trafikperiod, fram till hösten 2033.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Genomförande: Från fastigheten Fregatten 17 behöver kommunen lösa in cirka 1782 kvm för gata. Den del som behövs för ombyggnationen av Hantverkaregatan behöver lösas in så snart som möjligt medan den del som ska ingå i den nya gatan, mellan Industrigatan och Hantverkaregatan, inte bör lösas in under pågående kollektivtrafikperiod.

Konsekvens: Fastigheten blir mindre till sin storlek. Själva byggnaden berörs inte.

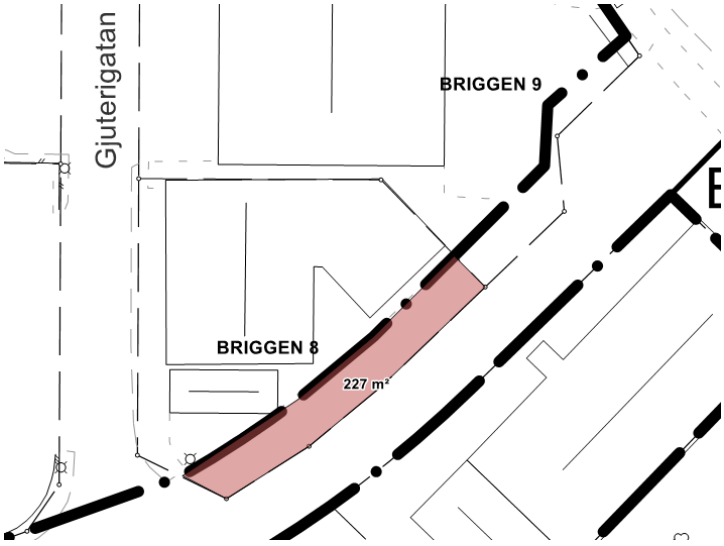

Briggen 8

Förutsättning: Fastigheten har en areal på 1 201 kvm. På fastigheten finns en verkstadsbyggnad som är i drift.

Genomförande: Från fastigheten **Briggen 8** behöver kommunen lösa in cirka 227 kvm för gata. De nya gatusektionerna kräver ett bredare utrymme än de befintliga gatorna då de nya ska kompletteras med stråk för gång- och cykelväg samt dagvattenhantering.

Konsekvens: Fastigheten blir mindre till sin storlek. Själva byggnaden berörs inte men möjligheten för utomhusverksamhet minskar.

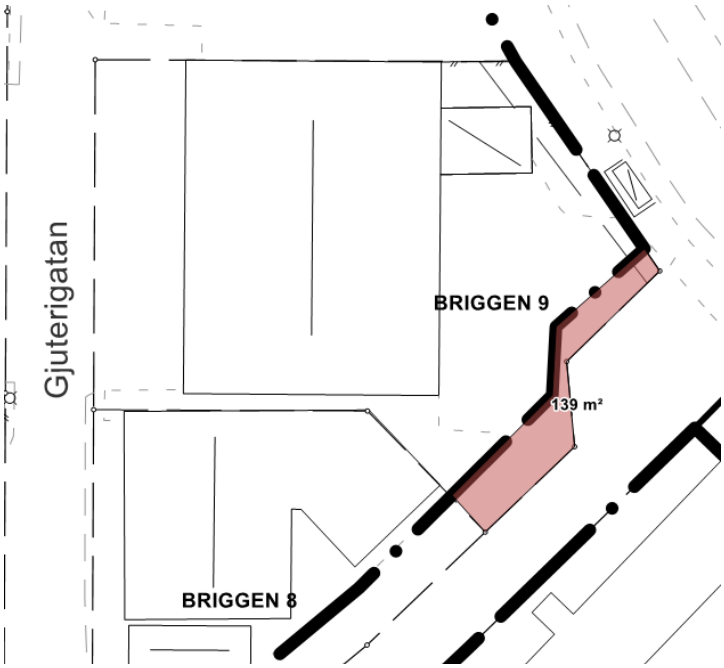
Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Briggen 9

Förutsättning: Fastigheten har en areal på 2 255 kvm. På fastigheten finns en verkstadsbyggnad som är i drift.

Genomförande: Från fastigheten Briggen 9 behöver kommunen lösa in cirka 139 kvm för gata. De nya gatusektionerna kräver ett bredare utrymme än de befintliga gatorna då de nya ska kompletteras med gång- och cykelväg samt funktioner för dagvattenhantering.

Konsekvens: Fastigheten blir mindre till sin storlek. Själva byggnaden berörs inte men möjligheten för utomhusverksamhet minskar.

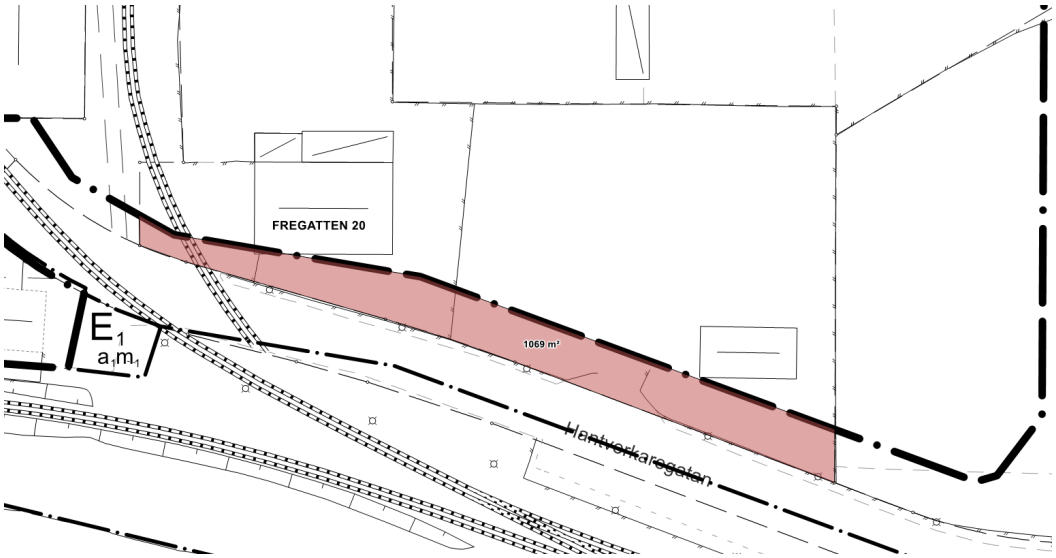
Fregatten 20

Förutsättning: Fastigheten har en areal på 6 915 kvm. Det pågår inte någon egentlig verksamhet på fastigheten idag. Befintliga byggnader berörs inte.

Genomförande: Från fastigheten Fregatten 20 behöver kommunen lösa in cirka 1069 kvm för gata. De nya gatusektionerna kräver ett bredare utrymme än de befintliga gatorna då de nya ska kompletteras med gång- och cykelväg samt funktioner för dagvattenhantering.

Konsekvens: Fastigheten blir mindre.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

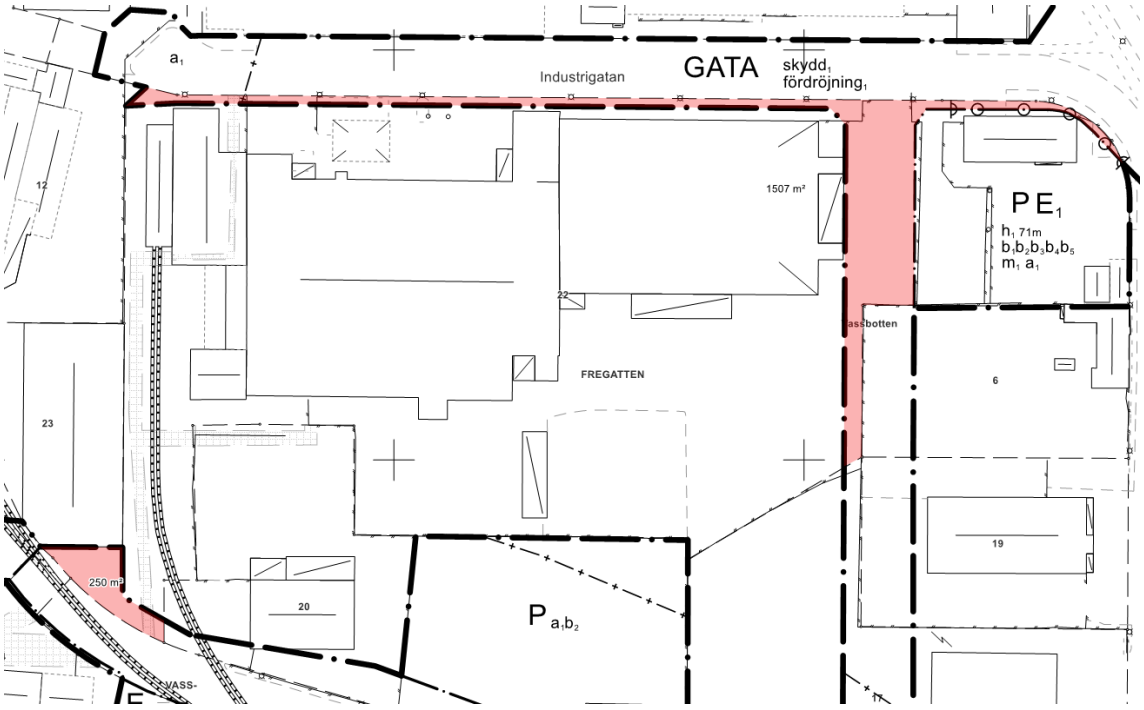

Fregatten 22

Förutsättning: Fastigheten har en areal på 21 586 kvm. Byggnaderna inrymmer träningsanläggning till största delen. Byggnader berörs inte av inlösen.

Genomförande: Från fastigheten Fregatten 22 behöver kommunen lösa in sammanlagt cirka 1 757 kvm för gata, fördelat på 250 kvm i söder och 1 507 kvm i norr. De nya gatusektionerna kräver ett bredare utrymme än de befintliga gatorna då de nya ska kompletteras med gång- och cykelväg samt funktioner för dagvattenhantering.

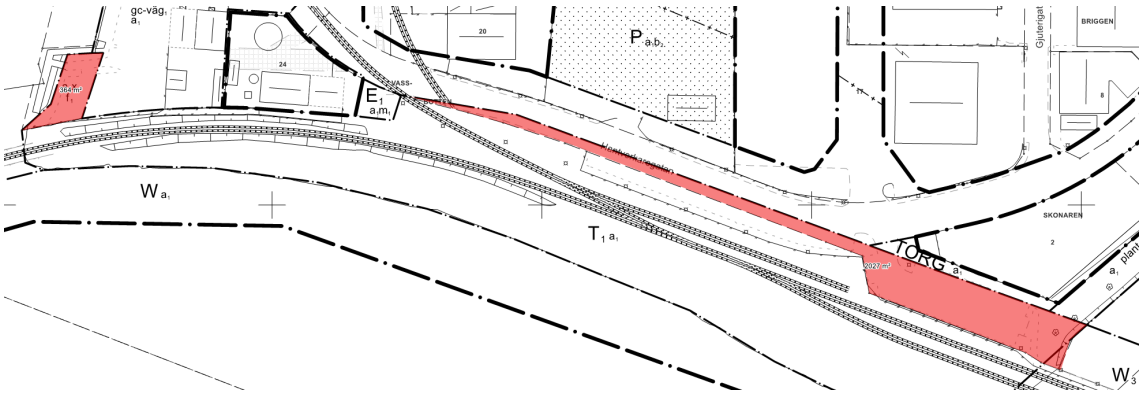
Konsekvens: Fastigheten blir mindre. Trafiksäkerheten kan bli bättre längs gatan i och med att gatan blir bredare vilket ger utrymme för en gång- och cykelväg.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Skyldighet inlösen, stat

Inom planområdet ingår mark för järnvägsändamål. Avsikten är att Trafikverket ska äga den mark som ingår i ändamålet. Här innebär det att cirka 2 390 kvadratmeter mark som kan regleras från kommunens fastighet Vassbotten 1:2 till Trafikverkets fastighet Huvudnäs 1:3.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsindelningsbestämmelser

Inom planområdet finns en fastighetsplan i form av tomtindelning. Det är tomtindelning 1580K-B2/1957 som gäller för fastigheten Fregatten 6. Tomtindelningen utgör numera planbestämmelser för fastighetsindelning. Fastighetsindelningsbestämmelserna upphävs i den del som ingår i den nya detaljplanen i samband med att den nu aktuella detaljplanen får laga kraft. Det innebär att Fregatten 6 fortsatt har en fastighetsindelningsbestämmelse på den del som inte ingår i detaljplanen.

Förändrad fastighetsindelning

Inlösen av mark för allmän plats, i det här fallet gata, sker genom fastighetsreglering som kommunen ansvarar för att ansöka om hos lantmäterimyndigheten. Se föregående kapitel Mark och utrymmesförvärv.

Detaljplanen innehåller kvartersmark för parkering vilken kommunen har avtal med fastighetsägaren om att köpa. För att genomföra det kommer krävas en fastighetsbildning som görs av lantmäterimyndigheten på beställning av kommunen som köpare av marken.

Kvartersmark för järnväg utökas genom den här detaljplanen vilket innebär att Trafikverket får möjlighet att köpa mark. Marköverlåtelsen sker genom en fastighetsreglering där mark förs från kommunens fastighet Vassbotten 1:2 till Trafikverkets fastighet Huvudnäs 1:3. Fastighetsregleringen görs av lantmäterimyndigheten på beställning av Trafikverket som köpare av marken.

Fastighetsbildning sker på initiativ av berörda fastighetsägare och ska vara genomförd senast när bygglov beviljas.

Rättigheter

Inom planområdet finns ledningsrätter och servitut för fjärrvärme, el och va. Samtliga rättigheter kan ligga kvar då markanvändningen ändras till allmän plats.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Ledningar inom Södra Sanden kommer beredas plats att ligga inom allmän plats (gata och torg) varför inte några u-områden anges i plankartan. Om det på något ställe uppstår behov av ny ledningsrätt ansvarar respektive exploatör för att ansöka om och bekosta lantmäteriförrättningen.

Inom planområdet finns även oregistrerade servitut för utfart som belastar fastigheten Vassbotten 1:2. Dessa är sedan det blev kommunala gator i området onyttiga och kan tas bort.

Tekniska frågor

Tekniska åtgärder

Fjärrvärmeledning finns i anslutning till planområdet. Vattenfall Värme ansvarar för anslutningar till fjärrvärmenätet efter beställning av fastighetsägaren. Anslutningspunkt anvisas av nätägaren.

För elledningar och elanläggningar ansvarar Vattenfall Eldistribution AB. Lämplig anslutningspunkt för den nya bebyggelsen anvisas av nätägaren. Nätägaren ansvarar för att nödvändiga ledningsrätter/servitut m.m. säkerställs.

Ledningar till pålgrundade byggnader bör förses med flexibla kopplingar med hänsyn till förväntade differenssättningar.

Anordnande av avfallshantering ska ske inom kvartersmarken av respektive fastighetsägare. Plats och metod för hämtning av avfall bestäms i samråd med kommunens samhällsbyggnadsförvaltning, Kretslopp och vatten som ansvarar för renhållningen.

Utbyggnad allmän plats

Kommunen ansvarar, genom samhällsbyggnadsförvaltningen, för att den allmänna platsen byggs ut. För detta krävs att medel avsätts i kommunens investeringsbudget som fastställs av kommunfullmäktige. I den nu aktuella detaljplanen finns allmän plats för gata, torg och park vilken behöver byggas ut när den behövs för planens genomförande. Bedömningen är att utbyggnaden behöver ske i följande ordning:

- Hantverkaregatan byggs om för att skapa utrymme för den nya järnvägsperrongen. Genomförs så snart detaljplanen fått laga kraft då Trafikverket anger i sin tidplan att den nya perrongen med stickspår ska börja byggas hösten 2027. Till dess behöver gatan vara flyttad.
- Torgytan vid Trafikkanalen behöver iordningställas till 2029/2030 då Trafikverket kompletterar med en gång- och cykelbro över Trafikkanalen.
- Ny gata i nord-sydlig riktning mellan Industrigatan och Hantverkaregatan (ersättare för Gjuterigatan) samt ny infart för Brogatan. Lämpligt att utföra i slutet av planens genomförandetid, efter 2033 när en ny kollektivtrafikperiod har börjat.
- Cirkulationen på Vassbottenleden flyttas norrut i höjd med Industrigatan. Behöver göras efter föregående punkt. När den nya cirkulationen på Vassbottenleden är utbyggd stängs befintliga infarter till Gjuterigatan och Brogatan och den gamla cirkulationen rivs.
- Parken är befintlig, men nya träd kan behöva planteras då de befintliga är delvis döende.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Utbyggnad vatten och avlopp

Planområdet ingår i verksamhetsområde för vatten respektive spillvatten (avlopp). Verksamhetsområdena drivs som kollektiv där samtliga anslutna fastigheter gemensamt ska stå den fulla kostnaden för utbyggnad, drift och underhåll. Det är kommunens samhällsbyggnadsförvaltning genom enheterna Kretslopp och Vatten samt Tekniska som ansvarar för utbyggnad av ledningsnäten och som anvisar anslutningspunkter. Inom kvartersmarken ansvarar respektive fastighetsägare för utbyggnad av vatten- avloppsoch dagvattenledningar vilka ska ansluta till det kommunala ledningsnätet i anvisad anslutningspunkt.

Ekonomiska frågor

Planekonomisk bedömning

Inledande i planprocessen har exploatörer stått för kostnader för framtagande av detaljplanen. Det handlar om kostnader för utredningar och kommunens handläggning. Efter samrådet har exploatörerna avbrutit sitt deltagande i planprocessen och byggrätter för bostäder, kontor och handel är inte längre aktuellt inom ramen för denna detaljplan. Kommunen, som fastighetsägare, har tagit över det kvarstående kostnadsansvaret och detaljplanen innehåller därför endast de delar som kommunen och Trafikverket har behov av, vilket i huvudsak utgår från att infrastrukturen behöver förändras i området. Kommunen har kompletterat utredningar om markföroreningar, geoteknik och dagvatten inför granskningsskedet.

Planavgift

Detaljplanen har bekostats av kommunen som markägare, varför det inte ska tas ut någon planavgift för åtgärder som är i enlighet med denna detaljplan.

Ersättningsanspråk

Kommunen bedömer att detaljplanen inte kan antas innebära en sådan skada att en fastighetsägare eller rättighetshavare kan ha rätt till ersättning eller inlösen av fastighet enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Inlösen

Kommunen ska lösa in allmän plats. Det sker som fastighetsreglering genom en lantmäteriförrättning. Kommunen ansvarar för ansökan om förrättningen samt kostnaden för densamma. Därutöver ska marken ersättas enligt det förrättningsbeslut som tas av lantmäteriet.

Drift allmän plats

Kommunen kommer få ökade driftkostnader för allmän plats då gatumarken utökas med utrymme för gång- och cykelväg samt dagvattenhantering. I detaljplanen finns allmän plats för gata, torg och park. Inom gatumarken ska finnas gång- och cykelvägar, dagvattenrening/fördröjning samt sidoparkeringar. Sammantaget beräknas kommunens drift för den allmänna platsen i detaljplanen uppgå till cirka 480 000 kr/år, beräknat i 2025 års värde. Kostnaderna fördelar sig enligt följande:

Gatumark i detaljplanen utgör 36 500 kvadratmeter. Inom denna kommer cirka 7 200 kvadratmeter utgöras av gång- och cykelväg, 2 500 kvadratmeter gatuparkering samt 3

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

500 kvadratmeter plantering för dagvattenhantering. Kostnaden för drift av gatumarken beräknas till omkring 430 000 kr.

Torgytorna är omkring 4 500 kvadratmeter, mestadels hårdgjord yta. Kostnaden för drift av torgytorna, inklusive belysning och snö- och halkbekämpning, bedöms uppgå till 40 000 kr/år.

Parkmarken består av en 1 500 kvadratmeter stor gräsyta med några träd. Gräsklippning beräknas ske en gång per vecka under växtsäsong och ytorna behöver städas. Kostnaden för gräsyteskötseln beräknas till 10 000 kr/år.

Drift vatten och avlopp

Planområdet ingår i verksamhetsområde för vatten och avlopp. Verksamhetsområdena drivs som ett kollektiv där samtliga anslutna fastigheter gemensamt ska stå den fulla kostnaden för utbyggnad, drift och underhåll. Det är kommunens samhällsbyggnadsförvaltning genom enheten Kretslopp och Vatten som ansvarar för drift och underhåll av ledningsnät, pumpstationer, reningsverk och vattenverk. Inom kvartersmarken ansvarar respektive fastighetsägare för sina ledningar.

Organisatoriska frågor

Exploateringsavtal

Detaljplan för Södra Sanden del 1 föranleder inget behov av exploateringsavtal.

Tidplan

Planförslaget handläggs enligt följande tidplan:

- Samråd hölls andra kvartalet 2022. Samrådet gällde ett första förslag, där tillfälle gavs för sakägare att komma med synpunkter och ändringsförslag. Därefter har förslaget omarbetats och minskats ner till ytan.
- Granskning kvartal 4 2025. Granskningen gäller ett reviderat förslag. Under granskningstiden kan ytterligare synpunkter lämnas av sakägare på det omarbetade förslaget innan det går till beslut för antagande.
- Kommunfullmäktige antar planen kvartal 4 2026.
- Planen får laga kraft tre veckor efter att beslut om antagande anslagits på kommunens digitala anslagstavla under förutsättning att beslutet inte överklagas.

Prövning enligt annan lagstiftning

Markarbeten inom planområdet är att beakta som anmälningspliktig verksamhet enligt förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, SFS 1998:899. Eventuella överskottsmassor som uppstår vid markarbeten i samband med byggnation kan behöva kontrolleras med avseende på innehåll av främst krom och zink. Inför markarbeten i området ska kontakt tas med tillsynsmyndigheten (kommunens miljökontor).

Biotopskyddsdispens behöver sökas hos länsstyrelsen om Trafikverkets utbyggnad av järnvägsområdet riskerar skada något träd i allén längs Gamla hamnkanalen.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

För att anlägga nya broar behövs anmälan om vattenverksamhet till länsstyrelsen eller vattendom från Mark- och miljödomstolen om åtgärderna överskrider kraven för anmälan.

Upplysningar

Kommunens dagvattenplan ska följas när planområdet byggs ut.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

PLANERINGSUNDERLAG

Regionala

Stigande vatten, Handbok från länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmlands län. Vänern - planeringsnivåer utifrån framtida vattennivåer, version 2017.1.

Kommunala

Grundkarta

Grundkartan som ligger till grund för detaljplanen är daterad 15 september 2026.

Detaljplan

För planområdet gäller stadsplan nr 39, 63, 264 och 310 samt detaljplan nr 351, 379, 424, 440, 500 och 542.

Stadsplan nr 39 började gälla 1950-01-20 och genomförandetiden har gått ut. Användningen för det aktuella området är vattenområde tillgängligt för järnvägstrafik. Strandskyddet återinträder inom denna plans område i samband med att ny detaljplan antas.

Stadsplan nr 63 började gälla 1957-03-08 och genomförandetiden har gått ut. Användningen för det aktuella området är vattenområde för trafikkanal. Strandskyddet återinträder inom denna plans område i samband med att ny detaljplan antas.

Stadsplan nr 264 började gälla 1975-07-21 och genomförandetiden har gått ut. Markanvändningen för det aktuella området är gata, industri, småindustri, järnväg samt vattenområde. Länsstyrelsen upphäver gällande strandskydd inom det fastställda planområdet genom beslut 1975-07-21.

Stadsplan nr 310 beslutades 1983-03-27 och genomförandetiden har gått ut. Markanvändningen för det aktuella området är hamn, trafikkanal och transformatorstation. Strandskyddet var upphävt av länsstyrelsen genom beslutet gällande plan nr 264. Under den här tiden återinträdde inte strandskydd när planen ersattes med en ny plan om strandskyddet aktivt upphävts i samband med föregående planläggning.

Detaljplan nr 351 började gälla 1990-08-22 och genomförandetiden har gått ut. Markanvändningen för det aktuella området är gata, hamn och industri. Strandskyddet var upphävt av länsstyrelsen genom beslutet gällande plan nr 264. Under den här tiden återinträdde inte strandskydd när planen ersattes med en ny plan om strandskyddet aktivt upphävts i samband med föregående planläggning.

Detaljplan nr 379 började gälla 1993-07-13 och genomförandetiden har gått ut. Markanvändningen för det aktuella området är gata. Strandskyddet var upphävt av länsstyrelsen genom beslutet gällande plan nr 264. Under den här tiden återinträdde inte strandskydd när planen ersattes med en ny plan om strandskyddet aktivt upphävts i samband med föregående planläggning.

Detaljplan nr 424 började gälla 2002-06-07 och genomförandetiden har gått ut. Markanvändningen för det aktuella området är gata. Strandskyddet återinträdde i samband med att plan 424 beslutades. Det har inte gått att återfinna något beslut om upphävande, varken i kommunens eller länsstyrelsens arkiv.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Detaljplan nr 440 började gälla 2005-06-14 och genomförandetiden har gått ut. Markanvändningen för det aktuella området är industri som inte får vara störande för omgivningen. Strandskyddet återinträdde i samband med att plan 440 beslutades. Det har inte gått att återfinna något beslut om upphävande, varken i kommunens eller länsstyrelsens arkiv.

Detaljplan nr 500 började gälla 2013-06-25 och genomförandetiden har gått ut. Markanvändningen för det aktuella området är parkering och gång- och cykelväg. Strandskyddet upphävdes i hela detaljplanen i samband med antagandebeslutet.

Detaljplan nr 542 antogs 2019-12-29 och genomförandetiden på 5 år gick ut i slutet av 2024. Markanvändningen för det aktuella området är centrum och gata. Strandskyddet upphävdes i hela detaljplanen i samband med antagandebeslutet.

Planprogram

Program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron godkänd av kommunfullmäktige 2017-09-20, § 121.

Komplement till Program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron, framtaget i samband med denna detaljplan.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Översiktsplan

Översiktsplan 2017, antagen av kommunfullmäktige den 13 december 2017, § 197.

Fördjupad översiktsplan (FÖP) för Vänersborg och Vargön, antagen av kommunfullmäktige den 15 februari 2023, § 4.

Andra kommunala planeringsunderlag

Miljöstrategi 2030, antagen av kommunfullmäktige 2024-03-13 § 26.

Grönplan Vänersborg 2008, godkänd av KF 2009-04-15.

Vänersborg dagvattenplan, antagen av KF 2022-03-16, § 31.

Skyfallskartering, 2018.

Riktlinje för hantering av översvämningsrisker i planering och bygglov, antagen av KF 2024-09-11, § 142.

Undersökning enligt 5 kap. 11a § plan- och bygglagen (2010:900)

En ny undersökning om ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan har genomförts inför granskningen av detaljplanen, efter att det inte längre var aktuellt att planera för bostäder i området. Under undersökningssamrådet ansåg Länsstyrelsen att betydande miljöpåverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten inte kunde uteslutas utan vidare utredning, varför detaljplanen kompletteras med en uppdaterad dagvattenutredning inför granskningen. Dagvattenutredningen kom fram till att om dagvattnet leds i fördröjningsmagasin i stället för att det infiltreras i marken kommer det bli positiva effekter på miljökvalitetsnormerna i recipienten. Det finns därmed inget behov av en strategisk miljöbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning behöver inte upprättas.

Protokollet för undersökningen om betydande miljöpåverkan återfinns under kapitlet Konsekvenser längre fram i handlingen.

Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan

Ett särskilt beslut om betydande miljöpåverkan enligt 5 kap. 11a § plan- och bygglagen (2010:900) tas inför att planen ställs ut för granskning.

Byggnadsnämnden beslutade 2025-12-09 att planförslaget inte kan antas medföra någon betydande miljöpåverkan. Till grund för detta beslut ligger att planen inte innehåller något av det innehåll som preciseras i 4 kap, 34§ PBL, inte påverkar något riksintresse, strandskydd eller andra allmänna intressen negativt.

Utredningar

Naturinventering

Naturvärdesinventering, Sweco Sverige AB, 2021-11-10, reviderad 2021-12-17.

Geoteknisk utredning

Markteknisk undersökningsrapport - Geoteknik, Sweco Sverige AB, 2026-09-28.

PM Geoteknik, Sweco Sverige AB, 2026-09-28.

Markmiljöutredning

Översiktlig miljöteknisk markundersökning, Sweco Sverige AB, 2022-01-13.

Kompletterande miljöteknisk undersökning, Sweco Sverige AB, rev. 2022-03-28.

Fördjupad miljöteknisk undersökning inför detaljplan Sanden, Vänersborg, Sweco Sverige AB, 2025-08-21.

Riskbedömning avseende förorenad mark inom Södra Sanden, Vänersborgs kommun, DeKa Enviro AB, 2025-11-27.

Dagvattenutredning

VA- & dagvattenutredning, Sweco Sverige AB, 2022-03-02.

Dagvatten- och skyfallsutredning Sanden Vänersborg, Sweco Sverige AB, 2025-10-24.

Annat

Hydrogeologiska förutsättningar, Sweco Sverige AB, 2022-01-13. Reviderad 2022-02-03.

Kulturhistorisk utredning, Sanden söder om Dalbobron, Västarvet 2009

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Kommunala

Planbesked

Den 2 juni 2021 § 130 beslutade kommunstyrelsen att lämna positivt planbesked för att ta fram en ny detaljplan för Södra Sanden.

Översiktsplan

Kommunens översiktsplan anger att planområdet ligger inom område för tätortsutveckling (B1), Sjöfartsled (T3), Översvämningsområde (S1), Utredningsområde för buller (S3), Säkerhetsavstånd väg och järnväg (S4) samt inom område för utveckling av befintligt stationssamhälle (utvecklingsprincip 6).

I den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön ingår planområdet i Delområdet Centrum, där rekommendationen är att stärka centrum som nod för handel och service. Många av de rekommendationer som gäller för delområdet har bärighet på planområdet. Här anges att Sanden ska omvandlas från lågt utnyttjat verksamhetsområde till en mer aktiv del av centrum med många aktiviteter och funktioner. Strandområden ska stärkas som plats för vardagsrekreation, aktiviteter och evenemang. På Sanden kan den genomsnittliga bebyggelsen vara någon våning högre än 4-5 våningar och enskilda byggnader på noggrant utvalda platser bör gestaltas som högre landmärken. Utrymmeskrävande markparkering bör successivt minskas. Behovet av bilparkering kan minskas genom åtgärder för att stödja alternativa färdsätt, och i högre utsträckning lösas genom underjordiska garage och parkeringshus. Stadens grova träd och alléer skyddas och bevaras. Kontinuitet av grova lövträd säkerställs genom nyplanteringar i strategiska lägen. Stor hänsyn till särskilt skyddsvärda träd tas vid planering och exploatering. Bevara och stärk den gröna infrastrukturen, bland annat på Sanden.

Vidare påpekas kulturhänsyn vad gäller hamnområdet med silon och kranen samt järnvägsklaffbron som är karaktärsbärande och gör platsens historia åskådlig.

Utvecklingsområdet Södra Sanden har en målbild av en stadsdel med stadskaraktär för bostäder, handel, kontor och annan centrumverksamhet. Hänsyn behöver tas till bland annat översvämningsrisker, dagvatten, markföroreningar, geoteknik, farligt gods, utbyggnad av resecentrum och kulturmiljö.

Planförslaget är i överensstämmande med Vänersborgs kommuns översiktsplan.

Planprogram

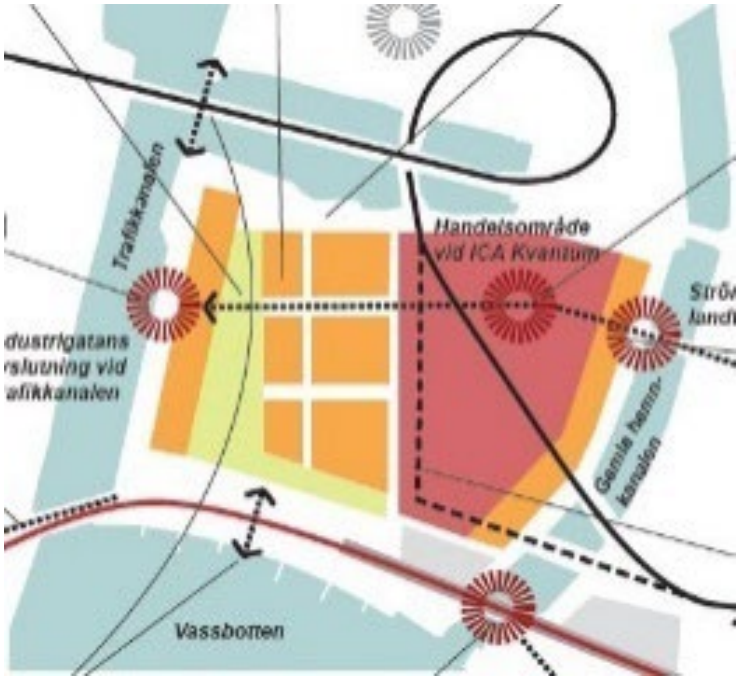
Program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron har syftet att stödja Vänersborgs stadskärna som kommunens kommersiella och kulturella centrum och att klargöra förutsättningarna för att kunna omvandla Sanden söder om Dalbobron från nuvarande industri m.m. till en ny levande stadsdel med boende, handel, kontor, kultur, upplevelser och annan centrumverksamhet. Programmet visar lämplig etapputbyggnad/omvandling av området samt är underlag för nya detaljplaner och för utredningar om områdets framtid. Till programmet hör även ett kvalitetsprogram för området. Den aktuella detaljplanen utgör den del av området som utpekas som etapp två och tre i programmet.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron, 2017.

Till planprogrammet finns ett kvalitetsprogram som utgör bilaga till Program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron och upprättades i december 2008. Syftet med kvalitetsprogrammet är att åskådliggöra och säkerställa stadsbyggnadsmässiga och arkitektoniska kvalitéer för området samt hållbarhet. Ambitionen är att Sanden ska omvandlas till en centralt belägen stadsdel som ska utgöra en förlängning av den centrala rutnätsstaden och karaktäriseras av varierad bebyggelse och funktioner. I kvalitetsprogrammet beskrivs det att Sanden skulle kunna inrymma cirka 1 000 – 1 200 bostäder i olika boende- och upplåtelseformer samt att närheten till Vänersborgs resecentrum kunde medföra goda möjligheter för kontor och lokaler. Kvalitetsprogrammet visar även flertalet referensprojekt och gestaltningsprinciper.

Kvalitetsprogram för Program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron, 2008.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

I den kulturhistoriska utredningen för Sanden söder om Dalbobron som togs fram i samband med planprogrammet för området finns mycket intressant historia om öns tillkomst och utveckling. Utredningen innehåller även en sammanfattande kulturhistorisk bedömning och rekommendationer.

Sammantaget rymmer bebyggelsen och anläggningar på Sandenområdet betydelsefulla kulturhistoriska värden. Området har en innehållsrik historia som speglar väsentliga delar av Vänersborgs utveckling. Här finns en ”själ” med särskilda värden att ta vara på. Förutom vissa enskilda byggnader och anläggningar är också delar av områdets struktur och bebyggelsemönster betydelsefullt. Det är därför viktigt se dessa värden som en resurs som kan berika stadsmiljön tillsammans med de omvandlingar och den nya bebyggelse som planeras.

Av särskild betydelse är:
• Det centrala och strategiska läget i Vänersborg där delar av bebyggelsen är framträdande inslag och landmärken i stadsmiljön.
• Miljö- och upplevelsevärden tillsammans med identitetsvärden för staden och dess invånare.
• Områdets kommunikationshistoriska och industrihistoriska värden.

Miljöer och anläggningar som tillmäts stort kulturhistoriskt värde är:
• Gamla och Nya hamnen. Vid Gamla hamnen finns bl a kajer och de s k jéeterna samt ett äldre spannmålsmagasin bevarade och i Nya hamnen siloanläggningen, kranar, kajer och stickspår mm.
• Järnvägen med dess ursprungliga sträckning och stationsbyggnad från 1860-talet.
• Järnvägsbron (Tyska bron) över Trafikkanalen. Områdets äldsta bevarade bro. Bron har stora teknikhistoriska och upplevelsemässiga värden. Den tillmäts förutom lokala kulturhistoriska värden också regionala och nationella värden och illustrerar bl a tillkomsten av nya Trafikkanalen och Trollhätte kanals utbyggnad under 1910-talet.
• Bevarade äldre delar av Vassbottengatan. En äldre vägmiljö som bl a tillsammans med ett bevarat fundament efter Dalbobrons föregångare samt färjebryggor och Blåsutbacken åskådliggör den tidigare sträckningen av huvudinfarten till Vänersborg från norr.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Komplement till Planprogrammet; Helheten för Sanden söder om Dalbobron

Sanden är ett komplext område där hänsyn behöver tas till många aspekter i planering och byggande. Under planarbetet har en helhetsstruktur för stadsdelen Södra Sanden arbetats fram. Denna redovisas i en separat bilaga, Beskrivning av omvandling av Södra Sanden, för att den ska kunna utgöra ett komplement till det planprogram som gäller för området.

Planprogrammet föreslår en spont runt hela området vilket i olika detaljplanerna har utretts och funnits svårt då en spont skulle hindra vatten från att rinna av området samtidigt som marken släpper igenom vatten underifrån då den består av fyllnadsmassor. Lösningen har istället blivit att ha upphöjda gårdar med parkering under, kompletterat med ett upphöjt stråk för att klara tillgängligheten vid översvämning. För kvarteret Galeasen innebär det att vid översvämning, ansluta en tillfällig gångpassage mellan gården och bron på Vassbottenleden. Detaljplan för kvarteret Jullen hade i samrådet bostäder vilka till granskningen ersattes med parkering för intilliggande handel. Bostadsgården skulle ansluta mot den högre marknivån vid gång- och cykelvägen mot Residensbron.

För att, vid översvämning, kunna säkerställa tillgänglig väg till byggrätter i det stora området väster om Vassbottenleden krävs ett samordnat upphöjt stråk. Det innebär att kommunens allmänna plats (Vassbottenleden) behöver byggas om med ett upphöjt stråk från bron på Vassbottenleden fram till kvartersmarken.

Bilden visar var olika delar av Södra Sanden kommer behöva anslutas mot högre marknivå för att området ska vara tillgängligt även vid högt vatten i Vänern kompletterad med kvartersnamn.

För att möjliggöra framtida etappvis planering och utbyggnad av området, har det upphöjda stråket genom hela området föreslagits på kvartersmarken och avses bli en gemensamhetsanläggning som byggs ut etappvis och driftas gemensamt av de berörda fastighetsägarna. Där det upphöjda stråket korsar allmän gata ansvarar kommunen för att bygga en upphöjning över gatan.

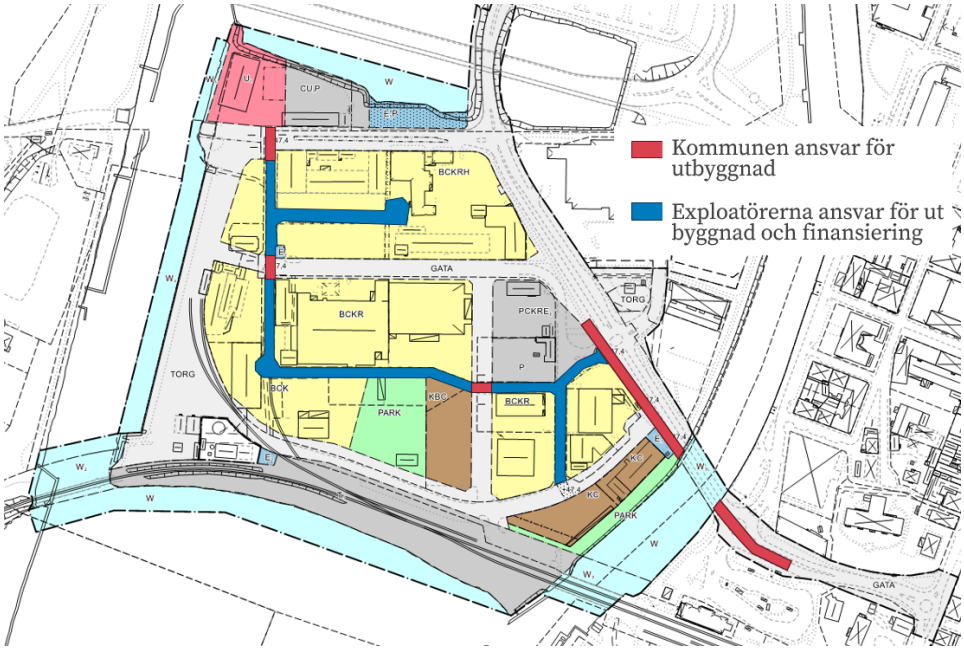

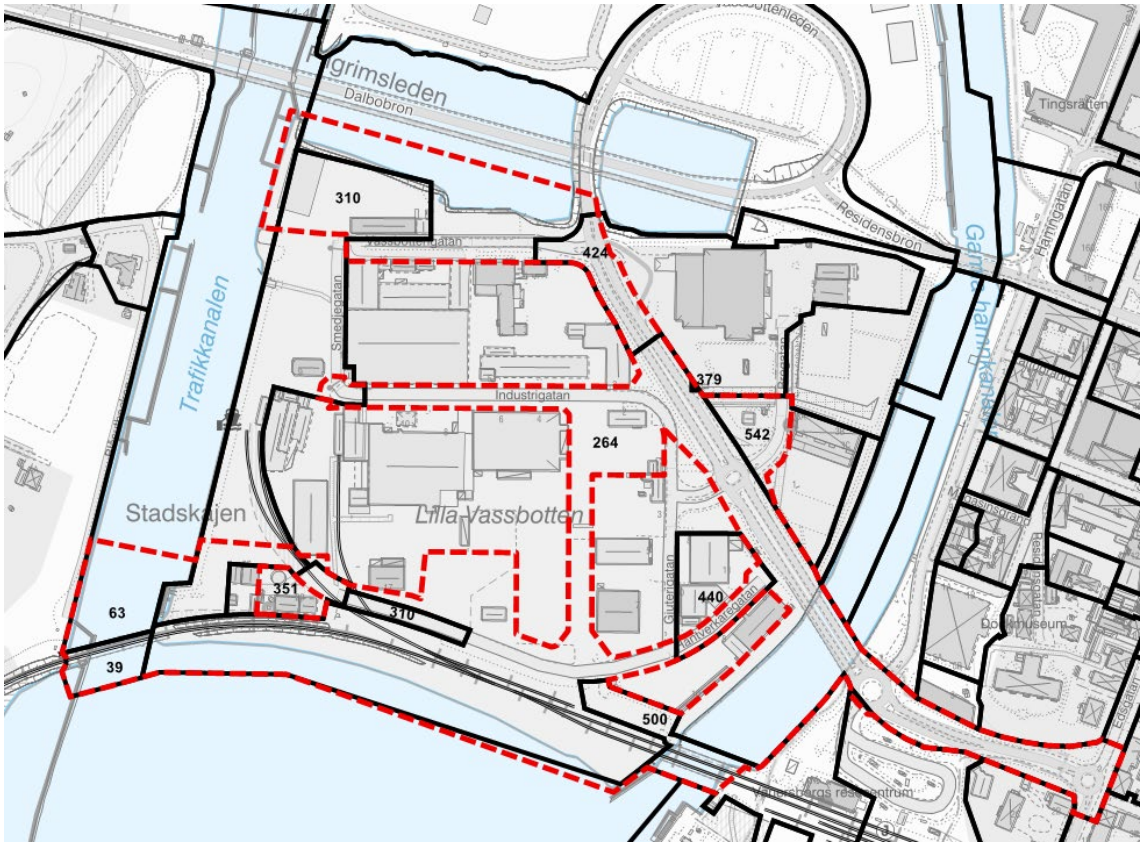
Illustration som visar möjlig framtida omvandling av området med det upphöjda stråket genom området.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

När man i framtiden går vidare med nya detaljplaner är det viktigt att helheten är i fokus så att hela området på sikt kan omvandlas.

Detaljplan

Inom det aktuella planområdet finns det flera olika gällande stads- och detaljplaner, vilka kommer att upphävas i de delar som berörs av den nya detaljplanen. I huvudsak är markanvändningen industri, hamn, gata, järnvägsändamål och vattenområde. Nedanstående bild visar det aktuella planområdet med röd linje och hur det förhåller sig till befintliga planer som påverkas.

Kartbild över aktuellt planområde (markerat med röd streckad linje) och befintliga detaljplaner (svart linje) med plannummer.

Tomtindelning

Det finns en tomtindelning 1580K-B2/1957 för fastigheten Fregatten 6, som upphävs i den del som ingår i detaljplanen.

Grönplan

Grönplan Vänersborg 2008 ger en övergripande analys av hur grönstrukturerna kan utvecklas samt strategier för bevarande av befintliga värden. Hamnkanalen är utpekad som ett grönområde med höga sociala värden och stor betydelse för invånarnas hälsa och livskvalitet. Grönplanen anger att strandområdena ska bevaras gröna och tillgängliga för allmänheten och möjligheterna till liv och rörelse utvecklas.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Miljöstrategi

Miljöstrategi 2030 gäller för hela Vänersborgs kommun och beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030. Strategin anger en övergripande målbild att sträva mot. Det bygger till stor del på de nationella och regionala miljömålen samt på kommunala planer och program. Miljöstrategins fyra fokusområden är Grönskande stad och land, Vatten i världsklass, Trygg och tillgänglig miljö för stora och små och Klimatsmart i alla led. Under avsnittet Konsekvenser i planbeskrivningen redovisas detaljplanens konsekvenser för miljöstrategins fokusområden och delmål.

Regionala

Vattenskyddsområde

I april 2025 upphävde regeringen länsstyrelsens beslut om att inrätta ett vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter för Vänersborgsviken och Göta älv. Enligt beslutet ligger planområdet inom den inre skyddszonen. Den inre skyddszonen infördes för att minska risken för en akut förorening och för att skapa möjlighet att hinna upptäcka och åtgärda en akut förorening i händelse av olycka. Det väntas dock ett nytt beslut om vattenskyddsområdet inom de närmaste åren.

Riksintressen

Kulturmiljövård

Stadskärnan i Vänersborg är riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Huvudmotiv för riksintresset är att Vänersborg är en residensstad präglad av 1600-talets stadsbyggnadspolitik och förändringar efter branden 1834 som gjorde staden till en förebild för det sena 1800-talets stadsbyggande. Gamla hamnkanalen utgör en tydlig gräns mellan den gamla rutnätsstaden i centrala Vänersborg och den nya bebyggelsen som planeras på Sanden.

Järnvägsbacken som ingår i planförslaget ligger inom riksintresseområdet medan övriga planområdet ligger utanför. Inom planområdet planeras ingen ny bebyggelse närmast Gamla hamnkanalen. De byggnader som denna detaljplan möjliggör är måttfulla i sin höjd då det handlar om omkring fem våningar som mest. Trädallén utmed Gamla hamnkanalen bevaras inom parkmark med undantag för ett träd som ligger inom järnvägsområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Rörligt friluftsliv

Vänern utgör riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap 2§ miljöbalken. Planområdet angränsar till, men ingår inte i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Friluftsliv

Vänern och Vassbotten är riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Planområdet angränsar till, men ingår inte i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Yrkesfiske

Vänern och Vassbotten är riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap 5 § miljöbalken. Planområdet angränsar till, men ingår inte i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Natura 2000

Planområdet berör inte något Natura 2000-område.

Trafikkommunikation

Trafikkanalen väster om Sanden ingår i riksintresse för sjöfarten enligt 2 kap 8 § miljöbalken (Trollhätte kanal). Riksintresset har preciserats med syfte att inkludera funktionen väntkaj inom farleden. Beslutet fattades i november 2024 och visar att farleden preciserats till den markerade ytan i bilden nedan.

Bilden visar det område som avgränsats för sjöfarten i precisering av riksintresset.

Själva kajkonstruktionen på Södra Sanden är i dåligt skick och kommer behöva tas bort inom några år. När kajen inte längre håller för förtöjning av fartyg eller rivs kommer Sjöfartsverket behöva anlägga ett ledverk för väntfunktionen. Det ska då ligga cirka 3 meter utanför nuvarande kajkant.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Järnvägen Älvsborgsbanan söder om planområdet är riksintresse för järnvägstrafik enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Trafikverket arbetar med utbyggnad av stationsområdet vilket bör leda till att riksintresseområdet utökas något.

Planförslaget bedöms inte ha någon påtaglig negativ inverkan på riksintresse för sjöfart. Det bedöms ha positiv påverkan på riksintresset för järnvägstrafik.

Totalförsvar

Planområdet ligger inom riksintresse för försvaret enligt 3 kap 9 § miljöbalken (Såtenäs flottiljflygplats), vilket innebär stoppområde för höga objekt.

Planområdet berörs av riksintresse för Försvarsmaktens stoppområde för höga objekt. Som högt objekt räknas objekt högre än 45 meter inom samlad bebyggelse. Byggnaderna inom planområdet förslås lägre än 45 meter, varför planförslaget är förenligt med riksintresset.

Miljökvalitetsnormer

En miljökvalitetsnorm är en bestämmelse om vilken kvalitet det ska vara på luften och vattnet.

Luft

Miljökvalitetsnormerna för luft har inte uppmätts överstiga riktvärdena i Vänersborg. Den nya detaljplanen medför inte att de gällande miljökvalitetsnormerna för luft enligt 5 kap miljöbalken påverkas.

Vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar och vattendrag) samt grundvatten. Syftet med normerna är att säkra Sveriges vattenkvalitet i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten.

Den ekologiska statusen i Vassbotten är Måttlig ekologisk status (miljökvalitetsnorm fastställd av Vattenmyndigheten enligt Vattendirektivet – baserad på övergödning och flödesregleringar). Vattenmyndigheten har gett tidsfrist till 2027 då Vassbotten ska uppnå Miljökvalitetsnormen God ekologisk status. En bra och naturlig dagvattenhantering bedöms kunna bidra till att Miljökvalitetsnormen God status uppnås till 2027.

Dagvattnet inom planområdet ska så långt möjligt tas om hand lokalt så att föroreningar inte når Vassbotten. Bedömningen är att inom det aktuella planområdet kommer det finnas plats och möjlighet att skapa dagvattenlösningar som renar så att recipienten inte påverkas på ett negativt sätt. Dagvattnet bör inte infiltreras ner i marken på grund av de föroreningar som finns. Dagvattnet avses ledas till längsgående växtbäddar, 2,5 meter breda, inom detaljplanens gatumark. Dagvattensystemet kommer delvis byggas över med gatuparkering men i huvudsak utgöras av öppet stråk med renande växter.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

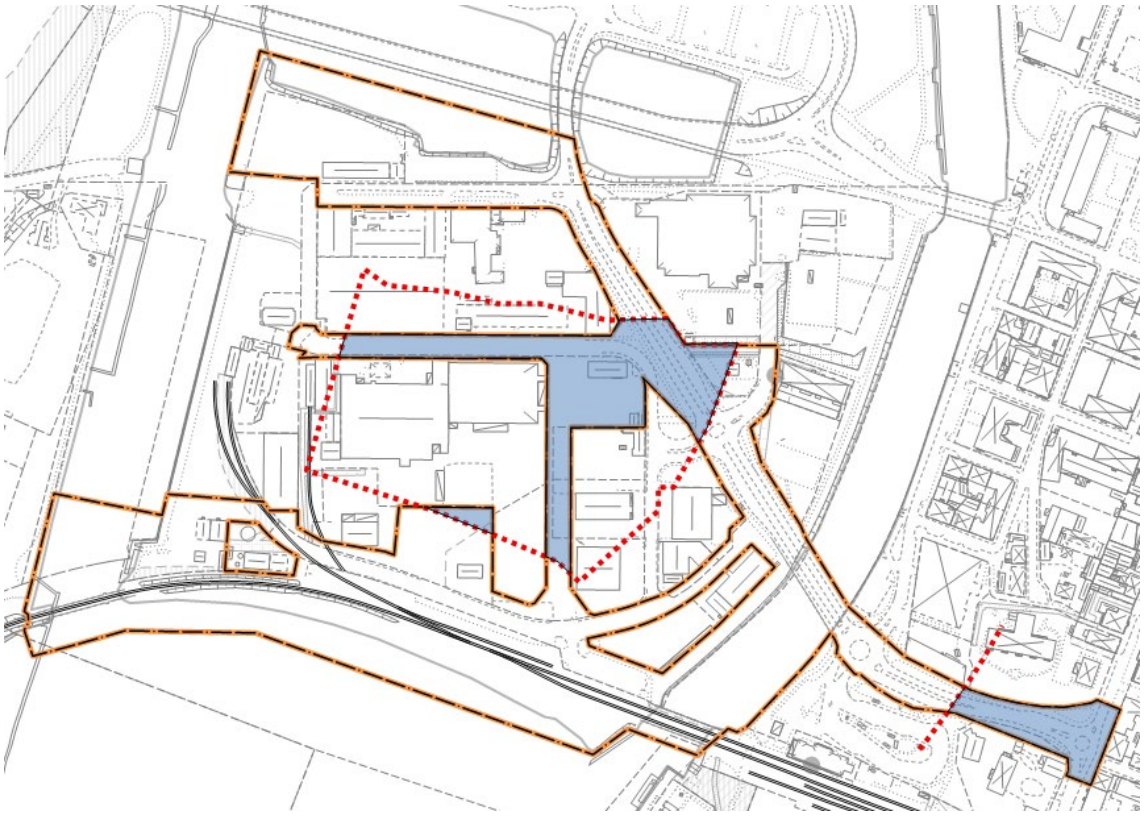
Miljö

Strandskydd

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt säkra allmänhetens tillträde till stränderna och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. För det aktuella planområdet finns inte något strandskydd idag.

Grundprincipen är att strandskyddet återinträder inom 100 meter från strandlinjen i samband med att en ny detaljplan tas fram. Strandskyddsfrågan ska prövas på nytt och för att kunna upphäva strandskyddet krävs att något av de särskilda skälen uppfylls samt att intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset alternativt att området har samma användning som i föregående plan.

Detaljplanen föreslår att strandskyddet även fortsättningsvis är upphävt inom hela planområdet.

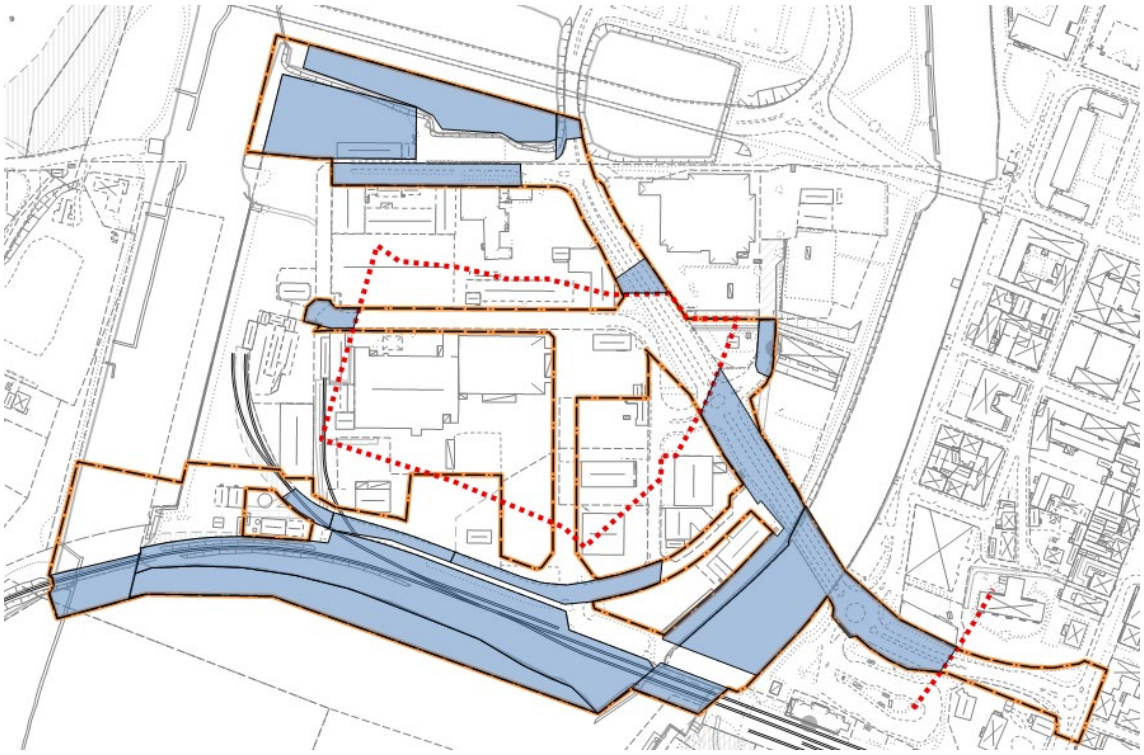

Bilden visar med blått de områden där strandskyddet inte inträder på grund av att det är längre från stranden än 100 meter.

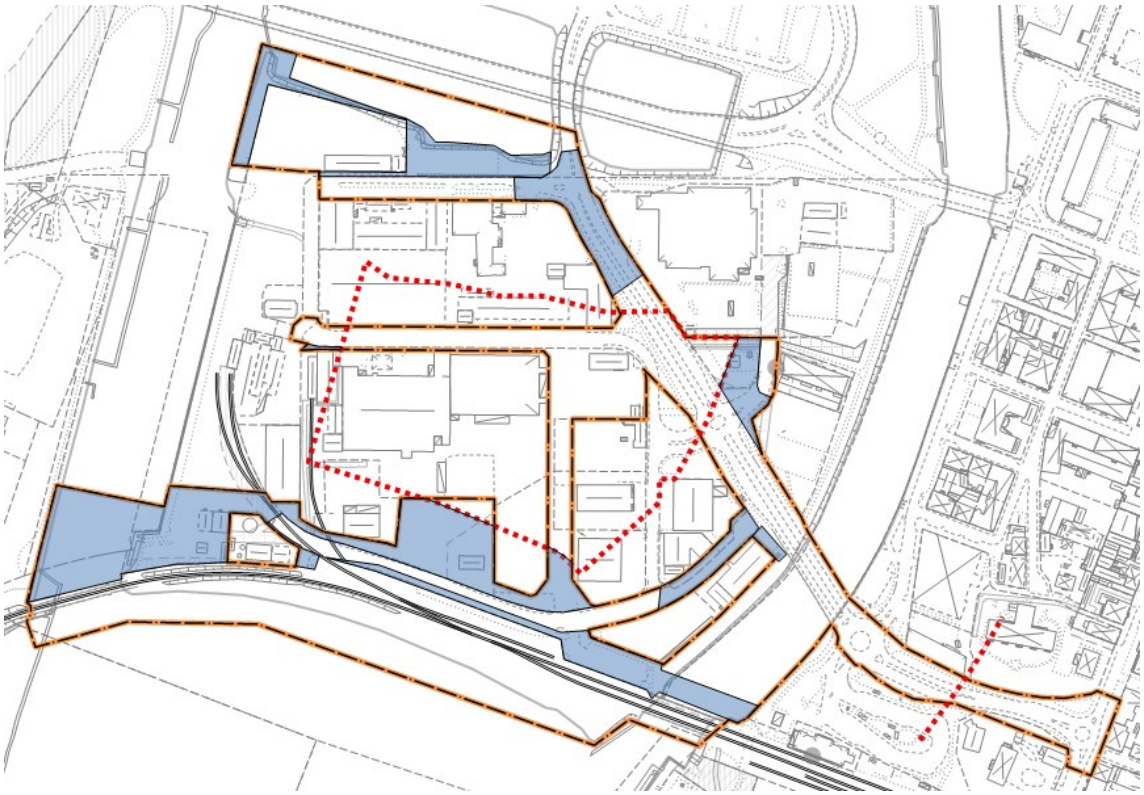
Enligt Miljöbalkens 7 kap. 18j § framgår att kommunen kan besluta att strandskyddet ska fortsätta att vara upphävt med stöd av Plan- och bygglagens 4 kap. 17a §. Plan- och bygglagen anger att kommunen får bestämma att strandskyddet ska fortsätta att vara upphävt utan tillämpning av de särskilda skälen, om strandskyddet upphävts med stöd av 17 § eller motsvarande äldre bestämmelser och området ska ha samma användning som tidigare. Kommunen beslutar genom detaljplanen att strandskyddet ska fortsätta vara upphävt i de delar där markanvändningen inte förändras. Plankartan har bestämmelse om att strandskyddet är upphävt.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Bilden visar de områden där den nya detaljplanen har samma användning som föregående plan där strandskyddet har upphävts genom beslut.

Bilden visar de områden där det krävs ett särskilt skäl för att upphäva strandskyddet.

De särskilda skälen som behöver uppfyllas räknas upp i Miljöbalken 7 kap 18e §. Särskilda skäl kan användas för områden som:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Dagvatten

Dagvatten betecknar vatten som samlas eller rinner på markytan och i stora mängder kan ställa till problem med översvämningar och bidra med förgiftning av vattendrag. På grund av klimatförändringar förväntas fler perioder med långvarig och kraftig nederbörd, vilket ökar dagvattnet. När andelen mark ökar som är bebyggd eller hårdgjord (t.ex. vägar) innebär det dessutom att mindre mängd vatten kan tränga ner i marken, vilket ytterligare ökar riskerna. Därför är det viktigt att inför planläggning söka hållbara lösningar på dagvattenhantering och i första hand förespråkas lokalt omhändertagande (LOD).

En dagvattenutredning har tagits fram av Sweco, daterad 2022-03-02, för att undersöka hur dagvattensituationen förändras av att en ny stadsdel anläggs på Södra Sanden, väster om Vassbottenleden (samrådsförslaget). Då planområdet minskats ner och i stort sett endast innehåller infrastruktur för järnväg, gator och parkering har en reviderad dagvatten- och skyfallsutredning, Sweco daterad 2025-10-24 tagits fram för att belysa hur dagvattenhanteringen kan skötas inom gatumarken samt hur miljökvalitetsnormerna för vatten påverkas.

Beräkningar av dagvattenflöden för befintlig och framtida situation visar att dagvattenflödet förväntas öka på grund av ökad nederbörd med en klimatfaktor på 1,25. Fördröjningsvolymerna har beräknats för att hantera kravet att fördröja minst 10 mm per kvadratmeter reducerad area vid ett 30-årsregn, inklusive klimatfaktor. Utredningen har beräknat att det krävs 525 m^3 fördröjningsmagasin. Därefter har tillkommit mark för parkering vilken beräknas kräva 25 m^3 ytterligare fördröjningsmagasin. För hela planområdet är därför den beräknade effektiva fördröjningsvolymen 550 m^3. I detaljplanen finns plats för föreslagna dagvattenanläggningar i form av nedsänkta växtbäddar. Dagvattnet från framtida situation med rening i växtbäddar bedöms inte försämra recipientens möjlighet att uppnå miljökvalitetsnormerna, utan bedöms förbättra situationen.

Ekosystemstjänster

Ekosystemen bidrar med flera typer av tjänster och mångfunktionalitet, vilket hjälper till att hantera samhällsutmaningar som att skydda, utveckla eller skapa ekosystem samtidigt som den biologiska mångfalden och det mänskliga välbefinnandet främjas. Ekosystemtjänsterna delas upp i reglerande, kulturella, stödjande och försörjande.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Reglerande			
2.1 Reglering av lokalklimat	2.2 Erosionsskydd	2.3 Skydd mot extremväder	2.4 Luftrening
			
Grönska och natur bidrar lokalt till jämnare temperatur, ökad luftfuktighet, skugga och vindskydd.	*Växternas rötter på land och i vatten binder jord och sediment. Blad och grenar skyddar jorden från att sköljas bort.*	*Grönska och natur förebygger och skyddar mot extremväder som storm, höga vågor, översvämning, skyfall, skred och torka.*	*Växtlighet renar luft genom att filtrera och fånga upp föroreningar.*
2.5 Reglering av buller	2.6 Rening och reglering av vatten	2.7 Pollinering	2.8 Reglering av skadedjur och skadeväxter
			
Växtlighet och icke hårdgjord mark dämpar buller och skapar lugnare miljöer för människor och djur.	*Våtmarker, grönområden och andra ekosystem fördröjer, filtrerar och renar vatten från föroreningar samt förebygger översvämningar, erosion och torka.*	*Insekter pollinerar blommande växter som utvecklar frukt, bär och frö för växtens fortplantning och för produktion av mat till människor och djur.*	*Djur och andra organismer kan reglera och minska mängden skadedjur, skadeväxter och sjukdomsbärare.*

Kulturella				
4.1 Fysisk hälsa	4.2 Mentalt välbefinnande	4.3 Kunskap och inspiration	4.4 Social interaktion	4.5 Kulturarv och identitet
				
Grönska och natur gynnar fysisk aktivitet som motion, lek och friluftsliv.	*Vistelse i grönska och natur främjar hälsa, välbefinnande och mental återhämtning.*	*Grönska och natur kan ge inspiration, kunskap och öka förståelse för ekosystemens samband och betydelse för människan.*	*Grönska och natur erbjuder mötesplatser för människor av olika bakgrund och åldrar.*	*Grönska och natur skapar attraktiva miljöer, bidrar till den lokala identiteten och är en del av kulturarvet.*

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Stödjande				
1.1 Biologisk mångfald	1.2 Ekologiskt samspel	1.3 Livsmiljöer	1.4 Naturliga kretslopp	1.5 Jordmånsbildning
				
Variationsrikedom inom arter, mellan arter och av ekosystem möjliggör anpassning och ger motståndskraft.	*Samspel mellan två och flera arter bidrar till ekosystems-funktioner.*	*Livsmiljöer är en förutsättning för växt- och djurarters fortplantning, födosök och spridning.*	*Ekosystemen möjliggör kretslopp av vatten, kol och näringsämnen som kväve och fosfor.*	*Ekosystemens organismer bryter ned material på och i marken och frigör näringsämnen.*

Försörjande			
3.1 Matförsörjning	3.2 Vattenförsörjning	3.3 Råvaror	3.4 Energi
			
Ekosystemen ger oss mat genom möjligheter till odling, djurhållning, fiske och jakt.	*Ekosystemen lagrar, renar och reglerar tillgången till vatten för dricksvatten, bevattning av grödor och andra ändamål.*	*Växter och djur ger oss råvaror och material som virke, läder, biokemikalier och gödsel.*	*Ved, grödor och biologiska restprodukter kan ge oss värme och energi genom biogas och andra bränslen.*

I det aktuella planområdet finns ekosystemtjänster som är reglerande, kulturella och stödjande. Området saknar försörjande ekosystemtjänster som matförsörjning, råvaror och energi.

Inom planområdet ingår till största delen mark som avses vara hårdgjord för trafik av olika slag. I anslutning till Gamla hamnkanalen finns en parkyta bestående av gräsmatta och träd som utgör en biotopskyddad allé. Söder om järnvägen finns på marken mot Vassbotten buskar och mindre träd. Trafikverket avser att behålla området grönt och till gagn för den biologiska mångfalden. Området är dock inte tillgängligt för människorna.

Inom gatumarken kommer växtbäddar för att rena dagvatten även att bistå området med grönska som utöver rening hjälper till med viss temperaturreglering när det blir riktigt varmt i området. Skuggande träd längs gång- och cykelstråken skulle också skapa en mjukare miljö än dagens industrikaraktär till fördel både för människor och djur.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Biotopskydd

En naturvärdesinventering har tagits fram av Sweco, daterad 2021-11-10, rev 2021-12-17. I naturvärdesinventering bedöms Södra Sanden, väster om Vassbottenleden ha tre naturvärdesobjekt (NVO) som har identifierats, avgränsats och beskrivits. Samtliga naturvärdesobjekt har klassats till visst naturvärde (naturvärdesklass 4). Naturvärdesobjekten består av ett vassområde intill Vänerns strand samt två stycken alléer.

I norra planområdet finns en buskridå samt vassbård vid södra sidan av Dalbobron. Buskridån samt vassbården bedöms ha Naturvärdesklass 4 (visst naturvärde) och ett visst biotopvärde. Biotopvärdet är baserat på områdets potentiella betydelse för lekmiljöer för fisk samt som häckningsområde för fågelarter knutna till vassmiljöer som rörsångare och sävsparv.

Längs med Vassbottengatan, i norra planområdet, finns en trädallé som består av 13 träd. Naturvärdesinventeringen har gjorts utifrån granskning av ortofoton och bedömningen är att träden är av olika ålder och troligen planterats vid olika tillfällen för att ersätta tidigare träd som blivit sjuka eller dött. De äldsta träden bedöms ha relativt hög ålder med avseende på dess storlek och omfång (stamdiameter). Trädallén bedöms ha Naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Kommunekolog har varit och tittat på träden och det är alar som är omkring 50-60 år gamla.

I sydöstra planområdet finns en trädallé bestående av 8 träd som står mellan Vassbottenleden och järnvägen intill Gamla hamnkanalen. Allén utgörs av 5 parklind alt. skogslind samt 3 almar (längst åt norr). Lindarna är grova och gamla medan almarna bedöms vara något yngre. Almarna har dött av almsjuka under sommaren 2026 och skulle behöva ersättas med andra träd. Området där träden står sköts som en gräsmatta. Trädallén bedöms ha Naturvärdesklass 4 (visst naturvärde).

Trädalléerna bedöms omfattas av det generella biotopskyddet enligt Miljöbalken 7 kap. 11 §. Om den planerade utbyggnaden av järnvägen påverkar träden negativt eller att de döda almarna ska ersättas krävs dispens från Länsstyrelsen. I övrigt bedöms alléerna inte beröras.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Hälsa och säkerhet

Omgivningsbuller

Detaljplanen innehåller inte någon bullerkänslig användning.

Föroreningar i mark och vatten

Gällande markmiljön har flera olika undersökningar genomförts inom området. En sammanställd bild visar på mängden provpunkter. Prover har tagits i mark och i grundvatten fördelat på åren 2022, 2023 och 2025.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

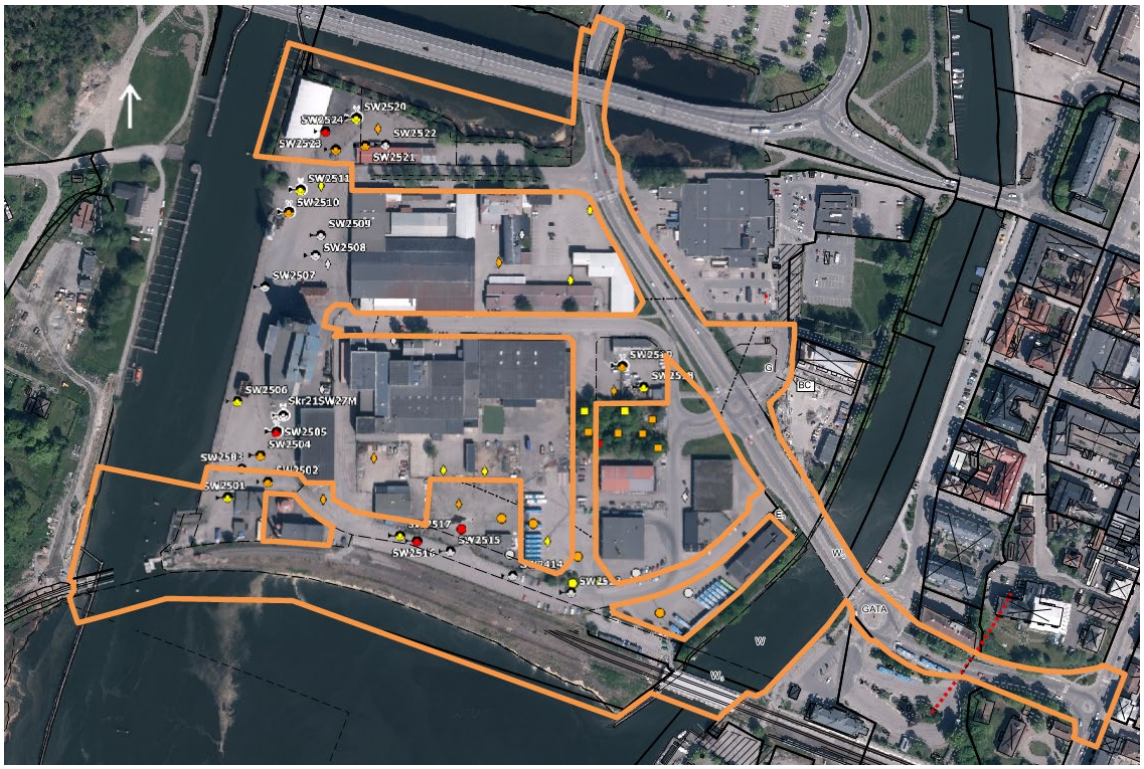

Bilden visar en sammanställning av var mark- och grundvattenprover har tagits i område.

Undersökningarna visar att det finns flera platser inom Sanden som bedöms ha en så pass hög föroreningsgrad att risker kan föreligga och åtgärdsbehov kan finnas för att marken ska vara lämpad för omvandling. Eventuella åtgärdsbehov avgörs av en kombination av föroreningsnivå och vilken typ av markanvändning som planeras.

Hela området överlagras av fyllnadsmassor bestående av bl.a. grus, sand och silt. Fyllningens sammansättning är heterogen över området och har en mäktighet på ca 1-2 m. Föroreningshalter över MKM har endast noterats i vad som i fält bedömts som fyllnadsmaterial. Analyserade prover på bedömt naturligt avsatt material uppvisar generellt ämneshalter under KM med undantag av två provpunkter på hamnplanen (SW2505 och SW2510).

Det nu aktuella planområdet visas på nedanstående bild med provpunkter.

Riskbedömning och platsspecifika riktvärden

De markanvändningar som ingår i detaljplanen; gator, parkering, tekniska anläggningar, kustbevakning och järnväg är att betrakta som mindre känslig markanvändning, MKM. Markmiljön anses inte vara skyddsvärd då Södra Sanden till största del är utfyllt med fyllnadsmassor samt är asfalterad. Endast ett litet delområde i sydöstra Sanden som kommer bevaras som parkmark på grund av en trädallé med ett visst naturvärde anses markmiljön vara skyddsvärd, men här bedöms inte några markarbeten vara aktuellt.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Delområde 1 (norra)

I den norra delen där mark planeras för användningen sjöräddning har krom och PAH-H påvisats över mindre känslig markanvändning, MKM, och PAH-M och krom 6+ har noterats över KM men under MKM. Samtliga föroreningar ligger generellt ytligt i den översta metern, men krom har noterats över MKM ner till 1,5 meter under markytan (m.u.my). Inom detta område har det även noterats svart slagg som innehåller förhöjda halter av krom.

Delområde 1 utgörs av den mark som avsätts för sjöräddningen.

Riskbedömningens slutsatser

- Då området idag utgörs av asfalterade ytor och av gatumark, samt att inga bostäder återfinns inom området bedöms inga akuta åtgärder krävas. Dock krävs hantering av uppkomna massor liksom eventuella saneringstekniska åtgärder i det fall exploatering inkl. grävarbeten ska genomföras i området. Vid grävarbeten ska överskottsmassor hanteras på korrekt sätt på mottagningsanläggning även om halterna skulle underskrida framtagna PSRV. Inför åtgärder i mark ska även en anmälan om avhjälpandeåtgärder upprättas och godkännas av tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd) innan markarbeten får påbörjas.
- I samband med eventuella markarbeten rekommenderas kompletterande miljökontroll på uppschaktade massor då endast enskilda halter har noterats över MKM. Det har även noterats slaggprodukt vilket klassas som ett avfall och ska omhändertas på mottagningsanläggning. Vid beräkning av platsspecifika riktvärden kan högre halter komma att accepteras då större delen av området kommer nyttjas för parkering och asfalterade ytor.
- Det ska noteras att inga provtagningar har genomförts under byggnader och om eventuella byggnader inom delområdet avses rivas rekommenderas en materialinventering inför rivning för att säkerställa att inga hälsofarliga ämnen frigörs i samband med rivning, samt att möjliggöra för eventuell materialåteranvändning. Kompletterande miljöteknisk undersökning kan även krävas under byggnaderna i dessa fall.

Delområde 2 (södra)

I södra delen av planområdet planeras för hårdgjorda ytor i form av gata, torg och parkering. Inom området har Aromater C10-C16, aromater C16-C35, PAH-M, PAH-H,

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

krom och kvicksilver påvisats över MKM, och PAH-H har även i ett enskilt prov påvisats över gränsvärde för FA. Även inom detta delområde ligger samtliga påvisade föroreningar över MKM i den översta metern under markytan. Endast enskilda metaller och PAH-H har påvisats över KM men under MKM i djupare jordlager. Inom detta område har även kraftig lukt av petroleum noterats i samband med markundersökning.

Delområde 2 utgörs av mark för gata, torg och parkering i södra delen av planområdet.

Riskbedömningens slutsatser

- Då området idag utgörs av asfalterade ytor och av gatumark, samt att inga bostäder återfinns inom området bedöms inga akuta åtgärder krävas. Dock krävs särskild hantering av uppkomna överskottsmassor liksom eventuella saneringstekniska åtgärder i det fall exploatering inkl. grävarbeten ska genomföras. Vid grävarbeten ska överskottsmassor hanteras på korrekt sätt på mottagningsanläggning även om halterna skulle underskrida framtagna PSRV. Inför eventuella framtida markarbeten ska av ovanstående anledning en anmälan om avhjälpandeåtgärd upprättas och godkännas av tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd) innan markarbeten får genomföras i området.
- TORG: Det ska noteras att det inom detaljplaneområde för TORG har påträffats halter av PAH-M över MKM där inandning av ånga är styrande för det generella MKM riktvärdet enligt Naturvårdsverkets beräkningsmodell. Då det idag återfinns byggnader inom detta område och om det fortsättningsvis även avses återfinnas byggnader bör det övervägas att genomföra mätningar i inomhusluften om människor vistas i dessa lokaler. Detta för att säkerställa att ingen oacceptabel ånginträngning sker som utgör en risk för människors hälsa.
- Hantverkaregatan: Då prover har uttagits längs med större delen av Hantverkaregatan kan dessa nyttjas som underlag för klassning av schaktmassor inför eventuell exploatering i denna del. Om arbeten genomförs inom områden där ingen provtagning har genomförts rekommenderas miljökontroll i samband med entreprenad för att säkerställa att inga oacceptabla halter kvarlämnas och att överskottsmassor hanteras korrekt.
- Parkering: Inom delområdet finns ett mindre detaljplaneområde för parkering. Inom detta område bedöms inga akuta saneringstekniska åtgärder krävas om ytan förblir asfalterad och inga markarbeten avses genomföras. Det förekommer aromater samt PAH-er över MKM, samt PAH-H över nivån farligt avfall (FA) inom detta område. Dock bedöms dessa parametrar inte utgöra någon oacceptabel risk för människors hälsa så länge området är asfalterat och inga markarbeten genomförs. I det fall markarbeten ändå avses genomföras behövs särskild hantering av överskottsmassor liksom eventuella saneringsmässiga åtgärder genomföras för att säkerställa att inga oacceptabla halter kvarlämnas. Dessa åtgärder styrs

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

även av kommande planerad bebyggelse om området avses nyttjas på annat sätt, om exempelvis parkeringsgarage avses uppföras som därmed kan förändra bedömningen avseende exponeringsriskerna.

Delområde 3 (centralt)

Inom delområde 3 har PAH-H och krom noterats över MKM men ett flertal metaller, aromater och PAH-M har påvisats över KM men under MKM. Förorening av PAH-H har noterats på djupare nivå mellan 1,2–1,5 meter men krom har noterats i den ytligaste halvmetern under markytan. Inom detta område noterades en oljelukt i samband med markundersökningarna.

Delområde 3 ligger centralt i planområdet och utgörs av mark för parkering/parkeringshus.

Riskbedömningens slutsatser

- Delområde 3 avser endast kvartersmark med parkering och transformatorstation. Det bedöms inte krävas några akuta saneringstekniska åtgärder i dagsläget så länge området förblir asfalterat och nyttjas som parkering och transformatorstation. I det fall markarbeten ska genomföras krävs dock särskild hantering av uppkomna överskottsmassor liksom ev. saneringstekniska åtgärder då halter av PAH-H och krom har påvisats över MKM. Då det även endast återfinns få data om föreningssituationen inom området rekommenderas även kompletterande miljökontroll genomföras i samband med ev. exploatering eller ändring av området. Detta för att säkerställa att inga oacceptabla halter kvarlämnas samt att korrekt hantering av överskottsmassor genomförs. Inför eventuella framtida markarbeten ska av ovanstående anledning en anmälan om avhjälpandeåtgärd upprättas och godkännas av tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd) innan markarbeten får genomföras i området.
- Idag återfinns en byggnad på området. Ingen markundersökning har genomförts under byggnaden och det är därför oklart hur föreningssituationen ser ut under byggnaden. Inför eventuell rivning av denna byggnad rekommenderas en materialinventering för att säkerställa att inga hälsofarliga ämnen frigörs i samband med rivning, samt att möjliggöra för eventuell materialåteranvändning. Kompletterande miljöteknisk undersökning kan även krävas under byggnaderna i dessa fall.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Övrig mark

Den övriga marken utgörs till största delen av befintlig markanvändning; Vassbottenleden, Industrigatan, Vassbottengatan och parken. Ny gata ingår i planförslaget mellan Industrigatan och Hantverkaregatan samt en ny infart för Brogatan. I bilden nedan avses den övriga marken som ingår i planområdet och som inte ingår i något av de markerade delområdena.

Övrig mark utgörs av gatumark.

Riskbedömningens slutsatser

- När det gäller övrig gatumark har ingen markundersökning genomförts inom större delen av gatumark (Vassbottenleden, Vassbottengatan, Industrigatan). Det är dock troligt att föroreningar med halter över MKM kan återfinnas även här utifrån påträffade halter i övriga delar av Södra Sanden. Det bedöms inte krävas några akuta saneringstekniska åtgärder i dagsläget så länge området förblir asfalterat och nyttjas för gatumark. I det fall det ska genomföras markarbeten kommer markundersökning eller miljökontroll i samband med entreprenaden krävas dels för att undersöka föroreningssituationen, dels för klassning av eventuella överskottsmassor. Om halter över MKM och eventuella preliminära PSRV påträffas kommer saneringstekniska åtgärder eventuellt även krävas för att säkerställa att inga oacceptabla halter som orsakar risker för människors hälsa och miljö kvarlämnas. Omfattningen av åtgärderna styrs även av tänkt nyttjande i området. Inför eventuella framtida markarbeten ska av ovanstående anledning en anmälan om avhjälpandeåtgärd upprättas och godkännas av tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd) innan markarbeten får genomföras i området.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

- Trädallén som ligger inom detaljplaneområde för PARK bedöms ha ett visst naturvärde och biotopskydd. Det har antagits att ingen exploatering kommer genomföras inom detta område mer än eventuell plantering av ytterligare växtlighet. Det är troligt att det kan återfinnas förorenade fyllnadsmassor även inom detta område men då ingen markundersökning har skett är detta i dagsläget okänt. Inga saneringstekniska åtgärder bedöms krävas så länge området avses nyttjas för parkområde. Om plantering eller andra markarbeten sker där större volymer av jord uppkommer rekommenderas ändå miljökontroll genomföras för att kartlägga eventuell föroreningssituation samt att eventuella överskottsmassor omhändertas på korrekt vis. Inför eventuella framtida markarbeten ska av ovanstående anledning en anmälan om avhjälpandeåtgärd upprättas och godkännas av tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd) innan markarbeten får genomföras i området.
- Arbeten i vattenmiljö kräver normalt tillstånd för vattenverksamhet. Om eventuella arbeten ska genomföras inom vattenområden som innebär arbeten i sediment rekommenderas att sedimentundersökning genomförs inför arbetena. Inför eventuella framtida arbeten i vattenområdena ska av ovanstående anledning även tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd) kontaktas för information och samråd.
- Fördröjningsmagasin för dagvatten inom gatumarken. Om annan form av fördröjning/infiltration exempelvis öppet system i kommande grönytor i anslutning till ny bebyggelse avses att uppföras ska det även beaktas att öppna fördröjningsmagasin kan medföra en ökad risk för urlakning och spridning av underliggande förororeningar. Om det därmed avses uppföras någon form av skyfalls-/uppehållsdamm inom detaljplaneområdet utöver markförlagda magasin i gatumarken, rekommenderas separat riskbedömning kopplat till detta där laktester samt flödesanalys som tar hänsyn till skyfallsvattnets föroreningsinnehåll. Detta gäller särskilt om förorenade massor även avses att kvarlämnas i de aktuella områdena då förutsättningarna för urlakning/spridning kommer att ändras om områdets nyttjande ändras från befintliga asfalterade parkeringsytor/gatumark till grönytor/skyfallsmagasin eller liknande.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Risk för olyckor

En riskutredning genomfördes av Sweco, daterad 2022-01-13 för samrådsförslaget utifrån att området planerades för bostäder och kontor. Riskutredningen omfattar en utredning för farligt gods på väg och i vattenled, översikt och beskrivning av risker från verksamheter samt en kvantitativ utredning för järnvägen. I nuvarande plan ingår endast byggrätt för parkering och parkeringshus i anslutning till Vassbottenleden och för Kustbevakningen i anslutning till Trafikkanalen. För dessa båda har utredningen fortfarande en funktion varför den följer detaljplanen vidare.

Vassbottenleden är en sekundär transportled för farligt gods och det är rimligt att anta färre transporter på sekundära leder än på primära leder. Tidigare inventering av verksamheter i området tyder på relativt få transporter av farligt gods på Vassbottenleden/Dalbobron. Hastighetsgränsen varierar mellan 40–50 km/h på Vassbottenleden/Dalbobron inom aktuellt område.

På järnvägen i söder är det i huvudsak persontåg som passerar planområdet, med få undantag för godståg, främst vid underhållsperioder. Med avseende på de låga samhälls-

och individriskerna som föreligger samt de platsspecifika förutsättningar, bedöms kostsamma riskreducerande åtgärder inte vara motiverade.

Enligt rimlighetsprincipen ska risker som med tekniskt och ekonomiskt rimliga medel elimineras eller reduceras oavsett risknivå. För byggnader (möjligt parkeringshus i detaljplanen) inom 30 meter från Vassbottenleden/Dalbobron och Älvsborgsbanan ska nedan åtgärder genomföras:

a) Ventilation placeras högt upp på byggnaden eller på tak.
b) Det ska vara möjligt att utrymma bort från riskkällan (Vassbottenleden och Älvsborgsbanan).
c) Fasad som vetter mot riskkällan (Vassbottenleden och Älvsborgsbanan) ska utföras i obrännbart material (lägst brandklass A2-s1, d0) alternativt i brandteknisk klass EI30 (fönster behöver ej vara brandklassade).

Utifrån den samlade riskbedömningen för vattenled bedöms det vara rimligt med ett skyddsavstånd om minst 10 meter utifrån principen om undvikande av katastrofer. Det här är aktuellt för byggrätten för Kustbevakningen men den har ett längre avstånd från farleden än 10 meter.

Sammantaget bedöms den planerade bebyggelsen vara möjlig att genomföra ur ett riskperspektiv med avseende på transport av farligt gods, förutsatt att ovan nämnda åtgärder vidtas.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Risk för översvämning

Marken inom planområdet är flack med en marknivå kring cirka +46 (RH2000).

Sanden är en utfyllnadsö i Vänern med befintliga marknivåer på ungefär 1-2 meter över Vänerns normala vattennivå.

Översvämning stigande vatten i Vänern

Flertalet utredningar om översvämningsstrategier är framtagna av länsstyrelsen, MSB, konsulter och Vänersborgs kommun. Översvämningsproblematiken kan sammanfattas med att Vänern, under längre perioder (månader), kan ha en hög vattennivå på grund av längre regnperioder. Detta bidrar till ökat tillflöde till Vänern, som har ett stort tillrinningsområde. Vänern är reglerad i sitt utflöde till Göta älv genom dammar och en vattendom. En ökad avtappning innebär risk för bland annat översvämning och skred nedströms. Utöver att en långsamt högre vattennivå kan orsaka översvämning kan situationen förvärras av en plötslig vinduppstuvning.

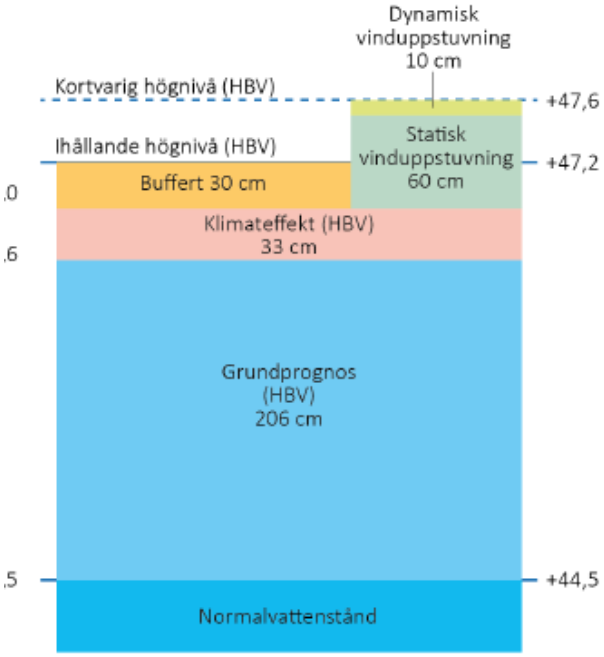
Kommunfullmäktige i Vänersborg antog 2024-09-11 § 142 Riktlinje för hantering av översvämningsrisker i planering och bygglov. I riktlinjerna anges bland annat följande:

- Ny typ av bebyggelse eller anläggning på tidigare bebyggd mark ska anläggas så att funktion och byggnader klarar högsta beräknade nivå när den nya bebyggelsen utgörs av permanentbostäder eller dagligvaruhandel. Annars ska den klara 200-årsnivå.
- Utveckling av befintlig bebyggelse eller anläggning ska anläggas så att funktion och byggnader klarar 200-årsnivå.
- Enstaka byggnad eller anläggning ska anläggas så att funktion och byggnader klarar 200-årsnivå.

- Tillfartsväg skall i samtliga fall finnas som ligger lägst 20 cm under motsvarande nivåer. För att vara körbar med upp till 20 cm vatten behöver vägbanan vara tydligt markerad.

Riktlinjerna anger att en byggnad klarar nivån om dess konstruktion inte skadas av att vattnet når den. Detta kan lösas genom att byggnaden i helhet placeras ovanför nivån, eller att de delar av byggnaden som ligger under nivån är utformade för att inte vatten ska tränga in och ge upphov till skador i konstruktionen. En funktion klarar nivån om den kan upprätthållas när vattnet når den. Det innebär bland annat att nödvändiga tekniska system, till exempel el, vatten, avlopp och kommunikation ska fungera.

Nedanstående illustration visar planeringsnivåerna för stigande vatten från Vänern utifrån länsstyrelsens faktablad 2017.

Högsta beräknade vattennivå för Vänern i händelse av översvämning.

I den nu aktuella detaljplanen finns ingen användning som kräver tillgänglig väg vid översvämning. Järnvägen kommer behöva stängas vid högre vattennivåer då den ligger lågt till exempel mot Grästorp och mellan Öxnered och Vänersborg. Det innebär att pendelparkeringar inte behöver vara i funktion vid dessa tillfällen. Kustbevakningen ser inte att de har behov att ta sig landvägen till sin byggnad då de till största delen agerar från båt. Byte av personal kan ske på andra platser vid dessa tillfällen. Det fåtal byggnader som planen möjliggör behöver trots detta konstrueras på sådant sätt att de inte tar skada om området översvämmas.

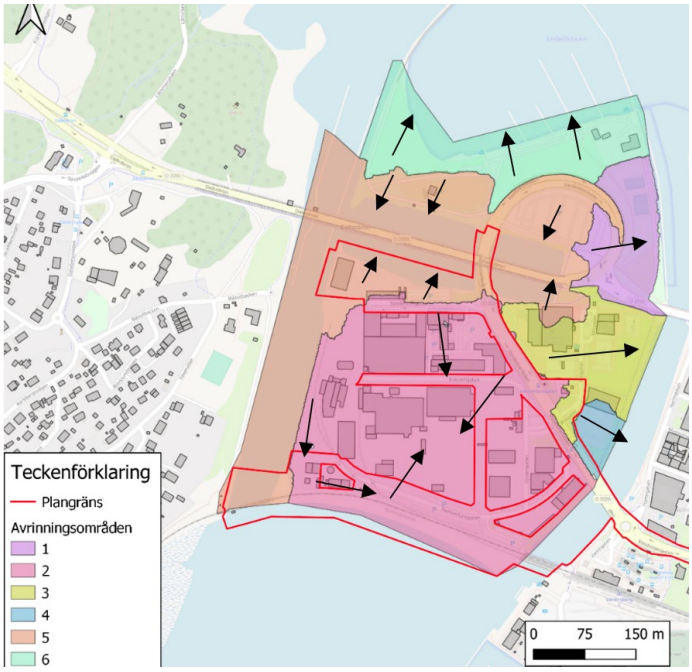
Kommunen anser det skäligt att byggnaderna ska tåla om Vänern stiger till nivån + 47,6 även om det inte går att ta sig fram till dem utan båt. För detta finns bestämmelser på plankartan.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Översvämning skyfall

Dagvatten- och skyfallsutredningen, Sweco 2025-10-24, bedömer att det finnas begränsade möjligheter att påverka skyfallssituationen genom denna detaljplan då inga större förändringar planeras inom området.

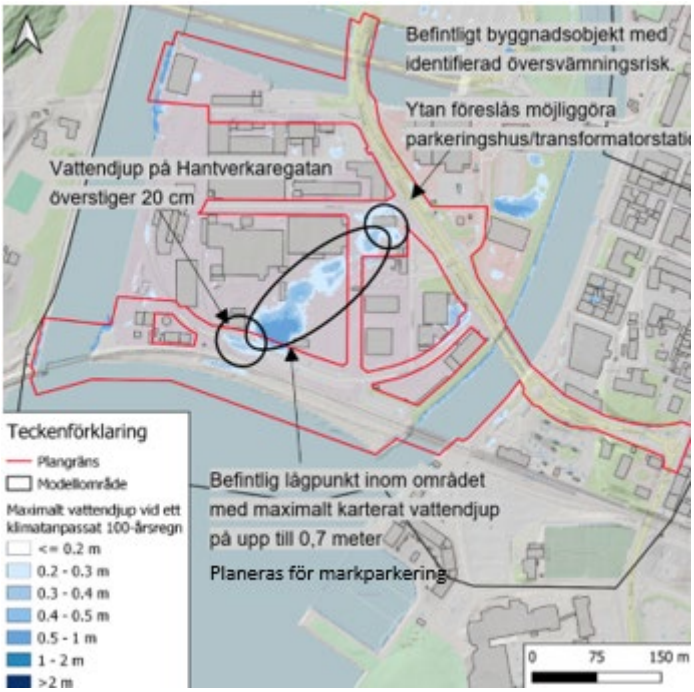
I händelse av skyfall kommer stora delar av regnvattnet rinna mot omkringliggande vatten. Det finns dock en lågpunkt mitt på Södra Sanden dit vatten rinner idag. Det kommer inte förändras genom denna detaljplan.

Generella avrinningsriktningar visas med svarta pilar.

Vattendjupen på gatorna inom planområdet är generellt låga vid studerade händelser i befintlig situation. I en mindre lågpunkt på Hantverkaregatan har ett vattendjup på upp till 0,4 meter karterats. När det kommer till att analysera framkomlighet på vägar vid skyfall görs vanligtvis bedömningen att vattendjup som överstiger 0,2 meter innebär en begränsad framkomlighet för motorfordon. Enligt riktlinjer från Länsstyrelsen så behöver framkomligheten till och från planområdet bedömas och vid behov säkerställas för räddningstjänst. En del av Hantverkaregatan bedöms ha begränsad framkomlighet vilket påverkar tillgängligheten till en befintlig fastighet (värmeverket).

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Bilden visar var vatten ansamlas vid ett 100-årsregn.

Värmeverket ingår inte i aktuell detaljplan och planförslaget bedöms inte innebära en försämring för fastigheten utan samma förutsättningar som i befintlig situation råder. Värmeverket ligger i dag lågt och används enbart som reservanläggning ett antal gånger per år. Sannolikheten att ett skyfall inträffar samtidigt som anläggningen är i drift bedöms som låg varför situationen bedöms som acceptabel.

Risk för erosion

Slänterna mot vatten är skyddat mot erosion längs hela sträckan. Erosionsförhållanden inom området beskrivs som i allmänhet goda, speciellt längs slänter där höga vattenflöden kan uppkomma.

Slänterna mot vattnet är erosionsskyddade med stenmurar eller stenbeklädnader i olika utföranden.

Erosionsskydd utförd som stenmur i sydöstra delen, mot Gamla hamnkanalen.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

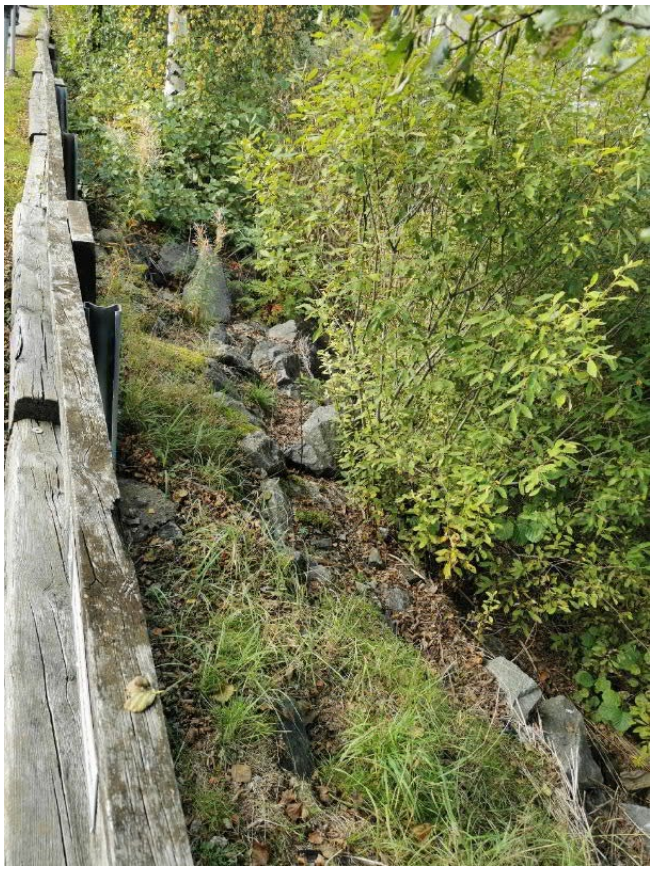

Erosionsskydd i södra delen av planområdet, söder om järnvägen.

Erosionsskydd av sten och block i nordvästra delen av området.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Erosionsskydd av sten och block i norra delen av området, mot Dalbobron.

Hamnen bedöms vara skyddad mot erosion med befintlig kajkonstruktion. Det har inte kunnat påvisas någon erosionsrisk inom planområdet.

Risk för skred

Genom att byggnader djupgrundläggs och eventuella markuppfyllnader lastkompenseras ökar inte belastningen på marken och det föreligger inte risk för skred.

Risk för ras

Området är plant och det finns inte något berg i dagen. Kommunen bedömer att det inte är någon risk för blocknedfall inom eller i anslutning till området.

Radon

I samband med geoteknisk utredning har radonhalter i markluften mätts. Resultatet visar att området har mätvärden mellan 3,0 och 50,7 kBq/m^3.

Radonhalten inom området varierar och marken klassas som låg- till högradonmark. Radon går att förhindra från att tränga in i byggnader vilket kontrolleras i den tekniska delen av bygglovet.

Radonundersökning behöver utföras separat för varje hus på grund av blandade fyllnadsmassor inom området.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Markförhållanden

Sweco har utfört en geoteknisk utredning av Södra Sanden, daterad 2026-09-28 vilken ersätter tidigare utförda geotekniska utredningar för planområdet.

Utredningen innehåller även beräkningar av behovet av kompensationsfyllning för upphöjda vägavsnitt. Detta är inget som ingår i denna detaljplan men kan bli aktuellt längre fram när det finns behov av körbara stråk vid översvämning.

Marken inom planområdet är relativt plan med en marknivå på mellan +45 och +47 (RH 2000). Terrängen sluttar ned mot vattendragen runt om området. Markytan i planområdet är i huvudsak asfalterad, men även små gräsytor med enstaka träd förekommer.

Under detta råder följande översiktliga jordlagerföljd:

- Fyllnadsmassor, ca 1 – 3 m, bestående av silt, sand, grus och sten med innehåll av tegel, organiskt material och växtdelar.
- Sedimentjord av sand- och silt och lera, ca 7 – 14 m. Varierar från löst till fast lagrad.
- Lera, ca 1 – 40 m. Leran som är siltig har i allmänhet sin största mäktighet i centrala delar av ön och avtar mot vattnet.
- Morän.
- Berg.

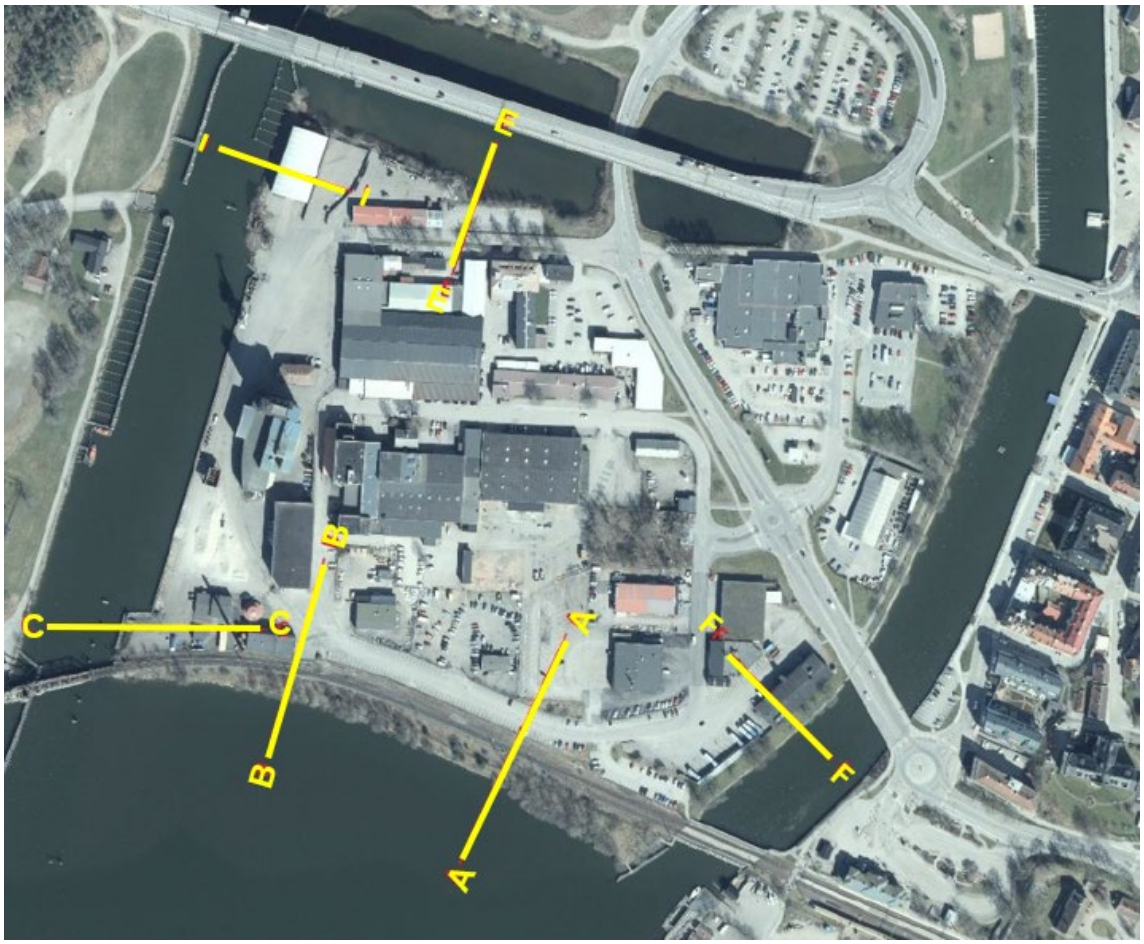
Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Vid spänningsökningar på naturligt, löst, lagrade sediment och i befintlig okontrollerad fyllning, bedöms sättningar kunna uppstå. Sättningarnas storlek är beroende av spänningsökningens storlek, varaktighet, befintligt jorddjup samt jordens/fyllningens beskaffenheter och eventuell förekomst av organiskt material. All ny tillskottslast kommer ge sättningar. Sättningen i den löst lagrade friktionsjorden beräknas till cirka 10 cm och i den underliggande leran till 35 cm. Sättningen i friktionsjorden kommer huvudsakligen att ha inträffat inom 1 månad medan sättningen i lerlagret kommer att ske under lång tid, endast 30% av sättningen beräknas ha skett efter 10 år. Eftersom lermäktigheten varierar inom området, mellan 1 och 40 meter, kommer sättningarna att vara ojämna.

För grundläggning av byggnader krävs djupgrundläggning med spetsburna pålar till följd av sättningsproblematiken samt på grund av skredrisk inom områden närmast slänterna. Mindre konstruktioner som leder till ett grundtryck på maximalt 5 kPa och som inte är känsliga för sättningar kan grundläggas ytligt.

Totalstabiliteten för området har kontrollerats i sju sektioner. Beräkningarna har utförts i totalsäkerhetsanalys för planläggning med utredningsnivå enligt detaljerad utredning, i enighet med IEG rapport 4:2010.

De beräknade sektionerna har valts utifrån brantast lutning och störst mäktighet på lerlagret och framgår av nedanstående bild.

De beräknade sektionerna är markerade med gula linjer.

Stabilitetsberäkningen har utförts med odränerad och kombinerad analys för två olika förutsättningar: en beräkning för befintligt förhållande och en för planerade förhållanden. Vid kontroll av totalstabiliteten för planerade förhållanden har mark- och gatunivåer satts till +47,2 inom områden med planerade vägar och byggnader och lägsta lågvatten (+43,56) är dimensionerande.

Beräknade sektioner uppfyller erforderliga säkerhetsfaktorer för kritiska glidytor i slänter inom aktuellt planförslag, vid beaktande av hur stor del av glidytan som går i lera. Runt om Södra Sanden förekommer erosionsskydd i olika former. I beräkningarna har utgåtts från att tjockleken på erosionsskyddet är en meter och att de utgörs av sprängsten. Troligen är tjockleken mäktigare och det kan även förekomma viss armering.

Samtliga beräkningar har påvisat att förändringar som föreslås i detaljplanen inte påverkar totalstabiliteten negativt. Beräknade glidytor där föreslagen detaljplan påverkar totalstabiliteten är säkerhetsfaktorn tillfredställande. När slutgiltig placering och utrustning har valts i kommande detaljprojektering väljs grundläggningstyp och lämplig förstärkning där totalstabiliteten beaktas.

Inom Trafikverkets område i söder har utförts stabilitetsberäkningar i sektion A och B, vilka påvisar att ny detaljplan med förändringar så som torgyta, Hantverkaregatan och nytt dubbelspår ej påverkar befintlig totalstabilitet.

I sektion C har markytan ej justerats i beräkningar för planerade förhållanden. Slutgiltig utformning av bro och anslutande GC-väg föreligger ej för dagen. I samband med byggnation av ny GC-bro kommer brofundamentet att pålgrundläggas vilket reducerar lasten

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

ifrån nu beräknad sektion. Skulle anslutande GC-väg anläggas på en högre höjd än dagens nivå så ska totalstabiliteten beaktas i detaljprojekteringen.

Mot Gamla hamnkanalen har släntstabiliteten beräknats i sektion F. För att uppnå tillfredsställande säkerhetsfaktor får parkytan längs kanalen inte höjas eller belastas med upplag. En planbestämmelse om belastningsrestriktioner läggs in på plankartan.

Utformning för ny kajkonstruktion föreligger ej för dagen. Befintlig totalstabilitet är tillfredställande i sektion I. I samband med utformning av yta inom Fregatten 25 samt utformning och dimensionering av ny kaj ska totalstabiliteten beaktas i både vatten och på land. Arbete i vatten i form av muddring och erosionsskydd samt belastningar på land i form av parkering och kranbilar är dimensionerande faktorer.

Övriga beräknade sektioner påvisar en tillfredställande totalstabilitet utifrån nytt användningsområde i samband med föreslagen detaljplan.

För att klara erforderliga stabilitetsfaktorer samt för att undvika sättningar i marken krävs följande:

• Djupgrundläggning med spetsburna pålar vid grundläggning av nya byggnader och vid grundläggning av ny kaj.

• Lastkompensering, t.ex. genom skumglas, vid upphöjning av mark- och gatunivåer och nivå på kajplan. Detta gäller även under nya byggnader.

Pålningen ger upphov till jordundanträngning och påverkar befintliga pålar. En noggrann planering av pålslagning med kontroll av rörelser fordras för att inte få skador på befintlig pålning.

I samband med tekniskt samråd inför byggstarten skall det värderas huruvida krav skall ställas på entreprenören och dennes projektör att redovisa projektspecifik pålningsordningsplan som beskriver i vilken ordning pålarna skall installeras, för att på så vis undvika menlig påverkan på omgivande byggnader, anläggningar och 3:e man. I detta sammanhang skall också värderas om grundläggningsarbetena för byggnaden tillhör och skall utföras med hänsyn till krav enligt Geoteknisk Kategori 3 (GK3). GK3-granskning innebär oberoende granskning av kontrollplaner för aktuella geokonstruktioner och av utförandet med hänsyn till omgivningspåverkan och påverkan på 3:e man. Huruvida GK2 eller GK3 ska tillämpas ska stödjas av entreprenörens riskanalys samt Rapport 2:2008, Rev 3, Tillämpningsdokument, Grunderna i Eurocode 7. Beslut om vilken geoteknisk kategori som gäller tas av byggnadsinspektören, eventuellt med stöd av geoteknisk specialist och med stöd av handlingen ovan samt med hänsyn till hur entreprenören och dennes geotekniker valt att utföra sina arbeten. En oberoende granskare (GK3) ska om så krävs tillsätts och finansieras av entreprenören. GK3 ska i så fall utgöras av en i branschen accepterad och känd geoteknisk specialist med mångårig erfarenhet från projektering och byggande samt med tidigare erfarenhet från GK3-granskning.

Hydrologiska förhållanden

Mätningar i grundvattenrör, genomförda av Sweco under perioden 12 oktober 2021 till 10 januari 2022, visar att grundvattennivån inom planområdet varierar mellan ca +44,46 och +44,86. En hydraulisk kontakt mellan Vänern och det övre grundvattenmagasinet kan antas. Flödesriktningen är i allmänhet riktad mot ytvattnet, förutom två grundvattenrör som visade på lägre nivåer än ytvattnet och en strömning dit kan också ses. Hydrauliska enhålstester har visat på hydrauliska konduktiviteter i storleksordning 10–7 och 10–6 m/s. Vänerns medelvattenstånd är +44,52 m.ö.h och varierar över tid, årstid och

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

väderlek. I och med den hydrauliska kontakten mellan Vänern och det övre grundvattenmagasinet kan grundvattennivån förväntas variera över tid, årstid och väderlek samt vara styrd av aktuellt vattenstånd i Vänern.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Enligt Riksantikvarieämbetets register ”Fornsök” finns två uppgifter om fartygsförlisningar i vattnet i norra delen av planområdet. Det anges för båda att de har osäker position och att de är manuellt markerade i kartan.

I Fornsök kan man läsa följande:

”Slupen Sephiren tvingades på grund av stormvindar ankra i seglingsrännan utanför Vänersborg den 14 eller 15 november 1861, men slet sig och drev upp på sandbankarna mot västra änden av Dalbobron. Den låg den 16 nov 1861 ännu kvar på sandbanken medan stormen rasade och såg inte ut att ha tagit någon skada.”

”Galeasen Meli ankom till Vänersborgs hamn den 16 augusti 1864 och ankrade på yttre redden för att där bida morgonen. På natten uppstod en svår storm från NO. Trots att båda bogankarna och även draggen fälldes samt att båda masterna kapades, drev galeasen ändå på land vid Dalbobron, varest den nu ligger sönderkrossad från kölen till däcket. Under driften mot land sammanstötte Meli med galeasen Edla Johanna, vilken vid samma tillfälle under enahanda förhållande även förolyckades.”

Någon arkeologisk utredning bedöms inte vara nödvändig då eventuella lämningar inte bedöms påverkas av detaljplanen.

Kulturhistoriskt värdefullt byggnadsverk

I den kulturhistoriska utredningen för Sanden söder om Dalbobron som togs fram i samband med planprogrammet för området finns mycket intressant historia om öns tillkomst och utveckling. Gällande det nu aktuella planområdet är det främst järnvägsbron (Tyska bron) över Trafikkanalen som ingår. Bron tillkom under 1910-talet i samband med den nya Trafikkanalen och utbyggnad av Trollhätte kanal. Bron har stora teknikhistoriska och upplevelsemässiga värden. Den tillmäts förutom lokala kulturhistoriska värden också regionala och nationella värden. Under 2024 och 2025 har bron genomgått omfattande renovering. Brons grundläggning och brostöd är kvar sedan tidigare men den öppningsbara delen av bron byttes ut till en ny del men med samma utseende som tidigare.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Foto från Kulturhistorisk utredning. Avancerad ingenjörskonst med stora lokalhistoriska värden och identitetsvärden. Fotot är taget från sydost mot infarten i Trafikkanalen.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Teknik

Kommunen ansvarar för den tekniska infrastrukturen, med undantag av el och fjärrvärme, i planområdet. Planområdet ligger inom det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Service

Planområdet ligger mycket centralt, vilket medför att den grundläggande kommunala och kommersiella servicen finns inom gångavstånd. Öster om planområdet och Vassbottenleden, finns en större livsmedelsbutik samt apotek. Återvinningsstation för förpackningar finns vid Sandens parkering 100 meter norr om planområdet. Grovavfall och farligt avfall lämnas på Kretsloppsparken i Torpa, cirka 2,5 km från planområdet.

Trafik

Inom planområdet finns vägarna Vassbottenleden, Vassbottengatan, Industrigatan, Brogatan samt Hantverkaregatan. Planområdet angränsar till Dalbobron i norr. Södra delen av planområdet utgörs av Älvsborgsbanan som leder vidare mot Vänersborgs Centralstation som ligger cirka 100 meter sydost om planområdet. Centralstationen har kollektivtrafik med både buss och tåg. I västra delen av planområdet finns järnvägsbron som idag enbart kan användas av spårtrafik över Hamnkanalen.

Vassbottenleden utgör infart till Vänersborgs centrum från nordväst och ingår i stadens nät av huvudgator. Leden uppfördes ursprungligen som en riksväg/genomfartsled och utgör idag en viktig förbindelseled inom staden och tillfart till stadsdelen. För gående och cyklister försvårar Vassbottenledens sträckning kontakten mellan Sandens olika delar. På västra sidan av Vassbottenleden finns gång- och cykelbana som ansluter till Dalbobron och Residensbron i norr och vidare mot resecentrum i sydöstra planområdet.

Längs med Gamla hamnkanalen öster om planområdet finns även en gång- och cykelväg som ansluter till Dalbobron och Residensbron i norr samt Vassbottenleden i söder.

Busshållplats finns på var sida av cirkulationsplatsen vid korsningen Brogatan / Vassbottenleden. Vassbottenledens norra del, innan cirkulationsplatsen utgör rekommenderad väg för farligt gods. Samtliga gator inom planområdet har idag en hastighetsbegränsning om 40 km/h.

Vassbottengatan är den norra infarten till planområdet och är en med kullersten beklädd gata som går i öst-västlig riktning. Gatan kantas av en trädallé på södra sidan. Längre söderut, parallellt med Vassbottengatan, går Industrigatan i öst-västlig riktning. På norra och södra sidan av Industrigatan finns parkeringsplatser samt en gångbana på delar av gatan. I väster, vid infarten till hamnområdet, avslutas Industrigatan med en vändplats. Den södra infarten till planområdet är vid cirkulationsplatsen vid Brogatan/Vassbottenleden/Gjuterigatan. Gjuterigatan ansluter till Industrigatan i norr och Hantverkaregatan i söder. Gjuterigatan är en bred gata som går i nord-sydlig riktning, som sedan bryter av och övergår till Hantverkaregatan som går i öst-västlig riktning, parallellt med järnvägen i södra delen av planområdet. Hantverkaregatan kantas av parkeringsplatser och avslutas med en vändplats vid hamnområdet och värmeverket.

Planförslaget medger att Vassbottenleden omvandlas från en trafikled till en stadsmässig esplanad med tätare och tryggare passager, vilket även föreslogs i planprogrammet för Södra Sanden. Vidare anges att träd bör placeras längs med gatan samt att korsningarna bör få en utformning som ger en trafiksäkrare miljö.

I kvalitetsprogrammet till planprogrammet finns följande punkter som gäller trafik och gator:

- Offentliga rum ska inbjuda till passage, möten och vistelse.
- Vassbottenleden behöver få en mer stadsmässig utformning och utformas som en esplanad
- Gator bör utformas så att kvarteren blir lätta att nå. Utformning ska ske så att gång- och cykeltrafik prioriteras.
- Upplevelserika gatumiljöer skapas med tydlig rumslighet och tilltalande bottenvåningar.

Planförslaget bidrar till att de befintliga gatorna omvandlas till stadsgator som innehåller gång- och cykelbanor, grönska och gatuparkering tillsammans med dagvattenhantering.

Järnvägsbron i sydvästra planområdet har nyligen genomgått en omfattande renovering. Den kommer kompletteras med den gång- och cykelbro som idag finns vid Innovatum i Trollhättan. Detaljplanen skapar möjlighet till att placera den i anslutning till den befintliga järnvägsbron.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Fysisk miljö

Trygghet

Södra Sanden, väster om Vassbottenleden bedöms i dagsläget ha låg trygghet där majoriteten av verksamheterna enbart är i bruk under dagtid, samt ett par enstaka under kvällstid såsom gym- och träningsverksamhet. Många platser i planområdet anses ödsliga där det är få människor som passerar under exempelvis kvällar eller helger. På sikt kan området få nya invånare men i dagsläget kommer det främst vara den nya perrongen i södra delen som skapar ett flöde av människor.

Stationsområdet och parkeringar behöver utformas med fokus på trygghet.

Gestaltning

Det är viktigt att människor är i rörelse för att skapa en trygg stadsdel. Gatumönstret kan bidra till detta om det är utformat så att det är inbjudande och trafiksäkert. De föreslagna gatorna är utformade med gång- och cykelvägar, planterade dagvattenstråk och en bred öppen gatustruktur med plats för mer människor och grönska.

Mellankommunala intressen

Vänersjöfarten har en viktig funktion då den är anpassad för att transportera stora mängder gods till och från industrierna runt Vänern som inte behöver ta plats på vägarna.

Järnvägen har en viktig funktion för persontransporter (kollektivtrafik) och som omledningsbana för gods.

Detaljplanen tillgodoser sjöfartens behov i form av farleden genom att i samarbete med Sjöfartsverket och Trafikverket planera för den nya gång- och cykelbron över Trafikkanalen. Bron behöver vara i anslutning till järnvägsbron för att påverka sjöfarten i så liten utsträckning som möjligt men inte så nära att den ger negativ påverkan på järnvägsbron. Järnvägen ges utökat område genom detaljplanen vilket möjliggör att stationsområdet kan byggas ut med en ny perrong.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

KONSEKVENSER

Fastigheter och rättigheter

Detaljplanen innebär att enskilda fastigheter kommer beröras av inlösen av mark för allmän plats Gata. Fastighetsindelningen kommer behöva ändras för att detaljplanen ska kunna genomföras fullt ut.

Tomtindelningen för fastigheten Fregatten 6 upphävs i den del som ingår i denna detaljplan.

Förutsättningar och konsekvenser för respektive ingående fastighet redogörs för under Genomförande, Mark och utrymmesförvärv tidigare i dokumentet

Natur

Grönområde

Gatumarken kommer tillföra gröna inslag genom att den innehåller längsgående stråk för att rena och fördröja dagvatten i området. Detta ger en svagt positiv konsekvens för området som idag innehåller minimalt med grönska.

Stadsbild

Lokalt på Sanden kommer ombyggnaden av gatorna att vara den största förändringen tillsammans med ett parkeringshus i upp till 5 våningar. Detta bedöms utgöra positiva effekter på stadsbilden.

Miljö

Miljöbedömning

Ett förnyat undersökningssamråd har hållits med Länsstyrelsen inför granskning av detaljplanen då den kraftigt reducerats efter samrådet. Kommunen bedömde att genomförandet av det reducerade förslaget inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen bedömer dock att betydande miljöpåverkan, orsakat av planens genomförande med anledning av påverkan på MKN vatten, inte går att utesluta, varför detta har utretts vidare.

Med utgångspunkt från det förnyade undersökningssamrådet och den uppdaterade dagvattenutredningen gör kommunen bedömningen att ett genomförande av detaljplan för Södra Sanden del 1, inte riskerar att medföra betydande miljöpåverkan enligt MB kap 6 § 11. En strategisk miljöbedömning enligt MB kap 6 § 11-16-18 bedöms inte behövas.

Miljöbedömningen har gjorts enligt nedanstående protokoll.

	Betydande påverkan	**Kommentarer**
Riksintressen/Miljökvalitetsnorm		
Naturvård	Nej	Planområdet berör inte riksintresse för naturvård.
Kulturmiljövård	Nej	Planförslaget ligger utanför men gränsar till riksintresset för kulturmiljö. Viktigt med måttfulla höjder för att möta riksintresset respektfullt. Planbestämmelser om höjd ingår i planen.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Friluftsliv	Nej	Vänern och Vassbotten är riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Planområdet angränsar till, men ingår inte i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset
Kommunikationer	Nej	Trafikkanalen väster om Sanden ingår i riksintresse för sjöfarten, (Trollhätte kanal) och Älvsborgsbanan i södra delen av planområdet är riksintresse för järnvägstrafik enligt 3 kap 8 § miljöbalken Riksintresset för sjöfarten har preciserats under planprocessens gång och angränsar inte längre direkt till befintlig kaj. Sjöfartsverket avser att anlägga en separat väntfunktion. Järnvägsbron som korsar Trafikkanalen är befintlig och den ska kompletteras med en öppningsbar gång- och cykelbro. I planen ingår möjligheten att anlägga en mindre kaj i norra delen. Den läggs så långt in att båtar vid kajen inte kommer för nära farleden. Riksintresset för sjöfarten bedöms inte påverkas negativt. Planförslaget bedöms ha positiv inverkan på järnvägstrafiken genom att möjliggöra utbyggnad av spår, broar och ny perrong. Riksintresset för hamn finns inte längre kvar, det har rivits ut.
Försvaret	Nej	Planområdet ligger inom riksintresse för försvaret enligt 3 kap 9 § miljöbalken (Såtenäs flottiljflygplats), vilket innebär stoppområde för höga objekt. Byggnaderna inom planområdet förslås lägre än 45 meter, varför planförslaget inte inverkar på riksintresset.
Geografiska best. (4 kap.)	Nej	Vänern utgör riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap 2 § miljöbalken. Planområdet angränsar till, men ingår inte i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.
Natura 2000	Nej	Planområdet berör inte något Natura 2000-område.
MKN luft	Nej	Den nya detaljplanen medför inte att de gällande miljökvalitetsnormerna för luft enligt 5 kap miljöbalken påverkas negativt
MKN vatten	Nej	Den nya detaljplanen medför en något positiv påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten enligt 5 kap miljöbalken då dagvattenhanteringen förbättras genom fördröjningsmagasin.
Kulturmiljö och landskapsbild		
Stads- och landskapsbild	Nej	Detaljplanen ger byggrätt för parkeringshus i ungefär 5 våningar i anslutning till Vassbottenleden. Byggrätten bedöms kunna samspela i höjd med de tillåtna 4 våningarna ovan garageplan som är möjliga på kvarteret Galeasen, norr om Vassbottenleden, utan att det ger negativ påverkan på kulturmiljön.
Fornlämningar	Nej	Inga kända fornlämningar i planområdet.
Kulturhistorisk byggnad/miljö	Nej	Ingen kulturhistoriskt viktig byggnad finns inom planområdet.
Jordbruk MB 3:4	Nej	Inte aktuellt i det här planområdet
Natur		
Naturreservat	Nej	Inte aktuellt i det här planområdet
Strandskydd	Nej	Planområdet har inget strandskydd idag. Det föreslås fortsätta vara upphävt.
Växt- och djurliv	Nej	Området utgörs till största delen av ianspråktagen industri- och gatumark.
Biotopskydd	Nej	Allé längs Gamla hamnkanalen står i område som blir park i detaljplanen. Allén i Vassbottengatan förblir orörd.
Övriga områdesskydd	Nej	Inte aktuellt i det här planområdet
Påverkan på vatten		
Dagvatten	Ja	Något positiv påverkan. Marken är ianspråktagen och hårdgjord. Detaljplanen ger goda möjligheter att rena dagvatten inom gatumarken.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Recipient	Ja	Vassbotten är recipient, bedöms påverkas i någon positiv riktning av planförslaget genom rening av dagvattnet.
Grundvatten	Nej	Grundvattnet hänger samman med vattnet i Vänern och Vassbotten och påverkas inte.
Hälsa (Planens påverkan på människor)		
Buller, trafik	Nej	Buller från järnväg och väg. Det finns inte några byggrätter i närheten som störs av buller.
Buller, verksamheter	Nej	Buller från fjärrvärmeanläggningen. Det finns inte några byggrätter i närheten av verksamheten.
Luftkvalitet	Nej	Lukt och damning från Teknosan. Avståndet till Kustbevakningen är strax över 100 meter. Byggrätten bedöms inte påverkas av lukt och damm.
Förorenad mark	Ja	Området har fyllts ut med delvis förorenade massor. Under årens lopp har olika industrier och verksamheter varit aktiva i området. Platsspecifika riktvärden för de olika markområdena har tagits fram inför granskningen. Planområdet innehåller endast mindre känslig markanvändning.
Strålning, vibrationer, ljus	Nej	Vibrationer från järnväg kan uppstå men då tågpassagerna sker i långsam fart och byggnaderna ska grundläggas på pålar (planbestämmelse) blir det inte ett problem i området. Trafikverket kommer byta till en tyngre räls på resterande delar, vilket bidrar till minskade vibrationer.
Radon	Nej	Normal radonrisk i området. Byggnader utförs radonskyddade, vilket kontrolleras i den tekniska delen av bygglovet.
Säkerhet		
Trafik	Nej	Planområdet planeras med gatunät med god framkomlighet vid normalt vattenstånd.
Brand	Nej	Planområdet planeras med gatunät med god framkomlighet för räddningstjänst vid normalt vattenstånd.
Explosion	Nej	Mycket få farligt gods-transporter trafikerar farleden och järnvägen i Vänersborg.
Översvämning eller erosion	Nej	Ny bebyggelse anpassas med planbestämmelser för att klara att Vänern stiger till + 47,6. Det råder god motståndskraft mot erosion.
Ras och skred	Nej	Geoteknisk utredning bedömer att stabiliteten uppfyller erforderlig säkerhetsfaktor för kritiska glidytor för befintligt förhållande förutom lokalt närmast släntkrön. Föreslagna byggrätter ligger utanför utpekade områden vid släntkrön. Geotekniska frågorna har utretts vidare efter samrådet.
Farligt gods	Nej	Älvsborgsbanan och Vassbottenleden är sekundära leder för farligt gods. Planbestämmelser gällande utrymningsvägar och ventilation säkrar föreslagen bebyggelse.
Miljö		
Miljömål, lokala	Nej	Ett genomförande av detaljplanen ger något positiva konsekvenser utifrån kommunens miljömål, se längre fram under Lokala miljömål
Planer och program		
Översiktsplaner	Nej	Utvecklingen är i enlighet med både ÖP 2017 och FÖP Vänersborg och Vargön 2023
Mellankommunala intressen	Nej	Detaljplanen är anpassad till sjöfarten och järnvägen.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Ställningstagande 4 kap. 33 b § plan- och bygglagen (2010:900)

Den uppdaterade dagvattenutredningen som gjorts visar att det finns möjlighet att avsätta plats för dagvattenanläggningar i form av nedsänkta växtbäddar för den beräknade effektiva fördröjningsvolymen 550 m^3 inom gatumarken. Dagvattnet, med rening i växtbäddar, bedöms enligt utredningen inte försämra recipientens möjlighet att uppnå miljökvalitetsnormerna, snarar förbättra situationen.

I och med utbyggnad av planförslaget med fördröjningsmagasin med växtbäddar i gatumarken kommer dagvatten att renas vilket innebär positiva effekter på kort, medellång och lång sikt för miljökvalitetsnormerna för vatten.

Idag renas inte dagvattnet innan det når recipient. I planförslaget har åtgärder möjliggjorts för att dagvattnet ska kunna renas på ett naturligt och effektivt sätt. Dagvattnet kommer också användas gestaltningsmässigt med bland annat öppna dagvattensystem.

I planförslaget säkerställs områden för dagvatten i plankartan genom bestämmelse om fördröjningsmagasin inom gatumarken

Strandskydd

Strandskyddet fortsätter vara upphävt inom detaljplanen. Det innebär att förhållandena inte ändras mot hur det är idag. Det blir därmed inga konsekvenser för strandskyddet. Möjligheten för allmänheten att vistas nära vattnet utökas där hamn ersätts med torg och gång- och cykelbro anläggs i anslutning till den öppningsbara järnvägsbron. Livsvillkoren för de strandlevande djuren och växterna påverkas inte.

Dagvatten

Genom att det finns möjlighet att avsätta plats för föreslagna dagvattenanläggningar i form av nedsänkta växtbäddar inom gatumarken kommer det bli positiva konsekvenser för dagvattnet då det kommer fördröjas och renas innan det når ut till Vassbotten.

I detaljplanen styrs fördröjningsvolym med planbestämmelse inom gatumarken. Inom järnvägsområdet förespråkar Trafikverket att marken söder om järnvägen ska fortsätta vara naturlig vilket innebär att dagvatten infiltreras i marken.

Lokala miljömål

I tabellen nedan kommenteras detaljplanens konsekvenser för fokusområden och delmål i kommunens Miljöstrategi 2030.

Fokusområde	Delmål	Konsekvenser	Bedömning
Grönskande stad och land	Biologisk mångfald frodas	Positiv	Mer grönska ger bättre förutsättningar för biologisk mångfald.
Grönskande stad och land	Levande skogar	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Grönskande stad och land	Bevara och främja ett artrikt jordbrukslandskap	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Grönskande stad och land	Hälsofrämjande miljöer	Positiv	Befintliga alléer inom planområdet utgör en visuell och funktionell avskärmning samt kan gynna ekosystemtjänster i området. Förbättrade möjligheter för kollektivt resande samt för gående och cyklister.
Grönskande stad och land	Naturen runt knuten	Positiv	Närmare till vattnet.
Grönskande stad och land	Hushållning med naturresurser	Positiv	Exploatering är samlad kring befintlig infrastruktur och bebyggelse.
Vatten i världsklass	Vatten och näringsämnen i balans	Ingen	Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten, vatten- och avlopp. Mindre utsläpp till vattenförekomsterna genom förbättrad dagvattenhantering
Vatten i världsklass	Vatten att lita på	Positiv	Mindre utsläpp till vattenförekomsterna genom förbättrad dagvattenhantering.
Vatten i världsklass	Tryggad vattenförsörjning	Ingen	Området försörjs med kommunalt vatten.
Vatten i världsklass	Strandmiljöer för växt- och djurlivet och allmänhetens tillgänglighet	Positiv	Stränderna lämnas delvis orörda för växt- och djurlivet medan det på andra ställen planeras för broar för att komma över vattnet.
Vatten i världsklass	Dagvatten renas lokalt	Positiv	Kommunens dagvattenpolicy ska följas. Den öppna dagvattenhanteringen som planen skapar utrymme till renar vattnet lokalt och minskar risken för översvämningar.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Leka och lära	Positiv	Utbyggnad av gång- och cykelstråk.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Kunskapskommun	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Lätt att göra rätt	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Användningen av farliga ämnen minskar	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Upphandling och inköp bidrar till hållbar utveckling	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Cirkulära flöden	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Minskat avfall	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Renare, tystare och säkrare	Positiv	Buller från järnväg, sjöfart och biltrafik kan uppstå inom planområdet. Säkra gång- och cykelstråk.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Ozon och strålning	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Klimatsmart i alla led	Hållbar byggnation	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Klimatsmart i alla led	Renare och smartare energi	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.
Klimatsmart i alla led	Lokalproducerad el	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Klimatsmart i alla led	Hållbar konsumtion och livsstil	Positiv	Utbyggnad av järnvägen ger förutsättningar för fler kollektiva resor.
Klimatsmart i alla led	Omställning av transporter och resvanor	Positiv	Cykelmöjligheter förbättras och utbyggnad av järnvägen ökar möjlighet att göra hållbara resor.
Klimatsmart i alla led	Hänsyn till ett förändrat klimat	Positiv	Området förbereds strukturellt till en framtida omvandling till en robust stadsdel som fungerar trots att Vänern stiger.
Klimatsmart i alla led	Naturlig klimatreglering	Ingen	Frågan hanteras inte i detaljplanen.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Miljökvalitetsnormerna för luft bedöms inte påverkas av planens genomförande.

Vatten

Miljökvalitetsnormerna för vatten bedöms inte påverkas negativt av planens genomförande. Dagvattnet ska renas i växtbäddar inom gatumarken vilket leder till bedömningen att recipientens möjlighet att uppnå miljökvalitetsnormerna förbättras.

Hälsa och säkerhet

Beräkning av omgivningsbuller

Planområdet innehåller inte några anläggningar som är känsliga för buller varför det inte gjorts någon bullerberäkning för denna detaljplan.

Översvämning

Planområdet innehåller inte några anläggningar som behöver vara i drift i det läge att vattnet i Vänern stiger. De byggrätter som ingår i detaljplanen regleras med bestämmelser om att de ska klara översvämmande vatten upp till nivån + 47,6. Detta för att de ska konstrueras på sådant sätt att de inte skadas i händelse av översvämning.

När det gäller översvämning på grund av skyfall bedöms det inte bli någon avsevärd förändring jämfört med befintlig situation.

Olyckor

Risken för olyckor utgörs av farligt gods från väg och järnväg. Planbestämmelser har införts på plankartan för byggrätten för parkeringshus intill Vassbottenleden. Bestämmelserna reglerar att friskluftsintag ska placeras på tak eller fasad som vetter bort från riskkällan. Bestämmelser har också införts på plankartan som anger att fasad som vetter mot riskkällan ska utföras i obrännbart material.

Erosion

Risk för erosion bedöms inte föreligga inom planområdet.

Skred

Genom att byggnader djupgrundläggs och eventuella markuppfyllnader lastkompenseras ökar inte belastningen på marken och det föreligger inte risk för skred.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Ras

Risk för ras bedöms inte föreligga inom planområdet.

Barn

Barnkonventionen och Agenda 2030 belyser vikten av att barn, unga och kommande generationers rättigheter och behov beaktas och tillgodoses i planeringen. Det är viktigt i planeringen att belysa och ta hänsyn till hur barn och ungdomar kan komma att påverkas. Närmiljön påverkar exempelvis trygghet, lek och integration.

För barn och unga blir det positiva konsekvenser genom att de får enklare att transportera sig själva mellan bostaden, skolan och fritidsaktiviteter genom fler avgångar för tågen och trafiksäkra gång- och cykelvägar. En bro för gående och cyklister över Trafikkanalen innebär en enklare väg mellan Blåsut och centrum än att ta sig över den höga Dalbobron. Den kommer också bli mindre intressant att gå på järnvägsbron (spårspring) när det finns ett bra alternativ.

Jämlikhet

Genom att förbättra förutsättningarna för fler tågavgångar genom en ny perrong ges större möjligheter att resa med kollektivtrafik till och från arbete och skola. Utbyggnad av gång- och cykelvägar ger bättre förutsättningar att på ett tryggt sätt ta sig mellan stadens västra delar och centrum. Båda dessa åtgärder ger positiva effekter på bland annat jämlikheten i samhället då tillgängligheten till serviceutbudet i centrum blir mer jämlik oberoende på i vilken stadsdel i Vänersborg man bor.

Tillgänglighet

Detaljplanen innehåller allmänna platser och många av de ingående kvartersanvändningarna kommer vara tillgängliga för allmänheten. De ska kunna användas av personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. Här följer en kort sammanfattning av föreskrifterna och de allmänna råden som kan tillämpas inom detaljplanen för att få en tillgänglig stad för alla.

- Platser och områden utformas så att de blir användbara för alla. När nivåskillnader inte kan undvikas bör de minimeras och utjämnas med ramp och trappa. Sammanhängande stråk bör utformas med lättbegripliga och tydliga gångzoner och möbleringszoner.
- Gångytor ska vara jämna, fasta och halkfria. Personer med rullstol ska kunna förflytta sig utan hjälp. En gångyta bör därför vara så horisontell som möjligt.
- Platser med passage mellan olika typer av gångytor och platser som till exempel övergångsställen, ställen där gata ska korsas, handikapparkeringsplatser och platser för på- och avstigning ska utformas, placeras och markeras för att inte hindra framkomligheten. Nivåskillnader ska utjämnas med ramp.
- Trappor ska kompletteras med ramp eller en alternativ väg. Trappor och ramper ska förses med ledstänger.
- Viktiga målpunkter, gångytor, trappor och ramper ska vara lätta att upptäcka och ska därför förses med konstrastmarkering.
- Sittplatser ska finnas i anslutning till gångytor och vid viktiga målpunkter.

Marken inom planområdet är relativt flack men det kommer uppstå nivåskillnader till exempel mellan Hantverkaregatan och den nya perrongen. Här projekteras för ramper som tar upp höjdskillnaden. Platser för att hämta och lämna människor vid perrongen

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

samt parkering för handikappfordon projekteras i nära anslutning till plats där perrongen angörs. Detaljplanen ger utrymme för att gångstråk ska kunna vara skilda från cykel och andra fordon. Belysning kommer att utökas i samband med att området byggs ut.

Exakt utförande av tillgängligheten får studeras närmare i de kommande projekteringarna.

Riksintresse

Av den beskrivning som framgår i planbeskrivningen har planförslaget anpassats på ett sådant sätt att riksintressena har tillgodosetts. För strandskyddet blir det inte någon förändring då området inte haft strandskydd tidigare. Kommunen bedömer att inga riksintressen eller andra allmänna intressen påverkas negativt av planförslaget.

Kulturmiljövård

Detaljplanen innehåller främst förändringar lokalt på Södra Sanden i form av något förändrad gatustruktur. Det finns inte någon bebyggelse i anslutning till riksintresset för kulturmiljövården varför det inte kommer ge några konsekvenser på riksintresset i fråga.

Rörligt friluftsliv

Det rörliga friluftslivet påverkas inte av planen mer än att det kommer bli lättare och mer trafiksäkert att cykla.

Trafikkommunikation

Detaljplanen tillgodoser sjöfartens behov i form av farleden genom att i samarbete med Sjöfartsverket och Trafikverket planera för den nya gång- och cykelbron över Trafikkanalen. Bron behöver vara i anslutning till järnvägsbron för att påverka sjöfarten i så liten utsträckning som möjligt men inte så nära att den ger negativ påverkan på järnvägsbron. Placering av en ny kaj för sjöräddningsbåtar har diskuterats och samsyn har nåtts så att kajen kan anläggas i linje med befintlig kaj.

Järnvägen ges utökat område genom detaljplanen vilket möjliggör att stationsområdet kan byggas ut med en ny perrong.

Totalförsvar

Utbyggnad av järnvägsanläggningen kan ge positiva konsekvenser för totalförsvaret men i övrigt påverkas det inte av planens genomförande.

Trafik

Motortrafik

Gatorna utformas så att gaturummet uppmuntrar till lägre hastigheter. Detta bidrar till en stadsdel med ökad trivsel och trygghet. Tunga transporter kvarstår till industrin och värmeverket så som idag. Bussuppställningsplatsen förväntas upphöra till nästa trafikperiod vilket kraftigt minska den tyngre trafiken i området.

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Gång- och cykeltrafik

Det kommunala gång- och cykelvägnätet byggs ut inom planområdet vilket skapar ett mer finmaskigt och trafiksäkert nät för oskyddade trafikanter. Genom den nya bron över Trafikkanalen kommer gående och cyklister få en betydligt enklare väg mellan stadens västra delar och centrum.

En gångpassage längs Vassbottenleden, mellan Norra och Södra Sanden, görs inom befintligt vägområde. Detta ger en trafiksäkrare passage mellan evenemangs- och aktivitetsområdet och kollektivtrafiken.

Mellankommunala frågor

De mellankommunala frågorna handlar om sjöfarten och järnvägstrafiken. Se ovan under stycket ”Trafikkommunikation”.

MILJÖ- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Anette Klang
Planarkitekt

Annika Karlsson
Plan-och bygglovschef

Tillhör nämndsbeslut 2026-09-29 B N § 67 PLAN.2021.3

Vänersborgs kommun

Diarienummer
PLAN.2021.3

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
Detaljplan för Södra Sanden, del 1, Vänersborgs kommun

Hur samråd och granskning har bedrivits

Samråd med utökat förfarande enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen har skett från och med den 18 april till och med den 10 juni 2022. Samrådet annonserades genom kungörelse i TTELA den 13 april 2022.

Granskning med utökat förfarande enligt 5 kap 18 § plan- och bygglagen har skett från och med 19 december 2025 till och med 26 januari 2026.

Planhandlingar har sänts till Länsstyrelsen och kommunala lantmäterimyndigheten samt till berörda myndigheter, förvaltningar, organisationer och föreningar. Sakägare, berörda och rättighetshavare enligt fastighetsförteckningen har beretts tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget genom särskilt meddelande om samråd och granskning.

Samråd om betydande miljöpåverkan

Kommunens bedömning är att genomförandet av detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delar inte den bedömningen.

Inkomna synpunkter

Nedanstående har inkommit med yttrande under granskningen:

Länsstyrelsen, daterat 2026-02-09 2
Kommunala lantmäterimyndigheten, daterat 2026-01-09 4
Statens geotekniska institut, daterat 2026-01-21 5
Trafikverket, daterat 2026-01-30 6
Sjöfartsverket, daterat 2026-01-22 8
Räddningstjänsten Fyrbodal, daterat 2026-01-30 9
Vattenfall Eldistribution, daterat 2026-01-21 9
Kommunstyrelsen, daterat 2026-01-28 10
Samhällsbyggnadsförvaltningen, daterat 2026-01-15 10
Miljö- och hälsoskyddsnämnden, daterat 2026-01-23 11
Peab för Galeasen 1, daterat 2026-01-26 12

Nedan följer referat av de yttranden som inkommit under granskningen samt kommentarer på hur dessa bemöts vidare i planförslaget.

Länsstyrelsen, daterat 2026-02-09

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att planen **inte kan accepteras** och därför kan komma att prövas av Länsstyrelsen om den antas.
Riksintressen för kommunikationer befaras komma att skadas påtagligt. Kommunen behöver säkerställa att ny kaj inte kan anläggas närmare farleden än vad läget för dagens kaj är. Järnvägen är befintlig och därmed behöver även markanvändningen för de befintliga järnvägsbroarna regleras med T_1– järnväg. Hur stort det användningsområdet behöver vara för att säkerställa anläggningens nyttjande behöver ske i samråd med Trafikverket. Vidare behöver avgränsningen av egenskapsbestämmelsen x_1 – markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik i planområdets sydvästra del justeras i samråd med Trafikverket. Detta för att inte innefatta befintlig järnvägsbro och riskera att påtagligt försvåra utnyttjandet av anläggningen. I planhandlingarna behöver det tydliggöras hur servicevägar och räddningstjänstens möjlighet att kunna nå spårområdet säkerställs.

Länsstyrelsen vill poängtera att upphävande av strandskydd inom vattenområde bör göras mycket restriktivt. För de befintliga järnvägsbroarna ser Länsstyrelsen en möjlighet att strandskyddet kan upphävas endast för den del som berör broarna och eventuell expansion av dessa för gång- och cykelpassage. Förslagsvis det tänkta T_1-området, se rubrik Riksintresse för kommunikation – järnväg. Kommunen behöver även säkerställa om den nya strandskyddslagstiftningen är tillämplig, det vill säga om strandskyddet är upphävt i befintliga planer och om det kommer vara fortsatt samma användning för vattenområdet. För övriga delar av vattenområdena instämmer Länsstyrelsen inte med kommunens intentioner att upphäva strandskyddet. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns skäl för att upphäva strandskyddet och att planen kan genomföras utan att strandskyddet upphävs i dessa delar.

Den geotekniska utredningen behöver omfatta hela planområdet och stabiliteten behöver kontrolleras för de förhållanden som planförslaget faktiskt medger. Kommunen behöver, tillsammans med konsulten, även bedöma om sektionerna är representativa för aktuellt planförslag eller om fler sektioner behöver kontrolleras. Eventuella åtgärder eller restriktioner som krävs för markens lämplighet ska säkerställas.

Kommunen har infört riskreducerande åtgärder på plankartan för parkeringshuset. Avståndet till Vassbottenleden är dock mycket kort. Kommunen behöver komplettera planbeskrivningen med ett resonemang kring detta. Det behöver framgå om det till exempel finns avåkningsskydd och/eller vätskebarriär som till exempel dike vid vägen. Det behöver också framgå hur mekanisk påverkan vid en olycka undviks.

Kommunen bör även komplettera handlingarna med en bedömning om riskbilden om den nya kajen för Kustbevakningens fartyg i nordvästra delen av planområdet hamnar närmare resterande delar av planförslaget (se Sjöfartsverkets yttrande, daterat 2026-01-22).

Planbeskrivningen behöver kompletteras med en bedömning av hur planförslaget påverkar de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna. Bedömningen ska motiveras. Den nya klassificeringen av morfologiskt tillstånd i förvaltningscykel 4 visar på måttlig status för båda parametrarna Närområdet runt sjöar och Svämplanets strukturer och funktion runt sjöar och därmed även för den sammanvägda kvalitetsfaktorn morfologiskt tillstånd i sjöar.

Länsstyrelsen befarar dock inte att mellankommunal samordning blir olämplig.

Kommentar

T är en bestämmelse för trafikändamål på kvartersmark. Vattnet ska inte fyllas ut varför det behöver vara en bestämmelse för vattenområde. I planområdet ansluter vattenområdet för bro till kvartersmark för järnväg vilket ger tryggheten i att det även fortsättningsvis kommer vara en bro för järnvägen. W_2 och W_3 formuleras om för att tydliggöra att det tillåts att befintliga broar får vara kvar och att nya får anläggas. Formuleringen ändras till Vattenområde för broar.

För att inte riskera att allmänheten får lov att röra sig på järnvägsbron läggs en egenskapsgräns in som avgränsar markreservatet mot den öppningsbara järnvägsbron.

Möjlighet att nå spårområdet är säkerställt genom att gatumark ansluter direkt mot järnvägsområdet.

Planbeskrivningen kompletteras gällande beslut om upphävandet av strandskyddet i underliggande planer. I de planer där strandskyddet aldrig har funnits på grund av att området var planlagt redan när strandskyddet inträdde återinträder det oavsett om det är samma användning i nu aktuell plan som i den föregående. Det styrs av 10a§ i lagen om införande av miljöbalken. I de planer där det finns ett beslut om att strandskyddet ska vara upphävt kan kommunen besluta att det ska fortsätta vara upphävt under förutsättning att användningen är densamma i den nya detaljplanen.

De geotekniska utredningarna ersätts av ett nytt PM Geoteknik och en ny MUR Geoteknik, vilka omarbetats utifrån aktuellt planområde. Sektionerna som beräknats bedöms av geoteknikern vara representativa för nu aktuellt planområde. Parkmarken i anslutning till Gamla hamnkanalen kompletteras med en egenskapsbestämmelse om att marken inte får belastas.

Parkeringshuset är planlagt nära Vassbottenleden för att optimera markanvändningen. Ett framtida parkeringshus kan konstrueras för att uppfylla gällande säkerhetskrav.

Förvaltningscykel 4 med miljökvalitetsnormer för vatten beslutas 2027 och fram till dess fortsätter cykel 3 att gälla. Normen morfologiskt tillstånd ingår inte i cykel 3 utan införs först i cykel 4. Att bygga en ny kaj innanför ursprungligt släntkrön innebär att kanalfåran får en annan sektion jämfört med idag. Botten och slänten muddras och dagens strandskoning ersätts med en lodrät kajkonstuktion på en sträcka av cirka 85 meter. Det innebär att det totalt sett skapas plats för en något större vattenvolym i Trafikkanalen. Den morfologiska förändringen består av muddring och en lodrät kant och påverkan på hydromorfologiska faktorer bedöms som liten.

Diskussioner har förts med Sjöfartsverket vilka godkänner placering av en ny kaj i den befintliga kajens förlängning enligt plankartans antagandehandling.

Kommunala lantmäterimyndigheten, daterat 2026-01-09

Kommunala lantmäterimyndigheten anser att område med bestämmelserna E_2 och BC är så smala att de inte syns i kartan. Det går heller inte att utläsa om det finns byggrätt inom områdena. Bristen kan innebära att tydlighetskravet i 4 kap 32 § 2 st PBL inte är uppfyllt. Förstorningsrutor bör läggas in i kartan för dessa.
Vidare ser man att befintliga servitut i området inte syns i grundkartan.
På plankartan finns bestämmelse om att strandskyddet är upphävt inom vattenområde och avgränsas av sekundär egenskapsgräns. Den sekundära egenskapsgränsen saknas i plankartan.
Som en effekt av den nya planen kommer en tomt (Fregatten 6) som berörs av tomtindelning 1580K-B2/1957 (fastighetsindelningsbestämmelse) att delas, vilket leder till att ett osäkert rättsläge uppstår. Tomtindelningen kommer att fortsätta att gälla utanför den nya planen vilket innebär att Fregatten 6 aldrig kan bli planenlig och att detaljplan 1580K-264 inte kommer kunna genomföras inom Fregatten 6. Tomtindelningen bör upphävas i sin helhet. I planbeskrivningen saknas redovisning av konsekvenser och av kommunens ställningstagande till att inte upphäva tomtindelningen i sin helhet.
När allmän plats läggs ut på kvartersmark som ägs av enskilda innebär det att mark kan lösas in utan överenskommelse. Inlösen av mark är ett ingrepp i egendomsskyddet i 2 kap 15 § regeringsformen. Planbeskrivningen ska då redovisa de avvägningar som gjorts mellan allmänna och enskilda intressen vid valet att planlägga enskild mark som allmän plats. En sådan redovisning saknas.

Den information som redovisas under ”konsekvenser för fastigheter” är knapphändig. Det är viktigt att alla som berörs av en detaljplan kan förstå planens konsekvenser för den egna fastigheten. I det aktuella planförslaget finns beskrivningar i texten om de flesta åtgärder, men plangenomförandet och dess konsekvenser behöver beskrivas på ett samlat sätt där respektive fastighetsägare kan förstå vad som detaljplanens genomförande innebär för den aktuella fastigheten.
Information om inlösen av mark, vilken lagstiftning som styr det, ersättning för mark och regler för det, hur inlösen går till, vem som ansöker om förrättning och vem som tar förrättningskostnaden ska framgå för varje berörd fastighet. Om samma information gäller flera fastigheter kan den samlas ihop.
Fastighetsägare behöver annars läsa på tre olika ställen i beskrivningen för att få till sig informationen. Hänvisning till sidor med kartskisser gällande fastighetsreglering är lämpligt.

Det är utlagt ett markreservat för gång- och cykeltrafik (x1) inom kvartersmark för järnvägsändamål. Berört område ska säljas till Trafikverket. Det finns inget beskrivet hur tillträde till den planerade gång- och cykelbron ska säkerställas för kommunen/allmänheten.

I planbeskrivningen finns det inte någon tydlig redovisning av planekonomin. Enbart driftskostnader för ny allmän plats redovisas, kostnader för utbyggnad av saknas. Enligt 4 kap. 33 § PBL ska planens ekonomiska konsekvenser för kommunen och för enskilda fastighetsägare och rättighetshavare redovisas.

Kommentar

Plankartan kompletteras med förtydligande bilder gällande de smala områdena vid värmeverket och kvarteret Galeasen.

Grundkartan kompletteras med officialservitut.

I de fall det är angivet att en bestämmelse i plankartan avgränsas av sekundär egenskapsgräns och det inte finns någon sådan är det plantekniskt så att bestämmelsen gäller fram till användningsgräns utan hänsyn till egenskapsgränser.

Tomtindelning för Fregatten 6 går inte att upphäva för den del som ligger utanför det nu aktuella planområdet. Den kvarstående delen bedöms ändå inte skapa några nya problem för fastigheten om den ligger kvar.

Information om förutsättning, genomförande och konsekvens för respektive berörd fastighet samlas i kapitlet Genomförande, mark- och utrymmesförvärv. Inledningsvis i kapitlet Genomförande, mark- och utrymmesförvärv kompletteras med inlösen av mark, vilken lagstiftning som styr det, ersättning för mark och regler för det, hur inlösen går till, vem som ansöker om förrättning och vem som tar förrättningskostnaden.

Planbeskrivningen kompletteras med avvägning mellan allmänna och enskilda intressen då enskild mark planläggs för allmänt ändamål.

Tillträde till den planerade gång- och cykelbron ska säkerställas genom servitut. Planbeskrivningen kompletteras med detta.

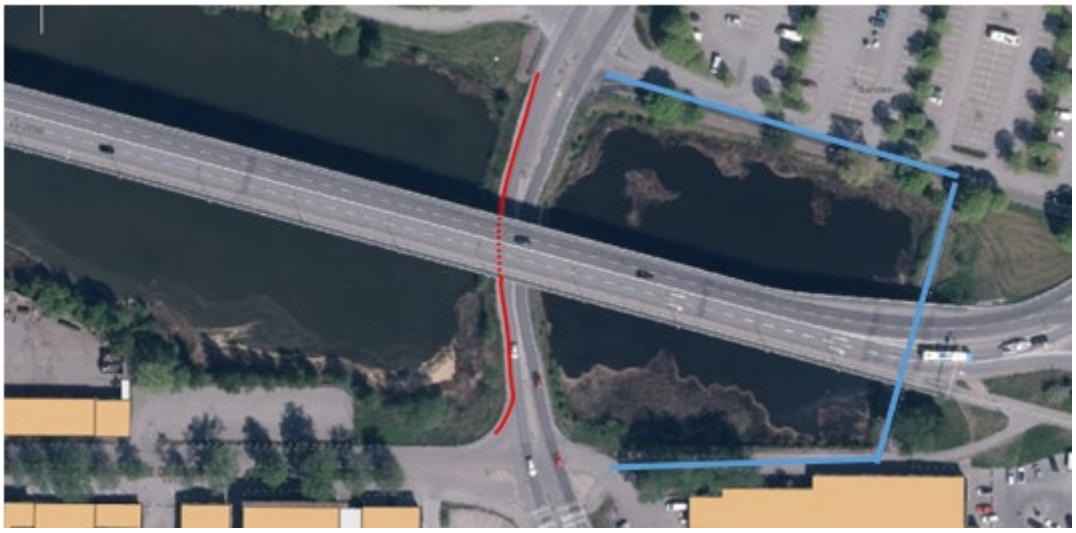
Planen redovisar de kostnader som är lämpliga att redovisa utifrån att detaljprojektering med materialval och liknande inte har gjort än och att det är olämpligt att ange bedömd prisbild innan upphandling genomförts.

Statens geotekniska institut, daterat 2026-01-21

Statens geotekniska institut anser att stabiliteten behöver kontrolleras för de förhållanden som planen medger och kommunen behöver komplettera den geotekniska utredningen med nya stabilitetsberäkningar. Man bör även bedöma om sektionerna är representativa för aktuellt planförslag och om fler sektioner behöver kontrolleras. Även plangränsen har ändrats sedan samrådet och den geotekniska utredningen behöver omfatta hela planområdet. Om det krävs åtgärder eller restriktioner ska dessa säkerställas i planen.

Kommentar

Geoteknisk utredning omarbetas genom att de två tidigare utredningarna daterade 2022-03-08 och 2023-11-15 ersätts med en som inbegriper det aktuella planområdet. Breddning av Vassbottenledens vägbank under Dalbobron tas bort då det riskerar skapa små sättningar som kan påverka det närmaste brostödet till Dalbobron. Kommunens gatuenhet har istället undersökt möjligheten att skapa utrymme för en smalare gångpassage på befintlig vägbank. Förslaget som arbetats fram innebär att en gångväg på omkring 1,3 meters bredd avgränsas mot körbanan med så kallade mittstöd som är omkring 0,25 meter breda. Sträckning enligt röd linje i bilden.

Cyklister får använda den något längre, men befintliga, gc-vägen strax öster om Vassbottenleden, blå linje i ovanstående bild.

Trafikverket, daterat 2026-01-30

Trafikverket konstaterar att planbestämmelser avseende järnväg saknas i plankartan för järnvägsbroarna. Det saknas även underlag för att säkerställa servicevägar till och från järnvägsområden. Trafikverket avstyrker att planen antas i sitt nuvarande utförande då det påtagligt skadar riksintresse för järnväg och sjöfartsled.

Trafikverket har följande mer detaljerade synpunkter:

- Älvsborgsbanan är befintlig, planbestämmelserna W_3 och W_2 tillåter endast uppförande av bro. Detta måste justeras.
- Planbestämmelsen T_1 (järnvägsändamål för järnvägsbroarna) saknas i plankarta, detta måste justeras. W_2 och W_3 måste kompletteras med T_1 för järnvägsändamål.
- Planbestämmelser x_1 (markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik) i väster innefattar befintlig järnvägsbro, detta är inte acceptabelt, detta måste justeras.
- Trafikverket anser att planbestämmelserna för den delen som berör riksintresset Älvsborgsbanan ska ses över i samråd med Trafikverket.
- Fastighetsgränser och egenskapsgränser/användningsgränser harmoniserar ej. Detta bör justeras.
- Kommunen måste säkerställa att Trafikverket kan underhålla statlig infrastruktur med bra tillgänglighet samt skydda känsliga delar av infrastrukturen från allmänheten. Räddningstjänsten behöver även kunna nå spårområdet.
- Trafikverket ifrågasätter kommunens beslut att fortsätta till granskning och inte ta ett nytt omtag och påbörja samråd på nytt då syftet med planen så avsevärt ändrats mellan samråd och granskning.
- I Geo-PM som tillhör detaljplanen går att utläsa att det behövs en belastnings-restriktion inom järnvägsområdet. Detta stämmer inte och ska utgå från planförslaget.
- Planförslaget saknar stråk för den tilltänkta gång- och cykeltrafiken.

Kommentar

T är en bestämmelse för trafikändamål på kvartersmark. Vattnet ska inte fyllas ut varför det behöver vara en bestämmelse för vattenområde. I planområdet ansluter vattenområdet för bro till kvartersmark för järnväg vilket ger tryggheten i att det även fortsättningsvis kommer vara en bro för järnvägen. W_2 och W_3 formuleras om för att tydliggöra att det tillåts att befintliga broar får vara kvar och att nya får anläggas. Formuleringen ändras till Vattenområde för broar.

För att inte riskera att allmänheten får lov att röra sig på järnvägsbron läggs en egenskapsgräns in som avgränsar markreservatet mot den öppningsbara järnvägsbron.

Fastighetsgränserna följs inte alltid vid detaljplanering då det i vissa fall även behöver tas hänsyn till andra saker som till exempel befintliga plangränser.

Trafikverket ansvarar för underhåll av sina anläggningar, möjlighet att fortsatt göra detta bedöms inte försvåras utan möjligheten bibehålls med samma eller bättre förutsättningar då gatan planläggs i direkt anslutning till det utökade järnvägsområdet. Kommunen avser att anlägga en gång- och cykelbana inom gatumarken närmast järnvägsområdet men det finns inte någon motsättning mellan underhållsredskap, räddningstjänst och gång- och cykeltrafiken. Det är upp till Trafikverket att iordningställa järnvägsområdet på sådant sätt att den egna framkomligheten tryggas inom järnvägsområdet.

Planläggning har skett i samråd med Trafikverkets projektgrupper för stationsombyggnaden och ny gång- och cykelbro. Rättighet för allmän gång- och cykeltrafik till förmån för kommunen över Trafikverkets anläggning (gc-bron) är i linje med aktuella dialoger med projektgruppen. Förbindelsen behöver tryggas med rättigheter för båda parter.

I plankartan finns inte någon belastningsrestriktion inlagd för järnvägsområdet. I den geotekniska utredningen har stabilitet beräknats i sektion A och B där sektion A ej uppnår tillfredställande säkerhetsfaktor enligt geotekniskt PM kap 9.6. Slänten mot vattnet är bitvis för brant för att beräkningsmässigt uppfylla kraven för nybyggnation, men det handlar om ett område lokalt intill slänten. Samtal har förts med Trafikverkets geotekniker och utformning samt restriktioner inom Trafikverkets eget område (benämnt med T i detaljplanen) ansvarar Trafikverket själva för och inga restriktioner ska arbetas in i detaljplanen. Nu utförda stabilitetsberäkningar i sektion A och B påvisar att ny detaljplan med förändringar så som torgyta, Hantverkaregatan och nytt dubbelspår ej påverkar befintlig totalstabilitet.

Trafikverket menar att om slänten hanteras genom att till exempel flackas ut, erosionsskyddas, förses med någon typ av kajkonstruktion eller liknande så finns det möjlighet att belasta även området närmast släntkrön. Det är därför olämpligt att införa en belastningsrestriktion som begränsar framtida användning av området. I värsta fall kan en belastningsrestriktion innebära att uppfyllnader för att förbättra stabilitetsförhållandena inom området inte kan göras.

De planerade gång- och cykelvägarna ingår i allmän plats för gata och torg. Då det inte är detaljprojekterat är det olämpligt att redan i detaljplanen ange exakt läge och utformning.

Sjöfartsverket, daterat 2026-01-22

Sjöfartsverket noterar att Kaj/stationsområde för Kustbevakningen har tillkommit i norra delen av planområdet.
Sjöfartsverket ser att planförslaget med angivet område för Kustbevakningens kaj har en negativ påverkan på farled och sjösäkerhet och avstyrker planen med detta utförande.
Sjöfartsverket ser att vattenområde (W2) i anslutning till järnvägsbron angivet för att möjliggöra byggnation av öppningsbar bro är acceptabelt. I dialog med Trafikverket och kommunen har olika lägen för en framtida gång och cykelbro diskuterats och detta läge ger minimal påverkan för sjötrafiken. En öppningsbar bro för gång- och cykeltrafik i detta läge, i direkt anslutning till järnvägsbron, kommer medföra att båda dessa broar ur sjötrafikens perspektiv kommer att betraktas som en bro. De kommer öppnas gemensamt och medför därför inte några ökade väntetider för sjötrafiken.

Sjöfartsverket ser att vattenområde i anslutning till ny placering av Kustbevakningens verksamhet måste utökas till att omfatta dagens strandlinje och del av landområdet. Att bygga ny kaj för Kustbevakningens fartyg i dagens strandlinje, som plankartan ger stöd för, kommer medföra att fartygen förtöjs för nära farleden, i stort sett i farledskanten. Vilket medför negativ påverkan på farled och sjösäkerhet. Det är även olämpligt att förtöja större fartyg så nära farled och fartygstrafik då kraftiga sug- och tryckkrafter uppstår i vattenmassan då handelsfartyg passerar vilket leder till påfrestningar för förtöjt fartyg. Denna påverkan finns även om kajen flyttas in men liknar då dagens situation där Kustbevakningens fartyg ligger förtöjda i södra änden av hamnkajen. En ny kaj för Kustbevakningen behöver flyttas in till att ligga i samma linje som dagens kaj och kan inte placeras närmare farleden. Plankartan behöver ge möjlighet att placera kaj i nuvarande landområde. När ny kaj för Kustbevakningen anläggs i linje med dagens kaj behöver även landområdet med det nuvarande färjeläget tas bort för att ge bra förutsättningar för tilläggning/avgång från kajen. Det innebär att strandlinjen flyttas mellan 8 till 12 meter österut. Ursprungligt område W1 och yttre del av område 2 ska anges endast som vattenområde (kanalverksamhet eller farled), dvs inte tillåta byggnation av kaj.

Sjöfartsverket instämmer inte i att planförslaget i sin nuvarande form inte har någon negativ påverkan på riksintresse för kommunikationer – sjöfart, som anges på sida 42. Detta till följd av vad som ovan angivits rörande område för kaj för Kustbevakningens fartyg. Planen måste medge att Kustbevakningens nya kaj kan placeras längre från farleden för att säkerställa farledsfunktionen.
På sida 41, sista stycket, anges att nytt ledverk som väntläge ska placeras cirka 3 meter utanför nuvarande kaj. Något sådant exakt läge är inte bestämt. Farledsytan är preciserad och rimligtvis behöver ett ledverk placeras utanför farledsytan, dvs ungefär i dagens kajlinje.
Sjöfartsverket ser att sista meningen i stycket ska strykas.

Kommentar

Kommunen har tagit fram en lokaliseringsstudie som redogör för de alternativa placeringar för Kustbevakningen som studerats inför valet av den i detaljplanen föreslagna lokaliseringen. Denna sändes till Sjöfartsverket för synpunkter. Sjöfartsverket står fast vid att en kaj i föreslaget läge ger negativ påverkan på riksintresset för sjöfarten. Kajlinjen flyttas därför in så långt att den ligger i den befintliga kajens förlängda linje vilket är i enlighet med Sjöfartsverkets krav.

I riksintressepreciseringen anges att det preciserade området (Precisering av riksintresse för del av farled nr. 955 i Vänersborgs kommun) innefattar yta som krävs med hänsyn tagen till trafikering i farleden, bogserbåtshantering, förtöjning vid väntkaj och lotsverksamhet. Genom iordningställande av en ny kaj kommer vattenvolymen att öka lite i Trafikkanalen vilket kan påverka fartygens rörelsemönster något i samband med att vattentrycket förändras. Denna förändring bedöms som ytterst marginell. Med stöd av detta bedöms inte riksintresset att påverkas.

Kommunen anser inte att det är lämpligt att ta bort det befintliga färjeläget då det utgör en ytterst viktig samhällsfunktion. Kommunen har diskuterat den nya kajen med Kustbevakningen som inte ser att det blir ett stort problem att färjeläget ligger kvar.

Räddningstjänsten Fyrbodal, daterat 2026-01-30

Räddningstjänsten Fyrbodal har tagit del av granskningshandlingar gällande detaljplan för Södra Sanden, del 1.
Enligt riskutredningen med avseende på farligt gods ska ventilationen på byggnader inom ett avstånd på **70** meter från Vassbottenleden/Dalbobron och Älvsborgsbanan placeras högt upp på byggnaden eller på tak. I plankartan finns en bestämmelse, b5, att byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha ventilation högt upp på väggen eller på taket.
Räddningstjänstens framkomlighet till byggnader ska säkerställas även vid översvämning. Avstånd mellan uppställningsplats och angreppspunkt får inte överstiga 50 meter förutsatt att utrymning kan ske utan hjälp av räddningstjänstens stegutrustning.

Kommentar

Planbestämmelsen gällande ventilation ändras.

Vattenfall Eldistribution, daterat 2026-01-21

Vattenfall Eldistribution är nöjda med att befintlig nätstation i södra delen, mot järnvägen, avsätts som teknisk anläggning transformatorstation. Det konstateras att den andra befintliga nätstationen inte längre ingår i planområdet. I samrådet angav Vattenfall att det fanns behov av att placera en ny transformatorstation i den östra delen. Det är inte längre aktuellt varför användningen transformatorstation kan tas bort från byggrätten i korsningen Vassbottenleden – Industrigatan.

Kommentar

Användningen transformatorstation tillsammans med parkering i östra delen ligger kvar för framtida eventuella behov då elektrifieringen av samhället fortsatt pågår.

Kommunstyrelsen, daterat 2026-01-28

Kommunstyrelsen konstaterar att den del av detaljplanen som nu är på granskning krävs för ett antal viktiga förändringar. Framför allt behöver den vara på plats för att Trafikverket ska kunna genomföra arbetet med ny tågperrong. Då kommer kommunen att behöva ytor för att ersätta pendelparkeringen som behöver flyttas. Den underlättar även för Trafikverkets kommande anläggning av gång- och cykelbro över Trafikkanalen samt flytt av Kustbevakningen. Vidare ger detaljplanen förutsättningar för kommunen att arbeta långsiktigt med en gatustruktur för området som möjliggör framtida bebyggelseutveckling.

När arbetet med att utveckla områdets kvartersmark återupptas behövs en förnyad diskussion kring gestaltningsarbetet med fokus på att skapa en välfungerande innerstadsmiljö.
Kommunstyrelsens funderingar kring bussdepån besvaras i samrådsredogörelsen med att inlösen av gatumark på nuvarande bussdepåområde bör invänta nästa trafikavtal med start 2033, då en ny bussdepå med annan lokalisering ska finnas på plats. Det är av stor vikt att samhällsfunktionen bussdepå finns i fungerande utformning i kommunen, därför är det viktigt att genomförandet av detaljplanen samordnas med flytt av depån.
I den del av planen som nu granskas ligger bland annat en yta avsatt för markparkering, som i helhetsvisionen varit tänkt som park. Parkeringsfunktion ska här ses som tillfällig i väntan på en mer långsiktig helhetslösning i framtiden.

Kommunstyrelsen anser att hänsyn till en framtida ersättning för nuvarande Dalbobron behöver beaktas i det fortsatta arbetet för utveckling av området.
Kvartersmarken för sjöräddning (V1) är uppdelad i två ytor med olika nockhöjd angiven. Kommunstyrelsen ser inte anledningen till att nockhöjden skiljer sig åt mellan ytorna.

Kommentar

Nockhöjden sätts till + 60 meter, lika för båda byggrätterna i norr. Det ger tillräckligt utrymme för den byggnad som Kustbevakningen behöver och skulle kanske även förenkla framtida placering av en ersättare till nuvarande Dalbobron.

Samhällsbyggnadsförvaltningen, daterat 2026-01-15

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser behov av ett utökat område för W_1 och V_1 för att säkerställa skyddsanläggning i form av påseglingsskydd för bropelare.
Vidare påtalar man att avgränsningen av gatumarken i inre delen av Industrigatan kan försvåra driften i framtiden.

Kommentar

Planområdesgränsen flyttas 3 meter norrut för att inrymma ett integrerat påseglingsskydd inom området för kajplats W_1. Bryggan till bropelaren behöver byggas om i den delen som ansluter till planområdet.

Avgränsningen av Industrigatan följer fastighetsgränsen och går inte in på Fregatten 12 för att inte beröra fler fastigheter än nödvändigt i det här planärendet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, daterat 2026-01-23

Vad gäller dagvatten har det uppstått nya förutsättningar och frågeställningar. Jämfört med samrådsförslaget är det nya planområdet minskat till att i huvudsak omfatta vägnät och mindre kvartersmarksområden för parkering och verksamheter för samhällsfunktioner. Det nya planområdet är flikigt och skjuter in i det ursprungliga planförslaget. Nämnden menar att områdena i det gamla och nya planförslaget hänger ihop vad gäller dagvattenflöden och skyfallshantering. Det gjordes en dagvattenutredning för hela Södra Sanden år 2022. Där beskrivs de generella dagvattenflödena genom området. Denna beskrivning har utelämnats i den uppdaterade dagvattenutredningen från 2025, som endast omfattar utredning för det nya detaljplaneförslaget. Det framgår inte på ett tydligt sätt om dagvattenutredningarna ska läsas var för sig eller om de ska komplettera varandra och i så fall på vilket sätt de ska läsas så att det är möjligt att få förståelse för hela dagvatten-och skyfallssituationen. Nämnden menar att man behöver beakta hur dagvattenflöden inom hela det ursprungliga planområdet påverkar det föreliggande och vice versa. I planbeskrivningen bör det finnas en beskrivning av vilka slutsatser man dragit av de båda dagvattenutredningarna.

I planbestämmelse a_2 och a_3 anges att sanering ska ske i nivå till framberäknade platsspecifika riktvärden. Framtagna platsspecifika riktvärden är inte beräknade för alla undersökta ämnen. För dessa ämnen kommer andra åtgärdsmål att behöva användas, till exempel Naturvårdsverkets generella riktvärden om Känslig eller Mindre Känslig Markanvändning. Nämnden föreslår att planbestämmelsen formuleras om till att avhjälpandeåtgärder behöver vidtas till nivå för planerad markanvändning. På så vis är man inte fastlåst vid ett visst specifikt värde.

Kommentar

Planarbetet berör i nuläget inte så mycket kvartersmark utan främst gatustruktur. För skyfall och dagvatten blir det inte så stor förändring gentemot dagens förhållanden att en helhetslösning kan skapas för området. Bedömningen är ändå att förhållandena kommer bli bättre genom att det dagvatten som landar på den mark som ingår i planområdet tas om hand genom fördröjning och rening inom gatumarken. Till det nu aktuella planområdet gäller dagvattenutredningen som togs fram 2025 och den ska läsas fristående från den utredning som togs fram för det större området.

Planbestämmelserna om sanering ändras till: Startbesked får inte ges för parkering/nybyggnation förrän föroreningar har avhjälpts till nivå som medger planerad markanvändning.

Peab för Galeasen 1, daterat 2026-01-26

Peab som fastighetsägare till Galeasen 1 önskar att Vassbottenleden utformas som en gata med kantstensparkering som stödjer kvarterets framtida utveckling, att träd och växtlighet varvas med kantstensparkeringen för en mer omhändertagen, trygg och stadsmässig utformning samt att grönska som skiljer körbana från gång- och cykelväg även kan hantera dagvatten.

Kommentar

Vassbottenleden planeras för att kunna göras om till en huvudgata med mer gröna inslag där dagvatten kan hanteras. Avsikten är inte att det ska inrymmas gatuparkering längs Vassbottenleden.

Ställningstaganden

- Planbeskrivningen förtydligas gällande de ingående fastigheterna och hur de påverkas av planen.
- Plankartan kompletteras med förtydligande bilder gällande de smala områdena vid värmeverket och kvarteret Galeasen.
- Grundkartan kompletteras med officialservitut.
- De geotekniska utredningarna arbetas om.
- Parkmarken i anslutning till Gamla hamnkanalen kompletteras med en egenskapsbestämmelse om att marken inte får belastas.
- W_2 och W_3 formuleras om till Vattenområde för broar
- Egenskapsgräns läggs in som avgränsar markreservatet mot den öppningsbara järnvägsbron
- Nockhöjden sätts till + 60 meter, lika för båda byggrätterna i norr.
- Användningsgränsen för ny kaj dras in för stt ligga i linje med befintlig kaj.
- Planområdesgränsen flyttas 3 meter norrut för att inrymma ett integrerat påseglingsskydd.
- Bestämmelserna a_2 och a_3 formuleras om till Startbesked får inte ges för parkering/nybyggnation förrän föroreningar har avhjälpts till nivå som medger planerad markanvändning.

Den fortsatta planprocessen

Miljö- och byggnadsförvaltningen överlämnar detaljplaneförslaget till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 27 § plan- och bygglagen.

MILJÖ- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Anette Klang
Planarkitekt

§ 253

Hyresavtal för socialförvaltningens verksamhet i kv. Poppeln

KS 2026/310

Beslut

Kommunfullmäktige avslår socialnämndens begäran om godkännande att teckna hyresavtal nr 2461-1021 med Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB.

Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i pågående lokalplanering för Lindgården skyndsamt pröva möjligheten att inrymma hela eller delar av verksamheten i kv. Poppeln. Prövningen ska omfatta såväl renovering och fortsatt användning av Lindgården som rivning och nybyggnation, i syfte att klarlägga vilket alternativ som är mest ekonomiskt fördelaktigt för kommunen som helhet.

Deltog inte i beslutet

Stefan Kärvling avstod från att delta i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har begärt kommunfullmäktiges godkännande att teckna ett omförhandlat hyresavtal för befintliga lokaler i kv. Poppeln. Förslaget innebär oförändrad yta och hyresnivå men förlänger avtalstiden från tre till fem år. Syftet med omförhandlingen är att skapa en enhetlig avtalsstruktur. Kommunens lokalförsörjningspolicy anger att egna lokaler ska nyttjas i första hand och att extern inhyrning endast ska ske när behovet inte kan lösas på annat sätt eller är mest ekonomiskt fördelaktigt.

Lindgården är fortsatt i kommunens ägo, till stora delar tomställd och kan vara ett alternativ för hela eller delar av verksamheten. Lokalplanering pågår nu för andra verksamheter i Lindgården. Mot bakgrund av fastighetens stora underhållsbehov bör lokalplaneringen inte begränsas till renovering och fortsatt användning av den befintliga byggnaden, utan även omfatta en prövning av rivning och nybyggnation. Alternativen bör jämföras utifrån kommunens samlade kostnader och nyttor över tid, så att den mest ekonomiskt fördelaktiga lösningen för kommunen som helhet kan identifieras. En sådan prövning minskar även risken för fortsatt tomställning och för att kommunen binder sig vid en lösning innan andra långsiktiga alternativ har utretts. För att undvika onödiga kostnader bör lokalplaneringen genomföras skyndsamt. Mot denna

bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att begäran ska avslås och att samhällsbyggnadsnämnden skyndsamt ska genomföra den jämförande prövningen inom ramen för pågående lokalplanering.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-16
- Socialnämndens beslut 2026-06-11 § 77
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-27
- Hyresavtal 2461-1024
- Hyresavtal 2461-1005
- Hyresavtal 2461-1006
- Hyresavtal 2461-1021
- Hyresavtal 2461-1010
- Hyresavtal 2461-1015

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Henrik Harlitz (M) yrkade bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut och fann genom acklamation att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslag.

§ 183

Hyresavtal för socialförvaltningens verksamhet i kv. Poppeln

KS 2026/310

Beslut

Kommunfullmäktige avslår socialnämndens begäran om godkännande att teckna hyresavtal nr 2461-1021 med Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB.

Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i pågående lokalplanering för Lindgården skyndsamt pröva möjligheten att inrymma hela eller delar av verksamheten i kv. Poppeln. Prövningen ska omfatta såväl renovering och fortsatt användning av Lindgården som rivning och nybyggnation, i syfte att klarlägga vilket alternativ som är mest ekonomiskt fördelaktigt för kommunen som helhet.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har begärt kommunfullmäktiges godkännande att teckna ett omförhandlat hyresavtal för befintliga lokaler i kv. Poppeln. Förslaget innebär oförändrad yta och hyresnivå men förlänger avtalstiden från tre till fem år. Syftet med omförhandlingen är att skapa en enhetlig avtalsstruktur. Kommunens lokalförsörjningspolicy anger att egna lokaler ska nyttjas i första hand och att extern inhyrning endast ska ske när behovet inte kan lösas på annat sätt eller är mest ekonomiskt fördelaktigt.

Lindgården är fortsatt i kommunens ägo, till stora delar tomställd och kan vara ett alternativ för hela eller delar av verksamheten. Lokalplanering pågår nu för andra verksamheter i Lindgården. Mot bakgrund av fastighetens stora underhållsbehov bör lokalplaneringen inte begränsas till renovering och fortsatt användning av den befintliga byggnaden, utan även omfatta en prövning av rivning och nybyggnation. Alternativen bör jämföras utifrån kommunens samlade kostnader och nyttor över tid, så att den mest ekonomiskt fördelaktiga lösningen för kommunen som helhet kan identifieras. En sådan prövning minskar även risken för fortsatt tomställning och för att kommunen binder sig vid en lösning innan andra långsiktiga alternativ har utretts. För att undvika onödiga kostnader bör lokalplaneringen genomföras skyndsamt. Mot denna bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att begäran ska avslås och att samhällsbyggnadsnämnden skyndsamt ska genomföra den jämförande prövningen inom ramen för pågående lokalplanering.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-16
- Socialnämndens beslut 2026-06-11 § 77
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-27
- Hyresavtal 2461-1024
- Hyresavtal 2461-1005
- Hyresavtal 2461-1006
- Hyresavtal 2461-1021
- Hyresavtal 2461-1010
- Hyresavtal 2461-1015

2026-10-16

Dnr: KS 2026/310

Handläggare
Anna Högmark
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-72 25 27

Mottagare
Kommunfullmäktige

Hyresavtal för socialförvaltningens verksamhet i kv. Poppeln

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår socialnämndens begäran om godkännande att teckna hyresavtal nr 2461-1021 med Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB.

Kommunfullmäktige uppdrar samhällsbyggnadsnämnden att i pågående lokalplanering för Lindgården skyndsamt pröva möjligheten att inrymma hela eller delar av verksamheten i kv. Poppeln. Prövningen ska omfatta såväl renovering och fortsatt användning av Lindgården som rivning och nybyggnation, i syfte att klarlägga vilket alternativ som är mest ekonomiskt fördelaktigt för kommunen som helhet.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har begärt kommunfullmäktiges godkännande att teckna ett omförhandlat hyresavtal för befintliga lokaler i kv. Poppeln. Förslaget innebär oförändrad yta och hyresnivå men förlänger avtalstiden från tre till fem år. Syftet med omförhandlingen är att skapa en enhetlig avtalsstruktur. Kommunens lokalförsörjningspolicy anger att egna lokaler ska nyttjas i första hand och att extern inhyrning endast ska ske när behovet inte kan lösas på annat sätt eller är mest ekonomiskt fördelaktigt.

Lindgården är fortsatt i kommunens ägo, till stora delar tomställd och kan vara ett alternativ för hela eller delar av verksamheten. Lokalplanering pågår nu för andra verksamheter i Lindgården. Mot bakgrund av fastighetens stora underhållsbehov bör lokalplaneringen inte begränsas till renovering och fortsatt användning av den befintliga byggnaden, utan även omfatta en prövning av rivning och nybyggnation. Alternativen bör jämföras utifrån kommunens samlade kostnader och nyttor över tid, så att den mest ekonomiskt fördelaktiga lösningen för kommunen som helhet kan identifieras. En sådan prövning minskar även risken för fortsatt tomställning och för att kommunen binder sig vid en lösning innan andra långsiktiga alternativ har utretts. För att undvika onödiga kostnader bör lokalplaneringen genomföras skyndsamt. Mot denna bakgrund bedömer kommunstyrelseförvaltningen att begäran ska avslås och att samhällsbyggnadsnämnden skyndsamt ska genomföra den jämförande prövningen inom ramen för pågående lokalplanering.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Socialnämnden beslutade 2026-06-11 § 77 föreslå Kommunfullmäktige godkänna att socialnämnden tecknar hyresavtal nr 2461-1021 med Stenvalvet 246 Vänersborg

poppeln AB. Samtidigt beslutar socialnämnden att ingå hyresavtal nr: 2461-1005, 2461-1015 sam 2461-1024 och säga upp hyresavtal nr 2461-1006 samt 2461-1010 med Stenvalvet 246 Vänersborg poppeln AB, under förutsättning att fullmäktige godkänner att socialnämnden ingår hyresavtal 2461-1021.

Socialnämnden förhyr redan idag lokalerna i kv. Poppeln. Avtalen har dock omförhandlats med syftet att skapa en mer enhetlig avtalsstruktur. Förslaget innebär inga förändringar i förhyrd yta eller hyresnivå. Avtalstiden föreslås dock förlängas från tre till fem år. Hyresavtalen börjar gälla från 1 januari 2027 och ersätter nuvarande hyresavtal med fastighetsägaren.

Enligt kommunens lokalförsörjningspolicy ska kommunal verksamhet i första hand använda lokaler som ägs av kommunen eller de kommunala fastighetsbolagen. Extern inhyrning ska endast ske när ett kortsiktigt lokalbehov inte kan lösas på annat sätt eller när extern inhyrning är det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet. Innan kommunen binder sig till en längre extern förhyrning behöver därför möjligheten att tillgodose behovet inom det egna beståndet prövas.

Förhyrningen i kv. Poppeln omfattar totalt 4 431 kvm. Lindgården, som ligger i direkt anslutning till kommunhuset, är ett möjligt alternativ inom kommunens eget bestånd. Fastigheten omfattar totalt 8 238 kvm BTA, varav 5 616 kvm är uthyrningsbar area. Kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden disponerar delar av lokalerna, men en stor del av den uthyrningsbara arean är tomställd. Samtidigt bedöms fastigheten ha ett omfattande underhållsbehov. Gällande detaljplan medger allmänt ändamål.

Socialnämnden beslutade 2025-08-28 § 78 föreslå samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering (för Lindgården) i enlighet med förstudie daterad 2025-07-28. Förstudien analyserar och utvärderar lokalbehoven för daglig verksamhet och enheten för digital utveckling och systemförvaltning, med fokus på möjligheten att nyttja Lindgården som lokal. Förstudien bedömer att socialförvaltningen behöver cirka 5 085 kvm i Lindgården för dessa behov. Det blir då cirka 370 lediga kvm kvar på Lindgården under förutsättning att IT-kontorets utbildningslokal samt lokalerna för Fackens hus nyttjas som tidigare.

Kommunstyrelsen beslutade 2026-08-26 § 189 föreslå samhällsbyggnadsnämnden att i lokalplaneringen för Lindgården planera för att inrymma även IT-avdelningen i Lindgården i enlighet med förstudie angående IT-avdelningens lokaler.

I sitt yttrande över ”Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun – Översyn av organisationen utifrån förändrade behov” ställer sig socialnämnden positiv till att pröva om förskolelokaler som eventuellt lämnas kan användas för daglig verksamhet. Lokalerna skulle kunna ersätta befintliga lokaler som inte fullt ut uppfyller tillgänglighetskraven och samtidigt minska beroendet av externt förhyrda lokaler genom ett effektivare nyttjande av kommunens eget bestånd. Innan en sådan lösning kan bedömas behöver det dock utredas om lokalernas utformning motsvarar verksamheternas behov.

Socialnämnden lyfter även i yttrandet att nyttjandet av förskolorna för daglig verksamhet behöver ställas mot Lindgården som alternativ lokal. De behov som förvaltningen såg i samband med förstudien innefattande Lindgården har till del behövts lösas genom andra interna förhyrningar då behoven av förändringar inte kunnat invänta förskjuten lokalplanering. Lokalplaneringen för Lindgården beräknas enligt

samhällsbyggnadsförvaltningen vara färdigställd först under hösten 2027. I mål- och resursplan för 2027-2029 finns totalt 64 mnkr avsatta för Lindgården, det totala anslaget uppgår till 124 mnkr.

Verksamheterna i kv. Poppeln har tidigare beaktats i utredningar angående framtida användning av lokalerna i Lindgården. Det konstaterades då att lokalerna skulle kunna vara lämpliga för verksamheterna men att samtliga inte skulle få plats och att det skulle innebära en väsentligt högre hyresnivå på grund av lokalernas stora underhållsbehov. Kommunfullmäktige gav 2022-10-12 § 185 samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram förslag på köpehandlingar med konsekvensbeskrivningar för bland annat Lindgården (Krassen 8) som efter överenskommelse med AB Vänersborgsbostäder är aktuella för försäljning. Samhällsbyggnadsnämnden har inte återkommit i ärendet då bolaget inte är intresserade av ett köp av fastigheten.

Mot bakgrund av att Lindgården fortsatt är i kommunens ägo, till stora delar är tomställd och att behovet för daglig verksamhet är osäkert bör frågan om en flytt av verksamheterna i kv. Poppeln prövas på nytt. Den pågående lokalplaneringen bör omfatta flera verksamheter och jämföra renovering och fortsatt användning av Lindgården med rivning och nybyggnation. Jämförelsen bör utgå från kommunens samlade ekonomi och beakta alternativens investeringsutgifter, framtida drift- och underhållskostnader, lokaleffektivitet samt konsekvenserna av fortsatt tomställning. Mot bakgrund av att stora delar av lokalen i dag är tomställda bör lokalplaneringen genomföras skyndsamt för att undvika onödiga kostnader.

De föreslagna hyresavtalen löper till och med 2031-12-31 med en förlängning på tre år. Innan längre hyresavtal tecknas bör alternativa lokaliseringar utredas och lokalplaneringen för Lindgården omfatta en jämförelse mellan renovering och fortsatt användning av den befintliga byggnaden samt rivning och nybyggnation. Prövningen ska ge underlag för att bedöma vilket alternativ som är mest ekonomiskt fördelaktigt för kommunen som helhet. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att socialnämndens begäran om att godkänna att teckna hyresavtal nr 2461-1021 med Stenvalvet 246 Vänersborg poppeln AB avslås. Mot bakgrund av att socialnämnden redan i dag förhyr lokalerna bedöms verksamheten inte påverkas av förslaget.

Beredning

Ärendet har beretts i samråd med kommunstyrelsens presidium, fastighet och service samt socialförvaltningen.

Underlag

Godkännande av hyresavtal med bilagor, Socialnämnden 2026-06-11 § 77

Lokalförsörjningspolicy, Kommunfullmäktige 2020-04-15 § 52

Mål- och resursplan 2027–2029, Kommunfullmäktige 2026-06-17 § 115

Uppdrag fd. flickskolan och Lindgården, rapport daterad 2022-06-02 (KS 2026/404)

Försäljning och köp av fastigheter, Kommunfullmäktige 2022-10-26 § 150

Yttrande till Barn- och utbildningsnämnden avseende förskolor och skolor i Vänersborgs kommun, socialnämnden 2026-09-24 § 101

Förstudie IT-avdelningens lokaler, kommunstyrelsen 2026-08-26 § 189

Förstudie Lindgården - Lokaler Daglig verksamhet samt enheten Digital utveckling och systemförvaltning (DUS), socialnämnden 2025-08-28 § 78

Anna Holmqvist

Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden

§ 77

Godkännande av hyresavtal

SOC 2026/150

Beslut

1. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige godkänna att socialnämnden tecknar hyresavtal nr: 2461-1021 med Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB.
2. Socialnämnden beslutar att ingå hyresavtal nr: 2461-1005, 2461-1015 samt 2461-1024 och säga upp hyresavtal nr: 2461-1006 samt 2461-1010 med Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB, under förutsättning att fullmäktige godkänner att socialnämnden ingår hyresavtal 2461-1021.
3. Socialnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschef att underteckna hyresavtalen och uppsägningar i enlighet med kommunfullmäktiges och socialnämndens beslut.

Bilaga/bilagor

- Bilaga 2: Hyresavtal nr 2461-1021
- Bilaga 3: Hyresavtal nr 2461-1005
- Bilaga 4: Hyresavtal nr 2461-1015
- Bilaga 5: Hyresavtal nr 2461-1024
- Bilaga 6: Hyresavtal nr 2461-1006
- Bilaga 7: Hyresavtal nr 2461-1010

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden hyr sedan tidigare lokaler av Stenvalvet för Socialförvaltningens verksamheter i kvarteret Poppeln. Lokalerna är väl anpassade till Socialförvaltningens verksamheter och behov finns att behålla lokalerna på längre sikt. Nuvarande förhyrning består av sex separata hyresavtal med olika avtalstider, som delas mellan verksamheterna Lyckans Second Hand, Hemtjänst, Individ- och familjeomsorg samt Biståndsenheten. De nya avtalsförslagen innebär att befintliga avtal har slagits samman och/eller delats upp för att minska antalet hyresavtal till ett per verksamhet. Syftet är att skapa en mer överskådlig avtalsstruktur samt att göra avtalstider och villkor enhetliga. De nya avtalsförslagen medför inga förändringar av den totala förhyrda ytan eller hyresnivån. Socialnämndens driftkostnader påverkas därmed inte heller av de nya hyresavtalen. Avtalstiden föreslås förlängas från nuvarande tre år till fem år. De nya avtalen föreslås börja gälla från och med den 1 januari 2027.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-06-27

Sändlista
Kommunstyrelsen

2026-05-27

Dnr: SOC 2026/150

Handläggare
Anders Lundberg
anders.lundberg@vanersborg.se
0521-72 16 54

Mottagare
Socialnämnden

Godkännande av hyresavtal för socialförvaltningens verksamheter i kvarteret Poppeln

Förslag till beslut

1. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige godkänna att socialnämnden tecknar hyresavtal nr: 2461-1021 med Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB.
2. Socialnämnden beslutar att ingå hyresavtal nr: 2461-1005, 2461-1015 samt 2461-1024 och säga upp hyresavtal nr: 2461-1006 samt 2461-1010 med Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB, under förutsättning att fullmäktige godkänner att socialnämnden ingår hyresavtal 2461-1021.
3. Socialnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschef att underteckna hyresavtalen och uppsägningar i enlighet med kommunfullmäktiges och socialnämndens beslut.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden hyr sedan tidigare lokaler av Stenvalvet för Socialförvaltningens verksamheter i kvarteret Poppeln. Lokalerna är väl anpassade till Socialförvaltningens verksamheter och behov finns att behålla lokalerna på längre sikt. Nuvarande förhyrning består av sex separata hyresavtal med olika avtalstider, som delas mellan verksamheterna Lyckans Second Hand, Hemtjänst, Individ- och familjeomsorg samt Biståndsenheten. De nya avtalsförslagen innebär att befintliga avtal har slagits samman och/eller delats upp för att minska antalet hyresavtal till ett per verksamhet. Syftet är att skapa en mer överskådlig avtalsstruktur samt att göra avtalstider och villkor enhetliga. De nya avtalsförslagen medför inga förändringar av den totala förhyrda ytan eller hyresnivån. Socialnämndens driftkostnader påverkas därmed inte heller av de nya hyresavtalen. Avtalstiden föreslås förlängas från nuvarande tre år till fem år. De nya avtalen föreslås börja gälla från och med den 1 januari 2027.

Karin Hallberg

Förvaltningschef

Bilagor

1. Hyresavtal nr 2461-1021
2. Hyresavtal nr 2461-1005
3. Hyresavtal nr 2461-1015
4. Hyresavtal nr 2461-1024
5. Hyresavtal nr 2461-1006
6. Hyresavtal nr 2461-1010

Sändlista

Kommunstyrelsen

FASTIGHETSÄGARNA

HYRESKONTRAKT
FÖR LOKAL

Nr 2461-1024

SOC 2026/150
2026.1126
2026-06-15

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

2. Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Aviseringsadress: Fakturaservice, Box 344, 462 24 Vänersborg

3. Lokalens adress m.m

Kommun	Fastighetsbeteckning		
Vänersborg	Poppeln 7		
Gata	**Trappor/hus**	**Lokalens nr**	
Residensgatan 18		2461-1024	

4. Lokalens användning

Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till
Kontorsverksamhet för Biståndsenheten

☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga

5. Hyrestid

Från och med den	Till och med den
2027-01-01	2031-12-31

6. Uppsägningstid/ Förlängningstid

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 9 månader före den avtalade hyrestidens utgång.

I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☒ 3 år ☐ månader

7. Lokalens skick

Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga

8. Lokalens storlek och omfattning

Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	Total area
Kontor	4	687				687
Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga

☐ Tillfart för bil för i- och urlastning ☐ Plats för skylt ☐ Plats för skyltskåp/ automat ☐ Parkeringsplats(er) för bil(ar) ☐ Garageplats(er) för bil(ar) ☐

9. Inredning

Lokalen uthyrs ☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga

10. Hyra

Kronor 854 096 per år exklusive nedan markerade tillägg

11. Index

☒ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga 4

12. Fastighetsskatt

☒ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☐ Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga 5

13. Driftskostnader

I lokalen finns tillgång till ☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☐ Kyla ☒ Ventilation

Betalning

	Hyresgästen har eget abonnemang	Ingår i hyran	Ersätts enligt bifogad driftskostnadsklausul	
El	☐	☐	☒	Bilaga 1
VA	☐	☒	☐	Bilaga
Värme	☐	☐	☒	Bilaga 1
Varmvatten	☐	☒	☐	Bilaga
Kyla	☐	☐	☐	Bilaga
Ventilation		☒	☐	Bilaga

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 samt 2026 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

14. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

☐ hyresvärden ☒ hyresgästen

15. Avfallshantering

☒ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

ordnar med avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme.

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

☐ Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen. Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.

☒ Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara 13,5 procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 5 570 kronor per år.

☐ Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

☐ Särskild reglering enligt bilaga Bilaga

16. Snöröjning och sandning

☒ ingår i hyran ☐ ombesörjs och bekostas av hyresgästen ☐ annan reglering enligt bilaga Bilaga

17. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller

b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet

ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara 9,12 procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

18. Mervärdesskatt (moms)

Hyresgästens momsplikt

☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

Hyresvärdens momsplikt

☒ Fastighetsägaren/hyresvärden tillämpar frivillig beskattning för moms för uthyrningen av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

☐ Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer frivillig beskattning för moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir skyldig att justera avdragen moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

19. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje

☐ kalendermånads början ☒ kalenderkvartals början genom insättning på

PlusGiro nr

BankGiro nr 5120-3164

20. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

21. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

☐ Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.

☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

☐ Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga. Bilaga

UTKAST

22. Underhåll

☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☒ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga 2

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Allmänna och gemensamma utrymmen

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga

23. Ledningar för telefoni och data-kommunikation

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutnings-punkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga

24. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.

☐ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogat skyltprogram. Bilaga

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga

☒ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga 9

26. Revisions-besiktningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

☒ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga 7

30. Myndighetskrav m.m.

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

☒ Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga 1

Byggvarudeklaration

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den _____ lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☐ annan säkerhet i form av Bilaga

_____ _____ _____

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 samt 2026 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten.

☐ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga. Bilaga

34. Yttre åverkan

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

☐ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga. Bilaga

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommits att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

☒ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga. Bilaga 6

39. Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser	Bilaga	1
Ritningar	Bilaga	2
Gränsdragningslista	Bilaga	3
Indexklausul, Fastighetsskatteklausul	Bilaga	4,5
Personuppgiftsklausul	Bilaga	6
Brandskyddsklausul, Bilaga till brandskyddsklausul	Bilaga	7,8
Grön bilaga	Bilaga	9

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Malin Lövemark	Namnförtydligande

☒ Kontraktet har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av hyreskontraktet med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

BILAGA 1

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

mellan

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB

och

VÄNERSBORGS KOMMUN

Daterat den 2026-05-27

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 BAKGRUND 1
2 FORMULÄRET OCH BILAGOR 1
3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET 2
4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL 2
5 HYRA 2
6 DRIFTSKOSTNADER 3
7 UNDERHÅLL 4
8 FASTIGHETSSKÖTSEL 5
9 MYNDIGHETSKRAV M.M. 5
10 MILJÖ M.M. 6
11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL 6
12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR 7
13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN 7
14 FÖRSÄKRINGAR 8
15 ÄNDRINGAR I LOKALEN 8
16 SKYLTAR 9
17 PARKERING 10
18 INFORMATION 10
19 SKYDDSFÖRESKRIFTER 10
20 AVFLYTTNING 11
21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M. 12
22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE 12
23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING 12
24 FORCE MAJEURE 12

1 BAKGRUND

1.1 Dessa särskilda bestämmelser (”**Särskilda bestämmelser**”) utgör Bilaga 1 till hyresavtal nr 2461-1024 mellan STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB, org.nr 559063-5719 (”**Hyresvärden**”) och VÄNERSBORG KOMMUN, org.nr 212000-1538 (”**Hyresgästen**”) avseende lokaler inom fastigheten POPPELN 7 (”**Fastigheten**”). Ytor som hyrs ut enligt Hyresavtalet (se definition i punkt 1.4) benämns i det följande ”**Lokalen**”.

1.2 Parterna har tidigare varit bundna av hyresavtal avseende samma lokaler eller delar av lokaler som nu omfattas av detta Hyresavtal. Parterna är överens om att sådana tidigare hyresavtal mellan Parterna, inklusive eventuella tillhörande bilagor eller tilläggsavtal, per Hyresavtalets ikraftträdande upphör att gälla i sin helhet och ersätts genom detta Hyresavtal.

1.3 Hyresavtalet innebär att upplåten area utökas jämfört med tidigare hyresförhållande och omfattar från och med Hyresavtalets ikraftträdande Lokalen om totalt 687 kvadratmeter, i den omfattning som närmare anges i Hyresavtalet.

1.4 Hyresvärden och Hyresgästen benämns i det följande ”**Part**” och gemensamt ”**Parterna**”.

1.5 Fastighetsägarnas formulär 12B.3 benämns i det följande ”**Formuläret**”. Formuläret tillsammans med nedan angivna bilagor benämns i det följande ”**Hyresavtalet**”.

2 FORMULÄRET OCH BILAGOR

2.1 Följande bilagor ingår i Hyresavtalet:

Bilaga 1	Särskilda bestämmelser
Bilaga 2	Ritningar m.m.
Bilaga 3	Gränsdragningslista
Bilaga 4	Indexklausul
Bilaga 5	Fastighetsskatteklausul
Bilaga 6	Personuppgiftsklausul
Bilaga 7	Brandskyddsklausul
Bilaga 8	Bilaga till brandskyddsklausul
Bilaga 9	Grön bilaga

Formuläret och bilagorna kompletterar varandra. För det fall det förekommer motstridiga uppgifter mellan Formuläret och dess bilagor ska vad som anges i bilagorna äga företräde. För det fall bilagorna sinsemellan innehåller motstridiga uppgifter ska bilagorna äga

Hyresvärd	Hyresgäst

företräde i ovan angiven ordning.

2.2 Endast de handlingar som förtecknas ovan utgör del av Hyresavtalet. Inget innehåll i diskussioner, korrespondens eller andra uppgifter, varken muntliga eller skriftliga, som föregått undertecknandet av Hyresavtalet ingår i Parternas avtal i den mån det inte uttryckligen förts in i handling som anges i förteckningen ovan eller i senare tilläggsavtal till Hyresavtalet.

2.3 Eventuella ändringar och/eller tillägg till Hyresavtalet ska, för att vara bindande, avfattas skriftligen.

3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET

3.1 Hyresavtal nr 2461-1024,01 daterat den 9 september 2016, ska upphöra att gälla i sin helhet per den 31 december 2026.

Från och med den 1 januari 2027 ska detta hyresavtal nr 2461-1024 ersätta nämnda hyresavtal och uteslutande reglera Parternas rättigheter och skyldigheter avseende upplåtelsen av Lokalen.

4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL

4.1 Lokalen omfattar ca 687 kvm och har i huvudsak den utformning som framgår av bilaga 2, Ritningar. Hyresvärden tillhandahåller Lokalen i befintligt skick.

4.2 Lokalen ska användas för kontor (”**Verksamheten**”). Lokalen får inte utan Hyresvärdens skriftliga godkännande användas för annat ändamål.

4.3 Beskrivningen av Lokalen och Fastigheten i Hyresavtalet inskränker inte Hyresvärdens rätt att vidta mindre ändringsåtgärder inom Lokalen och Fastigheten som är nödvändiga av tekniska skäl (t.ex. på grund av byggnadstekniska skäl). Ändringar på grund av tvingande lagstiftning eller myndighetsföreskrifter inskränks inte heller. Sådana ändringar ska föregås av information till och samråd med Hyresgästen innan val av lösning sker varvid skälig hänsyn ska tas till Hyresgästens önskemål.

5 HYRA

För tydlighets skull noteras att med hyra avses i Formuläret angiven bashyra samt samtliga hyrestillägg som följer av Hyresavtalet.

Hyresvärd	Hyresgäst

6 DRIFTSKOSTNADER

6.1 Utöver media för vilka Hyresgästen enligt Formuläret antingen i) har eget abonnemang, eller ii) som ingår i hyran, gäller följande.

6.2 Hyresgästen ska teckna eget abonnemang för el till Lokalen. I den mån Hyresgästen inte får teckna eget abonnemang ska Hyresvärden teckna abonnemang. Rörliga och fasta kostnader för abonnemang och förbrukning samt skatt och administrativa avgifter faktureras då Hyresgästen som tillägg till hyran.

El och värme

6.3 Hyresgästen ska erlägga ett preliminärt schablonbelopp i förskott motsvarande uppskattad kostnad om 97 162 kronor per år för värme och el, enligt följande;

värme 57 738 kronor per år
el 39 424 kronor per år

Därefter sker avräkning i efterskott varje år. Schablonbeloppet ska så snart det kan ske justeras så att det motsvarar närmast föregående års faktiska kostnad (ökad med ersättning för Hyresvärdens administration). För det fall Hyresgästens kostnad för faktisk förbrukning och Hyresvärdens självkostnader (inklusive ersättning för Hyresvärdens administration) för tillhandahållandet av relevant media överstiger eller understiger det av Hyresgästen i förskott erlagda schablonbeloppet ska Hyresgästen erlägga betalning för den överskjutande delen eller erhålla en hyresreduktion.

Avfall

6.4 Hyresgästen ska på egen hand och egen bekostnad svara för förvaring, hantering och borttransport av avfall som genereras i Verksamheten. Hyresgästen ska sköta sin hantering av avfall så att det inte orsakar olägenheter för Hyresvärden eller tredje part. Hyresgästen förbinder sig i övrigt att följa lagar, förordningar, föreskrifter och Hyresvärdens vid var tid gällande regler för avfallshantering, exempelvis avseende källsortering och logistik.

6.5 Hyresvärden samordnar borttransport av avfall från flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Fördelningen av kostnaden är baserad på aktuella hyresförhållanden, vilket innebär att vakanta lokaler inte är inkluderade i beräkningen. Hyresgästen ska, som tillägg till hyran, erlägga ersättning till Hyresvärden för Hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska för närvarande anses vara 13,5 % procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 5 570 kronor per år. Andel och belopp kan komma att justeras.

Hyresvärd	Hyresgäst

Övrigt

6.6 För ventilation som Hyresvärden enligt Hyresavtalet tillhandahåller Lokalen gäller följande. Ventilation tillhandahålls inom normala drifttider helgfria vardagar klockan 07.00 – 18.00.

6.7 För det fall Hyresvärden installerar solcellsanläggning (eller annan liknande energiförsörjande anläggning) inom Fastigheten och el från sådan anläggning tillhandahålls Lokalen ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden för förbrukning av sådan el på motsvarande sätt som reglerats ovan i denna punkt 6 avseende el. Hyresgästen ska således förvärva el från Hyresvärden producerad av anläggningen för ett pris motsvarande det pris som varit aktuellt om den tillhandahållna elen istället förvärvats från tredjeman.

6.8 Lokalens mediaförsörjning för vilken Hyresvärden ansvarar enligt Hyresavtalet förutsätter bland annat att Hyresgästen inte frångår maximalt antal personer som får vistas/arbeta i Lokalen, hindrar eller blockerar tekniska lösningar för mediaförsörjningen.

6.9 För sådan media Hyresgästen inte har eget abonnemang för äger Hyresgästen inte rätt att utan Hyresvärden skriftliga tillstånd förbruka mer än för Lokalen normal förbrukning av sådan media. Hyresgästen äger inte nyttja kall- eller varmvatten i sin Verksamhet för process eller kylning av kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd. Hyresgästen får heller inte installera kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd i enlighet med punkt 15.

6.10 Hyresgästen ska teckna egna abonnemang för bredbandstjänster. Hyresgästen bekostar och ombesörjer dragning av ledningar för anslutning till bredbandstjänster. Dragning ska ske till av Hyresvärden utpekade anslutningspunkter.

6.11 Det åligger Hyresgästen att ombesörja och bekosta att Lokalen, innefattande samtliga entrédörrar samt övriga dörrar inom Lokalen, fönster etc., förses med erforderliga passersystem, samt lås-, larm och stöldskyddsanordningar som krävs för bedrivande av Verksamheten. Hyresvärden ansvarar inte i något fall för av tidigare hyresgäst eventuellt kvarlämnat passersystem, lås- och larmanordning. Hyresvärden ansvarar således inte i något fall för skick och funktion av inom Lokalen förekommande passersystem, lås- och larmanordning.

7 UNDERHÅLL

7.1 Parternas respektive ansvar samt principer för drift, underhåll och utbyte framgår av Bilaga 3, Gränsdragningslista.

7.2 För de fall då Hyresvärden ansvarar för drift, underhåll och/eller utbyte enligt Bilaga 3, Gränsdragningslista, ska Hyresgästen tillse att Hyresvärdens driftpersonal utan oskäligt

dröjsmål ges tillträde till de utrymmen inom Lokalen som omfattas av Hyresvärdens nämnda ansvar. Detsamma gäller för eventuella kontroller etc. som Hyresvärden behöver göra av Lokalen och Fastigheten i övrigt.

8 FASTIGHETSSKÖTSEL

8.1 Fastighetsskötsel avseende snöröjning- och halkbekämpning, utvändig städning och trapphusstädning samt mark- och trädgårdsskötsel ombesörjs av Hyresvärden.

8.2 Hyresgästen godkänner och accepterar att vissa problem med framkomligheten kan förekomma vid extraordinära vädersituationer. Frekvensen på snöröjning och sandning kan variera något beroende på faktorer som är svåra att förutse såsom till exempel hastigt väderomslag. Maskinell snöröjning och sandning av ej inhägnad gårdsplan utförs och bekostas av Hyresvärden. Snöskottning och sandning utanför egna dörrar och portar samt egen inhägnad markyta utförs och bekostas av Hyresvärden.

9 MYNDIGHETSKRAV M.M.

9.1 Hyresgästen är ansvarig för att Verksamheten i Lokalen från och med hyrestidens början och under hela hyrestiden bedrivs i enlighet med tillämpliga lagar och andra myndighets-föreskrifter och att erforderliga tillstånd, besiktningar och dylikt för Verksamheten och Lokalen har erhållits/genomförts och är gällande. Skulle Hyresvärden - till följd av Hyresgästens brott mot sådan bestämmelse, tillstånd eller dylikt, eller till följd av att Hyresgästen använt Lokalen utan erforderliga tillstånd eller dylikt - bli skyldig att betala böter, vite eller annan avgift eller bli skyldig att vidta skyddsåtgärder eller andra åtgärder (t.ex. sanering), ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden tillfullo därför.

9.2 Hyresgästen ansvarar, på egen bekostnad, för verksamhetsspecifika myndighetskrav för att Verksamheten ska kunna bedrivas i Lokalen. Hyresvärden ansvarar för att Lokalen på tillträdesdagen uppfyller icke verksamhetsspecifika myndighetskrav i den omfattning som åligger Hyresvärden i egenskap av fastighetsägare. Se även punkt 30 i Formuläret.

9.3 Hyresgästen ska före tillträdesdagen inhämta erforderliga tillstånd för Verksamheten.

9.4 Om krav från myndighet, Hyresgästens anställda eller deras organisationer föranleder kostnader för Hyresvärden avseende Lokalen eller Verksamheten, ska de ersättas av Hyresgästen om sådant krav i allt väsentligt är grundlöst.

9.5 Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av fasta tekniska installationer konstateras fel och brister i Hyresgästen tillhörig installation, ska Hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om

Hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder.

10 MILJÖ M.M.

10.1 Det åligger Hyresgästen att erhålla och bekosta erforderliga miljötillstånd för Verksamhetens bedrivande i Lokalen. Hyresgästen ska, förutom att följa bestämmelserna i vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning, följa Hyresvärdens, myndigheters och försäkringsbolags vid var tid gällande miljö- och säkerhetsföreskrifter för Fastigheten inklusive föreskrifter avseende hantering av avfall, farligt avfall, kemiska produkter eller avfall som innebär smittorisk. Hyresgästen ska även följa villkoren i eventuella miljötillstånd och informera Hyresvärden om iakttagelser rörande Fastigheten som kan vara av betydelse för miljö eller hälsa.

10.2 Hyresgästen förbinder sig att hålla Hyresvärden skadeslös för sådana miljöskador Hyresgästen eller någon som Hyresgästen svarar för orsakat.

10.3 Lokalen/Fastigheten får inte användas på sådant sätt att miljöskada, risk för miljöskada eller andra olägenheter för människors hälsa och miljön uppkommer. För det fall sådana olägenheter ändå uppkommer ska Hyresgästen bekosta och ombesörja eventuella utredningar och nödvändiga efterbehandlingsåtgärder i Lokalen, på Fastigheten eller annan fastighet som påverkats.

10.4 Hyresgästen ska samråda med Hyresvärden om Hyresgästen avser att hantera brandfarliga eller explosiva varor med särskilda krav på förvaring.

10.5 För det fall föreläggande eller krav på vite eller skadestånd riktas mot Hyresvärden med anledning av olägenhet och/eller skada för vilka Hyresgästen ansvarar enligt Hyresavtalet eller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning eller myndighetsföreskrifter/krav och som uppstått till följd av den verksamhet som bedrivs eller har bedrivits i Lokalen, förbinder sig Hyresgästen att hålla Hyresvärden skadeslös. Denna förpliktelse gäller även efter Hyresavtalets upphörande.

10.6 Parterna är överens om att preskriptionsfristen i 12 kap. 61 § jordabalken inte är tillämplig avseende krav eller övriga fordringsanspråk hänförliga till miljöfrågor av vilket slag de än må vara.

11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL

Om det under hyrestiden för uppfyllande av gällande regler avseende brandskydd uppkommer behov för hyresgäst i annan lokal på Fastigheten att kunna ta utrymningsväg

genom Lokalen ska sådan hyresgäst ha rätt till sådan utrymningsväg. Hyresgästen medger, utan rätt till nedsättning av hyra eller annan kompensation, sådan utrymningsväg. Hyresgästen är, sedan Hyresvärden har meddelat behov av utrymningsväg enligt denna punkt, skyldig att hålla utrymningsvägar fria och olåsta.

12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR

12.1 Utöver vad som regleras i punkt 21 i Formuläret gäller följande vad avser avbrott och störningar. Tillfälliga avbrott i försörjningen av vatten, avlopp, värme, ventilationsluft, elektricitet och dylikt berättigar inte Hyresgästen till påföljd för hinder och men i nyttjanderätten. Hyresvärden äger vidare rätt att i Lokalen framdra, underhålla och reparera ledningar för värme, vatten, avlopp, elektricitet, tele- och datakommunikation och dylikt. Det åligger dock Hyresvärden att, när så är påkallat, i god tid underrätta Hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid som arbetet ska utföras. Hyresvärden ska verka för att eventuella störningar med anledning av sådana arbeten begränsas.

12.2 Hyresgästen är medveten om att det kommer att förekomma arbeten inom Fastigheten vilka kan komma att påverka Hyresgästens verksamhet. Sådana störningar accepteras av Hyresgästen och utgör inte en brist i Lokalen.

13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN

13.1 Utöver vad som regleras om ansvar för skada i Formuläret punkterna 33 (försäkringar) och 34 (yttre åverkan) samt i övrigt i Hyresavtalet ska följande gälla.

13.2 Hyresgästen ansvarar för skador enligt vad som följer av 12 kap. jordabalken eller annan lag. För skador Hyresgästen ansvarar ska Hyresgästen, oavsett vad som i övrigt regleras om t.ex. underhållsansvar i Hyresavtalet, bekosta åtgärd (reparation/återställande etc.) om inte Hyresvärden meddelar något annat.

13.3 Utöver ansvar enligt punkterna 13.1 och 13.2 ska Hyresgästen, för skada som anges i – iii nedan, oavsett om vårdslöshet eller försummelse föreligger, upp till ett belopp om tio (10) prisbasbelopp per skada, ersätta Hyresvärden med det högre beloppet av skadan eller, i förekommande fall, Hyresvärdens självrisk i aktuellt försäkringsärende (för tydlighets skull noteras att någon beloppsbegränsning inte gäller om Hyresgästen är ansvarig för skada enligt någon av punkterna 13.1 eller 13.2).

i. Skada på Lokalen, eller

ii. skada inom Fastigheten som uppkommit på grund av, eller som en direkt följd av,

brottsligt angrepp mot Hyresgästen, Hyresgästens personal, Hyresgästens verksamhet eller Lokalen, t.ex. inbrottsförsök, anlagd brand eller sprängning, eller

iii. skada inom Fastigheten som orsakats av Hyresgästen eller Hyresgästens egendom, personal, uppdragstagare, besökande och likställda.

14 FÖRSÄKRINGAR

14.1 Hyresvärden ska hålla Fastigheten fullvärdesförsäkrad.

14.2 Det åligger Hyresgästen att teckna och vidmakthålla för Verksamheten anpassade försäkringar. Det åligger i övrigt Hyresgästen att försäkra sina ekonomiska intressen, innefattande t.ex. sak- och ansvarsförsäkringar beträffande produkter, inredning, inventarier, personal och annat som finns i Lokalen samt egen glasförsäkring för samtliga till Lokalen hörande fönster och entrédörrar. Det åligger Hyresgästen att på Hyresvärdens begäran framlägga gällande försäkringsbrev.

15 ÄNDRINGAR I LOKALEN

15.1 Hyresgästen har inte rätt att vidta ombyggnation eller förändringar av Lokalen utan att Parterna ingått en skriftlig överenskommelse härom. Av överenskommelsen ska bland annat framgå huruvida åtgärden medför återställandeskyldighet för Hyresgästen. Ingås ingen skriftlig överenskommelse avseende återställandeskyldigheten ska åtgärderna medföra återställandeskyldighet för Hyresgästen.

15.2 Om Hyresgästen i enlighet med bestämmelser i Hyresavtalet eller efter överenskommelse med Hyresvärden utför underhålls-, förbättrings- eller ändringsarbeten avseende Lokalen ska Hyresgästen i god tid innan sådana arbeten påbörjas tillhandahålla Hyresvärden erforderliga lagakraftvunna bygglov och andra tillstånd tillsammans med eventuella byggvarudeklarationer avseende de produkter och material som tillförs Lokalen. Hyresgästen ska vidare samråda med Hyresvärden i frågor om material, teknisk utrustning m.m. som tillförs Lokalen genom Hyresgästens försorg samt lämna Hyresvärden erforderlig miljöinformation. Hyresgästen svarar för att arbetena utförs fackmässigt och i enlighet med gällande normer, myndigheters råd, författningar och Hyresavtalet i övrigt. Arbeten får endast utföras enligt av Hyresvärden på förhand granskade och skriftligen godkända ritningar samt av entreprenör som Hyresvärden skriftligen godkänt. Hyresvärdens godkännande befriar dock inte Hyresgästen från dennes ansvar enligt denna punkt 15. Hyresvärden ska kallas till eventuella byggmöten och slutbesiktningar. Hyresgästen ska tillse att arbetsmiljölagens och tillämpliga föreskrifter rörande byggarbetsmiljö uppfylls vid arbeten i Lokalen. Efter utfört arbete ska Hyresgästen tillhandahålla Hyresvärden

uppdaterade relationsritningar samt skriftligt besiktningsutlåtande för genomförda bygg- och installationsarbeten samt injusterings- och mätprotokoll.

15.3 Om inte annat skriftligen överenskommits ansvarar Hyresgästen för skötsel, drift, underhåll och utbyte avseende de installationer som tillförts Lokalen genom av Hyresgästen utfört ändringsarbete.

15.4 Hyresgästen svarar för att ändrings- och inredningsarbeten inte skadar eller föranleder ökade kostnader för Hyresvärden eller tredje part.

15.5 På Hyresgästens begäran kan Hyresvärden pröva om eventuella ombyggnationer av Lokalen ska bekostas av Hyresvärden. Hyresgästens begäran om sådant s.k. investeringstillägg ska vara skriftlig och innehålla information om den begärda ombyggnationen. Överenskommelser mellan Hyresvärden och Hyresgästen om investeringstillägg ska vara skriftliga och innebära att Hyresvärden ersätter Hyresgästens kostnader för genomförandet av ombyggnationen, samtidigt som Hyresgästen periodiserat erlägger ett separat reglerat hyrestillägg. Sådant hyrestillägg ska i sin helhet förfalla till betalning för det fall Hyresavtalet upphör att gälla innan investeringstillägget till fullo är betalt av Hyresgästen. Detta gäller oavsett anledning till att Hyresavtalet upphör att gälla.

15.6 För det fall Hyresgästen inte utför det som åligger Hyresgästen enligt denna punkt 15 äger Hyresvärden utföra sådan åtgärd på Hyresgästens bekostnad.

16 SKYLTAR

16.1 Hyresgästen har inte rätt att utan Hyresgästens samtycke uppmontera skyltar, markiser etc. på Fastighetens fasad eller tak. Det totala antalet skyltar samt dess storlek och placering ska bestämmas i samråd med och slutligt godkännas av Hyresvärden innan uppmontering. Det åligger Hyresgästen att vid varje tidpunkt inhämta och bekosta bygglov och andra eventuella myndighetstillstånd för uppmontering av skylt m.m. på Fastighetens fasad eller tak.

16.2 Hyresgästen ansvarar för att Hyresgästens skyltar och övrig utrustning är monterade på sådant sätt att de inte utgör någon risk för skada på person eller egendom. Inträffar skada på person eller egendom ansvarar Hyresgästen för samtliga kostnader som uppkommer med anledning därav.

16.3 Vid Hyresavtalets upphörande ska Hyresgästen ombesörja och bekosta nedmontering av vad som uppsatts samt återställa eventuella skador på Fastigheten. Hyresgästen svarar för eventuell reklamskatt som upplåtelsen kan medföra.

17 PARKERING

På eller i anslutning till Fastigheten finns parkering för bilar. Driften av parkeringsplatserna sköts av extern operatör. Hyresgästen hänvisas till den externa operatören för hyra av parkeringsplatser och är medveten om att Hyresvärden varken garanterar plats eller pris för sådan hyra.

18 INFORMATION

Utöver vad som annars följer av Hyresavtalet ska parterna till varandra tillhandahålla sådana uppgifter om t.ex. hållbarhetsarbete, mediaförbrukning etc. som är nödvändiga för att respektive Part ska kunna fullgöra åliggande som följer av lag eller föreskrifter, krav från försäkringsbolag eller finansinstitut eller annars för att Part ska kunna uppfylla standarder på marknaden eller erhålla certifieringar. Uppgifterna ska tillhandahållas senast inom en (1) månad efter begäran eller så snart det kan ske.

19 SKYDDSFÖRESKRIFTER

19.1 Hyresgästen förbinder sig att:

(i) omedelbart vid upptäckt av fel, brister eller skador såväl utvändigt som invändigt anmäla detta till Hyresvärden enligt, i förekommande fall, Hyresvärdens vid var tid gällande rutiner för felanmälan;

(ii) inte antända marschaller eller liknande ljuskällor med öppen eld i eller i direkt anslutning till Lokalen eller Fastigheten;

(iii) förvara brandfarliga varor på därför avsedd plats; samt

(iv) tillse att tillåtna förvaringsmängder för olika klasser inte överskrids.

19.2 Hyresgästen ska vid bedrivande av sin Verksamhet i Lokalen iaktta sundhet, ordning och gott skick inom Lokalen och Fastigheten. Därvid åligger det Hyresgästen att ansvara för erforderlig tillsyn av Lokalen samt på bästa sätt vidta de åtgärder som behövs för att verksamheter i samma byggnad och i byggnader på omkringliggande fastigheter inte störs på något sätt av den av Hyresgästen i Lokalen bedrivna Verksamheten. Hyresgästen ansvarar för alla eventuella ersättningsanspråk och åtgärder i anledning av störningar m.m. som Hyresgästens Verksamhet orsakar. Hyresgästen ansvarar även för att god ordning upprätthålls av dennes gäster och personal.

19.3 Rökning är inte tillåten inom Lokalen eller Fastigheten.

Hyresvärd	Hyresgäst

19.4 Hyresgästen ska vid driften av Verksamheten upprätthålla god ordning bland nyttjare och besökare inom Lokalen och Fastigheten samt i dess omgivning i övrigt samt vidta de åtgärder som skäligen kan begäras för att dess besökare, grannar och annan tredje part inte störs av rop, buller, lukt, rök, ljus, ljud eller liknande. Hyresgästen svarar för berättigade ersättningsanspråk i anledning av sådana störningar.

20 AVFLYTTNING

20.1 Vid avflyttning ska Lokalen vara väl städad och Hyresgästen ska, om inte annat överenskommits, ta med egendom och installationer som tillhör Hyresgästen. Om till följd av Hyresgästens åtgärder (vidtagna med eller utan Hyresvärdens medgivande), Lokalen innehåller material, som inte särskilt överenskommits att Hyresvärden svarar för, ska Hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta Hyresvärden dennes kostnad för borttagning och bortforslande.

20.2 Vidare ska Hyresgästen vid avflyttning, om inte annat överenskommits, åtgärda skador på Lokalen och återställa Lokalen i godtagbart skick. Bedömningen av om Lokalen återställts i godtagbart skick ska ske med beaktande av tillåtet normalt slitage av Lokalen samt med hänsyn tagen till Hyresgästens ansvar för drift, underhåll och utbyte enligt Hyresavtalet.

20.3 För det fall Hyresvärden så begär ska en avflyttningsbesiktning med avseende på vad som regleras i punkterna 20.1-20.2 ovan genomföras av Lokalen. Besiktningen ska protokollföras och brister noteras. Eventuella brister som anges i protokollet ska återställas av Hyresgästen för att Lokalen ska anses vara i godtagbart skick.

20.4 För det fall Hyresgästen inte återlämnar Lokalen i godtagbart skick äger Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad återställa Lokalen till sådant godtagbart skick.

20.5 Ingen ersättning utgår från Hyresvärden för arbeten som utförts i Lokalen av Hyresgästen.

20.6 Vid avflyttning ska Hyresgästen återlämna samtliga nycklar och passerkort som tillhör Lokalen/Fastigheten.

20.7 I god tid inför Hyresgästens avflytt från Lokalen (eller del därav) äger Hyresvärden rätt att på för ändamålet lämpliga tider visa upp Lokalen för potentiellt ny hyresgäst.

20.8 För tydlighets skull noteras att vad som i denna punkt avser Hyresgästens avflytt från *Lokalen* även gäller, när så är aktuellt, för Hyresgästens avflytt från *del av Lokalen*.

Hyresvärd	Hyresgäst

21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M.

Om Hyresgästen åsidosätter sina åtaganden enligt Hyresavtalet, förutom betalning av hyra och hyrestillägg, och inte efter anmaning vidtar rättelse utan dröjsmål, har Hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på Hyresgästens bekostnad.

22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE

Hyresgästen har varken rätt att upplåta hela eller delar av Lokalen i andra hand eller överlåta Hyresavtalet eller rättighet eller skyldighet hänförlig till Hyresavtalet om inte annat följer av lag.

23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING

Hyresgästen äger inte rätt att, mot den vid varje tid utgående hyran inklusive tillägg, kvitta eventuella motfordringar, vilka inte är hänförliga till hyresförhållandet, som Hyresgästen anser sig ha mot Hyresvärden genom avdrag på hyran eller liknande.

24 FORCE MAJEURE

24.1 Hyresvärden är befriad från skyldighet att fullgöra sina åtaganden enligt Hyresavtalet och från skyldighet att betala skadestånd för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet förhindras på grund av krig, upplopp, strejk, blockad, eldsvåda, explosion, allvarlig smittspridning, epidemi, naturkatastrof, ingrepp av offentlig myndighet eller annan liknande omständighet som Hyresvärden inte råder över eller inte kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

24.2 Hyresvärdens frihet från fullgörande och skadeståndsansvar enligt punkt 24.1 gäller även för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet endast kan ske till en kostnad som väsentligen överstiger vad Hyresvärden kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

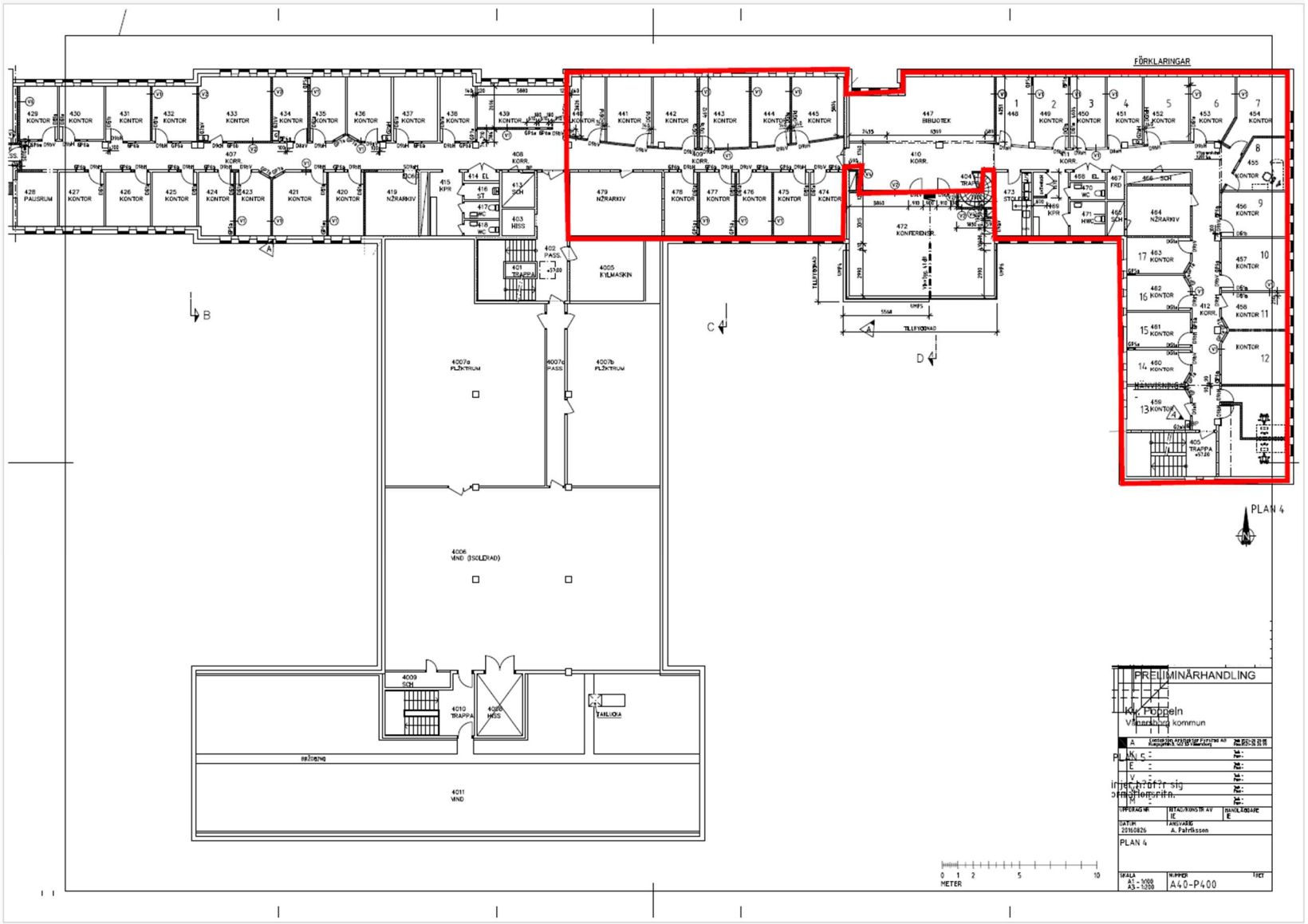
Hyresvärd	Hyresgäst

Dessa Särskilda Bestämmelser har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

Hyresvärd	Hyresgäst

BILAGA 2

FÖRKLARINGAR
PLAN 4
PRELIMINÄRHANDLING
Kv. Poppeln
Vänersborg kommun
PLAN 4
A40-P400

BILAGA 3

GRÄNSDRAGNINGSLISTA DRIFT OCH UNDERHÅLL

Fördelningen baseras på definitioner i AFF15 och avser drift av mediaförsörjningssystem, tillsyn och skötsel samt underhåll av och eventuellt utbyte som ersättning för befintlig komponent.

Skador: Hyresgästen ansvarar för alla former av skador mot eller inom hyresobjektet.

Tillsyn: Driftåtgärder som omfattar observation av funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning samt rapportering av eventuella avvikelser/brister.

Skötsel: Driftåtgärder som omfattar en eller flera åtgärder som justering eller vård av förvaltningsobjekt, inredning, utrustning, byte eller tillförsel av förbrukningsmaterial. I skötsel ingår även status- och säkerhetsbesiktningar som enligt lag eller annan förordning skall utföras regelbundet.

Felavhjälpande underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa en funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som oförutsett nått en oacceptabel nivå. Med oförutsett avses att det inte är möjligt att förutse vilket förvaltningsobjekt som drabbas av funktionsnedsättningen eller tidpunkten för denna. Felavhjälpande underhåll indelas i akut underhåll och övrigt felavhjälpande underhåll. Det utförs normalt genom reparation eller utbyte efter felanmälan från brukare, tillsynsrapportering eller larm.

Planerat underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa funktionen hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som är planerat till tid, art och omfattning.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
1	**Utvändiga anläggningar**						
	Trädgårdsanläggning/ Vegetationsytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Markbeläggningar inkl. hantering av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fast utrustning på tomtmark	HV	HV	HV	HV	HV	
	Bilparkeringsplatser	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:s egna skyltar
	Utrymmen för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
2	**Byggnad utvändigt**						
	Yttertak, skärmtak inkl. borttagning av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fasadytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fönster, fönsterdörrar	HV	HG	HG	HV	HV	Avser lokal
	Entréer, portar inkl. dörrautomatik	HV	HV	HV	HV	HV	Avser trapphus
3	**Byggnad invändigt**						
	Byggnadsstomme	HV	HV	HV	HV	HV	
	Brandavskiljande dörrar	HV	HG	HV	HV	HV	
	Undertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Lås, låscylindrar, elslutbleck inkl. nycklar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser innerdörrar
	Ytskikt, golv	HV	HG	HG	HV	HV	Golvvård utföres minst 1ggr/år av HG
	Ytskikt, innertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Ytskikt, innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	
	Glas i dörrar, fönster och innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Kontorsinredning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Fastighetsanknutna driftutrymmen	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fastighetsanknuten utrustning (byggnadsinventarier)	HV	HV	HV	HV	HV	
	Verksamhetsknuten utrusning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Solavskärmning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Persienner i förekommande fall	HG	HG	HG	HG	HG	
	Vitvaror	HV	HG	HG	HV	HV	
	Entréer invändigt	HV	HG	HG	HV	HV	
	Trapphus	HV	HV	HV	HV	HV	
4	**VA-, VVS-, Kyl- och Processmediesystem**						
	Tappvattensystem i byggnad	HV	HV	HV	HV	HV	Droppande kranar eller rinnande WC anmäls av HG
	Tvättställ och WC-stolar inkl. vattenlås	HV	HG	HG	HV	HV	HG ansvarar för rensning vattenlås
	Avloppsvattensystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Handbrandsläckare	HG	HG	HG	HG	HG	Inom lokal
	Värmesystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Luftbehandlingssystem	HV	HV	HV	HV	HV	Don rengöres av HG
5	**Elsystem**						
	Belysningssystem						
	Allmänbelysning, lokal	HV	HG	HG	HV	HV	Avser fasta armaturer
	Miljöbelysning, lokal	HG	HG	HG	HG	HG	Avser nedpendlade armaturer m.m.
	Fasadbelysning	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltbelysning	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:s skyltar

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Nödbelysning	HV	HG	HG	HV	HV	Avser nödutgångs-skylt inom lokal
6	**Tele- och datasystem**						
	Inbrottslarm m.m.	HG	HG	HG	HG	HG	
	Tele- och datakommunikationssystem	HG	HG	HG	HG	HG	HV ansvarar för inkommande fiber fram till datarack
	Passagesystem	HG	HG	HG	HG	HG	
	TV	HG	HG	HG	HG	HG	HG tecknar eget abonnemang
7	**Transportsystem**						
	Anläggning för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
8	**Styr- och övervakningssystem**	HV	HV	HV	HV	HV	
	Övrig gränsdragning						
	Lokalvård inom lokal		HG	HG			
	Trappstädning		HV	HV			

Denna Gränsdragningslista har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

INDEXKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 4

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1024	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor 854 096 ska 100 %

eller _____ kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex

(totalindex med 2020 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.

- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan.
- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid.
- Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastal såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastal, nämligen indextalet för oktober månad år 2025 .

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.

Om bastalet utgörs av indextal för månad med fastställt indextal med basår 1980 (oktober månad t.o.m. år 2025) ska indextalet omräknas till index med basår 2020 enligt instruktionerna om "omräkning av indextal vid byte av basår" på sidan 2 innan föregående stycke tillämpas.

Tillägget kan bli såväl högre som lägre mellan olika år. Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.

Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärd Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgäst Vänersborg kommun
Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Malin Lövemark	Namnförtydligande

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Hyresvärdens egna noteringar om bastal

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

ANVISNINGAR TILL INDEXKLAUSUL FÖR LOKAL

Bashyra

Hur stor del av hyran som skall utgöra bashyra är en förhandlingsfråga. Andelens storlek kan bero på hyresavtalets övriga villkor såsom av hyra per kr/kvm, omsättningshyra, särskild debitering av värme, vatten, el, kyla eller andra förpliktelser som åvilar hyresgästen samt andra aspekter såsom lokalens underhållsbehov och parternas fördelning av ansvaret för underhåll.

Exempel andelsberäkning
Om det angivna hyresbeloppet är 200 000 kr och 50 % ska räknas upp är bashyran 100 000 kr.
Om det angivna hyresbeloppet är 400 000 kr och 75 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.
Om det i avtalet angivna hyresbeloppet är 300 000 kr och 100 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

1. Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2. Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3. Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av hyrestillägg för år 2023

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 2020, som är 336,97 (bastalet). Oktoberindex för år 2022 är 384,04.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 384,04 och 336,97. Skillnaden är positiv och uppgår 47,07.
2. Dividera 47,07 med 336,97 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 13 968,60 kr och utgör hyrestillägget för år 2023 enligt klausulen.

Alternativ A: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 340,40 (oktoberindex år 2021 var 346,44).

Skillnaden mellan antagna 340,40 och bastalet 336,97 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 3,43. Kvoten mellan 3,43 och bastalet 336,97, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 1017,89 kr för år 2023. Den sammanlagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2022.

Alternativ B: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 336,97 t ex 336,51.

Skillnaden mellan 336,51 och bastalet 336,97 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Omräkning av indextal vid byte av basår

Från och med 2026 byter KPI, som publiceras av Statistiska Centralbyrån (SCB), basår från 1980 till 2020. Det innebär att en ny indexserie ersätter den tidigare.

För indexklausuler med bastal som utgörs av oktoberindex för år innan 2026 behöver därför det fastställda indextalet med basår 1980 omräknas till motsvarande indextal med basår 2020. Det sker på följande sätt.

Bastalet divideras med medelvärdet av KPI för 2020 (335,92 med basår 1980). Kvoten multipliceras därefter med 100. Resultatet avrundat till två decimaler utgör det omräknade bastalet med basår 2020.

Exempel

Om bastalet utgörs av indextal för oktober 2024 (415,51 med basår 1980) görs följande beräkning:

415,51/335,92*100 = 123,69

Det bastal som ska användas i uträkningen av tillägget är därmed 123,69.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 5

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1024	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.

I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.

☒ Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara 9,12 procent
Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början

35 297 kronor per år

☐ Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets kronor.

Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten.

Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.

Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:

Byggnadens area: 7 532 kvm
Lokalens area: 687 kvm

687 / 7 532 = 0,0912 motsvarande 9,12 procent

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	**Hyresgästens namn**
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	**Namnförtydligande**
Malin Lövemark	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

UTKAST

ANVISNINGAR

1.
Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.
Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.
Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräkningssätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.
Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.
I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.
Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

INFORMATION OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER VID UTHYRNING AV LOKAL

Bilaga nr 6

Hyresvärd	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719
E-post	**Telefon**
info@stenvalvet.se	08-508 942 50

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Hyresvärden behandlar alltid personuppgifter på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med gällande dataskyddsförordning och annan tillämplig dataskyddslagstiftning. I det här dokumentet finns viktig information om hur vi behandlar personuppgifter om hyresgäster som kan vara antingen enskilda näringsidkare eller fysiska personer och om kontaktpersoner till hyresgäster som är juridiska personer. Din integritet är viktig för oss och vi uppmuntrar därför dig att läsa igenom dokumentet noggrant.

Om hyresgästen är en juridisk person ansvarar representant för hyresgästen att se till att denna information lämnas till kontaktpersoner eller andra individer vars personuppgifter kan komma att behandlas under hyresförhållandet.

Personuppgiftsansvarig m.m.

Hyresvärden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som hyresvärden själv utför eller som annan utför för hyresvärdens räkning. Det innebär att hyresvärden ansvarar för de personuppgifter som hyresvärden samlar in och använder. Vid frågor om behandlingen av personuppgifter, är du välkommen att kontakta oss, och i förekommande fall dataskyddsombudet, enligt nedan

Vilka personuppgifter behandlar vi?

En personuppgift är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (en registrerad). Inom ramen för ett hyresförhållande är det främst personuppgifter om dig i egenskap av kontaktperson och hyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson) som vi behandlar. Sådana uppgifter kan omfatta t.ex. namn, personnummer, titel, e-postadress, telefonnummer och adress samt information om lokalen. I vissa fall inhämtar vi även en kreditupplysning för att säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar för att erlägga hyra för lokalen.

Hur samlar vi in personuppgifterna?

Vi samlar vanligtvis in information från dig som representant/kontaktperson för lokalhyresgästen alternativt direkt från dig som lokalhyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson). Vi kan även samla in uppgifter från tredje man såsom kreditupplysningsföretag.

För vilka ändamål och på vilken rättslig grund behandlar vi dina personuppgifter?

Personuppgifterna behandlas i syfte att:

- Teckna hyresavtal. Behandlingen av personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden avtal.
- Administrera våra rättigheter och skyldigheter enligt hyresavtalet, vilket bl.a. inkluderar hyresaviseringar och hyresförhandlingar. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller fysisk person sker behandlingen med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Utföra löpande förvaltning och underhåll av lokalen, vilket bl.a. inkluderar kommunikation med kontaktperson. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller privatperson sker denna behandling med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Fastställa, göra gällande eller försvara eventuella rättsliga anspråk, exempelvis genom kontroller under hyreshållandet i syfte att säkerställa att lokalen används i enlighet med tillämplig lag och i enlighet med hyresavtalet. Den rättsliga grunden för sådan behandling är avtal.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson via de kontaktuppgifter som vi har tillgång till samt till kontaktperson om andra företags produkter/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet t.ex. försäkringsbolag. Detta görs med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse.
- Ta fram statistik, göra kundundersökningar och följa upp interna rutiner och policyer. Den rättsliga grunden för sådan behandling är berättigat intresse.

Vilka delar vi personuppgifter med?

Inom ramen för hyresförhållandet, kan vi komma att lämna ut personuppgifter till andra bolag som tillhandahåller tjänster till oss (t.ex. IT- tjänster eller förvaltningstjänster) eller bolag som tillhandahåller varor/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet (t.ex. försäkringsbolag).

Vi tillåter inte tredjepartsleverantörer som är personuppgiftsbiträden att behandla dina personuppgifter för sina egna ändamål. Vissa tredje parter kan vara etablerade utanför EU/EES och i de fallen vidtar vi åtgärder för att se till att adekvat säkerhet finns på plats så att dina rättigheter gällande dataskydd fortsätter att vara skyddade. Sådana åtgärder innefattar att Europeiska Kommissionen har bedömt att det land där mottagaren av uppgifterna finns har en adekvat skyddsnivå för personuppgifter eller att adekvata kontraktuella skyldigheter åvilar mottagaren. Med kontraktuella skyldigheter avses att vi och den tredje parten har ingått avtal om överföring av personuppgifter genom användning av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler (standard contractual clauses). Du kan ta del av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler på EU-kommissionens webbplats.

Om det förekommer störningar i lokalen, betalningsförsummelser eller andra överträdelser av hyresavtalet eller tillämpliga bestämmelser kan vi komma att lämna ut uppgifter till berörda myndigheter. Vi lämnar även ut personuppgifter om det följer av lag eller myndighetsbeslut.

Hur länge sparar vi personuppgifter?

☒ Hyresvärden sparar personuppgifter till dess att uppgifterna inte längre behövs eller anses vara inaktuella. Hyresvärden sparar endast personuppgifter som är nödvändiga för att uppfylla det ändamål som de samlades in för.

Vi sparar uppgifter om kontaktperson så länge denne är registrerad som kontaktperson. Informationen uppdateras om hyresgästen anmäler annan kontaktperson.

För det fall vi erhåller uppgifter om störningar i lokalen och inte vidtar någon åtgärd, kommer sådana uppgifter som regel att sparas i två år, varefter radering sker. Detsamma gäller uppgifter om otillåten andrahandsuthyrning eller överlåtelse av lokalen. Uppgifter om betalning av hyra sparas under sju år (utöver innevarande år) då detta krävs enligt bokföringsregler. Övriga uppgifter raderas när de inte längre är relevanta/korrekta, vilket innebär att de som regel bevaras under den tid som hyresförhållandet består.

När hyresförhållandet upphör raderar vi merparten av uppgifterna. Men om det finns några kvarstående rättsliga anspråk, t.ex. hyresfordringar, kommer vi att spara de uppgifter som krävs för att kunna driva anspråket. Vi sparar dessa uppgifter, samt uppgifter om eventuell misskötsamhet, som bidragit till att uppsägning skett, i två år efter att hyresförhållandet upphört. Uppgifter om dig som finns i vårt bokföringsmaterial kommer vi att spara i sju år inklusive innevarande räkenskapsår.

☐ Vi omfattas av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om allmänna handlingar. Det innebär att vi bevarar allmänna handlingar i vårt arkiv. Allmänna handlingar är handlingar som skickas in till oss eller handlingar vi själva upprättar, t.ex. hyresavtal, brev och intyg. Vi gallrar allmänna handlingar och uppgifter i handlingar enligt separat dokumenthanteringsplan.

UTKAST

Registrerades rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen

Som registrerad har du flera rättigheter vilka listas nedan. Om du vill göra gällande någon av dina rättigheter kan du alltid kontakta oss via kontaktuppgifterna som återfinns längst upp i detta dokument. Du kan läsa mer om dina rättigheter på Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) webbplats www.imy.se.

- **Rätt till information och tillgång:** Du har rätt att få information om ifall vi behandlar personuppgifter om dig. Du har rätt att utan kostnad få en kopia på dina personuppgifter, ett s.k. registerutdrag
- **Rätt till rättelse:** De personuppgifter som hyresvärden behandlar om dig ska vara korrekta och fullständiga. Vi är därför skyldiga att på din begäran rätta eller komplettera uppgifter om dig som du anser vara felaktiga, ofullständiga eller missvisande.
- **Rätt till radering:** Du har i vissa fall rätt att få dina personuppgifter raderade. Detta gäller t.ex. om personuppgifter inte längre är nödvändiga för oss att behandla för det syfte som de samlades in för. Det gäller också om du har invänt mot att personuppgifterna behandlas baserat på vårt berättigade intresse och det saknas berättigade skäl som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. Du har även rätt att få personuppgifterna raderade om de har behandlats på ett olagligt sätt. Om hyresvärden har en rättslig förpliktelse att behandla personuppgifterna kommer dessa inte att raderas även om någon av ovanstående situationer föreligger. Uppgifterna kommer inte heller att raderas om vi behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.
- **Rätt till begränsning:** Du har i vissa fall rätt att begära att behandlingen av dina personuppgifter begränsas, t.ex. om du anser att uppgifter om dig är felaktiga och du har begärt rättelse av uppgifterna. Medan frågan utreds kan du också begära att behandlingen av uppgifterna begränsas. Du kan även begära begränsning i de fall behandlingen av personuppgifterna är olaglig men du motsätter dig att personuppgifterna raderas. Behandlingen av personuppgifterna kan också begränsas i de fall vi inte längre behöver personuppgifterna men du behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk. Du kan slutligen begära begränsning i de fall du har invänt mot en behandling som baseras på den rättsliga grunden berättigat intresse under den tid vi arbetar med att kontrollera om vårt intresse väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. För det fall att behandlingen har begränsats enligt någon av situationerna ovan får vi endast, utöver själva lagringen, behandla uppgifterna för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk, för att skydda någon annans rättigheter eller för att du har lämnat ditt samtycke.
- **Rätt till dataportabilitet:** Du har rätt att få dina personuppgifter överförda till en annan personuppgiftsansvarig under vissa omständigheter (s.k. dataportabilitet). Dataportabilitet är tillämpligt om du har samtyckt till att lämna dina personuppgifter eller om vi behandlar dina personuppgifter baserat på den rättsliga grunden att fullgöra avtal. Uppgifter förs endast över om det är tekniskt möjligt.
- **Rätt att invända:** Du har rätt att invända mot att hyresvärden behandlar personuppgifter om dig om vi gör det med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse. Om vi inte kan visa att det finns tvingande berättigade skäl att fortsätta att behandla personuppgifterna som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade kommer vi att upphöra med behandlingen. Vi får dock alltid fortsätta att behandla uppgifterna för att fastställa, utöva eller försvara rättsliga anspråk.

Klagomål

Om du är missnöjd med hur hyresvärden behandlar dina personuppgifter har du rätt att klaga till IMY, som är tillsynsmyndighet för hyresvärdens personuppgiftsbehandling. Du hittar mer information på IMY:s webbplats www.imy.se.

Kontaktinformation

Om du vill utöva någon av dina ovan nämnda rättigheter eller har synpunkter på vår behandling av personuppgifter, var vänlig och kontakta oss. Kontaktuppgifter finns i inledningen av detta dokument.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 90 upprättat 2008. Reviderat maj 2018 och 2026. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

BRANDSKYDDSKLAUSUL

FÖR LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 7

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1024	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

☒ Hyresvärden ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.

☐ Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga. Bilaga

Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.

Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.

Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärden tillhandahåller och svarar för.

Systematiskt brandskyddsarbete
Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Hyresgästen förbinder sig att se till

- att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras
- att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämras genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,
- att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta
- att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Malin Lövemark	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 68 upprättat i juni 2005 och reviderat 2005 i samråd med Svensk Handel och Visita, samt 2018, 2021 och 2022 även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

BILAGA 8

BILAGA TILL KLAUSUL OM BRANDSKYDD

Hyresvärden och Hyresgästen har enats om följande ansvarsfördelning avseende brandskyddsåtgärder i lokalen. Med ansvar avses skyldighet att utföra drift, skötsel och underhåll av berörd utrustning samt att säkerställa att gällande regler och krav efterlevs.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Utrymningslarm	Inom fastighet			X
Brandlarmanläggning	Inom fastighet	X		
Elrevision	Inom fastighet	X		
Lås och beslag i dörrar i brandcellsgräns och/eller utrymningsväg	Inom fastighet	X		
Brandgasventilation, rökluckor	Inom fastighet	X		
Skydd mot brand- och brandgasspridning via ventilationssystem	Inom fastighet	X		
Brandskydd av bärande stomme	Inom fastighet	X		
Skydd mot brandspridning till närliggande byggnad	Inom fastighet	X		
Brandtätningar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Ytskikt och beklädnader	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymning				
Utrymningsvägar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymningsplan			X	

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Nödbelysning	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Vägledande markering	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Lås och beslag på utrymningsdörr	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Brandsläckning och brandskyddsanläggningar				
Brandlarm	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Handbrandsläckare	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Tillträdesväg för räddningstjänst	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	

Denna Bilaga till klausul om brandskydd har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

GRÖN BILAGA
TILL LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 9

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1024	Poppeln 7

2. Hyresvärd

Namn	Personnr/Orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

3. Hyresgäst

Namn	Personnr/Orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

4. Instruktioner

Denna avtalsbilaga till ett lokalhyresavtal innehåller villkor som gör avtalet till ett grönt hyresavtal. När avtalet ingås ska parterna gemensamt gå igenom bilagans alla punkter. Det åligger hyresvärden att besvara hyresgästens frågor om villkorens innebörd.
Avtalet inleds med en allmän avsiktsförklaring som beskriver parternas samverkan. Efterföljande avsnitt utgör avtalsvillkor som kompletterar hyresavtalet. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller. En handledning finns till bilagan.

5. Avsiktsförklaring

Hyresavtalet är ett grönt hyresavtal. Det innebär att parterna förbinder sig att samverka för ett miljömässigt hållbart hyresförhållande. Det åligger båda parterna att ta initiativ till åtgärder och aktiviteter som kan minska hyresförhållandets miljöpåverkan samt förbättra miljö och hälsa i lokalen. Parterna förbinder sig vidare att gemensamt sätta mål och hitta former för den löpande samverkan som passar bäst för parterna och som behövs för att nå dessa mål.

Parterna ska samverka för minskad klimatpåverkan och resursanvändning. Det innefattar att optimera uppvärmning, kylning och ventilation i lokalen utifrån hur den används. Det innebär också att hitta lösningar för ökat återbruk, återvinning och delande. Miljöanpassade och icke hälsovådliga material ska användas i byggnad och inredning. Hyresgäst och hyresvärd ska genomföra aktiviteter och åtgärder som möjliggör och driver hållbara beteenden.

☐ Ytterligare ambitioner och mål för parternas samverkan framgår av bilaga. Bilaga

6. Information om hållbar lokal-användning

Hyresvärden ska förse hyresgästen med skriftlig information om hur hyresgästen under hyresförhållandet kan bidra till att minska lokalens och fastighetens miljöpåverkan. Informationen ska lämnas i samband med tillträdet av lokalen eller vid tidpunkt som parterna skriftligen kommit överens om. Därefter ska uppdaterad information hållas tillgänglig t.ex. i husbok, webbsida eller kundplattform. Informationen ska minst omfatta områdena:

- avfallshantering och återvinning från hyresgästens verksamhet
- energieffektiv användning av lokalen
- funktionalitet för inomhusklimat t ex solavskärmning och ventilation
- lösningar som bidrar till en resurseffektiv användning av ytor och andra faciliteter t ex samnyttjande av mötesrum, omklädningsrum m m
- bevarande och minimering av ombyggnationer
- återbruk, materialval och avfallshantering i samband med underhåll och ombyggnationer
- gröna transporter och mobilitet.

7. Miljöcertifiering

☐ Byggnaden/lokalen ska omfattas av ett miljöcertifieringssystem för byggnader.

☐ Vid tecknandet av denna överenskommelse finns miljöcertifieringssystem för byggnaden/lokalen.

☐ Senast den ska byggnaden/lokalen omfattas av ett miljöcertifieringssystem.

☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem ☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem

Hyresvärden ska informera hyresgästen om ändringar av miljöcertifieringssystem samt erhållen nivå i miljöcertifieringssystem.
Om miljöcertifiering innebär krav på hyresgästens verksamhet ska kraven framgå av bilaga. Bilaga

8. Energislag och utsläpp

Hyresvärden och hyresgästen ska endast köpa ursprungsmärkt förnybar el för användning i lokalen och fastigheten.

Hyresvärd/hyresgäst ska inte använda fossila bränslen (direkta inköp) för egen uppvärmning av byggnaden.

☐ Hyresvärd/hyresgäst ska endast köpa förnybar eller klimatneutral energi för ☐ kylning ☐ uppvärmning

☐ från tillträdet ☐ snarast med hänsyn till ingångna avtal, dock senast (datum)

☐ Hyresvärden har egenproducerad förnybar energi som förser fastigheten med energi från

☐ sol ☐ vind ☐

9. Datainsamling och informationsutbyte

Hyresvärden ska samla in och dela data som behövs för att analysera och kartlägga lokalens och byggnadens miljöpåverkan enligt villkoren i detta avsnitt.

Hyresvärdens lämnande av data

Hyresvärden ska minst årligen informera hyresgästen om hyresgästens användning av nedanstående resurser. Information om användning ska i första hand baseras på mätning och i andra hand, om mätutrustning saknas, genom andel av totalförbrukning.

☐ verksamhetsel (hyresgästens) ☒ fastighetsel (lokalens andel) ☒ fjärrvärme ☐ fjärrkyla

☐ Särskild kyla/processkyla (hyresgästens) ☒ vatten (hyresgästens) ☐ återvinning och avfall ☐

☐ Hyresvärden ska tillgängliggöra/presentera statistik om utsläpp av växthusgaser från energianvändning

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

Hyresgästens lämnade av data

I den mån hyresgästen har eget abonnemang är hyresgästen skyldig att lämna information om användningen av följande resurser:

[x] verksamhetsel [ ] fastighetsel [ ] fjärrvärme [ ] fjärrkyla [ ] vatten [ ] avfall [ ]

Informationen lämnas

[x] genom inrapportering efter hyresgästens avläsning av egen mätare var 12 :e månad

[ ] genom att hyresgästen lämnar hyresvärden fullmakt att hämta ut den information som behövs för uppföljning. Fullmakt, bilaga

Syftet med insamlingen av data ska vara att möjliggöra uppföljning av resursanvändning och utsläpp, och för att identifiera förbättringsåtgärder med avseende på energieffektivisering, ekonomi samt klimatpåverkan. Data ska även kunna användas för att genomföra energideklarationer och miljöcertifieringar.

10. Inomhusmiljö/-klimat

Parterna är överens om att styrningen av den operativa temperaturen i lokalen under användningstid ska utgå från den möbleringsplan hyresgästen tar fram inför tillträdet av lokalen och därefter överenskomna förändringar.

Möblering/ inredning

Hyresvärden ska i samband med tecknandet av denna överenskommelse informera hyresgästen om lämplig inplacering av möbler och inredning för att erhålla ett gott inomhusklimat.

Hyresgästen ska senast vid tillträdet av lokalen delge hyresvärden en möbleringsplan som beaktar lokalens tekniska förutsättningar.

Hyresgästen ska löpande meddela hyresvärden om användningen av lokalen ändras på ett sätt som påverkar inomhusmiljön.

Inomhusmiljö-uppföljning

[x] Hyresvärden ska systematiskt samla in synpunkter kring inomhusmiljön som årligen följs upp tillsammans med hyresgästen.

11. Hyresgäst-anpassningar

Miljöhänsyn ska tas vid materialval. Återbrukat, återvunnet och/eller miljöanpassat byggmaterial ska användas i lokalen.

[ ] Parterna ska ta fram klimatmål för ombyggnationer.

[x] Val av byggmaterial i lokalen ska utgå från en materialdatabas. Materialdatabas: Byggvarubedömningen

[ ] Hantering (återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering) av demonterat och bortfört byggmaterial samt inredning i samband med hyresgästanpassning i befintlig lokal ska dokumenteras.

[x] Material ska dokumenteras i en loggbok som ägs och administreras av hyresvärden.

12. Val av inredning och utrustning

Parterna ska välja vitvaror med låg energianvändning i lokalen.

[x] Parterna ska välja en för ändamålet energieffektiv belysning i lokalen.

[x] Parterna ska där så är möjligt välja snålspolande utrustning i lokalen.

[ ] Hyresgästen ska i första hand välja miljömärkt eller återanvänd inredning i lokalen.

[x] Hyresgästen ska inte köpa icke certifierad kontorsinredning av tropiskt trä.

13. Metodval vid underhåll, skötsel och drift

Hyresgästen ska vid utövande av sin vårdnadsplikt och underhållsskyldighet i lokalen ta miljöhänsyn vid val av metoder och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

Hyresvärden ska ta milljöhänsyn vid val av metoder för underhåll, skötsel och drift i fastigheten och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

14. Gröna transporter och mobilitet

Hyresvärden ska, på de villkor som framgår av bilagan, i anslutning till lokalen erbjuda tillgång till Bilaga

[x] cykelparkering [ ] omklädningsrum [ ] gemensam cykelpool i eller i anslutning till fastigheten

[ ] gemensam fordonspool i eller i anslutning till fastigheten [ ] laddningsplatser för eldrivna fordon

15. Övriga avtalspunkter

[ ] Ytterligare avtalspunkter bifogas Bilaga

16. Underskrift

Denna avtalsbilaga har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna har tagit var sitt.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn: Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn: Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) [ ] Firmatecknare [x] Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) [ ] Firmatecknare [x] Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande: Malin Lövemark	Namnförtydligande

[x] Avtalsbilagan har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av bilagan med tillhörande signaturcertifikat.

KOPIA

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

HYRESKONTRAKT
FÖR LOKAL

Nr 2461-1005

SOC 2026/150
2026.1124
2026-06-15

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

2. Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Aviseringsadress: Fakturaservice, Box 344, 462 24 Vänersborg

3. Lokalens adress m.m

Kommun	Fastighetsbeteckning		
Vänersborg	Poppeln 7		
Gata	**Trappor/hus**	**Lokalens nr**	
Residensgatan 18		2461-1005	

4. Lokalens användning

Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till
Butiksverksamhet för Lyckans second hand

☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga

5. Hyrestid

Från och med den	Till och med den
2027-01-01	2031-12-31

6. Uppsägningstid/ Förlängningstid

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 9 månader före den avtalade hyrestidens utgång.

I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☒ 3 år ☐ månader

7. Lokalens skick

Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga

8. Lokalens storlek och omfattning

Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	Total area
Butik	2	329				329
Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga

☐ Tillfart för bil för i- och urlastning ☐ Plats för skylt ☐ Plats för skyltskåp/ automat ☐ Parkeringsplats(er) för bil(ar) ☐ Garageplats(er) för bil(ar) ☐

9. Inredning

Lokalen uthyrs ☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga

10. Hyra

Kronor 394 938 per år exklusive nedan markerade tillägg

11. Index

☒ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga 4

12. Fastighetsskatt

☒ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☐ Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga 5

13. Driftskostnader

I lokalen finns tillgång till ☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☐ Kyla ☒ Ventilation

Betalning

	Hyresgästen har eget abonnemang	Ingår i hyran	Ersätts enligt bifogad driftskostnadsklausul	
El	☐	☐	☒	Bilaga 1
VA	☐	☒	☐	Bilaga
Värme	☐	☒	☐	Bilaga
Varmvatten	☐	☒	☐	Bilaga
Kyla	☐	☐	☐	Bilaga
Ventilation		☒	☐	Bilaga

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 samt 2026 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

14. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

☐ hyresvärden ☒ hyresgästen

15. Avfallshantering

☒ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

ordnar med avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme.

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

☐ Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen. Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.

☒ Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara 6,5 procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 2 667 kronor per år.

☐ Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

☐ Särskild reglering enligt bilaga Bilaga

16. Snöröjning och sandning

☒ ingår i hyran ☐ ombesörjs och bekostas av hyresgästen ☐ annan reglering enligt bilaga Bilaga

17. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller

b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet

ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara 4,37 procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

18. Mervärdesskatt (moms)

Hyresgästens momsplikt

☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

Hyresvärdens momsplikt

☒ Fastighetsägaren/hyresvärden tillämpar frivillig beskattning för moms för uthyrningen av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

☐ Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer frivillig beskattning för moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir skyldig att justera avdragen moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

19. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje

☐ kalendermånads början ☒ kalenderkvartals början genom insättning på

PlusGiro nr

BankGiro nr 5120-3164

20. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

21. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

☐ Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.

☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

☐ Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga. Bilaga

UTKAST

22. Underhåll

☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☒ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga 2

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Allmänna och gemensamma utrymmen

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga

23. Ledningar för telefoni och data-kommunikation

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutnings-punkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga

24. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.

☐ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogat skyltprogram. Bilaga

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga

☒ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga 9

26. Revisions-besiktningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

☒ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga 7

30. Myndighetskrav m.m.

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

☒ Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga 1

Byggvarudeklaration

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den _____ lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☐ annan säkerhet i form av Bilaga

_____ _____ _____

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

SKRIVA UT

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten.

☐ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga. Bilaga

34. Yttre åverkan

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

☐ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga. Bilaga

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommits att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

☒ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga. Bilaga 6

39. Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser	Bilaga	1
Ritningar	Bilaga	2
Gränsdragningslista	Bilaga	3
Indexklausul, Fastighetsskatteklausul	Bilaga	4,5
Personuppgiftsklausul	Bilaga	6
Brandskyddsklausul, Bilaga till brandskyddsklausul	Bilaga	7,8
Grön bilaga	Bilaga	9

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Malin Lövemark	Namnförtydligande

☒ Kontraktet har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av hyreskontraktet med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

BILAGA 1

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

mellan

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB

och

VÄNERSBORGS KOMMUN

Daterat den 2026-05-27

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 BAKGRUND 1
2 FORMULÄRET OCH BILAGOR 1
3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET 2
4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL 2
5 HYRA 2
6 DRIFTSKOSTNADER 2
7 UNDERHÅLL 4
8 FASTIGHETSSKÖTSEL 4
9 MYNDIGHETSKRAV M.M. 5
10 MILJÖ M.M. 5
11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL 6
12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR 7
13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN 7
14 FÖRSÄKRINGAR 8
15 ÄNDRINGAR I LOKALEN 8
16 SKYLTAR 9
17 PARKERING 9
18 INFORMATION 10
19 SKYDDSFÖRESKRIFTER 10
20 AVFLYTTNING 11
21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M. 11
22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE 12
23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING 12
24 FORCE MAJEURE 12

1 BAKGRUND

1.1 Dessa särskilda bestämmelser (”**Särskilda bestämmelser**”) utgör Bilaga 1 till hyresavtal nr 2461-1005 mellan STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB, org.nr 559063-5719 (”**Hyresvärden**”) och VÄNERSBORG KOMMUN, org.nr 212000-1538 (”**Hyresgästen**”) avseende lokaler inom fastigheten POPPELN 7 (”**Fastigheten**”). Ytor som hyrs ut enligt Hyresavtalet (se definition i punkt 1.4) benämns i det följande ”**Lokalen**”.

1.2 Parterna har tidigare varit bundna av hyresavtal avseende Lokalen.

1.3 Parterna har träffat överenskommelse om att det tidigare hyresavtalet ska upphöra och ersättas av detta hyresavtal, i enlighet med vad som framgår av Hyresavtalet och tillhörande bilagor.

1.4 Hyresvärden och Hyresgästen benämns i det följande ”**Part**” och gemensamt ”**Parterna**”.

1.5 Fastighetsägarnas formulär 12B.3 benämns i det följande ”**Formuläret**”. Formuläret tillsammans med nedan angivna bilagor benämns i det följande ”**Hyresavtalet**”.

2 FORMULÄRET OCH BILAGOR

2.1 Följande bilagor ingår i Hyresavtalet:

Bilaga 1	Särskilda bestämmelser
Bilaga 2	Ritningar m.m.
Bilaga 3	Gränsdragningslista
Bilaga 4	Indexklausul
Bilaga 5	Fastighetsskatteklausul
Bilaga 6	Personuppgiftsklausul
Bilaga 7	Brandskyddsklausul
Bilaga 8	Bilaga till brandskyddsklausul
Bilaga 9	Grön bilaga

Formuläret och bilagorna kompletterar varandra. För det fall det förekommer motstridiga uppgifter mellan Formuläret och dess bilagor ska vad som anges i bilagorna äga företräde. För det fall bilagorna sinsemellan innehåller motstridiga uppgifter ska bilagorna äga företräde i ovan angiven ordning.

2.2 Endast de handlingar som förtecknas ovan utgör del av Hyresavtalet. Inget innehåll i diskussioner, korrespondens eller andra uppgifter, varken muntliga eller skriftliga, som

Hyresvärd	Hyresgäst

föregått undertecknandet av Hyresavtalet ingår i Parternas avtal i den mån det inte uttryckligen förts in i handling som anges i förteckningen ovan eller i senare tilläggsavtal till Hyresavtalet.

2.3 Eventuella ändringar och/eller tillägg till Hyresavtalet ska, för att vara bindande, avfattas skriftligen.

3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET

3.1 Hyresavtal nr 156-131,01 daterat den 12 juli 2013, ska upphöra att gälla i sin helhet per den 31 december 2026.

Från och med den 1 januari 2027 ska detta hyresavtal nr 2461-1005 ersätta nämnda hyresavtal och uteslutande reglera Parternas rättigheter och skyldigheter avseende upplåtelsen av Lokalen.

4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL

4.1 Lokalen omfattar ca 329 kvm och har i huvudsak den utformning som framgår av bilaga 2, Ritningar. Hyresvärden tillhandahåller Lokalen i befintligt skick.

4.2 Lokalen ska användas för kontor (”**Verksamheten**”). Lokalen får inte utan Hyresvärdens skriftliga godkännande användas för annat ändamål.

4.3 Beskrivningen av Lokalen och Fastigheten i Hyresavtalet inskränker inte Hyresvärdens rätt att vidta mindre ändringsåtgärder inom Lokalen och Fastigheten som är nödvändiga av tekniska skäl (t.ex. på grund av byggnadstekniska skäl). Ändringar på grund av tvingande lagstiftning eller myndighetsföreskrifter inskränks inte heller. Sådana ändringar ska föregås av information till och samråd med Hyresgästen innan val av lösning sker varvid skälig hänsyn ska tas till Hyresgästens önskemål.

5 HYRA

För tydlighets skull noteras att med hyra avses i Formuläret angiven bashyra samt samtliga hyrestillägg som följer av Hyresavtalet.

6 DRIFTSKOSTNADER

6.1 Utöver media för vilka Hyresgästen enligt Formuläret antingen i) har eget abonnemang, eller ii) som ingår i hyran, gäller följande.

Hyresvärd	Hyresgäst

6.2 Hyresgästen ska teckna eget abonnemang för el till Lokalen. I den mån Hyresgästen inte får teckna eget abonnemang ska Hyresvärden teckna abonnemang. Rörliga och fasta kostnader för abonnemang och förbrukning samt skatt och administrativa avgifter faktureras då Hyresgästen som tillägg till hyran.

El

Hyresgästen ska erlägga ett preliminärt schablonbelopp i förskott motsvarande uppskattad kostnad om 17 859 kronor per år för el. Därefter sker avräkning i efterskott varje år. Schablonbeloppet ska så snart det kan ske justeras så att det motsvarar närmast föregående års faktiska kostnad (ökad med ersättning för Hyresvärdens administration). För det fall Hyresgästens kostnad för faktisk förbrukning och Hyresvärdens självkostnader (inklusive ersättning för Hyresvärdens administration) för tillhandahållandet av relevant media överstiger eller understiger det av Hyresgästen i förskott erlagda schablonbeloppet ska Hyresgästen erlägga betalning för den överskjutande delen eller erhålla en hyresreduktion.

Avfall

6.3 Hyresgästen ska på egen hand och egen bekostnad svara för förvaring, hantering och borttransport av avfall som genereras i Verksamheten. Hyresgästen ska sköta sin hantering av avfall så att det inte orsakar olägenheter för Hyresvärden eller tredje part. Hyresgästen förbinder sig i övrigt att följa lagar, förordningar, föreskrifter och Hyresvärdens vid var tid gällande regler för avfallshantering, exempelvis avseende källsortering och logistik.

6.4 Hyresvärden samordnar borttransport av avfall från flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Fördelningen av kostnaden är baserad på aktuella hyresförhållanden, vilket innebär att vakanta lokaler inte är inkluderade i beräkningen. Hyresgästen ska, som tillägg till hyran, erlägga ersättning till Hyresvärden för Hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska för närvarande anses vara 6,5 % procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 2 667 kronor per år. Andel och belopp kan komma att justeras.

Övrigt

6.5 För ventilation som Hyresvärden enligt Hyresavtalet tillhandahåller Lokalen gäller följande. Ventilation tillhandahålls inom normala drifttider helgfria vardagar klockan 07.00 – 18.00.

6.6 För det fall Hyresvärden installerar solcellsanläggning (eller annan liknande energiförsörjande anläggning) inom Fastigheten och el från sådan anläggning tillhandahålls Lokalen ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden för förbrukning av sådan el på motsvarande sätt som

Hyresvärd	Hyresgäst

reglerats ovan i denna punkt 6 avseende el. Hyresgästen ska således förvärva el från Hyresvärden producerad av anläggningen för ett pris motsvarande det pris som varit aktuellt om den tillhandahållna elen istället förvärvats från tredjeman.

6.7 Lokalens mediaförsörjning för vilken Hyresvärden ansvarar enligt Hyresavtalet förutsätter bland annat att Hyresgästen inte frångår maximalt antal personer som får vistas/arbeta i Lokalen, hindrar eller blockerar tekniska lösningar för mediaförsörjningen.

6.8 För sådan media Hyresgästen inte har eget abonnemang för äger Hyresgästen inte rätt att utan Hyresvärden skriftliga tillstånd förbruka mer än för Lokalen normal förbrukning av sådan media. Hyresgästen äger inte nyttja kall- eller varmvatten i sin Verksamhet för process eller kylning av kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd. Hyresgästen får heller inte installera kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd i enlighet med punkt 15.

6.9 Hyresgästen ska teckna egna abonnemang för bredbandstjänster. Hyresgästen bekostar och ombesörjer dragning av ledningar för anslutning till bredbandstjänster. Dragning ska ske till av Hyresvärden utpekade anslutningspunkter.

6.10 Det åligger Hyresgästen att ombesörja och bekosta att Lokalen, innefattande samtliga entrédörrar samt övriga dörrar inom Lokalen, fönster etc., förses med erforderliga passersystem, samt lås-, larm och stöldskyddsanordningar som krävs för bedrivande av Verksamheten. Hyresvärden ansvarar inte i något fall för av tidigare hyresgäst eventuellt kvarlämnat passersystem, lås- och larmanordning. Hyresvärden ansvarar således inte i något fall för skick och funktion av inom Lokalen förekommande passersystem, lås- och larmanordning.

7 UNDERHÅLL

7.1 Parternas respektive ansvar samt principer för drift, underhåll och utbyte framgår av Bilaga 3, Gränsdragningslista.

7.2 För de fall då Hyresvärden ansvarar för drift, underhåll och/eller utbyte enligt Bilaga 3, Gränsdragningslista, ska Hyresgästen tillse att Hyresvärdens driftpersonal utan oskäligt dröjsmål ges tillträde till de utrymmen inom Lokalen som omfattas av Hyresvärdens nämnda ansvar. Detsamma gäller för eventuella kontroller etc. som Hyresvärden behöver göra av Lokalen och Fastigheten i övrigt.

8 FASTIGHETSSKÖTSEL

8.1 Fastighetsskötsel avseende snöröjning- och halkbekämpning, utvändig städning och

Hyresvärd	Hyresgäst

trapphusstädning samt mark- och trädgårdsskötsel ombesörjs av Hyresvärden.

8.2 Hyresgästen godkänner och accepterar att vissa problem med framkomligheten kan förekomma vid extraordinära vädersituationer. Frekvensen på snöröjning och sandning kan variera något beroende på faktorer som är svåra att förutse såsom till exempel hastigt väderomslag. Maskinell snöröjning och sandning av ej inhägnad gårdsplan utförs och bekostas av Hyresvärden. Snöskottning och sandning utanför egna dörrar och portar samt egen inhägnad markyta utförs och bekostas av Hyresvärden.

9 MYNDIGHETSKRAV M.M.

9.1 Hyresgästen är ansvarig för att Verksamheten i Lokalen från och med hyrestidens början och under hela hyrestiden bedrivs i enlighet med tillämpliga lagar och andra myndighetsföreskrifter och att erforderliga tillstånd, besiktningar och dylikt för Verksamheten och Lokalen har erhållits/genomförts och är gällande. Skulle Hyresvärden - till följd av Hyresgästens brott mot sådan bestämmelse, tillstånd eller dylikt, eller till följd av att Hyresgästen använt Lokalen utan erforderliga tillstånd eller dylikt - bli skyldig att betala böter, vite eller annan avgift eller bli skyldig att vidta skyddsåtgärder eller andra åtgärder (t.ex. sanering), ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden tillfullo därför.

9.2 Hyresgästen ansvarar, på egen bekostnad, för verksamhetsspecifika myndighetskrav för att Verksamheten ska kunna bedrivas i Lokalen. Hyresvärden ansvarar för att Lokalen på tillträdesdagen uppfyller icke verksamhetsspecifika myndighetskrav i den omfattning som åligger Hyresvärden i egenskap av fastighetsägare. Se även punkt 30 i Formuläret.

9.3 Hyresgästen ska före tillträdesdagen inhämta erforderliga tillstånd för Verksamheten.

9.4 Om krav från myndighet, Hyresgästens anställda eller deras organisationer föranleder kostnader för Hyresvärden avseende Lokalen eller Verksamheten, ska de ersättas av Hyresgästen om sådant krav i allt väsentligt är grundlöst.

9.5 Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av fasta tekniska installationer konstateras fel och brister i Hyresgästen tillhörig installation, ska Hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om Hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder.

10 MILJÖ M.M.

10.1 Det åligger Hyresgästen att erhålla och bekosta erforderliga miljötillstånd för Verksamhetens bedrivande i Lokalen. Hyresgästen ska, förutom att följa bestämmelserna i vid varje

tidpunkt gällande miljölagstiftning, följa Hyresvärdens, myndigheters och försäkringsbolags vid var tid gällande miljö- och säkerhetsföreskrifter för Fastigheten inklusive föreskrifter avseende hantering av avfall, farligt avfall, kemiska produkter eller avfall som innebär smittorisk. Hyresgästen ska även följa villkoren i eventuella miljötillstånd och informera Hyresvärden om iakttagelser rörande Fastigheten som kan vara av betydelse för miljö eller hälsa.

10.2 Hyresgästen förbinder sig att hålla Hyresvärden skadeslös för sådana miljöskador Hyresgästen eller någon som Hyresgästen svarar för orsakat.

10.3 Lokalen/Fastigheten får inte användas på sådant sätt att miljöskada, risk för miljöskada eller andra olägenheter för människors hälsa och miljön uppkommer. För det fall sådana olägenheter ändå uppkommer ska Hyresgästen bekosta och ombesörja eventuella utredningar och nödvändiga efterbehandlingsåtgärder i Lokalen, på Fastigheten eller annan fastighet som påverkats.

10.4 Hyresgästen ska samråda med Hyresvärden om Hyresgästen avser att hantera brandfarliga eller explosiva varor med särskilda krav på förvaring.

10.5 För det fall föreläggande eller krav på vite eller skadestånd riktas mot Hyresvärden med anledning av olägenhet och/eller skada för vilka Hyresgästen ansvarar enligt Hyresavtalet eller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning eller myndighetsföreskrifter/krav och som uppstått till följd av den verksamhet som bedrivs eller har bedrivits i Lokalen, förbinder sig Hyresgästen att hålla Hyresvärden skadeslös. Denna förpliktelse gäller även efter Hyresavtalets upphörande.

10.6 Parterna är överens om att preskriptionsfristen i 12 kap. 61 § jordabalken inte är tillämplig avseende krav eller övriga fordringsanspråk hänförliga till miljöfrågor av vilket slag de än må vara.

11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL

Om det under hyrestiden för uppfyllande av gällande regler avseende brandskydd uppkommer behov för hyresgäst i annan lokal på Fastigheten att kunna ta utrymningsväg genom Lokalen ska sådan hyresgäst ha rätt till sådan utrymningsväg. Hyresgästen medger, utan rätt till nedsättning av hyra eller annan kompensation, sådan utrymningsväg. Hyresgästen är, sedan Hyresvärden har meddelat behov av utrymningsväg enligt denna punkt, skyldig att hålla utrymningsvägar fria och olåsta.

12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR

12.1 Utöver vad som regleras i punkt 21 i Formuläret gäller följande vad avser avbrott och störningar. Tillfälliga avbrott i försörjningen av vatten, avlopp, värme, ventilationsluft, elektricitet och dylikt berättigar inte Hyresgästen till påföljd för hinder och men i nyttjanderätten. Hyresvärden äger vidare rätt att i Lokalen framdra, underhålla och reparera ledningar för värme, vatten, avlopp, elektricitet, tele- och datakommunikation och dylikt. Det åligger dock Hyresvärden att, när så är påkallat, i god tid underrätta Hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid som arbetet ska utföras. Hyresvärden ska verka för att eventuella störningar med anledning av sådana arbeten begränsas.

12.2 Hyresgästen är medveten om att det kommer att förekomma arbeten inom Fastigheten vilka kan komma att påverka Hyresgästens verksamhet. Sådana störningar accepteras av Hyresgästen och utgör inte en brist i Lokalen.

13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN

13.1 Utöver vad som regleras om ansvar för skada i Formuläret punkterna 33 (försäkringar) och 34 (yttre åverkan) samt i övrigt i Hyresavtalet ska följande gälla.

13.2 Hyresgästen ansvarar för skador enligt vad som följer av 12 kap. jordabalken eller annan lag. För skador Hyresgästen ansvarar ska Hyresgästen, oavsett vad som i övrigt regleras om t.ex. underhållsansvar i Hyresavtalet, bekosta åtgärd (reparation/återställande etc.) om inte Hyresvärden meddelar något annat.

13.3 Utöver ansvar enligt punkterna 13.1 och 13.2 ska Hyresgästen, för skada som anges i – iii nedan, oavsett om vårdslöshet eller försummelse föreligger, upp till ett belopp om tio (10) prisbasbelopp per skada, ersätta Hyresvärden med det högre beloppet av skadan eller, i förekommande fall, Hyresvärdens självrisk i aktuellt försäkringsärende (för tydlighets skull noteras att någon beloppsbegränsning inte gäller om Hyresgästen är ansvarig för skada enligt någon av punkterna 13.1 eller 13.2).

i. Skada på Lokalen, eller

ii. skada inom Fastigheten som uppkommit på grund av, eller som en direkt följd av, brottsligt angrepp mot Hyresgästen, Hyresgästens personal, Hyresgästens verksamhet eller Lokalen, t.ex. inbrottsförsök, anlagd brand eller sprängning, eller

iii. skada inom Fastigheten som orsakats av Hyresgästen eller Hyresgästens egendom, personal, uppdragstagare, besökande och likställda.

Hyresvärd	Hyresgäst

14 FÖRSÄKRINGAR

14.1 Hyresvärden ska hålla Fastigheten fullvärdesförsäkrad.

14.2 Det åligger Hyresgästen att teckna och vidmakthålla för Verksamheten anpassade försäkringar. Det åligger i övrigt Hyresgästen att försäkra sina ekonomiska intressen, innefattande t.ex. sak- och ansvarsförsäkringar beträffande produkter, inredning, inventarier, personal och annat som finns i Lokalen samt egen glasförsäkring för samtliga till Lokalen hörande fönster och entrédörrar. Det åligger Hyresgästen att på Hyresvärdens begäran framlägga gällande försäkringsbrev.

15 ÄNDRINGAR I LOKALEN

15.1 Hyresgästen har inte rätt att vidta ombyggnation eller förändringar av Lokalen utan att Parterna ingått en skriftlig överenskommelse härom. Av överenskommelsen ska bland annat framgå huruvida åtgärden medför återställandeskyldighet för Hyresgästen. Ingås ingen skriftlig överenskommelse avseende återställandeskyldigheten ska åtgärderna medföra återställandeskyldighet för Hyresgästen.

15.2 Om Hyresgästen i enlighet med bestämmelser i Hyresavtalet eller efter överenskommelse med Hyresvärden utför underhålls-, förbättrings- eller ändringsarbeten avseende Lokalen ska Hyresgästen i god tid innan sådana arbeten påbörjas tillhandahålla Hyresvärden erforderliga lagakraftvunna bygglov och andra tillstånd tillsammans med eventuella byggvarudeklarationer avseende de produkter och material som tillförs Lokalen. Hyresgästen ska vidare samråda med Hyresvärden i frågor om material, teknisk utrustning m.m. som tillförs Lokalen genom Hyresgästens försorg samt lämna Hyresvärden erforderlig miljöinformation. Hyresgästen svarar för att arbetena utförs fackmässigt och i enlighet med gällande normer, myndigheters råd, författningar och Hyresavtalet i övrigt. Arbeten får endast utföras enligt av Hyresvärden på förhand granskade och skriftligen godkända ritningar samt av entreprenör som Hyresvärden skriftligen godkänt. Hyresvärdens godkännande befriar dock inte Hyresgästen från dennes ansvar enligt denna punkt 15. Hyresvärden ska kallas till eventuella byggmöten och slutbesiktningar. Hyresgästen ska tillse att arbetsmiljölagens och tillämpliga föreskrifter rörande byggarbetsmiljö uppfylls vid arbeten i Lokalen. Efter utfört arbete ska Hyresgästen tillhandahålla Hyresvärden uppdaterade relationsritningar samt skriftligt besiktningsutlåtande för genomförda bygg- och installationsarbeten samt injusterings- och mätprotokoll.

15.3 Om inte annat skriftligen överenskommits ansvarar Hyresgästen för skötsel, drift, underhåll och utbyte avseende de installationer som tillförts Lokalen genom av Hyresgästen utfört ändringsarbete.

Hyresvärd	Hyresgäst

15.4 Hyresgästen svarar för att ändrings- och inredningsarbeten inte skadar eller föranleder ökade kostnader för Hyresvärden eller tredje part.

15.5 På Hyresgästens begäran kan Hyresvärden pröva om eventuella ombyggnationer av Lokalen ska bekostas av Hyresvärden. Hyresgästens begäran om sådant s.k. investeringstillägg ska vara skriftlig och innehålla information om den begärda ombyggnationen. Överenskommelser mellan Hyresvärden och Hyresgästen om investeringstillägg ska vara skriftliga och innebära att Hyresvärden ersätter Hyresgästens kostnader för genomförandet av ombyggnationen, samtidigt som Hyresgästen periodiserat erlägger ett separat reglerat hyrestillägg. Sådant hyrestillägg ska i sin helhet förfalla till betalning för det fall Hyresavtalet upphör att gälla innan investeringstillägget till fullo är betalt av Hyresgästen. Detta gäller oavsett anledning till att Hyresavtalet upphör att gälla.

15.6 För det fall Hyresgästen inte utför det som åligger Hyresgästen enligt denna punkt 15 äger Hyresvärden utföra sådan åtgärd på Hyresgästens bekostnad.

16 SKYLTAR

16.1 Hyresgästen har inte rätt att utan Hyresgästens samtycke uppmontera skyltar, markiser etc. på Fastighetens fasad eller tak. Det totala antalet skyltar samt dess storlek och placering ska bestämmas i samråd med och slutligt godkännas av Hyresvärden innan uppmontering. Det åligger Hyresgästen att vid varje tidpunkt inhämta och bekosta bygglov och andra eventuella myndighetstillstånd för uppmontering av skylt m.m. på Fastighetens fasad eller tak.

16.2 Hyresgästen ansvarar för att Hyresgästens skyltar och övrig utrustning är monterade på sådant sätt att de inte utgör någon risk för skada på person eller egendom. Inträffar skada på person eller egendom ansvarar Hyresgästen för samtliga kostnader som uppkommer med anledning därav.

16.3 Vid Hyresavtalets upphörande ska Hyresgästen ombesörja och bekosta nedmontering av vad som uppsatts samt återställa eventuella skador på Fastigheten. Hyresgästen svarar för eventuell reklamskatt som upplåtelsen kan medföra.

17 PARKERING

På eller i anslutning till Fastigheten finns parkering för bilar. Driften av parkeringsplatserna sköts av extern operatör. Hyresgästen hänvisas till den externa operatören för hyra av parkeringsplatser och är medveten om att Hyresvärden varken garanterar plats eller pris för sådan hyra.

Hyresvärd	Hyresgäst

18 INFORMATION

Utöver vad som annars följer av Hyresavtalet ska parterna till varandra tillhandahålla sådana uppgifter om t.ex. hållbarhetsarbete, mediaförbrukning etc. som är nödvändiga för att respektive Part ska kunna fullgöra åliggande som följer av lag eller föreskrifter, krav från försäkringsbolag eller finansinstitut eller annars för att Part ska kunna uppfylla standarder på marknaden eller erhålla certifieringar. Uppgifterna ska tillhandahållas senast inom en (1) månad efter begäran eller så snart det kan ske.

19 SKYDDSFÖRESKRIFTER

19.1 Hyresgästen förbinder sig att:

(i) omedelbart vid upptäckt av fel, brister eller skador såväl utvändigt som invändigt anmäla detta till Hyresvärden enligt, i förekommande fall, Hyresvärdens vid var tid gällande rutiner för felanmälan;

(ii) inte antända marschaller eller liknande ljuskällor med öppen eld i eller i direkt anslutning till Lokalen eller Fastigheten;

(iii) förvara brandfarliga varor på därför avsedd plats; samt

(iv) tillse att tillåtna förvaringsmängder för olika klasser inte överskrids.

19.2 Hyresgästen ska vid bedrivande av sin Verksamhet i Lokalen iaktta sundhet, ordning och gott skick inom Lokalen och Fastigheten. Därvid åligger det Hyresgästen att ansvara för erforderlig tillsyn av Lokalen samt på bästa sätt vidta de åtgärder som behövs för att verksamheter i samma byggnad och i byggnader på omkringliggande fastigheter inte störs på något sätt av den av Hyresgästen i Lokalen bedrivna Verksamheten. Hyresgästen ansvarar för alla eventuella ersättningsanspråk och åtgärder i anledning av störningar m.m. som Hyresgästens Verksamhet orsakar. Hyresgästen ansvarar även för att god ordning upprätthålls av dennes gäster och personal.

19.3 Rökning är inte tillåten inom Lokalen eller Fastigheten.

19.4 Hyresgästen ska vid driften av Verksamheten upprätthålla god ordning bland nyttjare och besökare inom Lokalen och Fastigheten samt i dess omgivning i övrigt samt vidta de åtgärder som skäligen kan begäras för att dess besökare, grannar och annan tredje part inte störs av rop, buller, lukt, rök, ljus, ljud eller liknande. Hyresgästen svarar för berättigade ersättningsanspråk i anledning av sådana störningar.

20 AVFLYTTNING

20.1 Vid avflyttning ska Lokalen vara väl städad och Hyresgästen ska, om inte annat överenskommits, ta med egendom och installationer som tillhör Hyresgästen. Om till följd av Hyresgästens åtgärder (vidtagna med eller utan Hyresvärdens medgivande), Lokalen innehåller material, som inte särskilt överenskommits att Hyresvärden svarar för, ska Hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta Hyresvärden dennes kostnad för borttagning och bortforslande.

20.2 Vidare ska Hyresgästen vid avflyttning, om inte annat överenskommits, åtgärda skador på Lokalen och återställa Lokalen i godtagbart skick. Bedömningen av om Lokalen återställts i godtagbart skick ska ske med beaktande av tillåtet normalt slitage av Lokalen samt med hänsyn tagen till Hyresgästens ansvar för drift, underhåll och utbyte enligt Hyresavtalet.

20.3 För det fall Hyresvärden så begär ska en avflyttningsbesiktning med avseende på vad som regleras i punkterna 20.1-20.2 ovan genomföras av Lokalen. Besiktningen ska protokollföras och brister noteras. Eventuella brister som anges i protokollet ska återställas av Hyresgästen för att Lokalen ska anses vara i godtagbart skick.

20.4 För det fall Hyresgästen inte återlämnar Lokalen i godtagbart skick äger Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad återställa Lokalen till sådant godtagbart skick.

20.5 Ingen ersättning utgår från Hyresvärden för arbeten som utförts i Lokalen av Hyresgästen.

20.6 Vid avflyttning ska Hyresgästen återlämna samtliga nycklar och passerkort som tillhör Lokalen/Fastigheten.

20.7 I god tid inför Hyresgästens avflytt från Lokalen (eller del därav) äger Hyresvärden rätt att på för ändamålet lämpliga tider visa upp Lokalen för potentiellt ny hyresgäst.

20.8 För tydlighets skull noteras att vad som i denna punkt avser Hyresgästens avflytt från *Lokalen* även gäller, när så är aktuellt, för Hyresgästens avflytt från *del av Lokalen*.

21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M.

Om Hyresgästen åsidosätter sina åtaganden enligt Hyresavtalet, förutom betalning av hyra och hyrestillägg, och inte efter anmaning vidtar rättelse utan dröjsmål, har Hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på Hyresgästens bekostnad.

Hyresvärd	Hyresgäst

22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE

Hyresgästen har varken rätt att upplåta hela eller delar av Lokalen i andra hand eller överlåta Hyresavtalet eller rättighet eller skyldighet hänförlig till Hyresavtalet om inte annat följer av lag.

23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING

Hyresgästen äger inte rätt att, mot den vid varje tid utgående hyran inklusive tillägg, kvitta eventuella motfordringar, vilka inte är hänförliga till hyresförhållandet, som Hyresgästen anser sig ha mot Hyresvärden genom avdrag på hyran eller liknande.

24 FORCE MAJEURE

24.1 Hyresvärden är befriad från skyldighet att fullgöra sina åtaganden enligt Hyresavtalet och från skyldighet att betala skadestånd för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet förhindras på grund av krig, upplopp, strejk, blockad, eldsvåda, explosion, allvarlig smittspridning, epidemi, naturkatastrof, ingrepp av offentlig myndighet eller annan liknande omständighet som Hyresvärden inte råder över eller inte kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

24.2 Hyresvärdens frihet från fullgörande och skadeståndsansvar enligt punkt 24.1 gäller även för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet endast kan ske till en kostnad som väsentligen överstiger vad Hyresvärden kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

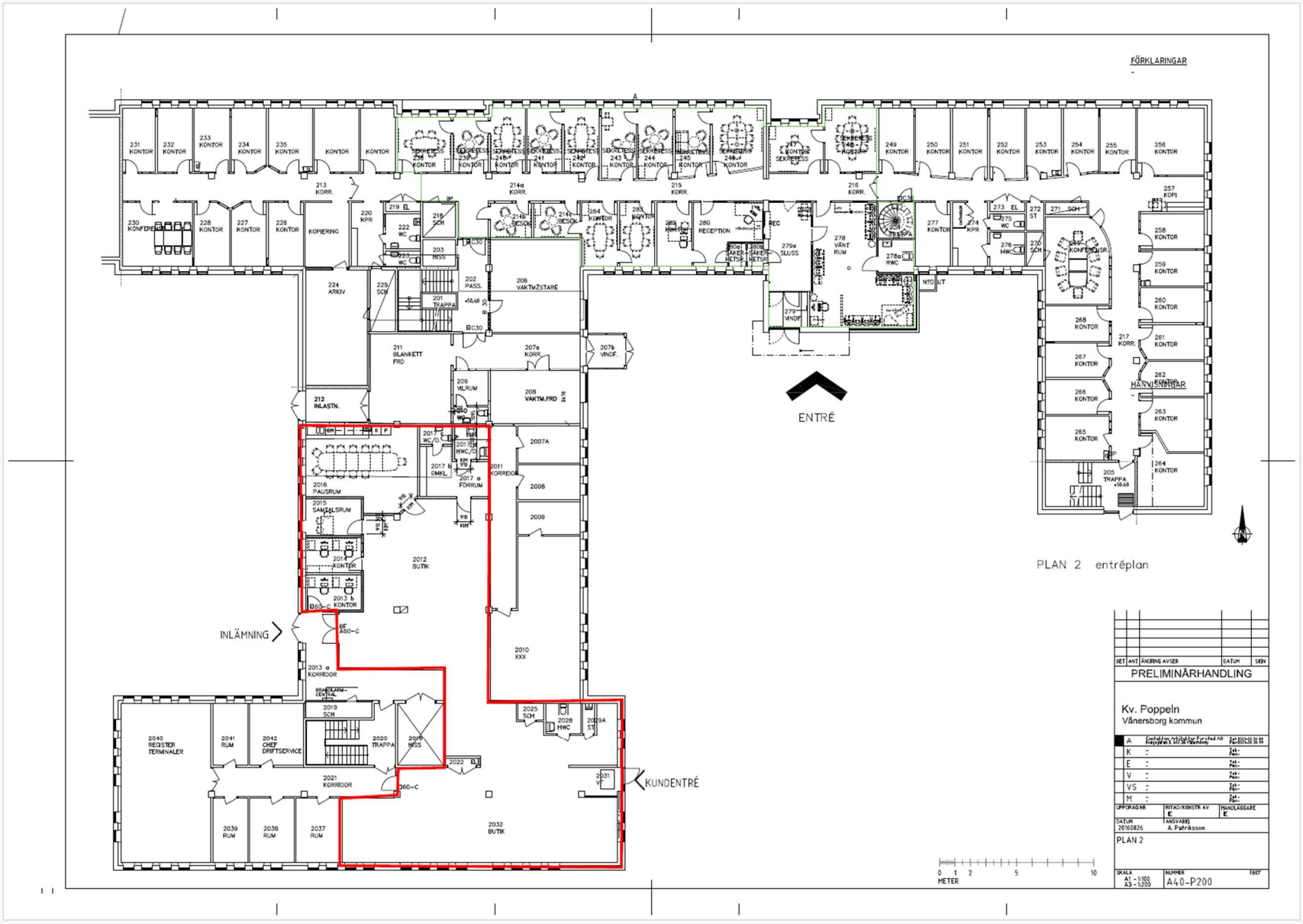
Hyresvärd	Hyresgäst

Dessa Särskilda Bestämmelser har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

Hyresvärd	Hyresgäst

BILAGA 2

FÖRKLARINGAR
ENTRÉ
INLÄMNING
KUNDENTRÉ
HÄNVISNINGAR
PLAN 2 entréplan
PRELIMINÄRHANDLING
Kv. Poppeln
Vänersborg kommun
PLAN 2
A40-P200

BILAGA 3

GRÄNSDRAGNINGSLISTA DRIFT OCH UNDERHÅLL

Fördelningen baseras på definitioner i AFF15 och avser drift av mediaförsörjningssystem, tillsyn och skötsel samt underhåll av och eventuellt utbyte som ersättning för befintlig komponent.

Skador: Hyresgästen ansvarar för alla former av skador mot eller inom hyresobjektet.

Tillsyn: Driftåtgärder som omfattar observation av funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning samt rapportering av eventuella avvikelser/brister.

Skötsel: Driftåtgärder som omfattar en eller flera åtgärder som justering eller vård av förvaltningsobjekt, inredning, utrustning, byte eller tillförsel av förbrukningsmaterial. I skötsel ingår även status- och säkerhetsbesiktningar som enligt lag eller annan förordning skall utföras regelbundet.

Felavhjälpande underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa en funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som oförutsett nått en oacceptabel nivå. Med oförutsett avses att det inte är möjligt att förutse vilket förvaltningsobjekt som drabbas av funktionsnedsättningen eller tidpunkten för denna. Felavhjälpande underhåll indelas i akut underhåll och övrigt felavhjälpande underhåll. Det utförs normalt genom reparation eller utbyte efter felanmälan från brukare, tillsynsrapportering eller larm.

Planerat underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa funktionen hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som är planerat till tid, art och omfattning.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
1	**Utvändiga anläggningar**						
	Trädgårdsanläggning/ Vegetationsytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Markbeläggningar inkl. hantering av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fast utrustning på tomtmark	HV	HV	HV	HV	HV	
	Bilparkeringsplatser	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:S egna skyltar
	Utrymmen för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
2	**Byggnad utvändigt**						
	Yttertak, skärmtak inkl. borttagning av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fasadytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fönster, fönsterdörrar	HV	HG	HG	HV	HV	Avser lokal
	Entréer, portar inkl. dörrautomatik	HV	HV	HV	HV	HV	Avser trapphus
3	**Byggnad invändigt**						
	Byggnadsstomme	HV	HV	HV	HV	HV	
	Brandavskiljande dörrar	HV	HG	HV	HV	HV	
	Undertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Lås, låscylindrar, elslutbleck inkl. nycklar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser innerdörrar
	Ytskikt, golv	HV	HG	HG	HV	HV	Golvvård utföres minst 1ggr/år av HG
	Ytskikt, innertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Ytskikt, innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	
	Glas i dörrar, fönster och innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Kontorsinredning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Fastighetsanknutna driftutrymmen	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fastighetsanknuten utrustning (byggnadsinventarier)	HV	HV	HV	HV	HV	
	Verksamhetsknuten utrusning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Solavskärmning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Persienner i förekommande fall	HG	HG	HG	HG	HG	
	Vitvaror	HV	HG	HG	HV	HV	
	Entréer invändigt	HV	HG	HG	HV	HV	
	Trapphus	HV	HV	HV	HV	HV	
4	**VA-, VVS-, Kyl- och Processmediesystem**						
	Tappvattensystem i byggnad	HV	HV	HV	HV	HV	Droppande kranar eller rinnande WC anmäls av HG
	Tvättställ och WC-stolar inkl. vattenlås	HV	HG	HG	HV	HV	HG ansvarar för rensning vattenlås
	Avloppsvattensystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Handbrandsläckare	HG	HG	HG	HG	HG	Inom lokal
	Värmesystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Luftbehandlingssystem	HV	HV	HV	HV	HV	Don rengöres av HG
5	**Elsystem**						
	Belysningssystem						
	Allmänbelysning, lokal	HV	HG	HG	HV	HV	Avser fasta armaturer
	Miljöbelysning, lokal	HG	HG	HG	HG	HG	Avser nedpendlade armaturer m.m.
	Fasadbelysning	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltbelysning	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:s skyltar

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Nödbelysning	HV	HG	HG	HV	HV	Avser nödutgångs-skylt inom lokal
6	**Tele- och datasystem**						
	Inbrottslarm m.m.	HG	HG	HG	HG	HG	
	Tele- och datakommunikationssystem	HG	HG	HG	HG	HG	HV ansvarar för inkommande fiber fram till datarack
	Passagesystem	HG	HG	HG	HG	HG	
	TV	HG	HG	HG	HG	HG	HG tecknar eget abonnemang
7	**Transportsystem**						
	Anläggning för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
8	**Styr- och övervakningssystem**	HV	HV	HV	HV	HV	
	Övrig gränsdragning						
	Lokalvård inom lokal		HG	HG			
	Trappstädning		HV	HV			

Denna Gränsdragningslista har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

INDEXKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 4

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1005	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor 394 938 ska 100 %

eller _____ kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex

(totalindex med 2020 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.

- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan.
- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid.
- Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastal såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastal, nämligen indextalet för oktober månad år 2025 .

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.

Om bastalet utgörs av indextal för månad med fastställt indextal med basår 1980 (oktober månad t.o.m. år 2025) ska indextalet omräknas till index med basår 2020 enligt instruktionerna om "omräkning av indextal vid byte av basår" på sidan 2 innan föregående stycke tillämpas.

Tillägget kan bli såväl högre som lägre mellan olika år. Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.

Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärd Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgäst Vänersborg kommun
Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Malin Lövemark	Namnförtydligande

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Hyresvärdens egna noteringar om bastal

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

ANVISNINGAR TILL INDEXKLAUSUL FÖR LOKAL

Bashyra

Hur stor del av hyran som skall utgöra bashyra är en förhandlingsfråga. Andelens storlek kan bero på hyresavtalets övriga villkor såsom av hyra per kr/kvm, omsättningshyra, särskild debitering av värme, vatten, el, kyla eller andra förpliktelser som åvilar hyresgästen samt andra aspekter såsom lokalens underhållsbehov och parternas fördelning av ansvaret för underhåll.

Exempel andelsberäkning
Om det angivna hyresbeloppet är 200 000 kr och 50 % ska räknas upp är bashyran 100 000 kr.
Om det angivna hyresbeloppet är 400 000 kr och 75 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.
Om det i avtalet angivna hyresbeloppet är 300 000 kr och 100 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

1. Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2. Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3. Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av hyrestillägg för år 2023

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 2020, som är 336,97 (bastalet). Oktoberindex för år 2022 är 384,04.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 384,04 och 336,97. Skillnaden är positiv och uppgår 47,07.
2. Dividera 47,07 med 336,97 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 13 968,60 kr och utgör hyrestillägget för år 2023 enligt klausulen.

Alternativ A: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 340,40 (oktoberindex år 2021 var 346,44).

Skillnaden mellan antagna 340,40 och bastalet 336,97 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 3,43. Kvoten mellan 3,43 och bastalet 336,97, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 1017,89 kr för år 2023. Den sammanlagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2022.

Alternativ B: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 336,97 t ex 336,51.

Skillnaden mellan 336,51 och bastalet 336,97 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Omräkning av indextal vid byte av basår

Från och med 2026 byter KPI, som publiceras av Statistiska Centralbyrån (SCB), basår från 1980 till 2020. Det innebär att en ny indexserie ersätter den tidigare.

För indexklausuler med bastal som utgörs av oktoberindex för år innan 2026 behöver därför det fastställda indextalet med basår 1980 omräknas till motsvarande indextal med basår 2020. Det sker på följande sätt.

Bastalet divideras med medelvärdet av KPI för 2020 (335,92 med basår 1980). Kvoten multipliceras därefter med 100. Resultatet avrundat till två decimaler utgör det omräknade bastalet med basår 2020.

Exempel

Om bastalet utgörs av indextal för oktober 2024 (415,51 med basår 1980) görs följande beräkning:

415,51/335,92*100 = 123,69

Det bastal som ska användas i uträkningen av tillägget är därmed 123,69.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 5

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1005	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.

I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.

☒ Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara 4,37 procent
Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början
16 913 kronor per år

☐ Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets _____ kronor.
Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara _____ procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten.
Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.

Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:

Byggnadens area: 7 532 kvm
Lokalens area: 329 kvm

329 / 7 532 = 0,0437 motsvarande 4,37 procent

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud)	Namnteckning (firmatecknare/ombud)
☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Malin Lövemark	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

ANVISNINGAR

1.
Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.
Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.
Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräkningssätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.
Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.
I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.
Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

UTKAST

INFORMATION OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER VID UTHYRNING AV LOKAL

Bilaga nr 6

Hyresvärd	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719
E-post	**Telefon**
info@stenvalvet.se	08-508 942 50

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Hyresvärden behandlar alltid personuppgifter på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med gällande dataskyddsförordning och annan tillämplig dataskyddslagstiftning. I det här dokumentet finns viktig information om hur vi behandlar personuppgifter om hyresgäster som kan vara antingen enskilda näringsidkare eller fysiska personer och om kontaktpersoner till hyresgäster som är juridiska personer. Din integritet är viktig för oss och vi uppmuntrar därför dig att läsa igenom dokumentet noggrant.

Om hyresgästen är en juridisk person ansvarar representant för hyresgästen att se till att denna information lämnas till kontaktpersoner eller andra individer vars personuppgifter kan komma att behandlas under hyresförhållandet.

Personuppgiftsansvarig m.m.

Hyresvärden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som hyresvärden själv utför eller som annan utför för hyresvärdens räkning. Det innebär att hyresvärden ansvarar för de personuppgifter som hyresvärden samlar in och använder. Vid frågor om behandlingen av personuppgifter, är du välkommen att kontakta oss, och i förekommande fall dataskyddsombudet, enligt nedan

Vilka personuppgifter behandlar vi?

En personuppgift är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (en registrerad). Inom ramen för ett hyresförhållande är det främst personuppgifter om dig i egenskap av kontaktperson och hyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson) som vi behandlar. Sådana uppgifter kan omfatta t.ex. namn, personnummer, titel, e-postadress, telefonnummer och adress samt information om lokalen. I vissa fall inhämtar vi även en kreditupplysning för att säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar för att erlägga hyra för lokalen.

Hur samlar vi in personuppgifterna?

Vi samlar vanligtvis in information från dig som representant/kontaktperson för lokalhyresgästen alternativt direkt från dig som lokalhyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson). Vi kan även samla in uppgifter från tredje man såsom kreditupplysningsföretag.

För vilka ändamål och på vilken rättslig grund behandlar vi dina personuppgifter?

Personuppgifterna behandlas i syfte att:

- Teckna hyresavtal. Behandlingen av personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden avtal.
- Administrera våra rättigheter och skyldigheter enligt hyresavtalet, vilket bl.a. inkluderar hyresaviseringar och hyresförhandlingar. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller fysisk person sker behandlingen med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Utföra löpande förvaltning och underhåll av lokalen, vilket bl.a. inkluderar kommunikation med kontaktperson. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller privatperson sker denna behandling med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Fastställa, göra gällande eller försvara eventuella rättsliga anspråk, exempelvis genom kontroller under hyreshållandet i syfte att säkerställa att lokalen används i enlighet med tillämplig lag och i enlighet med hyresavtalet. Den rättsliga grunden för sådan behandling är avtal.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson via de kontaktuppgifter som vi har tillgång till samt till kontaktperson om andra företags produkter/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet t.ex. försäkringsbolag. Detta görs med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse.
- Ta fram statistik, göra kundundersökningar och följa upp interna rutiner och policyer. Den rättsliga grunden för sådan behandling är berättigat intresse.

Vilka delar vi personuppgifter med?

Inom ramen för hyresförhållandet, kan vi komma att lämna ut personuppgifter till andra bolag som tillhandahåller tjänster till oss (t.ex. IT- tjänster eller förvaltningstjänster) eller bolag som tillhandahåller varor/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet (t.ex. försäkringsbolag).

Vi tillåter inte tredjepartsleverantörer som är personuppgiftsbiträden att behandla dina personuppgifter för sina egna ändamål. Vissa tredje parter kan vara etablerade utanför EU/EES och i de fallen vidtar vi åtgärder för att se till att adekvat säkerhet finns på plats så att dina rättigheter gällande dataskydd fortsätter att vara skyddade. Sådana åtgärder innefattar att Europeiska Kommissionen har bedömt att det land där mottagaren av uppgifterna finns har en adekvat skyddsnivå för personuppgifter eller att adekvata kontraktuella skyldigheter åvilar mottagaren. Med kontraktuella skyldigheter avses att vi och den tredje parten har ingått avtal om överföring av personuppgifter genom användning av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler (standard contractual clauses). Du kan ta del av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler på EU-kommissionens webbplats.

Om det förekommer störningar i lokalen, betalningsförsummelser eller andra överträdelser av hyresavtalet eller tillämpliga bestämmelser kan vi komma att lämna ut uppgifter till berörda myndigheter. Vi lämnar även ut personuppgifter om det följer av lag eller myndighetsbeslut.

Hur länge sparar vi personuppgifter?

☒ Hyresvärden sparar personuppgifter till dess att uppgifterna inte längre behövs eller anses vara inaktuella. Hyresvärden sparar endast personuppgifter som är nödvändiga för att uppfylla det ändamål som de samlades in för.

Vi sparar uppgifter om kontaktperson så länge denne är registrerad som kontaktperson. Informationen uppdateras om hyresgästen anmäler annan kontaktperson.

För det fall vi erhåller uppgifter om störningar i lokalen och inte vidtar någon åtgärd, kommer sådana uppgifter som regel att sparas i två år, varefter radering sker. Detsamma gäller uppgifter om otillåten andrahandsuthyrning eller överlåtelse av lokalen. Uppgifter om betalning av hyra sparas under sju år (utöver innevarande år) då detta krävs enligt bokföringsregler. Övriga uppgifter raderas när de inte längre är relevanta/korrekta, vilket innebär att de som regel bevaras under den tid som hyresförhållandet består.

När hyresförhållandet upphör raderar vi merparten av uppgifterna. Men om det finns några kvarstående rättsliga anspråk, t.ex. hyresfordringar, kommer vi att spara de uppgifter som krävs för att kunna driva anspråket. Vi sparar dessa uppgifter, samt uppgifter om eventuell misskötsamhet, som bidragit till att uppsägning skett, i två år efter att hyresförhållandet upphört. Uppgifter om dig som finns i vårt bokföringsmaterial kommer vi att spara i sju år inklusive innevarande räkenskapsår.

☐ Vi omfattas av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om allmänna handlingar. Det innebär att vi bevarar allmänna handlingar i vårt arkiv. Allmänna handlingar är handlingar som skickas in till oss eller handlingar vi själva upprättar, t.ex. hyresavtal, brev och intyg. Vi gallrar allmänna handlingar och uppgifter i handlingar enligt separat dokumenthanteringsplan.

UTKAST

Registrerades rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen

Som registrerad har du flera rättigheter vilka listas nedan. Om du vill göra gällande någon av dina rättigheter kan du alltid kontakta oss via kontaktuppgifterna som återfinns längst upp i detta dokument. Du kan läsa mer om dina rättigheter på Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) webbplats www.imy.se.

- **Rätt till information och tillgång:** Du har rätt att få information om ifall vi behandlar personuppgifter om dig. Du har rätt att utan kostnad få en kopia på dina personuppgifter, ett s.k. registerutdrag
- **Rätt till rättelse:** De personuppgifter som hyresvärden behandlar om dig ska vara korrekta och fullständiga. Vi är därför skyldiga att på din begäran rätta eller komplettera uppgifter om dig som du anser vara felaktiga, ofullständiga eller missvisande.
- **Rätt till radering:** Du har i vissa fall rätt att få dina personuppgifter raderade. Detta gäller t.ex. om personuppgifter inte längre är nödvändiga för oss att behandla för det syfte som de samlades in för. Det gäller också om du har invänt mot att personuppgifterna behandlas baserat på vårt berättigade intresse och det saknas berättigade skäl som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. Du har även rätt att få personuppgifterna raderade om de har behandlats på ett olagligt sätt. Om hyresvärden har en rättslig förpliktelse att behandla personuppgifterna kommer dessa inte att raderas även om någon av ovanstående situationer föreligger. Uppgifterna kommer inte heller att raderas om vi behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.
- **Rätt till begränsning:** Du har i vissa fall rätt att begära att behandlingen av dina personuppgifter begränsas, t.ex. om du anser att uppgifter om dig är felaktiga och du har begärt rättelse av uppgifterna. Medan frågan utreds kan du också begära att behandlingen av uppgifterna begränsas. Du kan även begära begränsning i de fall behandlingen av personuppgifterna är olaglig men du motsätter dig att personuppgifterna raderas. Behandlingen av personuppgifterna kan också begränsas i de fall vi inte längre behöver personuppgifterna men du behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk. Du kan slutligen begära begränsning i de fall du har invänt mot en behandling som baseras på den rättsliga grunden berättigat intresse under den tid vi arbetar med att kontrollera om vårt intresse väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. För det fall att behandlingen har begränsats enligt någon av situationerna ovan får vi endast, utöver själva lagringen, behandla uppgifterna för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk, för att skydda någon annans rättigheter eller för att du har lämnat ditt samtycke.
- **Rätt till dataportabilitet:** Du har rätt att få dina personuppgifter överförda till en annan personuppgiftsansvarig under vissa omständigheter (s.k. dataportabilitet). Dataportabilitet är tillämpligt om du har samtyckt till att lämna dina personuppgifter eller om vi behandlar dina personuppgifter baserat på den rättsliga grunden att fullgöra avtal. Uppgifter förs endast över om det är tekniskt möjligt.
- **Rätt att invända:** Du har rätt att invända mot att hyresvärden behandlar personuppgifter om dig om vi gör det med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse. Om vi inte kan visa att det finns tvingande berättigade skäl att fortsätta att behandla personuppgifterna som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade kommer vi att upphöra med behandlingen. Vi får dock alltid fortsätta att behandla uppgifterna för att fastställa, utöva eller försvara rättsliga anspråk.

Klagomål

Om du är missnöjd med hur hyresvärden behandlar dina personuppgifter har du rätt att klaga till IMY, som är tillsynsmyndighet för hyresvärdens personuppgiftsbehandling. Du hittar mer information på IMY:s webbplats www.imy.se.

Kontaktinformation

Om du vill utöva någon av dina ovan nämnda rättigheter eller har synpunkter på vår behandling av personuppgifter, var vänlig och kontakta oss. Kontaktuppgifter finns i inledningen av detta dokument.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 90 upprättat 2008. Reviderat maj 2018 och 2026. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

BRANDSKYDDSKLAUSUL

FÖR LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 7

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1005	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

☒ Hyresvärden ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.

☐ Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga. Bilaga

Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.

Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.

Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärden tillhandahåller och svarar för.

Systematiskt brandskyddsarbete
Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Hyresgästen förbinder sig att se till

- att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras
- att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämras genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,
- att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta
- att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Malin Lövemark	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 68 upprättat i juni 2005 och reviderat 2005 i samråd med Svensk Handel och Visita, samt 2018, 2021 och 2022 även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

BILAGA 8

BILAGA TILL KLAUSUL OM BRANDSKYDD

Hyresvärden och Hyresgästen har enats om följande ansvarsfördelning avseende brandskyddsåtgärder i lokalen. Med ansvar avses skyldighet att utföra drift, skötsel och underhåll av berörd utrustning samt att säkerställa att gällande regler och krav efterlevs.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Utrymningslarm	Inom fastighet			X
Brandlarmanläggning	Inom fastighet	X		
Elrevision	Inom fastighet	X		
Lås och beslag i dörrar i brandcellsgräns och/eller utrymningsväg	Inom fastighet	X		
Brandgasventilation, rökluckor	Inom fastighet	X		
Skydd mot brand- och brandgasspridning via ventilationssystem	Inom fastighet	X		
Brandskydd av bärande stomme	Inom fastighet	X		
Skydd mot brandspridning till närliggande byggnad	Inom fastighet	X		
Brandtätningar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Ytskikt och beklädnader	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymning				
Utrymningsvägar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymningsplan			X	

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Nödbelysning	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Vägledande markering	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Lås och beslag på utrymningsdörr	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Brandsläckning och brandskyddsanläggningar				
Brandlarm	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Handbrandsläckare	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Tillträdesväg för räddningstjänst	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	

Denna Bilaga till klausul om brandskydd har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

GRÖN BILAGA
TILL LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 9

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1005	Poppeln 7

2. Hyresvärd

Namn	Personnr/Orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

3. Hyresgäst

Namn	Personnr/Orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

4. Instruktioner

Denna avtalsbilaga till ett lokalhyresavtal innehåller villkor som gör avtalet till ett grönt hyresavtal. När avtalet ingås ska parterna gemensamt gå igenom bilagans alla punkter. Det åligger hyresvärden att besvara hyresgästens frågor om villkorens innebörd.
Avtalet inleds med en allmän avsiktsförklaring som beskriver parternas samverkan. Efterföljande avsnitt utgör avtalsvillkor som kompletterar hyresavtalet. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller. En handledning finns till bilagan.

5. Avsiktsförklaring

Hyresavtalet är ett grönt hyresavtal. Det innebär att parterna förbinder sig att samverka för ett miljömässigt hållbart hyresförhållande. Det åligger båda parterna att ta initiativ till åtgärder och aktiviteter som kan minska hyresförhållandets miljöpåverkan samt förbättra miljö och hälsa i lokalen. Parterna förbinder sig vidare att gemensamt sätta mål och hitta former för den löpande samverkan som passar bäst för parterna och som behövs för att nå dessa mål.

Parterna ska samverka för minskad klimatpåverkan och resursanvändning. Det innefattar att optimera uppvärmning, kylning och ventilation i lokalen utifrån hur den används. Det innebär också att hitta lösningar för ökat återbruk, återvinning och delande. Miljöanpassade och icke hälsovådliga material ska användas i byggnad och inredning. Hyresgäst och hyresvärd ska genomföra aktiviteter och åtgärder som möjliggör och driver hållbara beteenden.

☐ Ytterligare ambitioner och mål för parternas samverkan framgår av bilaga. Bilaga

6. Information om hållbar lokal-användning

Hyresvärden ska förse hyresgästen med skriftlig information om hur hyresgästen under hyresförhållandet kan bidra till att minska lokalens och fastighetens miljöpåverkan. Informationen ska lämnas i samband med tillträdet av lokalen eller vid tidpunkt som parterna skriftligen kommit överens om. Därefter ska uppdaterad information hållas tillgänglig t.ex. i husbok, webbsida eller kundplattform. Informationen ska minst omfatta områdena:

- avfallshantering och återvinning från hyresgästens verksamhet
- energieffektiv användning av lokalen
- funktionalitet för inomhusklimat t ex solavskärmning och ventilation
- lösningar som bidrar till en resurseffektiv användning av ytor och andra faciliteter t ex samnyttjande av mötesrum, omklädningsrum m m
- bevarande och minimering av ombyggnationer
- återbruk, materialval och avfallshantering i samband med underhåll och ombyggnationer
- gröna transporter och mobilitet.

7. Miljöcertifiering

☐ Byggnaden/lokalen ska omfattas av ett miljöcertifieringssystem för byggnader.

☐ Vid tecknandet av denna överenskommelse finns miljöcertifieringssystem för byggnaden/lokalen.

☐ Senast den ska byggnaden/lokalen omfattas av ett miljöcertifieringssystem.

☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem ☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem

Hyresvärden ska informera hyresgästen om ändringar av miljöcertifieringssystem samt erhållen nivå i miljöcertifieringssystem.
Om miljöcertifiering innebär krav på hyresgästens verksamhet ska kraven framgå av bilaga. Bilaga

8. Energislag och utsläpp

Hyresvärden och hyresgästen ska endast köpa ursprungsmärkt förnybar el för användning i lokalen och fastigheten.

Hyresvärd/hyresgäst ska inte använda fossila bränslen (direkta inköp) för egen uppvärmning av byggnaden.

☐ Hyresvärd/hyresgäst ska endast köpa förnybar eller klimatneutral energi för ☐ kylning ☐ uppvärmning

☐ från tillträdet ☐ snarast med hänsyn till ingångna avtal, dock senast (datum)

☐ Hyresvärden har egenproducerad förnybar energi som förser fastigheten med energi från

☐ sol ☐ vind ☐

9. Datainsamling och informationsutbyte

Hyresvärden ska samla in och dela data som behövs för att analysera och kartlägga lokalens och byggnadens miljöpåverkan enligt villkoren i detta avsnitt.

Hyresvärdens lämnande av data

Hyresvärden ska minst årligen informera hyresgästen om hyresgästens användning av nedanstående resurser. Information om användning ska i första hand baseras på mätning och i andra hand, om mätutrustning saknas, genom andel av totalförbrukning.

☐ verksamhetsel (hyresgästens) ☒ fastighetsel (lokalens andel) ☒ fjärrvärme ☐ fjärrkyla

☐ Särskild kyla/processkyla (hyresgästens) ☒ vatten (hyresgästens) ☐ återvinning och avfall ☐

☐ Hyresvärden ska tillgängliggöra/presentera statistik om utsläpp av växthusgaser från energianvändning

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

Hyresgästens lämnade av data

I den mån hyresgästen har eget abonnemang är hyresgästen skyldig att lämna information om användningen av följande resurser:

[x] verksamhetsel [ ] fastighetsel [ ] fjärrvärme [ ] fjärrkyla [ ] vatten [ ] avfall [ ]

Informationen lämnas

[x] genom inrapportering efter hyresgästens avläsning av egen mätare var 12 :e månad

[ ] genom att hyresgästen lämnar hyresvärden fullmakt att hämta ut den information som behövs för uppföljning. Fullmakt, bilaga

Syftet med insamlingen av data ska vara att möjliggöra uppföljning av resursanvändning och utsläpp, och för att identifiera förbättringsåtgärder med avseende på energieffektivisering, ekonomi samt klimatpåverkan. Data ska även kunna användas för att genomföra energideklarationer och miljöcertifieringar.

10. Inomhusmiljö/-klimat

Parterna är överens om att styrningen av den operativa temperaturen i lokalen under användningstid ska utgå från den möbleringsplan hyresgästen tar fram inför tillträdet av lokalen och därefter överenskomna förändringar.

Möblering/ inredning

Hyresvärden ska i samband med tecknandet av denna överenskommelse informera hyresgästen om lämplig inplacering av möbler och inredning för att erhålla ett gott inomhusklimat.

Hyresgästen ska senast vid tillträdet av lokalen delge hyresvärden en möbleringsplan som beaktar lokalens tekniska förutsättningar.

Hyresgästen ska löpande meddela hyresvärden om användningen av lokalen ändras på ett sätt som påverkar inomhusmiljön.

Inomhusmiljö-uppföljning

[x] Hyresvärden ska systematiskt samla in synpunkter kring inomhusmiljön som årligen följs upp tillsammans med hyresgästen.

11. Hyresgäst-anpassningar

Miljöhänsyn ska tas vid materialval. Återbrukat, återvunnet och/eller miljöanpassat byggmaterial ska användas i lokalen.

[ ] Parterna ska ta fram klimatmål för ombyggnationer.

[x] Val av byggmaterial i lokalen ska utgå från en materialdatabas. Materialdatabas: Byggvarubedömningen

[ ] Hantering (återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering) av demonterat och bortfört byggmaterial samt inredning i samband med hyresgästanpassning i befintlig lokal ska dokumenteras.

[x] Material ska dokumenteras i en loggbok som ägs och administreras av hyresvärden.

12. Val av inredning och utrustning

Parterna ska välja vitvaror med låg energianvändning i lokalen.

[x] Parterna ska välja en för ändamålet energieffektiv belysning i lokalen.

[x] Parterna ska där så är möjligt välja snålspolande utrustning i lokalen.

[ ] Hyresgästen ska i första hand välja miljömärkt eller återanvänd inredning i lokalen.

[x] Hyresgästen ska inte köpa icke certifierad kontorsinredning av tropiskt trä.

13. Metodval vid underhåll, skötsel och drift

Hyresgästen ska vid utövande av sin vårdnadsplikt och underhållsskyldighet i lokalen ta miljöhänsyn vid val av metoder och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

Hyresvärden ska ta milljöhänsyn vid val av metoder för underhåll, skötsel och drift i fastigheten och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

14. Gröna transporter och mobilitet

Hyresvärden ska, på de villkor som framgår av bilagan, i anslutning till lokalen erbjuda tillgång till Bilaga

[x] cykelparkering [ ] omklädningsrum [ ] gemensam cykelpool i eller i anslutning till fastigheten

[ ] gemensam fordonspool i eller i anslutning till fastigheten [ ] laddningsplatser för eldrivna fordon

15. Övriga avtalspunkter

[ ] Ytterligare avtalspunkter bifogas Bilaga

16. Underskrift

Denna avtalsbilaga har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna har tagit var sitt.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn: Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn: Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) [ ] Firmatecknare [x] Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) [ ] Firmatecknare [x] Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande: Malin Lövemark	Namnförtydligande

[x] Avtalsbilagan har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av bilagan med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

TILLÄGG

Nr 1

SOC 2026/150
Bilaga nr 0
2026.1127
2026-06-15

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1006	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst(er)

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Tillägg

TILLÄGGSAVTAL
AVSEENDE UPPSÄGNING AV HYRESAVTAL NR 2461-1006

1. PARTER

Detta tilläggsavtal ("Tilläggsavtalet") har träffats mellan STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB, org.nr 559063-5719 ("Hyresvärden") och VÄNERSBORG KOMMUN, org.nr 212000-1538 ("Hyresgästen"), gemensamt benämnda "Parterna".

2. UPPSÄGNING

Parterna är överens om att hyresavtal nr 2461-1006, inklusive samtliga tillhörande bilagor och tilläggsavtal, sägs upp till upphörande.
Den lokalyta som omfattas av hyresavtal nr 2461-1006 ska från och med upphörandet inordnas i Parternas övriga hyresavtal enligt följande fördelning:

- cirka 333 kvadratmeter, motsvarande cirka 57 procent, ska omfattas av hyresavtal nr 2461-1021, och
- cirka 251 kvadratmeter, motsvarande cirka 43 procent, ska omfattas av hyresavtal nr 2461-1024.

Hyresavtal nr 2461-1006 ska upphöra att gälla per den 31 december 2026, dock under förutsättning att hyresavtal nr 2461-1021 och hyresavtal nr 2461-1024 träder i kraft den 1 januari 2027.

3. VILLKOR FÖR GILTIGHET

Uppsägningen enligt punkt 2 ovan är villkorad av att hyresavtal nr 2461-1021 och 2461-1024 undertecknas av behöriga företrädare för Parterna.
Om detta villkor inte uppfylls ska detta Tilläggsavtal vara utan verkan och hyresavtal nr 2461-1006 fortsätta att gälla oförändrat.

4. ÖVRIGT

Detta Tilläggsavtal reglerar uteslutande uppsägningen och upphörandet av hyresavtal nr 2461-1006.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	**Hyresgästens namn**
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning(firmatecknare/ombud)	Namnteckning(firmatecknare/ombud)
☒ Firmatecknare	☐ Firmatecknare
☐ Ombud enligt fullmakt	☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	**Namnförtydligande**
Maria Lidström	

☒ Tillägget har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av tillägget med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

FASTIGHETSÄGARNA

HYRESKONTRAKT
FÖR LOKAL

Nr 2461-1021

SOC 2026/150
2026.1123
2026-06-15

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

2. Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Aviseringsadress: Fakturaservice, Box 344, 462 24 Vänersborg

3. Lokalens adress m.m

Kommun	Fastighetsbeteckning		
Vänersborg	Poppeln 7		
Gata	**Trappor/hus**	**Lokalens nr**	
Residensgatan 18		2461-1021	

4. Lokalens användning

Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till
Kontorsverksamhet för Individ- och Familjeomsorg

☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga

5. Hyrestid

Från och med den	Till och med den
2027-01-01	2031-12-31

6. Uppsägningstid/ Förlängningstid

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 9 månader före den avtalade hyrestidens utgång.

I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☒ 3 år ☐ månader

7. Lokalens skick

Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga

8. Lokalens storlek och omfattning

Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	Total area
Arkiv	1	265	Kontor	2	915	2 550
Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	
Kontor	3	1005	Kontor	4	333	

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga

☐ Tillfart för bil för i- och urlastning ☐ Plats för skylt ☐ Plats för skyltskåp/ automat ☐ Parkeringsplats(er) för bil(ar) ☐ Garageplats(er) för bil(ar) ☐

9. Inredning

Lokalen uthyrs ☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga

10. Hyra

Kronor 2 833 912 per år exklusive nedan markerade tillägg

11. Index

☒ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga 4

12. Fastighetsskatt

☒ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☐ Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga 5

13. Driftskostnader

I lokalen finns tillgång till ☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☐ Kyla ☒ Ventilation

Betalning

	Hyresgästen har eget abonnemang	Ingår i hyran	Ersätts enligt bifogad driftskostnadsklausul	
El	☐	☐	☒	Bilaga 1
VA	☐	☒	☐	Bilaga
Värme	☐	☐	☒	Bilaga 1
Varmvatten	☐	☒	☐	Bilaga
Kyla	☐	☐	☐	Bilaga
Ventilation		☒	☐	Bilaga

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 samt 2026 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

14. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

☐ hyresvärden ☒ hyresgästen

15. Avfallshantering

☒ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

ordnar med avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme.

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

☐ Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen. Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.

☒ Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara 50,1 procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 20 673 kronor per år.

☐ Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

☐ Särskild reglering enligt bilaga Bilaga

16. Snöröjning och sandning

☒ ingår i hyran ☐ ombesörjs och bekostas av hyresgästen ☐ annan reglering enligt bilaga Bilaga

17. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller

b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet

ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara 33,9 procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

18. Mervärdesskatt (moms)

Hyresgästens momsplikt

☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

Hyresvärdens momsplikt

☒ Fastighetsägaren/hyresvärden tillämpar frivillig beskattning för moms för uthyrningen av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

☐ Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer frivillig beskattning för moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir skyldig att justera avdragen moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

19. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje

☐ kalendermånads början ☒ kalenderkvartals början genom insättning på PlusGiro nr BankGiro nr 5120-3164

20. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

21. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

☐ Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.

☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

☐ Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga. Bilaga

UTKAST

22. Underhåll

☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☒ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga 2

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Allmänna och gemensamma utrymmen

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga

23. Ledningar för telefoni och data-kommunikation

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutnings-punkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga

24. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.

☐ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogat skyltprogram. Bilaga

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga

☒ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga 9

26. Revisions-besiktningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

☒ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga 7

30. Myndighetskrav m.m.

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

☒ Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga 1

Byggvarudeklaration

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den _____ lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☐ annan säkerhet i form av Bilaga

_____ _____ _____

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 samt 2026 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten.

☐ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga. Bilaga

34. Yttre åverkan

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

☐ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga. Bilaga

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommits att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

☒ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga. Bilaga 6

39. Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser	Bilaga	1
Ritningar	Bilaga	2
Gränsdragningslista	Bilaga	3
Indexklausul, Fastighetsskatteklausul	Bilaga	4,5
Personuppgiftsklausul	Bilaga	6
Brandskyddsklausul, Bilaga till brandskyddsklausul	Bilaga	7,8
Grön bilaga	Bilaga	9

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Maria Lidström	Namnförtydligande

☒ Kontraktet har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av hyreskontraktet med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

BILAGA 1

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

mellan

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB

och

VÄNERSBORGS KOMMUN

Daterat den 2026-05-27

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 BAKGRUND 1
2 FORMULÄRET OCH BILAGOR 1
3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET 2
4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL 2
5 HYRA 2
6 DRIFTSKOSTNADER 3
7 UNDERHÅLL 4
8 FASTIGHETSSKÖTSEL 5
9 MYNDIGHETSKRAV M.M. 5
10 MILJÖ M.M. 6
11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL 6
12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR 7
13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN 7
14 FÖRSÄKRINGAR 8
15 ÄNDRINGAR I LOKALEN 8
16 SKYLTAR 9
17 PARKERING 10
18 INFORMATION 10
19 SKYDDSFÖRESKRIFTER 10
20 AVFLYTTNING 11
21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M. 12
22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE 12
23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING 12
24 FORCE MAJEURE 12

1 BAKGRUND

1.1 Dessa särskilda bestämmelser (”**Särskilda bestämmelser**”) utgör Bilaga 1 till hyresavtal nr 2461-1024 mellan STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB, org.nr 559063-5719 (”**Hyresvärden**”) och VÄNERSBORG KOMMUN, org.nr 212000-1538 (”**Hyresgästen**”) avseende lokaler inom fastigheten POPPELN 7 (”**Fastigheten**”). Ytor som hyrs ut enligt Hyresavtalet (se definition i punkt 1.4) benämns i det följande ”**Lokalen**”.

1.2 Parterna har tidigare varit bundna av hyresavtal avseende samma lokaler eller delar av lokaler som nu omfattas av detta Hyresavtal. Parterna är överens om att sådana tidigare hyresavtal mellan Parterna, inklusive eventuella tillhörande bilagor eller tilläggsavtal, per Hyresavtalets ikraftträdande upphör att gälla i sin helhet och ersätts genom detta Hyresavtal.

1.3 Hyresavtalet innebär att upplåten area utökas jämfört med tidigare hyresförhållande och omfattar från och med Hyresavtalets ikraftträdande Lokalen om totalt 687 kvadratmeter, i den omfattning som närmare anges i Hyresavtalet.

1.4 Hyresvärden och Hyresgästen benämns i det följande ”**Part**” och gemensamt ”**Parterna**”.

1.5 Fastighetsägarnas formulär 12B.3 benämns i det följande ”**Formuläret**”. Formuläret tillsammans med nedan angivna bilagor benämns i det följande ”**Hyresavtalet**”.

2 FORMULÄRET OCH BILAGOR

2.1 Följande bilagor ingår i Hyresavtalet:

Bilaga 1	Särskilda bestämmelser
Bilaga 2	Ritningar m.m.
Bilaga 3	Gränsdragningslista
Bilaga 4	Indexklausul
Bilaga 5	Fastighetsskatteklausul
Bilaga 6	Personuppgiftsklausul
Bilaga 7	Brandskyddsklausul
Bilaga 8	Bilaga till brandskyddsklausul
Bilaga 9	Grön bilaga

Formuläret och bilagorna kompletterar varandra. För det fall det förekommer motstridiga uppgifter mellan Formuläret och dess bilagor ska vad som anges i bilagorna äga företräde. För det fall bilagorna sinsemellan innehåller motstridiga uppgifter ska bilagorna äga

Hyresvärd	Hyresgäst

företräde i ovan angiven ordning.

2.2 Endast de handlingar som förtecknas ovan utgör del av Hyresavtalet. Inget innehåll i diskussioner, korrespondens eller andra uppgifter, varken muntliga eller skriftliga, som föregått undertecknandet av Hyresavtalet ingår i Parternas avtal i den mån det inte uttryckligen förts in i handling som anges i förteckningen ovan eller i senare tilläggsavtal till Hyresavtalet.

2.3 Eventuella ändringar och/eller tillägg till Hyresavtalet ska, för att vara bindande, avfattas skriftligen.

3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET

3.1 Hyresavtal nr 2461-1024,01 daterat den 9 september 2016, ska upphöra att gälla i sin helhet per den 31 december 2026.

Från och med den 1 januari 2027 ska detta hyresavtal nr 2461-1024 ersätta nämnda hyresavtal och uteslutande reglera Parternas rättigheter och skyldigheter avseende upplåtelsen av Lokalen.

4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL

4.1 Lokalen omfattar ca 687 kvm och har i huvudsak den utformning som framgår av bilaga 2, Ritningar. Hyresvärden tillhandahåller Lokalen i befintligt skick.

4.2 Lokalen ska användas för kontor (”**Verksamheten**”). Lokalen får inte utan Hyresvärdens skriftliga godkännande användas för annat ändamål.

4.3 Beskrivningen av Lokalen och Fastigheten i Hyresavtalet inskränker inte Hyresvärdens rätt att vidta mindre ändringsåtgärder inom Lokalen och Fastigheten som är nödvändiga av tekniska skäl (t.ex. på grund av byggnadstekniska skäl). Ändringar på grund av tvingande lagstiftning eller myndighetsföreskrifter inskränks inte heller. Sådana ändringar ska föregås av information till och samråd med Hyresgästen innan val av lösning sker varvid skälig hänsyn ska tas till Hyresgästens önskemål.

5 HYRA

För tydlighets skull noteras att med hyra avses i Formuläret angiven bashyra samt samtliga hyrestillägg som följer av Hyresavtalet.

Hyresvärd	Hyresgäst

6 DRIFTSKOSTNADER

6.1 Utöver media för vilka Hyresgästen enligt Formuläret antingen i) har eget abonnemang, eller ii) som ingår i hyran, gäller följande.

6.2 Hyresgästen ska teckna eget abonnemang för el till Lokalen. I den mån Hyresgästen inte får teckna eget abonnemang ska Hyresvärden teckna abonnemang. Rörliga och fasta kostnader för abonnemang och förbrukning samt skatt och administrativa avgifter faktureras då Hyresgästen som tillägg till hyran.

El och värme

6.3 Hyresgästen ska erlägga ett preliminärt schablonbelopp i förskott motsvarande uppskattad kostnad om 97 162 kronor per år för värme och el, enligt följande;

värme 57 738 kronor per år
el 39 424 kronor per år

Därefter sker avräkning i efterskott varje år. Schablonbeloppet ska så snart det kan ske justeras så att det motsvarar närmast föregående års faktiska kostnad (ökad med ersättning för Hyresvärdens administration). För det fall Hyresgästens kostnad för faktisk förbrukning och Hyresvärdens självkostnader (inklusive ersättning för Hyresvärdens administration) för tillhandahållandet av relevant media överstiger eller understiger det av Hyresgästen i förskott erlagda schablonbeloppet ska Hyresgästen erlägga betalning för den överskjutande delen eller erhålla en hyresreduktion.

Avfall

6.4 Hyresgästen ska på egen hand och egen bekostnad svara för förvaring, hantering och borttransport av avfall som genereras i Verksamheten. Hyresgästen ska sköta sin hantering av avfall så att det inte orsakar olägenheter för Hyresvärden eller tredje part. Hyresgästen förbinder sig i övrigt att följa lagar, förordningar, föreskrifter och Hyresvärdens vid var tid gällande regler för avfallshantering, exempelvis avseende källsortering och logistik.

6.5 Hyresvärden samordnar borttransport av avfall från flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Fördelningen av kostnaden är baserad på aktuella hyresförhållanden, vilket innebär att vakanta lokaler inte är inkluderade i beräkningen. Hyresgästen ska, som tillägg till hyran, erlägga ersättning till Hyresvärden för Hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska för närvarande anses vara 13,5 % procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 5 570 kronor per år. Andel och belopp kan komma att justeras.

Hyresvärd	Hyresgäst

Övrigt

6.6 För ventilation som Hyresvärden enligt Hyresavtalet tillhandahåller Lokalen gäller följande. Ventilation tillhandahålls inom normala drifttider helgfria vardagar klockan 07.00 – 18.00.

6.7 För det fall Hyresvärden installerar solcellsanläggning (eller annan liknande energiförsörjande anläggning) inom Fastigheten och el från sådan anläggning tillhandahålls Lokalen ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden för förbrukning av sådan el på motsvarande sätt som reglerats ovan i denna punkt 6 avseende el. Hyresgästen ska således förvärva el från Hyresvärden producerad av anläggningen för ett pris motsvarande det pris som varit aktuellt om den tillhandahållna elen istället förvärvats från tredjeman.

6.8 Lokalens mediaförsörjning för vilken Hyresvärden ansvarar enligt Hyresavtalet förutsätter bland annat att Hyresgästen inte frångår maximalt antal personer som får vistas/arbeta i Lokalen, hindrar eller blockerar tekniska lösningar för mediaförsörjningen.

6.9 För sådan media Hyresgästen inte har eget abonnemang för äger Hyresgästen inte rätt att utan Hyresvärden skriftliga tillstånd förbruka mer än för Lokalen normal förbrukning av sådan media. Hyresgästen äger inte nyttja kall- eller varmvatten i sin Verksamhet för process eller kylning av kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd. Hyresgästen får heller inte installera kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd i enlighet med punkt 15.

6.10 Hyresgästen ska teckna egna abonnemang för bredbandstjänster. Hyresgästen bekostar och ombesörjer dragning av ledningar för anslutning till bredbandstjänster. Dragning ska ske till av Hyresvärden utpekade anslutningspunkter.

6.11 Det åligger Hyresgästen att ombesörja och bekosta att Lokalen, innefattande samtliga entrédörrar samt övriga dörrar inom Lokalen, fönster etc., förses med erforderliga passersystem, samt lås-, larm och stöldskyddsanordningar som krävs för bedrivande av Verksamheten. Hyresvärden ansvarar inte i något fall för av tidigare hyresgäst eventuellt kvarlämnat passersystem, lås- och larmanordning. Hyresvärden ansvarar således inte i något fall för skick och funktion av inom Lokalen förekommande passersystem, lås- och larmanordning.

7 UNDERHÅLL

7.1 Parternas respektive ansvar samt principer för drift, underhåll och utbyte framgår av Bilaga 3, Gränsdragningslista.

7.2 För de fall då Hyresvärden ansvarar för drift, underhåll och/eller utbyte enligt Bilaga 3, Gränsdragningslista, ska Hyresgästen tillse att Hyresvärdens driftpersonal utan oskäligt

dröjsmål ges tillträde till de utrymmen inom Lokalen som omfattas av Hyresvärdens nämnda ansvar. Detsamma gäller för eventuella kontroller etc. som Hyresvärden behöver göra av Lokalen och Fastigheten i övrigt.

8 FASTIGHETSSKÖTSEL

8.1 Fastighetsskötsel avseende snöröjning- och halkbekämpning, utvändig städning och trapphusstädning samt mark- och trädgårdsskötsel ombesörjs av Hyresvärden.

8.2 Hyresgästen godkänner och accepterar att vissa problem med framkomligheten kan förekomma vid extraordinära vädersituationer. Frekvensen på snöröjning och sandning kan variera något beroende på faktorer som är svåra att förutse såsom till exempel hastigt väderomslag. Maskinell snöröjning och sandning av ej inhägnad gårdsplan utförs och bekostas av Hyresvärden. Snöskottning och sandning utanför egna dörrar och portar samt egen inhägnad markyta utförs och bekostas av Hyresvärden.

9 MYNDIGHETSKRAV M.M.

9.1 Hyresgästen är ansvarig för att Verksamheten i Lokalen från och med hyrestidens början och under hela hyrestiden bedrivs i enlighet med tillämpliga lagar och andra myndighets-föreskrifter och att erforderliga tillstånd, besiktningar och dylikt för Verksamheten och Lokalen har erhållits/genomförts och är gällande. Skulle Hyresvärden - till följd av Hyresgästens brott mot sådan bestämmelse, tillstånd eller dylikt, eller till följd av att Hyresgästen använt Lokalen utan erforderliga tillstånd eller dylikt - bli skyldig att betala böter, vite eller annan avgift eller bli skyldig att vidta skyddsåtgärder eller andra åtgärder (t.ex. sanering), ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden tillfullo därför.

9.2 Hyresgästen ansvarar, på egen bekostnad, för verksamhetsspecifika myndighetskrav för att Verksamheten ska kunna bedrivas i Lokalen. Hyresvärden ansvarar för att Lokalen på tillträdesdagen uppfyller icke verksamhetsspecifika myndighetskrav i den omfattning som åligger Hyresvärden i egenskap av fastighetsägare. Se även punkt 30 i Formuläret.

9.3 Hyresgästen ska före tillträdesdagen inhämta erforderliga tillstånd för Verksamheten.

9.4 Om krav från myndighet, Hyresgästens anställda eller deras organisationer föranleder kostnader för Hyresvärden avseende Lokalen eller Verksamheten, ska de ersättas av Hyresgästen om sådant krav i allt väsentligt är grundlöst.

9.5 Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av fasta tekniska installationer konstateras fel och brister i Hyresgästen tillhörig installation, ska Hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om

Hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder.

10 MILJÖ M.M.

10.1 Det åligger Hyresgästen att erhålla och bekosta erforderliga miljötillstånd för Verksamhetens bedrivande i Lokalen. Hyresgästen ska, förutom att följa bestämmelserna i vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning, följa Hyresvärdens, myndigheters och försäkringsbolags vid var tid gällande miljö- och säkerhetsföreskrifter för Fastigheten inklusive föreskrifter avseende hantering av avfall, farligt avfall, kemiska produkter eller avfall som innebär smittorisk. Hyresgästen ska även följa villkoren i eventuella miljötillstånd och informera Hyresvärden om iakttagelser rörande Fastigheten som kan vara av betydelse för miljö eller hälsa.

10.2 Hyresgästen förbinder sig att hålla Hyresvärden skadeslös för sådana miljöskador Hyresgästen eller någon som Hyresgästen svarar för orsakat.

10.3 Lokalen/Fastigheten får inte användas på sådant sätt att miljöskada, risk för miljöskada eller andra olägenheter för människors hälsa och miljön uppkommer. För det fall sådana olägenheter ändå uppkommer ska Hyresgästen bekosta och ombesörja eventuella utredningar och nödvändiga efterbehandlingsåtgärder i Lokalen, på Fastigheten eller annan fastighet som påverkats.

10.4 Hyresgästen ska samråda med Hyresvärden om Hyresgästen avser att hantera brandfarliga eller explosiva varor med särskilda krav på förvaring.

10.5 För det fall föreläggande eller krav på vite eller skadestånd riktas mot Hyresvärden med anledning av olägenhet och/eller skada för vilka Hyresgästen ansvarar enligt Hyresavtalet eller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning eller myndighetsföreskrifter/krav och som uppstått till följd av den verksamhet som bedrivs eller har bedrivits i Lokalen, förbinder sig Hyresgästen att hålla Hyresvärden skadeslös. Denna förpliktelse gäller även efter Hyresavtalets upphörande.

10.6 Parterna är överens om att preskriptionsfristen i 12 kap. 61 § jordabalken inte är tillämplig avseende krav eller övriga fordringsanspråk hänförliga till miljöfrågor av vilket slag de än må vara.

11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL

Om det under hyrestiden för uppfyllande av gällande regler avseende brandskydd uppkommer behov för hyresgäst i annan lokal på Fastigheten att kunna ta utrymningsväg

genom Lokalen ska sådan hyresgäst ha rätt till sådan utrymningsväg. Hyresgästen medger, utan rätt till nedsättning av hyra eller annan kompensation, sådan utrymningsväg. Hyresgästen är, sedan Hyresvärden har meddelat behov av utrymningsväg enligt denna punkt, skyldig att hålla utrymningsvägar fria och olåsta.

12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR

12.1 Utöver vad som regleras i punkt 21 i Formuläret gäller följande vad avser avbrott och störningar. Tillfälliga avbrott i försörjningen av vatten, avlopp, värme, ventilationsluft, elektricitet och dylikt berättigar inte Hyresgästen till påföljd för hinder och men i nyttjanderätten. Hyresvärden äger vidare rätt att i Lokalen framdra, underhålla och reparera ledningar för värme, vatten, avlopp, elektricitet, tele- och datakommunikation och dylikt. Det åligger dock Hyresvärden att, när så är påkallat, i god tid underrätta Hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid som arbetet ska utföras. Hyresvärden ska verka för att eventuella störningar med anledning av sådana arbeten begränsas.

12.2 Hyresgästen är medveten om att det kommer att förekomma arbeten inom Fastigheten vilka kan komma att påverka Hyresgästens verksamhet. Sådana störningar accepteras av Hyresgästen och utgör inte en brist i Lokalen.

13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN

13.1 Utöver vad som regleras om ansvar för skada i Formuläret punkterna 33 (försäkringar) och 34 (yttre åverkan) samt i övrigt i Hyresavtalet ska följande gälla.

13.2 Hyresgästen ansvarar för skador enligt vad som följer av 12 kap. jordabalken eller annan lag. För skador Hyresgästen ansvarar ska Hyresgästen, oavsett vad som i övrigt regleras om t.ex. underhållsansvar i Hyresavtalet, bekosta åtgärd (reparation/återställande etc.) om inte Hyresvärden meddelar något annat.

13.3 Utöver ansvar enligt punkterna 13.1 och 13.2 ska Hyresgästen, för skada som anges i – iii nedan, oavsett om vårdslöshet eller försummelse föreligger, upp till ett belopp om tio (10) prisbasbelopp per skada, ersätta Hyresvärden med det högre beloppet av skadan eller, i förekommande fall, Hyresvärdens självrisk i aktuellt försäkringsärende (för tydlighets skull noteras att någon beloppsbegränsning inte gäller om Hyresgästen är ansvarig för skada enligt någon av punkterna 13.1 eller 13.2).

i. Skada på Lokalen, eller

ii. skada inom Fastigheten som uppkommit på grund av, eller som en direkt följd av,

brottsligt angrepp mot Hyresgästen, Hyresgästens personal, Hyresgästens verksamhet eller Lokalen, t.ex. inbrottsförsök, anlagd brand eller sprängning, eller

iii. skada inom Fastigheten som orsakats av Hyresgästen eller Hyresgästens egendom, personal, uppdragstagare, besökande och likställda.

14 FÖRSÄKRINGAR

14.1 Hyresvärden ska hålla Fastigheten fullvärdesförsäkrad.

14.2 Det åligger Hyresgästen att teckna och vidmakthålla för Verksamheten anpassade försäkringar. Det åligger i övrigt Hyresgästen att försäkra sina ekonomiska intressen, innefattande t.ex. sak- och ansvarsförsäkringar beträffande produkter, inredning, inventarier, personal och annat som finns i Lokalen samt egen glasförsäkring för samtliga till Lokalen hörande fönster och entrédörrar. Det åligger Hyresgästen att på Hyresvärdens begäran framlägga gällande försäkringsbrev.

15 ÄNDRINGAR I LOKALEN

15.1 Hyresgästen har inte rätt att vidta ombyggnation eller förändringar av Lokalen utan att Parterna ingått en skriftlig överenskommelse härom. Av överenskommelsen ska bland annat framgå huruvida åtgärden medför återställandeskyldighet för Hyresgästen. Ingås ingen skriftlig överenskommelse avseende återställandeskyldigheten ska åtgärderna medföra återställandeskyldighet för Hyresgästen.

15.2 Om Hyresgästen i enlighet med bestämmelser i Hyresavtalet eller efter överenskommelse med Hyresvärden utför underhålls-, förbättrings- eller ändringsarbeten avseende Lokalen ska Hyresgästen i god tid innan sådana arbeten påbörjas tillhandahålla Hyresvärden erforderliga lagakraftvunna bygglov och andra tillstånd tillsammans med eventuella byggvarudeklarationer avseende de produkter och material som tillförs Lokalen. Hyresgästen ska vidare samråda med Hyresvärden i frågor om material, teknisk utrustning m.m. som tillförs Lokalen genom Hyresgästens försorg samt lämna Hyresvärden erforderlig miljöinformation. Hyresgästen svarar för att arbetena utförs fackmässigt och i enlighet med gällande normer, myndigheters råd, författningar och Hyresavtalet i övrigt. Arbeten får endast utföras enligt av Hyresvärden på förhand granskade och skriftligen godkända ritningar samt av entreprenör som Hyresvärden skriftligen godkänt. Hyresvärdens godkännande befriar dock inte Hyresgästen från dennes ansvar enligt denna punkt 15. Hyresvärden ska kallas till eventuella byggmöten och slutbesiktningar. Hyresgästen ska tillse att arbetsmiljölagens och tillämpliga föreskrifter rörande byggarbetsmiljö uppfylls vid arbeten i Lokalen. Efter utfört arbete ska Hyresgästen tillhandahålla Hyresvärden

uppdaterade relationsritningar samt skriftligt besiktningsutlåtande för genomförda bygg- och installationsarbeten samt injusterings- och mätprotokoll.

15.3 Om inte annat skriftligen överenskommits ansvarar Hyresgästen för skötsel, drift, underhåll och utbyte avseende de installationer som tillförts Lokalen genom av Hyresgästen utfört ändringsarbete.

15.4 Hyresgästen svarar för att ändrings- och inredningsarbeten inte skadar eller föranleder ökade kostnader för Hyresvärden eller tredje part.

15.5 På Hyresgästens begäran kan Hyresvärden pröva om eventuella ombyggnationer av Lokalen ska bekostas av Hyresvärden. Hyresgästens begäran om sådant s.k. investeringstillägg ska vara skriftlig och innehålla information om den begärda ombyggnationen. Överenskommelser mellan Hyresvärden och Hyresgästen om investeringstillägg ska vara skriftliga och innebära att Hyresvärden ersätter Hyresgästens kostnader för genomförandet av ombyggnationen, samtidigt som Hyresgästen periodiserat erlägger ett separat reglerat hyrestillägg. Sådant hyrestillägg ska i sin helhet förfalla till betalning för det fall Hyresavtalet upphör att gälla innan investeringstillägget till fullo är betalt av Hyresgästen. Detta gäller oavsett anledning till att Hyresavtalet upphör att gälla.

15.6 För det fall Hyresgästen inte utför det som åligger Hyresgästen enligt denna punkt 15 äger Hyresvärden utföra sådan åtgärd på Hyresgästens bekostnad.

16 SKYLTAR

16.1 Hyresgästen har inte rätt att utan Hyresgästens samtycke uppmontera skyltar, markiser etc. på Fastighetens fasad eller tak. Det totala antalet skyltar samt dess storlek och placering ska bestämmas i samråd med och slutligt godkännas av Hyresvärden innan uppmontering. Det åligger Hyresgästen att vid varje tidpunkt inhämta och bekosta bygglov och andra eventuella myndighetstillstånd för uppmontering av skylt m.m. på Fastighetens fasad eller tak.

16.2 Hyresgästen ansvarar för att Hyresgästens skyltar och övrig utrustning är monterade på sådant sätt att de inte utgör någon risk för skada på person eller egendom. Inträffar skada på person eller egendom ansvarar Hyresgästen för samtliga kostnader som uppkommer med anledning därav.

16.3 Vid Hyresavtalets upphörande ska Hyresgästen ombesörja och bekosta nedmontering av vad som uppsatts samt återställa eventuella skador på Fastigheten. Hyresgästen svarar för eventuell reklamskatt som upplåtelsen kan medföra.

Hyresvärd	Hyresgäst

17 PARKERING

På eller i anslutning till Fastigheten finns parkering för bilar. Driften av parkeringsplatserna sköts av extern operatör. Hyresgästen hänvisas till den externa operatören för hyra av parkeringsplatser och är medveten om att Hyresvärden varken garanterar plats eller pris för sådan hyra.

18 INFORMATION

Utöver vad som annars följer av Hyresavtalet ska parterna till varandra tillhandahålla sådana uppgifter om t.ex. hållbarhetsarbete, mediaförbrukning etc. som är nödvändiga för att respektive Part ska kunna fullgöra åliggande som följer av lag eller föreskrifter, krav från försäkringsbolag eller finansinstitut eller annars för att Part ska kunna uppfylla standarder på marknaden eller erhålla certifieringar. Uppgifterna ska tillhandahållas senast inom en (1) månad efter begäran eller så snart det kan ske.

19 SKYDDSFÖRESKRIFTER

19.1 Hyresgästen förbinder sig att:

(i) omedelbart vid upptäckt av fel, brister eller skador såväl utvändigt som invändigt anmäla detta till Hyresvärden enligt, i förekommande fall, Hyresvärdens vid var tid gällande rutiner för felanmälan;

(ii) inte antända marschaller eller liknande ljuskällor med öppen eld i eller i direkt anslutning till Lokalen eller Fastigheten;

(iii) förvara brandfarliga varor på därför avsedd plats; samt

(iv) tillse att tillåtna förvaringsmängder för olika klasser inte överskrids.

19.2 Hyresgästen ska vid bedrivande av sin Verksamhet i Lokalen iaktta sundhet, ordning och gott skick inom Lokalen och Fastigheten. Därvid åligger det Hyresgästen att ansvara för erforderlig tillsyn av Lokalen samt på bästa sätt vidta de åtgärder som behövs för att verksamheter i samma byggnad och i byggnader på omkringliggande fastigheter inte störs på något sätt av den av Hyresgästen i Lokalen bedrivna Verksamheten. Hyresgästen ansvarar för alla eventuella ersättningsanspråk och åtgärder i anledning av störningar m.m. som Hyresgästens Verksamhet orsakar. Hyresgästen ansvarar även för att god ordning upprätthålls av dennes gäster och personal.

19.3 Rökning är inte tillåten inom Lokalen eller Fastigheten.

Hyresvärd	Hyresgäst

19.4 Hyresgästen ska vid driften av Verksamheten upprätthålla god ordning bland nyttjare och besökare inom Lokalen och Fastigheten samt i dess omgivning i övrigt samt vidta de åtgärder som skäligen kan begäras för att dess besökare, grannar och annan tredje part inte störs av rop, buller, lukt, rök, ljus, ljud eller liknande. Hyresgästen svarar för berättigade ersättningsanspråk i anledning av sådana störningar.

20 AVFLYTTNING

20.1 Vid avflyttning ska Lokalen vara väl städad och Hyresgästen ska, om inte annat överenskommits, ta med egendom och installationer som tillhör Hyresgästen. Om till följd av Hyresgästens åtgärder (vidtagna med eller utan Hyresvärdens medgivande), Lokalen innehåller material, som inte särskilt överenskommits att Hyresvärden svarar för, ska Hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta Hyresvärden dennes kostnad för borttagning och bortforslande.

20.2 Vidare ska Hyresgästen vid avflyttning, om inte annat överenskommits, åtgärda skador på Lokalen och återställa Lokalen i godtagbart skick. Bedömningen av om Lokalen återställts i godtagbart skick ska ske med beaktande av tillåtet normalt slitage av Lokalen samt med hänsyn tagen till Hyresgästens ansvar för drift, underhåll och utbyte enligt Hyresavtalet.

20.3 För det fall Hyresvärden så begär ska en avflyttningsbesiktning med avseende på vad som regleras i punkterna 20.1-20.2 ovan genomföras av Lokalen. Besiktningen ska protokollföras och brister noteras. Eventuella brister som anges i protokollet ska återställas av Hyresgästen för att Lokalen ska anses vara i godtagbart skick.

20.4 För det fall Hyresgästen inte återlämnar Lokalen i godtagbart skick äger Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad återställa Lokalen till sådant godtagbart skick.

20.5 Ingen ersättning utgår från Hyresvärden för arbeten som utförts i Lokalen av Hyresgästen.

20.6 Vid avflyttning ska Hyresgästen återlämna samtliga nycklar och passerkort som tillhör Lokalen/Fastigheten.

20.7 I god tid inför Hyresgästens avflytt från Lokalen (eller del därav) äger Hyresvärden rätt att på för ändamålet lämpliga tider visa upp Lokalen för potentiellt ny hyresgäst.

20.8 För tydlighets skull noteras att vad som i denna punkt avser Hyresgästens avflytt från *Lokalen* även gäller, när så är aktuellt, för Hyresgästens avflytt från *del av Lokalen*.

Hyresvärd	Hyresgäst

21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M.

Om Hyresgästen åsidosätter sina åtaganden enligt Hyresavtalet, förutom betalning av hyra och hyrestillägg, och inte efter anmaning vidtar rättelse utan dröjsmål, har Hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på Hyresgästens bekostnad.

22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE

Hyresgästen har varken rätt att upplåta hela eller delar av Lokalen i andra hand eller överlåta Hyresavtalet eller rättighet eller skyldighet hänförlig till Hyresavtalet om inte annat följer av lag.

23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING

Hyresgästen äger inte rätt att, mot den vid varje tid utgående hyran inklusive tillägg, kvitta eventuella motfordringar, vilka inte är hänförliga till hyresförhållandet, som Hyresgästen anser sig ha mot Hyresvärden genom avdrag på hyran eller liknande.

24 FORCE MAJEURE

24.1 Hyresvärden är befriad från skyldighet att fullgöra sina åtaganden enligt Hyresavtalet och från skyldighet att betala skadestånd för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet förhindras på grund av krig, upplopp, strejk, blockad, eldsvåda, explosion, allvarlig smittspridning, epidemi, naturkatastrof, ingrepp av offentlig myndighet eller annan liknande omständighet som Hyresvärden inte råder över eller inte kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

24.2 Hyresvärdens frihet från fullgörande och skadeståndsansvar enligt punkt 24.1 gäller även för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet endast kan ske till en kostnad som väsentligen överstiger vad Hyresvärden kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

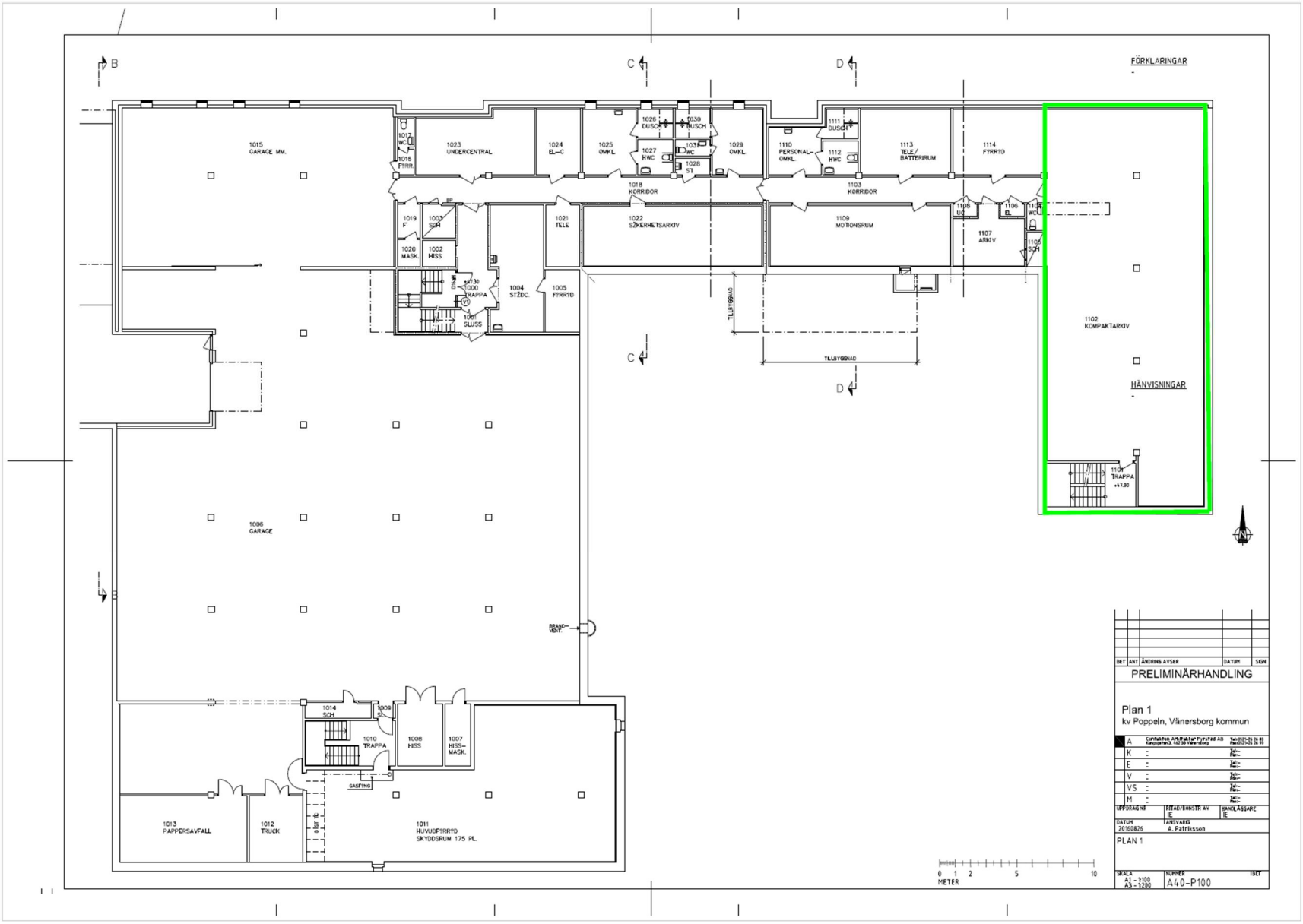
Hyresvärd	Hyresgäst

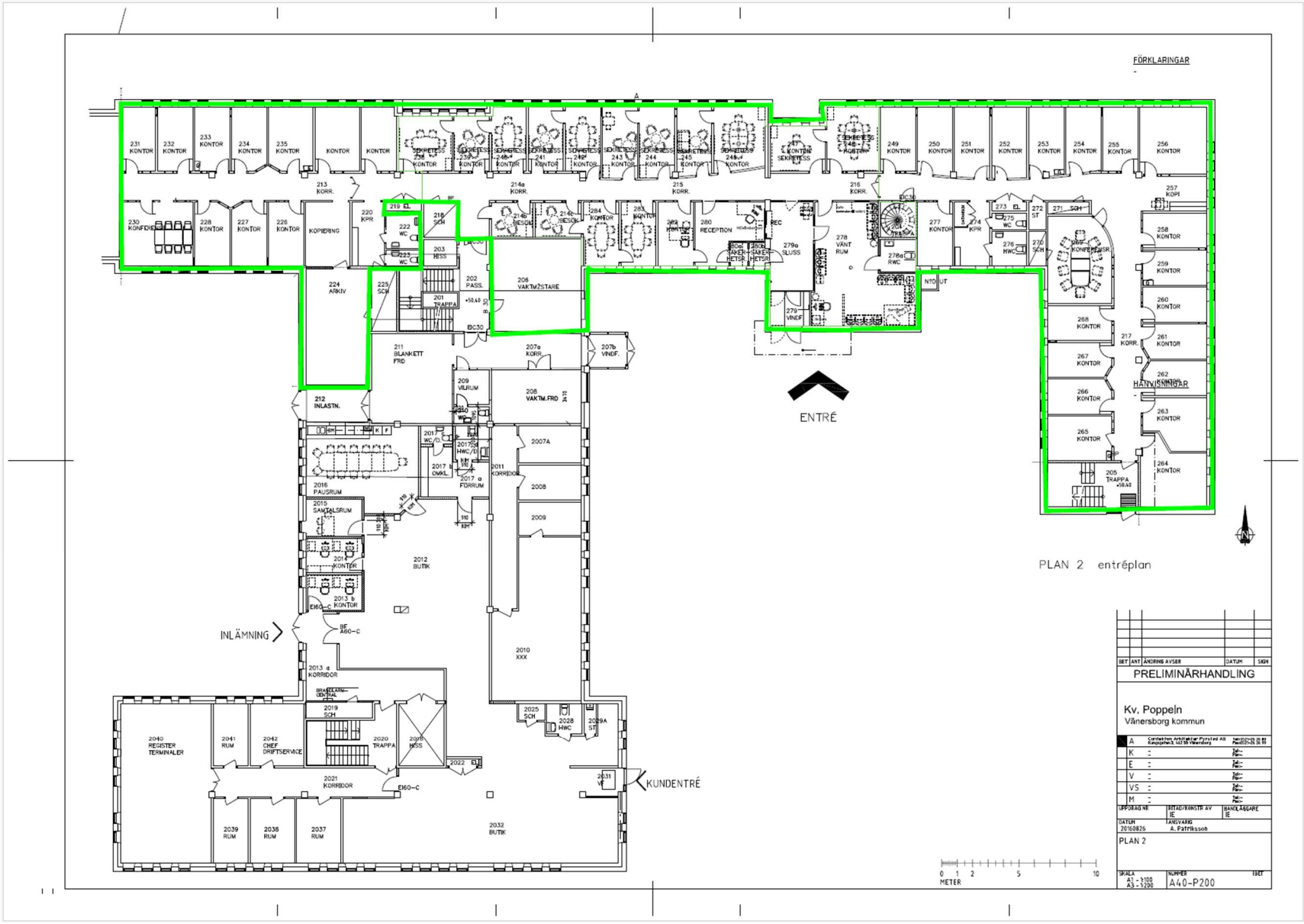
Dessa Särskilda Bestämmelser har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

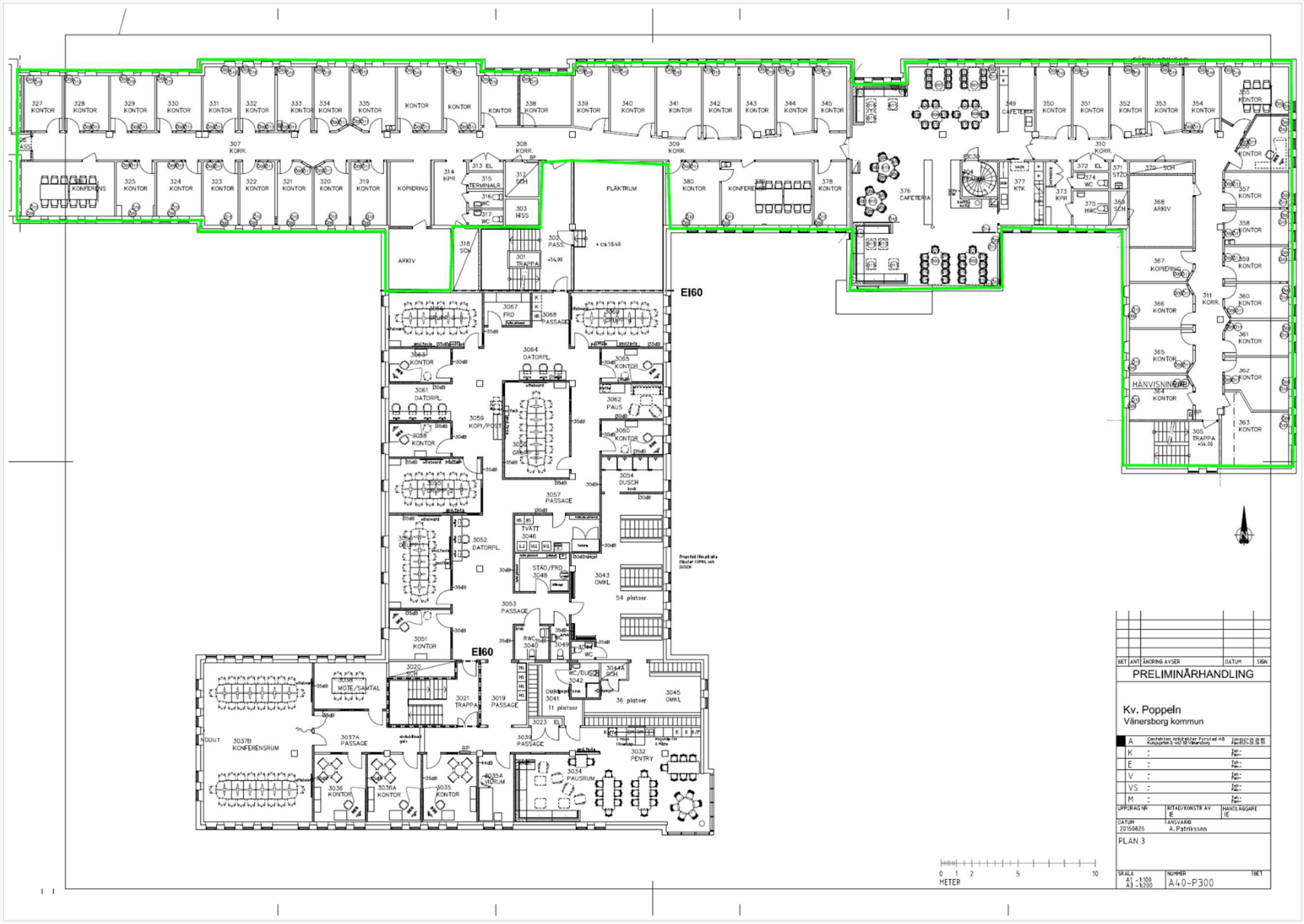
STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

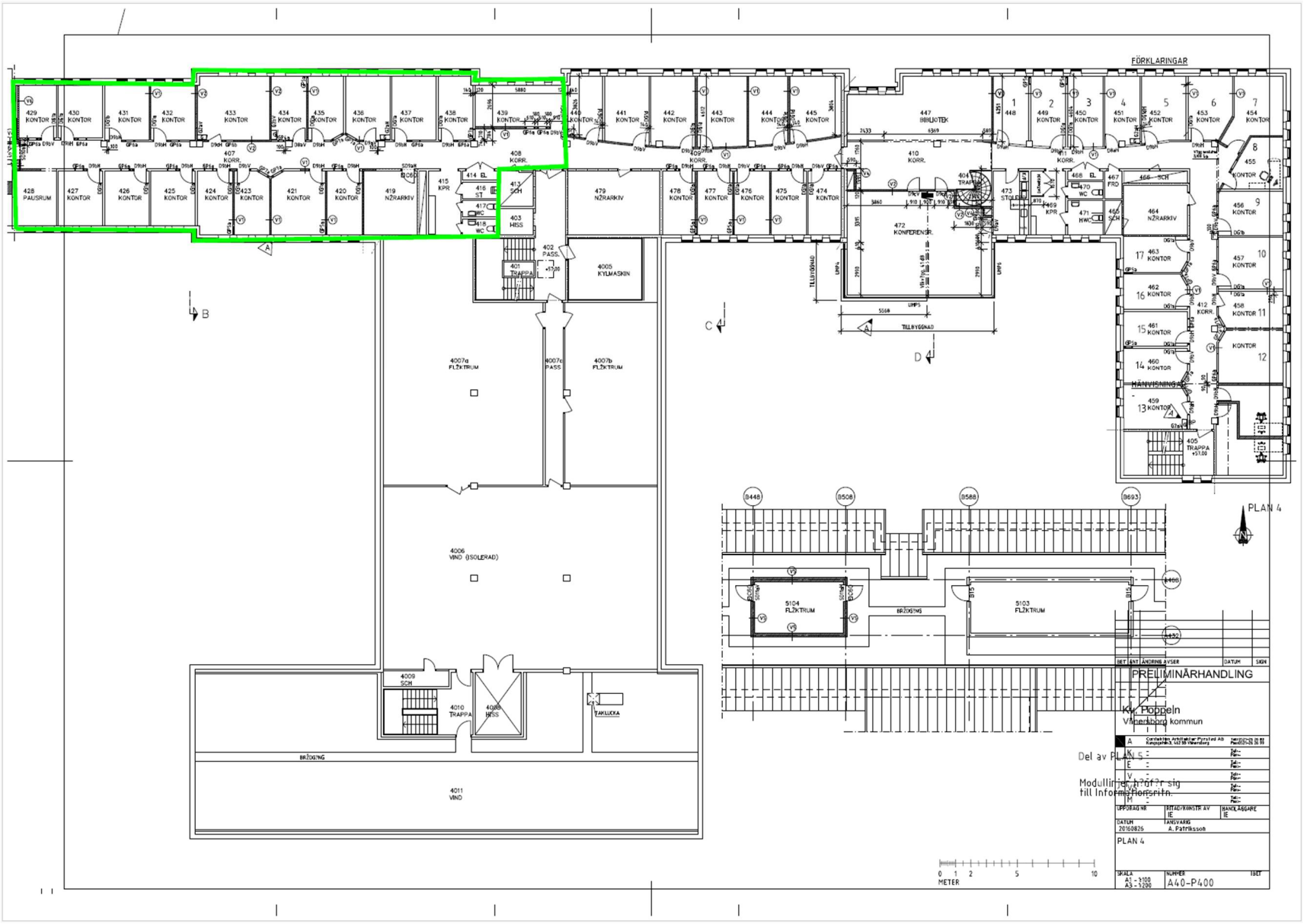
Hyresvärd	Hyresgäst

BILAGA 2

FÖRKLARINGAR
HÄNVISNINGAR
PRELIMINÄRHANDLING
Plan 1
kv Poppeln, Vänersborg kommun
PLAN 1
A40-P100
1015 GARAGE MM.
1023 UNDERCENTRAL
1024 EL—C
1025 OMKL
1029 OMKL
1110 PERSONAL—OMKL.
1113 TELE/ BATTERRUM
1114 FTRRTD
1018 KORRIDOR
1103 KORRIDOR
1022 SÄKERHETSARKIV
1109 MOTIONSRUM
1107 ARKIV
1102 KOMPAKTARKIV
1021 TELE
1004 STZDC.
1005 FTRRTD
1006 GARAGE
1013 PAPPERSAVFALL
1012 TRUCK
1011 HUVUDFTRRTD SKYDDSRUM 175 PL.
1014 SCH
1010 TRAPPA
1008 HISS
1007 HISS—MASK.
1002 HISS
1020 MASK.
1019 F
1003 SCH
1000 TRAPPA
1001 SLUSS
1104 TRAPPA
TILLBYGGNAD
GASFING
BRANDVENT.
0 1 2 5 10
METER

FÖRKLARINGAR
ENTRÉ
INLÄMNING
KUNDENTRÉ
HÄNVISNINGAR
PLAN 2 entréplan
PRELIMINÄRHANDLING
Kv, Poppeln
Vänersborg kommun
PLAN 2
A40-P200

EI60
EI60
PRELIMINÄRHANDLING
Kv. Poppeln
Vänersborg kommun
PLAN 3
A40-P300
0 1 2 5 10
METER

FÖRKLARINGAR
PRELIMINÄRHANDLING
Kv. Poppeln
Västerås kommun
PLAN 4
A40-P400
Del av PLAN 5
Modulline... h...r sig
till Inform...rsritn.
HÄNVISNING A
HÄNVISNING B
HÄNVISNING C
HÄNVISNING D
TILLBYGGNAD
BRÖSTNING
TAKLUCKA
METER

BILAGA 3

GRÄNSDRAGNINGSLISTA DRIFT OCH UNDERHÅLL

Fördelningen baseras på definitioner i AFF15 och avser drift av mediaförsörjningssystem, tillsyn och skötsel samt underhåll av och eventuellt utbyte som ersättning för befintlig komponent.

Skador: Hyresgästen ansvarar för alla former av skador mot eller inom hyresobjektet.

Tillsyn: Driftåtgärder som omfattar observation av funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning samt rapportering av eventuella avvikelser/brister.

Skötsel: Driftåtgärder som omfattar en eller flera åtgärder som justering eller vård av förvaltningsobjekt, inredning, utrustning, byte eller tillförsel av förbrukningsmaterial. I skötsel ingår även status- och säkerhetsbesiktningar som enligt lag eller annan förordning skall utföras regelbundet.

Felavhjälpande underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa en funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som oförutsett nått en oacceptabel nivå. Med oförutsett avses att det inte är möjligt att förutse vilket förvaltningsobjekt som drabbas av funktionsnedsättningen eller tidpunkten för denna. Felavhjälpande underhåll indelas i akut underhåll och övrigt felavhjälpande underhåll. Det utförs normalt genom reparation eller utbyte efter felanmälan från brukare, tillsynsrapportering eller larm.

Planerat underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa funktionen hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som är planerat till tid, art och omfattning.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
1	**Utvändiga anläggningar**						
	Trädgårdsanläggning/ Vegetationsytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Markbeläggningar inkl. hantering av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fast utrustning på tomtmark	HV	HV	HV	HV	HV	
	Bilparkeringsplatser	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:s egna skyltar
	Utrymmen för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
2	**Byggnad utvändigt**						
	Yttertak, skärmtak inkl. borttagning av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fasadytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fönster, fönsterdörrar	HV	HG	HG	HV	HV	Avser lokal
	Entréer, portar inkl. dörrautomatik	HV	HV	HV	HV	HV	Avser trapphus
3	**Byggnad invändigt**						
	Byggnadsstomme	HV	HV	HV	HV	HV	
	Brandavskiljande dörrar	HV	HG	HV	HV	HV	
	Undertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Lås, låscylindrar, elslutbleck inkl. nycklar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser innerdörrar
	Ytskikt, golv	HV	HG	HG	HV	HV	Golvvård utföres minst 1ggr/år av HG
	Ytskikt, innertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Ytskikt, innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	
	Glas i dörrar, fönster och innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Kontorsinredning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Fastighetsanknutna driftutrymmen	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fastighetsanknuten utrustning (byggnadsinventarier)	HV	HV	HV	HV	HV	
	Verksamhetsknuten utrusning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Solavskärmning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Persienner i förekommande fall	HG	HG	HG	HG	HG	
	Vitvaror	HV	HG	HG	HV	HV	
	Entréer invändigt	HV	HG	HG	HV	HV	
	Trapphus	HV	HV	HV	HV	HV	
4	**VA-, VVS-, Kyl- och Processmediesystem**						
	Tappvattensystem i byggnad	HV	HV	HV	HV	HV	Droppande kranar eller rinnande WC anmäls av HG
	Tvättställ och WC-stolar inkl. vattenlås	HV	HG	HG	HV	HV	HG ansvarar för rensning vattenlås
	Avloppsvattensystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Handbrandsläckare	HG	HG	HG	HG	HG	Inom lokal
	Värmesystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Luftbehandlingssystem	HV	HV	HV	HV	HV	Don rengöres av HG
5	**Elsystem**						
	Belysningssystem						
	Allmänbelysning, lokal	HV	HG	HG	HV	HV	Avser fasta armaturer
	Miljöbelysning, lokal	HG	HG	HG	HG	HG	Avser nedpendlade armaturer m.m.
	Fasadbelysning	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltbelysning	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:s skyltar

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Nödbelysning	HV	HG	HG	HV	HV	Avser nödutgångs-skylt inom lokal
6	**Tele- och datasystem**						
	Inbrottslarm m.m.	HG	HG	HG	HG	HG	
	Tele- och datakommunikationssystem	HG	HG	HG	HG	HG	HV ansvarar för inkommande fiber fram till datarack
	Passagesystem	HG	HG	HG	HG	HG	
	TV	HG	HG	HG	HG	HG	HG tecknar eget abonnemang
7	**Transportsystem**						
	Anläggning för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
8	**Styr- och övervakningssystem**	HV	HV	HV	HV	HV	
	Övrig gränsdragning						
	Lokalvård inom lokal		HG	HG			
	Trappstädning		HV	HV			

Denna Gränsdragningslista har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

INDEXKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 4

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1021	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor 2 833 912 ska 100 %

eller _____ kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex

(totalindex med 2020 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.

- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan.
- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid.
- Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastal såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastal, nämligen indextalet för oktober månad år 2025 .

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.

Om bastalet utgörs av indextal för månad med fastställt indextal med basår 1980 (oktober månad t.o.m. år 2025) ska indextalet omräknas till index med basår 2020 enligt instruktionerna om "omräkning av indextal vid byte av basår" på sidan 2 innan föregående stycke tillämpas.

Tillägget kan bli såväl högre som lägre mellan olika år. Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.

Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärd	Hyresgäst
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Maria Lidström	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Hyresvärdens egna noteringar om bastal

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign | Sign

ANVISNINGAR TILL INDEXKLAUSUL FÖR LOKAL

Bashyra

Hur stor del av hyran som skall utgöra bashyra är en förhandlingsfråga. Andelens storlek kan bero på hyresavtalets övriga villkor såsom av hyra per kr/kvm, omsättningshyra, särskild debitering av värme, vatten, el, kyla eller andra förpliktelser som åvilar hyresgästen samt andra aspekter såsom lokalens underhållsbehov och parternas fördelning av ansvaret för underhåll.

Exempel andelsberäkning
Om det angivna hyresbeloppet är 200 000 kr och 50 % ska räknas upp är bashyran 100 000 kr.
Om det angivna hyresbeloppet är 400 000 kr och 75 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.
Om det i avtalet angivna hyresbeloppet är 300 000 kr och 100 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

1. Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2. Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3. Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av hyrestillägg för år 2023

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 2020, som är 336,97 (bastalet). Oktoberindex för år 2022 är 384,04.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 384,04 och 336,97. Skillnaden är positiv och uppgår 47,07.
2. Dividera 47,07 med 336,97 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 13 968,60 kr och utgör hyrestillägget för år 2023 enligt klausulen.

Alternativ A: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 340,40 (oktoberindex år 2021 var 346,44).

Skillnaden mellan antagna 340,40 och bastalet 336,97 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 3,43. Kvoten mellan 3,43 och bastalet 336,97, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 1017,89 kr för år 2023. Den sammanlagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2022.

Alternativ B: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 336,97 t ex 336,51.

Skillnaden mellan 336,51 och bastalet 336,97 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Omräkning av indextal vid byte av basår

Från och med 2026 byter KPI, som publiceras av Statistiska Centralbyrån (SCB), basår från 1980 till 2020. Det innebär att en ny indexserie ersätter den tidigare.

För indexklausuler med bastal som utgörs av oktoberindex för år innan 2026 behöver därför det fastställda indextalet med basår 1980 omräknas till motsvarande indextal med basår 2020. Det sker på följande sätt.

Bastalet divideras med medelvärdet av KPI för 2020 (335,92 med basår 1980). Kvoten multipliceras därefter med 100. Resultatet avrundat till två decimaler utgör det omräknade bastalet med basår 2020.

Exempel

Om bastalet utgörs av indextal för oktober 2024 (415,51 med basår 1980) görs följande beräkning:

415,51/335,92*100 = 123,69

Det bastal som ska användas i uträkningen av tillägget är därmed 123,69.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 5

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1021	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.

I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.

☒ Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara 33,9 procent
Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början

131 203 kronor per år

☐ Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets kronor.

Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten.

Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.

Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:

Byggnadens area: 7 532 kvm
Lokalens area: 2 550 kvm

2 550 / 7 532 = 0,3385 motsvarande 33,9 procent

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud)	Namnteckning (firmatecknare/ombud)
☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Maria Lidström	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

ANVISNINGAR

1.
Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.
Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.
Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräkningssätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.
Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.
I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.
Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

INFORMATION OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER VID UTHYRNING AV LOKAL

Bilaga nr 6

Hyresvärd	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719
E-post	**Telefon**
info@stenvalvet.se	08-508 942 50

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Hyresvärden behandlar alltid personuppgifter på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med gällande dataskyddsförordning och annan tillämplig dataskyddslagstiftning. I det här dokumentet finns viktig information om hur vi behandlar personuppgifter om hyresgäster som kan vara antingen enskilda näringsidkare eller fysiska personer och om kontaktpersoner till hyresgäster som är juridiska personer. Din integritet är viktig för oss och vi uppmuntrar därför dig att läsa igenom dokumentet noggrant.

Om hyresgästen är en juridisk person ansvarar representant för hyresgästen att se till att denna information lämnas till kontaktpersoner eller andra individer vars personuppgifter kan komma att behandlas under hyresförhållandet.

Personuppgiftsansvarig m.m.

Hyresvärden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som hyresvärden själv utför eller som annan utför för hyresvärdens räkning. Det innebär att hyresvärden ansvarar för de personuppgifter som hyresvärden samlar in och använder. Vid frågor om behandlingen av personuppgifter, är du välkommen att kontakta oss, och i förekommande fall dataskyddsombudet, enligt nedan

Vilka personuppgifter behandlar vi?

En personuppgift är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (en registrerad). Inom ramen för ett hyresförhållande är det främst personuppgifter om dig i egenskap av kontaktperson och hyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson) som vi behandlar. Sådana uppgifter kan omfatta t.ex. namn, personnummer, titel, e-postadress, telefonnummer och adress samt information om lokalen. I vissa fall inhämtar vi även en kreditupplysning för att säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar för att erlägga hyra för lokalen.

Hur samlar vi in personuppgifterna?

Vi samlar vanligtvis in information från dig som representant/kontaktperson för lokalhyresgästen alternativt direkt från dig som lokalhyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson). Vi kan även samla in uppgifter från tredje man såsom kreditupplysningsföretag.

För vilka ändamål och på vilken rättslig grund behandlar vi dina personuppgifter?

Personuppgifterna behandlas i syfte att:

- Teckna hyresavtal. Behandlingen av personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden avtal.
- Administrera våra rättigheter och skyldigheter enligt hyresavtalet, vilket bl.a. inkluderar hyresaviseringar och hyresförhandlingar. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller fysisk person sker behandlingen med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Utföra löpande förvaltning och underhåll av lokalen, vilket bl.a. inkluderar kommunikation med kontaktperson. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller privatperson sker denna behandling med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Fastställa, göra gällande eller försvara eventuella rättsliga anspråk, exempelvis genom kontroller under hyreshållandet i syfte att säkerställa att lokalen används i enlighet med tillämplig lag och i enlighet med hyresavtalet. Den rättsliga grunden för sådan behandling är avtal.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson via de kontaktuppgifter som vi har tillgång till samt till kontaktperson om andra företags produkter/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet t.ex. försäkringsbolag. Detta görs med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse.
- Ta fram statistik, göra kundundersökningar och följa upp interna rutiner och policyer. Den rättsliga grunden för sådan behandling är berättigat intresse.

Vilka delar vi personuppgifter med?

Inom ramen för hyresförhållandet, kan vi komma att lämna ut personuppgifter till andra bolag som tillhandahåller tjänster till oss (t.ex. IT- tjänster eller förvaltningstjänster) eller bolag som tillhandahåller varor/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet (t.ex. försäkringsbolag).

Vi tillåter inte tredjepartsleverantörer som är personuppgiftsbiträden att behandla dina personuppgifter för sina egna ändamål. Vissa tredje parter kan vara etablerade utanför EU/EES och i de fallen vidtar vi åtgärder för att se till att adekvat säkerhet finns på plats så att dina rättigheter gällande dataskydd fortsätter att vara skyddade. Sådana åtgärder innefattar att Europeiska Kommissionen har bedömt att det land där mottagaren av uppgifterna finns har en adekvat skyddsnivå för personuppgifter eller att adekvata kontraktuella skyldigheter åvilar mottagaren. Med kontraktuella skyldigheter avses att vi och den tredje parten har ingått avtal om överföring av personuppgifter genom användning av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler (standard contractual clauses). Du kan ta del av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler på EU-kommissionens webbplats.

Om det förekommer störningar i lokalen, betalningsförsummelser eller andra överträdelser av hyresavtalet eller tillämpliga bestämmelser kan vi komma att lämna ut uppgifter till berörda myndigheter. Vi lämnar även ut personuppgifter om det följer av lag eller myndighetsbeslut.

Hur länge sparar vi personuppgifter?

☒ Hyresvärden sparar personuppgifter till dess att uppgifterna inte längre behövs eller anses vara inaktuella. Hyresvärden sparar endast personuppgifter som är nödvändiga för att uppfylla det ändamål som de samlades in för.

Vi sparar uppgifter om kontaktperson så länge denne är registrerad som kontaktperson. Informationen uppdateras om hyresgästen anmäler annan kontaktperson.

För det fall vi erhåller uppgifter om störningar i lokalen och inte vidtar någon åtgärd, kommer sådana uppgifter som regel att sparas i två år, varefter radering sker. Detsamma gäller uppgifter om otillåten andrahandsuthyrning eller överlåtelse av lokalen. Uppgifter om betalning av hyra sparas under sju år (utöver innevarande år) då detta krävs enligt bokföringsregler. Övriga uppgifter raderas när de inte längre är relevanta/korrekta, vilket innebär att de som regel bevaras under den tid som hyresförhållandet består.

När hyresförhållandet upphör raderar vi merparten av uppgifterna. Men om det finns några kvarstående rättsliga anspråk, t.ex. hyresfordringar, kommer vi att spara de uppgifter som krävs för att kunna driva anspråket. Vi sparar dessa uppgifter, samt uppgifter om eventuell misskötsamhet, som bidragit till att uppsägning skett, i två år efter att hyresförhållandet upphört. Uppgifter om dig som finns i vårt bokföringsmaterial kommer vi att spara i sju år inklusive innevarande räkenskapsår.

☐ Vi omfattas av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om allmänna handlingar. Det innebär att vi bevarar allmänna handlingar i vårt arkiv. Allmänna handlingar är handlingar som skickas in till oss eller handlingar vi själva upprättar, t.ex. hyresavtal, brev och intyg. Vi gallrar allmänna handlingar och uppgifter i handlingar enligt separat dokumenthanteringsplan.

UTKAST

Registrerades rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen

Som registrerad har du flera rättigheter vilka listas nedan. Om du vill göra gällande någon av dina rättigheter kan du alltid kontakta oss via kontaktuppgifterna som återfinns längst upp i detta dokument. Du kan läsa mer om dina rättigheter på Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) webbplats www.imy.se.

- **Rätt till information och tillgång:** Du har rätt att få information om ifall vi behandlar personuppgifter om dig. Du har rätt att utan kostnad få en kopia på dina personuppgifter, ett s.k. registerutdrag
- **Rätt till rättelse:** De personuppgifter som hyresvärden behandlar om dig ska vara korrekta och fullständiga. Vi är därför skyldiga att på din begäran rätta eller komplettera uppgifter om dig som du anser vara felaktiga, ofullständiga eller missvisande.
- **Rätt till radering:** Du har i vissa fall rätt att få dina personuppgifter raderade. Detta gäller t.ex. om personuppgifter inte längre är nödvändiga för oss att behandla för det syfte som de samlades in för. Det gäller också om du har invänt mot att personuppgifterna behandlas baserat på vårt berättigade intresse och det saknas berättigade skäl som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. Du har även rätt att få personuppgifterna raderade om de har behandlats på ett olagligt sätt. Om hyresvärden har en rättslig förpliktelse att behandla personuppgifterna kommer dessa inte att raderas även om någon av ovanstående situationer föreligger. Uppgifterna kommer inte heller att raderas om vi behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.
- **Rätt till begränsning:** Du har i vissa fall rätt att begära att behandlingen av dina personuppgifter begränsas, t.ex. om du anser att uppgifter om dig är felaktiga och du har begärt rättelse av uppgifterna. Medan frågan utreds kan du också begära att behandlingen av uppgifterna begränsas. Du kan även begära begränsning i de fall behandlingen av personuppgifterna är olaglig men du motsätter dig att personuppgifterna raderas. Behandlingen av personuppgifterna kan också begränsas i de fall vi inte längre behöver personuppgifterna men du behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk. Du kan slutligen begära begränsning i de fall du har invänt mot en behandling som baseras på den rättsliga grunden berättigat intresse under den tid vi arbetar med att kontrollera om vårt intresse väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. För det fall att behandlingen har begränsats enligt någon av situationerna ovan får vi endast, utöver själva lagringen, behandla uppgifterna för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk, för att skydda någon annans rättigheter eller för att du har lämnat ditt samtycke.
- **Rätt till dataportabilitet:** Du har rätt att få dina personuppgifter överförda till en annan personuppgiftsansvarig under vissa omständigheter (s.k. dataportabilitet). Dataportabilitet är tillämpligt om du har samtyckt till att lämna dina personuppgifter eller om vi behandlar dina personuppgifter baserat på den rättsliga grunden att fullgöra avtal. Uppgifter förs endast över om det är tekniskt möjligt.
- **Rätt att invända:** Du har rätt att invända mot att hyresvärden behandlar personuppgifter om dig om vi gör det med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse. Om vi inte kan visa att det finns tvingande berättigade skäl att fortsätta att behandla personuppgifterna som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade kommer vi att upphöra med behandlingen. Vi får dock alltid fortsätta att behandla uppgifterna för att fastställa, utöva eller försvara rättsliga anspråk.

Klagomål

Om du är missnöjd med hur hyresvärden behandlar dina personuppgifter har du rätt att klaga till IMY, som är tillsynsmyndighet för hyresvärdens personuppgiftsbehandling. Du hittar mer information på IMY:s webbplats www.imy.se.

Kontaktinformation

Om du vill utöva någon av dina ovan nämnda rättigheter eller har synpunkter på vår behandling av personuppgifter, var vänlig och kontakta oss. Kontaktuppgifter finns i inledningen av detta dokument.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 90 upprättat 2008. Reviderat maj 2018 och 2026. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

BRANDSKYDDSKLAUSUL

FÖR LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 7

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1021	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

☒ Hyresvärden ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.

☐ Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga. Bilaga

Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.

Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.

Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärden tillhandahåller och svarar för.

Systematiskt brandskyddsarbete
Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Hyresgästen förbinder sig att se till

- att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras
- att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämras genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,
- att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta
- att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Maria Lidström	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 68 upprättat i juni 2005 och reviderat 2005 i samråd med Svensk Handel och Visita, samt 2018, 2021 och 2022 även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

BILAGA 8

BILAGA TILL KLAUSUL OM BRANDSKYDD

Hyresvärden och Hyresgästen har enats om följande ansvarsfördelning avseende brandskyddsåtgärder i lokalen. Med ansvar avses skyldighet att utföra drift, skötsel och underhåll av berörd utrustning samt att säkerställa att gällande regler och krav efterlevs.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Utrymningslarm	Inom fastighet			X
Brandlarmanläggning	Inom fastighet	X		
Elrevision	Inom fastighet	X		
Lås och beslag i dörrar i brandcellsgräns och/eller utrymningsväg	Inom fastighet	X		
Brandgasventilation, rökluckor	Inom fastighet	X		
Skydd mot brand- och brandgasspridning via ventilationssystem	Inom fastighet	X		
Brandskydd av bärande stomme	Inom fastighet	X		
Skydd mot brandspridning till närliggande byggnad	Inom fastighet	X		
Brandtätningar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Ytskikt och beklädnader	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymning				
Utrymningsvägar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymningsplan			X	

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Nödbelysning	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Vägledande markering	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Lås och beslag på utrymningsdörr	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Brandsläckning och brandskyddsanläggningar				
Brandlarm	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Handbrandsläckare	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Tillträdesväg för räddningstjänst	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	

Denna Bilaga till klausul om brandskydd har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

GRÖN BILAGA
TILL LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 9

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1021	Poppeln 7

2. Hyresvärd

Namn	Personnr/Orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

3. Hyresgäst

Namn	Personnr/Orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

4. Instruktioner

Denna avtalsbilaga till ett lokalhyresavtal innehåller villkor som gör avtalet till ett grönt hyresavtal. När avtalet ingås ska parterna gemensamt gå igenom bilagans alla punkter. Det åligger hyresvärden att besvara hyresgästens frågor om villkorens innebörd.
Avtalet inleds med en allmän avsiktsförklaring som beskriver parternas samverkan. Efterföljande avsnitt utgör avtalsvillkor som kompletterar hyresavtalet. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller. En handledning finns till bilagan.

5. Avsiktsförklaring

Hyresavtalet är ett grönt hyresavtal. Det innebär att parterna förbinder sig att samverka för ett miljömässigt hållbart hyresförhållande. Det åligger båda parterna att ta initiativ till åtgärder och aktiviteter som kan minska hyresförhållandets miljöpåverkan samt förbättra miljö och hälsa i lokalen. Parterna förbinder sig vidare att gemensamt sätta mål och hitta former för den löpande samverkan som passar bäst för parterna och som behövs för att nå dessa mål.

Parterna ska samverka för minskad klimatpåverkan och resursanvändning. Det innefattar att optimera uppvärmning, kylning och ventilation i lokalen utifrån hur den används. Det innebär också att hitta lösningar för ökat återbruk, återvinning och delande. Miljöanpassade och icke hälsovådliga material ska användas i byggnad och inredning. Hyresgäst och hyresvärd ska genomföra aktiviteter och åtgärder som möjliggör och driver hållbara beteenden.

☐ Ytterligare ambitioner och mål för parternas samverkan framgår av bilaga. Bilaga

6. Information om hållbar lokal-användning

Hyresvärden ska förse hyresgästen med skriftlig information om hur hyresgästen under hyresförhållandet kan bidra till att minska lokalens och fastighetens miljöpåverkan. Informationen ska lämnas i samband med tillträdet av lokalen eller vid tidpunkt som parterna skriftligen kommit överens om. Därefter ska uppdaterad information hållas tillgänglig t.ex. i husbok, webbsida eller kundplattform. Informationen ska minst omfatta områdena:

- avfallshantering och återvinning från hyresgästens verksamhet
- energieffektiv användning av lokalen
- funktionalitet för inomhusklimat t ex solavskärmning och ventilation
- lösningar som bidrar till en resurseffektiv användning av ytor och andra faciliteter t ex samnyttjande av mötesrum, omklädningsrum m m
- bevarande och minimering av ombyggnationer
- återbruk, materialval och avfallshantering i samband med underhåll och ombyggnationer
- gröna transporter och mobilitet.

7. Miljöcertifiering

☐ Byggnaden/lokalen ska omfattas av ett miljöcertifieringssystem för byggnader.

☐ Vid tecknandet av denna överenskommelse finns miljöcertifieringssystem för byggnaden/lokalen.

☐ Senast den ska byggnaden/lokalen omfattas av ett miljöcertifieringssystem.

☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem ☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem

Hyresvärden ska informera hyresgästen om ändringar av miljöcertifieringssystem samt erhållen nivå i miljöcertifieringssystem.
Om miljöcertifiering innebär krav på hyresgästens verksamhet ska kraven framgå av bilaga. Bilaga

8. Energislag och utsläpp

Hyresvärden och hyresgästen ska endast köpa ursprungsmärkt förnybar el för användning i lokalen och fastigheten.

Hyresvärd/hyresgäst ska inte använda fossila bränslen (direkta inköp) för egen uppvärmning av byggnaden.

☐ Hyresvärd/hyresgäst ska endast köpa förnybar eller klimatneutral energi för ☐ kylning ☐ uppvärmning

☐ från tillträdet ☐ snarast med hänsyn till ingångna avtal, dock senast (datum)

☐ Hyresvärden har egenproducerad förnybar energi som förser fastigheten med energi från

☐ sol ☐ vind ☐

9. Datainsamling och informationsutbyte

Hyresvärden ska samla in och dela data som behövs för att analysera och kartlägga lokalens och byggnadens miljöpåverkan enligt villkoren i detta avsnitt.

Hyresvärdens lämnande av data

Hyresvärden ska minst årligen informera hyresgästen om hyresgästens användning av nedanstående resurser. Information om användning ska i första hand baseras på mätning och i andra hand, om mätutrustning saknas, genom andel av totalförbrukning.

☐ verksamhetsel (hyresgästens) ☒ fastighetsel (lokalens andel) ☒ fjärrvärme ☐ fjärrkyla

☐ Särskild kyla/processkyla (hyresgästens) ☒ vatten (hyresgästens) ☐ återvinning och avfall ☐

☐ Hyresvärden ska tillgängliggöra/presentera statistik om utsläpp av växthusgaser från energianvändning

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

Hyresgästens lämnade av data

I den mån hyresgästen har eget abonnemang är hyresgästen skyldig att lämna information om användningen av följande resurser:

☒ verksamhetsel ☐ fastighetsel ☐ fjärrvärme ☐ fjärrkyla ☐ vatten ☐ avfall ☐

Informationen lämnas

☒ genom inrapportering efter hyresgästens avläsning av egen mätare var 12 :e månad

☐ genom att hyresgästen lämnar hyresvärden fullmakt att hämta ut den information som behövs för uppföljning. Fullmakt, bilaga

Syftet med insamlingen av data ska vara att möjliggöra uppföljning av resursanvändning och utsläpp, och för att identifiera förbättringsåtgärder med avseende på energieffektivisering, ekonomi samt klimatpåverkan. Data ska även kunna användas för att genomföra energideklarationer och miljöcertifieringar.

10. Inomhusmiljö/-klimat

Parterna är överens om att styrningen av den operativa temperaturen i lokalen under användningstid ska utgå från den möbleringsplan hyresgästen tar fram inför tillträdet av lokalen och därefter överenskomna förändringar.

Möblering/ inredning

Hyresvärden ska i samband med tecknandet av denna överenskommelse informera hyresgästen om lämplig inplacering av möbler och inredning för att erhålla ett gott inomhusklimat.

Hyresgästen ska senast vid tillträdet av lokalen delge hyresvärden en möbleringsplan som beaktar lokalens tekniska förutsättningar.

Hyresgästen ska löpande meddela hyresvärden om användningen av lokalen ändras på ett sätt som påverkar inomhusmiljön.

Inomhusmiljö-uppföljning

☒ Hyresvärden ska systematiskt samla in synpunkter kring inomhusmiljön som årligen följs upp tillsammans med hyresgästen.

11. Hyresgäst-anpassningar

Miljöhänsyn ska tas vid materialval. Återbrukat, återvunnet och/eller miljöanpassat byggmaterial ska användas i lokalen.

☐ Parterna ska ta fram klimatmål för ombyggnationer.

☒ Val av byggmaterial i lokalen ska utgå från en materialdatabas. Materialdatabas: Byggvarubedömningen

☐ Hantering (återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering) av demonterat och bortfört byggmaterial samt inredning i samband med hyresgästanpassning i befintlig lokal ska dokumenteras.

☒ Material ska dokumenteras i en loggbok som ägs och administreras av hyresvärden.

12. Val av inredning och utrustning

Parterna ska välja vitvaror med låg energianvändning i lokalen.

☒ Parterna ska välja en för ändamålet energieffektiv belysning i lokalen.

☒ Parterna ska där så är möjligt välja snålspolande utrustning i lokalen.

☐ Hyresgästen ska i första hand välja miljömärkt eller återanvänd inredning i lokalen.

☒ Hyresgästen ska inte köpa icke certifierad kontorsinredning av tropiskt trä.

13. Metodval vid underhåll, skötsel och drift

Hyresgästen ska vid utövande av sin vårdnadsplikt och underhållsskyldighet i lokalen ta miljöhänsyn vid val av metoder och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

Hyresvärden ska ta milljöhänsyn vid val av metoder för underhåll, skötsel och drift i fastigheten och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

14. Gröna transporter och mobilitet

Hyresvärden ska, på de villkor som framgår av bilagan, i anslutning till lokalen erbjuda tillgång till Bilaga

☒ cykelparkering ☐ omklädningsrum ☐ gemensam cykelpool i eller i anslutning till fastigheten

☐ gemensam fordonspool i eller i anslutning till fastigheten ☐ laddningsplatser för eldrivna fordon

15. Övriga avtalspunkter

☐ Ytterligare avtalspunkter bifogas Bilaga

16. Underskrift

Denna avtalsbilaga har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna har tagit var sitt.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn: Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn: Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande: Maria Lidström	Namnförtydligande

☒ Avtalsbilagan har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av bilagan med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

TILLÄGG

Nr 1

SOC 2026/150
Bilaga nr 0
2026.1128

2026-06-15

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1010	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst(er)

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Tillägg

TILLÄGGSAVTAL
AVSEENDE UPPSÄGNING AV HYRESAVTAL NR 2461-1010

1. PARTER
Detta tilläggsavtal ("Tilläggsavtalet") har träffats mellan STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB, org.nr 559063-5719 ("Hyresvärden") och VÄNERSBORG KOMMUN, org.nr 212000-1538 ("Hyresgästen"), gemensamt benämnda "Parterna".

2. UPPSÄGNING
Parterna är överens om att hyresavtal nr 2461-1010, inklusive samtliga tillhörande bilagor och tilläggsavtal, sägs upp till upphörande.

Hyresavtal nr 2461-1010 ska upphöra att gälla per den 31 december 2026, dock under förutsättning att hyresavtal nr 2461-1015 träder i kraft den 1 januari 2027.

3. VILLKOR FÖR GILTIGHET
Uppsägningen enligt punkt 2 ovan är villkorad av att hyresavtal nr 2461-1015 undertecknas av behöriga företrädare för Parterna.
Om detta villkor inte uppfylls ska detta Tilläggsavtal vara utan verkan och hyresavtal nr 2461-1010 fortsätta att gälla oförändrat.

4. ÖVRIGT
Detta Tilläggsavtal reglerar uteslutande uppsägningen och upphörandet av hyresavtal nr 2461-1010.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Maria Lidström	

☒ Tillägget har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av tillägget med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

FASTIGHETSÄGARNA

HYRESKONTRAKT
FÖR LOKAL

Nr 2461-1015

SOC 2026/150
2026.1125
2026-06-15

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

2. Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Aviseringsadress: Fakturaservice, Box 344, 462 24 Vänersborg

3. Lokalens adress m.m

Kommun	Fastighetsbeteckning		
Vänersborg	Poppeln 7		
Gata	**Trappor/hus**	**Lokalens nr**	
Residensgatan 18		2461-1015	

4. Lokalens användning

Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till
Kontorsverksamhet för Hemtjänsten

☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga

5. Hyrestid

Från och med den	Till och med den
2027-01-01	2031-12-31

6. Uppsägningstid/ Förlängningstid

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 9 månader före den avtalade hyrestidens utgång.

I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☒ 3 år ☐ månader

7. Lokalens skick

Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga

8. Lokalens storlek och omfattning

Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	Total area
Kontor	2	135	Kontor	3	730	865
Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga

☐ Tillfart för bil för i- och urlastning ☐ Plats för skylt ☐ Plats för skyltskåp/ automat ☐ Parkeringsplats(er) för bil(ar) ☐ Garageplats(er) för bil(ar) ☐

9. Inredning

Lokalen uthyrs ☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga

10. Hyra

Kronor 1 220 866 per år exklusive nedan markerade tillägg

11. Index

☒ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga 4

12. Fastighetsskatt

☒ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☐ Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga 5

13. Driftskostnader

I lokalen finns tillgång till ☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☐ Kyla ☒ Ventilation

Betalning

	Hyresgästen har eget abonnemang	Ingår i hyran	Ersätts enligt bifogad driftskostnadsklausul	
El	☐	☐	☒	Bilaga 1
VA	☐	☒	☐	Bilaga
Värme	☐	☐	☒	Bilaga 1
Varmvatten	☐	☒	☐	Bilaga
Kyla	☐	☐	☐	Bilaga
Ventilation		☒	☐	Bilaga

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 samt 2026 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

14. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

☐ hyresvärden ☒ hyresgästen

15. Avfallshantering

☒ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

ordnar med avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme.

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

☐ Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen. Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.

☒ Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara 17 procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 7 013 kronor per år.

☐ Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

☐ Särskild reglering enligt bilaga Bilaga

16. Snöröjning och sandning

☒ ingår i hyran ☐ ombesörjs och bekostas av hyresgästen ☐ annan reglering enligt bilaga Bilaga

17. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller

b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet

ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara 11,5 procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

18. Mervärdesskatt (moms)

Hyresgästens momsplikt

☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

Hyresvärdens momsplikt

☒ Fastighetsägaren/hyresvärden tillämpar frivillig beskattning för moms för uthyrningen av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

☐ Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer frivillig beskattning för moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir skyldig att justera avdragen moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

19. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje

☐ kalendermånads början ☒ kalenderkvartals början genom insättning på

PlusGiro nr

BankGiro nr 5120-3164

20. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

21. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

☐ Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.

☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

☐ Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga. Bilaga

UTKAST

22. Underhåll

☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☒ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga 2

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Allmänna och gemensamma utrymmen

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga

23. Ledningar för telefoni och data-kommunikation

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutnings-punkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga

24. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.

☐ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogat skyltprogram. Bilaga

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga

☒ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga 9

26. Revisions-besiktningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

☒ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga 7

30. Myndighetskrav m.m.

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

☒ Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga 1

Byggvarudeklaration

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den _____ lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☐ annan säkerhet i form av Bilaga

_____ _____ _____

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 samt 2026 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten.

☐ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga. Bilaga

34. Yttre åverkan

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

☐ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga. Bilaga

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommits att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

☒ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga. Bilaga 6

39. Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser	Bilaga	1
Ritningar	Bilaga	2
Gränsdragningslista	Bilaga	3
Indexklausul, Fastighetsskatteklausul	Bilaga	4,5
Personuppgiftsklausul	Bilaga	6
Brandskyddsklausul, Bilaga till brandskyddsklausul	Bilaga	7,8
Grön bilaga	Bilaga	9

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Maria Lidström	Namnförtydligande

☒ Kontraktet har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av hyreskontraktet med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

BILAGA 1

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

mellan

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB

och

VÄNERSBORGS KOMMUN

Daterat den 2026-05-27

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 BAKGRUND 1
2 FORMULÄRET OCH BILAGOR 1
3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET 2
4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL 2
5 HYRA 2
6 DRIFTSKOSTNADER 3
7 UNDERHÅLL 4
8 FASTIGHETSSKÖTSEL 5
9 MYNDIGHETSKRAV M.M. 5
10 MILJÖ M.M. 6
11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL 6
12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR 7
13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN 7
14 FÖRSÄKRINGAR 8
15 ÄNDRINGAR I LOKALEN 8
16 SKYLTAR 9
17 PARKERING 10
18 INFORMATION 10
19 SKYDDSFÖRESKRIFTER 10
20 AVFLYTTNING 11
21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M. 12
22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE 12
23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING 12
24 FORCE MAJEURE 12

1 BAKGRUND

1.1 Dessa särskilda bestämmelser (”**Särskilda bestämmelser**”) utgör Bilaga 1 till hyresavtal nr 2461-1015 mellan STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB, org.nr 559063-5719 (”**Hyresvärden**”) och VÄNERSBORG KOMMUN, org.nr 212000-1538 (”**Hyresgästen**”) avseende lokaler inom fastigheten POPPELN 7 (”**Fastigheten**”). Ytor som hyrs ut enligt Hyresavtalet (se definition i punkt 1.3) benämns i det följande ”**Lokalen**”.

1.2 Parterna har tidigare varit bundna av hyresavtal avseende samma lokaler eller delar av lokaler som nu omfattas av detta Hyresavtal. Parterna är överens om att sådana tidigare hyresavtal mellan Parterna, inklusive eventuella tillhörande bilagor eller tilläggsavtal, per Hyresavtalets ikraftträdande upphör att gälla i sin helhet och ersätts genom detta Hyresavtal.

1.3 Hyresavtalet innebär att upplåten area utökas jämfört med tidigare hyresförhållande och omfattar från och med Hyresavtalets ikraftträdande Lokalen om totalt 865 kvadratmeter, i den omfattning som närmare anges i Hyresavtalet.

1.4 Hyresvärden och Hyresgästen benämns i det följande ”**Part**” och gemensamt ”**Parterna**”.

1.5 Fastighetsägarnas formulär 12B.3 benämns i det följande ”**Formuläret**”. Formuläret tillsammans med nedan angivna bilagor benämns i det följande ”**Hyresavtalet**”.

2 FORMULÄRET OCH BILAGOR

2.1 Följande bilagor ingår i Hyresavtalet:

Bilaga 1	Särskilda bestämmelser
Bilaga 2	Ritningar m.m.
Bilaga 3	Gränsdragningslista
Bilaga 4	Indexklausul
Bilaga 5	Fastighetsskatteklausul
Bilaga 6	Personuppgiftsklausul
Bilaga 7	Brandskyddsklausul
Bilaga 8	Bilaga till brandskyddsklausul
Bilaga 9	Grön bilaga

Formuläret och bilagorna kompletterar varandra. För det fall det förekommer motstridiga uppgifter mellan Formuläret och dess bilagor ska vad som anges i bilagorna äga företräde. För det fall bilagorna sinsemellan innehåller motstridiga uppgifter ska bilagorna äga

Hyresvärd	Hyresgäst

företräde i ovan angiven ordning.

2.2 Endast de handlingar som förtecknas ovan utgör del av Hyresavtalet. Inget innehåll i diskussioner, korrespondens eller andra uppgifter, varken muntliga eller skriftliga, som föregått undertecknandet av Hyresavtalet ingår i Parternas avtal i den mån det inte uttryckligen förts in i handling som anges i förteckningen ovan eller i senare tilläggsavtal till Hyresavtalet.

2.3 Eventuella ändringar och/eller tillägg till Hyresavtalet ska, för att vara bindande, avfattas skriftligen.

3 VILLKOR FÖR HYRESAVTALETS GILTIGHET

3.1 Hyresavtal nr 14203 0115 00 daterat den 13 maj 2016, ska upphöra att gälla i sin helhet per den 31 december 2026.

Från och med den 1 januari 2027 ska detta hyresavtal nr 2461-1005 ersätta nämnda hyresavtal och uteslutande reglera Parternas rättigheter och skyldigheter avseende upplåtelsen av Lokalen.

4 LOKALENS SKICK OCH ÄNDAMÅL

4.1 Lokalen omfattar ca 865 kvm och har i huvudsak den utformning som framgår av bilaga 2, Ritningar. Hyresvärden tillhandahåller Lokalen i befintligt skick.

4.2 Lokalen ska användas för kontor (”**Verksamheten**”). Lokalen får inte utan Hyresvärdens skriftliga godkännande användas för annat ändamål.

4.3 Beskrivningen av Lokalen och Fastigheten i Hyresavtalet inskränker inte Hyresvärdens rätt att vidta mindre ändringsåtgärder inom Lokalen och Fastigheten som är nödvändiga av tekniska skäl (t.ex. på grund av byggnadstekniska skäl). Ändringar på grund av tvingande lagstiftning eller myndighetsföreskrifter inskränks inte heller. Sådana ändringar ska föregås av information till och samråd med Hyresgästen innan val av lösning sker varvid skälig hänsyn ska tas till Hyresgästens önskemål.

5 HYRA

För tydlighets skull noteras att med hyra avses i Formuläret angiven bashyra samt samtliga hyrestillägg som följer av Hyresavtalet.

Hyresvärd	Hyresgäst

6 DRIFTSKOSTNADER

6.1 Utöver media för vilka Hyresgästen enligt Formuläret antingen i) har eget abonnemang, eller ii) som ingår i hyran, gäller följande.

6.2 Hyresgästen ska teckna eget abonnemang för el till Lokalen. I den mån Hyresgästen inte får teckna eget abonnemang ska Hyresvärden teckna abonnemang. Rörliga och fasta kostnader för abonnemang och förbrukning samt skatt och administrativa avgifter faktureras då Hyresgästen som tillägg till hyran.

El och värme

6.3 Hyresgästen ska erlägga ett preliminärt schablonbelopp i förskott motsvarande uppskattad kostnad om 110 367 kronor per år för värme och el, enligt följande;

värme 62 123 kronor per år
el 48 244 kronor per år

Därefter sker avräkning i efterskott varje år. Schablonbeloppet ska så snart det kan ske justeras så att det motsvarar närmast föregående års faktiska kostnad (ökad med ersättning för Hyresvärdens administration). För det fall Hyresgästens kostnad för faktisk förbrukning och Hyresvärdens självkostnader (inklusive ersättning för Hyresvärdens administration) för tillhandahållandet av relevant media överstiger eller understiger det av Hyresgästen i förskott erlagda schablonbeloppet ska Hyresgästen erlägga betalning för den överskjutande delen eller erhålla en hyresreduktion.

Avfall

6.4 Hyresgästen ska på egen hand och egen bekostnad svara för förvaring, hantering och borttransport av avfall som genereras i Verksamheten. Hyresgästen ska sköta sin hantering av avfall så att det inte orsakar olägenheter för Hyresvärden eller tredje part. Hyresgästen förbinder sig i övrigt att följa lagar, förordningar, föreskrifter och Hyresvärdens vid var tid gällande regler för avfallshantering, exempelvis avseende källsortering och logistik.

6.5 Hyresvärden samordnar borttransport av avfall från flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Fördelningen av kostnaden är baserad på aktuella hyresförhållanden, vilket innebär att vakanta lokaler inte är inkluderade i beräkningen. Hyresgästen ska, som tillägg till hyran, erlägga ersättning till Hyresvärden för Hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska för närvarande anses vara 17 % procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 7 013 kronor per år. Andel och belopp kan komma att justeras.

Hyresvärd	Hyresgäst

Övrigt

6.6 För ventilation som Hyresvärden enligt Hyresavtalet tillhandahåller Lokalen gäller följande. Ventilation tillhandahålls inom normala drifttider helgfria vardagar klockan 07.00 – 18.00.

6.7 För det fall Hyresvärden installerar solcellsanläggning (eller annan liknande energiförsörjande anläggning) inom Fastigheten och el från sådan anläggning tillhandahålls Lokalen ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden för förbrukning av sådan el på motsvarande sätt som reglerats ovan i denna punkt 6 avseende el. Hyresgästen ska således förvärva el från Hyresvärden producerad av anläggningen för ett pris motsvarande det pris som varit aktuellt om den tillhandahållna elen istället förvärvats från tredjeman.

6.8 Lokalens mediaförsörjning för vilken Hyresvärden ansvarar enligt Hyresavtalet förutsätter bland annat att Hyresgästen inte frångår maximalt antal personer som får vistas/arbeta i Lokalen, hindrar eller blockerar tekniska lösningar för mediaförsörjningen.

6.9 För sådan media Hyresgästen inte har eget abonnemang för äger Hyresgästen inte rätt att utan Hyresvärden skriftliga tillstånd förbruka mer än för Lokalen normal förbrukning av sådan media. Hyresgästen äger inte nyttja kall- eller varmvatten i sin Verksamhet för process eller kylning av kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd. Hyresgästen får heller inte installera kylaggregat etc. utan Hyresvärdens skriftliga tillstånd i enlighet med punkt 15.

6.10 Hyresgästen ska teckna egna abonnemang för bredbandstjänster. Hyresgästen bekostar och ombesörjer dragning av ledningar för anslutning till bredbandstjänster. Dragning ska ske till av Hyresvärden utpekade anslutningspunkter.

6.11 Det åligger Hyresgästen att ombesörja och bekosta att Lokalen, innefattande samtliga entrédörrar samt övriga dörrar inom Lokalen, fönster etc., förses med erforderliga passersystem, samt lås-, larm och stöldskyddsanordningar som krävs för bedrivande av Verksamheten. Hyresvärden ansvarar inte i något fall för av tidigare hyresgäst eventuellt kvarlämnat passersystem, lås- och larmanordning. Hyresvärden ansvarar således inte i något fall för skick och funktion av inom Lokalen förekommande passersystem, lås- och larmanordning.

7 UNDERHÅLL

7.1 Parternas respektive ansvar samt principer för drift, underhåll och utbyte framgår av Bilaga 3, Gränsdragningslista.

7.2 För de fall då Hyresvärden ansvarar för drift, underhåll och/eller utbyte enligt Bilaga 3, Gränsdragningslista, ska Hyresgästen tillse att Hyresvärdens driftpersonal utan oskäligt

dröjsmål ges tillträde till de utrymmen inom Lokalen som omfattas av Hyresvärdens nämnda ansvar. Detsamma gäller för eventuella kontroller etc. som Hyresvärden behöver göra av Lokalen och Fastigheten i övrigt.

8 FASTIGHETSSKÖTSEL

8.1 Fastighetsskötsel avseende snöröjning- och halkbekämpning, utvändig städning och trapphusstädning samt mark- och trädgårdsskötsel ombesörjs av Hyresvärden.

8.2 Hyresgästen godkänner och accepterar att vissa problem med framkomligheten kan förekomma vid extraordinära vädersituationer. Frekvensen på snöröjning och sandning kan variera något beroende på faktorer som är svåra att förutse såsom till exempel hastigt väderomslag. Maskinell snöröjning och sandning av ej inhägnad gårdsplan utförs och bekostas av Hyresvärden. Snöskottning och sandning utanför egna dörrar och portar samt egen inhägnad markyta utförs och bekostas av Hyresvärden.

9 MYNDIGHETSKRAV M.M.

9.1 Hyresgästen är ansvarig för att Verksamheten i Lokalen från och med hyrestidens början och under hela hyrestiden bedrivs i enlighet med tillämpliga lagar och andra myndighets-föreskrifter och att erforderliga tillstånd, besiktningar och dylikt för Verksamheten och Lokalen har erhållits/genomförts och är gällande. Skulle Hyresvärden - till följd av Hyresgästens brott mot sådan bestämmelse, tillstånd eller dylikt, eller till följd av att Hyresgästen använt Lokalen utan erforderliga tillstånd eller dylikt - bli skyldig att betala böter, vite eller annan avgift eller bli skyldig att vidta skyddsåtgärder eller andra åtgärder (t.ex. sanering), ska Hyresgästen ersätta Hyresvärden tillfullo därför.

9.2 Hyresgästen ansvarar, på egen bekostnad, för verksamhetsspecifika myndighetskrav för att Verksamheten ska kunna bedrivas i Lokalen. Hyresvärden ansvarar för att Lokalen på tillträdesdagen uppfyller icke verksamhetsspecifika myndighetskrav i den omfattning som åligger Hyresvärden i egenskap av fastighetsägare. Se även punkt 30 i Formuläret.

9.3 Hyresgästen ska före tillträdesdagen inhämta erforderliga tillstånd för Verksamheten.

9.4 Om krav från myndighet, Hyresgästens anställda eller deras organisationer föranleder kostnader för Hyresvärden avseende Lokalen eller Verksamheten, ska de ersättas av Hyresgästen om sådant krav i allt väsentligt är grundlöst.

9.5 Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av fasta tekniska installationer konstateras fel och brister i Hyresgästen tillhörig installation, ska Hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om

Hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder.

10 MILJÖ M.M.

10.1 Det åligger Hyresgästen att erhålla och bekosta erforderliga miljötillstånd för Verksamhetens bedrivande i Lokalen. Hyresgästen ska, förutom att följa bestämmelserna i vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning, följa Hyresvärdens, myndigheters och försäkringsbolags vid var tid gällande miljö- och säkerhetsföreskrifter för Fastigheten inklusive föreskrifter avseende hantering av avfall, farligt avfall, kemiska produkter eller avfall som innebär smittorisk. Hyresgästen ska även följa villkoren i eventuella miljötillstånd och informera Hyresvärden om iakttagelser rörande Fastigheten som kan vara av betydelse för miljö eller hälsa.

10.2 Hyresgästen förbinder sig att hålla Hyresvärden skadeslös för sådana miljöskador Hyresgästen eller någon som Hyresgästen svarar för orsakat.

10.3 Lokalen/Fastigheten får inte användas på sådant sätt att miljöskada, risk för miljöskada eller andra olägenheter för människors hälsa och miljön uppkommer. För det fall sådana olägenheter ändå uppkommer ska Hyresgästen bekosta och ombesörja eventuella utredningar och nödvändiga efterbehandlingsåtgärder i Lokalen, på Fastigheten eller annan fastighet som påverkats.

10.4 Hyresgästen ska samråda med Hyresvärden om Hyresgästen avser att hantera brandfarliga eller explosiva varor med särskilda krav på förvaring.

10.5 För det fall föreläggande eller krav på vite eller skadestånd riktas mot Hyresvärden med anledning av olägenhet och/eller skada för vilka Hyresgästen ansvarar enligt Hyresavtalet eller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning eller myndighetsföreskrifter/krav och som uppstått till följd av den verksamhet som bedrivs eller har bedrivits i Lokalen, förbinder sig Hyresgästen att hålla Hyresvärden skadeslös. Denna förpliktelse gäller även efter Hyresavtalets upphörande.

10.6 Parterna är överens om att preskriptionsfristen i 12 kap. 61 § jordabalken inte är tillämplig avseende krav eller övriga fordringsanspråk hänförliga till miljöfrågor av vilket slag de än må vara.

11 UTRYMNING VIA ANGRÄNSANDE LOKAL

Om det under hyrestiden för uppfyllande av gällande regler avseende brandskydd uppkommer behov för hyresgäst i annan lokal på Fastigheten att kunna ta utrymningsväg

genom Lokalen ska sådan hyresgäst ha rätt till sådan utrymningsväg. Hyresgästen medger, utan rätt till nedsättning av hyra eller annan kompensation, sådan utrymningsväg. Hyresgästen är, sedan Hyresvärden har meddelat behov av utrymningsväg enligt denna punkt, skyldig att hålla utrymningsvägar fria och olåsta.

12 AVBROTT OCH STÖRNINGAR

12.1 Utöver vad som regleras i punkt 21 i Formuläret gäller följande vad avser avbrott och störningar. Tillfälliga avbrott i försörjningen av vatten, avlopp, värme, ventilationsluft, elektricitet och dylikt berättigar inte Hyresgästen till påföljd för hinder och men i nyttjanderätten. Hyresvärden äger vidare rätt att i Lokalen framdra, underhålla och reparera ledningar för värme, vatten, avlopp, elektricitet, tele- och datakommunikation och dylikt. Det åligger dock Hyresvärden att, när så är påkallat, i god tid underrätta Hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid som arbetet ska utföras. Hyresvärden ska verka för att eventuella störningar med anledning av sådana arbeten begränsas.

12.2 Hyresgästen är medveten om att det kommer att förekomma arbeten inom Fastigheten vilka kan komma att påverka Hyresgästens verksamhet. Sådana störningar accepteras av Hyresgästen och utgör inte en brist i Lokalen.

13 SKADA PÅ LOKALEN/FASTIGHETEN

13.1 Utöver vad som regleras om ansvar för skada i Formuläret punkterna 33 (försäkringar) och 34 (yttre åverkan) samt i övrigt i Hyresavtalet ska följande gälla.

13.2 Hyresgästen ansvarar för skador enligt vad som följer av 12 kap. jordabalken eller annan lag. För skador Hyresgästen ansvarar ska Hyresgästen, oavsett vad som i övrigt regleras om t.ex. underhållsansvar i Hyresavtalet, bekosta åtgärd (reparation/återställande etc.) om inte Hyresvärden meddelar något annat.

13.3 Utöver ansvar enligt punkterna 13.1 och 13.2 ska Hyresgästen, för skada som anges i – iii nedan, oavsett om vårdslöshet eller försummelse föreligger, upp till ett belopp om tio (10) prisbasbelopp per skada, ersätta Hyresvärden med det högre beloppet av skadan eller, i förekommande fall, Hyresvärdens självrisk i aktuellt försäkringsärende (för tydlighets skull noteras att någon beloppsbegränsning inte gäller om Hyresgästen är ansvarig för skada enligt någon av punkterna 13.1 eller 13.2).

i. Skada på Lokalen, eller

ii. skada inom Fastigheten som uppkommit på grund av, eller som en direkt följd av,

brottsligt angrepp mot Hyresgästen, Hyresgästens personal, Hyresgästens verksamhet eller Lokalen, t.ex. inbrottsförsök, anlagd brand eller sprängning, eller

iii. skada inom Fastigheten som orsakats av Hyresgästen eller Hyresgästens egendom, personal, uppdragstagare, besökande och likställda.

14 FÖRSÄKRINGAR

14.1 Hyresvärden ska hålla Fastigheten fullvärdesförsäkrad.

14.2 Det åligger Hyresgästen att teckna och vidmakthålla för Verksamheten anpassade försäkringar. Det åligger i övrigt Hyresgästen att försäkra sina ekonomiska intressen, innefattande t.ex. sak- och ansvarsförsäkringar beträffande produkter, inredning, inventarier, personal och annat som finns i Lokalen samt egen glasförsäkring för samtliga till Lokalen hörande fönster och entrédörrar. Det åligger Hyresgästen att på Hyresvärdens begäran framlägga gällande försäkringsbrev.

15 ÄNDRINGAR I LOKALEN

15.1 Hyresgästen har inte rätt att vidta ombyggnation eller förändringar av Lokalen utan att Parterna ingått en skriftlig överenskommelse härom. Av överenskommelsen ska bland annat framgå huruvida åtgärden medför återställandeskyldighet för Hyresgästen. Ingås ingen skriftlig överenskommelse avseende återställandeskyldigheten ska åtgärderna medföra återställandeskyldighet för Hyresgästen.

15.2 Om Hyresgästen i enlighet med bestämmelser i Hyresavtalet eller efter överenskommelse med Hyresvärden utför underhålls-, förbättrings- eller ändringsarbeten avseende Lokalen ska Hyresgästen i god tid innan sådana arbeten påbörjas tillhandahålla Hyresvärden erforderliga lagakraftvunna bygglov och andra tillstånd tillsammans med eventuella byggvarudeklarationer avseende de produkter och material som tillförs Lokalen. Hyresgästen ska vidare samråda med Hyresvärden i frågor om material, teknisk utrustning m.m. som tillförs Lokalen genom Hyresgästens försorg samt lämna Hyresvärden erforderlig miljöinformation. Hyresgästen svarar för att arbetena utförs fackmässigt och i enlighet med gällande normer, myndigheters råd, författningar och Hyresavtalet i övrigt. Arbeten får endast utföras enligt av Hyresvärden på förhand granskade och skriftligen godkända ritningar samt av entreprenör som Hyresvärden skriftligen godkänt. Hyresvärdens godkännande befriar dock inte Hyresgästen från dennes ansvar enligt denna punkt 15. Hyresvärden ska kallas till eventuella byggmöten och slutbesiktningar. Hyresgästen ska tillse att arbetsmiljölagens och tillämpliga föreskrifter rörande byggarbetsmiljö uppfylls vid arbeten i Lokalen. Efter utfört arbete ska Hyresgästen tillhandahålla Hyresvärden

uppdaterade relationsritningar samt skriftligt besiktningsutlåtande för genomförda bygg- och installationsarbeten samt injusterings- och mätprotokoll.

15.3 Om inte annat skriftligen överenskommits ansvarar Hyresgästen för skötsel, drift, underhåll och utbyte avseende de installationer som tillförts Lokalen genom av Hyresgästen utfört ändringsarbete.

15.4 Hyresgästen svarar för att ändrings- och inredningsarbeten inte skadar eller föranleder ökade kostnader för Hyresvärden eller tredje part.

15.5 På Hyresgästens begäran kan Hyresvärden pröva om eventuella ombyggnationer av Lokalen ska bekostas av Hyresvärden. Hyresgästens begäran om sådant s.k. investeringstillägg ska vara skriftlig och innehålla information om den begärda ombyggnationen. Överenskommelser mellan Hyresvärden och Hyresgästen om investeringstillägg ska vara skriftliga och innebära att Hyresvärden ersätter Hyresgästens kostnader för genomförandet av ombyggnationen, samtidigt som Hyresgästen periodiserat erlägger ett separat reglerat hyrestillägg. Sådant hyrestillägg ska i sin helhet förfalla till betalning för det fall Hyresavtalet upphör att gälla innan investeringstillägget till fullo är betalt av Hyresgästen. Detta gäller oavsett anledning till att Hyresavtalet upphör att gälla.

15.6 För det fall Hyresgästen inte utför det som åligger Hyresgästen enligt denna punkt 15 äger Hyresvärden utföra sådan åtgärd på Hyresgästens bekostnad.

16 SKYLTAR

16.1 Hyresgästen har inte rätt att utan Hyresgästens samtycke uppmontera skyltar, markiser etc. på Fastighetens fasad eller tak. Det totala antalet skyltar samt dess storlek och placering ska bestämmas i samråd med och slutligt godkännas av Hyresvärden innan uppmontering. Det åligger Hyresgästen att vid varje tidpunkt inhämta och bekosta bygglov och andra eventuella myndighetstillstånd för uppmontering av skylt m.m. på Fastighetens fasad eller tak.

16.2 Hyresgästen ansvarar för att Hyresgästens skyltar och övrig utrustning är monterade på sådant sätt att de inte utgör någon risk för skada på person eller egendom. Inträffar skada på person eller egendom ansvarar Hyresgästen för samtliga kostnader som uppkommer med anledning därav.

16.3 Vid Hyresavtalets upphörande ska Hyresgästen ombesörja och bekosta nedmontering av vad som uppsatts samt återställa eventuella skador på Fastigheten. Hyresgästen svarar för eventuell reklamskatt som upplåtelsen kan medföra.

17 PARKERING

På eller i anslutning till Fastigheten finns parkering för bilar. Driften av parkeringsplatserna sköts av extern operatör. Hyresgästen hänvisas till den externa operatören för hyra av parkeringsplatser och är medveten om att Hyresvärden varken garanterar plats eller pris för sådan hyra.

18 INFORMATION

Utöver vad som annars följer av Hyresavtalet ska parterna till varandra tillhandahålla sådana uppgifter om t.ex. hållbarhetsarbete, mediaförbrukning etc. som är nödvändiga för att respektive Part ska kunna fullgöra åliggande som följer av lag eller föreskrifter, krav från försäkringsbolag eller finansinstitut eller annars för att Part ska kunna uppfylla standarder på marknaden eller erhålla certifieringar. Uppgifterna ska tillhandahållas senast inom en (1) månad efter begäran eller så snart det kan ske.

19 SKYDDSFÖRESKRIFTER

19.1 Hyresgästen förbinder sig att:

(i) omedelbart vid upptäckt av fel, brister eller skador såväl utvändigt som invändigt anmäla detta till Hyresvärden enligt, i förekommande fall, Hyresvärdens vid var tid gällande rutiner för felanmälan;

(ii) inte antända marschaller eller liknande ljuskällor med öppen eld i eller i direkt anslutning till Lokalen eller Fastigheten;

(iii) förvara brandfarliga varor på därför avsedd plats; samt

(iv) tillse att tillåtna förvaringsmängder för olika klasser inte överskrids.

19.2 Hyresgästen ska vid bedrivande av sin Verksamhet i Lokalen iaktta sundhet, ordning och gott skick inom Lokalen och Fastigheten. Därvid åligger det Hyresgästen att ansvara för erforderlig tillsyn av Lokalen samt på bästa sätt vidta de åtgärder som behövs för att verksamheter i samma byggnad och i byggnader på omkringliggande fastigheter inte störs på något sätt av den av Hyresgästen i Lokalen bedrivna Verksamheten. Hyresgästen ansvarar för alla eventuella ersättningsanspråk och åtgärder i anledning av störningar m.m. som Hyresgästens Verksamhet orsakar. Hyresgästen ansvarar även för att god ordning upprätthålls av dennes gäster och personal.

19.3 Rökning är inte tillåten inom Lokalen eller Fastigheten.

Hyresvärd	Hyresgäst

19.4 Hyresgästen ska vid driften av Verksamheten upprätthålla god ordning bland nyttjare och besökare inom Lokalen och Fastigheten samt i dess omgivning i övrigt samt vidta de åtgärder som skäligen kan begäras för att dess besökare, grannar och annan tredje part inte störs av rop, buller, lukt, rök, ljus, ljud eller liknande. Hyresgästen svarar för berättigade ersättningsanspråk i anledning av sådana störningar.

20 AVFLYTTNING

20.1 Vid avflyttning ska Lokalen vara väl städad och Hyresgästen ska, om inte annat överenskommits, ta med egendom och installationer som tillhör Hyresgästen. Om till följd av Hyresgästens åtgärder (vidtagna med eller utan Hyresvärdens medgivande), Lokalen innehåller material, som inte särskilt överenskommits att Hyresvärden svarar för, ska Hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta Hyresvärden dennes kostnad för borttagning och bortforslande.

20.2 Vidare ska Hyresgästen vid avflyttning, om inte annat överenskommits, åtgärda skador på Lokalen och återställa Lokalen i godtagbart skick. Bedömningen av om Lokalen återställts i godtagbart skick ska ske med beaktande av tillåtet normalt slitage av Lokalen samt med hänsyn tagen till Hyresgästens ansvar för drift, underhåll och utbyte enligt Hyresavtalet.

20.3 För det fall Hyresvärden så begär ska en avflyttningsbesiktning med avseende på vad som regleras i punkterna 20.1-20.2 ovan genomföras av Lokalen. Besiktningen ska protokollföras och brister noteras. Eventuella brister som anges i protokollet ska återställas av Hyresgästen för att Lokalen ska anses vara i godtagbart skick.

20.4 För det fall Hyresgästen inte återlämnar Lokalen i godtagbart skick äger Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad återställa Lokalen till sådant godtagbart skick.

20.5 Ingen ersättning utgår från Hyresvärden för arbeten som utförts i Lokalen av Hyresgästen.

20.6 Vid avflyttning ska Hyresgästen återlämna samtliga nycklar och passerkort som tillhör Lokalen/Fastigheten.

20.7 I god tid inför Hyresgästens avflytt från Lokalen (eller del därav) äger Hyresvärden rätt att på för ändamålet lämpliga tider visa upp Lokalen för potentiellt ny hyresgäst.

20.8 För tydlighets skull noteras att vad som i denna punkt avser Hyresgästens avflytt från *Lokalen* även gäller, när så är aktuellt, för Hyresgästens avflytt från *del av Lokalen*.

Hyresvärd	Hyresgäst

21 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN M.M.

Om Hyresgästen åsidosätter sina åtaganden enligt Hyresavtalet, förutom betalning av hyra och hyrestillägg, och inte efter anmaning vidtar rättelse utan dröjsmål, har Hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på Hyresgästens bekostnad.

22 ANDRAHANDSUTHYRNING OCH ÖVERLÅTELSE

Hyresgästen har varken rätt att upplåta hela eller delar av Lokalen i andra hand eller överlåta Hyresavtalet eller rättighet eller skyldighet hänförlig till Hyresavtalet om inte annat följer av lag.

23 FORDRINGAR OCH PANTSÄTTNING

Hyresgästen äger inte rätt att, mot den vid varje tid utgående hyran inklusive tillägg, kvitta eventuella motfordringar, vilka inte är hänförliga till hyresförhållandet, som Hyresgästen anser sig ha mot Hyresvärden genom avdrag på hyran eller liknande.

24 FORCE MAJEURE

24.1 Hyresvärden är befriad från skyldighet att fullgöra sina åtaganden enligt Hyresavtalet och från skyldighet att betala skadestånd för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet förhindras på grund av krig, upplopp, strejk, blockad, eldsvåda, explosion, allvarlig smittspridning, epidemi, naturkatastrof, ingrepp av offentlig myndighet eller annan liknande omständighet som Hyresvärden inte råder över eller inte kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

24.2 Hyresvärdens frihet från fullgörande och skadeståndsansvar enligt punkt 24.1 gäller även för det fall Hyresvärdens fullgörande enligt Hyresavtalet endast kan ske till en kostnad som väsentligen överstiger vad Hyresvärden kunnat förutse vid Hyresavtalets ingående.

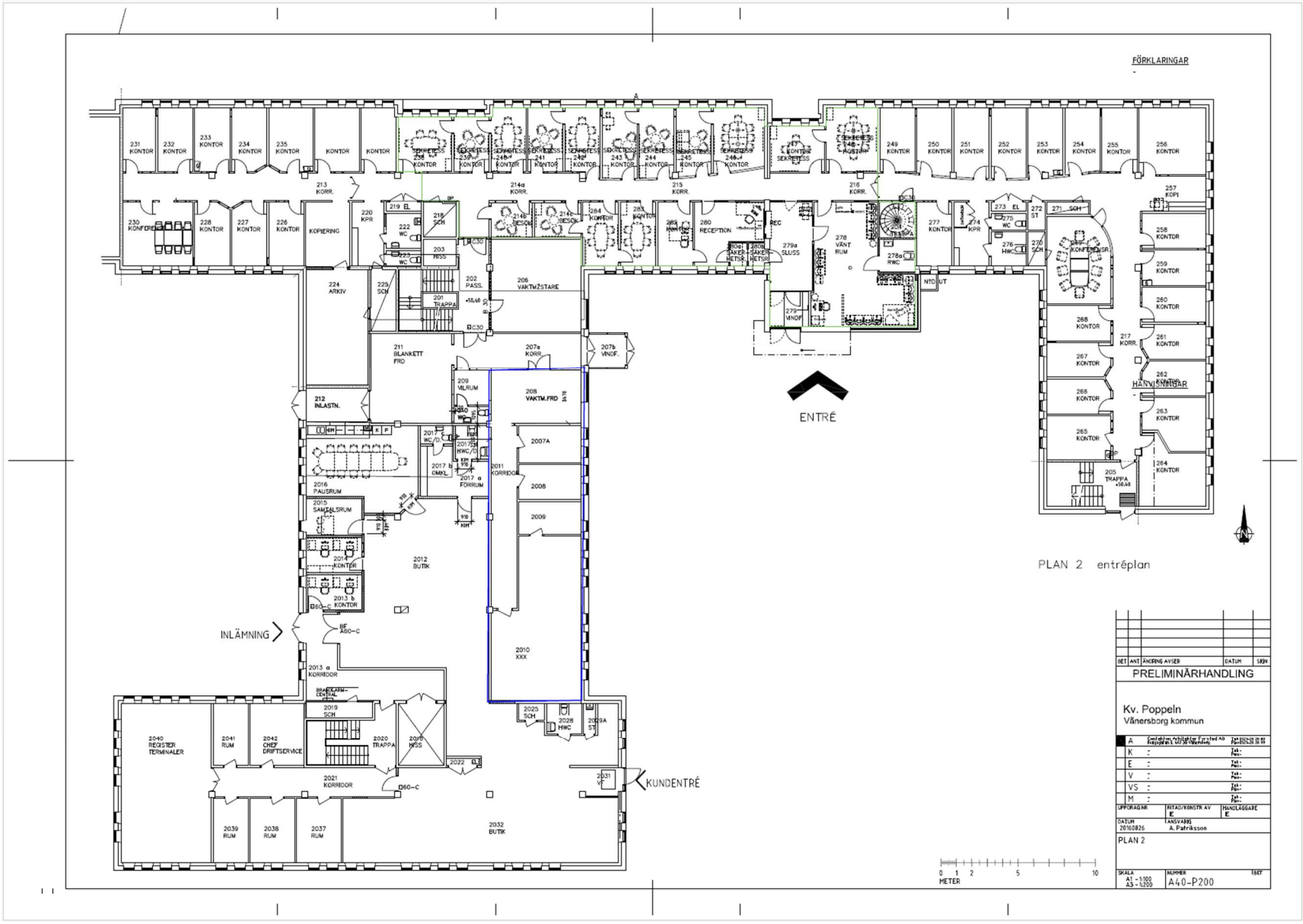
Hyresvärd	Hyresgäst

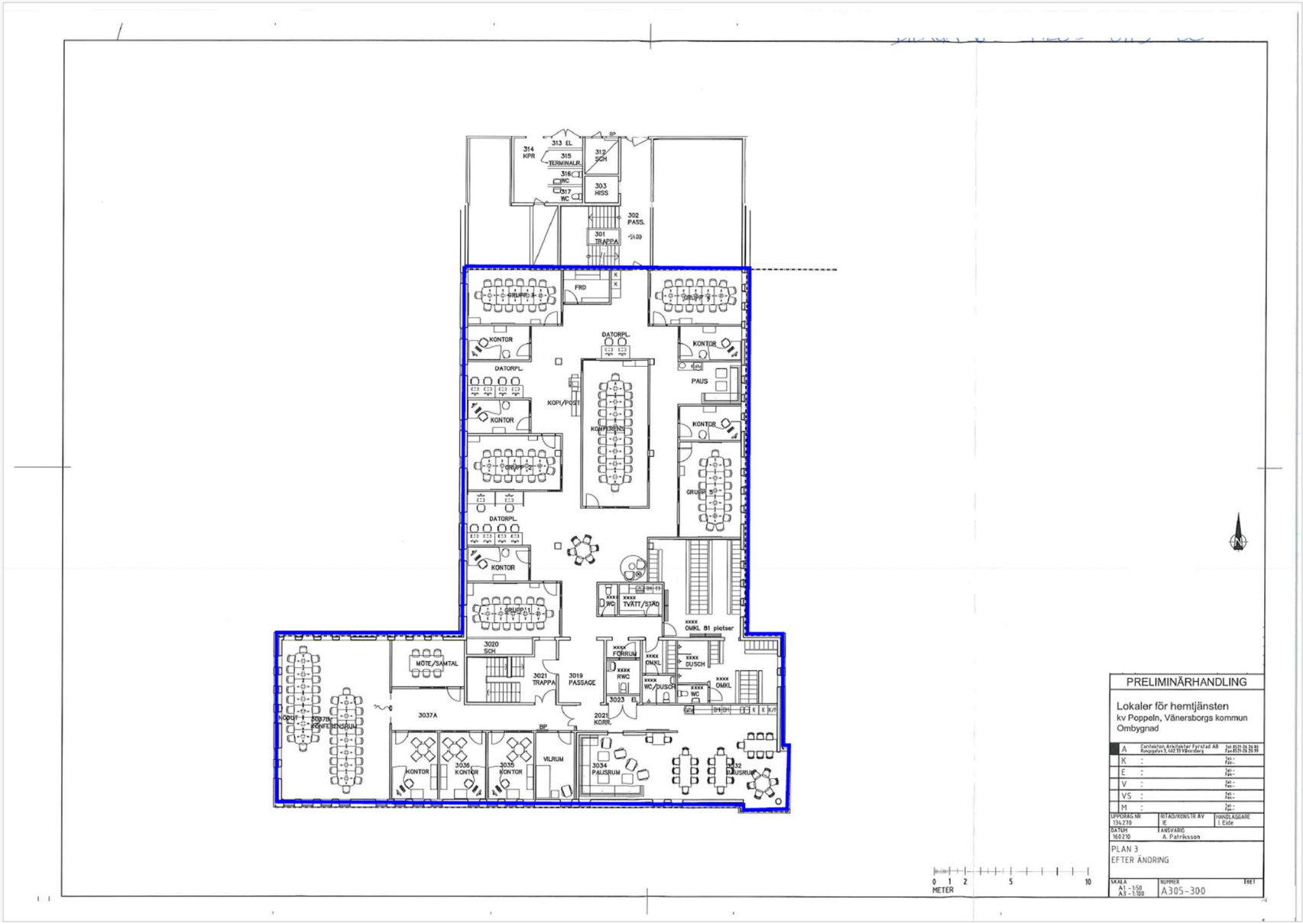
Dessa Särskilda Bestämmelser har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

Hyresvärd	Hyresgäst

BILAGA 2

FÖRKLARINGAR
ENTRÉ
INLÄMNING
KUNDENTRÉ
PLAN 2 entréplan
PRELIMINÄRHANDLING
Kv. Poppeln
Vänersborg kommun
PLAN 2
A40-P200

314 KPR
313 EL
315 TERMINALR.
316 WC
317 WC
312 SCH
303 HISS
302 PASS.
301 TRAPPA
GRUPP 8
FRD
GRUPP 9
KONTOR
DATORPL.
KOPI/POST
KONFERENS
PAUS
GRUPP 10
GRUPP 11
WC
TVÄTT/STÄD
OMKL 81 platser
3020 SCH
MÖTE/SAMTAL
3021 TRAPPA
3019 PASSAGE
FÖRRUM
DUSCH
RWC
WC/DUSCH
OMKL
3023 EL
2021 KORR.
3037A
KONFERENSRUM
3036 KONTOR
3035 KONTOR
VILRUM
3034 PAUSRUM
3032 PAUSRUM
PRELIMINÄRHANDLING
Lokaler för hemtjänsten
kv Poppeln, Vänersborgs kommun
Ombygnad
A
K
E
V
VS
M
UPPDRAG NR 134270
RITAD/KONSTR AV IE
HANDLÄGGARE I Eide
DATUM 160210
ANSVARIG A. Patriksson
PLAN 3
EFTER ÄNDRING
SKALA A1 - 1:50 A3 - 1:100
NUMMER A305-300
METER 0 1 2 5 10

BILAGA 3

GRÄNSDRAGNINGSLISTA DRIFT OCH UNDERHÅLL

Fördelningen baseras på definitioner i AFF15 och avser drift av mediaförsörjningssystem, tillsyn och skötsel samt underhåll av och eventuellt utbyte som ersättning för befintlig komponent.

Skador: Hyresgästen ansvarar för alla former av skador mot eller inom hyresobjektet.

Tillsyn: Driftåtgärder som omfattar observation av funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning samt rapportering av eventuella avvikelser/brister.

Skötsel: Driftåtgärder som omfattar en eller flera åtgärder som justering eller vård av förvaltningsobjekt, inredning, utrustning, byte eller tillförsel av förbrukningsmaterial. I skötsel ingår även status- och säkerhetsbesiktningar som enligt lag eller annan förordning skall utföras regelbundet.

Felavhjälpande underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa en funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som oförutsett nått en oacceptabel nivå. Med oförutsett avses att det inte är möjligt att förutse vilket förvaltningsobjekt som drabbas av funktionsnedsättningen eller tidpunkten för denna. Felavhjälpande underhåll indelas i akut underhåll och övrigt felavhjälpande underhåll. Det utförs normalt genom reparation eller utbyte efter felanmälan från brukare, tillsynsrapportering eller larm.

Planerat underhåll: Åtgärder som syftar till att återställa funktionen hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller utrustning som är planerat till tid, art och omfattning.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
1	**Utvändiga anläggningar**						
	Trädgårdsanläggning/ Vegetationsytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Markbeläggningar inkl. hantering av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fast utrustning på tomtmark	HV	HV	HV	HV	HV	
	Bilparkeringsplatser	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:S egna skyltar
	Utrymmen för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
2	**Byggnad utvändigt**						
	Yttertak, skärmtak inkl. borttagning av snö och is	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fasadytor	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fönster, fönsterdörrar	HV	HG	HG	HV	HV	Avser lokal
	Entréer, portar inkl. dörrautomatik	HV	HV	HV	HV	HV	Avser trapphus
3	**Byggnad invändigt**						
	Byggnadsstomme	HV	HV	HV	HV	HV	
	Brandavskiljande dörrar	HV	HG	HV	HV	HV	
	Undertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Lås, låscylindrar, elslutbleck inkl. nycklar	HG	HG	HG	HG	HG	Avser innerdörrar
	Ytskikt, golv	HV	HG	HG	HV	HV	Golvvård utföres minst 1ggr/år av HG
	Ytskikt, innertak	HV	HG	HG	HV	HV	
	Ytskikt, innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	
	Glas i dörrar, fönster och innerväggar	HV	HG	HG	HV	HV	

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Kontorsinredning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Fastighetsanknutna driftutrymmen	HV	HV	HV	HV	HV	
	Fastighetsanknuten utrustning (byggnadsinventarier)	HV	HV	HV	HV	HV	
	Verksamhetsknuten utrusning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Solavskärmning	HG	HG	HG	HG	HG	
	Persienner i förekommande fall	HG	HG	HG	HG	HG	
	Vitvaror	HV	HG	HG	HV	HV	
	Entréer invändigt	HV	HG	HG	HV	HV	
	Trapphus	HV	HV	HV	HV	HV	
4	**VA-, VVS-, Kyl- och Processmediesystem**						
	Tappvattensystem i byggnad	HV	HV	HV	HV	HV	Droppande kranar eller rinnande WC anmäls av HG
	Tvättställ och WC-stolar inkl. vattenlås	HV	HG	HG	HV	HV	HG ansvarar för rensning vattenlås
	Avloppsvattensystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Handbrandsläckare	HG	HG	HG	HG	HG	Inom lokal
	Värmesystem	HV	HV	HV	HV	HV	
	Luftbehandlingssystem	HV	HV	HV	HV	HV	Don rengöres av HG
5	**Elsystem**						
	Belysningssystem						
	Allmänbelysning, lokal	HV	HG	HG	HV	HV	Avser fasta armaturer
	Miljöbelysning, lokal	HG	HG	HG	HG	HG	Avser nedpendlade armaturer m.m.
	Fasadbelysning	HV	HV	HV	HV	HV	
	Skyltbelysning	HG	HG	HG	HG	HG	Avser HG:s skyltar

BENÄMNING	INREDNING/UTRUSTNING	FÖRSTAGÅNGS-INSTALLATION	TILLSYN	SKÖTSEL	FELAVHJÄLPANDE UNDERHÅLL	PLANERAT UNDERHÅLL	ANMÄRKNING
	Nödbelysning	HV	HG	HG	HV	HV	Avser nödutgångs-skylt inom lokal
6	**Tele- och datasystem**						
	Inbrottslarm m.m.	HG	HG	HG	HG	HG	
	Tele- och datakommunikationssystem	HG	HG	HG	HG	HG	HV ansvarar för inkommande fiber fram till datarack
	Passagesystem	HG	HG	HG	HG	HG	
	TV	HG	HG	HG	HG	HG	HG tecknar eget abonnemang
7	**Transportsystem**						
	Anläggning för avfallshantering	HV	HV	HV	HV	HV	
8	**Styr- och övervakningssystem**	HV	HV	HV	HV	HV	
	Övrig gränsdragning						
	Lokalvård inom lokal		HG	HG			
	Trappstädning		HV	HV			

Denna Gränsdragningslista har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

INDEXKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 4

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1015	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor 1 220 866 ska 100 %

eller _____ kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex

(totalindex med 2020 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.

- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan.
- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid.
- Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastal såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastal, nämligen indextalet för oktober månad år 2025 .

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.

Om bastalet utgörs av indextal för månad med fastställt indextal med basår 1980 (oktober månad t.o.m. år 2025) ska indextalet omräknas till index med basår 2020 enligt instruktionerna om "omräkning av indextal vid byte av basår" på sidan 2 innan föregående stycke tillämpas.

Tillägget kan bli såväl högre som lägre mellan olika år. Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.

Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärd Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgäst Vänersborg kommun
Namnteckning(firmatecknare/ombud)	Namnteckning(firmatecknare/ombud)
☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Maria Lidström	Namnförtydligande

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Hyresvärdens egna noteringar om bastal

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign | Sign

ANVISNINGAR TILL INDEXKLAUSUL FÖR LOKAL

Bashyra

Hur stor del av hyran som skall utgöra bashyra är en förhandlingsfråga. Andelens storlek kan bero på hyresavtalets övriga villkor såsom av hyra per kr/kvm, omsättningshyra, särskild debitering av värme, vatten, el, kyla eller andra förpliktelser som åvilar hyresgästen samt andra aspekter såsom lokalens underhållsbehov och parternas fördelning av ansvaret för underhåll.

Exempel andelsberäkning
Om det angivna hyresbeloppet är 200 000 kr och 50 % ska räknas upp är bashyran 100 000 kr.
Om det angivna hyresbeloppet är 400 000 kr och 75 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.
Om det i avtalet angivna hyresbeloppet är 300 000 kr och 100 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

1. Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2. Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3. Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av hyrestillägg för år 2023

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 2020, som är 336,97 (bastalet). Oktoberindex för år 2022 är 384,04.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 384,04 och 336,97. Skillnaden är positiv och uppgår 47,07.
2. Dividera 47,07 med 336,97 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 13 968,60 kr och utgör hyrestillägget för år 2023 enligt klausulen.

Alternativ A: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 340,40 (oktoberindex år 2021 var 346,44).

Skillnaden mellan antagna 340,40 och bastalet 336,97 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 3,43. Kvoten mellan 3,43 och bastalet 336,97, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 1017,89 kr för år 2023. Den sammanlagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2022.

Alternativ B: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 336,97 t ex 336,51.

Skillnaden mellan 336,51 och bastalet 336,97 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Omräkning av indextal vid byte av basår

Från och med 2026 byter KPI, som publiceras av Statistiska Centralbyrån (SCB), basår från 1980 till 2020. Det innebär att en ny indexserie ersätter den tidigare.

För indexklausuler med bastal som utgörs av oktoberindex för år innan 2026 behöver därför det fastställda indextalet med basår 1980 omräknas till motsvarande indextal med basår 2020. Det sker på följande sätt.

Bastalet divideras med medelvärdet av KPI för 2020 (335,92 med basår 1980). Kvoten multipliceras därefter med 100. Resultatet avrundat till två decimaler utgör det omräknade bastalet med basår 2020.

Exempel

Om bastalet utgörs av indextal för oktober 2024 (415,51 med basår 1980) görs följande beräkning:

415,51/335,92*100 = 123,69

Det bastal som ska användas i uträkningen av tillägget är därmed 123,69.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022, 2023 och 2025, då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 5

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1015	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.

I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.

☒ Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara 11,5 procent
Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början
44 508 kronor per år

☐ Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets kronor.

Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten.

Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.

Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:

Byggnadens area: 7 532 kvm
Lokalens area: 865 kvm

865 / 7 532 = 0,1148 motsvarande 11,5 procent

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud)	Namnteckning (firmatecknare/ombud)
☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Maria Lidström	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

ANVISNINGAR

1.
Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.
Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.
Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräkningssätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.
Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.
I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.
Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

INFORMATION OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER VID UTHYRNING AV LOKAL

Bilaga nr 6

Hyresvärd	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719
E-post	**Telefon**
info@stenvalvet.se	08-508 942 50

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Hyresvärden behandlar alltid personuppgifter på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med gällande dataskyddsförordning och annan tillämplig dataskyddslagstiftning. I det här dokumentet finns viktig information om hur vi behandlar personuppgifter om hyresgäster som kan vara antingen enskilda näringsidkare eller fysiska personer och om kontaktpersoner till hyresgäster som är juridiska personer. Din integritet är viktig för oss och vi uppmuntrar därför dig att läsa igenom dokumentet noggrant.

Om hyresgästen är en juridisk person ansvarar representant för hyresgästen att se till att denna information lämnas till kontaktpersoner eller andra individer vars personuppgifter kan komma att behandlas under hyresförhållandet.

Personuppgiftsansvarig m.m.

Hyresvärden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som hyresvärden själv utför eller som annan utför för hyresvärdens räkning. Det innebär att hyresvärden ansvarar för de personuppgifter som hyresvärden samlar in och använder. Vid frågor om behandlingen av personuppgifter, är du välkommen att kontakta oss, och i förekommande fall dataskyddsombudet, enligt nedan

Vilka personuppgifter behandlar vi?

En personuppgift är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (en registrerad). Inom ramen för ett hyresförhållande är det främst personuppgifter om dig i egenskap av kontaktperson och hyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson) som vi behandlar. Sådana uppgifter kan omfatta t.ex. namn, personnummer, titel, e-postadress, telefonnummer och adress samt information om lokalen. I vissa fall inhämtar vi även en kreditupplysning för att säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar för att erlägga hyra för lokalen.

Hur samlar vi in personuppgifterna?

Vi samlar vanligtvis in information från dig som representant/kontaktperson för lokalhyresgästen alternativt direkt från dig som lokalhyresgäst (enskild näringsidkare eller privatperson). Vi kan även samla in uppgifter från tredje man såsom kreditupplysningsföretag.

För vilka ändamål och på vilken rättslig grund behandlar vi dina personuppgifter?

Personuppgifterna behandlas i syfte att:

- Teckna hyresavtal. Behandlingen av personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden avtal.
- Administrera våra rättigheter och skyldigheter enligt hyresavtalet, vilket bl.a. inkluderar hyresaviseringar och hyresförhandlingar. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller fysisk person sker behandlingen med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Utföra löpande förvaltning och underhåll av lokalen, vilket bl.a. inkluderar kommunikation med kontaktperson. För det fall hyresgästen är enskild näringsidkare eller privatperson sker denna behandling med stöd av den rättsliga grunden avtal medan behandlingen sker med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse när hyresgästen är en juridisk person.
- Fastställa, göra gällande eller försvara eventuella rättsliga anspråk, exempelvis genom kontroller under hyreshållandet i syfte att säkerställa att lokalen används i enlighet med tillämplig lag och i enlighet med hyresavtalet. Den rättsliga grunden för sådan behandling är avtal.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson via de kontaktuppgifter som vi har tillgång till samt till kontaktperson om andra företags produkter/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet t.ex. försäkringsbolag. Detta görs med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse.
- Ta fram statistik, göra kundundersökningar och följa upp interna rutiner och policyer. Den rättsliga grunden för sådan behandling är berättigat intresse.

Vilka delar vi personuppgifter med?

Inom ramen för hyresförhållandet, kan vi komma att lämna ut personuppgifter till andra bolag som tillhandahåller tjänster till oss (t.ex. IT- tjänster eller förvaltningstjänster) eller bolag som tillhandahåller varor/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet (t.ex. försäkringsbolag).

Vi tillåter inte tredjepartsleverantörer som är personuppgiftsbiträden att behandla dina personuppgifter för sina egna ändamål. Vissa tredje parter kan vara etablerade utanför EU/EES och i de fallen vidtar vi åtgärder för att se till att adekvat säkerhet finns på plats så att dina rättigheter gällande dataskydd fortsätter att vara skyddade. Sådana åtgärder innefattar att Europeiska Kommissionen har bedömt att det land där mottagaren av uppgifterna finns har en adekvat skyddsnivå för personuppgifter eller att adekvata kontraktuella skyldigheter åvilar mottagaren. Med kontraktuella skyldigheter avses att vi och den tredje parten har ingått avtal om överföring av personuppgifter genom användning av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler (standard contractual clauses). Du kan ta del av EU-kommissionens standardiserade avtalsklausuler på EU-kommissionens webbplats.

Om det förekommer störningar i lokalen, betalningsförsummelser eller andra överträdelser av hyresavtalet eller tillämpliga bestämmelser kan vi komma att lämna ut uppgifter till berörda myndigheter. Vi lämnar även ut personuppgifter om det följer av lag eller myndighetsbeslut.

Hur länge sparar vi personuppgifter?

☒ Hyresvärden sparar personuppgifter till dess att uppgifterna inte längre behövs eller anses vara inaktuella. Hyresvärden sparar endast personuppgifter som är nödvändiga för att uppfylla det ändamål som de samlades in för.

Vi sparar uppgifter om kontaktperson så länge denne är registrerad som kontaktperson. Informationen uppdateras om hyresgästen anmäler annan kontaktperson.

För det fall vi erhåller uppgifter om störningar i lokalen och inte vidtar någon åtgärd, kommer sådana uppgifter som regel att sparas i två år, varefter radering sker. Detsamma gäller uppgifter om otillåten andrahandsuthyrning eller överlåtelse av lokalen. Uppgifter om betalning av hyra sparas under sju år (utöver innevarande år) då detta krävs enligt bokföringsregler. Övriga uppgifter raderas när de inte längre är relevanta/korrekta, vilket innebär att de som regel bevaras under den tid som hyresförhållandet består.

När hyresförhållandet upphör raderar vi merparten av uppgifterna. Men om det finns några kvarstående rättsliga anspråk, t.ex. hyresfordringar, kommer vi att spara de uppgifter som krävs för att kunna driva anspråket. Vi sparar dessa uppgifter, samt uppgifter om eventuell misskötsamhet, som bidragit till att uppsägning skett, i två år efter att hyresförhållandet upphört. Uppgifter om dig som finns i vårt bokföringsmaterial kommer vi att spara i sju år inklusive innevarande räkenskapsår.

☐ Vi omfattas av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om allmänna handlingar. Det innebär att vi bevarar allmänna handlingar i vårt arkiv. Allmänna handlingar är handlingar som skickas in till oss eller handlingar vi själva upprättar, t.ex. hyresavtal, brev och intyg. Vi gallrar allmänna handlingar och uppgifter i handlingar enligt separat dokumenthanteringsplan.

UTKAST

Registrerades rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen

Som registrerad har du flera rättigheter vilka listas nedan. Om du vill göra gällande någon av dina rättigheter kan du alltid kontakta oss via kontaktuppgifterna som återfinns längst upp i detta dokument. Du kan läsa mer om dina rättigheter på Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) webbplats www.imy.se.

- **Rätt till information och tillgång:** Du har rätt att få information om ifall vi behandlar personuppgifter om dig. Du har rätt att utan kostnad få en kopia på dina personuppgifter, ett s.k. registerutdrag
- **Rätt till rättelse:** De personuppgifter som hyresvärden behandlar om dig ska vara korrekta och fullständiga. Vi är därför skyldiga att på din begäran rätta eller komplettera uppgifter om dig som du anser vara felaktiga, ofullständiga eller missvisande.
- **Rätt till radering:** Du har i vissa fall rätt att få dina personuppgifter raderade. Detta gäller t.ex. om personuppgifter inte längre är nödvändiga för oss att behandla för det syfte som de samlades in för. Det gäller också om du har invänt mot att personuppgifterna behandlas baserat på vårt berättigade intresse och det saknas berättigade skäl som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. Du har även rätt att få personuppgifterna raderade om de har behandlats på ett olagligt sätt. Om hyresvärden har en rättslig förpliktelse att behandla personuppgifterna kommer dessa inte att raderas även om någon av ovanstående situationer föreligger. Uppgifterna kommer inte heller att raderas om vi behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.
- **Rätt till begränsning:** Du har i vissa fall rätt att begära att behandlingen av dina personuppgifter begränsas, t.ex. om du anser att uppgifter om dig är felaktiga och du har begärt rättelse av uppgifterna. Medan frågan utreds kan du också begära att behandlingen av uppgifterna begränsas. Du kan även begära begränsning i de fall behandlingen av personuppgifterna är olaglig men du motsätter dig att personuppgifterna raderas. Behandlingen av personuppgifterna kan också begränsas i de fall vi inte längre behöver personuppgifterna men du behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk. Du kan slutligen begära begränsning i de fall du har invänt mot en behandling som baseras på den rättsliga grunden berättigat intresse under den tid vi arbetar med att kontrollera om vårt intresse väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade. För det fall att behandlingen har begränsats enligt någon av situationerna ovan får vi endast, utöver själva lagringen, behandla uppgifterna för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk, för att skydda någon annans rättigheter eller för att du har lämnat ditt samtycke.
- **Rätt till dataportabilitet:** Du har rätt att få dina personuppgifter överförda till en annan personuppgiftsansvarig under vissa omständigheter (s.k. dataportabilitet). Dataportabilitet är tillämpligt om du har samtyckt till att lämna dina personuppgifter eller om vi behandlar dina personuppgifter baserat på den rättsliga grunden att fullgöra avtal. Uppgifter förs endast över om det är tekniskt möjligt.
- **Rätt att invända:** Du har rätt att invända mot att hyresvärden behandlar personuppgifter om dig om vi gör det med stöd av den rättsliga grunden berättigat intresse. Om vi inte kan visa att det finns tvingande berättigade skäl att fortsätta att behandla personuppgifterna som väger tyngre än ditt intresse av att ha dina personuppgifter skyddade kommer vi att upphöra med behandlingen. Vi får dock alltid fortsätta att behandla uppgifterna för att fastställa, utöva eller försvara rättsliga anspråk.

Klagomål

Om du är missnöjd med hur hyresvärden behandlar dina personuppgifter har du rätt att klaga till IMY, som är tillsynsmyndighet för hyresvärdens personuppgiftsbehandling. Du hittar mer information på IMY:s webbplats www.imy.se.

Kontaktinformation

Om du vill utöva någon av dina ovan nämnda rättigheter eller har synpunkter på vår behandling av personuppgifter, var vänlig och kontakta oss. Kontaktuppgifter finns i inledningen av detta dokument.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 90 upprättat 2008. Reviderat maj 2018 och 2026. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

BRANDSKYDDSKLAUSUL

FÖR LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 7

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1015	Poppeln 7

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

Klausul

Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

☒ Hyresvärden ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.

☐ Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga. Bilaga

Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.

Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.

Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärden tillhandahåller och svarar för.

Systematiskt brandskyddsarbete
Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Hyresgästen förbinder sig att se till

- att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras
- att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämras genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,
- att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta
- att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn	Hyresgästens namn
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud)	Namnteckning (firmatecknare/ombud)
☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Maria Lidström	

☒ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

UTKAST

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 68 upprättat i juni 2005 och reviderat 2005 i samråd med Svensk Handel och Visita, samt 2018, 2021 och 2022 även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

BILAGA 8

BILAGA TILL KLAUSUL OM BRANDSKYDD

Hyresvärden och Hyresgästen har enats om följande ansvarsfördelning avseende brandskyddsåtgärder i lokalen. Med ansvar avses skyldighet att utföra drift, skötsel och underhåll av berörd utrustning samt att säkerställa att gällande regler och krav efterlevs.

Förkortningar som används:
HV = Hyresvärd
HG = Hyresgäst

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Utrymningslarm	Inom fastighet			X
Brandlarmanläggning	Inom fastighet	X		
Elrevision	Inom fastighet	X		
Lås och beslag i dörrar i brandcellsgräns och/eller utrymningsväg	Inom fastighet	X		
Brandgasventilation, rökluckor	Inom fastighet	X		
Skydd mot brand- och brandgasspridning via ventilationssystem	Inom fastighet	X		
Brandskydd av bärande stomme	Inom fastighet	X		
Skydd mot brandspridning till närliggande byggnad	Inom fastighet	X		
Brandtätningar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Ytskikt och beklädnader	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymning				
Utrymningsvägar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Utrymningsplan			X	

BENÄMNING	DEL AV FASTIGHET	ANSVARIG HV	ANSVARIG HG	N/A
Nödbelysning	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Vägledande markering	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Lås och beslag på utrymningsdörr	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Brandsläckning och brandskyddsanläggningar				
Brandlarm	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X X		
Handbrandsläckare	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	
Tillträdesväg för räddningstjänst	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	X	 X	

Denna Bilaga till klausul om brandskydd har upprättats i ett (1) digitalt exemplar varav Hyresgästen och Hyresvärden erhållit var sin digital kopia. Av verifikat av det digitala undertecknandet framgår datum för undertecknandet samt vem eller vilka som undertecknat för respektive Part.

STENVALVET 246 VÄNERSBORG POPPELN AB **VÄNERSBORG KOMMUN**

FASTIGHETSÄGARNA

GRÖN BILAGA
TILL LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 9

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
2461-1015	Poppeln 7

2. Hyresvärd

Namn	Personnr/Orgnr
Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	559063-5719

3. Hyresgäst

Namn	Personnr/Orgnr
Vänersborg kommun	212000-1538

4. Instruktioner

Denna avtalsbilaga till ett lokalhyresavtal innehåller villkor som gör avtalet till ett grönt hyresavtal. När avtalet ingås ska parterna gemensamt gå igenom bilagans alla punkter. Det åligger hyresvärden att besvara hyresgästens frågor om villkorens innebörd. Avtalet inleds med en allmän avsiktsförklaring som beskriver parternas samverkan. Efterföljande avsnitt utgör avtalsvillkor som kompletterar hyresavtalet. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller. En handledning finns till bilagan.

5. Avsiktsförklaring

Hyresavtalet är ett grönt hyresavtal. Det innebär att parterna förbinder sig att samverka för ett miljömässigt hållbart hyresförhållande. Det åligger båda parterna att ta initiativ till åtgärder och aktiviteter som kan minska hyresförhållandets miljöpåverkan samt förbättra miljö och hälsa i lokalen. Parterna förbinder sig vidare att gemensamt sätta mål och hitta former för den löpande samverkan som passar bäst för parterna och som behövs för att nå dessa mål.

Parterna ska samverka för minskad klimatpåverkan och resursanvändning. Det innefattar att optimera uppvärmning, kylning och ventilation i lokalen utifrån hur den används. Det innebär också att hitta lösningar för ökat återbruk, återvinning och delande. Miljöanpassade och icke hälsovådliga material ska användas i byggnad och inredning. Hyresgäst och hyresvärd ska genomföra aktiviteter och åtgärder som möjliggör och driver hållbara beteenden.

☐ Ytterligare ambitioner och mål för parternas samverkan framgår av bilaga. Bilaga

6. Information om hållbar lokal-användning

Hyresvärden ska förse hyresgästen med skriftlig information om hur hyresgästen under hyresförhållandet kan bidra till att minska lokalens och fastighetens miljöpåverkan. Informationen ska lämnas i samband med tillträdet av lokalen eller vid tidpunkt som parterna skriftligen kommit överens om. Därefter ska uppdaterad information hållas tillgänglig t.ex. i husbok, webbsida eller kundplattform. Informationen ska minst omfatta områdena:

- avfallshantering och återvinning från hyresgästens verksamhet
- energieffektiv användning av lokalen
- funktionalitet för inomhusklimat t ex solavskärmning och ventilation
- lösningar som bidrar till en resurseffektiv användning av ytor och andra faciliteter t ex samnyttjande av mötesrum, omklädningsrum m m
- bevarande och minimering av ombyggnationer
- återbruk, materialval och avfallshantering i samband med underhåll och ombyggnationer
- gröna transporter och mobilitet.

7. Miljöcertifiering

☐ Byggnaden/lokalen ska omfattas av ett miljöcertifieringssystem för byggnader.

☐ Vid tecknandet av denna överenskommelse finns miljöcertifieringssystem för byggnaden/lokalen.

☐ Senast den ska byggnaden/lokalen omfattas av ett miljöcertifieringssystem.

☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem ☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem

Hyresvärden ska informera hyresgästen om ändringar av miljöcertifieringssystem samt erhållen nivå i miljöcertifieringssystem.

Om miljöcertifiering innebär krav på hyresgästens verksamhet ska kraven framgå av bilaga. Bilaga

8. Energislag och utsläpp

Hyresvärden och hyresgästen ska endast köpa ursprungsmärkt förnybar el för användning i lokalen och fastigheten.

Hyresvärd/hyresgäst ska inte använda fossila bränslen (direkta inköp) för egen uppvärmning av byggnaden.

☐ Hyresvärd/hyresgäst ska endast köpa förnybar eller klimatneutral energi för ☐ kylning ☐ uppvärmning

☐ från tillträdet ☐ snarast med hänsyn till ingångna avtal, dock senast (datum)

☐ Hyresvärden har egenproducerad förnybar energi som förser fastigheten med energi från

☐ sol ☐ vind ☐

9. Datainsamling och informationsutbyte

Hyresvärden ska samla in och dela data som behövs för att analysera och kartlägga lokalens och byggnadens miljöpåverkan enligt villkoren i detta avsnitt.

Hyresvärdens lämnande av data

Hyresvärden ska minst årligen informera hyresgästen om hyresgästens användning av nedanstående resurser. Information om användning ska i första hand baseras på mätning och i andra hand, om mätutrustning saknas, genom andel av totalförbrukning.

☐ verksamhetsel (hyresgästens) ☒ fastighetsel (lokalens andel) ☒ fjärrvärme ☐ fjärrkyla

☐ Särskild kyla/processkyla (hyresgästens) ☒ vatten (hyresgästens) ☐ återvinning och avfall ☐

☐ Hyresvärden ska tillgängliggöra/presentera statistik om utsläpp av växthusgaser från energianvändning

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

Hyresgästens lämnade av data

I den mån hyresgästen har eget abonnemang är hyresgästen skyldig att lämna information om användningen av följande resurser:

☒ verksamhetsel ☐ fastighetsel ☐ fjärrvärme ☐ fjärrkyla ☐ vatten ☐ avfall ☐

Informationen lämnas

☒ genom inrapportering efter hyresgästens avläsning av egen mätare var 12 :e månad

☐ genom att hyresgästen lämnar hyresvärden fullmakt att hämta ut den information som behövs för uppföljning. Fullmakt, bilaga

Syftet med insamlingen av data ska vara att möjliggöra uppföljning av resursanvändning och utsläpp, och för att identifiera förbättringsåtgärder med avseende på energieffektivisering, ekonomi samt klimatpåverkan. Data ska även kunna användas för att genomföra energideklarationer och miljöcertifieringar.

10. Inomhusmiljö/-klimat

Parterna är överens om att styrningen av den operativa temperaturen i lokalen under användningstid ska utgå från den möbleringsplan hyresgästen tar fram inför tillträdet av lokalen och därefter överenskomna förändringar.

Möblering/ inredning

Hyresvärden ska i samband med tecknandet av denna överenskommelse informera hyresgästen om lämplig inplacering av möbler och inredning för att erhålla ett gott inomhusklimat.

Hyresgästen ska senast vid tillträdet av lokalen delge hyresvärden en möbleringsplan som beaktar lokalens tekniska förutsättningar.

Hyresgästen ska löpande meddela hyresvärden om användningen av lokalen ändras på ett sätt som påverkar inomhusmiljön.

Inomhusmiljö-uppföljning

☒ Hyresvärden ska systematiskt samla in synpunkter kring inomhusmiljön som årligen följs upp tillsammans med hyresgästen.

11. Hyresgäst-anpassningar

Miljöhänsyn ska tas vid materialval. Återbrukat, återvunnet och/eller miljöanpassat byggmaterial ska användas i lokalen.

☐ Parterna ska ta fram klimatmål för ombyggnationer.

☒ Val av byggmaterial i lokalen ska utgå från en materialdatabas. Materialdatabas: Byggvarubedömningen

☐ Hantering (återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering) av demonterat och bortfört byggmaterial samt inredning i samband med hyresgästanpassning i befintlig lokal ska dokumenteras.

☒ Material ska dokumenteras i en loggbok som ägs och administreras av hyresvärden.

12. Val av inredning och utrustning

Parterna ska välja vitvaror med låg energianvändning i lokalen.

☒ Parterna ska välja en för ändamålet energieffektiv belysning i lokalen.

☒ Parterna ska där så är möjligt välja snålspolande utrustning i lokalen.

☐ Hyresgästen ska i första hand välja miljömärkt eller återanvänd inredning i lokalen.

☒ Hyresgästen ska inte köpa icke certifierad kontorsinredning av tropiskt trä.

13. Metodval vid underhåll, skötsel och drift

Hyresgästen ska vid utövande av sin vårdnadsplikt och underhållsskyldighet i lokalen ta miljöhänsyn vid val av metoder och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

Hyresvärden ska ta milljöhänsyn vid val av metoder för underhåll, skötsel och drift i fastigheten och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

14. Gröna transporter och mobilitet

Hyresvärden ska, på de villkor som framgår av bilagan, i anslutning till lokalen erbjuda tillgång till Bilaga

☒ cykelparkering ☐ omklädningsrum ☐ gemensam cykelpool i eller i anslutning till fastigheten

☐ gemensam fordonspool i eller i anslutning till fastigheten ☐ laddningsplatser för eldrivna fordon

15. Övriga avtalspunkter

☐ Ytterligare avtalspunkter bifogas Bilaga

16. Underskrift

Denna avtalsbilaga har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna har tagit var sitt.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn Stenvalvet 246 Vänersborg Poppeln AB	Hyresgästens namn Vänersborg kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Maria Lidström	Namnförtydligande

☒ Avtalsbilagan har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av bilagan med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 99 upprättat 2012. Reviderat 2016 och 2022. Eftertryck förbjuds.

§ 255

Medfinansiering av bygghandling för Brålanda station

KS 2024/130

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar godkänna *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun.*

2. Kommunfullmäktige uppdrar åt Kommunstyrelsens ordförande samt kommundirektören att så som firmatecknare signera *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun.*

3. Kommunfullmäktige beslutar tillföra kommunstyrelsen en investeringsbudget på 16 200 tkr (prisnivå 2023-01 i avtalet 13 400 tkr) under 2026 för kommunens andel av med- och samfinansieringsavtalet. Finansiering sker via ökad upplåning.

4. Beräknade driftskostnader 2026 uppgår till 1 100 tkr. Finansiering sker genom kommunstyrelsens anslag för oförutsett. Tillgängliga medel uppgår till 5 531 tkr (2026-09-25). Finansiering av framtida driftskostnader från 2027 och framåt får hanteras i arbetet med kommande års budgetar.

Bilaga/bilagor

Bilaga 15: Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun

Sammanfattning av ärendet

Efter en sammanslagning av tre järnvägsprojekt i Brålanda, där Brålanda station utgör ett av projekten, behöver tidigare tecknat med- och samfinansieringsavtal ersättas med ett nytt. Tidigare avtal gäller kommunens och regionens medfinansiering av framtagande av järnvägsplan och systemhandling vilket nu kommer att finansieras till 100% av Trafikverket. Nästa skede i planeringen för Brålanda station är framtagande av bygghandling vilket bifogat avtal reglerar.

I och med signering av bifogat avtal ersätts tidigare tecknat avtal *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun* (KF 2024-10-23 § 160). Då utrangeras även tillhörande bidrag till infrastruktur

motsvarande 9 800 tkr i kommunens balansräkning och motsvarande avsättning upplöses.

Kommunens andel av bifogat avtal är 16 200 tkr. Skillnaden mellan tidigare utgift om 9 800 tkr, och den nya avtalade utgiften är 6 400 tkr.

Kommunens totala investeringsbudget 2026 omfattar 735 049 tkr. Vid en utökning med 16 200 tkr uppgår investeringsbudgeten till 751 249 tkr. Finansiering sker via ökad upplåning.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-10-26 § 185
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-10-23 § 160
- Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun
- Kommunstyrelsens beslut 2026-05-06 § 103

Sändlista

Handläggare av ärendet

Redovisningschef

Controller på ekonomiavdelningen

Trafikverket

Västra Götalandsregionen

§ 185

Medfinansiering av bygghandling för Brålanda station

KS 2024/130

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar godkänna *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun.*

2. Kommunfullmäktige uppdrar åt Kommunstyrelsens ordförande samt kommundirektören att så som firmatecknare signera *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun.*

3. Kommunfullmäktige beslutar tillföra kommunstyrelsen en investeringsbudget på 16 200 tkr (prisnivå 2023-01 i avtalet 13 400 tkr) under 2026 för kommunens andel av med- och samfinansieringsavtalet. Finansiering sker via ökad upplåning.

4. Beräknade driftskostnader 2026 uppgår till 1 100 tkr. Finansiering sker genom kommunstyrelsens anslag för oförutsett. Tillgängliga medel uppgår till 5 531 tkr (2026-09-25). Finansiering av framtida driftskostnader från 2027 och framåt får hanteras i arbetet med kommande års budgetar.

Sammanfattning av ärendet

Efter en sammanslagning av tre järnvägsprojekt i Brålanda, där Brålanda station utgör ett av projekten, behöver tidigare tecknat med- och samfinansieringsavtal ersättas med ett nytt. Tidigare avtal gäller kommunens och regionens medfinansiering av framtagande av järnvägsplan och systemhandling vilket nu kommer att finansieras till 100% av Trafikverket. Nästa skede i planeringen för Brålanda station är framtagande av bygghandling vilket bifogat avtal reglerar.

I och med signering av bifogat avtal ersätts tidigare tecknat avtal *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun* (KF 2024-10-23 § 160). Då utrangeras även tillhörande bidrag till infrastruktur motsvarande 9 800 tkr i kommunens balansräkning och motsvarande avsättning upplöses.

Kommunens andel av bifogat avtal är 16 200 tkr. Skillnaden mellan tidigare utgift om 9 800 tkr, och den nya avtalade utgiften är 6 400 tkr.

Kommunens totala investeringsbudget 2026 omfattar 735 049 tkr. Vid en utökning med 16 200 tkr uppgår investeringsbudgeten till 751 249 tkr. Finansiering sker via ökad upplåning.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-13
- Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-10-23 § 160
- Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun
- Kommunstyrelsens beslut 2026-05-06 § 103

2026-10-13

Dnr: KS 2024/130

Handläggare
Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare
Kommunfullmäktige

Beslut om medfinansiering av bygghandling för Brålanda station

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar godkänna *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun*.

2. Kommunfullmäktige uppdrar åt Kommunstyrelsens ordförande samt kommundirektören att så som firmatecknare signera *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun*.

3. Kommunfullmäktige beslutar tillföra kommunstyrelsen en investeringsbudget på 16 200 tkr (prisnivå 2023-01 i avtalet 13 400 tkr) under 2026 för kommunens andel av med- och samfinansieringsavtalet. Finansiering sker via ökad upplåning.

4. Beräknade driftskostnader 2026 uppgår till 1 100 tkr. Finansiering sker genom kommunstyrelsens anslag för oförutsett. Tillgängliga medel uppgår till 5 531 tkr (2026-09-25). Finansiering av framtida driftskostnader från 2027 och framåt får hanteras i arbetet med kommande års budgetar.

Sammanfattning av ärendet

Efter en sammanslagning av tre järnvägsprojekt i Brålanda, där Brålanda station utgör ett av projekten, behöver tidigare tecknat med- och samfinansieringsavtal ersättas med ett nytt. Tidigare avtal gäller kommunens och regionens medfinansiering av framtagande av järnvägsplan och systemhandling vilket nu kommer att finansieras till 100% av Trafikverket. Nästa skede i planeringen för Brålanda station är framtagande av bygghandling vilket bifogat avtal reglerar.

I och med signering av bifogat avtal ersätts tidigare tecknat avtal *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun* (KF 2024-10-23 § 160). Då utrangeras även tillhörande bidrag till infrastruktur motsvarande 9 800 tkr i kommunens balansräkning och motsvarande avsättning upplöses.

Kommunens andel av bifogat avtal är 16 200 tkr. Skillnaden mellan tidigare utgift om 9 800 tkr, och den nya avtalade utgiften är 6 400 tkr.

Kommunens totala investeringsbudget 2026 omfattar 735 049 tkr. Vid en utökning med 16 200 tkr uppgår investeringsbudgeten till 751 249 tkr. Finansiering sker via ökad upplåning.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-10-23 (§ 160) om ett medfinansieringsavtal för framtagande av järnvägsplan och systemhandling för Brålanda station. Avtalet omfattade 8 400 tkr i prisnivå 2023-01. I slutet av sommaren 2025 tillsatte Trafikverket en projektledare för planeringen av Brålanda station och Trafikverkets planeringsarbete påbörjades. En initial kostnadskalkyl och en preliminär tidsplan för projektet har tagits fram och en geoteknisk fältundersökning har genomförts för att ta reda på projektets förutsättningar. Under våren 2026 landade parterna gemensamt i en lösning för plattformsförbindelse som utgörs av en brolösning med trapphus och hiss (KS 2026-05-06 § 103). Motivet var att projektet skulle hålla sig inom avtalad kostnadsram och inte bli försenat ytterligare.

Enligt tidigare avtal skulle Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen medfinansiera/samfinansiera framtagande av järnvägsplan för projektet. Trafikverket har fattat beslut om att samordna projektet Brålanda station med godstågsprojektet LTS (längre större tyngre) och projektet Samtidig infart, eftersom alla tre projekten planerar järnvägsåtgärder i Brålanda under samma tidsperiod. I samband med beslutet om att slå ihop projekten beslutade Trafikverket att själva finansiera järnvägsplanen till 100%. Järnvägsplanen kommer gälla hela projektet, även Brålanda station.

Syftet med det nya avtalet är att finansiera framtagande av en bygghandling för Brålanda station, vilket inte ingick i det tidigare avtalet och utgör nästa skede i planeringen. I och med att bygghandling tas fram i tidigt skede finns inte längre något behov av att ta fram en systemhandling för projektet. Avtalet reglerar respektive parts åtagande och finansiella ansvar för framtagande av bygghandlingen.

Bifogat avtal har samma grundförutsättning som tidigare avtal. Alltså att den preliminära totala utgiften för projektet är uppskattad till ca 108 600 tkr (prisnivå 2023–01) och att utgiften ska fördelas mellan VGR (30 %) och Vänersborgs kommun (70 %). Det nya avtalet omfattar 19 150 tkr (prisnivå 2023-01) där Vänersborgs kommuns andel är 13 400 tkr. Uppräknat med index för järnvägsinvesteringar till penningvärde 2029, då projektet beräknas vara genomfört och utbetalning skett, blir kommunens andel 16 200 tkr.

Det bifogade avtalet ersätter tidigare beslutat avtal *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun* (KF 2024-10-23 § 160) och hittills upparbetade kostnader ingår i kostnaden som avtalas. I samband med beslutet om det tidigare avtalet (KF 2024-10-23 § 160) tillfördes kommunstyrelsen en investeringsbudget på 9 800 tkr. I och med det tidigare avtalet upphävs utrangeras tillhörande bidrag till infrastruktur i kommunens balansräkning och motsvarande avsättning upplöses.

Med tillägget till investeringsbudgeten tillkommer en utgift om 6 400 tkr som utgör mellanskillnaden mellan avtalen. Den ökade utgiften finansieras genom ökad upplåning. 2026 års kostnad om 1 100 tkr finansieras inom Kommunstyrelsens anslag för

oförutsett. Finansiering av framtida driftskostnader från 2027 får hanteras i arbetet med kommande års budgetar.

Kommunens totala investeringsbudget 2026 omfattar 735 049 tkr. Vid en utökning med 16 200 tkr uppgår investeringsbudgeten till 751 249 tkr. Finansiering sker via ökad upplåning.

Beredning

Ärendet har beretts i samverkan med kommunens Ekonomiavdelning. Avtalet har tagits fram av Trafikverket och reviderats efter avstämning med kommunen och Västra Götalandsregionen.

Underlag

- Beslut KF 2024-10-23 § 160 Beslut om medfinansiering av järnvägsplan och systemhandling för Brålanda station.
- Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun
- Beslut KS 2026-05-06 Information om framdriften i Trafikverkets projekt Brålanda station

Jill Stor

Avdelningschef näringsliv och strategisk samhällsplanering

Bilagor

Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun

Sändlista

Handläggare av ärendet

Kerstin Rosendahl
Åsa Meijer
Trafikverket
Västra Götalandsregionen

Trafikverkets ärendenummer
TRV 2024/72565

Dokumentdatum
2026-10-06

Kommunens ärendenummer
KS 2024/130

Västra Götalandsregionens ärendenummer
IKN 2024-00225

Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av bygghandling, Brålanda station, bandel 637, Norge/Vänerbanan, Vänersborgs kommun

Detta avtal avser framtagande av bygghandling och innefattar:	
☒	Medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur
☒	Samfinansiering med olika statliga anslag/finanser
☐	Samverkan där respektive part äger sin anläggning och finansierar sin del
☐	Samverkan där annan part äger och finansierar sin anläggning och Trafikverket – bevakar genomförandet när anläggningen är i anslutning till statens anläggning, eller – får i uppdrag att genomföra åtgärden

Detta avtal (”Avtalet”) ersätter tidigare avtal, *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun*, tecknat 2024-11-11.

Mellan nedanstående parter träffas härmed Avtalet enligt följande:

§1 Parter

Trafikverket, Västra regionen, org.nr 202100-6297, 781 89 Borlänge, nedan Trafikverket

Vänersborgs kommun, org.nr 212000-1538, Box 344, 462 24 Vänersborg, nedan Kommunen

Västra Götalandsregionen, org.nr 232100-0131, Regionens hus, 462 80 Vänersborg, nedan VGR

Ovanstående parter benämns hädanefter gemensamt för ”Parterna” och enskilt för ”Part”.

§2 Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i Avtalet:

AKJ: Anläggningsspecifika Krav Järnväg är Trafikverkets krav på projektet avseende trafikledning (dvs. en körbar anläggning), trafikering, miljö, teknisk funktion vid byggnation och driftskedet, samt krav på teknisk dokumentation och funktionskrav på den färdiga anläggningen. AKJ omfattar normalt endast de delar som avser järnvägens infrastruktur och som kommer att förvaltas av Trafikverket.

Avstegsansökan: Avstegsansökan syftar till att Trafikverket via ett beslut ska kunna visa att alla åtgärder som inte följer planen för införande av ERTMS har ett godtagbart motiv för tänkt avvikelse. Beslutet utgör också krav på åtgärden som ska tillgodoses om den genomförs.

ERTMS: Det nya signalsystemet är en förutsättning för höghastighetsjärnvägar och framtida automation. European Rail Traffic Management System (ERTMS) är ett EU-gemensamt signalsystem. Trafikverket ansvarar för införandet i Sverige.

Signalutredning: En utredning med fokus på signalteknisk lösning samt hur/om denna lösning avviker från införandeplanen av ERTMS och utgör underlag för avstegsansökan. Syftet är att få kontroll på investerings- och reinvesteringsåtgärder i signalanläggningen utanför den nuvarande ERTMS-införandeplanen samt att dessa åtgärder styrs mot målet med moderna digitala signalsystem för både Automatic Train Control (ATC) och ERTMS.

FU: Funktionsutredning är en teknisk fördjupning och syftar till att pröva tänkbara åtgärdsalternativ och rekommendera lämpligaste åtgärd för att tillgodose önskat börläge. Funktionsutredningen är ett beslutsunderlag.

Grundutförande: Den trafikala lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en befintlig trafiksituation med hänsyn till allmän trafikutveckling. Grundutförande omfattar inte trafikala lösningar som i huvudsak uppkommer på grund av annan parts specifika exploateringsplaner m.m. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till Trafikverkets infrastruktur.

Järnvägsplan: Fysisk plan med rättsverkan som regleras enligt lagen om byggande av järnväg.

Planläggningsprocessen: Regleras i lagen om byggande av järnväg. Processen innebär att planläggningen av järnvägar förankras bland annat i kommunernas planering och att de som berörs i olika processteg får goda möjligheter till insyn och ges möjlighet att framföra synpunkter. Under processen analyseras och beskrivs järnvägsanläggningens lokalisering och utformning. Slutligen läggs lokaliseringen och detaljutformningen fast.

Tillägg: De förbättringar/anpassningar som annan part föreslår, initierar eller orsakar och som behövs för att lösa trafiksituationen utöver det som ingår i Trafikverkets ansvar för Grundutförande. Även förändringar i statlig infrastruktur föranledda av detaljplan betraktas som Tillägg. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till Trafikverkets infrastruktur.

Åtgärden: En ny station för resandeutbyte i Brålanda med två sidoplattformar vid huvudspår och en plattformsförbindelse. Se Fördjupad utredning Brålanda Station, TRV 2022/36757, 2023-06-30.

Åtgärd 1: Framtagande av bygghandling för Åtgärden.

§3 Syfte och bakgrund

VGR har i Västtågsutredning pekat ut Brålanda som lämplig plats för ny station. Brålanda har bedömts ha potential på grund av relativt stor inpendling till framförallt lokal livsmedelsindustri men det finns även ett betydande omland, som åt väster inkluderar Färgelanda kommun och åt öster boende utmed Vänerkusten.

I ett första skede är tanken att tågen mellan Göteborg och Karlstad ska göra uppehåll i Brålanda, på sikt är det möjligt att även utöka trafiken upp mot Ed och Norge och då kan även de tågen komma att stanna i Brålanda.

VGR och Kommunen och har ställt sig positiva till att sam- och medfinansiera en station och VGR har valt att prioritera Brålanda bland de potentiella nya stationerna i Västtågsutredningen.

Brålanda ligger på Norge/Vänerbanan (bandel 637) mellan Öxnered och Skälebol. Bandelen ingår i EU:s TEN-T nät och är vid Brålanda enkelspårig med en största tillåten hastighet 160 km/tim.

Stationen ska utrustas med två sidoplattformar och en plattformsförbindelse i form av en gångbro, med hissar och trappor som vertikala förbindelser.

Enligt tidigare avtal skulle Kommunen och VGR medfinansiera/samfinansiera framtagande av Järnvägsplan för Åtgärden. Trafikverket har fattat beslut om att samordna Åtgärden med åtgärder för långa godståg och samtidig infart, och i samband med det finansiera framtagande av

Järnvägsplan för helheten, inklusive Brålanda station, till 100 % genom nationella statliga anslagsmedel.

Syftet med Avtalet är istället att reglera respektive Parts åtagande och finansiella ansvar för framtagande av bygghandling för Åtgärden, vilket inte ingick i tidigare avtal.

Tidigare studier och utredningar avseende detta objekt är:

- Västtågsutredningen del av Målbild Tåg 2035
- Fördjupad utredning Brålanda Station, 2023-06-30.
- AKJ Bdl 637, Ny station i Brålanda, Vänersborg kommun, 2024-11-22, TRV 2024/58299
- CSM-RA till AKJ Bdl 637, Ny station i Brålanda, Vänersborg kommun, 2024-09-23, TRV 2024/58300
- Fördjupad översiktsplan för Brålanda
- Samhällsplanering och stationsutveckling i Brålanda

§4 Tidigare avtal avseende medfinansiering och samverkan

Parterna tecknade 2024-11-11 *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun*, vilket härmed ersätts av Avtalet.

§5 Beskrivning av åtgärder

Avtalet avser framtagande av bygghandling för Åtgärden. Avtal om produktion samt drift och underhåll kommer att tecknas senare.

Parterna är överens om att målet är att skapa en station för resenärer och plats för tågmöten samt en plattformsförbindelse, i form av en gångbro med hissar och trappor, mellan de två nya sidoplattformarna. Trafikverket avser inom en annan åtgärd även förse stationen med samtidig infart för mer kapacitet.

Åtgärden ger bättre tillgänglighet och service för resenärerna vid Brålanda med omland och övriga orter i Dalsland samt skapar bättre utnyttjad kapacitet för resenärer längs Norge-/Vänerbanan.

Avtalet omfattar följande åtgärder:

Åtgärder i den statliga anläggningen
Åtgärd 1, Framtagande av bygghandling för Åtgärden.

Åtgärder i den kommunala anläggningen
Inte aktuellt i detta skede.

Trafikverket ansvarar för Åtgärd 1. Kommunen bistår med de handlingar som krävs.

§6 Finansiering

Totalkostnaden för Åtgärden är uppskattad till ca 108,6 mnkr (prisnivå 2023–01). Kostnaden för Åtgärden ska fördelas mellan VGR, via medel från regional plan och/eller via VGRs egna medel, och Kommunen. VGR ska stå för 30 % och Kommunen för 70 %.

Parterna är överens om att totalkostnaden är preliminär och kan beräknas mer noggrant först när bygghandlingen är färdigställd. Kostnadsuppskattningen bygger på erfarenhetssiffror från tidigare

projekt. Kostnader för ägande respektive drift och underhåll i förvaltningsskedet ingår inte i ovan angivna totalkostnad.

Kostnaden för Åtgärd 1 beräknas uppgå till ca 19,15 mnkr (prisnivå 2023–01), inklusive redan nedlagda kostnader inom det påbörjade projektet. Kostnadsuppskattningen bygger på erfarenhetssiffror från tidigare projekt och är preliminär. Den faktiska kostnaden kan därför komma att förändras i ett senare skede på grund av t.ex. rådande marknadsläge och platsspecifika förutsättningar.

Finansieringen av Åtgärd 1 fördelas enligt nedan:

				Finansiär		
Nr.	Åtgärder	Utförare	Kostnad (mnkr)	TRV LTP och/eller VGR	Vänersborgs kommun	Summa
Åtgärder i den statliga anläggningen (Trafikverket)						
1	Framtagande av bygghandling	Trafikverket	19,15	5,75	13,40	19,15

Grundutförande och Tillägg
Kommunens medfinansiering och VGRs med- och/eller samfinansiering till Åtgärden ska avse Grundutförande och eventuella Tillägg och motiveras av att Åtgärden ger stora lokala nyttor för Brålanda genom att möjliggöra resandeutbyte och öka ortens attraktivitet. Grundutförandet gäller den trafikala lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation.

Kommunen ansvarar för genomförande, ägande och framtida förvaltning av de angöringsytor som krävs runt omkring stationen och innefattar t.ex. parkering för cykel och personbil.

§7 Ansvarsfördelning

Trafikverkets ansvar

1. Trafikverket ska utföra eller låta utföra Åtgärd 1 inom det statliga åtagandet som omfattas av Avtalets §§5 och 6.
2. Trafikverket ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas för åtgärden som Trafikverket ansvarar för.
3. Trafikverket ansvarar för att dialog förs med VGR och Kommunen.
4. Trafikverket ansvarar för att kontaktpersoner hos VGR och Kommunen kallas till erforderliga möten.
5. Trafikverket ansvarar för samordningen internt inom Trafikverket men även av Parternas gemensamma åtaganden samt att hålla Parterna informerade om hur Trafikverkets åtagande fortskrider.
6. Trafikverkets projektledare kommer att fungera som kontaktperson vid Kommunens frågor.
7. Trafikverket ska äga de nya järnvägsanläggningarna (huvudsystemet) samt ansvara för drift och underhåll av dessa.

VGRs ansvar

1. VGR ska sam- och/eller medfinansiera det statliga åtagandet i enlighet med §6.
2. VGR ansvarar för att utse en kontaktperson som följer Åtgärd 1 samt är behjälplig med eventuellt erforderligt material som kan vara till hjälp vid utförandet.
3. VGR ansvarar för att hålla övriga Parter informerade om hur VGRs åtagande fortskrider.
4. VGR ansvarar för att dialog förs med Västtrafik.

Kommunens ansvar

1. Kommunen ska medfinansiera det statliga åtagandet i enlighet med §6.

2. Kommunen ansvarar för att utse en kontaktperson som följer Åtgärd 1 samt är behjälplig med eventuellt erforderligt material som kan vara till hjälp vid utförandet av åtgärden.
3. Kommunen ansvarar för samordning mellan Kommunens olika förvaltningar och myndigheter samt att hålla övriga Parter informerade om hur Kommunens åtagande fortskrider.
4. Kommunen tillhandahåller nödvändigt kartmaterial utan ersättning.
5. Kommunen ska tillhandahålla den kommunala mark som behövs för Åtgärdens genomförande.
6. Kommunen genomför och bekostar eventuellt erforderliga ändringar och/eller framtagande av detaljplaner för genomförande av åtgärder knutna till Avtalet.

§8 Hantering av kostnadsförändringar

Kostnadsförändringar ska fördelas i proportion till Parternas respektive åtaganden i §6 och prisnivåerna ska räknas om enligt index för järnvägsinvesteringar.

Om kostnaden för Åtgärd 1 vid anbudstillfället överstiger bedömd totalkostnad för Åtgärd 1 med mer än 20 %, när hänsyn tagits till kostnadsutvecklingen enligt Trafikverkets index för järnvägsinvesteringar, ska respektive Part ges möjlighet till omförhandling.

Kostnadsökningar till följd av Parts ensidigt önskade tillägg bekostas till 100 % av den Parten, om inte annat överenskommits skriftligt i förväg.

I det fall Åtgärd 1 avbryts eller avtalet upphör att gälla står respektive Part för projektets dittills nedlagda kostnader enligt fördelningen som anges i §6.

§9 Betalning

Trafikverket har rätt att rekvirera medfinansiering löpande i takt med att kostnader för Åtgärd 1 upparbetas.

Till rekvisitioner ska bifogas underlag i form av utdrag från Trafikverkets ekonomisystem.

Rekvirering adresseras till:

Vänersborgs kommun
Fakturaservice
Box 344
462 24 Vänersborg

Västra Götalandsregionen
Infrastruktur och kollektivtrafiknämnd
FE 852
405 83 Göteborg

§10 Projektorganisation och former för Parternas samarbete

Parterna ska ges full insyn i arbetet genom regelbunden rapportering om hur arbetet framskrider tekniskt och tidsmässigt.

Ömsesidiga informationsmöten ska genomföras med den regelbundenhet som Parterna beslutar i särskild ordning. En gemensam arbetsgrupp finns. Vid behov kan en styrgrupp skapas.

§11 Tidplan

Upphandling av Åtgärd 1 beräknas genomföras 2026-2027. Åtgärd 1 beräknas vara genomförd 2029.

§12 Avtalets giltighet

Avtalet är giltigt från och med den tidpunkt när det undertecknats av Parterna och under förutsättning av:

- att VGRs och Kommunens beslutande organ godkänt och undertecknat Avtalet senast 2026-12-31.

§13 Övrigt

Ändringar eller tillägg till Avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av Parterna för att vara giltiga.

Avtal om produktion samt drift och underhåll kommer tecknas mellan Parterna utifrån resultatet av Åtgärd 1.

§14 Tvistlösning

Tvist avseende tillämpning eller tolkning av Avtalet ska avgöras av allmän domstol enligt svensk lag.

Detta avtal är signerat elektroniskt av:

Jörgen Einarsson
Regional direktör
Trafikverket Västra regionen

Louise Jeppsson
Ordförande i Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden
Västra Götalandsregionen

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör
Vänersborgs kommun

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande
Vänersborgs kommun

§ 160

Beslut om medfinansiering av järnvägsplan och systemhandling för Brålanda station

KS 2024/130

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar godkänna *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun*.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt Kommunstyrelsens ordförande samt kommundirektören att så som firmatecknare signera *Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun.*
3. Kommunfullmäktige beslutar tillföra kommunstyrelsen en investeringsbudget på 9 800 tkr under 2024 för kommunens andel av med- och samfinansieringsavtalet. Finansiering sker via ökad upplåning.

Sammanfattning av ärendet

Trafikverket har, tillsammans med Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen, tagit fram ett avtal för med- och samfinansiering av järnvägsplan och systemhandling till Brålanda station. Avtalet reglerar parternas åtaganden och finansiella ansvar. Enligt avtalet fördelas kostnaden mellan regionen och kommunen så att regionen står för 30 % och kommunen för 70 %. Den procentuella fördelningen av kostnaden har förhandlats mellan Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen genom politisk dialog.

Den uppskattade totalkostnaden för framtagande av järnvägsplan och systemhandling är 12 miljoner kronor i prisnivå 2023–01, där kommunen står för 8,4 miljoner kronor och regionen för 3,6 miljoner kronor. Efter prognostiserad index- och inflationsuppräkning fram till utbetalningsdatum bedöms kommunens investeringsutgift bli 9,8 miljoner kronor.

Systemhandling och järnvägsplan uppskattas vara klara år 2027. Därefter kommer parterna att mötas igen för att avgöra om man vill gå vidare med att ta fram ett avtal för bygghandling, produktion, drift och underhåll.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2024-10-09, § 171
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-09-23 § 123
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-09-09

- Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun
- Brålanda station Fördjupad utredning

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Benny Augustsson (S) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. I detta instämde Bo Carlsson (C) och Stefan Kärvling (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag. Ordföranden ställde kommunstyrelsens förslag under proposition och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Trafikverkets ärendenummer
TRV 2024/72565
Kommunens ärendenummer
KS 2024/130
Västra Götalandsregonens ärendenummer
IKN 2024-00225

Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun

Detta avtal avser planläggningsprocessen för åtgärder och innefattar:	
☒	Medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur
☒	Samfinansiering med olika statliga anslag/finanser
☐	Samverkan där respektive part äger sin anläggning och finansierar sin del
☐	Samverkan där annan part äger och finansierar sin anläggning och Trafikverket – bevakar genomförandet när anläggningen är i anslutning till statens anläggning, eller – får i uppdrag att genomföra åtgärden

Mellan nedanstående parter träffas härmed avtal om med- och samfinansiering enligt följande:

§1 Parter

Trafikverket, Västra regionen, org.nr 202100-6297, 781 89 Borlänge, nedan Trafikverket

Vänersborgs kommun, org.nr 212000-1538, Box 344, 462 24 Vänersborg, nedan Kommunen

Västra Götalandsregionen, org.nr 232100-0131, Regionens hus, 462 80 Vänersborg, nedan VGR

§2 Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i detta avtal:

AKJ: Anläggningsspecifika Krav Järnväg är Trafikverkets krav på projektet avseende trafikledning (dvs. en körbar anläggning), trafikering, miljö, teknisk funktion vid byggnation och driftskedet, samt krav på teknisk dokumentation och funktionskrav på den färdiga anläggningen. AKJ omfattar normalt endast de delar som avser järnvägens infrastruktur och som kommer att förvaltas av Trafikverket.

Avstegsansökan: Avstegsansökan syftar till att Trafikverket via ett beslut ska kunna visa att alla åtgärder som inte följer planen för införande av ERTMS har ett godtagbart motiv för tänkt avvikelse. Beslutet utgör också krav på åtgärden som ska tillgodoses om den genomförs.

ERTMS: Det nya signalsystemet är en förutsättning för höghastighetsjärnvägar och framtida automation. European Rail Traffic Management System (ERTMS) är ett EU-gemensamt signalsystem. Trafikverket ansvarar för införandet i Sverige.

Signalutredning: En utredning med fokus på signalteknisk lösning samt hur/om denna lösning avviker från införandeplanen av ERTMS och utgör underlag för avstegsansökan. Syftet är att få kontroll på investerings- och reinvesteringsåtgärder i signalanläggningen utanför den nuvarande

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

ERTMS-införandeplanen samt att dessa åtgärder styrs mot målet med moderna digitala signalsystem för både Automatic Train Control (ATC) och ERTMS.

FU: Funktionsutredning är en teknisk fördjupning och syftar till att pröva tänkbara åtgärdsalternativ och rekommendera lämpligaste åtgärd för att tillgodose önskat börläge. Funktionsutredningen är ett beslutsunderlag.

Grundutförande: Den trafikala lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur.

Järnvägsplan: Fysisk plan med rättsverkan som regleras enligt lag om byggande av järnväg.

Planläggningsprocessen: Regleras i lag (1995:1649) om byggande av järnväg. Processen innebär att planläggningen av järnvägar förankras bland annat i kommunernas planering och att de som berörs i olika processteg får goda möjligheter till insyn och ges möjlighet att framföra synpunkter. Under processen analyseras och beskrivs järnvägsanläggningens lokalisering och utformning. Slutligen läggs lokaliseringen och detaljutformningen fast.

Tillägg: De förbättringar/anpassningar som annan part föreslår för att lösa trafiksituationen utöver det som ingår i statens ansvar. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur.

Åtgärd 1: Framtagande av systemhandling (SH) och järnvägsplan (JP) för Åtgärden.

Systemhandlingens (SH) primära syfte sammanfattat i 5 punkter:

1. **Kravuppfyllnad**: SH ska visa att föreslagen anläggning uppfyller regelverkskrav samt de anläggningsspecifika krav som SH projekteringen identifierat. Med det menas t.ex. funktionskrav, miljökrav. Anmält Organ (AO) granskar den tekniska delen som berör järnvägsanläggning enligt gällande TSD-krav. (TSD = Tekniska specifikationer för driftskompabilitet).

2. **Anläggningsbeskrivning**: Den föreslagna anläggningen ska beskrivas i SH. Detta görs i Teknisk handling och kompletteras med eventuella PM som bilagor för fördjupningar där det är relevant. Projektledaren beslutar nivån på den objektsorienterade informationsmodellen som tas fram. Endast en möjlig lösning ska redovisas, denna ska uppfylla angivna krav. Bortvalda alternativ ska redovisas med kort beskrivning och motivering till varför de valts bort.

3. **Byggbarhet**: Ett viktigt syfte med SH är att i tidigt skede visa att föreslagen anläggning är byggbar. Detta för att undvika obehagliga överraskningar i t.ex. Bygghandlingsskedet. Däri ligger då att göra en byggbeskrivning (ej styrande för en entreprenör, som kan föreslå bättre lösningar) som redovisar ett möjligt sätt att bygga och koppla en möjlig produktionstidplan till detta med syfte att tidigt kunna planera inför byggtid, möjliga entreprenadindelningar mm.

4. **Kalkyl**: SH-projekteringen måste gå så pass djupt att den föreslagna anläggningen kan kalkyleras på nivån +/- 9 %. Detta innebär att det enskilda projektet måste göra en egen bedömning per teknikområde vad som krävs för t.ex. beskrivning av grundläggning, vilka nödvändiga fältundersökningar som behöver göras för exempelvis geo, hydro, berg m.fl.

5. **Markanspråk**: Markanspråk för föreslagen anläggning tas fram inom SH-arbetet med både tillfälliga och permanenta ytor. Det blir då ett underlag till JP som i sin tur beskriver ytornas funktion/syfte och ungefärlig tidsperiod för tillfälliga ytor.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Systemhandlingen (SH) i förhållande till Järnvägsplan (JP) / Miljökonsekvensbeskrivning (MKB):

- **Funktion**: Då en Systemhandling (SH) tas fram görs detta ofta samtidigt med Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och Järnvägsplan (JP). Dessa handlingar går igenom olika processer. Systemhandlingen är en intern Trafikverkshandling som ett underlag i den fortsatta beslutsprocessen för det enskilda projektet. MKB och JP går igenom externa och juridiska processer, så som Länsstyrelsen, samråd, förankring inom Detaljplane-processer, m fl. Rent juridiskt är därmed de externa processerna i normalfallet överordnat innehållet i SH, i de fall där informationskonflikter uppstår och det kan stå motsägande uppgifter i SH i förhållande till JP,

- **Koppling**: SH är i idealfallet nyckelhandlingen, där anläggningens utformning och funktion beskrivs. Vid val av entreprenadform utgör systemhandlingen det viktigaste styrande underlaget. Detta även om SH formellt är en intern Trafikverkshandling. JP och MKB baseras i huvudsak på SH anläggningsbeskrivning/modell varifrån exempelvis projektets markanspråk, miljökonsekvenser hämtas. I huvudtidplanen bör därför SH påbörjas före JP och MKB. Det är också nödvändigt att handlingarna med milstolpar i tidplanen synkroniseras så att rätt underlag är framme i tid för JP och MKB processer, exempelvis samråd. Notera att miljöundersökningar behöver utföras tidigt i SH-arbetet för att miljöhänsyn ska kunna tas vid t.ex. linjeval och objektplaceringar.

- **Godkännandeprocessen (TSD-godkännande), järnväg**: Det enskilda projektet har ett ansvar i systemhandlingsskedet för att hantera godkännandeprocessen gentemot Transportstyrelsen mot ett TSD godkännande.

Åtgärden: En ny station för resandeutbyte i Brålanda med två sidoplattformar vid huvudspår och en plattformsförbindelse. Se Fördjupad utredning Brålanda Station, TRV 2022/36757, 2023-06-30.

§3 Syfte och bakgrund

VGR har i Västtågsutredning pekat ut Brålanda som lämplig plats för ny station. Brålanda har bedömts ha potential på grund av relativt stor inpendling till framförallt lokal livsmedelsindustri men det finns även ett betydande omland, som åt väster inkluderar Färgelanda kommun och åt öster boende utmed Vänerkusten.

I ett första skede är tanken att tågen mellan Göteborg och Karlstad ska göra uppehåll i Brålanda, på sikt är det möjligt att även utöka trafiken upp mot Ed och Norge och då kan även de tågen komma att stanna i Brålanda.

VGR och Kommunen och har ställt sig positiva till att sam- och medfinansiera en station och VGR har valt att prioritera Brålanda bland de potentiella nya stationerna i Västtågsutredningen.

Brålanda ligger på Norge-/Vänerbanan (bandel 637) mellan Öxnered och Skälebol. Bandelen ingår i EU:s TEN-T nät och är vid Brålanda enkelspårig med en största tillåten hastighet 160 km/tim.

Stationen ska utrustas med två sidoplattformar och en förbindelse för gående och eventuellt cykeltrafik mellan dessa plattformar. Antingen ska förbindelsen utgöras av en GC-port under järnvägen eller som en gångbro eller GC-bro över järnvägen. Förbindelsen mellan plattformarna kan antingen förses med ramper, hissar eller båda delarna. Alternativen ska redovisas och jämföras.

Syftet med detta avtal är att reglera respektive parts åtagande och finansiella ansvar för framtagandet av systemhandling och järnvägsplan för Åtgärden. Framtagandet av järnvägsplan och systemhandling är en del i planläggningsprocessen inför projekteringen och byggnation.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Tidigare studier och utredningar avseende detta objekt är:

- Västtågsutredningen del av Målbild Tåg 2035
- Fördjupad utredning Brålanda Station, 2023-06-30.
- AKJ, Anläggningsspecifika krav järnväg avseende Brålanda, Ny plattformar och plattformsförbindelse (beställs under våren 2024).

§4 Avsiktsförklaring och avtal avseende medfinansiering och samverkan

Parterna har tidigare inte träffat avsiktsförklaring eller avtal angående **Åtgärden**. Detta avtal för **Åtgärd 1** utgör från och med undertecknandet även en avsiktsförklaring för hela **Åtgärden**.

§5 Beskrivning av åtgärder

Det här avtalet avser framtagande av järnvägsplan och systemhandling. Avtal om bygghandling, produktion samt drift och underhåll kommer att tecknas senare.

Parterna är överens om att målet är att skapa en station för resenärer och plats för tågmöten samt en plattformsförbindelse mellan de två nya sidoplattformarna. Trafikverket avser inom en annan åtgärd även förse stationen med samtidig infart för mer kapacitet.

Åtgärden ger bättre tillgänglighet och service för resenärerna vid Brålanda med omland och övriga orter i Dalsland samt skapar bättre utnyttjad kapacitet för resenärer längs Norge-/Vänerbanan.

Avtalet omfattar följande åtgärder:

Åtgärder i den statliga anläggningen
Åtgärd 1, Framtagande av järnvägsplan och systemhandling.

Åtgärder i den kommunala anläggningen
Inte aktuellt i detta skede.

Trafikverket ansvarar för framtagande av järnvägsplan och systemhandling. Kommunen bistår med de handlingar som krävs.

Figur 1: Förslag till utformning av ny station med plattformsförbindelse via GC-port i Brålanda, Vänersborgs kommun.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

§6 Finansiering

Totalkostnaden för Åtgärden är uppskattad till ca 108,6 mnkr (prisnivå 2023–01). Kostnaden för Åtgärden ska fördelas mellan VGR, via medel från regional plan och/eller via VGRs egna medel, och Kommunen. VGR ska stå för 30% och Kommunen för 70%.

Parterna är överens om att totalkostnaden är preliminär och kan beräknas mer noggrant först när systemhandlingen är färdigställd. Detta då stationsutformning och teknisk lösning kommer att fastslås först i skedet som häri avtalas, systemhandling och järnvägsplan. Skillnaden gentemot tidigare uppskattad totalkostnad har sin grund i en indexuppräkning, bättre kunskap om projektet och en fördyring kopplat till nya krav och ändringar med hänsyn till stationsutformning och teknisk lösning. Kostnaderna bygger på erfarenhetssiffror från tidigare projekt och är preliminära. Kostnader för ägande respektive drift och underhåll i förvaltningsskedet ingår inte i ovan angivna totalkostnad. Underlag tas fram i samband med val av lösning för stationens utformning.

Kostnaden för Åtgärd 1 i detta avtal beräknas uppgå till cirka 12 mnkr i prisnivå 2023–01. Kostnaden bygger på erfarenhetssiffror från tidigare projekt och är preliminär. Den faktiska kostnaden kan därför komma att förändras i ett senare skede på grund av t.ex. rådande marknadsläge och platsspecifika förutsättningar.

Finansieringen av åtgärden fördelas enligt nedan:

				Finansiär		
Nr.	**Åtgärder**	**Utförare**	**Kostnad (mnkr)**	**TRV LTP och/eller VGR**	**Vänersborgs kommun**	**Summa**
Åtgärder i den statliga anläggningen (Trafikverket)						
1	Framtagande av järnvägsplan och systemhandling	Trafikverket	12,0	3,6	8,4	12,0
		SUMMA	**12,0**	**3,6**	**8,4**	**12,0**
Åtgärder i kommunens anläggning						
	Ej aktuellt i detta avtal					0,0
		SUMMA	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
	Totalkostnad för alla åtgärder i detta avtal		**12,0**	**3,6**	**8,4**	**12,0**

Grundutförande och tillägg
Kommunens medfinansiering till Åtgärden ska avse grundutförande och motiveras av att Åtgärden ger stora lokala nyttor för Brålanda genom att möjliggöra resandeutbyte och öka ortens attraktivitet. Grundutförandet gäller den trafikala lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation. Kostnader för ägande respektive drift och underhåll i förvaltningsskedet ingår inte i ovan angivna totalkostnad. Underlag tas fram i samband med val av lösning för stationens utformning.

Kommunen ansvarar för genomförande, ägande och framtida förvaltning av de angöringsytor som krävs runt omkring stationen och innefattar t.ex. parkering för cykel, buss, taxi och personbil.

§7 Ansvarsfördelning

Trafikverkets ansvar

1. Trafikverket ska utföra eller låta utföra Åtgärd 1 inom det statliga åtagandet som omfattas av detta avtal §§5 och 6.
2. Trafikverket ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas för åtgärden som Trafikverket ansvarar för.
3. Trafikverket ansvarar för att dialog förs med VGR och Kommunen.
4. Trafikverket ansvarar för att kontaktpersoner hos VGR och Kommunen kallas till erforderliga möten.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

5. Trafikverket ansvarar för samordningen internt inom Trafikverket men även av parternas gemensamma åtaganden samt att hålla parterna informerade om hur Trafikverkets åtagande fortskrider.
6. Trafikverkets projektledare kommer att fungera som kontaktperson vid Kommunens frågor.
7. Trafikverket ska äga de nya järnvägsanläggningarna (huvudsystemet) samt ansvara för drift och underhåll av dessa.

VGRs ansvar

1. VGR ska sam- och/eller medfinansiera det statliga åtagandet i enlighet med §6.
2. VGR ansvarar för att utse en kontaktperson som följer åtgärden samt är behjälplig med eventuellt erforderligt material som kan vara till hjälp vid framtagandet av järnvägsplan och systemhandling.
3. VGR ansvarar för att hålla övriga parter informerade om hur VGRs åtagande fortskrider.
4. VGR ansvarar för att dialog förs med Västtrafik.

Kommunens ansvar

1. Kommunen ska medfinansiera det statliga åtagandet i enlighet med §6.
2. Kommunen ansvarar för att utse en kontaktperson som följer åtgärden, Åtgärd 1, samt är behjälplig med eventuellt erforderligt material som kan vara till hjälp vid framtagandet av järnvägsplan och systemhandling.
3. Kommunen ansvarar för samordning mellan Kommunens olika förvaltningar och myndigheter samt att hålla övriga parter informerade om hur Kommunens åtagande fortskrider.
4. Kommunen tillhandahåller nödvändigt kartmaterial utan ersättning.
5. Kommunen ska tillhandahålla den mark som behövs för projektets genomförande.
6. Kommunen genomför och bekostar eventuellt erforderliga ändringar och/eller framtagande av detaljplaner för genomförande av åtgärder knutna till detta avtal.

§8 Hantering av kostnadsförändringar

Kostnadsförändringar ska fördelas i proportion till parternas respektive åtaganden i §6 och prisnivåerna ska räknas om enligt index för järnvägsinvesteringar.

Om kostnaden för Åtgärd 1 vid anbudstillfället överstiger bedömd totalkostnad för Åtgärd 1 med mer än 20% när hänsyn tagits till kostnadsutvecklingen enligt Trafikverkets index för järnvägsinvesteringar ska respektive part ges möjlighet till omförhandling.

Kostnadsökningar till följd av parts ensidigt önskade tillägg bekostas till 100 % av den parten, om inte annat överenskommits skriftligt i förväg.

I det fall Åtgärd 1 avbryts eller avtalet upphör att gälla står respektive part för sina kostnader enligt §6 inom sitt ansvar som dittills nedlagts.

§9 Betalning

Trafikverket har rätt att rekvirera medfinansiering löpande i takt med att kostnader för Åtgärd 1 upparbetas.

Till rekvisitioner ska bifogas underlag i form av utdrag från Trafikverkets ekonomisystem.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Rekvirering adresseras till:

Vänersborgs kommun
Fakturaservice
Box 344
462 24 Vänersborg

Västra Götalandsregionen
Infrastruktur och kollektivtrafiknämnd
FE 852
405 83 Göteborg

§10 Projektorganisation och former för parternas samarbete

Parterna ska ges full insyn i arbetet genom regelbunden rapportering om hur arbetet framskrider tekniskt och tidsmässigt.

Ömsesidiga informationsmöten ska genomföras med den regelbundenhet som parterna beslutar i särskild ordning. En gemensam arbetsgrupp finns. Vid behov kan en styrgrupp skapas.

§11 Tidplan

Preliminär startpunkt för framtagandet av systemhandling och järnvägsplan är 2025. Preliminär slutpunkt är 2027.

§12 Avtalets giltighet

Detta avtal är giltigt från och med den tidpunkt när det undertecknats av parterna och under förutsättning av:

- att VGRs och Kommunens beslutande organ godkänt och undertecknat medfinansieringsavtalet senast 2024-12-31.

Detta avtal upphör att gälla om Åtgärd 1 inte påbörjats senast 2026-12-31.

Om avtalet upphör att gälla, kvarstår respektive parts finansieringsansvar av dittills genomförda och upparbetade kostnader för de beskrivna åtgärderna enligt §§5 och 6.

§13 Övrigt

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och undertecknas av parterna för att vara giltiga.

Avtal om bygghandling, produktion samt drift och underhåll kommer tecknas mellan parterna utifrån resultat av åtgärd 1.

§14 Tvistlösning

Tvist avseende tillämpning eller tolkning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk lag.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Detta avtal är signerat elektroniskt av:

Jörgen Einarsson
Regional direktör
Trafikverket Västra regionen

Louise Jeppsson
Ordförande i Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden
Västra Götalandsregionen

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör
Vänersborgs kommun

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande
Vänersborgs kommun

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

§ 103

Information om framdriften i Trafikverkets projekt Brålanda station

KS 2024/130

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Trafikverket arbetar, i enlighet med tecknat sam- och medfinansieringsavtal (KF 2024-10-23 § 160), med framtagande av planhandlingar för Brålanda station. Avtalet anger finansieringsfördelningen mellan kommunen (70%) och regionen (30%) med utgångspunkt i den grova kostnadskalkylen som togs fram i samband med den fördjupade utredningen, där totalkostnaden uppskattades till 108,6 mnkr (prisnivå 2023–01).

En geoteknisk fältundersökning indikerar att grundvattnet ligger ytligt i området (2 meters djup) och att det finns en hög risk för kvicklera. En initial kostnadskalkyl och en preliminär tidplan för projektet har tagits fram. En tunnellösning uppskattas kosta 148 miljoner kronor med risk för fördyrningar och en brolösning uppskattas kosta 108 miljoner kronor med låg risk för ökade kostnader (prisnivå 2025). Preliminärt kan stationen öppnas för trafik under 2032.

För att projektet ska hålla sig inom avtalad kostnadsram och inte bli förenat ytterligare kommer Trafikverket att arbeta vidare med plattformsförbindelse genom brolösning med trapphus. Det ligger inom avtalad kostnadsnivå, innebär lägst risk för fördyring eller ytterligare försening och ger minst omgivningspåverkan.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-04-20 Information om framdriften i Trafikverkets projekt Brålanda station
- Information om framdriften i Trafikverkets projekt Brålanda station
- Skiss tunnellösning i norra läget
- Skiss tunnellösning i södra läget
- Skiss brolösning med trapphus och hiss i norra läget
- Skiss brolösning med ramp i södra läget
- Trafikverkets presentation till möte 24 mars: Ny station Brålanda

- Med- och samfinansieringsavtal, framtagande av järnvägsplan och systemhandling, Brålanda station, bandel 637, Norge-/Vänerbanan, Vänersborgs kommun
- Beslut KF 2024-10-23 Beslut om medfinansiering av järnvägsplan och systemhandling för Brålanda station

Sändlista

Handläggare av ärendet
Byggnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Trafikverket
Västra Götalandsregionen

§ 258

Uppföljning av givna uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

KS 2026/58

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner uppföljningen av kommunfullmäktiges givna uppdrag, enligt bilaga.

Kommunstyrelsen godkänner för egen del uppföljningen av kommunstyrelsens givna uppdrag, enligt bilaga.

Bilaga/bilagor

Bilaga 16: Uppföljning av uppdrag givna av kommunfullmäktige nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026

Bilaga 17: Uppföljning av uppdrag givna av kommunstyrelsen nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026

Sammanfattning av ärendet

Till följd av en motion om systematisk uppföljning av beslut (KS 2020/325) beslutade kommunfullmäktige 2021-03-17 § 30 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att två gånger om året redovisa en uppföljning av kommunfullmäktiges givna uppdrag fram till dess att uppdraget anses fullgjort. Sammanställningen ska redovisas till kommunfullmäktige i april och oktober varje år. Kommunfullmäktige rekommenderade även att liknande uppföljning utförs på samtliga förvaltningar på det sätt som passar verksamheten och nämnden bäst.

Uppföljningen omfattar uppdrag givna under nuvarande mandatperiod, från och med kommunfullmäktiges första sammanträde 2022-10-26 fram till kommunfullmäktiges sammanträde 2026-09-16.

Uppföljningen omfattar inte uppdrag som gäller enklare verkställighet. Uppdrag givna i mål- och resursplanen, delårsrapporterna samt kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner undantas också, eftersom de följs upp i den årliga processen. Uppdrag som givits i samband med bifallna motioner, medborgarförslag eller e-förslag redovisas i sammanställningen av pågående motioner, medborgarförslag och e-förslag.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-21
- Uppföljning av uppdrag givna av kommunfullmäktige nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026
- Uppföljning av uppdrag givna av kommunstyrelsen nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Mats Andersson (C) yrkade på att ärende skulle återremitteras då det saknades ett ärende om tilläggsanslag till samhällsbyggnadsnämnden i budget 2025 för nedmontering och utbyte av viss kommunal vägbelysning som givits till samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutsgång

Ordföranden frågade om ärendet skulle avgöras idag eller återremitteras och fann genom acklamation att kommunstyrelsen beslutat att ärendet skulle avgöras idag.

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut och fann genom acklamation att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslag.

Sändlista

Handläggare i ärendet

§ 188

Uppföljning av givna uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

KS 2026/58

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner uppföljningen av kommunfullmäktiges givna uppdrag, enligt bilaga.

Kommunstyrelsen godkänner för egen del uppföljningen av kommunstyrelsens givna uppdrag, enligt bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Till följd av en motion om systematisk uppföljning av beslut (KS 2020/325) beslutade kommunfullmäktige 2021-03-17 § 30 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att två gånger om året redovisa en uppföljning av kommunfullmäktiges givna uppdrag fram till dess att uppdraget anses fullgjort. Sammanställningen ska redovisas till kommunfullmäktige i april och oktober varje år. Kommunfullmäktige rekommenderade även att liknande uppföljning utförs på samtliga förvaltningar på det sätt som passar verksamheten och nämnden bäst.

Uppföljningen omfattar uppdrag givna under nuvarande mandatperiod, från och med kommunfullmäktiges första sammanträde 2022-10-26 fram till kommunfullmäktiges sammanträde 2026-09-16.

Uppföljningen omfattar inte uppdrag som gäller enklare verkställighet. Uppdrag givna i mål- och resursplanen, delårsrapporterna samt kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner undantas också, eftersom de följs upp i den årliga processen. Uppdrag som givits i samband med bifallna motioner, medborgarförslag eller e-förslag redovisas i sammanställningen av pågående motioner, medborgarförslag och e-förslag.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-21
- Uppföljning av uppdrag givna av kommunfullmäktige nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026
- Uppföljning av uppdrag givna av kommunstyrelsen nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Mats Andersson (C) yrkade på återremiss med följande motivering:

> År 2024-09-11 fattade kommunfullmäktige beslut om tilläggsanslag till samhällsbyggnadsnämnden om 3Mkr för att byta ut 42 belysningsstolpar på landsbygden som står intill busshållplatser, gc-vägar och större korsningar.
>
> Jag har inte hittat i diariet att någon återkoppling har skett till kommunfullmäktige i vare sig uppdrag eller i något delårs/årsbokslut på statusen kring frågan.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelseförvaltningens förslag och Mats Anderssons (C) återremissyrkande.

Ordföranden frågade därefter om ärendet skulle avgöras idag eller återremitteras och fann att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat att avgöra ärendet idag.

2026-10-21

Dnr: KS 2026/58

Handläggare
Johanna Gustafsson
Johanna.gustafsson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

Uppföljning av givna uppdrag

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner uppföljningen av kommunfullmäktiges givna uppdrag, enligt bilaga.

Kommunstyrelsen godkänner för egen del uppföljningen av kommunstyrelsens givna uppdrag, enligt bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Till följd av en motion om systematisk uppföljning av beslut (KS 2020/325) beslutade kommunfullmäktige 2021-03-17 § 30 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att två gånger om året redovisa en uppföljning av kommunfullmäktiges givna uppdrag fram till dess att uppdraget anses fullgjort. Sammanställningen ska redovisas till kommunfullmäktige i april och oktober varje år. Kommunfullmäktige rekommenderade även att liknande uppföljning utförs på samtliga förvaltningar på det sätt som passar verksamheten och nämnden bäst.

Uppföljningen omfattar uppdrag givna under nuvarande mandatperiod, från och med kommunfullmäktiges första sammanträde 2022-10-26 fram till kommunfullmäktiges sammanträde 2026-09-16.

Uppföljningen omfattar inte uppdrag som gäller enklare verkställighet. Uppdrag givna i mål- och resursplanen, delårsrapporterna samt kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner undantas också, eftersom de följs upp i den årliga processen. Uppdrag som givits i samband med bifallna motioner, medborgarförslag eller e-förslag redovisas i sammanställningen av pågående motioner, medborgarförslag och e-förslag.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelseförvaltningens kanslienhet. Information om uppdrag som givits till nämnd har inhämtats från ansvarig förvaltning.

Johan Högmark

Kanslichef

Bilagor

Redovisning av uppdrag givna av kommunstyrelsen nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026

Redovisning av uppdrag givna av kommunfullmäktige nuvarande mandatperiod oktober 2022 - september 2026

Sändlista

Handläggare av ärendet

Uppföljning av uppdrag givna av kommunfullmäktige nuvarande mandatperiod, oktober 2022 – september 2026

		Pågående uppdrag till kommunstyrelsen
Dnr	**Inkom**	**Ärendebeskrivning och lägesinformation**
KS 2024/718	2024-12-18	**Uppdrag - Uppföljning av Friluftsstrategi Vänersborgs kommun** Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-11 § 203 att 1. Kommunfullmäktige antar Friluftsstrategi. 2. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 300 tkr av samhällsbyggnadsnämndens rambudget till kultur- och fritidsnämnden från och med år 2025. 3. Kommunfullmäktige godkänner att kultur- och fritidsnämnden använder avsatta medel för hyresökning för idrottsanläggning 2025 för att starta arbetet med strategin. 4. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Reglemente för kultur- och fritidsnämnden, med tillagt nytt ansvarsområde under 1 § benämnt ”Friluftsliv (enligt Friluftsstrategi)”, att gälla från och med 1 januari 2025. 5. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att samordna en uppföljning av strategins verkställighet utifrån beslutat ansvar och organisation efter första verksamhetsåret, med rapportering vår 2026. **Nuläge** Uppdrag är pågående. Förvaltningen bedömer att uppföljningen av friluftsstrategin färdigställas första kvartalet 2027.
2026/64	2026-09-16	**Översyn av miljö- och hälsoskyddsnämnden och byggnadsnämndens organisation inför år 2029** Kommunfullmäktig beslutade 2026-09-16 följande: - Kommunfullmäktige uppdrar kommunstyrelsen att tillse verkställigheten av beslutet och att med berörda nämnder genomföra en översyn av miljö- och hälsoskyddsnämnden och byggnadsnämndens organisation inför år 2029. **Nuläge:** Ej påbörjat

		Pågående uppdrag till kommunstyrelsen
		Pågående uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden
Dnr	**Inkom**	**Ärendebeskrivning och lägesinformation**
SBN 2023/190	2025-03-05	**Uthyrning av fastigheten - före detta Hallevibadet** Kommunfullmäktige beslutade 2025-02-19 § 19 att - Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att hyra ut Hallevibadet med det förbehållet att inga kostnader i form av underhåll, ombyggnationer, renoveringar eller andra kostnader som kan uppkomma ska belasta kommunen. **Nuläge** Samhällsbyggnadsnämnden beslutade på sammanträdet den 16 april 2026 att föreslå kommunfullmäktige att uppdraget avslutas. Ärendet hanteras på kommunfullmäktiges sammanträde 2026-10-21
SBN 2025/345	2025-12-22	**Inventering och riskklass av området Sjövallen, på fastigheterna Huvudnäs 2:26 och Huvudnäs 2:1** Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 § 189 att - Kommunfullmäktige uppdrar till samhällsbyggnadsnämnden att under 2026 upphandla och genomföra undersökning och riskbedömningar för berörda fastigheter, samt utifrån resultatet ta fram en kostnadsberäknad åtgärdsplan för berörda fastigheter. - Samhällsbyggnadsnämnden har att i ett första läge återkomma till kommunstyrelsen med en kostnadsberäkning för undersökning, riskbedömning och framtagande av åtgärdsplan. Finansiering under 2026 för riskbedömning och undersökningar sker via kommunstyrelsens anslag för oförutsett. Tillgängliga medel uppgår till 7 894 tkr. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2026-02-26 följande: - Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta att avsätta 650 000 kr för fördjupad undersökning, riskbedömning och schaktplan för Sjövallen under 2026 och 2027. Kommunstyrelsen beslutade 2026-05-06 följande: - Kommunstyrelsen beslutar att avsätta 650 tkr för fördjupade utredningar inom området Sjövallen i enlighet med Samhällsbyggnadsnämndens beslut. Finansiering sker från kommunstyrelsens anslag för oförutsett, vilket innan beslut uppgår till 7 026 tkr. **Nuläge** Uppdraget pågår. Kompletterande undersökning har genomförts och en förenklad riskbedömning har utförts utifrån erhållna

		Pågående uppdrag till kommunstyrelsen
		resultat. Rapportering av undersökningen pågår. Resultatet och tillsynsmyndighetens bedömning kommer att ligga till grund för ställningstagande till behovet av ytterligare provtagning och fördjupad riskbedömning samt fortsatt arbete med åtgärds-/schaktplan. Någon kostnadsberäknad åtgärdsplan har ännu inte färdigställts.
KS 2024/193	2026-06-17	**Vägval Brätte** Kommunfulmäktige beslutade 2026-06-17 följande: - Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att gå vidare med projektering av Brättelänken i den södra sträckningen, utifrån slutsatserna i bilagd rapport. Hänsyn skall i möjligaste mån tas till hästnäringens verksamheter. **Nuläge** Under kvartal 3/kvartal 4 2026 pågår dialog med bland annat Västvatten om exakt lokalisering av överföringsledning råvatten i aktuellt område. Erforderliga undersökningar samt projektering bedöms kunna utföras under 2027.
		Pågående uppdrag till byggnadsnämnden
Dnr	**Inkom**	**Ärendebeskrivning och lägesinformation**
PLAN.2025.4	2025-07-03	**Detaljplan för Brålanda stationsområde** Kommunfullmäktige beslutade 2025-06-18 § 92 att 1. Kommunfullmäktige ger Byggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till ny detaljplan för Brålanda stationsområde i Vänersborgs kommun. Beslutet fattas med stöd av 5 kap 2 § plan- och bygglagen (2010:900). 2. Kostnaden för framtagande av detaljplanen bedöms uppgå till 600 tkr med tillägg för erforderliga utredningar. Planen tas fram år 2025–2027. Byggnadsnämnden fakturerar Kommunstyrelsen för plankostnaderna. Under 2025 prognostiseras kostnaderna uppgå till 250 tkr. Finansiering sker via kommunstyrelsens förfogandeanslag. Tillgängliga medel 2025-05-05 uppgår till 3 369 tkr. **Nuläge** Planarbetet är uppstartat, men behöver takta med det som framkommer i Trafikverkets arbete, dvs det går inte att göra detaljplanen i förväg. Det är nu klart att Trafikverket kommer att samordna tre olika projekt som rör Brålanda station, vilket stäms av mot detaljplanens avgränsning. Trafikverket och kommunen kommer att ha ett första informationsmöte för berörda fastighetsägare i november. Trafikverket kommer att ta fram flera utredningar som även kommer att ligga till grund för detaljplanen, utredningarna beräknad genomföras under 2027. Detaljplanen

		Pågående uppdrag till kommunstyrelsen
		behöver vara klar i början av 2029 för att ha vunnit laga kraft tills järnvägsplanen antas, preliminärt hösten 2029.
PLAN.2025.5	2025-10-06	**Detaljplan för Värmeverket i Önafors** Kommunfullmäktige beslutade 2025-09-17 § 132 att 1) Kommunfullmäktige uppdrar åt Byggnadsnämnden att ta fram ett planförslag. 2) Kommunfullmäktige uppdrar åt Byggnadsnämnden att teckna ett avtal om planläggning med sökanden innan planarbete påbörjas. **Nuläge:** Planarbetet är påbörjat. Beställare är Vattenfall Fjärrvärme. Under 2026 har utredningar såsom naturvärdesinventering, artskyddsutredning, geoteknik och dagvatten genomförts. Samråd planeras till kvartal 1 2027.
PLAN.2026.1	2026-01-08	**Detaljplan för Norra skolan** Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 § 187 att 1. Kommunfullmäktige beslutar notera informationen och att uppdraget till samhällsbyggnadsnämnden givet 15 maj 2024 §80 är avslutat. 2. Kommunfullmäktige ger byggnadsnämnden i uppdrag att i en planprocess pröva möjligheten att tillåta ändamålen bostad, handel och kontor i stället för nuvarande allmänna ändamål för Norra skolan i syfte att förbereda en försäljning av fastigheten. 3. Finansiering av detaljplaneändringen sker via kommunstyrelsen förfogandeanslag. Byggnadsnämnden ges i uppdrag att rapportera en inledande bedömning om uppdragets genomförbarhet, tidplan och bedömd kostnad till kommunstyrelsen innan planprocessen startar. **Nuläge:** En kulturmiljöutredning är framtagen och själva planarbetet är påbörjat i september 2026. Samråd planeras till februari 2027. Preliminär tidplan för granskning i kvartal Granskning kvartal 3 och antagande i BN kvartal 4 2027.
		Slutförda uppdrag sedan den redovisningen i april 2026
Dnr	**Inkom**	**Ärendebeskrivning och lägesinformation**
KS 2023/289	2022-12-19	**Utredningsuppdrag Norra Skolans lokaler**

		Pågående uppdrag till kommunstyrelsen
KS 2025/145	2023-09-27	**Uppdrag om att utreda möjligheterna och lämpligheten att anlägga en motionsrunda i Frändefors**
SBN 2023/291	2023-10-27	**Minnessten för att hedra våra Veteraner i fredens tjänst**
KS 2025/261	2025-04-30	**Uppdrag - Byggande av en Gradäng vid Huvudnässkolans Aula**
KS 2025/300	2025-05-30	**Uppdrag - Digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg**
KS 2025/438	2025-10-02	**Uppdrag - Fritidskort för kollektivtrafik till ungdomar**
KS 2025/470	2025-10-02	**Uppdrag - Motion om att utreda möjligheterna att skapa centralt belägna boulebanor**
KS 2026/66	2025-12-22	**Uppdrag - Utredning av bolagisering av kommunens fastighetsbestånd**
KS 2026/65	2025-12-22	**Uppdrag - Införande av E-förslag som verktyg för invånardialog i stället för dagens medborgarförslag**
KUFRN 2024/96	2025-07-03	**Remiss av medborgarförslag om att bygga en skatepark i Vänersborg**
KUFRN 2024/93	2025-07-03	**Remiss av medborgarförslag om att anlägga en kombinerad park för kickbike och skateboard i Vänersborg**

Uppföljning av uppdrag givna av kommunstyrelsen nuvarande mandatperiod, oktober 2022 – september 2026

		Öppna ärenden - ej fullgjorda uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen
Dnr	**Inkom**	**Ärendebeskrivning och lägesinformation**
KS 2026/97	2025-03-07	**Uppdrag - Samhällskontrakt som arbetsform** Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 § 33 att - Kommunstyrelsen beslutar om att: 1. notera informationen. 2. ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att under 2025 prova arbetssättet inom något av Verksamhetsplanens områden och att återkomma till kommunstyrelsen med utvärdering senast hösten 2026. **Nuläge:** Uppdraget är inte påbörjat.
KS 2025/90	2025-06-16	**Uppdrag om revidering av förstudie angående lokaler för Räddningstjänsten Fyrbodal i Vänersborg** Kommunstyrelsen beslutade 2025-06-16 (delegeringsbeslut) att - Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen revidera förstudie för räddningstjänstens lokaler i centrala Vänersborg avseende lokalbehov och framtida verksamhet, ekonomiska konsekvenser av nybyggnation och uppdatera med av samhällsbyggnadsnämnden förnyad lokaliseringsprövning. Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen samt Räddningstjänsten Fyrbodal och återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal ett 2026. **Nuläge:** Uppdraget är pågående. Under våren 2026 upphandlades en konsult som tog fram en behovsutredning som presenterades i juni 2016. Därefter har dialog förts med räddningstjänsten och övriga medlemskommuner.

		Öppna ärenden - ej fullgjorda uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen
KS 2025/379	2025-10-14	**Uppdrag - Avtalssamverkan med Trollhättan** Kommunstyrelsen beslutade 2025-10-08 § 181 att - Kommunstyrelsen beslutar att uppdra Kommunstyrelseförvaltningen att ta fram en utredning med Trollhättans Stad avseende förutsättningar för avtalssamverkan mellan kommunerna (Vänersborg och Trollhättan). Finansiering sker inom kommunstyrelsens ram. **Nuläge:** Utredning i enlighet med uppdraget är framtaget avseende förutsättningar för avtalssamverkan.
KS 2025/527	2025-11-11	**Uppdrag - Beslut angående att starta förstudie för IT-avdelningens lokaler** Kommunstyrelsen beslutade 2025-11-05 § 210 att – Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelseförvaltningen att genomföra en förstudie angående IT avdelningens lokaler. Förstudien ska återrapporteras till kommunstyrelsen kvartal två år 2026. **Nuläge:** Uppdraget är slutförd. Kommunstyrelsen beslutade om att starta en lokalplanering 2026-08-26 § 189
2026/67	2026-01-28	**Uppdrag om att kommunstyrelsens presidium ska ha uppföljande möten med företrädare för socialnämnden angående åtgärdsplan för att nå budget i balans.** Kommunstyrelsen beslutade 2026-01-28 §33 att Kommun för egen del att uppdra till sitt presidium att ha fortsatt uppföljande möten med företrädare för socialnämnden. **Nuläge:** Uppdraget är pågående och det senaste mötet hålls 26 oktober 2026.
2026/193	2026-04-01	**Fördjupad utredning om samverkansmöjligheter inom renhållning och VA mellan Trollhättans stad och Vänersborgs kommun** Kommunstyrelsen beslutade 2026-04-01 - Kommunstyrelsen beslutar att ge kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att göra en fördjupad utredning kring möjliga former för samverkan för att optimera drift av renhållning och VA. Formerna som ska utredas är gemensamt driftbolag och samverkan via avtal. Utredningen beräknas vara klar i september 2026. - Kommunstyrelsen beslutar att avsätta 200 tkr för extern konsultresurs för del av uppdraget. Finansiering sker från kommunstyrelsens anslag för oförutsett, vilket innan beslut uppgår till 7 894 tkr.

		Öppna ärenden - ej fullgjorda uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen
		Genom delegeringsbeslut beslutades 2026-08-27 även följande: - Kommunstyrelsen beslutar att avsätta ytterligare 80 tkr för extern konsultresurs att utreda samverkansmöjligheter inom renhållning och VA mellan Trollhättans stad och Vänersborgs kommun. Finansiering sker från kommunstyrelsens anslag för oförutsett. **Nuläge:** Konsulten arbetar just nu med att färdigställa rapporten och den förväntas vara klar under november. Arbetsgruppen kommer därefter att granska denna och färdigställa den sammanlagda rapporten (inkl. nulägeskartläggning). Preliminärt beräknas utredningen vara klar och kunna presenteras i december.
2026/200 2026/270	2026-04-07 2026-08-26	**Uppdrag utreda frågan kring en permanent höjd checkkredit och lämna förslag på modell för debitering** **Borgensavgifter för de kommunala bolagen** Genom delegeringsbeslut beslutades 2026-04-07 följande: - Kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag utreda frågan kring en permanent höjd checkkredit och lämna förslag på modell för debitering. Kommunstyrelsen beslutade 2026-08-26 § 191 - Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nya marknadsmässiga borgensavgifter för kommunens helägda bolag enligt följande nivåer: - Fastighets Aktiebolag Vänersborg: 0,74 % - Nätaktiebolaget Biogas Brålanda: 0,60 % - Vänersborgsbostäder: 0,48 % De nya borgensavgifterna ska tillämpas från och med 1 januari 2027. Kommunstyrelsen får i uppdrag att årligen låta uppdatera borgensavgifterna utifrån vedertagen och marknadsmässig modell. Kommunfullmäktige beslutar att kommunens helägda bolag i första hand ska finansiera sitt behov av likvida medel genom egen extern upplåning. Om bolagen nyttjar kommunens checkräkningskredit ska detta ske på marknadsmässiga villkor, varvid marknadsmässig ränta tas ut på det belopp som utnyttjas. Kommunfullmäktige beslutade 2026-09-16 § 149 - Kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet med följande motivering: Då förslaget innebär en markant höjning

		Öppna ärenden - ej fullgjorda uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen
		av borgensavgifterna, behöver beslutsunderlaget kompletteras med en noggrannare analys. **Nuläge:** Uppdraget är pågående Frågan är utredd och behandlades på kommunstyrelsens sammanträde 2026-08-26 § 191 men återremitterades av kommunfullmäktige 2026-09-16 § 149 (Frågan behandlades då i ärende KS 2026/270)
2026/190	2026-05-06	**Projektansökan Medborgardriven gatuomställning** Kommunstyrelsen beslutade 2026-04-20 - Kommunstyrelsen ställer sig bakom projektansökan till ShiftSweden för innovationsprojektet Medborgardriven gatuomställning och uppdrar Kommunstyrelseförvaltningen att samordna kommunens medverkan samt teckna avtal vid beviljat projekt. **Nuläge:** Projektansökan för Medborgardriven gatuomställning har beviljats och projektet pågår under 2026–2028. Kommunstyrelseförvaltningen samordnar kommunens medverkan och arbetet med att planera genomförandet har inletts tillsammans med projektets övriga parter
2026/65	2026-05-06	**Uppdrag - Lansera tjänsten för e-förslag och att återkomma med rapport över implementeringen av e-förslag efter ett års drift** Motion om att utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag (KS 2024/161), inkommen 2024-02-26. Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-11 § 201 att bifaller motionen. Kommunfullmäktiges uppdrag om att utreda och införa e-förslag i stället för medborgarförslag ansågs slutfört 2025-12-17 § 185. Kommunstyrelsen beslutade 2026-05-06 § 109 - Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen att lansera tjänsten för e-förslag och att återkomma med rapport över implementeringen av e-förslag efter ett års drift. **Nuläge:** Uppdraget är pågående Lanseringen av e-förslag genomfördes den 11 juni 2026

		Öppna ärenden - ej fullgjorda uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen
2026/338 2026/266)	2026-06-03	**Uppdrag - Översyn av styrande dokument rörande sponsring och övriga bidrag** Kommunstyrelsen beslutade - Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av styrande dokument och vid behov föreslå nödvändiga justeringar i delegationsordningen för berörda bidragsformer. Uppdraget ska hantera samtliga nämnders hantering av bidrag. **Nuläge:** Arbetsgrupp är uppstartad för att arbeta med ett kommunövergripande styrdokument.
		Öppna ärenden - slutförda uppdrag till personal- och förhandlingsutskottet
Dnr	**Inkom**	**Ärendebeskrivning och lägesinformation**
KS 2026/64	2025-12-22	**Uppdrag - Framtagning av samtliga nämnders reglementen, sammansättningar och presidier för mandatperioden 2026–2030** Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 § 184 att - Kommunfullmäktige beslutar att följande nämndstruktur ska gälla från och med den 1 januari 2027: 1. Att behålla facknämnderna Barn och utbildningsnämnden, Socialnämnden, Kultur och fritidsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och Överförmyndarnämnden. Vad gäller Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Byggnadsnämnden görs en förnyad översyn av nämndsorganisationen inför år 2029. 2. Att i kommunstyrelsen samlas alla strategiska samhällsbyggnadsfrågor. 3. Att en ny Teknik- och servicenämnd inrättas 4. Att avveckla Samhällsbyggnadsnämnden, vars uppgifter överförs till Kommunstyrelsen och till Teknik och servicenämnden. 5. Att uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram reglementen för samtliga nämnder i enlighet med den nya strukturen. 6. Att uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram förslag på nämndernas sammansättning och presidier inför kommunfullmäktiges val till nämnderna för mandatperioden 2026-2030. Kommunstyrelsen beslutade för egen del 2025-12-03 § 220 7. Att under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut, att ge kommundirektören i uppdrag att anpassa

		Öppna ärenden - ej fullgjorda uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen
		förvaltningsorganisationen i enlighet med den nya nämndstrukturen, att ta fram förslag till reviderade budgetramar mellan berörda nämnder utifrån förändrad organisation samt att ta fram en genomförandeplan för verkställighet per 1 januari 2027. 8. Att uppdraget till Personal- och förhandlingsutskottet - Översyn av politisk organisation inför kommande mandatperiod 2026-2030, KS 2024-654 är fullgjort. 9. Att uppdra åt Personal och förhandlingsutskottet att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på nämndernas sammansättning och presidier samt arvodesbestämmelser senast 2026-05-31. **Nuläge:** Uppdraget är slutför för personal- och förhandlingsutskottets del genom att uppdraget om ny sammansättning i nämnder, beredningar utskott och fullmäktige för mandatperioden 2026–2030, beslut fattades i kommunfullmäktige 2026-09-16 § 129.
KS 2026/68	2025-12-22	**Uppdrag - Arvodesbestämmelser för mandatperioden 2027–2030** Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 § 184 att - Kommunfullmäktige beslutar att följande nämndstruktur ska gälla från och med den 1 januari 2027: 1. Att behålla facknämnderna Barn och utbildningsnämnden, Socialnämnden, Kultur och fritidsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och Överförmyndarnämnden. Vad gäller Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Byggnadsnämnden görs en förnyad översyn av nämndsorganisationen inför år 2029. 2. Att i kommunstyrelsen samlas alla strategiska samhällsbyggnadsfrågor. 3. Att en ny Teknik- och servicenämnd inrättas 4. Att avveckla Samhällsbyggnadsnämnden, vars uppgifter överförs till Kommunstyrelsen och till Teknik och servicenämnden. 5. Att uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram reglementen för samtliga nämnder i enlighet med den nya strukturen. 6. Att uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram förslag på nämndernas sammansättning och presidier inför kommunfullmäktiges val till nämnderna för mandatperioden 2026-2030. Kommunstyrelsen beslutade för egen del 2025-12-03 § 220 7. Att under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut, att ge kommundirektören i uppdrag att anpassa förvaltningsorganisationen i enlighet med den nya

		Öppna ärenden - ej fullgjorda uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen
		nämndstrukturen, att ta fram förslag till reviderade budgetramar mellan berörda nämnder utifrån förändrad organisation samt att ta fram en genomförandeplan för verkställighet per 1 januari 2027. 8. Att uppdraget till Personal- och förhandlingsutskottet - Översyn av politisk organisation inför kommande mandatperiod 2026-2030, KS 2024-654 är fullgjort. 9. Att uppdra åt Personal och förhandlingsutskottet att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på nämndernas sammansättning och presidier samt arvodesbestämmelser senast 2026-05-31. **Nuläge:** Uppdraget är slutfört. Kommunfullmäktige fattade beslut att anta om reviderade arvidesbestämmelser vid kommunfullmäktiges sammanträde 2026-09-16 § 130
		Slutförda uppdrag
Dnr	**Inkom**	**Ärendebeskrivning och lägesinformation**
KS 2022/638	2022-12-23	Uppdrag - Utredande av kommunal syn- och hörselinstruktör Uppdraget är slutfört.
KS 2024/287	2023-11-07	Uppdrag - Översyn av ägardirektiv med mera för Vattenpalatset Vänerparken AB inför 2025 års verksamhet Uppdraget är slutfört.
KS 2024/654	2024-12-04	Översyn av politisk organisation inför kommande mandatperiod 2027-2030 Uppdraget är slutfört.
KS 2025/325	2024-12-20	Återrapportering av uppdraget om att utreda införandet av resursfördelningsmodell för budgetarbetet Uppdraget är slutfört.

Motion till Vänersborgs kommunfullmäktige

Införande av Dynamiskt Inköpssystem (DIS) för bygg-, renoverings- och underhållstjänster

Bakgrund

Enligt 8 kap. 1 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) får upphandlande myndigheter använda dynamiska inköpssystem (DIS) för återkommande anskaffning av varor, tjänster och byggentreprenader. Ett DIS är en helt elektronisk upphandlingsmetod som är öppen för leverantörer som uppfyller fastställda kvalificeringskrav under hela systemets giltighetstid.

Till skillnad från traditionella ramavtal möjliggör ett DIS att nya leverantörer löpande kan ansluta sig till systemet. Detta kan bidra till ökad konkurrens, fler anbudsgivare och förbättrade möjligheter för små och medelstora företag att delta i kommunala upphandlingar.

Ett Dynamiskt Inköpssystem kan underlätta för små och medelstora företag att delta i kommunens upphandlingar genom att nya leverantörer kan ansluta sig under hela systemets giltighetstid.

Användningen av DIS ligger även i linje med de grundläggande upphandlingsprinciperna om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Flera kommuner och offentliga organisationer använder redan dynamiska inköpssystem inom olika verksamhetsområden. Mot denna bakgrund bör förutsättningarna för att införa ett Dynamiskt Inköpssystem för bygg-, renoverings- och underhållstjänster inom Vänersborgs kommun utredas.

Mot denna bakgrund bör förutsättningarna för att införa ett Dynamiskt Inköpssystem för bygg-, renoverings- och underhållstjänster inom Vänersborgs kommun utredas

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för att införa ett Dynamiskt Inköpssystem (DIS) enligt 8 kap. lagen (2016:1145) om offentlig upphandling för bygg-, renoverings- och underhållstjänster inom Vänersborgs kommun,

att utredningen ska redovisa erfarenheter från andra kommuner och offentliga aktörer som använder Dynamiska Inköpssystem samt belysa vilka effekter ett införande kan förväntas få avseende konkurrens, kostnadseffektivitet och leverantörsdeltagande.

Vänersborg den 17/11- 2026

Stefan Lindqvist

Gruppledare

Partiet Sunt Förnuft (PSF)

Dokument

Utskriftsdatum: 2026-11-18 **Utskriven av:** Johan Högmark

Diarieenhet: Kommunstyrelsen **Sekretess:** Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		**Avsändare/Mottagare**	**Avdelning**
Ärendenummer		**Ärendemening**	**Dokumenttyp**
2026.3029	I	Beslut om Budget och verksamhetsplan 2027-2029 från Tolkförmedling Väst	Anna Holmqvist
2026-10-14		Tolkförmedling Väst	Ekonomiavdelningen
KS 2026/416		Budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst	BESLUT
2026.3030	I	Budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst	Anna Holmqvist
2026-10-14		Tolkförmedling Väst	Ekonomiavdelningen
KS 2026/416		Budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst	RAPPORT
2026.3069	I	Din guide som förtroendevald	Lisa Fredriksson
2026-10-16		Sveriges kommuner och regioner (SKR)	Kanslienheten
KS 2026/50		Samlingsnummer - inkomna handlingar som inte genererar egna ärenden	INFORMATION
2026.3118	I	Sammanträdesprotokoll Räddningstjänsten Fyrbodal 2026-10-21 förbundsdirektionen	Lisa Fredriksson
2026-10-21		Räddningstjänsten Fyrbodal	Kanslienheten
KS 2026/50		Samlingsnummer - inkomna handlingar som inte genererar egna ärenden	PROTOKOLL
2026.3150	I	Protokoll från Räddningstjänstens förbundsdirektion 2026-10-21 med bilagor	Lisa Fredriksson
2026-10-22		Räddningstjänsten Fyrbodal	Kanslienheten
KS 2026/50		Samlingsnummer - inkomna handlingar som inte genererar egna ärenden	PROTOKOLL
2026.3191	I	Protokoll från Räddningstjänsten Fyrbodals medlemsråd 2026-10-23	Lisa Fredriksson
2026-10-29		Räddningstjänsten Fyrbodal	Kanslienheten
KS 2026/50		Samlingsnummer - inkomna handlingar som inte genererar egna ärenden	PROTOKOLL
2026.3332	I	Beslut SBN 2026-10-29 Svar på medborgarförslag om upprustning av grönområden Vargön för ökad trygghet, trivsel och biologisk mångfald	Johan Högmark
2026-11-04		Samhällsbyggnadsnämnden	Kanslienheten
KS 2026/247		Medborgarförslag om upprustning av grönområden och Björkåsparken i Vargön för ökad trygghet, trivsel och biologisk mångfald	BESLUT
2026.3425	I	Verksamhetsplan och budget 2027-2029	Jill Stor
2026-11-12		Fyrbodals kommunalförbund	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
KS 2026/314		Verksamhetsplan 2027-2029 och budget 2027 för Fyrbodals kommunalförbund	RAPPORT
2026.3427	I	Beslut om verksamhetsplan 2027–2029 och budget 2027	Jill Stor
2026-11-12		Fyrbodals kommunalförbund	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering
KS 2026/314		Verksamhetsplan 2027-2029 och budget 2027 för Fyrbodals kommunalförbund	BESLUT
2026.3428	I	Delårsrapport augusti 2026 från Fyrbodals kommunalförbund	Anna Holmqvist
2026-11-12		Fyrbodals kommunalförbund	Kanslienheten
KS 2026/467		Delårsrapport per 2026-08-31 från Fyrbodals kommunalförbund	RAPPORT
2026.3430	I	Beslut om delårsrapport augusti 2026 från Fyrbodals kommunalförbund	Anna Holmqvist
2026-11-12		Fyrbodals kommunalförbund	Kanslienheten
KS 2026/467		Delårsrapport per 2026-08-31 från Fyrbodals kommunalförbund	BESLUT